

M. S. en 4.º pergamino, regular, con 437 hojas.

Commentarii in universam Aristotelis Dialecticam.

Rotulata

Logica.

CÕMENTARII IN UNIVERSAM ARISTis STAGIRITÆ DIALECTICAM

Authore Pe Didaco Lopez Socis Iesu

ANNO 1627

Cordubæ in Collegio D Catharinæ Soc IHS

PROLOGUS

AUDACIÆ iam addidistis vires, relinquite cunas, seponite fascias, eliminate inequitatas arundines, resumite animos, inambulaturi vertices Dialecticos, mugientes calcaturi fluctus, furentes domaturi hostes

Fortuna fortes metuit, ignavos premit.

Dura vos expectant, scopuli, Syrtes, viragines, bella (quibus Dialecticam scatere non inficior) Ast omnia praetervolate, aurea excipiet corona, non peritura gloria, aeternatura sapientia, neque aliter hae, quam sudore, et sanguine comparant; vomere, et ligone opus, quo terra proscindat, nam Stoico teste, metallorum nobilissima altae defossa iacent, vilissima in summo sunt; eadem de sapientia, et laude, de errore, ac ignorantia cogitate, in abdito illae latent; error, atque ignorantia summam cutem tangunt, quanto plus, altiusque suffoderitis, tanto sperare plus debetis, numquam superficie contenti profundiora meditamini; nucem infringite testam, nucleum ruminate; neque enim illi sapientes aliquando, qui laborem, ac sudorem formidantes, solam difficultatum cutem leviter tetigerunt, nec aliud

Q.° I. Q.d, et quotuplex Dialectica Sit, quaeq; eius proprietates?

Sect. I.

Dialecticae noe. Et natura expositis, varia membra dividentia numerantur.

Etsi Augus lib. de Magistro quaestionem de noe parvi faciat; credendum n.e semper ee inutile de noe disputare, maxe cum ex noe pendeat recta, et accurata rei notitio, qualiter in psenti pendet; nec ideo q.e suscitabo de quacumq; Logicae nomenclatura, id. n. labor eet sine fructu, sd duas tantummodo appelles apud DDes maxe oversas in examen vocabo; putant quippe aliqui hanc arte n ee sm se tota appellanda Logica, neq; sm tota noanda Dialectica; sd sola ea parte vocanda Logicam, quae docet demonstrat.es oficere, et in 4 Analyticorum libris expendit; ea v. p.te vocanda Dialectica, quae ex pbabilib docet disserere, et 8 lib topicorum scludit. Hoc 2.u indicavit Phus 1 topicorum cap 1. ita Dialecticum syllogismum definiens, qui ex pbabilib. e syllogismus; et cap 2.° n alia sentit cum id proprium dicat ee Dialecticae, de pbabilib quilibet disputare. Q.d aut pars contenta in analyticis sit Logica appellanda, pbari solet ex notis etimologia; huic placito subscribunt. Simplicius 1.° Physicorum cap 8.

Averroes 1° topicorum, et 8 Physicorum. Philoponus in proemio ... ductiones 1° lib. 2° topicorum, sed hec relationes adeo ... nomen Dialectica ad alia applicant significata, eo abusu ... efficitur.

Antiquitus viguit prisca hac opinio ... ab omnibus fere deserit, quia absque ullo discrimine utroque nomine utuntur, prout arbitrium vult; imo et Philosophus 1° libro Rhetorica Dialecticam usurpat pro tota hac arte; dixit enim omnes syllogismorum doctrinam, ad totam Dialecticam, aut ad aliquam eius partem spectare; constat autem eam partem, qua de demonstrationibus agit, agere item de syllogismis; demonstrationes enim syllogismi evidentes sunt; quare hanc partem Aristoteles complexit sub nomine Dialectica.

Hac de nomine ad rem veniamus, et quid Dialectica, seu Logica sit investigemus: et quidem Augustinus lib 2° de ordine Dialecticam ait esse disciplinam disciplinarum; ex quibus verbis forsan Conimbricenses in proemio Logica articulo 1° q. 4, suam definitionem deduxerunt aientes esse artem, seu doctrinam disserendi, non quia sola hac scientia inquirat veritatem disserendo, sed quia, ut ipsi magistri explicant, huius peculiare est docere modum a nostra mente servandum, ut recta, et absque ullo errore disserat: hoc, me iudice, voluit Augustinus, dum loco supra citato dixit: hac (Dialectica) docet docere, hac docet discere, quod non est omne aliis scientiis, qua minime docent scire modum veritates per discursum, et syllogismos colligendi quicquid aliud doceant:

Alij ita definiunt. Logica est facultas intellectualis operationum rationalium directiva, ut vera innotescant, et ne falsa pro veris obrepant aliquando. Sed hac definitio manca mihi videtur, et minime exacta. 1° id ostendo, quia neque hoc, ut speciale est Dialectica, assequitur, alia etiam scientia facultatis sunt intellectuales (vel habitus) operationes rationales dirigentes, ut vera innotescant, et ne falsa obrepant; aut mihi dicant, an ars pingendi, Mathematica, Metaphysica etcetera sunt facultates intellectuales, et eas medijs dictaminibus practicis aliorum instruimus; intendamusne illorum operationes

vales [illegible] ut in exer[illegible] ne [illegible], v. exequ[illegible] et ne ob decep-
tione [illegible] obr[illegible], [illegible]. (q. def.° insufficiens e. [illegible] sufficiente. D.ª e. facultas intellectualis in operationes v.ales tendens, quatenus dirigibiles ss ad normam m.i sciendi. Def.° q.bitas inde ostendit, q. appositione explicat D.ª in d., servatis definiendi praeceptis, et aliorum vitia resecat, nam Conimbri-
censis def.° solum illam explicat, in q.m differentes, n. in q.m definientes, et dividentes; nisi forte latissime accipiant verbum differo; aliorum v.° def.°, ut ia dixi, diminuta e., et ut defectum vitarem, et diminutionem, n. apposui directiva, ut sic comprehenderem tam eam partem, quae practica, q.tam quae stem-
plativa, de qq. specialiter postea.

Prima huius artis sectio fit in n.alem, et artificialem; n.alis d.r communis ipsa vis intelligendi, seu intellectus potens aliquas v.tates acqui-
rere absq. ullo artificio, et industria, s.d solo lumine n.ali: artificialis v.o e. notitia habita, et comparata per industriam, et laborem: Hac recte intellecta v.ª ss, s.d n. adeo distincta, et clara res expediunt, ut expediri oportet; id praestare aggredior, utinam assequar.; e. in hoc ipsa pot.ª in-
tellectiva, eliciens actum, quo aliquam v.tatem cognoscit; e. et ipse actus ex quo tandem generat.r quaedam qualitas productiva similis actus, a quo e. genita; et hanc qualitatem vocamus habitum acquisitum, cum quo intellectus faciliter operat.r; quo supposito n. obscure, q.d stendo, declarabo.

Cum intellectus his aliquam v.tatem Logicalem comparat sine ullo artificio, et industria, illa tria inveniunt.r; et s.iliter q.do labore, et indus-
tria alias v.tates acquirit; caeterum q.do i.m n. acquirit, ipse intellectus d.r Logica n.alis radicalis; ipse actus intellectus, qui notitia e. v.tatis obiectivae sine industria inventae, d.r L.ª actualis n.alis; et tandem habitus ex hoc actu genitus, d.r L.ª habitualis n.alis; et a contrario, q.do intellectus aliquam v.tatem labore, et industria comparavit, ipse intellectus nuncupat.r L.ª artificialis radicalis; ipse actus, quo eam acquisivit, L.ª actualis artificialis

et habitus ex actu relictus, L.a habitualis artificialis; Haec clara, et nulla tn observo.

[illegible] Primum, cum ipsa potentia intellectiva indivisibilis [illegible] vocaverimus L.am radicalem nalem, et artificialem; fieri id nequit ratione diversarum partium, sed ratione diversarum connotatorum; nam in quantum est principium L.ae actualis nalis, dicitur L.a nalis radicalis; et in quantum est principium L.ae artificialis actualis, vocatur L.a radicalis artificialis. Observo 2.o, cum non eadem sit in unoquoque vis intelligendi, sed in alio acutior, et in alio obtusior, non erit in omnibus aequalis L.a radicalis nalis, sed melior in acuto, peior in stolido; unde ulterius infero, plures veritates esse acquirendas media industria, et labore ab stolido, quae sine ullo acquiruntur a viro docto, et ingenioso; proindeque plura, quae spectant ratione L.ae actualis nalis respectu unius, poterunt esse L.ae actualis artificialis respectu alterius; quod idem dixerim de habitu genito.

2.a secatur in utentem, et docentem; cuius divisionis meminit Angelicus Doctor 9.o Metaphysicae lectione 4. et Scotus quaestione 1.a elenchorum, et quaestione 1.a praedicabilium, quos postea secuti iuniores ea susceperunt, et approbarunt; consulantur nostri Ruvius quaestione 3.a proemiali. Conimbricenses articulo 2.o L.ae, quaestione 4 proemiali. Fonseca tomo 1.o Metaphysicae lib 2.o quaestione 1.a, sectione 6. Hurtado disputatione 2.a L.ae sectione 1.a; sed quaestio de divisione nulla est controversia, ad modum explicandi membra dividentia accedamus, variè namque opinantur authores; Alij ea dicunt L.am utentem, quae docet modus sciendi, et simul efficit; docentem vero esse habitum peculiarem, qui solum docet, non tamen efficit modus ipsum sciendi: his alij non assentiuntur, et propterea asserunt L.am utentem eam partem dici, quam topicam appellant doctores, et locos omnes probabiliter arguendi praescribit; Alij denique utentem distinguunt in utentem active, et passive, quae omnia apta sunt, ut novitiorum confundant ingenia.

Sit vº Lª docens [illegible] quæ Dª nuncupat, quatenus regulas [illegible] mº definiendi, dividendi, aut argumentandi pscribit: Lª vº utentem ea arte, et sciā appello, quæ huiusmi pceptis utit, sive alias sciās sit a Dª diversa sive ipsa met Dª; nullum n. est sive absurdum [illegible] utentem in qm pceptis utit Dialecticis, et docentem in qm ea pcepta dictat. +

Hanc explicandi viam crediderim a Græcis indicari dum Dª utentem vocant rebus iunctam, et docentem, a rebus separatam; eo qd Dª utens n sit distincta a sciā pceptis Logicalib utente; docentem vº n dubitent a plurib ex Logicis utentib avulsa, et separatam ēē: meus mus explicandi n displicet Patri Hurtado ubi sª, et placet Patri Vasquez 1ª parte, dispe 8 numero 29. Conimbricenses vº pet si n ulter approbent, n uliter improbant: qdqd tn de authorib sit, vº vª, et perspicua e, et sola nõis vi perpensa; adduco exemplum, quo adhuc lucidior fiet; in quacumqs arte practica aliquo mº distinguit artis usus ab ipsa artis doctª, nam ut optime Conimbricenses qe 4ª pœmiali, articulo 2º, artis doctª e illud dictamen, sive norma, qua ars pscribit mª operis efficiendi: usus autē e, operis executio, nunc sic dictat Dª defe, ut recta sit, et absqs vitio, debere constare genere, et diffª, rem adæquate explicare, et alijs a definito minime cvenire, en practicum dictamen, seu doctª oīo independens ab usu, nam solum docet; ac pinde erit Lª docens: accedit sciā de hōe, et his pceptis instructa hōem definit aial rōale, n ne sciā de hōe dicet Lª utens? Utiqs; utit n. Lª hōem definiendo, at dictamen Logicale anter suppositum, n utebat pceptis definiendi, sd ea docebat, et expectabat adhuc aliquam sciam, quæ hac Lª docente uteret. Hinc patet, quā rōe reliquos explicandi mºos antea numeratos refutare possitis, si forte tacitē refutati iam n sī

Alia div.° e in iudicativa, et inventivam; Hanc tetigit Philoponus 1.° topicoru, et ibidem Cicero; D.a e inventiva quæ regulas tradit, et m.s, quo def.s, divisiones, et argumentationes fieri poterunt absque errore, et mendacio, et qd ad hoc quærendu, et applicandu sit: iudicativa e, quæ de iã confectis def.b divisionib., et argut.b iudicat, an recte confectæ sint, et ad exactam artis normam. Aliæ divisiones hic possent numerari, sed q.a ex quæstionib. sequentib. erunt manifestæ, n.e cur in illis enumerandis pretiosu tempus insumamus. Sectio 2.a. Alioru placita refero, et D.a docentem ee sciam postea ostendo.

Sect.° 2

Aliorum placita Refero, et Dial.a Docentem ee sciam Postea Ostendo.

Hunc ordinem posthac servabo, ut prius brevem notitiam præcipuarum sententiaru a me dissidentiu exhibeam; deinde, qd amplecti, ut v.s de Beatis stabiliam postm.a argta in ōriu diluam, sic n. confusio vitabit.r in stylo, qd n.e paru curandu, et qd alij senserint, percipietis, qd ad plura utile, et n.aria e; qd deniqz ego sentiam, et sequi debeatis aperiam. X.a hac ordinem incipiamus: ss. nonnulli, qui D.a putarint sciam n.ee, sd artem quandam scia inferiorem; 1., ut alij voluerunt ee sciam impropriam, et minime in rigore accepta. Philosophant sic Ægidius Romanus lib 1.° posterioru q.e 1.a Vill.us q.a 2.a proæmiali. Ammonius initio topicoru. Temistius 1.° posterioru, cap 24. Pruy niger q.e 11

sui clypei. Mag. etiã in prin. 1 libri de interp.e et novissime noster Ballius in Logica, 2a p., q.e 4, cap. 11. et apud eu cap. 9 Zimmara, et Zabarella. Qd autem Phus sentiat, patebit, dum mihi eu obiecero, et obiu exposuero.

Alij e regione existimarunt stricte, et proprie scia esse, p qua opinione plures sunt, et nobiliores patroni. Alpharabius in primo sua Loga. Magnus Albertus cap. 1o in Porphyrium. Niphus 4 Met. textu 9 fine. Scotus q.e 1a predicabiliu, et lib 1o elenchoru q.e 1a. Fonseca lib 2 Metaphae cap 3, sect.e 1a. Ruvius q.e 2a proemiali. Conimbricenses q.e 4, art 3. Hurtado disp.e 2a Lae, sect.e 1a, qui ultimus affirmat de hoc no posse esse dubiu. His addo D Thoma 4o Metaph lect.e 4. Tertia opinione refert Albertus, qua Das admittit, ut scia, no tn ut ab alijs distincta; hec tn indigna e ut in eius mentione, et impugnatione postea immoremur; cu constet diversu obiu formale sibi Das usurpare, qd scia distinguere oib e vulgare.

Antequa mea propalem sent.a, claritas exigit, ut aliqua p-notem; quoru 1us sit, nomen scia quadrupliciter usurpari; 1o n. accipit pro quacumqß rei cognitione, sive certa, sive formidolosa, sive evidenti. cuius acceptionis, ni fallor, meminit Phus in Antepdicamentis cap 1o, Grammatica scia appellans, et nos saepe pueros, et agrestes rogare solemus oia ne mysteria fidei recte sciant. cum certu sit no illos oia evidenter scire posse. v.g. Deu esse in personis trinu, in na unu, Chru ex Virgine natu, absqß ullo corruptelae vestigio, et in Eucharistia post consecrat.s vere esse Chru Dnm; de qq eos interrogamus, sed solu obscure per actus fidei supernales, et pbaliter, ad summu, per actus nales

2° accipit pro solis scijs speculativis; hanc scia plures tribuunt Aristoteli 6. Ethicorum cap 3, sed eum, qui legerit, nihil inveniet proposito deserviens, esto, ibi reperiat nomen [illegible]
3° accipit pro quavis cognitione evidenti, et sine discursu comparata, ut sunt prima principia; in Mathematicis, quod totum sit maius sua parte; in Metaphysicis, quod quodlibet sit, vel non sit. Pressius adhuc scia accipitur pro cognitione evidenti per discursum collecta; qua ratione scia definivit Philosophus 1° posteriorum, cap 2°. textu 9°

Iam hic notum sit in duplici priori acceptione non procedere nostrum litigium: non in 1ª, quia manifestum est eam, scia in impropria acceptione Dialecticae convenire, neque ullus negat; non in 2ª, quia, ut inferius probabo non est pure speculativa nostra Dialectica, ac proinde in mea opinione locus non relinquitur 2ae acceptionis scia; relinquitur vero duplici posteriori

2um a me prænotandum: quod sicut in alijs scijs reperiuntur plures sylli probales, plures evidentes, ita et in Dialectica; et sicut in alijs plures defes probales, pluresque evidentes, ita in hac; et denique quemadmodum, plures fallaces argta in illis, plures similiter in ista; quare in his conveniunt, et ratione convenientiae, potest abstrahi ratio communis sylli probalis ad omnes scias: ratio defis probalis, ratio communis sylli evidentis; ratio communis definitionis evidentis; et denique ratio communis argti fallacis; de quibus omnibus agit Dialectica secundum diversas sui partes; per aliam nempe agit de defe evidenti, per aliam de probali: per unam de syllo evidenti, per alteram de probali; et denique per aliam de sophisticis, et fallacibus argtis.....

conclusio nostra — Post hæc sit unica, sed generalis conclusio: Dialectica strictissime est scia, secundum ultimam duplicem acceptionem ex his superius numeratis; non solum

[illegible] partis, [illegible] evidentib. def.ᵒ, aut. di-
visionibus equunt, sed roē illarum, quae de syllᵉ pbaᵇˡⁱ, pbalit defᵇ,
et divisionib., et tandem roē illius partis, quae agit de fallacib. et so-
phisticis argᵗᵇ. Sunt pro hac rē authores 2ᵃ sentᵉ, qq bene addendi
ss Complutenses, Logᵉ 1ª proemiali, qᵉ 5, numero 48.

Probo generalem assertum hac efficaci roē: Dᵃ in his
oib. partib. plurimas possidet cognitiones evidentes, tam per discursum oletis,
quam sine illo; (g eᵉ proprie scia; pbo coā, nam illa proprie scia est
quae plures otinet dmonstrationes, et cognitiones evidentes; (g si talis
Dᵃ eᵉ, nullū dubium erit Dᵃ eē sciam: venio ad pbandum 1ᵘᵐ ans, in quo
totum negotium osistit; pars illa analytica, quae de syllis evidentibus
agit, evidenter demonstrat illos sciam generare, ofusionem intellectus, et
dubitat.ⁱ ōbtum auferre, recte ocludere etcª, et hoc sequitᵉ media
argumentatione evidenti. Similiter illa pars, quae agit de defᵉ
et divisione evidentib., manifeste dmonstrat, qd defᵒ evidens rei
perfectam cognitionem gignat, qd alijs nequeat ovenire a definito dis-
tinctis; qd divisio evidens, et perfecta evidenter dividat totum in
partes; qd neqß plures partes, neqß pauciores sint, quam divisio
importat.

Maior difficultas eᵗ de parte, quae agit de topicis, et
de illa, quae de fallacib.; nihilominus de his etiam idem ostendo; pars
illa Dᵃ, quae de topicis agit evidenter ostendit syllum mere pbalem
nō generare sciam, generare opinionem, nō oio tollere formidinem; nō
eē oio aptum ad ovincendum pertinaces; fallaces item syllos nō ocludere
in re; sed solum pro se ferre umbram sylli ocludentis, qᵉ deceptionem
generet, et errorem. Eodem discursu pbari debet illa parte, quae de

divisione per def.^{em} probab. [illegible] demonstrationes, et cognit. [illegible] vin-
cimere: neq. n. minus evidens e' syllus scientificus generare
scia, qua syllus probab. generare opinione; def. evidens ee claram
quidditatis cognitione, qua probale def. ee obscura; et denique n'
e' minus evidens pseudographus syllus erroribus intellectu implere,
qua evidente ab erroribus eunde intellectu liberare.

Sd cu dupliciter tendat L.^a in propriu obcu: prac-
ticè s. et speculativè, sciatis velle, utroq. mô habere demonstrat.
et notitias evidentes. Practice. n. praescribit praecepta, qq. confici
debeat syllus evidens; qq. ité syllus probabilis, et utrumq. sapiss.^e
evidenter, cu evidens sit ad syllu probale assumenda duplice extre-
mitate probaliter tm cu medio in premissis coniuncta, et ad evidente,
evidenter coniuncta; sic n. altera co.^e erit probalis, altera evidens.
deinde, post confectos syllos, speculativa ostendit evidente evidenter
convincere, probale probaliter ett.^a, quin per hos posteriores actus dictet
mu, quo efformandi, et construendi sint; aliud. n. e' ostendere
picturã pulcbra ee, l deforme, aliud docere, qualiter pingenda
sit pulcbra, et qualiter deformis. Alias demonstrationes nume-
rare possē, qq. scatent eae D.^{ae} partes, quae de ostensione, et re-
ductione sylloru imperfectoru ad perfectos, et de inventione medij
ad utrosq., missas tn facio, q.^a dicta sufficiunt.

Probo 2.°: in L.^a ee aliquos actus opinativos, et
ictm probales, n' sufficit, ut ea arceamus a consortio, et numero sciaru,
sd nulla alia rõ ee pote in psenti ad ea excludenda; ergo n'
e' excludenda, nisi forte obcaecatus id pstare tentes funda-
mento

[illegible] [illegible] e [illegible] insufficienti. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et scias iam natura rerum [illegible] [illegible] [illegible]
nulla scia est, in qua non sint quam plures opiniones, et actus probales, hoc per se sufficit, ut scia non sint; ergo nulla est scia, quae iure hac fruatur nomenclatura, et ut a maiori ad minus reliqua ostent, consulite Mathematicam, reliquis quidem facile evidentiorem, et adhuc plura reperietis, quae nullo pacto excedunt opinionem, unde orit saepissime dissidium inter Mathematicos, alijs affirmantibus, quod alij negant, et cetera; hoc in genere dicta sint, ne fastidium caussem, si ad singularia descendo. Iam nullum aliud esse fundamentum praeter dictum in minori primi sylli, ad Dialecticam excludendam a sciarum consortio, ex eo constat, quod non sint omnes Dialecticae actus probales, sed plures evidentes, ut iam dixi.

Probant 3º Connimbricenses ab absurdo non collecto, aliter tamen probato: si Dialectica non esset scia, nulla alia scia firma esse posset, nam scire, est per demonstrationem cognoscere; ergo si nescias evidenter aptum esse modum demonstrandi ad colligendum verum, sed haesites formidando, etiam haesitabis dubitando de veritate per demonstratione colligenda; sed Logica tradit modum colligendi veritatem per demonstrationem: ergo si Logica non est scia; nec de eius firmitudine evidenter tibi constat, non tibi constabit de firmitudine rei colligendae per demonstrationem; ideoque omnes conclusiones, quas aliae sciae elicient erunt formidine plenae; secus autem, si Logica scia sit; iam enim evidenter constabit verum esse quod praescribit ad conclusiones eliciendas, et syllos conficiendos, definitiones veras definiendas: unde perspicuum est, quam optime dixerit Augustinus in libello de principijs Dialecticae, cap 1. Dialectica est

bene disputandi scia. Legite Albertu I posteriorū, tratu 2. cap 1. et Conimbricenses 1.

Si interrogaveris quare usq adhuc L. utentem in 3versia n vocaverim? 3 paru hēt utilitatis eius resolutio; ne th eam oio oblivioni tradamus, breviter, 3 tenendus invinico. cu L utens sint ea scia, qua Logicis pceptis utunt, illa L utens scia erit, qua in se fuerit cognitio certa, et evidens, utat qs Dialecticis pceptis: illa v scia n erit, cui hæc n svenerint, sd fuerit in se cognitio obscura, et Logicalib utat pceptis: unde infero nulla L utentes fraliter, et pscise, qua utentes, ēe scia; patet ex dictis, na si hoc, qd ē uti praeceptis L svenit opinioni, quæ scia n ē, n pscise propter hoc nulla cognitio erit scia, sd aliunde: 3 plures scia, quæ sū L utentes scia sū, sd n qua L utentes redaplicative; sic n. petrus se hēt, ut obiēs D, quæ ut scia; consulendus Hurtado disp 2 L, sect 1, paragrapho 7. Sectio 3. Adversarioru rões solvendas adduco

Sect° 3

Adversarioru Rões solvendas Adduco

Magni facit noster Ballius Phi auctate, et ea armatus provocat hostes, na 2° Metaphysica textu 15 ait Aristoteles, quapropter instituus ēe quis debet, quo pacto singula approbanda sint, quoniam absurdu ē scia sl, et scia mū quærere, seu ut vulgariter dr, sciendi mū. Vbi S Thomas. Alexander, et Averroes per mū sciendi, L intelligunt; unde Pro Ballio sic sficio argtus: si L ēet scia, mūs sciendi scia ēet, na L ē mūs sciendi: 3 qui mū sciendi quærit, quærit

sl scia, sd absurdu e ex Pho, sl quaerere scia, et modu sciendi; g ab surdu [illegible] Lca [illegible], q absurdu e asserere modu [illegible] scia.
Et cfr, q [illegible], e scire modu, quo sciendu e, quam [illegible] scia bere; cq cu Lca tradat modu, quo sciendu sit, prius erit ipsa Lca possideri, qua sciat; q sciendu e, et quod scia beat de illo: tunc sic, prius e Lca possideri, qua scia beri; q Lca n e scia; cons e manifesta ex scess. anti, nam ipsa n e se ipsa prior; cq L n e scia, L se ipsa e prior; si n. ipsa scia e, n prius ipsa possidebit, qua possideat scia.

Huius argti superficies efficacia mentit; applico dist et elumbe manebit argtu: cq distingo illa Phi ppe, cui tota nititur machina: absurdu e scia reale, sl et modu sciendi quaerere, admitto ppe; absurdu e scia sermocinale, et modu sciendi sl quaerere, nego ppe: at Phus ibi de realibus scijs locutus fuit, ut n obscure textus insinuat, atq adeo optime dixit n sl ee quaerenda scia reale, et modu sciendi, sd prius acquirendu ee modu sciendi, s. Lca, qua nos doceat modu acquirendi, ut deinde, qd optamus, acquiramus. Sd ut videas oe argti vim, tibi scedo ibi sermone ee de scijs in genere, tam realibus, qua sermocinalibus; distingo tn iteru illa ppe; absurdu e sl quaerere scia, qua ex se n e modus sciendi, et modu sciendi scedo; absurdu e sl quaerere scia, qua e modus sciendi, et modu sciendi nego: noster Fonseca hanc exposit amplectit lib 2o Metaphca in commento huius loci, affirans ee a Pho traditu qdda generale pceptu, ut ante oes alias scias fferat modus sciendi quaerat, hoc e, disciplina ea, qua tradit modu sciendi, pro quo adducit S Thoma, Alexandru, et Magnu Albu.

Addo ulterius 3a solutione: existimo n. ibi noe scie intelligi posse ppe certa, et evidente per evidente illatione ex pmissis deducta; et noe modi sciendi, illos actus practicos, qui ad hanc scl ex pmissis deducenda per discursus regulas, et pcepta pscribunt;

et ideo optime dixi non si hæc duo quærenda ... si [illegible] præcepta syllis evidentibus conficiendis ab una parte Logica tradita, [illegible]enda et postea syllis, et demonstrationes conficiant ... ex [illegible] facile in forma evidens respondere poteritis, si prius observaveritis partem illam Logicæ, quæ præcepta ad aliquid conficiendum tradit, præsupponi ad aliam partem Logicæ, cui acquirendæ præcepta illa diriguntur; ideoque sæpe scientia in 3ª acceptione præsupponit ad scientiam in 4ª ... Hinc patet ad confirmationem.

Obijcit 2º noster Ballius obiectum scientiæ rigorosæ debet esse ens reale, id est, res, quæ in suo esse non dependeat ab intellectu; propterea dixit Aristoteles lib. 1º posteriorum textu 5º, cap. 2º syllum scientialem ex veris esse. quoniam non est non ens scire, hoc est sciri non potest non ens: sed Logicæ obiectum est ens rationis, de illo namque Logica tractat. ergo Logica esse nequit rigorosa scientia, quandoquidem ens rationis fictitium ens est, et in re nihil.

Frivolum argumentum; nonne Deus proprissime habet negativam scientiam, qua nihil positivum esse cognoscit evidenter? non ergo exigit vera scientia obiectum esse veræ, et positivæ entitatis, sed ita se habere, sicut per scientiam esse, quod non esse scitur. Ideo dixit Aristoteles nuper syllum scientialem debere constare præmissis veris, quia si veræ non sint per illum syllum non acquiretur scientia, quia per illum non acquiritur vera notitia rei positivæ, quam ostendit esse, cum re ipsa non sit; neque negativæ rei vera notitia acquirit, quia etsi etiam re ipsa tunc exstat negatio rei positivæ, quam demonstratio ostendere conabatur, tamen non ostendit eam negatio per illam demonstrationem, imo neque ostendi potest, possset aut per aliam, si contrarie, aut eodem præmissæ veræ apponerentur.

Replicas; enti reali, et rationis non potest dari convenientia; ergo neque scientiæ agenti de ente reali, et scientiæ agenti de ente rationis; consequentia constat a paritate. Nego consequentiam; discrimen evidens est, quia ens rationis verum aliquid non est, atque ideo non potest vere convenire cum illo ente, quod aliquid, re ipsa, est: scientia vero de hoc ente agens, aliquid verum, et reale est evidenter demonstrans ens rationis nihil esse, et propterea convenire potest in ratione positiva, et reali cum alijs scientijs.

Addo; per argum. sua summum excludit ... quoad ea parte, qua de ente 9
reali tractat ... ac scia, n. tn excludit quoad alias partes, qua de n. reali
tractat.

Obiec. 3°. in L.a plures sunt actus o... [illegible] pet ... ridiculosi
q. n. e appellanda scia; cons. pbr: q.a denominatio sequr debiliorem partem, pptereae
n. actus dr absolute pravus, si n. l. una circumstantiam rei dissonam amplectat; ἀξίωμα κοινόν
esto, c.a obiec. sm se, optimus, et dicitur verset. bonum n. ex integra caussa,
malum aut ex quocumqs defectu; et x° ex una pmissa evidenti, et alia pbali,
pbalis tantummodo colligit; sic ite corruptibilis dr, etsi n. beat nisi una p.s
corruptibile, qua debilior e.

Rx. scesso ante; negando cons: ad id, quo pbat nego ita circumferri
ut ibi asserit, sd sic. Xc.° sequr debiliorem partem, qd ideo ctingit, q.a eatenus ex-
tremitates in x.e iungunt, quatenus iungunt cu tertio in pmissis; unde
si pmissa una sit evidens, si tn n. iungant evidenter extremitates cu medio,
n. ciungentur in x.e inter se, atqui si altera pmissa pbalis sit, n. e evidens,
sd probale tm iungi cu medio, ideoqs neqs evidens, sd pbale iungi inter se:
addo, qd si ambae pmissae eent evidentes in se, n. tn eet evidens extremi-
tates in illis ciungi cu medio, n. evidenter ciungent in x.e; sd ea certi-
tudine, aut obscuritate, qua iudiciu de bona illatione dictaverit uniri
cu medio; na saepe pmissa evidentes adducunt in pb.s, qua disparata
sic ... ; dependet q.a x.° n. solu ex pmissis, sd ab illo iudicio de bonitate il-
lationis. N.e e aut simile in nro casu, ubi n. dependet utqs actus
scientificus, sive primus pri... sit, sive actus per discursu evidente ri
collectus, ab alijs actibus opinativis, cu illi permanserent, et si isti perirent;

Illud, qd addit de dissonantia actus c.a prava circumstantia
versantis d.s e, pptr illud axioma, qd in moralibus tm v.a bet ubiter +ra
ideo nihil adversiu me convincet; nisi forte dicas hoc absolute albu n.
ee, q.a digitu bet nigru, q.a bonu ex integra caussa ett.a; qd aut dicat

corruptibilis, inde evenit q. hac demonstr. n. excludit a parte incorruptibil., sicut demonstr. incorruptibilis, ne praedicata neg. sua destruunt. Hinc al., et La. ee scia dici cu veritate possit q. n. excludit hac demonstratio oes opiniones a Lca., sd solu affert plures actus scientificos; ceterum dicere n. possumus, qd La. n. sit scia, q.a hac demonstratio negativa idem valet, atq. La. nullo mo e scia, qd falsissimu e.

Instat Ballius in Grammatica, et mechanicis pluribus demonstrationes n. desunt, hoc tn. n. obstante, excluduntur a perfectione scie; e. esto, sint demonstrationes in Da., hae n. sufficient ut appellet. scia. Rx ee adeo raras eas demonstrationes, ut vix mereantur mechanica, et Grammatica denotari scia sine restrictione; quemadmodum de Aethiope n. asserimus absolute, qd albus sit, sd cu addito restringente, scdm dentes, q.a dentes minutissa. pars ss, respectu totius corporis, et in illis solu bet albedinem Aethiops.

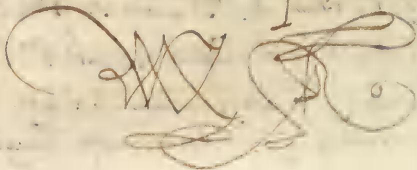
Obies 4o, saltem illae partes Lae, quae de opinionibus agunt n. potuerunt ee scia; secus admittere cogeremur manifestam contrad., qd ita pbr. Opiniones ss actus obscuri, sd si de opinionibus beret scia, opiniones essent actus clari; e. eent clari, et obscuri; unde ulterius inferam fore claros, et n. claros; illud, q.a clarus e, qd demonstrat; hoc, q.a opinio e obscura; et obscuritas dicit negem. claritatis. Rx negando ans., ad cuius pbem. distingo mai. opiniones ss actus obscuri, i. actus obscure repraesantes sua obta, cedo maiorem; ss obscuri, i. obscure representati ab alijs actibus scientificis; nego maiorem: itaq. respectu sui obti, obscuri ss, sd respectu actus scientifici, a quo repraesant. ss clari, qd nullam arguit implicatem., sicut nulla implicatio e, qd ego evidenter cognoscam actum opinionis obscure repraesentare suu obtu, et e hoc evidentissime in Deo, qui bet scia, qua evidenter cognoscit actus fidei obscure tendere in mysteria credenda, cu tn. fides n. amittat obscuritatem in ordine ad propriu obtu, et si ab eo evidenter

Objicies 5°. Scia e de obto nario, de contingenti non potest ee scia, de cujus roe e veritas, sd illud, qd 9tingens e potest ee f[alsu]s; g cu Da beat pro obto aliqd 9gens, n poterit ee scia: ant sup-[positio] gonit, cra pr quoad 1 g[ra]tis, g[r]a La agit de opinionibus, et syllis [pro]ba-bilib, sd hi ss qd 9tingens; et hoc 9tendit Arist 4° Metaph[ysica]e cap 2°, et libro 1 prioru, cap 8 docens Da n hre certu aliqd genus subtu de quo disserat; et ut nulla de mente Phi sit ambiguitas lib 1° Rhetorica ad Theodectem aperte testat Da n ee scia.

Rx 1° hoc argto 9vinci Deu n hre scia de futuris 9-tingentibus; negs posse dmonstrari evidenter de coram adstantib, qd in reru na sint, g[r]a qd 9gens e, qd in reru na sint. Dices absolute 9gens ee, ex supp[ositio]e tn nariu, et ideo de utroqs potest ee scia: optime solvisti tuu argtu, sd adde 2a solutione, La ee scia de oio nario obto, na oio nariu e, qd si talia praecepta servent, 9ficiat evidens syllus, etsi alia 9ficiat [pro]bales, et 9terea oio nariu e, qd opinio sit opinio, et qd scia; sit scia: unde respondeo ad ultima [pro]b[atione]; sd opinio e qd 9gens, ita ut 9gens sit, qd opinio sit opinio, nego; ita ut 9gens sit, qd opinio sit va, 9cedo; scia vo de opinione, n ostendit ea opinione ee va, sd vere ee opinione. Aristes in 1 loco 9tendit La n hre, na, seu subtu remotu dratu, cu indifferenter doceat regulas ad definiendu, et disputandu in quacumqs ma; n tn negat, qd hat [pro]ximu obtu, et subtu. In 2° loco negat La ee scia pure speculativa, qd admitto.

Sectio 4. An scia haec, practica sit.

Sect° 4. An scia haec practica sit.

[illegible] utrumque negant [illegible]
speculativa[illegible] ut notat Fonseca lib 2 Metaphysicae [illegible] 2 [illegible]
eos n[illegible]; [illegible] Ballius in Prolegomenis [illegible]
19, et [illegible] late [illegible], neque appellanda esse simpliciter practica,
aut simpliciter speculativa; et cap 17 neque practica sit, et specu-
lativa, pro quo nullum Philosophi textus allegat: existimo hanc opinionem
sustineri non posse, si Logica scientia sit, ut vere esse probavi; nam cum Philosophus,
annuente, et consentiente Peripateticorum schola, scientiam adaequate di-
viserit in practicam, et speculativam, ut constat ex 8° topicorum, cap 2°
et 2° Metaphysicae, cap 1°, textu 3. fatendum erit Logicam sub aliquo membro contentam
esse; adde, Logicam non posse circa proprium obiectum versari, nisi dirigendo
ex se ad opus, vel solum in operis, ut obiecti, cognitione sistendo; si hoc 2°
modo versari contingit, contemplativa est; si 1°, practica: necesse ergo est practicam
esse, vel speculativam.

Melius ergo 2ª opinio procedit, dum Logicam appellat scientiam abso-
lute, et simpliciter practicam: ita Xandurus 6° Metaphysicae quaestione 9. Gre-
gorius Ariminensis quaestione 5ª. Capreolus quaestione 2ª prologi, conclusione 2ª. Mirandu-
lanus lib 5° apologetico, sectione 13. Raphaël de Aversa, quaestione 1ª, sectione
6. Connimbricenses quaestione 4 proemiali, art 5. Fonseca 2° Metaphysicae
cap 3°, quaestione 2ª, sectione 3, et apud Complutenses disputatione 1ª proemiali quaestione
6, paragrapho 2°. Gabriel, Aureolus, et Murcia.

Tertia opinio melius etiam, quam 1ª procedit, asserit con-
Logicam esse simpliciter speculativam. Sentiunt ita Suncinas, 6° Metaphysicae,
quaestione 2ª, et 6ª. Magnus Albertus tractatu 1° Logicae cap 4. Antonius
Andreas 1° Metaphysicae quaestione 11 et lib 6, quaestione 2ª. Sotus quaestione 4 proemiali.
Torres 1ª parte, quaestione 1ª, titulo 4. Navarrete ibidem controversia 11. Zanardus
6° Metaphysicae, quaestione 5, et apud Complutenses ubi supra Conradus. Flandria
Mallius. Senchel. Didacus a Iesu. Gallego. Scotus, et Toletus.
his adiungo Vacinus quaestione 3ª Abermen. 7° Metaphysicae commento 7° Abicena,

[illegible]

cam indicandus [illegible] duplicem sensum [illegible], [illegible]
[illegible] affirmat Logicam ita esse speculativam scientiam, ut simul non sit practica
et alia, i. a. esse practicam, ut non sit speculativa; et hac ratione utraque est
falsa, ut infra patebit; vel una tantum affirmat, quod speculativa sit, non negando praxim,
et altera affirmat, quod practica sit, non negando speculationem, et sic utraque vera est, et
quo sensu utramque opinionem complector hac unica conclusione

Sit conclusio. Logica est partim practica, partim speculativa; ita noster
Vasquez 1ª parte, disputatione 8ª, cap. 5. Cabero disputatione 3, dubio 3. Hurtado disputatione 2ª
Logicae, sectione 3, paragrapho 19. Ruvius quaestione 3ª proemiali numero 14. Suarez
tomo 2° Metaphysicae, disputatione 44; sed ne confusio vim auferat probationibus, supponendum
est ex artibus practicis alias versari circa opera externa v.g. domorum constructionem,
saltationem, etc.; alias circa operationes internas, unde actus intellectus, et voluntatis, unde
nata est illa scientiarum divisio apud Philosophum lib. 6° Metaphysicae cap. 1. et lib. 8. topicorum, cap.
2° in contemplantes, agentes, et efficientes; contemplantes vocat, quae in mera
objecti cognitione sistunt; agentes, quae circa opera interna versantur practica
dirigendo, et instruendo agens ad executionem; efficientes, quae ordinantur ad
opus externum conficiendum, v.g. ad pingendam tabulam, erigendum templum, etc.

Nunc ita probatur conclusio; universa Logica duobus actuum generibus tantum-
modo constat; eorum nimirum, qui tantum habent contemplari objectum, nullo modo ad opus
dirigendo; et eorum, qui ad operis executionem instruunt, regulas praescribendo et praecepta
ad id praestandum; sed hi sunt practici, illi speculativi; ergo Logica partim est practica
partim speculativa; maiorem probo, quia in Logica non reperitur aliud actuum genus,
nisi eorum, qui dictant, qua ratione definitio sit conficienda, qua ratione divisio, quo pacto con-
struendus syllogismus probabilis, quo evidens, etc. Et eorum, qui iam confectas definitiones, et
divisiones contemplantur, et an iuxta regulas ab arte statutas, iudicat: ergo Logica
[illegible] constat illis duobus actuum generibus; minorem primi sylli probant verba
Philosophi lib. 2° Metaphysicae, cap. 1°: Contemplatricis n. finis veritas est; practicae autem opus
quod sic accipe, non quod scientia actualis contemplativa intendat in actu signato

[illegible] scia hab[illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in hoc sensu [illegible], [illegible]
ad [illegible] ac[illegible] pure speculativos.

Dicta, esto, plures actus L^a ad syllos, et def.^s regulas dictent, n^o hoc sufficit, ut practica sit, q^a de r^e scia practica e^t ad praxim ordinari, praxis autem n^o e^t in intellectu, s^d in opere externo, unde dici solet, intellectus extensione (ad opus externum) fieri practicus; cuius pronunciati, etsi n^o expresse meminerit Phus, meminit tn^o D. Thomas; q^o L^a, et si praecepta ad opera interna dirigenda tradat, n^o erit appellanda practica, nisi ad opus externum transeat: hoc argtum vitio laborat, supponit n. q^d probandum erat; ostendo namq^s actus intellectus habere posse r^e praxis, neq^s ad hoc ut praxis sit, postulari exercitium operis externi.

Et quidem si vim verbi Graeci πράττω, consulamus, unde derivat^r praxis, nihil aliud signare inveniemus, quam operari; agere; ut affirmant Conimbricenses [illegible], agere autem, et operari, quis dubitet convenire intellectui ex proprietate? quid autem velit illud c^e pronunciatum: en expono; intellectus n^o d^r practicus, quia obi^m contemplat^r, nisi ulterius extendatur ad regulas praescribendas, q^a opus Logicale fiat, unde optime dictum e^t intellectus extensione fieri practicus; sicut dici poterat n^o extensione, s^d sola cognitione speculativa fieri speculativum: ad q^d notabitis, intellectus ex se neq^s e^e practicus, neq^s speculativus; d^r tn^o et fit speculativus, q^do v.g. contemplat syllum bene confectum, def.^s bene compositam; et si hic sistit nondum e^t practicus, fit autem practicus, si n^o ibi sistit, s^d se extendit ulterius ad dandas regulas, et dictamina, q^a ita bene sylli, et def.^es conficiantur.

Pr^o 2° r^o, et s^d haec obiectio impugnat^r: etiam si r^o praxis, et scia practica postularet opus externum, n^o ideo excludenda eet L^a a r^e scia practica: (q^o e^t vere scia practica: ant^s pbo, nam L^a n^o solum hbt pro obto per se actus intellectus, s^d voces, et scripta, in

q^m

... scia practica, ... alijs, ... dicendam ... scia practica; sola maior ... probatis ... de obto nali ... sermo ...

... ex eo, artes mechanicae, et aliae dicunt practicae respectu operis externi, q. dictant modum quo faciendae sunt opera externa, ergo ex eo etiam aliae sciae appellabunt practicae respectu operis interni, q. dictant modum quo faciendum sit opus internum, et sic convenient in roe practici, different tamen in hoc, qd practicum aliarum sciarum sit respectu alicuius operis externi, aliarum vero respectu alicuius operis interni; et cum respectus sciae practicae debeat ordinari ad praxim, dicendum erit praxim nihil aliud ee, quam opus ad qd efficiendum scia ordinatur, ac proinde respectu Logicae praxis erit aliquo interna: respectu mechanicarum praxis erit externa, et idem erit de alijs sciis, prout ad opus externum, vel internum ordinant.

Pr 4. scia moralis practica est, et tamen hoc habet respectu actuum internorum; ergo non exigit ad roem practicae, qd verset scia, ut talis circa actus externos; ans in doctrina Philosophi firmum est; cona pr ... practicum ex genere ordinaret solum ut talis ad actus externos, in nulla scia reperiret ro practici, quae non ordinaret, ut talis ad actus solum externos, cuius oppositum cernimus in scia morali; qd si dicas sciam moralem non solum versari circa actus internos regulandos, sed etiam circa actus externos, qui sunt complementum, et consummatio internorum; contra primo nam si hoc verum sit, negari non potest sciam moralem ee practicam, non solum respectu actuum externorum, sed etiam respectu internorum: ergo respicit praxim internam. contra 2o, q. aliter Logica respicit actus externos disputationis, ut complementum, et consumationem internorum, ac proinde aliud discrimen excogitandum est.

Dices 2o: sciam moralem practicam ee, q. respicit actus alterius potentiae, s. voluntatis, et propterea potest respicere praxim, quae dari non potest in eadem potentia. Haec solutio principium petit, et contra, quia impugno, dubitamus enim an intra eandem potentiam reperiant scia practica, et praxis,

quare ista petit, qui neg. [illegible] (ea scia practica, qui sit practica moralis) ex eo qd n possit dari praxis inter operationem [illegible] nempe intellectus. Cg nulla e solutio, dicendus, verba S. Thomae, sacra docta, ut dictus e, una existens, se extendit ad ea, quae pertinent ad diversas scias Physicas, propter roe coe, qua in diversis attendit; s. prout ss divino lumine cognoscibilia; unde, licet in scijs Physicis, alia sit speculativa, et alia practica, sacra tn docta cprehendit sub se utramqs; Perpende illud prout ss divino lumine cognoscibilia, quasi Theologia solus beat divino lumine res cognoscere, et dictare mus, quo cognoscenda ss, quin meminerit S. Doctor operis alicuius externi, nisi forte dicas respicere voces, et scripta, qd tibi libenter cceda, nq ids reperies in La. Hactenus de xta qe, et si longiores fuimus in roe practica cbanda, ideo fecimus, q maior cversia in hac parte e, alteram quippe partes sufficienter cvincit primus argtus. Sectio Sa, argta, et solutiones.

Sect.o S.
Argta, et solut.es

Obies 1.o intellectus n e practicus, neqs speculativus: Cg neqs La, cia pr a paritate roe; ans Vr certum, cu ex se neqs beat practice ccurrere, ut speculative; sd ad utrumqs sit indifferens. Nego con, et insto argtus: intellectus n e practicus, Cg neqs, nulla scia e practica, quae coa a nullo n negabit; ideo Cg intellectus ex se n e practicus, neqs speculativus, qa e prius indeterminatus, ule, et indifferens ad oes scias, tam speculativas, qua practicas; qd fieri n posset, si ctratus eet ad sola praxim, l ad speculationes, at La, si actualis sit, e ctrata ad speculationes, si cepta n dictet, l ad practica, si dictet, qa ss praeactuales, et representent, de quarus roe e, ut n sint indifferentes, sd determinatae

... spes. nec ... nunquam ... si ... qualis fuerit ... quo genio ... ideoque erit ... sicut actus L^ae nullus est indifferens ad praxim ...

Obj. 2°. Scia practica ... ut talis, respicit praxim, sed actus intellectus non possunt ... rõe praxis; ergo eis ... obj. L^a non erit scia practica; ... negavi minorem sect. praecedenti, sed id denuo efficio duplici rõe: 1^a, quia actus intellectus possunt esse obiectum dirigibile per alios actus, ut recte fiant; ergo possunt esse praxis; cons. pbo., quia praxis est obiectum dirigibile practicum intellectus, ut recte fiat; quod confirmo ex eo, quod actus dirigentes non sistunt in mera contemplatione; ergo non sunt speculativi, sed practici, et eorum objectum est praxis: 2^a, quia prudentia est practica; ergo respicit praxim; sed prudentia non solum est practica in ordine ad actus voluntatis, sed etiam in ordine ad actus intellectus; ergo non solum actus voluntatis; sed etiam intellectus habent rõem praxis. Minor pbr; quia, ut optime notat noster Hurtado, non solum dictat prudentia hic, et nunc conformiter ad rõem esse amandum proximum; sed etiam hic, et nunc esse studendum; aliter autem L^ca dictat, qua rõe sit syllogizandum, definiendum, etc^a, ad idque dirigit; ergo actus intellectus, qui sic sunt erunt praxis, et actus dirigentes erunt practici.

Obj. 3° potest quis L^am addiscere, discendi tantum caussa, quin eam dirigat ullo pacto ad opus; ergo saltem tunc erit mere speculativa; ans supponitur; cons. pbr ex S. Thoma, 1^a parte, q. 14, art. 16. Si aedificator consideraret, qualiter possit fieri aliqua domus non ordinans ad finem operationis, sed ad cognoscendum tantum, erit quantum ad finem speculativa consideratio tantum de re operabili; Rx neg. do cons.; nam scia esse practica, aut speculativa non dependet ab intentione agentis, et fine operantis, sed a fine intrinseco operis: unde sicut non esset scia practica illa, quae ex se est speculativa ex eo, quod agens illam addisceret ordinando ad opus, ita practica non desinit esse talis, quia ab agente non ordinetur ad opus; quia ipsa ex se adhuc ordinatur ad operationem directam efficiendam, advertente tamen hoc argumento ...

sciam practicam pugnare, ne [illegible] etiam adduci [illegible] in cognitione
quod autem voluerit S. Thomas, dicto cum[illegible] tum illam scientiam speculativam
in fine operantis non tamen in se: hoc 2.um insinuat illis verbis, considerat
tamen de re operabili: illud 1.um illis verbis erit quantum ad finem speculativum

Obies 4. cum cognitio aliquando dirigit, ut per illam sciamus
non ut operemur; ergo nulla cognitio dirigens est practica, et nulla directio
est praxis: antecedens probatur, quia qui dirigit actum intellectus non intendit ipsum actum
rectum elicere, ut eliciat; sed ut per illum recte, et sine errore cognoscat
ergo actus dirigens non est practicus, neque directus est praxis. Respondeo negando
antecedens quoad 2.am partem; ad probationem, quidquid sit de fine operantis, finis actus diri-
gentis non est sola cognitio, sed actus dirigendi exequutio.

Adde ipsum operans non dirigere actum intellectus media
regula Logicae, solum, ut sciat, sed ut practice, et artificiose sciat, quod est
praxis actus dirigentis; Si mihi dicas recte ne ego argumentarer, ars
architectandi non dirigit artificem, ut domos operet, sed ut homines a pluviis
defendat, quia bene illa scientia non dirigit actiones ut operet, sed ut secure,
et artificiose habitatores a pluviis defendat? Dicere ergo teneris hunc
ultimum finem sibi aliquando proponere artificem, non tamen id rationem practicae scientiae
ab architectura auferre, quia finis huius est opus artificiose efficiendum
quidquid sit de Architecti fine, imo et architectus quia intendit illum ultimum
finem media domo a se construenda, necessario etiam debet intendere
domum ipsam construere, quae est praxis architecturae.

lati
Objiciunt. Complutenses discalciati disputatione 1.a proemiali,
quaestione 2., paragrapho 2.º Negatur est factiva, ut de se constat, cum non versetur
circa actiones transeuntes; neque activa, quia haec versatur circa operationes, quarum
forma est electio, quod non reperitur in operationibus, quas Logica dirigit; ergo non
est scientia practica; patet consequentia, quia in bona Logica bene valet a negatione omnis

... diversi ... Lª dici posse practici, respe... sui ... ad quej dirigit, tanquam gd. externum efficiendum sed me hic in Controversia ante propriet terminj vocemus; ... scia practica activa, 2do autem Aristoteles 6º Metaphª (unde adversarij pbª sumpserunt) dixit activa scia ē illa, cuius princ. e electio, Locutus e de scia practica morali, teste nro doctiss Fonseca lib 2º Metaphª, cap 3. q. 2. sectª 2. et generis mores princ. electio e, n tn ois scia activa e moralis, quadmq negss ois factiva mechanica: gd g ... Lª practica, etsi illius princ n sit electio?

Noster acutissus Valquez 1ª pª, dispª 8. cap. 5, ut abunde argum dilueret, addidit, etia in operib. Lª elect ēē princ, siquidē libere fiunt actus Lª, ad quos voluntas intellectum movet, n minus, qua alias poas; g ex hoc capite (inquit Valquez) n erit Lª a roē scia practicæ relegandam; hanc solutione exosa hent cpluresg descalciati, reant indigna ēē, cui Phus respondeat: crediderim huiusmodi impugnatiº indigna ēē, cui Religiosus respondeat; Videamus g, qualiter magni hi Phi nrum Valquez refellant.

Qª si aliqd pbat responsio Valquez, pbat etiā ēē scia nulla speculativa; siquide ois actus, cuiuscumqss scie fiunt a nro intellectu libere, et media motione, seu imperio voluntatis, quare dictum Aristotelis, gd scia activa versat cª ea, quorum princ e electio, debet intelligi formaliter, et per se. Hac impugnatiē nihil frigidius; solvo, et impugno in gratia Patris Valquez qui nunqua motivit ad roē scie practice active sufficere tn bene pro princ electione operis exequendi, sd dato, gd dictamina Lª pscribant mus, syllos, et defs efficiendi fore practica ea dictamina accedente electione sylli efficiendi, aut defis n gª ex eo pscise maneat actus practicus, gd accedat electio, si ex se solu hat speculari obtu, et minime mu pscribat peri efficiendo; sd gª aliunde supponunt caetera, solusss deficiebat

electio. frigida et circa quinquaginta. nunc in discalceatos nostros arguit. Si actus practici activae scientiae sunt illi, quorum principium est electio, nulli actus erunt speculativi, quorum principium est electio; atqui plures actus sunt speculativi, quorum principium est electio: ergo non sunt actus active practici illi, quorum principium est electio, seu nullius actus speculativi principium erit electio. Maiorem adversarijs omitto examinandam; probo minorem, quia in scientijs, et virtutibus moralibus dantur plurimi actus mere speculativi, sed divus actuum virtutum, et scientiae moralium est principium electio (formaliter, et per se, ut hi auctores fatentur) ergo plures actus sunt speculativi, quorum principium est electio.

Dicent forte esse maiorem quia dictum Philosophi non sic intelligendum est, ut omne illud sit practicum activum, cuius principium est electio, quia illud omne, quod fuerit practicum active habeat pro principio electionem: sicut omnis actus practicus intellectus est repraesentatio, non tamen omnis repraesentatio est actus practicus intellectus, atque adeo, cum ad actus practicos virtutum, et scientia activa moralis plus petatur, quam electio, mirum non est, si actus speculativi virtutis, et scientiae moralis, non sint practici activi, et si habeant pro principio electionem, quia adhuc deest modus tendendi practicus; haec solutio admittenda est, et fovenda, illa enim proprium argumentum Discalceati truncant, dum eam solutionem imitantur, quam impugnant.

Longius esset, si ea omnia singillatim expedire vellem, quae mihi obijci possunt, tam ex Philosopho quam ex D. Thoma, ne tamen haereatis, dum vobis obiecta fuerint, has normas observate. Prima, quando alter seu uterque dicit scientiam practicam, prout distinctam ab speculativa versari circa actiones exteriores, seu, dicitur hoc etiam habere Dominus, omnes voces, et scripturarum, seu ibi accipi practicum pro factivo, non pro eo, quod esse est tam activo, quam factivo, quod si loquatur de activo, et non numeraverit [illegible] erit sermo de practica scientia morali activa. Secundo, quando obijcit Philosophus scientias dividens in practicas, et speculativas, et postea loquens de [illegible] tamquam de aliquo ad illa duo membra non spectante, divisio est scientiarum realium, et sermocinalium. si dantur aliquando insinuat [illegible] esse non speculativum poterit esse sermo attento fine operantis, non tamen se, quemadmodum solemus non semel

verior ... practica, ... q practica scia n ... ita ... n, neqß reducere intendimus. ... de speculativa ... gd n̄ venit L̄a qua partim practica ē, hac ī parte xiᵈ, qua statuentes L̄a practica, qua autem pugnāt ī ea, qua statuit ēē ... speculativa, exigui momenti ss, atqß ideo omittenda. Sectio 6, utrū scia practica exigat libert̄s agentis, et politatē operis.

Sect. 6.

V. Scia practica Exigat libert̄s Agentis, et Polit̄s Operis.

Placuit q̄s titulo ... generaliter examinare, q̄ generalis ē ta L̄e practica quā alijs scijs etiā practicis; unde, qua ... q̄ in genere dixero intellecta volo etiā de practica D̄; ... Tinseca lib 6. Met. c. 1. s. 2. et apud eū plures, existimant adeo nariā ēē libertatē agentis, seu dirigentis ad sciā practicā, ut hac deficiente scia n̄ maneat practica, neqß opus effectū, sub rōe praxis. Alij ō; qq hic Philandi mus ... displicet, testant opus ex dictaminis ... directione effectū praxim ēē, et sciā, ex qua fit, practicā etiā ēē. Hæc ultima ... etsi n̄ adeo ... ē verior; ... coīs ... sent.

... Dico 1. Scia practica ex genere suo, ut talis sit, minime postulat libertatē agentis; ... ē scia practica, si opus fiat ex dictamine illo ... operi efficiendo: prob. 1. xi. scia practica ē scia dirigens opus, ne cū difformitate fiat. Lg scia practica naria illa erit, qua nario dirigit opus ne cū difformitate fiat; cons. pbo, q̄ si duo tri ss equiṗ, addita utrisqß eadē parte, manent equiṗ; sd hi duo tri scia practica, scia dirigens opus ne cū difformitate fiat, ss equiṗ, lg addita hac eadē parte naria, manebunt equiṗ; ēgo sibi equipollent, scia nario dirigit opus ne cū difformitate

tiat ergo scientia naturalis practica

Dices hoc argumento solum probare, quod scientia practica naturalis sit practica quo Metaphysica naturalis est, non vero probare quod si opus fiat naturale ex tali scientia opus habeat rationem praxis, et scientia rationem practicae; illud enim verum est, hoc non sequitur, quia de facto, etsi scientia naturalis dictet, qualiter opus efficiendum sit, in libertas in agente inventa impedit executionem operis, quod non fit ex arte, nisi quia et prout agens liberum vult; et contingere potest, ut stante scientia practica de opere efficiendo artificiose propria libertate utatur artifex, et plures deformitates in pictura v.g. omittat, quia noluit artis normam sequi, neque quod dictamen intimat; executioni mandari; hoc pictores, et artificum astutia remunerationi, et pretio sese accommodat, et quo plus pretij illis offert, eo strictius artis praecepta sequuntur; nec defectus vitant, aut omissos emendant, cum se digna mercede cariturus pro operto habent

Contra sic arguitur, quia ego sic accepi terminum dirigere in meo argumento, ut esset directio actualiter operans ex necessitate effectum: et instauro rationem: scientia practica est, quae actualiter efficit effectum cum directione, et absque deformitate. Ergo scientia practica naturalis erit, quae actualiter efficit effectum naturalem cum directione, et absque deformitate: consequentia patet per modum arguendi ab aequipollentibus si factum: et confirmatur, quia opus esse praxim est fieri ex norma artis artificiosae. Ergo esse praxim naturalem, erit opus fieri naturale ex norma artis artificiosae. Consequentia patet, quia alias tri, d propositiones aequipollentes tales manent, si ... eadem particula addatur. At opus, quod naturale est praxis aspicit scientiam in agente libertate carente, dum operatur; ergo agentis libertas naturalis non est ad scientiam practicam neque ad praxim.

Probatur 2° 2°, quia praxis ut talis sit, neutiquam petit libertatem agentis; ergo neque scientia practica, ut talis. Firma est consequentia, si antecedens firmatur. Firmatur sic veritas huius propositionis sit praxis, ut talis, non petit veritatem huius: Potest enim fieri ex scientia practica praxis ut talis. Ergo praxis, ut talis sit neutiquam petit libertatem agentis. Probo consequentiam, quia si peteret liber-

tate [illegible] [illegible] veritas [illegible] [illegible] [illegible] n̄ [illegible]

[illegible] ut sit, n̄ postulat posse eē oppositū coentis; secus ad sui v̄tat̄ postularet [illegible] posse eē oppositū ipsius antis qd si v̄tas 1ᵃ pp̄ⁱˢ postularet v̄tatē 2ᵃ, veritas antis, ut eēt, postularet posse eē oppositū coentis; ḡ v̄tas 1ᵃ ppⁱˢ n̄ petit v̄tatē 2ᵃ: minor pr̄, nā hæc ē legitima coā. fit praxis, ut talis; ḡᵒ fit ex scīa practica, sd oppositū huius coentis ē, n̄ fit ex scīa practica, qd petit posse eē, ut praxis fiat; ḡᵒ v̄tus antis, ut eēt, postularet esse posse oppositū coentis, si v̄tas 1ᵃ ppⁱˢ postularet v̄tatē 2ᵃ; qd totū fundat in eo, qd nulla entitatis existentia, dū sit, postulat pōtate suæ destructionis.

Pᵃ 3ᵒ, qᵃ plura ex arte fiunt, quæ nārio fiunt; ḡ ars, seu scīa practica libertatē n̄ exigit; coā pt̄: ans pr̄, qᵃ dormientes, et lunatici, ea sæpissᵉ exercent, quæ antea, media arte, et scīa practica didicerunt. Dialecticus. n. in somnis syllogizat. Musicus freneticus ad artis normā citharā pulsat; Lunaticus ad numerū saltat; quæ oīa n̄ nisi ex arte fiunt. Dices n̄ fieri ex arte, qᵃ nārio fiunt: de hoc dubitamus; ō tn̄ 2ᵒ, qᵃ eūdē prorsus mō scīa dirigit amentē, et somniantē, dū amentes, et somniantes sū, atq̄ʒ antequā eēnt amentes, et somniantes; ḡᵒ sicut antea erat practica ita et postea; nā libertas ē qd extrinsecū scīæ n̄ immutantis mūs intrinsecū operandi, sd mūs intrinsecū operandi erat practicus; ḡᵒ practicus mūs operandi n̄ immutat per libertatē ablatā post amentiā, etcᵃ. ō 3ᵒ, qᵃ illa scīa n̄ ē speculativa; ḡᵒ ē practica; pbo ans, nā coā liquet, illa scīa n̄ sistit in obti cōtemplatione, sd se ad opus extendit; ḡᵒ n̄ ē speculativa, de cuius cōceptu ē in obti cōtemplatione quiescere.

Ad 2ᵒ, hæc sustineri posse in pīactis casib̄, n̄ autē eo casu, quo nārio fierent ex arte; nārio, inquam, necessitate per se hoc ē ab intrinseco petita ab agenti; nā in casibus sᵃ citatis, necessitas quidē

e' id per accens, ut capax sit amantis libertatis, si sibi se considerent ... multo melius somniantes. certè rone facie nihil convincunt, si aliter ... eo nituntur fulcro; qd esse scia practica, sit qd de conceptu illius, ... dependens ab extrinseca libertate, necessitate, l intentione agentis, nec percipere posse, quo pacto fiat domus ex arte in agente libero, et n' fiat ex eadem posita in agente nario, si x^a ea, quae ab illa dictant, operet.

2^a tituli pars duplicis sensus capax, possumus. n. petere an ad scia practica petat politas obti ex parte bentis. i. an petat obtu fieri posse ab bente scia, l si hoc n' petat, an saltem narius sit, qd obtu sit pole ex p^te alicuius; et qd dicendus casu, quo a nullo fieri posset, sd esset oio impole x^a 1us sensus. Solet haec difficultas ventilari, pro utraqz parte authoritate pugnante: p affirmante st Molina. 1. p^te q. 1. art. 4. Vanez 1. p^te. Capreolus. q^a 2^a; art. 1°. Durandus q^e 6. et plures alij. Pro negante noster Fonseca lib 6 Metaph^ie. c. 1°. sect^e 4. q^e 5. Ochamus q^e 5. D Thomas q^e 14. art. 16. et ibide Caiet. Scotus in prologo q^e 4. et 5. Gregorius. q. 5. a. 2. Gilius lib 1°. tomo 1°. tractatu 5°. cap 6. numero 9. et 10.

Dico 1° n' petit opus ee operabile ab bente scia, ut scia practica sit; sic tot^s 2^a sent^a. pbat Fonseca, q^a scia ex se ipsa, et n' ex bente debet dici practica, e'. n. ex na sua directiva πραξεως, cu pscribat mu, quo aliqd agendu aut faciendu sit, a quocumqz tandem executio actionis, aut effectionis exerceat; hoc fundamentu n' oio contemnendu, sd in eo notandu, ansa sumi posse, ut in p^s Fonseca argutus evertamus, q^a si scia ex se ipsa e' dicenda practica (na e' directiva πραξεως) ex na sua, et n' ex bente; g n' attendendu e', an bens sit liberu, l narius in operando, ut scia dicat practica, l ni; alioquin n' ex se solu, sd etz ex bente diceret practica; neqz sola eius na spectaret. Pbo ego 2°, q^a ad rone scia practicae duo tm naria ss ex coi Phoru, et qd sit de obto operabili, et qd tendat in illud mo operabili; hoc utrumqz bere potest scia, quae e' in subto impotenti; g^o scia, quae e' in subto impotenti, potest optime ee practica; minor pbr; q^a ex se illa scia mo operabili tendit in obtu

... pscribat mu... qu... fieri possit ... aliur ... nemus obtz ee abso... ...
rabil ... illa scia que eet in subito inepto, hoc ... Eret.

Inquies obtz tunc fore absolute operabile, n tn ab hente scia, qd hoc petit ad scia practica: de hoc controvertimus; sd urgeo argtu: ad hoc, ut scia dicat effectiva operis, l activa, n petit qd hens tale scia, possit effectu producere, cuius activa, l factiva e scia; ergo scia ut practica sit n petit pota in hente scia. cõa pr, qa nihil aliud e scia ee practica, quã ee factiva, l activa operis; pbo nunc ans. Si Deus poneret in duplici intellectu eande scia, sive habituale, sive actuale, dante concursu pota; et alius intellectus eet in subito potente, et alius in subito impotenti, scia diceret absolute, et simpliciter factiva, l activa operis, qa etsi n posset reduci ad opus a subito A, posset tn ab alio, et ex se mu tradit, quo opus fieri possit; ergo ad hoc ut scia dicat effectiva, l activa n petit, qd hens tale scia, possit effectu producere. Cfr qa intellectio divina absolute dr pria frale productiva verbi, etsi sptus sanctus, in quo etz e n possit producere verbu, qa in alio. s. in Patre pote producere verbu: ergo similiter scia practica, etsi in aliquo impotenti n possit producere opus, pote in alio, qd sufficit, ut absolute dicat activa, l effectiva operis, na dici absolute n effectiva, e nullo mo; et in nullo hente posse producere, aut efficere opus, qd fo e.

Probo 3o. qa qdo de facto het pota subtu hens scia, nihil aliud pstat scia practica, quã dirigere ad opus, et hec directio vocat efficientia moralis, qm de se e; sd totu hoc pstat, etz si subtu n heat pota; ergo si qdo subtu het pota sola directio illa faciebat practica, quare etz n faciet eade directio, qdo subtu pota caret? Cfr, qa ex vi scie speculative n pote pxime opus fieri; sd si subito inepto henti scia illa adderet pota, posset proxime fieri opus ex vi solius antis scie, quin opus sit alia scia superaddere; ergo signu evidens e, qd scia ans erat practica; secus concedere teneberis scia speculativa pxime posse ad opus dirigere.

Probo 4o La, et scia practica respu ....u syllom, ta nalia, quam snalia (saltz quoad aliqua pmissa) sd syllus snalis fieri n pote ab hente

scia, ut carente parte sinali pmissarum, qd autem eo casu Lª eet propria sit, qª docet quo mo in quacumqz ma formari possint sylli. Itr, Deus scit practica het modo, quo sibi exhibendus sit cultus debita dia summissione, quu in poa n het ad hunc cultum summissionis sib. pstandu. Angelus ite scit practica het de modo, quo formandae sint voces, calamus manu, et digitis premendus ad literas efformandas etc. Quo etz mo ambulatio facienda, et cibus ad corpus alendu, sumendus; sd haec oia nequeunt ab Angelo fieri in se; ergo etc.

Qd aute dicendu sit, si mus scia dictet, quo opus faciendu eet, si ex se n implicaret, cu tn vere implicet, et impole sit? Rº, et sit tertia sc°, illa scia n ee simpliciter, et absolute appellanda practica, sd qm e ex se, si per obtu n staret: roe, qª obtu impole fieri n pote absolute ab arte; ergo neqz ars pote absolute efficere obtu impole; ss. n. aequipollentes; at qª qm e ex se dirigit, dr practica, qm e ex se; quemadmodu ij Theologi, qui melius sentiunt, ccedunt in Deo poa, qm de se e, ad pducenda chimaera, si per chimaera n staret, et negant absolute, qd in Deo detur poa ad pducenda chimaera, qª posse*, qm de se e, pducere chimaera, nihil e aliud, nisi qd in Deo sit virtus absoluta, per qua n staret; qd chimaera pduceret, si ipsa ex se n haberet implicatione, at posse absolute, e dari utrumqz, et qd Deus, qm e ex se, heat illa virtute, et qd chimaera n implicet, qd cu n detur defectus 2ª partis, n datur absolute poa ad pducenda chimaera; eode prorsus mo in psenti casu phiandu e. Sectio 7. Argta ꝯ dicta dissoluunt. 1m arg

Sect.º 7

Argta ꝯª Dicta dissolvuntur.

1m argtum nervos accipit ex Phº 6 Ethicoru cap 4, Nam neqz eoru, quae

[illegible] q aut artes habi[illegible]

se abiter bene potest. Nihil expressius excogitari posse videtur ... unde sic arguo: sm Phum de necessarijs, et quae naliter eveniunt, n potest ee ars, sed de huiusmodi ss ea, quae sine libertate fiunt; ergo de ijs, quae sine libertate fiunt nequit ee ars, seu (qd idem est) scia practica. Confirmatur quia ad ea, quae nario fiunt n est naria ars, cum fiant nario sine difformitate; ergo n datur ars, sive scia practica de ijs, quorum executio est naria benti scia. Rx haec auctate ee satis urgentem contraria senta; eam nihilominus dupliciter explico. 1º ita ut sermo sit de ijs, quae nario fiunt, et sm na, cum dissonantia tn ab arte, quae de illis ee n posse bene affravit Phus. si n. nario fiant difformiter ab artis norma, quo pacto emendabuntur ab arte? et quae ars erit ad ea emendanda? Debent ergo ea, quae difformiter fiunt. libere fieri, ut de illis possit ee ars illorum directiva, et emendativa. 2º ita ut loquatur etm de ijs, quae n difformiter fiunt, sed quae adhuc n ex arte fiunt, et independenter ab illa; aliud. n. est ea, quae artis praecipit, exequi, aliud ex arte exequi. Saepe contingit aliquem, dum verba facit carmen efficere, et alium, dum lineas inadvertenter ducit, et has medijs alijs secat praeter opinionem efficere perfectum triangulum, cum tn neque hic arte didicerit triangulos efficiendi, neque ille componendi versus; nihilominus uterque praestitit qd hae artes praescribunt, sed n ex arte, quia cum neuter eam habuerit, neuter ex directione illius operatus est. Et hoc narium erat, ut opera dicerentur ex arte fieri. Unde si ita fierent ea opera, ut ex arte fieri n possent, quia n fierent difformiter, ars circa ea ee n posset, ex qua fierent, ee tn posset de modo, quo fiunt ut in 2a objectione constabit.

Ultimum qd ex Phō objicit plus diffis ostentat, quem in se het. vult n. Aristes affirmare habere difforme, contrarium scia practica, seu arti ee circa obtm qd aliter here potest, ac het; qd verbis insinuari vr, obtm illud

debere ee ʒgeny ; unde suvri posset argtus urgens a q te habitus differmis ad habitus artis ; sd vere n id Sbus ʒtendit , ·d qd habitus ʒ̄ricus arte debeat ee c obtu , q aliter se hēt , ac ars dictat et per cons c id , qd aliter fieri pote ; qd dupliciter ʒtingit , l nario , l libere , et ideo n dixit speciation debere versari c obtu , qd aliter posset se here nario , neqs qd posset aliter se here libere , q qdlibet horu sufficiebat , et neutru dtrate petebat , sd tm modo , qd aliter fieri posset ac ars pcipit

Iferatio s adducta in fine argti instantia patit , na amor Beatificus Dei s oia narius e , et tn ad hunc amore damus beata visione pponente Deu , ut summe diligendu ; et sane eet frivolu argtu ; amor beatificus Dei s oia e narius ; q n e naria visio pponens obtu , ut nario diligat s oia . Dices hoc argtu frivolu ee , q amor beatificus n fit nario independenter a visione pponente obtu , ut summe diligendu ; immo ideo amor ille narius e , q visio taliter pponit summu bonu , ut voluntas cogatur ad exercitiu amoris ; unde n solu superflua n e visio ad illu amore nariu , sd oio naria : bene , sd nunqd ego eade respondere n possu ? dica sliter obtu , qd ex arte nario fit , ideo nario fieri , q ars ad id dtrat mutha in subto libertate existente .

Dices 2o in creatis inferiorib n semper ideo effectus nario fieri ex arte , q ad id ars nario dtrat , ut in actibus indeliberatis ex artis dtratione elicitis , sd saepe fieri effectu nario absqs difformitate n tn nario ex arte , sd ʒtingenter , ac pinde hu te horu n erit naria ars . ʒ tn insto arguendo ; na primus actus fidei , et charitatis pducunt a nobis cu auxilio s nali , sd sine habitu s nali ; q ad caeteros , qui eode mo pduci possunt n e narius habitus s nalis . Inquies , n ee simpliciter nariu habitu , ut effectus fiat , ee tn nariu , ut ex habitu fiat , et per causas 2as pportionate ad mu operandi causaru parliu ; sliter ego assero , arte tunc n fore naria , ut effectus directus sit , sd ut ex arte directus sit : et quide actio creaturae n petit ab effectu , ut fiat ; sd ut a causa 2a fiat ;

Ad exposit. Phi instabis sic: esto, ea, quae necessario fierent ab arte difformia, neque ab habente scientiam emendari possent. Tamen non obstat, quominus absolute illa scientia sit practica, quia de obiecto agenti impossibili potest esse absolute scientia, si haec modum dictet, quo dirigi posset, ut in 2ª conclusione dictum est. Eadem instantia ceteras expositiones impugnat. Respondeo Phus loquitur de obiecto necessario, cuius oppositum est simpliciter impossibile, ac proinde cuius oppositum a nullo poni posset, cum tamen emendatio et directio illa sit impossibilis, erit practica, quoniam est ex se, illa scientia, seu ars, non tamen absolute, ut in 3ª conclusione dixi. Adde quod si sermo sit de scientia practica ex parte obiecti, quod fieri non possit ab habente, possit tamen a Deo, solum ostendat non posse esse artem ab habente impotente in actum reducibilem, esto, quoniam est ex se dictet modum, et comparata ad aliud agens sit absolute reducibilis, et in se practica.

Obicies 2º contra 1ª et 2ª conclusionem: Phus habet notitiam dictantem modum, quo nutritio fit, quo a planta producatur flos, quo vapores in pluviam convertuntur, et tamen non est practica ea notitia, quia necessario fiunt ij effectus nutritionis, etc.ª et quia non datur in habente scientia, potentia pluvias efficiendi, vel flores producendi; ergo libertas omnino necessaria est, et potentia in habente. Confirmatur quia si non petit libertas ad scientiam practicam, neque etiam ad praxim; ergo nutritio haberet rationem praxis, cum fiat conformiter modum artis, et defectus libertatis non obstet. Deinde pluvia etiam erunt praxis, et productio floris, etsi necessario fiat. Respondeo negando minorem post maiorem concessam; vere enim est practica ea notitia conformiter supra dicta. Ad confirmationem concedo ad praxim etiam non esse necessariam libertatem, esse tamen quod ex arte fiant; at cum nutritio non fiat ex arte, ideo non est praxis, non quia necessario fiat; neque multum curandum est quod sit ars in ipso nutrito, cum etiam sit saepissime in pictore deformissimam tabellam pingente eo quod cum non faciat ex arte, sed consulto contra illam; per accidens. Ergo, et concomitanter comparat tunc ars ad nutritionem, eo quod independenter ab arte fiat notitia tamen, et pluvia ex quo te caussa 1ª rationem praxis habent, quia non ex arte caussa 1ª.

Obicies 3º contra 2ª conclusionem in subiecto impotenti datur impedimentum ne exeat ars in actum; ergo ibi non est scientia practica; nego consequentiam quia etsi sit

impedita, n ideo amittit virtute directiva scia practica; etsi argui pro... bit, bit cu ea probando, qd sd duo operibus astringitur, n hat qua motiva, qd f.... e; negss n. amittit, qd ide e cu propria entitate quo extrinsecis impedimentis.

Obies 4° 3ª xª: hac coa e legitima; dat scia practica; g obtu e pole: g etia bene valebit obtu n e pole: g n dat scia practica, ab opposito coentis ad oppositu antis firmissª e illatio: g falso diximus scia practica, qm de se e ee posse de obto impoli. Rx dupliciter posse intelligi ans, ita ut scia practica sumatur ibi, ut absolute talis et sic bene infert coens; scia n. absolute practica dicit obtu ee pole, et ex se ad illud norma tradere. at si scia practica n accipiat ibi absolute, sed qm de se e; n valet illa coa: sicut negss 2ª. Loquamur. g. in 1 sensu, in quo valet ab opposito coentis ad oppositu antis; sd nihil o x vincit, na si bene valet, n e obtu pole, g n e scia practica, n e qª n sit scia practica, qm e de se, cu hac perme spatiat cu obto n poli posita nunc f opposito coentis; sd qª n dat scia practica absolute defectu politatis obti. Sectio 8. qm aliæ scia a Dª pendeant, ut addiscant.

Sect. 8. Qm aliæ scia a Dª pendeant Ut Addiscant.

Anteaquā qª resolvamus, praemittenda ss n nulla, ne discursu nebulis obvolvamus; et 1 sit, q n procedere de Lª utente, negss nali; n de hac, q cu ab ipsius intellectu vi distincta n ee statuerimus, nam erit peti ad alias scias, ea necessitate, quae petitur intellectu: n de illa, qª cu distincta n sit ab alijs scijs, et dubitatio sit de Lª ab alijs scijs distincta, q n procedet de utente, sd de docente. Sit 2ª, qd presuppono alias scias duplici mo peti posse, perfecte nimiru, et imperfecte, hac ultimam

mo acquirunt, cum aliqua veritates perfaciles comparant, et difficiles involuti mille falsitatib', et perplexitatib'; perfecto aute[m] mo, q. clare, et scientifice penetrant, non solu[m] quoad faciles, et mediocres, sed quoad difficiles etia[m] veritates. Quo iq. controversia an ad scientias alias perfecte, aut imperfecte comparandas, necessaria sit Logica artificialis.

Sunt, qui existiment adeo necessaria esse Dialecticam ad alias scientias capessendas, ut sine illa neque in statu imperfecto comparari queant. citant Complutensibus disp. 1a. proemiali q. 7. Araujo 2. Metaphysicae q. 3. art. 3. et Gallego ibi controversia 1a. sed alij adeo independentes, alias efficiunt scientias, ut neque ad perfectum earum statum, necessariam simpliciter admittant esse Dialecticam; opinantur hi sic Flandrinus, et Habellius hic tractatu 1o Logicae c. 4. ille 2. Metaphysicae q. 12. et favet Zabarella lib. 1. de natura Logicae cap. 12. longe tamen est utraque opinio a veritate posita.

Ea veritatem est assequuta, quae duplicem opinionem sedentem temperat, ita ut Dialecticam non plus, quam par est, extollat, aut deprimat, sit ergo. aliae scientiae in statu imperfecto adquiri possunt absque artificiali Dialectica, est tamen haec ese, et simpliciter necessaria ad alias scientias in statu perfecto addiscendas, ad hanc opinionem volarunt omnes Peripatetici. Algazel c. 2. suae Logicae. Averr. 2. Met. tex. 5. Albertus Magnus tt. 1o. c. 3. S. Thomas in praefatione ad posteriora. Avicena initio suae Logicae, et fuse Ægidius in prologo posteriorum. In eadem consentiens Galenus in libro. an sanguis in arterijs contineat. Prius l. Brussellis. q. 1. Logicae. Didacus a Iesu disp. 2. q. 1. Complutenses disp. 1. proemiali q. 7. Ballius in Prolegomenis parte 2. c. 3. qui alios allegat. c. 1. nec Fonseca Lib. 2. Metaphysicae. cap. 3. q. 4. sectione 3. Aliud forte contendit, sicut neque Conimbricenses q. 6. proemiali. art. 2.

Prima assertionis pars facile a me pr, et facile etiam aquovis concedit[ur], imo, l. altero excepto, nisi de nomine scientiae imperfectae digladiemur. In quavis scientia principia aliqua sunt per se manifesta, quae tota scientiae machina sustentat, atqui ad haec principia sufficit lumen naturale intellectus, ergo ad aliquas veritates aliam, sciamque sufficit idem lumen, nec opus est Logica artificiali

deinde in 2° illa pria inferre seqq. evidenter aliqua, sc.; ea; ite sc. Lumine nali, et absq. artificio L.a. poterunt sparari; v.g. in Metaph.a e illud pric. inter alia, qdlibet e, v. Ente, qd Lumine nali acquirit etia ab insipiente; ex quo evidenter solent hoes illiterati ita syllogizare: qdlibet e, v. Ens; g. Deus e, Ens; n. e. impole, q. ee e nariu: quo argument.o e Lumine nae nota, sliter ende Lumine notu e aliud pric. eiusde Metaph.ae: impole e idē si ee, et n. ee. unde evidenter sic idiota colliget; g. impole e, qd Deus sit, q. n. e, et qd n. sit, q. e. Praeterea, qua L.a artificialis petit ad hanc veritate: hō e maior brachio? quae nali Lumine colligitur evidenti illa roe sic: totu e maius sua parte, sd brachiu e pars, et hō e totu; g. hō e maior brachio; eiusmi ss splures dmonstrationes in sciis alijs, qd si aliae n. ita manifestae ss, tales tn ss, ut adhuc a meliori intellu obtineant; neqq. n. oes aequali pollent ingenij acie, ideoqq neqq aequales vtates numero oes acquirunt; sd maiores aliqui, l minores, prout fuerit maior, minorve intellectus vis; g. ad alias scias imperfecte sparandas, seu qd idē e, quoad aliquas vtates acquiri poss. absqq artificialis L.ae adminiculo.

Posterior pars sc.ae e totius stroversiae cardo, accipit tn expresse ab Aug.o lib. 2. de ordine. Hoc (s. D.a) docet docere, hac docet discere, in hac se ipsa ro dmonstrat, atqq aperit, quae sit, qd velit, qd valeat, scit scire, sola scientes facere, n. solu vult, sd etia potest. et tomo 1.o lib 3. c. Academicos. c. 17. docet L.a formatrice ee caeterarum sciaru, et idē fere dicit 2.o de doct.a Christiana c. 31. et. 38: ex qq. locis, 1.o formo argtu: ut scias alias perfecte addiscamus, simpliciter nariu e, ut sciamus addiscere, na si addiscere nescimus, quo pacto addiscemus; sd ex S. Aug.o D.a e, quae docet addiscere; g. D.a prius e nario acquirenda, quae nos doceat alias scias addiscere. Psr. ex eode Aug.o 2.o; Sola D.a pote nos scientes facere, g. sine illa nequimus scientes fieri; cons. pt ex anti admisso. g. ut in alijs sciis scientes perfecte simus, naria e D.a, sine qua sciente ee n. possumus.

Pr. 2.o. Ad hoc ut aliae sciae in statu perfecto sparent, nariu

via e' pluribꝰ uti demonstrationibꝰ, defꝰ et divisionibꝰ, quæ fieri saepe ... possunt absq̄ plurimarum falsitatum periculo, nisi ... addiscat, quæ docet sine falsitate definire, dividere, et argutari: ergo Logica haec addiscenda est, ut aliæ sciæ in statu perfectionis appareant: ans quoad 1.am pts notum est, quoad 2.am pbat Augꝰ lib 2.o de ordine: Grammatica inquit, admonita est quærere, atq̄ attendere hanc ipsam vim, quæ peperit artem; nam ea definiendo, distribuendo, colligendo non solum digesserat, atq̄ ordinaverat, verum etiam ab omni falsitatis irreptione defenderet; quo circa ... iret ad alia fabricanda, nisi ipsa sua prius, quasi quædam machinamenta distingueret, notaret, digereret, proderetq̄ ipsam disciplinam disciplinarum, quam Dialecticam vocant: —— Et quod mirum saepissime intellectus cadat, et in falsitates labatur, si oculos habet caeno caecitatis immersos, nisi ab hoc misero statu erigat Logica, nihil proficiet. Egregie Plato lib 2. de Republica. Dialectica est quae mentis oculum barbarico luto immersum sursum trahit, ne ignorantiae caeno mersus iaceat: quasi semper inter ignorantias iaceret depressus, ni Dialectica sublevaret, et ideo ait Plato in Phaedro, Magnæ quælibet artes exercitatione indigent Dialecticæ.

Pr 3. in aliis sciis plurimæ veritates sciunt medijs argumentorum in modis imperfectis, quæ argumenta aliis sophisticis adeo similia sunt, ut distinguere nequeas legitimas ab illegitimis, nisi bene Dialecticam noveris, et praecepta omnium modorum, quæ sine falsitate concludit; ergo ad hanc fallaciam agnoscendam, et ad separandas legitimas conclusiones ab illegitimis, necessaria est Logica artificialis. Con ex eo pr, quia eventu non poteris callere, qui sint vitiosi sylli, nisi noscas ubi peccent, et quid habere debeant, ut bene concludant; ans vero, quis negabit? scit optime hoc, qui absq̄ Dialectica tentavit alias scias addiscere, et post longam temporis iacturam, et improbum laborem non nisi aliquas paucas veritates, et falsitatum catervas, haud facile numerandas se acquisisse experti sunt quod contigit primis Græciæ Phis, qui sapientes appellati sunt, et post multum laborem, et studium Philiæ impensum, innumeras ebiberunt falsitates, quia id absq̄ Dialectica tentare sunt ausi, ut illos objicit Aristoteles. — Septem Græciæ sapientes.

Et hinc est ut absq̄ Dialectica instantes sint aliarum sciarum professores, et ubique fluctuent dum argumenta illos objiciunt; contingit n. saepe eas

utrius impugnari, in qq. ipsi firmiores erant, et qa. Da. destituti adeo premuntr, ut oio trahantr ab adversarijs ad eas vtates negandas, quas diu tenuerunt et eas recipiendas, quas nõ probauerunt; etia inde argumti falsa germinant, quae usqß tunc vera, et inde via, quae usqß tunc fa; l ad minus dubij oio, et perplexi persistunt, quin se ad una pts potius, qua ad alia audeant trare, donec de fallacia argtru media D., certi sint, l a falsitatibus, qq tandiu se crediderant, liberentur. Audiendus oio e Albertus Magnus ttt 1o sua La. c. 3. Ignorans La. etia id, qd vr scire, ignorat: eo qd nõ teneat mñi, quo debeat scire, quare rõe unu sit illi probandu, alteru improbandu —. Vnde oritur, quis vtate, nisi evidentiss.a sit, suspecta heri a nõ Dialecticis, qa improprias caussas, et in pria pria nequeunt resolvere rõe exhibendo petenti. Qd De Erasistrato docuit Galenus lib. 1. An sanguis in arterijs otineatr inquiens. — Neqß n. ex proprijs dmonstrabit arterias sanguine carere, sd ex alijs, de qq. qd ab evidentibus desciverat, dubitabat, persimilis factus illis, qui motu nõ ee dicebant, qa rões quasda õ se factas solvere nesciebant —. Idr lepido Galeni argto õ Erasistrati sequaces, ibide prope fine; sic argtur. ignis calidus e, nix frigida, tu stupidus es; qo nõ solu spiritus in arterijs otinent, õ id qd oppugnabat. Si negatis ota; qo qa scitis nõ sequi (et hoc La. docet) na si qdcumque ex assumptis ocessis sequi per vos liat, nullaqß oclis dducendae inventa ars e; qd me phibet vobiscu sic argtari? Hac Galenus.

Propter hac cordati illi, ac prudentissimi Pbia duces, Da. ppmittenda cognitione, quae via ostenderet, qua certo, et absqß falsite ad optatu cuiusvis scia vtate studiosi pervenirent, crediderunt; nec unqua dubitarunt secus fieri nõ posse; quin mille involverentur ignorantia nebulis, et in profundissimu oijcerentr falsitatis barathru. Causa, inquit S. Boëtius in topica Ciceronis, nisi via quada pcesserit, saepe in multas necesse e labatr falsitates, qd ne passim fieret, atqß ut certis normis tractatus insisteret; visu e antiqua Pbia ducib., ut

ipsarum ratiocinationum, qua aliquid inquirendum est; nam penitus discutere nt, et his purgatis, atque compositis, sive in speculatione veritatis, sive in exercendis virtutibus utemur. Hactenus Severinus, cui, et caeteris Succes[s]ive [illegible], vim addit Philosophus 2. Metaphysicae textu 15. inquiens, Quapropter institutum esse quisque debet quo pacto singula approbanda sint, quoniam absurdum est scientiam .st, et scientiae modum quaerere confertim, ut neutrum assequi facile sit. — ex his constat illius, quaestionis solutio, an .i. ante alias scientias addiscenda sit Logica? nam si de illis in statu perfecto sermo sit, fatendum est ante alias fore addiscendam, secus si de illis in statu imperfecto, et inchoato.

Constat igitur ex omnie dictis, ad alias scientias capessendas perfecte, et complete necessariam esse Logicam artificialem; non tamen dixi, an necessaria sit tota Logica artificialis, an aliqua eius tantum pars; et dicendum est, peti universam Logicam artificialem ad omnes alias scientias collective adquirendas in statu perfecto; ad quamlibet autem seorsim non item; ratio huius est, quia in omnibus aliis scientiis exercentur omnia praecepta Logicae artificialis (nam de Logicae praecepta praescribenti maxime sermo est) ergo ne in exercitio omittatur, ferme opus erit, ut prius acquiratur Logica artificialis secundum omnes illas partes. At cum non in quamlibet scientia omnia praecepta exerceantur non ita militer ad quamlibet seorsim, atque ad omnes collectim peti, sed magis ample, minusve prout scientia se extenderit ad exercitium illorum, quae Logica iubet. Sectio 9. Solvuntur argumenta, quae praecedentem doctrinam machinantur destruere.

Sectio 9.

Solvuntur Argumenta quae Praecedentem doctrinam Machinantur destruere.

Obiiciunt 1.o authores 1.ae sententiae, non possunt aliae scientiae comparari in statu, etiam imperfecto, nisi aliquae demonstrationes in eiusmodi scientiis comparentur, sed absque Logica artificiali nulla demonstratio potest acquiri; ergo neque ulla scientia, etiam in statu imperfecto. maiorem ex omnia esse, et probare aiunt. Probant minorem: nulla demonstratio potest acquiri nisi bene sequi conum evidenter percalleat, qui comparat

hoc autem efficere nequit absque Lª artificiali; ergo etc. minor prob., nam maior est certa, ut evidenter sequi consequens quis cognoscat oportet, et sciat vim esse in antecedenti ad consequens inferendum; sed haec vis, cum oriatur ex artificio, et dispositione Lae, nequit penetrari ab illo, qui Lam artificialem non novit; ergo haec est omnino necessaria, ut evidenter sequi addiscens cognoscat; et demonstrationem aliquam conficeret. Obiicies 1º, quia nullus scire aliquid potest, nisi ad propria principia veritatem scitam convertat, et in proprias causas resolvat; atqui hoc sine Lª artificiali quis praestabit? Obiicies 2º, quia plus petit ad conficiendam evidentem demonstrationem, quam ad non evidentem argumentationem; sed ad alias argumentationes non evidentes (legitimas tamen) necessaria est Lª artificialis; ergo et ad demonstrationem quamlibet evidentem.

Respondeo concedendo maiorem, de scientia discursiva intellecta: nego secundo minorem. Ad probationem similiter, data maiori, minor negatur; ad cuius probationem nego minorem; nam etsi illae demonstrationes artificium Lae haberent, dum conficiuntur, poterant tamen ab alijs confici, et de iam confectis evidenter iudicari sequi unum ex alio, absque eo, quod in iudicante esset Lª artificialis. nam cum evidenter indicaret unum ex alio sequi, evidenter scit esse vim in antecedenti ad consequens inferendum, quin opus sit evidenter cognoscere, unde proveniret haec vis illativa in antecedenti, an ex eo quod taliter disponantur praemissae, ut medium in altera praedicetur, et in alia subijciatur, etc.; an ex eo quod una praemissa sit universalis, et alia particularis etc. Quemadmodum ex eo quod evidenter videam aes a magnete attrahi, evidenter cognosco virtutem attractivam insidere in magnete, cum tamen mihi non constet de causis illius virtutis in magnete. Adde aliquas esse demonstrationes adeo evidentes, ut neque ad illas conficiendas opus sit Lª artificiali; quis enim umquam aliud, quam lumen naturale quantumvis exiguum ad hanc demonstrationem conficiendam postulavit. Totum est maius sua parte, sed Petrus est totum; et brachium est pars; ergo Petrus est maior sua parte. Et ad hanc omnis homo est animal, Petrus est homo; ergo Petrus est animal? Quas demonstrationes, et conficere, et in principia propria resolvere potest quivis absque iuvamine Lae. Unde 1ª obiectio omnino solvitur. Ad 2am nego plus petere ad quamlibet argumentationem evidentem, quam ad quamlibet non evidentem, cum facilius sit superiores demonstrationes, quam alias non adeo evidentes

ostruere. Negare non possumus magnam industriam et artificium opus esse ad reducendas argumentationes non evidentes ad evidentes, sed cum hoc non omnino necessarium sit, ut aliquas demonstrationes acquiramus in alijs scientijs, necessaria non erit artificialis Logica ad aliquas scientias imperfecte comparandas.

Obijciunt 2.º auctores 2.ae sententiae: Logica artificialis est habitus naturalis artificialiter; sed habitus naturalis artificialis non est simpliciter necessarius ad alias scientias addiscendas, ergo etc. antecedens supponitur. minor probatur. Habitus naturales artificiales sunt facilitates, et inclinationes ad faciliter operandum; unde manavit tritum illud eloquium habitus acquisiti non dant simpliciter posse, sed facilius posse. sed facilitas non est simpliciter necessaria ad aliarum scientiarum acquisitionem; ergo neque habitus Logicae. Confirmatur ipsa experientia, quae demonstrat, plures a Mathematicam didicisse, et multo plures iurisperitiam, quin unquam, labris primis Dialecticam tetigerint; ergo aliae scientiae possunt acquiri absque Logicae adminiculo. Ἀξίωμα.

Respondeo non esse Dialecticam habitum, neque actum, a quo habitus genitus fuit, Dialectica artificialis erat; unde omittendo quod ille habitus necessarius non sit, negari tamen non potest necessariam esse Dialecticam artificialem actualem: omitto illum habitum necessarium non esse, quia sufficienter probatur ab argumento et deinde quia si darent actualia dictamina de modo, quo definitio, divisio, et argumentatio effici debent non ulterius postularetur habitus; immo eatenus habitus dat cursum, quatenus actus producit. At si non darent ea dictamina, nesciret omnino modus efficiendi argumentationes; etc., sine quo nequeunt alia scientia perfecte acquiri ergo et sine Logica artificiali actuali acquiri etiam non possunt. Confirmatio non urget, nam quod attinet ad iurisperitiam tota constat ex conclusionibus deductis ex principijs moralium scientiarum; quod notat Fonseca lib. 2. Metaphysicae c. 3. q. 4. s. 3; et cum a iurisperitis non multum curetur, quo pacto eae conclusiones ex proprijs principijs deducant, neque illorum non habet iurisperitia rationem scientiae, nisi accedat instructio scientiarum moralium, ad quas maxime necessaria est Dialectica artificialis. Excipite Ciceronem Libro de claris Oratoribus: Hic Brute existimo iuriscivilis magnum usum et apud Scaevolam, et apud multos fuisse; artem in hoc uno; quod numquam fecisset ipsius iuris scientia, nisi eam praeterea didicisset artem, quae doceat rem universam distribuere in partes, latentem explicare definiendo. etc. —— Quod vero attinet ad Mathematicas hoc unum inficiari nequeo praeteris illas minus Dialectica indigere, ob Cicero

plures demonstrationes Luce clariores intra proprium gremium complexas, atque adeo qui hanc didicit, se perfecte didicisse Mathematicam arbitratur; sed vera, ut plura quae ignorata persistunt, ad perfectam Mathematicam attinentia percipiant, Logica artificialis maxime est.

Obiicies 3°. Non minus est ipsa Logica scientia, quam aliae, sed ad acquirendam ipsam, ipsa non petit; ergo neque ad alias; minor probatur; quia si ad ipsam acquirendam peteret ipsa Logica, acquisitam supponeret, ut adipisceretur, quod impossibile est: nunc probo consequentiam, ex eo ad alias scientias Logicam peti diximus, quia plures demonstrationes, definitiones, divisiones etc. deberent confici, ut perfecte adipiscerentur, et confici nequeunt sine Logica artificiali; sed ad perfectam Logicam acquirendam, plures definitiones, divisiones, et argumenta conficiendae etc. sunt; ergo si ipsam adipisci possumus sine ipsa; ergo et alias scientias.

Respondeo concedendo maiorem, et distinguendo minorem; ad acquirendam ipsam secundum unam partem, non petit ipsam secundum aliam, nego minorem: ad acquirendam ipsam secundum partem, non petitur ipsa secundum eandem partem, vel secundum omnes, concedo minorem. Distinctionis probitas, et argumenti plena solutio postulat, ut, quo pacto aliae partes ad alias supponant, declaremus, ad quod advertite in scientiarum primordiis, experimentis plura tentabant sapientiae cupidi, et cunctorum naturas attentissime scrutantes; contingebat saepe in aliqua incidere, quorum naturam effectus aperte demonstrabant: videbant enim hominem ratiocinari, vivere, et sentire; unde collegerunt esse animal rationale; si quam postea reflectendo, eam bene hominis naturam exponere compererunt: [illegible] ulterius progressi caussam eius bonitatis venabantur, sed cum nullam aliam ea invenirent, quam quod per genus animal, et per differentiam rationale traderet, id sufficere, et peti ad optimam definitionem pronunciarunt. En quomodo Logica naturalis per discursum, et laboriose multa scrutando, media experientia peperit artem, ut ait S. Augustinus, nimirum hanc partem Logicae, quae docet definitionem debere constare genere, et differentia, qua postea utebatur Dialectica ad alias naturas definiendas; v. g. ad definiendum, quod sit syllogismus, quod divisio, imo et quod sit definitio ut sic. Similiter post aliquot argumentationes confectas, eas bene concludere invenerunt, et caussam bonae illationis perscrutantes, eam esse noverunt, quod adaequate cum medio extremitates iungebant; unde natum fuit illud primum Dictum: ad hoc, ut extremitates iungantur in consequente, debent in praemissis

iungi cum medio, quo precepto, et artificiali L.a, postea ipsa L.a utebat, dum media argt., alias vitates producere, ac examinare cupiebat, deinde cum iam notum eet qd rarium ad bonam def.s ut sic, et ad eorum colligendum peti, qd in primis extremitates iungerent cum medio, argt. definierunt. Ordinem, iniqua unum ex alio sequi denotat, unde ansam tenuere, ut oes ordines, in quibus unum ex alio sequi denotat meditandas, quas non ee equales manifeste agnoverunt; aliae quippe evidentes erant, aliae non ita, unde argt.s diviserunt in evidente, et non evidentem, quam divisionem bonam ee experti sunt, ex eo qd totum in suas partes adaequate distribuebat. tunc tradunt aliud L.a preceptum, nimirum divisionem debere totum in suas partes secare, ett.a. En quomodo aliae partes D.a alias iuvent, et ad alias aliae petantur. non oia appono, ne totum progressum, si aperire velim, aeternum faciam; viam aperui, qua inoffenso pede possitis incedare. sufficit.

Instant; quando L.a acquirebat, prius sufficit L.a nalis ad aliquas vitates, et hae ad alias artificiales, quae deinde alias iuvarent comparandas; ergo similiter in alijs scijs aliquae veritates, quae nali lumine acquirunt, sufficient ad alias artificiales, et hae ad alias ett.a. usque ad perfectam scie comprehensionem. nego cons.; discrimen evidens est, quia cum aliae scie non sint L.a non tradunt modum definiendi, dividendi, et argtandi; ac proinde, quia 2.s vitatem artificialem alterius scie acquirimus, non acquisita est norma dirigens ad argtandum; ac proinde 2.a vitas non aperit viam ad alias sufficienter acquirendas, quae per discursum syllisticum comparandae sunt; at in L.a, cum tradat modum definiendi, dividendi, ett.a eo ipso, qd hae vitates practice acquirant, acquirunt partes, quae alias iuvent, et viam ad plures aperiant, media argt.e divisione, et def.e comparandas. et ut unico verbo totum discrimen complectar aliarum sciarum vitates non tradunt normam, ad modum sciendi; L.a vero sit ideoque acquisitione vitatum aliarum sciarum non potest perveniri ad oium illarum sciarum vitates perfecte cognoscendas, sine L.a modis sciendi docente; cum tn possit acquisitione vitatum D.arum.

Obiec 4.o Veritates cuiuslibet scie a L.a distinctae finitae sunt ergo possunt acquiri sine L.a artificiali; cons. ut probem, accipio Mathematicam, et

veritatis gratia pono in ea esse mille veritates, tunc sic arguitur, imperfectissimus intellectus potest aliquas veritates penetrare absque Logica artificiali; ergo alius ingeniosior plures poterit acquirere; consequentia probatur, quia quo ingeniosior est aliquis, eo plures veritates potest adipisci; ergo cum possent plures esse ingeniosiores, et plures sine termino, omnes veritates Mathematicae quae finitae sunt, poterunt ab his ingeniosioribus adipisci; quod clarius adhuc constabit hac calculatione; 1us intellectus ut unus potest sola Logica naturali duas veritates v.g. adipisci, et intellectus subtilior, ut duo poterit tres veritates comparare absque Logica artificiali, et 3us intellectus his adhuc subtilior poterit quatuor, et denique intellectus subtilior, ut mille omnes mille veritates absque artificiali Logica.

Respondeo omisso antecedente, negando consequentiam ad probationem secundo infimum intellectum duas illas veritates posse comparare, et alium ingeniosiorem alias posse superaddere non tamen ita, ut quilibet intellectus subtilior possit semper plures veritates de novo adquirere supra eas, quas antea intellectus adepti sunt; sufficit, ut melior intellectus sit, quod melius, et clarius eas veritates penetret, quas alij non ita penetrarunt; quod Logica meliori Theologia argumento simili respondentes, insignes confirmant Theologi; nam cum primo probabiliter concessissent beatos ex vi luminis gloriae, et visionis beatae videre creaturas in divina essentia, ut in objecto speculi; contra illis objiciebat, inde sequi quod nullus inferior Beatus plures creaturas possit in Divina essentia videre, quam videt superior alius Beatus; propterea s.. quia quo perfectius est lumen gloriae, eo visio clarius, et intimius penetrat Divinam essentiam, et quo intimius, et clarius penetrat divinam essentiam, eo plures in illa creaturas videt.

Cui objectioni respondent maiorem semper esse veram, minorem non item, quia non raro poterit contingere inferiorem Beatum Pontificem, aut Regem, qui plurium creaturarum cognitio in divina essentia ratione status competit; neque opus est suppleatur defectus existentium additione potius in superiori Beato, sed sufficit inquiunt, quod melius, et evidentius divinam penetret essentiam; imo si aequales essent

Beati roe status, q̃ ambo Pontifices fuerunt, aequales in roe, memoria, vel sufficere si eosd. ………… creaturas videntes. Pontifice,

vel sufficere si eosd. v̄ q̃ eẽt plures creaturas videre Pontifice, … clarius videre in div̄ essẽa melius penetrata; nam roe obstant, … clarius videret in div̄ essẽa melius penetrata, nam roe obstant, summus sape cum maiori penetratione earundem verum addat Beatior maiori numero creaturarum, et intellectus perfectior plurium veritatum cognitionem. Unde cum humani intellus adeo limitati sint, ut nõ possint ingentes diffes superare sine directione, et iuvamine regularum, inde est, ut maximus oium nequeat absq. Lª artificiali oes illas vtates acquirere, esto, melius, et clarius aliorum vtates Lumine nãli acquisitas eodem Lumine penetret.

Obies 5º. nostras roes vim solum habere respectu eorum, qui per se cupiunt sciãs addiscere, nõ tn respectu eorum, qui pceptores, et artifices audiunt, a qq̃ oes vtates sciae addiscendae poterunt disponi in 4 modis perfectis 1ª figurae, in qq̃ cõa ss adeo evidentes, ut absq. Lª artificiali apprehendi, et cphendi possint a discipulo addiscente. Sd sy. dato, et nõ concesso, qd a Magistro ita fieri possit, qd quis credat, numqd hoc fieret absq. Lª artificiali in docente artem illam? Adde naria fore, si oes vtates in 4 illis mis ab artifice disponerentur, plures syllos cficiendos eẽ ex tris obliquis, exceptivis, mõlibus qqb, varijs supp, et appellatb, quae ita redderent difficiles cognitu, etiam in illis mis, syllos, ut is qui Lª careret artificiali, dubius perisisteret de bonitate cõa, et vtate cõentis, solaq. ductus fide Magistri bene unum ex alio inferri crederet.

Obies. 6. melius addisci possunt alia sciẽ absq. Lª quam cum illa, q̃ naria nõ est; cõa erit certa, si aña certum sit; illud ita probo: nam congeries pceptorum plus gravat, quam sublevat, pondus nempe, nõ Levamen; q̃ absq. hoc Lª ponderi melius addisci poterunt aliae sciae, quam cum illo; Huc spectat Augus Lib. 2. de doct. Chriana. c. 37. Si quispiam, inquit, tradere volens pcepta ambulandi, moneat, nõ eẽ Levandum cuiusq. pedem posteriorem, nisi cum posuerit priorem, deinde minutatim, quemadmodum articulorum, et poplitum cardines, oporteat movere describat, vera dicit, nec

aliter ambulare potest, sed faciliter hoc facere ambulant, qui animadvertunt eis faciem, aut intelligant eis audiunt, qui aut ambulant possunt, minus ea curant, quæ neque experiendo possunt attendere; plerumque citius ingeniosus videt in ... &c., quæ præcepta eius capere.

Ut neq̃ ans ad pbs, Præcepta Logicalia, si nimis non excedant pondus quidem in se habent, sed potens levare, et in altum attollere, quos sciarum difficultas in terram deiecerat; u. n. pennæ aliqualem gravitatem continentes, quæ solæ possunt aves levissimas reddere, et ad cœlum usque levare; tolle autem hoc pondus, et experientia species, an sine illo facilius sublevantur, et sane cum natantibus utres imponimus aere inflatos, pondus addimus, non quod mergat, sed quod, ne mergantur, sursum trahit; mergit autem immoderata præceptorum sarcina, quam Aug. damnat, ut impedientem potius quam iuvantem, tam respectu ingeniosi, quam respectu rudis, respectu huius, quia potentia caret, quæ illis præceptis uti possit; respectu illius, quia facilius aquila duabus tantum sursum pennis attollit, quam si mille his addant, quæ, vel pondere deprimant, vel multitudine impediant, ne duæ potiores possent, quod antea sufficienter præstabant: cæterum nimia in primis præceptorum caterva, vitium est non Dialecticæ, sed Dialecticorum illa abutentium. Sectio 10. Hæc dependentia sciarum a Logica est ne in genere efficientis Physice, an solum in genere dirigentis?

Sect.o IO. Hæc dependentia sciarum a Log.a est ne in gn̄e efficientis phy.ce An so.m in gn̄e dirigentis?

Ut ab incertis removeantur certa, supponendum erit in primis in hac sectione non sub vertere, an det indigentia in genere dirigentis; concedunt hanc, et ipsi adversarij; sed an ultra hanc debeat admitti dependentia in genere efficientis, neque renuam concedere dependentiam aliarum sciarum a Logica in

genere efficientis moraliter, nec qui dirigit alios ad effectum efficiendum; causa moralis sit effecti effectus, ideo, qui furem instruxit, qua ratione tuto, et absque Labirethecas reseraret, et subduceret nummos, dicitur causa moralis furti et architectus caussa moralis domus constructae, quia ille direxit furem ad furtum artificiose perpetrandum, et hic ad edificium construendum; ipsa ergo scientia dirigens caussa moralis appellari potest, et hoc sit 2um supponendum; solum ergo relinquitur convertendum; an non solum in genere dirigentis, et efficientis moraliter Logica concurrat ad alias scientias, ut varia, sed etiam in genere efficientis Physice; nam Magister dupliciter potest puerulum dirigere, ut literas, et characteres deformet. 1um. illum instruendo, qua parte linea ducenda, unde incboanda litera, ubi tranda, an levandus, an deprimendus calamus, vel potius in gyrum vertendus atramento tinctus. 2o puerili manu apprehensa simul hac et illac vertendo calamum, ducendo lineas, literas efformando. Physica efficientia cum puero concurrendo, quo eventu verum est, quod efficiat dirigendo puerum, et puerum dirigat efficiendo. Est ne ita in nostro casu?

nihil deest.

Sunt qui annuant, quibus contradicit Hurtado. disputatione 2a Logicae, sectione tertia; nec immerito cum plura destruant a cordato Philosopho suscipienda suum, et meum assertum probat 1o Hurtado, quia nullus habitus acquisitus concurrit efficienter, nisi ad suos actus proprios, ex quibus generatur; sed actus aliarum scientiarum non sunt actus proprij Logicae, neque ab illis generatur; ergo Logica non concurrit efficienter ad illos; maiorem, ut notam, supponit; quia si non sunt actus proprij Logicae; ergo ab illis non generatur Logica; ergo neque Logica illos generat; probatur consequentia; quia Logica (et omnis habitus naturalis) non generat actus dissimiles illis, a quibus ipsa generatur; sed actus aliarum scientiarum sunt dissimiles actibus Logicae; ergo illi non generantur a Logica: probatur minorem in syllogismo; quia actus aliarum scientiarum sunt de rebus secundum se; ergo actus aliarum scientiarum non sunt actus Logici. Haec vero bene excogi-

tota est, si neqüis in maiori pendat, sic eo intelligito, non qd debeat habitus acquisitus producere unicum actus numero, a quo genitus est, sed alios numero diversos eiusdem speciei, et perfectionis moralis; inde enim ortum

Ἀξίωμα. traxit illud tritum apud Philosophos. Habitus acquisiti solum habent inclinare, et facilem reddere potentiam ad similes actus ijs, a quibus habitus geniti sunt.

Vnde sic confirmo procedentem rationem: actus aliarum scientiarum sunt dissimiles actibus Logicae; ergo si habitus genitus ab actibus Logicae concurreret ad actus aliarum scientiarum, non inclinaret solum ad similes, sed ad dissimiles etiam actus producendos. Confirmo 2° quia habitus acquisitus non esset acquisitus, nam de huius ratione est, ut non sit indifferens secundum eandem partem ad plures actus, specie diversos, sed contractus ad talem speciem, et perfectionem moralem, intra quam continebat actus generans; et in hoc (ut omittam alia) distinguitur habitus acquisitus ab infuso, qd hic se extendit ad plures actus moraliter diversos, non vero ille, sed solum ad plures individualiter diversos

Confirmo 3°, quia iam etiam facilem redderet potentiam ad actus, quibus similes nunquam produxit, quales sunt aliarum scientiarum actus, respectu actuum Logicae, a quibus fuit facilitas genita. Confirmo 4° quia habitus aliarum scientiarum non concurrunt Physice ad actus Logicos; ergo neque habitus Logicae ad actus aliarum scientiarum; nisi contendas scientias confundere, et habitus Logicae ad actus Geometriae, huiusque habitus ad Logicam, et rursus Physicae habitus ad Metaphysicam, et Metaphysicae habitus ad Logicos actus admittas concurrere; cur enim potius habitus Logicae ad actus aliarum scientiarum et non eis dices concurrere?

Occurres, discrimen esse clarum; eo qd aliarum scientiarum actus sint directi a Logica modo sciendi naturam, atque ideo in illos habet Logica directionem, quam, ut obiectum formale consideraverat; non autem sic reliquae scientiae proprium obiectum reperiunt in actibus Logicae, quod ergo mirum si Logicam ad aliarum scientiarum actus admittamus concurrere, non vero alias scientias ad Logicos actus; imo hic replica insurgit: actus aliarum scientiarum sunt obiectum Logicae; ergo Logica non producit Physice actus

aliar. sciaru : ans dant adversarij, nec neg e possunt, ea pbo ; q scia habitualis n producit suu obtu, sd illud 9siderat per actu, ut in Architectura, et arte pingendi pt ; in qq ars nequ penicillu Phy-sice movet, nequ ferrea instrumenta, qq domu 9ficit.

Adhuc premo argtu ; actus aliar sciar producunt ab habituali La ; q actus aliar sciar ss actualis La, conam pbo, q noe actualis La ea intelligit, quae ab habitu La producit, ut ex dudum dictis 9stat, tunc sic actus aliar sciar ss actualis La ; q habitus ex illis actib geniti, erunt habitualis La ; cona prs, q nihil aliud intelligimus audito noe La habitualis, nisi habitu relictu ab actib La ; seu qd ide e, ex La actuali ; rursus, habitus aliar sciar ss La habitualis, q habitus aliar sciar 9currunt efficienter ad cuiuslibet scia actus, habitus Geometriae ad actus Phia ; habitus Phia ad actus Metaph a, et huius habitus ad actus Phia. cona pt per te, q ad aliar sciar actus habitualis La 9currit, habitus aliar sciar ss La habitualis ; q 9currunt ad actus, cuiuslibet scia. En oes scia 9fusa, atque permixta.

Ex dictis aliud absurdu colligit ; nimiru habitu La intendi per productione actuu aliar sciar, qd falsu ee n dubito ; colligi aute ita probo ; q habitus intendit per frequentatione proprij actus, sd actus aliar sciar ss proprij habitus La, aliter n producerent, q ex illoru actuu productione intenderet La habitus ; pbo hoc ee fus, na fus e nullu habitu intensiore futuru habitu La, sd semper remissiore, hoc aute infert, si habitus La intendat per actus aliar sciar : q hoc fus e. pbo sequela, q quocumque actu alterius scia intenderet habitus La, et insuper actibus, qui n pertinent ad alias scias, sd tm ad La ; q cu habitus aliar sciar solu intendant proprijs actib et n actib aliar sciar, erit habitus La semper intensior.

Nec dicas 1o. hc n here locu q exercitiu primi actus alterius

scia non supponit producti habit. L.ca, quem intenderat; et n. ibi hoc, quia eadem virtus, quae potest habitum intendere, supponit productum primo producit, quia producti non invenit. Nec dicas 2.o etsi habitus L.ca intendat ab actibus aliarum scientiarum non tamen tantum, quam habitus proprius, et propterea non infert futurum semper intensiorem habitum L.ca, ut dici solet a Theologis, ubi de virtutibus moralibus agit, per quaelibet Charitatis actum (ex. gratia) augeri meritorie non solum habitum Charitatis, sed habitus reliquarum virtutum, nam auget gratia, quae cum radix Physica, et maria sit (stando veriori opinioni) habitum moralium eo plus auget, quo ipsa plus augetur; tamen non aequaliter, sed plus habitum, ad quem pertinet actus productus; alios vero habitus minus cum proportione quadam. Non placet solutio, et ne extra sphaeram propriam vagemur, Theologis Theologiam relinquo, paucis. n. aperire non possum, quae mihi in praesenti contra hoc pariter occurrerent; et intra proprios cohibitus limites, adversarijs insimul, quod supponant id, de quo controvertimus; supponunt ergo dari in alijs scientijs, quae scientiae sunt habitum distinctum ab habitu L.ca, qui plus possit intendi per actus a L.ca productos; cum ego stendam tunc non fore habitum a L.ca distinctum, qui per illos actus producat, nisi audeas reddere eundem actum alterius scientiae duplicem habitum naturalem producere; alterum ad L.cam pertinentem; alterum ad Metaph.cam etc. Haec usque locutus sum de habitu L.ca separato ad habitum aliarum scientiarum genitum ex ijs actibus, ad quos L.ca concurrit efficienter in sententia impraegnata, et in mea directive; nam de habitibus aliarum scientiarum materialiter diversis genitis ab actibus, ad quos L.ca nec materialiter nec concurrit; multum non curo.

Prob. 2.o ex.o, quia si habitus L.ca concurreret efficienter ad aliarum scientiarum actus ex sua natura habitus L.ca inclinaret ad actus aliarum scientiarum, ut facile redderet subiectum, ut in illis se exerceret, quamvis nunquam exercuisset alterius scientiae aliquem actum; hoc autem esse falsum ipsa experientia probat, cum plures videamus cotidie, qui post L.cam assiduo studio intime penetratam, et post habitum continua frequentatione intensissime auctum adeo se in Metaph.a, et alijs scientijs, quibus dabant operam, difficiles esse expertos, ut manifeste indicant L.ca habitum non esse facilitatem, et inclinationem ad aliarum scientiarum actus,

sed solum ad proprios: unde hoc; quia habitus Logicae non potest ita concurrere ad alias scientias, ut illo plus indigeant, quam actus Logicae, ut producantur: sed actus ipsius Logicae non requirunt habitum simpliciter ut producant, sed solum ut faciliter; ergo neque aliarum scientiarum actus.

Probatur 3. nullus actus, qui sit extra latitudinem alicuius obiecti formalis, produci potest effective ab habitu respiciente tale obiectum formale; sed actus aliarum scientiarum sunt extra latitudinem obiecti formalis habitus Logicae; ergo nequeunt efficienter produci ab habitu Logicae; maior est certa; ideo enim Mathematica non producit actus Logicae, neque Musica actus Metaphysicae, quia tales actus sunt extra obiectum formale Musicae, et Mathematicae; minor probatur namque actus aliarum scientiarum distinguuntur specie ab actibus Logicae propter diversum obiectum formale, ergo actus Logicae, et actus aliarum scientiarum non sunt intra latitudinem eiusdem obiecti formalis, sed obiectum formale habitus nullum est aliud, quam obiectum formale actus, quandoquidem mediis actibus tendit habitus in obiectum formale; ergo si actus aliarum scientiarum sunt extra obiectum formale Logicae actualis, sunt etiam extra obiectum formale Logicae habitualis. Confirmatur, quia habitus non tendit in obiectum nisi mediis actibus a se productis, sed mediis actibus Logicae non ~~producti~~ tendit Logica in obiectum aliarum scientiarum sed tamen dirigit, ut attingat illud obiectum; ergo quia solum concurrit dirigendo actus aliarum scientiarum, non efficiendo.

Dices, etsi actus Logicae habeant diversum obiectum formale ab obiecto formali aliarum scientiarum; non tamen habitus Logicae versatur extra proprium obiectum formale, dum aliarum scientiarum actus producit, quia habitus respicit non solum obiectum formale actuum Logicae, sed etiam obiectum formale actuum Physicae, et Metaphysicae, ac proinde sive hos, sive illos producat non versatur extra proprium obiectum formale: habemus ad manum exemplum; accipio nunc voluntatem, quae efficienter concurrit ad actus specificos Iustitiae, Misericordiae, etc. ad actus amoris circa proximum, et ad actus odii circa eundem; cum tamen obiectum formale Iustitiae non contineat sub se obiectum formale miserendi, neque actus Charitatis contineant sub obiecto formali odii; Atqui voluntas amplectitur omnia obiecta formalia illorum actuum, potest ~~se~~ se ad illos omnes efficienter producendos extendere; pari ergo ratione habitus Logicus ad omnia obiecta formalia aliorum actuum se extendet, quin proinde vagetur extra proprium obiectum formale, nam, etsi, dum alios actus producit, versetur extra obiectum formale actuum Logicae, non vero extra obiectum formale habitus.

Hæc solutio arva, ꝯtrt veritatis, utati tri ꝯria e. qr si habitus specificat adæquatè ab actibus, et obiis, ab his mediate, immediatè ab illis; ergo si fuerit obiu ꝯrale adæquatè distinctu, l. collectio actuu adæquatè distincta, dabit habitus specie distinctus; ergo habitus Logicæ, n erit habitus Logicæ, neqß Phiæ etc.; d. specie ab illis distinctus: pbo cia qa iste habitus respiciens obiu ꝯrale Phiæ, et obiu ꝯrale Logicæ distinctus e ab illo, qui tm respiceret obiu ꝯrale Phiæ, et ab illo, qui tm respiceret obiu ꝯrale Logicæ; sd sic e habitus Logicæ, et ille Phiæ: ergo habitus ille, qui a te fictitie dr Logicus, erit distinctus a Logico habitu, et Phico; l. si mavis, erit sl Logicus Phicus, et Metaphcus, etc. ꝯa 2o, qa nullus habitus acquisitus pote versari ca obta ꝯralia distincta diversorum actuu in specie; ergo solutio ꝯa: aus vo ee sperit, qui oes habitus nales ꝯtr erit meditatus; imo neqß habitus ꝯnales (si gra excipias in aliquoru sentia) ad plures specie actus ꝯcurrunt; sd summus ad actus maliter diversos, et hoc, qa ss veluti pote, ceterum acquisiti habitus n se hent ad mus poe, d. ut facilitates ꝯtratæ ad similes actus perfectione specifica, et mali. Exemplum voluntatis debile e, qa voluntas e simpliciter poa, et prius ule, de cuius roe e indiffa ad plura obta ꝯralia suoru actuu; at habitus acquisitus e prius ꝯtratus ad unu.

Ergo summa docta colligo; actus Logicæ practicæ ad actus aliar sciar ꝯcurrunt dirigendo; habitus vo n ꝯcurrunt immediate, et Physice efficiendo. d. dirigendo etz efficienter, in qn efficiunt actus Logicæ, qui alias scias dirigunt ꝯraliter; si autem habitus Logicæ ꝯpares cu actibus eiusdem Logicæ, caute distingua, nam habitus genitus ex regula defis ꝯcurret efficienter ad similes actus ꝯtinentes præcepta recta defis, directive solu ad argta definienda, et sic de alijs partibus: actus vo Logicæ nunqum ꝯcurret efficienter immediate, et Physice, neqß ad alios actus Logicæ, neqß Phiæ, qa actus n ss pductivi alicuius, pter species impressas, quas mittunt, et ideo tota ꝯversia pcessit de ꝯcursu habitus Logicæ, respu actuu aliar sciar, qm meminerimus quoad hoc actus Logicæ. Sectio. 11. Pauca diluo, quæ diluenda restant.

§. 11.

Pauca diluo, quæ diluenda restant

Arguis 1°. Lª nō solū ē practica in ordine ad ꝓprios actus, sd in ordine ad actus aliarū sciaꝝ; ꝗ̃ ɔcurrit efficienter ad actus aliaꝝ sciaꝝ; ꝓbas ıta, ꝗ̃ si nō ɔcurreret efficienter nō eet practica, na in eo distinguit scia practica ab speculativa, q̃ hæc opus nō efficit, cū tn̄ illa efficiat, qd si dica ad discrimen sciæ practicæ ab speculativa sufficere, qd practica dirigat, et in genere moris efficiat, licet nō efficiat in gn̄e physico, q̃ neqꝫ directive, neqꝫ moraliter sic efficit scia practica

Replicas in ɔ̃riū; na dirigere ē repræsentare mū ɔficiendi divisione, aut argutꝰ etc.; sd repræsentare hunc mū ē illū speculari; ꝗ̃ adhuc ista directio ē speculatio, et actus dirigens speculativus; ꝗ̃ ut practicus sit, ulterius reqr ɔcursus physicus effectivus in actus dirigendos, qui cū nō ɔstet ab actu, ɔstari debet ab habitu; ꝗ̃ habitus Lª efficienter ɔcurrit ad aliaꝝ sciaꝝ actus. Ɔfirmas tua replica; qui intuetur depictā imaginē, repræsẽtat mū quo illa imago ɔpicta ē, et nihilominus illa cognitio nō ē repræsentatio practica; q̃ nō ɔcurrit per se, l per habitū ad depingendā imaginē proprio ɔcursu effectivo; ꝗ̃ q̃ hic mus ɔcurrendi postulat ad sciā, et cognitionē practicā, nec sufficit mū repræsẽtare.

Rx bene ibi argtū fuisse solutū. Ad replicā, distingo minorē; d. repræsẽtare mū, illū intimando, et agens instruendo, qua pacto efficiat, ē illū speculari tm̄, nego minorē; repsẽtare mū simplici intuitu, nō intimando, neqꝫ dirigendo, in actu exercito ad opus ɔcedo minorē. Ad actū practicū nō sufficit quæcuqꝫ cognitio mi ɔficiendi syllū ex gra. Sd reqr ut sit talis, qua ex se sufficienter dirigat agens ad syllos ɔficiendos, qd nō hēt illa cognitio super—

ficialis. Epicteta imaginis, (ut solvatur confirmatio) quae, etsi modus practicus constit non tamen id probat practice per peculiarem energiam actus intimantis, et impera entis, quod apertum est, ut constabit adversarijs, si viso artefacto aliquo, velint illud effingere, antequam discant, sola illius simplici intuitione concepti: non quia concursus effectivus, sed practica illa energia, et modus tendendi postulatur ab actu, ut practicus sit.

Arguitur 2°; dum in aliarum scientiarum materia quis conficit plures syllogismos definitiones facilitatem acquirit ad syllogismos, aut definitiones conficiendas in materia Logicae; sed haec facilitas esse non potest nisi intendatur habitus Logicae; ergo dum in alijs materijs fiunt syllogismi intendit habitus Logicae; ergo habitus Logicae concurrere potest ad similes actus in alijs scientijs efficienter producendos. Alij aliter respondeant; ego autem sic: omitto integrum primum syllogismum, et distingo consequens. vel additum; ergo dum in alijs materijs fiunt syllogismi, intenditur habitus Logicae ab actibus alterius scientiae, nego consequentiam; ab actibus Logicae, qui tunc interveniunt, cum fiunt syllogismi, et definitiones in alijs materijs, concedo consequentiam, unde, quae subinferuntur sine lumbis sunt. Explico meam distinctionem: cum in quavis materia fit syllogismus, vel definitio, adest actus practicus Logicae dirigens ad syllogismum conficiendum aut definitionem, qui actus dirigens est proprius Logicae, et intendit habitum Logicae, etsi crebro fiant syllogismi in alijs materijs, continuo etiam repetuntur eadem dictamina Logicae, per quorum frequentiam frequenter intenditur habitus Logicae, et cum habitus Logicae respiciat omnes scientias, ut illas dirigat, inde est, ut quo intensior sit eo facilius dirigat et subinde faciliter ad syllogismos, et definitiones in quavis materia, non quia efficienter concurrat, neque quia ab actibus aliarum scientiarum producatur. et quia auctus, ut dictum est, a proprijs actibus Logicae, facilius dirigit, efficiendo dictamina practica, et hinc est, ut in quavis materia naturali, vel supernaturali conficiantur syllogismi, definitiones, et divisiones iuxta Logicae regulam, augeatur habitus Logicae, non ab actibus scientiae alterius, sed ab actibus Logicae ibi assistentibus, ut dirigerent.

Arguitur 3°; ea, quae pro nostra sententia attulimus solum probant, non concurrere efficienter habitum Logicae ad actus alterius scientiae substantiam, ne sequantur illa absurda, non tamen probat quod non concurrat efficienter ad modum actus. Interrogo

distinguatne ille modus realiter ab ipsa entitate actus alterius scientiae, Logicae? 30
si primum? instauro argumentum; si 2dum ulterius rogo, an ille modus distinctus
sit accidens, vel substantia, et si accidens, an actus intellectus, an ubi, an
relatio, etc. Si substantia? cuius conditionis, et proprietatis etc., nam contra ea, quae
dixeris, insurget impugnatio.

Arguitur 4o. familiarissimi sunt Aristotelis syllogismi in literis alpha-
beticis, v.g. omnis A est B; omnis C est A: ergo omnis C est B. Hic syllogismus
ratione materiae ad nullum habitum pertinet; ergo solum pertinet ad Logicam ratione formae; ergo
propter formam efficienter procedit ab habitu Logicae; sed eadem forma, et dispositio
invenitur in syllogismis aliarum scientiarum; ergo propter eam poterit efficienter concurrere
habitus Logicae. Respondeo familiares quidem esse huiusmodi syllogismos Philosopho, non quod
dentur in mente (nisi per errorem) sed tantum in voce, et scriptis, ut nobis pateat
ars syllogistica, apprehenduntur quidem hi syllogismi, et postea iudicat Logica recte
inferri consequens, si antecedens esset verum: quod si instes, per errorem dari possunt in intel-
lectu rudis; ergo tunc producentur ab habitu Logicae. Respondeo omittendo quod per errorem
dentur in mente, tunc tamen a solo intellectu producentur dirigente Logica, ex quibus
actibus asservus generabuntur habitus erronei, qui postea similes actus erroneos
efficienter producere possint.

Arguitur 5o. si demus aliquem syllogismum, cuius una praemissa sit Theo-
logica, alia Logica, tunc ille syllogismus efficienter producetur a Logica habituali; ergo et praemissa
Theologica; ergo ad actus alterius scientiae concurrit efficienter Logica. Respondeo tunc illum
syllogismum ratione materiae mixtum esse, et partim ad Logicam, partim ad Theologiam pertine-
ret; et sic illa praemissa Theologica a Theologia efficienter procederet sicut
reliquos actus Logicos ab habitu Logicae; idem dictum sit, quando duae praemissae concurrunt,
quarum altera est Logica, altera philosophica etc. quaestio 2a, de iis, quae ad Dialecticam pertinent
obiectum... Sola multiplex obiecti acceptio praemittit

Quaestio 2. de iis, quae ad Dialecticam perti-

nent obtᶻ Sect. 1.

Multiplex obti acceptio pmittit

Ægiptiacas palpabimus tenebras, si prius dececptimus qd sit obtᶻ sit, qua qd, et quotuplex obtᶻ sit noverimus: obtᶻ e', qd scia obijcit osiderandu, seu id, de quo scia tractat (omittimus .n. in psenti Latᶻ illaᶻ acceptione, qua tus cuiusqß physicae poa appellari solet obtᶻ; sit tus ospoa divinae obtᶻ illius nuncupatur) ita Aristes, etsi obscurius aliquantulu, primo posterior, textu 29. e' auteᶻ duplex, frale videlicet, et male; frale dicimus illud, qd roe sui attingit; et a scia osiderat; male v°, qd n' roe sui, di roe obti fralis. v.g. visus ad corpus Lucidu trat, sd q° ro corporis, n' attingit roe sui a visu, sd roe Lucis, Lux e' ro fralis, seu obtᶻ frale; corpus v° Luce perfusu obtᶻ male; etsi forte color etᶻ sit obtᶻ frale, et sit partiale, slqß cu Luce ostituet obtᶻ totale frale; sd de hoc alibi.

Insuper obtᶻ dividit in adaequatu, et in inadaequatu, seu qd ide e' in totale, et partiale; obtᶻ totale, et adaequatu illud e', qd neqß excedit sciaᶻ, neqß ab illa excedit, naᶻ oia, quae obtᶻ illud otinet, tractant a scia, et nihil a scia tractat, qd n' oplectat obti adaequati sphaera: partiales, et inadaequatu e', qd ita a scia tractat, ut aliqd ulterius tractet, unde obtᶻ partiale e' pars obti totalis sicut ho partialis, e' hois pars; qd si p^tes obti (L. fralitates) inaequal. possideant dignitatis ordine, divisio fiet in obtᶻ pralis et minus principales; sic n' pauci asserunt Divinaᶻ bonitateᶻ nale, et fnale, qua Deus e' bonus, in se ee obtᶻ frale fmalis charitatis; fnale quide ee obtᶻ prale, nale v° minus prale; sliter divinaᶻ auctateᶻ obscure revelanteᶻ ee obtᶻ frale fidei, sd divinaᶻ auctateᶻ ee obtᶻ prale, revelationeᶻ v° minus prale, et veluti oplementu.

Eode pacto plures Dialectici philosophant de argto, et reliquis,

partibus mi sciendi eu, argt dicunt ee obu prale, reliqua vº, quae Lª discutit ee obtu minus prale. ubi maxe nota an obtu prale tale sit, ut ad illud caetera obti partes referant, et ordinent sigue titulo, l ut pria, l ut proprietates etta. na tunc dr obtu attributionis, ide, cui caetera attribuunt tanquz parti pcipua, et ad qd ordinant reliqua, ideo a pluribus pro obto adaequato, attributionis, Lª assignare solent mu sciendi stricte sumptu, et demonstratione ab alijs. Video a pluribus haec tractari de solo obto mali, sd cu possit etz congruere obto frali, placuit ea in genere disputare.

Obtu male alijs itz nominibus appellari solet; genus nuncupat ab Arile 1º posteriors textu 29. et 43. et similiter ab Averroe 1º physicos; ideo fortassis qª otinet oia, quae a scia tractant: ab alijs ma, n ex qua scia conponat, sd cª qua versat, sumpta metaphora a ma scia mecanicae, na quezadmu ars statuaria ita occupat cª lignu, l aes, ut toto conatu intendat in ma fra statuae inducere, ita aliae sciae (et coenter Lª) cª propriu obtu versant, ut propriu frale obtu coxent inducere. Ab alijs dici solet subtu, n inhaesionis, seu, cui inhaereat, sd pdicationis, de quo s. agat, et passiones enunciet; at nos frequentius obti noe utemur, qª usitatius, et proprius, hac gaudet nomenclatura.

Est autz duplex mediatu videlicet, et immediatu; hoc qd vere, et proprie attingit, illud, qd n proprie, et immediate. sed aliud, qd in ipso e: declaro exemplo respu visionis corporeae color e obtu immediatu, sliter albedo, et nigredo; at subst obtu mediatu, qª n attingit pprie, nisi medijs accidentibus in illa subiectatis, cuius indiciu e immutata oio manere visione, modo subst albedine delibuta persistat, mo destruat, ut in eucharistia ctingere fides docet. Qdsi obijcias Deu videre proprie plura, quae videt mediate, na ea, quae in decreto videt, mediante decreto videt, ac pinde mediate, cu tn n impprie, sd ppria videat: ne-

gabo assumptu obiectionis, qa non est idem in medio videre, et mediate videre; nam in medio videre est aliquid cognoscere ex ductione medij; caeterum mediate cognoscere est non ipsum cognoscere, sed aliquid accidens, aut aliud quod in ipso positum. et hanc divisionem existimo cum illa coincidere, quae obiectum dividit in obiectum per se, et per accidens, hoc est illud, quod ita exigit a scientia, ut illo deficiente, scientia deficeret, et in illud, quo deficiente adhuc scientia persisteret, nisi mavis obiectum per accidens esse, quod agens respicit, dum operat; obiectum vero per se, quod ipsa scientia considerat, quamvis hoc 2us melius applicatur obiecto formali; unde dici solet, aliud esse obiectum formale, seu finem operis, aliud obiectum, seu finem operantis.

Ca divisionem obiecti formalis maxime solent doctores discordare, controversiamque, et reliqua sub silentio praetereo. aliqui cum Caietano. 1.p.te q. 1. arti 3. et. 1. post. c. 22. distinguunt rem ipsam, quae considerat a scientia, aut a potentia attingit, et hanc appellant rationem formalem quae, seu obiectum formale quod; et rationem, sub qua, ea res attingit a scientia, vel a potentia, appellantque rationem formalem sub qua, aut obiectum formale quo. De re convenio, modum loquendi reijcio; qa id, quod hi doctores appellant rationem quae, seu obiectum formale quod, non vere est obiectum materiale, ut scite observavit S Thomas .2a.2ae. q.1. a.1. cuiuslibet cognoscitivi habitus obiectum duo habet; s. id, quod materialiter cognoscit, quod est sicut materiale obiectum; et id, per quod cognoscit, quod est formalis ratio obiecti, sicut in scientia Geometria, materialiter scita sunt conclusiones. formalis vero ratio sciendi sunt media demonstrationis, per quae conclusiones cognoscunt — Haec D Thomas.

Alij dividunt obiectum in formale quo, et propter quod; istud dicunt esse rationem illam, propter quam obiecto alicui praedicatum tribuimus; illud, rationem illam, quae de subiecto dicitur; explicant exemplo: in hoc actu Petrus est iustus, si habeat propter testimonium Ioannis id asserentis, tunc Ioannis asserentis auctoritas est obiectum formale, propter quod, qa propter auctoritatem Ioannis adhibet assensum huic praedicato. Petrus est iustus; et iustitia, quae Petro attribuit, est obiectum formale, quo; non placet ista divisio, nam iustitia in hoc eventu non

attingit roe sui, sd roe ductatus Joannis id asserentis; atqz ideo n̄ ē obtū ɡrale, de cuius ɔceptu ē, ut attingat roe sui. Unde ɔcludo eam roē solū merari titulū obti ɡralis, quæ ree sui attingit, ɔtrahqz ad hoc ut attingat obtū male, qd tale dr, q. n̄ ɔtrat, d. trat; ubi sine dubio fundamentū habuit illa dist obti motivi, et pure trativi; nā obtū male solū het trare scia, ɔ ḡm; motivū n̄ movet ad obtū trativū cognoscendū, ɔtrahqz; quemadmū fra physica ɔtrat mā. l. ad hoc, ut ɔstituat potius hoc, quā illud ɔpositū, ad qd mā ex se n̄ erat ɔtrata.

Obies. n̄ ē de roe obti ɡralis attingi roe sui; q. evidenter ē tota mea doct.; pt. cōa, probas anñ; nā lux ē obtū ɡrale, et tn̄ qdo intellectus lucē cognoscit, n̄ detrat, neqz movet a luce; et obtū ɡrale intellectus attingit a voluntate, et eis; n̄ tn̄ roe sui, d. roe alterius obti ɡralis proprij; immo intra eandē pūa intellectivā, et volitivā, n̄ raro ɔtingit, ut unus actus heat aliqd obtū ɡrale, ad qd ɔnoscendū alius actus moveat, et ɔtret ab alio obti ɡrali distincto; q. n̄ ē de roe obti ɡralis attingi, roe sui, et n̄ roe alterius.

Rx negdo anñ; ad cuius pbr respondeo, lucē ee quidē obtū ɡrale visus, n̄ intellectus, ac proinde respu illius actus, a quo respicit, ut obtū ɡrale, roe sui attingit, n̄ aūt respu intellectus, a quo n̄ attingit, nisi ut obtū male; aliter obtū ɡrale, respu intellectus, ē obtū male respu voluntatis, et eis; nā intellectus amplectit intellectualiter id, qd voluntas amat; n̄ tn̄ q. bonū, sd q. v̄rū, cū des respu illius, veritas ē roe motiva, bonitas roe malis; at voluntas, qdo amat v̄ritatē, quæ ē obtū ɡrale intellectus, n̄ illā amat, q. v̄ā, sd q. bona ē; et ideo voluntas het pro motivo ɡrali bonitatē.

Nec mirerus, qd obtū ɡrale unius actus, pūa, l scia, sit obtū male alterius, qquidē experientia quotidiana attractū ē, sicut etiā cernimus idē obtū male ad diversas scias spectare, sd sub diverso.

obto frali, sic bo ad Phia morale, et ad Medicina pertinet, ut m obtu, ad Medicina, in gfn sanabilis; ad Phia morale, in gfn dirigibilis p̄ regulas recta rōis. Alias bis acceptiones addere poss obti fralis, q̄ tn̄ nāria in gsenti nō ss, alio omittuntur, ubi sede bent, mō examinabo, qd sit obtu frale. Dª, qd attrat ad obtu male osiderandu, et qdnā sit hoc male obtu, ad qd osiderandu frale d

Sed merito petes, quo pacto, appellari debeat aggregatu ex oib partib obti, tā malib, quā fralib; ad distinctionē obti adaequati attributionis. Rº appellandu fore obtu adaequatu aggregationis, q etā applicare poteris obto solū mali, qd erit male aggregationis, si oes claudat obti malis partes. Sº 2ª qd ē obtu Lª alij senserint refero.

Sº 2ª qd ē obtu Logª alij senserint, refero

Merito Conimbricenses ad hoc punctu accedentes dixerunt tā multas ee de subto Dª, tāqs discrepantes sentªs, ut aque difficile sit aliquā novā invenire, ac oes ab alijs inventas singillatim numerare: pcipuas referā, alijs omissis, ne multitudo ofusionē pariat, et Iª sit eorū, qui Lª obtu putarunt ee ens rōis: p hac sentª citari solent Aberroes in epitome Lª c. ultimo pdicamentorū, et 4º Metaphª commento 2º Avicena cap. 1. 2. et 3. suae Lª, et titu 1. Metaphª cap. 2. Albertus 1. Metaphª cap. 1. Aegidius initio elenchorū. Herbaeus opusculo de secundis intentionib. q. ultima art. 3. Sonkinas initio pdicabiliu. Sotus q. ultima pamiali. Valduinus in 2º quaesito de obto Lª. Joannes Gandavus 2. Metaphª q. 12. et 4. Met. q. 6. Ballius 2. pte a c. 20 usqs ad 24. Mercadus q. pamiali in Lª. Massius q. 13 sect. 1. Veracruz q. 1. pamiali. Flandria, et

Mirandulanus, [illegible] adiunge S. Thomas. 4. Metaphae. lect. et opusculo. 42. de natura generis. c. 4°. et opusculo. 56. in fine. Haec opinio sect. sequenti declarabitur, ne authores iniuste pro ea allegentur, vel falsitatis convincantur.

2a sit eorum, qui res ipsas, quae quomodo sciendi variant, statuunt obiectum Logicae, non quae res secundum se spectatae, ad Logicam pertineant, sed ut denominatae extrinsece ab actibus definitionis, divisionis etc. Favere videtur Aristoteles 4. Metae. c. 2. Simplicius, et Ammonius in praefatione ad praedicamenta, expresse vero noster Hurtado disp. 1. Logicae sect. 5. et noster Cardinalis Toletus q. 5. de Da in com. ?. 5. Complutenses disp. 1. proemiali q. 2. paragrapho. 3. n°. 21. et q. 3. n°. 33. qui pro se allegant Massium.

3a sit afentium modum sciendi esse obiectum Logicae, si in tota sua amplitudine accipiatur: in hanc, vel invitus Aegidius Romanus incidit. Lubentes illam amplectuntur Tartaretus in proemio praedicabilium. Fonseca 2. Metaphae. c. 3. q. 1. sect. 5. Conimbricenses q. 1. proemiali a. 3. apud quos alii: hanc etiam amplectuntur nostri Hurtado, et Ballius, uterque ubi supra, et favet Avicena initio suae Logicae c. 2.

4a sententia sit eorum, qui operationes intellectus dicunt esse obiectum Dialecticae; sentiunt ita S. Thomas initio posteriorum, et 1. Peri Hermenias lect. 1. Averroes in praefatione epitome Logicae; Boetius initio Porphyrii. Plato dialogo 7. de Republica, et cum illo Platonici. si Marsilio Phycino credimus. lib. 3. Favet Vazquez 1. parte tomo. 1. disp. 4. c. 1. licet inferius asserat Logicam non habere propria materia; Suarez tomo 2. Metaphae. disp. 39. initio. Caietanus praefatione in Categorias Aristotelis. Oviedo q. 1. proemiali. a. 5. Ruvius. q. 6. proemiali. n° 36. et procul dubio recipit a S. Aug°, et Aristotele. ut suo loco probabo: eam etiam recipit Algazel. c. 2. suae Logicae, et recentiores sine numero

Ultima opinio eorum sit, qui voces asserunt obiectum Logicae. haec tribui solet Graecis, et Platonicis, nam ut dicit Alcinous de doctrina Platonis c. 2. Dialecticam de vocibus differere affirmabant, ita insinuat Sim–

plicius in præfatione ad prædicamenta. Ammonius præfatione in Porphyrium, et commentarijs in antepredicamenta. Philoponus in proemio ad posteriora; nominales item eam videntur admittere, ut Alexander, Gabriel, Gregorius, et alij, qui ideo nominales dicti sunt, quia omnia, quæ logica tractat ad voces referunt; quos noster Thomas disp. 1. logicæ sect. 3. eos ab hac, ut ipse dicit, calumnia ostendat liberare. Paulus Pergulensis, et Paulus Venetus in suis Summulis; clarius tamen Bernardus Mirandulanus initio suo logicæ. Thomas Bricot in q. 3. ad prædicabilia. Georgius Bruxellensis apud Ballum in prolegomenis proæmiis 2. q. 3. c. 4. Flamminius Nobilius in quæstionibus logicis q. ultima, qui putat eiusdem sententiæ fuisse Eustratius, Avicenna, et Averroes. Villalpandus. Antenodorus. Porphyrius. Cicero. Seneca. Quintilianus. Mattizius, et plures alij.

Hæ sunt præcipua sententiarum capita absque comento, et declaratione proposita, nam styli brevitas aliud non patitur; efficient, qui typis scripta mandant: ego observaverim 1.º non omnes authores ad quamlibet opinionem ex superioribus reductos omnino convenire; alij non eas absolute tradunt, alij cum addito limitante, et denique alij ampliatione utuntur, sed quia absque fastidio audientium, et iactura temporis omnia speciatim separari, et notari non poterant ad unam classem adducti sunt illi, qui maiori ex parte conveniebant. Observaverim 2.º aliquos authores pro diversis sententijs fuisse allegatos, tum quia eas in unam coacervarunt, tum quia obscura loquentes diversam faciem præferebant, quæ nunc his, nunc illis arridere videbant. Observaverim 3.º nonnullos authores, maxime ex antiquioribus, a recitatos a me non fuisse habitos ad manus, ut loca discuterem, quæ allegabant, quapropter aliorum scriptis fidem adhibere sum coactus. Sectio 3. iudicium de 1.ª sententia

S.º 3.

Iudicium de 2.ª sententia

N' prius meã sent. in hac ōviriia ppualt, qpã pcedentia opinione, vª indigitaverro, fª eliminaverro, et in primis i ~~pirio~~ de ente rois, duplice sensu iere pote, qm assequi possu; nã l asserit obtũ Lª ee ens rois fictũ cuius totũ suũ ee sit ee obtive in intellectu; l solũ asserit ens rois fun- damentale, seu fundamentũ ad ens rois ee obtũ Lª; si primũ sensũ ɔ- tendat, fª ɔminiscit, sive de obto mali sermo sit, sive de frali; si 2ũ sensũ adhuc sub iudice e, an vª dicat; nã taliter accipiet illud funda- mentale ens rois, ut fª amplectat, et taliter ut vª. Explico sensũ, et absqs ullis ambagibus sine dubio pcedo. In hac argtᵉ. oīs ho e aial. Prius ho: gº Prius e aial; duo ɔsidero; et actus ipsos intellectus directos cũ fra; et figª argtⁱˢ; et ipsã directionẽ, qua directi ss (ut omittã res, quæ ss obtũ illorũ actuũ, de qq sectᵉ sequenti) actus illi directi obtũ male ss Dª; directio ipsa e obtũ frale, ut infra affirmabo: utrũqs gº ɔsiderat Lª et illud, qd dirigr, aut dirigibile e, et illud, quo dirigit frale, seu qd directio e; et de utroqs gº ee pote in 2º sensu, an sit ens rois, nã plures ex citatis existimaruat mũ sciendi f frali importare quedã respũ rois ortũ ex actu xª Lª regulas ɔfectũ, sive defº sit, sive argtº; et quadmõ n nulli morales Theologi 1ª.2ª. dicunt bonitatẽ, et malitiã humanorũ actuũ ee respus rois, qui oriunt ex eo, qd actus fiat cũ oib circustantijs a dictamine practico pscriptis, l sine illis; ita in psenti hi authores affirmant ee maiorẽ in argtᵉ. ex. g. quedã respũ rois ee ortũ ex eo qd in 1ª figª de medio pdicet extremitas, et in re- liquis ex eo qd in xᵉ: qd si subijceret aliũ respus rois oriret, quo ɔstitueret fraliter in ee minoris; et ita pbant de oi directione Lª: videas Balliũ in plegomenis pᵗᵉ. 2. c. 21. et 22.; xª quã sentª obtũ male Lª erit ens rois fundamentale.

Secundus sensus de ente rois fundamentali, ita accipi pote, ut obtũ male, et frale sit in se aliqd reale, caterũ fundamentũ pbeat ad hoc, ut intellectus ordinẽ fingat rois inter male, et frale; unde obtũ Lª dicet ens rois fundamentale, et hac roe n e a ɔtate aliena hac opinis: aliter capi pote ita. s. ut actus, et directio realis per mũ unius sint obtũ

solum materiale, et fundamentum comparant ad respectum illius rationis, qui sit objectum [...]
et sic multum a veritate deviat, ut planum fiet, cum effecero objectum formale
esse ens rationis formaliter, et cum infra probavero esse aliquid reale positivum: ad
hunc sensum me converto.

Et imprimis de objecto utroque probatur 1°. non esse aliquid fictitium ante quam intellectus fingat, et seclusa quacumque fictione dicitur vera Logica; ergo et objectum illius materiale, et formale. Probatur consequentia, quia scientia esse non potest absque proprio objecto materiali, et formali; sed ars tradere regulas ad definitiones exactas efficiendas, ad syllogismos recte disponendos, ad divisiones legitime instituendas; et iudicare de his iam confectis, est quid ante quamcumque intellectus fictionem; sed hi actus practici dirigentes ad opus et speculativi de opere iam confecto iudicantes, sunt vera, et propria Logica; ergo haec exsistit ante quamcumque intellectus fictionem.

Probatur 2°. Finis Dialecticae est operationes intellectus dirigere, ne cum errore fiat demonstratio, definitio, divisio etc.: ergo directio in has operationes introducenda erit objectum formale: probatur consequentia, quia id est scientiae formale objectum, quod scientia intendit inducere, et cuius gratia circa materiam versatur; ita se habet directio operationum; ergo directio illa est objectum formale Logicae. Ulterius illa directio est aliquid reale; ergo objectum formale est aliquid reale, non aliquid fictitium; quod autem sit aliquid reale ex eo probatur, quia actus non dirigantur per aliquid fictitium, nisi forte concedas fictitie dirigi, quod est perinde, atque non dirigi, quemadmodum esse ens fictitium non est esse ens, sed potius non ens: iam, si actus intellectus intendit Logica dirigere; ergo ii sunt objectum materiale: probatur consequentia, quia objectum materiale est illud, in quod inducit objectum formale, et circa quod versatur scientia sub ratione formali inducenda, sive inducta; ergo consequentia tenet; infero ex illa objectum materiale esse quid reale, et nullo pacto quid fictitium

Probatur 3°. Esse, quod affert ab actibus, et operationibus directis est quid reale; ergo utrumque objectum materiale, et formale est quid reale; consequentia probatur, nam operationes directae important objectum materiale et formale Logicae: redeo ad antecedens. operationes esse directas, nihil est aliud, nisi quod repraesentent suum objectum, ut regula Dialecticae iubet; et quod objecta ita sint, sicut per operationem affirmatur; sed totum hoc est quid reale; ergo totum, quod affert ab actibus directis, et operationibus est quid reale; ergo necessario objectum formale,

causas male, e ens rois formaliter. Differ. ens rois est illud, quod cognoscit aliter ac est, sed L.a non respicit rem aliter ac est; ergo non respicit per obiectum ens rois.

Prob. 4. Idem def.o e recta def.o et argt.o legitime concludens antequam adveniat intellectus fictitius; Ergo non? si def.o e recta, et argt.o legitime concludit; ergo ante fictionem actus sunt directi: ergo etiam ante fictionem existit obiectum male, quod dirigat, et obiectum formale, quo dirigat; ad quod deservit nequaquam fictitius subadveniens; quod si ante fictionem non recte argt.o concludit, ergo ut recte concludat expectat ens fictitium, et ordo rois, quo nihil absurdius! audire vellem ab adversariis, ubi Phus assignat rois entia chimaerica, et fictitia per obiecto D.o, sive malia sit, sive formalia, maxime cum 4. Metph. dicat Phus .c. 2. textu. 5. D.am cum idem genus cum Phia versari

Obies 1.o S. Thom., qui dum versat in expositione textus non citati in hac, post alia, prorupit, et buiusmodi .s. ens rois, est proprie subiectum L.ae; et ne exponat de ente rois fundamentali, audiant, quae immediate antea dixerat, quae quidem non inveniuntur in rerum natura, sed considerationem rois consequuntur; ac si clarius dixisset non habere esse in re, sed accipere a cognitione, ex qua entia rois originem trahunt. Non multum laborabo in Angelico D.re exponendo, cum satis perspicue ipse sit locutus, quin truncata authoritas nobis obiectum dubitationem aliquam gignat.

Ergo respondeo S. Thom. non entia rois denominatione extrinseca intellexisse, quia est ens rois fundamentale, neque cum L.a habeat per obiecto mali actus, qui tendunt ad res definiendas, et per argt.a probandas; isti actus a quibus res extrinsece denominantur, dicunt a S. Thom., obiectum male, seu subiectum L.ae; sic ibi ... Ens autem rois dicitur proprie de illis intentionibus, quas ro adinvenit in rebus consideratis; quod clarius explicans inferius ait. D.us autem procedit ad ea consideranda ex intentionibus rois, quae sunt extranea a natura rerum; hoc est a rebus secundum se; ideo ergo S. Thom. vocavit entia rois, quia sunt actus a roe provenientes, et res extrinsece denominantes, ad quos actus tendit D.a

tanquam ad propriam obiectum male, quod sane non invenit in re verum, nisi quae advenit consideratio intellectus non attingentis, quod probandum erat, sed efficax quod libenter concedo.

Replicas (et sit 2a obiectio) apprehendendo aliquem syllogismum ex praemissis chimericis constructum, et contra regulas Logicae dispositum; nonne illius syllogismi directio conveniet a Logica? quae non alia scientia syllogismos dirigit, ordinatque, ergo Logica de ente non, illudque dirigere conatur. Confirmatur, nam hic actus, si Darenti praemissae impossibiles, ita essent disponendae, ut extremitates essent idem cum medio alia universalis esset, particularis alia, et utraque affirmativa, ut sic collocaret syllogismum in Darij, pertinet ad Logicam, cum tamen versetur circa directionem obiecti chimerici, et impossibilis; ergo quia de simili obiecto tractat Logica. Adduci etiam possunt argumenta similia in literis alphabeticis dispositis.

Respondeo tunc illum syllogismum non esse directum, sed cognoscitur, et apprehenditur ut directus contra regulas Logicae, cum tamen directus non sit contra illas, immo nunquam dirigi possit; nam si impossibiles praemissae sunt, impossibilis est illarum dispositio, et ordinatio per modum syllogismi. Ad confirmationem concedo illum actum ad Logicam pertinere, sed nego versari absolute circa entia non, sed sub conditione, quemadmodum potentia divina versatur circa chimaeras producendas absolute, sed quantum est ex se, si per ipsas non staret; ideoque versatur circa illas sub conditione, si non repugnarent; ita Logicus ille actus versatur sub conditione, si possibiles essent praemissae illae, versaretur circa illas dirigendo pro hoc statu impossibilitatis. Et simile est, quod casuistae nobiles concedunt, cum aiunt licita aliquem posse hunc habere actum; si furtum, et adulterium Dei non prohiberet, mala, illa committerem. Numquid hic actus versatur eo casu circa obiectum malum? minime: quia non fertur absolute pro praesenti statu, sed sub conditione, quod obiecta illa prava non essent, auferret non malitiam, sicut Logica impossibilitatem sub hypothesi. Ad similem itaque alibi dixi.

Obiicies. 3. bene potest dirigere umbram, et esse regulam respectu illius, quod non habet esse; ergo poterit etiam ens rationis dirigere operationes nostri intellectus, etsi ipsum non habeat, non habeat esse sicut actus dirigendi. Ars pro

exemplo styli, qui si distortus sit, non solum potest dirigere comparatus ad alium stylum omnino rectum; sed etiam comparatus ad umbram ab ipso stylo projectam, et illum emittendo, donec umbra sit recta; ergo similiter poterit dirigi actus intellectus comparatus ad ordinem, et respectum rationis.

Negò anquam, maxime de directione per modum formae dirigentis, et non per modum causae, quasi exemplaris: Ad exemplum dico umbram non dirigere, neque reddere stylum rectum; nam formaliter fit directus per quoddam accidens stylo inhaerens; practice, et directive a dictamine mentis ostendente, quo dirigendus est. Et sane umbra styli solum indicat stylum esse distortum, et cum iam rectus effectus est, efficitur umbra recta, quae styli rectitudinem supponit, et indicat, non efficit. Addo intellectum posse pro libito confingere in eodem actu, nunc ordinem directionis; et conformitatis; nunc ordinem difformitatis pro arbitrio intelligentis; atque adeo respectus rationis non est firma, et fixa regula ad actus dirigendos: etsi dicas non dari semper fundamentum ad quemlibet respectum; instabo, quia intellectus sine fundamento potest ordinem rationis confingere; unde ergo constabit, quod hic ordo potius, quam ille sit aptus ad dirigendum. Dices ultimo, quia actus habentes fundamentum ad illum ordinem recti sunt: sic ergo actus supponuntur recti, et ordo ille quilibet; utque ille ordo fictitius inducit ad directionem actuum. Obiecero, ne tot involvamur chimaeris. §. 4. quantum veritatis contineat 2ª sententia

§. 4.

Quantum veritatis contineat 2ª sententia.

Aliter, et aliter versari solent scientiae circa obiecta; nam aliquando versant directe, et ex primaria intentione; aliquando indirecte, et ex secundaria. Directe attingunt obiectum, quando ex sola contratione obiecti formalis attingit obiectum materiale, et ipsum formale ratione sui: indirecte vero, quando non ex contratione obiecti formalis

attingit male, neqß formale roe sui, sd in alio medio, l in [illegible] caussa limitata, et finita (et infinita omitt) ex cuius cognitione coenter, et in obliquo cognoscit aliud, qd, l. sit effectus producibilis a tali caussa, l obtus alicuius actus repraesentativi. etta. v. g. cognosco albedinem parietis per intellectionem A, tunc cognitio A directa e respu albedinis, eo qd ex terminatione solius obti formalis cognoscit albedinem in se, sd si adveniat 2a cognitio B, quae tret ad 1s cognitionem A, talis cognitio adveniens erit directa respu cognitionis A, et indirecta respu albedinis, quae transcendentaliter respiciebat a visione A; itaqß illa cognitio B e cognitio albedinis in alio, et cognitio cognitionis in se, neqß ideo dr cognitio albedinis in alio, qd n cognoscat sim ee, qd bet in se, sd q cognoscit in obliquo ex eo, qd cognosci n possit cognitio A sine respu ad albedinem, quae tus e illius respus.

Hoc supposito, facile e duplici re tota controversia dirimere. Prima sit: male obtus directus Lae n ss res; pbr hac ro sic: illud e male obtus directus alicuius scie, qd immediate afficit obto formali, l affici pote; sd res n afficiunt immediate, neqß affici possunt obto formali Lae: q res n ss obtus male directus Lae: maior pbr, q n directe respicit ut obtus male, qd n e directe informatus obto formali, roe cuius respiciat in se. minor pbr, Lae obtus formale e directio per mus argta, divisiones, defs, etta, sd hac directio n afficit immediate res, neqß afficere pote; q Lae formali obto n possunt affici res. bluius sylli minor, ex eo pt, qd eatenus res disponi, et ordinari dicunt, quatenus extrinsece dnoant ab actib directis; q. eatenus in res obtus formale cadit, in qm cadit i actus ad res ipsas tratos: q. medijs actib possunt res ordinari, et n immediate in se.

Pr 2o. sm oes meliores notae Dos Lae n e scia realis, sd serenocinalis, q n bet p obto directo res, pbo cons, q iq Lae eet inter scias reales annumeranda: ideo n scie reales tales

ss. appellare, quae directe versant[ur] circa res; et assigna, unde tales dictae 37
sint; ergo si logica circa res directe versaret[ur], scientia realis appellanda foret, ne
ergo hoc admittat, neganda est directa tendentia circa res, et sane percipere
nequeo, quo facto admitti debeat logicam esse directe occupatam inter signa
lateres, et caementum; realis est de conceptibus agat; sermocinalis item, agat
de vocibus; non de rebus, quae realis non est, ~~et~~ nec nisi fabri fabrilia
tractant.

Probatur 3°. proprietates, et praedicata quae de obiecto proprio, et directe
respecto logica demonstrat, non competunt directe rebus; ergo quae res non sunt obiectum directe
respectum a logica. Probatur ant[ecedens], logica demonstrat de demonstratione, quod generet scientiam,
de opinione, quod generet habitum obscurum, et opinativum, de actu scien-
tifico, quod sit clarus, de sophistico, quod generet errorem; de propositionibus, quod sint
affirmativae, vel negativae, quod sint verae, vel falsae: sed haec omnia proprie non dicuntur de rebus
nisi indirecte. Ergo proprietates, et praedicata, quae de obiecto directe inspecto logica demonstrat,
non conveniunt directe rebus, neque proprie. Ergo contra ea haec dicendum
est non esse obiectum proprium, et directe inspectum, itaque, quod ea omnia non proprie, et directe
conveniant rebus, inde convincemus, quod lateres domus, lumina, elementa,
et caelum, de quibus fiunt demonstrationes, et opiniones, etc. non sunt propositiones proprie; non
enim affirmant, non negant, non sunt in se clara, neque obscura; etsi sint obiecta
propositionis affirmativae, opinativae, clarae, et demonstrativae.

Sit 2a conclusio. Res, quae subsunt actibus directis, vel dirigibilibus
a logica inspectis, sunt obiectum materiale indirectum, et in obliquo logicae: haec conclusio ad sum-
mum convincit adversariorum argutis, eam ego probo hac ratione; impossibile est aliquam
cognitionem lapidis, ut cognitionem lapidis cognosci, quin cognoscatur lapis;
ergo impossibile est logicam cognoscere cognitionem lapidis ut cognitionem lapidis, et
lapidem non cognoscere; quis hoc neget? ulterius progredior: sed logica, actualis,
cognoscit cognitionem lapidis (de facto scilicet divisionem illius) ut cognitionem lapidis;
ergo cognoscit etiam lapidem, qui res materialis est; ergo res materialis sunt obiectum logicae non
directum, et in se respectum, ut probavi supra: ergo indirecte, et in obliquo.

Dic. impole e tractare de uno correlativo sine etiam tractare saltem in obliquo de eius termino immediato; sed alia scientia sunt relativa respectu rerum; ergo impole est, quod Logica tractet de scientijs, ut cognoscitivis, et relativis quin agat saltem in obliquo de rebus cognoscibilibus, quae sunt termini immediati respecti ab illis scijs; et, me iudice, nihil aliud ostendit Philosophus, 4. Metaphysicae asserens, quod Dialectici de omnibus disputant. et quod, circa idem genus versatur Dialectica cum Philosophia quia Philosophia directe circa res, Logica vero indirecte, in quantum docet de omnibus disputare, et argumenta efficere.

Dicitur praeterea, confecta hac definitione, homo est animal rationale, advenit iste actus Logicus speculativus. hac definitio homo est animal rationale explicat essentiam hominis circa quam praecepta dictaminis practica Logica. Rogo an possit hic actus cohiberi a cognitione hominis, et iudicare de definitione hominis, quod recta sit, etsi deinde non transeat ad obiectum definitionis contemplandum? ut sic possit iudicium ferre? (idem dixerim de alijs actibus Logicae tendentibus immediate in verum scias). ergo cum dicendum sit non posse cohiberi, dicendum erit res esse obiectum Logicae, saltem indirectum, et in obliquo. s. in quantum sunt termini sciarum, quas Logica dirigit, et directas contemplat.

Ex duplici ratione praeiacta, duo colligo: primum res non esse obiectum materiale immediatum, neque proprium Logicae, secundum tendentiam directam, ut directam. Non sunt proprium obiectum, quia hoc ex eo debet attendi, quod habeat immediate in se directionem, in rebus vero non existit immediate directio, sed in actibus, et medijs actibus in ipsis rebus. Deinde non sunt immediatum obiectum, sed remotum, et mediatum, Logica in quantum est directa cognitio, quia sub hac ratione non immediate attingunt res, sed medijs actibus. 2um quod colligo; res esse immediatum obiectum Logicae, ut est cognitio indirecta, et in obliquo tendens circa ipsas; quod probat exemplum relativorum, ut talium; etenim qui cognoscit cognitionem alicuius obiecti, ut cognitio est talis obiecti non solum cognoscit cognitionem, sed, ultra procedit ad cognoscendum immediate obiectum illius, non immediate directe, sed indirecte, et in obliquo; neque ex eo quod res cognoscatur in alio, desinit esse immediate cognita; ut videre licet in cognitione creaturarum in divino decreto.

Oppones 1.° ĉ 1.ᵃ ɔc.ᵉ hoc obtū. res ss bene definitæ, bene divisæ etc. pertinet per se ad eā sciā, ad quā pertinet hoc obtū; sed divisio … est; sd hoc obtū per se, et directe pertinet ad Lā; ergo et illud. Confir. quia in rebus est aliqualis directio; ergo respiciunt per se, et directe … sub illa directione. Rx ergo sl, et ɔfrationi: res nullā here directionē Logicalē immediate, d. medijs actib; ac proinde n possunt ee obtū directū Lᵃ, possunt tn ee indirectū, roe directionis mediatæ ab actib rectis acceptæ, et ideo ɔcedo illū actū. res ss bene dispositæ ad Lā pertinere, sd indirecte inquantum trat ad res, directe vero, inquantum trat ad actū, ex qq manuducit ad res, quia impote est iudicare actus illos ee recte dispositos in modū defⁱˢ obti, absque eo qd etiā iudicet ɔenter, qd res, quæ est obtū, sit bene disposita mediate in meū defⁱˢ.

Oppones 2.° ĉ eandē ɔc.ᵉ: qd Lᵃ respiciat res, medijs actib aliarū sciarū, n efficit, qd n respiciant res a Lā immediate, et directe; ergo ss adhuc obtū male Lā immediate, et directe respiū. Probo ans, quia actus aliarū sciarū versantiū circa res ss tendentiæ directæ, et immediatæ in res ipsas; ergo si medijs his tendentijs, fertur Lᵃ in res, fert quidē media tendentia directa, et immediata: ergo n tollit immediata, et directa tendentia Lᵃ in res, ex eo qd tendat medijs actibus aliarū sciarū a se distinctis.

Confirmo 1.° aliæ sciæ habituales, et intellūs cognoscunt immediate, et directe res per illos met actus directos a Lā; ergo si hoc, medijs ijsdē fert ad res immediate, et directe in illas fert. Confir 2.° Nos ɔcedimus Lā cognitionē trāri directe in actus directos aliarū sciarū, et indirecte in res, ex quo sic in oppositū arguo: Lᵃ illa cognitio, quæ trat ad actus directos, est directa, negss. n. dimit ee directa eius tendentia, quia trat ad res, et quæ trat ad res.

Rx negᵈᵒ ans: ad cuius probᵉ ɔcedo ans, et distingo ɔeny: ergo si medijs

bis, tanquã obtũ sfert cª res: nego cõã: si medijs bis, tanquã ..

roib' gralib' Lª; 9cedo cõã: 9st illi actus n ss res grales respu Lª,

cu illã n ducant in cognitionẽ rerũ sine sui cognitione; sd media pria

cognitione; et inde , ut Lª mediate, alia scia immediate, et directa

cognitione, versent in res; quo soluta relinquo 1ª 9fª: et eet frigidũ

argtũ; quantitas immediate inhæret substª, et albedo inhæret, media qn

substª; Cg etã inhæret immediate: similiter. Cg. hoc argtº; Lª tendit ad n

medijs actib' aliaz sciaz; et actus aliaz sciaz tendunt immediate. Cgº et Lª

Oppus. Cg. erat, ne inter res, et Lª alius actus mediaret, pter actũ directe

tendentẽ immediate ad res.

Ad 2ª 9fª distingo maiorẽ: ẽ directa illa cognitio, respu

actus aliaz sciaz; 9cedo maiorẽ: respu rerũ; nego maiorẽ: distingo etiã

Cg. res trent cognitionẽ directã, respu ipsarũ; nego cõã: respu aliaz sciaz

cognition , 9cedo cõã. Ad illud, qd addit; ex eo, qd Lª tret ad...

n desinit ee cognitio directa, respu illius obti, qd directe respiciebat; sed

nunquã tn directe respexit res.

Replicas; per nos Lª respicit directe actus intellectus; sd actus

intellectus ss res; Cgº Lª respicit directe res. Rx 9cedendo maiorẽ, et dist...

minorẽ: ss res pure mãles, ut Lateres, coelũ, ligna, etcª; nego min...

ss res frales fralis sylli, et defis directione capaces; 9cedo minorẽ: de hac

acceptione rerũ, n pcedit 9versia; sd de 1ª, quã adversarij adstruunt,

et ego destruo.

Oppones 3º 9ª 2ª 9cª: n ex eo, qd unũ relativũ attingat, ut

tale, debet obtũ, seu illius trũ attingi; Cg nra pbationis assumptũ f...

pr ars. Divinas voluntas gaudet de scia peccati, in qua scia peccati ẽ, cũ

tn n gaudeat de ipso peccato; sd scia peccati (si creata sit) ẽ qd relativũ

respu peccati; Cg bene pote attingi unũ relativũ ut tale, qn mariũ sit etã

indirecte attingi trũ illius; et licet scia dia relativa n sit (in meliori Theo

logia

logia) eadem difficultas est attingendo illam, ut scia peccati, quin attingat peccatum, ac in attingendo alias scia relativas absque tactu tri.

Confirmatur, quia si periret obiectum indirectum non periret scia illud respiciens, sed si res perirent in ratione obiecti, periret etiam actus Dei, qui dicitur a nobis indirecte respicere; ergo signum est non indirecte res, sed directe respicere; maiorem probant in actu Divinae sciae, qui res cognoscit in proprio decreto illas causaturo, sic idem actus, etsi res perirent in ratione obiecti, nequaquam periret, nisi admittere audeamus aliquid Divinum intrinsecum Deo defuisse, si illud obiectum, ut potuit, numquam fuisset, vel esse desineret.

Hoc argumentum superiores authores etiam urgere; probat non Divinam cognitionem non natio visivam creaturas, ex eo, quod decretum efficax illarum productivum videret, quia Divina voluntas potest amare, et bene complacentiam in scia peccati, quin progrediatur ad ipsum peccatum amandum, quod erat scia illius obiectum: ergo ideo Divina voluntas in scia sistit, quia ipsa ibi reperit solidam bonitatem, quam diligat, non vero in peccato, cuius bonitas phantastica est mortales deludens; et si obiectum deficit voluntati divinae in peccato, mirum non est, si peccatum non diligat; at quia intellectus divinus veritatem invenit in peccato, non solus in scia reflectit, sed etiam ad peccatum cognoscendum se extendit; in nostro eventu Deus habet quod indirecte cognoscat in rebus.

Ad confirmationem probat quidem nullam creaturam directe respici a divina scia, quia a nulla dependet in omni sententia (si de scia visionis sermo sit) quoad intrinsecum; et proinde maneret rebus pereuntibus, nisi absurdum concedas, quod mihi obijcis; caeterum probare illud non respicit directe, quo pereunte, scia persisteret; ergo ex eo scia, sive rei in se, sive in caussa, et decreto manet, si divina sit, quoad intrinsecum, quia absoluta est, et a creaturis minime pendens, sed quod importat in recto, non vero ex eo, quod directe, vel indirecte res cognoscat in caussa: et scia creata ideo perit, sive directa, sive indirecta sit, quia omnino dependet ab obiecto immediate tacto. Sequenti quaestione residuas opiniones examino, et tandem indico, quod ego sentiam in hac materia.

Sect. 9

Residuas opin. examino, et tandem indico, qd ego sentiã in hac mã

Supersunt tres ultimæ opiniones discutiendæ, quæ falsæ ss, si unaquæque de obto adæquato Dæ loquat; de 1ª pt, nã plura Lª tractat, quã mus sciendi n ss; ergo mus sciendi n ē adæquatũ obtũ Lª: cõa pt, q illud ē obtũ adæquatũ sciæ, ultra qd nihil scia tractat, consideratve; pbo ans; Lª de triplici verbo, nomine, de signis mentalibus, vocalibus, conversione ppõnũ, veritate, et falsitate (illarũ etiã ppõnũ; quæ mus sciendi nl ss) tractat: ergo plura tractat Lª, quã mus sciendi n ss. Verum tn ē, mũ sciendi ee obtũ adæquatũ attributionis, q hæc oia ad eum ordinant; ego autẽ locutus sum de obto adæquato aggregationis.

De 2ª sentª etiã pbo: Lª agit de vocibus, et scriptis tanquã de pprio obto directo, ut infra pbabo; ergo n ss actus intellectus adæquatũ obtũ Lª. Adhuc clarius falsitas ultimæ sentæ pt, q actus intellectus ss obtũ Lª ex mente D. Thæ, Phi, et oium fere Dialecticorũ; ergo ultra voces aliud considerat Lª; nl ergo huius adæquatũ obtũ voces ss: constabit hæc ex pbationib. fthæ sc. adducendis; propter hæc (ut mitius cũ harũ opinionũ authorib. agamus, et a falsitatis calumnia liberent) putaverim vas ee tres istas opiniones; sd 2ª, et 3ª solũ assignasse obta partialia, 1ª vº obtũ adæquatũ attributionis, n aggregationis.

Qui huc usque dicta attente fuerit meditatus, fieri n potest, quin meũ aiũ, meãque resolutionẽ penetraverit: nihilominus gratia claritatis, quæ sparsa dedi, inter impugnationes, in unã colligo sc. multiplici membro compactã. Thesis ergo sc. sit: obtũ adæquatũ male Lª, directe perse, et immediate respectũ

ss operationes intellectus, voces, et scriptura, ut dirigibiles ss; barreq. directio e obtu̅ frale: quatuor membra se 9tinet, quorum 1.um, et ultimum, hic probanda susc̄ipi: inter media sectionis sequentis relinquo, et ante oia directionem ee obtu̅ frale pbabo, ut obto frali perspecto, faciliq. mate perspici, cognoscique possit.

Primum pb.o deduco ex fine D.ae, quae ad nihil aliud ordinat, quam ad hoc ut directe, et absque ullo errore definiamus, dividamus, et arguamur; ergo directio def.is, divisionis, et argt.is e obtu̅ frale L.ae; pbo con.; nam obtu̅ frale practicarum sciarum e finis intentus; sed finis a D.a intentus e directio in frem def.is, et argt.is; ergo e obtu̅ frale per se directe intentum a L.a: iam ans 1.i, quis in dubium vertat; audite S. Thom initio posteriorum [ars quodam naria e, ut sit directiva ipsius actus rais, per quam homo in ipso rois actu (scilicet disputat, definit, etc.) ordinate, faciliter, et sine errore pcedat, et haec ars est L.a s.] eodem spectat Plato dialogo 7. de Repub. nemo autem adversabit nobis dicentib., qd differendi facultas (D.a) duntaxat conat ordine certo se [illegible] qd ipsum sit invenire] et pravis interiectis. D.a vo sola sublatis supp.b ob., ad ipsum principium ut operamus beat pergit, ac re vera oculum c. [illegible] barbaricum errore, e falsis opinionib., ut Marsilius Ficinus ibi [illegible] explicat,) obrutum paulatim sursum trahit dirigendo, et ducit] s. ad [illegible] inveniendam.

Pr. 3.o ex S. Thom initio Ethicorum sic dicentis: Alius e ordo, quem ro non facit, sed solum 9siderat, sicut e ordo rerum naturalium; alius autem e ordo, quem ro 9siderando facit in proprio actu, puta, cum ordinat conceptus suos adinvicem] et post alia: Sm hos diversos ordines ss diversae sciae: nam ad Phiam nalem pertinet 9siderare ordinem rerum, quem ro 9siderat, sed non facit; ordo autem, quem ro 9siderando facit in proprio actu pertinet ad ralem Phiam (i. D.am) cuius e 9siderare ordinem partium orationis adinvicem, et ordinem principiorum ad invicem, et ad 9cl.] N. ola expendi possent, etsi optima sint; pondero illud. [sm hos diversos ordines ss diversae sciae] ergo diversitas specifica sciarum illarum diversarum sumit ab illis diversis ordinibus; pbo con.; nam aliter non essent diversae sciae sm illos diversos ordines, hoc e, roe illorum; tunc sic, sed ordo, quem L.a in propriis actib.

et S. Aug. lib. 3. c. Academicos. c. 13, et lib. 2. de prijs Dª. c. 2. D. Isidorū initio suæ Lª, ut alios omittā, quos sine numero possē denuo allegare; sufficiant relati in 4ª sentª.

Solū hic observandū venit actus practicos Dª versari circa actus intellus (idē dixerim de vocib.) ut dirigibiles longe diverso mō, atqꝫ actus speculativi versant, nā illi, ut hucusqꝫ dixi, conant inducere obtū frale in actus, qui de se ē: speculativi vō solū contemplant actus sub illa rōne fralis directionis, a qua dirant, et quasi movent; nunc iudicando ea directos, nunc solū apprehendendo. Sº 6. voces, et scripturæ directe respiciunt a Lª tanquā obtū māle per se.

Sect. 6. Voces, et scripturæ directe respiciunt a Logª tanquā obtū māle per se.

Iuniores aliqui nimis stomachabant hanc sentª, verborū crepitu annihilantes, et conviciis potius, quā rōis pondere explodentes. Recens quidā Magister ausus fuit affirmare eā ab oib tanquā ridiculā reiici; an hic ridiculus fiat, dū ridicule ridiculā vocitat; nō examino, colligi potes ex infra dicendis. et imprimis nō ab oib, ut ridiculā reiici convincit ex numeroso authū catalogo pro ultima sentª sectª 2ª relato; deberet hic author, (et quicuqꝫ alius) S. Thā suscipere, ac suspicere, neqꝫ expressā eius sentª ita ignominiose calcare, audiat initio Ethicorū lectª 1. Alius autē ē ordo, quē rō considerando facit in proprio actu; puta cū ordinat conceptus suos ad invicē, et signa conceptuū, quæ sunt voces], et infra: Ordo autē, quē rō considerando facit etiam pertinet ad rale Philosophiā] .i. Dialecticā: Ecce ordinare voces, et ordinē in illis considerare, spectare ad

ad D.ᵃ et lib. 1. Peri Hermenyas. lect. 1. dr (g. (mihi ita loquitur) Liber iste, qui prae manibus habetur Peri Hermenyas, quasi de interpretatione; dr autem interpretatio sm. Boëtium, vox significativa, quae per se aliqd significat, sive sit complexa, sive incomplexa:] agit (g. Phus de vocib. in libris Peri Hermenyas, et sm. L. Sanctum, ss obtum L.ᵃ

Respondeat iste modernus. verba S.ᵗⁱ Thae nil convincere, voces ee obtum primae L.ᵃ; sd quasi per accidens, et secundarium, et nihil aliud S. Tham ostendere, cum voces testatur obtum L.ᵃ. Hanc expositionem, ne deinceps ad scholas adducant; S. Thae verbis luce ipsa clarioribus falsitatis convinco; nam lib. 1. Peri Hermenyas. Lect. 2. ita sui mentem Angelicus doctor manifestavit: sd. q. L.ᵃ ordinatur ad cognitionem de rebus sumendam, significatio vocum, quae est immediata conceptionis intellectus, pertinet ad principalem considerationem ipsius:] Haec S. Thas contra opinionem ridiculam.

Audiamus nunc Aug. de princ. D.ᵃ c. 5. Loqui est articulata voce signum dare; articulatam autem dico, qd comprehendi literis potest; haec autem oia, quae definita ss, utrum recte definita sint, et si. caeteris verba defin. alijs defin. prosequenda fuerint, illa iudicabit doctus, in quo definiendi disciplina (L.ᵃ) tractat] Consonat D. Isidorus lib. 2. Ethimologiarum. c. 23, ubi ex Varrone. lib. 9. disciplinarum ait. D.ᵃ, et Rhetorica est, qd in manu hois pugnus astrictus, et palma distensa; illa vero contrahens, ista distendens:] S. Clemens item Alexandrinus lib. 1. Stromatum quomodo autem est etiam utilis, dividere voces, quae ss ancipites?] Ubi Gentianus pergit; S. Clemens, ostendere quomodo sit Christiano utilis D.ᵃ, quia saepe occurrunt in scripturis voces ancipites, quae ss declarandae, et in utroque testamento ss voces aequivocae].

Hanc sententiam Stoici fuisse secutos Diogenes Laërtius existimat de vita Phorum ibi Absque D.ᵃ speculationes sapientem dicunt... sine lapsu non futurum; quippe ex illa dignosci verum, atque falsum, probabile item

et qd ambigue dicat' intelligi; ea remota iam n' licet vite interrogata atqß rendere, sd pertingere ad eam, quae in negationibus, absurdita ett^a. Neqß aliter acutus, et ingeniosus, cautusqß oio in dicendo, et fore, et visum iri sapientem; eiusdem n. ea recte loqui, recteqß cogitare, eiusdem ad ea, quae pponunt differere, et ad ea, quae interrogant rependere, quae sint oia viri D^a periti].

Addo Socratem apud Platonem in Cratillo. Lib. 23. Eum v. qui interrogare scit, atqß rendere, alium vocas, quem D^s?]. Cui Hermogenes. D^s profecto. Et. Socrates. Fabri ita opus e' temonem facere gubernatore pcipiente, si bonus futurus e' temo. nominum quoqß authoris nomen, moniente D^co viro (:i. dirigente) si modo recte po nenda sint oia]. hoc e' cum directione. Nam si nosse desideras. Addo post pauca Socrates. quaenam sit ipsius nominis rectitudo? e' ro recti] ubi notabis, eas ad D^a noa imponenda pertineant, quae qdditatem rerum exprimiant, voces namo fatendum e' ad illam pertinere. q^a actus intell per vocem noa intelligi nequeunt, eo qd Phus eos excluserit a roe nominis, 1° Peri Hermeniias, ut in Summulis animatavi

Sdo iam arguitur 1° roe; illud e' obtum directum per se, qd im mediate afficet obto frali; sd voces (idem d' scriptis) immediate afficiunt obto frali L^a: G voces ss obtum directum per se L^a; maior pbo, q^a nil affignabit obtum immediate affectum obto frali, qd n' pertineat directe, et per se ad sciam, quae respicit tale obtum frale; et pterea, q^a ex solo eo capite res ab obto mali directo L^a relegavi, q^a n' immediate afficiebant obto frali. Pergo ad minorem: voces, et scripturae fraliter; et immediate fiunt argt^a, divisiones ett^a; G immediate afficiunt obto frali L^a (:s. directione in omnis argt^a, et divisionis) ans pr; cum disputas vocibus, et adversarium vincas, esse vocaliter dfinis, Arist scripta argta legis, legis quidem argta immediate in se directa

cum sint argta, vocibus disputans syllis sibi directione constantib: Ergo voces, et scriptura formaliter, et immediate fiunt argta, et divisiones.

Occurris, voces, et scripturas non esse immediate affectas directione; sed mediantibus alijs actib directis intellectui inhaerentib, quemadmodum de rebus ego 2a probabam, nam cum voces sint signa conceptuum, et scriptura vocum, se habent tanquam obtum conceptuum directorum, quorum signa sunt, et ad quos manifestandos, vocibus utimur, ideoque voces denominant directae a directione actuum intellus, et scripturae a vocib.

Ego 2a sic argtor: ista vox homo est animal rationale est formaliter defo et directa iuxta regulas Logicae dictantis debere defm explicare quamlibet essentiam rei per genus, et differentiam et si nunquam antecessisset alia defo mentalis; ergo non denominatur defo vocalis a defe mentali, sed ex se habet directionem defonis immediate et conformatur cum arte: nec parum auget vis argti in defib, et argtib scriptis, quae persistunt ad multa saecula postquam perierunt illae defes mentalis, et argta authoris scriptorum. Unde sic argtor: illae defes, et argta scripta modo tales sunt, et directe, atque simpliciter iuxta regulas Logicae. sed tales modo non sunt, nec denominant a defib mentalib, aut argtib, quae iam diu periere, et modo non sunt: ergo dicuntur, et sunt tales ex se per directionem immediate receptam in se. Quod confirmari potest, attenta discrimine inter voces, et res, nam res absque defe vocali, vel mentali vera actualiter ad illas non dicuntur defo; at probavi voces, et scripta adhuc defes denominari, et si nulla mentalis defo persisteret, aut praecederet; ergo 2a voces immediate habent in se directionem, non vero res, quae solum denominant ab actib, vel vocibus etc., nec interest aliquid quod voces sint signa conceptuum, et scriptura vocum, nam etiam actus intellectus sunt signa formalia rerum.

Argtor 2o: hoc practicum dictamen: defo vocalis ut recta sit debet constare ex vocibus genus, et differentiam rei declarantibus est Logicae. sed istud dictamen directe et per se tendit ad voces; ergo hae sunt obtum male directum, et per se Logicae: maior mihi certa est, ad nullam aliam sciam spectat, vel assigna. minor probatur, quia illud dictamen solum habet pro obto voces, cum de nullo alio agat; ergo ad voces directe, et per se trat

Rursus hujusmodi dictamina plura sunt, et alia, quae dictant, quales voces sint ponendae sint, ad argum in 1a, et 2a Fig.a; quales ad sophismata, quales ad divisionem essentialem, quales ad accidentalem; et denique quales scriptura ad siles argtis divisionem scriptam; ergo bona Lca pars directe, et per se tractat ad voces, et scripta tanquam ad obtum male per se. Neque ullam sciam reperies, quae de his, hac ratione, tractat.

Argtur 3o. Nihil tractat in summulis, quod non sit Lca; omnes n. ibi, seu parva Logicalia, seu summam, et compendium Lcae fatent esse tractationem illam, quam res, quae ex iis in Peri Hermenias prioribus, et posterioribus etca Aristoteles fuse dederat, faciliori extraxerunt, faciliorem tramitem tironibus ostensura, ad compendium redacta; sed ibi omnes admittunt illius tractationis obtum directum esse voces, et scripta: ergo haec sunt Lcae directum obtum male. Confirmatur ex D. Thoma lib. 1o. Peri Hermenias lect. 2. initio. Praemisso proemio, Philosophus accedit ad propositum exequendum; et quia ea, de quibus promiserat se dicturum, sunt voces significativae complexae, ideo praemittit tractatum de significatione vocum, et deinde de vocibus significativis tractat, de quibus in proemio se dicturum promiserat. et hoc ibi (scilicet Aristoteles) nomen ergo est vox significativa] etca.

Argtur 4. ad eandem sciam directe pertinent ipsae partes tanquam obtum male per se, ad quam pertinet directe ipsum ulis ad illas tractata; sed hoc ipso ulis omnis defo constat genere, et diffa; et praeterea explicat essam rei. pertinet directe ad Lcam, tractatque ad omnes defes; ergo omnes defes pertinent per se ad Lcam tanquam obtum male sed defes vocales, et scripta sunt verae defes; ergo sunt partes illius ipsius ulis, et pertinent per se, atque directe ad Lcam. Probemus maiorem 1 sylli; ipso ulisque fert immediate, et formaliter in omnes partes, licet cum aliqua confusione, et non ita clare, ut patet in eo, qui affirmaret omnem ipsum esse verum, immediate, licet confuse affirmat hanc, et illam esse veram; tunc sic; ergo si ipso aliqua ulis pertineat directe, et per se ad aliquam sciam, partes illius ipsius pertinebunt etiam directe ad eandem sciam tanquam obtum male. quam doctam doctores aliqui cum ipsis gravissimis docuerunt 2a 2ae, eas veritates immediate ad fidem divinam pertinere, quae sunt partes, alicuius ulis immediate a Deo revelatas. Sectio 7. ea, quae diffes ingerunt contra hanc doctam

Sect. 7.

Quæ diff.s ingerunt ɔ.ª hanc doct.s

Imprimis ingerit diffs S Augus l. prijs Dea. c. 9. ita scribens. [q, ut caperem dicere de verbum sonat, sd qd sonat nihil ad Dm]. En S Augus ad Dm n pertinere testat, de verbum, qd sonat, i. vocale, neq de hoc agere manifeste textus evincit. neqß dicas ibi solum agere de verbo, n t noe, coniunctione, interiectione, etta. ideoqß voces adhuc posse ee obtum Le, etsi verba n sint; e. n. ɔ institutum S Aug., et intentum ibi susceptum; praeterquam qd ipse Augus se ab hac violentia liberat lib. 1. de Magistro. c. 4. cum dicimus disertum hoem bonis verbis uti etc noib utiqß utit etta. Sedis (q. (cum Adeodato loquit) ijs duabus syllabis, quas edimus, cum dicimus, verbum, nomenque quoqß signari]. qq silia dixerat paulo antea.

R. S Augs locutum quidem de verbis vocalibus, sd n sub obto [Ment]ali Do, sd Rhetorico, Poëtico, l. Grammatico; neq immediate subiungit; de sono. n. verbi agit, cum quaerit, l aiadvertit, quanta vocalium, l dispositione leniat, l conversione constrictat; item consonantium, l interpositione n det, l congestione asperet; et qd, l qualibus syllabis constet, ut Poëticus rhithmus, accentusqß a Grammaticis solarum aurium tractus negotio. Et tn cum de his disputat, praeter Dm n e] Hæc Augus, qq nec miculam addam.

Accedo ad adversariorum voes, ut intueamini qm ingerant diffes. Objiciunt 1o. Angeli, et Angelorum conditor Lm hent, cum tn n heant voces; q ad Lm n pertinent voces; idem dicere possent de scriptis. Quod si respondeamus Deum et Angelos here posse voces in corporibus assumptis, ut ex veteri testamento pt de Angelis, et in novo de dio verbo humanitati unito; Replicant, adhuc perstituram Lm, et si penitus voces sepelirent, imo etsi impoly-ceant, cum Angeli possent argtari interius; adde, et cum alijs Angelis, ut t facto, solis conceptib colloquunt; hoes item intra se definirent res, dividerent, et syllos formarent; q voces oio ss extra obtum directum Le, male per se. En

Achilles ėrie sent.^a

R. 1.° dando maiorem, et minorem, distinguendo consequens Logica de
Logica non pertinent voces; tanquam obiectum male, nego consequens, tanquam pars Logicae do
et non concedo consequens. Ad summum convincunt voces non esse Logicam, cum in Angelis detur
Logica, et non voces; at non convincunt id, de quo contendimus, nimirum voces esse
obiectum male Logicae; nam Angeli mentaliter sciunt, qualiter efficiendi sint sylli
vocales, et def.^a Quis non efficiant; sicut Deus habet scientiam de modo, quo confici
possit peccatum, cum tamen nequeat illud conficere: et aliud est Angelos non habere scientiam Lo
gicalem de vocibus, aliud non habere Logicam vocalem; neque ad scientiam practicam requiritur
opus fieri posse ab habente scientiam.

R. 2.° distinguendo maiorem: Angeli, et Angelorum conditor habent Logicam men
talem, concedo maiorem; Logicam vocalem, nego maiorem: neque recte colliges, nullam esse Logicam
vocalem, quia in Deo, et Angelis non est, sicut non recte colligeres, non esse syllogismum men
talem, Logicam; quia in Deo esse non potest formaliter talis syllogismus, propter imperfectionem, quam
praemissarum distinctio, et discursus arguit. Ad illud, quod addunt, nimirum
adhuc mansuram Logicam, etsi voces essent impossibiles; retorqueo argumentum; etiam deficerent
argumenta mentalia, ad quas tractant dictamina practica de argumentationibus. imo etiam
si deficerent ipsa dictamina practica, adhuc maneret Logica; quia Logica non respicit
tanquam obiectum per se directum actus intellectus, ut dirigibiles in omnem argumentationem; neque illa
dictamina practica pertinebunt ad Logicam, cum adhuc, illis deficientibus, maneret Logica
de definitione, et divisione agens. Et confirmatur; quia cum plures definitiones Logicales solo numero
distincta in mente reperiant (saltem successive) si reliqua deficerent, et
tamen persisteret, persisteret quidem Logica definiens, quia reliqua non sunt definitiones Logicae.

Rendent, si actus intellectus numerati deficerent, deficeret quidem
pars Logicae, ac proinde non maneret ita late patens, sicut modo, etsi maneret
absolute Logica; quemadmodum, qui ab homine brachium abscindit, non tollit absolute de
medio hominem, nihilominus hominis partem de medio tollere, quis audeat negare?
optime: sed quod meo argumento convincent, si idem respondes? Dico quia Logica extin
guendam quoad illam partem, quae de vocibus agit, si voces impossibiles essent, ut obiectum
illius, at cum modo vere sint possibiles, et ordinabiles in formam argumentationum, divi
sionis etc.^a: ad illas tractat tanquam ad obiectum male, latiusque patet, quam nunc pat

Objicia[illegible] in grã ꝯria sentª; quia Lª definiat, dividatq3 def; divisiones, et argationes vocales, adhuc hæ defes, divisiones, et argatª vocales nõ ss obtũ per se, et directũ male Lª; ꝯg quia Lª agat de vocibus, nõ ideo hæ erunt obtũ per se Lª: tota difficultas posita ẽ in pbando anti, qd sic pbo; qd Lª definiat defẽ vocalẽ, et dividat divisionẽ; solũ efficit, qd defº vocalis sit obtũ defis, et divisio obtũ divisionis; sd aliqd ee obtũ defis, et divisionis, nõ sufficit, ut pertineat directe, et per se ad obtũ Lª: ꝯg, quia Lª definiat, dividat etcª, defes, et divisiones vocales, adhuc hæ nõ ss obtũ per se, et directũ Lª: minor pr; res, quæ definiuntr, et dividuntr, ss obtũ defis, et divisionis, et tn nõ ss obtũ male per se Lª: ꝯg ee aliqd obtũ defis, et divisionis nõ sufficit, ut sit obtũ male per se Lª; sed ad summũ denoatẽ accipiet defis, et divisionis per extrinsecã directionẽ in actu immediate residentẽ, cuius obtũ ẽ.

Rx hanc defẽ vocalẽ ex. grã. hõ ẽ aĩal rãle (idẽ dictũ volo de aliis mñs sciendi vocalibus) dupliciter ꝯsiderari posse 1º ut ẽ defº hõis; 2º ut ẽ obtũ alterius defis ipsã definientis: si 1º mº ꝯsideret hẽt directẽ definitionis immediate in se acceptã ab hoc dictamine Logico. Defº vocalis debet ꝯstare vocib explicantib rẽs per genus, et diffẽ. et sub illa directione ꝯsiderat illa vocalis defº, tanquã obtũ male directũ immediate, et per se a dictamine quidẽ practico, ut voces dirigat; ab actu speculativo, ut directæ iã ss. Si 2º mº ꝯsideret defº illa nimirũ in qtm ẽ obtũ alterius defis reflexæ dicendũ ẽ, etẽ tunc ee obtũ male Lª, nõ præscire, qª obtũ ẽ defis, sd qª ipsa aliunde ẽ defº in se, modificata obto frali directionis, qd nõ ꝯtingit in rebus; nã cũ hæ in se nõ hẽant immediate directẽ mñi sciendi, sd tñmõ sint obtũ mñi sciendi, nõ possunt ee obtũ directũ Lª, quæ ex parte obti malis attingit immediate semper obtũ frales. et ꝯstabit evidentius solutionis soliditas, si hæc defº mentalis hõ ẽ aĩal rãle per aliã defẽ mentalẽ definiat; tunc quidẽ 1ª defº (quæ sine ꝯtroversia ẽ obtũ Lª) denoat obtiva defº rei 2æ; ꝯg nõ ẽ obtũ male Lª 1ª defº; ꝯg pbo ciã, qª nõ sufficit ee obtũ defis, ut pertineatad obtũ per se Lª. Dabis ꝯg meã solutẽ

male

videlicet non sufficere praecise hoc quod est esse obiectum def.[is]; sufficeret tamen esse obiectum def.[is], quae Log.[a] est; qualis est def.[o] def.[is], quam quia semper def.[o] Log.[a] attingit in suo obiecto definito ratione formale directionis; idem dixerim de aliis praecepsis argutat. et divisionibus vocalibus, quae per alias def.[es], et divisiones, vocales, aut mentales definiunt, et dividunt.

Obiiciunt ipsi 3.[o] ea prorsus ratione Log.[a] respicit voces, qua architectura exemplar aedificii conficiendi, et Mathematica ligneam sphaeram, sed architectura solum respicit per accidens illud exemplar, et Math.[a] item secundum illam partem, qua de caelorum motibus tractat, solum accidentaliter ligneam sphaeram: ergo voces Log.[a] non respicit per se; sed solo per accidens. Respondeo maiorem sine probatione facile ruere, cum ipsa probatione non sit: illam ergo nego, et syllogismus manet penitus sine vi; ratio quare maiorem negaverim, ea est, quia neque in lignea sphaera est immediate obiectum formale Mathem.[ae], neque in exemplari aedificii obiectum formale Architecturae, cum neque hoc sit absolute aedificium, sed aedificii simulacrum, neque illa, sphaera caelestis; at syllogismus vocalis absolute dicitur, et est syllogismus: eadem, l. similia argumenta confici possunt in ea parte, qua scripta statuimus obiectum materiale Log.[ae] per se, et directe respectum; sed quia eadem gaudent solutione, iterum inculcare opera pretium non est. Sect.[o] 8. arguitur, et Respondetur pro quaestionis Sectionis doctrina

Sect. 8.

Arguit.[ur], et Rx pro quaest.[ae] sect.[is] doct.[a]

Arguit.[ur] 1. Si Log.[a] attingeret directionem ut obiectum formale, actualis Log.[a] practica se ipsam attingeret ut obiectum, sed nulla actualis scientia (si Deum excipias) potest se ipsam, et ut obiectum attingere: ergo Log.[a] non attingit directionem ut obiectum formale: probatur maiorem; directio est conformitas actus cum dictamine practico actum dirigente; sed impossibile est, quod attingatur conformitas cum dictamine practico actum dirigente, absque eo, quod ipsum dictamen practicum dirigens, (quod est actualis Log.[a]) attingat ut

obm; q. si L.a attingeret directione ut obm frale; actualis L.a practica se ipsa attingeret ut obm. Pbr, qa nequit relativu cognosci ut tale per aliquem actu, qn per eunde actu cognoscat trim illius relativi; sd actus directus, s. dirigibilis ut talis, e relativus ad L.a dirigentem; q. cognosci nequit actus ut directus, s. dirigibilis, qn ipsa L.a dirigens, s. directiva, per eunde actu cognoscat.

Ad argm perspicue solvendu observare volo, duplice 9formitate in actu directo reperiri; altera cu obto; altera cu regula practica; na in hoc actu v.g. ho e aial rale dat 9formitas cu obto ex eo, qd affirt aial rale ee hois essa; et ex eo qd aial rale hois essa sit: et dat 9formitas cu regula practica, ex eo qd illa dictet ad def.m requiri, qd explicet essa rei per genus, et diffa, et actus ita essa explicet, sicut regula iubet. Prima 9formitas, ac tus s. cu obto, e, quæ 9stituit actu directu in ee def.is, cu adhuc deficiente regula, maneret def., de qua nc agimus, quæ oro e explicans essa rei.

2.a 9formitas, quæ e ad dictamen 9segr 1.a, cu dependeat a 9formitate obti, et n eis, cu saltm casu nnumquam formet optima def., sine eo, qd attendat ad regulam; q. etm si n eet 2.a, manare posset 1.a, quæ sola e obm frale dictaminis practici (ad minus) in actu signato, qdqd sit de actu exercito: nunc ad frm argti, distingo maiore; si attingeret directione, ut e 9formitas cu obto definito, nego maiore; si attingeret directione ut e 9formitas cu dictamine ipso; 9cedo maiore: cæterum dixi iam n attingere illud dictamen in actu signato directione, put dicit 9formitate ad se, sd ad obm; unde minime colligi pote fore ipsum dictamen cognoscendu a se. Ad 9firm 9cedo maiore, et distingo minore; ita ut attingat a dirigente in actu signato, ut relativus ad ipsam, nego minore; ita ut attingat ut relativus ad obm 9cedo minore, et nego 9sam. Actus speculativi s.r venientes, qui iudicant actus ee 9formes L.a practicæ, attingent quidem ipsum dictamen, cui 9formant actus

Arguit 2.o aliqd aliud pter directione e obm frale L.a: qa n assignari obm frale adequatum; cum e nota, pr ans. L.a agit d nra mi sciendi in coi,

et in parti; sed hi actus, qui feruntur ad modum sciendi in coi, et in parti nullam directionem habent pro obto formali; quia petunt directionem aliud quod est obtum formale. Probatur minorem probo in hoc exemplo. Def.o est oro explicans essam rei hic actus fertur ad def. non cognoscendo an directa sit, vel an dirigibilis; ergo actus, qui fertur ad modum sciendi in coi, et in parti, nulla directionem habet pro obto formali: sed huiusmodi sunt plures actus in Logica; ergo haec aliud praeter directionem considerat ut obtum formale; quod autem illa def.is def.o non attingat def.em ut directam, neque ut dirigibilem, probari potest sic: ille actus def.is neque asserit def.em esse directam, aut posse dirigi; ergo neque in actu exercito, neque in actu signato fertur in directionem ille actus. Confirmatur; illa cognitio, quae fertur in hoiem explicando, quod ho. sit, non est de hoie, ut dirigibili in ordine ad mores; ergo illa quae est de modo sciendi, explicando quid sit, non est de ipso ut dirigibili; cum dicunt aliqui bonam esse; probant ans: quia haec def.o ho. est aial rale, non pertinet ad moralem Phiam, sed ad nalem.

Resp. negando ans.; ad probationem; maiori concessa, nego minorem; ad huius probationem nego ans; cognosco n. illam ut directam, cum impossibile sit cognoscere def.em ut talem, quin cognoscat rationem formalis illam constituens in roe talis, et idem sit affirmare, quod def.o explicat adaequate essam rei per genus, et diff.am, et quod directa sit. Quodsi ille actus non attingeret def.em ut talem, sed sub alio motivo formali, iam non esset actus specificus Logicae, qui ad def.em tendebat, quia et ad summum materialiter esset logicus, et alterius speciei, prout fuerit motivum illius. Ad confirmationem concedo ans, et nego cam, quae, me iudice nulla est, nam qui definit def.em, iam illam definit, ut est obtum Logicae, ac proinde sub directione in gratiam modi sciendi, quod non contingit in def.e hois secundum esse naturale; tu Phia moralis vim haberet paritas, si def.o hois, secundum esse naturale, compararetur cum def.e actus, qui def.o est, non quidem, ut def.o est, sed secundum esse naturale, ut qualitas spiritualis est: verum, cum def.o illa sit def.is, ut talis, paritas nulla est.

Replicas; non est idem affirmare, quod actus sit def.o, et quod sit directus. Ergo non est idem actum repraesentare ut def.em, et illum repraesentare ut directum, probas ans, quia si per impossibile, illud obtum, quod modo est essa adaequata hois, adaequata non esset, sed ulterius adderet aliud gradum essentiale. adhuc affirmaret de illo actu quod esset def.o, cum nihil intrinsecum amiserit, persistente adhuc suo obto, sed tamen non affirmaret de illo, quod

esse directus; ergo non est idem asserere, quod actus sit, et quod sit directus; bonum non; quod non rem enunciatum idem est; ad probandum, adveniente illa mutatione, neque actus est definitio, neque directus.

Arguitur: actus, quo assero definitionem esse dirigibilem, et ille, quo iudico esse directam, et denique ille qui dat regulas, ut dirigat, habet distinctum obiectum formale ab eo, quod habet ille actus, per quem explico, quid definitio sit; sed 1 actus habent formale obiectum directum; ergo non ultimus; ergo actus, quo explico quid definitio sit, aliud habet obiectum formale praeter directum. Nego maiorem; nam primus actus fertur in directionem, ut inducibilem, non ostendendo modum, quo induci debeat: tertius in eandem fertur modum ostendendo practice, quo possit induci; sed 2us in eandem directionem tendit, ut iam inductam, qui actus coincidit cum eo, cum illo quo explico, quid definitio sit; quod non aliud est afferrere definitionem explicare essentiam rei, nisi quod habeat directionem definitionis; quod si dicas non sufficere, ut habeat directionem, quod repraesentet essentiam rei, nisi re ipsa, sit de essentia rei illud, quod repraesentat; bene, sed neque ad definitionem sufficit illud primum sine hoc 2o, et ita, qui assereret esse definitionem illum actum, qui repraesentat aliquid tanquam essentiam adaequatam rei, cum adaequata essentia non sit, falsum assereret, non minus, quam ille, qui assereret esse directum.

Arguitur 4. termini, nomina, verba, orationes, et propositiones, quae modi sciendi non sunt, nullam habent directionem modi sciendi; ergo cum sint obiectum materiale Logicae, quando de illis Philosophus in Peri Hermeneias sub alio obiecto formali a directione distincto, erunt materiale obiectum. Respondeo etsi illa omnia directionem modi sciendi non habeant, possunt illam habere, et ita disponi, atque ordinari, ut termini, verba, et nomina constituant definitiones et divisiones; propositiones atque constituant argumentationes, et sub illa directione, cuius ea omnia capacia sunt, saltem cum alijs; et in ordine ad illam respiciuntur a Logica et quemadmodum architectura laterem minutum respicit tanquam materiale obiectum, et si quilibet later non sit seorsim forma aedificij, quam respicit, et intendit architectura capax, solum quia quilibet cum alijs capax est; similiter termini respiciuntur a Logica, quia cum alijs potest quilibet constituere modum sciendi, etsi non possit de solo

Arguitur 5.; 2a pars Logicae, ad obiectum materiale pertinentis: actus in-

tellectus ss obtum male scia de anima; ergo non Da: probo conseq; quia diversa scia diversum sibi vendicat obtum: de anti nemo dubitat. Confr. ad Metam spectat agere de oib. effis; ergo de effis mi sciendi; ergo non pertinet ad Lam ergo necesse ad hanc pertinebit agere de actibus intellus, ut mi sciendi ss. Resp. distingo ans; ss obtum male scia de aia sub eodem obto frali, nego ans; ex ratione alterius obti fralis, concedo ans, et nego conseq. Ad confm dicendum idem, nam Metapha agit de rerum effis, ut existentes ss, vel existere possunt Lam vero agit de illis, ut directa ss, vel dirigibiles in mum sciendi

Urges; ad Metaphm spectat agere de quolibet ente, sed actus intellectus adhuc, ut subsunt obto frali Le, ss ens; ergo etiam pertinent ad Metaphm sub illo obto frali. Distingo maiorem. spectat ad Metapham agere de quolibet ente ex ratione obti fralis Metaphae proprij. concedo maiorem: ex ratione obti fralis alterius scia, nego maiorem: concedo minorem, et distinguo conseq; ergo pertinent ad Metaphm sub obto frali Le, taliter, ut obtum frale Le sit obtum frale, ex cuius ratione attingat Metaphm actus intellus, nego conseq; ita ut sub obto frali Le pertineant ad Metam tamquam obtum male per mum unius ex ratione proprij obti fralis Metae; concedo conseq: itaque obtum frale Le et cum actibus intellectus est obtum Metae; non frale, sed male, sub alio obto frali consideratum; quod novum non est; sed tritum satis, et vulgare.

Replicas; Meta respicit actus intellus tamquam obtum male, et direct. illorum tamquam obtum frale; ergo nulla est solutio; quia ut subsunt directioni, tamquam obto frali, pertinent actus ad Metaphm: pr. ans; Meta attingit oes, et oia, quae ss in se; sed per nos actus intellus ss obtum male, et directio frale. Ergo Meta ita attingit, videlicet actus intellus, ut obtum male, et directionem, ut obtum frale; ergo directio est obtum frale Metae, et actus proprium obtum male illius. Resp. distinguendo ans; Meta respicit directionem actuum, tamquam obtum frale Le, concedo ans; tamquam obtum frale Metae, nego ans; distinguo item conseq; quia actus intellus, ut subsunt directioni, tamquam obto frali Le pertinent ad Metam, tamquam illius obtum male ex ratione alterius obti fralis Metaphysicae, concedo conseq;

ut subsunt directioni tanquam obto frali Metae, nego suppositum; nam directio, quae est obtum frale Lae, est male Metae; unde quis Meta attingat res, ut in se sunt, nunquam attinget directionem tanquam suum obtum frale; sed tanquam obtum frale Lae; a qua Lae fuit semper obtum frale, nunquam tamen Metae. Qo. 3. an praedicta directio sit actibus, et vocib. intrinseca? So. 1a. pauca praemitto, et sentias refero

Qo 3

An haec directio sit actib, et vocibus intrica? So. 1 Pauca praemitto, et sentas refero.

Praemittendum est 1o. aliter alios titulum hunc efficere, quaerentes scilicet an obtum frale Lae sit ens rationis; nam hi authores crediderunt, videm priores intellexisse veteres, et modernos per ens rois, et per denominationes extrinsecam, inquam nunquam in quaestionem revocasse, an obtum frale Lae sit ens rois, quod solum habeat esse obiective in intellectu. Non vacat nunc antiquorum mentem discutere; id unum non possum non observare, quod licet aliqui, nomine entis rois, denominationem extrinsecam intellexerint, alii tamen nullatenus, sed quendam respectum rois ex illa denominatione extrinseca, tanquam ex fundamento pullulantem. Videantur Balliarius in prolegomenis parte 2. quaestione 3. a capite 20. usque ad 24. Complutenses disputatione 1a proemiali quaestione 2. § 3. + S. Thomas initio Ethicorum, ubi sic habet. Est n. quidam ordo, quem ratio non facit, sed solum considerat, sicut est ordo rerum naturalium; alius autem est ordo, quem ratio considerando facit in proprio actu. Puta, cum ordinat conceptus suos ad invicem, et signa conceptuum, quae sunt voces; Et ad illud quod ratio considerando facit in proprio actu, extenditur efficit, quatenus cognoscit esse, cum non sit; nam si esset non ... considerando faceret in proprio actu, sed esse in illa aliunde supponeret ... pertinere hunc ordinem ad rationalem Philosophiam (i. Dialecticam) testatur pertinere. De

+ et non parum favet

quo ordine loquens 4 Met.ª addit. ens e duplex. ens : s rois, et
nae, ens aut rois dr. pprie de illis intentionib, quas ro adinvenit
in rebus consideratis, quae quide non inveniunt in rerum na, sed consideratio
rois consequunt.]+ Isuler Vazquez 1 parte, ubi de actu libero dei, et 1.
2ª, ubi de bonitate, et malitia humanorum actuum; et tandem noster Hurt.
disp.ª 1. Lª. sect.ª 4. propterquod denoatio extrinseca, quod reale est, plures
autem ex ijs, qui obiectum Lª dicunt ee ens rois, negant ee aliquid reale; nimirum
eos ad violentos sensus detorquens.

Id ne iterum hic vero Lª Sª agens in quaestione 2. s.ª 3. et alibi iterum explicabo.

Quidquid tamen de hoc sit titulus, ea roe, qua propositus est punctum
difficultatis multis aequivocationibus permixtum nebulis objicit intuenti. et cum
constet ex supra dictis obiectum tam male, quam formale Lª non ee ens rois, solum erit
tendendum in pnti quaestione cum ijs, qui ee aliquid reale merito afferuere. est tamen
praemittendum 2º. non ee idem directionem ee actibus intrinsecam, et ee actibus
identificatam, ut male iuniores aliqui confundunt; albedo enim et qualitates
reliquae hominis intrinsecae sunt, sed nequaquam identificatae? imo, et aliud tale, quod
est intrinsecum, cum tamen illi non identificet. Praemittendum 3º. non ee
mixtum hoc, quod est aliquid ee alicui extrinsecum, et ab illo posse abee; sicut nec
ee intrinsecum, et non posse abee. Primi exemplum sit, haec denoatio in
hoc mente poli cognitum a Deo, quae denoatio extrinseca est creaturae poli,
cum tamen ab illa nequeat abee, idem suas pportiones, dici potest de existentibus
toto tempore, quo existunt. Exemplum 2i. hominis in hoc calido, cui calor
intrinsecum est, cum tamen abee ab illo possit per introductionem frigiditatis calorem
corrumpentis.

Praemittendum 4. certum ea apud nos, qui voces, et scripta concedunt
obiectum male Lª, directionem ee illis omnino extrinsecam, quod a fortiori iudicant
ij, qui voces excludunt ab obiecto mali per se; excipio tamen quandam modernam
opinionem paradoxam in scholas introducere conantem sine authore, et
duce solum quod inventa evolvit ad actus intellectus habeantne directionem in
trinsece; an extrinsece? nra Provincia Baetica docti magistri, tum
veteres, tum iuniores maiori ex parte tuent directionem in actu ee intrinsecam
et realiter identificatam cum actu directo; sed iuniores pro sua sententia solent al

legarre Aegidius Romanus in praefatione ad libros elenchorum dubio 1. initio, et apud eum, Albertus. Scotus q. 3. Item Gabrielem in 1. distinct. 2. q. 2. Maironus Quodlibeto 6. a. 18. Lecmosius lib. 1. c. 6. Bruxelensis q. 1 proemiali. dubio 1. Suarius disp. 1. Met. sect. 4. n. 5. Massius lib. 1. Peri Hermenias. c. 4. q. 2. Petrus Hurtado disp. 1. Logicae sect. 5. n. 29 Fonseca lib. 2. Met. c. 3. q. 1. sect. 5. Conimbricenses q. proemiali. a. 2. Murtia disp. unica proemiali. q. 2. Didacus a Jesu q. 3. Possent hi rores eodem iure referre Chrysostomus Caberius Cirstenciensis tt. 1. disp. 1. dubio. 2. Raphaëlem de Aversa q. 2. sect. 3. et plures alios; sed immerito hos, sicut et illos, nam si Fonsecam excipias, qui in illam sententiam videtur inclinari, reliqui omnes solum dicunt, vel insinuant obiectum Logicae esse reale contra eos, qui esse ens rationis asserebant; verum controversia in praesenti non est, an sit aliquid reale? sed dato quod reale sit, quaerimus ulterius, an sit actibus quoad intrinsecum; iustiori titulo praesentarent eos; qui 1., 2., dicunt, bonitatem moralem, quae conformitas est, cum divina lege, vel cum dictamine rationis, vel cum natura rationali esse actibus bonis intrinsecam, nam cum directio in actibus sit quaedam conformitas; qui eam admittunt intrinsecam, non longe est ab alia concedenda; concedendus Montesinos 1. 2. disp. 22. q. sua 7. n. 91.

2ª sententia, quae actibus esse extrinsecam directionem asseverat, non ita radicata est apud manuscriptos, etsi a nonnullis recipiat, qui praese allegant M. Oñas q. 1. proemiali. Sancbel q. 17. Ruvius q. 6. Mercatus q. proemiali in Logicam, Cardinalem Toletum, q. 5. sec. 4. Balliam capitibus citatis, et favent ij omnes; qui veritatem afferunt esse actibus extrinsecam, qui sine n. 55, ut suo loco videbimus; et item ij, qui asseruere ens rationis esse obiectum formale Logicae; nam hi saltem admittunt fundamentum reale, quod est denominatio extrinseca actibus; quidquid sit de rationis subsecuto, de illo non curamus sed de illo, quod praecedit hanc rationem; imo ex authoribus hic citatis, non minor pars eatenus allegatur, quatenus asserit obiectum formale esse ens rationis; bene tamen est explicari posse aliquos de ente rationis fundamentali, vel denominatione extrinseca. S.2. meus in iat controversia placitum declarat.

Sect. 2 Meu in hac ꝯversia placitu declarat

In quolibet actu directo duplicē ꝯformitatē residere ꝯsiderandā ꝯ insinuaui cū obto s. et cū regula practica; sd qa maxe attendit ꝯformitas cū obto, et ab illa pendet altera cū dictamine, claritatis gra de ea ꝯformitate in gnib, et exposit sermonē institutē, quæ ~~omnis~~ ad obtū: unde n erit difficile colligere qd dicendū sit de alia, quæ e ad regulā; servatis servandis.

Et ne plura ꝯprehendentes parū singula premamus, obi hunc actū def. ho e aial rale, et in eo videro roē genericā actus, in qua cū alijs actib, qui defo n ss, ꝯvenit; et itē tendentiā aliā peculiarē ad aial rale, sive hæc tendentia sit diffa specifica, sive ꝯalis; cū ad meū institutū nihil faciat, qd hæc potius, quā illa sit: adhuc ꝯsiderata illa duplici fialitate in actu nempe repntationis, ut sic, et talis repsentationis, qua repsentat aial rale; ndū intelligr actus in roē defis, donec intelligat ulterius, qd aial rale per illū actū repsentatū sit adæquata essa hois, nā parū ꝯdesset ad def, qd actus repsentaret aial rale, si aial rale n e hois adæquata quidditas, et essa. Ɔcurrunt. Ég. illa tria in actu defis, qd heat tendentiā vitalē repsentativā obti, et qd heat talē tendentiā repsentativā talis obti, nimirū aialis ralis; et denigβ qd aial rale sit hois adæquata essa.

Prima tendentia, seu ro repsentationis, ut sic, solū pertinet ad obtū male La; 2a tendentia, quæ e repsentatio aialis ralis, pertinet ad obtū ꝯale, sd n tanquā hæc 2a tendentia sola sit adæquatus ꝯceptus obti ꝯalis, et directionis in actu; sd qa e partialis ꝯceptus, qui cū obto se iden- tente, ꝯstituit adæquatā essā directionis; cū hoc tn discrimine, qd repsato

aialis ralis sit pars essalis directionis tanquam fra, et qd aial rale repsatum 90
sit de essa hois, est pars essalis, quasi malis; uterqß tn sceptus fraliter, et
essaliter importat a directione tanquam adequata essa.

Illustro exemplo hanc doctam ad sstitutm hois Physicam duo scurrunt
(nam de unione, quae est primaria causalitas, mo non curo) et aia ralis, et ma
prima; hoc tanquam subtum, et qd male, illa tanquam fra, et qd frale; ceterum tam ma, quam fra important in recto fraliter, et essaliter ab hoc tanquam sstitutivum essale, licet ma non sit essalis fra, sed solum scotet ad sstitutum hois, neqß fra sit essalis ma est, sed illam solum scotet ad hom sstituendum,
nam aliud est loqui de qualibet illarum partium sine alterius; aliud loqui de illis
in ordine ad totum hom, nam si de qualibet, sine alterius loquamur, iure dicemus
illam non sstituere essaliter aliam, caeterum, si in ordine ad totum necarium est fateri
qd qualibet sstituat, tanquam pars intrinseca essaliter totum hom ex illis sur-
surgentem, ita ut qualibet illarum partium deficiente, ho deficiat.

Siliter in actu defis pbari licet, nam si loquamur de directione illius,
illud includit in sceptu essali adequato, et qd reprt aial rale, et qd aial
rale sit adequatum hois essa, qualibet horum deficiente, directio deficeret per
modum defis; at si loquamur de tendentia, quae est repsatio illius obti, dicemus
cum pportione ad fram ralem non sstitui per hoc, qd obtum sit adequata hois essa
sed hoc scotat ut requisitum a se, ut scurrat ad sstitutm directionis; siliter
sextum hom, qd est obtum repsatum in adequatum hois essam, non sstituit per illam
repsationem, sed repsatio scotat tanquam qd requisitum, ut directionem sstituat.
itaqß includo obtum ita esse, se here ut merum scotatum sine repsationis sui
et repsatm eodem pacto, sine obti, qd ita sit

Sed quam in dicendum dixi repsatm aialis ralis (idem de qualibet repsatione
alterius scirendi) se here veluti fram, et qd aial rale sit hois ade-
quatam essam, se here tanquam mam: explicare oportet, qd fuerit causa huius
diversitatis? et certe nulla alia, nisi quaedam pportio apta, et sgruens ma,

ꝯugaimus, ma 1ª e' qd indifferens ad hanc, et illam fnaliter, fra ..
item, ita obtu e' indifferens ad actus affirativos, et negativos, huius .. et
illius speciei; n' item illa tendentia, et negatio, quæ alligatur illi ..
ut obto. Præterea q illud se het velut ma quæ subtum, ab alio ..
at obtum denoat cognitum, et negatum ab actu, n' v ko; ..
fiaris locutio apud Phum, et eius sectatores, obtum actus mam appellare.

Rogas si ex illa repsent aialis ralis, et ex eo, qd aial rale
sit hois adequata quidditas, ꝯstituit essaliter directio, qd erit subtum denoatum di
rectum, et hens direct.? Ro me iam dixisse 1ª duplicem ꝯceptum ad minus in quolibet
actu, et alterum dixi pertinere ad obtum frale, alterum ad male; unde ꝯiunc
ex illo duplici ꝯceptu partiali actus def. erit subtum denoatum, neque refert, qd
in illo ꝯiuncto claudat pars fralis partialiter denoans; nam in hoc qd sile
ꝯcedendum e'; rogo n. qdnam sit subtum, qd denoat informatum, et ꝯstitutum
fram; dicis n' solum dici mam 1ª informatam fra, sd tam etiam hoc mõe illi
et denoatus ꝯstituti per fram n' cadere s' mam 1ª, sd s' totum hoem, qui ..
claudit ipsam fram, a qua e' distinctus ppter mam 1ª (et si alia placet per ..
sistentiam, et unionem). n' q e' ulla inveniens, qd totus actus, qui def.
e', denoet directus a repsent aialis ralis, et ab obto ita se hente, quæ
partialis directio, quæ se het tanquam qd frale, claudat in adæquato
cepti actus denoati

Ex hac explicationis ..., apparet iam, qd dicendum sit ..
ꝯversia. dico q directionem partim ee intrinsecam actui, partim extrin
secam; nam intrinseca e' actui def. pposita s' qd repset aial rale s' ..
qd aial rale sit hois adæquata essa, et actui qd extrinsecum, et xª hac ..
cienda, l admittenda ss relata sent. pcedenti Sect.; nam si 1ª affirmet
directionem ita ee intrinsecam actui, ut nihil extrinsecum pertineat ad ꝯstitu..
directionis, fª, et reiicienda e'; 2ª item, si ita afferat ee extrinsecam,
ut intrinsecum nihil pertineat ad direct., ut illius ꝯstitutivum longe ..

dandae erit, qd si prior solu contendat dicere ee aliqd actui intrinsecu, n excludendo aliqd extrinsecu, et posterior ita admittat aliqd extrinsecu, ut intrinsecu aliud n neget, concordes erimus, et amica pace fruemur.

Sd qa hucusqz dicta def.is speciatim applicata, operae pretiu erit reliquos sciendi mos percurrere, ut cois doctas cuilib adaptetur. Actu ee divisione duo dicit formali, et qd respet partes divisi, et qd illa partes sint adaequata essa divisi: 1u e qd intrinsecu, 2u qd extrinsecu, ut inferius probabo. Rursus syllu, et argtu dicere aliqd intrinsecu, et aliqd extrinsecu, constabit infra; nc explico qd illud sit. Argt. mentale formaliter e constituta per illatu, sd illatio inter obta premissaru reperta e qd actib extrinsecu, quia harie illatu respsari, l respsare obta illa bentia sit actib qd intrinsecu. in syllo plura consideranda occurrunt, na in universu occurrit ro generalis, nempe constare ex respsatione obtoru, et qd obta ita sint, secus eet apparens vitas sylli; occurrit ite specialis structura pp.u, nempe mediu, maior, et minor extremitas, qd ppo sit concincta alicui negativa, aut affva, ulis, l parli, et in his oib eade docta superius tradita retinenda est, na qd aliqd mediu sit, pendet ex eo, qd tru in altera praemissaru positus collocet in alia sl; at qd in alia collocet e qd illi extrinsecu (g. et ee mediu dicit aliqd extrinsecu

Ee maiore extremitate in 1a figa, e qd de medio pdicet, cui altera extremitas minor subijcit, sd, qd altera extremitas in 2a pmissa subijciat, e qd extrinsecu 1ae, na si n subijceret, n eet maior illa, quae pnat: in 2a, et 3a figa clarius adhuc pt, na, ut is in Summulis dixi, ee maiore extremitate in illis, nihil aliud e, nisi qd in sce pdicet de alia, sd qd pdicetr de alia in sce e qd extrinsecu extremitati, quae redditr maior, tande qd una ppo ulis coniungat cu alia parli, et una affirmativa cu altera negativa, narie importat aliqd extrinsecu, et aliqd intrinsecu, cu dicat coexistentia, et coiunctu duaru.

Ex totâ meâ doct.ª quã po ī claritate ppositā, nihil ind. industri. Distributā ne diē argum. miscerent, serie interruptā, minus p... unde mordaces occasionē captarent corrodendi, et maledici calumniandi, ... longè abest S.º 3. cui pb.s, et ofrat. commisi, videamus iā, an nervos teneant; S.º 3. ... solidat pcedens doct.ª

S.º 3.

Roib solidat pcedens doct.ª

Pr 1.º ad hoc, ut actus intellus sit def.º v.g.; duo requirunt inter se oio distincta, ... qd actus intellus repset obtū, et qd obtū sit adaequata essa rei; sd qd obtū repsatū p... actū sit adaequata essa rei ē actui qd extrinsecū; Cg ad hoc ut actus intellus def. sit requir aliqd extrinsecū; maior pt; q.ª quolibet illorū deficiente, nullatenus daret def.º; Cg ut actus def sit illa duo nario requirunt. Pr minor; actus repsans ... obtū oio intrinsece invariatus persisteret, sive obtū repsatū sit adaequata essa rei sive n; Cg qd obtū repsatū per illū actū sit adaequata hois essa, ē actui qd extrinsecū; pbo ans in hoc actu, ho ē aial. hic actus ad hoc, ut persistat sine ... tatione intrinseca, solū postulat repsare, qd ho aial sit, AT qd ho, ultra a... sit etā rale, n postulat ab actu, sd oio intrinsecè invariatus maneret, etā si ... solū eet aial; sd si ho solū eet aial, obtū repsatū per illū actū eet adaequata hois essa, cū tn antea eet inadaequata; Cg actus repsans obtū invariatus intrinsece persisteret sive obtū repsatū eet adaequata essa rei, sive n.

Pr 2.º actū ēē def.ª hois, ut vidimus duo importat, s. repsare obtū, et qd obtū sit hois adaequata essa; sd per suā entitatē solū hēt actus repsare illud obtū; Cg cū solū obtū repsare n cstituat adaequatè def.ª, nisi aliud s'adda... actus, per suā entitatē n erit def.º adaequate; minor pr, q.ª actus n hēt per suā entitatē, qd obtū repsatū sit hois essa, seu aial rale ēē hois adaequatā essa.

gveniri ab actu repsante, iq si per suez arbitreq n' beat actus, gd obiq a se repsatuz sit bois adequata essa; (g gd sit bois adequata essa, e' lgd extrinsecu actus; sd gd sit adequata essa bois, e' gd ostituens actuz in ee def.is; (g aligd extrinsecu actui illuz ostituit in roe defis; nec sufficit intrinseca repsatio; ast ee defis e' actuz illuz ee directuz; (g directio importat aligd extrinsecu actui.

Ifr siquis mente ocipiat banc repsat. aial binnibile pscise absqs eo, gd cognoscat boc obtuz cognituz ee adequataz equi qdditatez; n' ocipiet ee def.z et tn ocipiet totuz intrinsecuz actus; (g ee def.s aligd e', ultra prata intrinseca actus; ppr maior; etz si cognoscat aliqua repsatio obti, nullus affirmabit ee def.s, usqs duz illi ostat, gd illud obtuz e' adequata essa rei; ergo psc consiterata bac repsat.e, aial binnibile, n' cognoscimus ee def.s

Pr. 3. et appono bunc duplicez actuz. bo e' aial rale: pter aial rale bet bo aliud pratuz essale. tunc sic; vtas 2.i actus n' dstruit vtatez 1.i neqs aligd illi intrinsecuz, et tn dstruit oceptuz def.is in illo.; (g oceptus def.is dicit aligd extrinsecuz actui illi; maior pr., naz adbuc persisteret verus bic actus. bo e' aial rale, etsi bo beret aliud pratuz essale sl cuz illis, neqs aligd intrinsecuz amisisset, cuz maneat eadez repsatio eiusdez obti; quezadmoz manet, vtas buius actus bo e' aial, cuz vtate buius, aliud pratuz essale bet bo, ultra aial; (g vtas 2.i actus n' destruit vtatez, neqs aligd intrinsecuz 1.i; pr. (g. minor; stante v.o 2.o actu; aial rale n' eet bois adequata essa; (g vtas 2.i actus destruit oceptuz def.is in 1.o; ans pt, pbo cons; quod e' in caussa, ne boc obtuz aial rale sit adequata essa bois, e' in caussa, ne repsatio illius sit def.o; sd vtas 2.i actus e' in caussa, ne illud obtuz sit bois adequata essa; (g et gd n' sit def.o

Ifr 1.o q.a adbuc, stante vero 2.o actu, maneret in 1.o totuz intrinsecuz repsationis ut sic, et talis repsationis; (g vtas 2.i actus n' dstruit aligd intrinsecuz 1.i: ans pr, q.a nibil intrinsecuz bet actus pter repsare ut sic, et taliter repsare, .i. tale obtuz aial rale; sd totuz boc maneret, stante vtate 2.i actus; (g nibil intrinsecuz destruit in 1.o, 2.i vtas; et tn destruit roez def.is, ut iaz pbavi. (g. ee def.s dicit aligd extrinsecuz.

Ifr 2.o si vtas 2.i actus resqueret aligd intrinsecuz 1.i, illi duo

actus eent incompatibiles, et oppositi, at illos actus n esse oppositos quia
n. n. hent opp. ôria ide, ~~aut subo~~ ett, negs n. unus negat, qd alter
affirmat; immo ritas 2i petit vitatem 1i adeo nario, ut sine illa existere non
...anis, q illi actus oppositi ss, qui negiunt compati sim vitatem, et quorum alter
per suam vitatem destruit vitatem alterius; q si vitas 2i destrueret aliqd intrinsecum
eent incompatibiles, et oppositi. Pro ulterius maiorem primi sylli; illi duo actus
ita se herent, si 2us vus eet, sicut mo se hent hi ho e aial; ho het aliud pdi-
catum essale ultra aial; sed hi duo actus n ss incompatibiles, negs oppositi; neque
vitas 2i destruit aliqd intrinsecum 1i: q idem dicendum e de illis; unde cum vitas
actus sit incompatibilis cum illo actu 1o; ut defo e, signum e esse aliqd extrinsecum actui
hoc, qd e esse def.

Pr. 4. si esse def, l divisionem eet aliqd intrinsecum solum identificatum
actib, pcisio solum qualibet extrinseco. et hi intrinseco permanente, adhuc persis-
teret ro defi in actu; sed pcise, ablato aliquo extrinseco, n manet defo actus, qui
antea def erat. q esse def n e solum aliqd intrinsecum actui; maior nota e, q si
solum esse def consistit in entitate actui intrinseca, si nihil intrinsecum auferri ab ac-
tu supponimus, supponimus manere hoc, qd e esse def: minor pr, q si obtum
repsatum per actum n eet essa rei definitae, actus n eet defo, etsi nihil pter hoc
auferat, sed hoc, qd auferri solum supponimus e qd actib extrinsecum. q.

Dices n posse illud auferri de pota Dei absoluta, ac pinde si auferri
supponimus, supponimus impole, et ex uno impoli sequit qdlibet; eet q defo in
eo casu, et n eet. c tn sic argtur; qd aliqd n possit auferri a consortio alterius,
n arguit esse intrinsecum, et illi identificatum a cuius consortio auferri n pote, ut su-
pbavi; q adhuc erit extrinsecum actui illud obtum, qd auferri n pote. Deinde
qd obtum repsatum per hunc actum exi gra. equus e aial hinnibile sit essa equi essalis
e equo qd intrinsecum, et illi identificatum; q n e intrinsecum actui defi, neqs illi
identificatum; pbo cona, q nihil essale equi pote identificari cum actu equi essam
repsante; at qd obtum repsatum per illum actum sit essa equi essalis, e qd essale
equi; q.

Ad illud, qd addit in solutione, videlicet ex uno impoli qdlibet sequi,

falsis, et, etsi a pluribus usurpatae, aliquando ex professo impugnabimus, nunc pro nostri instituti indigentia, sic argumentor, illi actui nihil intrinsecum deficit, ait essentiale, ut in argumento supposui; ergo falsa erit 2a illa propositio. s. non esset def.o; probo consequentiam, quia per solum intrinsecum est def.o; sed adhuc permaneret totum intrinsecum, ergo adhuc maneret def.o; ergo falsum erit, quod non maneret. Confirmatur 1o ut desineret esse def.o opus erat, deficeret aliquid intrinsecum; sed nihil intrinsecum deficere suppono; ergo non desineret esse def.o. Confirmatur 2o hic actus verus est. etsi homo non esset rationalis, adhuc verum esset, quod esset animal; et tamen impossibile est, quod homo non sit rationalis; ergo similiter maneret ille actus def.is, quia auferretur, quod obiectum extrinsecum esset hominis essentia; probo consequentiam, quia propterea maneret verus ille actus, qui asserit, quod homo adhuc esset animal, quia non esset rationalis, quia veritati huius actus est quid extrinsecum, quod sit rationalis, sed per te quod illud obiectum sit essentia hominis, extrinsecum quid est actui def.is; ergo praescise, illo extrinseco ablato, etiam per impossibile, maneret ille actus, quoad intrinsecum; ergo et in esse def.is; et falsum erit dicere, quod esset, et non esset def.o, sicut falsum esset asserere, quod praescise, ablato sceptro rationalis ab homine, homo esset animal, et non esset. Confirmatur ultimo impossibile est, quod, manente def.e equi, non maneat equi def.o, sed manente illo actu, praescise, quoad intrinsecum, manet def.o equi per te; ergo impossibile est, quod non maneat def.o equi, manente illo intrinseco praescise, si solum intrinsecum illud constituit def.e, ut ais.

Confirmatur 5o. demus hanc def.e vocalem homo est animal rationale, secundo quem adveniat actus mentalis illam hoc modo definiens. hae voces sunt oratio vocalis explicans essentiam hominis per genus, et differentiam; tunc sic argumentor; iste actus mentalis est def.o huius def.is vocalis; sed esse def.e mentalem huius def.is vocalis, non est solum per aliquid intrinsecum; ergo est etiam per aliquid extrinsecum, consequentia liquet, et item maior; probo minorem; esse illum actum def.e mentalem pendet ex eo, quod voces sint def.o vocalis, at voces esse def.e vocalem est illi actui quid extrinsecum; ergo et illum actum esse def.e mentalem, est aliquid extrinsecum;

Confirmatur, et urgeo, nam recentiores colter, et qui hanc doctrinam defendunt ita constituunt directionem intrinsecam actui, ut illi identificatam ad minus afferent

naq al. dicunt ee. def.e specifica, et essalq actui; n.o ita ponunt [illegible] trinsecq, ut possit abee, et adee subito, ut accidentia q vel fra a [illegible] separabilis sine illius corruptione. ꝯ hoc sic ab illo actu mentali potuit abee rō def.is; ꝯg.o illi qd ꝯgens; coa. ē evidens. Pr. ans; si voces n. signarent illa actus n. eet def.o, sd voces potuerunt n. signare; ꝯg actus potuit n. ee def. sd actus n. potuit amittere aliqd sibi identificatq; ꝯg si potuit amittere rōq def. ee def.e erit aliqd accidentale actui, L. ꝯtingens. Cfr.; hac coa optima: ille actus mentalis ē def.o huius def.is vocalis; ꝯg.o illa voces ss def.o vocalis; ꝯg et hae ē optima coa; istae voces n. ss def.o vocalis; ꝯg neqꝫ ille actus ē def.o mentalis; ab opposito. n. coentis, valet ad oppositq antis; Rursus ex politate antis infert politas coentis; ꝯg cq hoc ans. pole sit, istae voces ho ē aial rale n. ss def.e; etq pole erit hoc coens ex illo ant. illatq; ꝯg.o ille actus mentalis n. ē def.o def.is vocalis; qd autq illud ans. pole sit, pt., q.a signatio, ē x libera imponentiq voluntate vocib. ē qd ꝯgens, et liberq; ꝯg si abeet signatio, ut potuit a vocib., voces iaq n. eent def.e, neqꝫ orō, etc.

Et ne ullus scrupulus in argto remaneat; pbo illaq 2.e coa ee bona .s. ille actus mentalis ē def.o huius def.is vocalis; ꝯg istae voces (demonstrata def.e vocali) ss def.e vocalis, q.a ad hoc, ut aliquis actus def.o sit def.is vocalis nariq ē, ut definitq per illq sit def.o vocalis, secus definiret, qd tale n. ē, et eet actus falsus, n. explicaret totq essaq; ꝯg.o cq recte inferat ex actu illud, sine quo actus ee n. potē, recte inferet ex def.e illa mentali, qd voces sint def.o vocalis, cq sine hoc nequeat persistere def.o illa mentalis in rōe talis; S.o 4. alijs ulterius roib. roborat.

S.o 4.

Alijs ulterius roib. solidat.

Pr. 6.o si actus directi eent intrinsecè taliter, ut directio eet illis identificata;

hoc absurdum inferret, a nemine recedendum; Logica neque necessaria est, neque utilis ad actus aliarum scientiarum dirigendos; quod a nemine sit recedendum, nemo non videt, cum omnes admittant, Logicam esse necessariam, vel saltem utilem ad alias scientias absque errore addiscendas, media directione actuum: illatio probatur; si directio esset identificata cum actibus directis, non esset ad illos dirigendos necessaria Logica, neque utilis; probatur, nam si per suam entitatem ita directi sunt, ut non possint non esse directi, quae utilitas, aut necessitas est in arte, quae ad illos dirigendos tendat? Rursus; actus, qui per suam entitatem indirecti sunt, non possunt reddi directi; ergo neque respectu horum est utilis Logica, et frustra non parum impendet, ut illos dirigat: probo antecedens; illi actus, qui per suam entitatem sunt indirecti (vel si mavis, illi, qui non sunt ex se directi) vel habent sibi identificatam indirectionem, vel non? si primum? non poterit ab illis amoveri indirectio: ergo ad id inutilis Logica. Si indirectio non sit illis identificata; saltem, ut dirigerentur, deberet cum illis identificari directio. (alioqui actus directi non haberent per suam entitatem directionem; ut toties blaterant) sed impossibile est ut directio, quae semel actibus non fuit identificata, aliquando identificetur; ergo impossibile est quod illi actus dirigantur, qui semel directi non sunt; ergo ad illos etiam Logica inutilis est; sed in alijs scientijs non dantur actus; qui directi non sint, aut indirecti; ergo si ad hos omnes Logica est inutilis, inutilis omnino esset ad aliarum scientiarum actus dirigendos.

At, inquis, iure optimo Dialecticos affirmasse, quod Logica sit necessaria vel adminimum utilis ad aliarum scientiarum actus dirigendos, non secundum rationem differentialem, et, ut tales actus sunt, sed secundum rationem genericam, ut repraesentationes sunt, nam cum ratio generica actus sit indifferens, ut iungatur huic, et illi differentiae, accedit Logica, ut potius huic iungatur, quae directio essentialiter, vel saltem realiter est, quam illi differentiae, quae indirectio est; haec solutio tepida est, et probo, nam ratio generica actus non potest per potentiam Dei absolutam alijs differentijs identificari distinctis ab ijs, quibus re ipsa identificata est, neque auferri, et separari ab aliquibus ex ijs, quibus identificata est; ergo Logica non potest per suam directionem quasi activam, et practicam innovare aliquid circa directionem realem actus faciendo, ut ratio generica huic potius quam illi differentiae copuletur.

Aequivocatio horum auctorum in eo quidem consistit quod rationem eorum actus

vocant indifferentiã ad hoc, ut cũ hac, et ĉ illa diffª ꝯpulet; neq. ꝯquunt de indiffª, quã habeat realiter, et hoc falsissimũ ẽ, ĉ realiter iã sit ꝯtrati illa et illa diffª; L. ꝯquunt L. indiffª in nrõ intellectu, et de hac nihil ad rem, ĉ n̄ disputemus de indiffª in ẽẽ cognito, L in statu abstractionis, sd ĩ reali: L. dicant an illa nrã cõis sit realiter identificata ĉ illa diffª directionis a Lª introducenda, L. n̄? Si ẽ realiter identificata; ꝯg Lª inutilis ẽ ad illaẽ identificatẽ, quã ex se het actus genericus: si n̄ het sibi identificatã eã directionis diffẽ, frustrà, et sine fructu diriget Lª, ut det identificatio inter ea, quæ sũt realiter distincta, cũ talis identificatio simpliciter impolis sit.

Rs 2º ẽẽ utilẽ Lª ad alias scias, qª etsi actus directi per suam entitatẽ tales sint, et indirecti siliter, adhuc ut potius hi, quã illi eliciant, naria ẽ Lª; alioquin sæpissime error ꝯtingeret. Hæc solutio refellitur, qª hoc n̄ ẽ Lª dirigere actus; neq ad id nariã ẽẽ, utilẽ ve, sd ut moneat hões, qui actus præ alijs debeant eligi ex iam directis ex se: unde Lª nihil efficiet, nec requirit, ut actus recipiant directionẽ, L ne semel habitam amittant.

Pr 7º ut in Phia pbabo, poles ss plures mã 1ª inter se specie diversæ, quarũ 1ª recipere possit solũ quatuor fras substantiales ex ijs, quas hec nrã recipere potẽ: 2ª octo tm ex ijsdẽ; tunc sic, hac posº, mã 1ª ẽ receptiva quatuor frarũ substantialiũ; n̄ petit ex se, qd suũ obtũ sit adæquata essa, mã 1ª, cũ repsentet qd cõe pluribus, quæ hent alia prata; ꝯgº qd, respu 1ª mã possit sit adæquata essa obtũ repsatũ, et rñi aliarũ sit inadæquata, ẽ illi ppi aliqd extra ꝯprũ ꝯceptũ, aut entitatẽ; ꝯgº et qd sit defº, rñi 1ª, n̄ vº rñi aliarũ. ꝯg ẽẽ defẽ dicit aliqd extrinsecũ Entitati actus.

Pr 8 essẽ hõis ẽẽ adæquatũ per aial rale, nihil aliud ẽ fraliter, nisi qd ultra illa duo prata, n̄ dent alia, sd fraliter n̄ dari alia; ẽ aliqd negativum; ꝯg hõis esse adæquatũ includit aliqd negativũ, sd hoc negativũ n̄ potẽ identificari ĉ actu defis; ꝯg aliqd pertinens ad ꝯceptũ defis ẽ extra entitatẽ actus; pbo cõa, qª illa negatio pertinet ad ꝯceptũ defis, qd sic pbo; illud pertinet ad ꝯceptũ defis, quo efficiente,

quod nihil aliud auferat defectio erit, sed si praecise ... defceret ... sceptum defectus; ergo illa negatio pertinet ad sceptum defectus: minorem probo, quia nequit realiter ... realiter tolli illa negatio, nisi per positionem alterius prati essentialis. probo, sed praecise per positionem alterius prati essentialis tollitur sceptus defectus in actu; ergo et per praecisam ablationem negationis illius, etsi nihil aliud tollat.

Probatur. 9 divisionem esse adaequatam est quod extrinsecum, ergo et actibus directis; probo: ans in hac divisione scientiarum, aliae liberales, aliae mechanicae, quae recta est, supposito quod aliae scientiae non sint; quod si aliae essent, recta non esset, ergo non esset adaequata divisio; at alias scientias non esse, quis dicat esse idem realiter cum illo actu divisionis; sed actum illum postulare ad suam veritatem, ne aliae scientiae possibiles sint

Probatur 10, actum esse directum est esse conformem cum obiecto, ea ratione, qua regula dictat, sed qualibet conformitas dicit aliquid extrinsecum; ergo et qualibet actus directio; maior probatur esse actum directum in munere defectus est quod actus repraesentat obiectum per genus, et differentiam, et quod obiectum per genus, et differentiam repraesentatum sit adaequatum rei essentia; sed hoc est esse conformem actum cum obiecto; ergo. Probatur 1a minor; qualibet conformitas dicit formaliter duo, quae conformia sunt, quorum unum est extra sceptum alterius; ergo qualibet conformitas dicit aliquid extrinsecum, ans sic probo Ioannem conformari cum Petro in dicendo, nihil aliud est, quam quod Ioannes dicat; quod Petrus dixit; sed hoc includit duo, et quod Ioannes dicat, et quod Petrus idem dicat, nam si alter non idem dicat iam conformes non sunt in dicendo; ergo conformes qualibet dicit formaliter duo, quae conformia sunt, quorum unum est extra sceptum alterius; unde colliges conformitatem cum regulis aliquid in actibus extrinsecum esse; nam esse conformes regulis nihil est aliud, quam quod regulae hoc dictent ab actibus praestandum, et quod actus id praestent, hoc 2um intrinsecum est actibus, at quod regulae id dictent quod illis extrinsecum est.

Haec sufficiunt meae doctrinae, neque opus est ex actuum veritate alias rationes educere suo loco ponderandas, et urgendas, quis sine dubio praesentem doctrinam roborarent, satis firma est rationibus hac, et praecedenti sectione constructis, pro quibus duo observentur 1um easdem rationes instaurandas esse pro divisione, et argumento, ac discursum explicatum sectione 2a; nec adeo difficile id erit, ut cogamur in speciali cuilibet modo sciendi accommodare. 2um defectus divisionem etiam constitui in ratione talium per directionem, ac proinde ea, quae constituunt actum in esse defectus, scilicet divisionis, constituere illius directionem

id ergo [illegible] multa [illegible] non directio actus potius, quae hoc ubi [illegible] roe def. sed indiscriminatim, quia generali idea importat utramque tui[illegible] iam adversarior. machinas, et tormenta. §. 9. hostiles impetus infringunt

§. 9.

Hostiles impetus infringunt

Obiiciunt. 1.º adversarij. hae oia a nobis adducta solum probare qd directio [illegible] notet aliqd extrinsecum actui, ut probeat denoat., non tanquam gratum essentiale, constitutivum directionis, sed tanquam conditio, sine qua non daret denoatio directi quis, illo connotato deficiente, persisteret firma tota essentia, et entitas directionis in actu; neque exa deficiunt huic doctr.ª quam aptissima; nam in ea sent.ª probabilis sentientium vorum relationem non distingui realiter a fundamento, pereunte tri extrinseco connotato, non denoat subiectum alteri sile, non quia deperiat aliqd essentiale [illegible] lationi, sed quia deficit conditio requisita. actio item, quia effectum producit, dr. 1.º productiva, si immediate antea non extiterit effectus, et in 2.º non dr. 1.º productiva sed conservativa; quae denoat.s sunt intrinsecae, et essentiales actioni sicut qd afferit di[illegible] recto, non tn dant hae denoat.s independenter ab aliquo connotato extrinseco, qd nequaquam pertinet ad constitut. essentialem actionis 1.º productivae. Haec solutio familiaris est recentib., hic et alibi, et mihi aliqdo non displicuit, nunc tn melius discussa, et meditata oio displicet, et impugnat.

Inprimis. fr hanc doct.ª sese in tricas implicare, dum ait totam essentiam directionis esse intrinsecam actui, et dependere ab aliquo extrinseco, ut probeat denoat. directi; nam auferamus connotatum extrinsecum ab hoc actu def.? ho est aial rale et ponamus qd ho beat aliud gratum essentiale ultra illa duo, tunc def.º non erit ille actus, cum non explicet adaequatam essentiam rei; unde sic argtor, denoatio def. est qd intrinsecum actui illi identificatum, vel aliqd extrinsecum? si 1.m afferas, [illegible]; nam hoc denoatio deficit, deficiente negatione plurium gratorum, etsi nihil aliud

[illegible] positione alterius prati [illegible] ss [illegible] intrinseca, ergo
e praecise per ablationem extrinseci, si nihil aliud auferri supponamus, non deficiat
aliquid intrinsecum; manifestum est illum denominat. non esse actui quod intrinsecum, et identificatum,
si 2um afferas. ergo denoatio directi non est adaequate intrinseca, sed partim extrinseca,
etsi partim sit intrinseca. Dicas, deficiente denotato dari totum intrinsecum
denoationis directi, et defectus, non tamen absolute denoari actum def., quia deficit denotatum.
Contra sic; vel deficit aliquid pratum essentiale denoationis; vel non? si deficiat
habeo intentum; si non deficit, ergo est tota denoatio essentialis; ergo denoat actus adhuc essentia-
liter def.; quod falsum est; probo consequentiam, quia illud, quod est essentialiter def., denoari potest essentia-
liter def., res enim non ideo tales ss, quia denoantur, sed e verso ideo denoantur, quia tales
ss, ergo si actus ille adhuc esset essentialiter def., posset denoari talis. quod probibetur?
Deinde interrogo an sint realiter diversa haec duo. actus est re-
aliter directus. actus denoatur realiter directus? nam si idem realiter ss, ablato deno-
tato extrinseco, persistet realiter denoatio directi, sicut persistit esse actum realiter
directum, ut manifestum est; neque enim ex duobus inter se identificatis perire potest
unum, alio permanente; quod si dicas realiter distingui, sic arguitur; vel actum realiter
denoari directum est vocibus talem nuncupari, vel est dari realiter totum illud, quod his
vocibus significatur. actus est directus; si sit vocibus nuncupari directum, etiam ablato
denotato, nuncuparetur e veritate directus, quia vere est directus; si vero sit dari realiter
illud, quod per illas voces significatur; etiam dabitur denoatio, quia datur totum, quod per voces
illas significatur, nempe quod sit essentialiter directus.
Praeterquamquod ablato denotato extrinseco, et posito alio prato essentiali in
homine ille actus non solum non denoatur def., sed neque est; ergo esse def. non est aliquid intrin
secum. probo consequentiam, quia nihil intrinsecum ablatum suppono sed solum abstuli negationem plurium
pratorum in homine per positionem novi prati; ergo cum ablatum fuerit hoc, quod est illum
actum esse def., apertum est esse aliquid extrinsecum, hoc, quod est, esse def.; secus esse def.
non periret, ablato illo extrinseco denotato; quod autem non esset def. in illo eventu patet
ex se, quia non est oratio explicans adaequate hominis essentiam per genus, et differentiam: neque ego
modo interrogo, an denoetur, sed an sit oratio adaequate explicans essentiam hominis: esse talem
orationem in eo eventu falsissimum est; ergo et esse def.; vel mihi dicant quod sit esse def.

... illi ut de denom.

Igr, ... denomin. ... ut actus def. sit, ... minet def. si reqr, ut actus def. sit; ergo, pereunte denom., perit ... dependentiam; sed per ablationem extrinseci denotati perit denotatio; ergo et perit def. actus illius. ulterius; si non reqr denotatio, ut actus def. sit, ergo ablata denot. actus erit def. Dicant modo quid sit illa denotatio, et per quae grata essentialia constituat?

Hinc patet ad exa adversariorum, quae adducta sunt, et sexcenta alia, quae adduci possent. relatio enim non consistit solum in aliquo intrinseco, sed etiam in aliquo extrinseco, ac proinde mirum non est, si, ablato extrinseco denotato, non det denoat. silis. v.g. quamquam non perstat adaequata essentia similitudinis, quae in utroque extremo consistit, ut alibi erit dicendum. Ad exum actionis productivae duo ibi ponderanda sunt, et esse actionem productivam, quod est actioni quid intrinsecum; et esse productivam, quod est aliquid extrinsecum; unde esse productivam coalescit ex coniunctione utriusque.

Obiiciunt 2°, quod hic actus. homo est animal rationale sit def. adaequate est quid intrinsecum; ergo et quod sit directus; patet cons., probatur ans; quod sit def. nihil aliud est, quam quod repraesentet adaequatam essentiam hominis per genus, et differentiam; sed per aliquid intrinsecum adaequate repraesentat hominis essentiam per genus, et differentiam; ergo quod sit def. est adaequate quid intrinsecum; maior est defin. def.; probatur minor per nihil aliud repraesentat adaequatam essentiam hominis constitutam per genus, et differentiam, quam per suimet entitatem. ergo per suam entitatem repraesentat adaequate hominis adaequatam essentiam. ergo per aliquid intrinsecum adaequate est def. ... Magni faciunt hoc argum adversarij (a quo Fasius, licet inefficacius proponit) adeo, ut modernus quidem asseruerit tales continere aculeos, ut qui non senserit, saxeus sit, qui non viderit caecus sit, caecum ipsum dixerim, qui vi carere non viderit.

Nego ans. Ad probationem omitto maiorem, et distingo minorem, sed per aliquid intrinsecum adaequate, repraesentat adaequatam essentiam hominis, ita ut per intrinsecum adaequatum habet actus, quod repraesentatum a se sit hominis adaequata essentia, nego minorem, ita ut totum, quod est repraesentare illud obiectum, habeat actus per aliquid intrinsecum adaequate, concedo minorem: explico distinctionem; in illa propositione duo sunt, et quod actus repraesentet adaequate, et quod repraesentet essentiam adaequatam; 1um ita intelligendum, quod per nihil intrin-

secu ita repsat essa, ut per nihil extrinsecu repset; et in hoc sensu vitat, qd per aliqd intrinsecu adaequate represet: 2º ita intelligendu, qd repsare per illu actu sit adaequata hois essa, et hoc n spectat actui per aliqd intrinsecu, sd per extrinsecu neqs pluriu pratoru; et, ut ia dixi in probationibus, tam intrinsecu illud, quam extrinsecu ingreditur constitutione def., et divisionis. Unde constat, quare maiore omiserim, quia cu dat repsatio essa adaequatae hois; duo dantur, et qd essa repset, et qd sit adaequata, quo supposito variu erit, qui ille actus def.º sit, sd cu per sola repsat. n habeat, qd sit repsatio essa adaequata, n per solu intrinsecu habebit ee def., qd aute n per sola repsat. habeat, qd sit repsatio essa adaequatae; probr, na si ho haberet aliud pratu essale, eadem repsatio aialis rralis duraret, at ia n eet adaequata; ergo n per sola illa repsat. constituit in ee repsationis adaequatae, sd etia ex eo, qd ho nullu aliud predicatu habeat essale ultra illa duo ab actu repsata.

Instas; n solu e de essa actus repsare, ut sic, sd etia taliter repsare; sd taliter repsare e directe repsare; ergo directe repsare e de essa actus. Distinguo maiore; sd etia e de essa actus taliter repsare, hoc e affirmative, l negative componendo, l dividendo, transeat maior; de hoc n alibi taliter repsare, hoc e cu directione, nego maiore, ut ia probavi. Solu pertinet ad intrinsecu roe actus qd sit repsatio affirmativa, negativa, per mu compositionis, aut divisionis, et qd sit repsatio talis obti, (qd sit, an hoc sia essalia sint, an nalia) caeteru qd illud obtu sit essa hois adaequata, l qd ita sit, sicut repsat, e actui qd extrinsecu; semper in tota, qd e repsare, e actui intrinsecu.

Obiunt 3. actus directus, ut directus, producit habitu directu, ut directu; sd habitus directus, ut directus, e effus realis; ergo actus directus, ut directus producit effu reale; sd per solu intrinsecu actus producere pote effu reale, et n per extrinsecu; ergo actus directus solu dicit aliqd intrinsecu. Urgeo argtu; si actus constitueret in ee def. per ea obtu repsatu de essa hois, et n per sola repsat. habitus def. ex se eet indifferens ad producendos actus erroris, et def., augerentqs per habitu erroris, quae absurda sunt; sequi aute probr; na

demus aliquem vere habitum def. a hoc, et supponamus qd aiabrale Incassus per def. causantes habi., n sit iam de hoi essa; tunc sile. assentes aial rale, ut hois essa, erronei erunt, et augebant habitum erat priorem actum; immo et ille habitus iam inclinaret ad actus omnis sile ss. quoad intrinsecum illi a qq. genitus e.

R. dando maiorem (ut omittam sensum specificativum, et reduplicat. distinguo minorem e effus realis intrinsecus sm totum, qd dicit habitus, ut direct. nego minorem; partim extrinsecus habitui, et partim intrinsecus, concedo mino. Duo het habitus, ut directus e sf et actus, et qd inclinet ad actus, et qd illi actus directi sint; 1s intrinsecus illi e, 2s v. extrinsecus; et sm. 1s causat vere et realiter, n v. sm aliud extrinsecum importatum: ad qd adverte idem connotatum actus ee connotatum habitus, ut directivus sit, sd hoc connotatum ab actu, et habitus subsita e gratum extrinsecum, et quemadmodum actus n producit habitum, q obtm a se repsatum e essa hois; sd q e qualitas repsativa; ita n producit habitus, in qum affert illud extrinsecum, sd in qum e qualitas inclinans ad productionem actus repsativi eiusdem obti, et ideo omisi maiorem, quae x mea sent. f e in sensu reduplicativo.

Ad illud, quo argtum urgebat, omitto ee habitum illum indifferentem sm intrinsecum, et qum e ex se ad producendos actus erroris, si .n. extrinsecum illud, qd affert, auferat, actus affirmativus, qui mo e verus, veragss def., error tunc e et oio f; id q mirum si habitus tunc roe extrinseci denoaret erroneus, et prium erronem, a qq augeret. Itagss concludo intrinsecum actus, et habitus n potius consolare, qd erronei n sint, quam qd sint erronei; q eiusmi denoat ab aliquo extrinseco proveniunt, ut constabit c de actuum vitate tractemus.

Obiunt 4°. vocalis def., ut talis, constituit solum per signatum, tamquam per grata essalia; et tn requirit, qd obtum ita sit de hois essa, ut regula percipit; q qd obtum ita sit, solum se het tamquam conditio, et n tamquam constitutivum essale def.is, ut talis. Pr. maior; solum illud se het, tamquam gratum constitutivum essale rei, quo praecise deficiente, deficit rei essa; sd praecise ablata signif.e at vocali

dr, q deficiente essa def. vocalis ut talis; ergo vocalis [illegible]
signif., tanquam per errata essalia. Confr 1° q° def. vocalis pote[st] abesse; at tn
n pote[st] abesse, qd ho sit aial rale; ergo qd ho sit [illegible] essa def. vocalis
ut talis. Confr 2° q° posita in recto signat aialis ralis et cnotat in
obliquo, qd aial rale sit adaequata hois essa, dabit def.; ergo def. sm totum
qd affert in recto, e qd essale, et intrinsecum actui def.; et solum illi e extrin-
secum illud cnotatum; qd se habeat tanquam cditio, et n tanquam cstitutivum essale
def., ut talis; ad qd ergo asserendum erit, qd illud extrinsecum sit cpratum essale
si sufficiat ee requisitum, sine quo n?

Rx neg. 2do maiorem: Ad huius pbm, maiorem distinguo; illud solum
se het, tanquam cpratum cstitutivum essale, quo pcise deficiente, deficit rei essa,
sm totum, qd essa rei importat essaliter, ccedo maiorem; quo pcise deficiente,
deficit ni essa, n sm totum, qd importat essa, nego maiorem; explicat distinctius
apertum exum: si solum ab hoc deficeret aia, deficeret quidem ho, nunquid ideo col-
liges solam aiam ee adaequatum cstitutivum essale? iure n; qa n deficit ho sm
totum essale, qd importabat; adhuc tn n dr ho, qa, ut ho sit n sufficit una
pars essalis, nisi utraque ccurrat: idem dixero ad argtum. s. def. vocalem duo
importare ut talem, et qd signet aial rale, et qd illud sit hois adaequata
essa; deficiente signifne, n manebit, def. vocalis; qa, et n perierint oia p-
dicata essalia, perijt alterum, qd sufficit, ut totum deficiat roe partis; et hoc
argtum patitr instantiam, nam si illud solum e cpratum essale, quo deficiente, n
manet essa; ergo cum deficiente hoc, qd e aial rale ee adaequatum hois essam; n
maneat essa def., illud solum erit cstitutivum essale: adhibenda ergo e pdicta
solutio; unde pt ad cfr. 1am: pote[st] quidem abee a def. vocali, qd talis sit,
n qa possint oia cprata essalia abee, sd unum; ut ho corrumpi, et generari
pote[st], cum tn neque fra ralis corrumpi, aut generari possit, neque ma; sd
sola unio, et roe illius totus ho dr generabilis, et corruptibilis.

Ad 2am cfr., si illud pole eet, transeat; nego tn ee pole qd
cstituat actum directum adaequate per aliqd intrinsecum, et qd spectet illud cnotatum

[illegible] [illegible] [illegible] ostitueret def^e, ut taliz, etz si persisteret [illegible]
vrinsece; neq, ut s notavi, in tris implicat ea doc^e; aliud eet, si
requireret [illegible] ad notatuz, ut reqr Deus ostitivus ma, et gra unit
[illegible] [illegible] neq tenc, deficiente notato, si persistere supponeremus totuz intrin-
secuz, daret ver def^o, sicut persisteret bo ostitutus, ut talis, ex eo pcise
qd perseverarent aiæ ral [illegible], et ma unita, etz si per impole supponeremus
Deuz n ee; veruz n ita otingit in nro eventu, q, deficiente illo extrinseco
n maneret actus essaliter def^o; ut iaz pbavi, ideoqß n se bet illud extrin-
secuz, ut notatuz, neqß se bere pote, tanquz mera oditio sit. S.^o 6. reliqua
argta ruunt.

S.^o 6.

Reliqua argumenta ruunt

Obiunt 5°. Oformitas, ut talis n e ad se, sed aliud, cui reddit actus
oformez; sd actus directio e oformitas, Cg actus directio n e ad se, sd ad
aliud, cui reddit actuz oformez, sd actuz reddit oformez obtu; Cg obtuz n e
oformitas sl e actu, sd soluz ipse actus, secus oformitas eet ad se, qd ita
pbo; oformitas actus e ad obtuz, sd obtuz e oformitas actus, Cg obtuz e ad se,
Cg et oformitas e ad se. Ofr, si obtuz ita se bens e pratuz essale def^i
ut talis; Cg e intrinsecuz; pt coa, nihil magis intrinsecuz rei, qua ppria
essa; Cg def^o n ostituit, partim per aliqd extrinsecuz, sd adequate per intrin-
secuz; Cg directio e oio intrinseca actui def^i.

R. dando integruz syllz; Ad pb^e ocedo anz, et nego coz: ad ul,
quo pr, distingo minorez; sd obtuz e oformitas sl e regsat^e actus, ocedo mi-
norez; soluz ipsuz obtuz e oformitas, nego minorez. Itaqß obtuz n e adequate
oformitas, sd inadequate; et oformitas, quæ, ut talis, dicit oceptuz adequatuz,
ostituit per actus regsat^e, et per obtuz ita se bens; hoc autez oiunctuz ex actu

et obiu [illegible] obiecum e, quo distinguit[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] a parte, et [illegible] ab aia, unde infert, qd sit ad se. [illegible] def^s distinctu [illegible] intrinsecu, ut repsatio e, nego cōa; [conceptū def^is] [illegible] ut def [illegible] cedo cōa; [illegible] dixi ee def^s afferre aliqd extrinsecu actui, qd intrinsecu, et essale e conceptui def^is, et directionis, unde reliqua, quæ adduntur vana ss.

Obiiunt. 6. pp^o mentalis, quæ e hois def^o distinguit essaliter ab illa, quæ n e def^o; g^o ee def^s e pratu essale pp^i mentali, quæ def^o e, secus, quo pacto ab alia essaliter distingueret? ans p^r in his pp^b ho e aial rale; perdix volat. Cf^r, si illu actu ee def^s e, qd repset aial rale, et qd hoc sit essa hois; dia def^s n pertineret ad L^a, sd ad Phia, et scia de aia, na ad hanc spectat, qd ille actus sit repsatio aialis ralis; ad illa v^o, qd aial rale sit essa hois; g^o n e cur hæc duo ad L^a pertineant, cu ad alias scias pertinere aspiciamus.

Rx disting^do ans pp^o mentalis, quæ e hois def^o distingr essaliter ab alia repsat^e pcise, g^a def^o e, nego ans; g^a repsatio diversa essaliter e, cedo ans; itaqs illa repsatio e imago diversi obti essaliter, et pp^ter hoc distingr essaliter ab alia repsat^e assignata; qd si hæc repsatio n eet essaliter diversa, sd solu diversificaret pp^ter rōe def^is; nequaquam essaliter, et specifice distingueret; cu eadem repsat^o sit def^o, posito conotato; et ablato n sit; g^o ee, d. n ee def^s n importat ex se diversitate specifica in actu.

Ad cf^r^s nego id sequi, potest. n. optime cotingere, ut extremu qdlib seorsim ad alias scias pertineat, et nihilominus utrumqs sl ad L^a, et de facto ita cotingit; na, ut adversarii fatentur repsatio actus ad scia de aia pertinet; qd aial rale sit hois essa ad Phia; cæteru qd hæc duo coniungant cu actu ad D^a solu, et arguer ad hōe, na si qd actus repset aial rale, pertinet ad scia de aia; g^o directio, quæ e eadem^et repsatio essaliter n pertinebit ad L^a, cu pertineat ad scia de aia

Obiiunt. 7. si obtu ita se hers, ut regula definiendi pcipit, eet de essa directionis def^s cstituentis in rōe talis admittendu erit, qd res definitæ cstituant essaliter direct^e def^is, ac pinde, qd res sint partialæ obtu p^{ale} directu, et perse d^o. Pr, g^a tota directionis essa, et cstitutio a L^a immediate, et directe

respicit; sed res definitae pertinent ad obiectum effectus directionis. ulterius colligas ex scientia realis nostra D², cum directe, et per se agat quae omnia ipse met s^a i ...

Obj. 1°. per me res denominantur directae solum extrinsece ab actibus directis, quorum obiecta sunt; ergo directio existit in ipsis actibus intrinsece et non in obiectis; probo consequentiam, nam si ipsis obiectis intrinseca esset directio, non solum denominarent res directas ab actibus, sed intrinsece a propria directione in ipsis residente. Obj. 2°. si directio esset intrinsece in obiectis, saltem partialiter, dicerentur obiecta absolute directa in modum sciendi, et obiectum definitionis absolute erit definitio, et divisionis obiectum divisio. Quod si dicamus has denominationes competere non posse alijs rebus, quam actibus, vocibus, et scriptis, de hoc convertit, et oppositum adversarij ostendunt suo argumento.

Resp. dupliciter considerari posse res definitas; 1° modo seorsim; 2° ut conformant cum actu definiente, ita ut efficiant quoddam aggregatum cum repraesentante actus, et sic pertinent quidem ad obiectum formale D^a partialiter; ego autem numquam negavi res esse obiectum partiale formale, quamvis negaverim esse obiectum materiale directum; ex hoc autem non infertur, quod D^a sit scientia realis, quia non agit de rebus directe tamquam de materia, sed quasi de forma partiali in ordine ad actum dirigendum.

Ad 1^m obj.^m concedo antecedens, et nego consequentiam; ad probationem, intrinsecum est obiecto illud, quod vel partialiter directio rerum actus immediate; et non immediate directio rerum obiecti, ... Bene stat quod aliquid sit intrinsece in aliquo, cui non immediate ... denominationem, quam alteri tribuere potest: visio non parietis intrinseca est homini, dicitur visio rerum hominis, sed rerum parietis, ac proinde non dicitur denominatio visi intrinseca homini, ... paries vir, eo quod illa denominatio, licet conveniat a forma homini intrinseca, non tamen intrinseca est, ut hominem denominans visum, sed ut visum parietem denominans; aliter, animal rationale esse hominis effectus quod intrinsecum homini est, sed in quantum considerat rerum hominis, immediate non est forma directionis, sed, in quantum illud considerat in ordine ad actum definientem hoc, quem actum vel ut repraesentatur constituit directum, et ex eo quod actui immediate insit illa directio, redundat extrinsece in obiectum per illum actum repraesentatum, et sic mediate dicuntur res directae ab actu extrinseca definiente, licet nobis sit immediate in-

[illegible] aliqd partiale [illegible], q. rei [illegible], est [illegible] illud [illegible] [illegible] ut immediata rei actus, et mediata rei verae, [illegible] dicere est. Ubi pt ad 2am [illegible], negamusque illius denoat. absolute, et sine addito restringente, obiti ut talis posse ognere; ad id n. opus erat, ut immediate, et extrinsecus ebus ineret directis, ut talis, qd longe aliter ontingere dicemus est

Dices, ois denoatio extrinseca, rei unius, debet rei alterius ee intrinseca; sd denoatio directi est extrinseca rebus; ergo est intrinseca actui, nam si actui, et rebus extrinseca denoatio est, cui erit intrinseca? sd qbo ans in denoat. dexteritatis columnae, quae quidem intrinseca est aiali, et extrinseca columnae. Rx negdo maiorem; parieti n. extrinseca est, qd denoet visus, haec tn denoatio nulli alteri est intrinseca; item denoatio amati obto externo extrinsece ovenit, cum tn haec denoatio nn sit alteri intrinseca: bene vero est aliqdo id otingere, ut in exo apposito, et in aliis a me omissis cernere est, nn tn id est taliter vero, ut nunc vidistis, id libenter admisissem; saltem naliter, semper denoat. extrinsecam supponere aliquam intrinsecam; nn naris rei eiusdem negss eiusdem rois; et sic denoatio extrinseca visi, rei parietis, supponit denoat. intrinsecam videntis in hoe, et bruto, et sic de aliis; hoc suas oportione otingit in directe, quae partim extrinseca est actui, et extrinsecam huius denoat. is supponit denoatem intrinsecam in obto, nam qd aial rale sit hois esse est denoatio hoi intrinseca, et desi extrinseca: S.o 7us ex hucusqs dictis variae solvuntur quaestiunculae.

S.o 7

Ex hucusqs dictis variae solvunt Quaestiunculae.

Prima quaestiuncula: An La sit simplex qualitas, an ofosita, seu qd idem est, an La sit una specie, an solum sit una unitate aggregationis ex pluribus

partib' specie diversis coalescens, ea re, qua una scientia ex p[illegible]
specie distinctis una Theologia adaequata ex plurib' habitib' specie [illegible]
discrepantib'. Ca. cuius quaestiuncula resolut' haud in ōversia [illegible]
an Da sit una unitate generica, vel unitate aggregationis, hoc. n. ad
minus recedendum notissimum e; ulterius inquirimus, an habeat unitatem spe-
cificam, et hic e difficultatis cardo.

Mihi dubium n̄ e, qqd. alij velint; Lg neqꝫ esse simplicem quali-
tem, neqꝫ unam speciem infimam; cuius rō e, nam habitus acquisiti distin-
guunt' specie, si pria sint actuum specie distinctorum; ast in La habitus
pria actuum specie distinctorum; ergo habitus acquisiti in La distinguunt' specie.
Legitima syllus ocludit, pbo minorem (nam maiorem n̄ negabis) actus Lus, qui
respicit actus ut dirigibiles, vel directos, in mō defis, specie distinguit' ab eo,
qui eos respicit ut dirigibiles, vel directos in mō argti; et qui hoc mō respicit
ab eo distinguit' etiam specie; qui actus, ut dirigibiles in mō divisionis; ergo
habitus La horum oīum pria sit, in La erunt pria actuum diversorum specie.
maiorem pbo huius sylli; nam illae tres directiones ss diversa motiva fralia
actuum; sed actus ij distinguunt' specie diversa obta malia respicientes. ergo
illi actus ā numerati distinguunt specie, maior pr, nam directio in mō
defis, ut talis e, movet, et trahit aliquos actus La, sed ut talis directio
e distincta ab alijs directionib' trahentib' ad alios actus; ergo ut motivum
frale distinguitur; ergo illae directiones ss diversa motiva fralia; unde c quilibet
actus specie diversus gignat habitum spē diversum, in La erunt plures habitus
conjuncti inclinantes ad siles actus ijs, a qq geniti ss; et ex his oīb' ca-
ctatur unus habitus unitate aggregationis respiciens per unam partem defes,
per aliam divisiones, et denique per aliam argtes.

Dices contingere posse, ut actus Lci versentur ā defes, divisiones,
et argta, n̄ sumendo pro motivo frali eorum actuum directionem, sed distinctum
aliud, a quo trahatur actus in defes tendens, et ille, qui tendit in argtum;
ergo actus in defes, et argtes etiā tendentes n̄ distinguunt spē; [illegible] pbo [illegible]

q. atq motivum hent, niusi ostendi potest, ... argum vires desumpserit ex eo qd directiones sint motiva formalia. Rx in eo eventu contingenti, actus n. erunt specifice Li, sd moraliter, ac pinde erunt eiusdem speciei ex motivo eodem, et diversi moraliter ex diversitate mea, & Hoc tn n. me impugnat, qui locutus sum de actib. specifice Lis, qui sine dubio hent motivo directionem, n. de actib., qui directe n. accipiunt motivo frali, sd moraliter

Dices 2° actus Lus productus ab angelo cum dde sumpta directione motivo frali distinguitur spe ab actu Lco producto ab hoe cum eadem def. sumpta eadem directione motivo frali; ergo inter actus Lis (et consequenter inter habitus) n. caussat distinctio specifica ex directione. pt cons., qa ibi est eadem directio motivo frali subsumpta; ergo aliunde, et n. ab ipsa caussatur illa diversitas. Rx dando ans, et distingo cons. ergo inter actus Los n. caussat distin specifica ex directione, si in hac det diversitas specifica, nego cons.; si n. det, concedo cons. Animadvertas velim me nunquam dixisse actus Los solum diversificari ex motivis fralib., sd qd distinguantur sufficienter ex illis, si diversa occurrant, ut in resolutione qis vere occurrunt; qd si n. occurrat motivorum diversitas sd unitas, attendenda sunt pria productiva eorum actuum, quae si fuerint specie diversa, diversificabunt specie actus, cum etiam species sufficienter accipiatur ex priorum diversitate specifica; in casu autem psenti, Et idem motivum hent actus Angelici, et humani, hint tn distincta spe pria nimirum intellectus, qd quo mirum, si spe differant etiam actus.

7a quaest. an practicum et speculativum dent speciem actib.? Rx negative; n. n. distinguunt actus spe, qa alij practici, alij speculativi, sd ex obtis fralib., et prijs. Pr 1° resolutio, nam si actum ee practicum sufficeret, ut distingueretur spe ab speculativo, fidei dicta habitus, plures spe actus complecteretur, qd oes negant (uno Heriçe, I alvero Hurtado excepto) sequi autem pr, nam plures actus fidei speculativi sunt; plures item practici. Adde practicum in ee talis constitui partim per aliqd intrinsecum, partim etiam per aliqd extrinsecum; nam requirit qd actus dictet mus ab operante servandus, et qd opus efficiendum factibile, operabile sit, hoc autem actui

absolute practico q^d extrinsece, illud v^o q^d intrinsece e^t; unde si ... deficeret, maneret adhuc actus quantum e^t ex suo ... speculandi, ... n^o tn̄ absolute talis, donec extrinsece illud ab actu connotatum ... q^d spectat absolute in rōe practici.

Psl^r, nā dia scia practica e^t, et speculativa, cū tn̄ nullo pacto possit habere actus idē duplicē infimam spēm. Et quidē n^o minor diff^as e^t in concedendis actibus affirmativis, et neg^{vis} eiusdē speciei, quā in concedendis, quā in concedendis practicis et speculativis; illud concedit^r, concedat hoc; q^d si semel concesseris posse fieri, nunquam dabunt speciē actib^s pt, nā posita rōe formali cū oib^s requisitis, n^o pote^t, etc. divinitus, impediri effectus formalis, d. rō formalis distinguendi actus spē e^t ee practicū, l speculativū, et nihil requiri aliud (l assigna) ẽg, hoc posito, impediri n^o pote^t diversitas specifica inter actus practicos, et speculativos; ẽg l semper concedatur l nunquam.

Rogas, an idē actus ē possit practicus, et speculativus (de diis nulli dubiū, si imperfectiones, ob quas aliqui id negant, secludant^r) De hoc cens. c^a idē oio obtū impole ee eudē actū ex mō tendendi practicū ee, et speculativū; pole tn̄ ee in ordine ad diversa obia: 1^a pr, nā ee speculativū ex mō tendendi e^t taliter c^a obtū versari, ut mū n^o ostendat, quo opus illud efficiendū sit; practicū v^o, ita versari, ut mū ondat; ẽg cū impole sit eundem actū c^a idē obtū mū ostendere, et n^o ostendere, quo opus sit efficiendū; ... erit eudē actū c^a idē obtū ee practicū, et speculativū ex mō tendendi; ... n^o repugnare rū diversorū obtorū pt, nā ostendere mū, quo faciendū sit unū obtū, et n^o ostendere, quo faciendū sit aliud, d. solū illud aliud contemplari, implicatio nulla e^t, sic neq̄s in eo, q^d idē actus affirmet pariē ee albū, et hominē nigrū, l n^o albū.

Dixi in conc^e ex mō tendendi, nā bene pote^t contingere, ut idē actus c^a idē obtū sit ex mō tendendi practicus, q^m de se e^t, et n^o absolute, q^a obtū c^a q^d tendit, repugnans e^t; et tunc dici poterit absolute speculativus, l^t n^o q^m e^t ex mō tendendi, sd defectu polticatis obti; recole, quae dixi q^e 1^a s^e 6.

illic. actus practicus alicuius obi duplicē: ipsū nanio importat rē illā et obiē cognoscere, et taliter cognoscere dando s. regulas, tum sit, accipi 1 sceptū, et de illo nequit affirari, qd practicus sit, cū solū beat obiē exemplari. ḷq. ē speculativus; at 2us sceptus practicus sine ulla ōversia ē; ḷg actus ex illis duob' sceptib' coalescens practicus, et speculativus erit rē eiusdē obi. R̷x 1ū sceptū, re ipsa in illo actu practicū re ipsa ee, et n' speculativū, et qd a me n' scipiat ut practicū, n' tollit, qd re ipsa practicus sit, c' aliud sit a me n' cognosci ut practicū, aliud practicū n' ee in re, qd si etū ille sceptus in re practicus ē, uterq3 sceptus erit practicus; ḡ actus n' erit speculativus; sd solū practicus

3a quaest.a: an Da sit pars Phiæ? R.o dupliciter posse Phiā accipi; stricte, et late; si stricte accipiat in qn̄ de corpore nali agit, n' ē pars Phiæ Da; si autē accipiat late, ē quidē pars illi subalternata; nā, hac roe dividit' a veterib' in nalē, moralē, et ralē, seu Da, quā divisionē dedit S. Isidorus .2. originū. c. 4. et Augus laudat in Libris de civitate Dei. Lib. 11. c. 1. Lib. 8. c. 4. et eandē tribuit Arili Eusebius libris de pparate Evangelica. Stoici pterea in eadē sentā ss dū Phiā affirant ee veluti qddā aial, cuius ossibus silis sit Da, carnibus Ethica, aiæ Physica. Uo id etū persuadet, qā xa S. Damasc. in sua Da c. 49. Phia ē cognitio entiū, sm qd entia ss, ·i· nā ipsorū. Et coiter rores explicant ē cognitio entiū, seu rerū per ppriās caussas; hoc autē Da pstat; ḷg ē Phiæ pars.

Neqß alicuius efficaciæ eet obiectio, qd Da sit Phiæ instrumentū; ac pinde ee nequeat sl pars ipsius Phiæ, n', inquā, vim haret hæc obiectio, nā, ut optime Boëtius initio 2æ editionis in Porphyriū, nihil absurdi ē, si dicas manū Fabri ee sl; et Fabri partē, et instrumentū: neqß urget Philóponus in 1. priorū ad caput. 1u. inquiens ineptā ee silitudinē, eo, qd manus n' ē pars eius, cuius ē instrumentū; ē n. pars corporis, instrumentū autē n' corporis, d: aiæ: facile n. instantia solvit', nā etsi solius corporis instrumentū manus n' sit, sl neqß

et solum aia, ut me. Philg.us indicat, et hi instrumentum …
ita et corpore constant. … utcumque instrumentum dixero, …
c. 8. manu vocu instrumentum instrumentorum.

4 quast.a: Quem locum inter alias scias obtineat? R.o duplicem …
quaest.a hre: 1.us eorum est, quem locum obtineat ordine acquisitionis: 2.us quem locum … ordine perfectionis: circa 1.um sensum solutio facilis est ex iam dictis; nam cum ad alias … simpliciter necessariam esse D.am dixero. fatendum est prius ordine comparandam, et docendam esse, quam acquirantur, doceantur ve aliae sciae: Scio S. Aug.us lib. 2. de ordine … tato. c. 13. S. Thomam opusculo 70. Hugonem de S. Victore lib. 3. eruditionis didascaliae praemittendam esse Grammaticam (adde et Rhetoricam), docuisse; sed quid inde? nego Grammaticam esse sciam, similiter et Rhetoricam; ac proinde etsi hae ante D.am addiscendae sint, D.a nihilominus ante omnes scias comparanda erit. neque Rhetorica simpliciter necessaria est ad D.am, sed ad ornatam, et politam D.am.

Circa 2.um quaest.a sensum, non est adeo facilis resolutio, pendet enim ex pluribus, quae hic commode tractari nequeunt, neque iure debent. debet enim attendi prius scia … libet, obiectum, modus tendendi etc.a, quae omnibus recte pensatis sent.a ferenda … non raro unam sciam aliam in obiecto excedere, excedi tamen in proprio, aut modo tendendi; ut constat in fide diuina, quae ratione obiecti formalis, et certitudinis scias … excedit, excedit tamen ratione claritatis, et evidentiae in modo tendendi, … ex his perponderet, cum sciae se habent tanquam +excedens, et excessum? … aliquis in esse Physico perponderare modum tendendi, quam modus tendendi est … sciae intrinsecum, non vero non vero obiectum aut proprium, at in esse moris perponderare … obiecti perfectionem.

+ κοινον ῥημα

Existimo non esse omnino standum his regulis, nam plures actus Angelici … obiecti imperfectiori, sed cum perfectiori modo tendendi sine dubio sunt perfectiores … in esse moris, quam actus scientifici boni de obiecto mali perfectiori, quod si de actibus voluntatis recentiores isti loquantur, clarius fallunt, cum saepe maior obiecti perfectio maiorem imperfectionem, et malitiam in genere moris actibus conferat voluntatis; … vero aliqui prudentes viri pluris aestimant actus, qui habent perfectiora obiecta, ideo fit, q…

credunt illos bene perfectiones, modus tendendi scientias ex obto perfectiori, idq. cognoverint aliunde compensari in alijs actibus imperfectiobus, ex maiori perfa prijs. Oia, q recte ponderent, nam certior regula statui n potest. Itaq. de loco Dae perfectionis, dixerim ex alibi tractandis, neqs oes alias scias excedere, neqs ab oibus excedi, sed mediu occupare locu, attento obto, modo tendendi, et prijs.
Qo. 3. de essa existentia, et subsistentia entis rois: So. 1. an detur ens rois.

Qo. 4.

De essa, exista, et Subsistentia Entis Rois

Secto. 1.

An detur Ens Rois

Tractatio haec de ente rois proprie ad Metaphysicam spectat, sed q plura tractanda ss, ad quoru rectam penetrationem n parum iuvabit, ideo hic in Lo discuti solet: addo consuetudine id introductum ee, et adeo ubi plausu, ut iam lex sit (contra quam male peccaret, qui aliud efficeret) sed q nomen ens rois plura signare potest in aequivoco sine fructu laborabimus, quandiu n statuerimus, in quo sensu in praesenti accipiat ens rois. Et quide S. Thas. opusculo 48. tt. 2. c. 1. triplicem insinuavit accepn entis rois, nimirum effectivum, subtivum, et obtivum; ens rois effectivum illud dr, qd a roe efficit, ut actus intellus, et spes impressa ab intellu agente producta: subtivum illud, qd in roe, seu intellu subiectat, ut sunt habitus intellectuales, spes intelligibiles etca: obtivum, illud qd roe, seu intellui obijcit, quale est illud oe qd ab intellu cognoscit: verba ss S. Tha. Ad sciendum autem qd sit ens in actu (idq intelligit p ente in actu, atqs ens rois) antiquorum familiaris locutio: vi–

deat Ammonius ut at in pdica ...] nota, qd tripliciter potest aliqd ... aia: 1o uno mo effective, ut dicimus, qd arca est in mente artificis ... fiat; alio mo subtive, ut dicimus, qd scia est in aia. 3o mo aliqd ... in aia obtive ut signu intellu dr ee in aia obtive.]. Ca hoc ... taverim, aliqua dici posse ens rois triplici illo titulo; ut qdo actus cognitionis ... actus reflexus cognoscit, tunc cognitio 1a est obtive in aia, qa cognoscit; effective qa pducit ab aia; subtive qa in illa subiectat. Notaverim 2o ex entib... quae obtive ss in aia, seu quae talia dnr, qa cognoscunt duo gna ee, alteru eoru, quae nullu aliu existentiu bere possunt; alteru eoru, quae ultra obtivu exist possunt reale exist bere. Quib pnotatis mones oversiu nm pcedere de ente rois subtive in aia, neqz in aia effective; demiqz neqz de ente obtive in aia, qd bere possit reale exist; sd de illo, qd tm potest bere ee obtive in intellu.

Negarunt aliqui ens rois dari in hac acceptione sumptu: Bernardus Mirand in omentario v. pdicamenta pertineant ad Lam. q. 5. Vallez oversia 10. Physicali. Maironus quodlibeto 7. Canus 9. de locis c. 7. sd ni mea mens errat hae solu hi authores a coi sentia discedunt, neqz re signatu negant, sd mu signandi; nam cu ens rois dixerimus illud, qd solu habet ee obtive in aia, neqz bere potest vu, et reale ee, iure hi negant ee ens rois, negantes, ut credo, exist reale.

Receptiss tn est, nec negari a cordato potest ens rois dari. sic ... 1a. 2ae. q. 8. a. 1. ad 3m, et 1. de ente, et essa, ubi Caietanus. Durandus 1o sententiaru dist 19. q. 5. et eadem dist Dela, et Capreolus una cu oib Phis, et Theolis; sive antiquos attendas, sive nros, nec refero Arilem 4. Meta. textu 2. et 9. Met textu 14, ut alij referunt, qa vix reperio, qd ad ... re momentu heant, etsi interpretes ad sua sent adducant exposit ... aliquantulu favere vr textu 8. et 6. Meta, tu autem cu audis dari ens rois, nole sic intelligas, ut a parte rei existere oceamus; est n. hoc ... infimu ens rois; sd qd sit in nro intellu obtive, aut qd ee possit, qd ...

toties n' experiremur, adeo manifesta experientia e'!

Quis .n. nunquam cognovit Deu Patrē, cano capite, et senili facie; Deū filiū iuvenili corpore, et aspectu hilari, Quis nunquā in rebus extrinsece denoatis dixit vē finxit et ordinē idemptitatē ex ēree adventu resultante, qui neqß e', neqß ee pote' in re? Quis angelos nunquā tanquā iuvenes meditatus e'? Quis illis nunquā alas effinxit. Quis tenebra ad mō nigredinis, et caecitatē ad mū nebulae oculis inhaerentis nunquā apprehendit? Quis deniqß negēs ad mū entiū existentes n' repsavit, aut ex diversis aialib monstrorā n' ēflavit chimaerā? unde sic argtr; haec oia numerata entia rōis ss, de qq disputamus; ḡ cū manifestū sit illa dari in hoī mente, manifestū e' ens rōis dari.

Obiēs 1°. ens rōis e' obtive? ḡ e'? sd impole e' ee. ḡ impole e' ee obtive. ans i enthymematis pbo, nā bene valet a ppe de 3° adiacente ad ēpß de 2. Exū. Pries e' albus. ḡ e'; equus Antonij e' caecus. ḡ e'. Deus e' gubernans. ḡ e'. iā ans 2' enthymematis a nobis admittit', et supponit; ḡ coa 1ª admittenda, 1 ans negandū e'. Rx argtū n' urgere; patit' manifestā instantiā, nā rogo .v. c' hoē mortuū, vivū imaginor, valeat argtū: hō mortuus vivit imaginarie; ḡ vivit. negabis et bene coā; sd siliter et ego nego tui argti coā; ad pbē iā dixi in 1° ēpendio, ḡ dō beat vē illud prius, gd uliter, et sine limitatione sumptū fre e'.

Obiēs 2°. ex ente rōis admisso duae admittendae ss ēdae vae. ḡ ens rōis admitti n' debet. do ēdas vas in his ppb. ens rōis e' ens rōis, n' ens rōis e' ens rōis. casu, quo negō entis rōis cognoscat' ad mū entis positivi; tunc 1ª pp° e' vª. utpote identica; 2ª itē, ḡª n' ens rōis nihil aliud e', quā negō entis rōis; at negō entis rōis ens rōis e', cū sit cognita ad mū entis positivi. Rx. negdo ans: ad pbē, et dubus unū; 1 n' ss ēdae, ḡª n' ss eiusdē de eodē, 1 negativa e' fª, si de eodē loquant'; utrūqß pbo; nā si 1ª pp° loquat' de ente rōis distincto a negē, et 2ª loquat' de negē entis rōis infinitanter sumpta, 1 quae affret, gd e' ens rōis; ēdª n' ss, una quippe loquit' de obto affrando gd sit ens

rois, altera de neg.e illius obti affirmando qd sit ens rois; ac proinde equivalebit. ens rois e ens rois; neg.o entis rois e ens rois, quae nullo pacto ... si neg. sumat neg.... , at 2.a pp.o neget de obto 1.a qd sit ens rois, ... etiam erit f.a si 1.a pp.o loquat n de alio ente rois a neg.e illa distincto, sed ipsa neg., nam 2.a negat illam neg.e ee ens rois postquam ad mu entis positivi cognita e, qd quis n videat ee f.m?

Obies 3. nihil e in intellu, qd prius n fuerit in sensu x.a ... Phorum pronunciatum, sd ens rois nunquam fuit, neqs potuit ee in sensu; ergo nunquam fuit, neqs ee pote in intellu. Ipsr nam ens rois solum bet ee obtive in intellu per nos, sd bere hoc ee impole e; ergo et impole e qd sit ens rois; minor pr nam bere ee obtive e cognosci, sd cognosci n pote ab intellu aliqd, qd ens n sit, nisi admittere audeamus pom versari posse extra sphaeram et latitudinem proprij obti. ergo.

Rx argtum in adversarios retorquendo, nam sumpta eorum maiore ... bane minorem, sd Deus, et Angeli, aut, si mavis, etiam aiae rales, nunquam fuerunt, neqs ee poss in sensu; ergo neqs fuerunt, neqs ee poss in intellu; negabis com. Sd qd dices ad maiorem? explica, et mihi, et tibi explicatio inserviet. distingo tn maiorem, nihil e in intellu, qd n fuerit prius in sensu l idem prorsus, l aliqd illius, aut aliud sile, concedo maiorem, quin fuerit prius in sensu ipsummet, et nihil aliud, nego maiorem, at in sensu fuit. Leo, capra, equus, ex qq pponit intellus unum figmentum ad mu, quo ex pluribus partib qlib aial psurgit. Ad pfr.m sphaera intellus n solum e n.a, et realis ens, sd etiam entia negativa, et chimarica, ut experientia ipsa manifestat ...

Obies 4.do q.d alicui pvenit aliqd pratum essaliter nequit neqs intrinsece, neqs extrinsece, neqs per se, neqs per accens oppositum incompatibile pvenire; sd entis rois essaliter pvenit n posse existere. ergo neqs intrinsece, neqs ab intellu extrinsece, etiam per accens oppositum pote incompatibile pvenire, nimirum existere. maior pr, nam hoc n ee aial nequit etiam per accens, aut extrinsece hoi pvenire; nullo alio ex capite, nisi q.a ... hoi e pratum essale ee aial. ergo

siliter. minor clara e. et adhuc clarior in neg. oiu antiu rois. q neq. essaliter e n ens rois. q nequit illi spetere et per i... ut attribuere ee ens roi.

Alij magni faciunt hoc argu; ego n ita, ut facile solve distingu maiore, q alicui svenit aliqd prau essaliter, nequit oppositu svenire vere, etsi accidentaliter, scedo maru; nequit oppositu fictitie svenire in nra apprehensione, nego maru. Quis n. pbibet, qd ego cognoscu hoc n ee aial. cognosco. en iu ho n e aial in intellu, seu fingit n ee aial, at in re aial persistit; hinc autu qd infert absurdu. sd adde, (ut vis nulla argto relinquat, etu apparens) entis rois n svenire. essaliter n posse existere obtive, inmo hoc exigit, sd postulat essaliter n posse existere realiter. unde cu cognitio n tribuit, neqs extrinsece, neqs intrinsece, neqs per se, neqs per accens exist. realu, nihil efficit c illius nau: siliter neq. oiu entiu rois n e essaliter neq. negans, qd entia rois sint in mente, sd negans, qd in re sint, atqs adeo n fit c illius nau, si per intellu ens rois sit, dumo n sit in re.

Vrge, cj utriusqs exi soluti: demu qd intellu n solu cognoscat ru aliter ac ee pote abstrahenda ab exist., ut si cognoscat tn ut pole, qd pole n e, sd etu cognoscat illud ut existens realiter, iu illi svenier extrinsece exist. realis c illius nau. etsi neq. n solu sit exist. realis, sd exist. intentionalis entis rois, n poterit ee ens rois talis neq., I c illius nau svenier statim oppositu. Sd Rx ad 1u quantumvis intellus cognoscat in ente rois exist. realu n illa tribuere, neqs extrinsece, neqs intrinsece re ipsa, qd opus erat, ut c illius entis nau fierer, solu q apprehendit, aut iudicat exist. realu here, cu tn n heat, qd nequaquu e cu entis rois nae. Ad 2u dic neq. exist. intentionalis ee neq. cognitionu repsentantiu entia rois aliter, ac ss; ex quo solu infert, qd q do dat talis cognitio fingens n det illa neq.; sd c cognitio n exigat sui obti existentiu realu, recte pote fingere illu neq. ad mu entis positivi, quae neq. Istruet in ee reali adveniente illa cognitione, sd adhuc manebit obtive in illa aliter cognita

ac ee potest, qd n repugnat qd sit illius neg.is

Urge ulterius existere ens rois el cognosci, sd vere, et ve cognoscit; Eg vere, et realiter existit; Eg re ipsa fit ō entis rois ... obtive existere illi scedamus: et ɔfirmari potest; nam pprie dat Cesar pictus. Eg et pprie ens rois dabit, cum hoc pportione servet ad ens reale, pictus ille Cesar ad vu Cesarem. Rx instando argum; nihil aliud el ... risum in prato, quam dari viriditatem, sd dat va, et realis viriditas, sine ulla metaphora. Eg vus et realis risus in prato. Eg.

Ro disting.do maiorem, existere metaphoricè, et translatitie el cognoscedo marem; existere vere, et pprie, nego suppositum: itaqs vere cogno el metaphorice, et intentionaliter existere; quemadmodum vus viror el meta ricus risus. Ad ɔfs do discrimen; nam imago dpicta Cesaris het va ... tatem, in qua fundet exista va Cesaris depicti; at ens rois nullam ... entitatem, in qua fundet, va eius exista; ast sit illa va exista imag el metaphorica Cesaris, sic etiam dici potest, qd va entitas cognitionis, sit ... taphorica entis rois exista. So. 2a entis rois defo pponit, et explicat.

Secto 2

Entis Rois defo pponit et explicat

N minus va, quam com el ea defo, quam ɔmentator tradidit Lib. 6. Meta ɔment. Ens rois e illud qd solum het ee obtive in intellu:] cui ego addo, negs aliud here posse si. n. here possit aliud ee pter obtivum, ens rois n eet, qd inde clare ɔstat, qa ... tm pole (ut eet alter mundus polis) si cognoscat, nullum aliud ee hebit actualem pter ...

obtivè; et in ~pote aliud ee vere, neenpe reale eny rois n e aliter emendus ; quare ipsi genus statuunt, distinguas oportet; politanu, exist, impositati = duos priores statu solu exhibent entia realia; ipsi solu entia rois, et nec entia n aliu; n solu intelligo entia positiva realia, sed etiā negativa, aut remotiva independenter ab opat intelle, oppsita exist positivi; nā ac p mi ~ entia positiva, quaē eorū neg poes ss, et aliq cū successione existunt, aliq permanenter g cuiusqs nā, aut ptingentia; qd autē nunc diximus, ee n ens, (cū Platone loquor lib. 19 de ente) reprobare debet, qui minus credit, et si reprobare n valet, eo-usqs credere, quousqs cōdicere nequit] ...

X.ª gtatē def. cū qua alii coincidunt, qq alij adhaerent, dicendū ex solu ea ee entia rois, quae vere nequeunt exist reali, d in intentionali; unde colligo expositione indigere, qd coiter circumfert; nimirū ens rōis tūnc dari, cū apprehendit caput capra Leonis pectori unitū, et venter vituli, cui affixa sint mexa nali crura equina; exposit inquā indiget, nā si solū velint nos, qd surgat ens rois ex eo qd ea partes uniant bentes solū illas nalgs, et exteri-orē figq. fl. asserunt, q ea nec illa partes uniri pole e), saltē a Deo, immo etiā si animata sit qualibet pars sua, fra pp ria spē ab aliis diversa, n surget ens rois, si fra n inter se immediate uniant, sd uniant solū partib. mae, q inter se immediate uniunt.

Rō ē, q etā ē pole hoc unionis genus in arborib pt, scilī n. fructus spē diversi ab eodē trunco ortū trahunt, et q rami bent fras spē diversas, q qq pducunt diversi illi fructus, q fra n inter se uniunt immediate, sed materieb. ... inter se ... ideē gt in arbore, cuius mateia calus aridus, vali-quē viride; tunc .n. n e eadē fra in arido, ac in vivente, et in mae ... atae sint. Etsi alia exa desideras adhibēs flecte oculos, quorū aliqui brachia, alij crura bent emortua, q n informant dia nali, defectu dispositionis requisita; informant autē alia fra, nūq illae partes ma sine ulla fra eent; itaqs immpositas oba nihil in eo vitae qb illa partes e delimitamentis, ex calore bobis capra, et aliorū, uniant inter se, sd in eo qd fra illorū bialia buniant etā inter se, unde

cap̄alis admirabilis cu̅ plures geminineos fetus, nunc simia similes leoni, nunc utrisq̄; q̄ nunc xtis vali n̄ carent, sed m̄a sortita sub qua exiterunt sufficientes dispōnis ad ens reale, sd n̄ sufficientes conserendas oper̄ rois; immo permixtas alijs longe diversis speciei et naturae redolentibus; nec novu̅ e̅ distincta aial specie latere sub aliq̄ extern̄ fig̃ā, c̄ cadaveris oīo simili figᵃ hoīs dormientis gaudeat, adeo, ut qui non nesciat, nesciat etiā discernere, dormiatne, an vere mortuus ille hō sit.

Eadē observavere p̄ alijs exēis ab aliq̄q̄ adductis, ut ss pomu̅ aureu̅, mons aureus, et alia eiusdē, quae sane solia sūt; nā de pomo aureo, q̄ quis dicit de monte itē aureo, tā certu̅ e̅, quā e̅ certu̅ Deu̅ posse aurū auro cumulare in magnitudinē Olympo maiorē; neq̄ sufficit mō n̄ existere montē illu̅ aureu̅, nā hoc solu̅ efficit, ut iudiciu̅ affirmans montē aureu̅ existere f̄s̄ sit, at fictitiu̅ itaq̄ n̄ sat e̅ ad ens rois, sd ulterius exigit̃, ne possit poni vtaq̄ in illo tamen per positionē abtī; q̄d si de pomo aureo, et monte ita loquant̃, ut sl illis adiungant aliq̄d impole, tūc vᵒ exā adducent, q̄d ego ostendebā nasio ad fingendu̅ ad ens rois, neq̄ sufficere apprehendere montē, l pomu̅ aureu̅.

Solet etiā coīter dici ens rois debere cognosci ad mu̅ entis realis, q̄d debere auferendu̅ e̅; nam licet fiat ens rois, quoties aliq̄d fictitiu̅, et impole cognoscit̃ ad mu̅ entis realis, n̄ tn̄ adeo nariu̅ e̅ obiu̅ cognosci ad mu̅ entis realis, ut aliter fieri nequeat ens rois; p̄t nā q̄ cognosco Deu̅, l quodvis aliud ens reale pole tanquā chimaericu̅, et impole, n̄ minor fictio sit, quā si ens fictitiu̅, et impole ad mu̅ entis realis, et polis cognosceret; q̄d aut fiat ens rois n̄ debet cognosci ad mu̅ entis realis; si vᵒ solu̅ ostendant, q̄d taliter debeat cognosci, q̄d fictitiu̅ e̅, etiā reijcit; nā n̄ minus impole e̅ ens rois ee pole, quā aliud ens rois ee aliud: ergo fieri pote, ut fiat ens rois cognoscendo unu̅ tanquā aliud, quin opus sit cognoscere illud tanquā ens reale.

Declaro exō si quis afferret, illud e̅ ens rois fictitiu̅, et chimaericu̅, taliter et alius afferret Brunellus e̅ q̄d fictitiu̅, et chimaericu̅, entia rois efficeret

sed cum quo n̄ efficit si afferereq̄ ens rōis Ioannis Brunellu ... rōis Petri c̄ a Deus. at ibi opus n̄ ē cognoscere ens rōis ad me entis realis, sed ad me entis ficti, et cognita a me unione bōis, ut in se impossibili, et uniente illa duo entia rōis inter se, resultat 3.us figmentum ab alijs duob.s diversum.

Ex dictis colliges innumeris modis fingi posse entia rōis, quia intellectus possunt obiecta repraesentare aliter, ac esse possunt; ut cum negationes accipimus, ut entia positiva, entia positiva ut negationes, c entia spiritualia exempli gratia angelos: ut corpora, corpora ut spiritus; creaturas ut Deum, c Deum ut creaturas; entia entitative realia, ut irrationalia entitative, et e contra; composita ex partibus, ut simplicia, et e converso; distincta, ut idem; et ea, quae sunt idem, ut distincta; chimaeras, ut vera entia, et haec ut chimaeras; absolutum, ut modum, modum, ut absolutum; relationes, ut ubi, ubi, ut relationes; substantias, ut accidentia, et e contra; similia finge in infinitum, adeo late patet figmentorum campus;

Id n̄ praetereundum aliquando fabricari entia rōis ex partibus ab intellectu confictis; aliquando ex ijs, quae re ipsa sunt, sed ab intellectu obiective iungunt, ea rōe, qua iungi impossibile est: de hoc ultimo genere entia rōis fabricandi locutus est procul dubio S. Damascenus in sua D.a inquiens. Figmentum est per coniunctum sensuum et eius facultatis aiae, quae rerum imagines ex his, quae sunt, ea, quae nullo modo sunt (etiam politer) componens, et existimans, cuiusmodi est hypocentaurorum, et Syrenarum fabulosa confictio, siquidem universorum partes accipiens, atque ex partibus aliud quidpiam componens arbitratu, ac libito suo effingit.] Haec Damascenus

Colligo entia rōis n̄ dari a parte rei (neque dari posse) Probatur. ens rōis est, quod impossibile, et fictitium; sed nihil fictitium, et impossibile datur, aut dari potest a parte rei; quia ens rōis n̄ datur, neque dari potest a parte rei. nihil difficultatis continet, de quo dubitari possit in sensu a me intento; dico in sensu a me intento, quia sunt aliqui, ut Scotus in 1. dist.e 46. q.e unica. Fabellus 10 Met.a q. 10. Medina. 3. p.te q. 35. a. 9. Canariensis. 1. p.te q. 42. a. 1. in 3.a p.te commentarij. Vanez 1. p.te q.e 13. a 7. §. Ad

2ta .... stimmniu.... et ali ... d'ures ocesserint ... extra rois ant. opat... alio longe diverso sensu, id ocesserunt; locuti .n. ss de relationib... mimis, creatoris cognit ett, quas relat^s rois c'fundamento in re ... oblis affigit, et roe fundamenti dnr ab his auctorib' existere, q. nihil aliud e, quam existere a p^{te} rei ens rois fundamentaliter; hoc ego ... neq ullus iure negare pote; pter quam qd aliqui forte n intelligunt ... roe relationis rois, qua extrinsecas dnoat^s, ex qq ansam intellus arripit ... rum fingendum inter illa, q in re talem rum n habent; caeterum ens rois ... e qd fictitium, et qd solum bet ee obtive in intellu, quis unquam ocessit existere a p^{te} ... hoc q nego et oes negare tenent, qui q^s de roe n sectant. sect. 3. sec... adversariorum argta.

Sect. 3.

Seco adversariorum arguta

Inquies. 1. siquis apprehenderet Deum, et angelum uniri realiter sine ... per unionem, qua fra hois unit mae, daret quidem u^s ens rois, sd oe id, ... objicit intellui per actum fingentem dat a p^{te} rei; q ens rois dat a p^{te} rei ... coa pt. q^a ens rois in oblo illo cognito ocistit essaliter. Pbo minorem nihil aliud objicit tunc intellui per actum fingentem, nisi unio, qua fra hois mae unit, Deus, et angelus; sd hoc oia dant a p^{te} rei; q et oe id, qd objicit intellui per actum fingentem dat a p^{te} rei. Cfr, nam bene valet ab oib' partib' affratis ad affrandum totum, sd Deus, Angelus et unio hois ss oes p^{tes} illius entis rois, qd rum illarum e totum, q ab illis affratis a p^{te} rei, bene valebit ad ens rois affrandum a p^{te} rei.

R^x ocessa maiori, neg^{do} minorem. Ad pb^m distingo maiorem

nihil aliud objicit intellui per actu fingente, nisi unio ett c poa ad uniendu na diu cu na angelica, et has c poa, ut uniant inter se, ocedo maior; sine hac poa, nego mare; fictio n omittit solu ex eo, qd illa tria sl per unicu actu intellui objiciant, sd ex ea, qd taliter objiciant, ut apprehendant unita, l unibilia, et tunc ia ibi apprehendit poa, que a p^te rei n habet, c impolis sit: n ^g dat a p^te rei totu, qd objicit intellui per actu fingente; et gnaliter id observes. quoties ens rois ostruit ex partib realib inter se n unibilib, opus s. ee, ut aliquen ordine poa, l virtute ett intellus apprehendat inter illas p^tes ad oponendu illud totu; quae virtus, l poa, aut qdvis aliud n sit in re, secus n fieret ens rois; na apprehendere illas partes sine ullo ordine virtute, l poa, el illas apprehendere, ut ss a p^te rei, veru a p^te rei n ostituunt. aliqd impole; ^g negss eet impole illud obtu apprehensu, nisi aliqd apprehendat ultra illas p^tes, quae existunt a p^te rei. Ad ofq facilis e solutio, ab off^a partiu, ea roe, qua p^tes ss, optime valet ad affirandu totu; caeteru a p^te rei n affirant oes p^tes entis rois, ea roe, qua p^tes ss. s. c virtute, et poa, ut uniant; c hanc virtute intellus s^r fingat, negss in re ee possit.

Inquis 2°. a p^te rei plura impolia ss; ^g et ss plura entia rois. pbo coa, ^q entia rois illa ss, quae impolia ss. pbo nunc ans: a p^te rei ss impolia duo ₒd^a sl v^a, et duo ₒria; el itu impole Deu n ee Deu, et hoie ee Deu (aliter, que per omunicat idiomatu) ^g a p^te rei plura impolia ss. Rx distinguendo aequivocat antis; a parte rei plura impolia ss, id el, plura impolia existunt a p^te rei, nego ans; plura impolia ss, i. plura n ss polia a p^te rei ocedo ans.

Dixi ans here aequivocat, ^q^a duplice illu sensu here potest. Et. x^a Summulisticas regulas potius neg^du ee absolute; ^q^a hac pp. plura impolia ss reddit hunc sensu; plura, quae ss impolia, existunt; que sensu n reddit haec plura ss impolia; sd hic rigor Summulisticus n obstat, quominus aliq^do; imo

[illegible] utrumque [illegible], quatenus illarum [illegible] importet. Ad hoc [illegible] [illegible] a parte rei [illegible] impossibilia, non quod sint a parte rei, sed quod impossibile est, ut [illegible] dixero de reliquis ex[illegible], ex quo non convincit aliquod ens rationis a parte rei existere, sed esse impossibile eiusmodi existere a parte rei

Inquires 3. Deus potest efficere, ut ens rationis existat a parte rei; sed posito in esse nullum sequitur inconveniens, ut vulgare fert proloquium; ergo etc. Probo quod a parte rei sit ens rationis nullum sequitur inconveniens; concedat ergo esse a parte rei. Non sufficit, si maior probatur; probatur sic, negative inefficaciter. 1° aspectu: si quis concipiat per intellectum aliquid esse Leonem, simul et equum, vere efficeret ens rationis, et monstrum horrendum; at hoc Deus efficere potest a parte rei; ergo Deus efficere potest, ut ens rationis existat a parte rei. Probo minorem, Deus potest unire eidem materiae duas formas, alteram equinam, alteram Leoninam (adde, et innumeras alias;) sed si illae unirentur tali modo, resultaret quoddam compositum, quod simul esset Leo, et equus; ergo Deus efficere potest, ut aliquid, quod sit Leo, et equus existat a parte rei; 2° Confirmatur. non difficilius est Deum esse hominem, et hominem esse Deum; aut aliquid esse Deum, simul et hominem quam aliquem equum esse Leonem, et aliquem Leonem esse equum, seu idem compositum esse equum simul, et Leonem; sed illud primum fieri potest a Deo, ut patet in Christo Domino, qui vere Deus, et homo est a parte rei; ergo et hoc secundum potest etiam erit, et si Deo placuerit a parte rei producet.

Respondeo negando maiorem. ad probationem interrogo, an ille, qui cognosceret aliquid esse Leonem simul, et equum, ita cognosceret esse illa duo animalia, ut formae inter se, seu unirentur immediate, seu identificarentur; unde resultaret aliquid, de quo praedicarentur equus, et Leo? et sic fieret quidem ens rationis, sed quod nullo modo fieri potest a Deo, seu ita cognosceret aliquid esse equum, et Leonem, ut formae horum animalium unirentur eadem materia, et eodem supposito, licet non unirentur immediate inter se, et sic, negative cognosceret aliquid impossibile, neque efficeret ens rationis; nam eandem materiam informari duplici forma, seu idem suppositum trahere duplicem naturam specie diversam, non est impossibile, et hoc tamen convincit confirmatio; sed tunc esse equum, et Leonem illud suppositum

dicarec naturę, debet per identit, ... per coicat idiomatu, qua roe, ho dr et Deus, dr ho in Chro dno

Replicas; Demus qd eadę mra duplici illa fra informet, n sit idę utriusqß suppositu; tunc diceret quidę Leo, equus, et eá, c in n eet, per coicat idiomatu; [g] c hoc efficere Deus possit, efficere pote etę, qd leo sit essaliter equus; [g] et pote a gte rei efficere ens rois. Rx ablato supposito falsas ee illas prationes, qa c dent ibi duo sposita realiter, et spe distincta, esto, n dent adequate diversa, n pote unu de alio prari; st negß de Pro prari pote, qd sit brachiu, etsi Pns, et brachiu n sint adequate distincta; qa adhuc absolute distincta realiter ss; siliter, ablata coicate idiomatu, spositu equinu n eet pratu prabile c vtate de sposito Leonino, quis utriusqß eet eadę rra; [g] n posset affirmari qd unu sit aliud, na ad hoc reqr identitas realis absolute, qualis n dat, si fra spositoru realiter distinguant, ac proinde opus e coicate idiomatu, ut ppes vere sint, si sposita realiter distinguant.

Inquies 4o hac ppo e aeterne vtatis: ens rois e ens rois. [g] eius obtu existit a gte rei; exitit n. ab aeterno; pbo coa, qa obtu ppis aeterne veritatis debet ee ab aeterno, st per illa enunciat; sd per illa ppe enunciat de ente rois, qd sit ens rois; [g] ab aeterno e ens rois, si illa ppo va e: ia de 1o anti, quis dubitet? pbo nihilominus; semper fuit va, qd ens rois e ens rois [g] illa ppo semper fuit va; [g] et ab aeterno; ideo n. hanc scedimus ee aeterne vtatis. ho e aial rale, qa semper fuit va, qd ho e aial rale; ex quo discursu elicit ultima coa; [g] ens rois existit a gte rei; pt na si obtu illius ppis existit ab aeterno, obtu illius ppis e ens rois; [g] hoc existit ab aeterno, et a gte rei

Rx admitt ans. distinguendo coens; [g] eius obtu exitit ab aeterno in roe obti. scedo coa; in ee rei, nego coa; ad pbm, distingo maiore: obtu ppis aeterne veritatis e ab aeterno in ee obti, co maiore: nego aute illa de exite in ee rei: scedo mire, et distinguo coens; [g] ens rois e ab aeterno cognitu, l cognoscibile ut ens rois scedo coa, in ee rei, l cognitu, ut ens reale, nego coa. Explico integra solut. ppo aeterne vtatis n exigit

existi^a reale sui obti, nisi ale reale exist^a afferet ea ab aeterno, ut ... pp^t. Deus existit ab aeterno: ho e aial rale; quarum 1^a het suum obtum ex... ab aeterno, quia v^a e, et enunciat de obto exist^a ab aeterno: 2^a n het suum ab aeterno existens realiter, q^a n enunciat de illo reale exist^a; quis. n. audeat afferere hoc ab aeterno existere? q^do oes 3 Scoti, illud ee gnois diminutum creatur... polius ao Deo coicatum constanter reijciunt. Qd, q petit pp^o aeternae vtatis? qd obtum illius tale sit, ut in quocunque tpore eadem pp^o enunciaret, n redderet f^a defectu obti... ss. n. tales pp^es aeternae vtatis implicite sditionales, et quasi illativae, ut ... sua Met^a docte observavit Suarez. redduntque hunc sensum. ho e aial rale, i. si ho e aial rale e; si ens rois e, ens rois e; ad quas vtates, nullo pacto reqr, qd obtum sit ab aeterno existens: requireret autem, si hunc sensum redderent: ho existit, et aial rale e; ens rois existit, et ens rois e. Caeterum v^a hunc sensum f^a eent pp^es ab aeterno glatae, q^a ab aeterno n existunt illa obta concessi v^o existere ens rois, et reliqua obta pp^um aeternae vtatis ab aeterno in esse obti, quasi in actu 1°, in qm aptae ss, ut in quocunque tpore sint obta actus veri, et rru cognitionis dia in actu 2°, q^a cognoscunt, ut ss in se, cognoscere ens rois, ut ens rois, e cognoscere illud, ut impole sim cr..., et ... solum het cognosci ab hoe, l angelo aliter ac ee pote, qd qdidem verissime e. S... eorum sent^a discutio, qui ens rois sstituunt in qualibet dnoat^e extrinseca cogniti...

Sect 4. Eorum sent^a discutio, qui ens rois sstituunt in qualibet dnoat extrica cogniti.

Oes fere Thomistae, et universi doctores, quos q^e. 2. s^e. 2. §. 1. retuli ... obto l^a (qq adde Vazquez 1^a p^te. tomo. 2. disp^e. 114. c. 3. disp^e. 115. c. 2.)

consent dnoatm extrinsecam cogniti esse entia rois, non tn omnes eodem sensu loquunt; alij dnoat. extrinsecam afferunt solum esse ens rois fundamentaliter; alij vero (et nobiliores) esse ens rois fraliter; cuius senta ergo nra gra appon. exequitur extrinseca dnoatione. Deus cognitus, de qua dupliciter loqui possumus, l sm qd cognitio trat ad Deum, illum cognoscendo; et hoc pacto, dnoatio extrinseca dat a parte rei, et e solum ens rois fundamentale; l sm, qd Deus refert ad cognitm ut ad fram dnoantem; et sic n dat dnoatio extrinseca a parte rei, qa Deus n refert a parte rei, et ex na sua ad cognitionem dnoantem, sd ab alia reflexa cognitione cparante, et ante extremum ad aliud referente, medio nu rois in Deo osiderato et nullo pacto, existente in re.

Hinc nascit discrimen inter illos dd; qui. n. afferunt dnoatm extrinsecam n osistere fraliter in illo nu rois, sd in fundamento illius; coenter fatent dnoatm extrinsecam n ee ens rois fraliter, sd fundamentaliter: qui autem admittunt dnoatm extrinsecam fraliter osistere in illo nu rois, recte pcedunt xa ppria pria, affrantes dnoatm extrinsecas ee ens rois. hoc pacto. discussa hac senta facile e cognoscere; ubi oria, aut ubi oformis vtati sit

Et imprimis authores, qui dicunt dnoatm extrinsecam ee ens rois fundamentale, vere dicunt, qa tn n respondent quaerenti, qd sit ens rois fraliter, et in quo eius qdditas sita sit; alij vo, qui dnoatm extrinsecam ostituunt fraliter in nu rois, qa respondent, sd diminute; et fre supponunt: 1o pr, nam st denoatm extrinsecas cogniti osistant in nu rois xa horum authorum sentm, at n oe ens rois osistit in nu rois, secus n eent alia entia rois, pter relationes; qa diminute respondent, dum quaerenti qd sit ens rois in universum, per peculiarem speciem respondent affrantes ens rois situm ee in dnoate extrinseca cogniti, e plura entia rois osistant n in dnoate extrinseca, sd in obto extrinsece dnoato, ut infra ostabit; et interim hoc unico exo pr, siquis cognosceret dnegem ad omnem entis positivi absoluti, et onalis, nullo mo illum referendo, ens rois efficeret, sd ibi nullo mo dat nus rois, in quo osistat denoatio extrinseca xa hos authores, donec alius overiat actus

ergo datur ens rationis, quod nullo modo existat in denominatione extrinseca, sed in ... trinseca denominatio; dari autem tunc ens rationis effictum probatur, nam illud obiectum impossibile sumit rem, ea ratione, qua cognoscitur; ergo habet solum esse obiective in intellectu ergo est ens rationis.

Nunc autem probatur falsum supponere hos authores, nam supponunt denominationem extrinsecam existere in respectu, et ordine rationis in extremis minime existente: Sic argumentor a priori; antequam intellectus cognoscat ullum respectum inter obiectum, et cognitionem; obiectum dicitur cognitum; ergo ante adventum illius respectus datur denominatio extrinseca cogniti; probo idem, quia denominatio extrinseca cogniti nihil est aliud, quam obiectum esse cognitum; ergo si hoc totum datur antequam intellectus cognoscat ullum respectum; dabitur ante adventum respectus rationis denominatio extrinseca cogniti. 1.um antecedens huius discursus ita probo; antequam intellectus cognoscat ullum respectum, posita solum directa obiecti cognitione, obiectum cognoscitur, cum sit terminus cognitionis; ergo obiectum est cognitum; sed obiectum esse cognitum est extrinseca denominatio; ergo hoc datur antequam intellectus ullum respectum cognoscat.

Probatur 2.o rem esse cognitam non provenit ab illo respectu; ergo ille respectus non est extrinseca denominatio cogniti: probo antecedens; rem esse cognitam est rem cognosci, sed rem cognosci non provenit ab illo respectu; ergo rem esse cognitam non provenit ab illo respectu, nisi forte dicas, illum respectum esse cognitionem, aut rem non cognosci per cognitionem ante adventum respectus; imo hinc confirmo argumentum. 1.o a parte rei res sunt cognitae vere, et realiter, et tamen non datur ille respectus a parte rei; ergo res esse cognitas non provenit ab illo respectu; ergo denominationes extrinsecae non existunt in illo respectu. Confirmo 2.o Si denominatio extrinseca cogniti esset ille respectus, idem esset rem extrinsece denominari, et per rationem referri, sed per rationem fictitie refertur; ergo fictitie denominatur extrinsece cognita res. minor probatur, quia refertur per respectum fictitium, sed quod per respectum fictitium refertur, fictitie refertur; ergo.

Dicunt illum respectum non esse quid fictitium, quia fit ab intellectu cum fundamento in re. Sed tamen nam verbis ludunt rogo adversarios, an ille respectus habere possit in re non esse reale, sed tamen possit cognosci, sive ut cognoscatur, det fundamentum in re, sive

n. si 4. ia n. erit res rōis, sd realis, quādamq. vo cognitus, antequā existat n. vo rōis, sd realis, q. hēre potē realē existē. si 4. eē ens rōis fictum; pbo cōa, q. noē entis rōis ficti nihil aliud intelligimus, niq obtū cognitū ea roe, qua ē impolē sim rē; nec aliud eē hēre potē, quā cognosci: qd autē dat fundamentū ad illū rē cognoscendū, ea roe, ē dari fundamentū, ut fingi quādamq. oppositio inter ptes reales fundamentū pbet, ut fingamus opposit. inter partes fictas, qd minime obstat fictioni

Pa. 3. Ille res rōis a quo obtū dnoat cognitū ē obtū intrinsecus, extrinsecus? sit 1. q. denoatio cogniti ē obtū intrinseca; tenet cōa, q. ē a fra intrinseca: si afferas eē extrinsecū, q. eē cognitus, in cognitus. Dices 1. sd ō: nā si ut ille res dnoet extrinsece rē cognitā, debet cognosci; q. quid cognoscat eē in re cognita n. dnoabit; pbo cōa, q. adhuc ipse n. denoabit cognitus, q. adveniet alia cognitio cōparans illū rē ad cognitione ipsū cognoscente in obtū; et prsus ad cogn. quo facto, ut obtū dnoet, indigeat alia cognitione cōparante, et referente illud ad cognitū, et n. indigeat ille res alia cognitione cōparante, ut cognitū dnoet.

Qd si dicas n. requiri, qd ille res dnoet cognitus, ut ipse dnoet extrinsece cognitū. ō e; nā ille res reqr ad dnoat.; q. eē realiter existens, solū in eē cogniti n. illo priori mo; q. reqr in eē cogniti: q. obtū n. indiget res per actū sūm cognitus; ipse res indiget 3. actu referente ipsū rē; et hic 3. actus ut denominet rē cognitā, indigebit 4. actu; et sic in infinitū: iā illa solutio frivola eet; nimirū requiri, qd res cognoscat, sd n. requiri, qd dnoet cognitus: quis ad hoc, ut denoet, requirat alia cognitio referens. Frivola, inquā, eet, nā qd aliud ē rē dnoari cognitā, nisi cognosci? hoc dat sine relat. rōis, q. et dnoari cognitū dat ante illā relat.

Stergquaqd arguitur 4. intellus n. reddit intelligens per illū rē rōis, sd independenter ab illo obtū intelligit (quis negabit?) q. neqz obtū reddit intellectū per illū rōis rē, sd ab illo independenter; pbo cōa, nā in recta Grammatica valet fmali cōa ai voce activa ad passivā, et eā tinde eamdē fra per eamdē frā reddit obtū intellectū, per quā intellus reddit obtū intelligens, ab Athenis ad Thebas eadē prsus via ē, atq. a Thebis ad Athenas, sd intellus obtū in–

telligit per intellect. independenter ab illo rõe; ergo et obtum intelligit ab independentia: et ne tergiversationi locum relinquat, accipio intellectum intelligentem, et rogo, ut dissolvat hoc secretum intelligens dices ac habens intellect.; optime habens intellect. absque illo rõe rõis intelligit, scilicet. Quod intelligit. orum intelligit obtum. nam si obtum non intelligit, quod intelligit? qui independenter ab illo rõe rõis intellectus per intellect. intelligit obtum; ergo et obtum intelligit: esset hoc mirabile, quod intellectus obtum intelligeret, et obtum non intelligeret.

Ea, quae dixi de denoat. extrinseca cognit., dixero de alijs pluribus denoationib. dexteri, visi, auditi, amati, nec video ab opposita sent. authoribus aliquid adduci, quod nos, l. leviter urgeat; quod n. afferunt semper nos res denominatas cognoscere cum rõe, et ordine ad formas denominantes; hoc est nostri intellectus imperfectio; illud obto affigit, quod necesse est, necesse, ut denominetur, requirit: id libenter admiserim hos rõis requiri, ut res cognitae denoent obtive relatae ad cognit. Quod si dicant se non loqui de denoat. obtiva; sed de rõis appellat., etiam fortius asserunt nam ad hoc, ut res appellent. cognitae, non requir. fictitium illud rẽs. Haec satis de quibus sugeserunt. alia. Sect. 5. reijcitur eorum sent., qui ens rõis constituunt in secreto ex cognit. et obto impoli.

Sect. 5.

Reijcit. eorum sent., qui ens rõis constituunt in secreto ex cognit. et obto impoli

Aliqui, quibus praecedens placitum displicuit, affirarunt ens rõis consistere in denominat. extrinseca, seu secreto, ex obto impoli, et cognit. fingente; sic modernis aliquis eo se afferentes Durandus 1. dist. 19. q. 5. n. 2. Scotus in 1. dist. 36. q. unica § Ad 2m. Capreolus in 1. dist. 26. q. unica ad 2m. Caietanus 1a p. q. 14. a. 6. Sonzinatem 6. Met. q. 18. Maironus in quodlibetis q. 6. a. 4. Massius 6. Sectione 3. de reb. universis, q. 4. sect. 3. Sotus q. 3. ...

.a. 1. dub. 2. Omnq. q. 1. ulu. a. 4. et alios sl paucos ... S Thomq adducunt opusculo. 48. tt. 2. c. 1.

Antequā aperiā, quo iure authores citent ab his moderouis, oportet iudicavi sent. delarare, ne calumniose eā videamur impugnare. Asserunt (ij), qq c. ... instituit ... g. cognoscit obtū aliter, ac ea potest resultare denoat. cogniti, seu ... ex obto illo ficto, et cognitione fingente; qd dupliciter accipi posse admonent; alio mo denoative, et tunc dicit obtū denoatū in recto, et cognit. denoantē in obliquo, poteq resolvi sic; obtū cognitū, sive fictū, et ... cognit. fingentē; altero mo qdditative, et tunc, inquiunt, utrāq ... importat in recto; obtū. s. fictū, et cognit. fingentē, debetq resolvi sic, el obtū fictū, et cognitio fingens; Si 1º mo accipiat ... nl importat cognit. tanquā ... essalē, et sic dicunt accipiendū ea illud ... 2º mo, q.a cognitio el ... essale entis rois; negā se het tanquā qd extra illius qdditatē. Hoc pacto, explicata sent.a de ... ex obto impoli; auditores monuero me nl impugnare, 1.u, sd 2.u sensū, nā 1.u suo loco recipiam probaturus.

Videamus iā, quo iure citent sa dicti authores pro 2º sensu; extremo. n. parū oio favere ... qdditativo, ut hi authores accipiunt, et imprimis Durandus. Sl favere videat, dū ait, qd ens rois nl el aliud, quā denoatio extrinseca obti ab actu rois, sm ea, quae attribuunt rei, solū, ut el cognita. tn nl ... qd denoat. extrinsecā accipiat qdditative, ut hi authores ... c. sufficiat denoative obtū. s. denoatū., Scotus potiori iure allegari posset pro sequenti sent.a a me subijcienda sect.e proxima. Capreolus sine dubio favet, sd nl expresse defendit, aut tradit hanc sent., quis asseruerit 2.e intentionē uliū ea ... ex cognitione, et re, quā denoat ulis, nam 2.a intentio a pluribus pro ... accipit ... ex cognit.e, et obto, sd nl dixit, qd ens rois. s. ule 2º intentionaliter ... consisteret in ... illo qdditative sumpto, ut authores hi volunt. Minus favet Caietanus. Mastrius ... quidē ea cognitū appellari posse ens rois; sd qd inde. Venio ad S Thā; qui clariss.e meā sent. defendit; ait. n. Si quaerat de tali ente (rois) ubi sit subive? dr, qd el nusquā: si. n. est.

in aliquo subtive eet accidens, et per cons reale; sd solu bet e obtive [illegible]
bo verbis q Tha c' concreto potuissent adversarij urgentiora verba adducere [illegible]
opusculo 57. nihilom eis bn intentu n' vincerent; q' asserere, ut concret, [illegible]
cognitio sit de essa ulis, nos n' cogit, ut ens rois dicamus in iuncto illo [illegible]
sistere; quo auti pacto cognitio sit de ulis essa, dicu alibi

Mirum e., quot congerant argta rones aliqui p hanc sent; oia [illegible]
sine vi, et nervo; en efficaciora: Si ens rois qdditative existeret in illo concreto ens
rois eet aliqd reale, hoc autu dens fs apertu e; ζg et ens rois in concreto illo [illegible]
pbant maior, q cognitio e in se aliqd reale, et ex illa ens rois constituit. Ar-
gtant 2°. ens rois e obtive in intellu; sd illa cognitio n' e obtive in intellu;
ζg illa cognitio n' e constitutiva pars entis rois; solverent adversarij, si dicerent
ens rois, et ee qd reale sm aliqua parte sui, et sm alia ee obtive in intellu,
caeteru neqs ee qd reale sm oes partes, neqs sm easdu ee obtive in intu. [illegible]
ut cplexu aliqd cognosci dicat, sufficit, si pars aliqua cognoscat; ut autu [illegible]
dicat n' sufficit, qd una pars polis sit, sd ulterius neqs, qd realis, et polis sit [illegible]
pars; do exa. siquis ad se Petru venientu videat, sine dubio Pru dicet
videri, n' q oes ptes Pri constitutivae videant; neqs n. intimae, neqs posteriores
videnti; ζg ut aliqd totu videri dicat, et obijci n' opus e sm oes ptes obijci.
dixero idu de ente rois, ru intus. Rursus coexistit Dei, et chimaerae
impolis e. nunqd, q utraqs pars impolis sit? absit.; Deus n. et polis, et
nario existens e: ζg solu defectu unius partis totu dnoat impole. quare
idu de illo concreto iudicabimus? et quadmu colligunt hi moderni illud [illegible]
futuru aliqd reale, q claudit aliqua parte reale, etsi alia fictu claudat,
quare siliter n' colligunt futuru obtive in intu, q claudit aliqua ptes quae
e obtive cognita, etsi n' oes partes obtive sint?

Ego autu sic impugno illud concretu. tota qdditas entis rois
salvat in obto ficto. ζg absqs fundamento asserit constare in concreto, eo
pacto qdditative sumpto. pbo ans: illud obtu fictu e qd impole sm re,
et solu het ee obtive in intu; ζg tota qdditas entis rois in obto ficto salvat
absqs eo, qd cognitio sit pars constitutiva essalis; ans nemini dubiu [illegible]

hypothesi, &c. quia loquimur: cōq; pbo, q^a nihil aliud exigit ad integram entis rōis qdditatē, ut cstat ex def^e s^a tradita.

Pr 2º illud ccretū, si dr qd impole, et fictitiū e pter obtū fictū; q^o in obto ficto solū tota qdditas entis rōis csistit: pbo ans; q^a n pōsse existere a p^te rei minime cvenit rōe cognitionis, negs ee qd fictū, et solū apparens: q solū cvenit rōe obti: 1^a cōq sic pbo; q^a in eo sita e tota entis rōis qdditas, pter qd adequate alteri cvenit ee ens rōis; sed pter illud obtū fictū adequate cvenit illi ccreto, qd sit ens rōis; q tota qdditas entis rōis salvat in illo obto.

Cfr nā si acciperē illud obtū, et cognit^e aliq lapidis, ut e in se ex obto ficto, ex illa cognitione resultaret qddā ciunctū impole sim rē, et qd solū haberet ee obtive in intu; q in illo csistet ens rōis: negabis sine ulla mora illā cognit^e lapidis ee p^te effalē entis rōis, quis eet pars illius ciuncti; q siliter negare debes cognit^e tratē ad illud obtū impole ee p^te effalē entis rōis, quis sit pars effalis illius ccreti qdditative sumpti; cōq pbo. q^a rō quare negas cognit^e lapidis ee p^te effalē; e q^a ciuncto ex illa, et ex obto impoli solū cvenit ee ens rōis pter obtū fictū; n pter cognit^e lapidis tanquā partē cstituentē; sd hoc idē evenit in tuo ccreto; q.

Nec dicas 1º illā cognit^e lapidis n ee obtive; q^a negs tui ccreti csti- tutiva cognitio e obtive. Nec dicas 2º. cognit^e lapidis n cstituere c obto impoli dnat^e extrinsecā, et ccretū, nā, esto, ita sit, cstituit qddā ciunctū ex partib extrinsecis, cui ciuncto qualibet pars e effalis, n minus, quā tuo ccreto cognitio, et obtū; et tn n ccedis cognit^e lapidis ee de effa entis rōis, etsi sit de effa illius ciuncti; q siliter cognitio fingens solū erit pars effalis ccreti qdditative sumpti (ut hi authores explicant), n tn entis rōis, qd csistet adequate, quoad prata effalia in obto ficto. Nec dicas 3. n haberet solū ee obtive illud aliud ciunctū, c cognitio lapidis habeat ee reale; nā idē teneris admittere in tuo ccreto, si argtū tuū cvincit aliqd.

Pr 3º. illa cognitio fingens respicit aliqd ens (sive neg^vū, sive positivū) ex p^te obti, et in actu signato, sd n respicit ens reale, alioquin

n' ee connexio ... ē ens rōis; q ex parte obti repsat rōis ens; q hoc ... obto ficto; pbo coñ; q si in obto ficto n' existeret ens rōis, quamvis ... fictum repsaret, n' repsaret ens rōis, quemadmodum, quamvis repsetur ... obti aial, n' repsat hō, donec repset etiam rale; q aial n' e hō, ... addito rali.

Confir. 1° q ab obto ficto moveor, et allicior, dicor moveri ab ente ... sm illud, a quo moveor; q illud obtum solum ē ens rōis, ans prob, q sm illud, a quo moveor n' ē ens reale; q re sit sm illud aliqd ens movens erit ens rōis; q si ... ē ens rōis sm illud, qd me movet; q ē n' me moveat cognitio, hec n' ē ... pars ipsius entis rōis. Confir 2°, posito obto ficto in recto, et cognitione in obliquo consurgit ens rōis, etsi cognitio n' ponat in recto; q falso asserit cognitio tamquam qd essentiale; pbo coñ, q qd essentiale ē, abee nequit sine destructione esse: qd autem consurgeret ens rōis, posita cognitione in obliquo, pt, nam consurgeret obtum fictum cognitum, cuius ee implicaret a parte rei.

His sl confectum ē negativum ō alia minus verisimilia placita: et 1° illud, qd ens rōis constituebat in concreto ex cognitione versante ē n' entia, et ex ipsis n' entib. Deinde ō illud, qd constituebat in concreto ex cognitione, et obto n' existente etsi reali; confectum inquam ē, q difficilius defendunt ē rōe nullius partis, aut ... sl, spectat illis concretis impolitum ad realiter existendum; immo de facto ... dant a parte rei; quare hæ duæ sententiæ multo inferiorem probabilitatem habent, quam ... nisi forte loquant de ente rōis in eo sensu, quo alij 1a dixerunt consistere ... denominatione extrinseca cogniti, nam tunc probabilitas n' longe eet. S.6. entitas metaphorica ex obto cognito pullulans exterminat.

Sect. 6.

Entitas metaphorica ex obto cogni... pullulans extrat

Antequa hac pinio rotellat opera prenet sit explicare illa, ne de rebus diversa relicta de vocib solu digladiemur; et quide, qm coste allequ, adversarij n semel lubrici ss, et alij vident dicere gbant, alij dicere argta solvunt; duplice sensu admittere possunt verba haec entitas metaphorica, nam per illa possumus intelligere obtu cognitu aliter ac ee potest in re, et nos vocamus obtu fictu, et hac rōe n nego ens rōis consistere in entitate metaphorica, c ide sit, atq obtu fictu qd e metaphoricu ens nullu aliud ee hens pter obtivu. Et possumus per illa verba intelligere entitate quanda metaphorica, qua neqs sit cognitio fingens, neqs ipsu obtu fictu, neqs scretu, seu conctu ex utroqs, sd aliud qd pullulans ex obto ficto, et hoc pacto exosa semper habui hanc nova chimaera; et voce novam, q iuniores ea finxerant, quis aliquot detorqueant Dd, aut n lectos, aut male intellectos, ne patronis destituti videant incedere.

Allegari solent ab aliqq huius sent authorib Conimbri c. 6. s. a. 2. (ab alijs a. 1.) in pfat Porphyrij. Suarez disp ult. Met. s. 2. n. 23 Fonseca 9. Met. c. 7. q. 6. s. 2. Ruvius tt de ente rōis n. 9. et 21. Gilius lib. 2. tomo 1. tt. 6. c. 3. Didacus a Iesu. disp. 3. q. 1. his alij addunt Albertu magnu Aureolu. Scotu. Ægidiu. Hurt. Vasquez, et eos oēs, qui affirant ens rōis ee obtu ab apprehensione pveniens, et denuo participans ee qddā antea n existens in rebus, et eos ite, qui activitate admittunt in cognitione. Miror, qd omiserint Caietanu opusculo de ente et essa q. 1. asserente intu formare qddā idolu ex eo qd intelligat negs: vel omiserunt S Thoma, sd ego omitto, q ex contra sent constabit iniuste p alia citari.

Qui hanc authoru numerosu catalogu aspiciat, qui statim n affirat sola auctate secura ee opinione de entitate metaphorica; ego aute postqua examinavi iniuste citari fere oes inveni; dixi fere oes, tu q Ægidius Lusitanus tomo 1 lib. 9. q. 6. a. 9 § 3. haud difficulter in hanc sent posset inclinari: tu q Didacu a Iesu, et Giliu apud me n habui, ut examinare, et ideo sent de illis ferre n possu. Longiss esm, si oēs dicta referre, ut inde constaret in curia rōnu in allegat, sufficiat in gnā nosse, adversarios quotquot dicunt

ens rōis acceis ꝛ ab intu. In ee ad ꝓport.s entis realis, I solet ee
q se allegare, cū ego, et ij, qui mecū sentiunt, et huiusce entitate
orica abominamur, clamemus obm fictū ee ad mū entis, et novū ee
ab intu, sed qđ n͂ het aliud ē, quā cognosci; qđ si aliq.do vocant ens mi
orícū in 1.o sensu s.ᵉ explicato loquunt'. Ad Scotū, et Caietanū, dixi
ꝑcedenti, nec Caiet.us in hoc loco favet, cū solū ꝑtendat, I ꝓducit cognit
quā vocat obti idolū; I verbū, qđ in sent.a Thomistarū ab intellectu distin
guit; et ꝑt hoc intendisse Caietanū; nā dixit intū in se ꝓducere illud
rsule oēs authores allegatos; quisquis hoc legis, ut discas n͂ maluū iuniorū
aliquorū scriptis fidendū.

Sed iā rōib agamus ō hanc sent.ᵃ: et 1.o argr sic. Demus qđ
intus iudicet n͂ ee, re ipsa, personā 3.ᵃ in sacrosancta Trinitate, et
inde apprehendere realē neg.ᵉ 3.ᵃ personae; quae neg.o ē ōio impolis: tunc
I. illa neg.o fictitia het aliqđ aliud ee praeter hoc, qđ ē cognosci, ut existat
cū in re impolis sit, vel nullū aliud ee het? si 2.ᵐ, hēo intentū; nec
tis, et nodū insc̄rgo quaeris verbis ludens: si 1.ᵐ. Cg neg.o existentia
nitionis fingentis n͂ ē neg.o exist.ᵃ negationis fictae: ꝓbo cōn, q.ᵃ exist.ᵃ cog
nitionis cognitioni identificat; exist.ᵃ v.ᵒ neg.is fictae n͂ ita: Cg neg.o unius
exist.ᵃ n͂ ē neg.o exist.ᵃ alterius. Deinde, neg.o exist.ᵃ distincta ē ab exist.ᵃ
cognit.is? Cg per positionē duarū illarū existentiarū ablata fuit duplex neg.o
Cg cū utraqꝫ neg.o ablata fuerit realis, utraqꝫ exist.ᵃ, per quā aufertur, erit
realis; ꝑt cōa, q.ᵃ impole ē, ut realis aliqua neg.o destruat per aliqđ n͂
reale.

Quod autē utraqꝫ illa neg.o, realis fuerit ꝓbo; et de neg.e exist.ᵃ
cognitionis nulli dubiū; de neg.e exist.ᵃ ꝓbat; antequā existeret illa neg.o
ficta 3.ᵃ personae dīe, n͂ dabat exist.ᵃ talis neg.is; Cg dabat neg.o talis exist.ᵃ
nā utraqꝫ sl n͂ ee impole ē: atqui illa neg.o exist.ᵃ neg.is fictae n͂ ē ficta,
cū ante quācunqꝫ opat.ᵉ intellus det; Cg ē realis; Cg si illa ficta neg.o aliud
ee haberet ꝑter cognosci haberet quidē exist.ᵃ realē. Ergo vel esset ens rea

s. ens rois bene exist.ª realẽ; nec multũ curabo, si dixeris illã negᵉ ex-
istᵒ fictã ee aliqd positivũ, qª n̄ negᵒ negᵗ; ⁓ inquã, multũ curabo, qª
iã illud positivũ destrueret adventu negᵗ; et ĉ nihil positivũ reale, quale
illud foret, (ob idẽ argtũ) tolli nequeat, nisi per negᵉ reale, erit illa
negᵒ realis: et rursus hinc inferã existente illa negᵉ n̄ extiturã 3ᵉ personã
Trinitatis, qª impole ẽ, ut sl existant reales negᵒ, et tres per illã negatas.

Argtur 2ᵒ. qᵈᵒ fingis aliqd ens positivũ, s resultat ex obto
ficto illa entitas metaphorica, ut qd distinctũ ab ipso obto ficto, s n̄ re-
sultat, ut qd distinctũ, sd ẽ ipsumet obtũ fictũ? si 2ᵘ dicas meã
sentis, et solũ accipis entitatẽ metaphoricã in 1ᵒ sensu a me admisso
initio Sectionis. Si 1ᵘ? qª illa entitas metaphorica n̄ ẽ ficta: pbo
cõ; qª impole ẽ fingi aliqd, qd n̄ cognoscit; sd illa tua entitas meta-
phorica n̄ cognoscit: ẽ n̄ fingit. maiorẽ nullus negabit, qui n̄ cecutiat;
pbo minrẽ: qª s. illa entitas cognoscit per 1ᵘ cognitᵉ obti ficti, s per aliã:
n̄ per aliã, qª solũ suppono unicã cognitᵉ fingentẽ. Negᵒ etẽ per 1ᵃ
qª illa entitas metaphorica resultat ex obto ficto per 1ᵘ cognitᵉ; ẽ n̄ cog-
noscit per illã; nã si cognosceret, n̄ resultaret ex obto ficto; sd eet
obtũ ipsũ fictũ per illã cognitᵉ, et sic incideres in meã sentᵃ.

Dfr. nã ĉ ais cognosci per 1ᵘ cognitᵉ, s. ita asseris cognosci
illã entitatẽ, ut nullũ ee hẽat, pter cognosci aliter ac ee pote in re;
et hoc ego ocedo; s. asseris aliud ee habere, et hoc ee aliud distinctũ
ab hoc, qd ẽ cognosci aliter, ac ea pote, n̄ cognosceret; ẽ n̄ erit fictũ,
sd reale, ut nuper argtabamur. Dfr. 2ᵒ. qª nulla alias exist.ª ex-
cogitari pote pter exist.ª obtivã, et realẽ; ẽ unã e duabus his nario
debet habere illa tua entitas metaphorica: si hẽt 1ª; ẽ solũ hẽt ee obtive
et nullũ aliud inde resultans: si hẽt 2ª ẽ ens reale, qd ipse negas;
qᵒ illa tua entitas ficititia ẽ.

Argtur 3. ab absurdis, quæ levia n̄ ss ō hanc sentᵃ, et
1ᵒ, ex ea deduco illã entitᵉ metaphoricã a Deo caussandã immediate,

nec sufficere, immediatam relationem in cognitione fingentis, quia ut fingat diversum esse diversa occurrit actio, sed illa entitas metaphorica habet dictionem ad cognitionem quo ad illam diversa actio debet trahi: unde minus fingam Deum esse proprie caussam entis rationis immediate, et per se, quod cum ferre negant, etsi aliqui verbis tenus videantur annuere, nec retrahi potest argumentum ex eo, quod objectum fictum in mea sententia sit quid distinctum a cognitione, et proinde debeat trahere diversam actionem, quia objectum fictum non habet aliud existere, praeter cognosci, et sic eadem actio, quae caussat cognitionem, caussat etiam existentiam entis rationis; quod locum non habet in eorum sententia, qui aliquam admittunt existentiam praeter cognosci, in illa entitate metaphorica.

2º in Deo aliquid positivum intrinsecum produci (etsi metaphoricum) quod illi inhaereat. constat hoc in eorum sententia, qui ex eo, quod fingat aliquid positivum inhaerens intrinsece Deo, dicunt produci illam entitatem metaphoricam deo inhaerentem; unde elicio consequentiam; ergo Deus tunc mutatur; probo consequentiam; quia Deum mutari est aliquid intrinsecum denuo recipere; sed in horum authorum sententia aliquid intrinsecum denuo reciperet; ergo. Nec omnino solvit difficultatem, qui respondet illam entitatem esse metaphoricam, quia etsi metaphorica sit, aliter tamen mutat Deum, quam fictitie; ergo vere; probo consequentiam, quia nulla entitas non ficta caret aliquo esse reali, ut inductione patet; sed illa entitas metaphorica non est entitas ficta, ut supra ostendi; ergo habet esse aliquid reale; ergo vere mutatur Deus.

3º produci aliquid ab aeterno etsi metaphoricum, ex eo, quod ego fingam fuisse ab aeterno, quod fuisse est impossibile, quod esse fuit ab aeterno productum? nunc hoc est manifeste falsum. nam antequam fingas, non erat illa entitas metaphorica ab aeterno; ergo est fingis, non facis, quod sit ab aeterno; sed ergo non ex eo, quod fingat aliquid impossibile fuisse ab aeterno producit entitas metaphorica ab aeterno; sic non ex eo quod fingat aliquod impossibile existere actualiter, producet aliqua entitas metaphorica actualiter.

Ad hunc modum sexcenta alia incommoda poteris excogitare; ut quod Deus sit corporeus, unde resultabit Deus corporeus, qui non beat solum

ee fictu, sd aliud ee metaphoricu n' fictu, qd tres personae Trinitatis
identificent' adequate inter se: qd infiniti mundi sint act.: qd ens rois sit
in aliquo subo 3 apertu mente S. Thoae 3a p. art. 1. et Phorum; qd Deus
nario produceret ab aeterno ex eo, qd fingat' ita evenisse: qd creaturae
poles sint in se impoles, ex eo, qd tales ee fingant'; qd ho sit equus, et
equus ho, quae oia vitare n possunt adversarij, nisi meae sent., quae
impugnant, suscipiant.

Sd dato, et n concesso, qd illa entitas metaphorica pullularet
n ideo in illa consisteret ens rois, qa n cognosceret; l. ad minus n eet
naria, ut fieret ens rois, qd ita pba: da cognosci obtu aliter ac ee
potal, et qd (per potm, l impole) illius entitatis metaphoricae pullulatio im-
pediat; dabit quidem tunc ens rois; sg ad ens rois n e necessaria, ut esset
illa entitas metaphorica; sicut daret essa sine oib partib essalib; pba minor;
nam tunc daret obtu impole sm re, qd nullu ee bet preter ee obtive in
intu; sd hoc e ens rois, sg.

Dices supponi a me qd impole e, omitto. etiam supponere impole
sitai arguens; si per pole, l impole n eet Deus, si adhuc eet ... eet
ho; sg. ho n afferret in suo conceptu essali Deu; nunqd male argueres? Sed
ne sistamus in hoc. premo argtu, nam negare n pot illud ee meta-
phoricu ee qd distinctu ab obto ficto, ex quo resultans idem n ex se posse
pullulare, et resultare quis capiet? sg bent diversas essas illa duo; n neg-
abis, ut credo, qa unu n bet aliud ee preter obtivu, aliud vo ultra obtivu
bet peculiare ee metaphoricu: inde sic; illud ee fictu distinctu a me-
taphorico e ens rois; sg illud ee metaphoricu n e qdditas entis rois; pbo
cons. pq si qdditas entis rois eet illud ee metaphoricu, obtu fictu distinctu
ab ee metaphorico ab his authorib introducto, n eet ens rois; at eet ens
rois. pbo argto nuper facto, qa solu bet ee obtive, et e impole sm re.
Noto plura; tu pondera, quae iuxta quidem ex authorib contraria sent. dixeri, tu
nullu argtu militare directe 3 entit metaphoricu. S. 7. vera opinione d ente rois propono
et expono.

Sect. 7

Veram opinionem de ente rationis appono, et expono

Fieri non potest, quin ex toto discursu superiorum impugnationum maxima parte mea sententia fuerit indicata, immo, et fere probata, tamen maiori, qua potero, claritate, elucidabo: et quia entia ista rationis simillima sunt entibus realibus in nostra apprehensione, etsi in re omnino differant: accipio equum realem, ut inde, tamquam ex typo equum fictitium describamus, servata metaphorica proportione; et quod dixero de equo fictitio, facile erit alijs entibus rationis accommodare, quia similitudinem, et proportionem cum illorum entium modis, quos assimilant, dum finguntur. Plura in equo reali et vero ego considero; nam 1° sunt propria essentialia scilicet animal hinnibile; deinde possibilitatem, quae dicit non repugnantiam, ex parte operatricum, et potentia agentium ad illam producenda. 3° dicit existentiam, per quam actualiter existit in rerum natura vere, et realiter. 4° dicit subsistentiam, per quam subsistit per se sine inhaerentia ad subiectum.

Ad hunc modum facio ego meum discursum in equo fictitio; nam cum concipio in mea apprehensione lapidem, ut equum verum, et realem, totidem considerationes efficio; nam 1° ibi reperio propria essentialia equi fictitij, scilicet animal hinnibile fictitium, deinde considero deinde possibilitatem huius equi, quae cum non sit, ut existat simpliciter, quia hoc implicat, solum erit ut existat obiective, atque ideo consistet in non repugnantia ut cognoscatur a ratione, quia implicat simpliciter, et in potentia intellectus potentis illum equum a ratione cognoscere, et existentem reddere. Rursus cum nequeat existentiam realem accipere, sed solum intentionalem, existentia intentionalis cognitio est, per quam obiective existit actualiter fictitius equus: subsistentia erit modus ille substantialis fictus

per nec subsistere, repraesent. a re vera, neque subsistat ... subsistens esset.

Hoc, quod dixi in exo singulari et facilius percipimus, manu-

ducent ad quodcumque entis rois in coi; nam si de illa quasi memoria sermo sit, dico existere ens rois in obto ficto quod duo includit essentialiter, alterum illud obiectum, quod cognoscit, alterum, quod illud sit impossibile in re. Et in exo adduco de equo fictitio: nam lapidem equum esse figmentum, non solum dicit obiici intui lapidem ut equum, sed ulterius, quod ita obtus equus sit impolis in re: constabit, si supponas auferri impolitatem ut existat illud obtum a parte rei: iam n. lapis equus non erit figmentum, neque ens rois, de cuius conceptu est, ne possit existere a parte rei: quod dicit essentialiter illa duo, et obtum, et impositatem illius. Idem tibi constabit, si cognoscas Petrum ut bovem, et per impole reddatur illud obtum, a te cognitum, impole, iam idem actus intrinsece immutatus trahi dicet ad ens rois, et erit illius fictio: unde pronuntio fictionem non solum constitui per actum intus, sed per impolitatem obti repraesentati si de fictione formali loquamur, nam fictio obiectiva est ac ens rois; et quemadmodum hoc dixi consistere in illo obto, quod cognoscit, et in ipsius obti impolitate, consequenter eadem postulabo ad obtivam fictionem.

At si de ea actuali, seu existentia entis rois sermo sit; statuendum est cognitionem esse existentiam formalem intentionalem. Probatur, quia illa est formalis existentia intentionalis, per quam actualiter existet ens rois in mente, sed per cognitionem formaliter existat in mente actualiter; ergo cognitio est existentia formalis intentionalis: minor probatur, nam existere actualiter in mente ens rois est actualiter cognosci, cuius existentia, aut fructo impoli, sed per cognitionem cognoscit actu ea re, ergo cognitio est actualis existentia intentionalis

Et confirmatur, nam, nullo alio pacto dicimus ab aeterno existere creaturas in mente divina, nisi quia ab aeterno cognoscuntur a Deo: neque alio etiam modo dicitur domus existere in mente artificis, nisi quia cognoscit; ergo cognosci est idem prorsus, atque intentionaliter existere: immo hinc cognosces sensum illius effati adeo triti; ens rois nullum aliud esse habet praeter cognosci. i. nullum aliud esse actuale, seu nullum aliud existere habet praeter cognosci; est n. ipsum cognosci actualis existentia rei cognitae.

Notanter dixi; existentiam formalem intentionalem, quia saepe ex parte obti fingimus existentiam aliam, quam vere existentia obtiva in actu signato, per quam non formaliter ex-

istit ens rois in intentionali, sed obtive in qum cognoscit per illa ... c'tn nullo me in re possi per illa existere, et hoc obtiva existia n'el naria ut actu existat ens rois intentionaliter: prt. quia si cognoscat obtu im... nulla cognitio existat, habit actu existens ens rois intentionaliter, c'tn n' ... illa existia naria n'el. eadq roe, suppositu substantiale dr reddi subs... obtive, et subsist fictu, st ens rois existens per fictu existia. qd si aliq... prehendit ut subsistens, n' subsistet obtive, negss hoc el 3 substantiu fictu, naq ... pote subsistentia a substantia realiter auferre, et a ficta subst intus auferre ... fictu subsist?

Dixi eqque fictitiu dici pote a pota intellectiva, et n' repugnantia, ... cognoscat ex pte obti aliter ac ee pote; idq etz dico de ente rois; et pr, naq ... illo dr res potis, a quo pote coicari actualis existia; d. ab intu c'n' repugn... pte obti, ut cognoscat, pote coicari entis rois existia actualis; ergo ab intu, etta dr ... ens rois; minor pr; naq, ut iaq pbavi existia entis rois el cognitio; sd ab intu c'n' repugna ex pte obti pote, (imo et coicat) cognitio; ergo ab intu c'n' repugna ex pte obti dr ens rois pote.

Clare, ni fallor, meaq pposui senta, et clarior persistet, c'argta solvaq; nec mo curabo argta ggerere, qq illaq pbaq, duplici .n. ex capite firma manet, tum aliaq sententiaq ofutate, tum quia argta, qq pr ens rois osistere in obto impoli, et ficto resperesa relinquunt inter oriaq senta impugnataq; nec minus ibi vtate pbant, que hic pbarent, si transcribenda adducerent, ubi... tn brevitati, qum fieri possit, osulendu el; ideirco unicam hanc subiicio ro... recolitis reliquas; ens rois el illud, cuius totu suu ee el ee obtive intu; sd illud obtu fictu het totu suu ee obtive in intu; ergo ens rois el obtu fictu. Toru el in hac vtate S Thaq opusculo 48. ttt. 2. c. 1. ubi ait; ens rois solu here ee obtive; et 1a. pte q. 16 a. 3. ad 2m, ubi sic ait. veru fundat in ente, in qum n' ens, el qdq ens rois apprehensu. s. a roe. et q. 28 a. 1. corpore agens de quadaq spe entis rois. s. relatione dixit. Aliqdo v' rus signatus per ea, que dicunt ad aliqd el tm in ipsa apprehensione rois oferentis unu alteri; et tunc el relatio rois tm. 4. Metaphca. lect. 1. naq unu eoru, qd el debilissimu el tm in roe. s.

[illegible] ro [illegible]

[illegible] et [illegible] et . 4 inter [illegible]

Ecce [illegible] sent.a [illegible]

[illegible] amari, quod [illegible] amat mens, [illegible] [illegible] esse,

ut noverit, dum incognita sibi est. ecce .n. mens semetipsam quaerit, ut noverit, et inflammat hoc studio. amat ergo, sed quid amat? se ipsam? quomodo, cum se nondum noverit, nec quisquam possit amare, quod nescit, nam ei fama praedicavit speciem suam, sicut absentium solemus audire? fortasse ergo se non amat, sed quod de se fingit hoc amat (en meam sent.a dat Aug.us) longe fortasse aliud, quam ipsa est. aut si se mens sui similem fingit, et ideo cum hoc figmentum amat, se amat antequam noverit, quia id, quod sui simile est, intuetur, novit ergo alias mentes, ex quibus se fingit. Ecce ex sent.a Aug. tunc mens figmentum format sibi simile, cum ex notis alijs mentibus se fingit; quod figmentum amat, dum se nosse amat... fingitque ratione imaginaria fictionem. Addit Aug.us c. 2. quae excitetur in amorem; unde autem fingit, nisi ex ijs quae iam noverat: vocavit imaginariam, et optime, quia non habet aliud esse, quam esse in imaginatione.

Et c. 5. et. 6. huius erroris originem discutiens ait. Et quia illa corpora sunt, quae foris per sensus carnis adamavit, eorumque diuturna quadam familiaritate implicata est, nec secum potest introrsum, tamquam in regionem incorporeae naturae, ipsa corpora inferre imagines eorum, convolvit, et rapit factas in semetipsa de semetipsa; dat .n. eis formandis quiddam substantiae suae. et post pauca, errat autem mens, cum se istis imaginibus tanto amore coniungit, ut etiam se esse aliquid huiusmodi existimet; ita .n. conformatur eis quodammodo, non id existendo, sed putando, non quo se imaginem putet, sed omnino illud ipsum, cuius imaginem secum habet, et paulo inferius. cum itaque se tale aliquid putat, corpus esse se putat. Hactenus Aug.us, ubi egregie exposuit, quo pacto fictio contingat, et in quo ipsa posita sit. Cetera quae permiserit legatis velle . c. 8. et 10 [illegible] me omissa, ne si transcripsero fastidiosus sim.

Id non pterea hanc sent.a de obiecto ficto quam oppugnavi esse eorum tenent Ocám lib. 1. sententiarum dist.e 2. q. 8. n.e 1. et paulo inferius, dum respondet ad 2.m argumentum Durandus lib. 1. dist.e 19. q. 5. n. 5. et dist.e 33. q. 1. n.o 10 Maironus. q. 6. Quodlibet. n. 1. § ad istam. Caietanus. 1.a 2.ae q. 8. a. 1. commentario. 6. Mart.a commento. 3. Valquez 1. p.te

... o. 6. Met. disp. 54 ... 1. n. 6. et 7. ...
Inveniet etiam in exp. Porphyrii. q. 6. a. 1. § Ex dictis Omnia ...
a. 3. n. 2. qui ... Magistrum Perell, et Smariensem et ... a. 2. n. 4. dum Vallesium impugnabat. N. Hurt. disp. 19. Met. sect. 1. ... oio iniuste, et absque ullo fundamento citavit quidam modernus entitatis ... protector pro sua opinione, legat, qui vult, et certus fiat, id ... Mairone ... qd problematice videatur procedere in tota hac materia de ente rationis, et pro exercendis ingenijs, ut ipse fatetur in fine articuli 20. S. F. praecedentem doct. ab argtis defen...

Sect. 8.

Praecedentem doct. ab argtis defen...

Obijes. 1°. si ens rois esset obtum fictum de conceptu, et quidditas entis rois esset realis intelligibilitas, quemadmodum de conceptu ~~Veri(?)~~ veri entis est realis possibilitas, daretur impossibile, quod de quidditate obti ficti sit realis intellibilitas; (quia ens rois non est obtum fictum; probo maiorem de quidditate obti ficti est realis intellibilitas. Ergo, si ens rois esset obtum fictum de quidditate entis rois esset realis intellibilitas; ans prob. obtum fictum non esset, si realiter non posset cognosci; sed posse realiter cognosci est realis intellibilitas; (quia obtum fictum non esset, si non esset realis intellibilitas; (quia quando hoc est de conceptu obti ficti, secus hoc persisteret, illa deficiente) redeo nunc ad minorem 1i sylli; impossibile est aliquid reale esse de quidditate alicuius ... quia impossibile est, quod realis intellibilitas sit de quidditate obti ficti.

R. nego sequelam. Ad probationem nego ans; et ad huius probationem maiorem admitto, minorem, et conam; nego tamen ultimam conam inde deductam; nam bene stat essentia rei bene dependentem in existendo ab aliquo sibi non essentiale: do exemplum; si Deus non esset, neque homo esset, imo, et homo impossibilis esset, si Deus esset impossibilis, non quia hominis essentia Deus sit; sed quia homo ut sit possibilis dependet a possibilitate causae efficientis. Similiter, ut obtum illud fictum, fictum sit, et fingi possit, neque realis intellibilitas, non quia haec sit de obti ficti existentia, et quidditate, (sicut neque realis possibilitas de quidditate entis veri) sed quia ab illa dependet, ut possibile sit in esse obtivo, et fictitio.

[illegible]

[illegible]

telligi; et q̃ posse intelligi duo dicit, et pōtiam intellectivam ex p.te intus, et requiri ex p.te obti, ut intelligat.; intellitas realis obti ficti nihil erit aliud, quam natura pōa intellectiva ad obtum intelligendum, ea roe, qua est impole, et realis n.' repugnat ut sic intelligat., qd totum extrinsecum est obto ficto, et, re vera, existens.

Obies 2º. si obtum fictum eet ens rois, hoc absurdum educeret, qd vª, et realis cognitio dependeret in suo ee ab aliquo impoli; at oēs negant aliqd reale posse dependere ab aliquo impoli; ergo obtum fictum nequit ee ens rois. maior supponenda est. c' obtum fictum sit repsatum per cognitionem, et hoc dependeat in suo ee a repsato obto. minoris vtas optima nititur roe, nam si aliqd reale ut eet penderet ab aliquo impoli, illud reale n' posset ee c' n' possit ee illud impole, a quo dependet, ut sit: et hinc cfr. argtum; obtum fictum est ens rois; sd impole est obtum fictum ee; ergo impole est ens rois ee; ergo n' daret ens rois p.t id, qd sect. 1. statuimus.

Rx disting.do maiorem; vª, et realis cognitio penderet ab aliquo impoli tanquam obto, ccedo maiorem; tanquam ab aliquo in re existenti, nego maiorem. Hunc 2um mum dependentiae negat cois sentª, et pbat argtum factum ee impoli; n' vº pbat p.t 1um mum a nobis admissum, et ab oib' nario admittendum; unde c' illud obtum fictum n' sit impole in ee obti, sd solum in ee rei; cognitio dependens in suo ee reali ab illo in ee obti, n' dependet ab aliquo impoli, ea roe, qua impole est, sd ea, qua pole, c' etm in re pole sit, qd sit obtum. Ad cfrm dico illud obtum fictum ee ens rois; caeterum et illud est impole sdm rem, et pole in ee obti, ita etm ens rois pole est in ee obti. (qd sufficit, ut ens rois sit, ea roe, qua ī dixi) impole tn sdm rem.

Obies 3º. ens rois est trus relationis realis. s. cognitionis; sd nihil fictum pote est ee trus realis relationis; ergo ens rois n' est obtum fictum; minor pbr, qª relatio specificatur a tro; sd realis relatio nequit specificari ab aliquo ficto; ergo nulla pote trari ad aliqd fictum; ergo neqss hoc poterit ee realis relationis trus; alioqn daret, qd in se n' het; daret quidem speciem realem cogniti c' tn in se sit aliqd fictum. Rx negº maiorem, ad cuius pbm distinguo minorem.

[illegible] specificari [illegible] ibi ficto tamenque ab aliquo [illegible]
[illegible] ibi ex se [illegible] nunquam ab obiecto, et tunc nego minorem. Specificari [illegible]
ficto, [illegible] ab obiecto non est aliud quam suum modum tendendi effective tendi ad aliquid
tanquam ad motivum, et primarium terminum; neque hoc inauditum: sed nimis commune est in [illegible]
sunt; est incommodum non leve, si in constitutione intrica, quod fit per sui exhibitionem aliquid non
quod reale est constitueret, specificaret ab aliquo ficto: non vero est inconveniens, quod ab aliquo
ficto specificetur extrice. Et in se non habeat esse reale illud specificans.

Obies 4°. quidquid in ente rationis reperitur est quid reale; ergo et ipsum ens rationis est
reale; probo consequentiam, quia tale est compositum, quales sunt ipsius partes; imo nihil aliud est, quam
suas partes; probatur antecedens, quando ex hoc, equo, et Leone efformo per intellectum unum compositum, ens
rationis efficio ex tribus illis compositis; sed tria illa composita sunt quid reale; ergo quidquid in ente rationis
reperitur est quid reale. Respondeo negando antecedens; nam est efformo ens rationis ex tribus illis compositis, sed
ibi fingo unionem, ubi impossibilis est, etsi accipias unionem realem inter illa composita, adhuc
opus est, ut fingas potentiam in illa unione ad uniendum illa tria extrema, et capacitatem
in extremis ut uniantur recipiendo illam unionem, quod est impossibile omnino in re; ergo non quidquid in
illo ente rationis reperitur, est quid reale. Ergo compositum dicitur impossibile propter fictam coniunctionem, etsi
partes reales in se sint divisivae.

Obies. 5°. contra doctrinam traditam, existentia entis rationis. cognitio est realis; ergo existentia
realis; ergo ens rationis existit a parte rei, quod nos negamus; consequentia sic roborat; cognitio
in quantum cognitio est realis; sed in quantum cognitio est existentia. ergo in quantum existentia est realis ergo
[illegible] existentia. Ingens aequivocatio! instro argumentum. imago Christi Domini est vere sine
metaphora; ergo est vere Christus dominus sine metaphora; probo consequentiam, quia imago in quantum
imago est vere sine metaphora; sed in quantum imago est Christus dominus; ergo in quantum Christus
dominus est sine metaphora. Ad argumentum ergo distingue consequens; ergo est existentia realis, prout
distinguitur contra fictam, concedo consequentiam; prout distinguitur contra metaphoricam, nego consequentiam. Ad
probationem distingue minorem; existentia propria, nego minorem. sed in quantum cognitio est existentia me-
taphorica, concedo minorem: distingue, si placet etiam consequens; ergo in quantum existentia est realis
prout distinguitur contra fictam concede consequentiam; prout distinguitur contra metaphoricam, nego consequentiam.

Obies. 6. Aristoteles. 1. de anima. c. 5. (non 3. de anima. c. 4. ut Durandus
citavit) negantem lapidem, aut bovem esse in anima, cum tamen lapis, et bos cognoscantur; ergo

[illegible] quis cognoscit [illegible]
cognita, ee intentionaliter in aia, et in illa [illegible]; sed [illegible]
exist in aia, ꝯ errorẽ, quẽ adstruebat Empedocles; aiebat. [illegible] oportere aiã ea
opposita ex sib, ut aia cognosceret; quia per terrã, inqt, terrã cognoscimus, per ignẽ ignẽ. qd deliriũ optime refutat Pbus, duz pbat bovẽ, et lapidẽ n ee in aia et nihilominus cognosci.

Obies 7°. si obiẽ cognosci, et in mente existere eet idẽ, duæ ideæ in mente existerent, ut verae; sed in mente existere duas ideas ut veras e impole; ergo cognosci, et in mente existere n e idẽ. pbo minẽ, quia bene pote quis apprehendere hoc impole, videlicet, qd duæ ideæ sint sl veræ; ergo iaz existerent in mente duæ ideæ sl veræ. Rx distingdo marẽ. in mente existerent duæ ideæ, ut veræ per actũ iudicij, si, ut tales, cognoscant, nego marẽ; per apprehensionẽ [illegible], [illegible] per actũ iudicij, si n, ut tales, cognoscant, ꝯcedo marẽ. Itaqꝫ dupliciter posst ideæ ut veræ in mente existere; [illegible] per apprehens., [illegible] per iudiciũ: 1mo existere n implicat, quia n implicat apprehendi ee veras, et per iudiciũ negari, qd ita sit, ut apprehendit. 2° mo existere, ergo, ut ideæ cognoscant, implicat, quia implicat intrẽ iudicare idẽ posse sl ee, et n ee; qd si n cognoscant, ut tales facile posst in mente admitti, nec raro ꝯtingi dignaris ꝯcedentib duas ideas, quia nesciebant ee tales; et n sl ingeniosus iudicat duas ppõs posse ee veras, quia n dũ penetravit oppos., verũ statim atqꝫ ideæ opponi cognovit prius iudiciũ deponit, et oppositũ elicit. S° 9. argta pro ꝯcreto ex obto impoli, et pro entit metaphysica dissolvunt

Sect. 9

Argta pro ꝯcreto ex obto impoli, et pro ente metapsa dissolvũt.

Obiunt. 1° ... complexu ex obto impoli et cognit ovenit ... rois ;/g in illo osistit rois ens : pbant ans, qa illi ovenit ee impole et ee obtive in intu. /g tota entis rois qdditas illi opetit. ... ovenit, qd corruptibile sit, q una pars illius .s. unio corruptibilis ... discursivus sit, q una etz pars discursiva e : sd una pars illius oxreti impolis e ;/g totu oxretu impole e. Adde efficacs pb, et aliqd opositu ... sit, n sufficit alteru pt ee pole ; sd reqr qd oes poles sint ; sd n oes ... illius oxreti poles ss ;/g totu illud oxretu impole e ;/g et ens rois.

Rx disting do ans illi ovenit qdditas entis rois, roe partis ... includit, oedo ans ; q totu qd oxretu dicit, pertineat ad qddit entis ... nego ans : itaqz n nego in oxreto sibi reperiri ens rois, sd nego qd osituat ens rois qdditative per totu, qi importat illud oxretu : et insto argti ... oiuncto ex tuo oxreto, et ex oib creaturis existentb ovenit qddr entis rois ... in illo osistit rois ens : pbo ans ; q illud oiunctu e impole sm re, et pot ee obtive in intu, qua roe formare possem mille obinationes ex obto ... poli, et qualibet alia re, qq oib oveniret def° entis rois. Adde, qd oxretu albi pbaru ovenire, qd bo sit, sumpto albo qdditative, ut bi authores accipiunt ... qdditative in albo ; nq illud oxretu ex Pno, et albedine e aial rale ;/g ... in illo oxreto osistit bo. Dices, et bene ijs oib ovenire illas defs, roe partis n v° roe totius, ita ut qualibet pars oxreti albi pertineat essaliter ad ho... aut qualibet creatura ad ens rois. idq ego oio, qui soluq otendo cognit... ex parte essali entis rois a se fieri, etsi pars essalis sit illius oxreti q... tative oiuncti (ut ab adversarijs accipit qdditative) qd ex illa, et ente ... osurgit. ex qq pt ad ...

Urgeas ; illa cognitio oxretu illud ostituens ee pote pars entis rois essalis ;/g de facto e : pbo coa ; qd de facto n e essalis pars, impole e ... aliq sit pars essalis ;/a qd aliq pote ee pars essalis, de facto e pars : q... ... in eo, qd essalia prata, oveniunt rei nari, et in narijs idq ... esse, id ... narie ... pot ee, ... nunc 1° ans ;

[illegible]

fingit, et cognit[illegible]

secret sit pars effalis entis rois; [illegible]

sit coa.

Rx illa cognit posse ee parte effala alterius entis rois, q fin- geret per cognit reflexa; n tn posse ee p entis rois a se ficti; ad cuius recta intelligentia adverte. q bo, et equus apprebendunt, ut ide fieri ens rois per ista apprebensione, solu constitutu per illa, duas p bo, et equus me- dia ident ficta; hoc ens rois n claudit cognit in sua qdditate; caeteru pote supervenire alia cognitio, quae fingat n ia identitate inter boe, et equu, sed inter bos ee 1a cognit, et tunc resultat aliud ens rois a 1o distinctu, cuius pars e ipsa cognitio; verum huius 2i entis rois n e pars effalis 2a cognitio, q adversarii pbare debebant. nam ego et qui mecu sentiunt n negamus quam- libet cognit posse ee p aliquius entis rois, adveniente alia cognit id fin- gente; negamus tn, qd cognitio fingens sit pars effalis rei illius entis rois, qd ipsa finxit eo ipso, qd finxit.

Vrgeas 2o. demus qd 2a cognitio apprebendat 1a ee p effale entis rois ab illa ficti; ia n solu erit pars 1a cognitio rei novi entis rois, sd etm rei 1i, qd ipsa finxit. Rx tunc idem fingi, q apprebendit ut pars effalis illud, qd n e pars effalis, cognoscit quidem ee p effale 1i entis rois, sd falso, c anteqm illa cognitio taliter apprebenderet eet ia 1m ens rois constitutu sine illa, et quemadmodu cognosco boe ee equu n facio, ut vere bo equus sit, ita c cognosco illa cognit ee p entis rois, qd finxit, n efficio, ut vere sit illius pars, sd solu, qd apprebendat ee, c tn n sit, q 1m ens rois n reddit impole per illa p superadditu, sd per illud, qd antea bebat; reddit vo impole per illa cognit tanqm per p novu ens rois consurgens ex eo, qd 1a cognitio apprebendat pars effalis 1i entis rois antea ficti c pars effalis n sit.

Instas, etsi n sint vo p illa, quae apprebendunt rei illius, cuius p

ee apprehendi in .. pte in ee cognit, qd sufficit, ut aliqd entis rois, qd jovis ostituit per ptes, qua apprehendun ee tales, sint; at ista cognitio, qua apprehendi pars illius entis rois, finxit, n sit vere pars erit in ee obiivo, qd sufficit ad h ut dicatur entis rois pars. Rx ad ens rois n requiri, qd ptes ea sint, tere quidē ptes ee obiivas, si tn per illas ostituat in ee impole (qa si, el ee obtū impole) at illa 1a cognitio qmvis apprehendat ut pars (et ut ostituens in ee impoli) n illud ostituit in ee impoli, sd supponit, ut tale ostituens, ac pinde n el pars essalis 1 entis rois, sd 2, cui dat ee impole in re.

Obiunt 2o. ens rois accipit suū ee ab intu; sd ab intu n accipit, negß accipere potest, pter dnoatne extrinseca cogniti; ḡ ens rois in illa denominatne ssistit, sd illa dnominatio el vereūs; ḡ intentuz. Ḡfa qa totū ee entis rois el cognosci, sd ens rois el suū ee; ḡ el suū cognosci, ḡ cognitio el de essa entis rois: Rx distinguendo marē; accipit suū ee essale, nego marē; accipit suū ee existentiale, seu actuale, ocedo marē; distinguo etiā roēns; ḡ ens rois ssistit in dnoatne extrinseca taliter, qd illius existia ssistat in fra denominante, et essa in obto dnoato, ocedo ḡ; taliter, qd utrumqß pertineat ad essā, et hac in illis ssistat, nego ḡ; intus n dat obto, qd impole sit, sd, qd sit actu illud, qd ex sa impole el; et pptera n dat prata essalia entis rois, sd pratis dat actualē existiā intentionalē. Ad Ḡfā dixi iā totū illud ee actuales entis rois ee cognosci, n u totū essale; sd totū essale eet illud, qd cognoscit, et distinctū el a cognitne.

Obiunt 3o. Metaphorici, qdo aia se apprehendit ad mū concurrij, ut puellā .s. oculis, aurib, et capillis pditā, tunc imaginaria illa aia puella het qdā ee, qd antea n hebat, in quo quidē ssistit ens rois ab aia tunc efformatū, sd illud ee de novo pullulans n el vr; ḡ el metaphoricū; ḡ in illa entitate metaphorica sitū e illud ens rois; sd idē argtū fieri pot

[illegible]

[illegible] nos [illegible] nario illi inhaerent [illegible]

tiones quas a se separare non potest, atque se cognosc[illegible] tali cognit-

nario oritur quaedam pullulatio imaginum, non quaedam reali. ex quo, sed metapho-

rica; sine ei oboritur erroris sedes, ait [illegible] lib. 10. de Trinit. c. 8. [illegible]

verum seriparum imagines secernere a se non potest, ut se solam videat, cohaserunt

. n. mirabiliter glutino amoris

R. Cedo dico ita. se apprehendit fingere quidem, et in illo obiecto ficto

ens rationis consistere, quod denovo aliquid esse habet, quod antea non habebat, nimirum cognosci;

praeter cognosci autem nullum aliud esse habet, quod antea non haberet, nam cum ibi duo solum con-

currant, et illud obiectum esse impossibile, et intentionaliter existere. primum antequam cognos-

ceret dabatur; 2um solum est cognosci. recole duplicem sensum metaphoricae entitatis a

me explicatum, dum contrariam reiiciebam sententiam: Ad confirmationem distingo antecedens; nario inhaerent;

. i. quadam necessitate orta ex dependentia a phantasmatibus, et sensibus, [illegible]

intelligunt inhaerere, cum re ipsa non inhaereant, concedo antecedens: alio modo inhaerent,

nego antecedens, sed et consequentiam; et haec est eius immunditia (. s. animae inquit Augustinus ubi supra). quo-

niam dum se solam nititur cogitare, hoc se putat esse, sine quo se non potest cogitare.

unde constat Augustinum non favere adversariis, cum non dicat illam inhaerentiam non esse, sed

solum ab anima putari esse, quia sine illis imaginibus nequit se cogitare.

Obiiciunt 4o. delusa Gentilitas Deos aureos colebat, in quibus Dei-

tatem existere cognoscebat, unde magna derivaretur felicitas; ergo Deitas habebat

aliquid esse ultra cognosci in illis idolis; probo consequentiam duplici ex capite. 1. quia quando cog-

noscitur ens reale, vere datur hoc, quod est cognosci obiectum, et tamen non datur existentia Deitatis

in idolo; ergo quia aliud esse habet Deitas illa ficta praeter cognosci. 2o quia nullus

movetur ad colendum, et adorandum id, quod solum habet cognosci; sed gentilitas movebatur

ex Deitate idolo inhaerente ad illam colendam, et adorandam; ergo non habebat solum

cognosci, sed aliud esse metaphoricum denuo communicatum medium inter purum nihil,

et ens reale. propterea fortasse dixit S. Thomas. 1. parte q. 16. a. 3. quod non ens non habet

in se, unde cognoscatur, sed cognoscitur in quantum intellectus facit illud esse cognoscibile

producendo. s. aliquã entitatẽ metaphoricã, unde tunc p̃t cognosci idolum.

Rx negando maiorẽ. Ad 1ᵃᵐ probᵉᵐ n̄ asserere quacunque cognosci [illegible] seu existᵃ entis rōis ficta Deitatis, c̄ neque cognosci unius entis realis cognosci alterius: concedo vᵒ ultra hoc, qd ē cognosci illã Deitatẽ nullũ aliquid here existᵃ in idolo; ideo Augᵘˢ dixit lib. 8. de Trinitate. Ad 2ᵃᵐ probᵉᵐ distinguenda ē maior; nullus movet ad colendũ id, qd sō het cognosci, si id adoranti cōstet, omitto maiorẽ, si adoranti n̄ cōstet id, sd delusus existimet illud ee here, nego maiorẽ. Propterea dixit Augᵘˢ. lib. 8. de Trinitᵉ. c. 4. Cavendũ ne credens aius id, qd n̄ videt, fingat sibi aliqd, qd n̄ ē, et speret, diligat, qd falsũ ē. Patiturque instᵃ hoc argtũ, quia etsi admittat illa entitas metaphorica n̄ hebit in adversariorũ sentᵃ vᵃ ee, sd fictũ; tunc sic, nullus movet ad adorandũ, qd vᵃ existᵃ n̄ het, nec here potē; ergo dicendũ ē. ideo moveri ad adorandũ, quia credunt ee vᵃ Deitatẽ in idolo, c̄ ita n̄ sit. Ad illud, qd addit ex S. Thā satis cōstat ex verbis citatis ex eodẽ loco p mea sentᵃ; nihilominus dico S. Thã n̄ negare neque posse saltẽ a Deo cognosci, ut in se sᵗ; ac proinde ex se hent, unde cognoscant; n̄ tn̄ hent ex se, unde cognoscant ad modũ corporis, et hoc facit intus reddendo illas intelligibiles, ut corpus, n̄ qd sit, sd qd tummō cognoscat in illis ee.

Obiiunt. 9ᵒ. apprehendi potē unũ ens rōis referri ad aliud ut sile, l. dissile, media relatᵉ ibi ficta; unde sic instituit argtũ. Regula ē S. Aug. 7. de Trinitate, qd oē illud, qd relative dr̃, ē aliqd, excepta relatᵉ; ergo illud ens rōis, qd relative dr̃, ē aliqd, excepta relatᵉ illa; sd n̄ ē aliqd, qd solũ het cognosci; ergo ē aliqd metaphoricũ. Rx concedendo suppᵉ, et explicando Augᵘ, qui sō ostendit n̄ ee idẽ formaliter illud, qd refert, et illud, per qd refert. s. relatio, ac proinde dicit, qdsi auferat relatio, adhuc erit aliqd, sive relativũ reale sit, sive fictũ, qd n̄ heat aliud ee praeter cognosci; ego autẽ ita sentio; neque relatᵉ illã fictã, l. c̄ ente rōis per illã relato confundo. S. 10. multiplex entis rōis species, et series praedicamentalis

Sect.° 10
Multiplex entis rõis spẽs, et series pramalis.

Celebris ē divisio entis rõis, in neg., privat., et relat., cuius meminit S. doctor. q. 21. de vitate. a. 1. mihi tn̄ hæc divisio displicet, duplici ex caussa; et 1.ª q.ª in divisione ponunt duo membra. s. neg.° et privatio, quæ in rõe talis n̄ distinguunt, nisi extrinsece, et accidentaliter; eadē. n. neg.° forma, si in subito capaci sit, dr̄ privatio; in persus inepto pura neg.°; capacitas. autē. l. incapacitas subiti accidentale qd ē, extrinsecusq̄ ipsi neg.° forma, seu carentiæ. deinde, q.ª n̄ ē adæquata, c̄ plura entia rõis sint, quæ n̄ relat., aut neg.; d. qd fictū positivū, et absolutū sit; pp̄ter quæ absolute n̄ ē admittenda ea divisio, nisi forte tradat. p entibus rõis, quæ hent fundamentū in re, ut tradi. vr̄ a S. Tho., et ostare pote ex ipso S. Doctore in. 1. dist. 2. q. 1. a. 3. melius. q divides ens rõis confictū in positivū, absolutū, relativū, et negativū. (quæ divisio etiā exactior esset p ente rõis fundamentali) sub qq membris. O bone Deus! quot otinent figmenta!

Nā sæpe ex ijs, quæ audimus, et legimus aliqd fingimus intra nos sile illis, quæ nunquā vidimus, immo hoc Aug.ᵘˢ asserit se narrāt Lib. 8. de Trinitate. c. 4. necesse ē autē c̄ aliqua corporalia lecta, l audita, quæ vidimus, credimus, fingat sibi aliqd aius in lineamentis, formisq̄ corporū. sī occurrit cogitanti. qd sibi otigisse fatet. c. 6. de Alexandria urbe verba facturo post multa ab alijs narrantib audita: sic, et Alexandriā, c̄ eloqui volo, quā nunquā vidi, præsto ē apud me phantasma eius, c̄. n. a multis audissē, et credidissē magnā ee illā urbē, sī mihi narrari potuit; finxi aio meo imaginē eius, quā potui etc., quā tn̄ imaginē

si ex oio meo qferre posse ad oculos hoix, qui Alexandriam ... fecto, aut oes dicerent n. ipsa, aut si dicerent ... quia imagines alig^{dos} ita q̃ranc, ut n repugnent in re, et tunc ... entia rois; alig^{dos} vo ita, ut repugnent in re, et tunc ss qpria entia ...

Et quemadmodum ex auditis, aut lectis alia fingimus, quae nunquam audivimus, aut legimus, ita ex visis, alia, quae nunquam vidimus. ... latissimus fictionis campus, nunc enim audiendo entia spiritualia, creatimus ... ipsius aëre; nunc audiendo dias, intelligimus foemineas figuras, nunc ... endo species ... fingimus quasdam picturas cum suis lineamentis, et, ut semel dixero, potentia intellectus nalia, ut inalia apprehendere, et ... spus, ut corpus, Deum, ut creaturam, distincta, ut unum, et enverso; ex quibus fit sub ente rois comprehendi accepto comprehendi tot species entis rois, quot sub ente reali species reales, imo multo plures; continet enim substantia rois nalis, inalis, spualis, corporea, et mixta ex his: quantitas etiam, et qualitas ficta, ubi, et reliquorum praedicamentorum species, ita ut nullum sit ens accidentale, vel substantiale, ad cuius similitudinem intellectus nequeat aliud fictitium fabricare, quare innumerae ss divisiones entis rois, quae fieri possent. Favent huic doctrinae plures dd, maxime ex recentioribus Isula Canariensis, et Caietanus in 1 parte S Tho. q. 28. a. 1. nec in re dissentit ... quel disp. 118. 1 parte 67 c. 3. Vide item Inimb. q. 2. in Isagogen. a. 1. a. 5. de entibus rois.

Vnde colliges posse abstrahi ab his oibus roes gnicas, specificas, et individuas, non minus, sua proportione, quam ex speciebus, et individuis realibus, genera realia, et species; quod ita probo; oes substantiae fictae conveniunt in roe substantiae fictae; ergo potest ab illis abstrahi ro cois: probo ans, nam, sive attendamus ee actuale, sive ee essentiale, in oibus reperitur convenientia. nam dicimus existentia est intentionalis, dicimus essentia est substantia impolis sim re; 3 ergo oes conveniunt: sed illud, in quo conveniunt, est praedicabile in quid de pluribus substantiis fictis specie diversis; ergo est genus. Igitur qui recipit mente significatum hanc vocem substantia ficta; non potius recipit hanc fictam substantiam per modum spus, quam illam per modum corporis; hanc compositam ex duplici parte,

spuali, qua illa ex altera spuali et altera corporea: q incipit acceptu coe.

Rsr. hec argo legitima est: est substa ficta spualis; ergo est substa ficta, et non tn hec est substa ficta; q est substa ficta spualis, q substa ficta dantis pt, et est prior subsistendi coa, q est no cois. nec dicas, ee transcendente, qa sit in pdicamento substa realis distinguis roe univoca substa a non transcendenti, ita in psenti duas roes substa distinguere debes, quaru pa asseres univoca, 2a transcendente. Eade roe pbari posst reliquoru entiu rois gna, et spes, quae ordinanda erant ad mu, quo entia realia, servatis servandis: et ad silitudine pdicamentoru realiu alia decem pdicamenta rois poterunt disponi; na e pdicamentu sit recta dispositio, et coordinatio rou edu; tunc, quia gna u, tunc, qua spes usqz ad individua, qd phibet roes coes entis rois ita recte disponere, et ordinare; ut substa de oib substantijs; vivens fictu de oib viventib fictis; quantitas ficta de oib quantitatib fictis, et relatio ficta de oib relationib fictis, atqz sic de reliquis.

Adde et posse cstitui etia quinqz pdicabilia rois; na e dent alia rois, ex sa dictis, alia pdicari posst in qd, tanqua pars essa de plurib entib rois spe differentibus, ut vivens fictu de angelo fictitio, et de hoe eta fictitio: alia tanqua tota essa, ut fictitius ho de Pro fictitio, et Joanne fictitio, alia denique tanqua pprietas, alia tanqua accidentia: non q e, cur q pdicabilia rois cstitui nequeant; nec specialius accommodat, et pportione ad pdicabilia realia declaro, qa ex posteriori dicendis sub fuso cstabit.

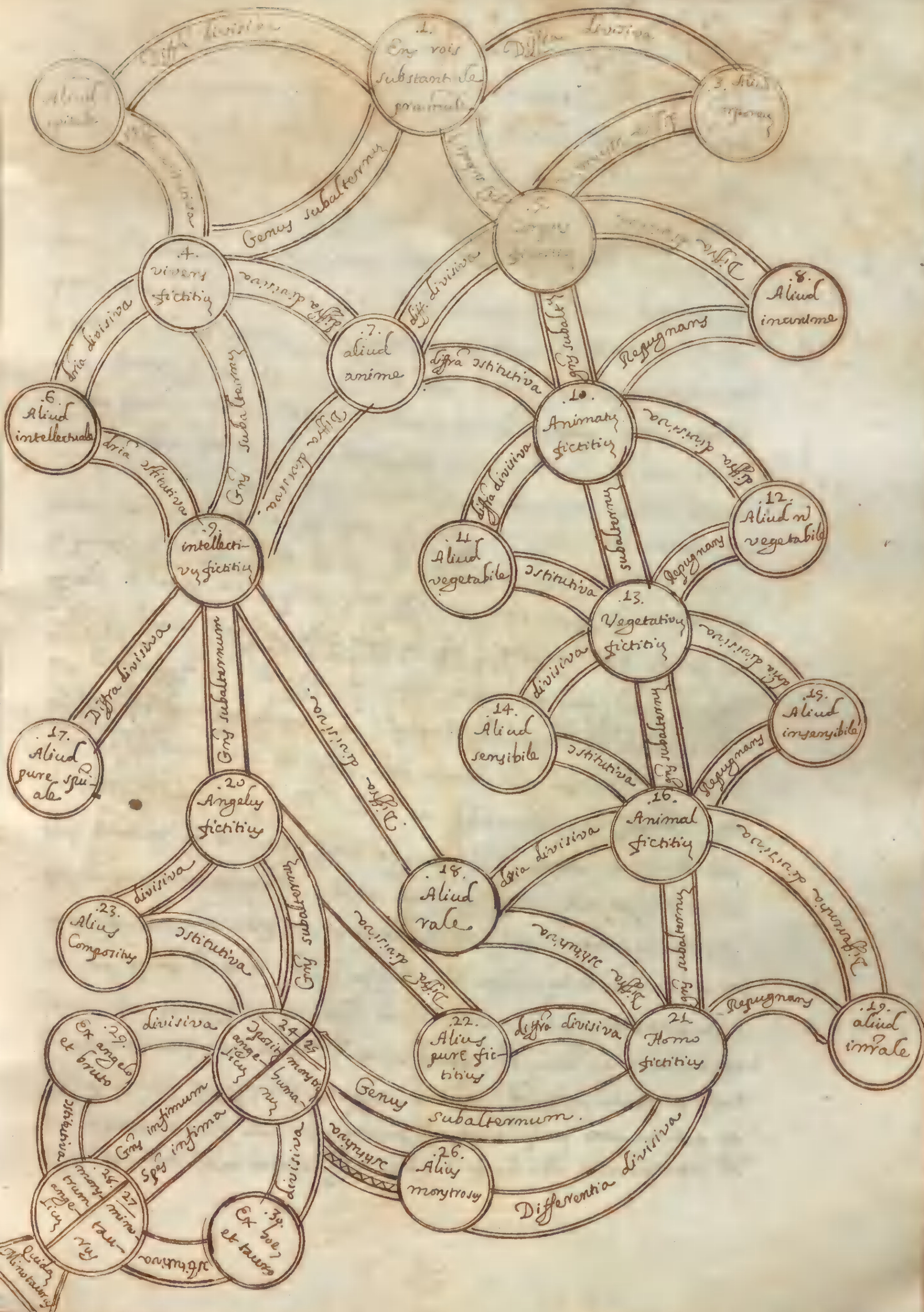
Sd qa alicui displicent spes, et gna rois numerata a me s, opus erit contra, salte, roe mihi efficaciss osrare. roe substa ficta quantitatis ficta, actionis ficta, et sic de reliquis, nihil aliud intelligimus, quam obtu apprehensu, tanqua sit substa, e substa non sit, neqz ee possit, et qd apprehendit, ut quantitas, qd quantitas ee non pote; sd ita pote apprehendi obtu, ut apprehendat tanqua substa, quantas, actio etta, et si non possit ee substa, quantitas, aut actio; q dat substa rois, quantas rois, et rois actio

Rsr, na relatio rois, qua a nemine negr; eatenus dat, quatenus cognoscit in obto quida reus, qui neqz realiter in illo e, neqz ee pote

sed' silicet pate apprehendi aliqd e quant, subst, et qual, qui negassent quantitas, qual, aut subst. neqs ee possit; q iniuste negant illae spes de qd non pbibet, ut hoc apprehendar, et accidens apprehendi quidq en ens rois: qd pbibet, ut ubi apprehendar ut quant, apprehendi, et resultet rois, qd in ut apprehendar accidens ut subst; en subst rois, si sic apprehendar apprehendar etq opus ee Deus, et erit Deus rois; quo pacto discurrere pote noster intus in reliquis; nec video, quo iure, hoc negari possit, si voces n insequamur, nu loquendi fastidientes, re. ipsa tenentes, et approbantes.

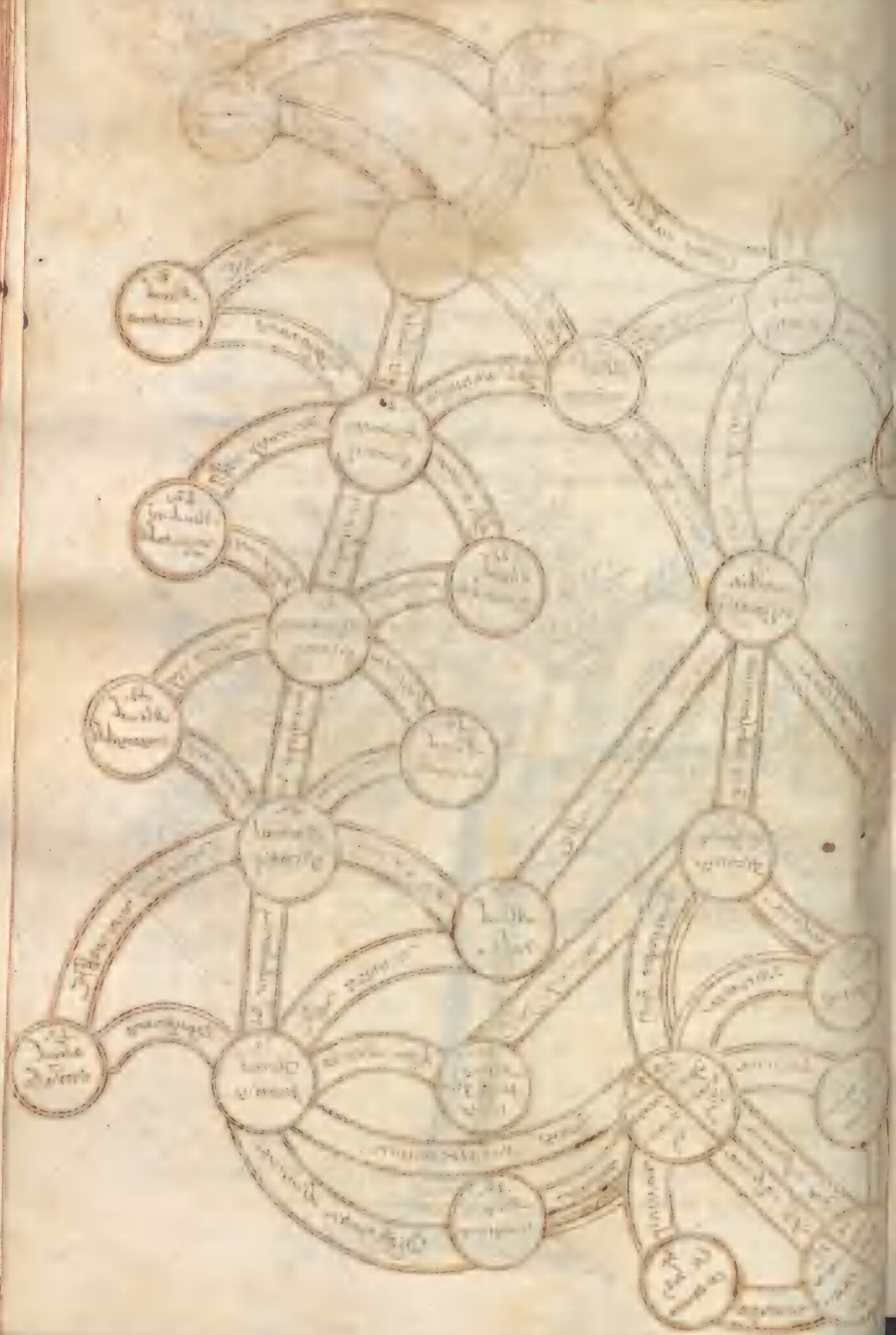
Hec dam nunc sent ad praxim reducenda, si opus n' est maioris fastidij, quae commodi, et utilitatis; pp terea, relictis novem gra mentis, et alijs, quae fieri possent, ut postea ad argta respondens insinuabo subijcio prente figa gramento subst rois, unde ad alia gramenta normam capietis.

.1. Ens vois substant se pma

.4. vivens fictitius
Genus subalternum
.7. aliud anime
.8. Aliud inanime
.6. Aliud intellectuale
dria divisiva
dria 3stitutiva
Diffra divisiva
Gns subalternus
.10. Animatus fictitius
Diffra 3stitutiva
Repugnans
.9. intellectivus fictitius
.11. Aliud vegetabile
.12. Aliud n vegetabile
Diffra divisiva
subalternus
3stitutiva
.13. Vegetativus fictitius
divisiva
dria divisiva
.14. Aliud sensibile
.15. Aliud insensibile
.17. Aliud pure spuale
Diffra divisiva
Gns subalternum
Diffra divisiva
.20. Angelus fictitius
.16. Animal fictitius
dria divisiva
Gns subalternus
.18. Aliud rale
.23. Alius Compositus
divisiva
3stitutiva
Diffra divisiva
Diffra 3stitutiva
Differentia divisiva
.19. aliud irrale
.22. Alius pure fictitius
.21. Homo fictitius
Diffra divisiva
.29. Ex angelo et bruto
.24. 3positus angelicus
.25. monstrum humanum
Gns infimum
Spes infima
divisiva
Genus subalternum.
.26. Alius monstrosus
.28. monstrum angelicum
.27. minotaurus
.30. Ex hoe et tauro
3stitutiva
Differentia divisiva
Quidam Minotaurus

Cum series haec pramentalis reali pramenti seriem imitetur eas, quae probantur ex confesso recta dispositione generum, et specierum pramenti realis, probabit et eius suam proportione; recta dispositio huius pramenti rationis, ideo numeros apposui in quolibet circulo, ut ex correspondentia ad siles in pramento reali collocandos possit speciatim accommodari doctrina, et probationes ibi tradendae; nunc in generali sufficiet notare ab individuo usque ad 1um genus huius pramenti recta consequentia valet. n. optime, et quidem Minotaurus; ergo est Minotaurus; ergo monstrum humanum; ergo homo fictitius; ergo animal fictitium; ergo vegetativum fictitium; ergo animatum fictitium; ergo corpus fictitium; ergo ens rationis. Non tamen valet e converso est ens rationis pramentale; ergo corpus fictitium; neque ex corpore fictitio valet ad animatum fictitium, neque ab hoc ad vegetativum fictitium; et sic de reliquis.

Et idem probari potest de alia linea, ubi Angelus fictitius positus est; evidens indicium, quod ea rationis, ad quas valet consequentia, et a quibus non valet ergo, sunt superiores et priores, ut in figura posita sunt. Id hic animadvertendum non est in hac serie angelum, et hominem esse genera (quod etiam fieri debet esse in pramento reali suo loco notabo) et continere infra se alia genera, et species; ideo in n.o 29 collocavi monstrum humanum quod non est de essentia hominis ficti ut sic, et potest variari de pluribus monstris humanis, specie diversis, de Satyris, Minotauris, Harpyijs; et n.o 27 situm est Minotaurus una ex speciebus sub monstro humano existentis indifferens ad plures Minotauros. N.o 22 est hac differentia pura fictitius, per quam denotantur homo, et angelus ficti extra propria natura; angelus ut intellectivus spiritualis pura, et indivisibilis; homo ut animal rationale, sine addito repugnanti naturae angelicae, aut humanae: neque n. ex eo quod homo sit fictus, statim est monstrum humanum, nam fictus homo ex eo dicitur, quia fingitur animal rationale, quod ea non potest in re; caeterum hae prata ficta sunt naturalia homini, et sine monstrositate constituentia; monstrositas autem tunc dabitur, quando ex ijs pratis hominis naturalibus, et ex alijs brutalibus fiat unum compositum; itaque ea prata constituentia hominem fictum monstrosum, quae si res ipsa essent, constituerent hominem monstrum; et ea solo fictum constituunt, quia ea non possunt in re esse, idest si essent extra propria natura, et absque ulla monstrositate homo

ex illis constitueret.

Ergo ens fictitium quod indifferens ad ens compositum, et ad ens pure fictum. Eadem dixero de angelo, qui, ut fictus sit, sufficit, si aliquid concedat ut intellectivum pure spirituale indivisibile, vivens etc. et tamen in re separata nequeat haberi; at, ut sit compositum, opus est, ut apprehendantur partes essentiales unitae etc.; quod minime necessarium est, ut angelus fictitius sit: ergo angelus fictitius est quod indifferens ad angelum compositum, et ad angelum pure fictitium, neutrum exigat, ideo dividimus angelum fictitium per compositum, et pure fictum, et ex genere angelus et differentia n° 23 posita constituimus compositum angelicum n°, inclusum, quod de pluribus compositis angelicis specie diversis ab intellectu fictis praedicari potest; est ergo genus; nec ultra divisum est compositum angelicum ob vitandam prolixitatem maxime cum alia linea usque ad individua descendat. S° 11. differentias expedio, quas contra hanc doctrinam objiciunt.

Sect. 11.

Differentias expedio, quas contra hanc doctrinam objiciunt.

Objiciebant. S. Thomas quodlibeto 1. a. 2. Dicendum, ait S. D. quod relationes differunt in hoc ab aliis rerum generibus, quia quaedam alia genera ex ipsa ratione generis habent, quod sint res naturae, sicut quantitas ex ratione quantitatis, et qualitas ex ratione qualitatis. Sed relationes non habent, quod sint res naturae ex ratione sua ad alterum. (idem docet quodlibeto 9. a. 4. et q. 28. 1ae partis. a. 1. et q. 2. de potentia. a. 5) urgens sane locus! atqui expositores compulit in varias abire solutiones; omitto Caietanum, Canariensem, et Vannelum in locum ex 1a parte citatum, quia non bene satisfaciunt, et respondeo ex doctrina mei acutissimi Vazquez. 1. p. tomo. 2. disp. 114. c. 3. n°. 16. ideo S. Thomam ea peculiari ratione dixisse de relatione, et negasse de aliis

generib, q^a sub rõe relationis aliquae relat rois otinent q absolute relat dnr etti si inter extrema re ipsa relata sit oppositas nas; vero sub ijs generib nulla spes rois otinet, cui absolute possit evenire nomen quant vel qualitas; at pinde sub pramento relationis so admittit S Thas ea spes rois, n vo sub alijs; n q^a sub alijs nominibus pramentoru v. g. sub quant quant rois n sint, id q^a quant mere fictae n dnr absolute tales, qui n. dicit absolute quantitas signat aliqd sm nam vere existens, qui vo dicit absolute relatio n signat ex se relat, quae sunt res ex se, sd pote simpliciter etia signare aliquas relat n fictas, ut iam explico.

Itaqz S. Thas relat fictas a rõe conatus e ponere sub rõe relat absolute; eadem n. rõ e de bis relationibus rois, atqz de reliquis generibus a S Tha negatis x^a adversarioru intellig; e autem aliud genus relat rois, s. actus intus comparativus, qui n solu fingit in actu signato rus in obtis, c comparat, d. et ipse in actu exercito refert unu ad aliud, et propter id dr absolute relatio ipse actus intus, n realis, q^a illa n het extremu relatu ex se, neqz ficta, sd rois, cut dicit mediu inter utramqz; et propter bas relat rois, quas aliqui vocant relat sm dici dicit S Thas, qd sub gne relationis otinent relationes aliquae rois; at oceptus, qui efficiunt ficititias qualitates, et quant in actu signato, n quantificant (ut ita loquar), aut qualificant in actu exercito, sd relat sm dici referunt, et ideo n pote illis cpetere, qd sint subst rois, quant, aut qualit, sd obtis fictis ab ipsis, qq n simpliciter nomen quantitas, sd c addito diminuente rois evenire pote. Longior forte fui, quam res exigebat, ut deinceps mens S Thae cuivis pateat, neqz aliud sentire videat, quam re ipsa sensit, et sensisse plures putarunt verboru cortice decepti.

Obies 2°. si ex eo, qd aliqd cognoscat, ut quantitas, aut qualitas, et^a c neqz quantitas, neqz qualitas ee possit, daret quant, aut qual rois; et pterea, si ex eo, qd, bae quant rois, et qualitates, bac rõe dent, ostitui deberent decem pramenta rois, etia deberent ostitui multo plura, d. hoc inauditu e. lq. maior pr, q^a dat aliqd ens rois, qd ad nullu ex decem pramentis pertineat

v.g. ɔtinuū rois, cuius medietas sit quant., et alia medietas subst.
argentiū ɔponendū sit exū, fingamus aliqd ɔtinuū, cuius 1ª pars
subst.ª 2ª quant., 3ª qualitas, 4ª actio, et sic de reliquis pdicamentis
figmenta ad nullū pdicamentū rois pertinent, maxe 2ū, cū n sit maior
quare pertineat ad unū quā ad aliud; ergo ad minus dabunt' undecim
pdicamenta, immo cū numerus figmentorū possit in immensū crescere
terit etiā crescere numerus pdicamentorū.

Confr. 1º fingi possūt plures Dij spe diversi, plures n.º
plures gnē: ergo poterit fieri novū pdicamentū entiū diorū; nec sufficit r
dere, qd Deus sit simplicissime ens ɔpositionis incapax, nā hoc vz het de vo,
fictitio nro Deo, n de fictitijs; num intus n poterit eos illos imperfectos c
gere. Confr 2. quia etiā ss entia rois negativa; ergo poterunt fieri pdicamenta
negativa rois; neqs etiā satis e respondere, qd etiā in verū nā dent' neg.
alis, q tn n ɔstituant novū pdicamentū, quia in pdicamento so ponunt' entia
positiva: ɔ urget, neg.e ideo n ponunt' in pdicamento, quia n ss ens, sd n ens
at neg.e rois ss vere entia rois, ac proinde debent here sua gnā, et spēs et
riegs pdicamentale

Posset aliquis huic argto rendere negdo maiorē, et ad exa ibi adducta
asserere pertinere ad varia pdicamenta sm diversas sui ptes; nā, quemadmodum
adversarij tenent' admittere etiā in pdicamentis realib', qd eadē entitas m
in qua ɔcurrunt actio, et passio, sm diversos sui ɔceptus pertineat ad diversa
pdicamenta; et qd idē Christus Dns sm aliqd sui ponat' in pdicamento subst.
sm aliud vº n': ita a fortiori in psenti possemus nos admittere eadē in pdica-
mentis fictitijs, quin in aliqd absurdū relabamur.

Nihilominus tn ɔcedo maiorē adversarijs; qd inde? hoc e absurdū
nego minorē; absurdū quidē e plura, quā decem pdicamenta realia admittere
sit etiā e absurdū duo tm pdicamenta admittere; sit ergo tu absqs scrupulo
duo tm ɔcedis pdicamenta rois, negatis reliquis, qd miraris, qd plura ego
admittā figmentorū pdicamenta; itaqs noster intus vi pollet ad figmenta

in [illegible] nera, et in [illegible] dita fabricata [illegible] ex [illegible] in [illegible] nera gramen tora gina erigi, et disponi: admitto [illegible] quae nihil urgent, ac absurdi eliciant nec [illegible] ornabo, an satisfaciat solutio exhibita. 2.a [illegible], et si insufficiens eet, nec posset replicari [illegible] adversariorum instantiis, et discrimina ibi assignata, tn nullum absurdum est, si admittat [illegible] in [illegible] nario admittendum ee mihi persuasum hoc.

Obies 3. si substa rois constitueret caput gramenti distinctum ab eo capite qd constitueret quantitas, n' posset dari aliqua ro superior ad utrumq, q vere eet genus, ast dat aliqua ro huiusmi; q subst, et quantitas rois n' constituunt duo gramenta diversa: minor pr; q ens rois, qd fieret in gramento subst, si fieret componendo ptes, q nullo mo componi possint, conveniret c alio ente rois simili mo facto in gramento quantitatis, in roe .s. figmenti, et compositi rois sine fundamento in re, neq vere utrumq eet compositum rois sine fundamento fictum: praeterea duo illa capita gramentorum convenirent in roe entis rois absoluti, qut absolutum distinguitur a relativo; g abstrahi posset alia ro generica ad illa gramenta.

Hoc argtum efficacissm indicavit quidam modernus oriae sententiae tenaciter adhaerens; et forte haberet vim, si gramenta eent realia (aliqd dicam, cum alibi sile argtum solvero). at in gramentis rois n' adeo urget, ut urgere putat hic recentior. nam hic absurda n' ss, quae eent in gramentis realib, ut ex superius dictis aperte constat. ad argtum (g omitto maiorem, et distingo minorem; dat aliqua ro superior capitibus gramentorum, quae sit genus, nego minorem; dat ro aliqua superior aliqq inferioribus, quae sit genus participatum a latere, concedo, aut omitto minorem; ad probem; compositum rois ut sic n' e' qd superius ad caput gramenti subst, et quantitatis, ut evidens e', nam si eet superior, de illis praedicaret essentialiter, unde fieret, qd nullum eet ens rois subitale, l quantum, qd n' eet compositum; hoc autem aperte fm est, e' hr substa Angeli ficta, quae n' est composita, et etiam alia plura dant, quia noster intus in quantitatis gramento p libito fingere potest, ut simplicia; neq recte valet; e' ens rois; g compositum rois; valet tn bene; e' compositum rois; g ens rois: g q compositum rois n' e' genus ad capita

pramen oru.

Adsi ve damus illa duo figmenta, ?gar ea ?venire univo?
?positi ut sic, n existit, q ?positu, ut sic, rois, sit ?a capita, sd q alii ?
ticipant illud genus aliqua inferiora pramentoru rois, ut videri p?
Angelo, et hoe, qui participant ide genus intellectivi; n q intellectivus ?
rius ad aial, qd e hoe superius, sd q aliunde per d?ia particip ?
intellectivi, qd n participabat ex sua linea recta, qua descendit ?

Istaret plane hoc si in una fig.a oia pramenta distribuerent ?
qsi aliqd discrimen pote excogitari in hoc gne participationis, q sic ?
cipant ide genus duo pramenta diversa; etsi n in summis capitib ?
v°, et hoc pertinent ad ide pramentu; nihil obstat, q plura fi?
categorijs q re ipsa in alijs repugnarent, (ut omitta mo, ?
mentis realit repugnet) ac pinde admittendu: nec maior diff.ª e in ?
qua in baxbrato admittendo in hoc pramento, aut in ?cedendo ?
?posito; quae oia in alio reali pramento absurdiss.ª forent. Ad illud ?
addebat, nimiru duo capita illoru pramentoru ?venire in roe entis
absoluti; ?cedo: sd addo ee roe transcendente; quemadmu et, ad Deu, et
creatura admittimus oes (x.ª sana Phia sentientes) subst.ª transcende?
et ens siliter ad oia pramenta, et accidens ad novem: utrum ?
trahi mo cois entis ?pleti, aut subst.ª ad Deo, et creaturis alibi discutien?
Hac dixerim, ne nimis excrucientur ingenia, si aliquas observare ?
in pramentis rois adeo exacte, ac in realibus; c oia sufficit in ?
in ea cognita, mo ?iungendo, mo dividendo; unde mira, et borre?
sultat monstrositas. Q.° 4. de caussis entis rois. S.° 1. utru ens rois ?
qua caussa, et quae illa sit?

Q.° 4.

De caussis Entis Rois

Sect.o 1. V. Ens rois beat aliqua Caussam. Et Quæ illa Sit.

Ca 1m punctum, an. s. ens rois beat aliquam caussam sui ee, negavit Sonzinas. Lib 6. Metaph. q. 18, quem optime urget Maironus in qdlibet. q. 6. a. 1. §. Ad istam duplici hac roe a nobis latius pponenda. 1a simple e' qd aliqd transeat demu de n' ee ad ee, qui beat aliquam caussam sui ee; sed ens rois transit demu de n' ee ad ee; ergo bet aliquam caussam sui ee: narra negat Sonzinas; si n' transeat de n' ee reali ad ee reale, et male negat; nam ex illud, qd e' ex ea roe, quare e' debet bere aliqd, per qd transeat de n' ee ad ee, ut mihi evidentissime e', et pbo; contequam ens rois eet, 1 dabatur aliqua virtus potens coicare ee; In'? si 1m? beo intentum; illa virtus vocatur caussa, si 2m. (g n' bebit ee; pbo coam, q nunquam bebit ee illud, qd n' e' actum, neq. pote' bere aliqd, a quo illud ee coicet.

Pbat. 2o. Maironus. oe, qd attingit ee (1 qd idem e', oe, qd bet ee), aut e' a se, aut e' ab alio; ex his duobus nario unum e' admittendum a Sonzinate; sed n' ccedet 1m, secus ens rois eet Deus; g admittet 2m; sed illud, qd e' ab alio bet aliquam caussam, nimirum id, a quo e'; g ens rois bet aliquam caussam. Confr. nam rogo, quare prius n' habuit ee ens rois, qa. si n' dependet ab illa caussa in suo ee, quare ab aeterno n' fuit? ideo n. Deus ab aeterno e', qa a nullo dependet, ut sit. Confr. 2o qa ens rois n' nario existit, sed ctingenter; g ee entis rois dependet a causa Libera; pbo coam, q oe ctingens dependet ab agente Libero, ut in Libris de aia pbabo; g ens rois ctingens pcise ex eo possit ee, et n' ee dependet ab agente Libero, sd illud aliquo mo e' caussa, a cuius opatione illud pendet; g ab opatione agentis Liberi dependeat ee entis rois, agens Liberum erit caussa

[illegible] ɔ impo[illegible], ut oib' immutatis nunc sit aliqd [illegible] q̃d fuerit xª illud idẽ manans idẽ, semper esse nat' facere idẽ [illegible]
rois denuo [illegible] oia se [illegible] [illegible] antea, secus [illegible]
n' producebat, neq̃ [illegible], ita neq̃ [illegible]; ĝ illo postea produ[illegible]
ss sess. d. [illegible] debet claudere produc' entis rois, alioqn [illegible]
eet impductẽ; ĝ dat' aliquo nõ caussa entis rois, unde oriat', illa [illegible]
Isule atque 4ª a Sonzinate sibi obtẽ ubi sª.

Hoc semel ɔstituto, restat inquiramus, quænã ista caussa sit, et sane dubiens procederemus, si plura caussarũ gña n' distingueremus, et in unoquoq̃ gñe dicendũ sit statueremus; ĝ recepta satis e' divisio caussæ in efficientẽ, finalẽ, fſalẽ, et mãlẽ, nã exemplaris ad unã ex numeratis reducit'. duæ priores ut tales n' ss effectui intricæ, duæ vº posteriores tales oĩa intricæ semper sit. dixi duas priores, ut tales n' ee intricas, n' q̃ aliq' unitæ n' sint effectui producto, sd q̃a n' caussant ut tales per sui exhibitionẽ effũ, ita ut ptes illius sint; caussa efficiens illa dr, quæ n' per sui exhibitionẽ sd medio influxu dat aliqd a se distinctũ effũi q̃ñ producit'. Caussa finalis e', quæ nos movet ad aliqd efficiendũ; caussa mãlis, quæ per sui exhibitionẽ ɔstituit ɔpositũ tanquã pars fſã recipiendo, fſalis vº, quæ informando ma[illegible] caussat ɔpositũ intricæ tanquã pars; hæc ad intelligentiã quæstionis pro[illegible] pñe ex alibi dicendis vocata ss.

Iã videamus an ad ens rois oĩa gña caussarũ [illegible] rentia qãlibet illarũ caussarũ genus ɔcurrere posse ad entis rois ɔpositionẽ et productionẽ; nec aliud sentit Pater Suarez tomo. 2. metaphysicæ disp. [illegible] sect. 2.; nã bene pote' fingi aliqd ens rois ad m̃ũ ɔpositi nãlis ɔstans mã, et fſa; ĝ bene pote' ens rois caussã mãlẽ, et fſalẽ. De anti[illegible] dubitabit, qui id negat posse ɔcipi a nro intu, ab intu autẽ posse [illegible] Quis negabit? pbo cõa; q̃a caussa mãlis entis rois illa pars dr, quæ [illegible] prehendit' ut subiectũ alterius partis obiectivæ ɔstituentis ɔpositũ impossibile; caussa fſalis illa dr, quæ per m̃ũ fſæ apprehendit' ɔstituere ɔpositũ

illud chimaricum informando fictitium rem; sed [illegible] pon obiectum
ex his partibus constitutum; ergo dari potest caussa materialis, et formalis entis rationis.
Deinde ea, quae fiunt ab agente libero ut tali, possunt habere caussam finalem, sed plura entia rationis fiunt ab agente libero ut tali; ergo possunt habere caussam finalem. maior probatur; agens liberum ut tale potest pro libito sua operationes ad hunc, vel illum finem ordinare, ut ipsa nos experientia docet; ergo ea, quae fiunt ab agente libero ut tali possunt habere caussam finalem.

Circa caussam efficientem mihi dubium non est esse intellectivam potentiam. Est valde communis sententia, et illud ipsum entis rationis nomen prae se fert; sic Suarez tomo. 2. Metaphysicae, disputatione 54. sectione 2. nº. 4. et sine dubio S. Augustinus, et S. Thomas locis supra relatis. Aureolus 1. [illegible], distinctione 9. priori parte a. 1. titulo, quod intellectio habet duplicem habitudinem. Scotus. q. 4 ultimum ad 3um. Massius. s. 3 ultimum. q. 1. ad 1um. ... Negesse est cur in re adeo communi multum immoremur. doctores allegantes: probatur. 1. illa potentia potest efficere ens rationis, quae potest illi communicare existentiam; sed intellectus potest illi communicare existentiam; ergo potest efficere ens rationis; ergo est illius caussa efficiens; consequentia est legitima; probo minorem: entis rationis existentia, ut iam probavi, est cognitio illius aliter ac esse potest; sed hanc cognitionem potest intellectus communicare entis rationis, ut evidens est; ergo potest illi communicare existentiam.

Probatur 2º. illa est caussa efficiens entis rationis, quae est caussa efficiens fictionis; sed intellectus est caussa efficiens fictionis; ergo et caussa efficiens entis rationis; maior probatur, quia efficere ens rationis est fingere; ergo quod est caussa fictionis est caussa effectiva entis rationis: ad quod suppono duplicem caussam posse excogitari rationi obiecti ficti; alia est formalis extrinseca, qualis est fictio formalis, alia efficiens, quae efficit hanc fictionem formalem; et haec est intellectus, quemadmodum ratione obiecti, quod fit album, duas possumus considerare caussas; aliam formalem scilicet albedinem; aliam efficientem, quae est effectiva albedinis: unde sic arguitur; illa est caussa effectiva obiecti, ut albi, quae efficit albedinem in subiecto; ergo illa est caussa efficiens entis ficti, ut ficti, quae efficit fictionem obiecti, sed intellectus efficit fictionem obiecti, ut iam probo; ergo est caussa entis rationis, ut ficti, et chimarici,

per minor huius, et primi sylli; efficio formales, quia se habet hic sicut albedo ad albi, proportione servata, et cognitio ipsa intrinseca illam cognitam; quae et efficit fict?

Respondent aliqui modernorum intrum ea causam mediam ens rationis nullam immediatam causam efficientem habet ... sed ... dubio huius opinionis assertores, et mihi hac ratione oppositum vincet ... inter intrum, et ens rationis mediat alia causa efficiens, vel non mediat: quod extremum admittis? si 2um, habeo intentum, nam illa est immediata causa efficiens cuius effectus, inter quam, et effectum nulla alia mediat. Si Primum rogo an illam causam mediantem, et ens rationis mediet alia causa efficiens, vel non: si ... etiam habeo intentum: si 1um, ulterius repetitur superior interrogatio, donec ... niamus ad aliquam causam efficientem, inter quam, et ens rationis non mediet alia et illa erit immediata, nisi forte audeas processum infinitum devorare in causis efficientibus entis rationis.

Dicunt alij ens rationis habere quidem immediatam causam efficientem, non esse intrum; esse vero cognitam; falluntur tamen: ensuper probo; illa est causa immediata efficiens, quae immediate efficit existentiam; sed non intrum immediate efficit existentiam entis rationis, ergo est immediata causa efficiens illius: maior patet, quia ... duo inveniuntur, et connexio metaphysica praedicatorum essentialium, et quod haec realiter existant, primum non caussatur, sed res habent ex se: 2um solum ergo illa est immediata causa efficiens, quae immediate caussat existentiam. Iam ... nitur esse existentiam entis rationis, et hanc immediate caussari ab intrum probatum ... ergo intrum est immediata causa efficiens entis rationis.

Probatur 2o impugnando adversarios; cognitio non est causa efficiens entis rationis; ergo intrum est causa immediata effectiva: probo antecedens in nihil cognitio ... cienter caussat entia rationis; ergo non est illius caussa efficiens: negas antecedens, sed probo, quia in ente rationis duo tantum sunt, et quod sit impossibile ... , et quod intus ... naliter existat; sed neque 1um, neque 2um efficit cognitio; ergo etc. ens rationis nihil cognitio efficit; maior supponitur, postquam entitas metaphorica resultans ...

[illegible] 5

[illegible] repraesentam [illegible] impoa [illegible] discrimen [illegible]

i ypoe, i neqꝫ n. [illegible] efficit i ypoe. [illegible] [illegible] [illegible]

dici potu, qd illa cognitio caussat exist^a^ obtiva; tene qꝫ [illegible] semp [illegible] exist^a^ ex g^te^ obti [illegible] ne q^a^ dat^r^ ros; et n^l^ reßo, urget argam; illa exist^a^ obtiva [illegible] bet et existere intentionaliter in mente, et ee impolq [illegible] req; sd neutruꝫ horuꝫ caussat efficienter cognitio, ut [illegible] argtabamur; g^o^ neq [illegible] efficienter caussat a cognit^e^ illa exist^a^ ex g^te^ obti ficta.

Ex hoc toto discursu iure colligaꝫ, actionꝫ, qua pducit intellectio fingens, ee caussalitatꝫ intuꝫ ad ens rois pducendꝫ; naꝫ illa e caussalitaꝫ intuꝫ, ad ens rois pducendꝫ, quae e caussalitaꝫ intuꝫ ad pducenda ex g^te^ illius; sd talis e illa actio; g^o^. Caute tn notabiꝫ, taꝫ intꝫ, quaꝫ act^o^, qua pducit intellectio, se hre metaphorice in ordine ad ens rois, ut iq alibi dixisse memini, et iteruꝫ dicam, duꝫ argta solvero.

Sd antequa id pstꝫ notabo discrimen inter caussaꝫ efficientꝫ, malꝫ, fralꝫ, et finalꝫ; naꝫ 1^a^ ita naria e, ut nulluꝫ ens rois sit, qd n habeat caussaꝫ efficientꝫ; et nulluꝫ e ens qd n heat exist^a^ intentionalꝫ per pduct^e^ rois caꝫ: reliquae v^o^ n sl adeo nariae, ut ad ora entia rois decurrant, plura n. sl, quae caussa finali carent, si malꝫ, et fralꝫ heant, ut pt in cpositis ex fra, et ma fictis, quae tn ad nulluꝫ finꝫ ab agente ordinant, sd casu, et per primas apprehensiones fingunt; plura itꝫ sl, quae frali, et mali caussa carent, hent tn finalꝫ, ut subst^a^ simplices cplete ab intu fictae, et ad finꝫ ordinatae; alia deniqꝫ sl, quae taꝫ mali, quaꝫ frali, et finali causa destituta sl, ut [illegible] e in substantijs simplicibus nuper dictis, q^do^ ad nullꝫ finꝫ ordinant. S^o^. 2. argta infringunt.

Sect^o^. 2.

Argumenta Infringunt

bj'cit. [illegible] caussa entis rois . [illegible] effectus caussa [illegible] per suj [illegible] caussa sua , sed entia rois n' acquirunt [illegible] suam neq. possūt acquirere , c' impolia sint) ḡ ett. suppon' [illegible] p̄r, si deberent ee , aut eent per se , aut in alio : [illegible] bent [illegible] n' ss subst.ᵃ neqs etiā inhaerent alteri , ḡ n' sst accidentia ; ḡ [illegible] quando miré ; n' acquirunt ee reale , ccedo miré : n' acquirunt ee intentionale , nego miré : ad prob. dicitur alia entia rois ee per se obtivo, ac pinde ss subst.ᵃ, alia in alio, ac pinde accidentia

Obijs 2°. ō caussā malē entis rois : si daret caussa [illegible] entis rois , ens rois eēt in aliquo subtive ō expressā S. Thō. mentē opusc. 48. tt. 2. c. 1. etsi quaerat, inqt, de tali ente ubi sit subtive, ē nusquā : si n. eet in aliquo subtive, eet accidens, et per cons. ens reale unde sic argtū ɔstruit.ᵘʳ: si eet subtive eet accidens ; sed si eet accidens, ens reale ; ḡ. si eet subtive , eet ens reale ; ḡ nullū ens rois ē subtive atqs ideo , neqs het caussā malē : ℞ S. Thā loquutū de subto reali cui vere inhaereat ens rois ; n' tn de subto obtive tm existenti, secus ɔvinceret argtū S. Thō ō factū

Obijs .3. ō caussā efficientē . intus , in qām pducit cognit.ᵉ [illegible] ē caussa realis , et ppria ; ḡ n' , in qām pducit cognit.ᵉ ē caussa entis rois pbō cōs , q.ᵃ iā , in qām pduceret ens rois , eēt caussa realis , et ppria sic ɔstenditur ; in qām pducit cognit.ᵉ ē caussa realis , sed , in qām pducit cognit.ᵉ ē caussa entis rois ; ḡ , in qām ē caussa entis rois ē caussa [illegible] Memini me iā respondisse ad sile argtū : intus eaqs ē caussa realis ppria cognitionis , ut cognitio ē , n' v.° cognitionis , ut ɔexist.ᵃ entis rois q.ᵃ cognitio ē metaphorica exist.ᵃ, et sit ppria cognitio, ac pinde metaphorica caussa gaudet, in qām exist.ᵃ ē. Alibi exā dedi, n' repetam.

Urges ; qn duo ss idē realiter , qdqd ɔvenit uni in re , [illegible] etiā alteri ; sed ɔceptus cognitionis , et ɔceptus exist.ᵉ entis rois ss idē realiter , qdqd uni ɔvenit in re , ɔvenit et alteri : sed ɔceptui cognitionis ɔvenit ee [illegible] ḡ et ɔceptui exist.ᵉ : idē argtū instaurari pote in caussa efficienti entis rois in qua idē ss hae duo , efficere ens rois , et efficere cognit.ᵉ ; sed [illegible]

[illegible]

[illegible] cognitionis [illegible] existit [illegible] existit [illegible]; ideo respondendo ad [illegible] entis rationis; itaque acceptus realis cognitionis est [illegible] metaphorice existit, et e converso acceptus metaphorica existit cognitioni identificatus est realis cognitio, nec [illegible], et idem diversimode acceptus; unde causare realiter cognitionem sit causare metaphorice existentiam entis rationis, adeo ut in quantum est intellectus realis caussa cognitionis, erit caussa realis entis rationis, sed metaphorica; solum revoco in memoriam exemplum illud risus metaphorici nempe viriditatis, in quo idem efformari potest argumentum, aequivocum quidem, et fallax: caussa viriditatis, ut caussa viriditatis est caussa propria, et realis; sed in quantum caussa viriditatis est caussa risus in prato. Ergo in quantum caussa risus in prato est caussa propria, et realis

Obicies 4o. si noster intellectus esset caussa efficiens plures caussae efficientes possent trahi ad eundem effectum producendum, nec, ut inadaequatae, sed ut adaequatae, sine ullo miraculo. Probatur, nam contingere potest, ut plures intellectus, tum humani, tum Angelici producant cognitiones eandem rem eodem modo repraesentantes, quo res in se impossibilis est, sed tunc dabuntur sine ullo miraculo plures caussae adaequatae, quae qualibet deficiente divisive persisteret ens rationis; ergo ad hoc plures caussae efficientes adaequatae trahi posse absque miraculo. Respondeo concedendo totum, neque ideo absurdum in caussis metaphoricis, sicut nihil absurdum, quod eadem res eodem modo cognoscatur a pluribus cognitionibus productis a pluribus intellectibus, et moralibus Theologis familiare est plures caussas adaequatas eiusdem effectus admittere, ut constaret, si Rex, aut [illegible] aliquid efficeret motus precibus plurium intercedentium, taliter, ut quolibet ex intercessoribus deficiente divisive propter unius preces idem prorsus efficeret: addo consequenter, posse idem ens rationis plures caussas libere adaequatas habere, et plures adaequatas existentias [illegible]

Obicies 5o, si immediatam caussam efficientem intellectus in ens rationis, intellectus non fingit proxime; ergo intellectus non est caussa efficiens proxima entis rationis; antecedens probatur eo, quod non repraesentet proxime rem aliter ac esse potest, et sit actus [illegible]; ergo non fingit proxime

... fingit ... fraliter ...

Ad pb., conc. ans, et distinguo cons; q n fingit primo effective ... fraliter ... Ad conf. primo effective. 1ᵃ sufficit, et ... 2ᵃ. Obies 6. agnoscere potest caussa repsativa ee caussa efficiens rois; ergo n. id. ... cognitioni negandum, sed potius ab intus ... pt, q ideo intelligimus ... ee caussam immentem efficientem, q nulla via ... mediabat inter illum, et effectum producendum: ans v. pr sic: vba consecrationis sunt caussa fralis repsativa, et efficiens corporis Chri dni in Eucharistia; ergo potest caussa repsativa (ac per cons nra cognitio) ee caussa efficiens ... cons. pr, q ideo excludit cognitio a munere caussae efficientis, q e repsativa rois; at ee repsat., ut vidimus, patitur sl ee caussam efficientem ergo.

Rx disting.do ans; bene potest qualibet caussa repsativa ee effic. nego ans; aliqua, conc. ans, et nego cons. Ad pb.; vba consecrationis per modum impetrationis caussant moraliter exist. Chri dni in Eucharistia; n. caussant suam signif., c autem in ente rois n det alia exista pter ipsam ... neq. se ipsam efficienter caussat, quae e intentionalis exista (omitto obiva ... qua sa) fit, ut vba consecrationis possint ee caussa fralis repsativa, et effic. n tn possit cognitio; nec dicas saltem posse cognit. caussare exista ex pte obi ... fictam, nam statim rogabo, an efficienter caussat illam sm prata, qua si ... physica, et sic fs asseres, ut pbatum relinquo, l sm ee actuale, sive exist. intentionalem illius, et sic etiam fs assumis, q ee actuale, seu intentionale illius fictae exista e ipsa cognitio fingens, sd a se illa n caussat effic. ergo neqs caussat efficienter exist. obivam sm ee actuale, sd so erit ... caussa extrinseca fralis.

Obies ultimo ex Sonkinate c adversus caussalit., qua intus ens rois producit. Impole e product. ee nobiliorem suo tro, q nobilitas productionis et cuiuslibet actionis sumit ex tro; sd ens rois e imperfectius quolibet product. et caussalitate intus, q ois productio, et caussalitas intus e ens reale; vel autem ens reale perfectius e quolibet ente rois; ergo caussalitas ... quae producit ens rois. Rx disting.do maiorem: impole e product. ee nobiliorem suo tro, ...

[illegible]
[illegible]
inty ec [illegible] si illa sit imperfecta [illegible]
perfectior cognit. quia absq metaphora producit [illegible]
hae ultima verba, [illegible] si per actionem emanativam [illegible] producere posset, necessario posset esse ens perfectior et nobilior. S. 3. v. apprehendendo, l. potius iudicando intus efficiat ens rois, ubi qd de volunt. censend.

Sect. 3.

V. apprehendendo, l. potius iudic^do^ intus efficiat ens rois, ubi qd d volunt^e^ censend.

Supponam tamquam certum, per iudicij actum fieri posse ens rois; illud recentior quidem addidit restringendo, ut v. habit, quando n supponit effictum ab apprehensione, nam tunc censet n fieri ens rois a iudicio; etsi de 1^a^ product^e^ loquat, v. addidit, nam si supponit productum ex ea supp^e^, n 1° producit postea a iudicio, sd solu' observat: si v. ostendat tunc denuo n fingere intus per actum iudicij observando ens rois, qd supponit fictum, sf^u^ afferit: et manifeste pr: nam, si denuo intus apprehenderem hoc ut equum, et iudicium adveniens iudicet hoc ee equum, vere repraesentat denuo obtum idem aliter, ac ee pote; ergo denuo fingit per actum iudicij, n quidem 1° producendo, sd observando, qd sufficit ut iudicium dicat fingere ens rois: l. pt, si plures hoes successive eundem hoem, ut equum indicarent; tunc quidem idem ens rois ab oibus fieret, et oes intus fingerent, n oes 1° producendo, sd 1us 1° produceret, reliqui observarent; qd idem contingit in caussis realibus, occurrente miraculose alia adaequata caussa ultra 1^a^ ad product^e^ rei, quae iam erat producta; tunc per 1^a^ act^e^ produceret effum, etiam et per 2^a^; caeterum per hanc in eo observatione, per illam in ee 1^a^ productione. per 1^a^ produceret novum noviter; per 2^a^ noviter, sd n novum. Et certe idem argum fieri posset in apprehensione contra adversarios,

iudicio ... ante ...

... voluit ... apprehensionem, quae ... ita apposita ... apprehensio simplex, quoad partes ... obti aliquid, ut ... inhaerens, l, ut qd compositum est. ... tanquam ... ex quo ... compositum, ex qq componi impossibile ... tanquam ... haerens, aut, cui inhaeret aliud: compositam apprehensionem formaliter fingere: ... intum efficienter in mea sententia apprehensionem illam producit] cum fere ... qq libenter assentior, meumque addo suffragium. Ro cuius e quia tunc fingitur ... rois, quando cognoscit obiectum ea roe qua repugnat in re, sed apprehensio composita ita cognoscit obiectum: ergo per illam fingitur ens rationis. maior citra admittitur, minor prob: apprehensio composita apprehendit hoc ut idem realiter est equo (in iudicando per simplicem intuitum) angelum ut ex partibus compositum, et sic de alijs, d angelum compositum, et hoc ee idem equo impossibile est; ergo apprehensio composita ita cognoscit obiectum, ut repugnat in re.

Difficilius est alium extricare nodum, vlt, an simplex apprehensio possit fingere ens rois? Negarunt aliqui, quos alij secuti sunt, quia censuerunt ... quoties non apprehenderent plures formalitates in obiecto, quae inter se repugnant; sed ... non placet haec sententia, neque fundamentum, cui nititur; nam leve est, et meo fundamento in medium producto, evanescet; prius tn suppono ee aliqua entia complexa, et simplicia impossibilia. v.g. aliqua mae, aliqua frae, aliqua ... qua accidentia etiam sunt repugnantia in re.

Nunc sic arguor; horum obiectorum simplicium quodlibet potest ee obiectum apprehensionis simplicis (ita ut non cognoscat positum, l impossibilitatem in obiecto, sed solum apprehendat illud, et nihil ultra) tunc apprehensio sic in obiectum tendens fingeret; ergo simplex apprehensio potest fingere: maiorem ita ostendo, omnia obiecta simplicia apprehensibilia sunt ab apprehensioni simplici. quod probatur? quia quodlibet illorum poterit ee simplicis apprehensionis obiectum; minor prob: quia tunc fingitur, quando res repraesentata nequit ee a parte rei sm illud, qd apprehenditur, seu qd repraesentat, sed illud, qd tunc apprehenditur sm illud, qd apprehendit, non posset ee a parte rei: ergo tunc apprehensio sic in obiectum tendens fingeret.

Et [illegible]

[illegible] scipi neg. Dei [illegible] alio [illegible]

[illegible] sic isti [illegible] ergo [illegible] ; q. [illegible] fingere [illegible]

na .i. illa neg. ea roe, qua apprehendr. pot. ee a p. rei [illegible]

a p.te rei; aliqd dilemmatis membru, nariq. [illegible]: [illegible] illa 2., et arguo [illegible] illa neg. apprehendr. ut neg. Dei (quis n. cognoscendo pot. [illegible] illius) sed, ut neg. Dei n. pote a p.te rei existere; q. ea roe, qua cognoscit, n. pote a p.te rei existere. admitto 2.m et [illegible] intentu; nam si ea roe, qua cognoscit per illam appreh.m n. pote ee a p.te rei; q. simplex illa appreh.o fingit, nihil .n. aliud ē fingere, quam obtu cognoscere ea roe, qua n. pote ee a p.te rei.

Iustr., nam tunc dat. ens rois, qdo aliqd obtu bet intentionalem exist., et realem bere ē impole, sed illa neg.o Dei, qdo apprehendr. apprehensione simplici, bet intentionalem exist.a, c. sit obtive in mente, et exist.a realem bere impole est; q. tunc dabit ens rois; atqui ea appreh.o causaret, causaret ens rois; recole [illegible] tradita [illegible] ente rois, et neg.i Dei ab appreh.ne simplici cognitae apprime spetere plane speries; totum .n. ēe illius neg.is ē ee obtive in intu. apertior eet argti vis, si adversarij scederent per appreh.m simplicem posse cognosci illam neg.e ut existentem, l. polem (hoc dixerim, q. varie varij exponunt appreh.s n. spositam).

Dices illa neg.o n. apprehendr. c. aliquo prato repugnante, q. n. fingr ab appreh.e simplici; ans pr, q.a negss. affr existere, negss ēe impolem; cognosci autem ut neg.s n. sufficit, ut fingat ab appreh.e, c. vere sit neg. Adde, et totum; qa cognoscit per appreh.m simplicem, cognosci per hunc actum neg.o rei ē impolis, ēe tn n. dat. fictio per hunc actum iudicij; patebit hoc, si spcindas duos sceptus in illo iudicio repertos, alterum, quo repsat neg. Dei, alterum, quo negat polit.m illius, et tn per priorem sceptum n. fingit, quis nihil apprehensio repsentet, qd ipse etiam n. repset; q. ea apprehensionis repsatir sto ē insufficiens, ut ens rois fingat [illegible]

Rx disting.do ans, n. cognoscit c. aliquo prato repugnante, l. n. repugnat in re existere sine illud, q. repsat, nego ans; .i. n. semper additur per appreh.m aliud pratum repugnans ea roe, qua appreh.o splexa

mea ic ; ñ apprehendat ... neg.^{ni} rei, qua ... illi negationi coicat exist.^a intentionalis ... unde ostat fals. ... in ergo ee veram neg. ; c' neg. ... et chimaerica sit, ñ mi..., quam hircocervus.

Illud, qd addis insup.^s pariter manifest. ; pbo q. ... appreh.^o zposita ñ fingat ens rois, nihil appreh.^o zposita repsat, qd ñ ... iudiciu negans id ee pole ; sd iudiciu illud ñ fingit ; q. repsam obtu ... appreh.^{is} zpositae ñ e' sufficiens, ut ens rois fingat. ostabit maior ; si ducos ... pcindas ; aliu, quo tendit in obtu appreh.^{is} zpositae, aliu, per quem negat ... debes q. ... utroqs respondere, qd illa prior zceptus ñ e' in re separatus ; ... apprehendimus, d. het secu identificatu zceptu aliu negantem polit.^e obti ... pinde repsat obtu, ut impole. qd e' illud cognoscere, ut e' in se, ... ac e'. Longe aliter in casu zc.^{ti} otingit, ubi ñ cognoscit obtu re ipsa ... sd aliter ac ee pote in re.

Dices 2.º qd magis impole, quam ee, et ñ ee : sd siquis per ... plicem appreh.^e zcipiat ee, et ñ ee, ñ fingit, nisi apprehendat haec duo, ut ... simultanee exist.^a, l. ut idem, aut unita ; q. ñ sufficit obtu ee impole, ... zpari, nisi ulterius cognoscat c' aliquo prato impoli ex p.^{te} obti. R. ; impo... illius obti ñ osistit in extremis seorsim, sd in oiunct.^e, ac pinde, quand... ñ cognoscit coexist.^a utriusqs ... , ñ cognoscitur obtu impole ; at impoli... et simpliciu obtoru, de qq ego in zc.^e, sita e' in ipsis obtis sm se ; unde si ñ cognoscunt tanquam impolia, cognoscunt aliter, ac ee posst, etsi ex p.^{te} obti, et in actu signato ñ apprehendat', qd sint polia.

Et caute apposui exa rerum sm se repugnantiu, ne ... in plura obta, quae sm se polia ss., et ens rois finger ppter ... aut pratu repugnans, qd in illis imaginat intus : idcirco mirum ñ e', si ... obtis cognitis ens rois ñ efiat, donec mus repugnans s' addat'. ... e', q. obta sm se repugnant, eo ipso, qd coicet' illis exist.^a intentionalis, ... ens rois, dum tn aliunde ñ apprehendant, ut impolia

[illegible]

[illegible] ut [illegible]

[illegible]

cognoscit; ergo [illegible] fingere, qui apprehendit [illegible]

ergo illud obiectum [illegible] complexum, et impossibile sine illud, quod cognoscitur [illegible] fingat, in actu signato ut possibile, et impossibile.

De his satis; pergo ad ultimum tituli punctum, an scilicet voluntas fingat, efficiatve ens rationis (ubi accipitur stricte ens rationis pro eo, quod a ratione producitur; ut bene notavit Scotus in. 1. dist. 49. § Iuxta ergo) partem affirmantem Scoto tribuunt. Caietanus. 1. parte q. 28. a. 1. et Iavellus q. 6. in praedicamentis Porphyrij. a. 1. sed Noster Vazquez. 1. p. disp. 119. c. 1. liberare conatur Scotum ab hac, ut ipse putat, impostura. Dubito an assequatur; nam, revera, concedit author subtilis voluntatem conflare quendam rem, quae neque est in re, neque esse potest, quam ipse vocat ens rationis, non stricte, quale est illud, quod a ratione fit, sed latiori quadam acceptione; utrum tamen hoc sit, vero, et communi omnium plausu recepta opinio est, quae id negat, et a me recipitur cum Vallius in prolegomenis. parte 1. q. 4. c. 9.

Probatur una, et altera ratione, illa potentia non efficit ens rationis, seu quod idem in praesenti est, non potest fingere, quae non potest communicare actualem existentiam intentionalem rei, quae existere nequit; sed voluntas non potest communicare existentiam intentionalem actualem rei, quae existere nequit; ergo non potest voluntas fingere; maior recepta est ab omnibus; minor probatur, quia, si in hoc maxime differt voluntas ab intellectu, quia hic ad se attrahit obiecta faciendo, ut in cognitione existant; at voluntas non ad se attrahit, sed potius trahit ab obiectis, ut in illis sit; unde ortum habuit dictum illud celebre, anima plus est, ubi amat, quam ubi animat; ergo voluntas non potest communicare existentiam intentionalem rei, quae existere nequit; secus ad se obiecta traheret, et praesentia redderet.

Probatur 2. voluntas non fertur in obiectum, nisi ut invenit propositum ab intellectu; neque enim ex se facit, quod obiectum aliter existat, aut cum praedicato repugnanti iungat, sed id supponit factum ab intellectu, amatque quod intellectus tanquam bonum illi proponit; ergo non fingit voluntas, sed supponit fictum obiectum, in quod alias tendit.

Dices; etsi supponat fictum, conservat tamen in esse ficto antea recepto, ut etiam nos diximus de obiecto ficto ab apprehensione, et iudicio postea adveniente; contra

[illegible] n. rois [illegible] errores [illegible] fuisset [illegible] [illegible] nec [illegible] qd n. [illegible] in volunt.e [illegible] ens rois aut fi[illegible] neret in ee ab intu [illegible], si operatio intus oio deficeret, neqß [illegible] pdicatu n. supponeret ab intu; ita replica inutilis [illegible]. Adde, [illegible] fingeret, [illegible] ficta diceret in volunt.e ee, st. entia rois in intu (aut [illegible] dia, ut D. Thos [illegible]). Quis autem unquam audivit entia ficta ee in volu[illegible] quidem, neqß entia v.a. Ad [illegible] ulterius admittenda fore alia existe.e [illegible] amatis a volunt.e tributa, ut res amatae realiter sint. Itaq. [illegible] eatenus [illegible] obiis fictis intentionale exist.e, quatenus amat, etiam amat obia realia; [illegible] tribu[illegible] illis intentional. exist.e, dicendoqß in volunt.e ee, et intentionaliter existere [illegible] entia realia cognita in intu; nec recurrendum ad nova entitates [illegible] satis superqß iam impugnatas.

Obies Arist. initio de interpr.e ita loquentem; nomina qd ipsa, et verba [illegible] similia ss. sine composit.e, et divisione intus; ut hō, l. album, qdo n. addit aliqd; [illegible] n. adhuc v.u, l. f.u [illegible], signum autem huius est: hircocervus n. signat aliqd, [illegible] v.u, l. f.u, si n. ee, l. n. ee addas. Ergo per so. iudicium fit ens rois, in quo reperit ee, et n. ee affirmo, et neg.o. Signum autem, comentat D. Thos lect. 1. [illegible] axo ex nvē signante, qd n. est in rerum na, in quo statim f.u apparet, et qd sine composit.e, et divisione n. pote v.u, l. f.u ee, at fingere falli est, [illegible] fingente, sed sm Arist., et D. Thom falsitas n. est, nisi in illo actu, qui compo[illegible] et dividit, affrat et negat; ergo so iudicium, cuius hac propria sit, fingit ens [illegible]

Rx. utrumqß locutum fuisse de falsit.e rigorosa, et propria, quae in [illegible] reperit, hancqß negarant appreh.i, et vocibus simplicibus (aut compositis, quae [illegible] n. ss) caeterum rigorosa falsitas minime exigit ad ens rois fingendum, sufficit, si apprehendat obtum aliter, ac ee pote, qd probavi competere etiam appreh. distinguo. Ergo triplicem falsit.e alteram propriam, reliquas improprias; propria est, quae reperit in iudicio affirmante rem aliter, atqß ee pote; impropria, quae n. in aff.e, sed in appreh.e rei aliter, ac ee pote; tn in appreh.e composita minus impropria reperitur falsitas, quam in appreh.e simplici. S.o 4. quid de imaginativa, sensibus externis, vocibus, et scriptis sentiendum sit.

Sect. 4.

Qd de imaginativa, sensib' externis, vocibus, et scriptis sentiendu͡ sit.

Plura titulus ɔtinet breviter percurrenda. Dico 1. imaginativa ɔfingit, et efficit chimeram imaginariam; sic Suarez tomo. 2. Met. disp. 54. s. 2. nº 18, quem Ruvius sequitur tt. 1 na entis rois, nº 36; et plures ex modernis, qq nl parum favet Plato lib. 15. in Sophista. Pollio mihi. 194, ubi phantasiam (id est imaginativam) vocat facult. phantasticam simulachrorum magistram; dixi imaginativam efficere chimeram imaginariam, ne scrupulosis minus loquendi displiceret, si ens rois efficere diceremus: sed haec rō non determinandum fundamentum ens imaginabile, ut 1i fatentur, latius pt, quam ens pole; ergo obm imaginativae non solum est ens pole, sed etiam impole; pt coa, quia ens imaginabile est obm imaginativae, sed ens imaginabile se extendit ultra ens pole, ad impole; ergo et obm imaginativae: nec solutio illorum solida est, qui affirmarent imaginativam extendi quidem ad ens impole, non tamen ut impole, sed ea roe, qua pole est, non, inquam, solida est, nam si solum se extenderet ad impolia ea roe, qua polia sunt; ergo non extenderet ultra ens pole; tenet coa, quia, ut tu concedis, solum cognoscit ea roe, qua polia sunt. ergo solum cohibetur intra ens pole; ideo ergo concedit imaginativam se extendere ultra polia, quia fingere potest, et obta cognoscere aliter, ac possunt esse in re.

Urgeo, 1 oe ens imaginabile, ut imaginabile potest habere realem existentiam, vel non? si 1um? ergo ens imaginabile, ut tale, non latius pt, quam ens pole; oe n. illud est ens pole, quod realem existentiam habere potest. si 2um: ergo non oe ens imaginabile, ut tale potest habere existentiam realem, sed oe potest habere intentionalem existentiam imaginariam; ergo illa, quae solum possunt habere imaginariam existentiam, erunt

... imaginationem ... formula ... indicamus et formidi... asseverare solemus ... ginat..., eam quae monstrosa... quod ... nullam ... imaginatio ... nequiret effingere, quae a se ... testatur.

§. 2. imaginativa vim habet componendi ex pluribus speciebus unam, et ex pluribus obiectis ab exterioribus sensibus receptis unum obiectum. Ergo potest ... gere; probo consequentiam, nam illa obiecta saepe sunt impossibilia, et impossibilia, si in uno iungantur composito, ut si ex leone viso, et equo fiat unum compositum imaginatum ex duobus, et unum distinctum unione per se ex hirco, et cervo, etc. Ergo cum ex speciebus animalium ... ab oculis ad imaginativam, possit haec iungere, et varias combinationes efficere, potest non pauca monstra fabricare, quod autem possit imaginativa illa sic coniungere suppono ex libris de anima cum meliori Philosophia; et docet S. Thomas 1. parte q. 12. a. 9. cuius verba sunt. Ad 2um dicendum, quod aliqua potentia cognoscitiva est, quae ex speciebus primo conceptis alias formare possit, ut imaginatio etc. praeceptis speciebus montis et auri, format speciem montis aurei; nec video, quo iure neget combinationes impossibiles fieri posse ab imaginativa ex obiectorum possibilium speciebus coniunctis, cum ex rerum existentium speciebus possit contra adversarios alias efficere rerum non existentium combinationes; ut ex auro, et monte montem aureum.

Dico 2. Sensus externi non fingunt; neque chimaeras ... tiram coicant exist...; conclusio est ista communis, et recipitur a Patre Suarez disputatione 54 nº. 17. Patre Rubio ... de ente rationis nº. 36. Patre Hurtado disputatione 19. Metaphysicae §. 18. et innumeris alijs. Probatur 1a ratione. sensus externi non sibi possunt fabricare species rerum impossibilium; ergo non possunt efficere chimaeras; patet consequentia, quia chimaerae species non emittunt ad externos sensus (alioquin ... audiremus impossibile, ... gustaremus ... tangeremus, etc.) neque vim habent sensus ad species fabricandas rerum ... sentire; ut iam dicam; sed sine speciebus rerum impossibilium nequeunt sensus externi chimaeras efficere. Ergo sensus externi non possunt efficere chimaeras, et entia rationis; probo nunc. Antecedens; sensus externi non possunt sibi fabricare species absentium, etsi possibilium; ergo a fortiori non poterunt rerum impossibilium, quae ...

[illegible]

[illegible] negati [illegible] si semper [illegible] [illegible] [illegible] species fabricare [illegible] absentes, [illegible] videre, tangere, et [illegible] quod est absurdum. ideo non intellectus percipere potest absentia, [illegible] imaginatiua, quae [illegible] species fabricandi [illegible] conseruandi rerum absentium; [illegible] quod externi ideo non posse fingere, quia expectant obiecta, ut emittant suas species extra- turas ad actus sensationis; mitti enim ab obiectis non existentibus impossibile est, sicut est impossibile aliquid reale ab aliquo non existenti caussari

Dico secundo sensus externi extra propriam obiectum formale versarentur si fingere possent, et admittendum. probo ante in visu exempli gratia. cuius formale obiectum est lux, seu color, aut color simul et luce (neque ab[illegible] necessitate [illegible] linea- [illegible] versaret; ergo etiam extra propriam obiectum formale; maior certa est in illis sententia, minor, quia illud figmentum visus neque modificaret luce, neque colore, neque luce, et colore simul; ergo versaret extra proprium obiectum formale: et ne obscuritas occa- sio errandi sit, idem intelligo per versari extra propriam obiectum formale, aliquid attin- gi obiectum materiale actus, non ex [illegible] obiecti formalis proprij, immo nullo modo attacto obiecto formali, quod ad omnes impossibile, et falsissime indicare, et esset mirabilius, si chimaeram impossibilem affirmans colore, et luce pertinendi, ut obiectum visus esse posset, vitato in- conuenienti sine tacto.

Tertio res obtenebratae lucis absentia videri non possunt, etsi apud nos sint maxime hyemali nocte; ergo neque res impossibiles videri poterunt; consequentia tenet, quia nihil obstat, ne res obtenebratae videantur cum apud nos sint, quod non obstet, ne videantur res impossibiles, et plura obstant, ne videantur res impossibiles, quae non obs- tant, ne videantur res possibiles, quae apud nos obtenebratae sunt; ergo si hae videri non possunt; a fortiori, neque illae. Primum antecedens probatur ipsa quotidiana experientia, cuius nulla alia radix est, nisi lucis defectus; sola enim luce adueniante, res videntur neque tunc non vitae [illegible] illuminari res impossibiles impossibile est; ergo impossibile est res im- possibiles videri: adde si ad res non existentes potest lux trahere ut videantur, cur non trahere poterit, ut videantur res praesentes, etsi lux non illuminet illas, sicut neque illuminat absentes

aliqd, qd lucem non recipiat; ergo et chimaeriam est, qd possit detrahi ad obiectum
Ultimo argr. ex eo, quod spiritualis videri oculis corporeis non possit, quia neque
si neque illuminari possit, sed neque obiectum impossibile corporeum est, neque illuminari
potest; ergo videri non potest. Dices obiectum visus impossibile corporeum esse, sed ...
Angelus est corpus impossibile, hoc est, est impossibile, qd sit corpus; ergo sufficienter videri
poterit, sed nihil valet tua responsio.

Superest examinemus ultimam tituli partem de vocibus, et scriptis, ...
spectat fingere: non tangunt authores hanc difficultatem, in qua existimo affirmativam
esse veram; ducor, eo, quod obiectum saepe repraesent aliter, ac esse possit, ut patet, quando voce, ...
scriptis assero chimaeram esse possibilem, hominem esse brutum etc. ergo voces, et scripta fingunt
...bo ... quia fingere est rem aliter, ac esse potest repraesentare: Rursus eadem repraesentat
quae actus internus (hoc intercepto discrimine, quod actus internus intrinsece, vox vero
sed actus internus, qui ad hominem repraesentat ut brutum, effingit rationis ens; ergo vox ob ...
...em effinget.

Differentia voces, et scripta aliquam existentiam communicant rebus, eo ipso, quod de illis
tractent; ergo si res, quibus haec existentia communicatur, nullam aliam possint habere, erunt entia
ficta metaphorice existentia, quorum totum esse actuale erit esse obiective in voce, scriptis
... ... praeteritarum fidem facere optamus in scripturis ac testamentis
deinde omnia, quae ad posteritatem pervenire curamus, mandamus scriptis, ubi vivere
conservari, et existere posse non dubitamus; quia habent in scriptis res aliquam ...
saecula, quo pacto antiquissimae duraverint ad nostra usque saecula, si nullam ...
scriptis haberent existentiam.

De vocibus item eadem poterimus affirmare alijs exemplis. sufficiat nobis
vulgarem sermonem, quo uti solemus, quoties facinorosum aliquem aspicimus ab aliis
coram laudari, non paucis virtutibus numeratis, quas non in persona laudata, sed
in voce laudantis existere, aut esse solemus asserere; a quo non longa est nostra
Hispanum. cumplimiento. cumpliendo, miento, aliter in voce, res existentiam
atque veritatem ... excludo ergo, qd si obiectum quibus haec aliqualis existentia communicatur, aliam habere
non possit, voces fingent, et scripta.

Obies. 1. si imaginativa fingeret, etiam bruta fingerent, ...

imaginativa nec leve indicii ee pote . . . rei sit, qd sæpe visa umbra fugiunt, ad quā postea accedentes, rei veritate operta, q. q. prius putaverant, et cognoverant umbram, ut aliqd nocivum, perniciosum aī, id tale qd n erat, nec necesse ee poterat; q. aliter imaginativa bruti pote obiectum repsare, ac ipsum ee pote: et fingere poterit brutorum imaginativa. Hoc argum suppo . . . n leve diff in libris de aīa examinandam, nec hic paucis denigret: sed additione res, q si brutorum imaginativa res aliter ac ee possit cognoscit, fingit: an hoc ita sit, qd res aliter cognoscat? loco citato discutiam, unde constabit huius puncti solutio proprie ad eum locum pertinentis.

Obies 2°. sensus externi errare possunt, et repsare res aliter, ac ee possunt, q. poterunt fingere; innumeris exīs probari pote ans; nam 1° arundo aquis immersa, sæpe fracta aspicit, cū in se fracta n sit; q. aspicit aliter, ac ē. 2° in iride vidr colores, qui quidem in iride n ss; q. visus tunc errat. 3° luce absente, videmus tenebras, tanquam nigredinem, cū in tenebris nigredo n sint. 4° si rota, cui 3a vel 4a pars deficit, velocissime moveatur, perfecte rotunda, et integra vr ab oculis; q. cū re ipsa n attingat, necesse ē, ut fateamur errare posse sensus externos; huiusmi ss sexcenta alia exa, de qq in libris de aīa cū Arle agemus.

Nunc ad obta veo, sensus externos n errare proprie, dnimus impropriie, quatenus . . . trāt intum . . . errat, cū tn ipsi vere n errent; nam n. aparatum ē, ut, dum spēs mittuntur ad tantam distantiam, collocato obto in tali oppositione, sic pro . . . debili, et infirma . . . actus, qui n sufficienter trēt intum ad rem cognoscendam, ut in se ē, quia ipse actus, re cognoscat, ut . . . , obscura . . . , aut debilitem, . . . simili alio mō, unde intus insufficienter . . . , errat iudicium ferendo, reve apprehendendo aliter, ac ē; cuius rō ē, q. a . . . spēs mittunt . . . ut cognoscant, ut ss in se, et nullam aliam spēm hent aliunde sensus, quæ illos . . . ad cognoscendas res aliter, ac ss; q. , rerā, cognoscunt per sensus res, ut ss ex . . . sensibilium specierum, et error solū ē in intu insufficienter . . . trato. Nunc ad singula.

Ad 1um. Error in intu iudicante arundinem fractam orit ex . . . actus visionis in obtum tendentis per refractam spēm missam ab obto per medium

denique ... datius suo loco tractabo. ... 2. ...
... c tali, in tali posit.^e unde ... : ansa sumit errandi : ad ...
... viquedine sed c nihil videamus apprehendimus ...
succid. ... Ad ... rota ... mota ... integra, sed velo...
et citiss. pars posterior succeda loco vacuo, unde fallimur app...
integra sit, et perfecte rotunda; itaqß visus (idem de reliquis sensibus) ...
res attingit, ut ss, ... inbus error est. Pauca hac sufficiant extra ...
sedem, ... ijs, quae plura postulabant. S.^o 5. an Deus possit entia rois effic...
cognoscere, et fingere?

Sect. 5

An Deus possit entia rois efficere, illa cognoscere, et effingere

Iniuste quidem recentiores tria haec solent confundere P.^{tem} Valquez imitati, qui disp. ... in 1.^a p.^{te} ... c. 4. Deo negavit cognit.^{em} entis rois, eo qd existimaverit sequi ... eo nario, qd fingat, et efficiat entia rois divinus intus, mihi n placet hic dis... cursus, separabilia sunt tria, quae titulus proponit, ut constabit ex dicendis, ideo... seorsim agitanda, ne, qd uni proprium est, alteri attribuamus; prius tn mem... refricate, quae late probata relinquo, ut caussa entis rois, eatenus tale dici... quatenus efficit cognit.^{em} rei aliter ac esse potest, et hanc cognit.^{em} ea metaphoricam et intentionalem exist.^{am}; neqß n., ut iam vidistis, bonus dare potest obto, qd pote... aut impole sit; qui fit pole, qd impole dicit repugn.^{am}, aut n repugn.^{am} ad existendum; c id ms habeant ex se, ut acute notavit Scotus lib. 1. sent. ... nos alio^{do} ex professo probabimus; sol^{us} q comparare potest intentionalem exist.^{am} obto ea ... qua esse n potest in re, et per efficientiam istiusmi exist.^{ae} redditur aliqd causa efficiens entis rois. ~~...~~ memoria tentis.

Sit. 1.^a c.^o Deus efficere potest ens rois. recipit a P.^e Arrubal...

2. p. tomo. 1. disp. 34. c. 7. Aegid. a Praes. lib. 5. q. 5. art. 10. § 7. P. Egidio lib. 2. ut. Gr. de dist. perfect. Dei c. ultimo. n. 8. et quid hunc alij plures, in nunc D. Thom. Caietanus. Ferrara. Guillielmus Varro, Toletanus, et Henricus, quos adducit quidam modernus Didacus a Jesu. disp. 3. q. 3. et P. Suarez. disp. 94. Mac. s. 3. n. 23. Suspectus tamen mihi est hic modernus in authoribus allegandis, nam frequenter fallit, fallit et hic in Suario allegando (cum Didacus a Jesu non sano iudicio, quia apud me non habeo) ibi namque solum ait Deum perfectissime cognoscere entia rationis, etsi non affirmando; videndus ibidem n. 24. Nam cum haec entia tamen sint ficta, tunc proprio, et peculiari modo dicuntur actu esse, quando actu finguntur, non finguntur autem per intellectum divinum, sed cognoscuntur, ut fingibilia per humanum intellectum, et sub ea ratione merito dici possit nullum actu esse. Haec satis vindicant suum authorem ab impostura.

Pergo ad meam sententiam probandam, qui est vera, et realis caussa efficiens cognitionis rei aliter ac esse potest est caussa metaphorica entis rationis; illique communicat metaphoricam existentiam, sed Deus est caussa vera, et realis cognitionis rei aliter ac esse potest; ergo est caussa metaphorica entis rationis, illique communicat metaphoricam existentiam. evidens consequentia, maiorem iam probavi in superioribus; nunc probo minorem; illa cognitio rei aliter ac esse potest producta ab intellectu creato est etiam producta a Deo (quandoquidem realis est absque malitia morali, cuius Deus caussa non sit.) ergo Deus est caussa vera, et realis cognitionis rei aliter, ac esse potest. Video esse caussam partialem, sed nunquam caussa partialis est alia vere producens. caussa non est effectus a duplici caussa partiali producti?

Item intellectum efficere ens rationis nihil aliud est, quam quod efficiat cognosci obiectum ut impossibile, cum in re possibile sit, vel e converso; sed Deus efficit illud cognosci; ergo efficit illud ens rationis; maior in mea doctrina indubitata est; probo minorem indubium nequeunt adversarij vertere, tum quia nihil realiter efficit caussa creata, quod si non efficiat increata, tum quia quodquod est, ea ratione, qua est, debet esse a Deo, si malum culpae non sit, aut peccatorum connexio, vel ingenerabilis est, et incorruptibilis, quod est illud cognosci sit, debet a Deo efficiente saltem partialiter esse.

Praeterea apprehensio hominis ut equi produci potest a Deo in humano intellectu passive se habenti; ergo tunc Deus efficiet ens rationis, nec iam partialiter, sed se solo, et totaliter; si ens verum est, consequentia est optima; nam per illam cognitionem obiectum impossibile nempe, homo equus, habet esse intentionale, quod antea non habuerit; ergo dat denuo

aliqua causa illius esse non intus (ut suppono) non cognitio, quae in communi efficientia impugnari; quia solus Deus, qui solus relinquitur: et sane ... sed aliquid demum fiat, et non fiat ab aliquo; sed dicis neque Deum posse producere cognitionem in intellectu mere passive se habenti, neque per illam, si produceret, consequenter non fingeret ens rationis: utrumque a me impugnandum. Sibi ... suppono ens probabile tamen esse, et mihi videtur; interim reddant implicat ... id posse Deum efficere negantes.

Dicent alii posse quidem Deum actum vitalem intellectionis producere in suo intellectu mere passive se habenti; ceterum non omnes actus, sed illos, qui divinae perfectioni non repugnant, repugnant autem actus repraesentantes res aliter, ac sunt, ac proinde fictiones entium rationis non posse produci a divina potentia: admittunt, quod dant: ulterius tamen rogo, in quo repugnent divinae perfectioni istorum actuum productio; dices quia Deus hoc posset decipere, cum produceret cognitionem rerum aliter ac sunt in se; Deus autem nequit illum decipere. ea enim est divina perfectio, ut neque falli possit, neque fallere; propterea Theologi negant Deum posse producere actum erroris in suo intellectu.

Contra tamen 1°. nam hoc inveniens, si forte sequitur, omnino vitaret, si actum illum fictionis extra se subiectum produceret, a nulloque receptum Deus conservaret, tunc existeret ens rationis obiective, et intentionaliter repraesentatum ab illa cognitione, nullumque per illam falleret, aut deciperet. Contra 2°. nam, si ens rationis, quod fieret a Deo, solum fieret per productionem apprehensionis in mente sua, et non per productionem iudicii, sua mens non proprie falleret, cum illa apprehensio, et quaevis alia error non sit proprie, et simpliciter, sed ad summum improprie, et satis accepta, in qua nulla est imperfectio; errorem autem non esse sic probo, quia impossibile est saltem de potentia ordinaria dari in eodem intellectu ... eiusdem obiecti scientiam simul, et errorem, datur fictio apprehensiva, et scientia in eodem intellectu de eodem obiecto, naturaliter et possibile; ergo apprehensiva fictio non est error ... minor probatur, nam omnes sciunt homines de hoc, quod equus non sit homo, et tamen haec scientia non excludit apprehensionem equi ut hominis; ergo ... probatur minor; cum quis apprehendit equum ut hominem, advenit iudicium asserens obiectum sic apprehensum non ita, sed longe aliter se habere. En scientificum iudicium adveniens secum patitur fictionem apprehensivam antecedentem.

Dicas ulterius, implicare īdict, et Dia perfect. repugnare q̄ iq Deus efficiendo illos actus sine scursu poa. creatæ fingeret, pt, nã tunc daretur ens rōis fictū; ā ab aliqu fingente, sd nullus hō, aut caussa creata illud ens rōis finxit, g Deus; rursus ens rōis efficere ē fingere, d nunc Deus ens rōis efficeret, ut pbare conamur; g fingeret; hoc mille imperfectionibus Dei involvunt; iure g nego dicē poa silig entia pductio actuū. Nō pauci hoc decepti argto, visoqꝫ phantasmate, retrocedunt. Distingue duplicē fict, aliā fralē, aliā effectivā; illa ssistit in cognit reali rei aliter ac ē in se, l ee potē; ista in pduct illius. Nunc clare dissolvis argtū: admitto, xa s dicta, Deū fingere effective, efficiendo. s. fict fralē; nego tn fingere fraliter cognoscendo obiā aliter ac ss, l ee posst; hoc ultimū argueret imperf in Deo, nō vo arguit 1.

Ad illud, qd addit, nimirū ens rōis efficere, ee fingere; distinguo marē; ē fingere effective scedo marē; ē fingere fraliter, nego marē; itaqꝫ ut ens rōis fiat, nō sat ē cognosci aliter ac ee potē; sd reqr sqt pducatur illud cognosci, qd pprīū ē habituū, spei impressa, poa intellectiva, et caussa 2a. ideoqꝫ, si Deus pduceret appreh fingentē in intu huo, mere passive se hentis ens rōis cognosceret intus huos, aliter ac ee potē, nō tn pduceret, g efficere ens rōis ē pducere illā cognit, tunc autē nō intus, sd Deus pduceret, ac pinde solus Deus efficeret: qualiter g tunc se heret intus, rā entis rōis ut caussa recipiens, et fraliter fingens, nō effective; de facto tn effective scurrit, qa nō sol cognit recipit, sd etā efficit.

Sit 2a sc. Deus cognoscit entia rōis. ē 3 P Valque s citatū, et Mayronis in qdlibetis. q. 6. a. 19. fine. Sd defendit a. Pe Suarez. tomo 2. Met. disp 54. n. 23. Pe Arriaga tomo 1. in 1 p. disp 8. c. 1. nº. 3. Pe Fonseca. tomo 1. Met. lib. 4. c. 2. sect. 14. Pe Hurtado disp 19. Met. s. 2. Pe Gilius. s. ē oib apud illum citatis. Pe Arrúbal. 1. p. disp 34. c. 6. apud quē vide plures alios. a q. citatos, et ē cōis senta efficacibus suffulta fundamentis. quorū 1 sit; Deus cognoscit qqd cognoscibile ē; sd ens rōis cognoscibile ē; g Deus cognoscit ens rōis: maior distinguet ab adversariis; et scedet ī de iis, q̄ cognoscibilia ss a Deo, nō de iis, quæ sol cognoscibilia ss ab huo intu, bene; sd iqd aiunt

ad mirę; distinguecent sibi [illegible] sd [illegible] rois ss cognoscibilia ab [illegible] credent mirę; ss cognoscibilia ab intu dio, negabunt mirę, sd. ? [illegible] 1. p.te q. 14. a. 9. Reo dicandũ, qđ Deus scit oia, quaecumqȝ [illegible] nihil autē [illegible] ea, quae n̄ ss simpliciter, aliquo mō ee; simpliciter [illegible] actu ss; ea vo, q̃ n̄ ss actu, ss in pōa, l ipsius Dei, l creaturae, sive pōa activa, sive in passiva, sive in pōa opinandi, l imaginandi, l quocumq mō signandi; quaecumqȝ ergo possūt per creaturã fieri, l cogitari, l dici, et quaecumqȝ ipse facere potē, oia cognoscit Deus.] Haec S. Thos singu[...] derent, et obmutescant.

. 2. fundamentũ impolē ē aliquẽ rẽ realẽ transcendentalẽ aliquẽ trẽ cognosci, qn cognoscat trẽ illius rẽ (maxe, si evidenter, et ꝯprehensive cognoscat talis rẽ) sd cognitio creata fingens ens rois dicit ad illud [...] transcendentalẽ rẽ; ergo impole ē illẽ rẽ cognosci, qn ipsũ ens rois cognoscatur [...] coa negari nequit; maior semper mihi nota fuit. qqđ alij grunniant, [...] illo additamento parenthesi ꝯclusꝰ oib. indubitata ee debet; pr minor ad illud obũ cognitio creata dicit transcendentalẽ rẽ, sine quo manere potē ex se, sd sine ente rois in ee obi manere n̄ potē ex se creata cognitio fingens; ergo ad ens rois dicit transcendentalẽ rẽ. Sd hunc realẽ rẽ [...] tratũ ad ens rois Deus qqditativè, evidenter, et ꝯprehensive cognoscit; ergo et cognoscit trẽ illius rẽ; trus autẽ ē ens rois. Igr. imago, et repsatio actualis alicuius obi nequit cognosci sine illo, cuius imago, et actualis repsatio (si ut talis imago cognoscat) sd qualibet cognitio ē imago, et repsatio [...] ergo nulla potē cognosci ut talis, sine suo obo; ergo neqȝ cognitio fingens, quae [...] vere cognitio realis ē entis rois, et pinde imago, et repsatio.

Rẽ Pr. Val. Deũ cognoscere extrema realia, q̃ ꝯstituunt chimaerã, et quae ss obũ actus fingentis per transcendentalẽ rẽ, n̄ tn cognoscere unionẽ fictã inter extrema, etsi cognoscat actũ fingentẽ, q. hic n̄ respicit transcendentaliter unionẽ. Mihi displicet haec solutio, nec Patri Hurt. placuit, qa fictio n̄ so repsat extrema realia entis rois, sd etiã extremorũ unionẽ; sd repsatio qualibet dicit transcendentalẽ ordinẽ ad suũ obũ (si Dei sciẽ excipias) ergo impole ē, qđ Deus cognoscat fictẽ, qn cognoscat unionẽ inter

illa extrema, Cfr. Autor. in hoc actu cõingente, hoc est signum, si non ressaret identitas inter extrema, non esset fictio, non daret actus vis hoc repsans, et eius; ergo ideo fictio datur; quia actus ultra extrema identit. et unionem repsat. Cfrat ulterius idem Author meam sententiam; quia Deus cognoscit hoc efficere ens rõis chimaericum, et impole per actum erroneum; ergo videt, in quo sit error illius iudicij, et imperfectio cognoscendi; secus, quo pacto cognosceret, in quo discreparet verum ab erroneo illo iudicio; ergo cognoscit ens rõis, unde originem trahit error tanquam ex obto.

3 fundum. ens rõis nihil aliud est, quam cognitio sua per modum metaphorica existentia, et obtum illius impole per modum esse; sed utrumque Deus cognoscit; ergo ens rõis Deus cognoscit; maior ex dictis nota est; probatur minor. Deus cognoscit quaecumque cognitionem suam, et quodcumque obtum impole cognoscit Deus esse impole, idque ab aeterno affirmat; utrumque ergo Deus cognoscit; quod autem Deus cognoscat impolia esse impolia, inde constat, quia Deus cognoscit res ea rõe, qua sunt a parte rei, sed plures res sunt impoles a parte rei; ergo id Deus cognoscit; num hae diam fugient sciam? adde; quod ho affirat per errorem chimaeram esse polem; Deus oppositum affirmare, nimirum esse impolem, et repugnantem; ergo quia entia impolia Deus cognoscit, alioqui quomodo de illis loqueretur?

Sit 3a x°. Deus non fingit formaliter, seu, quod idem est, Deus non cognoscit obta aliter ac sunt in se; omnes conveniunt in hac assertione, etiam illi, qui a Deo fieri entia rõis admittunt; adeo n. sensu loquuntur longe diverso. Probatur x° cognosci rem aliter, ac est, est non exigua imperfectio, sed nulla imperfectio in Deo est, l. esse potest; ergo neque cognitio rei aliter ac est. Urgeo sic hoc cõe argum; intolerabilis, et crassa imperfectio est intus cognoscentis, cognoscendo obtum errare; sed Deus erraret, si obtum cognosceret aliter, ac est; ergo cognitio rei aliter ac est, erit in Deo execranda imperfectio. Dices cognitio rei aliter ac est, dari potest per nos absque errore, ut in apprehensione fingente monstrabimus; ergo in Deo non arguit errorem cognitio rei aliter ac est. Praecludit tamen effugium, in Deo nulla datur apprehensio, d. oẽs cognitio est iudicativa; ergo, si est cognitio rei aliter, ac est, erit iudicium rei aliter ac est; ergo error

Hinc efficaciter: summo argum. impossibile est dari actum scientiae et errorem de eodem objecto in eodem intellectu; sed, si Deus haberet cognitionem rei aliter ac est, eiusmodi actus simul haberet; ergo illam cognitionem non poterit habere Deus, quia [illegible] ac est. Suppono maiorem, quia scientia est actus verus, et error actus falsus, [illegible] actus verus petat objectum ita esse; actus falsus petat ita non esse; impossibile autem est [illegible] actus, qui impossibile est idem objectum simul esse, et non esse. Dirigo probationem ad minorem, in qua [illegible] argumenti robur. Deus habet iudicium, quo affirmat hoc esse equum, v.g. [illegible] habet [illegible] actum iudicij, de eo, quod homo non sit equus; sed 1us actus est error, et 2us scientia; ergo haberet simul scientiam, et errorem de eodem objecto. minorem probo, quia 1um actum concedis 2um non potes, nisi cognitionem falsam Deo convenire concedas, vel oportet neges illi convenire. [illegible] in Deo non dari duos actus, alium erroris, alium scientiae, sed unicum simplicissimum [illegible] objecta, quia non vitas, sed auges difficultatem; concedis namque eundem actum esse simul errorem scientiam rei eiusdem objecti pro eodem tempore.

Et confirmatur mihi quidem evidentissime; nam suppono ex 1a parte [illegible] de scientia in Deo non esse apprehensionem, sed iudicium, ac proinde quidquid Deus cognoscit, cognoscit [illegible] modo, si neg[illegible] ergo si habet cognitionem rei aliter ac est, v.g. hominis ut equi, affirmat homo sit equus, sed etiam habet cognitionem, quod non sit equus; consequens hoc verissimum sit, et de [illegible] cognitione rei aliter ac est solum conversia sit; ergo affirmat, quod homo non sit equus; [illegible] affirmat, quod homo sit equus, et negat quod equus sit, quod est manifesta contradictio. [illegible] mittenda erunt duae contradictoriae simul verae; nam quidquid Deus affirmat verum est, sed Deus affirmat homo sit equus; ergo ita est, et etiam negat, quod sit equus; ergo est ita; ergo verum est [illegible] equus, et non sit equus; [illegible] haec omnia impossibilia sunt, et ex cognitione Dei admissa rei aliter ac est, manifeste inferuntur; ergo illa cognitio impossibilis est, cum nullum impossibile inferri possit ex aliquo possibili. Sectio 6. adversariorum machina dissolvuntur.

Sect.o 6.
Adversarioru Machina Dissolvunt

[illegible] ... [illegible]
eos qui ... [illegible] ... ac effici entia rei. [illegible]
[illegible] ... gnaliter fingi ... minimus, [illegible] concedimus ... [illegible] entia rei,
entia, operationes creatae cognit. effici ... immunes ... a calumniis, ... satis defensati ō adversariorum iacula veritatis umbone circumtecti, totam argumenti vim in duas posteriores ... dirigit.

Et. L. obit P. Val., ō 2ª ... . si Deus nunc cognoscit ens rois, qd ab intu huo het ee, etm illud cognovit ab aeterno, antequam creatus intus illud effingeret; q Deus ab aeterno het effectum actu obtive a suo intu aliqd, qd ndum formatum e ab intu creato. Tale autem ee obtivum actu pendens ab intu dio, et n ab intu creato, neqß e a pte rei, neqß ee pote aliqd reale; q e aliq. rois factum a solo intu dio; fateri q oportet a Deo fingi posse ens rois cognoscendo aliter ac e in se, si semel ocedimus ab illo cognosci; q 3ª ... 2ª destruit, et eō.

Ad argum ocedo ans, et distinguo coens; q Deus ab aeterno het effectum actu obtive aliqd, qd ndum actu factum e ab intu huo; i. illud effectum e ab intu dio, et ab aeterno in sua mente obtive het, nego coam; i. qd actu effectum e ab intu huo obtive habuit Deus ab aeterno, ocedo coam. explico dist., antequam ulterius pgrediar: Deus ab aeterno habuit oia, q in tpore sunt futura, sive realia sint, sive fictitia; ac pinde oia, q in tpore fingenda ss, Deus ab aeterno fingenda cognovit, atqß ideo habuerunt ee obtivum, ut fingenda ab intu creato; caeterum sl. Deus cognovit, neqß ab intu creato, ee ficta ab aeterno, neqß illa, quae fingenda ss ab intu creato here ee, st apprehendunt hoes, sd potius ea rsē impolia ee; unde c Deus n cognoscat illa obta ut polia, q polia putat hus intus, sd potius iudicet hoes falli id iudicantes, et re ipsa impolia ee, seqr Deum n fingere gnaliter, q cognoscit res ea rē, quae ss; et pterea ultra exist. obtivam, quam illis coicat, hent res aliam exist. a pte rei, nempe ee impoles, qd illis ♃petit ab aeterno.

Hinc ostat ad illud, qd addit P. Val. s. tale obtivum, neqß ee posse a pte rei, neqß re ipsa ee; distingdum n. e xª dicta illud ee obtivum in

mente dia, negsi e, neqs ee pote impole, et chimericu, [illegible]

neqs ee pote reale, et [illegible] ocedo. C [illegible] inter dicy n cogn[illegible]

ut pole, sed ut impole, et chimericu ab intu suo fingibile, et [illegible]

ipsa sit, sit manifeste re ipsa habere existere ea rei, [illegible]

a mente dia; n ergo het solu ee obiive, qd naturu e [illegible]

eny rois.

Dices. Deus cognoscit illud obiu ee impole; ergo impole e, qd [illegible] aliud ee pter cognosci; pt coa, qa, qd impole e a parte rei, n pote habere exist; sd nulla alia restat exista pter cognosci; ergo impole e, qd [illegible] aliud ee pter cognosci. Ingens aequivocatio: distingue tn coens; ergo impole e, qd het aliud ee pole pter cognosci ocedo; impole e, qd het aliud chimericu pter cognosci, nego. Itaqs chimara n solu het ee chimericu, et impole, qa cognoscit ee chimarra, et impole, sd re ipsa e chimaera, et impole; ac pinde n het solu ee obiive, qdo cognoscit, ut chimaera; qdo autem dicimus qd chimara re ipsa e chimaera n sic intelligi, quasi re ipsa sd qa impole e, qd re ipsa illa habeat, et quide chimaera re ipsa ee chimaeram e re ipsa n posse ee, unde, c re ipsa det n posse chimaera vere existere dat re ipsa, qd chimaera sit chimaera.

Obies. Pa. ex perfe dia voluntatis n infert, qd Deus amet oia quae s amabilia; ergo neqs ex perfe dia scia, qd Deus cognoscat oia, quae s cognoscibilia. coa pt a paritate rois: ans pr; nullu peccatu a Deo amari neqs amari pote, et tn oe peccatu amabile e, et de facto amatur; ergo dia volunt perfo n infert, qd Deus amet oia, quae amabilia ss. Idem roborari posset ex dia omnipa, quae n oia pote efficere, quae factibilia ss, neqs n peccata efficere pote Deus. Rx recte inferri i oes Catholicos, qd neqs Deus peccata cognoscat, ex illo argto; P. tuo eode fundamine, qa mala culpae n amant a Deo, etsi amabilia sint; ergo neqs cognoscunt, etsi cognoscibilia sint; pbo coam. qa dia volunt perfo n infert, qd ea mala ament a Deo, et amabilia sint; ergo neqs dia scia perfectio inferet, qd cognoscant, etsi cognoscibilia sint.

Dico. ergo. dia volunt perfs inferre, et efficere, ut ament, quae

sine imperf.e amari possit, et ideo n' efficit ut amuri [illegible] culpa, n'sine imperf. amari n' possit. at nihil e' qd absq' imperf.e cognosci n' possit, et ideo intens. Dia scia perf., qd oia cognoscibilia cognoscat; nec minor perf.o in Deo e' cognos. ens qd ens male cognoscat ab hoe, et qd iudicando re aliter ac pote' reatus intus erret, que cognoscere, qd alias ens bene ab hoe cognoscat, et v'itate procedat, dum re iudicat ea roe, qua e'. Siliter, g imperf.o erit re cognoscere aliter ac ee pote', veru cognoscere, qd res sit cognita n' el polis, et qd ab hoe putat' polis falso, et per errore, perf.o erit; sd hoc pacto dicimus a Deo cognosci ens rois; g in illa cognit.e nulla imperf.o e'. Ad exe dia sapia ea de solutio applicanda e', quae dia volunt.

Obies. 3.a ō 3.a xc.; Deus cognoscit oia ea roe, qua cognoscibilia ss, sd entia realia cognoscibilia ss, ut entia impolia; g Deus cognoscit entia realia ut impolia; hoc autem e' res cognoscere aliter ac ss in se; g Deus res ita cognoscit, et realiter fingit [illegible] mire experimur quotidie, c' apprehendimus entia exist.a ut impolia, et chimaerica, ut existentia a p.te rei. P. maior, g ia imperfecta eet dia scia, sper qua staret, qdomitus obte ex se cognoscibile n' cognosceret. Rx. disting. mire, sd entia realia cognoscibilia ss ab intu creato ut impolia, scedo mire; ab intu dio, nego mire. distinguo etiam coens, g Deus cognoscit entia realia ee cognita, aut cognoscibilia ab intu creato ut impolia, scedo coq; ita ut ipse affret, qd entia realia impolia sint, nego coq; imo g cognoscit obta cognosci ab intu hũo ut impolia, sl iudicat intu hũe errare, et obta illa ee polia: dist.e n' egebat absolute coens, sd absolute negari posset, adhibui tn dist.e, g sites pp.es melius a novitijs percipiunt premissa dist.e, c' n' longe sint ab aequivocat.e. Ex his n' infert' fores imperfecta dia cognit.e, sd perfectiore, c' imperf.o sit re cognoscere aliter ac e', et ideo res n' ss taliter cognoscibiles a Deo, sd ab hoie imperfecto intu.

Obies. 4.a Deus cognoscit cognit.e hũa fingeres ens rois; g re cognoscit aliter ac e' in se; pbo coq, g qui cognoscit cognit.e illa fingentem mario cognoscit tre, et obte illius (ut ia arguebamur), sd obte illius e' res aliter ac e', v.g. hõ, ut Leo; g Deus cognoscit re aliter ac e' nempe hoe ut leone. Rx nego coq. ad pb.a distingo ans; qui cognoscit cognit.e, cognoscit tre cognitioes eode mo, quo ipsa

ᵃ1. cognitio tru sua cognoscit, negor ans; n' eode mo nario; sd ... ex q tᵉ actus cognoscentis, credo ans. Deus tru cognitionis diuina fingentis ... n' fingendo, sd cognoscendo obem, ut in se e, atq adeo cognoscit ... et obtu cognosci ab illa aliter, ac ee potest, slgss affirat illud obtum ... qua e tru cognitionis creata. Qd autem n' nario debeat cognosci ob... eodem pacto, quo ipsa diuina cognitio cognoscit, ᵖᵗ, qᵃ secus conuincere cognoscendum ... a Deo per cognitᵉ creata, et imperfecta, nam sic cognoscit ab ... et cognitᵉ ... mis, cognosci ... a Deo hoem, ut leonem n' ee pole. libenter admitto, qᵃ ... obtum cognitionis fingentis, et qd restat, so e mus cognoscendi, quem exerceri a ... et cognitᵉ dia repugnat oio; sat e cognoscat exerceri a cognitᵉ diua. Sᵒ 7. ... endum de Xsto Dno, beata Virgine, angelis, et beatis?

Sectᵒ 7
Quid sentiendum de Xsto Dno. B. Virgine. Angelis. et Beatis?

Duplicem sensum admittit q, et 1ᵘˢ e, an hi oes per visionem beatam fingere ... aut entia rois efficere; et rndendum e neganter, qᵃ visio beata pducit ex ... essa per mum spei impressa, qua nequit trare ad res cognoscendas in De... ac ss in se; poterunt tn per visionem beatam n' so cognoscere dia essa ... trarᵉ cognoscere entia rois, l. ase aliunde, l. ab alijs facta affirando ... polia sint, et qd humani, l. Angelici intus illa fingentes imperfecte ... obta versent, neqss in hoc maiorem diffᵉᵐ video, quam in eo, qd in dia essa ... possint peccata, negᵉ, et privatᵉ, quis, (ut aliqdᵒ publice defendi) n videant ... in dia essa tanquam in caussa, sd tanquam in extremo opposito, et oio rep... peccatis: dixi diam essam n posse trare ex se ad cognoscendas res aliter ac ss in ... qᵃ hoc detractio imperfectissᵃ e, nec melior ipsa, quam n ipsa, qd reqr, ut sit ... simpliciter simplex ex S Anselmo.

2ᵘˢ sensus e, an Xstus dnus, B Virgo, Angeli, et Beati effic...

possint [illegible] et entia rois per [illegible] y [illegible] paucos, et [illegible] visione [illegible] dis[illegible]metos; de angel[illegible] ad [illegible] Suarez [illegible] Angeli. c. 30. etiā [illegible] Homine sub dub. [illegible] mo. 2. Met. disp. [illegible] Herize [illegible] 1. disp. [illegible] c. 2. prim. [illegible] alijs nihil hi autores afferunt, sed oibus convenire entia rois [illegible]ingere, nihi n̄ dubiū ē, c ea tn̄ discrimine, ut Christus dns, et B. Virgo so per appret^es, reliqui v^o tam per appret^es, quā per iudiciū possint effingere entia rois; qd oibus conveniat entia rois effingere, pr. q^a n̄ oia posia angeli, et Beati cōprehendunt, immo dubitant de innumeris, an posi. sint; [illegible] aliqq indicare poterunt ob motiva probabilia, qd n̄ repugnent, quæ posia n̄ sint, et per coēs entia rois efficient. Christus dns, et B. Virgo plura itē apprehendere posst aliter ac ss in se; nā iudiciū, quo iudicant hoc ee equū n̄ ee pole, præcedit appret^o proponens hoc fuit equū; et huiusmi ss innumeri actus; [illegible] cib [illegible] entia rois efficere.

Addidi tn̄ in Christo dno, et B. Virgine n̄ ee admittendū, qd per iudiciū fingant, ne admittamus errorē in eorū intibus; ab hac n. immuni vindicavit humanit^s regimen divini verbi, et neg^o concursus ad siles actus debita unioni hypostaticæ, et B. Virginē extricat Dei protectio, qua n̄ ē posita in circūstantijs, ubi Deus vidit scia conditionata fore in errorē lapsurā si poneretur; potest etiā defendi qd Deus negaverit concursū ulū ad siles actus; cuius defū reddit physice impotens B. Virgo ad errandū, et hoc pacto aliq^do propugnari B. Virginē ab instanti conceptionis suæ fuisse physice impeccabilē, etiā venialiter, d. q^a hæc Theologia nimis redolent Theolis relinquamus.

Neqß multū urgebis, si objicias dedecere perf^e Christi dni, et B. Virginis, necn̄ beatorū roe status, entiū rois effect^e, utpote crassæ ignorantiæ, eadē n. facilit^e negabo, qua objicit^r Beatorū statū, et Christi dni perf^s, etc^a. dedecet quavis imperf^o culpæ; n̄ tn̄ quilibet mūs operandi physice imperfectus, qualis ē ille, per quē entia rois efficiunt, immo consentaneus ē creato intui, neqß in Christo dno, et B. Virgine crassa ignorantia ē appret^o rei aliter ac ē, et quidē, si per iudiciū fingerent; nā, ut iā notavi, siles appret^s secū patiunt^r scia de eodē obto.

Hinc facile constabit, qd dicendū sit de animabus in statu separationis, de damnatis dæmonibus, et pueris Limbi. dicendū ē posse efformare chimeras

q^a plex^a app^rehendunt, et iudicant aliter, ac ee pos^t etsi angeli [illegible]
cognit^e; Beatae poss^t res ^snales et superiores comprehe^n, atq^s enti[illegible]
quis ^cprehendam entia se ipsis inferiora, a fortiori dicendu^m erit de [illegible]
damnatoru^m animabus et de alijs in statu separationis, et reliquis [illegible]
de multiplici reru^m dist^e. S^o. 1. an, et q^d fraliter sit realis dist^o.

Q^o. 6.

De Multiplici rerum distin[ctione]

Sect^o. 1.

An, et Q^d fraliter sit realis dist^o.?

Praesens ^cversia negotiu^m facessit Metaphysicis, q^q relinquenda foret si Universalium tractatus, sine illa posset sufficienter discuti; nec dubiu^m e^t, an in rebus dist^o. sit, c^u nullus Barbarus, aut agrestis ausus unqua^m fuerit [illegible] gare; quis n. ignorat Petru^m a Paulo ee distinctu^m? Deu^m et lapide^m n^o ee ide^m? [illegible] q^o q^e, quoad an e^t, utpote indubitata, discutiamus, quoad q^d e^t utpote ^cversia [illegible] nec paru^m implexa. P. Hurt^o disp^e. 6. Met^a. s^e. 1. putavit dist^e realem ee aliq^d [illegible] tivu^m per neg^e explicatu^m: v. g. Petru^m distingui a Paulo per sua^m ent^e explicat[illegible] q^d e^t n^o ee Paulu^m; et Paulu^m si^militer per ent^e sua^m a Petro distingui. ita [illegible] Marcilius phycinus in Platone^m, in argu^o in lib. 2^u. §. C^u n.

Non rejicit hanc sent^a quoad totu^m P. Gilius. 1. p^te lib. 2. tt. 5. [illegible] ident^e diaru^m perf^u. c. 1.; discrepat t^n in p^te, na^m hanc dist^e per ent^es proprias [illegible] fundamentale^m, et dist^e fraliter collocat in relat^e fundata in illis entitatib[us] [illegible] se allegat Henricu^m in summa a. 5. 5. q. 1. et Maironu^m in 1. dist^e. 8. q. [illegible] a. 1. Alia^m via^m ingressus P. Suarez. tom. 1. Met^a. disp^e. 7. s^e. 1. (que^m postea secutus e^t Aegidius Lus^us. 1^a. 2^a. tom. 1. lib. 5. q. 6. a. 9. §. 3. n°. 23) affirmavit dist^e fraliter ^csistere in neg^e identitatis, n^o v^o in relat^e ad hanc neg^e ^csecuta.

Haec ultima sent^a mihi placet, sempe^rq^s placuit, qua^m ante [illegible]

et neg iae inter illos. Relatio ... fundamentalis dist ss ... ss quasi radix et fundamentum ... formaliter dist. ad hanc neg. seu dist. sequitur relatio ... talis, quae ... nullo pacto ... aliqd de conceptu frali dist. realis: unde mihi ... in illa neg. ident. fraliter consistere dist.

Pr. (g. 1. Petrus, et Paulus distinguuntur realiter, et Petrus, et Paulus n ee realiter idem, sibi aequipollent; sd per neg. realem fraliter ss n idem; (g. per eandem fraliter ss realiter distincti. Pbo mai; illae ppes ss aequipollentes, quarum obtum idem e, et diversis vocibus enunciatum; sd harum ppes. Petrus, et Paulus n ss realiter idem: Petrus et Paulus realiter distinguunt: obtum e idem, etsi diversis vocibus enunciatum; (g sibi aequipollent; maior certa e; pr min; illarum ppes obtum idem e, quarum utraque redditur fa., l. va. per eiusdem obti absentiam, l psentiam; sd utraque illa pp ita se het; (g. pbo min; posita idente inter Petrum et Paulum; utraque pp e fa; neque n. iam ve e, qd Petrus, et Paulus n sint idem, aut qd sint distincti; deinde posita nege removente ident, redditur utraque va; iam n. ve e, qd n sint idem, et qd distinguant, absque ullo alio posito, l ablato; (g. illae pps va, l. fa sl reddunt per eiusdem obti ablat, l posit. nunc ad min i sylli pcise posita nege ident, ve e, qd n sint idem (g fraliter reddunt n idem per neg ident; cons pt, q per id aliqd reddr fraliter tale, quo pcise posito reddr tale. Pbo ans huius enthymematis, pcise posita nege aufert identem, nihil. n. e aliud neg ident, quam n identas. (g pcise posita nege identis ve e, qd n sint idem.

P. 2. ee idem, et n ee idem ss extrema ctda; ideo n. dixit Phus 5. Met. textu. 16., qd diversum dr oppositum ad id, qd idem dr; (g n ee idem destruit fraliter ee idem; tenet cons, q unum extremum ctde destruit fraliter per aliud: ans autem certissimum e, pergo ulterius; ident n destruit fraliter, nisi per dist (quoties n. n intelligitur advenire dist, persistit ident) sd destruit fraliter per neg ident; (g neg ident fraliter e dist: huius ultimi sylli maior. pr; illa idem ss, q n ss distincta, et eatenus idem ss, quatenus n ss distincta; (g, ut idem n sint expectat dist: (g dist se ipsa, et fraliter destruit identem, nam si per aliud destrueret identem dist n expectaret. Itsi 2. posita nege ident, ita ut nihil aliud ponat, tollit

identas, ut iaz pbavi; q° neg° identis est dis°; pbo coa q° per dists ... ut etz pbavi; q° si neg° identis n est dis° formaliter, pcise posita illa ... identas, sd expectata dist°, per qua formaliter tollerr.

P. 3. ee idz, et ee distincta ss tri oddi, ac inter ... ees, nullz n. excogitari pota mediz inter illos, sd ex duobus tris oddis ... alter hbet ee ... q n sit negatio idz ee; neg erit ee distincta. minor ... odictio. n. semper versat inter ee, et n ee; coa etz pt, q° ee idz est identificari ... tificari autz est aliqd positivz; q ee distincta est aliqd negativz: ° neg° est ... istinendi distincta; pbo q° maiorz, i sylli, in qua totius argti vis ssistit; illi ... max° distant, et odictorij ss, qui reddunt ppes ita inter se distantes, ut nequeant ... sl va, aut sl fa: sd ita se hent illi tri; q max° distant, et odictorij ss; maior ... certa est; pr minor. hae duae ppes, exi. g. Prus, et Paulus ss idz realiter; ... et Paulus distinguuntur realiter; ita distant, ut nequeant ee sl fa, aut sl va; et hoc pter illos tros; q. maior pr, q° impole est duo ee idz, et distincta inter se, I n ee idz inter se, neqz distincta; q illae ppes nequeunt ee sl va aut sl fa; gd autz hoc proveniat ex illis tris, sstat ex eo, qd repugna, et incompatibilitas illarum ppes oritur ex repugna identis, et distinctionis, inter quae duo nequit dari medium. Nec putentur ambae affirmativae, q°, st hoc heant quoad voces, et mz enunciandi, re tn ipsa altera negativa est, ut sstat in his. datur nunc Prus; datur nunc ... Pri. 2a. n. vr quoad voces affirmativa; sd re ipsa negativa est, c idz sit affirmare gd det neg° Pri, atqz negare, qd det Prus.

Obsr. pcise per adventz identis inter Przz, et Paulz, nullo positivo ablato, aufert dist°; q dist° est neg° identis: anz ex se pt; coaz pbo, q° nihil positivz supponimus auferri per adventz identis, et tn aufert dist°; q° ... neg°; et quidz entitas Pri, et entas Pauli n auferuntur, sd manent idz ... sd aufert neg° identitatis, c nihil aliud positivz restet, gd auferri dicamus. ... dicas auferri relatis, q°, I. admittis hanc ee mz sola roe distinctz a fundamento; et sic perstat in suo vigore argtz; naz si fundamentz remanet remanet relatio illi identificata.

Si dicas ee mz realiter distinctz, instauro argtz; pcise positio identis inter fundamenta, et relatis, aufert dist° fundamentorz a relatione ...

° ... ° ... ia. neo ... Ad ... nec ... et ... sistere in utro ... extremo, in ...
minuis argti vim: itaq advenienti ident, manerent Petrus et P...
tificati duabus haecceitatibus sola roe distinctis, quae nec ea, quae in creatis
realiter distinguunt, in Deo saepe ss oio idem de neg ident: in ... n. in
tellectu, et subst realiter distinguunt, et in Deo ss idem, bentq s ... peculiares
sceptus, qq constituant; n tn realiter distinguunt q n ... ident destruens.

Obit. 1. P. Hurt. unaquaeq res per eundem sceptum, per quem
constituit essentialiter, distingr ab alijs, sd constituit per suam ent: q distingr per eand;
pbat mare; tunc, q per eundem sceptum, per quem e creatura, n e Deus; tunc
q mia per eundem sceptum per quem e extensa, n e spualis, q extensio spui
repugnat; q per eandem ent, per quam res constituunt essentialiter, distinguunt ab
alijs. Rx disting mare, per id distingr unaquaeq res fundamentaliter
ab alijs, per qd constituit essentialiter, do mare: per id distingr fraliter, nego
mare. Ad pbs siliter dicito creatura per suum sceptum positivum fundamenta-
liter n ee Deum, et mam per suum sceptum fundamentaliter n ee spum; per neg
v ident distingui fraliter, et fraliter n ee idem, et sane in oib sent rale
n e de essa aialis, neq aial de essa ralis q tam aial, q quam rale bent proprias
essas entitativas, et tn n distinguunt realiter per illas desit neg realis ident;
q neg ident realis e, quae fraliter distinguit.

Hac solutio trita e; et roribus nimis familiaris; q tn urgeo
in gram P. H. Petrus per suam ent n e idem fraliter c Paulo; q per suam
ent distingr fraliter a Paulo; pt coa, q per id fraliter Petrus distingr,
per qd n e fraliter idem. ans pr, nam si f e; q Petrus per suam ent
e fraliter idem c Paulo; coa pbat q unum e duobus nario admitti debet. s.
Petrum ee idem fraliter per suam ent c Paulo; l per suam ent n ee idem fraliter
c Paulo. nego ans; ad cuius pbm, cum ais; q per suam ent e idem fraliter
c Paulo, negr coa; falsum n e, qd per suam ent sit fraliter idem c Paulo
f et, qd per suam ent n sit idem fraliter, q per neg et n per suam ent

bet, qi n' sit idē fraliter c Paulo. Ad qq^m subsumptā, em [illegible]
dacēs. Per haecceitā Pēts ē fraliter hō: Per haecceit Pēts [illegible]
hō; neq si 1^m des, ocedo. Pēts ostitui hoē per suā haecceit [illegible]
sd per aial rale: si 2^m admit; ēg Pēts n' ē hō fraliter; [illegible]
efficit hunc sensū. Pēts n' ē hō, et rō fralis, unde oritur, qd n' sit hō, [illegible]
haecceitas. Est ēg utraqß qq^o f^a, nec mirū, c' ōrie sint; eent v^a [illegible]
si loco 2^a hanc apponeres: N^o per haecceit Pēts ē fraliter hō, quā [illegible]
ē, q^a Pēts ee hoē het per aial rale, n' per haecceit.

Obit 2. P. Hurt^o. subtū prius rōe ē, quā neg^o, qui [illegible]
ee fundat; sd Pēts, et Paulus ss subta neg^o ident^is, quae in illis [illegible]
ēg prius ss Pēts, et Paulus, quā illa neg^o: sd in illo priori Pēts, et
Paulus ss duae ent^s realiter distinctae; ēg per suas ent^s, c' in illo priori
nd^u pullulaverit illa neg^o. Qd autē in illo priori ante adventū neg^is Pēts
et Paulus sint duae ent^s realiter distinctae. pr; q^a, si tunc n' distinguere-
rent realiter, eent realiter idē; ēg neg^o postea adveniens nequiret distin-
guere, impole .n. ē ea aliq^do distingui, quae semel fuerunt idē.

R. ocedendo 1^m syllū, si de priorit^e rōis, et n' de prio-
ritate reali loquat^r. Ad illud, qd subsumit^r, nempe in illo priori dis-
qui realiter Pēts, et Paulus, distinguendū ē, distingunt^r fundamentaliter [illegible]
fraliter, nego. In illo priori so' intelligit^r fundamentū dist^is realis, n' [illegible]
dist^o fralis, quae postea nro mō intelligendi subsequi apprehendit^r. Et quidē
aliud ē in illo priori Pēts, et Paulū n' apprehendi, ut fraliter distinctos per
neg^m, aliud n' ee fraliter distinctos per neg^m: 1^m v^m; 2^m f^m, q^a noster mō
cognoscendi n' tollit neg^m realē ident^is in re, sd so' in cognit^e nra; unde
male colligeres unū ex alio.

Dices, auferat^r per impole illa neg^o ident^is, etē tunc mane-
rent distincti Pēts, et Paulus; ēg illa neg^o n' ē dist^o, sd qqriae ent^s Pēti, et Pauli.
R. neg^do ant^s; eo .n. ipso, qd auferret^r per impole dist^o, poneret^r ident^as, [illegible]

tam. n. auferret illa realiter. Idē n minime auferros Petri, et Pauli distinctas tunc fundamentaliter, q̄ etiam tunc fundamenta realiter distingui, quæ tamen fundant neg. ident. cum autem tunc n fundarent ident. neg. n distinguerentur etiam fundaliter.

Obiec. 3. ex Mairone. Lib. 1. dist. 8. q. 1. distinctio, ut distinctio e ad aliud, sed ad aliud e relatio; ergo dist. ut talis e relatio: maior pr., q. dist. ut talis, n e ad se, c. alterius dist. sit; minor etiam pr.; q. relatio e, cuius ee e ad aliud se here. R. distinguendo maiorem. e ad aliud negative, admitto maiorem; positive, nego maiorem. Ad minorem, iterum distinguo; sed ad aliud positive e relatio, concedo minorem; ad aliud negative, nego minorem et consequentiam. Conceptus relationis proprie dictus qd positivus e, qd longe abest a neg. ident. Dixi proprie dictus, nam potest admitti in neg. conceptus negativus, qui improprie sit relatio ad aliud, neque hic negativus conceptus prædicamentalis eet, sed quasi transcendentalis, q. n respiceret term, ut pure term; neque relatio transcendentalis ad aliud destruit conceptum absolutum, ut pt in caussis, et in quibusvis alijs entitatibus transcendaliter plura respicientibus, tamen in suo ee qd absolutum sint. Similia dixero de dist., etsi admittat transcendentalis res ad aliud. S. 2. an dist. multiplicet realiter pro multiplicit. realit.

S° 2

An dist° multiplicet realiter pro multiplicit^e realitatum?

Præsens controversia e, an tot dist. sint, quot ent. realiter distinctæ, ita ut neque pauciores sint admittendæ, neque plures, ut v.g. si inter Petrum, et Paulum intervenit una, an duæ dist., altera, qua Petrus a Paulo distinguat, altera qua Paulus a Petro? et cum dist. dixerimus ee neg. ident., idem inquirimus, q. secundo rogamus, an multiplicent dist. iuxta numerum ent., atque si rogaremus, v. neg. tot multiplicent, quot fuerint ent., ita ut neque plures, neque pauciores sint

N^ri descriptio huius diff. punctum a veteribus, aut unam, vel alteram excipiam leviter nihil attingentem, in duplici sc... vitatem vivamus. Dico 1. numerus realis non infert ... negationes ita ut tot negationes debeant esse, quot entitates reales. Haec sic probatur 1. inter Petrum et Paulum sola intervenit unica negatio identitatis; ergo non tot negationes inferuntur, quot entitates. consequentia est omnino indubitata, si antecedens indubitatum foret. illud probo; inter Petrum et Paulum solum deficit unica identitas, ergo solum intervenit unica negatio; consequentia probo, quia identitas unica destruitur negatione; probo nunc antecedens ultimi enthymematis; solum unica identitas sufficiens est reddere Petrum, et Paulum identificatos, sit alias, et ... per unicam; ergo unica identitas solum deficit inter Petrum, et Paulum, ... redduntur distincti. Atque quod, si duae identitates darentur, rogo an inter illas duas identitates distinctas realiter mediet unica solum identitas, vel duae; si primum ... intentum; iam inter duo extrema distincta solum deficiet unica identitas per unicam negationem destructa. Si 2um instauro argumentum, vel non inter illas novas identitates mediant aliae duae, vel unica solum? Si 2um iterum ... rentum: si 1um admittis processum infinitum; ergo ...

Probatur 2°, nam damus, ut optas, duas negationes, et rogo, quid negat negatio, quae in Petro est? Dices identitatem cum Paulo, nam cum sit distinctio Petri a Paulo necesse est, neget identitatem cum Paulo: Rursus, quid negat negatio, quae est in Paulo, dices identitatem Pauli cum Petro ob eandem rationem; bene; sed adhuc interrogo, an identitas Petri et Pauli sit eadem realiter, atque identitas Pauli cum Petro, vel alia diversa? si 2um, admittes duas identitates iam impugnatas ... argumento. si 1um, argumentor sic; eadem est identitas; ergo eadem negatio; non enim dantur ... negationes eiusdem identitatis inter duo extrema, quod ita probo; concipe per negationem identitatis Petri cum Paulo in Petro residentem remotive Petrum non esse idem cum Paulo, et hic non est idem cum Petro; ergo alia negatio in Paulo residens superflua omnino est, et sine fundamento asserta, ad id enim ponenda esset, ut per illam Paulus non esset idem cum Petro; ergo, si per negationem in Petro residentem ... habet Paulus, ut quod adstruit illa negatio? antecedens probatur, nam, si per impossibile Petrus, et Paulus essent realiter idem, adveniente sola illa negatione, ...

est idem Petro, et Paulus non esset idem Petro, ... quia et Paulus non est idem Petro,
Petrus ... quia implicat, quod Petrus non sit idem cum Paulo, et Paulus sit idem
Petro; ergo si posset per adventum negatio identitatis Petri et Pauli, Petrus non esset idem
cum Paulo, et Paulus non erit idem cum Petro.

Confirmatur, quia hae propositiones. Petrus non est idem cum Paulo; Paulus non est idem
cum Petro sunt distinctae, saltem de lege, quia altera negat, quod alia affirmat: consequentia est
evidens, antecedens probatur, quia neque possunt esse simul vera in ullo modo, neque simul falsae, ergo
tunc rursus; propositiones distinctae habent obiecta, quorum alterum est positivum, alterum negatio
illius positivi, sed 2a propositio habet obiectum positivum; ergo 1a habet pro obiecto negationem illius
positivi. Ergo negatio identitatis Petri cum Paulo est negatio identitatis Pauli cum Petro; ergo
non est nisi unica negatio, et quaevis alia fictitia est; non ergo sunt tot negationes, quot
entitates distinctae.

Dico 2. numerus negationis identitatis colligendus est ex numero binariorum. Probatur 1. hac ratione. Tot desunt identitates, quot sunt binarii, neque
plures desunt; neque pauciores, sed tot sunt negationes identitatis, quot
desunt identitates; ergo tot sunt negationes identitatis, quot sunt binarii. Ergo ex horum numero
illarum numerus colligendus est: prius probanda est maior a quolibet binario nario abest, ad
minus una identitas, secus non esset binarius; sed unica entitas. Deinde abesse nequeunt
plures identitates, ut iam probavi, ergo solum ab unico binario unica abest identitas, et a duobus
duplex, et sic de reliquis cum ea proportione. minor nunc probanda, nam unicam negationem dandam
identitatis, quae deest inter unicum binarium manifestum est, at non dandas esse plures iam probavi
supra; ergo conclusio admittenda est.

Probatur 2. nullus binarius est, qui non exigat unam negationem identitatis inter extrema, ut constat, et nullus est, qui inter illa extrema plures negationes exigat; ergo quilibet binarius unica negatione contentus est, nec plures exigit (immo neque habet, ut ex dictis constat)
ergo tot sunt negationes quot binarii, et e converso. Ex numero binariorum colligendus est numerus negationis identitatis,
seu distinctionis: maior 1i syllogismi certa est quoad priorem partem, quoad posteriorem probatur; quia
ut fiat unicus binarius, sufficit unica negatio identitatis, ut iam dixi; sed quoties sufficit
unum, aliud non exigit, ergo.

Confirmatur. quia ideo non admittimus duplicem unionem inter materiam et formam oppositi
(etsi hoc novum novus Author in lucem ediderit) quia sufficit una ad hoc, ut materia formae uniat
et forma materiae; atque ideo non requiri aliam, quia ista sufficit. Ergo cum unica identitatis negatio

ad binariu sufficiat, n requiret alia, neq admittenda erit, immo ex adducto
exo deduci pote affirmatio 1ae xis; na unica unio sufficit ad uniendu ...
et hanc cu ma; et rursus unica neg illius unionis sufficit ad separandu ma ...
faciendo ne fra uniat ma, nec ma fre; g unica identas efficit sufficienter ...
Pru identificet Paulo, et Paulus Pro. Siliter et unica huius identis ma sufficienter efficiet, ne Pru Paulo identificet, nec Paulus Pro; ac pinde qd distinguant duo per unica dist sine multiplicite xa multitudine realite.

Obies. 1. ō 1a xe. impole e ide naliter ee in duplici loco distantissimo, et in duplici adaquato subto; g impole e, qd dist inter Pru, et me ... unica. pbo coa qa eade neg eet ia in duplici subto adaquato, et in loco duplici axe distito, qd sic pbo; neg identis e subiectata in extremo, qd distinguit ... identis inter me, et Pru apud Indos existente subiectat Corduba in me, et apud Indos in Pro, g e in distantissimis locis; deinde ego sum adaquatu subiu illius qa in me sufficienter maneret subiectata, pereunte Pro, et in hoc sufficienter ... pereunte; g utrumq subiu e adaquatu; eet g in duplici adaquato subto, et in ... distantissimis.

Rx rcessa anti, neg coa: ad cuius pbo neg assumptu, ad qd pbandu falsu assumit; nega n. n subiectant in aliquo tanqua in subto inhaesionis, neq ... in loco, ut argu stendit; ideoq, neq infert ee in duplici subto inhaesionis, neq in duplici loco distanti, L. dicant mihi adversarij, antequa a Deo crearet mundu, ubi erant nega reru creandaru, et n creandaru, cui inhaerebant ... certe neq subto inhaerebant, neq in loco erant, ... audire vellem ... auctoribus, quo pacto nega subtis positivis inhaereant; an per unione, an sine illa? 2u dici n pote, qa n sufficit aliqd e subto penetrari, ut dicat in illo subiectari, unione deficiente. si 1u dicat, ulterius rogo, an illa unio sit nego, an positivu aliqd? si neg; ulterius rogo, an illa unita sit subto positivo, et qd neget per illa unione negativa; quaelibet n. neg debet hre tru negandu, et e per dist neget identitas, quaerendu e, qd neget per unione negativa, qua dist subtis inhaerent nec dici pote, qd unio realis positiva neget per unione negativa; ō n. sic argtur etsi identificarent extrema, n daret unio positiva; g adhuc maneret unio negativa sd tunc n daret dist unienda; g daret unio sine extremo, et mus sine ... modificandis, qd absurdu e. Tande per aliq positivu uniri nequit, qa nulla

huiusq. realis unio positiva excogitata est, quae unire possit extremum positivum negativo; ergo figmentum est, qd hic sub^s^ministrant.

Replicas. ibi existit, et est neg.^o^, ubi non est entitas negata (et ibi intrice, ubi res negata non est intrice) sed in extremis distinctis ident.^s^ non est; ergo in illis neg.^o^ ident.^s^ est; ergo subiectat in illis. Hoc argtum mihi obiecit, quidam ex nostris dum adhuc discipulus Phiae incumberet, nec solvi posse putavit, c^t^ tm futile sit, et ideo elumbe. distingo maiorem. ibi existit, et est remotive neg.^o^, ubi non est entitas negata, concedo maiorem: ibi est vere subtive, et proprie nego maiorem. Distinct.^e^ explicata, constabunt reliqua: esse neg.^s^ in aliquo remotive nihil aliud est, quam removere ab illo subto formam, seu ent.^s^ positivam negatam, et hoc pacto neg.^es^ esse in subto remotive, sicut etiam remotive in loco, indubitatum est; nego tn esse proprie subtive, sicut proprie in loco, qa non inhaerent, neque uniunt proprie subto; sed neque dependent a loco, ut sint; non existente loco, negant ent.^es^ existere in illo loco, numquid in loco non existenti admittes neg.^es^ actu existere? absit hoc a Phorum mente, x^a^ quam doct.^a^, et dist.^e^ explicanda sunt Platonis verba lib. 13. in Sophista. Neque itaque, inquit, non ens in motu, et in alijs generibus omnibus esse. intelligenda sunt de esse remotivo.

Obies 2.º contra eandem con.^m^; impossibile est, qd dent tres ent.^es^, et qd non dent tres dist.^es^; ergo qa qualibet entitas exigit suam propriam dist.^em^. ans prob., qa dist.^o^ 1.^ae^ ent.^s^ a 2. diversa est a dist.^e^ 2.^ae^ ent.^s^ a 3.^a^; et dist.^o^ 3.^ae^ a 1.^a^ diversa est ab alijs duabus; ergo necess.^o^ admittendae sunt tres dist.^es^. clarius percipietur argti vis, si extremum ent.^es^: Petrus, et Paulus per dist.^em^ diversam distinguunt ac Paulus, et Joannes, et Joannes, et Petrus distincta dist.^e^ ac Paulus, et Petrus, Paulus, et Joannes

R.^x^ concedendo ans, et neg.^do^ conam, qa ibi ideo postulant tres dist.^es^, qa sunt tres binarij, Petrus. n. et Paulus unus binarius sunt Paulus, et Joannes alius, et denique Joannes, et Petrus tertium constituunt binarium; qd ergo mirum si tres dist.^es^ postulent. Replicabis; ubi sunt tres binarij, sex ent.^es^ sunt; c^t^ quilibet binarius duas claudat ent.^es^ sed ibi tm sunt tres ent.^es^; ergo non sunt tres binarij. R.^x^ ubi sunt tres binarij adaequate diversi, seu inter se non coincidentes, verum asseris: qdo binarij sunt adaequati, totaliter non adaequate diversi, sed coincidentes falsum asseris; exis

verbis tenus monstrabo et dist. [illegible] ex partibus obtinui [illegible]

Dices, si advenirent duæ ident.es, qq. Paulus identificat. [illegible] Joanni, duæ so. dist. [illegible], tot. n. auferrent dist.es, et n. plures [illegible] adveniunt ident.es, sd advenient duplici illa ident.e ssciise [illegible] so. Paulus idē c. Petro, et Joanne; sd etē bic eet idē c. Pro.; g similiter ablatis duabus illis ident.bs ssciise, manerent tres ent.es, sd per ablat.e duplicis ident.is [illegible] adveniunt duæ neg.es, seu dist.es; Cg inter tres illas ent.es n. ss tres dist.es [illegible] bæ multiplicant x.a multiplicit.e binariorē. Quod autē, posita ident.e [illegible] Pro, et Joanne, Prus, et Joannes identificent. pr, q, q ss eadē uni tertio, ss idē inter se x.a coe plogquiē.

R. si ssciise advenirent duæ illæ ident.es, scedo marē (nā seq.r neganda foret, et nego mīrē, ad cuius pb.e distinguendū ē illud plogquiē; quæcuqß ss eadē uni 3.o incoicabili, aut quæcuqß ss eadē uni tertio adæquate admitto; nā si aliter se bent, nego. Est in divinis buius doct.a manifestū exē. tres divinæ personæ identificant c. uno 3.o. s. nā dia, n. tn. identificant. inter se, q.a tertiū ē coicabile. similiter in argti casu, si so. advenirent duæ ident.es, cū Paulus coicabilis pluribus Joanni. s. et Petro, pindeqß n. identificarent Petrus et Joannes inter se, etsi identificarent Paulo; opus Cg eet, ut adveniret 3.a ident.es, et ut denuo postea tres ent.es darent, auferendæ eent totidē ident.es per adventū triē dist.e

Obies 3.eandē r.e inter unicū binariū dant infinitæ neg.es ident.s realis, et coenter infinitæ dist.es; Cg plures ss neg.es ident.is realis, aut dist.es, quā binarij (nā eadē ro. idē 3vincit inquolibet alio binario. ans pr. 1. in Pro et Paulo inter quos ss impoles infinitæ ident.es reales, quarū qualibet eet sufficiens identificare Prū c. Paulo; Cg dant. actu tot neg.es reales, quot ss ident.es impoles inter Prū, et Paulū; coa pt, q.a actu dant neg.e realis eorū oiū, q actu n. ss, seu ex obte 3.d [illegible] nulla existeret: sd actu n. ss illæ infinitæ ident.es inter Prū, et Paulū; Cg dant infinitæ neg.es seu dist.es inter eosdē; q.a unico binario n. ret unica dist.o so., ut 3tendebā, sd [illegible]

R. Disting.o ans. dant infinitæ neg.es ett.a partialiter 3stituentes unicā dist.ē, 3cedo ans; plures neg.es, quarū q.libet sit adæquate dist.o, nego ans. disting.o siliter coens x.a plures ss neg.es adæquate ident.is realis, seu dist.es, nego coa; plures partiales, omitto coa; [illegible] summū pbat pluralit.e neg.es partialiū dist.is; nā ad boc, ut Prus, et Paulus realiter distinguantur n. satis ē ut deficiat una ident.as, q ē pars collectionis oiū imaginabiliū; sd reqß, q nulla ident.as sit, nā ut ad boc, ut duo extrema sint n. unita, nullatenus sufficit q aliqua unitas

deficiant, sed necess[ari]o ... [illegible] ... neg[ati]o o[mn]ium ident[itatum] inter Petrum, et Paulum, et collectio ide[ntitatum] ... una ident[itas] adaequata negata per neg[ationem] adaequatam non unit[at]e simplici, sed unit[at]e aggregationis; de hac neg[ation]e adaequata ident[itat]is ... realis dist[inctio] procedit, q[uo] an multiplicet[ur] ad multiplicit[atem] ent[itatum], seu extremorum, q[uae] distinguunt[ur]; non procedit de neg[ationi]b[us] partialib[us], nam hae non excedere ... extremorum efficaciter probat argum[entum] et ipsi adversarii asserentes adaequari n[umer]o extremor[um] n[umer]um neg[ation]um ident[itat]um. Verum opponat[ur], si controversia esset de multiplicit[at]e neg[ation]um ident[itat]um adaequatarum, et non solum de partialium pluri[tat]e, essent adversarii a nobis impugnandi, quandoquidem nullo pacto asserunt dari duas neg[ation]es adaequatas ident[itat]is inter Petrum, et Paulum, sed duas inadaequatas constituentes unicam adaequatam; ergo controversia procedere debet de neg[ationi]b[us] partialibus, ut nostra arg[umen]ta convincant aliquid.

Quare vero Adversarii esse iuste impugnatos, si controversia sit de adaequata neg[ation]is identitatis multiplicat[ion]e, q[uam] opere destruunt, et doct[rin]a, quod labiis exprimere videntur; dicunt n[am] unicam neg[ation]em adaequatam ident[itat]is dari inter Petrum, et Paulum, sed hanc partialiter expleri per neg[ation]em subiectatam in Petro, et per aliam subiectatam in Paulo: contra quos mea arg[umen]ta probant has neg[ation]es plurium adaequatas dist[inctiones]; nam si accipimus collect[ion]em neg[ation]um o[mn]ium ident[itat]is Petri cum Paulo, per illam non solum Petrus distinguitur realiter à Paulo, sed Paulus a Petro; ergo si ultra hanc collect[ion]em adstruit[ur] alia in Paulo, qua hic a Petro distinguatur, erit alia dist[inctio] 2[a] adaequata, q[uia] haec dist[inctio] Pauli a Petro etiam distinguit Petrum a Paulo, ut constat ex argum[ent]is: ergo in adversariorum sent[enti]a erunt admittendae duae dist[inctiones] adaequatae, quarum una coalescat ex infinitis neg[ationi]b[us], quae removent infinitas ident[itates] inter Petrum, et Paulum; et alia coalescat ex infinitis aliis neg[ationi]b[us] partialibus.

Quod si comparem singularem ident[itatem] cum neg[ation]e illius, etiam danda erit unica singularis neg[atio], non duplex ob multiplicit[atem] extremorum binarii, ad minus quo ad unicam singularem unionem negandam, unica n[on] neg[atio]; ident[itas] tamen negata per dist[inctionem] absolute talem non est, ut dixi, unica singularis, sed collectio o[mn]ium.

Obijes 3. contra 2[am] c[onclusionem], si vera esset mea doct[rin]a admittendae essent plures neg[ation]es, quam ent[itat]es distinctae, hoc autem quis concedat? sequi pr[obatur], nam per me n[umer]us neg[ationum] accipiendus est ex n[umer]o binariorum; sed quatuor ent[itat]es efficiunt sex binarios; ergo in quattuor entitatibus erunt sex neg[ation]es, seu dist[inctiones]. R[espondeo] admittendo totum, et neg[an]do idem esse absurdum; cum necess[ari]o teneant id admittere, qui bene supra dicta ponderarunt, et hinc futilis redditur adversariorum doct[rin]a asserentium tot tantum neg[ation]es, quot ent[itat]es, cum n[am] inter quatuor ent[itat]es, sex ident[itat]es sint, q[uas] negant per totidem dist[inctiones], plures neg[ation]es

erunt, quæ ss ent, a qq remanent? & a. ... realis dist. ... extrema positiva existentia, aut polia?

Sect. 3.

V. Ad realem Dist. exigantur Necess. extrema positiva existentia Aut Polia?

Aliqui ex Junioribus crediderunt dist. ut talem versari debere c. a extrema existentia, ita, qd si extrema n existant, n distinguant, eodem modo negant distingui rem polem ab impoli, eo fortasse ducti fundamento, q a dist. debet versari c. a extrema, et c. n existunt, extrema n ss; et a fortiori, si existere nequeant, n. & poterit ee dist. inter res n existentes, sd ad summum dabitur neg. ident., quæ erit dist., c. extrema existant: n approbo hunc discursum meliori pergendum tramite, faciliori, veriori.

Sit 1a sc, inter neg. dat dist. realis; hac sc. pr 1. illa realiter distinguunt, quæ a p.te rei n ss idem, sd neg. Pri a parte rei n e neg. Pauli & neg. Petri, et neg. Pauli distinguunt realiter: maior supponenda e tanquam certa; pr minor, q a neg. Pri n negat Paulum, negss illi sd. opponit, neg. n. Pauli Paulo opponit sd., illumq negat; & neg. Pri n e neg. Pauli: ita pr, q quoties duo ita se hent, ut uni conveniat a p.te rei aliqd praedicatum, qd n conveniat alteri, realiter distinguunt, sd a p.te rei neg. Pauli Paulum negat, illiqss opponit, n autem sic neg. Pri; &.

Pr. 2o, quoties unum pote perire, manente alio, ab illo realiter distingr, sd neg. Pri, et neg. Pauli ita se hent, ut 1a possit perire 2a persistente; & neg. Pri realiter distingr a neg. Pauli: maior evidens e, et constabit, c. de signis realis dist. agamus. Pr minor; adveniente Pro destruit eius neg., et n destruit adveniente Paulo; & p sd adveniente

pote' Pery adveniente Paulo; ḡ perire pote' neḡ Pri, persistente neḡ Pauli. 1ᵘˢ argtuṃ institui pote' in quibusvis neḡ diversarum ent.ᵐ: 2ᵘˢ n' ita generale e'. sd so' gbat de neḡ quae invicem separari possᵗ: utrumqꝫ tn recte ꝯcludit reperiri realem distᵐ inter neḡ.

Sit 2ᵃ ꝯcˡᵒ; inter entia polia n' existentia datᵉ realis distᵒ. Pr. 1. hac 2ᵃ ꝯcˡᵒ, illa, quae distingui possᵗ, aut semel distincta fuere, actu distincta ss. sd entia polia distingui possᵗ, l aliqᵈᵒ distincta fuerunt; ḡ actu distinguuntᵘʳ. Maior pr quoad 1ᵃᵐ pᵗᵉᵐ: illa distingui n' possᵗ reali distᵉ, nec de hac ꝯvertimus, etiam per Dei poṭ, quae idem ss; ḡ illa so' distingui possᵗ, quae distincta ss. Quoad 2ᵃᵐ pᵗᵉᵐ etiam pr. illa quae semel n' identificantᵘʳ nunquam possᵗ identificari; ḡ semel distincta semper ss distincta; ḡ actu distincta ss, quae aliqᵈᵒ fuere distincta: minor ꝯsylli pr, nam quae polia ss, l aliqᵈᵒ fuerunt, et iam destructa ss, ut substᵃ panis in Eucharistia, fere brutorum accidentia plurima, et uniones ꝯpositorum pereuntium, l nunquam fuerunt, ut alterius mundi polis, poles hoes, poles coeli, angeli, et plantae, sd ex 1ᵒ gne poliũ, aliqᵈᵒ distincta plura fuerunt, ut substᵃ panis in eucharistia, et accidentia corrupta in ligno. In 2. gne plura distingui possᵗ, ut coeli poles, et poles angeli, qui pduci possᵗ realiter distincti; ḡ entia polia distingui possᵗ, aut distincta fuere.

P. 2. ho polis, et polis angelus, n' ss idem realiter; ḡ realiter distinguuntᵘʳ; cons pbo, ḡᵃ illa realiter distinguuntᵘʳ, quae realiter n' ss idem: pbo etiam ans; si angelus polis, et ho polis eent idem realiter, Deus nequiret illos separare, cᵘᵐ idem a se ipso separari nequeat; sd Deus pote' angelum polem ab hoe separare; ḡᵃ pote' angelum pducere, n' pducto hoe; ḡ n' ss idem realiter. Praeterea si angelus polis e' idem realiter cᵘᵐ hoe poli, ho polis eet pure spus, et n' eet, qd e' manifesta implicatio, eet ḡᵃ e' angelus, de cuius ꝯceptu e' nihil corporeum habere, n' eet; ḡᵃ e' ho de cuius ꝯceptu e' corpus. Unde ulterius inferret oia polia ee idem realiter inter se, atqꝫ ideo coelum pole cᵘᵐ hoe poli, ho polis cᵘᵐ poli bruto, substᵃ cᵘᵐ accidente, et mus tandem cᵘᵐ re mificata identificarent, cᵘᵐ eadem ro horum oium sit; si n. admit-

tis aliqua polia n identificari, statim colliga illa ee distincta.

Dicunt adversarij actu n ee idē realiter inter se illa ... polia, n̄ tn distingui, q̄ distingui addit ultra n ee idē, extremorū ... colliguntur. grati affirmunt. Sic argr ..., actu dat neg. ident. inter duo polia; ḡ actu dat dist. inter illa; evidens e ans; si .n. actu n daret neg. ident. inter duo illa polia. v.g. inter hoē polē, et polē angelū, actu daret illorū ident. ... impole sit actu utrumq. abee, nisi admittant duo. ... merantis coē; nihil e aliud actualis dist.o, quā actualis neg.o ident.is inter duo; ... dat actualis neg.o ident.is inter hoē, et angelū pure poles; ḡ et actualis dist.o ... illa actualis neg.o ident.is inter hoē, et angelū pure poles efficit, ne iungant ... et angelus inter se; ḡ illos separat; sd illa neg.o, quæ actu separat, ... causa, ne iungant actu inter se, actu distinguit; ḡ illa neg.o e actualis dist.o ... .n. aliud e actu separare polia, nisi actu distinguere.

Sit 3. 2o. inter impolia entia dat realis dist.o. pr. 1. equus chimaricus, et chimaricus hō n ss realiter idē, ut ex se pt; ḡ realiter distinguunt ... mū arguendi s.a institutū. P. 2o. si per impole hō chimaricus redderet polis n ideo redderet polis equus chimaricus; ḡ equus chimaricus n e idē realiter c. hoē chimarico; pbo coē, q. quæ ss idē, eundē sortiunt statū; ans pr, q. ... diceret (iure, ut aliq.do monstrabo) sublato uno impoli, auferenda reliqua impolia.

Pro tribus s.a positis ... facit cōis, et v.a loquendi formula, ... dicunt ee infinita entia polia, infinita chimaerica. Theoli etiā beatos dicunt videre ex creaturis polibus aliquot, alios plures, alios pauciores ... maiori, ... minori luminis intensione; ḡo inter creaturas n existentes ss plures, et pauciores ss numeri, et unitates, finitudo, et infinitudo, q̄ dia sine dist.e reali ee n possunt; e ḡ inter illa dist.o realis. unde istat ad argū priorū initio positū; dicimus n. recte posse actu distingui, quæ actu n ss; nā actu distingui n e, q. actu sint extrema, et distincta sint, sd, q. det actu neg.o ident.is inter duo, sive illa duo existant, sive n, sive impolia sint, sive polia, positiva aut negativa, ad ... quo dicimus obta actu ee cognita, n .n. intendimus per hanc locutionē, q. obta sint actu, et cognoscant, sd, q. actu det obtorū cognitio, sive obta existant,

§. 4.

Realis distinct.is divisione præmissa, examino; v. dist.o includentis ab incluso distinguat.r a dist.e rei a re.

Dividi solet com.ter a recent.b realis dist.o in dist.m rei a re, m.i a re, et includentis ab incluso; dist.m rei a re vocant illam, quæ inter duas ent.s absolutas intercedit, sicut inter Petrum, et Paulum; dist.m m.i a re illam, quæ inter rem absolutam, et m.m ipsius, ut inter m.am, et unionem, inter P.rum, et ipsius ubi; includentis ab incluso illam appellant, quæ reperit.r inter compositum, et ipsius p.s, ut inter hom, et brachium, l inter hom, et m.am i.a, et a.a. D.r dist.o includentis ab incluso, q.a totum, q.d distingr, includit p.s a qua distingr, et ins.r addit aliq, per quam distingr. Videbit.r alicui insufficiens divisio, nec immerito, q.a n comprehendit dist.m m.i a m.o immte conventam sub dist.e reali ut sic. q.d divisio debet fieri in dist.m rei a re, m.i ab re, m.i a m.o, et includentis ab incluso; et n.c dist.is m.i a re tm comprehendo illam, quæ intercedit inter rem, et eius m.m quam, q.e intercedit inter rem, et m.m alterius rei.

Hinc excitat.r q.o inter D.s, et P.bus modernos n parum controversa, cuius meminit P. Suarez, tomo. 1. Met.e disp.e 7. s. 1. n.o 23, an dist.o includentis ab incluso sit membrum distinctum a membris reliquis p.a numeratis aliqui

affirmant, alij negant. has opiniones neutram si nunc placeret [illegible] conciliare. postquam diff[erenti]as et partes exposuimus elucidavimus dist[inctionem] [illegible] duos conceptus importat alterum, ut dist[incti]o est, alterum, ut includens, alias [illegible] importat neg[ationem] ident[itat]is inter totum, et p[ar]tes distinctas, alterum [illegible] c[um] [illegible] sim [illegible] p[ar]tes afferre identit[atem] in composito, [illegible] [illegible] afferre dist[inctione]m, [illegible] neg[ationem]: nam [illegible] [illegible] quae distinguitur a toto [illegible] dicit c[um] illo ident[itatem] [illegible] hoc est s[ecundu]m ipsam [illegible], quae includit in composito, et caetera p[ar]tes dicit dist[inctionem] [cum] illo s[ecundu]m aliam p[ar]te[m]. i. s[ecundu]m n[on] 1[am], et unionem. 1[us] conceptus dist[inctionis], ut dist[incti]o est [in]cludit in 2. neg[atio]nes 2[as] nempe ident[itat]es, in 1[o], sed quilibet in ostendo [illegible] claudit.

His ita constitutis sit 1[a] co[nclusio]. dist[incti]o includentis ab incluso, seu compositi a p[ar]te s[ecundu]m q[uo]d dist[incti]o est, n[on] est membrum distinctum a dist[inctio]e partium in composito [inclu]sarum, et ita semper erit idem c[um] dist[inctio]e rei a re, f[or]mi a re etc[aeter]a. Hanc co[nclusionem] sine dubio contendunt adstruere auth[ore]s 2[ae] sent[enti]ae, cui favet P[ate]r Suarez [illegible] et [pro]b[atu]r. 1. impo[ssibi]le est, q[uo]d illa dist[incti]o, q[uae] distinguit p[ar]tem a p[ar]te compositi, n[on] disti[nguat] compositum a p[ar]te; [er]go dist[incti]o partis a p[ar]te est dist[incti]o totius a p[ar]te, cons[equenti]a est evidens. [pro]bo ant[ecedens]: ut compositum n[on] distinguatur realiter a p[ar]te necessarium o[mn]ino est, ut q[uo]dq[uo]d constituit compositum sit realiter idem c[um] p[ar]te, sed impo[ssibi]le est, ut q[uo]dq[uo]d constituit compositum, sit idem realiter c[um] p[ar]te, si det[ur] dist[incti]o realiter distinguens p[ar]tem a p[ar]te; [er]go impo[ssibi]le est, ut illa dist[incti]o qua distinguit p[ar]tem a p[ar]te, n[on] distinguat compositum a p[ar]te, [pro]bo co[nsequentiam], nam caetera certa s[un]t. [illegible], quare n[on] o[mn]e, q[uo]d constituit compositum sit realiter idem c[um] p[ar]te, est dist[incti]o p[ar]tis a p[ar]te; sed illud, q[uo]d e[st] [illegible], ne o[mn]e, q[uo]d constituit compositum sit realiter idem c[um] p[ar]te est dist[incti]o totius a p[ar]te; [er]go impo[ssibi]le est, q[uo]d illa dist[incti]o, q[uae] distinguit p[ar]tem a p[ar]te, n[on] distinguat totum a p[ar]te; n[on] sic ulterius, [illegible] dist[incti]o totius a p[ar]te est dist[incti]o includentis ab incluso, [er]go dist[incti]o includentis etc[aeter]a, s[ecundu]m q[uo]d dist[incti]o est, n[on] a distincta a dist[inctio]e partium.

P[robatur]. 2. eadem co[nclusio]. [illegible] illa dist[incti]o distinguit totum a p[ar]te, cuius ablat[io] reddit totum idem c[um] p[ar]te, sed ablat[io] dist[inctionis] partium inter se reddit totum idem c[um] p[ar]te, [er]go

dist° partiu inter se distinguit ... a p^te ... qbo nin in so clonit^{is} una ... supperet dist° unionis; et fra ... se n distingueret a ma; ablata dist^{is} partiu inter se, totu reddo ide e p^te, ans pr, neq iam illae tres p^tes ear ide, et unica simplicis ent^{as}; q, c nihil dicat sd pter illas tres p^{es}, n habi aliud, et aliud, per qd distinguat, d. oio identificat int oes e singulis, et singula c oibus a qq opposita n distingr, ut iam evidens e. e q dist° p^{tis} ide e dist^e opositi.

Pr. 3. si opositu distingueret ab una p^te per alia dist^e distincta ab ea, qua hent p^{tes} inter se; rogo, an dist°, qua ho distingr a ma, distinguat illu sm oes p^{es}, ita ut nulla sit, q n distinguat a ma, l so sm aliquas? si l^{is} dicant, q n so distinguit fra, et unione a ma, sd etia ma a ma, ac pinde ide a se ipso, qd egregiu oiu e. si 2^{is}; q dist° hois a ma so e dist° fra, et unionis a ma: d dist° frae, et unionis a ma e dist° partiu reliquaru a ma (quae ego o- tendo) q n e alia dist° totius a p^te oquae qua e partiu inter se. et osfr. q si n eet duplex dist° fra, et unionis, q distingueret hoe a ma, daret triplex dist° partialis. l^a, qua distingueret fra a ma, 2^a qua distingueret unio ab eade ma; et 3^a qua ma a se ipsa distingueret. quemadmodu dat triplex ident^{as} in hoe vi oiu partiu collective sumptaru, alia qua fra e ide realiter secu ipsa, ma secu, et unio secu.

Pr. 4. si ppter aliqua roe distingueret dist° includentis ab incluso a dist^e partiu max^e ppter ident^e; sd ident^{as} n ostituit dist^e includentis ab incluso, in roe dist^{is}; q dist° includentis ab incluso in roe dist^{is} q n distingr a dist^e partiu: minor pr, q impole e, qd unu extremu ide^{ta} ostituat in suo ee per aliud, sd ee ide e fra, et a fra distingui ss extrema ide^a; q impole e, qd dist° includentis ab incluso ostituat per ident^e e p^te, a qua opositu distinguit. osfr dist° ut dist° e neg° ident^{is}; q implicatio in tris e, qd ostituat dist° ut dist° (etia partialiter) per ident^e, secus n ee ide ostitueret per ee ide; nec minus hoc implicat, qua hoe ostitui partialiter in ee hois per qd hoe ...

Ex toto hoc discursu q prima p^e adduco, opositu huius (ista sua ppotione dictu volo de reliquis) distingui a fra per duplice dist^e, s. per dist^e ma a fra, et per dist^e unionis a fra: alia hanc ducaru, alia

rei a re. vlt ma a fra; alia me a re. vlt unionis a fra

bâre sufficiens ie distinguit totu hoc a fra, ita ut unio...

distingueret; deinde a ma° so distingui per totale dist°, vlt

fra a ma, et unionis a ma: ab unione itë per dist° fra ab unione

ma et unione. qd si siunctu seu sposito so distet dupliciter, unica

dist° partis ab alia p^te erit dist° totius a p^te

Sit 2^a p°; dist° includentis ab incluso. n° sm qd dist°

qd includens, e realiter distincta a dist^e partiu inter se; hoc

dunt authores el^a sent^a; sd p° dupliciter pote accipi; 1° sic, ut

qd siunctu ex dist^e partiu, et ident^e c illa, a qua sposito distinguit

distinguat realiter a dist^e partiu: 2° sic ut sola ident^e partiali,

a dist^e includentis ab incluso, ut includens e, distinguat realiter

et specifice; et utroqz mo v^s bet p° hac unica ror pbanda.

Pr. dist° includentis eet, ut includens e, sive siunctu ex

dist^e partiu inter se, et ident^e partiali spositi c re distincta,

qua realiter, et spe distingo a dist^e partiu inter se; ergo dist° includentis

ut includens e, seu siunctu ex dist^e partiu eet distingui spe, et realiter

a dist^e partiu inter se; cõa pt, q illa distinguunt realiter, et spe

unu includit aliqd realiter, et spe distinctu, qd n° includit aliud.

quoad 1^s p^te, q ablata ident^e partiali, n° manet dist° includentis ut

includens e, neqz siunctu s^a dictu; quoad 2^s etz pt pr, q dist°

inter se e unica, l duplex neg° a fra, qua a sposito dr distingui; sd

ident^a partialis spositi c fra e realiter, et spe distincta ab illa dupli

neg^e partiu a fra; ergo dist°, qua so distingui a fra realiter, et spe dis

tingui, sm qd includens e, a dist^e partiu a fra. eode pacto pbari pot

de dist^e, qua spositu a reliquis partibus distingui.

Obies. 1. dist° partis a p^te e dist° adaequata, adaequate. n°

distingui fra a ma, et unione; sd dist° spositi a p^te n° e dist° adaequata

n. n. adaequate distingui spositu a p^te; ergo dist° partis a p^te diversa e a dist^e

totius a p^te. pbo cõa, q illa diversa sit, quoru uni sevenit aliqd paratu

q. n' convenit alteri; sed dist. partis a forma convenit rationem adaequationis, quae non convenit dist. totius a forma intentum. Resp. illa realiter distinguuntur; quorum unum potest reperiri manente alio, sed pereunte dist. partis a forma non perit dist. totius a forma; ergo dist. totius a forma realiter distinguitur a dist. partis aliqua. Minor probatur: si non essent identificatae, [illegible] hae distinguerentur a se; et tamen non par dist. una [illegible] partis aliquae; ergo pereunte dist. partis a forma, non periret dist. totius a forma.

Ut generale argumentum clarius dissolvatur, oportet praenotare duplici modo posse dist. aliquam dici adaequatam: aut quia non est alia dist. praeter ipsam; aut quia distinguit extrema secundum totum quod habent, ita ut nihil maneat non distinctum; in 1.° et 2.° sensu dist. compositi est adaequata ratione partium inter se, ratione compositi solum in 1.° sensu, in quo urget argumentum factum, nam dist. formae distinguit formam adaequate a forma in 2.° sensu, scilicet secundum totum, quod dicit pars; at dist. totius non distinguit totum secundum omne, quod dicit forma. Resp. igitur informa ad 2.um sensum distinguo minorem: sed dist. compositi a forma non est dist. adaequata ratione partis, quae distinguit a forma, nego minorem; ratione compositi, quod etiam distinguit a forma, concedo minorem, et nego consequentiam. ad probationem distinctioni formae competit ratio adaequationis ratione duarum partium inter se, et inadaequationis ratione compositi: similiter dist. compositi competit ratio inadaequationis in quantum distinguit compositum a forma, et adaequationis in quantum distinguit formam a forma: idque quia ratio convenit dist. partis, et dist. compositi, quae non duae, sed unica est, diversas denominationes sortiatur in ordine ad diversa extrema; quemadmodum quantitas palmaris minor est, et maior ratione diversarum quantitatum, nam dicitur maior comparata semipalmo, dicitur minor comparata semiulnae.

[illegible] Ad confirmationem, si loquitur de toto constituto ex duabus tantum partibus, vel de constituto ex pluribus? si de 1.° composito loquatur, nego absolute minorem, nam posita identitate, quae expellit, et destruit dist. partis a forma, expellit et destruit dist. totius a forma; si 2.° loquatur de 2.° composito, distinguo minorem; pereunte dist. unius partis ab alia, non perit quaelibet dist. totius a forma, concedo minorem; non perit aliqua, nego minorem. Itaque quaelibet dist. partis compositi a forma compositi est dist. totius a forma, ac proinde, illa pereunte, perit aliqua dist. totius, [illegible] ceterum

... altera ... q ss ..., quae distinguant ...
... per illas sufficienter distinguat totum comp^te; ...
per dist^s distinctam ... dist ... inter se, et hoc ...
ad ... dist ... q ... distinguat totum ... , sd ...
distinguat totum a g^te, et ita sos dist^es partium a partibus n' sit alia dist^o totius
a partibus. ~ Obiies. 2. ubi dat diversum extremum, dat diversum
sd ho e diversum extremum a ma, et unione; g diversa dist^e bet ho ...
atqui bent ma, et unio rtu eiusdem fra.; g dist^o partium a g^te n' e dist totius
maior, pterquamqd fundat in mea doct^a, pr, q diversum ee bet diversa ...
etm pr, q ho distingr a ma, et unione; g e diversum extremum ab illis. ...
marm, si diversum extremum distinguat sm illud, in quo diversum e, ...
si n' distinguat sm illud, in quo diversum e; sd sm aliud, in quo diversum ...
nego marm: in psenti autem 2° ... se bent res, n' 1°; nam sf ho diversum extremum ...
ma, et unione; ast hec diversitas illi pertit roe fra; e autem n' distinguat ...
a sua fra sm ipsam fram, quam in se includit, sd sm mam, et unionem, infert ma-
nifeste hom n' distingui a sua fra, sm illud in quo diversum extremum e a ma
et unione, sd sm mam, et unionem, in qua diversum n' e, sd idem prius extremum.
Unde stat ad reliqua; diversum ee e prius diverse passionis, g passio ...
sm qd e diversum ee, n' v^o g pertit sm qd e diversum n' e. Obiies. 3. duae ...
ident^es inter mam, et unionem ex una g^te, et inter fram ex alia g^te so' distinguunt
et unionem a fra, sd ma, et unio so' n' ss compositum; g duae illae neg^s n' disti...
compositum a fra; g dist^o compositi diversa e a dist^e partium. maior pr, q^a si ...
distinguerent a fra, distinguerent quidem fram a se ipsa, qd sit pto. nihil e ...
qd distingui posse dicamus a fra nisi p^tes; g e n' sint aliae p^tes compositi, nisi
fra, et unio, illae duae neg^s, 1. distingunt a fra solam mam, et unionem, 2. ...
aliud ad compositum pertinens distingunt, distingunt quidem ipsam fram a se ipsa, ...
impole; minor autem 1' sylli evidens e, q^a so' hom ma, et unio n' ss ho. ... neg
utramque coam; ad pb^s maioris negr assumptum; ad cuius pb^s distingo ans; nihil aliud e nisi ...
divisive, aut collective, ... ans; nihil aliud e nisi p^tes divisive, nego ans sd et coam q^a ...
tinguant fram a se ipsa, distingunt tn compositum, ex triplici g^te, qd qd diversum e a ma, et unione, ...
~~Ergo ... colligenda ... dist^o~~ illud compositum n' distingunt sm totum, sd sm duas ...
inde fit n' distingui fram a se ipsa; et bene stat, qd totum distinguat a fra, et qd n' distinguat ...
et qd aliud diversum a ma, et unione distinguat per illas duas neg^s, esto, n' distinguat sm ...

S.º 9.

Ex quibus colligenda e realis dist.º

Plura signa ss, quae dist.ª realem nobis ostendunt, inter quae alia vim habent x.ª pot.em ordinariam, alia x.ª quamvis pot.em, ita ut irrita reddi nequeant, etiam si attingant de pot.a absoluta ab his posterioribus incipientes. 1.um, illudque celeberrimum signum e illa realiter distinguunt, quorum perire pote unum, alio manente. Desumpsit ex Arist. 7. Top. c. 1. si alterum interimit, alterum v.º n. ; perfecto n idem ss. et infra. ins. si pote alterum sine altero ee, n. n. erit idem; quam vocem usurparunt postea S. Aug.us, et Bern.us hic serm.e 80 in cantica; ille 6. de Trinit.e c. 6. in unoquoque corpore (v.ba Aug. ss) aliud e magnitudo, aliud color, aliud figura; probat hoc Aug.us; pote n. et diminuta magnitudine manere idem color, et eadem figura; et colore mutato, manere eadem fig.a, et eadem magnitudo; et fig.a eadem n manente, tam magnum ee, et eodem m.o coloratum; hoc Aug.us; neque ullus e, qui ab hoc p.rio possit discedere; vide P. Gibium in 1.a p.te Lib. 2. tit. 5. de ident.e perf.um diviarum c. 1. n.º 4. P. Val. 1. p.te disp.e 209. c. 4. Antonium Trombeta. 5. Met.e q. 3. a. 1. Herbaum qdlibeto 5. q.e 3. et plures alios, hanc regulam suscipientes apud P. Suarez tomo 1. Met.a disp.e 6. s.e 2. n.º 2.

Ro huius signi evidens e, nam si unum pote perire manente alio, demus, qd pereat, et aliud maneat; tunc sic, illud, qd manet perijt, l. n perijt? si 1.um? ergo manet, et n manet: pt eo qa supponimus manere, et aliunde afferis iam perijsse; ergo manet, et n manet, qa qd manet n perijt, et qd perijt n manet. Si 2.um, qd manet n perijt? ergo illud, qd perijt n e ipsum, qd manet; ergo e aliud distinctum, illa n. distincta ss, quae n ss idem. Pbr ex Metaphysico p.rio lumine n.ali notissimo; impole e idem et ee, et n ee; ergo impole e, qd sit idem illud, qd perit, c. illo, qd n perit, l. manet. pbo cons. qa illud, qd perit n e, et illud, qd manet e; ergo si impole e idem ee et c. illo, qd n ee, impole erit idem ee idem illud, qd manet c. illo, qd perit, et n manet. Pbr 2.º qa illa duo n distinguunt; ergo ss idem, et n ss idem: 1. P. qa afferis n distingui, 2.um ego ostendo

1ª, qd nō ē, nō ē; q nō ē illud, ... ; sed qd distinctum

Vt signum ē, quotiens duo ita se habent, ut ... adaequate ... alterius, illa realiter distinguuntur. ... festum ac Theologi ... dent; nō obstante dia simpliciter et ident ... illud Theologicum axioma. in divinis oia ss unum, nisi ubi obstat ... producentis, et producti: qd desumit ex S Thōa, et recipit tam a Graecis ... Latinis, ut testatur Ioannes Theologus in Florentino. sect. 18. ad ... unde S Boëtius lib. de Trinit. ait. Sola relatio in divinis multiplicat Trinit: idem colligitur ex concilio Toletano 11º. in confessione fidei, ubi ait per solas relat. dari in divinis dist. Consulendi oio S Aug. 5. de Trinit. cc. 3. et 5. S Anselmus. c. 3. et 4. de ... S. S Cyrillus ... thesauri. c. 1. S Dionysius. c. 2. de divinis nominibus. S Damasc. 1º de fide. c. 11. S Basilius. lib. 1. et 2. ç Eunomium. S Athanasius orat. 2. et 4. ç Arianos. S Nazianzenus. orat. 1. et 4. de Theolog. S Nissenus. lib. qd nō ss tres Dij. Nihil n. se ipsum producere pote saltem adaequate (ut omittam mō duorum virorum opinatem suo loco impugnandam.)

Rō ē q nihil pote ee se ipso prius, sd si idem eet prium adaequatum sui ipsius, idem eet se ipso prius; q nihil pote ee prium adaequatum sui ipsius; q nario debet ee aliud distinctum illud, cuius prium ē ... minor pbr, q prium adaequatum prius intelligitur c suo ee, et virtute expedita ad producendam, quam exeat in actum 2m; q idem eet se ipso prius unde ulterius ... nam si prium supponit c suo ee ante productum ... q trium productus ē realiter distinctus a prio; pbo ... idem realiter eet in illo priori, in quo ē prium, eet etiam ipse trius, c sit idem atque ipsum prium, eritque proinde trius, antequam producat. Huius prij pbo nim ... si prioritas accipiatur p independent simpliciter et in quo in existendo, et producendo.

3m signum; illa realiter distinguunt, quorum unum pote existere separatum ab alio in rerum nā existenti; hinc ...

et Paulus distincti volētur cognoscunt, q^a unus ab alio separat^r; ra e, 194
q^a nihil pot a se ipso dividi, aut separari, ut de se cstat; unde n^l
Metaphysici clamitant de ens ee indivisum a se, et divisum a quolibet alio,
q^a re ipsa disiungi nequit ita, ut sint dua ent^es seorsim sumptae c^l
neq^e mutua sui. hoc. n. pacto intelligendus e ipsens dist^is signus. unde
Lt eadem Chri dni entitas sit in locis pene innumeris sacramentaliter
n distingr realiter a se ipsa, q^a n disiungit^r, aut separat^r a se, d.
separatio, et disiunctio so exercent^r inter loca, qq assistit ent^as eadem Chri
dni.

4^m signum, quoties aliqua physice uniunt sive unione inhaesionis, sive informationis, realiter distinguunt^r. Pr. q^a nihil sibi unit^r, aut inhaeret, c^l qualibet unio sit nexus duorum; unde cstat qualibet p^tes compositi, seu caussas intricas realiter distinguenda a suo toto, q^d cstituit; l. ut ma, l. ut fra, l. ut unio.

5^m signum, illa distinguunt^r realiter, qq eodem tpore cveniunt motus locales cotrarii. mihi evidens e hoc prius x^a poam ordinariam et nalem, q^a x^a hanc, nequit il eadem ent^as here duplicem locum adaequatum; hoc autem necess^o fore admittendum, admissis motibus cotrariis in eodem tporis spatio sic pbo, et cstituo illam tuam ent^m in spatio A, quae il pergat Orientem versus, et occidentem, postquam locum A deseruit, nunc acquisivit novum locum a p^te post aequalem spatio A, et novum a p^te ante eiusdem extensionis? qd si spatium A duas ctinebat ulnas, iam tua ent^as sine ulla rarefact^e il erit in quatuor ulnis spatii, quarum duae separatae, et divisae ss ab aliis.

Hinc elicies. 6. regulam x^a eandem poam ordinatam. illa realiter distinguunt^r, quae naliter ss in diversis locis adaequatis, fundat^r

hæc regula in manifesta experientia, qua videmus unq(uam) ... n(on) posse naliter in duabus spatij ubnis sl; neq(ue) humanā [illegible] in duplo mai[ori] spatio, quā exigit eius mensura. Quin [illegible] alia plura addi possent signa, sd brevitati consulendū.

Scire optatis, an hæ regulæ adeo reali dist(inction)i ad stricta sint, ut quemadmodū illa ee nequeunt sine dist(inction)e reali, ita dist(inctio) realis ee nequeat sine illis, l saltē sine earū aliqua? Semper ... istimavi n(on) inferri ident(itate)m realē inter illa, quæ nullū ex numeratis signis habuerint, q(uia) lt sufficientia sint ad distinguendū, n(on) necess(ari)a ss; cuius r(ati)o e(st), q(uia) ad hoc, ut duo distinguant(ur) sufficit, et req(uiritur) ut habeant neg(atione)m ident(itat)is inter se; hoc autē neg(ati)o ident(itat)is n(on) postulat, q(uod) unū sit prius alterius, neq(ue), q(uo)d separari, et seiungi possit, neq(ue) q(uo)d unū perire possit, alio manente, et sic de reliquis, c(um) oib(us) deficientibus, et illa so(la) existente, manerent ent(itate)s distinctæ, quarū ident(itate)m per illā negat(ur). Et sane div(in)æ personæ distinctæ ss, nec aliud signū habent p(ræ)ter 2(u)m; et alia etā distinguunt(ur), quæ hoc careant, ut cernere quis poterit in duobus entibus impolibus, horū neutrū e(st) caussa alterius, nec loco seiungi possit c(um) mutuas neg(ation)e [illegible], q(ui)a etsi hanc habeat, in loco tn̄ ee n(on) possit; rursus, neq(ue) unū pote(st) perire, alio manente, neq(ue) c(ontra)rijs motibus moveri, aut in locis adæquatis collocari.

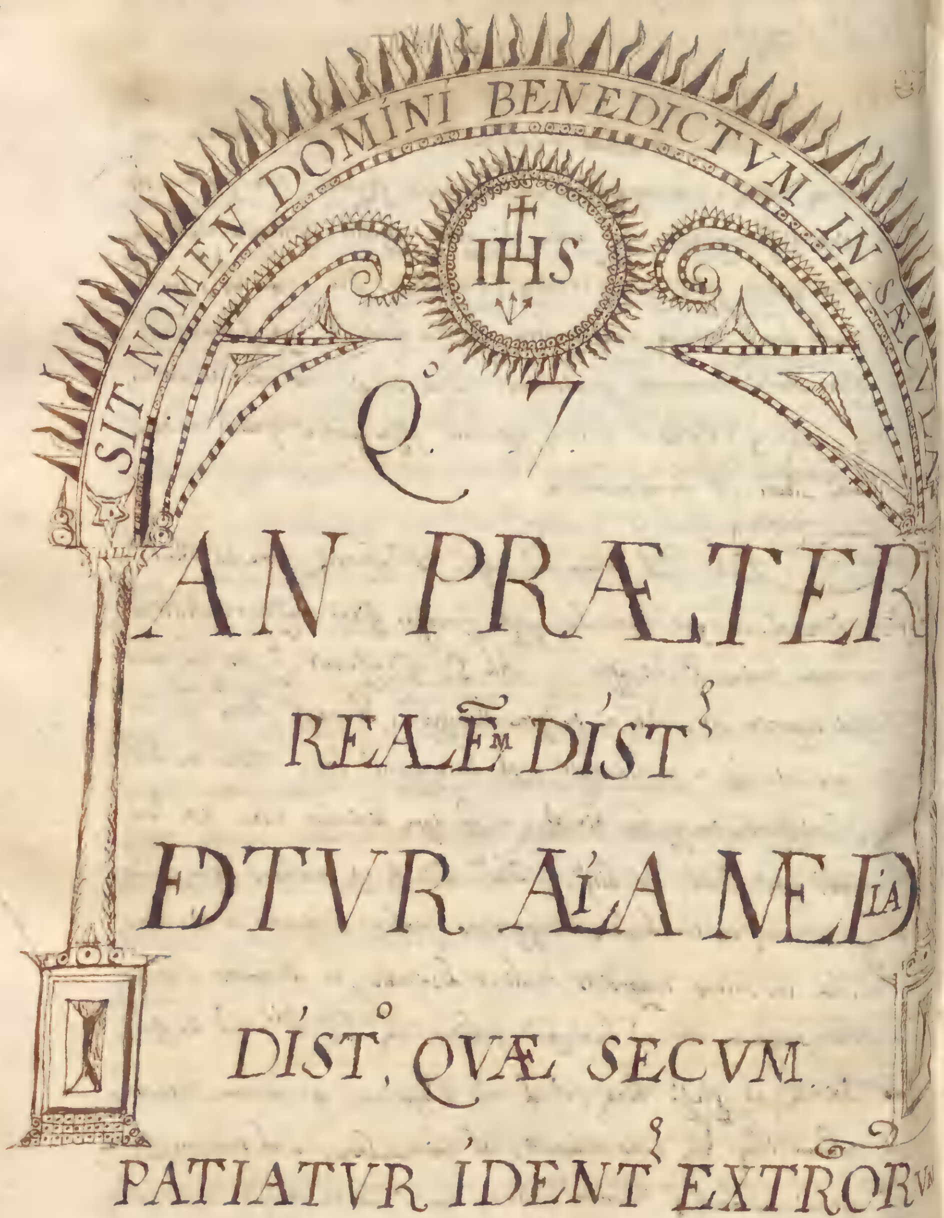
Obies. 1(u)m signū f(als)um e(st), actus n. liberi divini perire poss(unt), et potuerunt n(on) ee, manente semper ipso summo Deo, c(um) quo realit(er) idē ss: E(rgo). Deinde n(on) implicat idē se ipsū conservare; E(rgo) neq(ue) se ipsū producere; E(rgo) f(als)a. 2(a) regula; 3(a) etā f(als)a e(st), c(um) na(tur)a d(ivin)a, quæ e(st) in Patre, et etā in Filio seiuncta a se ipsa, ut in P(at)re e(st). Tandē, si deus collocaret

unde, hoc in duplici loco naliter posset moveri localiter motib. variis, ut si esset Corduba, et Hispali simul moveret ab utroque in Cordubam, et ri; [illegible] 2ª [illegible] regula.

[illegible] ... [illegible] actus ... Liberis dios duo importare ut actus, et perf. intrinsecam, et tranl. extrinsecam creatam, quae appellari solet mutatio physica, sive positiva sit semper, sive aliquando negativa, ut verius dici quo supposito, distinguo antecedens; actus liberi divini perire posset quoad intrinsecum, manente Deo, nego antecedens; quoad extrinsecum, concedo antecedens, extrinsecum autem realiter a Deo distinguitur, quod mirum, si perire possit Deo omnino immutato perseverante. Haec solutio, et communis, et vera, nihilominus, quam [illegible] Caietani delirium afferentis posse perire formaliter intrinsecum actum divini liberi, et denuo advenire.

Ad 2ᵐ nego antecedens, quamvis P. Suarez tomo. 1. Metaphysicae disp. [illegible] 2 n. 10 per miraculum posse fortasse fieri protulerit. Alibi habet locum accurata huius quaestionis discussio. Ad 3ᵐ [illegible] assumit, quod, etsi natura divina in duplici supposito sit, non tamen a se ipsa distinguitur, sit neque Christus D. in duplici loco existens a se distinguit [illegible] sed distinguuntur loci. Similiter in divinis personae distinguuntur, in quibus natura divina est, non tamen ipsa distinguitur a se. ex hoc [illegible] refelli potest Hurt., qui disp. [illegible] Metaphysicae [illegible] 2 §. 14. evidens signum realis distinctionis asseruit rem esse in duobus suppositis realiter distinctis, et non unitis; natura divina enim natura in tribus suppositis realiter distinctis, et non unitis existit, cum tamen fide sanctum sit non distingui realiter naturam divinam Patris a natura divina Filii. Ad ultimum ex professo dicam, cum ad 4ᵐ Physicorum pervenero, interim [illegible] naliter illum hoc tunc moveri, sed miraculose, [illegible] ad summum, facta [illegible] primi miraculi, moveret naliter, ego [illegible] iacens [illegible]

nullius miraculi facta supp.e. utraq3 solutio sustineri potest, sed 1.a verior, et solidior.

SECT. 1.

PUNCTUM DIFF.tis

ET AUTHORUM DISCORDIA

[illegible] entitates, ac diff.e [illegible] facile [illegible] discerni, an diff.as enti-
tatum, [illegible] diff.e [illegible]; negativa [illegible], [illegible]. Metaphysicorum, ac Theologorum
[illegible], [illegible] ac [illegible], [illegible] est. [illegible], [illegible]
[illegible], [illegible]; [illegible] diff.as, an in eadem entitate
[illegible], [illegible] intellectus actualiter distingui; qui [illegible]
identitatem [illegible], [illegible], [illegible] distinctio [illegible] sit in-
tellectus opere, et [illegible]; et [illegible] in [illegible]
[illegible]. ([illegible] ex Theologia, et [illegible] perfectionibus [illegible] possunt; [illegible]
in [illegible], et [illegible] diff.ae) in [illegible]. in qui [illegible]
[illegible] et [illegible], et [illegible] et [illegible]
[illegible], qui [illegible] in [illegible]. [illegible]; quilibet illorum
[illegible], [illegible] [illegible]. [illegible] in [illegible],
[illegible] in [illegible]; [illegible], [illegible] et [illegible]: [illegible]
[illegible]; [illegible] identitatem [illegible], [illegible] identitatem
[illegible]; [illegible], et [illegible] distinctas [illegible], [illegible] in-
[illegible] operatione intellectus, [illegible], [illegible] in [illegible]
independenter ab intellectu operante, [illegible] distinct.e [illegible]; [illegible]
[illegible] est.

[illegible] maxime est, [illegible] in [illegible]
([illegible]) an [illegible] de [illegible].

[illegible] Met. q. 13. a. 2. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] reali.

Postquam ingeniosus Scotus hanc agnovit sent. tradidit in 1. dist. 2. q. 7. § Sed hic restat. dist. 5. q. 1. § in substantijs dist. 8. q. 4. § ad q., et in 2. dist. 3. q. 1. § ad q., quem sicus discipuli, et plures alij constanter secuti sunt max. in rebus creatis (hoc dixerim quia plures ex mox citandis in divinis formidant admittere Scoticam dist.) Bannes 1. p. q. 3. a. 3. dub. 1. notab. 3. Achillinus. tit. de distinct. c. 23. et 26. Nicolaus Bonettus. lib. 3. Met. c. 38. Aquarius in additionibus ad Capreolum in. 1. dist. 33 | Franc. à. X. in. 1. dist. 2. q. 3. Vorrilongus. in. 1. dist. 8. q. unica. a. 1. Constantius Sarnano in directorio Theolo. verbo. distinctio. Sirectus in formalitatibus. a. 3. minus grat in corollario. 2. 2. sc. cum Hieronymo à Pistorio ibidem Lect. 29. Maironis dist. 8. q. 3. 5. et 7. Petrus de Aquila. q. tertia, Bassolis in. 1. dist. 22. q. 3. a. 2. § 1. Antonius Andreas, et Nicolaus de Orbellis q. 4. Liechetus, et Bargius in. 1. dist. 8. q. 3. alias. 4. Petrus Thomas in suis formalitatibus q. 3. Ex nostris autem P. Fonseca. 5. Met. c. 6. q. 7. q. 1. 2. 3. et 4. P. Gilius. 1. p. lib. 2. tit. 5. de identitate perfectionum divinarum. c. 2. 3. 4. et 8. P. Albertinus in predicamento ad aliquid. q. 12. dub. 1. n. 5. et [illegible] in eandem sent. Inclinat Petrus de Candia apud Capreolum in 1. dist. 2. q. [illegible] et a calumnijs vendicat Lusitanus. 1. 2. tit. 1. lib. 5. q. 5. a. 4. a § 1° usque ad 10. fusissime licet. a. 5. omnino amplectatur sent. Videatur Rada tit 1. 3

versia. 4. § ppr hoc, et alia argta pagº 59. col. 2. assenons [illegible] a celeberrimis academiis fuisse pbata nimiru ab academia Parisiensi, Bollo-niensi, et [illegible]iensi. Eandm mediu [illegible] amplectitr P. Valls. q. 3. ad aliquid. ca. 12

In hoc authore lucidissimu agmen strenui insurgunt milites acerrimi duces, atq [illegible]iosi Magistri de dist. media sive ex na rei exterminantes nec numerare singillatim opus eu sufficiat nosse fere oes qui .s. allegari ss. Dria amplexos fuisse sent. Videri poss Herize Fasolus. Arrub. Vazquez Suarez § se allegantes patronos negativa partis. immo si solu sermo fiat de dist. perfectionu diaru ex na rei. videri poterunt 4 authores s. quadra-ginta apud P. Gilius. Lib. 2. tt. 5. de identitate diaru perf. c. 5. n. 3. (excipio Arile, et S. Th cu alijs Ecclesia PP. de qq in decursu q.) n alia ag-noscentes dist. que reale, et rera, que actualis sit. ne alia virtuale secedunt ante opus intellus., seu fundamentale; que in eo posita e; qd in realitate hois exi g. det foecunditas, et fundamentu. ut nr intellus. pscindat, et separet plures fralitates; etenim cu videat in planta co vita vegetabile, solu et in equo vegetabile, et sensitiva solu; et in hoe illa duo, et ins vale vita, separat in hoe hoc, qd e vegetare ab hoc, qd e sentire, et sentire, ac ratiocinari cognoscendo unu sine alio, que pcisio n daret, inquiunt, nisi in entitate hois supponeret illa foecunditas receptiva, qui distingui posset adveniente mentione q. et ante opus intellus distracti n sint. sent [illegible] fundamentu; ut distingui possent roe. Hoc voces cominiscunt, ut Scotismu n incurrant. an assequant. alij iudicent. in psenti. n. n investigamus virtuale, aut fundamentale dist. sd actuale, et frale, cu de hac multis, de illa v. nulli dubiu sit

Observandum [illegible] dist. [illegible] hone [illegible], et [illegible] dist. [illegible], et [illegible]; [illegible] intellectus, et [illegible]. [illegible] et [illegible] maxima dist. [illegible]; si [illegible] [illegible] intellectus. a [illegible] intellectus. [illegible] dist. ex na rei [illegible] [illegible], [illegible] intellectus. [illegible] intellectus. ex na rei; qd si [illegible] [illegible] intellectus. ut [illegible]

[illegible] Thomistis [illegible] ideo [illegible]

[illegible] [illegible] ([illegible] [illegible] [illegible] [illegible]) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], et [illegible] [illegible] [illegible] attributa [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], et attributa [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] manifesta [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. et [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible], [illegible]. [illegible] [illegible]

S°. 2 inter dist^s reale, et rõis admittenda ē media dist°.

Sect° 2i

Ynter Dist^s reale. Et rõis admittenda ē Media dist°.

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ([illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]) [illegible] [illegible] [illegible], et [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]; [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

creati intellig. quod non sit intelligere et quod [illegible] [illegible] tamen intellectum creati [illegible] aliquando [illegible], [illegible]. quod [illegible]; [illegible] aut acquirere [illegible], quod [illegible] [illegible] ratio, et hoc [illegible] effectivitatem quam manifestare [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ratio; intellectus [illegible], quod ad [illegible] ratio; quod [illegible] intellectum [illegible] [illegible], quod ad [illegible] [illegible], ad [illegible] [illegible] [illegible] per [illegible] [illegible] intellectum [illegible], quod [illegible] ad [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] circa operationem intellectus; [illegible] [illegible] circa operationem intellectus [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] effectivam ratio, [illegible]. [illegible] distinguuntur effective circa operationem intellectus. [illegible] [illegible] [illegible] effective distinguuntur, quam non idem effective, ad [illegible] [illegible] operationem intellectus [illegible] idem effective, [illegible] effective [illegible], quam [illegible] [illegible] ratio [illegible] et [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible] supposita, quod circa operationem intellectus [illegible] [illegible], [illegible], ut [illegible] [illegible] [illegible], [illegible]. [illegible] per [illegible] [illegible] [illegible] ratio, [illegible] ut [illegible], [illegible] [illegible] distinctio [illegible] circa operationem intellectus. [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] quod [illegible] [illegible] ratio ad suppositionem; [illegible] magis ad [illegible]; [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]; et [illegible] [illegible] quod [illegible] quod [illegible] ratio ad suppositionem [illegible] [illegible] quod magis; [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]; [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ratio ad suppositionem, ad [illegible] [illegible] ut [illegible], [illegible] [illegible]. quod [illegible] magis [illegible] [illegible], [illegible] [illegible]; [illegible] [illegible] magis identitatem effective; quam non [illegible] idem effective, [illegible] [illegible] [illegible] per [illegible] ad [illegible] idem effective; [illegible] [illegible] magis identitatem effective; [illegible] distinguuntur effective et hoc circa operationem intellectus [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] magis, [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] ad [illegible] [illegible]; [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] ratio, [illegible] [illegible] [illegible] magis [illegible]; [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] magis. [illegible] [illegible] magis [illegible] [illegible] [illegible] magis identitatem effective, [illegible] magis identitatem effective [illegible] circa operationem intellectus [illegible] [illegible] magis [illegible] quod.

[illegible] [illegible] [illegible] magis identitatem effective. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible]

ab [illegible] fundamentaliter [illegible] circa [illegible] intellectus; [illegible]. [illegible]
effective [illegible], [illegible] [illegible] intellectus [illegible]. Si [illegible] intellectus [illegible]
[illegible] [illegible]. [illegible] distinguentur [illegible] intellectus [illegible] cum [illegible]
[illegible] distinguere effective, [illegible] effective [illegible]; [illegible]
[illegible] [illegible], et [illegible] distinguentur [illegible] effective.

Primum [illegible], [illegible] intellectus distinguunt [illegible], [illegible] : [illegible]
[illegible], et [illegible] effective distinguuntur, [illegible] intellectus [illegible]. [illegible]
[illegible]. [illegible] magis [illegible] magis [illegible] intellectus [illegible] distinguunt [illegible] effective [illegible]
[illegible]; [illegible]. [illegible] distinguentur [illegible] effective [illegible] intellectus; [illegible]
distinguere [illegible] effective, [illegible] independenter ab intellectu [illegible], [illegible]
[illegible]; [illegible] intellectus [illegible] [illegible] [illegible] effective [illegible], [illegible]
[illegible], [illegible] effective; [illegible] intellectus [illegible] [illegible]
effective, [illegible] magis [illegible], [illegible]. [illegible] si intellectus [illegible]
[illegible], magis [illegible] magis: [illegible] intellectus, [illegible]
[illegible] effective, [illegible] intellectus.

[illegible] intellectus [illegible], [illegible] distinguentur effective fundamentaliter
[illegible]; [illegible] fundamentaliter, effective; [illegible] effective; [illegible]
[illegible] intellectu [illegible] effective [illegible], independenter [illegible]
[illegible] effective [illegible]; [illegible] intellectus
[illegible] effective, [illegible] effective [illegible], [illegible] effective [illegible],
[illegible] effective [illegible], [illegible] effective [illegible]; [illegible], [illegible]
[illegible] effective [illegible], [illegible], [illegible] intellectus [illegible] independenter; [illegible]
[illegible] effective [illegible]; [illegible] effective [illegible] distinctionem [illegible]

[illegible] intellectionem, et apprehensionem [illegible]
[illegible]
[illegible] intellectus [illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] cognoscitur sed [illegible] in intellectu divino cognoscetur [illegible], [illegible] ipsa effi-
ciens [illegible] cognoscitur [illegible] cognitio [illegible], sed [illegible] cognoscere, [illegible]
[illegible] intellectu cognoscentur? [illegible] intellectualem [illegible] effectivam, [illegible]
[illegible] cognoscit [illegible] [illegible].
[illegible], [illegible] impediret [illegible] effectivam [illegible], [illegible] imagi-
[illegible], [illegible] effectivam identitatis, [illegible] illa [illegible], [illegible]
[illegible]; [illegible], [illegible] effectivam [illegible] cognoscendi [illegible]; [illegible]
identitatis illa [illegible], [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] illam [illegible], [illegible] [illegible].

[illegible] Scotus [illegible] [illegible], [illegible],
[illegible], [illegible] [illegible] [illegible], [illegible], [illegible], [illegible],
[illegible]; [illegible] [illegible]; [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible]. [illegible], [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]]. [illegible], [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible]. [illegible] [illegible], [illegible] [illegible],
[illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible], [illegible] [illegible]; [illegible], [illegible] [illegible]
[illegible], [illegible] [illegible] cognoscere, [illegible]
[illegible]. [illegible] illa, [illegible] cognoscere, [illegible] intentionaliter [illegible].
[illegible] [illegible] intentionaliter
[illegible], [illegible]; [illegible] Scotum [illegible], [illegible]
[illegible], [illegible] [illegible] [illegible] intentionali-
[illegible].

[illegible] [illegible], [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] illa [illegible].
[illegible] Scotus [illegible], [illegible] [illegible],
[illegible], [illegible]. [illegible], [illegible]
[illegible] [illegible]. [illegible], [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible] illa [illegible]
[illegible] [illegible] illa [illegible],
[illegible] [illegible] illa [illegible] [illegible]

[illegible]. [illegible] Sensibilis [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] distingui sensibilibus [illegible].

[illegible] [illegible] illa diversitas [illegible] [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible]. [illegible] cognitionem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]. [illegible] illam [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cognitione, [illegible]
[illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Sensibilis [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] distinguuntur [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], distinguuntur
[illegible] illas [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] cognitionis, [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] illius [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] distinguuntur, [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] formalitatem et materialitatem, [illegible] [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible] [illegible]. [illegible]. [illegible] illa [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] cognitionis, [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] distinguuntur [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible], [illegible] illa [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] identitatem [illegible] [illegible] illas [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] illa [illegible]. [illegible] identitas [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]
illas [illegible] [illegible] identitatis [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible] [illegible], [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] illas [illegible] [illegible]
[illegible] illa [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] identificatio. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible], [illegible] illas, [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] identificatio
[illegible] identificatio [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] identitas [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] metaphysicam, [illegible] [illegible] metaphysicam [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] illa [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] , [illegible] , [illegible] ; [illegible] ; [illegible]
[illegible] ; [illegible] ; [illegible]
[illegible] ; [illegible] ; [illegible]
[illegible] ; [illegible] ; [illegible] cognitioni [illegible]
[illegible] ; [illegible] conformitas [illegible]
[illegible] cognitio [illegible] collectione [illegible] ad idem
[illegible] cognitione [illegible]
[illegible] cognitione distinctiva . [illegible]
[illegible] ; [illegible] intentionaliter ; intentionaliter
[illegible] ; [illegible] cognitionem [illegible]
[illegible] cognitio [illegible]

[illegible] ; [illegible] distinguuntur [illegible] ; [illegible]
[illegible] ; [illegible]
[illegible] ; [illegible]
[illegible] effectualiter [illegible] ; [illegible]
[illegible] ; [illegible]
[illegible] ; [illegible]
[illegible] ; [illegible]
[illegible] ; [illegible] effectualiter .

[illegible] ; [illegible]
[illegible] ; [illegible] ; [illegible]
[illegible] ; [illegible] effectualiter ;
[illegible] ; [illegible]
[illegible] effectualiter ; [illegible]
[illegible] effectualiter [illegible] effectualiter [illegible]
[illegible] ; [illegible]
[illegible] effectualiter [illegible]
[illegible] ; [illegible]
[illegible]

[illegible] cognitio [illegible]

Cognoscere existentiam rei [illegible] [illegible] ; quia etiam, quod ex parte rei [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] vel [illegible] [illegible] Respondebis illam [illegible] esse [illegible] ; sed [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Secundo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible], quia idem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], quia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible], ita [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] indeterminatum. Ergo sic [illegible] [illegible]
[illegible], vel [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] ignotum [illegible] [illegible] [illegible],
ad [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible], sine [illegible] [illegible] rei

Urgebis: ex [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] a [illegible]
[illegible] [illegible], et [illegible] cognitio [illegible] cognitioni [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
cognitio. [illegible] cognitio [illegible] [illegible] [illegible] rei; [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
cognitionis. [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible]
[illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] cognoscere [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] cognoscere [illegible] [illegible], [illegible] [illegible]
[illegible] cognoscere. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] cognoscere [illegible]; [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]; [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]; [illegible] [illegible] [illegible] cognoscere [illegible]
[illegible] [illegible]. [illegible] cognoscere [illegible]. ; [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] cognitio [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cognitio. [illegible]
[illegible] [illegible]. [illegible]. illud [illegible], [illegible] cognoscere [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] rei
[illegible] [illegible] [illegible] illud [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible], [illegible] [illegible]
cognitio cognoscere [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] illud
[illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Ergo illud [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] rei. [illegible]
[illegible], [illegible] si [illegible], [illegible] [illegible] rei [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible],
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. ; [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] illud [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]; et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible], et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible] [illegible] rei [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] sic illud [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible], [illegible] rei [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] cognoscere. [illegible] [illegible]. [illegible]
illud, [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] rei [illegible] [illegible], [illegible] [illegible]; [illegible] [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible], [illegible] [illegible] [illegible] cognitio [illegible] [illegible] cognoscere [illegible] [illegible] ; cognoscere [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] cognitio [illegible] [illegible] [illegible] rei [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] cognoscere

[illegible] in hac [illegible]

[illegible] [illegible]

[illegible] lib. 13. [illegible] c. 3. [illegible]

[illegible] ... [illegible] differrent. S°. 3. alia argta ex divinis adducta.

Sect° 3

Alia argta Ex Divinis Adducta.

[illegible]

[illegible]

Ult[illegible] [illegible] contra [illegible] utrinque [illegible] [illegible] [illegible] . [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ; [illegible] . [illegible] . [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] . [illegible] [illegible] [illegible] . [illegible] contra [illegible] utrinque [illegible] , [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] . [illegible] [illegible] . [illegible] [illegible] [illegible] . [illegible] . [illegible] . [illegible] . [illegible] [illegible] . [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] , [illegible] realiter [illegible] , [illegible] [illegible] . [illegible] distinctionem , [illegible] [illegible]
paternitatem [illegible] , [illegible] [illegible] [illegible] . [illegible] [illegible] [illegible] . [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ; [illegible] . [illegible] , [illegible] [illegible] [illegible] paternitatis , [illegible] [illegible]
divinam , [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] , [illegible] [illegible] , [illegible] [illegible]
[illegible] , et [illegible] [illegible] . [illegible] [illegible] illud , [illegible] [illegible] personam [illegible] [illegible]
[illegible] ; [illegible] [illegible] [illegible] contra [illegible] utrinque [illegible] [illegible] personam , [illegible] [illegible] [illegible] ;
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] personam ; [illegible] illud , [illegible] [illegible] [illegible] personam [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] personam ; [illegible] contra [illegible] utrinque [illegible] [illegible] , [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] personam , [illegible] [illegible] , [illegible] [illegible] [illegible] distinguuntur [illegible] , [illegible] [illegible]

[illegible] illud , [illegible] [illegible] Filius , [illegible] realiter distinguitur a Patre [illegible]
[illegible] , [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] distinctionem [illegible] [illegible] ; [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ; [illegible] [illegible] . [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] , [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ; [illegible] [illegible] , [illegible] [illegible] , [illegible] distinguitur Filius a Patre realiter ,
[illegible] [illegible] [illegible] a Patre realiter distinctione [illegible] ; distinguitur [illegible] Filius [illegible]
[illegible] a Patre [illegible] [illegible] [illegible] , [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] distinctione [illegible]
[illegible] ; [illegible] [illegible] , [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] , [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] realiter distinguuntur ; [illegible] [illegible] distinguuntur a Patre.

[illegible] . [illegible] [illegible] ; [illegible] contra utrinque [illegible] personam Filii [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ; [illegible] [illegible] , [illegible] [illegible] utrinque [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ; [illegible] [illegible] , [illegible] contra utrinque [illegible]
personam Filii [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ; [illegible] illud [illegible] [illegible] ; [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] , [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] . [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] , [illegible] [illegible] ; [illegible] [illegible] [illegible] , [illegible] [illegible] , [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ; [illegible] [illegible] [illegible] , et [illegible] , [illegible]

[illegible] in [illegible], in [illegible] unioni [illegible] ; [illegible]
[illegible] ille [illegible] est, ut in [illegible] ; [illegible]
[illegible], [illegible] actualiter distinguuntur [illegible]
relationis [illegible] [illegible]
[illegible] ; [illegible], [illegible] unioni [illegible]
[illegible] relationem, [illegible] unioni [illegible]
[illegible] relationi [illegible] . [illegible]
[illegible] distingui contra [illegible].

[illegible] ; [illegible]
[illegible] ; [illegible] ; [illegible]
[illegible] ; [illegible] , [illegible]
[illegible] ; [illegible]
[illegible] ; [illegible]
[illegible], [illegible], [illegible]
[illegible] , [illegible] , [illegible] ; [illegible] , [illegible]
[illegible] ; [illegible] ; [illegible]
[illegible] , [illegible] , [illegible]
[illegible], [illegible] , [illegible]
[illegible] ; [illegible] : [illegible]
[illegible] ; [illegible] , [illegible]
[illegible] : [illegible] , [illegible] ; [illegible]
[illegible] diversitas [illegible] ; [illegible] ; [illegible]
[illegible]

Dices [illegible] , [illegible]
[illegible] , [illegible] ; [illegible]
[illegible] , [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] , [illegible]

filius, et spus S. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] producit filium per [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] spus S. [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] producens per [illegible], [illegible] [illegible].

[illegible] 2. [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] spus S. [illegible] [illegible] [illegible]—
[illegible] [illegible] per [illegible] ex vi [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] per [illegible]; [illegible], [illegible] [illegible] spus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], et [illegible]; [illegible] spus S. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible], et filius per [illegible], [illegible] per [illegible] ex vi [illegible] [illegible] producit per
[illegible], [illegible] filius; [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], per [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] spus S., [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible] [illegible]; [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] filius,
[illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible], [illegible] filius, [illegible] spus S.
[illegible] [illegible] filius [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible],
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]; [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]; spus
S. [illegible] [illegible] producit per [illegible]; [illegible] [illegible], ex vi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]; [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ex vi [illegible], et ex vi [illegible] [illegible]; [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] spus S. per [illegible] producens, et [illegible]; [illegible] [illegible] producit
per [illegible], et [illegible], [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] producit spus S., [illegible]
[illegible]; [illegible] [illegible] producit per [illegible], [illegible] [illegible] producens; [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] spus S. producens per [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]—
[illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] a filio, [illegible] [illegible],
[illegible] [illegible], et filius [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]; [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] a filio. [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] a filio;
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] filii; [illegible] [illegible]—
[illegible]; [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]; [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] a filio; [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] a filio [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] distinguuntur realiter a [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] distinguuntur [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] distinguitur [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] distinguitur a filio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] distinctio [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] distinguuntur realiter [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] a filio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] distinguitur [illegible] personalitate [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] realiter a filio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] realiter distinguitur a filio [illegible] [illegible] [illegible]

distinguitur [illegible] [illegible] realiter distinguitur [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] et realiter [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] filio

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] filio identificatur [illegible] [illegible]

Paternitas [illegible] distinguuntur [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] identificantur [illegible] identificantur [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] Patris [illegible] distinguitur a filio [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] identificantur [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] distinguuntur [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] realiter [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] distinguitur a filio realiter [illegible] [illegible] [illegible]

distinguitur [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] realiter a filio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] identificatur [illegible]

[illegible] realiter distinguuntur [illegible] identificatur [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] realiter a filio [illegible] [illegible] [illegible] distinguitur [illegible] distinguitur

realiter a filio [illegible] [illegible] [illegible] a filio distinguitur [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] formaliter Paternitas distinguitur realiter a filio [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] formaliter Paternitas [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Paternitas

[illegible]

[illegible] , et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] , et [illegible] [illegible] [illegible] , [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] , [illegible] [illegible] [illegible] , [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ; [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] , [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ; [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] , [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] , [illegible] [illegible] [illegible] ; [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] , [illegible]
generaret , [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] , et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] affirerit , [illegible] generaret , et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
generaret , [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] , [illegible] generaret ; et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] , et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] generaret , [illegible]
[illegible] [illegible] , [illegible] [illegible] [illegible] generaret ; [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] , [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] . [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] , et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ; et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ; [illegible] , [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] , [illegible] [illegible] .

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] , ita ut [illegible] [illegible] [illegible] sit [illegible] [illegible] , [illegible] [illegible] ,
[illegible] [illegible] [illegible] , [illegible] [illegible] [illegible] ; [illegible] nihil [illegible] , [illegible] [illegible] ,
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] . [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ; [illegible]
[illegible] , [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] , et [illegible] ; [illegible] [illegible] , [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ; [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] , [illegible] [illegible] , [illegible] [illegible] [illegible] , [illegible] [illegible] ,
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] , et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] . [illegible] [illegible] . [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ; [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ; et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] , [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] , et [illegible] [illegible] ,
[illegible] , [illegible] [illegible] [illegible] , et [illegible] , [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] , et
intelligendo [illegible] [illegible] [illegible] .

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] . [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] , [illegible] [illegible] ; [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ; [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ; [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ([illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]) [illegible]
multa

[illegible]

[illegible] ... sapientia ... [illegible] ... scientia ... [illegible] ... voluntatem ... potentiam ... [illegible]

[illegible] ... S. Thom. ... [illegible]

[illegible] ... S.^o 4. adversariorum impetus infringunt.

Sect. 4.

Adversarioru Impetus infringunt

[illegible]

in re distincta ita ut q. realia sint [illegible] in diversitas; [illegible] ad [illegible]

ad eo [illegible] et [illegible] distinctio, et [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible], [illegible] intra [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], et [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ex [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] a [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible], et [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]; [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] ad identificationem, et [illegible] [illegible] distinctio a [illegible] identificatione [illegible]

Ad [illegible] libenter admitto [illegible] [illegible] [illegible] ante operationem intellectus, [illegible]

dependenter, [illegible] [illegible], q. [illegible] distinctio ante operationem intellectus [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] intelligi, at [illegible] intelligendo [illegible] [illegible], q. negat [illegible] identitatem [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible], [illegible] distinguit [illegible]; [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

q. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad identitatem, [illegible] negat, [illegible] [illegible] negat, [illegible]

[illegible]; [illegible] [illegible] identitatem [illegible], erit [illegible] [illegible]; [illegible] [illegible] [illegible] q. [illegible]

distinguit [illegible], q. [illegible] [illegible] intra [illegible] [illegible]; [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]; q. [illegible] negat [illegible] [illegible] [illegible] identitatem inter [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], et [illegible]

[illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]; [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], et [illegible]

a [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] intra [illegible]

[illegible] [illegible], et [illegible] distinguunt [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Ad [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] admitto, et [illegible] distinguo [illegible] [illegible] [illegible]

distinguunt [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible]; distinguunt [illegible], [illegible]; [illegible]

[illegible] [illegible] identitatem, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], et [illegible] [illegible] [illegible]

intra, q. [illegible] [illegible]; q. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

identitatem [illegible] [illegible], et [illegible], q. [illegible] [illegible] [illegible]; [illegible] [illegible] [illegible]

q. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], q. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]; [illegible] [illegible], [illegible] [illegible]

[illegible] a [illegible] a [illegible] [illegible], et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]; [illegible]

[illegible] [illegible] identitatem [illegible]; [illegible] in [illegible] identitatem negandam; [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] ... in [illegible] ... [illegible] ... [illegible] ...

[illegible] ... ex Holcot ... 2. q. 2. ... Cordoba ... [illegible] ... summa ... [illegible] ... summa unitas repugnat pluralitati ... [illegible] ... admittenda ... [illegible] ... maior simplicitas est in Deo, si nulla est distinctio ... [illegible] ... admittenda ... maior simplicitas ... [illegible] ... Nihil ... [illegible] ... summam simplicitatem ... [illegible] ... singularis ... confitemur.

Ex his verbis ... patet quanta ... Deus distinctio realis ... [illegible] ... simplicior ... [illegible] ... maior simplicitas est in Deo, si nulla est realis distinctio ... maior unitas ... maior simplicitas ... [illegible] ... simplicitas ... [illegible] ... realis distinctio ... [illegible] ... simpliciter. ... si intercedit distinctio realis inter res divinas ... [illegible] ... summe simplex ... Lateranensi ... sub Innocentio III ... [illegible] ... Damnamus; ... [illegible] ... summa Trinitas ... [illegible] ... firmiter ... [illegible] ... singularis ... [illegible] ... simplex est, ... realis distinctio.

[illegible] ... summa unitati ... repugnat quaelibet pluralitas, magis minusque; ... pluralitas ... Distinguo ... [illegible] ... quae repugnat summae simplicitati ... [illegible] ... summae simplicitati ... [illegible] ... Trinitas ... [illegible] ... identitas, ... [illegible] ... pluralitas ... [illegible] ... summae simplicitati ... [illegible]

identitas, et modis [illegible] esse haec ipsa attributa, et perfectionibus, atque a propriis, in inferioribus omnino dici [illegible] aut simplicitas sine ratione [illegible] in Deo. etc.

Ex illud ex dictis de Chimera. [illegible] respondeo: [illegible] in Deo a' cuius dici persona [illegible] melius, et similiter [illegible] et [illegible] simplicitas [illegible] perfectionibus [illegible]; [illegible] Trinitas, et [illegible] simplicitas [illegible]. [illegible] relatione, [illegible] identitas inter [illegible] personas [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Catholica [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] simplicitas [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] chimaerica [illegible] [illegible] simplicitas [illegible] chimaerica simplicitas. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] simplicitas. [illegible] [illegible] et paternitas [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Paternitatis, [illegible] [illegible] [illegible] Paternitas [illegible] a Filio, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Paternitatis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] a Filio; [illegible] [illegible] a Filio. [illegible] simplicitas [illegible] [illegible].

[illegible] ad Deum, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] simplicitas [illegible] [illegible] simplicitas [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] identitas inter [illegible] [illegible] a Deo, [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] attributa, et esse [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] distincta.

[illegible]

[illegible]

Re[illegible]; tres personae divinae [illegible] sibi [illegible] tribus personis [illegible]. Sed [illegible] absoluta addunt relativa, [illegible]

ob.

~~[illegible] singularitas si darent distinctio media [illegible] individualis (ut [illegible]) [illegible] singularit. [illegible] singularitate Petri [illegible] Petri [illegible] ut [illegible] Petri [illegible] singularem;~~ quod a singulare non est, id est non [illegible]. Quia illa natura Petri, ut a Petri singularit. distincta est singularis, quod est manifesta implicatio. Quia illa natura Petri non distinguitur ex natura rei a Petri singularitate, secus singularitas includeretur in conceptu naturae ut distinctae a singularitate. Ergo licet quod praedicatur est singulare, sed conceptus naturae Petri ut distinctus a singularitate praedicatur, qui ut distinctus a singularitate est singularis. Ergo natura non praedicatur cum unitate de suis singularibus, sed si daretur distinctio media, non cum unitate de suis singularibus, et mera imaginatio est media non distinctio.

Respondeo concessa maiori, nego minorem. Ad probationem minoris probationis illa distinguo, nihil est [illegible] Petri, quod non sit singulare singularitate formali, et reali, concedo minorem; singularitate reali materialiter, nego minorem. Distinguo item consequens; quia natura Petri ut a singularitate reali distincta ex natura rei est formaliter singularis singularitate formali, concedo; singularitate reali, nego consequentiam. Explico doctrinam in solutione datam. Natura humana, quae in Petro est, (idemque de aliis rationibus superioribus et inferioribus) considerari potest dupliciter; realiter, et sic non distinguitur a singularitate Petri; formaliter, et sic distinguitur ex natura rei ab illa; caeterum quemadmodum realitas Petri habet suam singularitatem realem, qua per suam ultimam individuationem differt a Paulo, ita formalitas essentia Petri habet suam formalem singularitatem, per quam redditur unicus conceptus specificus formaliter singularis, et quasi individualiter distinctus a Joannis natura; namque cum non sit idem conceptus in Petro et Joanne cum ratione, qua eadem essentia divina est in Patre, et Filio, dicendum est conceptus, etiam ut distinguuntur a singularitatibus realibus, seu realibus earum distinctus, non [illegible], ut de se constat; quia singulariter ex natura rei ratione cuius singularitatis formalis ille conceptus specificus redditur proprius Petri, potius quam Joannis; quod si adhuc velis ab illo conceptu singulari formaliter praescindere rationem singularitatis formalis a ratione naturae, conceptus naturae erit ut distinctus a singularitate formali; tunc enim non erit suum conceptum illum inadaequatum naturae Petri, formaliter singularis. Neque hinc inferas, in eodem ente dari absolute duas singularitates, ac proinde duo individua; namque sit cum addito restringenti, ut de distinctione dixi, id posset admitti. Formaliter, scilicet et ex natura rei; hoc tamen non

sufficit ut dicant' duo individua, l singularia, et n' sufficit dist° media, ut illa, quæ sic distinguunt', dicant' absoluta duo; duo ent., duo realit., aut res dtt., q' hæc oia poscunt dist. realem.

Ad 1. cf. ad pduc. sufficit realis singularitas; autem etiam, ut sdistinctas ex na rei a singularit. reali adhuc n' admittat idem. realem c' singularit. reali Pri, fit manifeste ee realiter singularem, qd sufficit ad pduct. At si in act. reali trata. ad Prim duos item sceptus ex na rei distinguas, alter trabit sfraliter ad sceptum nae sfraliter singularem, alter ad realem singularit., realiter tn quilibet sceptus ad totam ent. Ad 2. cf. negr minor. q.a ad va. pp. in identico sensu sufficit realis identitas inter roes superiores, et inferiores; hanc autem ident. admittemus ut spatibilem c' dist. media. Dicet quidam modernus a nobis supponi f., supponimus n. dist. mediam n' ee realem, c' qualibet dist° ante oper. intus existens sit realis. Sd dx a nobis supponi potius f., c' supponat oem dist. ante opus intus existentem ee realem: hoc pbandum foret, n' supponendum. S°. S. quæ ex scilijs, et S. SS. adducunt', dissolvo

Sect° 5

Quæ ex scilijs et SS Patribus adducunt' Dissolvo

Nihil magis adversarij conant', quam Scoticam sent. ad errorem Gilberti trahere damnatum in scilio Remensi. c' quem Bernardus strenue pugnavit. Unde nr Val. et c' illo plures obijciunt. 1. Persilis e' Scotica sent.a sent.a Gilberti a Ber° expugnatæ in scilio Remensi; q. sent.a Scotica e' plusquam f.a, nec satis tuta; anus pbant. nam Gilbertus aiebat. Deus n' e' sua bonitas, nec sua sapia. Scotus ait. Deitas ex na rei n' e' sua bonitas, nec sapia. Deinde Gilb. absolute negabat Deum ee v'tatem, aut sapiam, et so' admittebat Deum ee v., et sapientem Scotus etiam afferit hanc pp. Deitas e' sapia. fraliter n' ee v., c' tn sit v.a hæc Deitas e' sapiens. Addit Pr Val. numquam Gilb. dixisse Deum, et suam sapiam, seu

esse ee duas res, seu realiter differre, sed so' dixisse eas distingui n' sola Mathematica, quae unu ab alio abstrahit, sed etiam roe Theologica, et n' Theologica nihil aliud intelligit, quam roe fralem, seu ex na rei, quam Theol. sedere debet, ut Scotus, scessit.

Sed ē opinione Scoti parem fecerint opinioni Gilberti, eadem Scotum iuvant, qua usus fuit Bernardus ō Gilbertum. et habet sermo 80. in Cant. verba ss Bernardi. Divinit. (inquiunt Gilbertus, et qui eum sequunt) sed divinitas n' ē Deus, forsitam n' dignat Deus ee, quae tanta ē, ut faciat sed si Deus n' ē, quod ē? aut. n. Deus ē, aut aliquid, quod n' ē Deus, aut nihil equidem n' dabis Deum ee; sed ne nihilum quidem (ut opinor) dabis, quam usque adeo necessariam Deo fateris, ut n' modo absque ea Deus ee n' possit, sed ea sit; si aliquid ē, quod n' ē Deus, aut minor erit Deo, aut maior, aut par; at quomodo minor, qua Deus ē? restat, ut aut maiorem, aut parem, sed si maior, ipsa summum bonum n' Deus; si par, duo ss summa bona, n' unum: quod utique Catholicus refugit sensus. Hactenus Bernardus.

Ego quidem postquam hoc legi, et perlegi, experto hoc sent. Scoti longissime distare ab opinione Gilberti. et D. Berni argum efficax oio ee ō Gilb. oio inefficax ō Scotum. utrumque ostabit, et incipio a 1°. nam Gilbertus negat hanc propositionem absolutam: Deus ē sua bonitas, aut sua sapia. Scotus v° illam concedit nam ē admittat realem identitatem inter Deum, et sapiam, aut bonitatem. vera ē illa propositio sent. Scoti. Rursus Gilbertus hanc propositionem Deus ē sapia in hoc sensu admittebat, ut oio idem valeret, atque Deus ē sapiens. at Scotus n' solo sed in abstracto etiam admittit eas, et siles propositiones veras. ex quo fit ut Scotus oppositum Gilberti affirmet. nam Scotus absoluta profert hanc propositionem Deus ē sua sapia aut sapia, et negat hanc. Deus n' ē sua bonitas, aut sapia. contrarium Gilbertus, ō hanc ultimam admittit. 1am negat. et sane. uterque procedit ex suis principiis. nam Scotus admittit identitatem realem inter Deum, et sapiam, et ideo admittit veram 1am propositionem, quae id affirmat; negat 2am, quae id negat. Gilbertus negabat realem identitatem, et propterea affirmabat veram 2am propositionem quae illam negabat; negabat 1am, quae illam affirmabat. unde dixit Deum, et suam sapiam n' distingui sola cognitione Mathematica, quae unum ab alio abstrahit, ē quo ē idem; sed etiam Theologica quae (ut explicat Aegidius) respicit res sm re, et consequenter realiter distinctas, et alias

aliud est diversitas Deus esse suus sapientia, aliud esse essaliter et ex natura rei sapientia 120
ma; ut non sit in opposito, ut non sit 2da, quia potest [illegible] provenire [illegible] sapientia.
quod non oveniat hoc essaliter; et admitt[illegible] hoc esse visibile, negamus [illegible] esse essaliter
[illegible], quia [illegible] bois non est visibilitas; hinc etiam est, ut hae [illegible] sunt. Deus non
est sua sapientia: Deus non est essaliter sua sapientia, [illegible] 1a est [illegible] 2a vera quia etiam tu
admittis, quod [illegible] sit realiter singularis; non enim sedis, quod sit essaliter singularis
adserte tamen non fuisse adducta hoc exa ex creaturis ut omnimoda similitudo hic
[illegible]; immo [illegible] fateor in pluribus deficere, sed ut explicare diversitatem sen-
suum in illos [illegible] reperiremus. stat [illegible].

Pergo ad 2um. Non D. Bi efficax [illegible] Gilbertum est; nam ille, ut iam dixi
dist. realem ponebat inter divinitatem, et Deum, inter Deum, et sua bonitate, aut sapientia;
et constat ex Bernardi verbis. Divinitas (inquiunt, Deus est) et divinitas non est
Deus; et sic cogebat admittere. [illegible] in secreto hanc [illegible] Deus est sapientia i. sapiens
quemadmodum nos non admittimus hanc. Petrus albus est albedo, quia albedo distinguitur realiter
a Petro albo: et in secreto. Petrus albedine est albus. ideo urgenter rogat Bernardus
Gilbertum. si divinitas non est Deus, quid est? cuius interrogationis suppositum negabit
Scotus constanter affirmans, quod divinitas Deus est. rursus si divinitas realiter distinguitur
a Deo, et Deus non est. urget adhuc Bernardus, vel hoc est aliquid maius, vel minus,
vel par; si par duo summa bona, et etiam duo Dii, quia realiter distinguantur, et
Deus est summum bonum, cui divinitas est quid aequale; si maius, ipsum erit summum
bonum, non Deus etc. quae interrogationes inde vires accipiunt, quod admittit a Gilbo
divinitatem non esse Deum, quod ab Scoto negatur omnino.

Insistat adhuc P. Vaz. si sapientia ex natura rei; et ante intellectum non est
essentia; vel sapientia ex natura sua est aliquid, vel nihil; non dicemus esse nihil, ut patet; si
est aliquid; vel ex sua natura ante intellectum est superius, vel inferius, vel aequale: superius
esse non potest, ut liquet; neque etiam inferius; quia ex natura sua esset creatura; nec
denique esset aliquid aequale, quia vel illud aequale ex sua natura esset ipsa essentia, vel
aliquid distinctum ab ipsa essentia; si esset ipsa essentia, ergo esset Scoti sententia, si vero esset
aliquid distinctum ab essentia, dicerent in Deo plures essentias dici, et subinde plures
Dii, quod non est Deo aequale est ipse Deus, et quod est aequale essentia est ipsa essentia.
His acerrimus Vaz. vim argumenti ex Bernardo adducti in Scotum premit.

[illegible] non est Aegidio sententia ante intellectum sapientiam non esse ex natura rei essentiam, [illegible]aliter,

bene [illegible] realiter: et c. inquirit, an sit aliqd. r[illegible]o ee: et c. 3o [illegible]
superius, inferius, [illegible]. [illegible] absoluta nihil [illegible] ee [illegible]
aliqd; n. tn. e. absolute aliud aliqd ab essa, qd denotat dist. real. [illegible]
equalitas absolute, inequalitas etc. so dant inter roe, n. so' fraliter [illegible]
distinctas, pote tn. dici essa dia fraliter superior, in qn. latius pt [illegible]
c. oia attributa in scepu adequato includant essa, sd ab essa n. includant
frali suo scepu, quemadmu aial superius dr. ad hoc et equu, q. latius pt [illegible]
quilibet, et c. in illis includat, illos n. includit; qd si so' stendat inequalitate
frale in perf. que n. e. simpliciter inequalitas; pendet responsio ex Theolo
[illegible], an attributa sm [illegible] scegus beant inequalit., alijs affirmantib., alijs
gantibus, utrumqs e. pbabile. qd plus placuerit eligite, dn. ad Theologia [illegible]
veniamus, si Deo placet, ubi nostra sent. doceamus. semper tn. inequalitas n.
inter attributa stanter neganda e.

Obit. 2. Noster Vak. D. Bernardus. Lib. 5. de siderat. N. e. [illegible]
Ber.) sgositus Deus; merus simplex e., et ut liquido noveris, qd simplex dica[illegible]
qd unus, ta simplex Deus e., qua unus e.; e. aute unus, et quomo aliud n. [illegible]
si dici possit, unissimus e. At in nra sent., neqs simplex e. c. beat ex n. [illegible]
rei plura, neqs uniss. sit, c. n. beant illa plura ident. ex na rei. [illegible]
so stendere oe sposit. physica, aut metaphysica excludere a Deo, q. ie [illegible]
admisi, et in mea sent. [illegible] ee declaravi.; e. etz Deus uniss. in ee: reali
ea roe. qua unus ee pote, e. max. unus, ut etz s. dixi, dn. roes [illegible]
obtas solvebq.

Obit. 3. D. Aug. Lib. 15. de Trin. c. 5. et 6. [illegible] initio, ibi [illegible]
n. e. aliud sapia eius, ingt Aug. c. 6. aliud essa, cui hoc e. ee, qd sapiens [illegible]
et Lib. 5. c. 8. n. e. aliud Deo ee, et aliud magnu ee: sd hoc ide illi e. ee
qd magnu ee.. ex qq. sic pote argui: per me ante opus intus aliud e
sapia aliud essa; aliud Deu ee, aliud magnu ee ..sd hoc negat Aug. [illegible]
citatus; [illegible] nra media dist. Aug. debellat.. sd. [illegible] Aug. loqui de dist.
reali, qua ego scedo; n. n. e. aliud realiter sapia Dei, aliud essa, sd illa
[illegible] admitti debent. c. addito restringente fraliter. i. sive ex na rei, na ab-
solute plata important sensu periculosu, q. important dist. reale a me, et
Scotistis negata inter Dias perf.

Obit. 4. D. Greg. lib. 10. moraliu. c. 20, alias. 21. in illa v'ba. qui aeteq nocuerit. ubi sic het. Deus hoc e, qd het, paternit? quippe het, sd ipse e aeternitas; lucem het, sd lux sua ipse e; n' e/q in eo aliud ac, et aliud here. Greg adiungit Boëtius. Libello de Trin. Dia na sine mã gra e, atq adeo unus, et e id, quo e; reliqua. n. n' ss id, quo ss, et ingra quocirca hoc vere unus, in quo nullus numerus, nullus in eo aliud pter id, qd e. Sed tm Greg, quam Boëtius. ident realem conant adstruere, et realem dist, et aliet extrare, et nihil amplius.

Vrgentiora ss verba Cyrilli Alex. relata a Cyparissiotto. decade 10. c. 6. st unitas. ingt Cyril. n' pote dividi in duas unit, siquidem unitas in has divisa n' erit unitas, l. duo. sic qd e unus summa copulat, n' pote dividi in duo, alioqui n' amplius erit Deus universi simplex na, siquidem e aliud pter ipsum; quae e in ipso vita. Adhuc tn eodem sensu exponenda nam c' duae unit absolute sint c' dist reali; numerus. n. absolute n' s-surgit nisi ex realitatibus, nec sufficiunt fralit. optime dixit Cyrillus, qd si unitas divideret simpliciter, iam unitas n' eet unitas, sd pluralitas; et q Deus unus e, n' pote dividi in plures unit, nisi forte admittat unus Deus n' ee unus sd multiplex, c' bene stat, ut det multiplicitas fralitatum ex na rei distinctarum, quae stat bene c' summa copulat reali.

Obit. 1. P. Gilius. S. Aug iam citatus de triplici habitaculo. c. 6. ubi ait: sapia, et veritas Dei, et Paternitas, n' diversa ss inter se, d. unus ss, st, et oia, et ne explicent hac verba de sola ident frali subiungit; sapia. n. Dei, n' magis sapia, quam veritas e, nec magis veritas, quam sapia, quam aeternitas, quam caetera Dei oia, unus. n. ss in Deo, et n' so hac inter se eadem ss in Deo, sd n' aliud ss, quam ipse Deus. Crediderim nihilominus Aug solam realem ident intendisse, et asseruisse, in quo sensu veriss e, qd sapia n' e magis sapia, quam aeternitas, veritas, etc, nec hac magis veritas, quam aeternitas, et sapia; n' tn ideo negat. sm sceptus fralem sapiam ee magis sapiam fraliter, quam verit, et aeternit; immo hoc existimo negari n' posse sm formale sceptus in mea sent ex na rei

fraliter distinctis in aliis, sent^a roe roata; ꝙ signum est, ꝙ loquitur sm̄ fralit^s sapia., sed sm̄ realit^s, n̄ sm̄ sensum fralem, sed c' tn̄ obijci poterit. S Thas. 1. p^te q. 28. a. 2. ubi sic ait. Et sic non est, qꝫ relatio existens in Deo est idem esse sm̄ rem, n̄ differt nisi intelligentiae roe]. et post pauca. pt. (ꝙ qꝫ in Deo n̄ est aliud et ee esse, sed unum, et idem. Rursum. q. 39. a. 1. ait. Relatio autem essentiae comparata n̄ differt re, sed roe tm̄

Viderat hac verba. Deoda, et adeo convictus est, ut aperte fateat sua, et Scoti sent^a ee directe ö S Tham. ego autem credo id esse, ut ex dictis s^a et e^e constat, et quidem hic S Thas per intelligentiae roem acc dist^s rois roatae c' fundamento in re; fundamentum autem in re est media dist^o, ut inferius dicam, ideoqꝫ so' exclusit dist^s realem ö Gilb^s Porretanum; aliud probat verbis subsumptis, nisi qꝫ ea relationis n̄ sit realiter aliud ab ea esse. locus ex q. 39. adductus eundem sensum admittit, immo, et dist^i mediae; q^a roe sape accipit' pro potentie obtiva, ut iam observavi ex ipso D Tha; magis tn̄ prior sensus in S. Tha quadrat hic: utrumqꝫ vos memoria retinete, nam plurimum conducit ad alias object^s ab aut^e, et roe petit.

Quaest^o 8

De Multiplici Dist^e Ro[...]

Sect^o 1

An, Qd, et Quotuplex dist^o rois Sit?

Etsi nonnulli tanquam indubitatam supponant dari dist^s rois; n̄ defuere qui id negarent existimantes n̄ distingui res per oper^s intus, sed as[...]

bi ss Ocbamus in 1° dist. 2. q. 5. Gabriel ibidem q. 3. Andreas de novo Castro. dist. 32. q. 2. Aliacensis. q. 6. a. 2. citeris. 1 at. 2. ad 1. Gregorius 1. dist. 8. q. 2. a. 1. Marsilius q. 1. alias, 4. ad 1. Maironus dist. q. 4. quis hic ultimus non ita resolute neget dist. rationis, sed contra illam arguat; et argumenta a se efformata alijs solvenda relinquat. quasi re discedens a communi sententia, et voce tamen illam recipiens; dum in fine quaestionis haec verba subiecit. Quia tamen communis opinio est in oppositum, ideo istud non assero, solvat rationes, qui vult. Scis Petrus Hurt° disp. 6. Metaph. sect. 4. late contendere nominales liberare ab hac sententia; antiqua in nominales pietas. videantur Nostri Faolus, et Gil. hic. 1. parte. lib. 2. tit. 6. c. 1.; ille q. 4. a. 2. dubit. 14.

Sed haec sententia falsa est, et aperte pugnat cum communi Patrum, et doctorum, nullo penitus relatore, discrepante. Sequendus omnino S Thomas. 1. dist. 2. q. unica. a. 2. corpore, ubi concludit diva attributa esse diversa ratione, non tamen ex parte ipsius ratiocinantis, sed ex proprietate ipsius rei. eadem fere verba protulit dist. 22. q. unica. a. 3. in fine corporis; et S Athanasius dialogo 1. de Trinitate contra Anomaeos, neque Deus haec esse dicat per compositionem, sed ex diversis considerationibus. S Basil. ep. 4. 3.a adversus Nicenum. non, inquit, aliud commune, aliud proprium in S Trinitate speculata est. eandem veritatem docuit Damascenus. 1. de fide. c. 11. Ioannes Theologus Latinus in Florentina sessione. et Andreas praesul Coloniensis ex sententia omnium doctorum tum Graecorum, tum Latinorum. sessione. 19. Ratio vero convincit, quia saepe inadaequate cognoscimus entitatem eandem cognoscendo, et exprimendo unam formalitatem, non expressa alia, cum qua identificatur, sed hoc intelligere nihil aliud est quam distinctionis rationis propria; quod dat huiusmodi rationis distinctio maior potest inducta, namque cum efficio nostras ideas, cum Deum ut sapientem cognosco, non cognoscendo illum ut potentem, inadaequate cognosco tum entitatem Dei, tum inferiora; atque quae nostras ideas abstraho minus certa est, et communia loquitur. liquet ergo dari distinctionem rationis.

Quid illa sit non paucis explicari potest, sufficiat nunc dixisse distinctionem rationis esse illam, quae a ratione, seu intellectu caussatur; in quo autem formaliter consistat? discutiemus sectionibus sequentibus, si prius varias huius distinctionis species enumeraverimus

.d. dividit in dist. rōis rōantis, et rōatae. Dist. rōis rōantis [illegible] ab intu. fit sine fundamento in re (absq. fict. in) [illegible] in re. Nunquam n. habita fuit celebris haec divisio, quae n[illegible] haud immerito displicuit, qui iudicarunt dist. rōis rōantis n. ee in [illegible] dist., c. n. distinguat obtm per illam, sd tm voces, aut ceptus. Vulgaria dist. huius ee, c. dico. Prius et Prius; ho et ho. ubi per diversas voces [illegible] ceptus idem ipsius effitio subtm nunc, et nunc pratm; quare sites [illegible] solent identicae, eo qd idem oio per subtm, et pratm importet, et per unum [illegible] ut subtm; per alium, ut pratm: Unde istae hanc dist. n. ee rigorosam dist. q., ut bene nr Suarez, et N. Vaz. notarunt, potius ee iteratio eiusdem ceptus ca rem, quam rei dist.

Dist. rōis rōatae, quae het fundmtm in re, varie secari solet; alii .n. secant in dist. rōis repertam inter fralit., quarum neutra [illegible] includit; et hac dist. separant aial, et rale: in dist. repertam inter frali. quarum altera aliam includit, d. n. ēi, quae rōe distinguunt ho, et ens, [illegible] ho ens includit, d. n. ēe: in dist. denique repertam inter fralit. mutuas includentes; quo pacto communior rcm sent. admittit dia attributa [illegible] se, et ab essa distingui; existimantes essam diam includi in ceptu, quam implicito attributorum, et attributa in ceptu implicito essa: an haec mutua inclusio se tris implicat, et ōdict. involvat, n. hic, alibi examinab[illegible] postquam aliorum placita refutavero ca dist. rōis rōatae, meque [illegible] (nisi forte per tempus stet) so hic notavero hanc dist. mutua inclusio[illegible] a rcribus n. infrequenter appellari penes explicitum, et implicitum.

Ca in N. Vaz. tom. 2. in 1a pte. disp. 117. c. 3. dist. rōis rōatae explicat per ōnotata, ita .s. ut attributa dia rōe distingui n[illegible] sit aliud, quam cognosci per ordinem ad creaturas realiter distinctas, opus erit examinare, quo pacto intelligenda sit pcedens divisio dist. rōis in hac doct.; sane Pater Vaz. fundamentum dist. rōis so posuit in ntro intu imperfecte cognoscente, et in rebus, n. quas distinguimus, d. quas [illegible]

ea; quæ simplicia ss, intra nro distinguimus. unde negat quælibet dist^s intrica in obto, sd q[ue] admittit eas eatenus distingui, quatenus inadæquate cognoscunt n in ordine ad ves tros, quos respiciunt, l. in ordine ad quos p[otes]t cognosci, sd in ordine tm ad aliquē, l aliquos. exi g. dia ent^s cognosci pote' in ordine ad pduct^s rerū, ad operas mīæ, iustitiæ, ett quæ via in rebus realiter distinguunt'. Si agnosco diē ent^s in ordine ad opera mīæ tm, distinguo attributū mīæ a reliquis; si in ordine ad opera iustitiæ tm, distingo hoc attributū ab alijs. Qd q, hoc supposito, erit distingui rē formalitatibus se n includentib? cognosci in ordine ad tros n se includentes, qdsi cognoscat' eadē ent^s in ordine ad duos tros, quorū alter alterū includat, sd n eō, erit dist^o rois inclusionis n mutuæ; at si pote' cognosci in ordine ad tros mutuo se includentes, dabit' dist^o mutuæ inclus^is, seu penes explicitū, et implicitū.

Alij diversā dist^s rois ab enumeratis efficiunt illā, quæ intercedit inter def^s, et definitū; sd q^a postea, (si tporis angustiæ n impediant) commodius hic nodus dissolvat'. nunc omittit', ut argta solvant' ab adversarijs obtā.

Obit. Maironus 1°, quecunq[ue] unū ōd^s verificat' de aliquo, aliud ōd^s tunc n pote' de eodē verificari; sd istud ē certū, q' dic perf^s in se n distinguunt' roē; q per nullā poā ptarit verificari, q' distinguant' roē; q hoc n debet attribui intui, q^a vr ōdict^s includere. Rx disting^do maiorē; n distinguunt' in se roē. i. idē n hent in se intrica adæquatā roē dist^is rois, ccedo maiorē. i. n ss obta distincta roe, etsi n heant intrice in se adæquatē sceptū dist^is rois, nego mi[norem]. itaq[ue] si absolute formemt' ōd^a ss, v.g. attributa n distinguunt' roe; attributa distinguunt' roe; 1^a cveniet attributis ante oper^s intus, 2^a post; sd adveniente 2^a, destruet 1^a, et eō, ita ut nunquā ccurrant s(imu)l v. p eodē instanti. quando autē addr, n distinguunt' in se, bic sensus ē efficit, n hent in se dist^s rois adæquata intricam, cui n ōdicit

sensus sic. haent dist^s saltem partialiter extrica, et partialiter [illegible] per quæ sufficienter poterant ab intra distingui.

Obiunt. 2d. Nominales; qdqd in se indivisu [illegible] ulla dist^e na sua, n̄ pot^e per aliqd extricu distingui, et separari: intellectio autem nostra cuilibet rei e^t extrica; ḡ nulla res pot^e ea distingui. quæ r̄o urgeri pot^e sic; Deus n̄ pot^e efficere, ut ea distinguant^r, quæ idem ss; secus posset efficere, ne eent idem, quæ idem ss; ḡ minus poterit r̄o n̄ra distinguere, quæ ex se idem ss, c̄ n̄ ita potens ut Deus e^t.

R̄ disting^do ma^re; qdq^d in se indivisu e^t, et sine ullas n̄ pot^e per aliqd extricu in se realiter dividi, aut distingui, ɔcedo ma^re neqūit per aliqd extricu extrice dividi, aut distingui, nego ma^re. Ad qd distingui per roe supponit dist^e ex p^te obti, quam vocamus ex na^ rei [illegible] tanquam fundamentum dist^is rois; ac p inde n̄ supponit obtu sio indiv[illegible] Ad ɔf^s. Deus n̄ pot^e efficere, ut ea realiter distinguant^r, s. ex na^ [illegible] quæ realiter idem ss. sive ex na^ rei, a fortiori etiam neqß hoc pot^e [illegible] creata r̄o, at v^o cognoscere re inadæquate, supposito summo in re [illegible] pot^e, quis hoc n̄ possit Deus ob sua scia perf^e et ad oia obta [illegible] intuitiva, et ɔprehensiva.

Posset. 3.º obijci D. Ansel.^us in ɔsologio. c. 18. nullas [illegible] in te ss dne; neqß es plura, sd sic es unum qddam, et idem tibi [illegible] ut in nullo tibi ipsi sis dissilis; immo tu es ipsa unitas nullo intu divisibilis ḡ, si in Deo nullo intu perf^s dividi posset, neqß erit ulla dist^o rois, [illegible] in Divinis, tum in huis, in qq oib par r̄o urgere v̄r. R̄ S. Ansel^s a Deo excludere p^tes, n̄ f^ralit^s, ideoqß asserit in illo ee n̄ plura, [illegible] unde rejicit etiam dissilitud^e, quæ, c̄ relatio sit, extrema realiter distincta postulat, quales n̄ ss dia perf^s inter se. ex qq tandem ɔcludit realem hanc unit^s dia nullo intu ee realiter divisibilem, quis n̄ neget posse inadæquate scipi n̄ris imperfectis actibus ɔscindentibus, a qq denominent^r [illegible]

Sect.o 2

Refert.r atq. refellit.r opinio P. Hurt.o

N. Hurt.o disp.e 6. Met.e s.e 4. subs.e 1. § 35, et 36. censuit ex doct.a nonlius dist.s rois n. exerceri in sceptibus obtivis, sd tm in fralibus, seu actibus intus, nam c ex p.te obti n. admittat actualem ullam mediam dist.s; neqs intus vim habeat partiendi obtm in fralit.s intricas, sd poterit tribuere diversum, aut imperfectum cognoscendi mum, qui dicat.r rois dist.o, quam ita explicat. qdcunqs obtm rae distinguibile diversa bere solet cnotata, nam causa diversos cnotat effus a se pducibiles; intus plura obta per cognit.s intelligibilia; voluntas plura etiam volibilia; unde c in Deo exi g. g cognoscimus intum, n. cognoscimus aliud ex p.te Dei, atqs q cognoscimus volunt.s; caterum c cognoscimus Deum in ordine ad volit.s, dicimus cognoscere volunt.s, illaqs ab intu distinguere, q.a c n. cognoscat.r in ordine ad intellect.s, n. cognoscit explicite, ut intus e, d.o ut voluntas. Hinc e, ut in opinione P.rs Hurt.o distinguere aial a rali n. sit cognoscere aliqd per unum sceptum in hoc, q cognoscit aial, qd n. cognoscat per alium, q. cognoscit per rale, sd totum h.o cognoscit per unum sceptum in ordine ad ratiocinium, et totum per alium in ordine ad sensat.s: neqs ideo admittit eos sceptus synonomos, q.a etsi ex p.te bois uterqs idem signet, tamen quilibet addit novum cnotatum, qd sufficit, ut actus diversi sint, nec synonomi cadant. Hic e legitimus P.rs Hurt.o discursus coenter ad suam doct.s respuentem mediam dist.s in obtis; utinam ita coenter pcederent aliqui iuniores illam explodentes.

Duo in hac doct.a n. placent; oppositumqs conabor evincere. 1.o n. placet, q tota dist.o collocet.r in actibus, qn ulla admittat.r ex p.te rei, quam

distingui rem: et huius oppositum docuit D. Thom. 1. dist. 2. q. 1. in corpore. sic ergo dicendum est inquit Angelicus Doctor quod in Deo est sapientia, bonitas, et similia, quorum quodlibet est ipsa divina essentia; et ita omnia sunt una res; et quia unumquodque eorum est in Deo secundum sui verissimam rationem (i. essentiam quidditativam) et ratio sapientiae non est ratio bonitatis in quantum huiusmodi, relinquitur quod sunt diversa ratione. Et ne aliquis exponeret de ratione formali intellectus, et negaret loqui de ratione obiectiva, seu quidditate abstracta, non tantum ex parte ipsius ratiocinantis, sed ex proprietate ipsius rei; et postea amplius explicans addidit: sciendum est, quod ratio prout hic sumitur, nihil aliud est, quam id, quod apprehendit intellectus de significatione alicuius nominis, et hoc in his, quae habent definitionem, est ipsa rei definitio; secundum quod Philosophus dicit. 4. Metaphysicae. ratio, quam significat nomen est definitio. ex omnia, quae hic attuli pro distinctione media; nam ea probant contra P. Hurtadum non solum esse diversitatem in conceptibus formalibus, sed etiam in obiectivis.

Idem probari potest ex S. Basilio. lib. 1. adversus Eunomium inter prius, et medium; ut tritici, inquit, simplex intuitus omnibus inest, quod, id quod occurrit statim agnoscimus; cum vero diligentius inquirimus, tunc multarum rerum [illegible] accedit, et diversa nomina res ipsas significantia; quasi clarius dixisset, ut quod simplex ab omnibus triticum cognosci, quippe functoria res contemplantibus; at cum attente non solum realitas, sed etiam obiectivi conceptus investigant formaliter ex natura distincta occurrunt cognoscenda, quas diversis nominibus signamus; considerandum est. (verba sunt eiusdem Basilii paulo superius), quod in caeli quidem usu, quaedam repentina apprehensione simplicia videntur, ac unica, varia vero ac multiplicia si subtilius exquirimus etc. Sentit ergo Basilius, quod realitas eadem in qua nulla distinctio affici existimatur, si repentina apprehendat cognitione; at si subtilius direxerit, ostendet multiplicitatem rationum obiectivarum, et essentialium conceptuum.

P. 1. ratione, quo distinguimus naturam divinam a filiatione non imperfectio modo cognoscendi per diversum obiectum vel conceptui naturae, ac conceptui filiationis; [illegible] ratione distinguimus, non solum datur diversitas ex parte cognitionum, sed etiam ex parte rerum et obiectorum ... [illegible], nam de obiecto, quod attingit per conceptum naturae praedicatur [illegible] [illegible] paternitas, sed hoc non praedicatur de obiecto, quod attingitur per conceptum [illegible] ad

filiat.; ꝗ obtū diversū rēt sceptui nāe, et diversū sceptui filiatis; cōq pbo, qa si idē ꝑsus obtū attingeret per utrumqꝫ sceptū, qdqꝫ de obto unius vtate prat, praret etiā de obto alterius, cum impole sit, ut aliqd eidē identificet et non identificet. ans autē manifestū est xa mysterij Trinitis indivelua doct. et pr, nā obtū, qd attingr per sceptū nāe, est nā; et obtū, qd attingr per sceptū filiatis est filiatio; sd de nā cum verite prat Paternitas, de filiate vo non ita, cum hac sit fa pdicatio. filiatio est Paternitas. ꝗ.

Rsr in hac pratione. filiatio est nā non attingr Paternitas, neqꝫ ex pte prati, qa pratū est idē cum subto, qd non cvenit paternitati; neqꝫ ex pte subti, ut pt, qa so ex pte subti attingr sceptus filiationis, qui realiter distingr a paternite. Deniqꝫ neqꝫ attingr ex pte unionis, seu identis prati cum subto, qa paternitas non est unio, sive identas inter filiat., et nā; ꝗ dat diversitas ex pte obti, et non so ex pte actus, quo a nobis fit rōis dist. Conat obiect. solvere Pater Hurt., et diffe efficere utriqꝫ cōq; sd re vera cois nāe, quis non sit huius loci id demonstrare, monstrabit id Theologus Scotista, et nos, si Deus dederit ad Theologiā docendā pervenire.

§. 2. adveniente diste rōis inter aial, et rale verite dicimus sceptus aialis non est sceptus ralis, sd hac ppo va ee non pote in docta Pis Hurt; ꝗ docta Pis Hurt. fa est; maior oibus indubitata est in sensu frali, P. miror. nā I. in illa afferitur, qd sceptus obtivus aialis non sit sceptus obtivus ralis, et sic plane ccedit Pr Hurt., qd sit fa; I afferit, qd sceptus fralis aialis non attingit rale, et hoc pbo ee fu, ꝗ impole est, ut illud, qd in se oio indistinctū est, cognoscat per ullū actū, et non cognoscat; sd illud obtū, qd importat per vocē aial est oio indistinctū ab obto, qd importat per vocē rale: ꝗ impole est, ut attingat per unū actū aial, et non attingat per eundē rale, qd oio idē est ex se cum rali; ꝗ cogendus est P. Hurt. dist. admittere ex pte obti, I falsite in illa ppe: sceptus aialis non est sceptus ralis.

Dicat 1o P. Hurt. illius ppis sensū ee sceptū aialis clare attingere obtū ut aial, cfuse tn ut rale; eo tn sceptū de rali expresse

attingere obtu, ut rale, I cfuse vº ut aial; sd evasio docu n' bel sentª bac, quu impugno nibil diversu, l ex pte obti ee aial ab ee attingi dare, et expresse ex pte obti ee aial; ergo et debet expresse attingi pte obti ee rale; pbo cons, nã ex pte obti idẽ prsus el ee aial, et ergo idẽ prsus el cognoscere expresse aial, et expresse cognoscere rale: cet idẽ ex pte obti ee aial, et ee rale, qd otendit destruere Author.

Dicat 2. eatenus dici, qd aial n' sit rale, quatenus cognoscitur entitas aialis in ordine ad sensatm, n' tn in ordine ad ratiocinium, quia eadẽ prsus ro obtiva sit priu etiã roandi; ergo qª tn n' cognoscitur, nisi in ordine ad sensatm, cognoscitur ut aial, n' ut rale, et sic in ee intentionali aial n' el rale. otendo monstrare banc solutm docu n' bere in ... huius authoris (et boc in ea 2º mihi displicat, qd incoenter procedat) ... ee priu sensationis ex pte bois n' el aliud, quu ee priu roandi; ergo impossibile el attingere ex pte bois ee priu sensationis, qn attingat ee priu roandi, n' eet idẽ ee priu sensationis, et ee priu roandi, ut 1º argtabamur: sd cognosci n' pote aliqd ee priu roandi, qn cognoscat in ordine ad ratiocinium; ergo si qdo cognosco illã entm ee aial, cognosco illã ee priu roandi ... debeo cognoscere in ordine ad ratiocinium; ergo n' cognoscit precise in ordine ad sensatm. Cofr. qª impole el attingi illã entm ut priu sensationis ... attingat in ordine ad sensatm, qª priu sensatis ut tale ... sensat ... priu sensatis ut tale, el priu roandi, et priu roandi ut tale el ... ad ratiocinium, impole erit attingi illã entm ut priu sensatis in ordine ad sensatm, qn etiã attingat in ordine ad ratiocinium.

Dices fsu a me in argto supponi, supposui n. ... sensatis ut tale ee priu roandi, qd falsissm el; sic arguor ergo priu sensatis ut tale n' el priu roandi; ergo el qd diversu: sd priu sensatis ut tale el boi qd intricu, et priu etiã roandi; ergo aliud qd intricu boi ... priu sentiendi ut tale a prio roandi ut tali; qd cofrari pote, nã si ... ro quare illa entas ralis sit, n' el illa, qua essaliter aial el; ergo aliud ...

ostitutivū entitatis illius in roē aialis, aliud ostitutivū in roē ralis.

Dº 2º. si qª aial a rali roē distinguimus, nō importaret qd̃ diversū, per oceptū aialis ab illo, qd importat per oceptū ralis, sed eent obta prorsus idē ex pte sui, voces, qš illa obta significamus, eent synonomae, synonomi etiā oceptus mentales; sd hoc asserere est ē ipa et illud, ex quo seqr: maior pr., nā tri synonomi illi dnr, qui quis in se diversi sint; idē tn signatū hent, ut ensis gladius; sd illae voces, et actus mentales signantes aial, et rale, idē prorsus signant; ḡª lt voces in se diversae sint, diversiqß oceptus mentales, adhuc oēs erunt tri synonomi.

Sd dicat P. Hurt.º has voces aial, rale nō ee tros synonomos, neqß. etiā actus mentales illis rñtes, quª lt ex pte hois idē prorsus significant, tn vox aial s'addit entitati hois operes sentiendi, et vox rale operes roandi: et quēadmodū oiunctū ex hoē, et operationib' sentiendi diversū ē a oiuncto ex eodē hoē, et operb roandi, ita significata per illas voces diversa sī absolute, quare synonomae nō sī voces illae. Hac tn solutio supponit in doctª, quā impugnamus posse stare, qd cognoscat' virtus intrica in ordine ad unū trū, qn cognoscat' in ordine ad aliū, ad quē etiā ē intrica virtus, qd sāº impugnavi

Nihilominus tn argtor sic; voces, et oceptus, qui trant' ad intricā roē aialis, et ad intricā roē ralis, eent tri synonomi, qª ut sic nullā diversitē hent, esto, illā herent, ut trari intelliguntr ad alia onotata; ḡº per illos oceptus, et voces, in qn trant ad intricū oceptū aialis, et ralis, nō distingunt illa duo inter se, qd si eatenus dixeris distingui, quatenus cognoscunt diversis oceptibus, accepta diversitē nō ab obto repsato in hoē, sed ab alijs onotatis, Incunctanter inferā, 1. ipsamet ultimā roē individualē Petri exi. grã. posse a me distingui roe, qª possū illā cognoscere per unū oceptū, ut coexistentē Paulo, et per aliū oceptū, ut coexistentē Antonio, qui duo oceptus oio di-

versi ss, et parte n̄ requir diversi obtū repsatū in re illa, quā [illegible] quimus; q̄ per illos sceptus vo ultima individualis suffet roe distin[illegible] in duplicē fralitē.

Adde ꝯ hanc sentē posse colligi, qd ad distē rōis ro[illegible] requirat fœcunditas ex pte obti tanquā fundamentū, quotiēs exig[illegible] pt, nā qmvis infœcundū obtū sit, et qmvis in ultima pcisione [illegible] a me cognosci sl c̄ alia re per unū sceptū, et per aliū c̄ alia; [illegible] quit tunc roe [illegible] fralitē, pbo ceā, q trabit diversos sceptus. [illegible] Petrū cognosco Paulo coëxistene per unū sceptū, et per aliū Joanni coëxist[illegible] Petrū roe distinguerēz. qd quis sedat. signū q̄ el n̄ sufficere diversitē sceptuū [illegible] eandē entē c̄ diverso ꝯnotato distinguendā, sd ulterius requirit diversitē in [illegible] re, quā roe distinguimus.

Et hinc colliges quare roe distinguamus aial a rali cognoscendo [illegible] in ordine ad diversas operes, in ordine ad quas n̄ ꝯsideramus rale, q [illegible] avali distinguimus; et n̄ distinguamus in Petreitate duplicē sceptū, q illā in ordine ad diversa ꝯnotata, qq coëxistit cognoscimus: nā c̄ operes sentiendi, et roandi exigant virtutē pductivā in sē, diversa virtus el illa, q̄ el prius sensatō ab illa, quæ el prius roandi: at c̄ ꝯnotata, qq Petreitas coëxistit [illegible] exigant virtutē pductivā in Petreitē, sd oio extrice, et per accidens ad illā [illegible] beant, inde el, qd diversū ꝯnotatū n̄ arguat diversā fralitē, seu obtivū scept[illegible] Petreitē; nā tunc sō diversitas ꝯnotatorū arguit diversitē sceptuū in entē, [illegible] ꝯnotata pducibilia sī, l. repsentabilia ett. ab entē, quā roe distinguimus; [illegible] in voluntē distinguimus virtutē pductivā amoris Dei a virtē pductiva [illegible] amoris creaturarū; in visione lucis, et aialis distinguimus repsatē lucis [illegible] repsentē aialis.

Pr. 4. nā in hac sentā visiones beatorū eent æquales, c̄ nihil unus beatior in Deo videat, qd alius minus beatus n̄ videat clare, et evide[illegible] unde ulterius infert n̄ dari pramiū inæquale pro inæqualitē meritorū, qquidē tm̄ videat infimus beatus, qm supremus, sd q̄ posst adversarij [illegible]

ꝯmium equal. n ee ... ipsi obj. ide oi videant, n in aequali clarit. sed maiori l. minori ꝯ inaequalit. n ... et huius oci de accuma responsionis ꝯ-futatio; urgeo in ꝯmio accidentali, nam ultra ꝯmium essale q consistit in visione ipsius Dei, dat etiam inaequalit. ꝯmij accidentalis in eo positi, qd plures, l pauciores creaturas videat quis in dia essa. pbo ꝯ nunc oes a quolibet beato videndas, ac pinde saltem in hoc nullam dari inaequalit., et claritatis gra. accipio infimum Beatum; iste evidenter videt sciam diam ut repsat. parlem, et specialem huius, et illius creaturae etc. (ubi includo etiam oes poles) ergo videt etiam oes illas creaturas, quarum dia scia repsativa e; pbo cons., q impole e, ut ego evidenter cognoscam aliquam cognit. ee represent. actualem huius, et illius obti etc in parli, qn cognoscam hoc, et illud obtum in parli; sed beatus videt diam sciam ee actualem repsentiam parlem huius, et illius creaturae (et sic de reliquis) ergo videt etiam quamlibet creaturam in parli.

Idem argum fieri pote de oipoa, qua cognoscit ut pductiva, in parli, cuiuscumque creaturae polis, et existentis, ac pinde qui totum illius ꝯceptum genitus, et adequate penetraverit, cognoscet quamlibet creaturam; cum impole sit cognosci poam pductivam obti in parli, qn cognoscat obtum in parli. Nec iam locum hic hebit illa solutio, qd beati vident oia specifica, et aliquas perf. quasi males; n vero oes, ac pinde beatos n videre diam ꝯprehens., in qn e repsativa huius, et illius creaturae in parli, neque oipoam in qn e huius, et illius pductiva in parli; n, inquam, locum het, nam lee huius creaturae, q re ipsa vir. a beatis repsativam, l pductivam e aliud distinctum ab hoc, qd e ee repsativam l pductivam alterius, quae n vr, l n? si e aliqd distinctum, seo intentum, iam n. habit dist. ex pte obti, do qquidem ee pductivam, seu repsentativam unius, e qd intrinsecum Deo distinctum ab hoc, qd e ee repsentativam alterius: n. n. e cognosci, hoc qd e Deum posse repsentare, aut efficere creaturas, sed qd in ipso Deo oio intrinsecum; si n e aliqd distinctum; q qui evidenter videt sciam ee repient. unius videt evidenter ee repsativam alterius; ac pinde videbit n so creaturam quam

videre supponimus di. illus etz, quas supponimus videre.

Denique si se bet hoc sent. cum sensu assentior, utriq intelli-
cere cognit. inadaequatam obti, qd distinguit, mo illa unica sit, me
nam si hoc 2. teneatur, qualibet illarum erit inadaequata. dixi bene
nisi admittat. diversitas ex pte obti. tum obtum adaequate cognosci
neqss inadaequate cognoscat hoc, qdo praecise cognoscit ut rale. q tunc nihil
net in hoc ulterius penetrandum; nam si dicas manere aial nondum cognitum
netratum; q c penetret rale sine eo, qd penetret aial, aliud esse aial, aliud
et Ψr, nam hoc, qd e ee aial separari pote ab hoc, qd e ee rale (et hoc e
pte obti) q signum evidens e ee rale n ee essam aialis, secus ubi esset aial
etz rale; qa hoc asseris ee de sceptu qdditativo illius, et nihil ee pote sine
essa; ans manifestum e; nam equus aial e n tn rale; q ee aial separari p
ab hoc, qd e ee rale. S. 3. iuniorum doct.a, et incoa.

Sect.o 3.
Iuniorum doct.a, et incoa

Displicuit iunioribus sent.a P.r Hurt.o, eo qd asseruerit dist. rois exerceri
in sceptibus mentalibus, asseruntqs n so in sceptibus, sd in obtis intrinsec
versit. reperiri, qdo res roe distinguimus. Stant. 1. sua sent., quam evidentem
putat P.r Fasolus huius doct.ae citans pugnator qa 6. 1 pte art. 2. dubio. 14. nihil
qua prius fuerat usus P.r Gilius saepe citatus; q stat divinis pers., saltem redu-
plicative acceptis, vere tribui prata, quae sm se sd.a ss., ut dius intus in qm
intus e prius generandi filium, n spirandi Spm S.; sv dia voluntas, quatenus
voluntas e prius spirandi Spm S. n Filium generandi; etsi ad hua descenda-
mus, aial, in qm aial, e prius sentiendi, n roandi; et rale, in qm rale, e
prius roandi, n vo sentiendi; quae sdictio salvari alia roe n pote, nisi per

aliquam subtrem l. n̄ realem, sed ...

Thr. 24. P.r Fasolus, q̄a q̄ ro̅e distinguimus dic. vol. et ab intu. (idem licendum e in his, q.do aial distinguimus a rali) n̄ distinguimus ro̅e ro̅ante, sed ro̅ata; p̄bat q̄a c̄ uno actu scipio intum Dei. v.g. n̄ scipio neq. explicite, neq. implicite volunt., et cu c̄ alio actu scipio volunt. Dei, n̄ scipio neq. explicite, neq. implicite intum; Lq intus, et voluntas distinguunt rois roata dist.e; coa e evidens, q̄ dist.o rois roata semper e, q.do pluribus sceptibus correnit plures roes fr̄ales obtivae indistinctae ex na rei. Ans p̄bat, tum ex a se antea dictis, qd attributa n̄ sint de essa Deit.is, neq. ullum attributum de essa alterius, tum q̄ aliqd pratum reale, et independens a n̄ro m̄o respiciendi affr. de intu, qd negr de volunt.e, et eo; qd alibi p̄baverat.

Sic etm dr, ingt P.r Fasolus, Deus, quatenus iustus punit, n̄ parcit, quatenus misericors parcit, n̄ punit; unde colligit male cohaerere aliquorum sent. dicentium attributa inter se, et ab essa distingui ro̅e roata, et tn̄ in sceptione unius attributi includi alia oia implicite, et ipsam essam; ex eoq. p̄bat malam cohaerentiam; q̄a, si hoc ultimum vm eet, liceret simpliciter dicere, intus e prium spirandi, voluntas e prium generandi, sit q̄a hic ho (demonstrato Petro) e aial, e ralis, currit, ett.a, vere etm praedicari eadem posst de Petro, q̄a inter has voces nulla e diversitas, nisi penes m̄um significandi explicite, et implicite; et ita scludit maiorem pluralit. requiri ad qualibet dist. rois roatae, quam ex p.te m̄i scipiendi, nimirum ex p.te obti; quare ipse, et plures iuniores, admittunt neq. ex p.te obti ad positionem sceptuum resultantem, quae unum n̄ e aliud.

His, et alijs silibus p̄bant iuniores suam sent., x̄a quam exiguunt ad dist. rois roatae pluralit. n̄ so sceptuum, sd etm obtorum, ita ut unum ex p.te sui heat neq. alterius obti, ro̅e cuius diversitatis pote attingi inadaequate ent.as per unum actum, qn cognoscat alia fr̄alitas, quae restat cognoscenda per alium. Et sane fundamenta vim hent, ut p̄bent diversit. ex p.te obti, quam fore admittendam c̄ Scoto s.a p̄bavi, caeterum si authores incoanter procedunt, c̄ .a negaverint Scoticam dist. fr̄alem ex p.te obtorum, et m̄o eam admittant relicto ro̅e dist.is mediae, quo eam Scotus baptizavit, et novo imposito, dum eandem dist.

ipsi firmarunt; unde monstrare conabor hos authores re ipsa Scoti[illegible] manus, etsi voce tenus ab illo discesserint.

P. in generali q. illa dist.o quae in obtis ut relationibus [illegible] intrica exerceri dicunt, actualiter n. e cognitio, sed aliqd a cognit.e distinctum [illegible] n. e aliqd positivum denuo in obto positum; — assignata cognitio n. nihil [illegible] ponit in obto cognito; e. q. aliqd negativum; sd hoc negativum n. ponit denuo q. dabatur antea; cons tenet, q. qd mo e, et mo n. ponit denuo, antea dabatur; qd denuo n. ponat pbo, q. hoc negativum e neg.o ident.is essalis, mutua inclusionis inter fralit.es obtivas, ut adversarij fatentur. sd dist. n. ponit hoc neg.o; q. denuo n. ponit hoc negativum; minor pr. ex ante[illegible] de facto nulla neg.o, quae ficta n. sit, poni pote denuo, qn denuo tollat per illa suum extremum id.e; sd illa neg.o mutua inclusionis, seu ident.is n. e ficta; q. poni n. pote denuo, c n. tollat denuo inclusio mutua aut fralis ident.as essalis. qd n. tollat denuo ident.as illa, pr, q. illa erat identificata extremis; q. tolli n. pote, aut destrui, qn auferant, aut [illegible] dant extrema, secus persisteret unum, alio pereunte, c quo erat idem ulterius, illa ident.as e qd positivum, et quae in Deo dat inter attributa e Deus, et infinite perfecta; q., si adveniente dist.e rois ponit neg.o; per qua desinit illa ident.as, destruet in creatis aliqd positivum, et in [illegible] aliqd divinum, et ipse Deus, qui idem e c illa ident.e, ac pinde vim habet intris obta immutandi intrice, c ad illius cognit.e oriat neg.o ident.is [illegible] destructiva.

Pr 2.o in speciali, inter aial, et rale, si adveniente dist.e rois inter aial, et rale, advenit neg.o ident.is essalis inter aial, et rale, nec antea dabat talis neg.o; q. dabat essalis ident.as inter aial, et rale; sd intris n. pote efficere, ne illa essaliter sint idem, q. essaliter idem ss; q. neq. pote sua dist.e efficere ut aial, et rale n. sint denuo essaliter idem, si antea erant essaliter idem, sd mo per adversarios adveniente dist.e rois n. ss essaliter idem; q. et antea; q. illa dist.o ex pte obti ab adversarijs admissa e Scotica inter fralit.es obtivas existens ante adventum

dist.^{ia} rōis. Dr 3. qd ē essale, n̄ dependet ab aliquo stringenti, sd qd
aīal includat in suo sceptu rale, ē essale aīali; ḡ n̄ dependet ab aliquo
stringenti; maior nota ē; minorē tenent adversarij devorare, nisi forte
admittant diversit.^{m} essalē inter aīal, et rale, ḡcedere adversarij dist.^{m} rōis;
qd n̄ admittis. si dās, qd aīal essaliter includat rale, ac p̄inde, qd sit
essale aīali, qd includat in suo sceptu rale; ḡ̊ hoc n̄ tollit per distē rōis;
q̄bo manifeste cōa, q̄a si tolleret̄, st fuit stringens, qd daret illa dist.^{o},
ita eet qd stringens, qd aīal in suo sceptu essali clauderet rale, et conver
grat essale conveniret stringenter rei, et c̄ dependentia ab aliquo stringenti. si dās
2.^{m}, sic argtr: ḡ̊ dās diversit.^{m} istā essalē ante opus intus, et sl manus Scoti.
ḡt, q̄a hanc tuē diversit.^{m} inter formalit.^{es} obtivas, sō Scotus ceffit ante oper.^{em} intus
et tu idē mō fateris

Dr 4. ad hōē, aīal, et rale habent distē essalē intricā ex p̄^{te} sui
actualiter, adveniente oper.^{e} intus distinguuntr: ḡ̊ c̄ adhuc retineant identē realē,
realis ident.^{s} ꝯpatibilis ē c̄ dist.^{e} essali intrica inter aīal, et rale: ḡ̊ hac dist.^{o}
ꝯcessit oper.^{e} intus, uc̄ ideo admittat postea, q̄a n̄ dicit incꝯpatibilit.^{m} c̄ reali ident.^{e}
qd autē conveniat ab intu, l n̄ conveniat nihil interest, dumodo n̄ sit ex se in-
ꝯpatibilis c̄ ident.^{e} reali, q̄a repugn.^{a}, ob quā iuniores renuebant ꝯcedere Scoti sent.^{m}
ante oper.^{m} intus, n̄ se tenebat ex p̄^{te} ꝯrij illius dist.^{is}, sd ex p̄^{te} ipsius dist.^{is}

5.º intus n̄ immutat intricā res cognitas, sd tales relinquit, quales
invenit, sōꝗ̄ coicat denoat.^{m} extricā cogniti; ḡ̊ qdqꝫ intricē ē in obtō ꝯdistinctū
ac denoat.^{e} extrica cogniti habent res ex se, et ex nā suā, sd illa dist.^{o} rorū
se tenet ex p̄^{te} obtorū intrice, et ē ꝯdistincta a cognit.^{e}, et denoat.^{e} cognitā;
ḡ̊ convenit rebus ex nā rei; ḡ̊ ē dist.^{o} Scotica. Ꝯfr q̄a qd convenit rebus sm̄
ꝯprias diffīs, convenit illis ex nā rei; sd illa diversitas ex p̄^{te} obti ab adversarijs
admissa convenit sm̄ diff.^{as} ꝯprias formalitatibus distinctis; ḡ̊ illa dist.^{o} convenit formalit.^{b}
obtivis ex nā rei.

6.º acceptio formalit.^{s} aīalis, quā aīs ex p̄^{te} sui n̄ ē essaliter, seu formaliter
ex p̄^{te} obti rale, et argtr sic; qd illa formalitas obtiva n̄ sit essaliter alia formalitas

ales, e' eo necess.a; q.a una diversitas ex p.te formalit. obiectivarum ... ipsa ... natura ... eo tenet, q. si nulla ... n. alia diversitas ex p.te obi... nisi q.d una ex p.te obi n. sit formaliter alia; ... illud ... impossibile; sed impossibile e', q.d illa obiectiva formalitas rationalis sit ... e' alia formalit.e obiectiva ratis, ita ut haec sit de q.ddit.e illius; ... ex p.te formalit.s obiectivarum a rationibus ... e' natura; ... independens ... ut Scotus ostendit.

Adde adeo rone Scoticos suam mediam dist.em probare, qua ... et rones utunt' ad hanc dist.em ex p.te obi probandam; ... idem convincunt Scoti rones: ... ex q.e procedenti; ... q.a n' aliud convincit in ore ... atque in ore Scotistarum, sed in horum ore mediam probat dist.em; ... et in ... iuniorum, qui reluctent'. Rursus P.r Fasolus, alia rone utit, qua utunt' sectatores dist.is mediae; ... q.d aliq.d praratum reale, et independens ab intu ... de dio intu, q.d neg.r de volunt.e. ... uniu attributum ... de ... alterius, negs de ipsa Deitate, addit praeterea per unum actum ... q.n cognoscat explicite, aut implicite voluntas dia; q.a ... procedenti.

Ex q.a ... concludo ... in fundamentis, quae in doct.a fundatae ... rones hos c' Scoto; et nolentes in Scotismum incidisse, ... dist.em praeter ... ab intu, et ea longe diversam a media Scoti dist.e; ... reprehendenda e' eorum ... ... tenus discedant a doct.a, ... trarie ostendunt; ... q. negent dist.em ... intricam ex p.te obi, ... admittant Scoticam doct.m, ut ... procedant.

Dixi pluralit.m, quam rones admittunt ex p.te obi, n' tn' dixi, in quo consistant formaliter dist.em rois. dicunt aliqui consistere in neg.e ident.is per ... intu; citant Ægidium Lus.m tomo. 1. in 1.a 2.ae. Lib. 7. q.e 6. a. 9. sed falluntur ... ; neq. Ægidius n' ait. dist.em rois consistere formaliter in neg.e illa ident.is ... roe; sed in relat.e rois, et neg.m illam ex p.te obi se tenere, et esse fundam.m dist.is rois, n' formam: Lege locum citatum. §. 3. n.o 22, et 23, ubi adeo aperte

cogit, ut de eis mente dub. an possit. quod in e. rat. sit, inrepugnan- tium; ... illa neg. so negat q. aial, et rale exi. q. sint ide per intu, sd negat identa. fcale ex q. obi inter aial, et rale, ut ipsa bic dis- per intu: si 1. afferrant; ita argtr; ante opus intus dat illa neg, et tn n dat dist. rois; q. bac n cnsistit fcaliter in illa neg.: maior pr; ante opus intus veriss. e, q. aial et rale n sint ide per intu; q. dat neg. identis per intu ante opus intus, inter aial, et rale; secus daret ante opus intus identas per intu inter aial, et rale, alet esset falsa prata ida ante opus intus.

Si vo dicant 2m; illa neg. bet reale exist., tm intentionale: si bet reale exist., nullo mo pducit ab intu, et per coens praexistit ante opera rois; q. intus nulla neg. realiter existente pducit, quae neget identes inter aial, et rale; so n. pote pducere neg. cognitionis suspendendo scursu ad cognit. ratie, at tunc c roe distinguit nullu scursu denuo suspendet potius exercet, que antea n exercebat; unde c denuo n omittat aliqua cognit., n pducet denuo aliqua neg.; ex qq colligo illa neg. nulla dependentia bere a cognit. rois, et pptera n posse adaquate in illa neg. dist. rois co- sistere. Dixi adaquate; na inadaquate bene poterit, ut postea do- cebo, etsi dicant so bere intentionale exist., nec alia bere posset, fic- titia erit, et bec tn n agimus de dist. fictitia, qua intus posse fabricare nulli dubiu e, sd de dist. rois absq. fict., et c fundamento in re; pp- terea qd n semper, c roe obta distinguimus, fingimus, na stat a me enti sepe inadaquate cognosci, qn ea cognosca ex parte obti aliter ac e, neqs illa res a me cognoscit, c distinguo, etsi semper det; q. n so bebit inten- tionale exist., du a me obtu pscindit, sd alia etia bebit.

Dicent alii ex iunioribus illa neg. negare cognit. adaquata obti; sd c e; na neg. cognit. adaquata dat ante opus intus; q. n cnsistit in illa rois dist. fcaliter, et adaquate; pt cona, q. secus daret ante opus intus adaquata rois dist.: ans pr; ante opus intus n dat adaquata cognitio obti; q. dat neg. cognitionis adaquate. Recolo c pducet suius neg.

per intus, quae sugeriis dicta velingas; neq. opus erit eos qui re. dist. rois constituunt in relat. rois, c prius scit fralit obvias a dist. quas ut distinctas inter se referri, pter Aegidius citatus ... a. 2. dubit. 14. n. 119, et plures alij dist. rois collocarunt ... relat. rois. S. 4. Qd ego sentiam c fralem constitut. dist. rois?

Sect. 4. Quid ego sentiam c fralem constitut. distis rois?

Dupliciter rem roe distinguimus, pcisive, et negative, ut recte docuerunt Dimb. q. 5. in pfat. Porphyrij. a. 1. et P. Arr. disp. 3. ... sect. 1. §. 5. pcisive distinguimus, qdo inadaequate rem cognoscimus attingentes unam fralit. qn reliquas fraliter attingamus; sic aial a rali distinguimus, c cognoscimus aial, n cognito rali; et si vs sit, qd aial sit realiter rale in boe, tn n pscindit; qa so exprimit ceptus mentalis, qddit. aialis nihil curando de qddit. ralis, q diversa e. Negative distinguimus quoties cognoscimus unum n e aliud; sive illa duo, quae intus apprehendit, ut videm, sint realiter inter se identificata, sive n; eo tn discrimine, ut si illa ex se identificata sint, et apprehendat intus, qd realiter distinguant, fingat: atsi realiter identificata sint, distincta tn fraliter ex na rei, et intus apprehendat illa duo ut distincta n realiter, sd fraliter, n fingat; et idem erit, si apprehendat ut realiter distincta, quae realiter distincta is. applico exa; qdo cognosco aial et rale ut distincta realiter, negative distinguo aial, et rale, sd fingo, qa impole e in boe realiter distingui aial, et rale, ut ame cognoscit: at si cognoscant a me ut distincta fraliter, et effaliter, n fiet rois ens, dabit tn negativa dist. Tandem si bovem apprehendo, ut distinctum realiter ab equo, dabit etm dist. negativa inter bovem, et equum, absq. fict., qa re vera ita e. obtum

si ee, comprehenditur.

C.a dist. praecisiva, quae tunc fit, cum rem inadaequate cognoscimus; dicendum est illam consistere formaliter in aliquo positivo partialiter, et partialiter in aliquo negativo: explico utrumque, ut sic probem, cognoscere inadaequate hominem exi. g. quatuor dicit, duo ex parte obiecti, et duo ex parte actus cognoscentis. ex parte actus cognoscentis dicit cognitionem positivam animalis, et negationem cognitionis rationalis: ex parte obiecti dicit positivam identitatem realem inter animal, et rationale, et negationem identitatis formalis, sive mutuae inclusionis; ubi clare conspicitur ex parte obiecti aliquid positivum et aliquid negativum; et ex parte actus similiter aliquid negativum, et aliquid positivum. Probo modo hoc omnia formaliter, seu essentialiter constituere distinctionem rationis praecisivam.

Tunc datur praecisiva distinctio rationis, cum rem inadaequate cognoscimus; sed aliquo ex illis deficiente non rem inadaequate cognoscimus per actum praecisivum; ergo omnia illa postulantur, ut detur praecisiva distinctio: maior ex omni doctrina supponitur. Probatur minor discurrendo per singula; imprimis destructa identitate reali inter animal, et rationale, cognitio de animali non est inadaequata rei cognitae, sed adaequata, cum nihil ulterius cognoscendum maneat in re cognita; tunc enim non est eadem res cum rationali, sed diversa, sicut homo, et equus, et quemadmodum qui cognoscit equum, non praescindit illum ab homine, quia, licet hominem non cognoscat, cognoscit tamen entitatem adaequatam equi realiter distinctam ab entitate hominis: similiter non esset inadaequata cognitio rei, neque praecisio, si identitas realis auferretur inter animal, et rationale; ergo requiritur identitas illa. Deinde si non daretur negatio identitatis essentialis inter animal, et rationale, qui cognosceret animal in homine, totum quod est in homine cognosceret, et proinde esset cognitio adaequata: quod autem ablata negatione identitatis essentialis, hoc inferat, probo; nam demus cognitionem de animali, et rogo an restet in homine aliud incognitum? si dicas restare, contra, nam nullo modo restat incognitum animal, ut suppono; ergo quod restat incognitum est aliud essentialiter ab animali, contra suppositum; si dicas non restare, habeo intentum; ergo est cognitio adaequata, ergo ut sit inadaequata, exigit ne essentia illius, quod non cognoscit, sit formaliter

essar illius, qd cog...

Praeterea si illa cognitio, quae ext ad aial, ... sl ad rale, n' eet pcisio; g ut sit pcisio, necess e, ... ad cognoscendu rale: sl n' extendi ad cognoscendu rale ... mitionis de rali per illu actu; g hoc neg regr. sequela p... extenderet ad cognoscendu rale, eet cognitio adaequata ... tingens aial, et rale; g n' eet pcisiva, negs nadaequata. ... absente cognitde, dubiu n' e, gn dist pcisiva n' sit, ut pbari ... ex dictis satis facile; na ante oper intus n' distingr aial a ... dist rois pcisiva, c' tn ante oper intus det inter illa duo ... identas, nego ident essalis, et nego cognit adaequatae, seu adaequat... penes rois totius perfis in hoc existentis; g so' deficit dist rois p... siva defu cognitionis

Hinc colliges, quare dicat' dist rois pcisiv... n. n. ideo dr, qa totu, gd in suo sceptu qdditativo importat, ... a roe, c' pbatu sa sit nege illa ident essalis, et reale ident existe... indpendenter ab oper intus; et gd cognitio aialis n' se extendat ad rale, ... cognitio solius ralis ad aial, dat' a p'te rei indpendenter ab oper intus; na ... ante oper intus se extendit cognitio aialis ad rale, et cognitio ralis ad aial ... 1. n. si hoc 2u, dat' intentu; dabit. n. ante oper intus illa nego exte... ad cognoscendu aliud.. si 1u. des ante oper intus intellect aialis se exte... dere ad rale, gd manifeste fal e.; dr g dist rois, qa includit ... in qdd illius tanqua fra, et ultimu stitutivu; quaadmodu ho dr rali, ... totus stet ex roe, sufficit, si gs grale, ult fra rale in sua qdd claudat; et ru actus intus pcindentis se hent reliqua tanqua fundam ... scissionis sint stitutiva essalia.

Ex his pt hanc dist partim ee extrica rei, in qua ... cet dist, partim intrica; partim se tenerre ex p'te intus, partim ex p'te obti. Et partim intrica roe ident realis; e' partim extrica roe neg (... n' ss intrica rebus, nisi tn remotive) et roe cognitionis, g subtat' in mente

se tenet partim ex parte intra, quia in illo cognitio est intrinsecè, unde forte dr
dist.o rois roata, quia n'est opus solius rois; sd etiam rei; nam vo efficit aliqd, et
aliqd invenit in obto factum: id tn n'ptermittendum, si bas ptes inter se spare-
mus, n' ee unam stitutivam alterius, sd extrinsecam et per accidens se bere: prob.
nam identas realis inter aial, et rale n'est de essa negois identis fralis, ut nego
identis fralis est, quia etsi distinguerentur realiter aial, et rale, persisteret
illa nego in roe negis identis fralis, qdqd sit; an maneret in roe dist.io ex
nâ rei; ergo realis identas per accidens se bet ad illam negem.

Praeterea, illa nege identis fralis pereunte inter aial, et
rale, persisteret realis identas e sua qdde; ergo ad hanc per accidens illa se
bet. ulterius, nego, qua cognitio aialis n' se extendit ad rale, n' stituit
entem ipsius cognitionis, neqs cognitio ipsam negem; ergo una pars n'est de essa
alterius. N' negabo aliquas ita ee alijs annexas, ut impolis separatio sit;
nos vo n' im eo sensu accepimus dy per accidens, qd possit abee, et adee, sd
pro eo, qd n'est de sceptu, et qddite, sd extra.

Qdsi petas, anne ut sit dist.o rois pscisiva, debeat aial: exi.g.
cognosci per unum actum, et per alium rale; vel an sufficiat sola cognitio aialis,
ut distingui, et pscindi dicat a rali? Iuniores aliqui cum Molina. Gilio Ta-
solo, et alijs putarunt necessos ee duos actus, sd n' placet; nam ut una ptes
malem ab alia pscindam n' opus est, ut utramqs loco moveam, sd sat erit, si
aliquam separem, alia in pprio loco relicta oio intacta; ergo siliter, ut pscin-
dam fraliter per roem unam fralitem a reliquis sufficit si una sit in mente,
reliquae vo n', sd persistant incognita st antea, at a roe fraliter intactae;
coâ prob., quia si una est in mente, et reliqua n'; ergo per mentem separata
sit, qdquidem ea, quae cognoscit, bet obtivam existem in mente, reliqua n' itm;
neqs ideo nego posse dari distem roes, quis aial cognoscat per unum actum, et
rale per alium; quia quilibet actus se extendit ad unam sol fralitem; ergo est repsatio

i adaequata, et pcisiva, neqß aliq nobis obstat ... n
obstaret, qd Petrus rale cognoscat n cognitio aiali, q ego cog...
cognito rali, ut fiat a me pcisio aialis a rali. in q affero ...
illos actus, sd unic sufficere; qdsi duo illi dent, dabunt tunc dua ...
et distus rois. Cuius dist pcisiva per ceptus inadaequatos ...
disp. 118. 1a ptis q. c. 3. n. 9. Pr Henikz. 2a pte ttt. 1. disp. 2. c. 3 ... 15.
Hurt. disp. 6. Meta. s. 4. subs. 2. §. 52, et plures alij, quos mea ...
pplico, qa in multis discrepamus, etsi in admittendis ceptibus inadaequati...
reru, quas distinguimus, conveniamus; p ceteris tn mihi accedit Pr Heni...
duplice agnoscit dist. rois, alia pcisiva ex pte actus, alia pcisiva ex p...
mei longe Scotistas ss.

Ca dist negativa, dicendu e 1o illa ee pprie dist rois; ...
q pprie roe distinguimus, quae in mente, et obtive plura ee efficimus,
sd qdo cognoscimus unu, ut n aliud, efficimus, ut illa duo in mente, et ob...
plura sint; q roe distinguimus: sd qa ubi fundamentu n e ad hanc dist...
so e disto extrica, seu denominans extrice obtu distinctu, ad mu qu...
apprehendo accidens, ut subst extrice, denoat accidens subst in ee ...
tionali; in psenti so agemus de dist rois negativa c fundamento in re
nec de qualibet, d. de illa, q versat ca fralitas realiter identificatas, qua...
ho, et equus in mea mente distinguant, c ut distinctos cognosco ...
obtinuit, ne de hac dist rois inter realitas agat, unde dist rois serm...
sd so de dist inter fralitas

Dico 2. disto rois negativa, (de qua hic), fraliter ...
sistit in cognit, qua apprehendunt aial, et rale v.g. ut n ide fraliter,
et in neg, qua aial, et rale n ss idc fraliter; et deniqß in ident realit...
huiusq sc e, q deficiente aliqua ex tribus illis partibus, n dat disto negativa in...
puras fralitas, q tres illa ptes sstituunt illa dist neg: pbo ansa, maior autem

ident.ª realis inter aial, et rale, iã n erit dist.º neq.ª inter quras gralit.er id inter realit.er, et inter Petrũ, et Paulũ, aut inter equũ, et boũ; præterea si auferatur neg.º ident.is gralis inter aial et rale, actus quo apprehendo illa duo ut gralit.er distincta falsus oio erit, et sine fundamento, ut distincta apprehendet; ergo n erit dist.º negativa c.ª fundamento in re. iã si ipsa cognitio deficiat, sine dubio deficiet dist.º rõis negativa; ergo hæc claudit in suo sceptu illa tria, n tn claudit neg.ẽ penetrationis totius ent.is, quia n est de hanc dist.ẽ qd rẽ adæquate penetret, quã distinguit, nã c aial apprehendo ut n idẽ gralitẽr c rali, adæquate hoc cognosco, c cognoscã aial, et rale.

Vtroq.ue hoc gñe dist.is c fundto in re, attributa, et perf.es diuas distinguimus; nã sæpe cognoscimus diuã omniũ, n cognoscendo iustitiã diuã; sæpe etiã apprehendimus diuã iustitiã n ee gralitẽr diuã volunt.ẽ, et in hoc sensu patrẽ sæpiss.e attributa distinguet, q.ª sæpiss.e negant unũ attributũ ee aliud, unde S. Basil.us lib. 1.o ɔ Eun.ẽ Quo nã pacto, longe, n de-cidendus, si creandi virtutẽ subst.ã ee dicat, si prouidentiã eiusq.ue subst.ã, eodẽ mõ presciã, et oẽ itidẽ operũ subst.ã putet.

Rogabis qd sit ee idẽ per rõẽ? Resp.º cognosci ut idẽ; qdsi obta, quæ ut idẽ cognoscunt, idẽ ss, dabit ident.ª per rõẽ c fundamento in re; si v.º distincta sint, erit sine fundamento, et fictitia, quẽadmoũ ɔ.ª dicebã de dist.e; posset etiã dici unitas, seu ident.ª rõis illa, quæ dat, q.do q. cognoscit una ent.as adeo simplex, ut secari nequeat c.ª fundamento in re; Et ñ cognoscat in actu signato ut simplex; sed prior ident.ª frequentior est. S.º 9. argta q militant ɔ superiorẽ doct.ã

Sect.º 9. Argta, quæ militant ɔ.ª superiorẽ doct.ã

Obies .2. ī dist.ª .... antequā adveniret operatio intɫis, ... dist.ª rōis ... (immo negß negativa) sᵈ adveniente .. dat' dist.º rōis ...; ĝ hæc sō ... in cognit.ᵉ, q. ... operatio et reliqua ōiō superflua ss: maior, et minor supponunt; ... illo ponenda ... adequata essa dist.ˢ ..., quæ ... advenit dist.º, et quo ablato, aufert: adveniente autē sola cognit.ᵉ ... ralis; advenit illa dist.º; et cognit.ᵉ ablata, aufert; ĝ in illa ... tit dist.º.

R. distinguendo marē, n̄ dabat; q.ª totē deficeret, qᵈ ad ... rōis pertinet; nego marē. q.ª ultra quæ dabant', desiderabat cognitio ... quē ultimē ... , et pars essalis dist.ˢ, ... marē. itaqß ante operat.ᵉ n̄ dabat rōis dist.º, q.ª n̄ ... erant ōia q.ᵗᵉ necess.ᵃ ad dist.ᵉ, et si ... sᵈ nunqᵈ inde colliges in sola cognit.ᵉ ... dist.ᵉ rōis? ... hoc manifesta, da Petrē, et Paulē sl in aliquo loco existere, et adveniat demum Joannes, iā erit ternariē numerē; argtur sic; antequā Joannes adveniret, n̄ dabat' ternariē n.ᵘˢ, et illo sō adveniente, dat'; ĝ in solo Joanne ... ternariē n.ᵘˢ: deinde antequā uniat' aīa defuncti Pauli corpori, n̄ dat' Paulē, et unita dat'; ĝ sola unio, qua unit' aīa Pauli corpori, ... Paulē; ... cōaᵈ, q.ª sō illa adveniente, existit Paulē, ... existeret.

Dicēs, et bene, argta ea fallacia, et inutilia; q.ª 1.ᵘˢ supponit binariē, et sic ... mirē, si adveniente alio individuo ex illo et alijs preexistentibē resultet ternariē n.ᵘˢ. sīliter 2.ᵘˢ supponit aīā in cœlo, ... alio loco, et corpus intra sepulchrē, adveniente unione dabit' Paulē, q.ª sō unio desiderabat, ut ex illa, et alijs partib. preexistentibē resultet Paulē: idē tibi dicēē existima, et ... argta ... n̄ debebas ... ponere reliqua, sᵈ nullo preexistente ex ijs, q. requirunt ad dist.ᵉ ..., ... qᵈ sola cognit.ᵉ posita, dat' rōis dist.º, ... autē n̄ ...

Obies 2. si dist.o præcisiva inter aial, et rale pos[se]t ul[l]o[modo] esse inadequata; ergo tranit ad aial, x ex. g. et n[on] ad rale; aial, et rale realiter [non] distinguerent, qd evidenter f[als]um e[st]. sequela p[ate]t; illa realiter distinguuntur, quorum uni convenit aliqd prædicatum, quod n[on] conveniat alteri; sed si ad dist.em præcisivam [...] cognitio illa inadequata, aliqd prædicatum actu conveniret aiali, qd n[on] conveniret rali: ergo distinguerentur realiter aial, et rale; p[robatu]r minor, quia actu conveniret aiali hoc, qd e[st] cognosci, n[on] sic conveniret rali, qd supponimus n[on] cognosci; ergo aiali conveniret actu aliqd prædicatum, qd n[on] conveniret rali; nec satis e[st] dicere illud prædicatum esse extrinsecum; quia idem ens n[on] pote[st] esse convenire, et n[on] convenire idem prædicatum, etiam extrinsecum; impossibile n[am] e[st], ut idem actu cognoscatur, et n[on] cognoscatur; ergo si aiali convenit actu per intellectum cognosci, et pro eodem instanti n[on] convenit rali, realiter distinguetur hoc ab illo

R[espondeo] neg[ando] sequelam; ad pro[bationem] distingo maiorem, quorum uni convenit actu aliqd prædicatum realiter, qd realiter n[on] convenit alteri, concedo maiorem; quorum uni convenit formaliter aliqd prædicatum, qd n[on] convenit alteri formaliter, convenit tamen realiter, nego maiorem; aiali convenit realiter, et formaliter cognosci, caeterum rali convenit cognosci identice, et realiter, n[on] formaliter; nec ideo contradictio e[st], qd duo sint idem realiter, quorum unum cognoscatur formaliter, n[on] v[er]o aliud, dummodo utrumque realiter cognoscatur; unde illa so[la] distinguuntur realiter, quorum uni convenit realiter aliqd prædicatum, qd n[on] conveniat realiter alteri.

Obies 3. distingui præcisive aial a rali e[st] cognosci aial, n[on] cognito rali; ergo distingui rale ab aiali præcisive erit cognosci rale, n[on] cognito aiali: ergo requiritur duplex cognitio, ut invicem præcisive distinguant aial, et rale; pro[batur] consequentia, quia si detur cognitio aialis, c[um] neg[atio]ne extensionis ad rale n[on] dabitur distinctio, et præcisio rale ab aiali; ergo ut detur, desideratur cognitio alia circa rale. an[tecedens] p[ate]t quia n[on] distinguitur rale ab aiali, nisi qd 2do cognoscit, n[on] cognito aiali: sed 2do datur so[la] cognitio de aiali n[on] cognoscitur rale immanente incognito aiali; ergo n[on] dabitur distinctio, et præcisio rale ab aiali

Obies. §. ꝯ utraq; dist. est ee idē per intus cognosci; ergo ea distincta erit n̄ cognosci ut idē. probo ꝯā; q̄ dist. ꝯsistit in extremo ꝯdictorie opposito ident.; sed ident. rōis, q̄ n̄ ē aliud, q̄ q̄ duo cognosci ut idē, opponit ꝯdictorie n̄ cognosci ut idē; ergo neq; cognitionis obtorq; ut ... erit dist. rōis, ac proinde in sola neg.ne ꝯsistet. et ꝯf. nā dist. ... opponit ident.; sed qd max.e opponit ident. ē neg.; ergo in sola neg.ne ꝯsistet dist. ꝯf. 2.o distingui ut sic ē dari neg. ident.is; ergo distingui per rōē erit dari neg. ident.is per rōē. maior prob., nā duo n̄ ee idē ut sic ē dari neg.em, sed duo n̄ ee idē ut sic ē distingui; ergo duo distingui ut sic, ē dari neg. ident.is, ꝯā 1 enthymematis ostendo; q̄a q̄ do tri ss aequipollentes addita ea particula, manent aequip.s, sed distingui, et dari neg. ident.is ss tri aequip.s; ergo addita hac eadē parla per rōē, manebunt aequip.s, nimirū distingui per rōē et dari neg. ident.is per rōē; ergo in sola neg.e ident.is per rōē ꝯsistet dist.

℞ ꝯcesso ant., neg.do ꝯā; rō ē, q̄a ap.te rei dat inde pendenter ab oper.e intus n̄ cognosci illa duo ut idē, et tn̄ n̄ dat, q̄ distinguant per rōē; ergo distingui per rōē n̄ ē idē, atq; n̄ cognosci ut idē. unde ꝯstat dist. rōis n̄ ꝯsistere in extremo ꝯdictorio immte opposito ident. per rōē, q̄a c̄ sit metaphorica distinctio cum illud rōis, qd addit dist.i ex nā rei, n̄ retinet regulas generales dist.is realis, et essalis, q̄ immte opponi identificabilibus, quas removent. Ad 1.a ꝯf. distingo mai. dist.o q̄libet realis, l. essalis, ꝯcedo mai., si in dicto q̄libet includat etiā dist. rōis, nego mai. ob nuper dicta. Ad 2.a ꝯf. siliter ℞ distingui ut sic, prout ab abstrahit a distingui realiter, et ex nā rei, ꝯcedo; distingui ut sic prout etiā abstrahit (nos tenemus) a dist.e rōis, nego; nā c̄ n̄ ee idē per rōē det ante oper. intus, ut iā dixi, nec tn̄ det. rōis dist.o, fit manifestū n̄ ee idē rōē distingui, et dari neg. ident.is per rōē. Ad illud, qd addit de tri. aequip.b dico, v.s bene, q̄ do additū n̄ ē restringens, q̄ do v.o ē restringens n̄ ē ulitu v.a, et in presenti deficit neq; valet, hoē, qui heri vixit, ee hodie mortuū nihil aliud ē, quā, qd hodie

carreat vita; ergo esse mortuum Romae hodie, nihil erit aliud, quam quod hodie careat vita Romae; negabis consequentiam, quia supponimus vivere Corduba, et hoc alicubi esse mortuum non solum dicit carentiam vitae in illo loco, sed carentiam vitae in se, itaque non semper valet illud argumentum de additamento, si sit restringens.

Obijcies 6. non intellectus efficit ut res ratione distinguantur; sed non intellectus nihil potest efficere circa res nisi cognitionem; ergo in sola cognitione consistit quaelibet rationis distinctio: maior ab omnibus admittitur tam Philosophis, quam Theologis; quia minor etiam in mea sententia verissima est, ergo non est neganda. Respondeo maiorem verum esse in eo sensu, quod intellectus non efficiat ultimum, quod requiritur, ut res ratione distinguantur, non quia efficiat totam distinctionem rationis secundum totum, quod dicit, ut ex iam dictis liquidum est; nec novum hoc est in distinctione rationis, cum etiam homines dicantur generari a parentibus, non quia parentes per generationem producant totum, quod homines generati dicunt in sua quidditate, sed quia producunt unionem inter animam, et corpus; similiter quando duo homines supponuntur, si 3.us adveniat dicitur efficere ternarium, non quia efficiat ternarium secundum totum, quod ternarius dicit, sed quia addit unitatem quae solum desiderabat ad ternarium; non alia ratione in distinctione rationis, intellectus illam efficere dicitur in quantum efficit cognitionem, ex qua, et ijs, quae aliunde supponuntur, coalescit rationis distinctio

Sectio 6. an sit admittenda distinctio penes explicitum, et implicitum

S. 6.

An sit admittenda distinctio penes explicitum, et implicitum?

Suppono tanquam certum id, de quo nullus potest dubitare, rem eandem posse per diversos actus cognosci, quorum aliqui clariores, alij obscuriores sint, et in hoc sensu dari distinctionem penes explicitum, et implicitum libenter concedam; nam ita distingui (si

R. disting. ans, ita ut requirat cognitio aialis etc. de rali, ut aial distt. distingui a rali, nego ans; ita ut illud sufficiat, n requirat, ccedo ans. rõ dist. e, qa c' impole sit aial a rali distingui, qn rale per eandẽ dist. maneat distinctũ ... Petrus distinguat realiter a Paulo, ut qd per eandẽ dist. Paulus ...

Prõ. Hinc e, ut ex eo, qd aial cognoscat' n cognito rali, aial maneat d. a rali, et hoc ab aiali; dixi tn hoc n requiri, qa si cognosceret rale n aiali, n so rale distingueret ab aiali, sd hoc etẽ maneret per eandẽ dis tinctũ a rali; et ideo ut aial distinguat' a rali, n reqr, qd cognoscat' aial cognito rali, si aliunde det cognitio ralis c' neqe extensionis ad aial; nã cog bis inadaequata reqr, quis n potius hac, q trat ad aial, quã illa, q trat rale. Ad cõã siliter distinguendũ erit cõns; 2a cõã neganda e, ad nego ans, nã c' fraliter sit idẽ aial distingui a rali, et hoc distingui ab aiali data diste aialis a rali, n expectat alia cognitio ca rale, ut distinguat ab aiali. Ex qq. pt falsitas eorũ, q subsumunt in argto.

Obies 4. ō utraqß diste impole e qd denuo det aliqua dist. qn denuo aliqd distinguat' per illã, sd per diste rois nihil denuo disting. ℞ dist. rois dist. n e: maior experientia cstat, nã si denuo nihil disting. per illã novã diste, qd efficit denuo? minor pr. nã dist. rois inter aial et rale (sive negativa sit, sive pcisiva) n distinguit aial a rali, sd sup ponit distincta; si ℞ distincta supponit; ℞ n denuo distinguit; ans pr, qa per nos ante adventũ intus supponit neqo, qua aial n e fraliter rale, ac pinde supponunt illa duo distincta. Confr ō diste negativa; q cognoscere res, aut fralitis ut distinctas n e illas distinguere, sd supponere ea distinctas, et postea ccemplari diste antea factã; queadmũ Deũ cognoscere ens rois a me factũ n e ens rois efficere, neqß fingere, sd cognoscere fictũ iã factã, et formatã; ℞ illa cognitio, qua cognosco aial, et rale ut distincta, dist. n e.

Rx distingdo mi ita ut dy denuo se teneat satte ex pte mi distinguendi scedo; ita ut in ressp se teneat ex pte rei distinctae nego; iq me explico: illud denuo dupliq sensu bere pote, 1us e, qd debeant denuo dari extrema, q distinguunt, 2do q dat denuo alia disto ea illa; et hic sensus fs el, si generaliter accipiat de oi diste. pote etq bere 2us sensuq. sigd extrema, etsi antiqua sint, et aliunde distincta, distinguant in novo mo, nova diste adveniente, et hic sensus verissimus el, atq in nro casu verificatur, naq lt vq sit, qd aial, et rale ante opers intuq distinguant essaliter, n in per roq, aut intuq, et sic cognite adveniente n so iq aial, et rale ss in se distincta, sd ab intu pcisa, l in mente distincta; nec ab re erit exiq ex pduce, l acte petituq: impole el qd denuo dat actio qm per illaq aliqd fiat denuo, n q necesse oio sit, ut quoties dat nova actio, debeat denuo dari trus, sufficiet, si antiquus denuo novo mo fiat, ut e' cessat ignis pducens aliuq, ille qui pducens supponr, denuo pservat a Deo per distinctaq, et novaq acts, et sic ignis dr denuo fieri a Deo, hoc el novitate actionis. ita in diste rois discursu applicandus el; qui locuq n het in diste reali, l frali in sent. Scoti, naq q' istae distes so' ssistant in nege ident positive, impole erit denuo poni sites distes, qm de novo ponant extrema, q antea ut talia n dabant; at disto rois sim novuq, qd addit, n el nego, d positivuq qd. Ad illud vegd addr. s. aial, et rale supponi distincta ante diste rois, distinguenduq el; naq supponunt distincta fraliter ex na rei, n vo per intuq.

Ex qq pt. ad xfq, cognosci res ut distinctas n el illas distinguere ex na rei, l realiter, e tn distinguere negative per roq, naq inde fit, ut ini cognite n sint idq, sd distincta ea, quae distinguimus; et longe aliter stingit in cognite dei ente rois, ubi Deus n efficit ens rois, neqs pfingit pcise cognoscendo a me fieri ens rois, q in mente dia n exercet obtuq aliter ac ea pote in re, et hoc postulat ad ens rois.

Ob-

forte hoc distingui vit) nihil aliud e) quā eandē prorsus enti[tatem] per unū expresse scipi, per aliū v.º implicite et obscure, et hoc pacto ... eadē entitas, q distingui potest in hac ateqr penes explicitū, et impl[icitū]

Aliud genus dist.º penes explicitū et implicitū ...
Theoli inter dia attributa, aliqui Logici inter def.º, et definitū, aliqui act.º, et passionē, et deniqß aliqui Metaphysici inter ens, et suas pass.º, exis[timantes] amantes qd sceptus obtivi, et intrici attributorū se invicē claudant, et si d ...
Unde n sv; ponunt dist.º penes explicitū, et implicitū inter attributa. v.g. ... idē oia significat per unū actū clare, et per aliū obscure; id q.ª diversi ... [for]males diversas roes Deo intricas attingunt, quarū una e de scepti impli[citē] alterius, et eo, roe mutuæ inclusionis; idē dicunt Phi de act.º, et pass.º Metaphy. de ente et eius passionibus. De attributis ita sentit P. Suar[ez] 1. p.te Lib. 1. c. 13. n.º 1. et sequentibus, ubi q se allegat S. Aug.ⁿ, S. Ans[elm], S. Bonav.ra; Torres 1.ª p.te q. 28. a. 2. disp.e 2. dubio ultimo. Valentia q. ... puncto. 6. quæstiuncula 2.ª ad 1.ᵘ, et apud P. Fasolū 1. p.te q. 4. a. 2. dub. Ferrara, Sotus, Hispalensis. Franciscus a Christo. Alphonsus Toletanus ... et alij apud P. Giliū 1. p.te Lib. 11. tt. 1. c. 15. Durandus, Herbas, ... reolus clypeus Thomistarū. Adamus etiā. nec referendi Phi, et Metaphysi... veniet tempus, q.do in proprijs locis id sinodiū pstemus.

Mihi displicet hac mutua inclusio, q.ª e, ni fallor, aperta dicit repugn.ª, nisi noe eius authores impropriss.ª utant. Possent q mea allegare P. Fasolū latiss.ª impugnantē inclus.ª mutua attributorū dubio 4. ubi s.ª, et oes Scotistas negantes unū attributū includi in scepti alterius: poss[ent] præterea citare P. Giliū s.ª, qui n.º 8. dicit alijs tris utendū ee, ab his, qui hi[s] auth.es utunt, si pprie in hac mā loquendū sit; unde postea pbat attri[buta] buta n se mutuo includere, nisi admū improprie vox inclusio usurpet[ur] solvitqß argta, tū a se, tū ab alijs s.ª afformata; sd qui urgentius, ut assolet,

mutuaq attributorq inclusionq exerciat, ut ing. mihi Herike. 1.ᵖ te tomo, 2. ... disp. 3. c. 2. n.º 6. ubi ... cuilibet inclusioni mutua ōrio.

Hac doct.ª P.ⁱˢ a P.ᵉ Herike, nā si mīa v.g. includeret iustitiā, eet totq includens mīa visu iustitia, et iustitia eet veluti pars, ... ac proinde mīa esset maius et iustitia minus; mīa otinens, iustitia otentq; etti esverso iustitia includeret mīā, iustitia eet includens, et totq, mīa inclusq, et pars; iustitia maius, mīa minus; iustitia otinens, mīa otentq: ocipere ... de eodē roe nra. ru eiusdē, et ee includens, et totq, et ee inclusq, et p.ᵗᵉᵐ; et ee maius, et ee minus, et ee otinens, hoc ē ultra rē otentā here aliquid extra eā, et ee otentq, et n̄ here aliqd extra, n̄ ē Deus, ut ē in se osiderare, sd ominisci chimarias, quas nec forte apprehendere pote. Hac rō efficax oio ē. videbo postea qd adversarij reant.

Pbo. 2. ad aliud absurdū maius adversarios deducendo: si hac mutua inclusio admittat, dia mīa erit se ipsa maior (... dixero n̄ quant.ᵉ, sd perf.ᵉ) p̄r. nā qd ... maiori, ē maius minori, sd dia mīa ē maior dia iustitia, quæ maior ē ipsa mīa; ℊ dia mīa ē se ipsa maior. minor ex se vīr patere, et quoad oseq̄ attinet p̄r, nā impole ē, ut aliqd excedat, qd maius ē, et n̄ excedat minus inclusq in maiori illo, qd excedit; sd a dia mīa excedit dia iustitia, q̄ includit mīā; ℊ a se ipsa excedit mīa inclusa in ipsa iustitia. minor huius sylli p̄r, nā dia iustitia, q̄ per hos authores includit mīā includit in mīa, sd inclusq excedit ab includente; ℊ dia iustitia, q̄ includit mīā excedit a mīa; ℊ et mīa inclusa in iustitia excedit ab ipsa mīa. mo ad mīrē 1ⁱ sylli: dia mīa includit diā iustitiā, et vicissim dia iustitia includit diā mīā; sd illud, qd includit aliud, ē illo maius, et excedit inclusq; ℊ dia mīa ē maior dia iustitia, et hac maior ē dia mīa; idē ... fieri pote a ōrio; nā qd ē minus minori, ē minus maiori, sd dia mīa ē qd minus iustitia, utpote inclusq ru includentis

dia iustitia e q^d minus dia mia, utpote qd in mia inclusu; [illegible]
ultimu mia e' se ipsa minor, e' excedat' a dia iustitia, quae e minor [illegible]

3° Pr, nam si qdlibet attributu includit reliqua in suo [illegible]
esse; ergo nulla dist° dat inter attributa; pbo cons; quia nulla dist° [illegible]
diversitas; sed nulla diversitas ee pote inter attributa, si det mutua in[clusio]
ergo nulla dist°: minor pr; nulla diversitas ee pote inter illa, quorum eadem
qdditas, et perf°, neque unu dicit in suo scepta aliqd, qd n dicant et reliq[ua]
in sua qdd^e; sed data hac mutua inclusione, eadem eet qdditas, et perf° [illegible]
torum: neque aliqd eoru diceret .i. minima perf^s, quae reliqua n dicerent [illegible]
nulla diversitas ee poterit inter attributa, si det mutua inclusio. Ulter[ius]
sic; ubi nulla diversitas, aut dist°, nulla inclusio, (quae ex se affert diversit[atem]
includens, et inclusu) ergo si inter attributa nulla e diversitas, aut dist°, [nulla]
erit inclusio; eadem argta repugnantiae pbant in mutua inclus^e actionu[m]
et denique in qualibet alia inclus^e mutua. S°. 7. Rent adversarij, et sfutan[t]

S°. 7
Rent adversarij, et sfutant.

Sed rent ij, quos disputo, attributa dupliciter posse ssiderari, et sm scepta
explicitu, et sm sceptu implicitu; 1° mo ssiderat dia mia, qua scipit sm qd e
priu benefaciendi; 2°. v° qua apprehendit sm qd e priu puniendi, intelligendi,
amandi, etta; unde asserunt reliquas perf^s dias n includi in mia sm sceptu
explicitu, sed sm implicitu; nec vira argta qdque pbare s inclus^e mutua
hoc pacto accepto, qd sceptus explicitus unius attributi includat in implicito re-
liquoru, et explicitus reliquoru in implicito unius; sed ad summu scludere intend[unt]
s mutua inclus^e sm sceptus explicitos; itaque hi authores admittunt adaequat[um]

Vellem audire ab his authoribus, qd intelligant per ceptum explicitum, et implicitum; nam frequenter his tris utunt, nec semel explicant. si intelligat ceptum explicitum illum, qui clare cognoscit, et implicitum illum, qui obscure; erit derivatio extrinseca a cognitionibus ee explicitum, aut implicitum, n diversitas ex parte attributorum, et fralit.; at si noie expliciti intelligant illud, qd in suo ceptu quasi specifico, et frali importat attributum; implicitum noie vo implicit intelligant illud, qd identice, et maliter bene afferunt; sed hic investigamus, an unum attributum sit de ceptu essali, et quasi specifico alterius, et ē; n vo an ceptus essalis, et quasi specificus unius identificet e reliquis, unde q locus n erit.

Qdqd tn de hoc sit, impugno solutionem, et accipio mia diam partiorgss in dicos illos ceptus explicitum, et implicitum, ex quibus accipio implicitum distinctum ab explicito; iste ceptus implicitus mia includit reliqua attributa, et perf.as dias? Ca dicit sm implicitum mia oes perf.as dias, et insuper addit aliqd aliud; tenet coa, qa includens sm, qd includens e, dicit inclusum, et insuper addit aliqd aliud, ut pt in hoa, qui mam 1o dr includere, qa in sua essa physica mam 1a dicit, et addit fram, et unionem; siliter dr includere fram, qa illam dicit, et addit mam, et unionem, negss diceret fram includere, si mam, sive unionem aut aliqd aliud n addere; Cg includens, sm qd e includens, dicit inclusum, et addit aliud; sed ceptus implicitus mia, sm implicitum mia n addit aliqd ra oes perf.as dias; Cg illas n includit ceptus implicitus mia, sm qd ceptus implicitus mia e; ans pr, nam, si ultra oes perf.as dias adderet aliqd, illud aliqd n eet perf.o dia, secus eet intra numerum perf.um inclusarum; nec recurrendum ad ceptum explicitum mia, qa hic e distinctus a ceptu implicito (ut supposui) sm quem perf.a dia includunt a mia, ut adversarij fatent.

Impugno 2o solutionem: si reliquae dia perf.ae inclu-

duntur in scepti implicito mia; ergo a fortiori sim scepti adaequati ex implicito, et explicito consurgenti; cons.a est evidens, quia quod includitur in incluso, includitur in includente, neque enim potest fieri, ut in aliquo includatur, quod non includatur in hoc; ergo sceptus adaequatus mia includit omnes alias perfectiones dias; ergo est totum, et reliquae omnes perfectiones sunt veluti partes; proinde adaequatus sceptus mia esset maius, reliquae perfectiones minus; adaequatus sceptus mia continens, reliquae perfectiones contentum: rursus in scepti adaequato reliquarum perfectionum includitur quodquod perfectionis dia mia habet; ergo sceptus adaequatus mia clauditur in scepti adaequato reliquarum perfectionum (dixi in scepti adaequato reliquarum, ut effugia praecludere, nam sive adaequatus sceptus mia dicatur includi in scepti implicito, sive in explicito, a fortiori includetur in scepti adaequato) ergo sceptus adaequatus reliquarum perfectionum est includens, et totum, sceptus adaequatus mia inclusum, et veluti pars: sceptus reliquarum perfectionum maius, sceptus adaequatus mia minus, quae sunt eadem prorsus absurda initio contra adversarios collecta: at sceptum adaequatum mia esse totum sceptus adaequati reliquarum perfectionum, et esse veluti partem; esse includens, et inclusum, maius, et minus, quis audeat admittere?

Evidentius instaurari posset argumentum facta in actione, et passione, ubi pauciores sceptus sunt; id tamen praetermitto, et solum rogo: utrum actio sim suum sceptum explicitum actionis, includat passionem, an sim implicitum? si primum; contra, nam actio, ut in tua sententia, non est passio sim sceptum explicitum actionis: nam sceptus implicitus actionis est passio, sed passio non se ipsam includit, cum a se ipsa non distinguatur; ergo neque actio sim suum sceptum implicitum includit passionem, alias passio se ipsam includeret; rursus in scepti explicito passionis non includitur actio ob rationem iam tactam, neque in scepti implicito, quia cum sceptus implicitus nihil aliud sit, quam actio, et haec non se ipsam claudat, passio sim sceptum implicitum non includet actionem. Restat ergo ut in coniuncto ex actione, et passione includat passio, et in eodem coniuncto ex passione, et actione includat actio, cum non sit alius modus inclusionis imaginabilis; sed hoc non est mutuo se includere, quia totum, quod includit actionem, non includit

in toto: qd includit pass. sdi. idq. inq. includit act. i, et pass. i divisive, tanqua partes, seu partiales sceptus, unde si accipiemus, siunctu ex implicito, et explicito mia (ut borq authorq trið utar) nihil novq accipiemus, neqs diversu ac si accipiemus siunctu ex implicito et explicito reliquarq diarq persq, q siunctu 1s nihil dicit pter mia, et reliquas persas: 2s nihil pter reliquas persq, et miq; q idq prsus in uno siuncto importat, atqs in alio; q impprie loqueret ille, qui hac duo siuncta se invicq includere affirmaret: ẽ tn discrimen; nq illud siunctu sm sceptu quasi specificu mia pertinet fraliter ad miq, sm sceptu vo reliquarq persq, pertinet ad alias persas fraliter; ad miq vo identica, et maliter. quae ultra hac ab adversarijs addunt q mutua sua inclusione chimaera, et figmenta ss, ut bene notavit Herike, §o. 8. Pauca ab adversarijs obta, retundunt.

§o. 8.

Pauca ab advers^ijs obta retundũt.

Obiunt. 1. S Augs in quaestiunculis de Trine, ubi ad qs, an aliqd distet in Deo ee, vivere, intelligere, posse? ret n differre; q Deus eo ipso, quo ẽ, vivit; et eo, quo vivit, intelligit; et eo, quo intelligit, potẽ; et eo quo potẽ, ẽ; q qdlibet includr in quolibet; pt coa, q si n qdlibet includeret in quolibet, n quo ẽ, viveret, et quo vivit, intelligeret; q ut vivat illo, quo ẽ; opus ẽ, ut vita includat in ee; et ut intelligat eo, quo vivit, opus ẽ, ut intellectio includat in vita. et sic de reliquis; q xa Augs admittenda ẽ hac mutua inclusio. Et urgeri potẽ idq ex S Anselmo in Monologio. c. 16. ubi ait. idq q ẽ qdlibet unq illorq, qd oia ss. sl, sive singula, ut cq dr iustitia, l essa, unq signat, qd alia, [oia sl, l. singula] num aliqd clarius potuit excogitari. Rx tq S Augs, qtq S Anselmq loqui in sensu realis identis, et sic

recte Aug. dixit illo ipso vivere realiter, quo est, non formaliter, et illo intelligere, quo vivit, quia realiter non est aliud id, quo vivit, et id, quo intelligit; quae sententia optime addidit Anselmus idem esse unum attributum, ac omnia, et singula, quia omnium, et singulorum eadem entitas est, eademque realitas; nec aliud vult S. Bern. a Suario citatus.

Obiiciunt 2. quodlibet attributum est formaliter ens; sed non creatum, ergo increatum, sed ens increatum est Deus; ergo quodlibet attributum includit in suo conceptu Deitatem, sive naturam divinam; sed natura divina includit omnia attributa; ergo et quodlibet attributum includit quodlibet: reliqua supponunt, et sese applicant, ut probent essentiam divinam includere omnia attributa, quod ita probant; nam est perfectissima in omni genere entis; sed si non includeret omnia attributa, non esset in omni genere entis perfectissima, deesset quidem illi efficacia omnis illa perfectionis attributalis; immo et ulterius invenietur aliud contra ... nempe quod non sit actus purus, siquidem haberet potentiam ad habenda attributa, cum non habeat secundum proprium conceptum essentiam divinam.

Si quod argumentum probat, probat etiam relationes includi in essentia divina, ac proinde in omnibus iis perfectionibus relationes includi, in quibus includitur essentia, et cum includat essentiam in qualibet persona, et quaelibet persona includat in essentia qualibet persona includet in alia. Omitto ergo (quia huius loci non est accuratum examen rei Theologicae) quod essentia divina includat in conceptu adaequato attributorum, nego tamen, quod invicem attributa claudant in essentia; ad illud, quo probant essentiam divinam esse perfectissimam realiter in omni genere entis; quia realiter sibi annectit per identitatem omnia attributa; si tamen accipiatur formaliter secundum proprium conceptum, perfectissima est in sua linea intellectivi, ut ego opinor, seu esse a se, aut intellectionis, ut opinantur alii; non vero est formaliter perfectissima in omni genere perfectionis, immo repugnat taliter perfici, quia repugnat, ut proprietates ingrediantur constitutionem formalem essentiae. Et quod ulterius subdit aliud inveniens; nam cum non sit realiter in potentia, neque formaliter ad aliquid recipiendum, non minuit perfectionem actus puri, et non realiter, quia realiter habet omnem perfectionem possibilem, et non formaliter, quia formaliter habet omnem perfectionem sibi formaliter possibilem, s. esse

Obiiciunt. 3. ens includit bonitatem, et veritatem, et vicissim bonitas, et veritas includunt ens; ergo mutua inclusio possibilis est, nec repugnantia dicit in adiecto. antecedens probatur quoad primam partem, quia esse illud, quod est ens, aliquid verum. et bene conveniens est complementum suarum perfectionum quae convenientia dicitur transcendentalis bonitas; ergo ens includit bonitatem, et veritatem. Praeterea omnis bonitas, et veritas aliquid est, sed illud, quod est aliquid, est ens; ergo bonitas, et veritas includunt ens. Respondeo adhuc sub iudice Metaphysico esse, an illa attributa entis sint propria attributa, et passiones, ita ut habeant proprias rationes intrinsecas distinctas per rationem a conceptu entis, nam plures existimant non habere peculiarem conceptum intrinsecum, sed eundem simplicissimum, et quoad intrinsecum indistinguibilem dici ens in quantum concipitur in ordine ad existentiam dici bonitatem in quantum concipitur in ordine ad plenitudinem perfectionis essentialis, et denique dici veritatem, in quantum apprehenditur in ordine ad actum verum, cuius obiectum esse potest.

Ad hanc ultimam Metaphysicam non se includere ens, et passiones dicendum erit, quia non dantur plura, ut varium esse erat ad inclusionem, sed unum simplicissimum, et impartibilem conceptum in ordine ad diversos terminos extrinsecos; ad priorem etiam Metaphysicam non admitto mutuam inclusionem, quia etsi habeant proprias rationes intrinsecas inter se Metaphysice distinctas, una non est de conceptu formali alterius, sed bonitas dicitur ens, quia enti identificatur, et ens dicitur veritas in sensu realis identitatis, non in sensu formali. Haec sufficiunt argumento praesenti, ne ex aliena messe plura adsportemus, alibi meum placitum declarabo.

Obiiciunt. 4. inter definitionem obiectivam, et definitum datur mutua distinctio, sed definitum in suo conceptu dicit definitionem, et definitio definitum; ergo unum includitur in alio; consequentia patet, quia nihil aliud est mutuo includi, quam quod duo inter se distinguantur, et unum importet in conceptu alterius, et econtra; probatur maior, quia definitioni obiectivae convenit esse definitionem, non definitum; et definito non convenit esse definitionem, convenit tamen esse definitum; ergo definitio obiectiva, et definitum distinguuntur; probo consequentiam, quia ea distinguuntur, quibus conveniunt diversa praedicata; minor est syllogismi tanquam certa supponenda est, nam si definitio obiectiva non dicit in suo conceptu definitum, definitio formalis non attinget definitum, ac proinde illud non definiret; similiter si definitum non diceret in suo conceptu

def.is obtiva, alia ẽ qd definiret, ij. et extra quidd.m definiti; atq3 ita
explicaret per fral. def.m ipsa quiddita definiti, sd alia diversa; nã illud
frale def.e explicat, qd per illã attingit; sd qd per def.m attingeret
-aet quidditas definiti; ẽg nõ explicaret definiti quidditas; admittendũ ẽg
-definiti includi def.m, et eis.

Occasione huius argti breviter examinabo, an def.o, et definitũ intrice differant, ac pinde dist.e rõis rõata, l. potius solo nõe extrice, et dist.e rõis rõantis. Et imprimis censeo c.ũ P.re Hurt.o disp.e 10. Met.a s.e 3. def.is obtiva, et definitũ nullã ex p.te sui diversit.is hẽre; pr. 1. q.a def.o obtiva nihil ẽ aliud, quã aial rale, sd definitũ v.g. hõ nihil etiã ẽ aliud, quã aial rale; ẽg idẽ prsus dicit in suo ɔceptu def.o obtiva, et definitũ; ẽg nullã diversit.is intricã hent inter se, pt cõa, q.a si aliquã diversit.is intricã herent, aliqd eorũ heret intricã perf.m, quã nõ heret aliud; nihil prsus perf.is intrica het unũ, qd nõ heat aliud; ẽg nullã hent intricã divers.

Pr. 2. q.a per hanc vocẽ hõ attingr ex p.te obti quidqd attingu hæ voces aial rale, et eis; ẽg ex p.te rei significatæ per def.m fralẽ, et definitũ nulla diversitas ẽ; ɔstat cõa, et pbo ans. vox hõ attingit hois essã, secus nõ attingeret hõẽ: hois autẽ essa ẽ aial rale, genus, et diff.a; ẽg vox hõ attingit aial rale, genus, et diff.a: sd nihil ultra hoc attingunt voces aial rale, ut evidens ẽ; ẽg vox hõ q̃ definitũ frale ẽ, attingit, quidqd attingunt voces aial rale, q̃ def.o fralis ss. Ulterius, def.o fralis attingit, quidqd attingit per definitũ frale nempe hõ; ẽg ex p.te obti attingit per vocẽ hõ, quidqd attingr per voces aial rale et eis; ẽg definiti, et def.is idẽ prsus significatũ ẽ, et obtũ. Ast definiti fralis obtũ ẽ definitũ obtivũ, def.is fralis obtũ ẽ def.o obtiva; ẽg def.o obtiva, et definitũ idẽ prsus ss., neq3 ullã intricã diversit.m hent.

Pr. 3., l. def.o obtiva addit aliqd, qd nõ sit essale hoi, l. nõ? si 1.m, vitio laborabit def.o fralis hois explicans hõem essaliter per pratũ nõ essale; pterquã qd rogo, qdnã sit illud pratũ a def.e obtiva

importantem in proprio conceptu, quod non importat ab hoc? dicendum, quod est nullum gratum addere obtivam defem, quod non sit hoi essentiale; quia non habet aliquid intrinsecum per quod intrinsece differat ab hoe, cum neque in hoe sit aliquid gratum intrinsecum, et essentiale, per quod differre possit ab obtiva defe.

Confr. quia defo ad id inventa est, ut clare explicet idem obiectum, quod obscure significat formale definitum; quia idem conceptus est defis, et definiti signatum, quod a defe clare significatur, a definito obscure. Confr. 2. defo obtiva solum importat omnes essentiales definiti, sed idem ratio totum, et partes eiusdem totius collective sumptae; quia idem conceptus dicit obtiva defo, atque totum definitum. Confr. 3. quia si defo formalis explicet aliquid minus, aut plus, quam dicit definitum, vitiosa erit non minus, quam si dicas aial est vivens, non re. definisti aial, quia non omnia illius grata essentialia declarasti: quod si dicas aial est vivens sensibile rale, adhuc vitiatam dedisti defem, quam dicit definitum aial in suo conceptu; quia ut recta defo sit idem conceptus debet declarare, atque defo importat non plus, vel minus: quia defo obtiva, et definitum conceptus idem sunt, neque ulla diversitatis intrinseca important.

Ex quibus tamen mea gratia plane colligo defem formalem, et definitum esse terms synonomos ea ratione, quam vulgariter synonomi appellantur termini illi idem signantes et obiecta per illos significata non distingui roe roata, sed rotis; hoc 2is docet a P. Molina. 1. p. te. q. 28 a. 2. disp. 3a sit quaestio 1. 3o. in fine. et a P. Gilis tomo. 1. in 1am partis. lib. 2. tit. 6. c. 5. numero. 6. ; indicatur que ab Henrico in Summa. a. 27. q. 1. littera M. et constabit ex 1o, quod sic probo; illi sunt termini synonomi, qui licet in se diversi sint, habent tamen idem conceptus signatum, ut gladius, ensis; sed definitio, et definitum idem conceptus signatum habent; quia licet in se sint termini diversi, synonomi sunt, et ad summum habent modos diversos idem signandi, nam defo expresse, definitum vero obscure signabit obtum; solo quia roe, et extrice distinguuntur obtiva def, et definitum.

Ad argum 1o obium distinguo maiorem: distinguunt roe roata, nego maiorem: roantis, conceptus maiorem, et nego minorem, nam defo non includit definitum, sed est ipsumet definitum. ad probationem maioris, nego ans, defi. n. obtivae utrique convenit, et ee

defi, et ee definitu, sed nu diversoru actuu; nu actu clari ... nu actu obscuri ee definitu; et existens ... defi, quatenus e obtu actus ... eatenus dr definitu; quatenus e obtu actus cfusi; diversitas aute ... advenientiu nihil immutat obta; ex qq pt nullu gratu svenire definito, ... sveniat defi, et e5. Reliqua solutie n indigent. § 9. v. Deus, Angeli, et Beati distincte rois efficiant, maxe per actus intuitivos

§ 9.

V. Deus. Angeli, et Beati di... rois efficiant, maxe p actus intui...

Non prius ad ea pcedendu e, q dubia ss, quam illa supponant ea, q ab ... certa, libere debent. Suppono 1° hoes obta roe distinguere, ta pcisive, qm negative; ta fingendo, qua n fingendo; et ioi mea sente n e minus ... angelos totide mis rois distie efficere per actus nales, saltu e obta superiora, q n cprehendunt; nec mo iteranda, q alibi dedi, ut pbaru angelos posse ... rois effingere. Suppono 2. Deu per sua visione increata n cognoscere obta, q indistincta ss, ut distincta. Demonstrat: cognitio increata Dei tale na... ut obta cognoscat ea roe, qua ss in se, qn sit pole aliter ac ss in se cognoscere; sed si Deus per sua cognite increata cognosceret obta, q indistincta ss ut distincta, res cognosceret aliter ac ss in se; g Deus nequit cognoscere per sua cognite increata ea obta, q indistincta ss, ut distincta. Suppono. 3. Deu per sua intellecte n cognoscere res inadequate, ac pinde negs per illu pcisive distinguere; hoc etu manifestu e, na e dia cognitio cprehensiva sibi intimos entitate cuiusois sinus penetrat, qn aliqua, li minima perf creata, aut increa... illu lateat. g semper cognoscit res adequate, et cprehensive. g nunqua per... sua dia cognite distinguit pcisive, nisi forte audeas secedere in dia sapia cognite

Restat (q. diff.) an alio mó possit Deus efficere dist. rõn., et v. Angeli, et Beati per beatã visionẽ (unde ostabit ad reliquos actus intuitivos) efficiant, et efficere possint dist. rõis? Dico 1. Deus per visionẽ increatã, et angeli per beatã distinguunt obta dist.e rõis negativa c. fundamento in re. Facile prob. ex rõis gris; q.a nihil aliud e distinguere dist.e rõis negative, quã cognoscere in eádẽ ent.e plures grãlit. ut essaliter gfaliter distinctas; sd Deus per visionẽ increatã, et angeli per beatã in eádẽ ent.e cognoscunt plures grãlit. ut essaliter gfaliter distinctas; ḡ distinguunt dist.e rõis negativa. maior e supponenda ex v.a dicto m. pr. minor; in eádẽ ent.e Dei dant plura attributa distincta essaliter, ut q. precedenti pbatũ e.; sd Deus per visionẽ increatã, et angeli per beatã cognoscunt attributa ut s. in se; ḡ cognoscant illa ut essaliter distincta in eádẽ ent.e. Pro hac sc.e iure referã Ægidiũ Lugd. tomo 1. in 1. 2. Lib. 5. q. 6. a. 10. §. 6. et apud illũ Alexandrũ de S. Ægidio Argentinã, et Vaccanũ, et plures iuniores, quos hi auth.s in eo a me discrepant, qd ego asserã Deum distinguere cognoscendo attributa, ut ex se actu essaliter distincta; illi v.o asserant Deum distinguere cognoscendo attributa virtualiter distincta, sd eadẽ gressiũ meã sc.e docuissent, si actualẽ dist.e admisissent ex p.te obtorũ.

Dico 2. Deus pote efficere dist. rõis gesitivã; nõ mihi contrarius sum, si recte sc.o penetret; nõ aio Deum posse cognoscere obta inadequate, sd posse efficere cognit.m indaequatã obti; quemadmodũ dixi, dum de ente rõis tractarẽ Deum nõ fingere, neque fingere posse per increatã cognit.m, posse nihilominus ens rõis efficere; q.a poterat se sola, si intra, si extra intẽ cognit.s efficere, q. obtũ repraesentaret aliter ac ee. potest. Prob. nunc sc.o; nihil aliud e efficere dist. rõis gesitivã, quã efficere cognit.m inadaequatã rei; sd Deus pote se sola producere cognit.m inadaequatã rei, sive sit intra, sive extra intẽ producenda sit talis cognitio; ḡ Deus pote efficere dist. gesitivã rõis. maior ppr, q.a si dist.o gesitiva sistit in cognit.e inadaequatã, efficere cognit.m inadaequatã erit efficere cognit.m dist. gesitivã: minor pbanda e ijsdẽ rõibus, qb. ea pbavi Deum producere entis rõis agebãt. monueri in tr., qd ibi monui p ente rõis

Deus, dum efficit cognitionem inadaequatam distinguere efficienter distinctionem praecisive formaliter, quia ad hoc opus erat, ut per cognitionem sit identificata [illegible] inceptam, obtum inadaequate cognosceret. Ad illud vero sufficit cognitio inadaequata effectiva, quod potius perfectionem, quam imperfectionem arguit.

Dico 3. Angeli, et Beati per visionem beatam efficiunt distinctiones praecisivas, Deumque inadaequate cognoscunt (unde a fortiori constat posse per actus inferiores intuitivos rationes praescindentes distinguere) plurimos hoc [illegible] Legat, qui vult apud Patrem Hurtado disputatione 6. Metaphysica sectione 6. interim adduco rationem: in angelis et hominibus visio beata non est comprehensio Dei; ergo aliquid vident in Deo per visionem et aliud non: probo consequentiam, quia si nihil restaret videndum ultra id, quod visione beata videtur, visio beata Deum comprehenderet (quod est absurdum) contra illud Augustini epistola 112. c. 8. [illegible] autem comprehendit videndo, quod ita videtur, ut nihil eius lateat videntem. De antecedentis enthymematis nulli dubium est.

Probo 2. nullus beatus videt omnes creaturas possibiles; (si Christum excipias, et B. Virginem, de quibus non est adeo certa negativa pars) ergo beati ignorant aliquam formaliter divinam essentiam, et divinam scientiam; probo consequentiam assumendo claritatis gratia unam ex creaturis possibilibus, quam a beatis non videntur, eamque appello creaturam A sic argumentor; beati non vident virtutem productivam illius creaturae A ut virtutem productivam creaturae A; sed illam virtutem ut productivam creaturae A est aliqua perfectio Deo intrinseca; ergo si hanc non vident beati, cognoscunt inadaequate Deum; consequentia est manifesta, probo antecedens, si beati viderent illam virtutem ut productivam creaturae A beati viderent creaturam A, sed non vident creaturam A; ergo neque vident virtutem illam productivam ut creaturae A: minor patet, maior probatur, quia quidditas formalis virtutis productivae illius creaturae est ut productiva creaturae A; sed impossibile est cognosci aliquid ut productivum creaturae A quin ipsa creatura A cognoscatur; ergo si beati viderent virtutem illam ut productivam creaturae A, etiam viderent creaturam A, nec magis impossibile est cognoscere quidditatem hominis formaliter non cognoscendo animal rationale, quam cognoscere formaliter virtutem illam productivam ut creaturae A sine eo, quod cognoscatur creatura A.

Nec recurrendum ad cognitionem materialem, quia de hac non convenimus, sed de

...ex qq. ... gralit. a Beatis ignorari in dia oipa, quot ignorant creaturas producibiles; et tot ignorari in dia scia, quot ignorant obta per illam cognita; immo hic urgeri poterat argtum: ea actualis repsentat. est perf. intrica dia scia, per quam oia obta actu repsentant in speciali, sed non cognoscitur a beato dia scia, sm quod est actualis repsentatio in speciali plurium obtorum; ergo ea perf. ignorat a Beatis.

Obit Pr. Val. D. Bern. lib. 5. de consideratione ad Eug. aliquantulum ante finem sic aientem: inobis autem quamdiu non possumus eo Deo simpliciter attendere, dum attendimus apprehendere unum occurrit veluti quadruplicatum, facit hoc speculum, et aenigma, per quod so videre dat: cum autem videbimus facie ad faciem, videbimus sicuti est, nempe tunc fragilis acies mentis nostrae resiliet, dissiliet in suam pluralitatem etc.] Ergo ex D. Bernardo id aperte colligi potest, quod so fragilis oculus nostri acies, dum in hac vita per aenigma Deum cognoscit, distinguat, non tamen cum dirivata fuerit beatitate; ergo per visionem beatam beati non distinguunt vere, et a fortiori nequeunt Deum per suam cognitionem dia. Resp. non ea Bernardi verba, sed frustra applicari, cum per aenigma, et quasi per animum dia contemplamur, non utcumque distincta apprehendimus, sed ut realiter distincta, ad modum corporum, et cum aliis imperfectionibus ab intus fragili Deo affixis; audimus n. in Deo esse intellectum, et qualitates a dia subst. realiter distinctas imaginamur; in Deo esse immensitatem, et quandam modale ubi infinite extensum, et sm diversas sui partes diversis partibus universi affixam mente nostra confingimus; similiter dia oipam quasi physicam quandam passionem Deo realiter inhaerentem concipimus, quare cum Deus hoes beaverit, non videbit quadruplicatus, et cum pluralitate reali antea a victore confictam, sed cum pluralitate frali, quam habet in se, licet non totam pluralitatem perfectis comprehendat, sed inadaequate percipiat cognitione praecindente.

Obies 2o cognitio intuitiva est cognitio rei, sicuti est, unde quia in beatitudine visuri sumus Deum intuitive, dicit B. Joannes epist. sua 1.

c. 3. videbimus eum sicuti est. sed Deus est ipsum, iustus, misericors, dictivus cuiuscumque creaturae in particulari etc. Ergo qui Deum cognoscit intuitive, cognoscit illum secundum suas omnes perfectiones, et qui non omnes eas cognoscit, cognoscit aliter quam est in se, et non intuitive: sed Beati Deum vident in se per visionem beatam intuitive; ergo non præscindunt per visionem inadæquate Deum cognoscentes.

Respondeo distinguendo maiorem. est realiter cognitio rei, sicuti realiter, concedo maiorem; est formaliter cognitio rei, sicuti formaliter est, subdistinguo maiorem, secundum illud, quod formaliter cognoscit, concedo maiorem; secundum illud, quod non formaliter cognoscit, sed tantum realiter, nego maiorem; declaro doctrinam. cognitio intuitiva duplex esse potest realis, et formalis; realis quidem, non quia aliqua in non sit realis, sed quia tendit ad intuenda realiter omnia, quæ in ente identificantur, quamvis non attingat formaliter, et expresse ea omnia; cognitio intuitiva formalis illa est, quæ intuetur rem secundum præcisa formalia, et hæc adhuc duplex est; si omnes formalitates attingit formaliter, erit intuitiva adæquata, qualis est propria; si non omnes formalitates, sed aliqua, vel aliquas formaliter attingat, erit intuitiva inadæquata.

Ex his constat, quod in Beatis contingat, nam visio beata realiter intuetur omnia, quæ sunt in Deo, sed non intuetur omnia formaliter, sed aliqua formaliter ignorant, ratione cuius ignorationis dicitur præcisive efficiunt præcisionem visionem beatam; nec sibi contradicunt esse intuitivam realem omnium, quæ in Deo sunt, et formalem aliquorum tantum. Neque hic modus cognoscendi inadæquate est rem cognoscere aliter ac est, sed est non cognoscere omne, quod habet; ut aliquid cognoscat aliter quam est, necesse est ex parte obiecti apprehendere aliquid, quod non habet obiectum; at qui inadæquate cognoscit, non cognoscit ex parte obiecti, aliquid, quod obiectum non habet, sed cognoscit aliquid, quod habet, nihil curando de reliquis; idcirco de cognoscentibus hoc modo abstractas dictum est illud Axioma. Abstrahentium non est mendacium.

CELEBRIS UNIVERSALIUM TRACTATIO.

PRÆLOQUUTIO

Hactenus Aristotelica vecti sumus cymba, cogimur iam Porphyrianam scendere, iterum excipiendi Aristotelica. Mirabitur fortasse quis, quod nunc infidelis, qualis Aristoteles, nunc Christianae religionis impudentissimi desertores, Magicisque artibus accuratissime dediti, qualis Porphyrius fuit; (ut notant D. Hieronymus, et S. Augustinus; hic Lib. 19. de civitate Dei; ille epist. ad Galathas) scapha nos quasi eliminato metu credamus: sciat tamen is, quod Philosophi, qui vocantur. verba sunt Augustini Lib. 2. de doctrina Christiana. c. 4. siquae forte vera, et fidei nostrae accommodata dixerunt, non solum formidandi non sunt, sed ab eis etiam tanquam ab iniustis possessoribus in usum nostrum vendicanda. ; Ergo non Aristotelem; et Porphyrium adhibeo naucleros, sed illorum cymbas auro, et gemmis gravidas, iniuste tot retro seculis possessas, iuste mihi usurpo, quas, regente Deo, tutò dives attingam portum, post mille superatas Syrtes, post mille undarum humiliatas vertices.

Q.° IX

D. VLI FVN DALITER ACCEPTo

S.° I.

QD. ET QVOTVPLex VLE SIT?

Si ule in sua ultima abstractione investigamus, illud erit, qd cum unum sit ad plura pertinet; dividiturque in ule in caussando, in signando, in essendo, et praedicando. Ule in caussando dicitur caussa, quae ad plures effectus se extendit, qd cum alia plures, alia pauciores producere possint, alia alijs erunt uliores in caussando, ut patet in agentibus, et agentibus sublunaribus, agentibus sublunaribus; [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] astra [illegible] ad individua unius speciei vel paucorum, sed ad singularum specierum individuorum sublunarium generationem, et productionem concurrant assiduo influentia; [illegible] [illegible] nomastice caussa ulis, quia eius ulissima, neque ullus creatus effectus eius [illegible] [illegible] concursum.

Ule in signando illud dicitur, qd plurium significativum est, ut [illegible] ideae, sive mentales, sive vocales, aut scriptae, [illegible] immo signa cuiuscunque conditionis, erunt ulia in signando, si plura signent, ut praesentia, futura, [illegible] Adde, si placet, posita, et imposita, [illegible] nihil non status [illegible] ducit ad ulitatem in signando

Vle in essendo seu [illegible]
qua def. nullis additis collecta fuit ex [illegible]
ule e, qd in pluribus na apta e inee. [illegible]
Phus l. Peri Hermenias c. [illegible] ule e id, qd [illegible]
e unu apta nari [illegible]
observaverim mult in quolibet ea [illegible]
in 1. petit ipsa na, seu na qua [illegible] in multis [illegible] ee pote: 2. petit [illegible]
qua illa na reddit[ur] [illegible] 3° petit aptitud[ine] et illa una na in mu[ltis]
bis tribus [illegible] 1. 2. def. postulans, [illegible], et de pluri[bus]
[illegible], in qq na apta e inee. de qq [illegible] seorsim, et in speciali [illegible]
tabo quatuor q absolvens, qdqd ad ule in ee stituendus spectat.

Frequens e ulis divisio in ule fundale et formale; sed [illegible]
[illegible] accipienda e, quasi sint duo gna, aut species ulis, na ule fundale
dr tale, q e tanqua fundam[entum] [illegible] ule simpliciter [illegible]
e formale) et sic se het ule formale, tanqua [illegible] accidentale; ule v fundale,
qua pars, [illegible] De hoc ergo ule fundali, seu [illegible] in hac [illegible] tractabo, in
de illius unit[ate]; ineit[ate]; de aptitudine, et [illegible] denique de ulis formali [illegible]

[illegible] Prius tn advertendum, na, q e ule fundale sub tripli[ci]
statu siderari posse, sub quibus meditatur et S. Damascenus lib. 3. Orthodoxae
fidei c. 11. S. Thomas [illegible] et opusculo de na gener[is]
8. [illegible] sub statu [illegible] ad individua. 2° sub statu [illegible]sionis, seu abstractionis;
et 3°. sub statu na sm se. [illegible] na sideratur sub statu contractionis ad indi-
vidua, q siderat ut limitata, et contracta per roes individuales, in qq realiter
multiplicatur; sic na hua e in Petro, Paulo, et Antonio c statu contract[ionis], q het
detract[ionem] individualem, et multiplicat[ionem]; at si sideraret hua na sm prata essentia-
lia, sideraret in statu na sm se. aliud est si n[on] solu prata essentialia sola,
ut hac prata essentialia subiacent cognitioni [prae]cindenti a singularibus, et abstrahenti,
sideraret. n. ia in statu abstract[ionis]. Differunt hi tres status inter se, q na in
statu sm se sol het sua prata essentialia, et [illegible] realiter, et [illegible] na deditus

ut nā sua sm̄ se sō ꝯvenit aial rale, et risibilitas; hæc tanquam ꝓprietas, illud tanquam ꝑrans essale; unde dixit Avicenna ett 5. Metaph. c. 1. equinitas nō ē aliqd, nisi tm̄ equinitas; ipsa enim ex se nec unā multa, neqꝫ una, neqꝫ ē existens in his sensibilibus, neqꝫ in aia] quasi apertius diceret hæc sm̄ se neqꝫ ee singularem, neqꝫ rlem, neqꝫ albam, neqꝫ nigram ett, q̄ hæc oia ꝯveniunt illi accidentaliter ꝑ alio statu longe diverso.

In statu contract.us ad individua alia ꝑrata ꝯveniunt nāe longe diversa; ꝯvenit enim ee ꝯtractā, et plurificatā per inferiores rōes individuales; ꝯveniunt etiā accidentia, color, calor, frigiditas ett. in statu vo abstract.us ꝯvenit unitas ꝑcisionis, indiffa ad plura, ett, q̄ ꝑratorum diversitas arguit ē rōnes aliquot diversit.s statuū: qd nō sic accipias, quasi ꝑrata, q̄ ꝯveniunt nāe sm̄ se, nō ꝯveniant nāe in statu abstract.us, et ꝯtract.us; vere enim ꝯveniunt, ē nā sm̄ se sit nā ē ꝑratis essalibus, q̄ nunquam eā deserunt, sd ubiqꝫ comitantur: et hinc ē, ut dr ea, quæ ꝯveniunt nāe sm̄ se, ꝯveniant etiā illi quo ē in statu abstract.us, aut ꝯtract.us, tn̄ status diversi ss, q̄ plura ꝯveniunt rōe ꝯtract.us, q̄ nō ꝯveniunt illi rōe status sm̄ se: plura etiā ꝯveniunt ꝑut hēt statum abstract.us, q̄ nō ꝯveniunt ꝑut hēt ꝯtract.s, et eē

Obies nā semper ē identificata singularibus; ꝑ nō dant diversi status nāe ulis; pbo coā, q̄ ut diversi status darentur, oportebat, ut nā posset nō ee ꝯtracta, ut sic maneret in statu sm̄ se; quod si dicat illos status nāe sm̄ se, et sm̄ statum ꝯtract.us nō ee realiter diversos, sd ꝑaliter, atqꝫ in illo sensu dictum fuisse, qd plura ꝑrata ꝯpetunt nāe in statu ꝯtract.us, quæ nō ꝯpetebant nāe sm̄ se, dr in sensu identico, et mali bene possent ꝯpetere: instat; nam nā sm̄ se ē singularis, q̄ hēt in statu sm̄ se singularitē, ac proinde neqꝫ ꝑaliter ē distinctus status nāe sm̄ se ab statu ꝯtract.us: ant. ꝑr, q̄ si sm̄ se nō eet singularis, sm̄ se eet ulis; atqꝫ ideo uno extremo vitato, in aliud vitiosum incideramus. ꝑr. illatio sic: bene valet ꝓxima, et nō ē singularis.

Cg.

[illegible] bonum vel sm̃ reg[illegible] na; q͂d vel [illegible] sit, aut parles, [illegible] [illegible] bimembri ob aff[illegible] divisi [illegible] neg. [illegible] membri dividens
bene valet
affirmat͂ alterius; ergo [illegible] hac sit divisio [illegible] bimembris bene valebit [illegible] gularis illos [illegible] valet; [illegible] na a [illegible] finita negato recte valet [illegible] infinitum affirmatum; [illegible] ergo [illegible] valet, [illegible] sm̃ se [illegible] parlis; ergo [illegible] parlis; tunc sic illud sm̃ se ẽ ules, q͂d sm̃ se ẽ n̄ parle; ergo [illegible] na sm̃ se n̄ particularis, erit sm̃ se ulis, et eã fieri potest argum̃; sm̃ se n̄ ulis; ergo sm̃ se ẽ parlis [illegible]

[illegible] Ad argum̃ bene ibi responsum ẽ: ad instantiam neg[illegible] ans, q͂ n̄ na sm̃ se ẽ singularis, sed sm̃ prata extra conceptum essentialem convenientia. Ad antis negati probat nego id sequi. ad illud, quod probans bene valere absolute; ẽ na, et n̄ singularis; ergo ulis; n̄ tñ bene valet na, et n̄ sm̃ se singularis, aut parlis; ergo sm̃ se ulis; rõ ẽ, q͂a aliud q͂d re ipsa na n̄ possit n̄ convenire singularitas, l. ulitas; aliud, q͂d ulitas, aut singularitas conveniat na sm̃ se tanquam aliqd de q͂ddit[illegible] conceptu essentiali illius. hoc 2m ẽ falsum, illud 1m verum. Ad aff[illegible] concedo totum enthymema, et nego subsumptum conseqũ, nam ẽ na sm̃ se sit medium inter [illegible] ut ule, et parle n̄ valet a neg͂ singularitatis, et parlitatis, ad aff[illegible] fraliter loquendo, neq̃ solida eet hac argt͂o. rõ cois entis n̄ ẽ subst[illegible] ergo ẽ n̄ substa; sed illud, q͂ ẽ n̄ substa, ẽ accidens; ergo rõ cois entis ẽ accidens, q͂a in rerum na nihil ẽ, q͂d n̄ sit, l. accidens, l. substa. solutio ergo tradita retinenda ẽ.

Dices. adhuc si daret na sm̃ se, maxe quando consideraret forte sm̃ prata essentialia, sed tunc n̄ dat sm̃ se, sed iam ẽ ulis, etsi cessaret illius contemplatio, manebit parlis; ergo n̄ dat na sm̃ se, quamvis eam intrudere [illegible] damus, R̃r dari tunc nam sm̃ se in actu signato, in actu tñ exercito reddi ulem per illam cognitionem præcisivam, qua cognoscit n̄ cognitis singularibus. in[illegible]

sed l[ice]t n[on] requirit[ur] ut cplat[ur] e sm se, ut det[ur] nu sm se, sed ut na n[on] sm se ulis, ulis reddat[ur]; qd si cesse[t] et ab incepto opere desistat illa cognitio pcisiva, erit quide na realiter singularis, sd n[on] fraliter, q[ua]uis quide distingu[atu]r fraliter a singularit[at]e independenter ab oper[atio]n[e] intus. illa (q. prater fralia distinct[a] a singularit[at]e) e na fraliter sm se. S. 2. v[er]a realiu[m] opinio, f[als]a[e] noaliu[m] opinioni pfert[ur].

S.° 2 Vera realium opinio, falsæ noaliu[m] opinioni pfert[ur]

Ij dd[icuntur] vocant[ur] reales, qui ulia dicunt ee res, n[on] actus intus, aut voces; hoc n. affirarunt noales, tales ideo nuncupati a S Th[om]a 1. p[ar]te q. 14. a. 19. et ab Alberto magno ibide[m] tt. 1. c. 1. q[ui]a sola noa, voces, et cceptus aiebant ee ulia, n[on] v[er]o res; cuius opinionis auth[ore]s, Galenus lib. 2. de Methodo cprehendit, dus dixit irralibus stupidiores eos ee, qui n[on] agnoscunt na ules in rebus. Sd ingeniosius adhuc Plato Antistenem noaliu[m] patronu[m], ac duce[m] carpit inquiens eu[m] fateri res singulares; q[ui]a hebat sensu[m], quo percipiunt[ur], negare v[er]o res ules; q[ui]a carebat intu, quo intelliguntur: abierat iam in cineres noaliu[m] sent[enti]a, l. sola temporu[m] vetustate, persisteretq[ue] oblivione sepulta, ni Guillielmus Ockamus eam iterum ad vita[m] revocasset et ex vetustis cineribus incendiu[m] suscitasset: lib. 1. sent[enti]ar[um] dist[inctio]e 2. q. 4. quem postea alij secuti ss.

Sed Peripateticoru[m] schola noaliu[m] unanimi cce[n]su explodit sent[entia]m, duce Phoru[m] principe. lib. 1. de interp[retation]e c. 9: ubi sic ait. c[um] aute[m] reru[m], alia sint ules, alia singulares; ule dico, qd de pluribus aptu[m] e[st] p[raedica]ri. 7.° Met[aphysic]a c. 13. textu 49. ule v[er]o voco coe, hoc n. d[icitu]r ule, qd pluribus na aptu[m] e[st] inee. 1. post[eriorum] c. 12. ide[m] etia[m] supponit. viderunt hoc Burleus, et Paulus Venetus, antea Noales, et ad realiu[m] schola[m] sese ctulerunt: utina[m] et in hoc moderni noales eos imitarent[ur], iam ad v[er]itate[m] accedentes, quos tandiu fascinati imitati ss a verit[at]e discedentes, l. saltem erubescerent, et ctiscerent audientes S Anselmu[m] de incarnat[ion]e verbi

c. 2. circa finem. Cunctos omnes, inquit, ut cautissime ad sacrae paginae quaestiones accedant
monendi, illi utique nostri temporis Dialectici, (immo, et Dialecticae haeretici) qui
non nisi flatum vocis putant esse universales substantias) prorsus a spiritualium quaestionum disputatione sunt
exsufflandi. Et satis apte post pauca reddit rationem. Qui n. nondum intelligit
quomodo plures homines in specie sint unus homo; qualiter in illa secretissima, et altissima natura compre-
hendet, quomodo plures personae, quarum singula quaeque est perfectus Deus, sint unus
Deus; bellè quidem, sed iterum audiendus, dum quibusdam interiectis subiungit. Denique
qui non potest intelligere aliquid esse hominem, nisi individuum; nullatenus intelliget hominem, nisi
humanam personam; omnis n. individuus homo persona est; quomodo ergo iste intelliget hominem assum-
ptum esse a verbo, non personam, i. aliam naturam, non aliam personam esse assumptam] Haectenus
Anselmus; cuius authoritati adiuncta Philosophia sit 1.a nominales probatio.

Sit 2. in hac praedicatione Petrus est homo, Joannes est homo, Paulus est homo
praedico aliquid commune de individuis; sed non praedico voces, aut conceptus; ergo res ipsas per voces
aut conceptus significata est, illud commune quod praedico de individuis; minor probatur, quia si voces, et
conceptus praedicarent, esset praedicatio falsa; probatur; namque illa praedicatio falsa est, quae enunciat praedicatum
subiecto realiter a praedicato distincto; sed voces, et conceptus realiter ab individuis nostris di-
stinguuntur; ergo si illa praedicatio voces, et conceptus de individuis enunciaret, esset falsa
ergo res communis est, quae enunciatur; ac proinde res ipsa erit universalis, non vox.

Sit 3. 2.do quia apprehendimus significatum per hanc vocem homo, non appre-
hendimus Petrum, et Paulum immediate, et formaliter; ergo cum re vera illud significatum sit in
Petro, et Paulo, erit significatum commune Petro, et Paulo, et per consequens universale. antecedens probatur
infra probabo, actus cognitivus non terminatur formaliter ad individua, sed ad naturam; et in praesenti
breviter ita monstratur: 2.do quia definitur homo per hoc, quod est animal rationale, non definitur differentia
conceptus Petri, et Pauli; ergo quia conceptus hominis non est formaliter Petrus, et Paulus, sed aliquid
utrique commune; consequentia ostenditur, quia si conceptus hominis esset formaliter Petrus, et Paulus, definitio hominis
adaequata esset Petri etiam, et Pauli, ut ex se constat: at hominis ut sic definitio non est definitio
Petri, et Pauli, cum ex vi definitionis huius animal rationale non innotescat differentia Petri, ac Pauli

3.o Sit 4. vox haec homo (idem de voce equus, leo, etc.) nullo dis-
crepante est univoca; ergo quia non solum est ipsa pluribus individuis communis, sed quia et

signat ... singularibus individuis; ... pbo, q. vox univoca e illa, q. significat ... unum, i. plura ut unum; i. plura sub eadem rōe coi contenta. sed illa vox n signat unum singulare ut unum singulare, cur. n. potius Petrum, quam Ioannem; ... q signat utrumq, n ut plura; q ut unum; i. ut conveniunt in eadem nā specifica: pbo minorem; q si aeque 1°, et immte significaret plura ut plura, eet vox aequivoca, st vox canis. Nec dicas n bene plures signif., sd unam; ... e, nam c n signet collect. individuorum immte, et collectim, st haec vox oia individua, secus n diceret de Petro, qd sit hō, q n dr. de illo, qd sit collectio oium individuorum ... relinqr q bene plures signif. st bet vox canis adaeq canes.

Sit 5. plura de uli dnr, q dici nequeunt de vocibus, aut mentis conceptibus; q res ss ules n vo voces, aut mentis conceptus. ans pr. q de uli generico dr, qd praed. in qd. de pluribus spe differentibus, qd constituat tanquam pars actualis essa specierum, rū quarum e totum potale; dr etiam qd sit in multis illis, de qq praedr; qd per intum pscindat ab inferioribus, et sexcenta alia, quae si pprie accipiant, ut accipi debent, nequeunt convenire vocibus significativis rerum; unde noales somniarunt ōrium afferentes, somniavit et Ochamus, dum realium sent. absurdam ee cuius e effictire loco 1° allegato. S°. 3. arguit Ochamus p noalium placito.

S° 3.

Arguit Ochamus p noalium placito

Fusissimus e Ochamus in realium sent. impugnanda; multaq inserit, aut supponit, qq n obscura indicat, quam male calluerit Peripateticorum sent.; n oia hic destruam, quae ibi adstruit, nam maiori ex pte convenient huius tractatus decursu; pcipua referam, et alia addam, q difficiliora vnr. Arguit q. 1°. q d aliqua rō superior negr de aliquo, illud n e inferius contentum sub tali

roe superiori, et coi; sed qlibet ro a nobis dicta superior, et ulis
inferioribus; q illa inferiora infert ra..dss, ut nos effingimus, maior ut
suppr, qa Pris ideo n stinet sub roe coi equi, qa de Pro negr, qd ille
pr minor; na de quolibet individuo, vere e dicere, qd n sit illud
spes, et de qualibet spe vere e dicere, qd n sit genus illud, qd affr ee sup
Lg signu e illas roes coes realiu n ee cois, et ules, secus n posset neg
illa de suis inferioribus

Rx disting.do mire: negr de suis inferioribus sm male
importat illa ro superior, q dr ulis, nego mire; sm siunctu ex frali,
mali sl, omitto mire. itaqs de Pro exi. q. n negr qd sit bo, sed qd sit
et ule, qa ee bou e male spei se vo ule, et spe addit pcisione a singu
laritatibus, et aptitudine ad essendu in pluribus, qd n svenit Pro; sic
de boe n negr qd sit al, sed qd sit genus, qa genus ultra male (s. d
roe cuius stinet boe intra se, dtit frale illud, per qd ultimo stitueit
ee generis. unde iam sstat ad fra argti.

Arguit. 2. ab absurdo, na ex realiu seorta infert, qd
intricu, et effale in Chro eet damnatu, et miseru, n so miseria pene
sd etu miseria culpae; boc autem falsissimu e, et a nullo admittendu
neqs id admittendu e, ex quo inferret. sequela pr, qa illa na (bua
Chro, et alijs boibus informaret miseria in coi tam culpae, qua pene.
Rurius idem eet naliter in pluribus ... c. eadem na bua sit in
et in Joanne Cordubae. tandem idem eet damnatu, et n eet: pt, q. eade
na ulis, q e in damnato, e in Chro dno unita verbo; sed qd e in damna
illi identificatu, e vere damnatu, et qd unit verbo, nullo mo e damna
Lg c eadem bua na ulis sit in damnato, et sl verbo unita, idem eet dam
natu, et n eet; huiusmi plura alia adduci possent, q manifestu expr
munt idem.

Rx neg.do sequelam. Ad pb. dic illam n nam, q Chro intrica

in affici miseria culpae, quod in communi sint species non est, sed eandem rationem individualiter in Christo, et in peccatore; diversa enim realiter est natura Judae, a natura Christi quamvis sit eadem specie, hoc est, similis in gradu specifico; unde licet si Judas peccans ... quod natura intrica Christo Domino secundum illud, quod Christo intricum est, sit affecta miseria culpa, sed secundum illam realiter Judae intricam, et Christo extricam, quod nullum absurdum est; ad aliud absurdum de existentia eiusdem in pluribus locis facilis est solutio; eadem natura specifica in pluribus locis est, sed non secundum eandem realiter, sed secundum diversam similis speciei. 3um absurdum non plus urget, quam 1um; ut aliquid convinceret deberet idem esse damnatum, et non esse, esse unitum verbo divino, et condemnatum.

Arguitur 3. nulla res potest esse simul universalis, et singularis, cum haec inter se pugnent; siquidem universale est in multis, singulare autem in multis esse non potest; atqui nihil est, quod singulare non sit; ergo nulla res est universalis. Probatur minor, nam quodque in rerum natura est, vel est Deus, vel aliquid a Deo productum, et manifestum est Deum singularem esse ambiget nemo; quod autem omne a Deo productum singulare etiam sit, monstratur; quia actio productio terminatur ad suppositum, sive singulare, ex recepta Philosophi doctrina Lib. 1. Met. c. 1. Respondeo distinguendo maiorem; nihil potest esse simul singulare, et universale formaliter in re absque operatione intellectus, concedo maiorem; nihil potest esse realiter singulare in se, et formaliter universale per intellectum praemisso fundamento in re, nego maiorem. Quae sibinde sumuntur, non urgent, quia solum convincunt actiones terminari ad producendas res identice singulares. Caeterum ibi datur natura specifica, quae formaliter distinguitur a singularitatibus, et est fundamentum ad hoc ut intellectus, media praecisione illam efficiat unam formaliter universalem. Hoc, et nihil aliud ostendit Philosophus locis supra allegatis, et est expressa doctrina divi Angelici.

Arguitur 4. si esset aliqua natura communis eadem in multis, hoc inferretur absurdum, quod singularia maxime inter se diffidentia, essent realiter idem inter se; nam humana natura esset idem realiter cum Socrate, et Platone, sed quae sunt idem realiter cum uno tertio, sunt idem realiter inter se; ergo sequitur Socratem, et Platonem esse idem inter se, et non diffidere. Respondeo negando id sequi ex realium sententia; nam illa maxima, ut in Summulis dixi solum habet vim, quando 3um est singulare omnino incommunicabile, vel quando illa duo sunt idem adaequate cum illo tertio; horum autem nihil contingit in praesenti materia; ergo frustra.

ɡ adducit axioma.

Arguit. 5. 1. illa nõ ules, quas reales ponunt, ss corporea incorporea, subsᵗᵃ, 1. accidens, nihil horũ dici pōtē ꝯg n̄ dant' aliquæ ules. minor pƀr ꝗᵃ si corporea eent ꝯ n̄ possent rebus spiritualibus conveni si incorporea, n̄ possent competere rebus corporeis, sic neqꝫ substʲˢ, si accidentibus, si subst: ꝯg nihil illorũ dici pōtē. ꝯf, ꝗᵃ qdqd in re ē certo loco, et tempore circumscribit; sd nulla res ulis certo loco, aut tpore circumscribi pōtē; ꝯg nullũ ē ule in re, sd tn̄ in voce.

Rx. ex nīs ulibus alias ee corporeas, alias spuales, alias subst alias accidentia. ule corporeũ. v. g. corpus prat' de solis corporibus: ule incorporeũ. exi. g. spiritus prat' de solis spiritibus; accidens de accidentibus, et subst de substantijs. n̄ tn̄ substᵃ prat' de accidenti, neqꝫ spus de corpore, etᶜ. nō ꝗ ulior. v. g. ens, neqꝫ ē formaliter corporea, neqꝫ spualis, neqꝫ accidens, neqꝫ subst, sd ē indifferens ad hoc, ut per illas diffᵉˢ limitet', et in substᵃ substᵃ sit, tn̄ in accidente accidens etᶜ. Ad ꝯfꝫ nullũ ule formaliter loco, aut tpe circumscribi bene tn̄ ule fundamentale, qd realiter n̄ distingr̄ ab individuus, etsi ab illis formaliter distinguat'.

Arguit. 6. ex Phō. 7. Metᵃ. c. 13. ubi ait gnā, et spēs substanᵗ n̄ ee substᵃˢ; ꝯg soꝰ ss nōa pluribus singularibus communia, et lib. 4. Politicorũ c. 2. hoc tradidit de optimo statu reipublicæ differere nihil ē aliud, quã de nominibus disputare; nōaverat autẽ regnũ, et aristocratiã hoc ē optimatũ administratᶦ, quæ cōi vocabulo dr̄ respublica, ut bene annotavit Fonseca lib. 7. Metᵃ. Allegari etiã possent verba eiusdẽ Phi lib. 1. de posteriori resolutᵉ c. 18, nisi ex superioribus solutio constaret. Ad locũ ex Metᵃ Rx, ibi locutũ Arilẽ de primis substᶦjs, nōe substanũ, et sic recte dixit genera, et species substanũ n̄ ee 1ᵃˢ substᵃ; hoc ē n̄ ee substᵃˢ 1ᵒ subsistentes per se in rerũ nā, ut Plato comminiscebat'; n̄ vᵒ ideo dixit n̄ ee substᵃˢ, ꝗᵃ crediderit ee solas voces; ad locũ ex Politicis dixero figuratã locutᵉ fuisse ibi usũ, et sic nōa pro rebus usurpasse: consule sacrã paginã Lucæ. 2. Videamus verbũ, quod

factum est, quod fecit dominus, et ostendit nobis quasi clarius dicerent, videamus rem hanc a Deo patratam, nobisque renunciatam, et est Hebraeis admodum familiaris verborum usurpatio, sic ex hoc 2. Regum. 1. quod est verbum, indica mihi: i. quomodo res accidit. S.° 4. Ideae Platonicae confutantur.

S.° 4.

Ideae Platonicae confutantur.

Postquam contra nominales stabilitum est universalia esse res, non solum voces; restat investigemus, an haec universalia realiter ab individuis differant, et loco ab illis separentur? negant Peripatetici omnes contra Platonem plane delirantem (si verum sit, quod ei Aristoteles tribuit) dixit. n. universalia esse quasdam ideas per se a singularibus separatas in concavo lunae residentes, cuius participatione singularia habeant esse tanquam a vero principio.

Haec absurdissima sunt, ut iam ostendo; nec indigna quidem Platonica mente; aliquando tamen bonus dormitat Homerus; neque est cur in praesenti plura insumamus in Platone ab hoc delirio liberando, fecerant id Iamblicus in symbolis Platonis Eusthracius. c. 6. Besarion. lib. 2. ad Aristotelem c. 3. et. 4. et ex Sanctis Patribus S. Augustinus lib. 22. de civitate c. 26. S. Iustinus Martyr oratione paraenetica ad gentes. S. Thomas. opusculo 20. lib. 4. c. 4. ubi ait plures auctores (ex quibus nonnullos refert) sic Platonem interpretari, ut nomine idearum non intellexerit substantias communes a singularibus separatas, sed exemplaria quaedam in divina mente residentia, quod etiam opinatus est Seneca. epist. 66. non, inquam, est cur plura in Platone liberando, et exprimendo insumamus, quandoquidem Aristoteles plane id Platoni adscribit. 1. Metaphysicae c. 6. et lib. 7. c. 8. textu 28, consentit S. Thomas. 1. parte quaestione 15. a. 1. et quaestione 84. a. 1. ubi supponit, imo et affirmat eam fuisse Platonis mentem, quam late ibi impugnat, et inter impugnatores ad derisum trahit; quod prius fecerat Philosophus. 1. Metaphysicae. textu. 39. hac scribens, dicere vero exemplaria eas esse (s. ideas) et caetera eis participare vaniloquia, et metaphoras Poëticas dicere est. Et iam fere omnes scholastici Philosophi, et S. Thomae

assentiunt, etsi inclament Durandus in 1. dist. 3. q. 6. et nonnulli Arist. non intellexisse Plat., et perperam eius mentem fuisse interpretatum, qui impugnaret; nam S. Thoma authoritas locis supra citato ex q. 84. satis illorum dicacitatem infrenat, nisi et in D. Thomam idem saeviat gladius.

Ostendo. 1. hoc Platonis figmentum sese vis implicat; nam si illa natura communis, et universalis existeret separata eo modo a singularibus, esset universalis et non esset: hoc est sese tris implicare; ergo Platonis figmentum sese tris implicat. probatur sequela, nam imprimis esset res communis, ut admittit Plato (et qui eius sequuntur) non esset communis, quoniam nihil immediate, et per se existit in mundo, quod determinatum non sit, sed quod determinatum est, nequit esse commune, sed singulare; ergo natura praedicto modo existens non communis, sed singularis. minor evidens est, quia id, quod est certum, ac determinatum, ita est hoc, ut sit non sit alia entia, et hoc est proprium rei singularis; probo ergo maiorem, quod per se immediate est, habet suam propriam entitatem, et realitatem; impossibile vero est, ut realis entitas alicuius sit indifferens ad multa; adde, quod proxime, et per se existit tanquam quid creatum (illae enim ideae non sunt increatae, et Deus) terminat immediate aliquam productionem certam, et determinatam producitur enim hic et nunc ab hac caussa, atque adeo singulari quadam actione: dicitur per aliquam actionem productum non est minus certum, quam actio, qua fit; erit ergo quod immediate existit a quovis alio separatum, certum, ac determinatum singulare; quod ulterius confirmo, nam actiones re ipsa non terminantur, nisi ad singularia, sicut neque procedunt nisi a singularibus, actiones enim sunt singularium, ut Philosophus dixit, et suppositorum, ut nostri loquuntur: sed ad illas ideas, et rationes universales realiter terminatur actio illarum productiva per se, et seorsim ab aliis; ergo ideae illae, et rationes universales per se sunt singulares; erunt ergo, et non erunt universales, hoc argumento contra Platonicos utuntur Dimbricenses.

Ostendo. 2. si idea universalis hominis, sive natura humana existeret separata a singularibus, res propositiones affirmative, quibus de individuis praedicatur natura humana, essent falsae; hoc autem esse falsum ipsa claritudine clarius est; ergo. Probatur maior, quia inter praedicatum, et subiectum debet dari, ad minus, realis identitas, ut propositiones verae sint; sed inter illam naturam universalem et individua nulla daretur realis identitas; ergo nulla daretur vera propositio

affrativa ex illis ∷ de individuis prat. na bua: maior e certa, minor doct^a Platonis cu legitima.

Dices. inter Pru albu, et albed. dat realis dist^o, et tn e verit^e hi albedo de albo in hac pp^e Pru e albu; ergo n impedit v^a pdicat. realis dist^o inter subtu et pratu, inter ideas ules, et individua, sd dx ibi albedine n ee pratu, sd albu, na si ego dicere Pru e albedo, ff^a efficere enunciat, c n det ident^a inter Pru, et albedine: caeteru q de Pro pdico qd sit albu, v^a efficio pp^s, q^a de Pro pdico in recto bene albedine, et bene albedine n distingui a Pro, sd c illo identificat: qd autz afferat a xcreto albo albedo etz, quae realiter distingui a Pro, nihil obstat, c n prat ipsa in recto, sd in obliquo; et ideo prat accidentaliter de Pro, qd sit albus; in hac v^o pratione. Pru e ho n pdico de Pro na bua in obliquo, sd in recto, et ideo ut v^a sit pdicatio, n debet intercedere dist^o inter na bua, et Pru. Adde, qd hac pdicatio. Pru e ho e essalis, ac pinde debet pratu ee de essa subti, nec sufficit, si pret, ut prat albedo de Pro, qui albus e.

Ostendo. 3°. na, ad minus, Pru ee hoe n e dnoatio extrica, st ee cognitu; e q denoatio intrica: sd ois intrica denoatio pvenit a fa intrica; q c Pru ee hoe omu heat a na bua intrice denoante Pru, na bua erit Pro intrica, siliter Ioanni, et Antonio, quos eode mo intrice denoat hoes. rogo nunc an eade realitu na bua indivisa, et sine multiplicit^e reali sit in Pro intrice Hispali, et in Paulo Romae, et in Ioanne Corduba? an n, sd diversa sit in Pro, et diversa in quolibet individuo; si 1^u; das realiter eande ent^a in pluribus locis, ijsqz distantissimis, qd nec Fraliter audent aliqui admittere. si 2^u; ia ponis plures nas realiter singulares, n una realiter coe.

Ostendo. 4°. na si na bua exi. q. existeret separata a singularibus, inquiro, an sit divisa in se, an indivisa? si 1^u. fluctuat Plato dum mo na illa bua ulz ait ee in se divisa, qua realiter una, et ulz ostituerat prius: e q^o indivisa in se, sd etz x^a ipsu Plat. e divisa a quolibet alio; q e singularis, et individua, na individuu reale e indivisu realiter in se, et realiter divisu a quolibet alio; q eet, et n eet singularis. Cfr, na

si e individuu physice, et singulare; ergo singularitas identificatur realiter [illegible] na; ergo non est separata a singularibus, neque de potentia absoluta, separari potest [illegible] ea, quae semel idem sunt, nequeant divinitus separari.

[illegible] Probatur 2. nam si est separata a singularibus, reipsa Petrus [illegible] Ioannes erunt homines per denominationem extrinsecam, et non essentialiter; probatur, nam dicerentur homines [illegible] natura humana, quia separata ab illis est, et extrinseca; sed quod extrinsecum est, non [illegible] dat aliud se ipso praeter denominationem extrinsecam; ergo Petrus, et Ioannes essent per denominationem extrinsecam homines; et non essentialiter. Addo nec per denominationem extrinsecam Petrum dicendum fore hominem; [illegible] per denominationem extrinsecam non potest dici, quod Petrus sit ille homo separatus in Luna, seu [illegible] alio loco, et neque potest dici, quod Petrus sit ille homo Ioannes, qui Romae existit, et non est, quia non aliunde est falsa haec Petrus est ille homo Ioannes, qui Romae est, nisi quia distinguitur realiter, et separatus est hic ab illo; sed Petrus etiam realiter distinguitur, et separatur ab illo homine, qui Luna [illegible] est; ergo.

Dices, individua, et singularia esse generabilia, et corruptibilia, ut quotidiana docemur experientia, sed universalia sunt ingenerabilia, et incorruptibilia, [illegible] essentiae individuorum sunt ingenerabiles, et incorruptibiles, et essentiae sunt ipsa universalia; ergo universalia realiter distinguuntur, et loco a singularibus separantur; consequentia probatur, quia si non distinguerentur realiter, pereuntibus, aut genitis singularibus, perirent, aut generarentur universalia. Rursus si singularibus pereuntibus universalia manent; ergo separata a singularibus; sicut ergo nos admittunt separata, postquam corrupta sunt singularia, [illegible] Platonici admittunt separata, antequam essent producta.

Respondeo concessa maiori, distinguendo minorem. sed universalia non sunt generabilia, et corruptibilia, quoad praedicatorum essentialium connexionem, concedo minorem: quoad existentiam realem illorum, nego minorem; singularia in hoc sensu etiam sunt ingenerabilia quoad connexionem praedicatorum essentialium singularitatis, nam esse hominem esse hominem, et dicere in suo conceptu animal rationale, non dependet ab hominis generatione, vel corruptione, semper verum erit, quod si homo est, animal rationale est. inde [illegible] quod sint essentiae ingenerabiles, et incorruptibiles quoad connexionem praedicatorum: at sunt quoad existentiam generabiles, et corruptibiles, quia quod haec praedicata existant, est quod dependeris a generatione et quod non existant, postquam semel producta sunt, est quod dependeris a corruptione. Sed de hoc latius alibi.

Dices

Dices 2. ista propositio Petrus est humanitas est falsa, cum humanitas distinguatur realiter a Petro; ergo et haec est falsa Petrus est homo, cum nihil sit aliud homo, quam humanitas, et sane Christus dominus homo erat per humanitatem, sed illa humanitas non habebat singularitatem, secus verbum assumpsisset individuum; ergo homo realiter distinguitur a singularitate, et propositio illa falsa est, quae homo de singulari individuo praedicatur. Respondeo illam propositionem esse falsam si in sensu formali accipiatur, non vero si in sensu identico, ea enim quae probant rationes communes hominis Petro, et reliquis individuis identificari, probant etiam identificari humanitatem; ad illud, quod addit de Christo domino, vero nego minorem, nam illa natura, quae in Christo erat non erat in alio, ac proinde erat singularis, in se quidem indivisa, et divisa a qualibet alia natura, et singularitate. Unde dicendum est, verbum quidem assumpsisse individuum, hoc est individuatam naturam, non vero individuum, id est suppositum; quia suppositum aliquid realiter distinctum addit supra individuatam naturam, et singularizatam. Sectio 5. qualiter a singularibus distinguatur natura, quae universalis denominatur?

Sectio 5

Qualiter a singularibus distinguatur natura, quae universalis denominatur?

Post aliarum sententiarum impugnationes, nostrum animum aperiamus propriumque, et qualiter natura universalis ab individuis distinguatur, stabiliamus. Et imprimis censeo naturam humanam (idem dixero de reliquis universalibus) ante operationem intellectus esse realiter singularizatam, ac proinde nihil esse aliud realiter, praeter collectionem individuorum; constabit hoc ex dictis contra Platonem; nam humana natura identificata est cum Petro, et Paulo; ergo est realiter singularis; praeterea ita est idem cum Petro, et Paulo, ut etiam sit realiter idem cum omnibus individuis naturae humanae, ergo non distinguitur realiter a collectione individuorum naturae humanae; ergo realiter est illa collectio individuorum, ac proinde natura humana realiter erit plures entitates, et tot, quot fuerint individua.

Censeo 2. rationes inferiores, et superiores esse ante operationem intellectus

neg. mutuae inclusionis, qd pbo 1°. Ante operationem intellectus verum est, quod singularitates v. g. Petreitas, et Pauleitas non includunt in natura specifica ita, ut sint de conceptu; ergo datur non mutua inclusio, seu negatio mutuae inclusionis inter naturas specifica hominis, et singularitates; ans probatur, quia si singularitates essent de conceptu naturae specificae, de illis omnibus praedicarent singularitates, de quibus natura specifica, quod omnino falsum est, etenim ideo de omnibus illis praedicatur rationale, de quibus praedicatur homo, quia rationale includitur in conceptu, et quidditate hominis; et idem prorsus foret dicendum de singularitatibus, si hae essent de conceptu naturae. Sed hoc argumentum instaurari posset in quovis inferiori respectu superioris, nam si de conceptu animalis esset homo, ubicumque esset animal, esset homo, et de illis omnibus homo praedicaret animal, de quibus praedicaret animal, et ita de equo, et leone praedicaret homo, quia de illis praedicatur animal.

P. 2°. Quod aliquid conceptus est de quidditate rei non potest res clare cognosci sine illo clare concepto, atqui homo potest clare concipi, non concepta clare singularitate, et animal non concepto clare homine; ergo singularitas non est de quidditativo conceptu hominis, neque homo de quidditativo conceptu animalis: probo minorem, quia concepto homine quidditative, et formato conceptu, quo distinguatur a non homine, nondum concipit clare illum singulare, et similiter concepto animali quidditative, et formato concepto, quo distinguitur a non animali, nondum concipit clare hominem, aut ulla alia species infima; ergo potest homo clare cognosci sine cognita singularitate, et animal clare concipi non concepto homine, et equo; ergo inferiora non sunt de conceptu superiorum, et habent mutuae inclusionis negationem.

Pr. 3. rationes superiores possunt re ipsa inveniri sine pluribus inferioribus, de quibus praedicant, sic substantia potest inveniri sine vivente, ut patet in lapidibus et vivens sine sensibile, ut patet in planta, et sensibile sine rationali ut patet in equo; et homo sine Petro, ut constat in Paulo, esto non possit Petrus inveniri sine homine, homo sine animali, animal sine vita etc. Ergo rationes superiores non includunt inferiores; patet consequentia, quia illud non includitur in rationibus superioribus essentialiter, sine quo possunt re ipsa existere quidditates rationum superiorum, sed sine rationibus inferioribus existere possunt quidditates rationum superiorum; ergo rationes superiores non includunt in sua quidditate rationes inferiores; habent ergo negationem mutuae inclusionis.

4°. Contra adversarios post operationem intellectus praescindentes rationes superiores ab inferioribus, verum est asserere, quod rationes superiores non includant

essentialiter in suis receptis, roes inferiores; q et v^a e idq asserere ante intuq operq;
qbo coq, q unuq includi in recepta qdditativo alterius, S ro includi n pvenit ab intu,
sd e qd ab illo independens; neqs n. intus pote actu efficere; ut [illegible] sint [illegible]-
cepta qdditativo rouq superiorq, qua actu n fuerunt aliqdo de qdditativo recepto
rouq superiorq; neqs efficere pote ut actu n sint de qddvo recepto, q aliqdo fu-
erunt de recepto qdditvo. Poterit quidq efficere, ut unuq n cognoscat e alio,
efficere autq n poterit ut unuq sit de qddite, et recepto alterius.

X^a hac dicenduq e oia gna includi essentialiter in suis speciebus, ac
pinde gna bere neqs mutuae inclusionis; nq etsi roes genericae includant in
speciebus, spes tn n includunt in generibus, ac pinde n e mutua inclusio; sat
q. neqs mutua inclusionis; deinde inter diffq strahentes, et ipsa gna [illegible] neqs
mutua inclusionis, sd in his roe utriusqs extremi, e genus n includat in
suo recepto diffq, a qua strahit, neqs diffa ipsuq genus. Stat q superiora
doct^a P. Hurt. disp. 9. Met^e. sect. 9. §. 43. in nova editione, ubi P. Fon^a
et Dirrbles allegat.

Censeo 3. advenienta oper^e intus distingui ulia ab inferioribus
roe pscindenti, et e fundamto in re. Constat hac 3. p^e: ex dictis q dist^e cons-
stitut^e, nq e roe pscindenti distinguere nihil aliud sit, quq unuq cognoscere
alio n cognito, seu, qd idq e, cognoscere inadaequata ent^e, si ita posse cog-
nosci ulia, ut n cognoscant inferiora, poterunt quidq roe pscindente dis-
tingui: posse autq pr, nq saepiss^e scipit aial, nullo mo cognito fraliter
hoe, aut equo; saepiss^e etq ho, n scepto Petro, aut Paulo; q posst scipi
ulia abqs eo, qd scipiant inferiora, e quibus identificant.

Nec so roe pscindenti, distingui posst ulia ab inferioribus,
sd etq roe negante unuq ee aliud fraliter, et sic pote intus scipere ulia
ut fraliter n singularia, gna ut fraliter n spes infimas, et superiora
gna, ut n fraliter inferiora; nq e verre ita stingat, qd beant neqs mutua
inclusionis, illa neqs e fumtuq, ut cognitio ita distinguat, siquis velit, qn
pinde aliqd fq scipiat. scludo q ule fundale ante oper^e intus n ee per

se fraliter, et qdditative singulare, sed identice, et maliter. q. 10. de unit. rei ulis, qd, et quotuplex unitas sit, ubi an ssistat in positivo.

Q. X. de unit. rei universalis

Sect. 1. Qd, et quotuplex unit. sit, ubi an ssistat in positivo.

Unitas in e, atq indivisio rei in se, ut cois sent. fert, colligr q ex Arist. Met. c. 6. uliter neq, ingt: quot cumq n bent divis., quatenus sed fent, eatenus una dnr ut puta si qut bo n bet divis., unum al., qsi qut magnitudo, una magnitudo, neq bic agimus de unit. per accidens, qualis e indivisio rei accidentalis ostantis partibus physico nexu minime copulatis., sed de unit. per se, quod qtum attinet institutu, scinditur in unit. fralz, et numerica, numerica e indivisio in plura n individua; fralis e spei indivisio in plures spes, l generis in plura gna, etc. unde fralis unitas subdividi pote in unit. generica, et specifica; hac e indivisio spei in plures spes, illa indivisio gnis in plura gna. Dixi unit. specifica ee indivisionq spei in plures spes, et n e uniribus, ee indivis. in plures spes, q individua bent indivis. in plures spes, et in plura gna, et nihilominus individua n bent unit. fralz genericaz, aut specifica; debet. q. illa indivisio ee spei in plures spes, aut gnis in plura gna

Nascit. hinc n leve litigiu, an unitas sit fraliter aliqd positivu, l potius aliqd negativu, na e sit indivisio in plura ex tris ipsis vr notu ee qd negativu; idq. n. e ee indivisu in plura, atq n ee divisu; sed n ee divisu e aliqd negativu; q. et ee indivisu. Sm hac roe opinandi ..

innumeri ijs ex codicibus manuscriptis; ex ijs etiam, qui scripta sua prælo commiserunt, non pauci. videndi apud P. Suarez. disp. 4. Met. s. 1. n. 6. et seqq. ipse seqq. ... in alijs ... P. Vaz. 1. p. tomo. 2. disp. 128. ... Alexandro 1. p. q. 13. membro. 1. et ... Sot. in l. ... de proprio. q. 2. ... P. Hurtado disp. 4. Met. s. 1. subs. 2 § 1. non consistere in aliquo negativo, sed in positivo explicato per negationem. Hæc sententia præ cæteris placet, tum quia verior, tum quia gravioribus nititur fundamentis: audiendus S. Thomas, priusquam ad rationes accedamus, qui in 1. dist. ... q. 3. a. 3. ad 1. ait: Dicendum quod ex prædictis patet unum non importare negationem ... in rebus sed in re magis se habet ad positionem, quam multitudo, in qua importatur realis negatio. Ecce ex sententia D. Angelici unitas non importat realem negationem, sed si qua est, in mente, et ratione est, non in re, quæ etiam solum habebit esse obiective in intellectu ...

1a huius sententiæ ratio est, et quidem efficax: indivisum, et unitum ... sunt formaliter idem; quia habent eundem terminum contradicentem; sed terminus contradicens non unito est non unitum; quia unitum est terminus contradicens diviso: item non divisum contradicit non unito; quia non divisum, et unitum sunt idem, quia contradicunt eidem termino; hoc argumentum adeo efficax visum est P. Hurtado, ... Met. demonstrationem esse existimaverit.

2a ratio. in ente composito indivisio est formaliter unio; quia indivisio est conceptus positivus; quia et unitas est positiva: probatur; indivisio duarum partium est ratio formalis, per quam illæ sunt non divisæ, sed unio est ratio formalis, per quam partes sunt non divisæ; quia unio est formaliter indivisio partium; minor probatur, quia unio est ratio formalis, per quam partes sunt unitæ; quia et ratio formalis, per quam partes sunt indivisæ, cum constat, neque idem est duas partes esse unitas, et non esse divisas.

3a carentia unionis formaliter est divisio partium; quia unio est formaliter indivisio partium; tenet consequentia, quia unio, et illius carentia præstant contradictorios effectus; sed carentia unionis efficit rem esse formaliter divisam; quia unio efficit rem esse formaliter non divisam; Liquet consequentia, nam divisum, et non divisum contradictorie opponuntur: unde bene colligit Hurtado divisum esse idem cum non unito; et non divisum, cum unito, et uno.

4a. unitum, et non unitum opponuntur contradictorie, ut luce clarius est; sed non unitum formaliter est divisum; quia divisum, et unitum opponuntur contradictorie. quia unio, et esse ...

magis manifeste p[ro]b[atu]r; ergo asserendum est esse indivisam in plures naturas

idemque sic indivisam naturam humanam est veram unitatem formalem; ergo habet naturam

a parte rei. Confirmatur; natura ex eo dat unitas individualis a parte rei; quia

... quod est a parte rei indivisum in plures Petros, sed etiam a parte rei natura est indivisa

in plures species naturas; ergo habet a parte rei unitatem formalem.

Probatur 2°, quia post operationem intellectus natura humana habet formalem unitatem

et ante; consequentia probo. firmamus ante admittunt adversarij, quia natura humana esse unam

formaliter non esse nullo pacto convenit ab intellectu; ergo si post operationem intellectus natura habet unitatem

formalem etiam ante; antecedens probatur, esse indivisam in plures naturas species, formaliter non esse

convenit re ipsa ab intellectu. sed hoc est naturam humanam esse unam speciem, formaliter non esse; ergo

unam speciem, formaliter non esse, nullo pacto convenit ab intellectu; maior ostenditur, quia

operari intellectus non tribuit rebus aliud praeter cognosci; at esse formaliter non esse naturam humanam

unam in plures naturas species non est cognosci, sed quid in re extra cognitionem existens;

ergo. Confirmatur: si adveniente operatione intellectus, adveniret denuo formalis

unitas naturae humanae auferret divisio in plures naturas species; ostendo, quia per unitatem

formalem, seu indivisionem aufertur formaliter divisio in plures species naturas; ergo si operatione

intellectus adveniente, denuo adveniret naturae formalis unitas, denuo auferretur

divisio in plures species naturas: unde ulterius sic; quia ante operationem intellectus erat

natura divisa in plures species naturas, consequentia mihi certa, quia non potest denuo auferri

divisio in plures species naturas, si immo antea non praeextitit talis divisio: sed

posita operatione intellectus denuo aufertur divisio in plures species naturas; ergo dabitur,

quod admittitur naturam humanam a parte rei divisam in plures species naturas, si operationem intellectus

expectes, ut existat, et det in natura humana formalis unitas. Adde, quia implicat

implicat, quod intellectus efficiat naturam humanam non sit divisa in plures species naturas, si

ex se in tales species divisa est.

Quaeritur 3°. unitas formalis, et numerica identificantur realiter.

... aliquot recentiores, sed defendit ... P. Suarez tomo 1. Metaphysicae Disputatione 6. sectione 1. numero

P. Ruvio quaestione 3. ulis. n°. 36. et alij; est ... certa ... mea propria: etenim

... probavimus unitatem quamlibet consistere in positivo opposito divisioni rei in se

inhaeret nihil aliud ee, nisi, quae ipsa re indistincta, ut est formaliter secum idem spe, l. gne, aut nro; ex quo sic arguitur; na sua habet secum identificatam formalem unitatem; quia cum na ipsa sit identificata individuo, a quo etiam non distinguitur individualis unitas, ob eandem rationem; sequitur unitatem numericam, et individualem realiter identificari cum unitate formali, modo specifica sit, modo generica, secus na humana v.g. identificaret cum individuo, et non identificaret cum aliquo realiter identificato ipsi individuo: et similiter individuum identificaret na hua, quin propterea identificaret unitati formali realiter indistinctae a na hua.

Debet ergo maxime attendi na specifica, et generica, ut inde probemur de unitatibus; nam ea ratione, qua dixi, nam essentialiter ee distinctam, independenter ab operatione intellectus, a singularitate, et praecisive, aut negative advenienti operatione intellectus; ita prorsus de unitate formali asserendum est, quod ante operationem intellectus distincta sit essentialiter ab unitate numerica, et post operationem intellectus ratione praecisiva aut negativa: et quemadmodum na specifica hua multiplicatur numero in individuis, ita ut tot dentur na hua numero, quot fuerint individua; sic unitas formalis multiplicatur numero in individuis, seu unitatibus numericis.

Huius ratio est, quia unitas formalis est aliquid reale in Petro, et Paulo, et Antonio; ergo multiplicatur numero; eandem denudo, nam eandem realitatem indivisam numero ee in Petro, et Paulo per identificationem prorsus implicat, nisi aliud admittat Trinitatis mysterium in tribus creatis, ne dixerimus maius, quam quidem in divinis unica na indivisa solis tribus annectit personis, at hua in huius tot annecteret individuis, ut vix numerari possent; argumentum quoad 1am partem satis praecedenti probatum est, quoad 2am constat ex dictis in hac, et ostendit, quia illud positivum unitatis formalis non est extra individua, neque illis inhaeret; ergo est intra individua per identitatem.

Quod dictum est de na hua in individuorum dicendum est de nis genericis (servatis servandis) nimirum, quod licet unitas generica sit una gne, multiplicatur tamen specifice quia multiplicatur species, cum quibus identificatur. Sic unitas generica animalis multiplicatur in homine, et bruto specifice, sicut unitas specifica multiplicatur numero ob identificationem cum unitatibus numericis, quando unitas generica fuerit superior pluribus

unitatibus etc genericis, qualis e unitas supremi gnis, etc multiplicabit quia suis inferioribus, negss hoc alienum est, sed non conforme nri ulterius.

Obiat. quis. potest multiplicari unitas numerica nae, hoc de facto multiplicata est, quia multiplicet formalis unitas; quia formalis unitas numerica distinguunt; ea est clara in huius, ubi in reale aliquid multiplicat et non multiplicari illud, quod identificat cum re multiplicata. pro ans quoad 2 na unitas formalis comitat inseparabiliter additum nae ita, ut non dentur plures unit formales, ubi non fuerint plures nae, sed de facto non sunt plures nae hum aliogn essent plures spes huae; quia neqs sunt plures unit formales. Rx disting quoad 2am pt; quia multiplicet formalis unitas multiplicatur specifica, concedo multiplicit numerica, nego ans; na quemadmodum dixi nam specificam multiplic no ita dixero de unit formali: illud, quo pro ans, etiam non hct, ad summum formale unitas non multiplicandam spe, donec multiplicet spe na hua, quod non na S.º 3. an predicta unit sufficiant, ut na reddat ulis, l. saltem ad id requirant

S.º 3

An prædictæ unites sufficiant vt na reddat ulis, l. saltem ad id requirant?

Vt ab ulta tituli parte incipiamus, docuit novus quidam Mr. tam unitas formalem, quam numericam requiri necessario ut na reddat ulis, ita ut nulla sine alia sufficiat, probat de unitate numerica: quia na, quae denotat ulis debet multiplicari in inferioribus, hoc autem multiplicatio provenit ab unitate numerica; ergo requiritur unitas numerica; non placet, et ni mea mens errat, oppositum illius, quod intendit recens hic Mr sic ondi. nam si na exigit multiplicationem, quo pacto exigit unitas numerica, a qua provenit

indivisio in plura individua realiter distincta: in gra sic argtor. ablata divisᵉ in plura individua aufert multiplicatio nã specifica in individuis, et illa posita ponitᵘ multiplicatio; ergo ad multiplicatᵐ nᵒ postulatᵘ unitas numerica, sd potius divisio, et unitatis ablatio: ans pr, qᵃ ablata divisᵉ in plura individua, nᵒ dantᵘ plura individua, sd nã spcifica multiplicari nequit in individuis, nisi dentᵘ plura individua; ergo ablata divisᵉ in plura individua, auferretᵘ multiplicatio nã spcifica in individuis. iam vᵒ qd posita divisᵉ, ponantᵘ plura individua solis ipsius luxe e. Restat ergo ut pbemus 1ᵐ coᵃ pr sic

Per unitᵐ numericam aufertᵘ fraliter divisio in plura individua; ergo ad multiplicatᵐ realem nᵒ postulatᵘ unitas numerica: ans cstat ex iᵃ dictis; nam unitas numerica e indivisio in plura individua, sd divisio in plura individua aufertᵘ fraliter per indivisᵐ in plura individua; ergo divisio in plura individua aufertᵘ fraliter per unitᵐ numericam; ergo haec nᵒ reqr ad realem multiplicatᵐ; secus ad multiplicatᵐ realem, seu individualem postularetᵘ illud, per qd aufertᵘ multiplicatio.

P. 2. unitas numerica, et divisio in plura nᵒ opponuntᵘ cdᵉ, ss n. divisio in plura individua, et indivisio in eadem plura: sd ad multiplicatᵐ nã, quae reddr ulis, reqr per se divisio in plura individua; ergo nᵒ reqr indivisio; tenet coa, qᵃ aliogn ad eandem multiplicatᵐ nã postularetᵘ duplex extremum cdᵐ. Cfr, qᵃ qd destruit necessᵐ ad ule, nᵒ postulatur ad ipsum ule, sd potius requirit; sd unitas numerica destruit divisᵐ, et multiplicatᵐ nario requisitam, sm adversarios, ad ule; ergo talis unitas potius repellitᵘ, quam postulatᵘ. Cfr 2ᵒ nã dia het unitᵐ singularem; e. n. una nᵒ soᵒ quasi spe, sd etiam una nᵒ, et tn nᵒ e ulis soᵒ defectu multiplicationis, et divisionis in plura individua; ergo qᵃ ad nam ulem, potius reqr divisio in plura nᵒ, quam indivisio, seu numerica unitas. Qd clarius cstabit, si finges nãm diam amisisse numericam unitᵐ per divisᵐ in plura nᵒ; iam n. eet ulis, soᵒ qᵃ (alijs suppositis);

auferret unitas numerica, seu indivisio in plura individua, sed potius unitas obest, quam prodest naturae ulli.

Adde, quod si Petrus, et Paulus essent idem numero, auferretur multiplicatio realis naturae specificae, quae dabatur in Petro, et Paulo, et hoc non, quia posita fuit unitas numerica, et ablata divisio; ergo potius destruit multiplicationem naturae specificae in inferioribus unitas numerica, quam adstruit; imo ex unitatibus numericis, quae de facto dantur, coarctant extensionem, et multiplicationem realem naturae; nam si eae unitates non darentur, sed auferrentur, perdivisionem realem in alia plura maiori potiretur multiplicatione reali natura, ut apparet manifestum, si Petrus divideretur, (per possibile, vel impossibile) in plures Petros, et Joannes in plures Joannes; itaque non plures homines numero essent, quam modo sunt, ratione ablationis unitatis numericae: unde concludo ad plurificationem realem naturae, ut plurificatio est, potius exigit divisionem in plura individua, quam unitatem numericam, seu indivisionem. dixi, ut plurificatio est, quia ad identificationem praeter cum subiecto numerica ipsa unitas requiritur, quae est aliquid positivum, et ita ut natura dicatur de Petro, et Paulo, requirunt entitates Petri, et Pauli, verum, ut hae entitates sint distinctae, et natura in illis plurificetur numero, requiritur divisio Petri a Paulo, non unitas numerica inter Petrum, et Paulum. Hinc iam constat, quam efficax fuerit argumentum supra tactum doctissimi recentis Magistri.

De unitate formali duo censeo, 1um, requiri ad quodlibet universale peculiarem unitatem formalem, non tamen sufficere, ut naturam reddat formaliter universalem, quin de se habit tanquam fundamentum ut resultet universale formaliter, adveniente postea forma universalitatis. Recipiunt hanc resolutionem, quoad utramque partem, Complutenses q. 2. in praefationem Porphyrii. a. 2. conclusione 2: 1a pars probatur, quia quodlibet peculiare universale exigit peculiarem naturam, et detractum conceptum speciei, vel generis de pluribus praedicabilem; ergo petit unitatem formalem peculiarem; antecedens patet, nam universale quodlibet petit non esse divisum a se ea ratione, qua unum detractum universale est. consequentia probatur, quia per unitatem formalem constituitur quodlibet universale in suo conceptu specifico, aut generico detracto; natura hominis per unitatem formalem in conceptu specifico detracto, at in conceptu detracto generico; si non aufferetur

unitas gralis a na sua, ita n eet univu detractu, receptu, specificu, sed plures, neqß ita eet ide ule detratu, sd aliud, ... de ... bit ... illa gralis unitas ... sit ... detratu ule, ... inconve. sentit unitas specifica sit ... ... ipse ... oppositu ... divisionis na ... divisione ... specifica, genericae ... grale tanquam gd intrinsecu ... individua ...

Posterior ... gars ... ex indifferenti ad hoc, et illud individuu, ... g non sufficit gralis unitas ad ule gralitas ... admittit ... pbo cong, q per grale unit... nisi adveniat ... abstractionis ... constituit na indifferens, ut sit in hoc, et illo individuo, ... pbo; ante operis intus dat gralis unitas in na, nec tn dat indifferentia ad hoc, et illud individuu, sed ... detratio ad hoc, et illud; q per grale unit... n ... na ulis gralitas (hoc intellige adaequate, aut ultimo) ... ule per aptitudine ad essendu in pluribus, unu ... pluribus inee, n per actu q debebat ee unu ... indiff. ad identif. c pluribus, nec sufficiebat actualis identificatio, et exist... in pluribus, si abeet indiff., ut ... per ... qua, l ipsa gralis unitas etz patit, quo ... pacto constituet na unu indifferent ad plura gralis unitas.

Probat ... recentior quida ingenio ... na ... ... q ... unit... grale ... q gralis unitas ... constituit ... ... indivisas in plures ... na ... ... q ... plures individuas ... divisibilis, et ab illis abstrahit, ... divisibilis in plures ... differentijs specificis, aut numericis, in qq ... ... multiplica... ... ... indivisibile in plures ... ...

... Hoc ... recte pbat unit... grale ... constituere na ... adaequate ... ... bane unit... grale, qua ... na ... constituere ... ... q sine multiplic... ... in na ... individuis in plures ... na; ... ule ...

careret divisio formali; Ut in roe talis ulis spe vere constituit na [illegible] [illegible] partialiter per unit. fralem, quam non het, et in plures spes [illegible] divideretur cuius individua [illegible] si non haberet amitteret unit. fralem [illegible] in plures species [illegible] divideret, non maneret idem ule, sed [illegible] requireret aliam unitatem fralem diversam constitutam partialiter et idem in [illegible] [illegible] dici ad qdlibet ule requiri unit. peculiarem fralem, quae constituit in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ab hoc magistro, qd requirat alia unit. [illegible] [illegible] ulem [illegible] per unit. fralem [illegible] multiplicat in individua quae nullo alio pacto [illegible] deberet, nisi qa deficit indiff. adeo ne [illegible] [illegible] S. 4. q. sit ppria unitas na ulis fraliter tandem cludr.

S. 4

Qua sit ppria unitas na ulis fraliter tandem cludr.

[illegible] fralis unitas non sufficiat ad naturam ulem fraliter constituendam cogemur aliam investigare, [illegible] [illegible] antiqui nri duces investigarunt, et post [illegible] [illegible] invenerunt; aliam ab intus provenientem, quam S. Thos docet opusculo 56. [illegible] [illegible] [illegible] unum in cognit.e et 10 Met.e Lect. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] singularibus, et aliqua na una [illegible]; quae possit dici spes, [illegible] [illegible] [illegible], et unum id, in quo oia inferiora conveniunt, et sic [illegible] [illegible] intus spes sit indivisibilis, q realiter [illegible] dividatur in diversa individua; [illegible] [illegible] quam S. Thos [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cognit.e [illegible] [illegible] unitas [illegible], quae [illegible] distinctam a numerica, et frali [illegible] [illegible] [illegible] singularum [illegible] examinarunt [illegible] fralis, et numerica unitas [illegible] existunt independenter ab intus opere; [illegible] unitas [illegible] ab intus

pendet, ut illo ab operare cessante; cesset iterum praecisionis unitas. Deinde unitas formalis,
et numerica interioribus ; qq nã cois ; unitas vº praecisionis n ita; tandem
unitas praecisionis constituit nãs ules indifferentes ad identit. c pluribus inferioribus, a qq
quasi separaverat, et Liberaverat; at unitas formalis, et numerica nequaquam reddunt
nãs insignificantes, et a singularibus inferioribusve liberas.

Hec ḡ unitas ē propria nãe ulis, ultra formalem, necessº requisita. Admittunt
plausibiliter hanc opinionem nris temporibus, maxime ꝗ recepta a D. Thõ schola. Ex nris
eam amplectuntur P. Suarez. tomo. 1. Met. disp. 6. s. 2. nº. 14. et 16. s. 9. nº. 2.
Dimbt. q. 2. in praefat. Porphyrij. a. 2. x. 3. P. Ruvius. q. 4. ulis nº. 55. et sequentib.
apud quos videantur Capreolus Sonzinas; Caietanus, Sotus; et Aegidius. P. Carleton
Toletus in quaestionibus ulibus. P. Hurtº satis acriter: disp. 9. Metª. s. 7. § 64.
et in nova edit. 79. nolo plures. Sed et in hac opinione sic insigne ꝑposita
adeo magna concordia sit, n tn adeo magna ē in explicanda hac praecisionis
unitate; alij n. existimant consistere in quadam privne ab intu in nis ulibus
causata: alij in spe impressa, alij in ente rõis, et denique alij in actu
intus nãs ab inferioribus praescindente.

C postremis sentio unitatem praecisionis nihil ēē aliud, quam
cognitionem praescindentem nãs ab inferioribus; allego Phum 1º de aia. textu. 8. ubi ait.
ulē aut nihil ēē, aut posterius ēē. Hoc ē, ulē, aut nihil ēē, aut post
operationem intus ēē, ut ibi D. Thõs, Albertus Magnus interpretantur: ideo fortasse
dixit commentator intum facere in rebus ulitatem; et 12º Metª. commento. 4.
ait. ulia apud Arilem ēē collecta ex partibus in intu, qª accipit inter
ea consimilitudinem; et facit ea unam intentionem. in eadem ē sentª S. Damascenus
Lib. 3. de fide. c. 11. initio.

Non opus erit multa insumere in explicanda hac
praecisionis unitate, si recte teneant, q̄ alibi dedimus de distne rõis praecisiva;
ē. in eadem doctª; breviter. tn ꝓ psenti instituto. nã bua. exi. g. ante
rei ē distincta formaliter ab individuis, c qq realiter identificat; et roe
illius nã bua pluribus individuis identificata, individua illa plura
conveniunt in eadem nã specifica bua; advenit intus, et attingit illam;

svenię individuorę in nā s. z, n cognitis differ, et media inadequata verę individualię psciendo nā, in qua sveniunt et quasi separat ab ipsis roibus differendi. unde nā sic pscisa, ut separata a differ, in gg multiplicat, e in intu una indivisa; ipsa cognitio pscisiva, et inadequata e unitas psciones; sitiens nā una pscisive.

Probo nunc per hanc unit. reddi nā ulę fraliter in essendo (nę de hoc huc usqß sermo fuit) illa unitas psciones nę intentionaliter pscisivè sine singularibus; l.g indifferę ad plura; ex se nā erat una spe, et in pluribus; l.g c sa deficeret ad ule si hoc advenit per unit. pscionis, adveniet etę per eandę, qd nā ulis fraliter; ans stat ex doct.a dist.e pscisiva rois; reliqua partim stant ex dictis unit.e frali, partim sstabunt ex infra dicendis.

Sfr, qa singularia impediebant, ne nā eet ulis, et indifferens a p.te rei; l.g si per actę abstractionis redder liberat intentionaliter nā ab inferioribus, et singularibus, per actę abstractionis sstituet nā una indifferens ulis. Adde, qd unitas psciones e unitas per logię ad realę, et intus n pote efficere, ut ea heant unit. realiter indiff.a, quae n hent realiter unit. c indiff.a; l.g intus obta realiter et detrata facit unę, n reali unit.e, sd rois, quatenus versat c.a illa plura ut svenientia intentionaliter adunando, et relinquendo nā in intent.e, donec adveniat intus, alia cognit.e intentionaliter secans nā ulę in suas inferiora, qd nihil aliud e, quę cognit.e clara, et nā in suis singularibus divisę agnoscere; et sane per hanc unit. nā sstituenda ulę, l ex eo sstat, qd n sit alia, per quę fraliter sstituat talis, ut ex s.a dictis liquet, ubi phavi unit. numericę n requiri, et fralę n sufficere, pterquaqd, ut cois doct.a fert, ule fraliter n dant signę, l.g.o e manifestę ab intu postea pvenire illud, per qd nā antea n ulis reddr ulis fraliter, qquidę a p.te rei debet existere, qdq independens e ab intu; hoc autę, qd ab intu pvenit, et quo nā reddr fraliter ulis

vocamus unit. pcisionis.

Quodsi vera ss, quae de unit. pcisionis diximus, reijciendi ss illi doct. qui superius aliter sentiebant; et imprimis ij reijciendi, qui unit. pcisionis ostitui affirmabant per quandam privat. ab intu caussatam; nam ut alibi argutabar, vel ista privatio, e privatio realiter existens, vel solum intentionaliter: si realiter, rogo qd neget in na uli? si in. negat identificat. c individuis, realiter auferret talis identificatio, et ita intus potent efficere, ne individua sint realiter idem c na uli, quatenus caussare potest illam neg., seu privat. Confir., nam impole e, ut denuo ponat privatio realis, qn denuo auferat fra positiva a subto capaci; sed intus nequit auferre fram positivam a na uli; ergo nequit ~~efficere~~ efficere privat. in na uli ~~[illegible]~~ et urget nam posita illa privat. adhuc na e idem c suis singularibus; ergo n e privatio realis stractionis na ad singularia, nisi forte sit admittas fram, et privat. in eadem na, nec sufficit si dicas illam privat. n negare simpliciter stract., sed negare illam intui; nam hoc nihil e aliud, quam dari neg. cognitionis na ut stracta ad singularia; si. n. ee stractam per intum e ut stractam cognosci, ee in intu n stractam, erit cognosci n cognitam c stract., qd dicit cognit. na, et neg. cognitionis stractionis, et hoc ego stendo in mea doct.

~~Alij doct., qui putabant unit. ulis ee entia rons, refellendi~~ atque, 1.o si illa privatio so' het ee obiive in intu, so' hebit cognosci; at n semper cognoscit na c privat. stractionis, quo fit ulis, sed saepe fit pcisiva cognoscendo nam n cognitis singularibus; ergo illa privatio n het ee obiivum, tm, si per illam ule ostituit fraliter, seu n fieret na ulis fraliter, donec cognosceret c illa privat., cuius oppositum so pbavi; recole, quae latius dixi ca hanc mam, dum de dist.e rons disputarem.

Alij doct., qui putabant unit. ulis ee entia rons refellendi atque ss. 1.o quia hic n agimus de ulite ficta; deinde quia si unitas ulis e ficta ergo fictitie e unum ipsum ule, ac proinde n erit verre ule, sed chimarice, et fictitie. Rursus antequam intus aliqd fingat, ex eo pcisa, qd cognoscat nam n cognitis inferiorib., manet na intentionaliter una ad plura indifferens, ergo ulis fraliter;

frustra ergo s'addit ens rationis; nisi forte nomine entis rationis intelligas denominationem extrinsecam actu praecisionis non ubi communicatam, nam tunc lites cessabunt.

Hi etiam reijciendi sunt, qui existimabant universale constitui formaliter per speciem impressam; nam ut libris de anima tractabo, species impressa non est in actu 2°, sed est principium effectivum cognitionis expressae, quae formaliter, et in actu reddit obiectum intentionaliter existentem in mente: ergo species impressa non est formaliter unitas praecisionis: probo consequentiam, nam unitas praecisionis seipsa tamquam forma praescindit naturam a singularibus: sed species impressa non praescindit formaliter naturam a singularibus; sed efficit illud quod formaliter praescindit; ergo non est species impressa formaliter unitas praecisionis. Quibus iunge, quod intellectus est principium effectivum cognitionis expressae praescindentis naturam; et nihilominus non dicitur unitas praecisionis; ergo sola efficientia cognitionis praescindentis non sufficit, ut reddat efficiens, unitas praecisionis; atqui totum munus speciei impressae est efficientia nitiae; ergo. 5° § adducunt, et solvunt aliqua contra superiorem doctrinam.

5° §.

Adducunt, et solvunt aliqua contra superiorem doctrinam

Obies. 1. universale formaliter est commune pluribus; ergo universale formaliter non constituitur per unitatem praecisionis. antecedens admitto; probant consequentiam, quia unitas praecisionis non est communis pluribus; sed si unitas praecisionis constitueret universale formaliter, unitas praecisionis esset communis pluribus; ergo unitas praecisionis non constituit universale formaliter, secus asserremus universale formaliter communicari, et non communicari; communicari quidem, quia ex definitione id constat; non communicari, quia, ut evitet, opus est ut omnes eius communicent; non enim homo diceret communicari; si solum communicaret alius; ergo si unitas praecisionis non communicat, non communicabit universale formaliter.

Respondeo distinguendo antecedens est commune pluribus sumptum materialiter, quod affert in recto concedo antecedens: sumptum formaliter praecisionem, quod affert in obliquo, nego antecedens; itaque de Petro, et Paulo non praedicatur cognitio, quae affert in obliquo a natura huius universalis, sed praedicatur ipsa natura

bua, q affert in recto; et si dicimus. homo est bo, non vero Petrus est ulis. Aliter
stingit in coicat aialis, qd e n sit adequatz, qd affert in recto ab boe, inde est
qd si coicaret n diceret bi coicari; in na vo uli, e n afferat in recto
aliqd pter ipsu male, et si n coicet frale, dicet absoluta coicari na ulis,
n reduplicative ut tali. fraliter, sd significative illa, q est fraliter ule.

Obies 2o. hoc pso stingens est: al e ho; ig et hoc, n
al est ho; coa est evidens, na q unu gratz est stingens, oda debet etz ce sgens:
ig pcisionis unitas n est actus intus, sd qd oio ans oper intus: pt coa, q
illa pso pote ee aliquando vera, nulla interveniente oper intus pcindentis; sd si re
ipsa eet vera, ut pote, al distingueret realiter ab boe; ig eet al realiter pcisus
ab boe; ig per unit pcisionis independentz oio ab intus oper. Sfrari pote hoc
argtz: al ee idz e boe n est cognosci, ut idz e boe; ig n ea idz e boe, n est
n cognosci ut idz; sd re ipsa realiter ab boe distingui.

Rx neg ans secundo, xa ea, q in summulis late docui, ubi pbavi
illa pso ee in ma nali, si in sensu identico capiat, qd breviter ostendo;
illa pso est in ma nali, cuius gratz nequit abee a subto, sd ab aiali nequit
abee, i seiungi realiter ho; ig est illa pso in ma nali: qd si ocedis ee in
ma stingenti, necessu erit ocedas effici posse, ut ho realiter seiungat ab
ali. Ad sfl ocedo totz, caterz e illa negativa n al est idz e boe, sit im-
polis in sensu i tacto; inde est, qd nibil svincat pro otraria senta pcisionis
unit intertionalz.

Obies 3. frale ulis est unitas, sd hoc unitas n pote ee actus
intus; ig lest ens rois, l aliqd existens independenter ab oper intus: minor P.
a q cognitio bet unit singularz, unitas autz singularis facit unz no, et ideo
n pote ee unitas efficiens unz in multis; ig actus intus n pote ea fra, et
unitas ulis. Rx neg min. Ad pb distinguo mai: cognitio bet in se
unit singularz, qua indivisibilis est in plures cognit, admitto mai; unit
singularz, qua e indivisibilis in repsando, nego mai; ig illa cognitio, q est
unitas pcisionis na ulis in suo ee singularis est; n tn est singularis in

regsando, sd cois; et hoc sufficit, ut nã sit ulis; negß illud impedit ... c' nã ulis n identificet c' unit. gscisionis, sc haec sit singularis in re; sufficiet singularitate realiter nã, rei, cuius se h'et oio extrinsece.

Obies. 4. ex doct.a tradita inferri qd. sile Trinitatis indiv... mysterio; cg.a plusquã f.a; ans. pr, nã infert una nã hua v.g. ee in pluribus individuis realiter distinctis, sic eadē nã dia e in tribus personis. Rx neg ... .n. discrimen evidens, dia nã eadē nº coicat per ident. absqß sui multiplic... tribus divinis suppositis, at nã hua n coicat sine sui multiplicat. pluribus in dividuis; sd diversa nã nº coicat Petro, et diversa Joanni, sc qualibet sit spei.

Obies. S. nã hua a p.te rei distingr essaliter ab individuis, ... e ab illis gscisa; cg et una apta ee in pluribus; cg dat a p.te rei, ut gralis ulis: ans a me scedit; 1.a coa pr, nã nã ee gscisā, et ee distinctā idē ē; ... ee roe gscindenti distinctā, et ee gscisā idē e; sd per me scedit, qd essaliter distinguat a p.te rei; cg debet scedi, qd essaliter gscindat. qd autē sit una, ... 2.a coa adstruebat pr, q.a nã ee plurificatā gvenit ab individuis; cg si e ... ab illis gscisa, n erit plurificata, sd, qd plurificatē n e, e unē; cg illa nã ... erit: nec sc recurrere ad defectē indiff.a, nã c' detratio nã gveniat a singularibus, tandiu erit indifferens, quandiu fuerit gscisa, et separata singularibus; qe ginda si admittit a singularibus gscisa, admittenda etē erit indifferens ante intus oper.; ut qd cg sfingimus gscisionis unit. intus ... misterio fabricatē.

Rx dando ans, et disting.do 1.a coens (neq.º de mo loquendi sit) cg e gscisa ab oi detrat. ad unē, nego coā; e gscisa. i. essaliter distincta, scedo coā. distinguo etē 2.a coens; cg e una spe, seu unit. grali, scedo coā; unit. gscisionis sstituente nã in statu indiff.a ad plura, et auferente intentionaliter detrat., nego coā. Ad illa, q in gf. 1.a coa adducunt, sstabit, si dist. illi applicata exponat. cg. negavi illā dist. essalē inter nã, et individua sstituere nã huā separatā ab oi detrat. nã nã, q e in Pro etē sono gralit. distinctē ab ipsius Pri singularit. e gpria Pri, negß identificari pote Joanni, ut alibi

docui; q' ē detrata graliter ad Pru, nec bet indiff ad Joannē; idē dixero de na, quæ in Joanne, et Antonio ē; debet ẽg advenire aliqua unitas gscisionis, quæ saltē intentionaliter gscindat nā ab illa grali detrat. ostat hinc nō sō a singularitatibus individuorū gvenire realiter detratio; sed etiā a diffijs peculiaribus, seu indivisionibus gralibus, nō graliter acceptæ, et qut odistinctæ ab individuis realibus. sed de hac ma aliq latius.

Obies. 6. si illa detrat, q̄ opetunt nā in individuis impediunt, ne sit na graliter ulis. ẽg tandiu manebit incapax ulitatis gralis, quandiu illa detrat persistiterint, sed nullo opere intus auferri posst, qquidē ss realiter in ipsa nā, quæ identificat realiter c' singularitatibus; ẽg qnuis intus operet, nunquā ita nā gscindet, ut ulē graliter illā afficiat. et ofr, nā etiā postquā advenit unitas gscisionis intentionalis, vere bet nā suas singularit, et ē detrata ad Pru et Paulū absqß ulla indiff, ut in alijs sit (meritis operationis intus) in qq a g te rei nō ē; ẽg illa gscisionis unitas nihil oio oducit ad nā ulē graliter ostituendā, qquidē nihil oducit ad singularit a nā removendas, quæ gralē ulit impediunt.

Rx disting coens; ẽg tandiu manebit incapax ulitatis gralis a g te rei; ocedo coā: intentionaliter, nego coā. illa detrat gvenientes a singularitatibus impediebant qdē, ne nā eet a g te rei ulis graliter, nō tn impediunt, ne sit intentionaliter ulis per unit gscisionis, quæ lt nō liberet realiter nā a singularibus, liberat tn intentionaliter gscisive in qm cognoscit nā, nō cognitis singularit, et in hac cognit nō ē nā c' singularit, sed potius absqß illis: et sic erit una nā per intū indifferens, et ex se apta, ut sit in pluribus. Iā ofratio post hac nō urget: lt.n. adveniente unit gscisionis maneat nā realiter detrata per singularit, nō tn manet intentionaliter detrata; sed potius intentionaliter indifferens, ut in hoc, et illo cognoscat identificata, postquā gscisa ē.

Obias. 7. l. ex mea sent inferi ulē graliter ostitui per

ens rois; ac pinde n per unit. pcisionis, sequela pr, na ut ulis stituat fraliter, exigit, ut cognoscat na sine singularitatibus; sed sic cognita e ens rois; g ula fraliter stituit per ens rois; minor p. na impole e, qd na sit sine singularitatibus, g na sine singularit. qd fictitium, et sol. bens ee obtive in intu cognoscente na aliter ac e, l ee pote; g e ens rois. Rx neg sequelam; ad pbm; duplicem sensum admittit maior pp; 1us e, qd cognitio debeat cognoscere nam tanquam realiter spoliatam singularitatibus, et sic admittenda n e, sd neganda. 2us, ita ut debeat cognosci na, et n c singularitatibus, et sic scedenda e, minor vo neganda. Ad cuius pbm distingo ans, impole e, qd na sit realiter sine singularitatibus, scedo; impole e, qd na sit intentionaliter sine singularibus cognitis, nego ans. c autem hoc 2o pacto existat na ulis fraliter sine singularitatibus, n e pfictitia; eet vo, si 1o mo existeret, l sic existere cognosceret.

Dices na e a pte rei singularitatibus identificata; g si n cognoscatur c singularibus identificata, cognoscet aliter ac e, ac pinde habitu fictio, l ad minus error, quoties ula fit. Rx scessa pp, q ans e, nego illam, q coens, nam bene Phus. 2. Physicorum c. 2. Abstrahentium n e mendacium. quis unquam sonniavit me fuisse mentitum quoties Deum cognovi sapientem, et talem appellavi? ulterius dia perfe signata ex innumeris, q diam ent. ornant in re? numquid semper erramus sensibus, l intu, qdo res inadaequate percipimus? hinc etiam pbare ... per beatam visionem fingere, aut errare, q per illam n adaequate penetrant omnes perf. diam; (ad minus malem) aliud g e n cognoscere oe, qd res het in se; aliud cognoscere rem aliter ac e; nam hoc posteriori mo reigit, q ex pte obti cognoscit rem c aliquo prato repugnanti, l qd n het in se. prsus audiendus S. Thos. 1. p. q. 85 a. 1. ad 1m. Dicendum qd abstrahere stingit dupliciter uno mo per mum spositionis et divisionis, sit c intelligimus aliqd n ee in alio, l ee separatum ab eo; alio mo per mum simplicitatis, sit c intelligimus unum nihil sciderando de alio; abstrahere g per intum ea, q sm rem n ss abstracta, sm 1m mum abstrahendi, n e absq falsit.

sed 2º modo abs[...] sive per [...], q. n. si abstracta sim re, n. habet falsit.; et in sensu apparet.] vide ibi exa satis apta ad presentem mam. S. 7. an abstractio constituens na. fraliter ule fieri debeat ab oibus individuis, l. sufficiat ab unico.

S.º 6

An abstractio constituens na. fraliter ule fieri debeat ab oibus induis, l. sufficiat ab unico?

Varie pote na. ulis comparari ad individua, nam e alia sint polia tm, alia futura, alia existia, quaeri pote, an debeat abstractio na. fieri ab oibus individuis tam polibus, quam futuris, et existentibus, l. so. a futuris, et existentibus, aut saltem ab oibus existentibus; qd si negss ab oibus existentibus debet abstrahi, rogamus, an sufficiat, qd abstrahat ab unico individuo, ut na. reddat fraliter ulis. obseruari tn debet, aliud ee, qd unicum individuum occas. praebeat abstractioni oium, aliud so. abstrahi ab unico individuo nam, et sic ee ulem fraliter: in priori sensu q. n. examinamus, si .n. na. abstrahitur ab oibus individuis, manebit oio ulis, sive abstractio fiat sumpta occase ab unico individuo, sive a comparate plurium silium inter se.

Hoc supposito sit 1a xo. ad nam ulem n. reqr, ut fiat abstractio ab oibus individuis (qqd sit, an fieri possit ab aliquibus, qn fiat ab oibus) sufficeret, si ab aliquibus abstrahat na., q. fit ulis. xo. probanda e hac roe: na. hua. v.g. ut ulis fraliter sit, sufficit, qd sit una unite precisionis, et apta ee in pluribus; sed si abstraheret ab aliquibus individuis, etsi n. ab oibus, eet una unite precisionis, et apta ee in pluribus; g. eet na. ulis: g. ut na. sit ulis, n. reqr abstractio ab oibus individuis. Confirmatur si quatuor individua tm eent polia, et reliqua impolia;

na. Uia. eet ulis, suppositis abstract.e ab illis, quaevis individuis; q. ut na. sit ulis; nec requiri abstractio ab oibus futuris, et possibilibus; eadem ro probat n. requiri abstractionem ab oibus existentibus, ut na. sit ulis.

Sit. 2a. x.o na. debet abstrahi ab oib. illis individuis, rui quorum est ulis formaliter, et nullo pacto sufficit abstractio ab uno tm. pr. x.o, quoad 1m. pbs. abstrahi na. est illa cognoscere, n. cognita singularit.e, c. qua idem realiter est; ergo rui illorum est ulis, a quibus abstracta est; ans pt: cõa pr., na. si illa na. ulis abstracta n. e a Pro. v. gratia caussa; ergo illa na. n. est idem c. Pro.; tenet cõa, na. si eet idem c. Petro, et ab illo abstracta, quidem cognoscit, n. cognita singularit.e Pri; ergo illa na., q. cognoscit, n. cognita singularit.e Pri n. abstrahit a Pro, n. est idem c. Pro, sed abstrahit individui ...; quae cognoscit n. cognita na. Pri, qd. si supponas na. Pri etiam cognosci; sed cognita sl. singularit.e Pri, ut abstrahente na., n. cognitis singularitatibus aliorum individuorum: ... est; na. rui illius individui, na. n. est ulis formaliter cuius est detracta, nec intentionaliter indifferens, sed per te illa na. rui Pri n. est intentionaliter indifferens, quidem n. est ab illo abstracta, sed potius cognita c. singularit.e; ergo n. est formaliter ulis rui illius. ergo ut sit formaliter ulis na. rui alicuius individui, oportet, ut ab illo abstrahat.

2.o illa na. q. dr. formaliter ulis rui aliquorum, a quibus n. abstrahit, l. est in illis realiter identificata, l. n. est identificata realiter; si 2m.; ergo n. est ulis rui illorum: cõa est plana. si 1m.; ergo c. supponamus esse formaliter ulem rui illorum, supponi etiam debet, qd. n. cognoscant singularit.e, secus n. eet ulis formaliter, ut nuper argebar: tunc sic, illa na., q. est formaliter ulis, est in illis individuis realiter identificata, et cognoscit, n. cognitis singularitatibus illorum individuorum; ergo praescindit, et abstrahit ab illis individuis; cõa constat, q. nihil est aliud na. ab aliquibus abstrahi, quam cognosci na., quae in illis est realiter identificata, n. cognitis singularitatibus; ergo c. sic cognoscat na. in hoc eventu, na. abstrahi ab illis individuis concedendum erit: manifesta ergo contradictio est, qd. na. sit formaliter ulis rui eorum, a quibus n. abstrahit.

Confr., na. l. illa na., quae est in illis individuis, facta est ulis ab

ab intu, l. n. sed alia? alia ee n. potest, q. na ulis vere potest praedicari de suis inferioribus, et n. potest vere praedicari de inferioribus alia na, quae in inferioribus bis n. sit; si dicas illam nam, quae in illis individuis est, fuisse ab intu factam ulem; urgeo, nullo alio pacto intus reddit nam aliquam ulem, quam illam abstrahendo ab inferioribus (quandiu n. cognoscit eam cum singularitatibus, n. illam efficit ulem) ut ex dictis constat; ergo si redderetur ulis fraliter ab intu, abstrahit a suis individuis; ergo na debet abstrahi ab illis, rn quorum est ulis fraliter.

Pr. 2. quoad 2am partem, nimirum quod n. sufficiat abstractio nae ab uno tm individuo; nam ut na sit fraliter ulis, debet abstrahi ab ijs, rn quorum est ulis, (hoc mo notabam) ergo si so abstrahit ab uno, n. erit fraliter ulis rn aliorum; sed negative rn ipsius individui, a quo abstrahit, quia ad ulitem fralem n. satis est posse nam in uno ee, sed opus est, ut sit apta inee pluribus: adde, quod si a solo uno abstrahit, n. est indifferens ad plura, quod sic postulat ad ule fraliter.

Praeterquamquod instaurari argum potest in factum; l. illa na quae ab unico individuo so abstrahit, est in alijs, l. n.? si n. sit in alijs; n. poterit ee ulis, defectu identitatis cum pluribus: si dicas ee in pluribus, ultra interrogabo, an et cognoscantur singularitates, l. n.; si n. cognoscuntur singularitates; ergo cognoscit na, quae est in illis, et illae n. cognoscuntur; ergo praescindit na ab illis, et abstrahit a totum suppositum, quod ab unico so individuo abstraheret. Si dicas tandem cognosci singularitates; ergo illa na n. est fraliter ulis rn illarum singularitatum, cum sit iam detrata, et n. indifferens, etiam intentionaliter, cuius oppositum reqr ad ule frale; rn vero unius individui so, l. n. potest ee indiffa, l. si ee potest, n. sufficit, cum debeat ee ad plura.

Sit 3. 2. et si n. requirat per se na abstractionem ab oibus individuis, ut fiat fraliter ulis, potest tm optime ab oibus abstrahi, tam existentibus, quam futuris, et polibus; pr. hoc oia conveniunt in na coi; ergo potest abstrahi na ab oibus, consequentia patet, quia potest cognosci, nulla cognita singularitate, tam poli, tam existenti, aut futura; et cum hoc sit abstrahere nam ab existentibus, et polibus singularitatibus poterit dari abstractio ab his oibus, ans. in enthymemate pr., nam cum veritate dicimus de oibus

futuris, et polibus. qd sint hoes, sd in hoc, qd esse hoes n differunt ab existentibus; qa oveniunt cu illis in na coi hois.

Cfr. in his ppbus, quas Li vocant aeternae veritatis, a tempore absolutas Antichrus e ho. Petrus polis e ho, etc., de his duobus in prat cu verite ro hois, st et de alijs existentibus; qa oveniunt in roe hois; coa qa de illis pr ro hois n diversa spei; qa eiusdem; qa eadem ro specifica hois e coi illis individuis; secus n posset de oibus eadem ro specifica cu verite prari. qd autem prat, cstat; qa ut de Antichro dicat, qd sit ho, n requir, qd existat, aliter haec pp Antichrus e ho n eet aeterna verit, neqs a tpore absolveret; unde ccludo, qd dat ro cois, debet ee abstracta ab illis; aliogn n eet praliter cois, ut vere e; ho ut sic neqs dicit ex se singularit Antichri, l Petri polis, aut existentis; unde S. Thos opusculo 49 ait. ipsa na hua in intu het ee abstractam ab oib individuis et ideo het uniformem rom, qut e essaliter silitudo oium, et eius ro ad oe individuum, qd fuit, et e, et erit, e una.

Sed obies. Antichrus, et reliqua individua mere polia nihil actu ss; individua vo existentia ss aliqd actu verum, et reale; sd enti reali, et enti nulla dari pote ro cois; qa individuis mere polibus, et existentibus nulla pt dari ro cois: qa neqs ab illis pote abstrahi. Cfr. qa si abstraheret actu ro cois hois ab entibus polibus, entia polia eent actu hoes, qd absurdum e. sequela pr, nam illa ss actu hoes; qa actu hent nam huam; sd entia illa polia actu herent nam huam; qa eent actu hoes; minor pr, quoniam abstrahi actu nam ab aliquo, e ab illo mente separari, in quo actu e.

Rx disting. maiem: nihil actu productum ss, ccedo maiem: nihil actu pole ss, nego maiem: minor ccedenda e, et coa neganda, qa ens pure pole, l futurum n e n ens; sd e ens, st n actu existens, qd vo ncit hera neqs existens n vo qd sit neqs. n aliter solvenda e cfirmatio, a quo. n. ut actu abstrahat na a polibus n requis, ut actu sint hoes existantes, sd sufficit si actu sint hoes poles, qa n abstrahit ro cois hois existentis, put existentis, sd hois ut sic; quae

tenus abstrahit ab existentia, et convenit hominibus possibilibus: ad illud, quod in oppositum adducitur, scilicet actu participari naturam hominis a possibilibus dicendum est actu participari possibiliter, non actualiter, eo modo, quo dicere solemus ea actu possibilia non existentia, quae scilicet [illegible] act. [illegible] possibilitate, non actus [illegible] abstractionis ipsius existentiae in re. usus nihilominus [illegible] modo loquendi [illegible] non infrequenti, et si non nemini [illegible] q. [illegible] de aptitudine naturae universalis. §. 1. multiplex aptitudo premittitur, et quae sit propria naturae universalis declaratur [illegible]

Q.º 11.

De aptitudine naturae universalis

§º 1.

Multiplex aptitudo premittitur, et quae sit propria naturae universalis, declaratur

Non minus difficilis [illegible] quam [illegible] expediendae [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] veritatis [illegible], eo [illegible] quia [illegible] aliis [illegible], et [illegible] discipulos [illegible] existimamus; quapropter multiplex aptitudine prius declaranda [illegible] facilius videre [illegible] quae sit propria aptitudo naturae universalis, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] indigeat [illegible] [illegible] [illegible] Aptitudo [illegible] [illegible] est [illegible] [illegible] aliquid [illegible] [illegible] [illegible] alias positiva, alia negativa, duplex etiam erit aptitudo, alia posi-

tiva, et negativa alia, quae etiam passiva dici solet. aptitudo positiva est [illegible] positiva, vi cuius entitas redditur apta ad positivum effectum sive effectivum, ut in caussa efficienti, sive ingrat..., ut in caussa formali, sive elementaria, ut in materia [illegible], et haec aptitudo positiva esse solet aliquando per modum propensionis, et naturalis inclinationis, qualis est aptitudo ignis ad motum sursum, et lapidis ad motum deorsum.

Aptitudo negativa est carentia principii repugnantiae, aliculus impedimenti, unde res non reddatur inepta ad actum illum, ad quem ponit aptitudo. haec aptitudo negativa datur in materia ad formam recipiendam, et in Deo, ut ab hoc cognoscatur. datur quidem in materia prima, quia in illa datur positiva aptitudo ad formam recipiendam; at ubicumque datur positiva aptitudo, datur etiam negativa, quamvis non ubicumque datur aptitudo negativa, detur etiam positiva: non utrumque, quia ubi datur positiva aptitudo ad aliquem effectum non est repugnantia ad illum effectum, nisi forte admittas positivam aptitudinem ad rem repugnantem, sed ubi non datur repugnantia, datur non repugnantia, quae est aptitudo negativa; ergo ubi datur aptitudo positiva, datur etiam negativa.

Id autem non valeat eius, monstratur, quia minus negativa [illegible] aptitudinem negativam [illegible] ad positivam [illegible]. Deus [illegible] aptitudinem negativam, ut cognoscatur [illegible] nullam positivam aptitudinem [illegible] [illegible] creaturas, quia nullas [illegible], aut [illegible] positivam aptitudinem ad hoc ut cognoscatur ab aliquo principio repugnanti, atque aliter [illegible] [illegible] habet aptitudinem negativam, seu non repugnantiam ut cognoscatur a [illegible] principio repugnanti, et aliter [illegible]; ergo non ubicumque datur negativa aptitudo, datur positiva; maior [illegible] nullo principio negatur; minor ostenditur; quia nulla repugnantia est in [illegible] quod sic cognoscatur [illegible]; ergo datur non repugnantia ad sic

illaꝫ cognoscendaꝫ; . Hec utraq; aptitudo positiva, et negativa ee pote proxima, et remota: proxima dr̃ illa, q̃ expedita e ad actū, eo, qđ illaꝫ comitent oĩa requisita, et necessã. remota v̊, quæ e impedita, sive defu alicuius dispositionis, sive q̃ addr̃ impedimentū, qđ obstat, ne aptitudo aliãs instructa requisitis prorumpat in actus; do utriusq; exã. het suã voluntas obẽ bonū propositū c̃ sufficienti advertentia ex pte intus, concursu ex pte Dei preparato ettã. nihil voluntati deficit, ut prorumpat in amorẽ obti, nisi qđ ipsa velit; het. ẽrg. aptitudinẽ in actu 1̊ proximo; atsi Deus concursū n̄ beret preparatū, sd potius decretū n̄ concurrendi. iã voluntatis aptitudo ad amorẽ obti n̄ eet proxima. d. remota, quẽadmũ oculi n̄ berent potẽ proximã ad videndū obtū, si deet lux, qua illuminet id, qđ erat videndū; siliter hõ fortiter ligatus remotã potẽ beret ad cursū.

His adnotatis, instituit q. ult. quẽ aptitudinis genus nã uli conveniat; aliqui distinguunt duplicẽ aptẽ in nã; aliã ut præt de pluribus; aliã ut sit in pluribus: sd illa aptitudine in q. sequentẽ remissa, in psenti so' erit sermo de aptẽ ad essendū in multis; an .s. sit negativa, an positiva, l utraq; sl; nã in sect subsequentib. discutiet, an proxima sit, l remota, in qua cõversia. P[?] Dimb. q̃. 3. in. p. Porphyrij. a. 2. putarunt aptẽ nã ulis ee merẽ n̄ repugnã: citant Caietanũ, S Thõ, et Scotũ. tñ P Vallius probabile iudicat hos authores n̄ negasse positivã aptẽ; videat in 1ã pte sua Lõ. q̃ 3. c. 8. §. et hanc aptẽ. idẽ sentit P Fonsecã. 5. Met. c. 28. q̃. 4. s. 2. §. Atq;. quidquid tñ de hoc sit, innumeri recẽtiores Dimb. opinandi modũ imitant'.

Crediderim nẽ ulẽ utramq; aptẽ importare, positivã nimirũ, et negativã; ita P. Fonsecã. 5. Met. c. 28. q̃. 4. s. 2: §. sd tñ. P Vallius nuper §. quare Etsi hi authores duo constituant unã aptẽ adequate ex positiva, et negativa, qđ n̄ multũ curandũ e, nec distant ab hoc sensu. P Suarez et P Ruvius. qui lt asserant aptẽ pformali importare n̄ repugnã, seu negativã, pfummoto tñ admittunt aliqđ positivũ: 1us de n̄ repugnã docuit. P Suarez tomo. 1. Met. disp. 6. sect. 4. n̊. 10. et P Ruvius q̃. 4 ulis, a n̊ 67. usq; ad 71. 2us de fumto docuit idẽ Ruvius n̊ 72. et P Suarez ubi sup., sd n̊ 12. ad mediũ. Nec difficile e probare, qđ nã conveniat. n̄

repugnª, ut sit in pluribus, ç lumine ipso nã sit notz nullz ... ee in hoc, qd nã sit in pluribus: tota difficultas ê in pbanda ctz aptᵉ positiva

Pr. 1. per id nã apta ê identificari, per qd identificat; ... aliqd positivz identificat; Ɛg per aliqd positivz ê apta identificari. maior ... et paritᵉ pbari potê; nã per id ignis cstituit potens cburere, per qd c... per id albedo cstituit potens dealbare, per qd dealbat. per id unio cstituit ... tiva, per qd unit. Ɛg per id nã cstituit apta, et potens uniri, per qd unit; ... autz de se pt, ç nã n identificet, per aliqd negativz: het ġ. nã aptᵉ positiva

Pr. 2. nã ee nequit in rerz nã sine individuis, d... illa petit, ut sit in rerz nã; Ɛ ġ dicit nalz, et positivz inclinatᵉ ad individua ... cca pr, ġ. ideo in igne admittit positiva aptitudo, et inclinatio ad motz sursz, et in lapide ad motz deorsum, ġª nequit ee ignis absqȝ violentia sine motu ad locz superiorz, neqȝ lapis sine motu ad locz inferiorz, extra cnalz sitz: ... nã nequit ee absqȝ violentia, (quz neqȝ Deus inferre potê) sine individuis ... dicet positivz aptᵉ, et inclinatᵉ ad individua. Cfr. declarando amplius hanc ... ideo alia res positivz aptᵉ dicunt ad aliqd, ġª petunt illud necessº ad sui ... cnalz; sd nã ulis petit ad sui cnalz existᵉ in rerz nã individua, et adeo stricte, ut individuis pductis, illa pducat, et realiter corrumpat, illis corruptis; Ɛg potiori iure dicet here aptᵉ positivz, qquidᵈᵒz, neqȝ violenter, aut in statu ... nali existere possit in rerz nã sine individuis.

Dices 1º. nã ulis, ut ulis sit, n exigit individua existª, ç possit dari intentionaliter rō equi, ġ de pluribus equis possit prari, lt equi n existant, sd poles sint solumᵒ; Ɛg nullz dependentiaz het nã ab individuis, neqȝ illis indiget, ut ulis sit; Ɛg malè inferimus positivz aptᵉ ex dependentia nã ulis ab individuis. Rx distingᵈᵒ ans; ut ulis sit ç sola existª intentionali, omitto ans; ç existª sl reali, nego ans: illa nã, ġ denoat ulis duplicz existᵉ here potê, intentionalz, et realz; illz here potê absqȝ individuis actu existentibus; hanc vº nequaquz; sd quemadmodz malè colligeș n dari in igne aptᵉ positivz ad locz superiorz, et cnalz, ex eo qd ignis possit existere obvio

et intentionaliter sine violentia absque connatali loco superiori. Similiter male colliges ex eo, quod natura possit intentionaliter existere praecisive absque violentia extra individua, quod non det in natura positiva aptitudo ad individua, nec aliunde colliges in igne positivam aptitudinem, nisi ex eo, quod non possit existere realiter (etsi possit intentionaliter) absque violentia sine motu ad locum superiorem; dic ergo idem in praesenti casu. Adde quod etiam tunc, quando existit intentionaliter secundo alia natura, est identificata pluribus individuis qua identificatur deficiente, natura non esset ulis; quia natura ulis petit identificari individuis saltem pluribus, si ipsa tunc secundo pluris sit.

Dices. 2. sufficit non repugnantia, ut natura sit in pluribus, ergo frustra additur aptitudo positiva; frustra enim fiunt per plura, quae fieri possunt per pauciora. antecedens probatur, quia data non repugnantia ad identificari cum pluribus, identificari poterit natura cum pluribus, quandoquidem id fieri potest ab aliquo, quod ab illo fieri non repugnat; ergo sufficit non repugnantia. Respondeo negando antecedens; nam si identificanda est natura realiter cum pluribus, habere debet potentiam, et virtutem intrinsecam, per quam identificetur; quare si sola negatio repugnantiae supponitur esse non sufficiet; immo est implicatio, quod non repugnet naturam identificari pluribus, si careat intrinseca virtute ad identificari. et in hoc apparet aperte discrimen inter res, quae habent solam non repugnantiam, et inter illas, quae habent positivam aptitudinem; nam quae habent solam non repugnantiam ad aliquid non exercent actum per aliquid intrinsecum, ut patet in rebus, quae habent solam non repugnantiam, ut cognoscantur, quia cognosci non est per virtutem intrinsecam rei cognitae; sed per virtutem extrinsecam ab alio exercitam (per se loquendo) ceterum quae habent positivam aptitudinem per suam intrinsecam virtutem exercent actum, ad quem dicunt aptitudinem. hinc est, ut in materia prima ponatur aptitudo positiva ad formam recipiendam, quia forma recipitur per virtutem intrinsecam materiae primae; et in anima rationali ad informandum, quia per virtutem intrinsecam informat. Tale quid non habent communiter res extrinsece denominatae, et sic sufficit, si habeant non repugnantiam ad illas denominationes.

Dices. 3. aptitudo positiva quaelibet est ad aliud, non ad se, sed natura est idem realiter cum individuis, et ratione huius identitatis est realiter ipsa individua, ergo non dicit aptitudinem positivam ad individua: maior probatur; quia aptitudo positiva est propria

, q. libet poa e ad aliud ; q. qlibet aptitudo positiva e ad aliud. ... generaliter accepta, nam lt veru beat de potentijs effectivis, aut receptivis physice, n tn de pois, seu apt. ad identit., potius huiusmi poe, et apt. debent realiter ad se ; quis beant fralc, aut effalc dist. probatio ia nervo manet ; hac sufficiant pro superiori controversia. videamus, an hac apt. veniat nra a parte rei ; sd prius audiamus, qd alij censeant. S.o 2. P. F. imp.

P.r S.o 2 Fonseca impugnatus

Hic author. 5.o Met.a c. 28. q.e 4. s.e 2. §. Sed tn existimavit apt. ee rebus intricu rebus, q denoant ules, n tn actuale, sd poale ; ac pinde n inseparabilem a mis, sd mi aliquo separabile ; quapropter desinit ee, si res ules desinant ee in poa, et accedant ad actu 2.m, et actuale exist. ; explicat exo vanu in poa ; na effus tandiu dr here poale mu existendi, quandiu intra caussas est at ubi producit, statim amittit illu mu poale, et dr ee extra caussas, ... antea erat : unde concludit res ules desinere here apt. essendi in pluribus ... cesset abstractio a differentijs individuantibus ; na c illa aptitudo in opinione Fonseca sol posset here actu exist. obiva, et nullo pacto reale, cessante abstr. cessabit actualis exist.a illius mi poalis, in quo aptitudo collocat. Hac x.a mente P.r Fonseca.

Miru e, qua male excipiat hac opinio a patribus sat... impugnant P. Suarez tomo. 1. Met.e disp.e 6. s.e 4. a n.o 7. P. Ruvius. q.e 4. ... a n.o 67. P.r Ximb. q. 3. in pfat. Porphyrij. a. 2. s.e 2. §. 3. Attingere, ... iure quide optimo, na 1.o illud, qd n pote realiter existere e qd impole ; ... illa aptitudo, aut poalis mus n pote in mundo realiter existit ; q. illa aptitudo e impolis. maior nota e ; na ee pole, et posse existere convertunt ; q. n posse

existere, et ee impole; minor q. P. Fonseca ultro concedit: tenet Cg coa. Ostr. q, ut 1. ipse doctor Fonseca fatetur; illa positiva aptitudo so' here potel obtiva existia: Cg e egregia chimera; pt coa; q chimera, seu ens rone el, qd so' het ee obtive in intu, nec aliud here potel; Cg si illa aptitudo so' potel here obtiva existia erit chimera, et ens rone

2°. Hac aptitudo desinit ee, qdo nã ponit in rerum nã realiter existens; Cg antea hebat ee; ans docet a Fonseca, coa pr, q nihil desinit ee, nisi qd antea hebat ee; si n. nunquã antea habuit ee, quo pacto desinit, qdo nã pducit in re? nunc sic; illud, qd antea habuit erat ee actuale; Cg illa aptitudo n erat mu mere poalis, sd realis actualis: ans ostendo; q desinit ee, et n desinit ee in poa; Cg in actu. qd autem pducta nã n desinat aptitudo illa ee in poa pr, q desinere ee in poa dupliciter potel ctingere. 1°, q iã e in actu, qd antea erat in poa caussa, 2°, q, qd erat in poa caussa, desinit ee in illa poa, eo, qd reddita e impolis poa, quæ antea erat pductiva rei: neutro mo desinit ee illa aptitudo pducta nã; Cg si desinit ee, desinit quidem ee in actu, in quo antea erat. minor pr. n desinit ee in poa 1° mo; q nunquã admittit a P. Fonseca illam apt transire de poa ad actum 2m existe. Adde, qd si pducta nã desinit ee illa aptitudo in poa, et ponit in actu; Cg comitat existia actualis aptitudinis pduct, et exist nã, qd Fonseca negat. Deinde neqß desinit ee in poa 2° mo; nam impole e, ut illa poa, q semel ctinet in sua virte pductiva apt, aliqdo n ctineat; nam si polis semel e virtus pductiva alicuius rei, nunquã potel ee impolis; Cg, si semel ctinet illa aptitudo in aliqua poa, semper ctinetur, neqß pductio nã ctrarium potel efficere: restat Cg ut desinat ee in actu 2°, et actuali, n in poale

3°. Ipse Fonseca docet hanc apt ee mum positivum nãe

ubi intrinsecum; sed ergo est intrinsecum naturae ubi, quando existit, sed antequam existat? [illegible] existat non est intrinsecum actu; quia tunce actu non est natura, cui sit intrinsecum: existentia [illegible] nequit esse intrinsecum, cum Fonseca doceat hanc aptitudinem non dari, quando datur actu natura; quo [illegible] pacto asserit modum intrinsecum naturae, aut in quo statu? si existentia illius aptitudinis, et existentia sunt incompatibiles; adeo, ut valeat contra in opinione [illegible] ab affirmatione unius ad [illegible] alterius, et est; quod si dicas illam aptitudinem esse modum intrinsecum potentialiter: contra; nam impossibile [illegible] ille modus sit intrinsecus naturae; ergo non est intrinsecus potentialiter. antecedens probatur, quia, quod est alicui intrinsecum cum illo coexistens; ergo, quod potest esse alicui intrinsecum, potest cum illo coexistere; ergo quod non potest [illegible] illo coexistere, non poterit illi esse intrinsecum; ab opposito consequentis recte arguo ad oppositum antecedentis: sed illa aptitudo nequit cum natura coexistere; ergo.

.4°. Per productionem naturae, solum aufertur de medio aliquid negativum negatio ipsius naturae, quae dabatur in rerum natura; ergo non aufertur aptitudo; consequentia probatur, quia aptitudo illa est aliquid positivum; antecedens probatur, quia non ponit de novo aliqua realis negatio actu, sed solum [illegible] positiva; ergo per productionem naturae solum aufertur de medio aliquid negativum, nempe negatio ipsius naturae: antecedens huius enthymematis probatur, quia ad hoc, ut denuo ponat aliqua realis negatio [illegible] opus est, ut aliquid positivum denuo auferat actu; sed quando producit naturam, nihil positivum aufert actu; ergo. quod urgentius probari potest, si supponamus ab aeterno productam [illegible] naturam v. g. opus est, ut aptitudo positiva destructa fuerit ab aeterno; at nihil destrui potest ab aeterno, quod ab aeterno non fuerit; ergo illud positivum aptitudinis esset, et [illegible] ab aeterno; esset quia nihil destruit, quod non habuerit esse; non esset, quia quod ab aeterno destruit, ab aeterno non est; et quidem percipere nequeo, quomodo per illam negationem de novo advenientem possit aliquid positivum auferri actu, si actu non erat tale positivum; ut vere non esse illam aptitudinem fatetur Fonseca; neque desinere potest aliquid positivum, nisi per corruptionem actionis; ergo cum ille modus positivus, antequam produceret naturam, nullam haberet [illegible], adveniente productione naturae, non corrumperet ulla actio ad illum modum positivum terminata; ergo neque illud positivum desinet esse, neque ponetur de novo realis negatio.

Probari potest interrogatione Fonsecae, an ille modus positivus sit

accidentalis, an substalis? si accidalis, in quo subtet, antequam na producat; si substalis, an opleta subsa, an incopleta; si opleta, an subsistens; si incopleta, an fra, an ma, et pars mae, aut frae; et an haec oia factibilia, et producibilia ab aliquo sint, an non; et si factibilia, qd obsit ne re ipsa fiant? si non factibilia, erunt impolia. Pluribus opus non est, ut satis appareat falsitas huius opinionis, et quam plura otineat inter se primo aspectu repugnantia.

Exemplum, quo P. F.a suam doctrinam declarat, non satisfacit, quia rem ee in potentia caussae nihil est aliud, quam dari in caussa virtutem positivam ad producendam rem, et in ipsa re dari non repugnantiam, ut producatur; cum negatione tn actualis existentiae: verum per productionem solum aufert negatio actualis existentiae; nihil tn positivum caussae, in qua res existens otinebatur, aufert, neque non repugnantia, ut producatur, et eatenus dicitur res ee extra caussam, quatenus a caussa producente recipit existentiam, et media existentia destruit negationem existentiae realis, quam antea dabat, quin proinde destructum fuerit aliquid positivum, neque virtuti productivae caussae repugnat actualis existentia, et coexistentia cum effectu, quin potius cum illo iungitur, quando producit. nihil tale admittit P. Fons.a in sua illa aptitudine; (q. S.o 3. Aptitudo ad identificationem cum uno individuo vago extrat.

S.o 3
Apt.o ad identificat.e c. uno induo vago extrat.

Placuit haec opinio paucis viribus existimantibus, naturam illam non habere aptitudinem ad identificationem cum pluribus determinatis, sed solum cum uno vago, ad modum, quo datur necessitas in homine, roe cuius exigit equum ad equitandum, non determinatum, sed indeterminatum, et vagum, cum nullum determinate requirat; ita aiunt in natura ee quandam aptitudinem, per quam apta est identificari cum aliquo indeterminate, non cum hoc, neque illo, sed cum hoc, aut illo, quin dicat ad determinatum descendere; non placuit hic obscurius verum, tum quia [illegible], tum quia male fundatum. et impugnationi promitto dupliciter

de natura posse auth.s hoc suam opinionem intelligere; 1.° de natura abstracta et p[…] a singularibus; 2.° de singularizata nimirum de natura Petri, et 2.a ut pos[…] norum doct.a refellenda est.

Et 2.a priorem sensum refellit. 1. quia illa natura communis est apta praedicari c[…] de pluribus determinate; ergo habet aptitudinem, ut identificet cum pluribus determinate: antecedens est manifestum, nam determinate potest natura humana, quae praecisa est ab individuis, praedicari de Petro et Paulo; ergo est apta illa natura praedicari cum veritate de pluribus determinate. 1.a consequentia […] vera praedicatio exigit identificationem inter praedicatum et subiectum; ergo, si cum veritate potest praedicari de pluribus individuis determinate; illa natura potest identificari cum illis; si enim non posset cum illis identificari; ergo non potest de illis cum veritate praedicari; secus posset dari vera praedicatio sine identificatione inter praedicatum, et illud, de quo praedicatur. (quod nullus unquam admi[ttet]) Probatur: quia praedicatio vera, qua praedicatur natura de pluribus determinatis est possibilis; et est impossibilis identificatio naturae cum pluribus determinatis; ergo cum possibile possit esse sine impossibili, vera praedicatio poterit esse sine identificatione inter praedicatum, et illud, de quo praedicatur.

Refellit. 2. impossibilis est ea potentia, cuius actus est impossibilis, sed hu[jus] aptitudinis actus est impossibilis; ergo haec aptitudo impossibilis est: maior est certa; probatur minor: impossibilis est identificatio cum uno individuo vago, sed identificatio cum uno individuo vago [est actus] illius aptitudinis; ergo actus illius aptitudinis impossibilis est: maior ostenditur; quia identificatio realis non dependet ab intellectu; sed datur, et exercetur a parte rei. at impossibilis identificatio est cum vago individuo exercita a parte rei; ergo impossibilis est identificatio cum uno individuo vago; minor probatur; quia nihil est, aut esse potest a parte rei vagum, et indeterminatum in se; indeterminatio enim et confusio, solum se tenet ex parte nostri modi cognoscendi, non ex parte rei cognitae.

Urgetur. ipso exemplo adversariorum, nam licet nullus equus requiratur ad equitandum; tamen quilibet habet aptitudinem ad equitationem. et hanc aptitudinem etiam habet ad equitandum in quolibet; immo ideo nullus equus determinate requiritur, quia quilibet sufficit, et in quolibet potest equitatio confieri; ergo si ita se habet aptitudo naturae, dicendum erit eatenus esse aptam ad identificationem vagam, quatenus non postulat hoc determinatum individuum, ut in mundo sit, neque illud determinatum individuum, cum quodlibet sufficiat; et ideo ad omnia determinata esse apt[am]

et hanc apt. nullum individuum detratum requirere, cum sufficit identificare naturam cum omnibus dicendum erit. Confirmatur, quia, sicut nullus equus ad equit. requirat detratre, tamen equitatio nunquam fiet, neque fieri potest, nisi in equo detrato; quia impossibile est exerceri equit. in equo indetrato; ergo similiter impossibile est, quod exerceat re ipsa ident. nisi in individuo detrato. quod si equitatio, et ident. fiunt in equo, et individuo detrato, apt. erit ad equit. et ident. in equo, et individuo detrato.

Refellitur. 3. si natura non habet apt. ad ident. cum individuis detratis, ergo non identificat cum individuis detratis absurda consequentia; sed bene illata ex antecedenti; nam ut natura sit identificata cum individuis detratis opus est, ut sit apta ad identif. cum illis; ergo si non habet apt. ad talem cum illis identif., non identificabitur cum individuis detratis; unde licet colligere naturam humanam non esse idem realiter cum Petro, Paulo, et Ioanne. Confirmatur quia quando aliquid gratia grat. confuse da individuis speciali consequentiae, dici nequit sub descensu disiunctivo sine falsitate, sed sub disiuncto, ut patet in hac propositione; equus requiritur ad equitandum, quae non ita resolvi potest; hic equus, vel ille equus requiritur, etc.: at in nostro casu haec propositio natura habet apt. ad identif. realem cum individuis; resolvi potest sub descensu disiunctivo cum veritate; ergo quod aptitudo non grat. speciali consequentiae, neque habet supp. confusam nuper recitata propositio; patet minor; nam haec propositio est vera; natura humana habet apt. ut identificet cum Petro, aut habet apt. ut identificet cum Linarez; immo et habet apt. ut identificet cum omnibus, quandoquidem illis est identificata; et ab actu ad potentiam sit legitima consequentia. ergo potest resolvi disiunctivo descensu.

Refellitur. 4. natura est apta identificari cum illis, a quibus abstrahit; sed abstrahit a pluribus detratis individuis; ergo est apta identificari cum pluribus individuis detratis; minor patet, quia abstrahit ab illis, cum quibus erat realiter identificata; sed erat identificata realiter cum pluribus individuis detratis; ergo abstrahit a pluribus detratis individuis: maior 1. sylli patet: cum illis apta est identificari, a quibus non distinguitur realiter; sed ab illis non distinguitur realiter, a quibus abstrahit; ergo cum illis potest identificari, a quibus abstrahit; minor est certa, et maior mihi adeo indubitata, ut iudicem impossibilem apt. in natura ad identif. cum aliquo, a quo distinguatur realiter;

unde premo arg. ; impossibile est, quod natura identificet cum aliquo re ipsa, cum quo re ipsa non est identificata; ergo impossibile est, ut habeat aptitudinem ad identificationem cum aliquo, cum quo non habet re ipsa realem identificationem: sed re ipsa solum habet identificationem cum individuo determinato; ergo solum habet aptitudinem ad identificationem cum individuo determinato.

Refellenda est nunc opinio superior et posterior sensus in sectionis memoratus; natura habita natura; v. g. per Petri singularitatem numerizata est apta identificari cum ipso Petro; ergo cum Petrus sit individuum determinatum, poterit identificari cum individuo determinato, ad idque habebit aptitudinem. Praeterea illa natura Petri nullam habet aptitudinem, ut singularizata per Petreitatem identificetur alteri individuo vago, aut determinato: ergo natura singularizata non habet aptitudinem ad identificationem cum individuo vago; sed solum cum individuo determinato in quo natura est singularizata. Tandem quia natura singularizata Petreitate solum est indifferens ad identificationem cum illo, cui potest identificari Petreitas; sed Petreitas non potest identificari alteri individuo vago; ergo neque natura singularizata. maior probatur, quia in his, ad minimum, fieri nequit, ut ex duabus rebus identificatis realiter altera possit communicari alicui, cui nequeat communicari alia. S. 4. Patris Suarez, et Complutensium opinio expenditur.

S. 4.
Patris Suarez, et Complutensium opinio expenditur

Pater Suarez tomo. 1. Metaphysicae disputatione 6. sectione 4. existimavit naturae universalis non convenire aptitudinem a parte rei, sed solum post operationem intellectus; quia natura praescindit ab individuis; eandem sententiam docent Complutenses disputatione 3. de esse universalis. quaestione 5. § Unico. n. 46., etsi Complutenses constituant aptitudinem in aliquo positivo; Suarez vero in mera non repugnantia formali; conveniunt tamen, in hoc quod propria universalis aptitudo proveniat ab intellectu, et nullo pacto praeexistat a parte rei; quam doctrinam fortasse desumpserunt ex Caietano c. 4. de ente, et essentia. q. 7. § quoad 3um, Mercato. c. de genere ad ultimum argumentum; post plures sequuntur ex modernis. Et hi non uniformiter, cum aliqui

existiment nam nequaquam bene ap. te rei apt. proxima, aut remota ad identif. realem c. pluribus; sed omnem apt. ab intu. coicari; alij v. admittant in na. remota apt. a parte rei ad identif. c. pluribus, et ab intu. coicari apt. proxima ad eandem identif.

Horum authorum doct. a v. a n. e., ac proinde reijcienda, et imprimis ij, qui omnem apt. na. u. is existimant ab intu. emanare, refellendi ss; 1. sen. hor auth. ideo na. n. het apt. ad identif. realem c. pluribus, sed potius repugn., q. e. realiter singularizata, et involuta roib. individuantibus; sed quis na. abstrahat per intum, manet realiter singularizata, et involuta roibus individuantibus; ergo manet c. sua ineptitudine, et repugn. a ad ident. realem c. pluribus; csa. tenet, q. a tandiu perseverat repugn. a, quandiu n. aufert.; pr. minor; singularizatio realis n. aufert realiter ab intu. praescindente; ergo quis na. abstrahat per intum, manet realiter singularizata, et involuta roibus individuantibus.

2.o impole e. qd intus reddat aptum ad identif. realem c. pluribus illud, qd het repugn. realem, et ineptitudinem ad talem identif.; sed na. per hor auth. het realem repugn., et ineptitudinem ad identif. c. pluribus; ergo impole e., qd intus illam reddat aptam ad identif. realem c. pluribus: minor pr. tam exps., tam roe; ideo nequit intus reddere aptum singulare individuum ad hoc, ut c. pluribus identificet, q. a realiter het repugn. ad talem identif., neque na. hum. pote reddere aptam ut identificet c. equo, q. a het realiter repugn., et ineptitudinem ad talem identif.: ergo intus nequit reddere aptum ad identif. c. pluribus illud, qd dicit repugn. realem, et inept. ad talem identif.: roe, etiam pr., q. intus n. e. potens auferre realiter impedimentum reale, et repugn., quam na. het a p. te rei; ergo si na. reddr. apta, so. per ablat. repugn. ae realis, et hanc intus nequit auferre realiter, n. poterit intus illam na. reddere aptam ad ident. c. pluribus, q. het repugn. realem ad talem identif.

Confr., na. 1. admittit aptitudo positiva, 1. negativa per neg. repugn. ae; dicunt Complutenses ee positivam; ? quos sic argtor. nihil positivum tribuere pote intellectio na. uli praeter cognit.; sed cognitio n. e. sufficiens reddere

nā aptā ad realē identāē c' pluribus; ad quā nā e' realiter inepta; intus nullā positivā aptē coicare pote nā ad identifē realē c' pluribus.

P. Suarez ee n' repugnāē: sd etā impugnat; nā illa n' repugnā e' neg° repugnantis, sd pratīcē repugnans e' reale realiter impediens aptē, ut identificata nā c' pluribus, ut Suarez patet; g° illa n' repugnā e' neg° maior ex adversarijs assumit'; coā pbo, q° impedimentā reale, aut repugnā auferri n' pote, nisi per realē negē; Eg° illa n' repugnā, per realis repugnā aufert', e' neg° realis; atqui nulla realis neg° pote ab intus coicari, nisi sit neg° cognitionis per cessationē ocursus, quā in illā impendit Eg° intus caussare, aut coicare nequit illā aptē

Dicat P. Suarez illā n' repugnē n' ee negē repugnā in ee rei, ita ut nā maneat realiter sine repugnā, sd ee negē repugnā in ee obiect. et intentionaliter; quā n' repugnē sine oversia pote noster intus coicare; caeterū q' se bet P. Suarez, qd huiusmi aptē oio inepta e'; si n. a nā n' tollit realiter repugnē, et ineptē ad identē realē c' pluribus, n' poterit realiter identificari c' pluribus ea nā, qmvis phantastica illa aptā adsit sd ad summū poterit ee apta, ut cognoscat' ee in pluribus; qd n' e' ee aptā ad hoc, ut identificet' realiter c' pluribus; Deinde ee intentionaliter illā nā sine repugnā nihil aliud e', quā cognosci, n' cognita repugnē, quā in se habet realiter ad identifē, qd so' arguit negē cognitionis illius repugnā, n' v° aliquā negē ipsius repugnā; c' longe aliud sit n' cognosci repugnē, et n' dari repugnē.

Adde, qd hac neg° cognitionis impedimenti, seu n' repugnā dat' ante opus intus; Eg° si illā vocat P. Suarez aptē, seu n' repugnē, ex hoc capite habit nā aptē, et n' repugnē a pte rei: ans pr; q° ante operē intus n' cognoscit' nā c' illa repugnā; Eg° dat' a pte rei, et ante operē intus negē cognitionis illius impedimenti, seu repugnā. Hanc rōē latius, secunē [illegible] de distē rōis disputavi. dicta sufficiant, ne cambrē recoquamus.

Superest, ut reijciant illi, qui apt. remotam concedunt in na a pte rei ad identif. c. pluribus, qui sl afferunt ea apt. reddi proxima intus individuat. vel ante imoorrat. omitto, qd, ipsi adversarij fatentur, primum actu huius apt. ee identif. realem c. pluribus, ad id. n. adstruit. Arguitur ita; na e ante oper. intus identificata c. pluribus reali ident.; ergo ante oper. intus bet proxima apt. ad realem c. pluribus ident.: antis verit. in se quisq. experit particulariter; quidem secum bet identificatam nam, et aliunde videt identificari c. alijs sua nae individuis; conseq. pbo, nec parum urgenter; illa apt. proxima est, q. coniungr c. actu, immo nunquam proximior, quam c. actui adiungr.; sed apt., quam na bet a pte rei ut identificet c. pluribus, coniungr actui; ergo proxima e a pte rei, et n. remota, ut adversarij volebant: minor ostendr, qa, ut nuper dixi, actus huius apt. e realis identif., et sicut iam pbavi, a pte rei bet nam realem cum pluribus identif.; ergo concurrunt sl a pte rei apt., et actus.

Reijciunt praeterea ijdem aut.: hoc e optima cons.: apt. e remota a pte rei ad actum; ergo a pte rei n. dat actus, ad quem e apt.: cons. e manifesta, supposito anti, qa actus n. e sine requisitis; at si apt. e remota, e qa deficit aliquod requisitum; ergo stante apt. remota, recta valet; ergo n. dat actus, ad quem e apt.: siliter etiam valebit, dat actus, ad quem e apt.; ergo n. e apt. remota, ab opposito conseq. ad oppositum antis. Debet ergo ee apt. proxima, qa dicit hi aptitudine nequeat ee actus, aut sine proxima ergo qa ex illo anti [illegible] et cons. admissis infert aliud n. leve inconveniens; nam si stante apt. remota n. dat actus, ad quem e apt.; ergo a pte rei n. e na identificata c. pluribus reali ident., q. quidem e actus illius aptitudinis: immo et ulterius infert nunquam identificandam fore c. pluribus, qa quod n. identificat a pte rei, nunquam identificabr reali ident.

Ultimo reijciunt, qui ideo admittit illa apt. ut remota a pte rei, qa dicunt bene impedimentum, ut hoc duriori vinculo constrictus et impeditus ad cursum, si pedibus uti n. liceret, nunquam haberet sol. remotam apt. ad cursum; qa etsi hoc beat potentiam ad currendum, illam tamen bet pro tunc impeditam. ita proxime, inquiunt,

stingit in nã; sed si ab hoc vinculũ non auferat, et amoveat realiter ... pacto habebit pôa proxima ad cursũ, et expeditã, quamvis intũ illũ sine vinculo aut impedimento apprehendat: ergo siliter non habebit proximã, et expeditã apt. ... ad realẽ ident., quamvis intũ illã cognoscat sine impedimento, nisi hoc reale auferat, quod intũ minime efficere valet, ut iã dixi. Hoc totũ ... quod impedimentũ pôa ad actũ realẽ debet realiter auferri, nec sufficit per ... ut pôa expedita maneat ad suũ actũ realẽ; ergo fatendũ est e duobus unũ ... apt. esse proximã a parte rei, seu nunquã esse proximã per intũ, cum hic insufficiens sit ad impedimentũ reale realiter removendũ.

Cfr., quod sicut non impediret apt., aut pôa ad cursũ, ... ipsũ cursũ, ita non impedit pôa, et apt. nã per ident. cum pluribus a parte rei; ... non minus est actus aptitudinis nã identif. cum pluribus, quam cursus est actus pôa ad illũ: sed quia cursus est actus pôa ad currendũ, non impedit pôa ... ob eandẽ rõnem impediet apt. nã per ident. cum pluribus. S. 9. Declaro, et probo ... de apt. sentia.

S. 9.

Declaro, et probo, qd est apt. sentia

Sentio cum Ochamo (quẽ aliqui iuniores sequuntur) ... 1. dist. 8. q. 2. ad 8. argũ nã habere apt. proximã ad realẽ ident. cum pluribus, circumscriptis quavis oper. intũ; sufficientẽ probat. accipit hec xpõ ... ex solo aliarũ opinionũ im-pugnat., efficaces quidẽ rões adduxi, quæ dũ aliorũ ædificiã destruunt, meũ adstruunt; haud infirmo supposito fundamine. nihilominus syncerius ... proponã meã sent., declarabo, postea nonnullas alias rões subijciã, ad ... sect. argta ... remittens.

Du

Dupliciter potest natura accipi a parte rei, vel inadaequate prout est in unico individuo, vel secundum suam amplitudinem, qua se extendit ad omnia individua plurificata; inadaequate, seu incomplete accipit, quando sermonem instituimus de natura Pauli, aut Antonii; et hoc pacto non concedo naturam aptitudinem a parte rei ad identificationem cum pluribus; nam est sit omnino impossibile quod illa natura numero, quae in Paulo est, identificetur realiter cum alijs individuis; impossibilis erit aptitudo ad tale identificationem: quod autem sit impossibile illam naturam numero identificari realiter cum alijs individuis. Probatur; nam, ut iam dixi non semel, impossibile est, etiam de potentia Dei absoluta, quod ea identificentur realiter, quae semel realiter distinguuntur; sed evidens est illam numero naturam Pauli realiter distingui a reliquis individuis; ergo intentum: ex quo deduco necessario per intellectum posse communicari aptitudo naturae Pauli ad realem identitatem cum pluribus ob eandem rationem; nam si realiter illud fieri est impossibile, minime poterit intellectus efficere, ut realiter possit fieri.

Loquor igitur in 2° sensu, quando natura accipit in sua amplitudine, nempe pro ea, quae est in Petro, Paulo, et Antonio etc., nam cum omnes illae naturae solo numero differant, et conveniant in gradu specifico, omnes illae constituent unicam naturam adaequatam specificam a parte rei, communem, inquam, unitate formali: ex quo probando: ergo natura parte, quod collectio omnium naturarum numero discrepantium, seu natura specifica cum unitate formali habeat aptitudinem proximam a parte rei ad identitatem cum pluribus; non ita, ut tota illa collectio naturarum, secundum totum, quod dicitur, sit, aut esse possit realiter idem cum quolibet individuo, sed quod tota secundum totum, possit esse idem cum omnibus collective; etiam secundum diversas sui partes possit esse cum singulis divisive: hoc pacto comprehendit natura a parte rei numericam Petri naturam, numericam Ioannis, et numericam Pauli etc. quaelibet ex his non est pars naturae specificae a parte rei, quae secundum unam partem identificat cum Petro singulariter, et secundum aliam cum Paulo singulariter, at secundum omnes identificari potest cum omnibus, vel sumptis vocabulis distincte in argumento naturae specificam illam collectionem naturarum numero discrepantium, insignitam unitate formali.

Probatur 1. superior doctrina de aptitudine a parte rei: haec propositio natura humana potest identificari realiter cum pluribus, est necessaria; ergo potentia ad talem identificationem realem convenit

nã a parte rei, et independenter ab oper. intus; cons. liquet, nam quod nullam dependentiam habet ab oper. intus, quae quod contingens est, et defectibilis; necessarium penderet a contingenti: probo ant., nam haec propositio est naria: nã habet identificata realiter cum pluribus; ergo et illa 1.a cons. est clara, quia ex hac 2.a illa 1.a secundo quidem valet legitime cons. ab actu ad potentiam; et haec 2.a est naria, et necessario non potest inferri contingens; ergo illa 1.a propositio naria est; probo min., quod est ant. 1.i enthymematis in probationem adduci: illud est necessarium, cuius oppositum est impossibile; impossibile est, quod nã sua non sit realiter identificata cum pluribus; ergo narium est sit identificata: maior est evidens; probatur minor, quia ea, quae semel identificantur ... liter, per nullam potentiam possit non identificari.

Probatur 2.do quia actus alicuius potentiae, seu aptitudinis est conveniens oper. intus, ab illaque independens; aptitudo illa, seu potentia est etiam conveniens operationi, et ab illa independens; sed actus aptitudinis ad ident. realem cum pluribus est conveniens oper. intus, et ab illa independens; ergo et aptitudo ad realem ident. cum pluribus est conveniens, et datur a parte rei: cons. est optima, minorque constat ex iam dictis, ubi habemus nam esse identificatam a parte rei cum pluribus, et hanc ident. esse actum aptitudinis; quis autem dicat nã ident. realem cum pluribus pendere ab intus operatione? maior probanda restat. Ita probatur, actus exerceri nequit sine potentia, et aptitudine ad illum; ergo si actus, aut exercitium potentiae convenit oper. intus, etiam conveniat eandem oper. aptitudo ad illum actum, aut exercitium: quod si dicas exercitium convenire oper. intus, non vero convenire apt. eandem oper. intus; das actum exerceri absque aptitudine, et potentia ad talem actum.

Probatur 3. vel repugnat a parte rei nam identificari realiter cum pluribus, vel non repugnat a parte rei? quamcumque ex his admittas dicis? si 2.am admiseris, mecum sentis; ergo datur non repugnantia a parte rei, ut nã identificet realiter cum pluribus, et ipsa nã potest identificari; datur ergo aptitudo a parte rei ad identif. si 1.am admiseris, et 2.am negaveris; iniuste id facies; sic arguitur. a parte rei repugnat nam realiter identificari cum pluribus; ergo a parte rei non identificat cum pluribus: ant. das;

coa gbo, q^a nulla dat^r pōa ad act^u repugnantē, sed actualis identif^o nā c̄ plurib^s a p^te rei repugnat; /g^o a p^te rei nulla dat^r pōa ad talē actū, nulla dat^r pōa a p^te rei ad talē actū identif^is? /g^o n. dat^r talis identif^o; coā gbo, q^a ad neg^s actus arguimus optime ad neg^e pōae; unde dicet inferre nā hūā n identificari a p^te rei c̄ Petro et Paulo, et Petrū, et Paulū n ee hoēs, quo nihil absurdius admitti; /g^o pūs e apt^s in nā a p^te rei ad realē identif^s c̄ pluribus.

Pr. 4. nā pōte a p^te rei plurificari realiter, ut de se cuiqß manifestū e, neqß n. expectat oper^s intus, ut realiter plurificet^r; /g^o et a p^te rei hēt apt^s, ut realiter identificet^r illis, in quibus multiplicat^r, l. pōte multiplicari; coā ostendo, q^a multiplicatio realis nā fit per ident^s c̄ pluribus realiter distinctis; /g^o si pōte, et hēt apt^s nā a p^te rei, ut plurificet^r realiter, habebit apt^s, ut identificet^r realiter, secus posset ee plurificatio realis a p^te rei per ident^s, et n posset ee a p^te rei identif^o, qd ex se dicit repugn^a apertā.

Vrget^r pcedens argtū; hæc e optima coā. nā a p^te rei multiplicat^r realiter in pluribus individuis; /g^o identificat^r realiter c̄ illis. ppquidē identif^o c̄ illis e in caussa, ut plurificet^r: /g^o et hæc erit etā optima coā; na a p^te rei pōte multiplicari in pluribus; /g^o et pōte identificari c̄ pluribus; pbo coā, q^a ex reali polit^e antis recte infert^r realis polita^s coentis: sed realis multiplicatio nā in pluribus individuis e ans, ex quo infert^r tanquā coens realis identitas c̄ illis individuis; /g^o si realiter e polis multiplicatio in pluribus individuis, realiter erit polis identif^o c̄ illis: sed realis polita^s e realis pōa; /g^o realis pōa dat^r ad identif^s c̄ pluribus; realis autē pōa n e sine apt^e, et n repugn^a; /g^o apt^o, aut n repugn^a etā dat^r ante intus oper^s realiter in nā. Cōfirmari pōte ex Phō. 7. Met^e. textu 45. sic aiente ex Bessarionis Card. translat^s. hoc n dr ue, qd pluribus nā aptū e inee. pondera illud, nā aptū e inee n per intus, n per aliqd adventitiū, sed nā sua aptū e inee;

Pr. 5. q^a apt^o ad realē c̄ pluribus ident^s admittenda e in nā in nrā sent^a, sd hæc apt^o n oritur ab intus; /g^o dat^r in nā a p^te rei:

coa pt

si fiat minor, n. n. alio pacto evenire potest natura aptitudo nisi a parte rei, inde nam haec aptitudo natura ultra 1. est, ut natura sit identificata realiter 1. est ad novam identitatem realem post aptitudinis adventum exercendam. si 1. arguo sic. haec aptitudo datur a parte rei; ergo habeo intentum, quia natura a parte rei identificata; ergo potest esse identificata; ergo et habet aptitudinem. 2um iure dici potest; quia impossibilis est nova identitas, nisi inter res, quae supponuntur unde distinctae, sed impossibile est, quod res semel realiter distinctae identificentur realiter; ergo impossibilis est actus illius aptitudinis; ergo et ipsa aptitudo impossibilis et chimaerica; secundo ergo datur in natura aptitudo realis independenter ab operatione, qua est apta identificari cum pluribus, in illisque pluraficata: haec mihi invincunt, nolo plura. §o 6. adversarijs reclamantibus fit satis

§o 6.

Adversarijs reclamantibus fit satis

Reclamant 1o P. Suarez et P. Fonseca. omnis natura, ut in re existit in unoquoque individuo ita est detracta ad illud, ut non possit eadem in re ad aliud detrahi. ergo in nullo individuo est indetracta ad plura individua; opponuntur; ergo oportet, seu privative esse detractam ad hoc, et esse indetractam ad plura; ergo in nullo individuo habet realem aptitudinem ad essendum in multis, quia haec aptitudo esse potest sine indifferentia; ergo absolute, ut in rerum natura existit, non habet illam aptitudinem; quia non existit, nisi praedicto modo. Possent confirmare suum argumentum quia a parte rei natura est singularis, et individua, sed implicat aliquid singulare et individuum (si divinam excipias naturam) pluribus per identitatem communicari; ergo impossibile est, quod natura habeat a parte rei aptitudinem, ut pluribus per identitatem communicet.

Fit satis concedendo integrum enthymema sub consequentia subsumpto

et distingo cons., deinde illatum; ergo in nullo individuo divisive sumpto habet aptitudinem ad identitatem cum pluribus, concedo cons.; in nullo collective accepto, nego cons.; cuius distinctionem declaro. Natura enim potentia rei in nullo individuo solitario habet adaequate aptitudinem ad essendum in multis, sed in quolibet habet partialem aptitudinem, qua potest in illo esse; at in omnibus simul habet aptitudinem, ut in pluribus sit secundum plures sui partes; ergo accipitur completa natura a parte rei, et est aggregatum omnium aptitudinum partialium, quae unam adaequatam coalescit. Ad id, quod adducit de indifferentia rei, natura a parte rei non habere illam indifferentiam; sed esse indifferentem habet ab intellectu, et vero aptam habet a parte rei; at indifferentia non est de conceptu aptitudinis naturae, sed quod requisitum ad formale universale, ut iam supra insinuavi, cum de unitate praecisionis tractabam. Ad confirmationem distingo maiorem, est singularis una, nego maiorem; est plures singulares naturae, ex quibus resurgit una communis natura, concedo maiorem, et distinguo minorem; implicat aliquid singulare unum pluribus identificari, concedo minorem; implicat aliquid singulare multiplex, seu plura singularia, nego minorem. Ideo dixi naturam a parte rei accipiendam esse completam et sic constat pluribus singularibus realiter, non formaliter, seu essentialiter, quia singularitas non est de conceptu naturae a parte rei.

Reclamat iterum Suarez: natura universalis non existit in multis nisi per identitatem cum singulis eorum; sed talis natura identificata uni individuo non potest eadem simpliciter, et simul existens realiter identificari cum aliis; ergo talis natura, ut in re ipsa individuis coniungatur, et in eis existit, non potest habere aptitudinem realem ad essendum in multis. Maiorem supponit ex a nobis dictis, minorem est ferme ex terminis patet; probatur nihilominus; quia natura specificata prout in re existit, ita identificatur cum unoquoque individuo, in quo est, ut quatenus in illo est, non possit amittere identitatem cum illo; at consequenter, neque possit ut sit habere realem identitatem cum aliis; repugnat ergo tali naturae prout in re habere aptitudinem ad essendum in multis per identitatem; ergo cum actus essendi in multis naturae universalis sit per identitatem, aptitudo realis ad talem actum repugnat naturae a parte rei existenti.

Confirmatur; quia implicat omnino est, ut eadem natura realiter uni singulari

identificata possit e' alijs singularibus realiter identificari. si na a-q rei identificata e' Pro singulari; Eg impole e', qd possit realiter identificari alijs singularib', s. Paulo, et Athanasio. pr maior. q na uni singulari identificata realiter distingr a reliquis singularibus, sd impole e', qd na sit pluribus per ident', a quibus realiter distingr; Eg impole e'; qd na uni singulari realiter identificata possit e' alijs singularibus realiter identificari

Fit. satis disting^do mai^r. n exirtit in pluribus, nisi per ident' e' singulis eoru sm diversas sui p^tes, cedo mai^r, sm eandem sui p^tem nego, distinguo ite min^r; sd talis na identificata uni individuo n pote eadem sm eandem sui p^tem, qua illi individuo identificat, e' alijs identificari sm ne, et realiter exist^r, cedo min^r: n pote sm diversas alias p^tes, nego min^r; hoc sv[?] probatio, et nihil aliud; probat n. qd ea n^o na, quae in Ioanne e', n possit e' alijs identificari, quatenus in Ioanne e', qd libenter admitto: sd e' na ulr n so' claudat a p^te rei na Petri, sd na reliquoru individuoru poterit sm alias n^o nas e' alijs a Pro distinctis identificari, etsi n possit e' alijs identificari, media na Pri. n alia re solvenda e' ofratio. impole e', ut eadem uni realiter identificata alijs identificet sm eandem p^tem, qua ab alijs realiter distingr, n v^o e' impole, ut sm diversas sui p^tes alijs reali ident^e copulet, a quibus n distingui sm eas p^tes, quibus copulat.

Reclamat 3. P. Ruvius, si apt^o na realis e', erit singularis, n secus atqs ipsa na, totqs erunt eiusmi apt^s, quot na singulares, qs tot ulia; na ule reputat, qd apta e' eē in pluribus, atqui plures na dant e' pluribus aptitudinibus, quibus apta ss ad essendu in multis; erunt Eg plura ulia, et tot, quot na, et apt^s. Satisfit adversario vix usqs ad illa pp^s (quae neg^da e') ubi ait, qd tot ulia erunt, quot na singulares; illud, quo probat insufficiens e'; na lt dent plures na n^o e' pluribus aptitudinibus partialibus, n sufficiet hoc ut tot ulia dent; q n quaelibet apt^o e' ad essendu in pluribus; sd qlibet singularis

reddit unam n.º naturam aptam esse in unico individuo, et alia aliam n.º naturam aptam esse in alio individuo; et collectio omnium reddit collectionem omnium n.º naturarum aptam esse in omnibus.

Reclamant. 4.º Patres Iimbricenses: id, quod divisum est, non potest habere aptitudinem, ut dividatur, quod cernere est in tabula bipalmari, quae tandiu servat potentiam ad divisionem in duos palmos, quandiu non secatur, atque adeo quandiu servat unitatem quantitatis bipalmaris; sed natura habita ex parte rei divisa est in plura individua, et est pluribus realiter identificata; ergo non habet iam potentiam, et aptitudinem, ut in plura dividatur; et pluribus identificetur; sed tunc habebit, secundo quando intellectus ministerio a rationibus individuantibus praescindat, et indivisa in plura permaneat.

Fit satis per negationem maioris; nam actus esse nequit sine aptitudine ad hoc, ut sit, et exerceatur, quod scilicet ipsum tabulae exemplum demonstrat; si enim tabula est actu divisa in duos palmos; ergo potest dividi in duos palmos; ab actu ad potentiam, valet consequentia, ut videmus, sicut et a negatione potentiae ad negationem actus; cuius ratio est, quia actus exercendus est per aliquam potentiam; si ergo actu datur divisio; ergo per aliquam potentiam datur, nam si potentia amittitur adventu actus, opus est concedas actum exerceri sine potentia. scilicet ergo exercetur a se, scilicet ab alio. Quodcumque dixeris sententiam amplecteris, quae concedis potentiam per actum amitti. amissa potentia non manet potens ipse actus, ut a se ipso exerceatur; neque aliud manet potens, ut actum exerceat (quod supponimus); ergo cum ab impotenti non possit actus exerceri, neque a se ipso actus exercebitur, neque ab alio; ergo exercetur actus sine potentia. Itaque [illegible] unum tibi marte concedendum est, scilicet actum exerceri sine potentia aliqua ad illud, scilicet aptitudinem, et potentiam esse, ubicumque actus illius aptitudinis, aut potentiae est: non ergo exercetur actus, si aptitudo non est.

Quod si ostendant Patres Iimbricenses tabulam duorum palmorum post divisionem in duos palmos non esse ulterius divisibilem in alios duos palmos (scilicet in eosdem denuo sine reunione) verum quidem dicunt, sed extra chorum, cum numquam habuerit tabula bipalmaris, etiam antequam divisa esset, aptitudinem, aut potentiam, ut divideretur scilicet in duos palmos, et deinde in alios duos, scilicet in eosdem denuo absque reunione; ergo nihil contra realem aptitudinem exemplum bipalmaris tabulae convincit; potius ipsos Iimbricenses debellat.

Eos premo sua doctrina; nam quaestione 3. in praefatione Porphyrii. a. 1. docent actum aptitudinis rei ultra esse identitatem cum pluribus (realem intellige) quam asserere

possumus hoc esse hoc. et quae praecedenti dixerant apt., seu pot. amitti per act.
tandiuque persistere, quandiu actus non est, et ideo apt. non competere naturae
rei, sed adveniente praecisione intus. Accipe argum., quo eos urgeas; actus
aptitudinis naturae ulis est identitas cum pluribus, sed adveniente praecisione non ab ha-
ber na ident. cum pluribus; ergo etiam adveniente abstractione intus non dabit act.
maior Dimb. admittunt. minor nullus sana mentis negabit; nam intus prae-
non aufert realem ident., quae sola efficit, ut ex varietate possit dici hoc esse hoc, et
est actus 2.us naturae ulis; consequentiam demonstro in doctrina horum doctorum. tandiu apt.
et pot. non est, quandiu est actus; ergo si adveniente abstractione intus. persistit act.
apt. nempe realis ident. cum pluribus, etiam adveniente abstractione non dabit apt.
quod si dat; ergo apt. non amittit per actum: ostendo consequentiam, quia adveniente abstractione, dat
actus apt., et nihilominus persistit apt.; ergo non amittit advenienti actu; ergo admitti
debet a parte rei, cessat enim fundamentum ad id negandum inducens. s. quod beat non
actum a parte rei, et ad praesentiam actus apt. fugiat.

Reclamet aliquis, quod Dimb. eos non asseruisse actum apt. na
ulis esse ident. realem cum pluribus; sed ident. per rationem, in quo na cognoscit realiter
pluribus identificari, ac proinde, cum adveniente actu intus praescindentis, non cognoscit
na esse idem cum pluribus, sed potius, sed potius denudet intentionaliter a singularibus
erit sine actu, et cum apt. ad illum; quae omnia consonant, quae consonare non possent, si Dimb.
affirmarent, quod nos impugnamus, ea ratione, qua impugnamus.

Hic, quisquis est, non liberat a superiori impugnatione Dimb., sed
maiori eos vulneri exponit male interpretatus: non quidem liberat; quia Dimb. ideo
negant apt. existere a parte rei, quia a parte rei dat actus illius apt., et cum actu non
coexistat apt.; sed a parte rei non est alius actus ident., nisi ident. realis cum pluribus;
ergo hac ident. est actus apt. ulis na in sententia Dimb.; ergo non eos liberat a supe-
riori impugnatione, et male eos interpretatur. Deinde maiori vulneri exponit,
quia si actus apt. na ulis non est realis ident.; ergo cum nulla alia ident. det a parte rei;
dabit quidem apt. a parte rei, cum tunc non sit eius actus, sine hunc patronum. Deinde
quia, si actus apt. est ident. per rationem, hoc est, cognosci in pluribus identificari; ergo cum

a p^te^ rei n. ante oper. intus cognosci in pluribus, dabit carentia actus illius apt., et per conseq. poterit dari apt. in na. a p^te^ rei. Denique, si apt. sol. in repugn., ut cognoscat, na. illis esse in pluribus; ergo ante oper. intus det in repugn., ut cognoscat per intus esse in pluribus, dabit apt. in na. a p^te^; quae illationes directe tendunt contra Dimb., et inferunt ex huius Patroni doct. et defensione. quiescat ergo et fateatur in Dimb. doct. eum sensum claudi, quem impugnavi. S. 7. Adhuc instant iuniores. illis occurro.

S.° 7
Adhuc instant iuniores, illis occurro

Instant. 1. na., quae est in Petro a p^te^ rei, est eadem spe., quae in Ioanne, sed quae est in Petro nullam habet apt. ad identif. cum Ioanne; neque quae est in Ioanne ad identif. cum Petro; ergo neque quae est in Ioanne habet apt. ad essendum in Ioanne. quia cum eiusdem speciei sit, quo pacto una na. habebit apt. ad ident. cum Ioanne, alia vero non? dicendumque est nullam naturam habere apt. a p^te^ rei ad identif. cum pluribus, quidem non sit magis apta omnis na. a p^te^ rei ad essendum in pluribus, quam quaelibet, cum sint eiusdem spei. Occurro tamen neg. secundo primi sylli. conseq.; nam licet omnes hae nae., quae sunt diversae numero in diversis individuis sint spei eiusdem, et similes in praedicatis essentialibus; sunt nihilominus realiter distinctae, et quaelibet alligat proprio individuo, cui potest identificari, etsi alteri identificari nequeat; nec mirum est plura sint eiusdem spei, quibus diversa praedicata realia conveniant; quia ea praedicata non sunt de conceptu specifico nae., ideoque intelligi potest, quo pacto collectioni naturae competat apt. ad ident. cum pluribus, non vero cuilibet nae. numero, quia collectio est quid realiter distinctum a qualibet p^te^, et a collectione aliarum partium realiter distinctarum habet non repugn. ad essendum cum pluribus, quae non repugn. convenire nequit cuilibet parti

solitarie accepte, eo, qd qlibet so' beat apt ad unu individuu in ... apt beant ad plura

Instant. 2°. si na a parte rei beret apt ad identif c pluribus individuis, etz plura individua berent a parte rei apt ad reale identif c illa na, ut ex se patere vr, sd plura individua bere nequeunt apt ad identif c na; Eg negs na pote bere apt ad reale c illis identif: min ostendunt; qa si plura individua berent apt ad reale ident c eade na, berent etz apt ad reale ident inter se, na quae posst identificari c uno tertio, posst etz identificari inter se: sd n posst plura individua apt ad reale ident inter se; Eg negs bere posst ad reale ident c eade na.

Occurro cedendo mai, et disting min: plura individua bere nequeunt apt ad reale ident c na sm eande parte na, cedo; sm diversa partes, nego: itags individua n bent apt, ut realiter identificent c na sm eande partem; sd qlibet individuu bet partiale apt ad specialem partem nae, et n ad aliam, ad qua dicit apt aliud individuu; ut autz individua possent ee ide inter se, opus erat berent apt ad reale ident c na sm se tota et adaequate, ita ut qlibet posset identificari c tota na sm totam, qd ... stingit. Et ad hoc argtor; si na identificaret c pluribus individuis, plura individua identificarent c na, sd si plura individua identificarent c na, identificarent inter se, c illa sint inter se idem, q sunt idem c uno tertio; Eg si na identificaret c pluribus individuis, plura individua identificarent inter se; tunc argtor ita: intus n pote efficere ut individua identificent inter se; Eg negs pote efficere, ut na identificet c individuis; Eg negs pote efficere ut na sit apta identificari c pluribus quido ex tua arguendi forma inferre ee impole identif na c pluribus, et adeo impole negs Deus ipse pote coicare apt; I. si cedis intm posse reddere aptam na ad identif c pluribus, poterit etz reddere apta plura individua ad identif c na, et coenter ad identif inter se; I. Eg tuu argtz in me e inefficax, ...

Instant. 3. apt° de quo in psenti ɔversia e' apt° unius na ad identit c pluribus individuis: sed a pte rei negss e' una na in pluribus individuis, negss ee potest; ergo a pte rei n dat apt° na ulis, de qua ɔvertimus. supponunt mai, eo qd ɔvertamus de apt° na ulis, q debet ee una in multis xa Phi defin, ubi tradita. pbant min: q na a pte rei e' singularis, et una na singularis, repugnat ee in pluribus realiter distinctis; n ergo dat apt° vera (de qua ɔvertimus) a pte rei: qd autem dat apt°, ut plures na sint in pluribus individuis. nihil speciale e', ac si diceret dari apt a pte rei, ut plura individua sint plura individua.

Occurro disting° mai: e' apt° unius na unit fali ante intus opus, et unit psicisionis post intus opus, ɔcedo mai: e' apt° unius na n, nego mai: distinguo etiam min. a pte rei n e' una na n in pluribus, ɔcedo min, n e' una unit fali, et plures n, nego min. ergo apt°, de qua ɔvertimus, e' unius na unit fali ante psicisionem, et unit psicisionis post opus intus: caeterum hac na plurificata e' n in individuis, quis adveniat n psicisio. Ad illud, qd addit, hoc nihil ee aliud, quam dari apt, ut plura individua sint plura individua. Rx v ee sm sensum realem, n v sm sensum falem; q a na, quae in individuis e', e' ab illis essaliter distincta, et ita illi ɔvenit apt° ad ident c individuis, ut n repugnet mentalis abstractio; individuis autem repugnat abstractio a se ipsis sm ultimum individui ɔceptum.

Instant. 4. qdqd ɔvenit superiori tanquam gradum essale, tanquam ppria passio debet ɔvenire inferiori. xa illa Aug verba in dec categorias. c. 7. Eadem in ipso subto inveniuntur, quae et in eo, quod de subto significantur.] quibus silia tradidit. S. Damasc in sua Dialectica, et utroqs prior Arilis. c. 4. in pramenta; ergo si de na pdicat essaliter, I. saltem ut pprietas apt° ad essendum in pluribus, pdicabr etiam eadem apt° de quolibet inferiori sub illa na ɔtento; qd fals oio e'. Alibi explicavimus, qualiter intelligenda sit illa maxima pro maiori assumpta, et ex S Aug. Damasc, et Phi roborata: excipe nunc aliam explicat satis aptam: qdqd ɔvenit superiori, n qua ra superius e', ɔvenit

inferiori: at nō infallibiliter debet convenire inferiori illud, quod superiori convenit quia nō superior est, cum autem aptitudo ad essendum in multis, nō conveniat naturae quia superior est, nō recte inferas; ergo talis aptitudo convenit cuilibet inferiori.

Instant. 5. Saltem haec aptitudo realis erit solum ad individuum, probatur quia natura habet aptitudinem ad identificationem cum illa singularitate, quam requirit ad existendum in rerum natura, sed ad existendum in rerum natura singularitatem vage; ergo habet aptitudinem ad identificationem cum singularitate vage. Occurro negando assumptum. Ad probationem dupliciter respondere quis: 1. distinguendo maiorem. natura habet aptitudinem solum ad identificationem cum singularitate, quam requirit ad existendum. negabit maiorem. habet aptitudinem ad identificationem cum illa, et cum aliis, quas nō requirit; concedet maiorem. unde nō solum habebit ad illam, quam exigit vage, sed determinate ad eas, quas nō exigit. 2. concedendo maiorem, et negando minorem; nam ad existendum cum tota sua amplitudine, exigit natura omnia individua, et singularitates, ut autem existat secundum partem A. v. g. exigit individuum A. determinate, et nō aliud; unde tam ut secundum totam suam latitudinem existat, postulat individua determinata, quam ut existat secundum aliquam sui partem; ergo nulla pars, ex qua coalescit natura, est indifferens ad identificationem cum pluribus, sed solum habet aptitudinem ad identificationem cum individuo determinato cui identificatur. Hanc solutionem ego magis probo.

Instant. 6. 1. haec aptitudo existens a parte rei est una singularis, 1. plures? neque una nō esse potest, neque plures; ergo nō datur talis aptitudo a parte rei: minorem probant quoad priorem partem, quia si esset una nō, 1. existeret vel in unico individuo, 1. in omnibus? nō in unico; quia nō est maior ratio, quare sit in hoc individuo potius, quam in alio; ergo esset in omnibus, quod absurdissimum est; quia una res nō nequit naturaliter esse in pluribus subiectis, et in distantissimis locis; praeterquamquod quodlibet individuum denominaret aptum esse in pluribus, cum illa aptitudo conveniat suo subiecto eam denominat. Hoc argumentum late insequitur Pater Suarez tomo. 1. Met. disputatione. 6. sectione 4. numero 9. cuius solutio postulat, ut examinemus, an aptitudo (de qua hucusque) a parte rei multiplicetur, sicut ipsa natura multiplicatur, quod constabit sequenti subsequenti sectione 8. an haec aptitudo naturae uti multiplicetur a parte rei?

S.o 8.

An haec aptit.o nae ulis multiplicet a p.te rei?

Vnu ex argtis, quibus Pr Suarez, et Pr Ruvius utunt 2a mu positiva apt.s a Pe Fonseca edoctu e, q. deberet multiplicari in inferioribus, et eodem utunt alij ad quamlibet positiva apt.e nae a p.te rei ad essendu in multis impugnanda; colliguntque tanquam absurdu, q. admittenda sit plurificatio apt.s, quam plurif.e etiam ostendunt elicere adversarij ex sent.a admittente apt.e negativa in na a p.te rei. Iuniores aliqui hanc plurif.e apt.s negant, ut absona, postquam apt.e, etiam proxima nae concesserunt a p.te rei; alij ut superflua; quo aute iure oes id fecerint, n post multa videbimus.

Quamadmodu duplice e nae fecerim consideratione; nam eam consideravi adaequate, et sm suam amplitudine, qua roe dixi comprehendere plures n.o nas in pluribus individuis existentes (.i. plures genericos conceptus (si genus sit) et collect.e illaru naru dixi unica spe nam, unit.e formali decorata: eam itaque consideravi partialiter sm singulas nas n.o in singulis individuis existentes; et 2a priorem consideratione dixi ee aptam ad identit.e cu pluribus; at vero 2a considerat.e partiale uniuscuiusque n.o nae n ee aptam ad essendu in multis; sed in uno: n alia roe de apt.e Philosophor; considero. n. illam e tota sua amplitudine adaequate, et hac roe dicit aggregatam, et collect.e pluriu apt.u n.o discrepantiu, q. collectio adaequata commensurat collect.i naru; ita ut tota apt.u collectio respondeat toti naru collectioni, et qlibet apt.o n.o, quae e pars collect.s apt.u respondeat peculiari n.o nae, quae e pars collect.s naru: unde tot concedo apt.es partiales, seu n.o distinctas, quot fuerint nae n.o distinctae (hoc intelligo tam de apt.e positiva, quam de n repugn.a, seu negativa). sed quamadmodu

.98. n dant plures spe na, hu, sd una; ita n dant plures spe apt hua, sd una unit grali, et per adaequatas collectas apt denoabr adaequata aptitudo in oibus individuis; et per partiales partialiter vel in uno aliquib, sim una, l aliquas sui ptes.

N. g. stendo apt adaequatas multiplicari in plures adaequatas; hoc n. manifeste fleet, et absqs apparenti fundamento asseritur. v apt multiplicari partialiter, ut multiplicat ipsa na, atqs adeo admittenda ee tot n apt partiales, quot fuerint individua, in quibus na eius sint; strarius existo recentioribus; mihi tn favet. P. Vallius in sua L. fe 1. q. 3. c. 1. quatenus admittit partiales actus huius apt, in quolibet parti.

P. imprimis multiplicatio apt positiva, hac apt e realiter idem c na; g c multiplicet realiter na, multiplicabr etiam apt; nam in hus e impossibile, qd duo sint realiter idem, et unum multiplicet, altero n multiplicato. ad per; q na per suam ent realiter identificat individuum; g positiva apt e realiter idem c na; aus ex eo stat, qd identitas n exercet, nisi in ppria ent, et ppria ent. coa ergo; q si per suam ent na identificat individuum; g per ent pote identificari (quandoquidem per id possumus efficere, per qd efficimus) per suam ent e pota, et positiva apt; hac g. n distingr realiter ab ent na.

P. 2. nam l hac apt positiva (si e unica n) ee debet in uno, l in pluribus individuis? in pluribus ee n pote, q nulla positiva ent singularis ee pote, secluso miraculo, sl in pluribus individuis loco nimis distantibus; sd illa apt e positiva ent, et assent una singularis; g ee nequit in pluribus individuis. sd neqs in uno ee pote. 1. q si de apt hua loquamur, corrupto illo individuo huo, in quo afferat ea, corrumperetur ad essendum in aliis individuis. At corrumpi illud individuum stingere, c oia hua na individua corruptibilia sint; g ne in hoc absurdum incidat. neg e illud, unde infert. ptergquam manifestum e quolibet individuo de ee..

tibus divisive sumpta corrupta manere nequ. hec identificatur pluribus alijs a corrupto distinctis; ergo est apta illos identificari; ergo aptitudo corrupta in illo individuo erat alia distincta ab his, quae perseverant in reliquis individuis, nisi dicat, quod aptitudo positiva migret de subiecto in subiectum naliter; hoc n. non est minus mirabile.

2a. nam si in unico solo individuo existit aptitudo, accipio alias naturas non distinctas in alijs individuis existentes, et arguo sic: istae naturae denoant intrinsece aptas positive ad identitatem cum suis individuis; sed non denoant intrinsece aptas per aptitudinem existentem in alio individuo; ergo per proprias aptitudines existentes in proprijs individuis. maior ostenditur ex supra dictis, quia per suas entitates identificant; ergo et possunt per suas entitates identificari; ergo posse identificari est denoatio intrinseca a proprijs entitatibus dimanans. Probatur 1a sylli minor, quia illa aptitudo in alio individuo existens est extrinseca naturis existentibus in proprijs individuis. ergo cum forma extrinseca nequeat conveniire intrinseca denoatio positiva, ab illa aptitudine non denoabuntur naturae intrinsece, et positive aptae, si existat in alio individuo.

3a. quia nec etiam probari potest haec aptitudo identificat cum natura apta, dico: quaelibet natura numero identificat sibi omnium aliarum naturarum aptitudines; ergo solum sibi identificat peculiarem aptitudinem, et aliae sibi etiam peculiares identificant aptitudines: minor ostenditur, quoniam natura Petri non sibi identificat aptitudinem naturae Ioannis ad identificationem cum Ioanne et sic de alijs: ergo non quaelibet natura numero sibi identificat omnium aliarum aptitudines. Probatur ulterius eadem minor; quia aptitudo naturae Petri ad identitatem cum Petro est realiter idem cum natura Petri, et aptitudo naturae Ioannis est idem cum natura Ioannis; ergo nequit una aptitudo ex his alteri identificari realiter, donec naturae, quibus ipsae identificatae sunt, identificentur inter se, sed naturas Petri, et Ioannis realiter identificari est impossibile; ergo et impossibile est identificari realiter illarum aptitudines: sunt ergo plures realiter, et numerice distinctae, sicut ipsae naturae.

Nunc restat probare, quod aptitudo negativa, seu non repugnantia etiam multiplicetur numero, et probatur ita; illae non repugnantiae distinguuntur numero, quae innexae sunt naturis numero distinctis taliter, ut quaelibet non repugnantia exigat suam peculiarem,

n° naz denoandaz, et n aliz n°; sd ita se hent n repugn^e na Pri, et
na Pauli. gra exi; q distinguunt n°; q distinguunt n°. maior ostend
ex eo, qd si eet eadz n° apt°, ipsa peteret oes naz n° denoandas, c illis
snecteret; q si aliqua n repugn^a snectit c aliqua na n°, eaqs postulat,
n tn postulat alteraz, quaz alia n repugn^a postulat, dabit numerica
inter unaz, et aliaz n repugn^a; minor v. pr, q^a n repugn^a, quaz habet
Pri ado ident^e c Petreitate n postulat naz Pauli, neqs illaz denoat,
c illa snectit, soqs postulat naz Pri, illiqs annectit; etsi v n repug
na Pauli minime postulat naz Pri, neqs illi annectit, annectit v
Pauli; q ita se hent illa dua apt^a, seu n repugn^a, ut argtz intendit
R. 2. illa n repugn^a diversa ss, q diversas repugn^as
negant; sd diversaz repugn^s negat, n repugn^a na Pri, ac n repugn^a na Pauli
q n repugn^a na Pri diversa e a n repugn^a na Pauli: maior mihi e
certa; pr minor: n repugn^a na Pri so negat repugn^s impedientz ident
na Pri c singularit^e eiusdz Pri; sd n repugn^a na Pauli n negat
repugn^s; q negat aliaz: maior ostendi, q^a adveniente repugn^a ad ident
na Pri c singularit^e Pri, destrueret n repugn^a na Pri ad ident^e
singularit^e ipsius Pri, quis n adveniret repugn^a in na Pauli ad ident^e
singularit^e Pri, etsi n adveniret repugn^a ad ident^e na Pri c sing^te, quis
adveniret repugn^a na Pauli c ppria sing^te, adhuc persisteret n repugn^a,
ut na Pri identificet c ppria sing^te, eet. n. v^z, qd n daret repugn^a ad
ident^e na Pri c sua sing^te; q n repugn^a na Pri so negat repugn^s ad
ident^e c singularit^e eiusdz Petri, qquidz so negat id, cuius adventu auferet
qd autz n repugn^a na Pauli, nequaquz neget repugn^s na Pri c singularit
Pri. Pr. q^a, si ita eet, auferret n repugn^a na Pauli per adventz n
ident^is na Pri c sua sing^te, qd f^s e; na etsi repugnaret na Pri identifi
cari c Pri sing^te, posset nihilominus na Pauli identificari c Pauli sing
Obit quidz recentior, unica apt° sufficit; q frustra

multiplicem. probat ant., q. n. dat, nisi unica collectio nāraz; ergo ad hanc
collect. unica apt. sufficit; probat cons., nā demus unā apt., q. denoet hanc
collect. aptā ee in pluribus; effecto alia apt. conveniens otiosa prorsus, atque
superflua erunt. R. disting. ant.: unica adaequata sufficit, conc. ant.; unica
partialis nego ant.: distingo et conseq. probationis; ergo ad hanc collect. unica
apt. adaequata sufficit, conc. cons.; unica partialis, nego cons. n. admitto ego plures
apt. adaequatas nā sm sua amplitudine totale, d. unica conflata ex pluribus
partialib., ad mey, quo ipsa nā adaequata constituit ex pluribus nō n. distinctis.

Instat. negss partialiter ē illa apt., sive n. repugnā in
singulis individuis; ergo so ē unica n. repugnā n. n. constans ex pluribus, quarum
singulae existant in singulis individuis; probat ant., q. singulis so convenit n.
repugnā, ut sint unū. sd n. repugnā, ut plura sint plura, n. ē plures n.
repugnā, ut singula sint unū; ergo negss partialiter ē illa n. repugnā in
singulis individuis, mnr probat; q. pluralitas, et unitas distinguunt. R.
neg. ant. ad prob. conc. maiz, si de singulis divisive sermo sit, et nego
minz; nā posita n. repugnā in qualibet n. nā, ut sit una divisive, dabit
n. repugnā, ut collectio nārum illarum sit plura; nec aliud ss plures nā
n.; quā una n., et alia n., et alia n. sl; nec percipere possū, q. d.
aliud requirat ad ternarium n. praeter tres unit., negss qd aliud requirat,
ut istae tres unit. sint aptae ad ternarium n.; nisi qd demū cuncta tres
apt., ut qualibet unitas sit una; unde fit, ut oēs cuncta sint tres.
Ad prob. minz dico unit. aggregationis n. distingui a qualibet pluralit., et
ē apt. nāe n. sit aliud, quā una n. repugnā aggregatē oīū singularium, n.
distingr a pluralitē oīū apt. singularium, st unas nū ternarius n. distingr
a pluralit. triū unitū s. 9. ani ultra apt. ad essendū in pluribus deb. in
nā a parte rei apt. ut abstrahat a pluribus?

§. 9.

An ultra apt.e ad essendum in pluribus, detur in natura a parte rei apt.o ut abstrahat a pluribus?

Non defuere recentiores, et illi quidem docti, qui ausi sint negare apt.em a parte rei et ante intellectus operationem, ut abstrahat natura a singularibus, levibus, me iudice, nixi fundamentis; sed antequam contra hos auctores incipiam pugnare, debeo praemittere quid abstractio sit, ut quid sit apt.o ad abstrahendum facile constet, et cum ex dictis de unit.e praecisionis, abstrahere sit naturam cognoscere, non cognitis singularibus, quibus inest: apt.o ad abstractionem nihil aliud erit, quam potentia ad cognitionem naturae sine singularibus. Occurrit vero statim duplex potentia (ac proinde duplex apt.o) de qua praesens controversia potest procedere, potentia Logica, et Physica: potentia Logica est non repugnantia, seu potentia repugnantiae negatio, quae dici solet apt.o negativa, ut abstrahat natura a singularibus; vero Physica, positiva virtus potens naturam abstrahere (et, ut S. Thomas loquitur, quasi depurare a singularibus) et haec dicitur apt.o positiva a melius in hac re sentientibus.

Dixerim 1. datur ante omne opus intellectus apt.o negativa, seu non repugnantia, ut natura abstrahat a pluribus singularibus, quibus inest, et sic fiat ab intellectu ulterius. Probatur 1. haec propositio est impossibilis: repugnat naturam abstrahi per intellectum a singularibus. Ergo haec, quae est illi contradictoria, est necessaria. Non repugnat naturam abstrahi per intellectum a singularibus. consequentia est optima, nam quando duae propositiones sunt contradictoriae, si una est impossibilis, alia est necessaria, et e converso; iam hoc probavi in opusculo quo nunc ago: nam si non est impossibilis, erit necessaria, vel contingens: neutrum (...

P. minor. na si ee[t] naria, eius ɔd[a] eet impolis; ac pinde eet impolis ɔd repugn[a] ad abstract[ionem] nae a singularibus, qpptereaq[ue] semper repugnabit, qd na abstrahat per intu, qd censeo aperte sequi. sd neq[ue] ɔtingens ee pote illa ppo. 1. c ea, quae semel repugnant, nunquam possint n[on] repugnare, et n[on] repugnare possit quae semel n[on] repugnarunt; Lq. re ipsa repugnat abstractio, et sic impole erit, qd n[on] repugnet, et per coens nariu, qd repugnet, l. n[on] repugnat, et sic erit impole, qd repugnet; debet. (q. illa ppo ea naria, l. impolis, neq[ue] ee pote ɔtingens; sd n[on] e naria, ut pbavi; (q. e impolis, ex quo recte colligo eius ɔdiu fore nariu. tunc ita, ppo necess[ari]a semper e vera (docui etiam hoc in ɔpendio) etiam ante opus intus: (q ante opus intus e v[er]u, qd n[on] repugnet abstractio nae a singularibus; dat[ur] q. tunc n[on] repugn[anti]a, rōe cuius illa ppo reddit[ur] v[er]a, et abstr[actio] necessario ɔformis.

P. 2. ex duabus ppt ɔdijs una debet ee v[er]a ante opus intus: quae (q. ex his ɔcedis v[er]u. Ante intus oper[ationem] na pote abstrahi a singularibus. N[on] pote na abstrahi a singularibus ante intus oper[ationem]. si dicas a pte rei ee v[er]u, qd pote abstrahi, succumbis oneri; c pōa supponat n[on] repugn[antiam], et si l[ib]a sit, erit ipsamet n[on] repugn[anti]a; (q. si a pte rei e v[er]u, qd na pote abstrahi; v[er]u erit, qd n[on] repugnet abstrahi, et coenter dabit[ur] n[on] repugn[anti]a. si v[er]o dicas ee v[er]u a pte rei, qd n[on] possit abstrahi, erit impole a pte rei, ac pinde nunquam dabit[ur] abstractio: ea n[on] quae impalia ss, nunquam ss: hoc autem quis ɔcedet? ɔcedas q. ee pote a pte rei, qd na abstrahat[ur].

Pr. 3. qualibet pōa debet pexistere c oibus suis requisitis ante actu 2u; (q ante actualem abstract[ionem] nae a singularibus, pexistit pōa c oibus requisitis ad abstrahendum; sd unum ex requisitis e n[on] repugn[anti]a, ut abstractio fiat; (q. abstract[io] pcedit n[on] repugn[anti]a, sine qua pōa n[on] hēt requisita ad actu 2u exercendum: qpropter dixit S Thas opusc. 55 n[on] longe a prin[cipio]; qd ee uls, qd e in rebus, e quadam na, et n[on] e ula actu, sd pōa, q. pon[i] hēt, ut talis na fiat uls per act[um] intus].

Ɔfr, q. per adventum ppo abstract[ionis] nulla realis n[on]

repugnā aufert, sed solum aufert negatio cognitionis, nam [illegible]
quia si adveniente abstractione, datur una non repugnā, haec praextitit ante opus [illegible]
illud. non quod modo est, et non de novo, antea erat, ut manifestum est. antecedens [illegible]
intus efficere nequit, ut illud non repugnet, quod repugnat ex se; ergo nequit [illegible]
realem repugnā, sed per solam ablationem realis repugnantiae, ponit non repugnā realem
una, qualis datur quando natura abstrahitur; ergo si tunc nulla repugnā realis auferitur
ponitur de novo illa non repugnā; sed antea dabatur independenter ab opere [illegible]
Confirmatur. 2. ex parte naturae nullum datur impedimentum, seu repugnā a parte rei, ut abstr[ahatur]
adveniente opere intus; ergo datur non repugnā ex parte naturae ad abstractionem. antecedens [illegible]
quia tale impedimentum esset reale; at nihil reale destruit cognitio adveniens [illegible]
destruere potest, nisi sui negationem; ergo si ante opus intus repugnat abstrahi, [illegible]
postea repugnabit, quandoquidem persistet repugnā, et impedimentum.

Dixero. 2º. ante opus intus datur aptitudo positiva [illegible]
ut natura abstrahatur ab individuis. probatur, quia positiva aptitudo ad abstractionem nihil est aliud [quam]
nativa, et positiva potentia ad abstractionem efficiendam; sed haec nativa virtus datur
ante opus intus; ergo et datur positiva virtus. minor probatur; nam potentia intellectiva [est]
nativa; et positiva virtus ad caussandam abstractionem; ergo cum haec intellectiva virt[us]
cedat suam operationem nativa virtus dabitur ante opus intus; antecedens ostendo; quia potentia [est]
intellectiva est nativa virtus ad cognoscendam naturam sine individuis, media cogniti[one]
a se profecta; quae est praecisio, et abstractio; ergo est nativa, et positiva virtus ad
caussandam abstractionem. Confirmatur, quia posse abstrahi est posse cognosci sine individuis, sed posse
cognosci sine illis est aliquid positivum ante operationem intus; ergo et posse naturam abstrahi est
aliquid positivum praecedens operationem intus. maior suppono ex alibi dictis; probatur minor;
posse cognosci sine individuis est denotatio a potentia potente efficere talem cogniti[onem]
sine individuis; sed potentia potens efficere hanc cognitionem est quid positivum, et antecedens opus
intus; ergo.

Restat modo inquirere, an aptitudo haec positiva sit aliquid [illegible]
intrinsecum, seu v. non repugnā, quae est aptitudo negativa, se teneat ex parte [rei]
et [illegible] facilis est solutio; nam cum illa aptitudo positiva sit potentia intellectiva, et haec

n sit, (per se loquendo) intrinseca naturae, aptitudo positiva ad abstractionem erit naturae intrinseca, quae hac extrinsece denotat abstrahibilis ab intellectu. Et 2a non ita facilis est resolutio, etsi non sit admodum difficilis. Duplex datur non repugnantia, altera se tenens ex parte naturae, quae amovet impedimentum, seu privatio ex parte naturae impediens abstractionem, altera ... repellens quodcumque impedimentum aut repugnantiam impedientem abstractionem ... quae non repugnantiae sint proprie in intellectu, et in natura tanquam in subiecto ... remotive, quatenus removent repugnantiam ab illis, et quod hae non repugnantiae sint diversae colligitur, ex eo quod negent repugnantias diversas; nam dupliciter potest impediri abstractio. Vel per repugnantiam, quae est ex parte intellectus; vel per repugnantiam, quae est ex parte naturae; neque ex ea, quae unica adveniret, aut maneret, quod etiam adveniret ... et bene possit stare, quod repugnantia ad abstractionem deesset ex parte intellectus, et quod non est ex parte naturae non repugnaret, neque per ipsam staret, quominus abstraheret, vi ... non staret per intellectum; ergo diversa repugnantia est, quae negatur ex parte intellectus, ab illa quae negatur ex parte naturae; ergo est diversa esse aptitudo negativa, seu non repugnantia ad hoc, ut natura abstrahatur.

Obicies. 1o duo sunt idem realiter, quidquid realiter convenit uni, convenit realiter alteri; sed naturae realiter convenit natura aptitudo, ut abstrahat a pluribus, ergo conveniet ea aptitudo singularitatibus, quibus identificatur, sed non potest convenire singularibus aptitudo, ut abstrahat; ergo neque potest convenire naturae cum illis realiter identificata. Resp. distinguo consequens, ergo conveniet singularibus sumptis realiter singularibus, concedo consequens; sumptis formaliter acceptis singularibus, nego consequens. Ad illud, quod addit distinguo antecedens, non potest convenire singularitatibus sumptis acceptis formaliter singularibus, concedo antecedens; sumptis realiter, nego antecedens et consequentiam inde deducta.

Obicies. 2o ... aptitudo conveniret naturae a parte rei, conveniret naturae in individuis; sed natura in individuis nequit convenire aptitudo, ut abstrahat a pluribus; ergo nequit haec aptitudo convenire naturae a parte rei: maior supponitur. Probatur minor, quia natura Petri nequit convenire aptitudo, ut abstrahat a pluribus, neque natura Ioannis, aut Pauli, et sic de reliquis, ergo nequit convenire naturae in individuis: antecedens probatur; quia natura non potest

abstrahi ab ijs quibus identificatur; quia natura Petri non potest abstrahi a quo non identificatur; similiter natura Pauli non potest a Paulo abstrahi. Ergo si quae in natura aptitudo negativa ad abstractionem admittenda etiam erit aptitudo positiva quae est ad identificationem cum individuis; sed positiva aptitudo negatur in natura ad abstractionem ergo negari debet aptitudo negativa.

Respondeo concedendo maiorem, et negando minorem. ad probationem distinguo minorem illius divisive conveniret aptitudo, ut abstrahat a pluribus, concedo minorem; negatur collective, nego minorem. non concedo aptitudinem in qualibet natura singulari ut abstrahat a pluribus, sed ut abstrahat ab uno, et sic omnibus collective, ut abstrahat a pluribus; quia sic qualibet natura non est partialis natura collectionis naturarum; ita aptitudo cuiuslibet singularis est partialis, et non datur ad abstractionem ab unius collectione tamen omnium aptitudo denotat totam collectionem naturarum aptam abstrahi a pluribus. Ad [illegible] negatur assumptum; discrimen est, quod identificatio cum individuis exercetur a natura per aliquid sibi intrinsecum, et per suam entitatem at abstractio non exercetur per aliquid naturae intrinsecum, sed per aliquid extrinsecum, nimirum potentiam intellectivam; et ideo ad identificationem postulat positivam aptitudinem; ut probavi; ad abstractionem sufficit negativa [illegible]

Quaestio 12. de universali formaliter accepto tam Logico quam Metaphysico. § 1. quod universale dicat in suo conceptu, et unde accipienda sit eius multiplicatio

Quaest. XII.

De universali formaliter accepto tam Logico quam Metaphysico

§ 1.

Quid universale Metaphysicum dicat in suo

[co]nceptu, et unde accipienda sit eius multiplicatio?

Ex his, quae in superioribus constat uniuersale importare subiectum illud, quod denotat aptitudo, et unum ipsius unitatis et aptitudinis; nec amplius in hoc immorabor, sed ulterius investigandum qualiter haec omnia universali conveniant; an essentialiter, an accidentaliter, in recto, an in obliquo; ad quod non parum iuvabit nosse nomen universale esse nomen concretum resolvendum per has voces habens unitatem; unde sicut in hoc concreto album, ipsum habens affert in recto, formam habitam, scilicet albedo, in obliquo; ita in praesenti nomen universale affert in recto ipsam naturam communem, quae est habens; et in obliquo ipsam unitatem praecisionis, aptitudinis ad essendum in pluribus, et unitatem formalem, per quas formaliter redditur illud habens, unum aptum ad essendum in pluribus, et universale formaliter.

Et; imprimis, quod unitas praecisionis non afferatur in recto ab hoc concreto universale probatur, quia in hac praedicatione homo est universalis praedicatur de homine universale cum veritate, sed non praedicaretur cum veritate de homine universale, si hoc afferret in recto unitatem praecisionis; ergo unitas praecisionis non affertur in recto a concreto universale; maior certa est; probatur minor; quia affirmaret de homine, quod sit habens, et unitas praecisionis; quo nihil falsius; ergo non affertur in recto praecisionis unitas. Confirmatur quia in praedicatione nequit in recto afferri ex parte praedicati illud, quod realiter distinguitur a subiecto, de quo praedicatum affirmatur, sed de homine affirmatur universale cum veritate; ergo ex parte illius, quod est praedicatum non potest afferri in recto praecisionis unitas, cum sit aliquid realiter distinctum a subiecto homine, de quo affirmatur praedicatum universale.

Idque ulterius probatur; quia, si unitas praecisionis afferretur in recto, illa multiplicatur, multiplicarentur universalia, etsi natura nullo pacto multiplicaretur; hoc autem falsum est, unde constat, quia, ex eo, quod si in eodem temporis momento, homines duodecim cognoscerent naturam suam, non cognitis individuis, efficerent duodecim numero unitates diversas, et consequenter duodecim species suas universales cum aequali amplitudine

de individuis ꝯdictilis, qd neqȝ ego viderem, neqȝ tu videris. 1º ans; ut in summulis ostendi, termina multiplicant, quoties qualibet pars ex ijs, q̄ afferant in recto; ꝯ q̄ . si unitas præcisionis afferret in recto, illa multiplicata, multiplicaret ule.

Quoad aptẽ negativã ideẽ et ꝑr : q̄a c' sit quædã carentia seu negº, realiter distingr ab hoc; ꝯ q̄ n' pote se tenere ex ꝑte ꝑrat illata, q̄ do de hoc in coi ꝑrat, qd sit ulis; coã ꝑbo, eã roe, qua ... eẽt ꝑpª ꝯª, nequit. n. de hoc dici, qd sit hers, et illa negº repugnãe; ... q̄a ꝯmuis multiplicarent carentias repugnãe, n' multiplicaret ule; ꝯ q̄ ... afferret illas in recto, et principaliter. N'obstat roe ꝑbant, erit de apti... sitiva, et unitẽ; q̄a illa ꝯra afferunt ut adiacentes nãe illas hēti ... in obliquo; nã vº hens tm̄mo importat in recto, ut ꝯspici pote in his ꝑ... nã ē apta; nã ē una; reddunt. n. hunc sensuȝ, nã ē hens aptẽ ... ē hens unitẽ. Verũ tñ ē in his ultimis ꝯcretis ꝯrãs n' distingui realiter a subiecto illas hẽnti; in prioribus vº ꝯra distinguunt realiter; et dicitur hoc ꝯcretũ nã ē una unitẽ præcisionis, ē ꝯcretũ physicũ, sicut et hoc, nã ... repugnans ad essendũ in pluribus; at hac ꝯcretas nã ē positive apta ... ē una unitẽ ꝯrali. ss Metaphysica.

Cæterũ lt oẽs hæ ꝯra numerata ad ule ꝯstituendũ ꝯfluant, saltẽ in obliquo, unitas tñ præcisionis speciali titulo nuncupat ꝯra ulis, et a pluribus vocitari solet ulitas (quis n' ipsa sola ulitas ꝯstituat) q̄ ultimo ꝯplet, et specificat nã in eẽ ulis; nã, c' tam ipsa nã, quã apti et ꝯralis unitas ꝯcedant ante operẽ intus, qm tunc det ꝯralitas ule, donec adveniat abstractio, qua c' ꝯraliter nã una indifferens ad plura, inde ē qd hæc abstractio antonomasticè dr ꝯra nã ulis, et ipsa nã dr nã; et ꝯralis unitas posst dici ꝯra minus ꝑralis ꝯstituentes, vl c' abstractẽ unitatẽ adæquatã ꝯrã, q̄ sit ulitas.

Colligo. 1º ex superiori doctª ule Metaphẽ fieri per abstract...

pr; quia ule Metaphus est unum est indiff aptum ad essendum in pluribus; ergo ule Met fit per abstractionem: minor prob; nam, ad-veniente abstractione, cognoscitur natura non cognito singularibus quibus inest; ergo est indifferens; sed aliunde natura habet ex se aptitudinem et formalem unitatem, ut probatum est; ergo cum solum deficeret abstractio, per quam natura fieret una indifferens, per abstractionem fiet unum aptum est indiff ad essendum in pluribus

Colligo. 2°. ulia non multiplicari per multiplicitatem abstractionis, sed per multiplicitatem naturae, quae afferit formaliter mali: pro ex dictis optima est; nam ab illo desumenda est multiplicitas; quod affert in recto; sed solum mali; et non abstractio affert in recto; ergo a solo mali desumenda est multiplicitas

Colligo. 3. ule accidentaliter, et extrinsece denominari, (et esse) formaliter tale: pr, quia illud est accidentaliter, et extrinsece tale, quod constituitur per formam accidentalem extrinsecam, sed ule constituitur formaliter in esse ulis per aliquam formam accidentalem extrinsecam. s. abstractionem: ergo ule formaliter est tale accidentaliter, et extrinsece.

Immo bene colligo. 4' defm traditam esse uli Metaphus, seu in essendo, non esse essentialem, sed accidentalem; probo; nam illa def° est accidentalis, quae rem explicat solum praedicata accidentalia; sed huiusmodi est illa def° ergo non est essentialis, sed accidentalis: minor ostendo; nam illa def° explicat ule per unitatem praecisionis, et abstractionem; sed abstractio, aut unitas praecisionis est aliquid accidentale naturae uli (adde, et extrinsecum) ergo illa def° explicat rem per accidentalia praedicata. Confr; quia a natura potest abesse hoc, quod est, esse unam unitate praecisionis; ergo unitas praecisionis est aliquid accidentale; ergo def° explicans naturam ulem per unitatem praecisionis est def° accidentalis, non secus ac si definires hominem per hoc, quod habet ad albedinem

Vltimo colligo ule formaliter non dari ante operationem intellectus: demonstrat' ex nostra sententia, quia ule formaliter constituitur per abstractionem, et praecisionem naturae a singularibus; sed praecisio non datur ante opus intellectus, cum ipsa sit intellectus operatio; ergo ule formaliter non datur ante opus intellectus. S° 2. cuius potentiae ministerio fiant naturae ules formaliter?

Sect 2. Cuius poæ ministerio fiant naturæ ules formaliter

Plura titulus claudit examinanda etsi breviter; q̃ n̄ pauca alibi ... alia ex libris de aīa supponent; et quidē titulus ꝯprehendit poas tā internas, quā externas in hoē residentes, de quibus oīb discutiemus, an ... ulia efficere; sd prius ꝓmittendū, qd sit efficere ule, ut inde ... possit ꝯpetere uliū effectio; dupliciter potest accipi hoc, qd ē efficere ule. 1.º ita, ut denotet ꝯstitut.º n̄ effectivā, sd ꝓalē, et sensus erit, q̃ sit ꝓx ultimo ꝯstituens ule, et de hac ꝓā ꝯstitit iā s.ª, c̄ diximus ee unit.º pcisionis, seu abstract.º: 2.º mō ita ut denotet ꝯstitut.º effectivā; et sensus erit, quæ poæ possint efficere unit.º pcisionis, sicq3 efficienter ... abstract.º à singularibus: hoc posteriori sensu q.º erit examinanda

Sed examen postulat, ut ex libris de aīa pauca discerpamus: et 1.º sit, quinq3 in hoē existere sensus externos, duos internos (forte n̄ realiter distinctos) intū, et volunt.º; sd intū partiunt auth.s c̄ Arile tertio de aīa textu 1. usq3 ad decimū (an realiter, 1. potius ꝓaliter alibi ꝯstabit) in agentē, et polē; priores munus ē efficere spēs intelligibiles; posteriores illas recipere, et c̄ illas immanenter ꝓducere intellect.º ꝓaliter, et expresse repsativa obtorū

2.º sit ordinē quendā ee, quo obtū sensatū ad intū usq3 pervenit; nā 1. offert sese obtū sensibile sensui externo, imprimitq3 in illū sui spēs, quæ detrahus iā sensus externus. v.g. visus pducit actū visionis illius obti: ex visione dimanat (1. partialiter, 1. totaliter) alia spēs impressa eiusdē obti repsentativa, q̃ per nervos opticos ab oculis

ad sensu com. ductus, mittit, recipiturq. in priori sensu interno (qui appel- 196
lat. sensus com., eo qd ad oia obta sensuum externorum extendat) caussat
sl. c' sensu coi aliam notitiam obti sensati; et ex hac notitia pullulat alia spes
nuncupata phantasma impressum, mittiturq. ad phantasiam (ita vocat 2us sensus
internus) quae roborata phantasmate impresso pducit quandam notitiam ex-
pressam, quae dici solet phantasma expressum; sd, qa hoc phantasma expressum
quid corporeum e', et omnino insufficiens ad producendas species impressas
spirituales, (quas vocamus intelligibiles) quibus intellectus potis prorumpat
in actualem intellectionem, datus e' intellectus agens, qui cum spiritualis sit,
sua virtute elevat phantasma expressum, ut ab utroq. sl egrediatur species
spiritualis impressa, qua utens ut instrumento intellectus possibilis pro-
ducat intellectionem obti, seu speciem expressam intelligibilem (ut alij vocant)
et circa obtum iam cognitum per intellectum versatur voluntas amore, si
obtum pponit. ut bonum, l. odio si pponit, ut malum. [flourish] nil dee.

His adnotatis, sit .1a. pro. sensus externi n' efficiunt ule:
e' com. senta, docetq. a Dimbt. q. 5. in pfat. Porph. a. 2. P. Hurt. disp. 6.
Met. s. 12. § 198. quid hic addat. § 199 posse fieri aliquomodo ule a sensibus
externis: sd pro, ut dixi com. e', et pr. ule n' pote fieri ab illa pa, quae
nequit nas cognoscere, aut repraesentare sine singularitatibus, qq identificatae
ss; sd externi sensus nequeunt nas cognoscere, aut repraesentare sine singu-
laritt., qq identificatae ss; g nequeunt efficere ule sensus externi. maior
pr; qa, ut pfat ule, reqr, qd na abstrahant a singularitatibus; sd abstrahi e'
repraesentari sine singularitatibus, qq identificatae ss; g illa pa, qa hoc pacto
nequeunt nas cognoscere, nequeunt efficere ule. minor. 1i sylli pr tum ex S. Tho.
1 p. q. 85. a. 1. ubi sic het; ors pa sensitivae partis e' cognoscitiva particum tm
tum ex rone; nam sensus externi so' efficiunt repraesentatus rerum ex detraite specierum

quas obiecta sensibilia mittunt, sed species missae ab obiectis sensibilibus non deserviunt singularium cognitioni; ergo sensus externi non possunt efficere cognitionem singularium. minor probatur; quia species impressae ab obiecto missae non deserviunt ad cognitionem illorum, a quibus mittuntur; sed species ad externos sensus missae mittuntur non a singularibus; ergo non deserviunt ad cognitionem rerum singularium.

Ex hoc etiam patet, quid dicendum sit de sensu communi; nam cum non se extendat ad obiecta, et actus omnium sensuum externorum, et obiecta sensuum externorum sint non singularia, inde est, quod sensus communis etiam nequeat efficere universale. Dices: sensibus externis nihil percipimus nisi ut hic, et nunc; i. ut addictum certo loco, ac tempori; sed universale, ut universale, certo loco, aut tempori addictum non est; ergo. Confirmant alii 2º. ex cognitione intuitiva, de cuius ratione est trahi ad rem existentem, ut talis; sed res existens ut talis, est singularis; ergo cum sensuum externorum cognitiones intuitivae sint, non trahunt nisi ad singularia.

Sit 2ª. conclusio imaginativa potest efficere universale. Hanc conclusionem quidem nullum video expressam, potius fere omnes adstruunt oppositam, quibus Pater Hurtado [illegible] citatus aliquantulum faveat, cum aliquomodo concedat sensibus externis ullum efficere; ergo a fortiori concedet sensibus internis. Ducor 1. quia audita hac voce color venio in cognitionem coloris, ut sic, medio actu imaginativae, aut phantasiae; sed color ut sic existit sine singularibus in actu imaginativae, seu phantasiae: probatur antecedens; quia mediante voce, non deservit immediate intellectus ad cognoscendum obiectum vocis, sed mediante actu phantasiae, qui cum intellectu agente efficit speciem intelligibilem, qua intellectus possibilis percipiat vocis obiectum; ergo, audita illa voce, venio in cognitionem, et notitiam coloris ut sic, medio actu imaginativae. antecedens probatur ex ordine supra memorato, quo obiecta perveniunt ad intellectum possibilem. Idem consequentia 1. enthymematis ostendit; quia si medio actu imaginativae, devenio in notitiam coloris ut sic; ergo per illam notitiam cognoscitur color ut sic; sed colorem ut sic ab imaginativa cognosci est colorem existere sine singularibus in imaginativa, aut phantasia; ergo. unde cum phantasia, seu imaginativa efficienter producat illud phantasma, quo repraesentat color ut sic, ima-

ginativa, seu phantasia efficiet ulle colores. et ideo probari posset, si vox significaret al ut sic, l. hoc. nec licet tunc cognosci ab imaginativa colorem in parti, aut al in singulari; quia cognoscet obtum significatum per vocem, non aliud; id obtum significatum per vocem est color in coi denudatus singularitatibus, et al sine individuis; ergo id percipit imaginativa.

Dico vero; nam, ut probavi, cum de ente rationis egi, imaginativa potest efficere entia rationis, et chimaeras componere cognoscendo res aliter ac sunt; ergo poterit etiam cognoscere naturam, et conceptum coem, non cognitis singularibus, quibus ipsi, se non sint realiter separati conceptus. Confirmatur: nam, ut ibi dixi, vox imaginabile est terminus transcendens, ut Summulista clamat; ergo se extendit ad omnia. Verum id natura, ut condistincta a singularibus, est quod verum; ergo poterit illam solum imaginari potentia imaginativa, non imaginatis singularibus. His addiderim voces eas, et scripturas illis siles dici posse efficere suo modo ulia; quae signant naturas coes ab individuis, et singularitatibus liberas; coicant enim suo modo intentionalem existentiam et unitatem praecisionis.

Praecipua huius sectionis difficultas est ita intellectus agentis, et potentiae, uter eorum efficiat ule? nam, cum intellectus agens producat species intelligibiles repraesentativas naturarum sine singularitatibus, volunt non pauci, quod per illum fiant ulia, quando quidem prius separat naturas a singularibus, quam intellectus possibilis; et ideo dici solet separatio naturarum per species impressas prima abstractio; separatio vero per intellectum potentiae 2a abstractio, quasi supponat iam facta abstractio naturarum per species, quando advenit intellectus potentiae operatio. Adhaerent huic opinioni Flandria 3. Metaphysicae q. 3. a. 2: 7. Metaphysicae q. 16. a. 1. Caiet. opusc. de ente, et essentia c. 4. q. 6. prope fine. Dimbl. q. 9. in proemio Porph. a. 3. Zumel. 1. p. q. 13. a. 7. conclusione 3. Sotus q. 3. ulium. Onna q. 4 ulium a. 9. conclusione 1. Sedeño lib. 2. q. 16. de ulibus conclusione 2.

Nihilominus tamen sit 3a conclusio. intellectus agens non efficit ulia immediate: docent Durandus in 1. dist. 3. q. 5. ad 2um, et in 2. dist. 3. q. 7. n. 12. Vargas in 1. dist. 3. q. 6. Suarez disp. 6. Metaphysicae sectione 6. n. 7. quatenus

497 - ait impproprie dici, qd per abstract. spei intelligibiles fieri na ulis.

q. 9. ulis. n. 94. assert. 2. et e vulgaris inter Juniores. ro e; q intuitus

n efficit immte fralē pcisionē na a singularibus; sd illa pōa, q n̄

coicat fralē pcisionē na a singularibus n efficit ule: ḡ intus agens n

ule: maior pr; q. so efficit spē impressā; spēs autē impressa n e fral

pcisiva, sd virtualis, et effectiva; ḡ n efficit fralē pcisionē.

Cfr. na in spē impressā n existit actu na ulis sine sing

laribus; sd so in pōa (na spēs impressa n cognoscit na sine singularib

sd pōtē efficere cognit. na sine singularibus; ḡ n fit na actu ulis per spē

pressā; coa pbata e 1, ubi ad hoc, ut na sit actu ulis postulavi, ut eat actu

intentionaliter) sine singularibus. ostendo ans: q spēs impressa e quasi semen re

cuius e repraesentativa, sd semen n ctinet in se fraliter illud, cuius semen e; u

pt in arbore seminibus; ḡ in spē impressā n existit actu cognita na ulis, si

actu ctineret fraliter in semine illud, ad qd semen ordinat.

Sit. 4. sc. ulia fiunt ab intu poli: tenent dd. sc. pce

dente citati, et plures alij: facile pr ex dictis. intus polis pducit cognit. na

sine singularitatibus; ḡ efficit ule; coa pt; q nihil aliud e ule efficere,

efficere, ut na sit intentionaliter sine singularitatibus; sd qui efficit cognit. na

sine singularitatibus, efficit, ut na sit intentionaliter sine illis; q intus polis

efficit ule, qquidē pducit cognit. na sine singularitatibus; qd autē intus polis

pducat talē cognit., inde liquet; q pducit cognit., ad quā spēs impressa ad

versariorū ctrat; sd spēs impressa adversariorū detrat ad cognit. na sine singu

laritatibus; ḡ: Cfr; q expressa, et fralis cognitio pcisiva, qua disting

na a singularibus, e abstractio; sd talis cognitio pducit ab intu poli; ḡ intus

polis efficit abstract. na a singularibus. ḡ efficit ule. Cfrant hoc alij ex S. Th.

opusc. 96. et ex cmentatore. 1. de aīa textu. 8. Sd omitto verba; q

n multū urgent intent.; tu autē recole, q de dist. ronis pcisiva, et

pcisionis dicta relinquo; nā illa huic etiā deserviunt instituto.

Circa volunt.e, et appetitu sensitivu aliqualis potest esse dubitatio efficiant ne ulu; sequor tn negativa pars etsi reclamet Hurt.o; nam voluntas, et appetitus ss pot.a caeca, et n. cognoscitiva; at sc' pot.a cognoscitiva possit res abstrahere, ut cois doct.a fert. ... per actus amoris, et appetitus n. trahit res ad pot.a amante, aut appetente, sd potius illa pot.a fertur ad re amata, aut appetita x.a illud S. Dionysij. 4. de divinis nominibus. amor extasim facit, quasi dicat amante extra se rapit, unde illud, amans plus e' ubi amat, quam ubi aiat abstrahere ... quomodo attrahat re; secus, quo pacto separabit illa ab ijs quibus per identit.e copulat? ... lege Arriaga. 1. dist.a 10. q. 1. a. 2. S.o 3. obiect.b satisfit

Sect. 3

Obiectionibus satisfit

Obij. 1. ... Hurt.o: sensus externus apprehendit obm. confuse, ita ut illa cognitio n. repraesent albedine in singulari, sd ita vage, ut ex vi eius cognitionis n. possit discerni albedo; ergo per visu attingit color ut sic, n. cognita diff.a singulari albedinis; ergo praescindit ab colorem, et fit ulis. ... ex eode Hurt.o actus clarus de albedine distinguitur ab actu confuso de eade in modo attingendi obm; sd actus clarus repraesentat in singulari; ergo obscurus repraesentat in com.

R. nego ass. quoad illa pars qua dr albedine n. repraesentari in singulari per actu confusu sensus; qd aute ex vi illius cognitionis confusae discerni n. possit color singularis, n. ideo contingit; quia n. repraesentat a sensu color singularis; sd quia adeo debiliter, ut insufficienter detrat imaginativa, et intell.m ad colore singulare; immo potius ansam praebeat errandi, quemadmodu dixi, e. de ente ... visu n. videmus colores in iride, sd fucus, talis tn reflexione in nube rorida causata, ut in errore intell.m inducat. Ad 2.m ... reliquus, nego cons.; nam si illi actus sint diversi in modo attingendi obm, n. statim illa diversitas erit abstractio, et n. abstractio, sd erit obscuritas

clariorem mÿ attingendi idem obtum, quemadmodum, si aliquod obtum cum singularitatibus ulla conveniat, et non cum eet, possent ab uno clarius ab alio obscurius percipi, quin daretur abstractio; Ergo neque in presenti casu dari; quod species deberat ad singulare cognoscendum obscure tm.

Obiiciat quis 2°. quod aliquis audit hanc vocem homo, non dicit cum signatum vocis, sed signatum vocis est, cum hois depurata a singularibus quod nec eum hois, ergo et non cum hois existit in auditu sine singularibus, et cum auditus efficiet sola: maiorem pr. quod si non attingeret auditus signatum neque mitteret speciem ad phantasiam, qua cognosceret illum non cum hois signatum voce audita, ac proinde non attingeret ab imaginativa, seu phantasia obtum neque efficeret sola: arg. ostendo; quod solum mittit actus auditionis speciem sui obtum si non attingit significatum vocis, non mittet illius speciem ad phantasiam, sine specie neque phantasia cognoscere vocis obtum; ergo ut cognoscat opus est auditum attingere vocis obtum, et sic mittere speciem ad phantasiam.

Rx neg. maiorem; qua conveniunt ... ad probationem dico, quod actus auditionis solum mittit speciem vocis (ut omittam modo, an etiam speciem sui) ad sensum com. qui cum illa specie producit actum circa vocem; sed ex hoc actu phantasia ad producendum sl cum illo speciem obti vocis, et postea hac specie adiuta generat expressam notitiam obti vocis, nam cum sensus com., ut sensus com. est, solum extendat ad obta servata per externos sensus, et ad actus sensuum, hic species coarctatum at imaginativa, seu phantasia amplioris hat iurisdictionis, pollet. n. vi ad alia plura, et posita repraesent. vocis illius, per sensum com. valet extrahere illum actum, ut producat sl cum ipsa speciem impressam obti a voce repraesentati et hac diffic. ab ipsis adversarijs emolienda est; nam si phantasia non repraesentat obtum vocis illius, quo pacto actus phantasiae habebit intus agens, ut sl producant species obti vocis? Dicent; quod posita repraesent. illius vocis, potens est intus agere sl cum illa species obti producere, quam non produceret, si non poneret talis repraesentatio: idem tamen ego imo phantasia, aut imaginativa.

Dices hac doctrina retenta cogimur bruta ... ulis

effect, 2o ggquidq per æstimativam vero ipso fugiunt apprehensa roe mali, et inconvenia; at qui n' apprehendit roe mali in parti; ergo roe mali ut sic abstracta a singularibus. Huius argti solutio pendet ex ea q in libris de aia agitanda, apprehendant ne bruta roe boni, et mali in obtis, et an attingant insensata obta; x duplici sent. probabile solutio nunc sustineat, donec suo loco mea sent. stabiliq: si bruta apprehendunt roe boni, et obta insensata n' apprehensis differ. admitti poterit probabiliter x a sane sent, q suo mo efficiant ule; in sent a vo negante id brutis, negandum etq erit, q efficiant ule; q. iudicq probabiliq, dicq, ... dignit. oversiq tracte; ... c a bots imaginativa ... tradidi, que adversarij impugnant, ne tot q ... ppriis locis extraherent.

Obiiunt. Tiand q 3 x; na cote apparet denudata oib differ. otrahentibus in spe impressa; ergo in spe impressa bet na unit. pretis, et e fraliter ulis; ... inter agens efficiet ule, c sit caussa illius spei. Ifrant 1. si bo ita realiter existeret, ut obtive repsentat in spe impressa, beret fraliter unit., et apt. ut berent Platonis ideae, si darent; ergo quae obtive in spe impressa bet fraliter eandem apt., et unit. Ifrant 2. si inter format oceptum de boe, qut bet statu obtivu in spe intelligibili, procul dubio cognoscet boe carente differ.; ergo bebat in se talem carentiam pt eoa; q inter de novo nihil boi tribuit, sed apprehendit, q ia pcedebat, ans reputant manifestum; a i ... ceptat ... c. differ., n' ferent in illum statum obtivum; sed in realem, que n' bet a ... rais.

Levia baec ss, et insufficientia ut intentum ovincant. Distinguo ans apparet denudata fraliter, nego ans; virtualiter, oceds ans, et nego coam; q a denudatio ... requir. ... n' sufficit. ad 1. ... negandum e suppositum, q sit bo fraliter repsentatus ab spe impressa, sed m. repsat virtualiter, in qm e partiale principium cognitionis abstrahentis boe a singularibus. ad 2. ... si inter attingeret boe, qut e in spe intelligibili, n' illum attingeret, ut actu, et fraliter carente differ., vel so. ut virtualiter carentem, et in poa; unde pt ad reliqua.

Obit. Hunt o ult. x. voluntas actu vago amat plura obta

ɔfuse, ita ut amore nullum discernat ab alio; ꝗ̃ oia illa obta ss unum amore; ꝑbo ɔa, q̃ ille amor nullum dividit ab alio, sd oia attingit indiscriminatim, in quo n̄ differt ab intellect.s ɔfusa. Dixi ɔcesso anti, nam omnia obta, ut iam dixi, n̄ ss in amore, sd potius amor e in obtis: qd autem amor n̄ discernat unum obtm ab alio, n̄ ꝓbat, qd obtm unum sit intentionaliter in volunt.e; sd ad summum, qd voluntas sit intentionaliter in uno obto ɔfuse cognito; quare sclusa volunt.s per amorem n̄ coicare obtis exist.a intentionalem ɔfusam, sd illam supponere ab intu coicatam, et postea ferri in obta sic intra existentia media cognit.e ɔfusa. S. 4. u. ule fraliter ɔtineat actu indua sd in poa?

Sect. 4. V. ule fraliter ɔtineat actu indua, l. solum in poa?

Alijs tris alij solent ꝓponere hanc q.m; alij.o n. rogant, u. onale ubis sint individua ɔfuse cognita, l. potius n̄o coia ab illis abstracta? alij.o an precisio, aut abstractio tratt in mente, et fraliter ad individuorum, l. n̄, sd ad nam? idem omnes ɔtendimus, et de eodem dubitamus: nam c̃ onale ubis sit illud, qd simonitte cognoscit per actum ꝑcisionis, si illud fuerit unica simplicissa na, l. plures fralit.s inadequata; obtm immtum abstractionis erit unica simplicissa na, l. plures fralit.s inadequata, debitqꝫ ule ꝓ onali illam nam, l. illas fralit, sd ꝗ importabit in poa individua, quatenus actu includit, et ɔtinet n̄om com illis ꝑrabilem; at si illud, qd immte cognoscit, fuerit individuorum collectio onale alis erunt individua ɔfuse cognita, et abstractio trabit immte ad individua, et denique ule ɔtinebit actu, et n̄ sd in poa, oia individua; ꝑ in decursu huius q.is n̄ potius dix, quam alijs tris utar, sd ꝓmiscuum, put occurrerit, mihi inservient.

Totus P. Hurt. quantus est, occupat disp. 5. Met. s. 10. a subs. 1. usque ad 7; nova editione in stabilienda ea opinione, quae ex parte obti abstractionis nullam admitti [illegible] generalitatis ab individuis, sed omnia singularia constituit immediate obj. abstractus, et male uls; allegat maxime turbam, adiuncto D. Tho. Nimis displicuit recentibus haec gratia, in eaque acriter invehuntur (sic etiam aliqui fortius omnes, qua voius) existimantes non abstractum immediate trahi ad rationem eorum in se unam, et ab intus abstracta.

2. Alio pergo tramite (neque enim P. Hurt. aut rectis acquiesco) solamente mea sententia promulgatur supponendum maxime est, (ne frustra diverberem umbras) me non contendere, quod individua non attingantur identice, et realiter ab actu abstractivo; quod neque hoc negari a nullo iure potest (si Platonicos excludas) neque id solum intendit P. Hurt.; sed ulterius satagit evincere, quod abstractus actus generaliter attingat individua, etsi confuse, ut patebit legenti, quae docet loco supra citato; a nullo autem negari posse, quod individua attingantur per actum abstrahentem identice, et realiter, adeo planum est, ut, me iudice, probatione non egeat; accipe nihilominus hanc, et quiesce: illa ratio, quae attingitur per actum abstrahentem, est identificata realiter cum individuis (secus non possent cum veritate de illis affirmative praedicari) ergo est realiter ipsa individua; ergo cum attingatur illa ratio per actum abstrahentem; attinguntur etiam individua realiter, et identice, quidem realiter, et identice sunt idem ac illa ratio per abstractionem tacta.

3. His praemissis, statuo, ut generaliter non attingere actu individua, sed solum in confuso, attingere nihilominus actu rationem eorum, non omnino simplicem, sed conflatam ex pluribus formalitatibus ab individuis realiter indistinctis, realiter tamen distinctis inter se, quam deinde hanc rationem eorum immediate obj. actus abstractivi seu praecisionis formalis esse, nunc explico, ut deinde probem in quocumque individuo naturae huius, qua exi- (nam idem est de quolibet alio uli [illegible] naturae inferiorum) dari conceptus naturae adeo peculiaris illius individui, ut nunquam est, sit ut ipse nequeat alteri identificari, etsi possit identificari alteri alicuius conceptus parilis, hi conceptus non claudantur in ratione sua quidditative individuorum, ut ab illo indistincti, sed essentialiter, etsi eas realiter admittantur.

ad suu sortiu per ident. reale; hinc e, ut quilibet nae sceptus p[illegible]
ex his heat peculiare apt. positiva ad ident. c. proprio indiuo, qua[illegible]
alij sceptus, roe cuius aptis quasi substaliter differt sceptus nae existens
uno induo, ab alijs etia antequa illis, nro mo intelligendi, adiungant in[illegible]
roes, seu Petreitas, et Pauleitas.

Instant hae ex ijs, q dist. verum dedi, et ex ijs, [illegible]
apt. q. 10. s. 5. restat tn adhuc subtilis alia separatio [illegible] nae huc [illegible]
se, quoad dist.; etenim c. ego sstitua male ulis, et immt. obt. abstracti[illegible]
in collect. pluriu sceptuu nae huc. v. g. qui sdistincti ss ab indualit[illegible]
adhuc sub iudice e, an illi sceptus [illegible]aliter sumpti, dicendi sint reali[illegible]
distincti, necne?, et ro dubitandi e, q si n distinguunt realiter, eadem [illegible]
sceptus erit identificata realiter plurib. personis, qd absurdu e, et vo dic[illegible]
permissu: si distinguunt realiter ia erunt indua; q dist. realis ad indu[illegible]
trat, et proinde nolentes incidemus in eas, quas impugnare aggredimur.

Huius modi extricatio facile, ut credo, reddet doct.[illegible]
alioqui difficile. docui q. 5. s. 2. dist. n multiplicari p multitudine indu[illegible]
sd p binariorum multiplicat., hoc mo suppono, et accipio Pru, et Paulu[illegible]
distinguunt realiter per unica reale dist. (ea roe, qua s. explicui) qua[illegible]
scindo in duos sceptus negativos inadequatos inter se distinctos, quoru[illegible]
alter negat ident. reale inter scept. nae huc existente in Pro, et inter
scept. na hua existente in Paulo; alter negat reale ident. inter [illegible]
Petreit., et Pauleit., na c. illi duo sceptus nae distinguant essaliter [illegible]
et Pauleit., sceptus negans ident. inter sceptus illos nae debet es quasi essal[illegible]
distinctus a scepta negante ident. inter Petreit., et Pauleit. (neg. [illegible]
diversitas ex ths negatis desumit.) etsi inter se identificent illi duo [illegible]
gativi sceptus, sic sceptus nae Petreit. et Pauleitati identificant. Ex quo [illegible]
fero, qd. sic sceptus nae existens in Petro n dic realitas, si in rigore acci[illegible]
piat., ut sdistinctus a Petreit., sed [illegible]alitas; ita illa dist. inter Pru et Paul[illegible]

dicet absolute realis sumpta sm utrumq; scepti; caeterum si accipiat, q scisc sm scepti tratt ad distruct idem inter duos sceptry nae bua, nō ē dicenda absolute, et sine addito realis dist°, etsi neget ident realē (nisi de voce stendamus) q sic stat q dist pure reali intercedente absoluta inter realit, qualis nō ē illa neq qut so' trat ad ident sceptrum negandā; dicenda q erit realis fralis, qua ultima parla ē additā aliquantule diminuens, et fralit illa nae dicent distingui realiter fraliter.

Neq sine racte colligas has fralit sic distinctas ee simpliciter indiua, q vox induū pr se fert reblit sm ult perf trativa (et per hoc stat ad dubit. §. praedenti posita.) sclūdo q abstract immte, et fraliter trari ad collect sceptrum nae bua, nō ita ut cognoscant sceptry illi partiales, et inadaequati, ut distincti inter se, sd q vere inter se distinguunt in se, ut dixi, sd nō cognoscunt ab intne abstrahante, ut distincti, pindeq ule stinet nō immte indiua, sd nōe coē astante pluribus sceptibus partialibus inter se distinctis.

Meā sent fulciunt, nisi mea errat speculatio duo ecclesiae Lumina. S. Thos, et S. Augus. S. Thos n. opusc° 56. parum a prio ait. Vle. q ē unū, et plura; plura, in qm in pluribus ē, alioqn nō posset prari de pluribus, etc; ē autē unū in cognit; q. Et plura, sm qd plura (cognita) nō stituunt unū intū; tn plura sm qd silia ss (cognita abrq diversit) stituunt unū intū, ita, qd intus nō potest distinguere inter silia, in qm ss silia; et ideo intus apprehendit hoē, et asinum, in qm sveniunt in una opat. s. sensitiva, unico intū, etsi in re sint multa, talis tn unitas nō opponit illi multitudini. Lege sequentia, nā aliquantulū inferius silia docet.

Excipe iā Augū de grijs Dialā ppe initiū. Nā ē sit diversa, inqt, innumerabilisq mortaliū nuncupatio, nec spreband possit

nomine tamen lata diversitas, uno tamen vocabulo, et hoc dixeris ... (nam s. bestias in pluribus individuis existentes, diffiis individuabit incognitis) postpauca ... Et quamquam sit horum nomen quodammodo infinita genera, equum ... et quis dixerit, monstrabit omnes (intellige nam equinas; l. equos secundum ... equina in pluribus existentes. S. 9. argtor pro mea doct. e s. anti explicata.

Sect. 9. Argtor pro mea doct.e sect.e antecedenti explicata.

Argtor. 1°. illud continet actu, et formaliter ule secundum male, quod actu, et formaliter cognoscit per actum abstractionis; sed per actum abstractionis cognoscuntur plures naturae conceptus inter se distincti, etsi non cognoscantur ut distincti; ergo ule continet actu, et formaliter plures naturae conceptus inter se distinctos, etsi non cognoscantur ut distincti. probatur minor. illud cognoscit actu, et formaliter per actum abstractionis, quod ab individuis abstrahit; sed ab individuis abstrahuntur plures conceptus naturae inter se distincti, etsi non cognoscantur ut distincti; ergo per actum abstractionis cognoscuntur plures conceptus naturae inter se distincti, etsi non cognoscantur ut distincti. minor probatur. a Petro abstrahit conceptus hominis, et a Paulo etiam abstrahit hominis conceptus (idemque de reliquis) sed isti conceptus sunt inter se distincti; ergo ab individuis abstrahuntur plures conceptus inter se distincti. ostenditur minor. conceptus, qui abstrahit a Petro, non abstrahit a Paulo; ergo diversi conceptus sunt; consequentia tenet, fulcitur antecedens: ille conceptus non abstrahit a Paulo, qui cum Paulo non identificat; sed illemet conceptus, qui abstrahit a Petro non est identificatus cum Paulo, sed alius similis; ergo non abstrahit a Paulo; ergo a Paulo abstrahit alius distinctus conceptus, Petri tamen conceptui similis.

Argtor 2°. illa ratio, quae abstrahit, est quod ab individuis distincta, ut suppono, loquor. ergo de illa ratione, ut sic distincta ab individuis et tota illa

rō sm̄ totā; q̄d dicit in se ædistinctā ab indiuīs, potē identificari c̄ oībus, et singulis induīs; l. so potē identificari uni individuo sm̄ aliqd sui, et alteri sm̄ aliud sui, et sic de reliquis? si 2ᵘ dicas, hoc intentū; iā. n. ɔcedis unū, et aliud in illa rōē abstracta; si 1ᵘ; ɔg illa rō coīs ē idē realiter sm̄ se totā c̄ oībus, et singulis induīs: pbo. n̄ potē aliqd c̄ illo realiter identificari, aquo realiter n̄ ificat; ɔg c̄ illo realiter ē ificatā de facto, c̄ quo potē realiter ificari; sd potē illa rō sm̄ se totā ificari oībus, et singulis induīs reali ident.ᵉ; ɔg de facto ē illis sic ificata, atqꝫ adeo admittendū erit aliud mysteriū Trinit.ⁱˢ, ne dicā maius; q.ᵃ in Trinᵉ soū ē nā sm̄ se totā in tribus personis; at hic eadē nā hūa eēt in pene innumeris; ɔg, ne hoc deuoret, opus ē ɔcedere ꝑ quibus ɔstet male uti, et obtū abstractⁱˢ immtū, ea rōē, qua explicui s. pcedenti.

Scio te responsurū nā diā n̄ multiplicari in personis, multiplicari v.ᵒ nā hūā, ac pinde n̄ dari mysteriū Trinitⁱˢ sīle; bene, sd nunc inquiro, an soū multiplicent indūa, quibus nā hūa identificat, l. etiā ipsa nā hūa, ita ut dent tot ɔceptus plurificati quasi nᵒ, quot fuerint indūa? 1ᵘ n̄ sufficit, ut inconveniens i tactū effugias; q.ᵃ etiā diæ personæ multiplicant, quibus ificat nā dīa; ɔg ne det aliud mysteriū Trinitati persīle, opus ē, ut n̄ soū persona, sd etiā ɔceptus fralis nāe multiplicet. da ɔg. 2ᵘ, et arguo sic: ɔceptus illi plurificant in singulis induīs; ɔg q.ᵈᵒ cognoscunt sine induīs cognoscunt quidē plures ɔceptus frales, etsi n̄ cognoscant, ut actu distincti. pbo coā; nā imtus n̄ aufert distᵉ realē fralē, quā hent in se, sd tm̄ illos cognoscit sine illa; ɔg q.ᵈᵒ cognoscunt per actū abstractionis, retinent eandē distᵉ inter se; ɔg plures ɔceptus immtū abstractⁱˢ obtū.

Argtur. 3. si illud, q̄d immte attingit per actū abstractⁱˢ n̄ ēent plures ɔceptus inadæquati carentes identᵉ reali, n̄ posset illud obtū multiplicari realiter in induīs, hoc negas; ɔg. et teneris negare 1ᵘ; sd pbo illatᵘ; q.ᵃ impolē ē multiplicari realiter, q̄d caret partibus hentibus inter se negᵉ realis identⁱˢ; sd illud, q̄d immte attingit ab actu abstractⁱˢ caret, per te, partibus hentibus negᵉ identⁱˢ realis.

202

[illegible] implicat esse multiplicari: minus probo; nam illud, quod caret partibus [illegible] identificatis realiter, habet omnimodam simplicitatem, et identitatem realem, sed quod est realiter simplex non potest realiter multiplicari, ut constat in angelo, quem negamus Deus ipse posse in [illegible] multiplicare. Nec dicas illos conceptus esse realiter plures, non tamen formaliter, quia distinguuntur ab individuis; nam sub hac consideratione sumuntur sum, ut [illegible] suppono. [illegible] quod natura divina eatenus non multiplicatur, multiplicantis personis, quatenus caret partibus inter se non identificatis, quin realiter identificata sit personis realiter distinctis non sufficit ad multiplicitatem naturae humanae, quod realiter identificet pluribus individuis, si [illegible] mittat ulterius pluralitatem partium in ipsa natura.

Argumentor 4. similitudo ut similitudo non est ad se, sed ad alium atqui conceptus naturae existens in Petro est similis conceptui existente in Joanne; ergo conceptus naturae existens in Petro est distinctus a conceptu naturae existente in Joanne: maior constat, quia relative opponuntur ea, quae similia sunt; minor probatur; quia non est idem conceptus identice realis cum habeat gratia specifica hominis, erit conceptus similis alteri existenti in Joanne. nec licet ad singularia recurrere, quoniam conceptus naturae existens in Petro non est similis singularitati Joannis, sed conceptui specifico naturae Joannis.

Respondeo: conceptus naturae existens in Petro non est idem realiter [illegible] naturae existente in Joanne; ergo hi duo conceptus ut condistincti a singularitatibus claudantur in abstractionis immento obiecto, plures naturae conceptus erunt immensi obiecti actus abstractionis, [illegible] adversarij dabunt ergo cum nequeat eadem res sum idem realiter esse in pluribus individuis, et in locis distantissimis, ubi individua sunt: contra ostendo; quia illi conceptus claudunt in materiali ulterius, et attingunt per actum abstractionis.

Argumentor 5. hac propositio est necessaria. conceptus naturae humanae est plurificatus, et plures sine identitate reali inter se. ergo secunda est impossibilis; contra ut evidens [illegible] ex summulis; ergo impossibile est, quod conceptus naturae humanae non sit plures sine identitate reali sed probo antecedens quod naturae humanae conceptus sit conceptus naturae Petri, et naturae Joannis, est quod necessarium sed quod conceptus naturae Petri, et conceptus naturae Joannis sint plures sine identitate reali inter se, est quod necessarium; ergo et quod naturae conceptus sit plures conceptus sine reali identitate inter se

Dfugis ad tuã antiquã solut͡ẽ; illũ scepti nã ẽẽ plures in se, sd tñ intentionaliter; ꝯ tñ sic insto, ẽẽ intentionaliter plures sceptus ẽ cognosci ut plures, et ñ ẽẽ intentionaliter plures ẽ ñ cognosci ut plures, sd qd ñ cognoscat ille sceptus adaquatus nã ut plures, ñ tollit, quominus in se sit plures sm̃ illud, qd immte attingr̃ per actũ abstractionis; ꝗ. ille sceptus adequatus nã sm̃ id, qd per abstract̃ cognoscit, ẽ plures sceptus in se, et si ñ cognoscat ut plures; neqꝫ ego stando, qd abstractio tret ad cognoscendos plures sceptus ut plures; sd qd cognoscat plures, ñ tñ ut plures, c̃ unius sceptus ñ debeat cognosci c̃ negẽ alterius

Dfro. qdo abstraho nã sua, aliqd quidẽ immte cognosco, qd ẽ in Pro, et aliqd, qd ẽ in Ioanne; sd illud, qd ẽ in Pro, et per abstract̃ cognoscit ñ ẽ idẽ realiter c̃ illo, qd ẽ in Ioanne, et etiã per abstract̃ immte cognoscit, ꝗ ẽ aliqd diversũ c̃ negẽ identis realr; ꝗ. per actũ abstractionis immte cognoscunt plures sceptus, etsi ñ cognoscant reduplicative ut plures; qa ñ cognoscit inter illos negõ identis, qa ẽ fra efficiens plura ut plura; neqꝫ recte negares te vidisse Patrẽ, eoqd eũ ñ videris ut Patrẽ ꝯ tuo arbitrato. vere quidẽ tunc videret immte pater; quis ñ ut Pater, qa ñ erat clara cognita relatio Paternitatis, sic neqꝫ in nro casu negõ identis.

Argtor. 6. contra sequaces Drís Thomẽ: abstraheremus nã, ẽ illã cognoscere, ñ cognitos singularitatis, ut adversarij ipsi admittunt; ꝗ ñ attingunt immte indua, neqꝫ actu claudunt in uli nã, ut ẽ abstracta; ꝓbo coñ, qa so attingr̃ illud inadaquatẽ, qd abstrahit; sd so abstrahit nã; ꝗ so attingr̃ immte nã, et ñ indua. Dfr. 1. si indua cognoscerent immte, et fraliter, nã attingeret ut stracta, iq n. fraliter attingerent induales diffa strahentes, et limitantes nã, ꝓpterea qꝫ implicaret nã abstrahi; et tunc cognosci indua, seu singularitas. Dfr. 2. qa rões induales ñ claudunt in scepta essali boris; ꝗ c̃ per abstract̃ so attingant

fraliter prata essalia bois, n attingent indua diffa immte, et fralit
Pr. 3 qa si in bois scepte clauderent indua fraliter (etsi simplicite) et
so identice, et realiter, bo vu induorum n eet totum poale, sd totum actu
pr, qa totum poale, et totum actuale in eo, l. max discrepant, qd totum poale
n stinet actu partes vu quarum e totum poale p sd so in poa: totum vo actuale
stinet in se ptes actu, et fraliter; g. si in bois scepte actu clauderent
dividua, bo eet totum qdda actuale vu induorum, n totum poale

Argtr. 7. contra eosdem; munus abstracti e immte
suum obtum abstrahere, sd n abstrahit indua; g n immte attingit indua.
1o. qa abstractio id immte attingit, qd clare cognoscit, sd n clare cognoscit
indua; g n immte attingit indua, fraliter loquendo. Pr. 2. qa totum ulis
stitutivum cognosci pote absq eo, qd immte intelligant indua; g ule n stinet
immte, et fraliter per indua; g. hae in illo n stinent immte: ans pb.
qa ex eo, qd cognoscant illi plures conceptus nae inadaequati, n cognitis immte
induis, habit totum ulis stitutivum, ut sa pbavi; g c cognosci possint illi conceptus
sic abstracti absq eo, qd cognoscant immte indua, poterit quidem cognosci totum
ulis stitutivum, absq eo, qd immte cognoscant indua. So. 6. objiciuntur argta
adversariorum, dissolvuntur.

Sect. 6. Objiciuntur argumenta adversariorum, solvuntur.

Obiunt. 1. ros. illud obtum actus abstracti, sm qd trat actum abstracti, n het, pr
qd multiplicet; g n e multiplex; ans pbant; qa illud obtum n het diffam, sm qd
trat actum abstracti, do quidem ipsa diffa n cognoscunt; g illud pcise, qd trat actum
abstracti, n e multiplex; g e unum in se. Rx disting ans, n het, per qd multi-
plicet, i. n cognoscit here, scedo ans; n het in se, lt n cognoscat here, nego
ans

ony: ut pbt etc distinguendum est ans; nam si parla sim accipiat reduplicative, secundum est, si specificative, negandum est. ro list est; quia si accipiat illa parla sim reduplicative erit caussalis, et reddit hunc sensum. illud obiectum non habet differentias, aut non est ro, qua re habeat trare abstractus et hoc verum est, c' potius careat differentijs intentionaliter; quia trat actus abstractus; caeterum si illa parla sim accipiat specificative illam efficit hunc sensum. illud, quod trat actus abstractus non habet differentias, hoc est distinctas partiales conceptus, ea roe, qua supra declaravi; et istud falsum est, c' aliud sit illam rom, quam trat abstractus non habere in se pluralitas, et distas, per quas conceptus partiales inter se differrent; aliud, quod non cognoscat ea differentia, aut dist conceptum inter se silium

Obiiciunt. 2o. si na hua daret in re eo modo, quo dat in cognitione, non esset plura in re; ergo in cognitione non est plura; consequentia probatur; nam si in intellectu est plura, sicut eo modo in re daret, esset adhuc plura; ergo si in re non esset plura casu, quo daret, sicut est in intellectu; ergo signum est, quod in intellectu non est plura. probant vero antecedens; quia na non potest esse plura, nisi per distas, sed si in re daret eo pacto, quo dat in intellectu, non haberet distas; quia neque habe habet in intellectu; ergo in re non esset plura. vellem ab his authoribus audire, quid ipsi sentiant de ea hypothesi, an scilicet na hua esset una, vel plures, data in re ea roe, qua dat in intellectu abstrahente: si esset plures, eorum fundamenta ruunt; deberent enim iam admittere, quod sint plures na in intellectu. si esset una; interrogo, vel indivisa in se, et simplex, vel composita ex pluribus inter se non identificatis? hoc 2um etiam dici non potest ob eandem rom, quam modo in adversarios iactabam; si 1um dicas; ergo esset una na singularis, et individua; ergo esset immediate una na hua singularis, et individua, c' esset divisa a quolibet alio, et simplex in se, atque indivisa

Reo. ergo omittendo ans, si efficiat hunc sensum, si na daret in re sim illis oibus, quae non cognoscunt ab intellectu abstrahente; nam c' non cognoscat negatio identitas inter conceptus inadaequatos, ablata negatione, poneret identitas distinguo vero cons; ergo in cognitione na hua non est plura, i. non cognoscit cum

pluralit. scepturum, concedo consequentiam; i.e. non sunt cogniti plures similes sceptus, et qui non cognoscant ut plures, nego consequentiam. Ad 2am. bene distinctio accipienda est reliqua in ... subsumpta, atque neganda, aut concedenda.

Obiiciunt. 3 si male ulis sumitur illud immutum, quod attingitur per actum abstractionis esset collectio plurium sceptuum inter se distinctorum, et existentium in pluribus individuis, omnes hae propositiones essent falsae. Socrates est homo. Plato homo, et sic de aliis; probatur sequela; quia in his propositionibus affirmatur natura humana identificari cum Socrate, et Platone, sed in mea doctrina fatendum est, quod natura humana non habeat ... realem cum Socrate, et Platone; ergo illae propositiones erunt falsae: probatur minor; quia cum ... quae est immutum obiectum abstractionis, et male ulis, non solum dicat sceptum naturae, quod ... aliter identificat cum Platone, sed plures alios, qui non identificant cum illo, tota collectio horum sceptuum non habebit realem identitatem cum Platone, ac proinde propositio affirmans identitatem realem inter illam collectionem, et Platonem erit prorsus falsa, nisi forte concedat identitatem ... totam collectionem horum sceptuum, et Platonem, cum quo opus erit aliud absurdum maius admittere, nempe sceptum naturae, quod identificat cum ... identificari cum Platone, et cum ... identificari aliorum hominum omnes sceptus, quod quidem in se absurdum est, et a me ... patenterque probatur; quia illa sceptus, qui realiter identificat Socrati, distinguitur realiter a Platone. En totam machinam.

Dissolvo negando sequelam, ad id, quo probant, distingo maiorem; probat identitatem naturae secundum totum, quod natura claudit sua ampla extensione, et pluralitate sceptuum, nego maiorem: secundum aliquid partiale sui, concedo maiorem. itaque argumentum recte probat, quod in illis, et similibus propositionibus non probant de quolibet individuo omnes sceptus partiales naturae humanae, sed aliquis reliquis similis, et ratione illius dicitur tota collectio, seu ... identificari cum Platone, et secundum alium sceptum cum Socrate, et sic de reliquis, ... tota collectio secundum omnes sceptus partiales nulli individuo parti potest identificari; non desunt exempla, quibus hoc declaret, nam totum homo dicitur generari, et corrumpi, ... quia secundum omnes partes generet, aut corrumpat, sed ratione unionis, et in una quantit...

dant duo manubria, quarum una tota unit immediate alteri, non secundum se totam, sed secundum aliquid sui; et denique verbum divinum immediate unit humanitati, quamvis non immediate uniatur secundum totum, quod verbum importat secundum significatum, nec minus vere dicitur quod una manus totam aliam tangat, etsi non tangat secundum omnes partes.

Dices; ergo non communicat Socrati totam naturam humanam, sed partem, ac proinde Socrates erit partialiter homo, non totaliter; occurro argumento distinguendo consequens; non communicat Socrati totam naturam humanam, quasi intensive, nego consequentiam; extensive, concedo consequentiam: Declaro distinctionem; tunc natura humana consideratur totaliter, quasi intensive, quando consideratur secundum omnia predicata essentialia. v. g. secundum, quod animal, et rationale est: tunc vero consideratur extensive, quando consideratur secundum numerum omnium conceptuum similibus predicatis constantium: unde quia in Socrate non existit conceptus naturae, qui existit in Platone, aut Senone ideo dixi non communicari Socrati totam naturam humanam extensive; quia tamen conceptus naturae existens in Socrate claudit similia predicata essentialia illis, quae alii existentes in Senone, et Platone claudunt, dixi communicari totam naturam quasi intensive; et hoc tantum intendimus, dum affirmamus totam naturam humanam cuilibet individuo communicari, et totam rationem animalis speciei cuilibet sensibili.

4.° obiicit P. Hurt., divisio, et indivisio rei immediate versantur circa eandem rem; sed divisio hominis immediate versatur circa Petrum, et Paulum, etc.; ergo et indivisio hominis. s. abstractio, immediate versatur circa Petrum, et Paulum, etc.; ergo immediatum obiectum abstractionis sunt individua saltem confuse cognita. Confirmatur 1. de indivisum divisibile includit immediate partes, et earum indivisionem; sed homo ut sic est indivisum divisibile; ergo partes includit, in quas est divisibile, et earum indivisionem, sed est indivisum in Petrum et Paulum, divisibile tamen in eosdem; ergo homo ut sic includit Petrum et Paulum, et eorum indivisionem. Confirmatur 2. divisum, et partes dividentes simul sumptae sunt omnino equalia; sed homo ut sic est ipsum divisum, partes vero omnia individua humana; ergo nihil aliud est homo ut sic, quam omnia individua humana simul sumpta, et confuse cognita. maior patet in palmo, qui dividitur in duos semipalmos, neque est aliud palmare quantum, quam duae medietates palmi.

Respondeo distinguendo maiorem. divisio in partes actuales, concedo maiorem; divisio, et indivisio in partes potentiales, nego maiorem; nam cum partes potentiales sint extra conceptum divisi potentialis; inde est, quod non debeant immediate attingi per actum abstractionis in quo

sistit intentionales individuis in indua, quia hae attingant per divers. [illegible] hoc est per actus, quo cognoscunt indua ut inferiora, neque eius abstraentia. [illegible] 1.m cf.m, distingo maiorem. includit immediate partes actuales, concedo maiorem; partes [illegible] nego maiorem. Hoc autem est totum potentiale [illegible] individuorum, et [illegible] non illa includit. [illegible] conceptus naturae in individuis existentes; quia tales conceptus sunt quasi partes actuales; [illegible] non potentiales. Ad 2.m cf.m similiter dicito id esse intelligendum de partibus actualibus [illegible] de potentialibus, quae, si formaliter loquamur, sunt extra conceptum essentialem divisi: exemplum adductum solum probat aequalitatem inter totum actuale, et omnes partes actuales simul sumptas.

9.o Arguit idem Hurt.o hoc immediate, et vere praedicatur [illegible] et Paulo; ergo hoc est immediate ex parte obiecti Petrus, et Paulus: antecedens supponit, quia [illegible] ulis est immediate praedicabilis de inferioribus. consequentia probat; quia omne immediate, et vere praedicatum de Petro, et Paulo est necessario Petrus, et Paulus, cum quibus nihil est idem praeter ipsos; quia [illegible] qui immediate attingit hoc, attingit immediate Petrum, et Paulum; ergo Petrus, et Paulus [illegible] immediatum obiectum abstractionis. Confirmatur; quia 2.do aliqua ratio abstrahit, inadaequate cognoscit illa entitas, a qua abstrahit; sed natura hua abstrahit ab omnibus individuis; ergo inadaequate concipiunt omnia indua; ergo dicendum est indua esse immediatum obiectum abstractionis, quia [illegible] totum, sed secundum sui aliquid; immo et etiam secundum totum, nempe secundum differentias individuales [illegible] natura illud, quod immediate attingitur, est plura; sed illa pluralitas oritur ab individualibus [illegible] quae hae attingunt.

Respondeo distinguendo consequens. ergo hoc est immediate realiter, et identice Petrus, et Paulus concedo consequentiam, formaliter, nego consequentiam; nec aliud convincit probatio subillata; unde concedo actus abstractionis trari ad indua realiter, et identice; nego tamen trari immediate, et formaliter; neque ex eo, quod immediate attingat hoc, et hoc immediate identificetur cum Petro, et Paulo, infertur; quia immediate attingant Petrum, et Paulum; etenim humanitas immediate unitur verbo divino, et hoc immediate identificat naturae divinae, numquam inde colliges; ergo humanitas immediate unitur naturae divinae. mediat: ergo inter indua, et abstractionem ipsa natura abstracta, et [illegible] inter hanc, et indua non mediet ulterius aliud. Ad confirmationem concedo omnia indua inadaequate cognosci, quatenus cognoscit natura illis identificata, sed nego, quod immediate cognoscant singulariter ob rationes supra dictas; ad illud, quod additur, dico, quod ratio attacta per

abstract; n̄ ē plura indua, sd plures secgas rōe neg^{tr} ident^{tr}. ea rōe, qua iā dixi. Hīc poterant adduci q̄ adversariis n̄ pauca ex S Thō, et S Aug^o allegatis s. 4. ... missa tn̄ facio; q̄a q̄ urgentiora vnr̄, ad summū p̄bant ōtinentiā realē, et identicā induum, n̄ v^o p̄ralē inclusā singulariū in rōe cōi, aut nā uli. S^o 7, an ule p̄ralē abstractē fiat Logicū, l. ad id ulterius postulet ōparat.

Sect. 7. An ule fraliter abstractē fiat Log. l. ad id ulterius postulet ōparat.?

Vle aliter respicit a Logō, aliter a Metō; nā ab hoc ōsideratur in ordine ad essendū, ab illo in ordine ad p̄randū; quapp̄r Aristes, ut utrisq; satisfaceret, duplicē scripsit ulis def., aliā, qua Met. ē. unū aptū eē in multis; aliā, qua Log. unū aptū p̄rari de multis: q̄ tn̄ s^a p̄batū relinquo ule Met. abstractē summari; nihil hic addendū; sd hoc supposito, inquirendū, an abstractio, st reddit ule unū aptū eē in pluribus, et cōenter Met.; ita etiā eo ipso reddat unū aptū p̄rari de pluribus, et per cōens Log.: l. an postulet ulterius ōparatio. ... Nō requiri ōparat. docent Cardinalis Toletus. q. 2. de primis, et 2^{is} intentionibus. Sotus Lib. de p̄rabilibus. q^e. 3. § Duo restant, et alij max. ex Iunioribus; nā Veracruz ab adversarijs citatus q^e. 3. p̄rabiliū, potius docet oppositū, cū asserat abstract. nā ulis fieri. penes hoc, qd intus ōparat illā nā sic abstractā a ōditionibus indualib. ad ipsa singularia; et paucis interiectis idē docet; nec sibi ōtrarius ē. § Hic obiter, q^a io ōtendit adversus quendā, qd nā n̄ sit ulis per solā ōparat., reqr̄ etiā abstractio, ut authores subijciendi supponunt.

Cōis, magisq; recepta ē ea doct^a, qua docet ad ule Log. p̄rius eē nariā ōparat. nā ad indua, l. generis ad sp̄es: recipiunt Iimb. l. q^e 6.

a. 3. Vasquez; 1. p.te disp. 119. c. 2. n.o 9. Viscaliati disp.e 3. de ...
6. §. 2.o n.o 99. a quibus allegant Arauxo. Soncinas. Porphyrius. ...
Caiet.us, de quibus mentionem fecerant. § ant.i n.o 94. ... Ruvius. q.e ...
opinionem n.o 89 usque ad 94. Hispalensis in 1. dist.e 39. q.e 2. a. 4. ...
Niphus. 7. Met.ae q.e 17. Sedenno lib. 2. de ulibus. q.e 16. ...e 6, apud ...
Scotus retractatus. Antonius Andreas. Trompeta. Ferrara. Viguerius ...
mistius. Canariensis. copulata Lovanienses. Joannes. Jallo.

Resolutioni premitto duplicem considerat.m ulis Logici. ...
ut est remote predicabile, alteram ut proxime; nam quemadmodum caussa productiva ...
pliciter solet effectum producibilem denotare (quod ut fuerit expedita) et proxime ...
remote, sic predicabilitas L.ca ulis denotat proxime predicabile, quando adsunt omnia quae re-
quirunt ad actualem predicationem: remote quando aliquid deficit, et non omnia; de qua duplici
predicabilitate dubitari poterit, an sc. utramque, vel saltem aliqua beat ule per abstractionem ...

Sit. 1.a con.o, ea, quae sufficiunt constituere ule Met.cum unum aptum ...
in pluribus, non sufficiunt constituere ule L.cum, ac proinde per solam abstractionem natura ...
de pluribus predicabilis. Pr. con. Ad ule Met.cum sufficit, quod natura sit apta esse in pluribus,
et quod ab illis pluribus prescindat; sed ad ule L.cum ultra hoc requiritur virtus potentiae ...
abstractam de pluribus predicare, et non repugnantia ad id; ergo ea, quae sufficiunt constituere ule
Met.cum, non sufficiunt constituere ule L.cum: maior ex dictis constat; minor ex eo probatur, quia
si non esset virtus potentiae predicare naturam de suis inferioribus, natura non esset predicabilis de pluribus;
sicut si esset impossibilis caussa effectiva alicuius rei, res illa non diceretur factibilis; neque alio titulo
dicitur Pater aeternus ingenerabilis, et ingenitus, nisi quia nullum prius est possibile, a quo generetur
consequentia vero probatur; quia esse potentiam ad predicationem est quid distinctum tam ab uli Met.co, quam ab iis, quae illud con-
stituunt.

Pr. 2.a, quia si non possent potentiae intellectivae
cognoscere naturam sine inferioribus, possibile esset ule Met.cum, et impossibile ule L.cum, ut L.cum ...
esse ule L.cum quid diversum est ab esse ulis Met.ci; consequentia tenet; quia quando esse unius est esse alterius,
impossibile est, quod esse unius sit possibile, quando esse alterius est impossibile: sed probatur antecedens; quia si non possent
potentiae intellectivae cognoscere naturam sine inferioribus, non posset natura cognosci sine singularibus,
sed si natura posset cognosci natura sine singularibus, et posset cognosci sine illis, non esset possibile

ule L[c], et ect po[s]e ule Met[c]; [er]g. p[ro]b[atu]r minor; q[ui]a ee p[ossi]ble ule Met[c], e[st] posse cognosci n[atur]a[m] sine singularibus; et ee impo[s]le ule L[c] e[st] n[on] posse p[rae]dicari n[atur]a[m] d[e] singularibus; [er]g si so[lu]s possent p[otenti]a intellectiva cognoscere n[atur]a[m] sine inferiorib[us], aut singularibus, ect po[s]le ule Met[c], et impo[s]le ule L[c]; p[ro]bo co[nsequentia]m; q[ui]a tunc posset cognosci n[atur]a sine singularibus, n[on] t[ame]n posset de illis p[rae]dicari, c[um] p[rae]datio n[on] possit [e]fficii de singularibus, q[ui]s[que] illa cognoscant. Co[n]f[irmatu]r; q[ui]a si stante n[atur]a abstracta, fingeremus nullu[m] i[ntellec]tu[m] posse p[rae]dicare n[atur]a[m] de inferioribus, illa n[atur]a n[on] ect p[rae]dicabilis; [er]g n[on] ect ule L[c]; et t[ame]n ect ule Met[c]; q[ui]a ect n[atur]a abstracta; [er]g, q[ui]a ule Met[c] o[mn]ent[ibus] d[ict]is q[ue] n[on] sufficiunt ad ule L[c].

2[a]. c[onclusi]o. Ad p[rae]dicabilit[ate]m remota[m] n[on] req[uiritu]r [com]paratio. P[ro]b[atu]r c[onclusi]o 1[o] [com]paratio e[st] actus i[ntellec]tus, s[e]d ante o[mne]m act[um] i[ntellec]tus dat[ur] remota p[rae]dicabilitas; [er]g et ante [com]parat[ione]m; [er]g hec n[on] req[uiritu]r ad illa[m]; min[or] p[ro]bo; q[ui]a p[rae]dicabilitas e[st] p[otenti]a ad affirmanda[m] n[atur]a[m] de inferioribus; s[e]d ante o[mne]m act[um] i[ntellec]tus dat[ur] p[otenti]a ad affirmanda[m] n[atur]a[m] de inferiorib[us]; [er]g et dat[ur] remota p[rae]dicabilitas; ostendi[tu]r minor, p[rae]dicabilitas e[st] illud, per q[uo]d n[atur]a d[e]n[omin]atur p[rae]dicabilis, s[e]d per p[otenti]a[m], quae pot[est] n[atur]a[m] affirmare de singularibus inferiorib[us], d[e]n[omin]at[ur] n[atur]a p[rae]dicabilis de singularibus inferioribus; [er]g talis p[otenti]a e[st] p[rae]dicabilitas: ita, q[uo]d ista p[otenti]a [p]r[ae]cedat q[uo]scumq[ue] i[ntellec]tus act[us], p[ate]t; q[ui]a e[st] p[otenti]a intellectiva, supposita n[on] repugn[anti]a ad actuale[m] p[rae]dicat[ione]m, q[ua]m e[st] ex p[ar]te i[ntellec]tus, et n[atur]a[e], [ne]t deficiat aliq[uo]d requisitu[m], ut p[ro]xima p[rae]dicabilitas sit. Co[n]f[irmatu]r; q[ui]a posita n[on] repugn[anti]a ad p[rae]dicat[ione]m, et p[otenti]a intellectiva sufficienti, affirmare n[atur]a[m] de singularib[us] sine aliquo s[uper]addito, intelligi[tu]r ita n[atur]a[m] ee p[rae]dicabile[m]; [er]g et intelligimus p[rae]dicabilit[ate]m salte[m] remota[m]; a[ntecedens] p[ate]t; q[ui]a intelligimus i[ntellec]tu[m] posse p[rae]dicare n[atur]a[m] de inferioribus; [er]g et intelligimus n[atur]a[m] ee de illis p[rae]dicabile[m].

P[ro]b[atu]r 2[o]; n[atur]a[m] actu p[rae]dicari e[st] actu affirmari n[atur]a[m] de singularib[us]; [er]g ee p[rae]dicabile[m] e[st] posse de singularibus affirmari; p[ro]bo co[nsequentia]m; q[ui]a ee n[atur]a[m] p[rae]dicabile[m] e[st] actus 1[us] affirmationis; [er]g, si e[ss]e ide[m] p[rae]d[ic]atio n[atur]a[e], et affirmatio, erunt ide[m] p[rae]dicabilitas n[atur]a[e], et p[otenti]a ad affirmanda[m] n[atur]a[m] de singularibus? nunc sic, s[e]d per p[otenti]a[m] intellectiva[m] n[atur]a pot[est] affirmari de singularibus; [er]g et pot[est] p[rae]dicari: [er]go per p[otenti]a[m] intellectiva[m] pot[est] n[atur]a p[rae]dicari?

ergo per illam est probabilis; ergo potentia intellectiva est natura probabilitas; ergo cum potentia intuitiva praecedat separatio, haec non erit naturalis ad probabilitatem remotam naturae universalis.

3a conclusio. Ad probabilitatem proximam naturae est separatio: haec conclusio nihil aliud intendit ab authoribus quae 2a sunt citati, quibus addo S. Thomas 48. c. 1. Sed quia intellectus, imago, reflectit in se ipsum, et in ea, quae in eo sunt, sive subiective, sive obiective, considerat iterum hoc, sic a se intellectum sine conditionibus individualibus, et quod talis natura cum tali universali, seu abstractae intellectae potentiae attribuit huic, et illi individuo (ecce separatio.) ideo format 2am intentionem de tali natura, et hanc vocat universale...

Probatur conclusio haec sufficientissime est: illud est proxime probabile de pluribus, cui nihil deest ex praerequisitis ad actualem praedicationem; sed ablata separatione, deest aliquid ex praerequisitis ad actualem praedicationem; ergo non est proxime probabile, deficiente separatione. Maior certissima; minor probatur; quia ad actualem praedicationem naturae de inferioribus requiritur praevia apprehensio qua cognoscat naturam in suis inferioribus, sed deficiente separatione, deficit illa apprehensio separativa, quae est aliquid praerequisitum ad actualem praedicationem; ergo ablata separatione, deest aliquid praerequisitum, etc.

Et confirmatur; quia iudicare nequit intellectus, aut affirmare, quod natura est in suis inferioribus, nisi praeexistat apprehensio, qua ea in inferioribus apprehendat; sed hanc apprehensionem vocamus separationem; ergo separatio requiritur ad actualem praedicationem; ergo illa deficiente, ad summum dabit remota probabilitas, non proxima. Concludo ergo universale logicum constitui proxime aptum praedicari de pluribus per separationem, nec multum curandum an separatio dicenda sit mera conditio, sine qua non, an forma partialis vel cum potentia intellectiva, quae naturam reddidit de pluribus probabilem. S. 8. aliquot obiectiones solvuntur et incidenter declaro, an universalis natura amittat universalitatem in actuali praedicatione.

S. 8.

Aliquot obiectiones solvuntur, et

208

incidenter declaro, an ulis nā amittat ulitᵉ in actuali prat.ᵉ?

Obies. 1. ꝯ 2ᵃ ꝯcᵉ, imposle e, qd nā sit una apta ee in plurib. ꝑ identᵉ realē, et qd n' sit apta prari de illis pluribus; ꝗ per illud ē apta de plurib. prari, ꝑ qd ē apta in pluribus ee; sd per actū abstractᵒ reddr una apta in plurib. ee: ꝗ per eundē reddr. apta de pluribus prari, qꝛ expectanda sit ꝯpᵒ. ꝯꝑ. ꝗ ex eo qd nā sit in pluribus, nihil obē, quominus de illis plurib. pret, qd aliud desideratr? ꝗ ex eo, qd possit ee in illis pluribus, poterit de eisdē prari, sd per abstractᵉ reddr nā una apta ee in plurib.; ꝗ per eandē erit de pluribus prabilis, et ulē 1ᵘᵐ.

Rx distingᵈᵒ ans; imposle ē, ett. ꝗ ē imposle, qd n' det pōa potens nā prari de illis pluribus, ꝯcedo ans; ꝗ ꝑ id ꝯ ꝯstituat apta prari de pluribus, per qd ꝯstituit apta ee in plurib., nego ans: nā imposle e, qd creatura n' repugnet, et qd Deus nequeat illā pducere, caterū n' ꝑ id Deus potē illā pducere, per qd creatura n' repugnat. siliter. ꝗ. Ad ꝯᵉ. (nā catera; distᵉ dla pmissa enervata ss) Rx vᵘ quidē ee, qd ex eo n' obē ee immo ee in pluribus pdē ad vᵐ pratᵉ; caterū illud n' sufficit, n' desideratur alterius unius, ꝗ id possit enunciare, et hoc pstat prabilitas, ꝗ si eet imposlis, nā n' posset de plurib. prari, n' ꝗ ē in pluribus, hoc n' impedimentū n' ē; sd ꝗ hoc, qd ē ee in pluribus, l. posse ee, n' ē pra, ꝑ quā dnent ulis nā apta prari de pluribus.

Obies. 2ᵒ. ꝯᵃ 2ᵃ ꝯcᵉ, si ante ꝯparatᵉ nā eet de pluribus prabilis, etiā eet prabilis ante operᵉ intus, et cōnter ante abstractᵉ nā a singularibus, hoc autē ꝯcedendū n' ē, nisi admittat prabilitas existens a parte rei et per cōns passio debita nā uli, existeret antequā daret ꝯpa nā ulis; ꝗ dicendū ē nā n' ee prabilē ante ꝯparatᵉ; sd pbo maiᵉ; ꝗ prabilitas remota

Sed ... ex poa intellectiva, et n̄ repugnā, ut na de pluribꝰ prar, si non dat a pte rei, antequa na pscindat a singularib.

Rx concedendo nā ee a pte rei, et ante oper. intus remote prabilē, n̄ q̄a tunc det una nā, ut indifferens, q̄ recipiat ea denoat, sed n. sic, superveniente abstract.e, sd q̄a dat una nā unit. pali, q̄ sit denoat ee in pluribus, ita et denoat remote apta prari de pluribus, sublata quasi ... adveniente abstrat.e n̄ advenit prabilitas, si indiffa nāe pranda, aut ... bilis: unde n̄ sequitr absurdū, sd solo vr prabilit. ee a pte rei; q̄a n̄ ē ... nā alligata pr. statu abstract., aut ab illo statu dimanans.

Obies. 3. c̄ 3. ...; si ad pxima prabilit. requirit sparatio, nunquā eet nā pxime prabilis rei sivē singulariū; difficile pf ē, et pene impole, qd huius intus nā sparet infinitis induis eode tpore ... mentis, c̄ illa de aliquibus prat. Dcs, q̄a pxima prabilitas ē passio nāe uls, q̄, eo ipso, qd nā sit uls, ē pxime prabilis. Rx deglutiendo magnū illud absurdū, qd hemus inde, mihi sufficit, qd pxima prabilitas possit dari nāe pluriū, de quibus prat. na uls, et sic prius debet sparari, qua prari, et si ... intus n̄ sufficit sparare infinitis polibus sigillatim, n̄ erit na pxime de illis prabilis, sd remote. Ad csq. nihil reo, q̄a id pstiti argto praecedenti.

Obies. 4. c̄ eande xe, ex eo, qd apprehendant, nā sola una pta, et indua ex alia per diversa apprs., poterit intus medio iudicio affirare nā de induis; q̄a ad actualē affirat. nihil desiderat, c̄ ppositū sit iā obtentū enunciandū, et tn. in eo eventu n̄ ē sparatio; q̄ hec n̄ reqr ad pximam prabilit.: minor ostendr; q̄a actus sparationis attingit nā in induis; in illo vo eventu nulla appreho attingit nā in induis, sd altera cognosceret sola nā altera sola indua.

Rx neg. mdo maio.; q̄a c̄ intus n̄ possit assentiri falso, ut talis n̄ poterit pxime affirare nā ificari c̄ singularib, quousq. apprehendat illa c̄ illis ificata, qd fit actu appreho sparative, nec multū refert, qd cognoscat nā, et qd etā cognoscant singularia, si hec n̄ apprehendunt ut idē, nā sap...

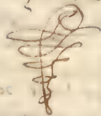
apprehendit intus duo extrema, quæ n̄ cōtrāt; q. ad hoc, ut unū possit de alio affirmari, n̄ sufficit illa duo cognosci, sd postulat deinde pvia apprehō, quæ unū alteri ịficari cognoscat; neqꝫ aliter intus ad prat.ᵉ accedet: neqꝫ q.ᵃ ꝯparativa apprehō. si nā efficienda ē pxime prabilis, et pximū ule Log.ᶜᵘ; nec sufficiunt duæ illæ apprehō.ᵉˢ, ut argūt ꝯtendebat. Reliqua solutōe n̄ egent.

Obiēs .5. ꝯ eandē; per ꝯparat.ᵉ nā amittit ulit.ᵉ; ẹg n̄ ꝯstituit ule Lᶜᵘ per ꝯparat.ᵉ; pt. cōa; q.ᵃ ule Lᶜᵘ importat ulit.ᵉ, et abstract.ᵉ nā a singularibus (secus n̄ eet unū indifferens de pluribꝫ prabile) ẹg si hac amittit per ꝯparat.ᵉ, per hanc potius destruet.ᵘʳ, quā ꝯstruet.ᵘʳ ule. Lᶜᵘ. anꝫ monstrat.ᵘʳ, per ꝯparat.ᵉ cognoscit.ᵘʳ na ē singularibus, ꝯ sd q.ᵈᵒ cognoscit.ᵘʳ ē singularibꝫ, ē iā ꝯtracta, et n̄ abstracta; ẹg per ꝯparat.ᵉ nā amittit ulit.ᵉ, induitqꝫ singularitat.ᵉ, et ꝯtract.ᵉ

Rᵉ neg.ᵈᵒ anꝫ. ad cuiꝫ pb.ᵉ distingo min.ᵉ, ē ꝯtracta intentionaliter, et obtive in actu pscindente, nego min.ᵉ; in re, aut in apprehō.ᵉ ꝯcedo min.ᵉ, et nego cōa: attende declarat.ᵉ; q.ᵈᵒ cognosco nā suā, n̄ cognitis induīs, illā pscindo per hunc ꝯceptū, efficioqꝫ ule Met.ᵉ, et ab intu potente prare accipit denoat.ᵉ remota prabilis; advenit 2.ᵘˢ ꝯceptꝫ ꝯ.ᵃ nā sic per 1.ᵘᵐ abstractā a singularibus, et illā ꝯparat ad inferiora. Ecce ex vi 1.ⁱ actꝫ het ee ulē, et abstractā, ex vi 2.ⁱ ee ꝯparatā sine eo, q. amittat statū pscisionis a 1.º ꝯceptu cōicatū; ē ẹg iā na pxime prabilis post ꝯparat.ᵉ adventū, ita ut nihil deficiat pter actualē prat.ᵉ; sd adhuc hac accedente, ut recte docuerunt Cimb.ᶜᵘ q.ᵉ 6. ar.4. retinet nā suā ulit.ᵉ; q. adhuc retinet ab intu 1.ᵘᵐ ꝯceptꝫ pscisiuꝫ, a quo het na ee abstractā, et q. 2.ᵘˢ ꝯceptꝫ ꝯparativꝫ n̄ abstrahat, sd cognoscat illā nā ē singularibꝫ, n̄ tollit quominꝫ in 1.º ꝯceptu na sit ulis; sō ẹg efficit, nā per ipsū ꝯparativū ꝯceptū fiat nā abstrata, et Met.ᶜᵘ ule, tn̄ abstract.ᵉ supposita, per aliū ꝯceptū priorē recte potē illā pxime ꝯstituere in rōe ulis Lⁱ; Et si adveniat actualis pratio, dabitur actꝫ 2.ᵘˢ ulis Lⁱ, perseverante ulit.ᵉ Met.ᵃ nā in 1.º ꝯceptu pscisivo

nisi forte pro libito, vel casu ab illo intus desistat.

Dicas pro Scoto; natura non est ulti., nisi sit indeterminata ad illa exteriora, sed in prout detrahitur ad hoc, et illud, de quibus prout; ergo in prout ... indeterminata, et ulti. Rx disting.do mai.; nisi sit indeterminata, et indifferens in actu illam cognoscente, nego mai.; saltem in aliquo, concedo mai. Explico: requiritur, ut natura habeat ulti., quod sit indifferens, et indeterminata intentionaliter in actu, cum manifestum sit a Deo semper cognosci cum singularibus, et quod in omni ... intellectu intentionaliter sine illis; et non raro contingit, ut alij non ... cognoscant eo momento temporis, quo a me abstrahitur, neque hoc ab illa ... ulti., quia dum perseverat actus precisionis, habet ab illo indiff., et si alij actus prorsus non de singularibus, et omnino ... contractum esse cognoscant; amitteret vero indiff., si precisionis actus abiret in nihilum, et in sua pluralitate non relinqueret.

Q.o XIII

DE GNE, ET PRABILI

§. I.

AN GNS IN COI DEFINIRI POSSIT. ET QVA DEFE?

Cōis ē eorū sent.a, qui genus in cōi definiri posse docuerunt, et re ipsa definivit Porphyrius hic. c. 2. qd prat de pluribus differentibus spe in eo, qd qd. Het eandē defē Arist. 5. Met.a c. 28 textu 33., et 1.o topicorū, c. 4. ad mediū. S. Thōs opusc.o 48. tt. 1. c. 2. sd quis verū sit, qd hec def.o, ut vera coiter recipiat, verū etz ē, qd tanquā descriptiva, et accidentalis admittat, si Hurt.s, et nullos alios excipias ē Scoto, ut. l. ipse Porphyrius insinuavit dicens, nihil plus, minusve memorata gnis descriptio hēris; et pbari pote; q memorata def.o tradit per prabilit.e, quae ē qd extrinsecū. Pr. 2. q.a si eet essale generi ee prabile de pluribus differentibus spe, prabilitas eet de essa generis, qd fz ee ita pbo: prabilitas, ut in superioribs dixi, ē intellectivae pōa; sd hec n ē de essa gnis; ēq negs prabilitas. Deinde gnis, sm essalei gnis prat ingd de spebus, sd intrius n prat in qd;

de speciebus bove, leone, etc. quod quod intrinsecum, et praedicabilitas est extra essentiam generis, quae[?] constat; probatur maior; quia si non praedicatur sine essentia generis, aliquid distinctum a genere praedicaret ipsum genus, ac proinde falsa oratio erit, quod genus praedicet essentialiter de speciebus, ut asserit; quia haec praedicatio essentialis debet esse generis sine essentia generis; quia si praedicabilitas sed intrinsecus esset de essentia generis, praedicaret essentialiter de speciebus, quibus essentialiter convenit, quod esse non sit, dicendum necessario est praedicabilitatem esse extra essentiam generis.

Ij, quibus haec definitio visa est accidentalis, aliam essentialem conati sunt edificare; genus est universale aptum esse in pluribus differentibus specie in eo, quod quid; neque intentum isti assecuti sunt; dedimus non definitionem accidentalem; ostendo: quia explicat genus per esse universale; sed esse universale non est essentia generis, sed illi praedicatur accidentaliter; ergo definitio ista essentialis non est; probatur minor; quia esse formaliter universale dicit tanquam constitutivum formale universalis abstractionem, seu actum praescindentem; sed actus praescindens non est essentia generis, neque eius essentia est esse universale: consequentia patet; quia impossibile est quod sit de rei essentia denominatio, et quod non sit etiam de essentia eiusdem rei forma illius denominationis. minor vero probatur; quia si esset de essentia generis actus praescindens, seu cognitio abstrahens, de illis praedicaret essentialiter actus praescindens, de quibus praedicat essentialiter genus; (neque, ut bene Augustinus in categoriis: in his autem speciale illud est, quod eadem in ipso subiecto inveniuntur, quae sunt in eis quae de subiecto signant) sed de bove, et equo praedicat essentialiter genus, et non cognitio abstrahens; ergo cognitio abstrahens non est essentia generis, sed aliquid extra. maior probatur; ideo animal praedicat essentialiter de Petro, et Paulo; quia est de essentia hominis, et hic praedicat essentialiter de Petro, et Paulo; ergo, si de essentia generis esset cognitio abstrahens, de illis essentialiter praedicaret, de quibus genus.

Dico 2o. animal est universale aptum esse in pluribus differentibus specie in eo, quod quid; ergo est genus, et tamen de illius essentia non est abstractio, neque esse universale; ergo abstractio, seu esse universale non est de essentia generis: idem dixero de genere substantiae, et de praedicamentorum supremis capitibus, de quorum quiditate non est abstractio: minor patet in his praedicationibus. animal est universale. animal est genus, substantia est genus, substantia est universale, nec recurrendum ad tuum antiquum scopum[?], abstractionem non esse de essentia generis specificative

ee tri. de essa gnis reduplicative. q̃ sile arucro̅ ꝫ sape ofregi, maxe in zgendo ... istico et de reduplicativis agere, evolva ibi dicta, ne repetitione codicē impleamus.

Dg. 3. so ostituit essaliter ex gnē, et diffa, sed̄ ostituit ex abstract. ꝗ ꝗa bac ē extra oagē esali gnis. Ꝯff; q̃a essa bois pendet a gnē in re, so essa bois n̄ pendet a cognite, seu abstracte nāa gnerica x̄ q̃ neqꝫ illa nūr pendet a cognite, seu abstract; coa tenet; q̃ si essa gnis penderet a cognite; etꝫ penderet essa bois, quæ essaliter ostituit ex gnē; de minori dubitarꝫ ee nequit, pereunte quippe quacuqꝫ cognē abstrahente, persisteret interim immutata bois adaquata qddīas; maior ṗr; q̃ essa bois pendet ab aiali, qd genus ē.

Sed dices, pereunte cognite abstrahente, n̄ persistere genus fraliter, sd fundaliter: bene; q̃ ee genus fraliter ē qd accidentale essæ gnis, 3o qquideꝫ perseverat essa gnis, quæ sita ē so in nāli illius ocreti, et adhuc n̄ dat genus fraliter: duo q̃ dicit genus fraliter, et accidentales. s. fāā abstrahenteꝫ, et essale. s. nāꝫ, seu reꝫ abstractaꝫ, hoc ē, q̃ prat in qd de pluribus differentibus spē; n̄ o oiunctꝫ, seu ocretꝫ ex essali, et accidentali sim totuꝫ.

N̄ hoc dixero; q̃a crediderim. (ut Severinus credidit in omentarijs s caput. Porphi. de gnē edite 2) genus n̄ posse qdditative definiri; nāꝫ, et qdditative definiaꝫ, et Boëtij fuminta dissolvaꝫ; prius tn̄ suggerendꝫ ē, qd ... ubi supposui: genus ee qddaꝫ ocretꝫ in recto importans reꝫ abstractaꝫ de pluribus spē differentib prabileꝫ, et in obliquo abstracte, quęadmūꝫ cognitꝫ dicit in recto obꝫ trans cognitꝫ; in obliquo cognitꝫ ipsaꝫ tratꝫ; unde ē definire qdditative ocretꝫ albuꝫ, (et qduis aliud accidentale) n̄ sit aliud, quaꝫ definire illud, qd affert qdditative, et in recto a ocreto accidentali albo, nihil aliud erit gnis qdditve definire, oquaꝫ explicare essaꝫ illius, qd qdditve affert a gnē; affert autꝫ qdditve so id, qd in recto importat, ut. beꝫ, ē n. fraꝫ habitaꝫ adducat in obliquo, et accidentaliter; oꝫ defes, quæ gnis per illaꝫ fraꝫ declaraverint, descriptivæ erunt, n̄ essales.

Explico exo, si demonstrato dico albo, quis generalm…
l. ab alio def. illius albi. et dici accid. taliter definir. dicas album per
def. hoc album, e hens albedinem; q n explicat qdditatem illius albi, nisi per solu
accidens, at si ego dicerem hoc album e ens reale, qdditative definirem illud
q explicuissem totam qdditatem illius albi, et so omisisset defo albedinem et …
Lt varia sint ad denoat. albi gnaliter, n tn ad qddit. albi

Hinc facile genus qdditative definiet, et def. facile percipiet.
gnus e ens reale constitutivum univoce plurium differentium spe in eo, qd qd tanquam pars
essa. N aliunde melius constabit defo rectitudo, quam si singulae eius particulae expen-
dant, et explicent. dr gnus ens reale, per quam particulam explicatur convenientia generis
alijs, quae gna n ss, excluduntqs gna negativa, et fictitia, q Lt suo modo gna
sint, n tn de illis in presenti mihi cura e. Per 2am particulam constitutivum univoce
excludunt rones transcendentes a rone gnis; q Lt sint constitutiva, n tn constituunt
univoce, sd transcendentaliter (qdqd sit, an identice id possint habere, et [illegible]
beant, in gnm ificant generibus)

Ndum discriminat gnus ab alijs prabilibus, q etiam ss entia
realia, et constitutiva univoce; quare addenda fuit 3a particula plurium differentium
spe in eo, qd qd, per quam differt a 3o prabili; qd in quale qd, n in eo, qd qd in-
feriora constituit; differt etiam a pprio, et accidenti, q so in quale subtis convenit
sd adhuc per hanc particulam n differt genus a 2o prabili, qd etiam comprehendit Petrum
Joannem, qui distinguunt spe, et ss inferiora 2i prabilis, a quo constituunt essaliter
in eo qd qd; Lt n sm eandem spem infimam, sd sm diversas, quas 2um prabile [illegible]
dit; et Lt posset differre in eo qd qd sm unicam ronem gnis, et n so sm …
prabile se extendit ad plura spe differentia; spes vo, seu 2um prabile n se ex-
tendit ad plura spe diffa sm unicam ronem, sd sm plures, tn ne in hoc sit …
addr ultima particula, q ultimo secernat gnus ab spe perspicue, et clare. tanquam
pars essa; spes. n. n constituit plura tanquam pars essa, sd tanquam tota essa.

Sciens tn, iustum erit, horum trium discrimen in qd, in quale, …

in eo qd qd, in quale qd: ea dr in qd, quæ essaliter conveniunt subis, rebus, de quibus dr, n tn dicit, qd conveniat tanquam pars essæ, aut tanquam tota essa, per mm per se stantis, l per mm alteri adiacentis. in quale dr illud, qd accidentaliter spectat subio, ut ho e albus, ho e visibilis. in eo qd qd dr illud, qd convenit rebus essaliter, n utcumqz, sd per mm per se stantis, ut ho e al, quare hæc parla applicant demori. in quale qd dr id, qd prat essaliter, per mm alteri adiacentis, ut ho e ralis; ex his quatuor particulis. 1a e cois tribus prioribus prabilibus, gni, spei, et diffa; 2a duobus ultimis pprio, et accidenti; 3a ppria gnis et spei e; 4a ppria diffa.

Defis declaratio seeu secu affert adiuncta pbl; na ea defo gni convenit, neqz aliqd e, cui spetat, et genus n sit: recta qo e. insuper tradit per ps essales de gne reali essaliter prat ro entis realis, et qd sit constitutivus pluriu spei discrepantiu etz e illi qd essale, qquidq per sua essa claudit in pluriu speciu qdditativo sceptu, neqz intelligi pote gnis integra qdditas, hoc n intellecto. reliq parla clara ee, si hoc unu advertas, noe partis in defe n usurpari pro praliter, qua pars e; sic. n. dicit negd excludente sceptu unius pris a sceptu alterius, q re eande stituit: usurpat. qo pris nomen pro ipso mali pris, qd cadit neqo. s. 2. Arguit S Boëtius, et c eo alij.

Sect. 2. Arguit. S. Boëtius, et cum eo alij.

1o. ois defo essalis cstat gne, et diffa, sd defo gnis in coi cstare nequit gne, et diffa; qo definiri nequit gnis in coi defe essali: maior suppr; minor. pr; qa gnis in coi n cstat gne, et diffa, secus dece pramenta cstarent gne, et diffa, ut pt; qa gnis in coi prat essaliter de dece pramentis sub se stantis: qo et

praret ro generica importata in sceptu qddit^vo gnis in coi. Ex quo inferret decem pramentorum capita non ea suprema gna. Itr ex Arist. textu. 37. et S Tha ibi asserentibus, qd nihil definit essaliter, qd spes non sit gnis in coi spes non e; alioqui non distingueret 1^m prabile a 2°, l. ad minus stineret sub spe ut sic, et sl spes sub gne, qd aperte vr repugnare.

Rx. 1. neg^do id narium se, ut docui in opendio Dialectic. de def^e. Rx 2° non requiri a Dialecticis rigorosum gnis, sd rem aliquam quae vices gerat, q genus non e, ut in casu psenti stingit, ubi nullum gnis e ad coi, st neque ad decem pramenta sub illo stenta, e tn ro entis essaliter in oium gnum qddit^e. Ad ost., large ibi accipit nomen spes essaliter semper gne in rigore stat, sd saepe roe transcendenti, ut stat in gnib. supremis pramentorum, q definiri possit, et re ipsa definiunt per roes coes transcendentes, et ro entis ut sic a Met^o definit, c tn spes in rigore non sit.

Stat hinc ad duo alia Boëtij argta; q^a si gnis definiret per genus, idem definiret per se ipsum, et def^o definitum ingrederet: rursus esset superius, et inferius rni eiusdem, qd impole e; nam gnis, qd definit esset inferius gne, per qd definit, et deinde gnis, per qd definit, eet inferius gne, qd definit; q^a hoc e gnis in coi stinens sub se oia gna: stat, inquam, ad haec duo argta, q^a supponunt, qd pbandum foret; negamus. n. definiri gnis in coi per aliud gnis.

.2°. prat essaliter de spe; q non e stitutivum partiale spei pbo coam, q^a stitutivum partiale e pars, et pars nequit prari de toto; q l. n. pote, et prat essaliter de toto. s. spe, non e pars spei, seu stitutivum partiale foemineum sane argtum; nego coam, et pb^{ti} min^{rem} distinguo; pars physica non prari de toto, scedo min^{rem}; pars Met^a, nego min^{rem}: ima 1^a non pote prari de hoe ita ut asserat, qd ho sit ma 1^a; pote n^o prari de hoe, qd sit aliud, qd al e pars hois Met^a realiter indistincta a toto; physica v^o pars realiter

distingui a toto, et hæc dist. caussa est, ut gratio veras impediat.

3°. si recta est tradita gnis def., gnus existeret a parte rei, sed admitti non debet, quod gnus, si aliquot ulla dent a parte rei: ergo gnis def. tradita vitiosa est; maior ostendi potest; quia a parte rei dat totum id, quod def. postulat, et explicat ad vocem gnis; sed ubi def. dat, dat et definitum; ergo a parte rei dabitur gnus: ostendo maior, a parte rei dat. al, quod est verum ens reale univoce ostituens plures species in eo quod quid tanquam pars; ergo dat totum id, quod def. explicat, si non ostituat actu plures species, est ostitutivum plurium specierum diserepantium. Ostr.; quia essentia rei non pendet ab intu; ergo essentia generis ab intu non pendet; ergo dat tota gnis essentia a parte rei, ergo et genus, quod non est aliud, quam sua essentia.

Rx disting. mai. gnus existeret a parte rei secundum illud, quod dicit in recto, et essentialiter, concedo mai., secundum accidentale, quod in obliquo importat, nego mai. gnus formaliter, ut tale, est ostretum accidentale in recto, et essentialiter importans rem abstractam, et accidentaliter abstractionem; quare cum non det a parte rei independenter ab operatione intus illa abstractio, non dat gnus formaliter ut tale a parte rei, quamvis dat totum, quod affert in recto a gne; sicut homo albus in recto importat hominem et in obliquo, atque accidentaliter albedinem; pereat albedo, non dabitur album, ut tale formaliter; quia licet det totum, quod in recto importabat ab albo, non tamen dat, quod importabat in obliquo, defectu cuius non dat album ut tale. Ad illud, quod tangitur de def. et definito dicendum est per def. non definiri genus secundum accidentale, quod dicit, sed secundum essentiale; sub qua consideratione etiam dat definitum, ubi def. Ostr. solvit, si concedas duas priores consequentias, et 3am distinguas consequens; ergo et gnus secundum, quod dicit in recto, concedo consequentiam; secundum quod dicit in obliquo, nego consequentiam. Ad id, quod additur, dices, gnus, ut tale, aliquid aliud habere ultra essentiam, habet enim accidens, nempe abstractionem, ad modum, quo dicimus hominem album ultra suam essentiam dicere accidens, quo formaliter albus est.

4°. si gnus, ut tale, dicit formaliter aliquid accidentale extrinsecum; ergo nunquam predicatur gnus ut tale de suis inferioribus in quid; probatur consequentia; quia si ut tale dicit aliquid accidentale, ut tale predicabit accidentaliter, et non in quid; ideo enim de

Pro prat accidentaliter album; q[ui]a secretum illud dicit aliqd accidentale: ulterius inferret non dari prat[um] genericum; nam hoc dat[ur], c[um] g[e]n[u]s, ut g[e]n[u]s ... prat[ur] in eo, quod est

R[espondeo] disting[uendo] con[sequen]s; nunquam prat[ur] ... ut tale, in ... totum, quod dicit, concedo con[sequen]s; sim materiale, quod importat additative, nego con[sequen]s; ... sim totum prat[ur] accidentaliter de inferioribus, ut si dicas, animal est g[e]n[u]s, ... prat[ur] v[er]o essentialiter sic animal est vivens, vivens est subst[anti]a, homo est animal. Ad illud ... infert, negandum est assumptum, q[ui]a ut g[e]n[u]s dicat[ur] prari, non opus est prret[ur] ... sat erit, si prret[ur] sim illud, quod importat in recto. At sim illud ... de pluribus specie differentibus planum ex iam dictis est, et sane sic venit ... quod album ificat[ur] c[um] Pro, so q[ui]a c[um] illo ificat[ur] materiale importatum in recto a secreto ... et albedo non ificet[ur], ignoro prorsus quare non possimus in presenti casu asserere ... essentialiter prari de suis inferioribus ex eo quod materiale in recto importatum additative ... conveniat, et abstractio accidentaliter spectat, max[im]e c[um] hac non prat[ur] in prat[o] generico ... et aliunde supponat ut na[tur]a generica abstrahat, q[uod] granda est.

S[ecund]o. si de essa g[e]n[er]is foret ee constitutivum plurium specierum; ... praret essentialiter g[e]n[u]s, praret essentialiter, quod sit constitutivum plurium specierum, consequens ... q[ui]a ea prata conveniunt essentialiter inferioribus, q[uae] ut essentialia superioribus additative includuntur in inferioribus, neque alio titulo de Pro prat[ur] essentialiter animal, nisi q[ui]a hoc est de essa hominis et ho de essa Pri: ee autem falsum, quod prret[ur] de quolibet inferiori g[e]n[er]is essentialiter ee constitutivum plurium specierum, claret; q[ui]a de hoc, et Petro prat[ur] essentialiter animal, quod g[e]n[u]s est; tamen neque ho, neque Petrus posset plures species constituere.

R[espondeo] disting[uendo] an[tecedens], si illud eet de essa g[e]n[er]is sim qualibet ... quo partialiter constituit, concedo, aut do tibi an[tecedens]: si illud sit de essa g[e]n[er]is sim tota sua amplitudine, i[d est] sim magnam illius g[e]n[er]is collectivam, nego an[tecedens]: Explicat[ur] ... constitutivum plurium specierum non convenit cuilibet conceptui partiali g[e]n[er]is; conceptus, n[am] ... qui est in hoc, partialis conceptus est cuiusdam g[e]n[er]is, et et partialis conceptus est ille, qui in equo existit, ideoque non cuilibet conceptui ex his convenit adaequate illud pratum ee constitutivum

pluriū specieꝝ cvenit cuilibet particulari, et oibus sl sumptis totaliter; cū aūt cv̄ oes genus de quolibet prent sm totā amplitudinē, sd partialiter, inde ē, qd prret qn̄ aliquo, qd prer illud prat, qd ē ppriū collectionis pluriū sceptiuꝝ. sd de hoc satius q. sequenti.

S.° nō dat gñs in cōi; ḡ illa def in vanū iactat, definit. n. qd nō ē. ans. pr; q sic daret rō generica decē pramentis cōe sensū negantē roē univocā decē pramentis; ḡ nō dat talis rō. illatio pr; q gñs in cōi eēt superius oib generib in parti, a quibus abstraheret; sd capita suprema decē pramentorū; ḡ hic eēt rō superior generica gñs in cōi, et daret rō generica decē pramentis. Rx huius argti solutio plura particulare commodius docenda, sic subijcienda. tantillū expecta, et argtū ruet. ē. 3. qdnā sit definitū per defō gnis?

S.° 3
Qdnā sit definitū per defō gnis?

Hac diffas satis implexa ē, nec facile ab authorib explicat, potius replicat opinionū multitudine. Alij dicunt definitū per defō gnis eē 2ā intentionē, seu abstractū, ut cnotantē nā, sd qd idē ē eē 2ā intentionē in recto importatā. Adhærent huic opinationi Thomistæ cū Caiet.° hic, et de ante, et effa. c. 9. Vallius. c. de gnē. q. 1. c. 11. Cplutenses Discalceati disp. 5. de gnē. q. 3. n.° 43. qui ꝑ se citant §. 37. Arauxū, Sotū, Didacū a Iesu. Sanchez, et Gallegū. Alij volunt definiri cūiunctē ex nā, et 2ā intentione, sic ut utrūqꝫ directe definiat. recitant ꝑ hac sentā a cplutensib Cabrera hic tt. 3. disp. 2. dubit. 1. et Ruvius. c. de gnē. q. 2. sd hic ultimus nō adeo clare loqr, ut in 3ā sentā, quā mox refero inclinari nō possit. Alij demiqꝫ docent definitū eē nā, ut subest abstractioni, 1. a 2ā intentione denoat taliter, ut nā importet in recto, et principaliter forma, seu 2ā intentio in obliquo.. ita Raphaël de Aversa. q. 8 Lā. 1.ā 2. ari, Toletus in caput de gnē. q. 1.

Resolutionē [illegible], qd iā insinuavi, [illegible]

posse, l. ut tale fraliter ē, l. sm̄ rectū, et essale so qd importat; [illegible] consideravit, 2do q apprehendit nā generica sub actu pscindenti, a quo [illegible] posteriori mō, q 2do sidevat nā generica n sm̄ abstract, et ut ab illa [illegible] tracta, sd so sm̄ illud essale, et qdditativū, cui advenit ab[illegible]

Dico. 1. q 2do definit gn̄s fraliter, qua tale, definit [illegible] in recto per ordinē ad abstract. in obliquo importatū. Hoc xo [illegible] dubio a Doctoribus 3e sentae, atq ex defe Aristlica, et Porphyriana [illegible] defo statuit illud ee gn̄s, qd prat essaliter de pluribus spē differentibus [illegible] nā generica prat essaliter de pluribus spē differentib; q nā generica [illegible] finit in recto defe gnis, quis definiat per ordinē ad abstract.; qd [illegible] gn̄s, qua tale, stituit fraliter per abstract.; q ut definiat qua tale, [illegible] definiri per ordinē ad abstract.; coa pbs; q a si n definiat per ordinē [illegible] abstract., n cognoscet gn̄s fraliter ut tale, sd illud, qd fraliter tale [illegible] Sic qui definiret Petrū per ce al tale, n definiret illū, qua albus, [illegible] ipsa definiret illud, qd fraliter albū ē.

Dico. 2o. Definitū per def. qdditativā gnis so ē [illegible] abstract., sd n, qua trat. Explico xo: dixi iā gn̄ fraliter import[illegible] accidentalē, et qdditative nā, ad quā trat abstractio; nunc assero per def. qdditativā definiri illā nā qdditative importatā a gnē fraliter sumpt[illegible] tn̄ definiri eā nā, qua abstracta ē, l. qua ē gn̄s fraliter. 1a xi pars [illegible] q a so veniunt illi nā qdditative prata specialia importata per def. essale gnis, ut iā ostendi; 2a pars monstrat, q a per illā def. n explicat abs[illegible] nā generica a singularibus, l inferioribus; q n definit, qua trat abstr[illegible] sd illa, qua talē abstract. trat.

Ex his tibi stat facilis via, ut intelligas, qd sibi vel[illegible] ba voces a aoribus hic sæpe inculcatæ, et forte male perceptæ. Secretū [illegible] cidentale denoative; secretū accidentale qdditative; nā priores voces import[illegible] mate per ordinē ad frale, a quo ipsū male denoat. accipit, et sic explica[illegible]

male, qua denoat a Sri ; posteriores important so male, seu bene illud
Frale, n° vo per ordinem ad Fram habitam, seu qua denoat ab illa ; q accipi qdditative hoc veretur accidentale gnis erit accipi sm naz, q abstracta e, et Fraliter ostituta per abstract in ee gnis, n vo, qua Fraliter ostituta e in ee gnis : et accipi denoative erit accipi n so sm naz, qua Fraliter e gnis, sd qua dnoat gnis per abstract. Retine hanc doct q alijs veretur accidentalibus, q per se clara, et aliunde pernaria e.

Dices, qd det qdditative gnis Fraliter gvenit ab abstract ; q. qd definiat qddit ve gnis Fraliter gveniat ab eadem, pindeqz per def qddit va definienda erit na generica in ordine ad abstract, secus n definiret qddit ve gnis Fraliter, sd maliter. Rx disting do ans : ab abstract gvenit, qd det gnis qddit ve Fraliter sm utrumqz, nego ans, ita ut ab abstract gveniat sy Fraliter, n sy qdditative, ocedo ans : duo affert gnis qdditative Fraliter, et qd sit qdditative, et qd sit Fraliter. 1m het na generica ex se ; 2m ab abstract ; duo etiam importat def° gnis qdditative Fraliter, et qd sit def° qdditativa gnis, et hoc n het ab abstract, et qd sit qdditativa gnis Fraliter, et hoc 2m het ab abstract, sd e n definiat qddit gnis, qua gnis Fraliter e, sd so illud, qd gnis Fraliter e aliunde, n prius e, definiat naz gnis in ordine ad abstract.

Vnde indifferens e def° qdditativa gnis, ut sit def° gnis Fraliter (significative) si aliunde per abstract sit gnis ostitutum Fraliter in ee talis; et ut sit def° gnis fundalis, si n aliunde supponat na generica abstracta; q ea denoat ones illi extrica ab actu abstrahente pendentes, l. ab illis nieg. nec desunt exa, quibus id declarat. Siquis definiret Prum ; q albus e per hoc qd sit al. rale, qdditativa def° eet hois albi, qd si amissa albedine, nigredinem Prus reciperet, iam eadem def° eet qdditativa hois nigri sine ulla def mutat intrica ; q illa denoat albi, et nigri in def pendent a Fris accidentalibus extricis (i. extra oceptum essalem) ad quas qdditativa def° e indifferens. Per hac Rr ad reliqua argti. Per illam def definit quidem gnis Fraliter qdditative, q

na e constituta gnaliter in esse gnis; et n definit quidditative gnis gnaliter. na n e aliunde gnaliter constituta in esse gnis.

Diximus iam, probavimusq; quod definitur per def. gnis na, quae importat in recto, et quidditative ab hoc concreto gnis; restat nunc investigare, an haec na sit aliqua ro univoca abstracta ab oibus generibus parlibus, s. potius sit ipsa collectio generum oium parlium? multi 1m affirmant, negant 2m. contra quos ego affro 2m, et nego 1m.

Ro, quare nego 1m e; quia decem praedicamentorum supremis generibus nulla datur ro conveniens univoce intrinseca, aut essentialis; ergo n potest abstrahi ro gnis, quae per illam def. definiatur: probo cons.; quia n potest abstrahi a generibus, quod in ipsis generibus n e intrinsece, aut essentialiter. probo ans; tum, quia ea gna admittunt ut suprema a coi sententia, si autem daretur ro cois illis univoca, esset generica; esset n. pluribus spe differentibus ut pars essentiae in eo quod quid; ergo n esset suprema; tum quia differunt se totis quod ex eo salvatur; quia n componunt ex generica roe, et diffali, sed ex transcendentali imbibita in propriis praedicamentorum differentiis. de hoc tn alibi.

Cum si n datur ro generica abstracta ab oibus generibus definienda per def. superius traditam, definitum erit collectio oium generum parlium; quia per illam def. definit illud, quod univoce praedicatur de pluribus speciebus in quid. hoc convenire nequit rebus transcendentibus; quia hae n praedicantur univoce, neq; roi coi abstractae ab oibus generibus; quia talis ro n datur; ergo cum nihil restet, cui conveniat, nisi gnis in parli illi conveniet; at n convenit uni potius, quam alteri, cum per illam def. n definiatur hoc potius, quam illud; ergo definit oia gnis; ergo collectio oium gnum in parli e definitum illius def. Et haec ro me inducit ad affirmandum, 2m, quod supra posui.

Cuius rei declarandae gratia. suppone, quod certum e, quodlibet peculiare importare nam abstractam ab oibus inferioribus formali, et abstractione formali; deinde considera oes nas genericas convenire in hoc, quod e bene abstrahi a parlibus spe distinctis, in quibus aptae sunt esse ut per seipsas, quod non intr.

viadvertens, frat aliqdo hunc ceptz. nã generica abstracta; qui ceptus dicit q niali oes nãs genericas ofuse, ut sine distē cognitas; q frali ō roe coe cognitionis abstrahentis, quaz tulit de oibus abstractionibus parlibus in quibus partia gnã extrice svenie bant, et per hunc ceptz cognoscit gns ut sic denoative, et 2º intentionaliter; q cognoscit collectio naru ut trans abstracti, atqz ut ab illa accipiens denoat extricaz gnis fraliter. aliqdo aliter se het intus, dus nãs genericas meditat, naz c videat qualibet nã genericez le qd reale univocuz, et aptz ostituere plures spēs essaliter tanquaz illaz ptz format hunc ceptz. ens reale univocuz aptz ostituere plures spēs essaliter tanquaz pars, qui ceptus importat ofuse, et indistincte oes nãs genericas, in gnē sveniunt in ee entis realis c rebus alijs, quae gnã n ss, et in gnē differunt ab alijs nis, quae lt univocae sint, n tn ss aptae ostituere essaliter plures spēs tanquaz illarz pars; ex quo fit ut cognoscant clare nã generica, ut differunt ab alijs, q gnã n ss, n tn clare ut inter se differunt, sd ofuse, et indistincte, atqz hac roe cognoscit nã generica ut sic 1º intentionaliter, hoc ē, n c abstractē ab intu coicata. Iu iaz responde arigto in fine sectionis pcedentis posito; naz q tota hac sectē dixi sufficiens solutio ss. S. 4. occurrentiuz diffuz expeditio amplius illustrat doctē pcedentz.

S.º 4. occurrentiuz diffuz expeditio amplius illustrat doctē pcedentz

Obit. 1. P. Hurt.º disp.e 6. Lo.ª s.e 2. Cognitiones, a quibus oes nã generica denoant gns, univocae sveniunt in roe genereitatis (i. in roe cognitionis abstrahentis nãz genericaz ab spēbus) q. oia gnã univoce sveniunt in roe

gnis; quareaque poterit dari ro. cois generica, q definiat: ans patet ingt; qa cognitio intellectualis hua gns e ru oiu cognit buaru: coq pbat qa ab illis cognitionibus gna denoant gna, q cognit siles denoat coicant.

Rx dando ans, et disting coens; oveniunt in roa gnis qdditativa, et in recto importata, nego coq; accidentali, extrica, et in obliquo importata; omitto coq. n nego hic, cu negavi unqua aliis roe univoca cognitiones abstrahentes rog generica a suis inferioribus; negavi tn, et negavi abstrahi posse rog generica oib generibus qdditative, cum satis e ovenire gna univoce in cognit ad rog tantu, ut ipsa gna dicantur simpliciter ovenire univoce: nec dici pote ro cognit abstrahentes generica oibus generibus; qa de illis n pote prari essaliter, neqs in abstracto, ut pt si dmonstrato roe aialis dicas. hoc gns e cognitio abstracta: sd q prari pote accidentaliter in oreto sic, hoc gns e abstract, et cognit; de cognitionib autem parlib posset prari essaliter; qa ru illaru gns eet.

Obit. 2. P. Hurt. oia gna univoce oveniunt in roe gnis (et qdditativa) na oia illa eode mo de suis inferiorib prant; q st al prat in qd de hoe, et leone, ita color prat in qd de albedine, et nigredine, subst de corpore, et actio decreativa, et generativa; q hec oia gna oio ss silia in roe gnis et son qdditativu ocept: dabit q. ro generica abstracta, q definiat per def gnis (def ingens prgt); ideo dat ro cois univoca aialis; qa ho, et leo oveniunt univoce in hoc, qd sint aialia, et si in hoc, qd sint talia aialia spe, differant, sd oia gna univoce oveniunt in hoc, qd prent univoce de suis inferiorib tanquam pars essa, et si differant in eo, qd taliter, l. de talibus inferiorib prent; q dat ro cois univoca oib generibus, quae sit definit per def gnis, ut sic: mil pbo; qa n differunt gna partia per hoc psise qd prent de suis inferioribus univoca tanqua pars essa, quide hoc reperit in oib; q univoce oveniunt.

Rx neg ans; na lt oia gna univoce prent, et essaliter,

alibet tn̄ gṅs distincta univocatē, et peculiari p̄ratē in q̄d se inferiorib̄ p̄rat, et adeo p̄p̄ria in aliquib̄ generib̄, ut in nullo conveniat (nisi voce) p̄ratio q̄ddi-tativa univoca uniꝰ cū p̄ratē alteriꝰ in ee univoca, ut in supremis gnib̄ p̄ram. ad minꝰ admitten. ē. univocatio subst.ᵃ generica nullo m̄o convenit cū univocatē quantitatis; q̄ᵃ univocatio convenit subst.ᵃ r̄oe diff.ᵃ, cū diff.ᵃ ē; sd ut talis n̄ ē cois diff.ᵃ alteriꝰ supremi gnis p̄ramalis, differunt. n. univoce se totis, si a s̄bo discedendū n̄ ē.. Ad exā (dū pervenio ad p̄rama, ubi statuq; an det' aliqua r̄o univoca diversis p̄ram...... n̄ s̄m suprema gn̄a, sd s̄m r̄oes inferiores) dico n̄, sic ut al p̄rat in q̄d p̄rari colore, sd alia p̄ratē in q̄d oib̄ diversa s̄m r̄oē univocā p̄rationis

Ad instantiā admitto maiꝫ, et nego minꝫ; q̄ᵃ r̄o alis n̄ convenit boi, et leoni r̄oe diff.ᵃ; at univocatio p̄ramalis gn̄is supremi convenit cū r̄oe diff.ᵃ, et idcirco abstrahi nequit r̄o univoca ab oib̄ generibus, per quā conveniant, et cui adiungat' per contractꝫ alia, per quā differant. p̄batio minoris retorqueri pote' in adversarios; tenent. n. illā solvere in alia m̄a; nā reale ens positivū con-venit cū ente negativo in boc, q̄d sint aliq̄d ante operꝫ intꝰs existens; ergo dat' r̄o cois enti reali positivo, et negationibus; p̄bo cōā; q̄ᵃ n̄ differunt per boc, q̄d existant ante operꝫ intꝰs, q̄quidē reperit' boc in utrisq̄; ergo conveniunt in p̄rato existᵃ ante operꝫ intꝰs.

Dices, et bene n̄ differre voce, differre tn̄ rē signatā per vocē; q̄ᵃ existere rei positivae ē oīo diversū in se ab existere negꝭ. Eadē ego dixero. s. n̄ ex eo differre, q̄d dicant' univoce p̄rari de suis inferiorib̄, differre tn̄ inaequale ex eo, q̄d unumq̄dq̄ gn̄s p̄ramale supremū p̄ret s̄m r̄oē r̄oē univocā p̄p̄riā, et diffalē, n̄ coē s̄m aliq̄d univocū alijs p̄rationib̄ su-premorū gn̄ū diversi p̄ramenti: Ad ultimū, q̄d addr̄, negandū ē, univocū, q̄d reperit' in uno gn̄e p̄ramali reperiri in alio.

Obit. 3. P. Vallius, nulliꝰ n̄ae realis essa bic explicat' per defꝫ gn̄is; ergo so' convenit defᵒ 2ᵈᵃ intentioni: anꝰ p̄bat; q̄ᵃ l. explicatur

aliqua parte na realis, l. oes sl sumptae, sd horu nihil dici potest; q. minor pr; q. n maior ro, quare hoc na generica potius, qua alia definiat; neq per defs explicat deffa peculiaris alicuius na generice; q n definit aliqua na in parti: qd vo n definiant oes sl pr; q. sub illa collect. oprehenderent oes na generica pramoru, qd fu ee ex eo pt evidenter, qd n explicet per defs gnis na subste quantitatis, aut aliorum pramentoru; q n definit collectio oiu gnu per illa sd 2a intentio. Ipr q ule n claudit fraliter, et immte individua ejus cognita; q neqs gnus ut sic oia gna.

Rx disting. ans in speciali, et detrate, omisso ans pre et indetrate, nego ans. Ad pbs dico explicari oes nas genericas ofuse, et indistincte in qm posst ostituere plura spe distincta, et oveniunt in roe entis realis, denominata gna ab actu pcindente; illud, qd addr de subst., et quant., n multu urget; q per defs gnis n explicant oes na generica in qm specialia, et detrata gna ss, sd ut intra collects oiu gnu indistincte, et ofuse cognitoru; ac pinde n cognoscunt illa gna sm, qd subst., et quantitas ss; veniunt defs, q clare, et specialiter ea unumqdqs definiant. tuncqs clare ostabit, quae sit subst. essa, q quant., nec alio vitio laborat def.; q. c. so aggrediat definire illa collects ofuse cognita in qm differt a collectionibus aliorum prabiliu in ee entis realis, aut abstractionis, et in qm differt ab eisde per ordine ad ostituts essale inadaquata pluriu speru, n vo in qm differunt inter se; optime explicat definitu ea roe, qua explicandu suscepit.

Ad Ifs post oessu ans, nego ons; ro e; q inferiora ulis oveniunt in aliqua roe saltu entis realis, et illa immte attingit abstractio, n indiva quae in illa roe oveniunt: caeteru c. gna oia n oveniant in aliqua roe univoca sibi intrica; nullu e afferere, qd oia immte attingant (lt ofuse) quando gnus ut sic, attingr, et hoc sine dubio indicavit S. Thas. opusc.o 56. post mediu; dixit. n regr ad units ulis unitas essa, quoniam gnus n dicit essa una, sd plura. et hoc e speciale in prabili l. de quo agimus.

Obiunt. 4. Siscalciati defs gnis, et aliorum prabiliu ss apprie l.

q in illis non definit id, qd per se pertinet ad Lg, hoc e. 2a intentio, nō naturg collectio; q definiri per defe gnis e 2a intentio. Ars; q gnis ut sit el qd superius ad plura gnis in parli; sd nō e superior collectio gnis; q gnis collectio nō e definitg per defe gnis, sd 2a intentio

Rx disting ans. def.es, quæ gns, et alia prabilia explicant per ordine ad prat, aut prabilite, ocedo ans; per ordine ad abstracte, l. sm prata essalia q-lige, nego ans; Logica, et Met easde nas coes respiciunt, sd La in gne prabile, Met in gne aptg ee in plurib; unde si definias eas nas coes per ordine ad prabilite, erunt defes La, nō q nō sint oia gnia definitg per tale defe, sd q ss tunc definitg sub quada passe, aut pprietate, qua La osiderat. Ad ae si maior pbo ostendat, qd gns in coi sit nō abstracta superior oib gnib, et univoce cois fe assumit, et ocedenda e minor; si aute ostendat, qd sit aliqd plura otinens, quæ gdlib gns parle; ue assumit et neganda e minor sl e cōa. S. 5. De diste gnu inter se, ubi, q sint ppria gnis inferiora.

S. 5

De diste gnu inter se, ubi q sint propria gnu inferiora?

Vnu ex argnt, q fieri possit oi defe gnis in coi e hoc: gns in coi nō prat in qd de pluribus differentibus spe, sd de pluribus differentib solo no, q defe vitiosa prius e; do quede explicat, qd in re nō e: ans ostendr; q so prat de gnib in parli ut gnai ss, sd gnia in parli, ut gnia ss, nō distinguunt spe, sd solo no; q nō prat gns ut sic de pluribus differentibus spe, sd de differentibus solo no. vim hebit argnt si maior pbet; at minor, hec pr; q nō distinguunt spe gnia, ut gnia ss; ss. n. aliquot gnia, quæ spe nō distinguant; q ee gnia nō e rō, quare spe distinguant. Adde qd in ae gnis so dicunt posse ee in pluribus spe differentib, et

de illis quibus vere præd̃ri, sed per hoc non differunt inter se spẽ; ergo gñra in quo non differunt spẽ, sed nº ad summum.

Sed iam probemus 1ª maiore, et imprimis quod præd̃r de oib. in parti pstat; quia de illis prædicat, quae sunt eius inferiora immediata; sed oia gña in ... sunt inferiora immediata gñis ut sic; ergo gñs ut sic prædicat de generibus in parti; ... quamquam de oi gñe in parti prædicari, quod sit gñs hac rõe. hoc gñs est gñs; illud gñs gñs, et sic de reliquis, in quibus prædicationibus dubium non est; quod prædicet gñs de hoc, et illo gñe. quod autem solum prædicet de generibus pr; quia nequit cõvenire de spẽbus, aut individuis; ut liquet in his propositionibus oio falsis. spẽs bua est gñs, equina est gñs. Brunellus gñs, Paulus est gñs; in quarum duabus primis ... ut sic de spẽbus, in duabus posterioribus de induis.

Hic argto, plusquam deberent, vores accedant; eius occasione examino, an gña oia solo differegent nº, l. etiam spẽ, et quae sint ... inferiora. Ergo dico. 1. Aliqua sunt gña, quae solo nº differunt. venio in hoc ... cõ iunioribus, sed ab illis differo in mõ illud explicandi, et pbandi, cuius ... pparanrã equina cõ bua, in quo pveniunt in rõe alis, et ab illis abstrahe ... alis; et ego pparabo leonem cõ cervo, in quo pveniunt in rõe alis, abstrahan... ab illis alis pceptum; ecce habes rõem alis in tua mente existentem; quae prabilis ... duabus horum spẽbus, a quibus abstraxisti; et ego hão rõem alis obtineo, quae prabilis est de aliis duabus spẽbus; hae duae rões alis sic abstractae gña sunt, et gña distincta; sed solo nº, non spẽ: Probo singula.

Sunt gña, quia quilibet ex his duabus roibus abstractis præd... pote in quo de duabus spẽ differentibus tanquam illa pars; ergo sunt gña: ... sunt diversa; quia rõ a me abstracta solum est prabilis de illis spẽbus, a quib. abstraxi et rõ a te abstracta solum est prabilis de illis, a quibus abstraxisti. At ego solum abstraxi a leone, et cervo meam rõem, non ab boe, et equo; caeterum tu abstraxisti ab boe, et equo solum, non a leone, et cervo; ergo tua rõ abstracta solum est de boe, et equo prabilis, non de leone, et cervo; sunt ergo gña diversa; secus de ...

praret unu, de quibus aliud. q̄d autē n̄ distinguant essaliter, p̄r; q̄ in suo
ɔceptu specifico nullā important essalē diffēe: neq̄ hō, et leo differunt essaliter; q̄
animalia, sd q̄ hō ē ratis, et leo rugibilis; si q̄ n̄ hent specificā diversitates, et
distinguunt quasi realiter; q̄ rō alis, quæ ɔfirat c̄ boe, et equo, n̄ ificat sm̄ ideq
cervo, et leoni, relinqr ea gn̄a, quasi n̄ distinguenda.

Eadē dist̄, v̄st n̄, differret rō alis abstracta a quatuor
induis equinis, et a quatuor humanis, ab illa roe alis, quæ abstraheret ab alijs
quatuor induis equinis, et quatuor huis. rō eadē sfere ē; nec dicas hanc doct̄
niti falso fumento; q̄ n̄ potē abstrahi rō aialis a duabus spebus sō, l. sō
ab aliqq induis unius, l. alterius spei: s̄. n. ē; q̄ si ego cognosco sō boē, et
leonē ut aialia, conferoq̄ sm̄ ɔveniā, poterit ɔvenire hic, aut silis actus
al; antea cognitā ē rō ɔveniendi; qui actus sō het q̄ obto al antea cognitā, sd
antea sō cognitā fuerat al, q̄d ē in boe, et leone, q̄. et m̄o sō id cognoscit
actus ɔveniens, n̄ illud, q̄d ē in alijs spebus. Præterea ille actus n̄ cognoscit roē
differendi sd sō illā roē, ut rō ɔveniendi ē; q̄ abstrahit illā a duabus spebus.

Dico. 2ᵒ plura gn̄a ss spē differentia. ita Icmb. c. de
gn̄e. q. 1. a. 1. et facile p̄r ex dictis: nā gn̄s dicit in recto, et q̄dditative
hens, seu nā, et in obliquo abstract̄, sd dant plura gn̄a, quorū nǣ, seu hentia,
spē differant; q̄ plura gn̄a ss spē diffā; maior n̄ ē iterū pbanda, sd ea sup-
posita, p̄r minor. gn̄s intellectivū, importat q̄ hente nā spē distinctā ab hente
huius gn̄s corpus, et hoc gn̄s al spē differt a gn̄e lapis; et deniq̄ gn̄a in
pramenta subalt̄ posita essaliter differunt a generibus in pramo quantitatis,
l. actionis: et hoc v̄ ē, etā si reduplicas gn̄a, in q̄n talia: nā si reduplicatio
cadat s̄ q̄ddit̄, cadet s̄ nās genericas, quæ spē quidē differunt. et aliq̄ differunt.
gn̄e, si autē reduplicet abstract̄, per illas n̄ distinguent gn̄a essaliter; q̄ n̄
ss abstract̄, de q̄ddit̄ gn̄s, sd adde abstract̄ etā in se spē differre, q̄ iona-
q̄q̄ traret ad nā spē differentē abstrahendā: diversitas autē specifica obti
variat, et diversificat actā, max̄, si obtā frales diversū spē sit, ut tunc

eet, s. ee posset.

Circa ult.ª dubitat.ⁿ, vlt, q̄ sint pp̃ria gnis inferiora dicit e 3.º c.º coi sent.ª ee ea spẽ differentia, de quibus gnis pote in eo qd qd prat tanquã pars. P. qª gnis definit illud, qd pote prari de pluribus spẽ differentibus univoce in qd; ẽg ea plura spẽ differentia, de quibus pote gnis ita prari, ss inferiora pp̃ria gnis; cõz pbo; qª ea ss inferiora alicuius rõis cõis, de quibus prari pote cõis illa rõ; ex hac rõe colliges nõ so' spẽs diversas, sd etz indua spẽrum diversarũ ee inferiora pp̃ria gnis. pr; qª prat gnis de illis induis essẽliter tanquã illorũ essẽ pars, ut pt in his prationibus. Petrus e al. Brunellus e al. ad nullũ aliud prabile pertinent, nisi ad 1.ᵘ, qquidẽ e univoca pratio de pluribus spẽ distinctis tanquã essẽ pars; ẽg indua diversa spẽ ss etz pp̃ria inferiora gnis. Huic doct.ª adapto verba Phi. c. de subst.ª Species quidẽ de induis prat, gnis vº de spẽ, et induis; quibus adhaerent Avicena in 1.ª c. 9. Divus Th. q. 2. a. 1. Fonseca. Caiet.ᵘˢ, et plures alij, quos iuniores sequunt nec pauci, nec ignobiles.

De induis eiusdẽ spẽi maiorẽ diff.ᵃˢ, an sint pp̃ria gnis inferiora: et dicendũ e 4.º ee pp̃ria, st inadaequate gnis inferiora. P. qª ex eo qd prat, aut prari possit al de oibus induis rõe hũa, nõ statim habet rõẽ gnis, nisi ulterius possit prari de induis alterius spẽi; ẽg illa indua unius spẽi pp̃ria inferiora nõ ss gnis adaequate, ss tn inadaequate, qª ex eo, qd se extendat ad illa, et ad indua alterius spẽi, erit gnis; ẽg indua unius spẽi inadaequata inferiora gnis pp̃ria ss, et indua alterius spẽi similiter ẽg ɔtinent intra collect.ⁿ adaequatã inferiorũ gnis, et idẽ censeo de qualibet spẽ seorsim, q̄ quidẽ nõ sufficit, ut gnis tale sit per ordinẽ ad illã, sd praeterea reqr, qd extendat alia, et hoc fortasse voluerunt Lovanienses, qui dixerunt prat.ⁿ gnis des induis nõ pertinere ad 1.ᵘ, sd ad 6.ᵘ prabile; quis haec ult.ª verba de 6.º prabili aliud indicare videant.ⁿ

Dico. 5.º diff.ª nõ ss pp̃ria inferiora gnis, nec inadaequate,

si seorsim capiant. pri q.a gnis n prat de diffijs essaliter; q diffe n ss ggria gnis inferiora: coa pt; q.a ea so ss gnis inferiora, de quibus essaliter prari pote, ut essa pars ad mu per se stantis. 2. ans; q.a gnis n includr in essa diffanz; negs. n. alie de essa diffe ralis, ragibilis, hinnibilis, etta. S. 6. solvit argtz sect.e pcedenti obtz, et alia diffy expediunt.

S.o 6.

Solvit argtz sect.e præcedenti obtz et aliæ diffy expediunt.

Ad argtz initio sectionis pcedentis positz, nego ans: ad pb.s nego mai.s; q.a etz prat de spebus; naz e gnis in coi nihil aliud sit qddit.ve, quez collectio gniz in parli, de illis inferioribus prabit qdditative, de quibus gna in parli; et e aliqua gna parlia prent de pluribus spebus infimis qddit.ve; alia de pluribus spebus subalternis; gnis in coi sm aliquaz pte.s mali importataz prabit qdditative de pluribus infimis spebus, et sm aliaz p.s de pluribus spebus subalternis.

Sed qd ad min.s argti: illaz distinguo, gna ut gna n distinguunt spe, sd solo n.o; si reduplicas peculiarez uniuscuiusqs gnis qddit.s, nego min.s: plura .n. gna ss, q in gpm talia parlia gna differunt essaliter ab alijs: si reduplices abstracty, omitto min.s; abstracty n. e n sint de essa gniz, n distinguunt illa essaliter, sd accidentaliter. omisi min.s; q.a negs distinguunt n.o; q.a gna ss reduplicando abstracty. Ad minoris pb.s dicito, gna n distingui essaliter, aut spe pcise in gpm gna; q.a ut bene pbat argtz, plura gna ss solo n.o distincta; caeterz distinguunt spe in gpm talia gna in parli ss. v.g. in gpm al, in gpm intellectivuz, et

sic de alijs

Restat examinemus illas prædicationes generis in com(m)uni de generibus in particulari de quibus prædicari potest. hoc genus est genus: illud genus est genus et sic de alijs, an sicut prædicationes pertineant ad 1um prædicabile, et dicendum est illas prædicationes esse accidentales; quia prædicatur genus 2o intentionaliter de hoc genere s. animali, et de illo genere s. intellectivo; nam esse genus prædicabile ut iam dixi, est denominatio accidentalis extrinseca ab actu abstractionis, et prædicatio, quæ sub illo conceptu fit de inferioribus, est accidentalis, et extrinseca denominatio, potius ad 5um, quam ad 1um prædicabile pertinens; neque n. pertinere posset ad 1um prædicabile prædicationes, quia non sunt essentiales de pluribus specie differentibus. Præstant hanc doctrinam, l. ipsi adversarij, cum dicunt non posse prædicari de specie hoc, quod genus sit, neque de equina, Brunello, aut Petro; quia præstaliter esse genus est aliquid accidentale; probo consequentiam; quia de hoc, equo, Petro, et Brunello prædicantur essentialiter prædicata animal vivens substantia etc. ergo si non prædicatur de hoc, et equo, quod sint genera, est quia esse genus præstaliter superaddit quiddam accidens extrinsecum quidditati generis nequaquam prædicabile de speciebus infimis. Itaque iam has prædicationes hoc animal est genus: illud animal est genus, esse accidentales, et minime pertinentes ad 1um prædicabile, eo quod sit idem, atque affirmare animal est res abstracta a pluribus specie differentibus, aut cognita sine illis, a quibus abstrahit. vivens est res cognita sine animalibus, de quibus prædicatur; et sic de alijs; quæ manifeste sunt prædicationes accidentales extrinsecæ. nimis utile erit alias prædicationes discutere, quæ obscuram solent reddere hanc materiam.

Et inprimis hæc prædicatio Petrus est animal, et hæc Bucephalus est animal pertinent ad 1um prædicabile; quia in illis prædicatur genus quidditative de pluribus specie differentibus, a fortiori pertinebunt etiam hæ. homo est animal, equus est animal, Leo est vivens, cervus est substantia; Rationale est animal; rugibile est animal. non sunt prædicationes genericæ ad 1um prædicabile spectantes, si animal ibi prædicetur de differentijs hominis, et Leonis: ratio est; quia, licet prædicetur de pluribus differentibus specie, non tamen de illis prædicatur in quid, et essentialiter, sed identice, poterunt tamen siles prædicationes reduci ad 4um prædicabile.

Animal est animal (sic, et genus est genus) est prædicatio identica, et synonyma, de qua hic non agimus; hoc animal est animal, et illud animal est animal, erunt prædicationes

generica pertinentes ad Pm. prabile, si adverbia demonstrent subta spe distincta, de qq. preret al. in qd. Caeterum si diceres, al. e gns, n. efficeres prat. generica, sd accidentale, ut iam sa tetigi; idem eet dicendum de his. hoc gns e gns; illud gns e gns: aliud eet dicendum de his qqb. hoc gns e vivens; illud gns e subsita, demonstrato gne al in 1a, et in 2a corpus; eent. n. huiusmi prat. generica, et pertinente ad Pm prabile.

Dices o doct. pcedentem, si darent gna quasi no diversa, ut eet sps infima: pbas; qa al ut sic praret in qd ut tota essa de hoc ali, qd gns e ru duarum sperum, et de illo ali, qd gns e ru aliarum duarum; qg. eet sps infima; pbas cons; qa illa e sps infima, quae prat ut tota essa de plurib. no differentibus; sd illa gna per me distinguunt solo no, et de illis praret al ut tota essa. qo.

R. nego, qd assumis. Ad pbs do tibi ans, et nego cons; cuius pbo n. multum urget; qa sps infima prat ut tota essa de pluribus no opletis, qua roe ss indua Petrus, et Paulus; n tn sufficit, qd prat tanquam tota essa ro cois de pluribus fralitatibus individuorum; qa illae fralitates n ss simpliciter, et oplete indua, ex his soluta manet ea qo, an gns sit sps ru induorum immediatorum, cuius meminerunt Iustinianus. lib. 2. instit. c. 5. Massius. se. 2. q. 3. et alij

Dubitas an gns in coi claudat oia gna parlia tanquam partes actuales, l. potius tanquam ptes poales, et an gna inferiora otineant actu spes, de quibus qdditative prant, l. so in poa. Ad 1m Rndeo. oia gna parlia ee ptes actuales gnes in coi, n vo poales so; ostat hoc ex dictis; nam illud actu otinet a gne in coi, ad qd immte trat gnes defo, sd ad oia gna immte trat defo, ut pbavi sa, qo. Pr. illud actu otinet a gne in coi, qd actu includit in illo, sd oia gna includunt actu in gne ut sic; qg. oia genera actu otinent in gne ut sic qo ss partes illius actuales, illudqs actu ostituunt. Hoc fortasse pbant verba Phi. 7o. Physicorum textu. 21. gns n unum qd e, sd ob hoc latent multa. minor pr. qa intellectio, qua cognosco gns ut sic, trat ad cognoscendum immte et fraliter, de ofuo, oia gna, ut sa dicebam, si cuctum n includerentur in gne in coi cognitio

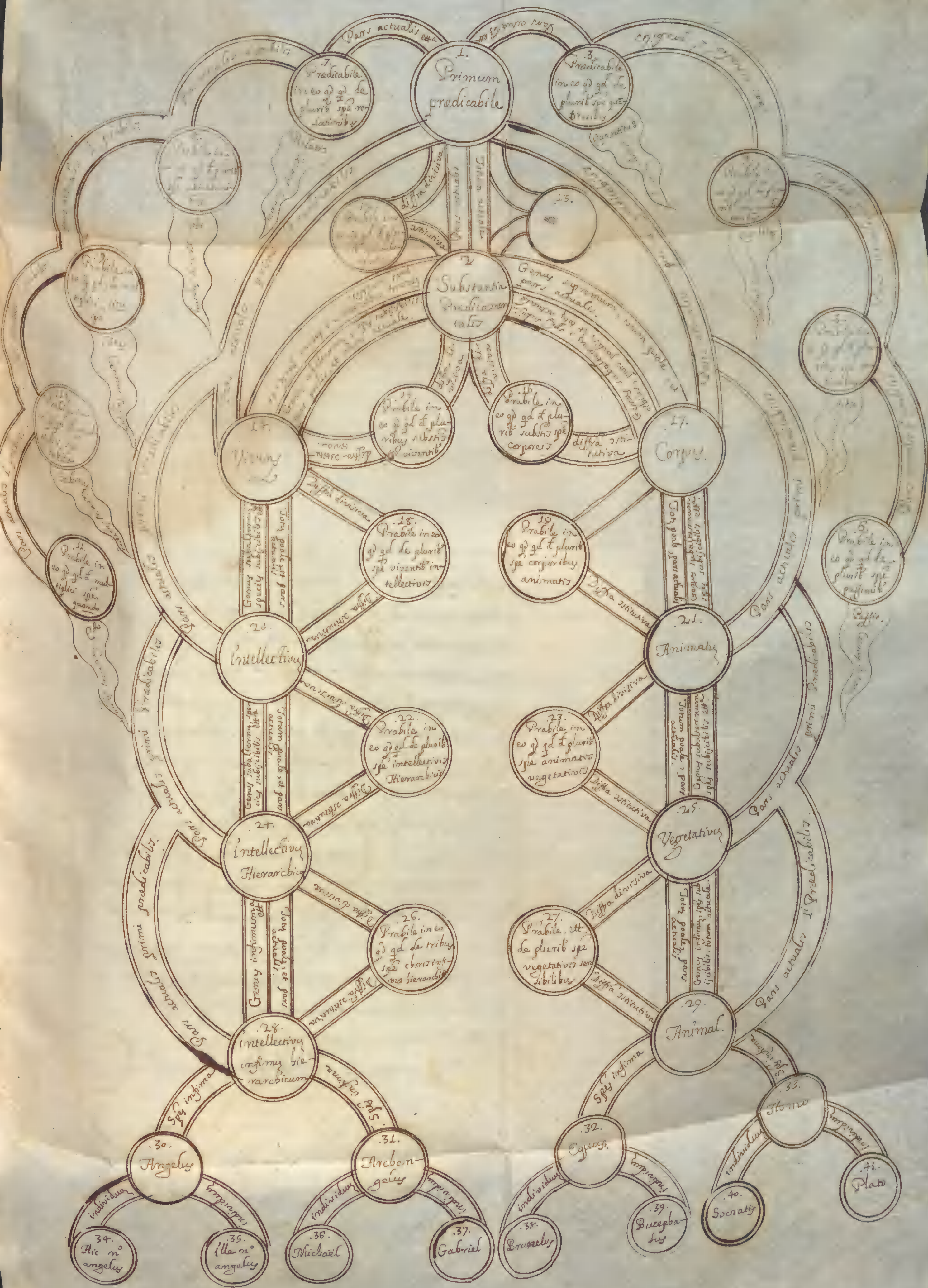
trata pcise ad gns in coi, n' trarct immte ad gnā parlia

Rēo ad 2. gnā parlia n' otinere actu vitra spē diversa; sd so' in poā; sic Arites libro 2. posteriorū c. 8 t. 17 post mediū. Supponat' n. (inqt) ipsae gnā ut inqit sm̄ quā ... q̄d explicans S. Thos. 2° posteriorū lect. 13 ait. Hoc n. supponimus ... gns, cuius poā sub se otinet plures spēs.

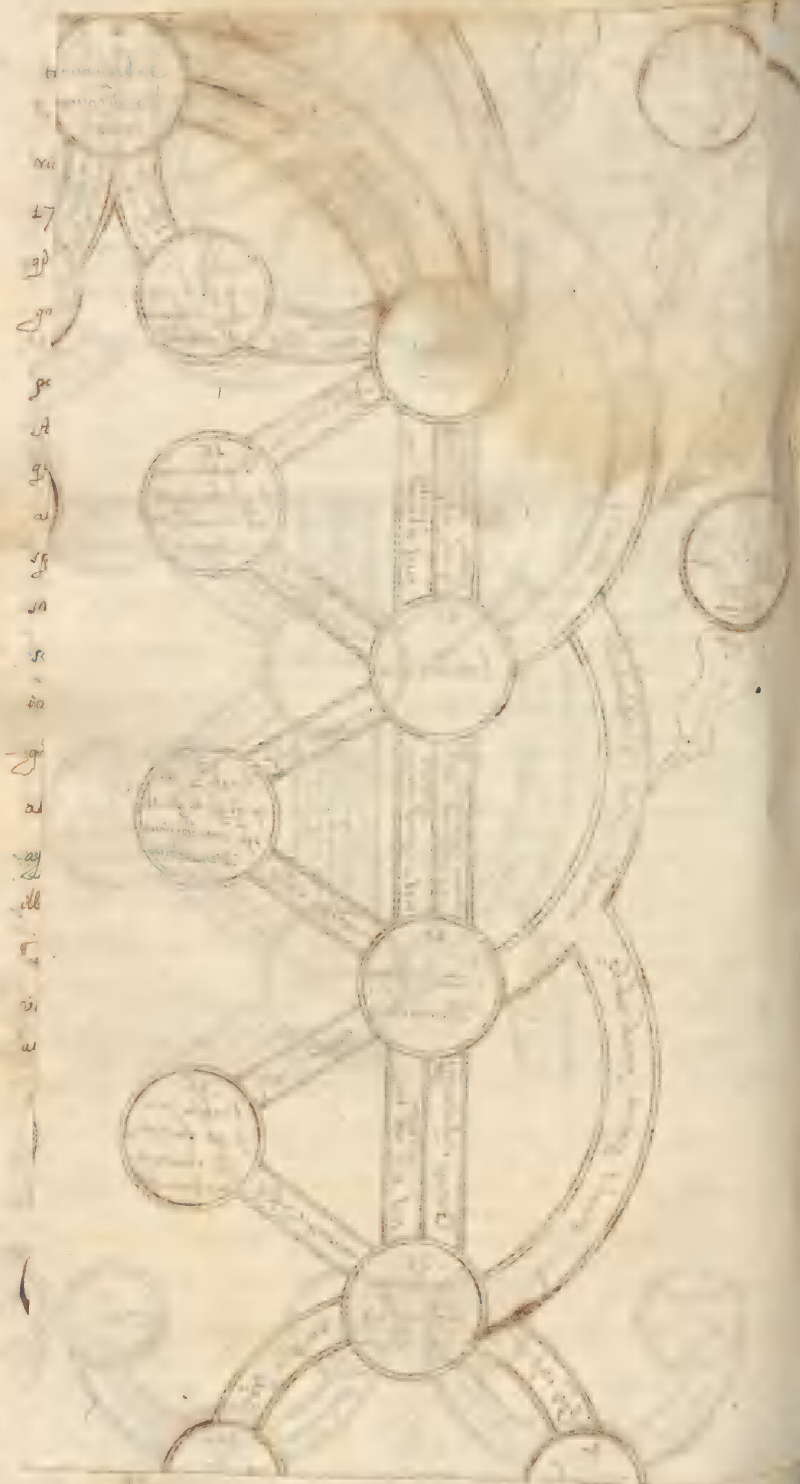
Silia docet S^c Doctor quest. 42. c. 9 ... t capite parū a prīo ... in eadē veniūt ... Porphyrius c. de diffa. Ruvius q. 4. ... Albertus Magnus, Isabellus, Caiet^us, Canterus, Sotus, Toletus, et ... quos citat Ruvius nuper allegatus, sd. n° 57. Rō e), q̄a si diffa ... actu a ōceptu generico; in ōceptu generico eent inclusa, ac pinde de ... spēbus pvarent diffa, de quibus gns, nisi forte rēas n' includere qualibet ... sm̄ qualibet ..., quā gns pvabile e) de alijs spēbus, sd sm̄ unā ... aialis sm̄ quā pvat de hoe includere rāle, et sm̄ aliā, quā pvat de ... includere rugibile. 2° tur; nā ia ille ōceptus partialis aliis, sm̄ quē ... gns pvari de hoe, n' elt pcisus, sd abstractus ab hoē; p̄r, q̄a n' abstrahit ab hoe, q̄d n' pscindit a rāli, sd tunc ille ōceptus n' pscinderat a rāli ... affermus includi rāle in illa ōceptu, actuqꝫ otineri; Ērgo n' eet pcisus ōceptus ille; idē eadē mō pbari potest de alijs ōceptibus partialibus, qq gns coalescit. Hēc iā speculat? c^a 1^a pvabile subijcio typū, unde claritas oriat' maior viaqꝫ reddat' facilior. S° 7. qua roe gns de spē pret, et in illius diffe ... ut totū poale, an ut pars actualis?

Sect. 7.

Qua roē gns de spē pret, et in

1. Primum predicabile
2. Substantia Predicamentalis
Genus supremum pars actualis
Totum actuale
Diffra divisiva
14. Vivens
16. Prabile in eo qd qd d plurib subst spe corporeis
17. Corpus
18. Prabile in eo qd qd de plurib spe viventib intellectivis
19. Prabile in eo qd qd plurib spe corporibus animatis
20. Intellectivus
21. Animatus
22. Prabile in eo qd qd de plurib spe intellectivis Hierarchicis
23. Prabile in eo qd qd d plurib spe animatis vegetativis
24. Intellectivus Hierarchicus
25. Vegetativus
27. Prabile ... de plurib spe vegetativis sensibilibus
28. Intellectivus infimus hierarchicum
29. Animal
Pars actualis primi predicabilis
Spes infima
30. Angelus
31. Archangelus
32. Equus
33. Homo
individuum
34. Hic no angelus
35. Ille no angelus
36. Michaël
37. Gabriel
38. Brunellus
39. Bucephalus
40. Socrates
41. Plato

illius def.e ponat, ut tot.z poale, an ut pars actualis?

Ad huius q.is resolut.e plura pmittunt v.res de toto poali, et de toto actuali, ut assignent discrimen utriusq.e, et varios arguendi mos in unoquoq.e doceant. Hac via satis dicta ss a me in pendio D.o q. 5. S.e 7. et ideo n opus erit iteru scribi: memoria repetant, ut cito ad versica solut.e accedamus; na c gnis beat roz totius poalis, ut pote ro superior ad plura se extenderis, quae stituit, et ex quibus n stituit, et beat roz partis actualis; q.a actualiter spez stituit, et in illa essaliter includit; excitat a dd.b diff.a sub qua roe gns (idez verti pote de aliis roibus superioribus ru inferioru) de spe pret, an ut totu poale, l ut pars actualis? nec diff.a pcedit de parla ut specificative accepta, na sic unanimiter admittunt dd.s (nisi forte quis voce dissentiat) gns prari, et poni in def.e spei ut totz poales, et ut partez actualez. ro e; q.a ut ponatur specificative ut pars actualis, et ut totz poale; sat e si ponat, et pret illa ro, quae utrumq.e bet; at de spe prat, et in illius def.e ponit gns, qd bet ee totz poale, et partez actualez; e.g de spe prat gns, et in illius def.e ponitur ut totz poales, et ut pars actualis, sumpta parla ut spificative.

Ex. q. diff.a de sensu reduplicativo, ita ut reduplicet parla ut s.a roe fralez saltz tanqua odit.e sine qua n praret gns de spe neq.e in illius def.e collocaret, illa deficiente? et sic sensus q.s sit, an

rō, & editio, quare gnš præt' ... sit, gd gnš sit, & potiꝰ ... actualis sit. 1ª opinio indiscriminatim procedit, asserensq́ gnš de ... ut totū poale, et ut pˢ unialis; ... quā citat Nᵉ Ruvius c. ... Paulū Venetū, et Mᵍ Oña, et Complut. discalciati q. 5. de gnē ... de gnē. §. 2. allegant Scotū, et Sanchez, quorū ultimus ... Sᵘ Thā in multis locis et Arisᵐ. Poterat addi Hurtᵒ in nova edit. ... Lᵉ, sᵉ 3. ubi ait genus dici partē actualem rō spei, et itē totū potest... re vera n̄ exprimit sensū reduplicativū.

Hanc opinionē dividunt duæ aliæ, quarū 1ª ... docet gnš n̄ præri de spē ut pˢ, sd sō ut totū poale; ita Caiᵉ ... ente, et essa ... omentarijs in caput tertiū. Suarez tomo 1. Metᵉ ... sᵉ undecima, n. 16. P Ruvius. c. 2. de gnē. q. 5. nº 80, et apud eum ... Boëtius ... Complutᵉ ubi sᵃ, sd nº 86 ... qui citant Arisᵐ ... 2 post... 8. et 5. Metᵉ c. 25, sd absq́ iure, nescio an meliori titulo citent ... sd, qª ad manus n̄ habui videre n̄ potui. (unde quoties hunc auth... aliorū scriptis fidē adhibere coactus sū.) favet Sotus c. de gnē. q. unica in solutᵉ ad 2ᵘ argtū, et qd capite ..., sibi insurgant hi authˢ S Thā ... sententiarū. distᵉ 25 et opusᶜ de ente, et essa. c. 3.

2ª, et ordine tertia, opinio ostendit gnš n̄ præri de spē ut totū poale, sd ut pˢ actualē; hanc sequunt iuniores aliqui, quibus ... ōdicit Canterus in hoc capite dubio. 3. docens nullū posse præri ut pˢ act... quin possit præri, ut pars poalis. Hactenus de authᵘ sententijs, cui ego adhæream, et qm, declarabunt sequentes ōcᵉ.

Sit. 1ª ōcº. gnš ponit in defª spei (sumpta spē in tota sua extensione) et de illa prat. ut totū poale, et ut pars actualis, si particula reduplicet ... id, gd dicit in recto totū poale, et pars actualis; ... hanc ōcᵉ ... 1ᵃ opinionē, et eius patronos: declaro, ut pbē: spēs in sua amplitudine accepta ... colligunt oēs oceptus spifici oiū individuorū (et claritudinis. (q. sermonē ...

titulo de spe infima sua et de gne intimo est ad quae si fiet abstractio, resurget generaliter spes in tota sua amplitudine: rursus est, quod gnus infimum esse dr, constituitur in recto in rone totius generalis per conceptus alios identificatos specificos conceptibus suis, ex quibus coalescit spes in sua amplitudine, nam abstractio, per quam redditur generaliter totum generale, est quod in obliquo allatum. Denique pars actualis dicit in recto suam entitatem, per quam constituit, et in obliquo aliam comparte; nam si alia pars non esset constitutiva per ipsam, igitur pars non esset, sed esset ipsum totum; constituitur ergo in rone partis generaliter saltem in obliquo, per aliquid extrinsecum, sicut extrinsecum dicit rem extra essentiam.

Hoc praenotato, probo conclusionem quoad priorem partem; ideo ponitur gnus est in definitione speciei in tota sua amplitudine, et de illa praedicatur; quia se extendit ad spem in tota sua amplitudine per identitatem, et essentialem inclusionem, sed quia se extendit ad spem in tota sua amplitudine, est totum generale sm rectum, quod dicit totum generale ergo gnus ponitur in definitione speciei in tota sua amplitudine, et de illa praedicatur; quia est totum generale; mihi certa est minor. maior; de Petro. n. et Paulo nulla alia rone praedicatur homo, et in illorum definitione ponitur, nisi quia ad illos se extendit per identitatem, et inclusionem essentialem; minorem probo; ideo aliquid est totum generale; quia est rone quaedam habens sibi subtas plures partes, de quibus praedicatur, et a quibus non constituitur actu, cum tamen illas constituat; sed ideo se extendit gnus ad spem in tota sua amplitudine, quia est quaedam rone habens sibi subtas plures partes, de quibus praedicatur, et a quibus non constituitur actu, cum tamen illas constituat; ergo ideo se extendit ad spem in tota sua amplitudine, et in illius definitione ponitur; quia est totum generale: ostendo minorem; quia spes in tota sua amplitudine dicit plures conceptus specificos carentes identitate reali inter se siles tanquam sui partes; ergo si gnus se extendit ad spem in tota sua amplitudine, ideo est, quia se extendit ad has plures partes speciei, sibi quidem in praedicatione subtas, a quibus non constituitur (illi namque conceptus specifici non claudunt in conceptu alios) cum tamen rone alios illos constituat et in illos includat)

Itaque quoad 2m partem probationis dico: genus praedicatur de specie in ista rectitudine, ut quod actu illam constituens: sed non praedicatur ut actu illam constituens totaliter, ut actu constituens illam partialiter; praedicatur ergo ut pars actualis; minor patet quia species non solum constituitur ex genere, sed etiam ex differentia; ergo per praedicationem veram requiritur genus ut constitutivum speciei adaequatum. maior monstratur; quia genus praedicatur essentialiter de specie, praedicatur ut quod illam constituens actu; probo consequentiam; quia praedicari aliquid essentialiter, est praedicari ex quo actu constituitur essentia illius, de quo sic praedicatur.

Confirmatur 1. quia genus est aptum constituere speciem tanquam illius actualis pars, et potest de specie praedicari tanquam actualis pars; consequentia valet; quia si potest constituere tanquam actualis pars; constituat: quid obest, quominus praedicetur ut pars actualis? quia in hoc distinguitur genus ab specie, quod haec praedicatur de suis inferioribus ut totum, genus vero ut pars essentiae. Confirmatur 2. quia vera praedicatio essentialis inadaequata de inferioribus supponit, quod praedicatum sit pars actualis inferioribus essentialis; sed genus vere praedicatur de inferioribus nempe speciebus tanquam inadaequata essentia; ergo praedicatur ut actualis pars essentialis de speciebus. Confirmatur 3. species constituitur actu ex genere, et differentia, sed non constituitur ex eis tanquam ex toto actuali, ergo tanquam ex parte actuali; unde liquet genus poni in definitione speciei ut partem actualem; quia poni in definitione tanquam partem actualem nihil aliud est quam explicari per definitionem formalem tanquam partem actualem totius actualis; sed in hac definitione homo est animal rationale explicatur genus tanquam pars actualis hominis; ergo ponit in definitione speciei genus animal tanquam pars actualis. Praeterquamquod species est totum quoddam actuale in essentia, ergo debet habere partes (quandoquidem non est omnino simplex) actuales quibus constituatur; sed non habet alias praeter genus, et differentiam; ergo genus, et differentia sunt partes actuales, et in definitione ponuntur ut tales.

Nec multum me movet, quod dicas, animal quando ponit in definitione, desinit speciei desinere esse genus; ac proinde nunquam genus poni ut partem actualem: non, inquam, movet; nam praeterquamquod non semper id verum est, ut alibi dixi, nihil contra me, qui non asserui genus praedicari de specie formaliter ut genus, et totum potentiale, sed solum quod affert in recto, quod quidem semper manet etiam pereunte abstractione, a qua habebat esse genus, et totum potentiale

fraliter: ob sileq roq n' dixi prari fraliter ut gis; q ut prat de hoc n' petit, qd det alia pars hois ostitutiva, at pinde n' petit se ee gis, et ut taleq prari, et in sue poni, sed so' petit prari ut qd actuale scdm illud, qd mo est spei pars, imo negs ut ptibet tanquaq totq poale est, reqs, qd sit gris; naq si per impole n' eet nisi spes hua in tota sua amplitudine, diceret de illa ut totq poale, x a s a dicta, et tn n' diceret ut gris.

Sit . 2. oc. gris n' prat de singulari ocepto specifico prabili de uno tm; negs in illius defe ponit tanquaq totq poale, sed tanquaq actualis pars, sumpta parte, quqadmiq in pcedenti oce: per hanc oci ovento c'dd 3a sent, et differo ab authoribus 2e. sed oc pr q ut ponat in defe unius ocepti specifici singularis, n' reqr, qd ponat in defe aliorq, qquideq unius n' pendet ab ee aliorq; q n' ideo ponit in defe unius ocepti, q ponit in defe aliorq; q negs ponit ut totq poale; probo illa coq; q si poneret ut totq poale, poneret, q se extenderet ad alios oceptus, et in aliorq defe poneret, unde et poneret in defe hois existentis in Pro, et de illo praret, etq si nullus alius ho eet pole, negs ullus brutq; qd autq tunc poneret ut pars actualis, et ut talis praret, phant roes facta in 1a oce 2a pe

Sit 3. oc. ut gris prat de spe manendo gris, debet ee totq poale. hac oc facile pr; q ut maneat gris, debet ad plura se extendere, de quibus essaliter prat, et ex quibus n' ostituit, hoc est ee totq poale; q ut gris pret, manendo gris debet ee totq poale; negs huius rei probo plura exigit.

Obit. 2a opinio S Thaq hoc s citato de ente, et essa sic loquente; si al n' eet totq, qd est ho, n' praret de eo, q nulla pars prat de suo toto. et potest reddi huius authoritatis optima ro; q ee gis actualq est ee qd inspletq ru, cuius est pars, sed n' potest prari de toto spleto aliqd, ut qd inspletq; q nequit gris prari ut pars actualis de spe, pbo coq q q in de spe praret, qd sit qd inspletq. Rx S Thaq so' xtendere, qd al n' posset prari

de hoc nisi eet realiter, et identice totz, qd est ho: n tn inde colligi in suo scepte qdditativo, et grali dicat totz, qd dicit ho; hic n. falsz c in scepte qdditativo, et grali so dicat al partiale sceptz hois. Addo sufficeret, ut diceret qualibet sceptz hois, ut eet totz poale, sed ulterius ut ad plura se extenderet. Ad roz qua authas pr, ee q Met. graliter inopletz, opletz tn identice, et realiter; inde n infert, qd nequ prari grs ut pars Meta actualis; q bene potest prari de spe sm identicz, male, qd sit qd inopletz graliter, quatenus importat a scepte grali spe 2o prabili, et induo eius correlativo. S. 2. definit spes prabilis, et eclarat

Qo XIV.

Ð SPE 2 PRABILI

So I.

ÐFINITUR SPES PRABILIS ET EIUS NAE ÐCLARATUR.

Spez prabilez Porphyrius definivit. c. de spe, q de pluribus differentibus ipso qd est prat.] et S. Augus lib. tom decez categ. c. 7. spes autez est, q sm ... et diff, qd sit n prat ... recipiunt ... hos defes ut descriptivas, et accidentales quemadmodum fecerunt c. de gne cum alias siles per prabiles generi adaptatas

ostiiuntq. essale sic. spes est quoddam universale aptum inesse multis solo numero distinctis in eo quod quid: sed etiam hanc def. i. e. accidentalem, probant quae pro def. generis dicta sunt; accipe quidditativam et essale. Species est ens reale univoce ostitutivum plurium solo numero discrepantium in eo quod quid ut tota essa: cuius def. n. ctitudo colligenda est ex declaratione def. 1. probabili a me accommodata quaestione praecedenti.

Immo ex ibi dictis facile explicat male definitum per hanc def. quidditativam, et alias descriptivas, etenim cum nomen *spes* sit quoddam ocretum importans in recto, et quidditative *hanc abstracti*, et in obliquo abstractionem habitam, quae quidem abstractio ut quaestione praecedenti dicebam; est aliquid extrincum, et accidentale toti nae specifice abstracta, quam induis, de quibus praedicat ipsa natura; dicendum est def. illi ocreto ovenire secundum quidditativum ocepturum; cuius ratio est; quia illud est definitum per def. spei, quod est probabile de pluribus solo numero distinctis in eo quod quid tanquam tota essa; sed illud ocretum *spes* non potest praedicari in eo quod quid tanquam tota essa de inferioribus secundum quidditativum oceptum, ad quem trat abstractio, non secundum totum, quod dicit etiam in obliquo; ergo. maior alibi fuit probata in sili; probatur minor; quia de Petro, et Paulo non praedicat essaliter, quod sint spes, neque de boe, et equo; huiusmodi n. accidentaliter; illis vero nullo pacto ovenit illa denominatio; ergo debet praedicari praedicatione specifica illud ocretum secundum quidditativum oceptum s. *hanc* ratione [illegible]; quia inferiora spei, ut ipsa def. vociferat sunt indua, sed haec nequeunt ostitui essaliter per hoc ocretum spes secundum totum, sed solum secundum naturam abstractam ab induis sumptam specificative; ergo.

Quid ergo importat illud hanc, seu quidditas pro mali importata ab illo ocreto. 2. probabili. Dixi importare oes infimas spes in particulari, et ofuse cognitas secundum male; quod ita explico. Ab oibus induis na hua abstrahit specifica na bois, per quam essaliter tanquam per tota essa ostituebant indua, et ab illa abstractione accipit formaliter ea spes; siliter ab oibus induis equinis abstrahit na equina, quae ut tota essa induales equos ostituebat, et ab actu abstrahente reddita est formaliter spes, et sic de reliquis. Supervenit reflexa intus, et ocipit hoc obtum *infima spes*, per quem actum reflexum attingit ofuse collectionem oium naturarum infimarum ut ovenientium in abstractione ab induis; et deinde profert def. illarum naturarum ofuse cognitarum afferendo de singulis, quod possint praedicari de pluribus numero distinctis

ut tota essa; unde defi.° so' applicat illi obto a se cognito sim' ...
sim' utrumq3, & qquidem sim' inale so' illud obi definitum et prabile in q.° de pluribus
n.° distinctis tanquam tota essa.

Dixi definitum sim' male illius concreti prabilis 2.° ce ...
oium narum ?usque cognitarum; q.° n' dat ?venia univoca spei sim' roem, q.° de plur.
n.° distinctis prat ut tota essa, atq3 ideo in rigore 2.° prabile n' ... una ...
cois (sit neq3 1.° prabile unum gnus) sed plures parles; q.° ut sit una sps ...
oibus, opus est, ut sit aliqua roe abstracta ab oibus infimis spebus, ...
prat in qd; qd fieri n' posse pt ex dictis q.° pcedenti, et breviter ...

Nulla sps infima, seu na ?venit in re cum alia ...
differentiale specificum, sed, ad summum, sim' genericum; at ... sim' genericum ...
n' ss prabiles n.° nae de pluribus n.° distinctis ut tota essa; ergo si in nulla
alio ?veniunt, n' ?veniunt in re prata pddit.° de pluribus indivis. ut ...
a nequit ab illis abstrahi cois conceptus prabilis ut tota essa de pluribus n.° ...
ergo n' dat ... 2.° prabili sps in coi pprie, sed plures sps, quarum qlibet ...
de pluribus n.° distinctis ut tota essa; nomen v.° coe est oibus spebus ...
importans a 2.° prabili, ad mum, quo de 1.° notavi. ... ; q.° si boem cum ...
reperies utrq3 n' ?venire in aliquo conceptu, et roe ab ipsis abstracta, q.°
de pluribus n.° distinctis ut tota essa prat; ergo q.° n' ?veniunt in re signata
per hoc nomen sps de pluribus n.° prabili ut tota essa, sed in noe utramq.
sps sine discrimine, et ?fuse signante

Restat hic examinemus, sintne aliquae sps infimae quae
n.° so' distinctae, ut in generibus concessi? et dicendum est ce quidem; nam abstrahi
pot conceptus bois a Pro, et Paulo so', et conceptus alius so' a Socrate, Sorte, et
Platone, et ad eum mum alij plures conceptus pscindi posst intra nam equinam,
quorum unus abstrahat a duobus, l tribus equis determinatis. alius ab alijs duobus
l. tribus, sed oes illi conceptus abstracti intra sphaeram nae bua ss sps, quae
solo n.° distinctae (et idem erit de illis, qui abstrahunt intra limites nae
equinae) & qquidem n' bent inter se specificam diversitem conceptus illi abstracti

intra eandem speciem, et quilibet potest praedicari ut tota essentia de pluribus numero distinctis, quod autem ita possint abstrahi non est hic probandum, sed supponendum ex quaestione praecedenti cum eodem modo probanda sint abstractiones inadaequatae eiusdem naturae specifice et generice.

In hoc praedicabili constitutione etiam excitant diversa praedicationes iis, pervilis, quae expedita sunt quaestione praecedenti. Breviter ex ibi dictis statuo hanc praedicationem. homo est species, equus est species esse accidentalem; quia praedicatur aliquid accidentale de naturis specificis quae sunt subiectum in illa praedicatione. hic homo est species, designato Petro, et hic equus est species, designato Brunello, sunt falsae; quia praedicant aliquid accidens, et praedicatum minime competens individuis illis. species est species praedicatio identica est. haec species est species; est accidentalis, si particula haec demonstrat naturam specificam; quia huic, ut dixi accidentale est esse speciem. Petrus est homo. Anaxagoras est homo sunt praedicationes specifica ad 2um praedicabile pertinentes; sicut et haec, hic homo, demonstrato Euclide, et ille homo, demonstrato Porphyrio. Sectio 2. Difficultatibus hinc nascentibus occurro.

Sectio 2

Difficultatibus hinc nascentibus solutione Occurro

Nascitur 1a difficultas ex definitione speciei aptata: etenim natura divina praedicatur de pluribus numero distinctis ut tota essentia in eo quod quid; et nihilominus non est species praedicabilis; ergo definitio vitio infecta est; maior ostenditur; quia praedicatur eo modo de Patre Filio, et Spiritu Sancto, siquidem species non discrepant, sed tamen realiter, et numerice. huic difficultati occurro distinguendo maiorem. praedicatur de pluribus differentibus numero (ut omittam modo, an personae divinae numero proprie distinguantur) ut tota essentia, quae in illis pluribus multiplicetur, nego maiorem, quae non multiplicetur, sed eadem singularis natura sit, et existat in omnibus, concedo maiorem. nego consequentiam ergo ad hoc ut natura sit species praedicabilis ultra, quod multiplicetur, ut dicitur, cum de universali in communi egi.

Sed instas. persona divina ut sic praedicatur in eo quod quid de pluribus

nº personis diis, in qq multiplicent' ille conceptus cois; Ergo c' adhuc n' sit
qª in deo neq. spēs, neq. gnā bene possit dici, illa tesfº erit vitiata.
persona dic' ceptz ut sic ee transcendentz, et in ultimis personarum divin
visceribus imbibitz, qd officit conceptui spēi prabilis. de qua in psenti tracta
Porphyriano

Nascit. 2. diffª plures spēs ss prabiles de unico indūo
Ergo frustra ponitur illa parla in def. de pluribus nº distinctis pbo antª
Angeli distingunt' spē, ita ut unius spēi Angelicæ, n' sint duo indūa
Rursus nā Solis n' ctinet sub se nisi unicū indūū singulare, et sic
nā plura indua ctinet; Ergo plures spēs ss de unico indūo tm prabiles
Cfrari pote imo ex discrimine inter gnŝ, et diffª a coi sentª inventa, q
illa duo in eo differre, qd spēs cservari pote in unico indūo; gnŝ nº
cservari in una spē c' tota sua perfª; Ergo qª spēs ctenta e' unico indūo,
pret' in eo qd qd.

Occurro per dist., plures ss spēs subjicibiles, q prari possint
de unico indūo, transeat ans: plures ss spēs prabiles, q tm possint prari de
unico indūo, nego ans: eo ipso, qd nā aliqua nequeat prari de pluribus nº
diversis cadit a dignitª spēi, de qua nobis sermo e' c' Porphyrio, et in capite
psenti negd e', qd illis exis ctendis; nā quippe solis; idē de nā Lunæ
esto, n' so' ee prabilē de unico indūo, ss n. plures soles poles, de quib' cit
prat' nā solis, neq. ad aliū prat. reqr existª inferiorū, si pratio effalis sit.
exū de nā Angelica doct. ctinet apud Theologos satis ventilatū, sd qª in hac
a Thomistis discedo, nego nā Angelicā n' posse prari de pluribus indūis Angelicis
so' discrepantibus nº; et quis de facto (in grā D Thæ, admitteremus oīa indūa
Angelica spē distingui, de poli tn' n' e' cur negemus indūa so' nº distincta
eandē spē, ideoq. poterit Michaëlis nā exi g. prari de Michaële existente, et
poli, qd satis erit ad nrū intentū.

Cfratis optime solvit a dimb. qui dupliciter
citer csiderant tā gnŝ, quā spēs; 1º mō pcesse sm' ceptū cdistinctū a perfecto

quae gnis conveniunt per abstract. ad spes, et spei per abstract. ad indua; 2º mo considerant sm perfam et exceptis a differentiis abstrahentibus, qua praemissa considerate, venit 1º mo tam gnus in unica spe, quam spes (intensive sm male) in unico induo posse optime conservari. 2º et posteriori mo, spes quidem posse conservari in unico induo, sed non gnus in unica spe.

Roe exhibent; quia priori mo gnus solum importat maliter (sic. n. meam sententiam intelligenda. Dimb. doctr.) plures exceptus partiales eiusdem perfectionis intensivae; unde quilibet exceptus existens in una spe est tota perfo intensiva gnis; quia alii exceptus caeterarum specierum solum addunt perfam extensivam, non intensivam, ac proinde in unica spe conservari posset tota perfo gnis priori mo considerati, et similiter perfo spei: caeterum si posteriori mo accipiatur, non poterit gnus cum tota sua perfe conservari in unica spe; quia differentiae specificae convenientes identice non sunt aequales in perfe, sed nimis inaequales, quare sic habeat perfam unius, considerat alia maior perfo nova, et dissimilis evicanda ab aliis differentiis; hoc non contingit in differentiis indualibus; quia cum aequales sint in perfe, nam, quae unam habet totam intensivam perfam caeterarum habere censetur; atque ideo quoad illam secundariam perfam, in posteriori consideratione accedentem spei, posset conservari in unico induo, minime vero gnus in unica spe.

Nascitur 3 diffcas; nam hua na est spes infima, et tamen potest praedicari essaliter de pluribus spe differentibus; ergo non opus est ad spem infimam, quod solum sit praedicabilis ut tota essa de pluribus solo numero differentibus; minor probatur, quia Deus efficere potest, quod duae aiae rales, ex his, quas actu produxit, uniantur duabus materiebus per uniones spe distinctas, et tunc quarum hoes illi duo evaderent spe distincti, includerent. n. aliquid essaliter diversum in sua quidditate, etiam potest Deus duabus materiebus spe distinctis unire duas formas rales eiusdem spei, aut duabus formis ralibus diversae spei duas materias unire eiusdem, vel diversae spei, in quibus oibus eventibus hoes essent distincti spe; ergo potest praedicari hs ut sic de his oibus hoibus spe distinctis, qui potes u

Distingo mai. ho, qui est vo superior prabilis de ind. polibus, est spes infima, nego mai: hō, qui so est vo superior his indiv. q producta ss, l pduci poterant c eade essa; scedo mai; unde admitto pb adversariorum quoad polit pluriu hoi spe distinguu, nego tn de illis prari hoi, qui sit spes infima, prat. q alia vo hui diversa ab eo est tanquam spes subalterna, et gns; Nec mireris, qd infra al admitto aliud gns; qa al so dr gns infimum in qm in rebus creatis n invenimus alias spes hois, in ordine ad quas aliud gns inferius erigat qd sit prabile de hoibus existentibus spe distinctis. sd de hoc iterum in arbore

Vlta diffas, et forte n levis. 2m prabile est spes 2m prabile prat de pluribus spe differentibus; Eg spes n so de pluribus distinctis, sd de pluribus etm distinctis spe, prari pote, frustra Eg. addr illa parla. de pluribus nº distinctis. minor pr; qa de hoe prat, qd sit spes, de equo etm, qd sit spes, et siliter de leone, et reliquis, q oia distinguunt spe prat de pluribus spe differentibus prabile 2m. s. spes.

Qdsi dicamus 2m prabile prari quidem de pluribus differentibus spe, ut fraliter scretum accidentale est, n vo sm qdditativum sceptum, ac prari ut accidens, n ut spe definitum per defs: insuggit replica; nam qddi tativum 2i prabilis est collectio oium sperum infimarum, sd illa collectio prabilis de pluribus spe distinctis qdditative, et ut tota essa; Eg spes sm qdditative importatum in recto prabilis est de pluribus spe differentibus, et n so de pluribus differentibus nº. maior suppr. pr. minor; nam si ab angelo, l a Deo fiat haec pratio. Petrus est hō, Paulus est hō, numerando oia indiua nae hūae, item Brunellus est equus, et sic de alijs, numeratis oibus indiuis nae equinae, sine dubio eet pratio essalis, et specifica pertinens ad 2m prabile, sd in illa prat prari collectio oium sperum, importata qdditative a 2 prabili; Eg illa collectio prari pt de pluribus ut tota essa.

Ad argtm bene ibi responsum est. ad replicam distingo min

illa collectio prabilis e) et una rō cōis specifica, nego min: ut plures roēs specifica, ccedo min: at n e! ī defī spēi infimae (na bene definivit Porphyrius superiori defē; qd plures infima spēs ppent ut tota essa de pluribus indivis spē distinctis et roē illarū dicat' prari tota collectio sm̄ diversas sui ptes de pluribus spē distinctis. ett autē ī defē, si aliqua infima spēs prari posset de plurib spē distinctis ut tota essa, qd nunquā ptingit, cū bua spēs pret so de buo indivis; quina de equinis ettā.

Dices. 2ū prabile spēs e); q si 2ū prabile prat' de pluribus spē distinctis ut tota essa, etā prabit' spēs; na qd mate 2ī prabilis surgat ex collectē pluriū, et qd sm̄ diversas sui ptes pret', et n sm̄ eandē, n officit; q̄ quaelibet spēs infima in meā sentā coalescit ex collectē pluriū, et prat' de inferioribus n sm̄ eandē ptē, sd sm̄ diversā: ergo cū spēs infima adhuc pret' ut una rō specifica, et ut una spēs, etā prabit' 2ū prabile ut una spēs, quis ostet eius mate ex pluribus cceptibus sperū infimarū.

Rnd disting̃ ai. 2ū prabile spēs una e), nego ans; spēs plures e), ccedo ans. siliter distingo cons, etā prabit' spēs una de pluribus spē distinctis, nego coā: spēs plures ccedo coā. Ad illud, qd subsumit reo. 2ū prabile n ex eo prat' ut plures spēs, et n ut ūa; q̄ eius mate coalescit ex pluribus cceptibus, neqß ex eo, qd pret sm̄ diversas sui ptes; vel ex eo, qd illae ptes, ex quibus pponit', n ss eiusdē rōis, et siles; rō n. cōis illa so' dr, quae surgit ex pratis silibus ab inferioribus pcsis. ceterū iā dixi illas spēs n venire in roe obtiva adaequata, pperea qß n posst ccurrere ad unā roē coē, et specificā pponendā, quae prari possit ut tota essa de pluribus spē distinctis; bine pt. ad reliqua. ī. 3. defīo et explico spē subiicibile.

Sectio. 3.

Definio, et explico subijcibil[em] Speciē

Vulgaris, et nota ē Porphyriana defō spēi subijcibilis, qua [illegible] mīs, spēs ē, qd subijcit' gnī, et de quo gnūs, hoc ipso q' ē prat' [illegible] minus apta. tum q' indiuā subijciunt' gnī, et de indiuis gnūs prat' hoc ipso q' c' tn nō sint spēs subijcibiles, tum pterea, q' peculiares oceptus aliis [illegible] hoc, et equo etz subijciunt' gnī nempe ali ut sic, qd hoc ipso q' sint de[illegible] 1ā diffā emoliunt Dimb.es hic afferentes indiua remote, et mediate sub[illegible] ideoqß excludenda ee a rōe spēi subijcibilis, de cuius rōe ē immta sub[illegible] pxima, sd quis hec solutio 1ā diffā enervet, nō tn enervat 2ā, nā [illegible] immta gnīs gnī pxime subijciunt; [illegible] c' nō sint spēs subijcibiles, [illegible] oīo inutilis defō.

Viderunt hec Dimb.es, et nova solutā instantiæ accom[illegible] qua omissa accipe defā, quæ pcedentes explicet, et diffās de medio tollat. [illegible] ijcibilis ē nā pxime gnī subta in eo qd q' tanquā parti. Hæc def. [illegible] optima ē, percurro singula; dr nā, quæ parla ɔprehendit nā [illegible] pluribus prabilis, et quæ de uno tn, si aliqua ē huiusmi, ut opinant' [illegible] de spebus Angelicis; pxime subta, per hanc parlā excluduntur indiua, [illegible] q̄cumqß alia mediate, et remote subta, ut Dimb.es aiebant. in eo qd q' parti. hec verba optime solvunt 2ā diffā s' tactā, nā ɔceptus aliis exi [illegible] existentes in hoc, et equo nō subijciunt' gnī tanquā parti, sd potius tanquā toti; et pterea arcent a rōe spēi subijcibilis diffā, q' l't gnūs subijcia[illegible] nō tn subijcit illi tanquā pti; gnūs .n. nō ē pars diffæ, neqß illā in eo qd [illegible] ɔstituit.

5. Defō nuper recitata cōis ē spēi tā [illegible] alternæ, quā infimæ, et de Porphyriana cōis sent' c' authorē [illegible]

sic autē spēs infima, seu ut Damascenus vocat, specialissima, q̄ sub se non
habet alias spēs ut prius posui ... q̄ prēt in q^d, sed solū hēt individua. spēs vero
subalterna, quae ita sub gne ē, ut etiā sint sub ipsa aliae spēs, de qq in eo
q^d q^d prēt: et ut ex uno exemplo oīa ostent. respice al ut sic, et in illo
invenies utrumq. ... sceptū spēi subiibilis rū vegetativi, ex quo oponi tam-
quam ex p^{te}, et ...is rū hois, et qui, quos oponit tanquam actualis pars.
... spēs subalterna, ..., et hō spēs infima. admittit ergo def. oīa
gnā, si suprema praemori capita non enumeres; q̄ oīa gnā, pter capita,
ss spēs subalternae, et subiicibiles alicui gni immte in eo q^d q^d tanquam parti,
ut discurrenti patebit; excludunt suprema capita; q̄, c' suprema gnā
sint, non hent supra se gnus aliqd, cui subijciant; ppterea dixit S. Damascenus
in sua Dialectica c. 2. generalissimū gnus ee, q^d non potest ee spēs.

Postquam def. exposui, placet adnotare spēm subijcibilem
dupliciter posse usurpari, fo^rmaliter, et materialiter: formaliter accipit, quoties nā
sumit ut pcisa a singularibus, et ut apta gni subijci, q^d si subijciatur
gni ut parti non q^d prabili, dicet, non incongrue, spēs Logica subijcibilis; si
vero ut parti q^dditativae ostituenti, dicet spēs subijcibilis Metaphysica. Sed utraque
spēs ut talis formaliter dicit aliqd extrincū, et accidentale. s. abstrm. quemadmodum de
gnē dictum ē, caeterum si accipiat spēs subijcibilis non sm nām ut abstractam, sed
sm illam nām spificative, quae abstrahit, et subiicit gni, accipiet spēs subijcibilis
materialiter, immo, et q^dditative, q̄ illud, q^d subijcit, et de quo gnus prat ē q^dditu^{um}
sceptus spēi subijcibilis. reliqua ab intu pendentia accidentaria sunt.

Petes an per superiorem def. definita fuerit aliqua nā
coīs oībus spebus subijcibilibus, non deerit qui affirmet, sed ego negantem mihi suadet
rō haec. non oēs nae, q̄ gni subijciunt immte, conveniunt inter se in rōe subta
gni; sed oēs illae nae ss spēs subles sm nās subtas gni; ergo non oēs spēs subles
conveniunt in rōe spēi sublis, et in nōe conveniant. maior in Ther. ... ...

De spebus angelicis facile pbaret, sd in coi etz sent^a pr, na equs, ...
bois subijciunt ali, et tn n bent sveniq in nis pxime subti ali, ...
Lg n oes na gni pxime subta sveniunt inter se in roe subta. ...
q^a ro in hoc subta ali e tota spes; n ipsa ro alis so, et ro subta ...
equo e tota spes equina, n solus sceptus alis; sd illa dua na n ...
in sceptu specifice adaquato; Lg negz bent svenia in nis gni pxime ...
minor nunc i sylli pr; q^a illud e spes sublis, qd imonte subijcit gni ...
p^ti; sd ita se bent oes illa na, q imprtant a minori i sylli, ut ...
patebit; Lg. sulto dixi n oes spes subls svenire in roe coi, na ...
possent svenientes in gn ss siles, ut cernere e in oibus sceptib ...
ru alis, et in oib sceptibus alis ru vegetativi, qui n dicunt svenien...
rigore illi sceptus, sd potius ipsa svenia; na ex illis coalescit una spes ...
in tota sua latitudine, q n abstrabit ab ipsis sceptibus qui ss spes subls, ...
late, sd illos actu includit psciditqz ab indiuis.

Petes 2°. an spes infima sublis, et subalterna ...
guant essaliter, qua tales, l. solo ro. Rndo si fiat reduplicatio s^a ...
sublis vlt s^a abstracti, l prabilis, n distingui essaliter, sd accidentaliter; ...
reduplicatio fiat s^a nas, dico distingui essaliter alis; et in generali tali ...
dist spesu sublium, quales fuerint na, q gni subijciunt, et c^a gna, et sp ...
infima essaliter distinguant, itz distinguent eade dist^e spes infima subls
et subalterna, vide, q dicta ss q^e pcedenti de gnis dist^e.

Obies. in hac def^e spei smittit vitiosus circulus; na
de gne dr ea illud, qd de spe prat, et rursus de spe dr ea illud, qd subijcit
gni; et ulterius smittit aliud vitium. s. qd ide stituat in sui def^e; na, ut docuit
Arles. 2 topicoru. c. 5. licitu e in qualibet def^e loco alicuius p^ti apponere eius
def^e; Lg c spes definit id, qd subijcit gni, licitu erit loco illius particula gni
apponere eius def^e, et ita def^e sponere. spes e id, qd subijcit ei, qd prat l. spes

ubi spẽ ostituet in, in su ... Adde gnũ definiri suisse per spẽ tanquã per aliqd clarius; ergo si vicissim spẽs definit' per gnũs, defo erit obscurior, et declarabit ignotũ per ignotius.

Ad argũ. Rx ex locũ Alberti Magni. tt de relat. c. 9. ibi nõ effici circulũ; quia nõ definit' gnũs per spẽ, sed in ordine ad illã. et spẽs etiã definit' in ordine ad gnũs; quia relativũ ut tale nõ debet definiri in ordine ad correlativũ, sive in ordine ad terminũ suũ: ... per relativũ, et ... dixit Damasc. in sua dia. c. 2. qd hic impole ẽ tractare de gnẽ sine spẽ, l. de spẽ sine gnẽ; vitiũ autẽ ommitteret, si unũ per aliud definiret, et cõ. Adde qd gnũs nõ definit' per ordinẽ ad spẽ ut sublis, quãvis ... sublis sit, sed in gnẽ ẽ priũ operũ sẽm utrumque ... essẽ diversũ; at hoc priũ sub alia rõe osiderat, quo definit' ut spẽs sublis, osiderat' n. ut ẽ terminũ gnẽ subtũ.

Ad 2m vitiũ Rx tunc nõ ostitui idẽ in sui defe sub eadẽ osiderat', neque tanquã id, per qd definit', sed tanquã id, in ordine ad qd definit' aliud; quare omitti loco illius partẽ gnẽ posse poni gnũs defe, sed cũ ab hac nõ afferat spẽs ut sublis, sed ut priũ diversarũ spẽ oper, nullũ inde incõmodũ infert'. Ad illud, qd tandẽ addr rõe, minime tale qd omitti; nã cũ gnũs nõ definiat per spẽ, sed in ordine ad illã, ut ẽ priũ diversarũ oper essẽaliter, falsũ assumit argũ. ... in defe spẽi sublis apponit' gnũs ut qd notius ipsa nã ut ẽ spẽs sublis; caeterũ in defe gnẽs collocat' spẽs nõ ut sublis, sed ut ẽ nã, et priũ diversarũ spẽ operũ, sub qua rõe spẽs notior ẽ gnẽ; s. 4. quo pacto gnũs spẽ respiciat, et an sublis spẽs differat a praedicabili

Sect. 4.

Quo pacto gnũs spẽ respiciat, et an sublis spẽs differat a praedicabili?

Duo hic suscipio examinanda. 1.o utrum genus respiciat species ut subiicibiles … alijs prædicabiles; nam cum sæpe in eadem specie concurrat utraque conceptus, ut in … ple accepta constat, quod sit de individuis prædicabilis, et … subiicibilis, … vestigemus … ad exempli gratia speciem bovem respicit, et per … aliud genus suas species, ut subiicibiles … prædicabiles. 2.o, quo pacto distinguantur species subiicibiles et prædicabiles, qua tales, … dentaliter, an essentialiter, et specifice?

In hac controversia varie varij sentiunt, quorum placitis … dico 1. genus non respicit speciem ut prædicabilem. Probant aliqui in Thomistica … angelorum. Omnes angeli distinguuntur specie, et de illis genus prædicatur, sed non prædicatur de … prædicabiles sunt (quandoquidem non possunt dici de pluribus individuis, sed de unico tantum … alio alia) ergo genus non respicit species ut prædicabiles. Sed quia hæc opinio non dum … dicis manus est, et præterea quia solum probat argumentum species non respici a genere ut prædicabiles de pluribus, eo quod dentur aliquæ species, quæ non possunt de pluribus prædicari. Aliter … est secunda probatio, quia aliter concludat etiam … prædicabilitatis speciei etiam de uno tantum.

Ut genus respiciat speciem per accidens se habet, quod hæc sit prædicabilis; ergo genus non respicit speciem ut prædicabilem. Probatur consequentia; quia si respiceret ut prædicabilem reduplicative (… specificative quis dubitet?) ideo illam respiceret; quia est prædicabilis saltem de uno … per accidens se habet prædicabilitas speciei, ut a genere respiciatur, non ideo respicit; quia … antecedens probatur; si species non esset de uno individuo prædicabilis, nihilominus respiceret … ergo ut a genere respiciatur per accidens se habet, quod species sit prædicabilis. Ostenditur antecedens; nam si quis … præscindat ab individuis naturam bovinam, et alius naturam equinam. Arguam sic, quamvis individua a quibus hæ duæ naturæ sunt abstractæ, in pulvera nunc redderentur, nihilominus persisterent illi conceptus naturæ equinæ, et bovinæ, nihilominus genus ad illas naturas respiceret, et quidditative de illis prædicaretur univoce etc.; ergo cum in illo eventu non essent illæ species de ullo individuo prædicabiles, genus species respiceret, et si hæc non esset de ullo prædicabilis.

Confirmatur 1. ut species bovina sit prædicabilis de Petro, Sorte, et Platone, non requiritur per se quod Petrus, Sortes, et Plato sint de alijs prædicabiles, neque illos ut tales respicit; ergo neque ut genus … sit prædicabile de … requiritur per se quod species sint de alijs prædicabiles, neque illos genus ut tales respiciet. Confirmatur 2. caussa non respicit effectum in quantum potest esse effectus

caussa exterius; ergo nequit genus species respicit in quantum ipsa respicit individua. Confirmatur 3°: quia quidem ex eo quod species constituantur ex genere tanquam ex parte Metaphysica illis specificata, genus illas respicit; sed ut constituantur ex genere tanquam ex parte Metaphysica illis specificata non requiritur, quod individua ex ipsis speciebus constituantur; ergo nequit requiri quod sint ipsa praedicabiles, ut a genere respiciant, valet consequentia; quia si ut a genere respicerent, requireret, quod essent de individuis praedicabiles, etiam requireret, quod individua ex ipsis speciebus constituerent; secus sine veritate de individuis species praedicarent. Sed probo minorem; quia conceptus specificus naturae humanae praecisus ab individuis intelligitur constitutus ex genere tanquam ex parte Metaphysica, et idem dicendum de aliis speciebus; ergo quia non requiritur ut species constituatur ex genere tanquam ex parte Metaphysica, quod individua ex speciebus constituantur, et quidem si per impossibile, manerent natura abstracta realiter separata ab individuis, constituerent etiam tunc ex genere tanquam ex parte.

Dico 2°. genus respicit speciem ut subiectum quidditative; ratio est; quia idem genus est praedicabile de specie; quia haec potest esse subiectum, de quo secundum quidditatem praedicaret genus; ergo genus respicit speciem ut subiectum: probo consequentiam, quia speciem esse subiectum est posse subiici generi tanquam subiectum praedicationis genericae; ergo si genus illam respicit in quantum potest esse subiectum praedicationis etiam illam respicit ut subiectum. Confirmatur: esse actu subiectum est actu esse subiectum praedicationis, vel si mavis constitutionis; ergo posse esse subiectum est esse subiectum: sed genus illam respicit in quantum potest esse sibi subiecta; ergo in quantum subiectum; minorem probo, et est argumentum praedicabilis argumenti; quia si non posset esse subiectum, de quo praedicaret genus, genus illam non respiceret; sicut nequit animal respicit angelum; quia hic nequit esse subiectum animalis in praedicatione veritate; ergo.

Duo pondera in ratione praecedenti; 1um, illam reduplicationem in quantum subiectum cadere supra rationem, vel conditionem ex parte speciei, et subiecti praedicationis, non vero supra rationem formalem praedicationis ex parte inhaerentis, vel praedicati. 2um, valde fuisse apposita illam particulam quidditative, per quam denotat speciem non respici a genere ut formaliter subiectum; quia hoc est illi, et generi accidentale, minimeque intentum, sed respici ut subiectum quidditative, hoc est, in quantum secundum quidditatem, et rectum potest generi subiici tanquam subiectum Metaphysicum, parti Metaphysicae praedicandae.

Dico 3. species subiicibilis, et praedicabilis, quatenus tales formaliter non distinguunt essentialiter, sed solum accidentaliter: probatur 1° quia species, sive subiicibilis, sive praedicabilis dicuntur formaliter abstractionis, et potentiam potentem subiicere, aut praedicare, quatenus subiicibilis, aut praedicabilis, sed abstractio est aliquid speciebus extrinsecum, et potentia ad praedicandum scilicet in qua

sita e[st] p[ro]rabilitas salte[m] remota, n[on] p[ro]xima a[b] separat[a]e e[st]; [er]g[o] si differunt [e]ss[enti]aliter, qua p[re]dicabiles, [ve]l subiic[ibiles], n[on] distinguent ess[enti]aliter, s[e]d accidentaliter; cognoscibile, qua tale, ab amabili, qua tale.

Dico 4. si sermo sit de sp[eci]ebus subiicibilibus, et p[re]dicabilibus, nat[ur]as in recto importatas, plures s[un]t, quae distinguunt ess[enti]aliter, plures ite[m], q[uae] solo n[umer]o; et plures denique, q[uae] neque n[umer]o, s[e]d eade[m] p[ro]rsus s[un]t p[re]dicabil[es], q[uae] subi[i]c[ibiles]. p[ro]bo singula, et incipio a 1. Sp[eci]es hu[man]a s[ecundu]m p[ro]priu[m] [con]ceptu[m] in recto importatu[m] q[ui]dditative, e[st] p[re]dicabilis, et a[nim]al s[ecundu]m [con]ceptu[m] in recto importatu[m] q[ui]dditative e[st] sp[eci]es subi[icibilis]; s[e]d hae duae sp[eci]es distinguunt[ur] ess[enti]aliter s[ecundu]m [con]ceptu[m] q[ui]dditativu[m] in recto importat[um]; [er]g[o] plures sp[eci]es subiicibiles, et p[re]dicabiles distinguunt[ur] ess[enti]aliter s[ecundu]m q[ui]ddit[ativos] [con]ceptus in recto importatos; q[uo]d q[ui]dem arg[umen]t[u]m ide[m] [con]vincit de sp[eci]ebus o[mn]ibus infimis, et subalternis. Addo sp[eci]e[m] hu[man]a[m] e[ss]e p[re]dicabile[m], et equina[m] subiicibile[m]; s[e]d hae duae sp[eci]es s[un]t ess[enti]aliter diversae, [e]t, et aliae plures infimae; [er]g[o] plures subi[icibi]les sp[eci]e[s], et ess[enti]aliter differ[unt] a p[re]dicabilibus.

2[um] p[robatu]r; q[uia] si n[atur]a[m] hu[man]a[m] v. g. in tota sua latitudine accepta[m] partiamur in quatuor p[ar]tes abstractas a suis inferioribus, dabunt[ur] sp[eci]es quatuor p[re]dicabiles, ut dicebam alibi; s[e]d tunc quilibet [con]ceptus ex quatuor distingueret[ur] ~~ab alio~~ solo n[umer]o, aut quasi n[umer]o a [con]ceptu specifico existente in P[etr]o, et a [con]ceptu specifico existente in Parmenide, aut Anaxagora divisive; s[e]d illi [con]ceptus existentes in indi[vi]d[u]is s[un]t sp[eci]es subi[icibi]les; [er]g[o] aliquae s[un]t sp[eci]es subi[icibi]les, q[uae] solo n[umer]o differant a p[re]dicabilibus; idque p[ro]bari pote[st] in alijs sp[eci]ebus arg[ument]o si[mi]li.

3[um] p[robatu]r; q[uia] n[atur]a hu[man]a ample accepta e[st] subi[icibi]l[is] s[ecundu]m eunde[m] q[ui]dditativu[m] [con]ceptu[m], s[ecundu]m que[m] e[st] p[re]dicabilis; et si[mi]liter n[atur]a equina, leonina, et aliae [quae] plures s[un]t sp[eci]es p[re]dicabiles, quae n[on] distinguunt[ur] n[umer]o a subi[icibi]libus; s[e]d hic advertas n[on] e[ss]e [com]parandas alias sp[eci]es c[um] alijs, s[e]d qualibet ut p[re]dicabile[m] ~~con~~ secu[m] ipsa ut subi[icibile]. Eode[m] discursu applicari posset doct[rin]a sp[eci]ebus subi[icibi]libus inter se [com]paratis; n[a]m ut tales [for]maliter n[on] differunt sp[eci]e, at si s[ecundu]m q[ui]dditativu[m] [con]ceptu[m] explicent[ur], aliae erunt inter se ess[enti]aliter diversae, aliae solo n[umer]o. 5. §. arg[umen]ta Iunioris solvu[ntur]

Sect. 5

Argta iunioris solvunt

Obit 1. spes prabilis e essaliter ulis ; spes v sublis n e essaliter ulis ; q una differt essaliter ab alia, coa e certa, et ans pbat ; q spes prabilis dicit rue nae superiores ad inferiora, in qq e, et de qq prat ; in quo rue sita e ulis essa ; at spes subli: fraliter in gen talis vo dicit rue inferiores ad gen tanquam ad suu superius, qd de ipsa prat : quis aute n videat, ingt, in rue inferioris n salvari essa ulis?

R. neg ans quoad priore p ; neutra . n . e essalite prabilis, ut ex iam dictis stat ; distinguo nunc coa ; si una differt essaliter ab alia secundum q sublis e, aut prabilis, nego coa ; si illa q sublis e importet qdditative una spe distincta a rceptu qdditativo spei prabilis ; rcedo coa ; ad ans distingo ; dicit rue rois sive extricu, omitto : intricu et reale, nego ; na e na ificeo in re aliter e inferioribus, de quibus dr ; sive e superiori, qd de ipsa dr, n pote ad ea dari realis rus, qui semper postulat realem dist e tro respectu. rus aute rois sive extricus n e de essa spei prabilis. sed data, et n rcesso, qd realis rus intricus, et essalis spei eet fraliter sublitas, si rus eet ad superius, et prabilitas ad inferiora ; adhuc assero n qualibet spe sublem distinguenda essaliter a prabili, sed illa so, quae tm eet sublis ; n q sl eet prabilis, ut in hoe otingit, in quo nihil dat sublem, qd n sit prabile. unde hoc argm n impugnat 3, aut 4 rcl, q quas armatum incedebat.

Dices ; rsideremus huiusmodi spe rcursa in gen sublem pnis, n illam rsiderando ut prabilem, duos rceptus dividemus ; alterum sublitatis alterum prabilitatis, ut neuter e de rceptu alterius, unde e in uno sita sit tota spei sublis -

quidditas, et in alio quidditas speciei praedicabilis, haec et illa essentialiter distinguerentur. nam tunc distinguerentur duo conceptus intrinseci speciei, sed idem genus conciperet ... omni, quod conciperet, si consideraretur ut praedicabile, imo est, quia omni non subiicitur ... so'rale, sed utrumque per terminum unicum, quod utrumque praedicat; ergo ... hoc concipitur quod ergo restat intrinsecum cognoscendum, quod secundo hanc speciem concipit ut praedicabilis. nam ... illud de inferioribus praedicandum est, nihilo addito, vel detracto.

Obiectio 2. habitudines, quae respiciunt terminos formales diversos, differunt inter se essentialiter; sed habitudines speciei subalternae, et praedicabilis respiciunt terminos essentialiter diversos; ergo ... maior probari potest inductione in potentiis, et vitalibus; minor etiam probatur; quia species subalterna habet pro termino formali genus, ... individua. nam ... Respondeo distinguendo maiorem; illae habitudines quae respiciunt terminos adaequatos essentialiter diversos, concedo maiorem; inadaequatos (semper) nego maiorem: ad minorem item distinguo; habitudines speciei subalternae respiciunt diversos terminos formales ab omnibus speciebus praedicabilibus nego minorem; aliquas, concedo minorem. Explico. species illae, quae sunt subalternae, et praedicabiles utrumque terminum respiciunt, genus scilicet et individua, sub eandem rationem; neque considerari possunt in ordine ad genus, quin consideret idem genus, quo respiciunt individua, ... non cognoscant speciem reflexam ut praedicabiles; at si species sint solum subalternae, et quasi subalternae, distinguentur quidem a praedicabilibus essentialiter; quia subalternae respiciunt tanquam terminum adaequatum formale genus superius; nec habent ulterius respicere individua ut species praedicabiles; quia, ut praedicari possint de individuis, de illis tamen praedicantur ut genera, non ut species praedicabiles, de quibus hic. Quando ergo ita se habuerint species subalternae, et praedicabiles secundum positivam naturam, ut alia subiiciantur tantum, alia praedicentur, specie differunt.

Secunda obiectio 3. Potest dari species subalternis separata a praedicabili; ergo non est eadem utriusque natura, et essentia; nam si una esset utriusque essentia, non minus impossibile esset unam sine alia esse, quam rem esse sine sua essentia: antecedens patet in speciebus subalternis, quae subalternae sunt, sed non praedicabiles. Respondeo distinguendo antecedens; potest dari omnis species subalternis separata a praedicabili nego antecedens; aliqua, concedo antecedens. distinguo etiam consequens; non est eadem utriusque essentia in omnibus, concedo consequens, in aliquibus, nego consequens: patet hinc ad reliqua.

Instas. ideo ñ in oib^s ñi gr essaliter ralí; q^a potest in aliquibus inveniri separata a rali. ut liquet in equo. et leone. sed in aliquibus invenit^r spēs sublis separata a prabili; q^o in oib^s distingr essaliter spes sublis a prabili. R^x disting^do mai^r; ... q^a potest inveniri separata utcumque, nego mai^r; q^a potest inveniri separata, c^o sit in oib^s eiusdē gdditatis et eadē rō cois ali, ... mai^r: distinguo deinde min^r; et in aliquibus invenit^r spēs sublis eiusdē spēi c^o illis, q^a inveniunt^r in spēbus prabilibus separata, nego min^r: invenit^r alia longe diversa sm gdditativū scept^m. ... min^r: in hoc differ^c paritas; q^a al e unica rō cois oib^s spēbus, in quibus e per ident^e sm partes siles, in quibus spēs infimae conveniunt; caeterū spēs sublis n e unica rō cois oibus: sed dicit^r q^a mali aggregatū ex diversissimis nis sublibus, quarū aliqua distinguunt^r essaliter a prabilibus; aliae n ita, et sic n e in oibus spēbus sublibus sm q^as siles, in quibus oes spēs conveniant.

Obies. 4°. ho, ut e spēs infima sublis, et al. ut e spēs sublis subalterna, hent eandē essā, et ss eiusdē spēi; sed ho ut e spēs prabilis, et al, ut e ule, et gns, hent diversas essas; q^a constituunt diversa prabilia; q^o spēs sublis sive in hoe, sive in ali differt essaliter ab spē prabili, gt coa, gr maior; q^a eodē mō utraqs spēs respicit gns ut tanquā totū gbale.

R^x neg^do mai^r; nā quēadmodū scedis diversas essas illis nis ut prabilibus, easdē scedo ut sublibus, neqs vim het tua gbatio, n. n. eodē mō intrico, et essali respiciunt gns; nā ho respicit al. ut spēs infima saddens gni diff^a rale; al. v^o n respicit gns ut spēs infima saddens rale. Hac certa eo tendebant, ut gbarent qualibet spē sublē distinguendā essaliter a prabili ... id, qd dixi in ... p. 4. ... et aliquantulū etiā ... s. 6. qd sit indivi ... 1°. quaē. 2°. intentionaliter.

Sect. 6. Qd sit individuum

tą 1.º quą 2.º intentionaliter.

Vt plene cognoscat spēs 2.ª probabile, necessū erit aliqd de indivō tr.º, ni mitū indivō tractare, promissa dist.ª indivi in 1.º et 2.º intentionali. 1.º intentionaliter tunc accipit, q.ª spectat sīm ea prata, quæ bet ex se independenter ab oper.e intus, ut Socrates, Anaxagoras, et Petrus. sic accept.ū definivit Porph. a. de spē, et ex illo vntes nrullis mutatis. cuius collectio proprietatū nunquā eadē in alio ē. accidentalis def.º ē; q.ª per accidentia explicat indivū; cæterū 2.ª mali rerū cursū bene explicat, q.ª nunquā ɔtingat; ut oīa accidentia, et proprietates q.æ uni circumstant indivū, alteri ɔpetant; nec satis ē, qd divisive ɔveniat qlibet accidens unius indivi ɔveniat alteri; def.i sufficit, si collectio integra ɔveniat nunquā.

Antiqui plures proprietatꝰ numerarunt, et videri possūt apud Boëtiū, et Albertū mgnū. tt. 4. c. 7. quas poëtico vinculo Jamb.ꝰ colligarunt.

Forma, figura, locus, stirps, nomen, patria, tempus.

Unū perpetua reddere lege solent.

Antiquiora, quāvis n adeo politica sequentia carmina ss.

Forma, figura, locus, tempus, cum nomine sanguis.

Patria sunt septē, quæ non habet unus, et alter.

Declaro dictꝰ singulas priorū, unde ad posteriora facilis erit descensus. Frā denotat eā qualitatē temperiē, quā ɔplexionē appellamus. figura signat omnia delineamenta, corporis dispositionē, ac faciei colorē. locus domū, l domus ꝗ ubi quis nascitur. stirps parentū prosapiā. tempus momentū illud, instans vel (physicū, aut morale), quo res indivua orit.ª nomen appellatꝰ illā, qua dr̄ Joannes, aut Sortes. patria populū, civit.ª, provincia, aut regionē, ubi quis in lucē editus ē. Hæ oēs proprietꝰ, et accidentia nunquā reperiunt sl in diversis indivīs simul

diversit ulla, naliter, ut s.ª dicebam; nam sinaliter plura secedi posset, et debent quae leges coes n. patiunt.

Alij fatentur hanc defin.em apte explicare indiuum subst.e, indiuum aut accidentis n. ita; quare confugiunt ad D. Thomam 1. p. q. 29. a. 4. indiuum definientes, qd est indiuisum in se, et diuisum a quolibet alio ultima diuisione. Et haec def.o accidentalis est, seu descriptiva tradita n. per dist.s, quia oio est extra entit.s indiui, cuius receptum in positivo positum est, n. in neg.e ut diuisio ab alijs. Enim, praedicativam, indiuum est coalescit ex nota specifica et ultima hacceitate, qd haec verba enunciant, aut repsent dicta s.a sequeris.

Nunc ad indiuum 2.o intentionaliter sic dictum, quia accipitur ut subeat intui tanquam subjiciendum, tanquam praedicandum, et tandem ut ab illo accipit denoat. subjicibilis aut praedicabilis priori modo intentionaliter definitur coiter indiuum, qd immediate potest subjici infimae spei (addo ego) in qd, i. ut trius immediatus, de quo praedicat praedicatione, et essaliter spes infima; nam si illa parla in qd auferret, n. definiret illa def.e indiuum, qd est genus trius spei ut praedicabilis est in qd, sed quaecumq. vero indiua immediate sublocari infimae spei etiam incompleta.

Posteriori modo intentionaliter Porphyrius descripsit indiuum, qd de uno tm praedicat, ad dist. spei, quae n. de uno tm, sed de pluribus; nihilominus n. oio placet def.o haec, nam si praescindam illum hunc recept. qui existit in Petro, et de illo essaliter praedicat, ut tota essentia, experientiae praedicabilem de uno tm; nam ut s.a dixi, de ulibus erat sermo, ille receptus, qui dicatur Petro n. dicatur, vereq. dicari potest Paulo, et tm ille receptus n. est, ut hic accipitur, indiuum, sed cui indiuum subjicitur, ut patet ipso hac praedicatione. Petrus est hoc, dato qd nullus alius hoc praeter Petrum sit potest, n. non haec est pratio indiui; ergo def.s corrigo, indiuum est, qd de uno tm praedicat praedicatione, in qua nihil diuersum afferret a ~~Petro~~ praedicato, qd n. afferat a subiecto ult.o singulari.

Sed orit hinc noua diff.as, an ista pratio indiui de uno tm debeat esse formalis, aut saltem possit, an n. sed malis? discordant iuniores; nam aliqui cum Soto, et Card. Toleto contendunt hanc prat.s n. posse n. esse identicam, et malem; quia debet esse de uno tm, ac proinde de se, praedicari autem unum de se ipso est praedicari identice

et realiter, ut Petrus est Petrus; et propterea sine dubio Aristoteles in anteprædicamentis docuit individuum de nullo prædicari; quia prædicari requirit prædicatum generale. Sed hoc alii negant cum Hurt° in log. disp. 9. s. 6; nam si ratio nuper facta vim haberet probaret universaliter omnem propositionem esse identicam, et nullam generalem; quia omnis propositio vera enunciat realem identitatem inter subjectum, et prædicatum; ergo ad sui veritatem requirit, quod idem sint subjectum, et prædicatum; ergo prædicatum in omni propositione vera idem de se ipso, quandoquidem non est aliud realiter prædicatum a subjecto. Consequenter hi ultimi doctores individuum posse prædicari prædicatione generali, eo quod supponunt non quamcumque propositionem quæ enunciat idem de se ipso esse identicam, sed illam, quæ idem eodem modo importatum enunciatum, ut homo est homo, Petrus est Petrus.

Probat Hurt° suam sententiam; quia definitio obtinet diversum modum prædicationis de definito, ut patet in hac prædicatione: homo est animal rationale; ergo et definitio individui de eodem generaliter prædicabitur; sed definitio individui est singularis; nam convertitur cum definito; ergo generaliter singulare prædicatur de singulari. Confirmatur, quia hæc est generalis prædicatio: Petrus est animal constans ex homine, et Petreitate; sit et hæc: Petrus est homo constans Petreitate; ergo cum utraque sit singularis de singulari, poterit aliquid singulare prædicari de alio prædicatione generali.

Ego sic litem componerem; si prædicatio generalis ea appelletur, in qua prædicatum diversis vocibus, aut modo importatur diverso, quamvis nihil diversum (etiam ratione) a subjecto sit, de quo prædicatur, dari poterit generalis prædicatio individui de individuo, ut ostendit Hurt. cujus ratio nihil aliud probat, si autem nomine prædicationis generalis, eam intelligamus (et mihi magis arridet) quæ importat diversam perfectionem, aut generalitatem ex parte prædicati, ac ex parte subjecti, ut homo est animal; homo est rationalis; Petrus est homo: sic non prædicatur individuum singulare de individuo unico tamen prædicatione generali (hoc solum ostendit Aristoteles a doctoribus 1.a sententiæ addictus) ratio est; quia quando prædicatum idem omnino importat a prædicato, et a subjecto, non solum identice, sed etiam generaliter, quamvis diversæ sint voces; ergo non datur generalis prædicatio, sed identica, et synonyma. Ad rationem ad hoc dico P. Hurt. prout quam hæc sunt propositiones identicæ: Petrus est hic homo; hic homo est Petrus; et tamen importatur diversis vocibus prædicatum; ergo ideo identica est; quia idem omnino importatur a prædicato, et subjecto; sed idem contingit in propositionibus, quas pro sua opinione attulit P. Hurt. ergo in illis datur prædicatio identica.

Nec satis est quod definitio, et definitum importentur diversis vocibus,

si in obis nulla repperi'' dist', soly gralis. sic. e ead omnim cpbabit nd se prat' identias se. equales ad illy maje se identias, q̃ illa solu mo important, ut Petrus ad Petrum. illy minus, q̃ illa oia importunt sed diversis ratib, ut bo et valr. Petrus ad hu bo singularit ... .

Oppones defi Porphyrij: per pprietes accipiunt sm spes vel sm induu: utroqꝫ mo def est vitiosa; q̃ nõ admittenda; pbo min̄; nã si accipiunt sm spẽ, est diminuta, cũ tradat' per coia; ces. n. illa pprietes sm spẽ in alijs induis inveniunt', si sm induũ superflua est; q̃ cũ nulla pprietas indua possit ee in alio induo, si semel in hoc sit, nõ opus erat exigere pprietũ collectõ; sed una singulare, et sic defi formare. induũ est; cuius nulla induãlis pprietas in alio est. Rx accipi sm induũ, negat' tn defi ee superflua; ad illud, qd addr, nego, q̃ nulla pprietas extrica, seu accidens alteri induo ovenire nõ possit, oppositũ. n. fit in patria, loco. tpore, stirpe; q̃ ut cognoscat' induũ hoc, opus est aggregare oes pprietes. s. 7. an pcedentes defes sint p aliqua roẽ coi tradita, ubi plures indui prates discutiunt'

Sect. 7.

An pcedentes defes sint p aliqua roẽ coi traditæ? Vbi plures individui prates discutiuntur.

Ante resolut. equũ est ut scriamur, q̃ in unoquoqꝫ claudunt' induo sive accidentas, sive subsitã opleta ostincto, q̃ est triũ spẽi infima prabilr: et imprimis claudr nã specifica infima peculiaris, et haecceitas, q̃ appẽi ari solet inpletũ induũ, cui roẽ in Petro Petreitas; ex ultã haecceitã et nã infima specifica osurgit induũ opletũ. exi. g. Petrus. Bucephalus. Adamus.

Hoc premisso est in eo diff.as posita, an per def.s praecedentes definita fuerit aliqua ro cois indui opleti, l. n., sd aggregatu oiu singularium ad mu, quo dixi de gnibus, qd n beant ovenia im re. sd noe pindesse de gris oia gnia definiri n aliqua roe ule, et coe; in qua oversia cande doct. proportione servata, accommodatu def.i gris ee retinenda suadent siles roes, et aliae insuper. P. illud est definitu per def.m Porphyriana, cui ovenit illa; sd def.o Porphyriana n ovenit roi coi indui; ergo so ovenit illud oibus particul. Ergo hae, et n ro aliqua cois definita ss def.e Porphyriana: min. P. nam illa collectio assignata proprietatum so pote ovenire inferiorib; ergo e illud cuius onia, cui ovenit illa collectio proprietatum, q in alio reperiri n possit, definitur illa def.e erunt indua oia parlia stupe importata, n ro aliqua cois. ans P.; patria, stirps, fra, figura etta n ss proprietates rois cois, sd parlium Pri. Bucephali et alioru. Adde a Porpho definitu fuisse tru spei prabile, sd ro cois indui n e trus spei prabilis in qd; ergo.

Eisde parlibus indui opleti ovenit def.o a me. fecta, qd coalescit ex na specifica, et ulta baccceitate, quae ovenire pote incopleti. v. g. baccceitatibus aut reibus transcendentibus indui; quia hae incopletae roes n coalescunt ex na specifica; caeteru def.o D. Thae. qd est indivisu in se, et divisu a quolibet alio ulta divisione ovenit et baccceitatibus, q quide indivisae ss in se, et divisae a quolibet alio ulta divisione, cui tn ovenit roi coi; quia hae n e divisa a quolibet alio ulta divisione.

Circa def.es pindici 2e intentionaliter dicendu est P., qd imme pote subijci infimae spei in qd so opleti oia indua opleta, n baccceitates proprias, aut roes cois: ro est; quia baccceitas separata per intu n subijcit in qd, neqs subijci pote infima spei, quando quide spes n prat essentialiter de baccceitatibus; ergo baccceit. n aprehendunt illa def.e: sd neqs ro aliqua cois oprehendr; quia de nulla rone coi indui prat spes in qd; ergo neqs ulla ro cois illi subijcit in qd.

Dicendu est deinde, 2a def.s indui 2e intentionaliter claudere

tũ indua ɔpleta, quã inɔpleta ultª, haecceitˢ. vls, nõ vº claudere rões cois indui:
: ostendo; qª etũ haecceitᵃˢ ss prabiles de uno pratᵉ, in qua idẽ ɔrsus afferat
per subtũ ac pratũ, ut haecceitas ē haecceitas; et nulla haecceitas ē ultº singularis
q. de pluribus posset prari; sõ.n.ē prabilis de uno tm̃, ut Defº aiebat; q. nõ
ɔprehendit rõ cois indui ob illa defᵉ. si autẽ velis ɔpriã defᵉˢ assignare induo
ɔpleto 2º intentionaliter accepto per ordinẽ ad prabilitᵉˢ, accipe hanc, ē illud,
qd pratᵘʳ de uno tm̃ in se ɔpleto pratᵉ, in qua idẽ affertᵘʳ oio per pratũ, atqʒ
per subtũ: ex qq ultimis particulis colliges etũ, pratũ debere ee singulare ɔpletũ,
secus nõ idẽ ɔrsus afferretᵘʳ, atqʒ affertᵘʳ a subiõ, cũ hoc sit aliqd ɔpletũ singulare.

Iã nõ erit difficile ex hac doctª. et pcedenti sensũ ɔppˢ
quarundã eruere, q. in hac mã possit occurrere, sd prius oẽs numerabo,
ut suo ordine postea singulas declarẽ. 1. Petrus ē induũ: 2ª. hoc induũ
ē induũ; 3ª. hic hõ ē induũ: 4ª. hic hõ ē hoc aĩal, et hoc rale: 5ª. hic hõ
ɔstat nã specifica, et singularitᵉ ultª. 6. Petrus ē Petrus: 7. hic hõ ē Petrus:
8. Petrus ē induũ subleᵃ: 9. Petrus ē induũ prabile: 10. Petreitas ē Petrus:
11. Petreitas ē haecceitas. 12. haecceitas ē haecceitas. 13. haec haecceitas ē haecceitas.

q. ad has ɔppˢ rñdõ 1ª. hera pratᵉˢ ɔtralẽ; qª ergª subtiᵉ
affertᵘʳ Petrus, et ex pᵗᵉ prati rõ cois indui transcendentaliter imbibita in
ultimis haecceitatibus; sd q. transcendens ē nõ ɔvenit ɔprie illa pratio ulli
prabili; nã in quinqʒ sermo ē de prationibus univocis. Ad 2ª. dico hanc
eundẽ sensũ, et explicatᵉ; si adverbiũ demonstret Petrũ, aut Brunellũ etcª.
ad 3ª, si adverbiũ demonstret sõ ɔceptũ huc nã, erit pratio transcendalis
de induo quasi specifico, nõ de induo ultº ɔpleto, ut ē Petrus; rõ ē, qª
sõ pratᵘʳ rõ cois indui, quae sua nã ɔvenire poteᵗ pcedinri ɔceptui rialis
hois; si autẽ demonstraret per illud adverbiũ hõ peculiari singularitᵉ
ultª detratũ, eundẽ sensũ haret; ac dua pcedentes ɔppˢ.

4. ggo duplici sensu sessa pote'. nã 1. adverbiũ demonstrant sõ' sceptũ specificos, hos, alis, et talis, et sic ggo e' identica, id importat oĩo per prat, atq. per subt: si 2º adverbiũ demonstret hũ singularẽ, puta Petrũ, aut Paulũ, reliquo vº adva scepti specificos, reducenda erit pratio ad 2m prabile. Ad 5m dic si illud adverbiũ demonstrat indũ complet, ut e' Petrus, aut Paulus, illa e' ggria pratio indũi cõpleti, in qua de uno tm prat', an sit identica, vel potius ?talis. dixi quidem 6a ggo e' ggria indũi, et manifeste identica. 7. etã e' ggria pratio si demonstrat ad hoc singularitẽ cõpletũ. 8. et 9. ad 5 alii ... qua ss accidentales, accepta ut importantes ?talẽ sublitẽ, et prabilitẽ.

10 n' e' ggria pratio indũi; qa n' idẽ oĩo importat per prat, atq. per subt; melius ẽg reducenda erit ad 4m prabile. 11 cõtinet pratẽ ?talẽ incõpleti de incõpleto; nã Petreitas e' gaelitas vel indũatio ult., de qua prat' haecceitas ut sic, ad nullũ tñ prabile pertinet, sed ad ggr transcendentiã: 12. hec prat' identica haecceitẽ ut sic de se ipsa, ut si quis diceret ens e' ens. 13. pratẽ hec ?talẽ incõpleti de incõpleto, ut dixi ad 11m ggm; prat' n. haecceitas ut sic de peculiari haecceitẽ.

Verũ opponis defo n' cõvenit collectioni induorũ; ẽg defnitũ per defiõ Porphy. et S. Tho. n' e' collectio induorũ, pt cõa; pbas sic ans, collectio induorũ e' de pluribus prabilis, nempe de his oĩbus, q. cõprehendit, deinde nec qd indivisũ in se ulta divisũ, qquidẽ divisa e' in oĩa indua intra se clausa, ẽg neutra defo illi cõpetit. Rx disting ans, n' cõvenit defo collectioni sm ẽgtẽ divisive nego ans, sm ẽgtẽ collective omitto ans, c' audis definitũ ae collectũ induorũ, n' sic accipias, quasi definiat' collectio, ut collectio e' sm ẽgtẽ collectim, sic n. deberet ita cõfieri pratio; hec collectio e' hec collectio, 1. collectio induorũ e' collectio individuorũ: intellige ẽg: sm ẽgtẽ divisive, ita ut quilibet singularẽ seorsim ab

alijs acceptz de uno tm ꝑrabile sit, et c'sit indivisuz in se, sit etz divisuz ab alio ult^a divisione.

Sed instas, negꝯ sm̄ ꝑ^tes divisive illi ꝯvenit def^o; ꝗ negꝯ ꝯfinit^r indiuio sm̄ ꝑ^tes divisive, ꝯa tenet aꝛs ꝑbo. 1. ꝗ^a Petrus e' pars illius collectionis; Petrus autz n' e' indivisus in se, et ult^a divis^e ab alio divisus; naz si auferatur unio erit divisus in se, et antea erat distinctus; ꝗ hac def^o n' ꝯvenit sm̄ ꝑ^tes divisive. 2°. na dia e' ꝗddaz induz, et nihilominus n' e' de uno tm̄ ꝑrabilis, sd de tribus; ꝗ negꝯ hac def^o ꝯvenit collectioni induorz sm̄ oes ꝑ^tes divisive.

Rx neg^do aꝛs, ꝑbationis maiꝫ distinguo: Petrus n' e' indivisus in se in plures Petros, nego minꝫ, in plures ꝑ^tes, omitto minꝫ, omitto, ꝗ^a n' facit ad reꝫ, de qua tractamus; indivisio. n. indui debet ee in alia eiusdz rois, et rois, n' in ꝑtiales ꝯceptus, aut ꝑ^tes, sic aquæ gutta indivisa e', ꝗuis dividi possit in alias guttulas minutiores, ꝗ^a dividi nequit in guttas eiusdz porcionis, et quant^is. ad 2^m illa def^o data e' ꝑ induis perfecte singularibus, talis n' e' na dia, ꝗ' e' realiter triplex persona; immo ex tuo argto colligo n' ee perfecte singularez; ꝗ^a Porphyrius definivit indua ult^o, et perfecte singularia, ꝗ de uno tm̄; at na dia per se n' de uno tm̄, sd de tribus suppositis ꝑrat; n' ꝗ ꝯtinet' na dia intra collectꝫ induorz, quæ a Porph^o ss definita illa def^e; max^e c' Porph^i animus fuerit definire indua, ꝗ ss tm̄ sperz ꝑrabiliz. s^o. 8. an possit abstrahi ro cois indui, ubi an sit transcendens?

Sect. 8. An possit abstrahi ro cois indui, ubi an sit transcens?

ꝯtroversia huius sect^o mat^a e', sd n' magis a Dial^o aliena, quaz de alib^s tractatio;

ad quę spectat; quare de altera tractatio, tractare est de alia agnuę: sit

si ∂ utraq̄ 9te nobiles dd̄s; ∂ negat. Albertus, Sonc., Toletus, Ldus, et Sca

videndi apud Lℓ Hurt in nova edit. log. 5. Lā s. 2ₑ. ∂ abstrativa ignis

et Rivius, q. Cr. c. 3. de spe. nº. 139, apud quę S Thos, Arist, Porph. et

Canterus; utraq̄ opinio probabilis est, et unaqq̄ potest bene sua verit., et ..

benigne ∂ omni; efficię si in memoriam revocavero duplicem illam ...

∂pli, et incopli; nam sic facile percipient sequentes. dico

1ª dc. abstrahi nequit ro cois indivi ∂pli; ...

dcę dd. 1ª sentę, ducorq̄ ad ita sentiend. ... indivę ∂plę ...

rae talis per hacceit. ult. superaddita nae specificae infimae, sed nequit ...

ro cois ult. haecceit; ∂ neq̄ ro cois indivi ∂pleti; minor mihi ...

indiva n̄ conveniunt in ultimis haecceit., maior pr, tum q ∂ ... ult

haecceit. ... toto suo conceptu, ro manebit conceptus specificus ..., et nequaquam ...

... ∂plę; ∂ q ... constituit in rae indivi ∂pli ult. per haecceit ult. nae ...

tum etiam q ro illa eet univoca; pt, q n̄ transcenderet ult. diff. indivi ...

Petreitas eet ult. indivę ∂plę: qd autem n̄ sit dicendum, qd illa ro indivi ∂pli ...

univoca, inde constat; q praret essentialiter, et univoce de pluribus, nec ...

pratio gnis, spei, diff., etc, ... constitueret ... praebile a reliquis ...

Confr, si posset abstrahi ro cois indivi ∂pli ab oib indivis

∂pletis, etiam posset abstrahi ro cois indivi ∂pli constituti ex na sua, et singularit., sed

hoc abstrahi n̄ potest; ∂ neq̄ illa; minor pr; q de illo indivo ... praebili ...

in qd est tota essa infima spei; ac proinde hoc n̄ praret immte de Pro, et Paulo,

sed mediante illa roe indivi ad ..., quo dr al. n̄ prari immte de indivis, sed

mediante spe; qd autem posset abstrahi huiusmi ro inde pt; q si potest abstrahi ...

cois indivi ∂pli, cur n̄ poterit hoc etiam abstrahi, maxe cum Petrus, et Paulus n̄ minus

conveniant inter se in hoc, qd sint indiva ∂pleta constituta ex na sua, et singularit., quam

in hoc, qd sint indiva ∂pleta utcumq̄; ∂ hac ult. convenia sufficit ad abstrahendum, quare

n̄ sufficiet illa prior?

2ª sc. bene pote abstrahi rō indui in ɔpleti: in hac ɔvenio c̄ ddd. 2ª sent.; ɔparo Petreitā c̄ Pauleitā, ex. g., et pbo sic: ab istis duabus diffīs ultimis indui pote abstrahi rō cois entis; ȩ rō cois indui: anȝ suppono ex inferius dicendis, coȝ ostendo: qª ɔceptus entis ut sic ɔsurgit ex pluribus ɔceptib. partialibus ɔcisis a Petreitā, Pauleitā, et reliquis; sd quilib. ɔceptus partialis, ex quib. ɔsurgit ens ut sic e. qd indivisuȝ in se, et divisuȝ a quolibet alio; ȝ quilibet ɔceptus ex illis ɔcisis e. indivuȝ; ȝ c̄ illi ɔceptus sint inter se siles in roibus illis indivisis, ɔsurget ex illis rō cois entis indivisi in se, et divisi a quolibet alio; sd hac e. rō cois indui; ȝ pot. abstrahi rō huiusmi.

Ɔfrō sl, et declaro; naȝ Petreitas, et Pauleitas n. differunt inter se per hoc, qd sint ens indivisuȝ in se, et divisuȝ a quolibet alio, immo in hoc ɔveniunt, sd ee ens indivisuȝ in se, et divisuȝ a quolibet alio e. ee induȝ; ȝ. si in illo ɔceptu indivisi in se etc., n. differunt, sd ɔveniunt, ɔveniunt quideȝ in ɔceptu indui ut sic, sōqȝ differunt per hoc, qd sint talia entia ultº indivisa in se, et ultº divisa a quolibet alio, qd e. differre in roe taliuȝ induorȝ singulariuȝ. Ɔfl. ulterius; naȝ accipio illuȝ partialeȝ ɔceptȝ entis a petreitª ɔcisuȝ, et de illo rogo, an heat passiones entis, l. n.? 2ȝ dicere nullus audeat; qª passes entis c̄ illo ɔvertunt; ȝ c̄ ille ɔceptus ɔcisus sit ens, retinebit entis passes; ȝ ille ɔceptus e. unus (hoc. n. ɔstat unitas, q. e. passio entis); sd n. e. unus spē; ȝ unus in induo; sd per illuȝ ɔceptȝ Petreitas ɔvenit c̄ Pauleitª, et differt per ultȝ ɔceptȝ diffalȝ; ȝ ɔvenit in roe indui ut sic, et differt in roe talis indui.

Vim pcedentis ɔfirmti declarat, et urget hoc argtº. Ab oibus illis pote abstrahi rō unius, a quibus pote abstrahi rō entis; sd ab oibus induis pote abstrahi rō entis; ȝ et ab illis pote abstrahi rō unius; minor huic supponenda, et maior pbanda: anȝ n. pote praeci ab aliquo, qn statim eius passes nequȝ abstrahi, qn etȝ abstrahant passes; qª ultȝ entis ɔceptȝ

inseparabiliter comitant; sed una ex passionibus est ro unius; ergo ab omnibus illis pote abstrahi ro unius, a qq pote abstrahi ro entis; ro vo unius, et ro indui idem ss. Hanc roq debere ee indui inpleti satis erat, porque probavi n posse abstrahi roq indui opleti.

3a sc. haec ro cois indui est transcendens; recipit a pluribus, esto, a n paucis neget; videat Ruvius ia citatus. Sumitur scilicet quia illa ro transcendens est, quae intimos diffa sinus penetrat, et in scepta diffali reperit; sed ita se het ro illa cois indui; ergo; maior a nemine negatur: minor pbo; nam in Petreite, et Pauleite inveniunt haec duo, et qd sint in divisa inse, et qd sint ulto divisa, sed primus sceptus est ro cois indui, 2us diffalis, ergo in scepto Petreitis, et Pauleitis imbibit ro illa indui; atqui Petreitas et Pauleitas ss ultima diffa indualis. ergo.

Vrget haec ro; oe illud transcendit ro unius, et indivisi in se, qd ro entis transcendit; sed ro entis transcendit ultas individuales diffras; ergo et ro unius, et indivisi in se; minor alibi est pbanda, igitur pbatur maior; n plus, minusve transcendit ens, quam eius passas, aut eae; sed ens transcendit ultas indui diffras, et ro unius, aut indivisi in se est passio entis: ergo ro unius, aut indivisi in se transcendit ultas induales diffras; Xtri; quia illa ro cois entis, quae imbibit in ultimis haecceitatibus, coalescit ex pluribus parcialibus sceptibus transcennibus, sed scepti illi transcendentes ss sceptus individuo quidem ssitase indivisi, et divisi a quolibet alio; ergo ro cois indivisi in se, sive indui, quae sponit ex illis, transcendit ultas diffras induales: so 9. impugnat, et ppugnat docta pcedens.

Sect 9

Impugnat, et ppugnat pcedens docta

Impugnatur 1.° 1.a ratio .. abstrahi potest ratio communis entis completi; ergo et ratio communis individui completi. consequentia probatur: quia ens completum est individuum; ergo est individuum completum. transeat nunc antecedens, de quo alibi me videro, et nego consequentiam, cuius probationis antecedens distinguo; ens completum est individuum completum, nego antecedens, est individuum ut cumque, sub alia incompletum, concedo antecedens; ratio communis entis ab adversariis abstracta non importat Petreitatem, Pauleitatem etc.; per quam redderetur individuum ut sic completum, et adaequatum in esse individui; ac proinde quamvis compleat in ratione entis, non reddet individuum completum, donec addat Petreitas, aut Pauleitas, caeterum his additis non manent illae rationes communes, sed determinata, nec valet simile argumentum ita efformatum; potest abstrahi ab omnibus his ratio communis entis corporei completi physice; ergo et ratio corporis completi physice; quia illa ratio completa entis est corpus. Deberemus ergo inferre illam rationem communem esse quidem ens completum physice, et esse corpus; non quidem physice completum in ratione corporis, sed in ratione entis.

Impugnatur 2.° eadem ratio. tunc praescindi potest ratio communis ab aliquibus, quando inter illa datur praedicatum conveniens, in quo assimilentur; sed inter individua completa datur praedicatum conveniens, in quo assimilantur; ergo potest abstrahi ratio communis individui completi; maior supponitur; probatur minor; vere dicere Petrus est individuum completum. Paulus est individuum completum ergo conveniunt in hoc praedicato individui completi. Confirmatur: quia per me potest abstrahi ratio incompleti individui, sed hac superaddita ipsius infimae constituitur illa individuum completum; ergo potest abstrahi ratio individui completi, secundo quidem potest abstrahi ratio sua e.g. ab illis differentiis individualibus, et postea mentem meam illi applicari ratio individui incompleti. minor probatur; tunc quia iam dare hoc individuum, et hoc individuum non est individuum completum; tunc praeterea quia ut detur individuum completum, sufficit, quod addat ratio sua incompleta ratio individui; tunc autem incompleta ratio individui adderetur; ergo ...

Respondeo distinguendo minorem; datur praedicatum conveniens in ratione individui completi, nego minorem, (in qua hac ratione differunt) in ratione individui incompleti, concedo minorem. Ad probationem, concedo antecedens et nego consequentiam; quia in illis praedicationibus non praedicatur aliqua ratio communis individui completi; sed plures

peculiares, et singulares conceptus entium completorum, non sunt convenientes, nec in ratione talium; ad quod dixi de aggregato infimarum specierum. Ad 2. ita ratio communis individui in se abstrahit a mente non sua, aut suis inferioribus ... non potest species saldi ante descensum ad Petreitatem, et Pauleitatem. Respondeo ... conceptus individui, qui immediate imbibitur in Petreitate, et Pauleitate, non participat ... lineam rectam, qua non descendit ad singularitatem, sed participat a latere ... qua explicanda est transcendentia entis, si in aliqua tabula describeretur sibi tabula probabilis, servatis servandis, unde reliqua ... in fumum abiere; non enim potest convenire, ... sumpto nostro individuo speciei ... rationem illam individui, tanquam quod limitans, et contrahens naturam suam.

Impugnatur 1. 2a conclusio: ab ultimis differentiis non potest abstrahi ratio communis; sed petreitas, et pauleitas sunt ultimae differentiae; ergo ab illis non potest abstrahi ratio communis; ergo neque potest ratio communis individui abstrahi. Confirmatur; quia individuum individuatione differt ab alio non conveniunt, cum impossibile sit ab iisdem differre, cum quibus convenit in eadem ratione. Respondeo distinguendo maiorem; non potest abstrahi ratio communis ultimae differentiae ... concedo maiorem, non ultimae ... maiorem. Confirmatio desumpta; distinguo antecedens; differt individuatione ut sic, nego antecedens; individuatione tali, concedo antecedens; sic enim differt ab equo in ratione talis animalis, convenit nihilominus cum illo in ratione alius ut sic; idem dixeram in nostra individui difficultate; sed cum addis esse impossibile; quod individuum ab iisdem differat, et ... convenit, verum est, si hac convenientia, et differentia exerceantur in eodem precisus conceptu; secus autem si ... diversis, saltem cognitione nostra, conceptibus.

Impugnatur 2. eadem conclusio; si daretur illa ratio individui, admittendus esset infinitus processus; ergo admittenda non est ratio communis individui. Antecedens probatur; ista ratio, quam abstrahimus, haberet peculiares differentias, per quas contraheretur ad Petrum, et Paulum. Deinde etiam hae differentiae possent abstrahi, et sic in infinitum; ergo daretur infinitus processus; maior nota est; minor probatur; quia sicut Petrus, et Paulus conveniunt in hac

qd e habere rom indivi ut sic conveniunt etiam in hoc, qd e habere peculiarem rom differentialem per quam contrahitur ro cois indivi; ergo possumus abstrahere ab his rom comunem, quatenus differentiae contrahentes indivi ut sic; hec autem ro differentiae diversa e a rone indivi ut sic, et debet habere alias differentias per quas contrahatur; ergo e ab illis etiam possit abstrahi ro cois, et sic deinceps, dabitur infinitus processus.

Rx neg. 2do sequelam antis, et probationem minoris; ad probationem subsumptam nego similitudinem indicatam per particulam sic; nam potius differunt Petrus, et Paulus in habere illas differentias, et male argueres; equus, et homo conveniunt in hoc, qd e habere rom comunem aliis; ergo et in hoc, qd e habere rom talis animalis specifici; neg. n. e coa; quia in illis differentiis differunt, non conveniunt, nisi voce tenus; sistimus ergo in rone indivi talis, nec ulterius progreditur infinitus processus.

Impugnatur 3. eadem conclusio; nequit dari ro media inter aliquem ex una parte equum, et hominem ex alia; ergo nequit dari ro media inter hominem ex parte una, Petrum, et Franciscum ex alia: coa probatur quia si daretur ro media, non immediate contraheretur per Petrum, et Paulum homo. Rursus, si daretur ro cois indivi, illa esset medias inter Petrum, et Paulum. Rx 2do integrum 1a enthymematis e probatur; neg. 2do deinde qd ro cois indivi sit media inter hominem, et Petrum linea contractionis, et descensus; nam ut tetigi; illa ro a latere participatur, non linea recta, qua descendit homo ad Petrum, et Paulum.

Impugnatur tandem ulta conclusio. ro indivi deservire potest ut medium in syllo; sed una ex legibus syllo prescripta e, ut medium sit univocum; ergo ro illa indivi univoca e; maior probatur hoc syllo. omne individuum e incomunicabile; Petrus e hoc individuum ergo Petrus e incomunicabilis. Rx concessa maiori distinguo minorem, una ex legibus e ut sit medium univocum, quod condistinguitur a rone transcendenti, nego minorem; quod distinguitur contra aequivocum, aut analogum proportionis, aut proportionalitatis, omitto minorem. Sº. 10. individuum vagum declaratur

Sect. 10.

Indiuum vagum declarat.

Duplex indiuum distingui solet determinatum, scilicet, et indeterminatum, seu vagum: indiuum determinatum entitas singularis, quae digito, vel adverbio demonstrativo ostendi potest, ut ... hic homo, etc. indeterminatum, seu vagum est plura singularia sub disiunctione, ... tata, ut aliquis homo; quidquid alii: Antequam hanc indiui vagi definitionem explicemus ... notare, quod facile colligi potest ex ijs, quae contra Platonem dixi quaestione 1. de uniuersalibus, ... quae sunt in natura rerum esse singularia, et in se certa, atque determinata, quindeque indiuum esse vagum, et indeterminatum formaliter est a nostro intellectu indeterminate, et vage accipiente nos, vel a voce eodem modo significante, qui modus cognoscendi, et signandi, cum in Deo locum non habeat, nullum est indiuum vagum respectu Dei, etsi verum sit a Deo cognosci ut indiuum vagum nomen mei, quod ipse cognoscit determinate, et ut in se est.

Dixi ergo indiuum vagum esse plura sub disiunctione, quia vox indiuum vage signans plura signat sub disiunctione, non plura quaelibet, sed similia, ut aliquis homo plures homines sub disiunctione: quidquid alii, plura alia sub disiunctione. ratio est, quia illud est significatum huius vocis aliquis homo, ad quod affirmandum valet consequentia ex affirmatione veritatis vocis; sed ex affirmatione veritatis huius vocis aliquis homo valet consequentia ad omnes homines sub disiunctione; ergo omnes homines sub disiunctione sunt significatum illius vocis: minor patet in hoc argumento. aliquis homo currit; ergo hic homo currit, vel ille homo currit, et sic de alijs.

Urgetur haec ratio; illud significat haec vox aliquis homo currit a quo accipit veritatem sufficienter; sed accipit veritatem sufficienter ab omnibus sub disiunctione; ergo signat omnia indiuidua hominis sub disiunctione. maior patet, quia vox nequit veritatem accipere ab illo, quod non significat per ipsam; ergo illud signat, a quo accipit veritatem. minor ergo probanda est; si Petrus currat, et nullus alius, vera est haec propositio. aliquis homo

currit; q̃ signat Petrum: Similiter si Petrus non currat, currat tamen Paulus, vera
erit; q̃ signat Paulum sub disiunctione. Denique si neque Petrus, neque Paulus
curreret, vera esset currente Platone; q̃ signat omnia individua sub disiunctione. Dixi
sub disiunctione; nam si omnia collective signaret, esset propositio falsa uno tantum currente,
et quiescentibus reliquis, et nulla formari posset quocumque individuo vago in aliis
materiis. Ostenditur q̃ si non significaret plura sub disiunctione, sed unum, illo non
currente falsa esset haec propositio. aliquis homo currit, quamvis alius curreat: constat, nam
si solum ferret illa propositio in unum obscure, et confuse, et non in plura sub disiunctione; illo
non currente, falsa esset propositio; quia q̃ alii currant, non affirmat, saltem sub disiunctione, ab
illa propositione in sententia adversariorum, proindeque non accipit veritatem ab aliis currentibus;
hoc autem esse falsum probatur; nam demus illud individuum enunciatum re ipsa esse Petrum (. L. ego.
claritatis gratia, hoc nomine appello tuum individuum vage signatum) et non currere, currente
Francisco; rogo, an illa propositio sit vera aliquis homo currit? si concedis; ergo non solum significabat
Petrum currere, sed etiam Franciscum sub disiunctione; probo consequentiam; quia si non signaret, saltem
sub disiunctione, Franciscum currentem, sed Petrum, falsa persisteret propositio Petro non currente
et Francisco curreret; si autem dicas esse falsum, contradictoriam debes admittere veram. s. nullus homo
currit; atque adeo componis in veritate has duas propositiones. nullus homo currit: Franciscus
currit; quae sunt ~~[illegible]~~ contrariae. non manifesta consequentia; nam a falsitate unius contradictoriae valet
consequentia infallibiliter ad veritatem alterius; sed hae duae propositiones contradictoriae sunt; aliquis homo currit;
nullus homo currit: et Petro non currente, sed currente Francisco, primam dicis falsam; ergo
debes admittere secundam veram; sed supponimus esse veram, etiam q̃ Franciscus currat ergo.

Iam facile colliges, ad individuum vagum requiri duo individua, ad minimum,
duobusque aliquo sociari; non enim quia significatio vaga verificari potest in duobus, ut patet in his
propositionibus. Paulus claudicat aliquo pede. Petrus est privatus aliquo oculo, cum tantum sint duo tantum
pedes, et totidem oculi. deinde non potest verificari vaga significatio si unicum solum individuum
sit; patebit, si dicas, aliquis sol lucet; nam ex negatione, quod alii soles producti non sint demonstrata
signat hunc solem de facto lucentem

Animadvertunt hic optime aliqui rores Discrimen inter speciales [illegible] quam habet oculus in hoc [illegible] oculus requiritur ad videndum [illegible] suppositum quam habet huius [illegible] subiectum aliquis hoc currit; nam est in 1a nihil [illegible] et in actu 2o [illegible], nec est opus, ut in certo aliquo individuo, et detrato [illegible] quod sit requisitum ad videndum [illegible] actus visionis a quolibet ex duobus individuis, necesse est, ut nullus [illegible] requisitus absolute. Dato g. n. quod deficeret dexterum, sufficeret sinistrum, et hoc deficiente et remanente dextero, dexterum sufficeret [illegible] fieri nequit nisi ab oculo, oculus requiritur, hic, seu ille; caeterum est in [illegible] affirmet cursus in re posterius, et exercitus, aliquod individuum in se detratum [illegible] in quo exerceat; quia nunquam actus 2us exercetur, nisi in individuo [illegible] et [illegible] est, quod individuum vagum semper verificat rationem alicuius detrati, quis alia sub [illegible] importent, constat autem sic veritas affirmationis est supposite specialis [illegible].

Petes, an voluntas ferri possit etiam vage circa obiecta? [illegible] affirmative; tum quia potest proponi vage aliquod bonum a voluntate amplectendum ut [illegible] et illud sic propositum potest voluntas amare; amabit ergo vage tunc illud obiectum: tum etiam quia vage proponunt duo obiecta aequalis bonitatis, quorum unum amat, et optat voluntas nequaquam detrans hoc potius quam illud; ergo potest amare individuum vage. Aliqui hic inquirunt, an divina voluntas, seu intellectus ferri possit vage in obiecta negotium est Theologicum. ~ quaestio 15. de differentia 3o probabili. §. 1. differentia definitionis et divisiones. ~

Quaestio XV

De Differentia

III Praedicabili

§. 1.

Differentiae definitiones, et divisiones

Differentia utcumque accepta vocamus positivum conceptum faciens differre. Dividunt veteres hanc differentiam ex doctrina Porphyrii in communem, propriam, et propriissimam, et S. Damascenus in sua Dialectica c. 4 partitionem conficit in communiter propriam, et maxime propriam. Communem appellant illam, per quam duo accidentaliter discriminantur: hac ratione Socrates quiescens communiter differt a Platone currente, et Aristoteles loquens a Pythagora tacente. Propriam differentiam dicunt eam, per quam duo differunt non essentialiter, sed inseparabiliter tamquam per proprietatem aut passionem propriam, quarto modo, sic homo differt ab equo per visibilitatem; propriissimam denique eam affirmant, quae facit essentialiter res differre, cuiusmodi est rationale, et rugibile in homine, et leone.

Hanc ultimam acceptionem utpote propriissimam suscipimus declarandam, quam alii multipliciter consideraverunt. 1° in quantum dividit genus, 2° in quantum constituit speciem, 3° in quantum speciem a se constitutam ab aliis distinguit, et denique 4° in quantum de pluribus

u fru

prat. x^a has singulas accept[as] ... les ... def ...
sed q[uoni]a[m] hic tractamus de d[ifferenti]a ... def[initio]; quam Porphyrius
adaptavit diff[erenti]ae x[™] 4[a] accept[ae]. diff[erenti]a e[st] q[uae] p[raedica]t[ur] de pluribus differentibus sp[ecie]
quale q[uid]; ... si ... in ... diff[erenti]a infima, se ... subalterna ... ut ... nihilominus apta ... diff[erenti]a subalterna ... dedisset ...
q[uae] diff[erenti]a v[er]o infima recte sic p[otes]t ... descriptio. e[st] unum aptum pr[aedicar]i de ...
solo n[umer]o distinctis in quale ... ult[im]a p[ar]ticula duo denotant; et q[uo]d pr[aedica]t[ur]
et q[uo]d p[raedica]t[um] importet per m[odu]m alteri adiacentis. ut h[om]o e[st] r[ationa]lis.

Quibus descriptionibus addendae s[un]t quidditativae def[initio]nes ...
diff[erenti]a e[st] p[ar]s e[ntis] reale univoce c[on]stitutivum plurium sp[eci]e differentium tanqua[m] pars ...
g[ene]ris detrahens. et diff[erenti]a e[st] v[er]o ens reale ult[ima] et univoce c[on]stitutivu[m] esse ... plurium
solo n[umer]o discrepantium tanquam pars g[ene]ris imme[dia]te detrahens ... ult[ima] sp[eci]ei ...
lat[ur] prior sp[eci]ei subalternae, nec c[on]fluit particula illa ult[ima] in 2[a] def[initio]e collocata; ...
si ab o[mn]ibus h[omin]ibus tantummodo abstraheret sensibile, illa negatio eet c[on]stitutivum plurium
solo n[umer]o discrepantium, et aliunde v[er]um ens reale, c[um] t[ame]n n[on] eet diff[erenti]a infima ...
diff[erenti]a infima sit r[equiri]t[ur] requirit[ur] ulterius, q[uo]d sit ult[im]o c[on]stitutivum. Diff[erenti]a aut[em] in
universu[m], accipe hanc def[initione]m. e[st] v[er]um ens reale c[on]stitutivum plurium tanqua[m] pars ...
g[ene]ris detrahens.

Diff[erenti]am divisit Ph[ilosoph]us. 7. Met[aphysic]ae c. 12. in ult[ima]m, et n[on] ult[ima]m, s[eu] q[uo]d
idem e[st], in subalternam, et infimam. q[uo]d univ[o]c[e] sit, dixi iam: an differant sp[eci]e, di-
cemus postea, s[e]d hic posset quis rogare, an hac divisio sit alicuius tot[ius] ...
in membra p[o]t[enti]alia, s[eu] alicuius aggregati entium n[on] c[on]venientium in concepto co[mmun]i in ...
actuales? hoc ultimum ee dicendum c[on]stabit ex doct[rin]a sect[ion]is subsequentis.

Caeterum obiicies. 1. ir[r]o[gat]ur ipsis implicatio e[st], q[uo]d diff[erenti]a pr[aedice]t[ur] in q[uid]
et in quale; e[rg]o falso definita e[st] per pr[aedica]t[ionem] in quale q[ui]d; p[ro]b[atur] con[sequentia], a[ntecedens] p[ro]bo. q[uia] pr[aedica]ri
in q[uid] e[st] pr[aedica]ri e[ss]entialiter; pr[aedica]ri in quale e[st] pr[aedica]ri accidentaliter; s[e]d impos[sibi]le e[st]

idq de eorq praed. essentialiter, et accidentaliter; q. impossibile, et i. contra implicat praedicari differentia in quid, et in quale. Dx neg. ant.: ad prob. dist. mai. quoad 2. part.; praedicari in quale tanquam quid extra conceptum subjecti; de quo praedicatur, e' praedicari accidentaliter, cedo tibi mai. praedicari in quale, hoc e' tanquam quid importatur noe adiectivo per modum alteri adiacentis, et detrahentis alicui, nego mai.; nam differentia, quae e' de quidditate rei, potest optime importari, ut quid quasi adiacens, et illud detrahens, ut constitutiva speciei: unde ad minus repugnat, impossibile ee, quod idq de eorq praedicetur essentialiter et accidentaliter, n' tn ee impossibile, quod praedicetur essentialiter, importatum tn noe adiectivo, et in hoc sensu in quale.

Obiicies. 2. quod hoc praedicatur de Petro, et Ioanne, etq praedicatur rationale, non in quale, sed in eo quod quid; q. differentia n' petit praedicari in quale quid: maior certa e', minor probatur; q. species praedicatur in eo quod quid, et n' in quale quid; sed species constituitur essentialiter ex differentia; q. si species praedicatur in eo quod quid, etq differentia, et n' in quale quid. Dx concessa maiori, distinguo minus; n' in quale quid, ut importatur per modum unius e' alio in praedicatur speciei, concedo minus: ut importatur seorsim ab alio in praedicatur differentia, nego minus; Dupliciter accipi potest differentia, 1. ut clauditur in specie; et uno noe significatur cum e' alio, et sic n' affirmamus, quod praedicetur in quale quid; 2. accipi potest, ut seorsim propria noe significatur; et sic v. hoc def.o, quae statuit praedicari differentia in quale quid.

Obiicies. 3. irrationale e' differentia alio, quod dividitur in rationale, et irrationale et tn n' praedicatur in quale quid de Leone, aut alio; q. def.o falsa e', vel ad minus diminuta. minor probatur; q. irrationale e' negatio rationis, sed negatio ideo, negatio alicui alio, constituitur essentialiter per negationem; q. negatio irrationale praedicatur essentialiter de Leone, aut de alio alio. Dx distinguo minus, et tn n' praedicatur de Leone in quale quid secundum conceptum positivum irrationalis, nego minus, secundum negationem, quam formaliter dicit, concedo minus: irrationale duo dicit, et positivum conceptum ... bruti, et negationem rationalitatis: secundum 1.m praedicatur irrationale in quale quid de Leone; secundum posteriorem conceptum n' itq; sed ad summum in quale; unde constat ad reliqua in argumento facta.

§.o 2. Quaritur definitio aliqua vero eorum differentia, vel definiri possit?

Sect 2 Fuerit ne definita ro aliqua cois diffrae, l definiri possit?

Priusquam reliquas diff. aggrediamur, oportet aiadvertere hoc nomen diffra ... 2a intentionis, quemadmodum spes, et genus, ac proinde signat formali conceptum ... seu facientem spem differre, quam constituit; et formali abstractum, et praecisionem ... formali dicit aliquem conceptum simplicem, sed ex pluribus coalescentem realiter distinctis realiter, inquam, ea roe, qua alibi iam explicui, et qua semper intelligendum ... realiter, deinceps usurpandum, et ubicumque fuerit usurpatum. v. g. diffra spe... huic dicit conceptum ralis existentem in Pro, et existentem in Paulo, reliquisque indivis; si ample accipiat: nec de quolibet singulari concepto dici potest, qd sit diffra, sicut neque de quolibet singulari conceptu hois dici potest, qd sit spes; possit tamen dici, qd singularis ille conceptus sit diffalis, ad modum, quo de singulari hois conceptu dicimus, qd sit conceptus specificus; et de ali in Pro existenti, qd sit conceptus genericus.

Xa. hac, diffra specifica, nam proportionaliter eadem servanda est in aliis, formaliter sumpta est concretum quoddam accidentale consurgens ex rale, et ... et praecisione, qd si hoc concretum accipiendum sit quidditative, accipiendum quidem est secundum conceptum ralis in recto importatum, non secundum abstractum, quod solum in obliquo affertur, et si pereat, persistet tota quidditas diffrae; quia non remaneat formaliter ut diff... sicut neque maneret cognitum formaliter ut tale, cognitione pereunte, licet maneret tota quidditas in recto importata ab illo extrinseco, et accidentali concreto; nec ... negare possumo, qd saepe conceptus singularis ralis appelletur diffra, et conceptus singularis

hois spes: et sic de gne siliter: qsumo in negare has locutiones intelligendas ee de spebus, aut differijs fraliter, et talibus, i qdditativa qletis in sua amplit.^e

Qm ad re definita spectat. assero recpt differale, qui e hens abstract., et ostinuit qddit. huius rereti differa ee definitu qcedentibus def.^to, c hoc in discrimine, qd def.^o descriptiva, et accidentalis explicat differa fraliter qua tale, atqz adeo in ordine ad abstract., et grat.; def.^o v.^o qdditativa differa n explicat fraliter, qua tale, sd sm qddit. v.^z in e, qd per def.^e essale dicer. definita qdditative differa fraliter sumpta, si recptus differalis abstractus aliunde sit, et ostitutus in roe differa fraliter; n q.^a def.^o qdditativa explicet differa fraliter qua tale, sd specificative illa, que talis e fraliter, definit roe mali in recto importati.

Ex quo colligo def.^y q differa exhibita n svenire toti rereto sm tote, nec de illo sm tote verificari, sd so svenire mali abstract.^y quis hoc male explicet per ordine ad abstract. def.^a descriptiva, colleci hoc ita qbo; illos so' opetit def.^o, nq apte e grari essaliter de hoe, et leone, si fuerit differa subalterna, l: de Pet.^o, et Paulo, si fuerit differa infima; sd tote illud rerete nequit grari essalr de his sm tote, qd importat; q n definit sm tote, sd so sm male in recto importati, qd ita pote grari, ut def.^o affrat: maior in sibi qbata e: q de gne; min.^e ostendo; rerete illud importat q frali abstract., sd hoc nequit grari essaliter de equo et hoe, Pe.^ro, et Paulo; q nequit illud rerete grari essaliter sm tote de hoe, et equo, Petro, et Paulo;

Deinde hec gratio e accidalis. rale e differa efficit. n. hunc sensu receptus ralis e abstractus, et hec gratio. ho e spes efficit hunc. na hua e abstracta; q et spes nequit grari sm tote, qd dicit, de Pe.^ro, et Paulo essaliter eo qd importet accidens extrincu in obliquo, qd n e de essa hois; ita differa n poterit grari de ijsde essaliter, sm tote qd dicit, q.^a importat accidens extrinc ralis. Ostr q.^a hec gratio spectat ad 3.^m grabile. Petrus e ralis, Ioannes e ralis, q prior differa sm re

definitam defin. 2 probabilis; sed non gratis de Petro et Joanne abstractio, quae non fuit definita abstractio, sed essentia differentia per ordinem ad abstractionem, ...

... Controvertitur tamen gravis quaedam difficultas, utrum illud, quod a concreto differentiae, sit aliqua ratio communis, seu potius collectio omnium differentiarum, sed controversia haud difficile solvitur, si recte perpensa sunt, quae definitio generis ... dicta relinquo; nihilominus tamen in auditorum gratiam, quae ibi dicta resolvo, definitionem differentiae, aut concreti illius male non esse aliquam rationem communem omnibus differentiis, sed collectionem ipsarum cognitarum: ratio est, quia non datur ratio univoca differentiae infimae essentialis, quae communis differentiis infimis essentialibus; neque ratio differentiae subalternae, quae communis omnibus differentiis subalternis; neque tandem ratio differentiae essentialis ut sic communis omnibus differentiis essentialibus tam infimis, quam ... ergo per nullam definitionem traditam definita est aliqua ratio communis omnibus differentiis, sed ... Eam vim habet discursus, quam habuerint probationes: singula separo, et totum per ...

Et imprimis separo differentias infimas inter se: rationale et hinnibile non conveniunt inter se univoce in ratione hinnibilis, et rationalis, et conveniunt in ratione entis etc.; ergo ab illis ut talibus non potest abstrahi ratio communis: consequentia ... nam ratio communis non potest abstrahi a rebus secundum id, in quo non conveniunt; antecedens probatur, quia ... differt essentialiter a hinnibili in ratione rationalis; sed impossibile est, ut aliqua duo conveniant univoce in eo, quo essentialiter differunt; ergo si differunt rationale, et hinnibile in ratione hinnibilis, et rationalis, non conveniunt inter se univoce in ratione talium. ... homo, et equus differunt essentialiter, sed non secundum genus; ergo secundum differentias; ergo in differentia non conveniunt univoce homo, et equus, sed essentialiter differunt, ac proinde ipsae differentiae non conveniunt univoce; sed differunt; secus homo, et equus differrent essentialiter per ... conceptus similes in illis existentes; ergo nequit abstrahi ratio communis conveniens ab omnibus differentiis infimis, ut in his patet, et de aliis eodem pacto probari potest.

De subalternis differentiis inter se separatis non absimile, ratione sensibile ut sic, et insensibile, e.g. non conveniunt univoce secundum conceptus essentiales, ... differunt, sed per illos conceptus constituunt differentiae subalternae; ergo si non conveniunt, ...

illos ɔceptus, n̄ ɔveniunt sine roe diffrae subalt.ae; maior ɔstat ex dictis roe praecedenti q. infima diffra. pr̄ minor; q.a per illos ɔceptus ɔstituuntur diffrae, sd n̄ infimae, q. subalt.ae: maior inde pt; q.a differunt essaliter sensibile, et insensibile per illos partis ɔceptus, quibus ɔstituuntur essaliter in roe sensibilis, et insensibilis; minor vero ostendit; q.a sensibile pote da pluribus spē sensibili porari in quale ..., insensibile vero n̄, sed cu pluribus spē insensibilibus.

Qd si n̄ conveniunt in ra sed inter se differant subalt.ae diffrae, quo pacto ab illis abstrahet ro cois diffrae subalt.ae ab oibus? Addo, qd si posset ro cois diffrae subalt.ae ab oibus abstrahi, oes diffrae subalt.ae n̄ differrent essaliter, d. ɔvenirent in ultimis ɔceptibus essalibus; ac proinde necess. roes genericae differrent essaliter inter se, ... in qbo: genericae roes deberent differre per subalt.as diffras, (n̄ loquor de roe generica infima) sed hae n̄ differrent essaliter; q. necess. gna roe illarum. rursus sensibile, et insensibile, n̄ detraherent vegetativum ad gna diversa; ɔstat, q. idem vegetativum ɔstituere nequit diversa gna c. diffris similibus, et ɔvenientibus sine ɔcept. essale univocum diffrae; q. me hoc admittat; dicendum est n̄ dari univocam ɔvenientiam inter ɔceptus essales subalt.os.

Quo q. iure poterit iam affirari, qd abstrahibilis sit ro cois diffrae ab infimis, et subalt.s? ad hoc n. opus erat, ut infimae, et subalt.ae univocam haberent ɔvenientiam in ɔceptibus quidditativis essalibus, cuius oppositum satis iam probatum est. n̄ q. abstrahi potest ro cois oibus diffris, quae univoca sit, ex quibus ɔvictus hoc etiam colligitur, qd necess. Deus posset efficere, ut ab oibus diffris ro cois abstrahatur univoca diffrae, cuius assumptio; q.a Deus efficere nequit, ut ea essaliter ɔveniant, quae essaliter n̄ ɔveniunt; sed oes illae diffrae n̄ ɔveniunt essaliter; q.

Bene q. 5.a statuitur et definitur per def. 3. probabilis, nec esse roem cois univocam diffrae, sed aggregatum diffrarum per actum ɔsequentem sub roe coi abstracti ɔcurrunt peculiaribus abstracti ... ad singulas diffras infimas; recolenda sunt doct. 1. et 2. probabilis, nam haec n̄ parum ex illa pendet, et difficultates exsurgentes, ibi in sibi solutae sunt, ... n̄ repetendae.

Ut vnicuiusq dicto i mes seai ... int abstr...
diffra tā infima qua subalt̄ , nā ab illi ; brutis abstrahi po. ... rō coīs ...
ab oibus equis rō coīs binnibilis ; deinde ab oibus ... rō coīs sensibilis,
ab oibus plantis rō coīs insensibilis , sd duae priores rōes ss diffra infima
girabiles, et coēs , posteriores vº subalt̄ ; ḡ. et ut paucis multa scludā ab illis
oibus pote abstrahi rō coīs diffra , qua oveniunt re ipsa in scēptu diffrae ; sic
oveniunt oēs diffrae rales de facto existentes ; oēs binnibiles, oēs rugibiles ...
hac tria gna diffrarū inter se n̄ univoce oveniant in rōe diffrae, sd ...
diffra uniuscuiusq gnis inter se sparata.

Obies tn ; oēs boū infima diffra ss sceptus differendi ; ...
diffra n̄ eent ; ḡ n̄ ss sceptus, sd rōes oveniendi ; pbo coā ; q̄ fieri nequit, ut
idē sit rō oveniendi, et differendi ; ḡ nequit abstrahi rō coīs diffrae infimae ...
c̄ diffrae, ut diffrae, ovenire n̄ possint, sd nario differant ; Nec solvit argtū si
dicat illos sceptus ee rōes differendi , et oveniendi rū diversorū ; q̄ per illos ...
sceptus boes differunt ab equis, et leonibus , oveniunt tn inter se ; n̄ inquā, solvit
nā Petrus per suū rale n̄ sō differt ab equo , sd etā a Paulo, c̄ impsola sit illud
rale , qd ē in Pr̄o, ee in Paulo ; ḡ ē rō differendi, tū ab equo , tū a leone,
et alijs boibus, et ralibus . idē argtū formari pote da qqcūqs alijs diffrijs di-
stinctarū spērū ; ḡ n̄ pote abstrahi ulla rō coīs diffrae, sīt neqs rō coīs differendi

R ibi bene tactā fuisse solut̄, eo qd diffra ut diffra
unius possint ee alterius ovenia ; rale n. essalis diffra ē , qua Petrus disting..
ab equo , sd, ut tale , ē rō essaliter silis, et oveniens c̄ rali Ioannis, in qm
ē essalis diffra ab eodē equo: eet autē implicatio , qd una diffra eet rō oveni-
endi c̄ alia , sm qd ē ab illa rō differendi . Ad instantiā rēo Prū n̄ differre
a Paulo essaliter per suū rale, sd potius essaliter c̄ illo ovenire , fundeqs ab
utroqs abstrahi pote rō essalis ovenia in rali diffra ; differre tn quasi numerice
fundaliter, in qm bet entitas unius diffrae neqs identē realis c̄ alia , ea rōe
qua dictū ē q̄. da uli, nec aiusmi diffra quasi realis n̄ impedit, d. perficit

Sect. 3. de dist.e differentiarum tq numerica, quq spifica.

Hic animadvertendu e sermone ee. de dist.e differaru ulia, qualiter. s. differant. scegtis coes diffra, an solo no, ut de quibus quida existimarunt? an eti spe, et essaliter; qua overia plenius solvemus, si prius dist.e differaru infimaru discutiamus; et deinde gradu faciamus ad subalt.as a quibus ad infimas iteru descendamus, ut has cu illis sparemus; de oibus tn hoc pote generaliter affrari, qd in roe ulia qualiter, s. in roe prabiliu n differant essaliter, sd extrice, et accidentaliter, pbari; dey de qua dist.e tractari, et breviter ostendi pote. Diffras ee qualiter ules, supprabiles e denoatio extrica, et accidentalis; g in roe ulia qualiter, aut in roe prabiliu n differunt essaliter, sd extrice, et accidentaliter; coa pt; q nequeunt differre essaliter diffra per denoat.e extrica, et accidentale, st negs ho albus in roe talis differt essaliter ab equo in roe albi

Loquor. g. de diffrijs ulibus, sd n in roe taliu qualiter, x.a qd sit 1. sc.o inter spe infimas diffras plures ss spe distincta, plures solo n.o. Dua s. sc.o amplectitur, quaru 1.a pr.... rale, ut sic, differt essaliter, et specifice ab hinnibili, ut sic, a rugibili ut sic, et alijs, sd hae oes ss diffra infima ules; g inter has plures ss essaliter, et specifice distincta: maior pt; q.a per rale ut sic differt essaliter ho ut sic ab equo ut sic, et leone ut sic, ut evidens e, d. n differt essaliter ab equo, sm qd al et, neqs a leone, etz sm qd al e; differt a priori sm qd hinnibilis e, et a posteriori sm qd rugibilis: g. minor pb.a n eget, et coa sstat.

2ª sc[i]i pars pr[obatur] nam rale abstract[um] a Petro, Joanne, [et] tertio distingui[tur] solo n[umer]o a rali abstracto ab Antonio, Pompeio, et ... et
utrumq[ue] est infima diff[eren]tia; ergo dantur plures diff[eren]tiae infimae solo n[umer]o diversae. ...
polit[ur] a tribus s[cilicet] ex una p[ar]te et ab aliis tribus ex alia ra[tio]ne rationale quae ...
apponitur, n[ec] cur dubitemus, cum ita probat sit alibi ... solo: ...
solo n[umer]o distinguant ex eo probandum est, quod habeant dist[inctione]m r[ationi]s, et n[on] differant
essentialiter. minor pr[obatur]; quia ratio abstracta a tribus primis est praedicabile in quantum
pluribus solo n[umer]o distinctis, et idem habet rale abstractum a tribus secundis ..., ...
modo probari possit plures alia diff[eren]tia solo n[umer]o diversa in unaquaq[ue] sp[eci]e ...

Sit 2ª sc[ientia]. inter sp[eci]es subalt[ern]as sunt plures essentialiter
specifice diversae, plures etiam solo n[umer]o. 1[us] p[ate]t in diff[eren]tia sensibili ut sic, et in
insensibili ut sic, quae inter se specifice, et essentialiter differunt, sic vegetabile, et n[on]
vegetabile, intellectuale, et n[on] intellectuale; ergo plures sunt essentialiter diversae;
item solo n[umer]o probo. in diff[eren]tia sensibili ergo, si dividatur in plures, ... quarum
1[us] sit abstractus a Petro, et Brunello; 2[us] a Joanne, et Bucephalo, et sic de aliis
dabunt plures diff[eren]tiae subalt[ern]ae solo distinctae n[umer]o; ergo ans pr[obatur]; quia quilibet sup[erius]
ex illis est praedicabile de pluribus sp[eci]e diversis, in quale quid, ut ostabit, si dicam
Petrus est sensibilis, Brunellus est sensibilis, et sic de aliis. Quod autem n[on] distingua[n]tur
sp[eci]e illi sensus, demonstrat; quia sensile, quod praedicat[ur] de Petro, et Brunello n[on] est
diversum ab illo, quod praedicat[ur] de Joanne, et Bucephalo, quandoquidem conveniunt, et habent ...
in eadem r[ati]one, aliter n[on] constituerent unam rat[ionem] eorum sensibilis abstractam ab omnibus
sensibilibus; n[ec] alia r[ati]one ostendi possit plures diff[eren]tiae subalt[ern]ae solo n[umer]o diversae in
unaquaq[ue] sp[eci]e diff[eren]tia subalt[ern]a.

Sit 3ª sc[ientia]. omnes, et singulae diff[eren]tiae infimae differunt sp[eci]e
ab omnibus, et singulis diff[eren]tiis subalt[ern]is, neq[ue] ulla infima est solo n[umer]o distincta a
subalt[ern]a, s[ive] e[ti]a[m] ... Huius sc[ientiae] r[ati]o, ni fallor, efficax est. omnes, et singulae diff[eren]tiae infimae
essentiales distinguunt essentialiter sp[eci]es infimas a subalternis tam totas, quod in sua essentia
important sp[eci]es subalt[ern]as; sed sp[eci]es subalt[ern]ae important in sua essentia diff[eren]tias subalt[ern]as;

oes, et singulae diffrae infimae distinguunt essaliter speies infimas a diffris subalt^is; ... ipsa diffra infima ss essaliter diversa a diffris subalt^is. hac ult^a coa per; q^a ... ut spes infimae ... aliter differant a diffris subalt^is per diffras infimas, ... diffra infima essaliter differant a subalt^is; atqui per diffras infimas differunt essaliter ... a diffris subalt^is; ...

Discursus ... hoc pacto, si diffra infima, et subalt^a ... essaliter, ... essaliter idem, ut ex tris ostat; (essaliter idem, inquam, ...) ... infima diffra ... diffra infima; ... coa; q^a ... essaliter diffra subalt^a; ... subalt^a diffra ... neqs ... diffra infima totaliter; ... diffra infima ... infima. ... si diffra subalt^a ... distingueret essaliter a diffra infima, ... diffra subalt^a ... diffra infima, ... diffrae infimae clauderent in subalternis, qd ... minus absurdum, quam admittere spes infimas clausas in ... essaliter speciem subalt^am, ... qd ex hoc absurdo ... aliud inferre, nimirum ... illis ... fore essaliter diffras infimas, de qq ... essaliter subalt^a ... ostendo; quotties de aliquibus ... aliqua ... coir; de ijsdem ... illud, qd claudit essaliter ... illa ...; ... in ... diffrae subalt^a clauderent essaliter diffras infimas; ... et hinc ulterius deducam de equo, leone, et cervo ... fore essaliter rale; q^a ... de essa sensilis; et sensile de essa equi, leonis, et aliorum; immo et ... distingueret essaliter ab equo, et leone; q^a ab illis ... differt ... alis, ut admittunt oes; neqs per rale, ut ...; q^a in hoc eventu rale eet ... de ... essali equi, et leonis.

Nec solves argum, si dicas ... asserari, qd oes diffrae subalt^a sint eiusdem spei ... diffris ... infimis, sd qd aliqua ... aliqq; ..., inquam, solves; q^a argm ... efficax ..., ... hoc effugium, sd accipio illam diffram subalt^am, quam ais ee eiusdem spei, et essa ... diffra infima. v.g. A. et argor sic; ... essalis illius diffrae subalt^a inveniri pote ... diffra infima ..., ... distinguit essaliter ... diffra A; toa ... ; q^a ea distinguit essaliter, quam essa posset inveniri separata. ... ostendo; q^a ... integras essalis diffra subalt^a reperiri potest in pluribus spe differentibus, et de illis essaliter ..., sd in illis spe differentibus

inveniri nō pote differa infima A, neqʒ de illo grari; ergo inveniri pote sceptis essaliter differa subalt.ª absqʒ differa infima A.

Ostr: q. si differa infima A eet idē essaliter illa subalt.ª, differa infima eet de essa differa subalt.ª a te assignata, ..., ergo et ee de essa illius gnis, cui ē essaliter illa differa subalt.ª Cōa ... quoties duo ss idē essaliter cui ē unū essale, ē et aliud, ... absurdū ... aliud; spēs infima eet de essa subalt.ª; monstrat, illa spēs infima ... per differā infimā A, eet idē essaliter. c' illo g.ne ... per differā ... de qua nunc loquimur, quidē illud clauderet ... sd aliunde ... idē essaliter c' illo gne differa infima; q. nihil eet in spē illa infima, ... posset differre essaliter a gne in se clauso, seu spē subalt.ª, c' spēs infima nihil claudat pter grs illud, et differā infimā A.

Obit. Pr. ... in nova edit.ª ... 6. ... differa infima, et subalt.ª spē differrent, eent sex grabilia, c' tn quinqʒ ... sint xª coē, et vª sent.ª, ... aliud Caiet.us male senserit, ... specifica dist.º inter differā infimā, et subalt.ª. ... maior; q.ª differea ... 1.ª a 2.º grabili; q.ª, ... utrumqʒ prat in qd, alterū tn prat de pluribus solo nº diversis; alterū de pluribus spē distinctis; sd subalt.ª differa prat de pluribus spē diversis, infima vº de pluribus solo nº distinctis; ergo pertinebunt ad diversa grabilia.

Alij aliter ... ; ego nego ans; ... distinguo mai. ... id so', nego mai.; ... id, et q.ª unū tanquā tota induerū essa, ... alterū, ... mai. Differa autē subalt.ª, et infima prant eodē mō, ... tanquā pars essæ, et in quale qd, quāv altera de pluribus spē distinctis, alta de solo nº distinctis; itaqʒ nō so' distincta ss grabilia ... dist. essaliter inter se, nec ... dist. differarū inter se, ... plurima eant grabilia, c' intra 1.ª sint plurima gna essaliter diversa; intra 2.ª plures spēs, et sic de alijs; nec so' q.ª respiciunt diversos ... , qd videre ē in gne infimo

et superiori; sed ex eo qd ultra diversit. tročų beant diversų mų praedi in
qd, aut quale, ut tota essa, l ut pars. 1ų prabile diversų e a 2°. q gna
prant de pluribus spē diversis ut pars essa; 2ų n°, q spes de pluribus
solo n° distinctis ut tota essa; e autų diffra infima, et subalt n differant
in mō praedi; q utraqs prat in quale qd, neqs in eo qd una, ut tota essa
, altera ut pars, qquidų utraqs prat ut pars, n stituant diversa prabilia
et respiciant tros spe diversos, et in se sint essaliter diversa, et quidų qpr
... n stituunt plura prabilia spēs subalt, quis inferior distinguatur
essaliter a superiori, et hac de pluribus spebus pret, de qq nequit prari
inferior.

Obiet quis 2°. diffra infima, et subalt n differunt essaliter
in gm diffra ss; q differunt solo n°, ans pr q discrimen diffrarų e
accipiendų ex mō praedi, et ex eo qd dicant, l. n dicant ut tota essa, sed
... subalt, quą infima prant eodų pacto in quale qd, et tanquą pars
essa; q n differunt essaliter in gm diffra ss. R. dist. ans; nam si
parla in gm reduplicet abstract, aut prabilit, qq stituunt fraliter diffra
ules, aut prabiles, cedendų e ans; si v° reduplicet mā diffrarų, q e mate
abstract, neg e ans. Ad pbat reo etų accipiendų diversit ex eo, qd pret
una diffra ut talis pars essa, et n alia, et ideo attendenda e mā diffrae
q prat, et e mate abstractionis, hoc autų essaliter distingui in diffra in-
fima, et subalt satis urgentų probavi. s. 4. quis sit trus diffra prabilis?

Sect. 4. Quis sit terminus differentiae pdicabilis?

In hac q.e et in alijs varij ss doctores, alij affirmantibus, quod sit spes, aut quod indua; alijs quod peculiares diffra, et non nomine etiam quod gris. Primum adhaerent plures recentiores, quos favent Avicena 1. ph. 1a c. antepenult. Tolet. c. 3. de diffra. Secundum Perera ... Scotus se adi... Dimb. hic. q. 2. a. 1. Detinit post multis. Hurt. edit. 2. ... 1. s. 2. Sedeño. lib. 3. q. 29. Complut. disp. 7. de diffra. q. 2 ... quos videri potuerunt. Oña, Isabellus. Didacus a Iesu. Tertiam sententiam ... expectat, nam sine illis refert a Complut, et Sedeño.

Primo agitari potest sine discrimine de diffra infima et subalt; caeterum de hac constabit ex dicendis de illa, in qua clarior ... et perceptibilior; ergo rogamus an rale. v. g. constituat probabile, et ule ... ad spem infima hominem, sed in ordine ad indua hos Petrum, Paulum, ... de his tris prari potest rale; sed etiam prari possit de gne infimo ... de partibus diffris specificis Petri, et Pauli, etiam discutiendum erit, an constituat diffra ulis, et probabilis in ordine ad hos tres.

Incipio ab hac alta diff., et dico. 1. diffra infima rale constituit prabilis, prate spectante ad 5um prabile in ordine ad gns, aut peculiares specificas indiuorum diffras. quoad priorem ptem convincit hac ro sed. in ordine ad illum tres diffra constituit prabilis prate propria tertij prabilis, quo prari potest diffra in quale quid, sed de gnere ... prari nequit diffra infima in quale quid; ergo nequit constituit prabilis prat. tertij prabilis propria in ordine ad gns; minor ostendo; quia diffra infima rale non est de esse gnis, ... de oi illo diceret essentiam rale, sed quo diceret ...; ergo non potest prari de gne in quale quid.

Quoad posteriorem etiam pr. 2o. De specifica diffra Petri, et de ... specifica diffra non potest prari rale ut sic in quale quid tanquam ... ergo non constituit rale prabile prate propria 3ii prabilis in ordine ad diffras specificas

... in hac praedicatione hoc rationale (demonstrata differentia specifica Petri) est rationale ... (demonstrata differentia Pauli, est rationale; in qua praedicatur rationale ut sic ... de rationali Petri, et rationali Pauli. Dices de differentia infima hominis est totum ... in quibus praedicatur praedicatum tertij praedicabilis, sed non est totum ... huius, et ... sed totum actuale, quidem actu ex illis compositum ... (quod non constituit ... infima hominis in ordine ad hanc, et illam differentiam rationale praedicatur 3ij praedicabilis.

Dico 2d. differentia constituit praedicabilis praedicatum tertij praedicabilis in ordine ... Petrum, et Paulum etc. ratio huius est; quia in ordine ad illum ... constituit differentia ... praedicatur 3ij praedicabilis. ... potest praedicari in quale quid tanquam pars essentiae; sed ... praedicari potest rationale in quale quid tanquam pars essentiae, ut manifestum est; ... individua Petrum, et Paulum constituit differentia rationale praedicabilis praedicatum 3ij ... in hac 2a conclusione convenio cum dicta 2a sententia initio relata.

Restat tamen maior difficultas de ordine, et comparatione differentiae infimae ad speciem ... an in ordine ad hanc illa constituatur universalis, et praedicabilis praedicatum propria differentiae, ... 3ij praedicabilis. Sit nihilominus 3a conclusio. Differentia infima est praedicabilis praedicatum praedicabilis 3ij in ordine ad speciem infimam; v.g. rationale in ordine ad naturam humanam: convenio cum dicta ... sententia, et ratione probo. Species humana, ut condistincta ab individuis claudit in suo conceptu ... plures conceptus hominis realiter distinctos (ut alibi satis probavi) immo nihil aliud ... essentialiter, et in recto, quam collectio plurium conceptuum, sed in ordine ad hos conceptus constituit differentia infima rationale tam in ratione universalis, quam in ratione praedicabilis praedicatum 3ij praedicabilis: ergo in ordine ad speciem humanam. (idem de hinnibile in ordine ad speciem equinam) constituit differentia infima rationale tam universalis, quam praedicabilis praedicatum 3ij praedicabilis; minor probatur ... quia in ordine ad illa constituit aliquid universale, de quo cum veritate praedicatur, et in quibus plurificatur, sed de omnibus illis conceptibus hominis cum veritate praedicatur rationale ut sic, et in illis plurificatur; ergo: maior certa est, probatur minor; quia hae praedicationes verae sunt. Hic homo est rationalis, et ille homo est rationalis non demonstrando Petrum, aut Paulum, sed illorum ... conceptus, ergo cum nequeat idem numero rationale identificari duobus illis conceptibus hominis realiter

... , quibus ... plurificatis ... illas.

Quoad. 2am pars ... minor ... posita; ... specifico ... constituente ... se ipso formaliter tanquam ... rale in quale quid tanquam pars; ergo in ordine ad illos seorsum ... infima ratione praedicabilis praedicatione pertinenti ... praedicabilis ... ad ea constituit differentia praedicabilis tali praedicatione, de quibus praedicatur in quale quid ut ... monstrat in his praedicationibus. hic homo est rationalis, et ille homo est rationalis ... trando seorsum duos; et deinde; quia rationale est pars ... cuiuscumque ... non utcumque, sed ut differentia; ergo haec praedicabilis est de quolibet illorum ... tanquam differentia, et ad mutuum alteri ... ; ... autem differentiam praedicabile praedicatione ... dicta; ergo.

Confirmatur; quia impossibile est, quod praedicet differentia de specie ... amplitudine speciei in quale quid, sine eo, quod praedicet de pluribus realiter distinctis in quale quid, sed hoc constituit differentiam ulterius, et praedicabilem propria praedicatione 3ii praedicabilis ... praedicabilis sit differentia in quale quid de specie in tota sua amplitudine, in ordine ... specierum ample acceptam constituet ulterius differentia, et praedicabilis propria praedicatione differentiae ... ergo; quia ut praedicet differentia in quale quid de specie secundum totam amplitudinem, oportet, ut praedicet ea ratione de hac natura humana Petri, et de illa natura humana Ioannis, atque sic de ... sed impossibile est, ut de his in quale quid praedicet, quin de pluribus praedicet realiter distinctis in quale quid; ergo.

Probant aliqui 2o; quia nihil potest habere rationem alicuius praedicabilis comparatione inferiorum mediatorum, nisi habeat rationem eiusdem praedicationis comparatione inferiorum immediatorum, sed differentia habet rationem 3ii praedicabilis comparatione Petri, et Pauli mediate; ergo habet rationem eiusdem praedicabilis comparatione naturarum humanarum, quas immediate respicit et mediis quibus respicit individua: Haec vero nimis urgens ... eiusdem modi, nec contemnenda; si supponat differentia infimam praedicari mediate de individuis quod negat Hurtado, et iure, nam inter rationale, et hominem v. g. nihil mediat ...

prat' inmte ... diffs casu, quo unus bo abstraheret a Pro sceptus bois, et alius ... onne, et alius a Paulo, sicq3 c' pportione unusquisq3 de sceptu bois; ab uno abstraxit, praret rale, tunc illa prat^es erunt fales, et directa; q' spectarent ad aliqd ex quinq3 prabilibus, u' ad aliud nisi ad 3^m, q^a pravet in quale qd, i. tanqua sceptus esslis diffalis per mu detrantis gors ...

Tota hac doct^a summari pote q diffris subalt^is (naq de reliquis infimis satis iq ex una 2stat) accipio sensile q. e. et de illo afferio, qd nu gnis 2ntatiue n' 2stituit prabile, et diffra prat^e 3^i prabilis; q^a c' sensile n' sit de essa vegetivi ... pon de hoc sensile prari in quale qd, neq3 etz 2stituit prabile ... ordine ad peculiares diffras sensiles, q illar essa adaequate 2stituit, ... quo pars, qd opus erat ad prat^es pprie 3^i prabilis, ut de rali dicebar, 2stituit q diffra sensile prabile per ordine ad indiua speru infimaru, per ordine ad ipsas spes infimas, et etz per ordine ad spes subalt^s, quas 2stituit; vo e', q sa prat^es pertinent ad 3^m prabile Petrus e' sensilis, Brunellus e' sensilis, et itz ho. ho e' sensibilis, equus e' sensibilis, et tande hoc. hoc ale e' sensile, illud ale e' sensile ... demonstrans spetus infimas, sd sceptibus alr existenti in hoe, et equo; nam c' oes ha prat^s sint univoca, et in quale qd, narium e', pertineant ad 3^m prabile, max^e, c' prat dicat in unaquaq3 prat^e de pluribus realiter distinctis, ale n. existens in equo realiter distingr ab ali existenti in hoe; ho etz ab equo eode pacto a fortiori distingr, et potiori adhuc titulo Petrus a Brunello ... Sufficiunt hac q subalt^a ad infima diffras; rursus me 2verto, ut multaru pp^{ns} sensu discusso, ad qd prabile unaquaq3 pertineat, decernamus.

Et imprimis ha prat^{es}; diffra infima e' diffra infima; rale e' rale ad nullu prabile pprie spectant, ut neq3 ha. diffra e' diffra, diffra subalt^a e' diffra subalt^a, sensibile e' sensile, q^a c' sint synonymae, deficiunt a prat^e fali, qua pomulant prabilia, ha pertinent ad 3^m

prabile ... Prus ē vale; hoc ē vale: hic hoc ē vale, sive adverbium hic demonstret induum hunc cplet, sive co specificum scept peculiarem hoc sequentes pertinent ad 5m prabile. vale ē diffra, hæc diffra ē diffra: vale ē diffra; rō ē; qª vale ee gⁿraliter diffra dicta abstracte, et per ... denoat accidentale extricam; et ob eandem rōem 2ª pratio, qª per illud ... hum hæc diffra demonstrat qdam vale prabile de pluribus inquale ...; autem vali de pluribus prabili accidentale ē, qd sit gⁿraliter diffra ... prat: 3ª prop ita accipienda ē, ut n demonstret peculiare vale singul... qª illud co nequit ee diffra, et nequit ee de pluribus prabile; ... demonstrari vale cstans ex tribus, aut quatuor sceptibus vale ad ... assignari 5ª diversam n diffras prabiles, et ulas. S. 5. amplius explicat, solidat superior docª argtorum solut.

Sect. 5. Amplius explicat, et solidat superior docª argtorum solu...

Obit 1º. ula ē totum poale ad illa, in ordine ad q cstituitur ... ale, sd diffra n ē totum poale ru spei; ergo neqs ulis: ostendr minor; qª totum poale latius pt, quam inferiora, sd hoc tam latē pt, quam vale, et al, quam sensile; ergo neqs diffra infima in ordine ad spem infimam, neqs subaltª in ordine ad diffram spem subalt cstituit ulas.

Rx negª minim. ad pbª distinguo maiª. totum poale latius pt, quam inferiora divisive sumpta, cedo maiª; collectivè sumpta, nego maiª; ... siliter minª distinguo, sd hoc, ut sic sm quelibet sceptum hors divisive tam latē pt, quam vale, ut sic, nego minª ... hoc sm totam collectª sceptram

ex qq ɔsurgit hũa spẽs im tota sua amplit.ᵉ, tã late ẽt, quã vale ut sic, cedo minũ, et idẽ de alii; cæterũ hoc 2ᵘ ñ obstat rõi totius poalis, ut iã dico.

Totũ poale ɔparari pote. 1. ad inferiora divisive, 2. ad oĩa collective, de quibus prari pote, si 1ᵒ mõ accipiat, latius debet patere totũ poale; et hoc hẽt vale ut sic rõe cuiuscumqʒ sceptus hũi divisive sumpti; si 2ᵒ mõ accipiat, ñ debet latius patere totũ poale quã inferiora oĩa, et demonstro ɔ̃ adversarios in ipsorũ sentᵃ; nã afferunt vale ɔstitui ule per ordinẽ ad indua hũa; interrogo an latius pateat vale ut sic, quã oĩa hũa indua collective sumpta; nã si affirent, debent admittere vale se extendere ut totũ poale ad aliud ultra oĩa hũa indua, et hoc nequaquã ɔcedunt: si negent, ẽg iã vale ut totũ poale ñ latius ẽt, quã illa indua, rõe quorũ ẽ totũ poale. ẽt cõaᵃ ɡᵃ ẽ totũ poale rõe oĩũ induorũ, sẽ ñ latius ẽt, quã oĩa indua; ẽg: et in generali ita idẽ ostendi pote; nullũ totũ poale plus ẽt quã oĩa illa collective, de quibus prari pote; ẽg ut sit totũ poale, satis ẽ, si latius pateat, quã qlibet inferius divisive, neqʒ reqr, ɡ latius pateat, quã oĩa collectᵛᵉ.

Sic ẽo totũ poale ẽ rõe induorũ nã hũa, quia ñ plus pateat, quã oĩa hũa indua; ẽg et vale erit totũ poale rõe spẽi, ɡᵃ lt ñ patet latius, quã tota spẽs sim oẽ sua latitudinẽ, latius tñ ẽt, quã spẽs sim illius ɡᵗᵉˢ divisive; ex quibus pullulat argtũ ad hoc, quia si vale ɔstitueret ule per ordinẽ ad indua, eet totũ poale rõe oĩũ induorũ, de quibus prari pote in quale ɡᵈ; sẽ ñ ẽ totũ poale; ẽg: minor pr; ɡᵃ totũ poale debet latius patere, quã inferiora, sẽ vale ñ latius ẽt, quã oĩa indua inferiora, de quibus ẽ prabile; ẽg ñ ẽ totũ poale rõe illorũ, neqʒ in ordine ad illa ɔstituit ule. Debent ẽg recurrere ad meã solutᵉ, ɡ in se verissᵃ ẽ, nec adversarijs minus narria, quã mihi.

Obiĩ 2ᵒ ex Sedeño; si differa vale v.g. ɔstitueret ulis in ordine ad spẽ, per ordinẽ ad illã eet una in multis, sẽ hoc ɔstat

aperte ee. f^{t}, q^{a} in spe n' ss multa, sd una spe na.. Cfr. 1°

per ordinem ad spē. beret diffra ulit^s sufficienter, preciso oi alio, et …
relicta, maneret diffra c' ulit^e; hoc autem f^{t}e, c' ab individualibus …
proveniat pluralitas, at pinde, illis ablatis, n' maneret pluralitas in spe …
in ordine ad hanc diffra ulis, et plurificabit. Cfr. 2°, c' abstrahit …
ab hoc, n' abstrahit a pluribus, ergo neqß de pluribus prat, c' prat de hoc …

R., post ceffß mai^s, neg^do min^s; ad rom, quae …
assumptum, in spe. n. plura realiter distincta claudunt, ut ex toto …
constat. Et impole e' ee spē. formaliter talem, et probilem, quae n' claudat …
scepta plura, et in ordine ad illa plura potē diffra ut sic ostitui apta …
in multis, c' tn aliunde sit una precisionis unit^e. Hinc pt ad 1^{m} …
si n. per impole auferrent reliqua, solaqß maneret spes formaliter talis, …
diffra c' ulit^e in ordine ad illam; neqß n. indua caussant formaliter dist^{nem}
inter scepta hois, sd neg^o ident^{is}, quae tunc persisteret, etm deficientibus …
ultimis induatibus. 2°. Cfr^o n' e' efficacior; nego totm: abstrahit n. a pluri…
et de ijsdem prat, eq^a, ut dixi intra gremium spei hua claudunt plures scepta
peculiares hois inter se siles, et importantes essaliter rale; ergo ab his abstrahit
et de his prat infima diffra rale.

Obit. 3°. ad illa e' aliqua n' ulis, in quorum singulis …
multiplicat; sd rale n' multiplicat in hoc Plat^e, et Arile ergo: minor pr, q^{a} …
Plato, et Ariles n' ss tria ralia: addamus, si placet, qd iam in hac mea sent…
illud n' rale, qd e' in Socrate, eet diffra ulis; nam prarret de na specifica
Socratis, et de induo, in quo e'. Cfr. hac divisio. sensile aliud e' al. aliud
equus, aliud leo. vitiosa e'; sd ule recte dividit in p^{tes} illas, quas otinet
in poa; ergo indicium e', qd sensibile n' ostituit ule per ordinem ad spē. sub…
al

R. ocedendo mai^s. disting^do min^s, n' multiplicat illa mul-
tiplicit^e, nego min^s; n' multiplicat diversa multiplicit^e in quolibet ex ibi

assignatis, concedo minorem. Dico ergo quod valet ita multiplicari realiter in hoc conceptu communi Platonis, et Aristotelis, ut non detur alia multiplicatio realiter distincta ab hac, quae fiat in Platone, et Aristotele, sed illis coniceat, nam conceptus communis hominis Platonis, et Aristotelis resurgat ex duplici conceptu hominis realiter distincto in illis conceptibus particularis Platonis, et Aristotelis potest valere multiplicari; nam in illis invenit realem distinctionem: caeterum haec distinctio realis duorum conceptuum non sit alia in re, quam quae distinguit realiter Platonem ab Aristotele, inde est, quod multiplicatio differentia caussata in conceptibus hominis, non sit realiter alia a multiplicatione caussata in Aristotele, et Platone: quia non datur distinctio realis inter Platonem v. g. et hominem illius conceptum, quia valet praedicatur de utroque non continetur sufficienter ulla differentia in ordine ad illos, sed partialiter in ordine ad conceptum Platonis separatur alterius conceptus hominis, et partialiter in ordine ad Platonem separatur Aristoteles, quibus solutum manet illud, quod addebat; tunc enim non est valet differentia sufficienter ulla, sed partialiter in ordine ad naturam specificam Socratis, et ipse ... partialiter duplici realiter distincta, sed eadem respiciente immediate Platonem, et Platonis naturam.

Ad confirmationem transeat maior, sed minorem distinguo ulla recte dividitur in genera illa, quae continet in potentia, si debito modo fiat divisio, concedo minorem; si modo indebito, nego minorem; animal genus est, et ulla tamen vere species, quam vere individuorum, et nihilominus haec est divisio vitiosa. animal aliud homo, aliud Plato, aliud Brunellus. deberet ergo sic fieri in membra specifica solum, et in sola individua, non vero omnia absque discrimine; fiat sic divisio sensibilis in sua inferiora: sensibile aliud hoc animal, aliud illud animal et cetera monstrando non species infimas (in quas etiam poterat divisio fieri) sed conceptus peculiares aliis in illis existentes, et sic sensibile aliud equus, aliud homo: et denique sic sensibile aliud Plato, aliud Brunellus, quarum divisionum prima erit in conceptus genericos infra sensibile contentos; 2a in specificos; 3a in individuales: fac unam divisionem in ea omnia sine discrimine, et sine dubio peccabis; sic de erit vitiosa divisio hominis in omnia individua hominis ex una parte, et Platonem ex alia, quia Plato, et omnia individua hominis, sint genera contenta potaliter in hoc ... itaque debet debito modo

fieri divisio tm̄ p̄ potentiales, ne in divis. peccet.

Obit. 4. rale n̄ē totū potentiale rū h̄ōis, tam qd̄ ralis ē, n.q. qd̄ al ē; ḡ negās ē totū potentiale rū h̄ōis; cōa vr optima; q̄ si eet totū potentiale h̄ōis, deberet h̄ōi h̄ēre rū alicuius partis h̄ōis; anm̄ p̄r, q̄ n̄ ɔtinet in potentia ɔceptū ralis, sd potius actu, c̄ nihil aliud sit rale ut sic, ꝑ quā h̄r̄ et illi ralis, et rū h̄ōtū sit totū actuale: deinde n̄ē totū potentiale rū h̄ōis tm̄, qd al q̄ al latius p̄t, quā rale ut sic; ḡ rale ut sic n̄ē totū potentiale rū h̄ōis qd al ē, nisi ɔcedamus magis late patere ee p̄ potentiale, et ɔtinere late patenti. Adde, qd al rū h̄ōis, ē totū potentiale, n̄ tm̄ qd h̄ō al, in. potius ē totū actuale; ḡ tm̄ qd rale ē; ḡ rale n̄ potē vicissim ē potentiale rū alis, secus al latius pateret, quā rale, et ɔverso h̄ōi p̄ latius, quā al.

R̄x rale n̄ ee totū potentiale in potentiale qd rū h̄ōis tm̄ qd ralis ē, negās præcise tm̄ qd ale, sd tm̄ qd al rale ē collectiuē; nā ee totū potentiale h̄ōi pacto importat duo, et ɔstituere essā inferioris ipso, qd h̄ēre n̄ potē rū alis, c̄ h̄ōi n̄ ɔstituat essaliter per rale; importat h̄ōi, qd essā ad se partialiter ɔstitutā ɔtineat in pōa, et h̄et eā rū h̄ōis, n̄ præcise rū alis, c̄ huius essa n̄ sit ɔstituta a rali ut sic; ḡ qd rale ɔstituat essaliter h̄ōē, rōe sui h̄et; qd autē h̄ōi ɔstitutum n̄ sit ut totū actuale, h̄et rōe alis h̄ōē ɔstituentis, qd n̄ē de essā ralis, sd ɔtinet sub illo, et quis admittamus rale ut sic ee totū potentiale rū h̄ōis tm̄ qd al ē, (n̄ ita ut p̄ret rale de ali in potentiale qd) nihil aliud dictū redolens colligeret; q̄ rale ut sic latius pateret, quā quilibet ɔceptus alis in h̄ōe existentis, ac p̄inde rū oiū aliū divisiva, q̄ ɔficant h̄ōibus, ee posset totū potentiale, c̄ quo bene stat, ut al, qd se extendit n̄ so ad h̄ōēs, sd ad bruta, sit totū potentiale rū ralis rōe pluriū ɔceptuū alis ɔvenientiū prioribus; unde n̄ infert, qd magis late patens, ea rōe quia magis latē p̄t, ɔtineat in minus late patenti, c̄ ea rōe so

Sect. 6. V. diffra infima sit simplex, s. potius composita?

Ee simplicem qualibet infimam diffram n. so' probabile e', sed coïs sentª id tanquam verum defendit. ita Ruvius. c. 4. q. 5. et apud illum n.° 130 Fonseca; Albtus Magnus. Commentator. Alpharabius, Simplicius, Scotus, et D. Thos. Vallius 1. bic q.e 2. c. 9. Sedenis lib. 3. q. 34, apud quem Boëtius. Dimbus bic. q.e 2. a. 1. et apud illum Caiet.us Displicet in alijs bic probandi mus, propterea testant diffras infimas n. ee simplices, sed compositas, boc e' resultantes pluribus subalt.s, quarum qualibet in alijs ee possit, ois n.° collectio nunquam in alio possit ee. Placuit nonnullis recentioribus bic discursus forte desumptus ex Arile 2.° post.u c. 24. 7.° Met.ª textu 43. 1.° topicorum c. 3. ex Ammonio s. Porph.u Themistio. 2.° poster.u c. 20. Philopono, et alijs vetustis, quam sent.e probabilit.e n. carere docet Card. Toletus. 2. post.u c. 14.

Sentio. 1. posse ee diffras aliquas simplices; dico banc cu' autboribus. 1.ª sent.ª, st. n. utar eorum fundamento, sed boc. Diffra simplex illa e', q. in suo conceptu essali nullam importat univocam convenientiam (nam convenientia in conceptu transcendenti n. tollit simplicit.m sed totalem diffram) buiusmi autem possit aliqua; ergo ee possit diffra simplices; minor sola probe indiget. P. q.ª diffra infima, ut tales sint, n. petunt bere convenientiam univocam in suo conceptu specifico; ergo ee poterunt absque tali univoca convenientia plures diffra. Addo. et sit argti confirm.° nulla diffra infima e', qua sit Metaphysice composita, ergo,

ee pote, ac pinde oes debent ee simplices simpliciter, q̄ oppr. opositio Metaphysica.

... opositio Metaphysica requirit rone univocam ovenia ... n transcendat infimam differam, d. nullus e conceptus univocus ovenie, neqs ee pote; quisit de essa differa infima, et n illam transcendat; q̄ dari n pote ... met in conceptu essali infima differa; maior supponenda e potius, quam ... minus ostendo, q̄ aliquem concepm transcendere infimam differam nihil aliud e, q̄ ... in conceptu essali infima differa; q̄ nullus conceptus univocus ovenie dari pote ... de essa infima differa sit, et illam n transcendat, quod quidem impole e, q̄ ... sit de essa differa infima, et n claudat in illius essali conceptu. ... ee impole, qd ille conceptus ovenie sit univocus, c. de huius roe sit, ne. ... in ulta differa specifica

Cum hac simpliciter stare pote opositio absqs dubio intenta authoribus 2a senta, n qua ostet conceptibus n transcendentibus infimam differam, ... conceptu ss, d. q̄ surgat, ex pluribus praedicatis, quarum nulla aliam claudat, et infima ... claudat oes. declaro exo ab oibus fere probabiliter recepto; nra ma 1a sublunaris recipere pote fras substales, et accidentales; ss vo alia poles, quarum una so poss recipere fras substales, alia so accidentales, c. hr nra essaliter ovenit, c. 1a quidem per posse recipere fras substales; c. 2a per posse recipere accidales, differt tn ab hac per posse recipere fras substales, et ab illa accidentales; itaqs nra ma per illam duplicem rem sl sumptam sufficienter distingr spie ab illa duplici ma poli; q̄, lt. unus possit ee in una, et alius in alia, tn uterqs in nulla pote sl ee, neqs unus claudit essaliter in alio, lt. quilibet imbibat in differa nra ma conceptu; e q̄ oversia c. authoribus 1a senta, an ad hunc modum possit dari aliqua differa infima

Et censeo 1o posse dari huiusmi differas. 1. q̄ nulla relucet implicatio; deinde q̄a ut aliqua differa infima sit; so rego qd ab oibus aliis speciebus

[illegible] [illegible], neq3 in pluribus differentibus spe reperiri possit. sed tot
[illegible] differentia composita ex pluribus formalit., quarum singulae singulis speciebus convenirent,
[illegible] omnes sed alicui; ergo illa differentia infima erit in minori gradu, quia tota illa conceptuum collectio
in nulla alia specie esse potest, ut suppono, quamvis quilibet conceptus seorsim esse possit; ergo
per illam collect. species constituta differt essentialiter ab omnibus alijs speciebus, neq3 in illis esse
potest; tum adequatum conceptum diffalem. ulterius; ergo potest esse huiusmodi differentia infima:
[illegible]; quia si quis aliquam rationem id negaret, maxime quia nequit stare conceptus differentiae in-
fimae [illegible] compositionis, stare autem posse probatum est; ergo.

Dicitur in exemplo proposito de materia prima, in quo admittunt communiter
omnes illos respectus ad formas substantiales, et accidentales claudi essentialiter in conceptu specifico
ultimae differentiae materiae primae, quae primae convenit cum potentiis in ratione receptivi ut sic, et in subiecto;
ergo omnes illi respectus pertinent ad conceptum essentialem differentiae infimae materiae primae; sed ita pertinent,
ut per illorum collectionem materia prima specie differat a qualibet alia, et nullum aliud gradum
essentialem addat; ergo pertinent ad conceptum essentialem differentiae tanquam tota illius essentia; consequentia
[illegible] tenet; quia illud pertinet ad conceptum essentialem differentiae ultimae tanquam tota illius essentia, per
quod distinguitur essentialiter species infima a qualibet alia, sed nostra materia, quae est species infima,
distinguitur essentialiter a qualibet alia per collectionem illorum respectuum; ergo si collectio illorum respectuum
pertinet ad conceptum essentialem materiae primae, pertinebit quidem tanquam tota illius essentia ultima.
minor probatur; quia per illud gradum distinguitur nostra materia a qualibet alia, quod in nulla
alia esse potest, et est essentiale; sed collectio illorum respectuum in nulla alia materia esse potest,
et nostrae est essentialis; ergo: quod in nulla alia esse possit, probatur, quia licet alicui conveniat respectus
ad formas accidentales, alteri ad substantiales, alteri ad equinas, alteri ad humanas,
respectus tamen ad omnes nulli nisi nostrae competere potest.

Prop. 21. Homo per formam differt essentialiter a quolibet alio composito,
et tamen gradus, qui sunt in forma hominis, possunt inveniri seorsim in varijs rebus; ergo
sic differt; quia omnes illi gradus simul sumpti in nullo alio ente reperiri possunt; minor
probatur; nam forma essentialiter est principium vitae, qui gradus in formis plantarum reperitur:
est principium sentiendi, qui gradus reperitur in brutorum formis; est et principium intelligendi

ut hi gradus in singulo generi, [illegible] gradus, qui is in [illegible] hic. esse in variis rebus inveniri, [illegible] nullus gradus hic diversa differentia [illegible] oes gradus collective unam [illegible], qua [illegible] differentia essentialiter, [illegible] in nullo alio reperiri possit.

[illegible] 2. in ternario [illegible] que definitur ab Aristotele textu 17. numerus impar primus, ubi assignat [illegible] que ternarii [illegible] reliqua [illegible] differentia; nam per [illegible] non in alijs numeris invenit, [illegible] duplicem sceptrum ab illis differt, dico per duplicem aliud sceptrum, [illegible] non differt ab oibus [illegible] quod sit 1us numerus [illegible] per hoc quod sit impar, quidem binarius et 1us numerus [illegible] narius impar, differt [illegible] per utrumque [illegible] quod 1us numerus impar sit, soli [illegible] ternario numero. Horum enim unumquodque (ait Aristoteles) alia quidem imparibus insint, alterum vero, et dualitati; omnia autem nulli: et superius dixerat de [illegible] sficienda loquens: talia itaque accipienda [illegible] usque ad hoc, quousque [illegible] sumerint 1um; quorum unumquodque quidem in plus inerit, omnia vero non in plus [illegible] bis sonat Augustinus. Lib. 2. de ordine contra Academicos disputans.

[illegible] 2o nam bene stat aliquid esse id, per quod species ab aliis essentialiter differt, et tamen esse quod compositum, seu aggregatum ex pluribus, quorum nullum [illegible] ab oib. distinguant, distinguant tamen omnia; [illegible] bene poterit esse differentia compositum [illegible] ans [illegible]; nam hoc essentialiter differt a suis partibus physicis seorsim acceptis, [illegible] non per unicum sceptrum physicum simplicem; nam a materia differt per formam et unionem, forma per materiam, et unionem, et ab hac per formam, et materiam; [illegible] non differt ab oib. [illegible] orsim per eundem physicum sceptrum, sed per plures, et quidem si bene percipi[illegible] quod indivi[duum] distinguat ab aliis individuis per collect[ionem] [illegible], quarum quaelibet [illegible] in alio, oes tamen in nullo, cur non bene percipiet, quod species differat per coll[ectionem] sceptrum, quorum quilibet in alio; oes tamen in uno inveniri possit?

Petes, an sint [illegible] differentia simplices, non solum [illegible] oppositam positioni meae; sed etiam pluraliter sceptrum ea ratione, qua dicitur esse [illegible] praecedenti? [illegible] affirmative. neque enim ulla differentia est in [illegible] differentias admittenda

et re ipsa admittit color, ut n̄ra, ro ē q̄ra nec pote aliqua spēs infima [illegible] in [illegible] essa aliqd gradu, qd inveniri neque ē in alia spē; sed illud gradu [illegible] hujus spēi eet simplex diffra simpliciter opposita multitudini, qa pt minor; q̄a loquor de grado oio impartibili, et qd sit ultā finalitas nulli alteri [illegible]; ac simil ab oi alio spē essaliter secernens; maiz ostendo tu q̄a in hoc nulla repugnā ē; ac q̄a Deus differt ab oi ente creato per hoc gradu ultū ee a se. s. 7. ea diluo, q̄ adversarij obiiciunt.

Sect. 7. Ea diluo, quæ adversarij obiiciunt

Obiiciunt. 1. Dimbā quelibet spēs infima het certā essa, qua a ceteris spēbus sub eodē gne stentis, et ab alijs entibus separet; sd hec essa provenire n̄ pote nisi ab aliqua diffra simplici specifica; q̄ n̄ ē aliqua infima diffra sposita: pbant minz; q̄a diffra gnica n̄ efficiunt aliā essā a gne distinctā, q̄ ffrant; q̄a na gnica in spē ē stracta; sd diffra gnica etā siuncta n̄ strahunt nā ad spēē; q̄ n̄ ē admittenda diffra sposita, sd q̄libet erit simplex; Iꝯ. 2, q̄a diffra subaltā ss simplices; q̄ et infima.

R. neg. minorem, et eius pbs, si sermo sit de pluribus diffris sl sumptis; qdqd sit de unaquaqꝫ seorsim. Ad 1m ꝯs nego minorem; q̄a eo ipso, qd due diffra sficent inter se; ex illis, et ex gne resultat alia essa distincta ab ea, quæ so resultaret ex unica diffra, et eodē gne. Ad 2m ꝯs n̄ video, quo id adversarij pbent; video tn sine pbē tanquam certā supponi; ic tn illis in hoc n̄ sit maior fides adhibenda, quā in diffra infima sposita qd censeant n̄ repugnare diffras subaltā spositas, et huic intento facile possit. [illegible] facta accommodari, q̄ de sposita diffra infā polit. tradita ss.

Obit 2. P. Ruvius. Distinctio in rebus ... nisi radicaliter a forma, quemadmodum a materia ... sed una est forma, ... Quia et differentia ultima ab illa desumptae; contra: ... mensura essendi ... simplicitatis, et unitas et simplicitas ... nota est ... et simplicitatis, quae superiores, sed has nullus compositas asserimus. ...

Respondeo distinguo maiorem: ... a forma est, et materia, concedo maiorem: ... unde ergo potius colligens concedendo ... quae ... re simplici desumitur ... compositio ... sola forma desumi concedamus; distinguo minorem: una est forma, et simplex physice ... minorem, metaphysice nego minorem; itaque ... bene stat, quod simplex entitas physice, ... metaphysice, ita bene stat, quod ab ente physice simplici desumatur differentia compositio metaphysice. ... ut sit physice simplex, sufficit quod non constet partibus realiter distinctis; ... autem sit metaphysice composita solum requiritur duplex conceptus ratione distinctus; hoc autem compositio optima est ...

Ad confirmationem explico maiorem, nam si contendat, quod unitas hic ... minus perfectionis entitativae, ... fuerit maior, vel minor perfectio rei existentis ... per illam unitatem redditur una, verum asserit, ac proinde erit concedenda: si vero ... maiorem ... unitatis, vel simplicitatis, ... fuerit maior perfectio rei, cuius est unitas, non ... asserit generaliter, ac proinde erit neganda; quia homo perfectior est materia, et ... magis unus, et simplex, quam materia; includit enim compositionem materiae, et insuper addit aliam; in Deo autem verum est generaliter illam maiorem, quia crescit perfectio divina secundum omnem lineam perfectionis; in hoc autem non ita, neque in rebus creatis; unde saepe contingit, quod augeatur perfectio entitativa rei, et non simplicitas, aut unitas ... unitatis simplicis; et hinc patet ad ea, quae subijciuntur in confirmatione.

Obit 3. P. Vallius argumentum desumptum ex Fonseca. Quaelibet species infima habet aliquam peculiarem proprietatem, per quam distinguitur secundum ... a qualibet alia re, sed homo habet risibilitatem; ergo debet etiam habere simplicem differentiam, ex qua ...

cōprietas oriatur; probo cons., quia sic cōprietas alijs posset cōvenire, sicut, et diffª cm̄ qualibet cōceptū effect., unde talis cōprietas nascit. Cōfirmat. Sedeño; quia spēs verè ut sūt numeri ēē (q. n. cōstant diffris cōplexis, secus n. eent sūt numeri, cū hi sint indivisibiles, illae eent divisiles et cōposite.

Rx. ans. cōcedendo P. Vallio, et nego cons.; quia illa cōprietas oriri potest ab oībus illis diffris. sl sumptis, ex quibus cōponit diffra infima, sed n. posset oriri a qualibet seorsim, sicut n. ab intu sine spē impressa, neqꝫ ab hac sine intu generat. intellectio; generat. [illegible] sl. Ad prob., nego [illegible]; quia illa cōprietas n. oriat a quolibet cōceptu seorsim, sed ab oīb. sl, et oēs s. nequeant alijs cōvenire, male colligit illa cōprietas futura alijs cōs.; quia cōceptus divisim cōes ss. Ad cōf. nego cons., cū ex n.º ternario sē s. probaverim: ad illud ōī alteri.. .s. nros ēē indivisibiles, vz. hēt de indivisibilit. in plures spēs eiusdē rōis, nā negari n. potest posse n.s dividi in alios n.os diversae rōis; quinarius .n. indivisibilis ē in plures quinarios, divisiles tn̄ in binariū, et ternariū; recole, quae dixi de unit. formali nāe ulis

Obiiciunt .4. rōes; diffra infima ē, per quā spēs differt ab alijs oībus; ergo impole ē illā diffrā ēē cōpositā ex pluribus formalitatibus, quarum singula reperiant in alijs; cōa prōr, quia si sō includeret plures formalit., quarū singula eent rō cōis, iā n. eet ultima rō, per quā spēs cōstituta differret ab oībus alijs; sed potius per illā, cū oībus cōvenirent. Cōfirmat. quia diffrae infimae differunt se totis, sed si n. eent simplices n. differrent se totis; ergo asserendū ē oēs ēē simplices.

Huic argto cōcedo ans., et nego cons. cū prob.; quia sicut per cōceptus singulos divisive, et seorsim ab alijs acceptos cōveniret cū reliquis, per oēs tn̄ sl n. cōveniret, sed potius differret, ut saepe repetitū ē. Ad cōf., si cōtendat quod nil sit in diffra, quod n. differat ab alia, falsū asserit in forte oīum sent.; quia supprema gnā praedicamentalia se totis differunt, et tn̄ claudunt essaliter rōē. cōē entis, dicunt se totis differre, quia gnā n. cōveniunt univoce in cōceptu

essali, sed so' transcendentali, et differunt per sceptz peculiares
qd etz posst in diffra ɔposita ɔcedere, q̃ n' ɔvenit e' aliqua alia in
n' transcendenti ipsa diffra ɔpositz; ini' differt a quolibet per propr
sceptui ɔvenia; qd propz e' ppriz et essale diffra ɔpositæ; ...
admitenda e' maior ɔfirmationis, et minor negda.

Obiis ego. 5°. nihil e' in illa diffra, qd n' sit alijs
q̃ illa diffra n' e' ppria illius spi, quez ɔstituit: cōa pt; q̃a illa diffra
et n' pote' ppriete diffra specificæ, quæ nihil het in suo scepru essali,
alijs coe. ans pr; q̃a ini illa diffra nihil e' pter sceptus peculiares in
spebus reperitos, sed oes sceptus peculiares in alijs spebus reperti ss
nihil e' in illa diffra, qd n' sit alijs coe; q̃ n' e' diffra infima. Resp
ans: e' n. in illa diffra tota aggregatio illorz sceptuz, q̃ aggregatio
alijs cois, quis quilibet sceptus divisim sit cois; per q̃ ɔstat ad
pter sceptus illos divisim sumptos, e' in illa diffra collectio illorz
sl nulli alteri coicabiles. S.° 8. v. gns, et diffra subalta includant essaliter
diffra infima?

Sect. 8. V. gns, et diffra subalt includant essaliter in diffra infima

Pars negva coissa e', ez recipiunt Ariles. S. Thas. Avicena. Ferrara.
Nighus. Sonzinas, Scotus. Capreolus. Tolenus, Mercatus. Fonseca, quos
refert, et sequitur Ruvius., pluresqz addunt ɔplure, Dizzalciani. Disp. 7.
4. n°. 4. Oppositz defendunt Iustinianus referendus. s. sequenti.
sit, et exercitis ɔtra Sonzinas, quis nega ɔpositam tueat', favent. Thom
2. post. c. 12. Albertus, et Boëtius, nec essiteus desiderant' roes,
nihilominus c' dist. gradu, et triplici n' divisio ɔversia. 1a. n' oia gna, et diffra

superiores clauduntur in differentiis infimis, a quibus limitantur: Informatur haec secundo communi sententia, potestque probari 1. nam oppositum duplex 1um probabile extinguit; nam si genera clauduntur in differentiis infimis, iam non praedicantur univoce, sed transcendentaliter; imbibi enim in differentias infimas est illas transcendere; et transcendentia excludit univocationem; si univoce non praedicantur, non erunt genera, quia praedicari in quid de pluribus specie differentibus transcendentaliter non sufficit ad rationem generis, ut constat in ratione communi entis, quod totum hoc habet, et genus non est. Ex quo ulterius deducitur infimas species destruendas, et cum illis 2um probabile; nam species infimae consistere nequeunt absque genere; si ergo inclusio generis in differentiis infimis destruit genera, et 1um probabile, etiam destruit species, et 2um.

Sequitur et aliud absurdum contrarium sententiae, nimirum omnem compositionem metaphysicam omnino esse, et imaginatam. probatur, quia compositio metaphysica fit ex genere, et differentia, 1. ex genere transcendenti, et differentia; ergo posita inclusione generis, et superiorum differentiarum nulla restat metaphysica compositio, sed mera illius imaginatio. quod si dicas posse fieri metaphysicam compositionem ex rationibus transcendentibus, et differentiis infimis, transferam te ad Deum, et ibi cogaris admittere metaphysicam compositionem; quia ibi datur ratio superior transcendens, et infima differentia; nec iam erit effugium, et refugium transcendentia, quia per te hoc non impedit metaphysicam compositionem; unde concedes Deum esse metaphysice compositum, quod maius absurdum censeo, quam omnem metaphysicam compositionem destruere.

Infertur 1. quia differentia infima non potest esse tota essentia infimae speciei; ergo nequit esse verum, quod genera, et subalternae differentiae claudantur in differentia infima. consequentia constat, nam si in differentia includuntur genera, et subalternae differentiae. De essentia differentiae infimae erunt illa omnia; ergo totum illud esset essentia differentiae, et nihil esset quod non afferret ab ipsa differentia. Consequentia antecedens ostenditur; quia de ratione differentiae infimae est, quod sit pars speciei infimae; praedicatur enim in quale quid tanquam pars; quod si non praedicaretur ut pars, sed ut tota essentia de pluribus differentibus solo numero, rueret tertium praedicabile, ubi definiuntur differentiae per hoc, quod sint praedicabiles de pluribus numero diversis tanquam pars essentiae. Infertur 2um, quia in specie infima omnis afferret genus; nam poneretur per se, et rursus clausum in differentia infima,

differentiasque ipsius ridibilis, ut si hominem definires. Ad 2.^m ad rationem

Ex his deduco 2.^a conclusio. nulla differentia infima includit suum genus infimum, neque differentiam subalternam constitutivam illius. Quoad priorem probatur, quia differentia infima componit metaphysice speciem cum suo genere infimo; sed nulla infima potest speciem metaphysice componere cum genere, quod includit; ergo nulla infima differentia includit suum genus infimum. Minor probatur, nam [illegible] communi glosa [illegible] differentia infima potest metaphysice componere cum [illegible] transcendenti, sed genus in [illegible] inclusum esset ratio transcendens; ergo. Confirmatur 1. quia genus illud infimum non esset amplius [illegible] ostendo: quia iam non esset genus, de cuius ratione est, ut nulla differentia transcendat, cum componit speciem; ergo non esset genus infimum illius differentiae. ~

Confirmatur deinde 2., quia iam differentia infima clauderet essentialiter superiora genere infimo, et consequenter non essent rationes univocae, sed transcendentes. Ratio huius est, quia quidquid clauditur essentialiter in aliquo subiecto, clauditur etiam essentialiter in illo, quod claudit essentialiter tale subiectum; sed in genere infimo clauduntur essentialiter omnia superiora; ergo si differentia infima clauderet essentialiter genus infimum, clauderet essentialiter omnia superiora in illo imbibita, neque ob alium titulum clauduntur omnia superiora in specie infima; unde non solum non componeret metaphysice cum infimo genere, sed neque cum subalternis; nec aliquid novum afferret per omnia genera superiora, quod non afferret per sola differentiam infimam. Haec absurda sunt.

Quoad posteriorem partem conclusio probatur, si rationale e.g. includeret essentialiter differentiam subalternam constitutivam animalis, scilicet sensibile; animal non esset genus rationis hominis. Probatur, quia ut aliqua ratio sit genus rationis hominis, necessarium est, ne claudatur essentialiter differentia illius in differentia infima hominis; ergo si sensibile clauderet essentialiter in rationali, animal non esset genus rationis hominis, posset tamen esse genus rationis alterius speciei infimae, si in illius specifica differentia non imbiberet sensibile, nec vegetativum, ex quibus resultat animal. Praeterea confirmatur, quia his afferret sensibile ab homine, ut in simili tactum est.

3.^a conclusio. differentia opposita, de quibus sermo est praecedenti, claudere possunt essentialiter

aliquas differas subalt.as tota huius r.is probatio consistit in recta illius declarat.e, sua ostendat cohaerentia c.' superioribus. dixi posse coponi infimam differam ex pluribus subalt.is, et probavi huiusmi differas claudendas nario in differa illa infima quas coponebant: c.' hoc bene stat. qd haec differa coposita n.' includat differas subalt.as illius gnis constitutivas, c.' quo efficit coposit.e metaph.ca differa coposita. Hoc explicandi gra exo ma 1.a dant plures ma 1.a poles, quarum una e.' receptiva fora leonis tm, alia fora equi tm, alia fore hois tm, et sic de alijs, nra vo potest recipere oes ad oes has mas gns e.' 1.a subtr receptivum forarum substaliu; qd gns coalescit ex 1o subto ut sic, et ex differa subalt., quae detrat ad foras substales; hoc gns detrat per alias differas subalternas ab una ad receptivum forarum substalium leonis; ab alia ad receptivum foras substalium hois, etta. colligit nra ma has oes in unam, et c.' receptivo ut sic forarum substalium coponit unum receptivum oium forarum substalium: at aliae mae aliter detrant illas differas subalt.as, et gna, quae coponunt, ad spes infimas; nam una detrat receptivum leonis ad huiusmi foras tm; alia receptivum forae hois ad fora hois tm, unde dy tm coponit c.' hoc gne receptivum forae leonis hanc infimam spem. receptivum forae leonis tm; et sic de alijs. caeterum ma nra differa n.' coponit spem c.' hoc gne. receptivum forae leonis; qa claudit essaliter eius differas constitutivas, q subalt.a e.' rei alterius mae, sed c.' receptivo ut sic forarum substalium; qa neqz illud, neqz illius differas subalt.s claudit, sed illis ificat. nec ullum inconveniens e.', qd receptivum forae leonis sit gns rei receptivi forae leonis tm, et qd n.' sit rei nrae mae, qa huius differam transcendit differa subalt. receptivi forae leonis; n.' vo transcendit infimam differam receptivi forae leonis tm; et idem dixero de alijs receptivis forae equi, forae bois, etta. Favet plurimum huic doct.a Mr Zumel. 1. p. q. 13. a. 5. S.t Tho. q. sua 1.a ar.a 4, ubi concedit rom com entis rem aliquorum entium inferiorum ee univocam, rem aliorum ee analogam.

Solum hic restabat investigare, an differae subalt.ae gna, spes, aut differae infimae claudant in singularitatibus ultimis; qa tn ex dictis e.' facile

dat intelligi, q^d in hac diff^a tenendũ sit, n^o multa ↄperiũ, s^d praecisè certmũ nihil eiũ claudi essaliter in singularitatibus. Sed hac resolutioni fulcimento ea oia, q^e q^e 1^a se^e excogitata ss. recole. S^o 9. argta solvunt^r

Sect. 9.

Argta solvunt^r satis difficilia

Obiic. 1. Pr Hurt^o q̄ ↄtraria sent.; n^o pote^l ↄcipi rugibile essaliter, q^n essaliter ↄcipiat^r sensile; s^d rugibile e^l diffra ult^a Leonis, et sensibile subalt^a; n^o pote^l diffra ult^a ↄcipi, q^n ↄcipiat^r essaliter subalt^a; ℓg de ↄceptu essali diffra e^l ↄceptus essalis diffra subalt^a: minor primi sylli., et hac ult^a coa certa. Ostendi^r maior: nihil aliud e^l essaliter rugibile nisi priũ oper^s Leonis, et nihil aliud, sensibile, nisi priũ sensationis: s^d n^o pote^l ↄcipi priũ oper^s Leonis, q^n essaliter ↄcipiat^r priũ sensationis; ℓg n^o pote^l ↄcipi essaliter rugibile, q^n ↄcipiat^r essaliter sensibile. Id^q argtũ ↄfici pote^l q̄ reliquis diffris superiorib^s vel inferiorib^s; ℓg oes includunt^r in diffris infimis. Hoc argtũ efficax e^l.

S^d distinguo mai.^m n^o pote^l ↄcipi rugibile essaliter, q^n ↄcipiat^r sensile tanquã q^d a rugibili ↄnotatũ, omitto mai.^m, tanquã partẽ essalẽ ↄstitutivũ rugibilis, nego mai.^m: ad p^b.^m bene distinguit mai.^m nr^i Hurt^o. nihil aliud rugibile nisi priũ operationis leoninae s^m totã roẽ essalẽ illius, negat mai.^m s^m partialẽ, et ult.^m illius diffrã, per quã ↄstituit^r in ee leonina, ↄcedit, ita^q operatio leonina duo importat, quorũ neutrũ e^l de q^ddditativo ↄceptu alterius, importat sensat.^m ut sic, et talẽ sensat.^m propriã Leonis: illius 1ª sensationis n^o e^l essaliter priũ rugibile; e^l tn̄ 2^a; q^a ad roẽ coẽ sensationis ut sic destinat^r diffra subalt^a sensile; q^d autẽ rugibile nequeat intelligi ut tale absq^s sensili, n^o arguit

relus effalr huius in illo, qua relativa, ut tale nequit intelligi absque tro, cum tri tris non sit de essali scepta relativi; et actus intus ut repræsentatio obti intelligi nequit sine eo, quod cognoscat obtum; hoc autem non est de scepta essali illius.

Instabis, actio leonina est formaliter sensatio; ergo ab eodem principio, a quo habet esse actus leonina, habet etiam esse sensatus; sed actio leonis habet esse actus leonina a rugibili formaliter; ergo ab eodem habet esse sensatus; ergo rugibile formaliter est sensatus principium, et formaliter sensile. Rx intactum omittendo 1um enthymema distinguendo consequens secundi. habet a rugibili esse actus leonina, sub, quod est sensatio, nego consequens; sub quod est talis sensatio leonis, concedo consequens; rugibile non constituit operationem leoninam, sed [illegible] sensationis, non sub differentia, qua detrahitur ad leoninam. [illegible]

Obiic. 2i. Vincentius Iustinianus, qui sibi [illegible] instas c. opposita tuetur sententia: rationale v. g. est formaliter, et essaliter ens; ergo est substantia, vel accidens; non accidens; ergo substantia: deinde, si est substantia, ergo vel corporea, vel spiritualis, non spiritualis; ergo corporea: ergo vel animata, vel inanimata; non inanimata; ergo animata: quod si animata; ergo, vel sensilis, vel insensilis: non insensilis; ergo sensilis; ergo rationale essaliter claudit omnes subalternas differentias generum superiorum. Afferi a Pe P. Hurtado in favorem huius sententiae. Rugibile formaliter est principium actionis vitalis formaliter; quia est principium rugiendi (rugitus autem est operatio vitalis) ergo est rugibile formaliter principium vitale; esse autem principium vitale est differentia subalterna; ergo hac claudit essaliter in rugibili: et sane percipi nequit huius operationis principium sit rugibile, si operationis vitalis non est principium.

Obiectio hac plures vexavit Recentiores, [illegible] communiter, ut aliquid vere videantur, dixerunt esse duplicem rationem corporis incompleti, duplicem completam duplicem etiam rationem sensilis incompleti etc., alteram, quæ est differentia subalterna, alteram, quæ est transcendens, et hanc 2am dicunt imbibi in differentiis, non illam: pulchra solutio! rogo, quo fundamento hanc partitionem sensilis incompleti fecerint, et tribuunt, quia argumentum convincit in differentia claudi sensile animatum etc.; et non est concedendum

qd claudat diffra subalta: vení sane sc; neq adversarij ostendunt illud sensile ee diffraz subaltz, qd claudr in diffra infima, nec ptr ee aliud n transcendens, qd sit diffra subalta, qdqd tn sit de hiis aut contra quos n pauca habebant.

Reo rale ee cons substale essaliter. Ad illud, qd addit l. corporea subst; l. squalis distinguo, corporea sm roez coez corporis, nego, roez diffalez specificaz, ccedo. Corpus specificuz duo importat, et roez generam corporis coez pluribus spē diversis, et roez diffalez infimaz, roez cuius ad corpus ut sic ad tale corpus specificuz hois: rale q. ne essaliter tale sic; qa illud n includit in suo scepu, e tn essaliter tale corpus sm diffrale specificuz; siliter rale e essaliter animatz, et sensile, n sm quod important sensibile, et animatz, sd sm diffrale specificuz huius sensibilis et animati. s. hois; ideoqz neqz claudit roez univocaz sensibilis essaliter, neqz transcendentez aliquaz coez, sd dr essaliter sensile; qa e prius sm diffrale infimuz sensationis huiz, qd n e coe, sd oio diffrale. Vel hoc pt ad 3m. rugibile essaliter e prius actionis vitalis sm sceptz diffrale specificuz vitae, n sm sceptz coez: hoc autez n sufficit ad vitale, qd e diffra subalta, sd illud; n q. claudit spez, et diffraz subalternas rale

Obiat 3. qdqd prat accidentaliter de aliquo subto, prat etz accidentaliter de oi illo, de quo prat essaliter tale subtz; sd de hoc subto rale prant accidaliter gnā al, vivens, corpus, et reliqua, et siliter diffrae subalta sensibile, vitale, corporeum; q. hac oia prant etz accidentaliter de oi illo, de quo prat essaliter rale; sd de hoc prat essaliter rale; q et de hoc prabunt accidentaliter illa gnā, et diffrae subalta

Rx distdo maiz, si illud, qd prat accidaliter de subto, eo solo titulo et n alio prat de illo, de quo prat essaliter subtz, ccedo maiz; si n so eo titulo, sd etz alio prat; nego maiz; itaqz. Et de subto hoc

vale. prent accidentaliter, qt distingr' cridede ab essali genz, et diffra superiores, n in prant accidentaliter de hoc, q n so' prant de hoc q prant de vali, sed q ss partialia stitutiva essalia hoc, et inde l, qd essaliter de hoc n' beant ex eo qd prent de vali; bent tn q ss aliqd de pria essalia hois.

Obiicient 4. vorge q sed si diffra infima sposita clauderet essaliter diffras, aliquas subalt, clauderet et gnu, quorz stitutiva ss illa diffra, sed a me n' admittit 2a q tenere negare l. maig: h q impsle e, qd de alicuius essa sit sensile, de cuius essa n sit al. et deinde sfrant, q sit id, qd n e essaliter ho n potel ee essaliter vale; ita qd n e essaliter al, n potel ee essaliter sensile.

Rx disting mai. clauderet et gna adequate sm scept mi, nego mai; inadequate vue diffra, sedo maiz: siliter sbatia distingr; impsle e, qd de alicuius essa sit sensibile, de cuius essa n sit al sm adequatu scept, nego; sm inadequat diffrale sedo, et quide vale realiter ificat e sensili; accipe siunct ex utroqs, et de essa illius siuncti erit sensibile, c tn al n sit de essa talis siuncti. siliter de ipsius sensibilis essa e ipsu sensile, nihil n magis essale alicui, qu sfria essa, q al n sit de essa sensibilis, n erit vz, qd de illius essa debet ee al, de cuius essa fuerit sensile. idq dixero ad Sfr. vale sibi e essale, et nihilominus ho n e de essa valis; q n qdqd n e ho essaliter, nequit ee essaliter vale

Hee ss difficiliora, q sa scadentz doct obijci solent; alia, q Sonzinas obit ex diffra simpliciter, et acte puro, et q petunt ex nonnullis syllo, futilia mihi visa ss, ac proinde ab hoc loco amandavi.

Qº XVI

D PROPRIO. I

PRÆBILI

Sº I.

NOTIO PROPRII ET MVLTIPLEX ILLIVS PARTITIO

Propriu si vim nois expendas, id signat, qd alicui ita est peculiare ut alteri ɔvenire nequeat; docuit Phus. 1. top. c. 4. docens, nemo proprium alicui dicit, qd alteri ɔvenire potē: solet autē proprium in quatuor secari membra subta. 1ª. qd ɔvenit soli, sed n oi. 2ª. Qd ɔvenit oi, sed n soli

3.[um] qd ɔvenit õi soli, sd n̄ semper. 4.[um] Qd ɔvenit õi soli, et semper. Hac partitio desumpta ẽ ex Porphyrio hic, ex S Dam. in sua D.[a] c. 6. et ex Phbo 1. topicorum. c. 4. Sẽ hic obscurioribus utatur verbis; nihilominus explicanda ẽ divisio. 1.[m] membrum vocari solet pprium 1.º mõ; et tunc dat, c aliqua pprietas spei ɔvenit, sd n̄ õibus ipsi individuis, ut ẽẽ gbū; ẽẽ quippe gbū pprium hoīs ẽ; sd n̄ omnibus hoībus; ideoqȝ n̄ ɔvenit õi individuo huius nãe. 2.[m] membrum, seu pprium 2.º mõ, dat, qñ pprietas ɔvenit oĩb spei individuis, sd n̄ illis sõ, sẽ aliquibus etiam alterius spei; ut ẽẽ bipedem; ɔvenit quidem õibus individuis nãe hũe, caeterum n̄ sõ, nam avibus etiam id coẽ est. Pprium 3.º mõ dat, qñ sõ ɔvenit oĩbus unius spei individuis, n̄ quidem qđ õi tpre, sd certo quodam, et determinato, ut canescere sõ oĩbus individuis nãe hũe ɔpetit, sd in senectute, n̄ in iuventute; nisi per accidens. Pprium 4.º mõ strictissime ẽ, qđ oĩbus individuis spei ɔvenit, et nulli alteri, nec utcumqȝ, sd semper, ut ẽẽ visibilem hoĩ ɔvenit omni õia individua, et nulli alteri pter hoĩem ɔvenit, neqȝ ullum tpris momentum fuit, in quo hoĩes n̄ fuerint visibiles.

Sed orit inter dd.[es] quaestio, huius divisionis membra ɔversia, num õia pertineant ad 4.[m] pdicabile, an sõ aliquot, et quae illa sint. sũ qui õia membra illius divisionis collocent in hoc 4.º pdicabili, quod alij, et iure ɔdicunt; Caiet. hic. Sotus. Iabellus. Fons.[a] 5. met.[ae] c. 28. q. 19. s.[e] 2. Ruvius. c. 5. de pprio. q. 1. n.º 10. Arauxo. Lib. 3. met.[ae] q. 4. a. 7. Complut.[es] discalceati. disp. 8. 1.[ae] q. 1. n.º 7. Divus Thos. opusc.º 48. c. 7. Toletus. Massius. Gallego, et coĩter interpretes ɔstanter proclamantes sõ pprium 4.º mõ pertinere absolute, et simpliciter ad 4.[m] pdicabile, reliqua vº sm̃ qd, et reductive: ppterea Ariles. initio. 4.[i] libri top.[m] pprium in 4.ª accept.[e] appellavit pprium per se, et Porphyrius in isagoge perfecte pprium quod illud per se, et pprie spectat ad 4.[m] pdicabile, n̄ vº reliqua; nemo. n. ait Ariles. 1. top.[m] c. 4. pprium dicet, qd ɔtingit alĩ inẽẽ, neqȝ si forsitam per aliqd tpus insit soli, et ĩ. ipsa nõis vis hoc ɔvincit, debet. n. pprium qd absolute ẽ tale, reciprocari c re, cuius ẽ pprium, ita ut, ubicumqȝ re,

ea sit, et proprium sit: unde proprium duplicem conceptum importat, ut optime animadvertunt. 1um, convenire omnibus, et semper; et convenire solis. seu prior conceptus est aliquid positivum, posterior aliquid negativum.

Nec satis est, quod aliquid conveniat alicui soli, et semper ut proprium sit rei illius, sed ulterius requiritur, quod res, quae dicitur proprium, dimanet ex essentia illius, cuius proprium est; non quia necessaria sit vera emanatio effectiva, ut est emanatio frigiditatis ab aqua, sed alia lata usurpatur, quatenus id, quod est proprium, petitur tanquam quid debitum speciei, cuius est proprium: unde si aliquid semper comitaretur speciem, nec alteri conveniret, non esset proprium, si ea inseparabilitas non esset petita ex nativa speciei inclinatione, et indigentia, sed ab extrinseco proveniret neque contra hanc proprij rationem est, quod aliquando possit divelli proprietas ab specie, cuius proprietas est: dumtaxat tunc species, seu subiectum, cuius proprietas erat, manet in statu incongruo, et quasi violento, ut si Deus ab igne calorem auferret, et frigiditatem ab aqua, seu ab homine intellectum: ignis, aquae, hominisque naturae vim inferret, violaretque, ut ita loquar, illarum naturarum iura ad propria pertinentia; hoc non contingeret, si Deus auferret nigredinem ab Aethiope, quia ab hoc illa non petitur tanquam quid sibi debitum, et a natura postulatum, licet nigredinem habeat inseparabilem sociam.

Ex proprijs alia reciprocantur cum natura specifica, alia cum natura generica; et haec dici possunt subalterna, seu generica; illa infima, seu specifica; et ad specifica propria pertinebit risibile: ad genera ac vivum; hanc divisionem recipiunt Conimbricenses hic. q. 2. a. 2; nec multum curandum, quod definitio Porphyrii non adaptet proprio specifico, id. n. eius fecit; quia doctrina tradenda clarior erat in hoc, quam in subalterno, non quia subalterna propria negare praesumpserit; nec aliud indicandum est de Aristotele 1. topicorum. c. 4. et lib. 5. c. 1. nosque superius nomine speciei non tantum infimam intelleximus; (esto, in illa exemplum apposuerimus) sed indeterminate qualibet, sive infimam, sive subalternam.

Est et alia divisio proprij in physicum, et metaphcum. proprium 262
physicum appellat, qd ita emanat ab essa, et ab illa realiter petit, ut intercedat
dist. realis, ut inter nam. bum, et pota intellectivam (si vera opinio, quae asserit potas
distinctas realiter ab anima) metaphcum dr, qd non realiter, sed nri intus precisione
distinguitur ab illa, cuius est proprium, cuius conditionis est visibile rsu bov.

Pro complemento huius doctrinae animadverto posse contingere, ut
aliquid id, qd rsu unius proprium est, sit accidens rsu alterius, ac proinde sub diversa
consideratione pertineat ad 4um, et ad 5um predicabile: sic calor rsu ignis proprium est; rsu
aquae accidens. quare haec propositio ignis est calidus spectat ad 4um predicabile, haec vero:
ad 5um. aqua est calida, nec minuit proprietatem, et dominium in rem, qd alteri
a dno conceditur; ob eandem rem existimo ea, quae propria sunt subalt., et non infimae
sunt propria rsu generis, seu spei subalt., accidentia vero rsu infimae spei, vel saltem
non rigorose propria, sed reductive; quia quae sunt propria generis conveniunt pluribus speciebus
infimis; ergo rsu nullius spei infimae specialis erunt propria; pr. quia non illi
soli conveniunt.

Sed objiciat quis, lux est proprium rsu solis, albedo rsu nivis,
nigredo rsu corvi, frigiditas rsu aquae, et tn non convenit lux soli tantum, sed
etiam igni, et astris; nec albedo soli nivi, sed etiam cygno, nec nigredo soli corvo,
sed etiam Aethiopi, et denique frigiditas non soli aquae convenit, sed etiam nivi in
summo gradu; ergo non requiritur ad proprium etiam strictum, qd soli spei conveniat, cuius
proprium est. Rx lucem esse proprium rsu solis, caeterum non in quacumque intent.,
sed in summa, in qua non convenit igni, aut astris; et hoc maxe attendendum
in qualitatibus, quae cum sint intensionis capaces, saepe sunt proprium rsu unius in tanta
intensione, quia sub ea alijs non sunt coes, quamvis coes sint in minori intensione,
atque sic igni convenit calor tanquam proprium, non in quocumque gradu, sed in
octavo, nam sub hoc non est calor alijs cois, quamvis sit cois in minori intens.,
ut patet experientia

2a, et 3a exa non afferunt propria per se, et ab... talias, s. ex ea rõe, q in argto tangit, eo .n. ipso, qd res conveniat ab spe distinctis, cuius propriu est, degenerat a rõe stricta proprij; nec ideo negabo quodammõ albedinẽ dici posse propriũ rũ nivis, et nigredin... corvi, et reduci posse ad 4m prabile. 4m exũ pendet ex solut... quaestionis in meteoris agitandae, Deo dante, an. s. nix spe distin... ab aqua, nã si spe distinguat, non erit stricte propriũ rũ aqua frigidi... si vº neget dist. specifica (qd mõ mihi veriũ est) erit propriũ q a ... conveniat, non ideo conveniet alteri, qquidẽ nivẽ supponimus ee aquã ... accidentibus siccitatis, frigiditatis etc a alteratã, et accidentaliter ... distinctã, sit vinũ congelatũ a liquido. S.º 2. de proprio, ut est ule, et p...

S.º 2.

De proprio vt est ule, et prabile

Hactenus de proprio x a rõn nois actũ est, agendũ nunc erit de proprio, tã x a rigorẽ nois, quã x a plorũ usũ, quo obtentũ est, ut accipiat hic ... 4º prabili, et uli; soletqs definiri in hunc mũ. Propriũ est unũ aptũ ee in pluribus tanquã illorũ passio; s. unũ aptũ prari de plurib tanquã passio; hae in def. es proprietatibus transcendentibus conveniunt, (si proprietates ... vera propriet es, aut attributa sint) nã ee vũ etc a est qd aptũ ee in plurib... tanquã illorũ passio, et unũ itẽ prabile de pluribus tanquã passio, ... nihilominus non pertinet vũ ad 4m prabile, qd est univocũ; q debet ... talia def.º, quae id exigat, et sit haec. Propriũ est unũ aptũ ee in pluribus univoce tanquã passio, s. unũ aptũ prari de plurib univoce tanquã passio

Materiale harum defin.s sunt omnia propria ea ratione probabilia, quae defin.s conscribunt, sive propria specifica sint, sive subalt.a, ut dixi in citt. de agens de differentia, cuius rei declarandae gratia suppone ab omnibus visibilibus abstrahi rationem com. visibilis, et ab omnibus visivis abstrahi rationem com. visivi, et sic de alijs. hae rationes comes probabiles sunt de pluribus tanquam pass.es, ac proinde defin.s superiores explicantes male 4i probabilis conferebant in has, et siles rationes comes proprij nonnullis sl. sunt male defin. 4i probabilis; quod si dandae sint defin.s peculiares proprio subalt.o, et specifico proprio, hoc pacto fient. proprium specificum est, quod de pluribus solo numero distinctis praedicatur tanquam passio, subalt.m vero, quod de pluribus specie differentibus; in utraque tamen defin.e intelligenda est particula univoce.

Iam in proprijs subalt.s, probabilibus, et ulibus, quae specificis infimis possunt distingui propria ulia solo numero distincta; quo pacto dixi in probabilis conterminis; ibi vide: de omnibus tamen generaliter quaeri potest, et solet, in ordine ad quae tamen constituant ulia, et probabilia, an per ordinem ad speciem infimam, l. subalt.a, aut in ordine ad individua: multi credunt hanc diff.m eandem esse c.r diff.e de tribus differentia probabilis, quod ego non omnino credo, nam hic reperio aliquid peculiare, ut constabit inferius.

Ad rem q. veniamus. magnus Alb.us tract. 5. de proprio c. 1. propre finem, Avicena. 2a p. te 1a c. 2. Caiet.s hic, et Toletus, et alij putarunt non solum esse probabile, et ule proprium comparat.e individuorum, si specificum sit; propterumque, si genericum; sed etiam in ordine ad speciem proprium specificum, et ad genus genericum; contra quos senserunt Lovanienses in hoc caput. Discalciati disp.e 8. de proprio. q. 2. Sanchez. lib. 3. q. 36. n.e 2, et plures alij existimantes solum constitui ule per ordinem ad individua, l. ad speciem, si proprium genericum sit.

Duo ego censeo, quorum 1um est. proprium specificum esse q. constitui probabile per ordinem ad speciem, et individua speciei; hec hac ratione p.

se auth.^{tes} 1^{ae} opinionis; cobarias potest his rationibus ad ostendendum ratio
1^{a}. q^{a} hae praedicat^{es} pertinent ad 4^{m} praedicabile. homo est risibilis, Petrus est
Paulus est risibilis; ergo proprium specificum constituit praedicabile per ordinem ad spem
et etiam per ordinem ad indua.

2^{a}. de ratione proprii est, ut comitetur naturam, cuius proprium
risibile. ergo quod est proprium cum natura sua; ergo illam comitatur, ubicumque sit; ergo et in
individuis, ibi etiam comitabitur, et praedicari poterit de illa in individuis, et in abstracto
ergo erit praedicabile per ordinem ad naturam, et indua, in quibus ipsa natura est. 3^{a}. passiones
rabiles, et intrinseca naturae suae sunt et passiones individuorum, illorumque inseparabiliter
poterunt illa passiones, quae competunt intrinsece et essentialiter speciei praedicari de illa, et de
individuis; nam quoties aliquid intrinsece, et per se dicitur de aliquo subiecto, dicitur etiam de
de quo praedicatur tale subiectum, iuxta Aristotelis regulam antepraedicamentalem

2^{a}, quod censeo est. non constitui universale per ordinem ad
per ordinem ad indua, si ut totum potentiale accipiatur; ita auth^{es} 2^{ae} sententiae
hac unica ratione; ut esset universale proprium in ordine ad speciem ut totum potentiale, necesse
erat, ut ab specie abstraheret, sed non abstrahit ab specie, sed ab individuis speciei, ergo
est universale ut totum potentiale in ordine ad speciem, sed in ordine ad indua: maior probatur
solum potest esse aliquid universale ut totum potentiale in ordine ad sua inferiora, a quibus abstrahit
quod autem non abstrahat ab specie, probatur; quia proprium universale est quoddam concretum ex homine, et
bilitate, ac proinde debet abstrahi homo risibilis, ut concretum postea praedicetur; quia
non praedicatur in abstracto, sed in concreto, ut communiter concedunt; sed non potest abstrahi ab
specie sua ratio communis hominis risibilis, cum homo debeat esse natura specifica, et hoc
sa non possit abstrahi; ergo.

Unde relinquitur fere probata 2^{a} pars, quod constituat universale
potentiale in ordine ad indua; quia ab his abstrahit ratio communis hominis risibilis, et
potest de illis, ut de propriis inferioribus, praedicari; et quidem cum homo risibilis sit natura
sua, et hae claudat tanquam partes actuales hanc, et illam, acceptam specificam

n̄ ositiuit indiuisibile ulle, ut ꝑoale per ordinē ad hunc, et illū ɔceptū hui⁹ ste[r]
neqꝫ ipsa n̄a hūa, quia se het n̄a illius ut tot actuale, n̄ ut totū ꝑoa[le], q
... et hic peculiari inuenio hic, qd n̄ ē i[n] diffīa, q̄ eiū n̄ exigat
... ꝑico abstrax, ut ipsa abstrahat ... fiat ule ꝑoale, q̄ ipsa per se residu[a]
... inadira abs ... et, a n̄a peculiarib⁹ ɔceptibus potest res
petere peculiares ɔceptus specificos tanqm̄ inferiora, a qb⁹ fuerat abstracta, et
in ordine ad q̄ ē multiplicabilis, et ule ꝑoale: n̄ het hic ꝑpriū; q̄ hanc
abstract[ione]ꝫ exigit, et hanc ē ipsa n̄a hūa, q̄ n̄ abstrahit a peculiarib⁹ ɔceptibus
specificis, sed ex illos act[u] ɔponit ... pinde[q]ꝫ n̄ potest in ordine ad illos ɔceptus ea
ule ut tot ꝑoale.

Colliges ex hīs me n̄ ideo negare ꝑpriū ɔstitui ule in
ordine ad ipsū; q̄ in ordine ad illū n̄ multiplicaret, neqꝫ de plurib⁹ prædicaret,
sit n̄ aboē esset in his prationib⁹. ɔceptus huius Pet[r]i ē indiuisibilis ɔceptus huius
Joannis indiuisibilis, et sic de reliquis, nā ē illi ɔceptus eū ut a Petreit[at]e, et
Joanneit[at]e distincti distinguant[ur] realiter ꝑpriū prædicaret de plurib⁹ realiter dis-
tinctis, imo illisqꝫ plurificaret; sed ideo negavi ɔstitui ule ꝑpriū in ordine
ad ipsū, q̄ n̄a illius n̄ ē totū ꝑoale, aut n̄o ab illa abstracta, atqꝫ ideo n̄
ɔponi[tur] absolute ee ule, sed ee intū ꝑoale. S.3. arg[ument]a soluunt[ur], et alia notant[ur].

Sect. 3.

Argta solvunt[ur], et alia notant[ur].

Obiies 1°. de roe ꝑprij ē, ne sit, coe; sed n̄ dat[ur] ꝑpriū ule, coa tenetis q̄
ule ē qd plurib⁹ coe; ꝑbo ans; q̄ ex eo plura reiecimus a roe ꝑprij, q̄
erant alijs coia. Rx. distīgo ans. de roe ꝑprij ē, ne sit coe n̄a eius d[e]ū

cui proprium est, dicto aut eo rerum aliarum, quibus proprium non est, nego ... sibile. e. g. non est proprium eo rerum speciei, et sic non debet esse commune ... speciebus: at non est proprium rerum individuorum divisive, eo, quod sit illis commune, ... cuilibet seorsim sumpto, sed omnibus ... unde colliges proprium universale non praedicari ... a quibus abstrahit tanquam proprium illorum 4° modo, ... specificative illud ... est 4° modo (sive rerum ... specifica, sive generica) praedicat de pluribus ... nec aliud exigitur ad 4m praedicabile, et ideo appositum est in definitione de pluribus ... passio non tanquam proprium: in quo proprium rigorosum petit, ... passio vero hoc non postulat, sed quod dimanet ab aliqua ratione, ... dicta, cuius ... eaque inseparabiliter comitetur, ... alijs eodem modo inserviat.

Obiicies 2°. in his praedicationibus praedicatur proprium, ... quum passio risibile est proprium; potentia visiva est proprium; ergo non quia est ... quod praedicetur tanquam passio; minor ostenditur; quia non est passio propria ... essentialis; ergo ... hoc argumentum eadem aequivocatione laborat, quam plura alia ad ... bilia spectantia, et non semel soluta. Respondeo ex alibi dictis negando maiorem ... dat, quod praedicet praedicatione proprij, et 4i praedicabilis; deinde distinguo consequentiam ... quia est ad rationem proprij, quod praedicetur tanquam passio illius, de quo praedicatur ut proprium ... nego consequentiam: de quo non praedicatur ut proprium, concedo consequentiam. illae praedicationes ergo non pertinent ad 4m, sed ad 5m praedicabile, si praedicetur proprium 2° intentionaliter et ut universale ... scisum ab inferioribus risibilibus, et potentijs visivis: ratio huius est, quia risibili ... accidentale, quod sit universale; ergo, et quod sit proprium universale formaliter sumptum, ... de potentia visiva; si vero sumatur proprium 1° intentionaliter, aliquo ... reduci illae praedicationes ad praedicabile aliquod ex tribus prioribus, quae erant essentiales.

Procedendo hinc ad alios terminos declarandos, risibi... ... identica est extra praedicabilium ordinem collocanda: hoc risibile est risibile ... mittit triplicem sensum: nam 1. demonstrat individuum naturae humanae, v. g. Petrus ... tunc spectat ad 4m praedicabile; 2. demonstrat speciem specificam naturae, et ad ...

spectat prabile: S. Demonss demonstrat peculiaris acceptu visibilit et sic n' sp'rie pratis generi, sed reducit ad 2m; q. de peculiari acceptu visibili visibis ut sic tanquam tota ella, sit. aliquis posset ostendere in m. significandi e' adiacentia: homo e' visibilis; bos e' visibilis; hic bos e' visibilis: pertinent ad 4m prabile: proprium e' propria n' in pratio pratis, sed identica. nec propria e' speci; si demonstret visibile e' accidalis pratio speciei g' dicit: proprium veri' pratiter ut ubi. et 2° intentionaliter ex genere prati. Ex his recollige aliarum prat. veri: in propriis subalternis.

Obies. 3. n' sufficit, qd proprietas praed' de plurib. subiis spe diversis, ut dicat' propria subalt., et generica; ergo falso opposit' afferre' e': ans pr'; q' stingere pote', ut proprietas, quae e' spes infima sit prabilis de pluribus subiis spe diversis; ergo ea proprietas prabilis de pluribus subiis diversis spe; n' sufficit, ut dicat' propria generica, seus sit spes infima ea propria subalt., et genrica; Dx neg. ans; ad pb. scedo stingere posse, qd proprietas, q' e' spes infima rerum peculiarium propriet. stentarum sub ipsa, c' sola diversit. numerica sit prabilis de pluribus subiis spe distinctis, nego tn qd hoc n' sufficiat, ut illa spes infima rerum propriet. sit propria subalt. prabile rerum subiorum; nec inconvenient e', qd spes infima rerum unius sit propria subalt. rerum alterius, potissi. spicit in voce coi predicativa, qua ex sbaig' sent' q' afferunt oem aliam plus diversis aeqimodes spe) spes infima e' ad oes poas diversas basentes; ratione e' proprietas subalt.; q' e' propria alis, ideoque prat' de pluribus spe subiis tanqua passio, ut de bos, leone, et equo; nec necessarium e', qd propria infimum, seu speciem sit spes infima rerum propriet. sub ipso stentarum, q' stingere pote', qd aliqua proprietas prabilis de unica sola spe tanqua passio prabilis sit essaliter de plurib. proprietatib. spe distinctis, quas sub se stinet, et hoc sit 1m, qd notare oportet, videant Dimb. in isagogem. q'

... 1. 2. 3. ... [illegible] ... q. 10. sect. 4.

2.^m qd notari oportet e' n' ess. proprietates [illegible]
ee necessario positivas, sd posse aliquas ee negativas, ut huiusmodi [illegible]
repugnantia ad existendum, q consequuntur quidditatem rerum, et essas, idemque ha[illegible]
ss, n' repugnat; equus n' repugnat, collocandae ss in 4.º praedicabili,
so' prvent n' repugnantia proprie praedicata univocorum, sin qd talia [illegible]
transcententium praedicatorum n' spectent ad hoc praedicabile, eo qd praedicari [illegible]
in concreto, et huius male sit transcendens.

Sit 3.^m, qd notari oportet; eo pacto, quo proprie
ocessus e' in entibus positivis posse etiam sua proportione ocedi in entibus
negativis; bene n' negationes n' so' praedicata essentialia, sed etiam proprietates ex [illegible]
orias; q.ª tn de positivis entibus directe tractamus et n' de negationibus
satis e' indicasse nihil, reliquis silentio omissis. q.º 17. de accidenti, [illegible]
s.º 1. multiplex accidentis defº, et declaratio

Q.º XVII.

Đ ACCIĐNTI

Ṽ. PRÆBILI

SECT. I.

MVLTIPLEX ACCIDENTIS DEFo ET DCLARATIO

Varie definivit Porphus accidens, nam 1o ait esse accidens, quod adest atque abest sine subiecti corruptione: 2o accidens est, quod inesse, ac non inesse eidem potest. et 3o denique, quod neque genus, neque species, neque differentia, neque proprium est, semper autem est in subiecto. Duae posteriores desumptae sunt ex Arist. l. top. c. 4. et non ad verbum, et ibi Philus ultimam proponit penultimam, quia ut per illas neque accidens cognoscatur, opus est aliunde cognoscere quae sint ea, quae negant, et removent ab accidenti. 1a, et 2a. S. Damasus negrelli in suis Dia. c. 5. omnes tamen nec pauci, nec leves patiuntur difficultates et 3a omissa, de 1a et 2a. illud imprimis dici potest, quod possit in defone accidentis, ut adsit, et absit, quod possit eidem inesse, et non inesse cum plura accidentia sint, quae neque possunt abesse, nec absint, et plura etiam absint, et adsint, quae non sunt accidentia, hoc patet in propriis substantialibus, quae inesse insunt stringenter, et ex ipso Porpho urgeri potest, nam dividit accidens in illud, quod est separabile, et in illud, quod est inseparabile. si ergo inseparabile est, quo pacto poterit abesse.

Hac autem in varias sentiendi vias abire spiderant nostri Ho. disp. 6. Le. s. 6. Porphum deserit, et reprehensum dimittit quod

precerrat prius Avicenna, et antiquiores alij, suscipiunt ... defend... dimb. hic, et iuniores coitus in nullo ... explicare ... spalit creaturis. a. ult. ad 7. S. Boetius ... hoc sit, ... veritas examinanda ..., ...

1a et 2a defo in hoc ... inae et in ... eide rei, qd dupliciter pote intelligi, ... absolute poli, l. de absentia, et praesentia, attenta independentia rei, ... avenit si de 1a abs intelligant, ..., eaq praecedent, ... accidentia, q. abee nequeunt absolute a reb. quarum accidentia ss, et ... polibus accidale e, ut cognoscant a Deo, et qd politas unius coëxistat ... reliquarum accidentale, et extrinc e minime petit, quid abiungi ... politatis unius a coëxist. reliquarum; n. q. requir absoluta separatio ad accidentis, quid sufficiat.

Si autem def. intelligant de absentia reali, attenta indep... dentia rei, cui spetit accidens, verae ss, et ita explicant, illud dr accidens alicuius rei, qd n e illius proprietas, et sive afferet, sive neget de re, ... esse, aut petit ponit, aut aufert in re, persisteretque, quid supponi realiter auferri, et qd n possit realiter ita auferri n e, q illo res indigeat q per ipsam stet, ... aliunde. E expressa S Boëtij, et Caiet expositio; vide Complut. disp. 9. La q. 1. de accidenti, nec aliud sentit S Thos, c intelligit ... per intum accentis a subto.

Sic intellecta defs sustineri pote divisio Porphyriana in accidens separabile (physica absoluta separat.) et in n separabile, q ex ijs ... intu, l. attenta independentia subti, separabilia ss, alia ss absolute separabilia, alia n, lt ab oibus sit subtum independens, et attenta hac independentia possent separari oia, q aliunde n impediret separatio, illud, qd afferebat in... trarium des fra subtali; q abee, et adea poterat subti, c accens n sit, explicat...

Ad ea suppono duplex esse accens, alterum physicum, alterum Logicum. physicum est quod vere subto inhaeret, clauditque essentiam extra rationem accidentis eius nomen praemisi; Logicum accens appellamus, quod rei convenit tanquam aliquid extra illius essentiam, nec constituit eam, aut quod postulat: unde, cum hoc convenire possit formis substantialibus, etiam ratione mea accens Logicum comprehendit non solum accentia physica, sed physica etiam substantia praedicatione, in quo non essentiale, aut petitum; et claret hoc in istis prationibus; anima rationalis est informata forma equina; anima rationalis est informata anima rationali; quarum neutra petit animam rationalem ut quid essentiale, aut exigitur.

Neque hoc ex meo confictum est cerebro, approbat communis sententia, contra quam parum urgeret, qui sic objiceret. Philosophus c. de substantia asserit, quod substantia non suscipit magis, et minus, cum tamen suscipiat magis, et minus accens ex Porphyrii sententia (quod dici non potest), quod substantia sit accidens Logicum contentum sub 5° praedicabili. Solvitur enim sine difficultate obiectio; nam Philosophus loquitur de accidenti physico, non de Logico, sub quo continentur aliqua, quae suscipiunt magis et minus, ut in frigiditate, et calore experientia docet. Quamvis autem ita sit, neque ideo dicendum est, quod omne accens physicum suscipiat magis, et minus, videmus oppositum in potentia volitiva, et intellectiva hominis in eorum sententia, qui distinctionem realem agnoscunt inter illas, et animam.

Explicatum est id, in quo duae priores definitiones conveniunt, restat explicemus illam partem sine subiecti corruptione, quam prima addit, et contra illam militat tertium illud argumentum, mors, morbusque pestilens accidentia sunt tamen hominis, et bruti; sed mors, et morbus pestilens non adest sine subiecti corruptione; ergo absque fundamento postulatur ad rationem accentis, quod adesse possit sine subiecti corruptione: potestque confirmari, nam aqua nimio calore extinguitur in vapores dissoluta violenta ignis oppugnatione, et tamen est calor quid accidentale aquae, et similiter ignis; ergo non requiritur ad rationem accidentis, quod adsit sine iactura, et corruptela subiecti.

Respondetur omnes illa omnia non corrumpere subiecta, quoad metaphysicam naturam, sed quoad existentiam, nam essentiae independentes sunt omnino ab existentia actuali, sed contra

hanc solut. pot. replicari, q. mors n. ss. accidens, qa ossa met. etz ra. essa physica, potest ta corrumpi essa physica, hx. aut equi ad et psentia mortis; q n regr. ad roz. accidentis, qd advenire possit absq. corrupt. cuius accidens e: mini. pbo; q psentia mortis e in roe, unionis corruptio inter al. rale. et ma. B, et in equo corruptio unionis inter equina, et ma. quapr. crediderim n requiri ex parte ad ssi accid. sd posse bene roz. inquisi accidentis, st n possit adee sine corrupt. illius cuius accidens e; quod v. sit, qd si adsit, et absit absq. subti corrupt. dici accens digno pprietas n sit, et in hoc sensu admitto Porphyr. rejicio, q n oe qd sufficit ad roz. accidentis, statim e requisitz, sufficit q. qd possit abee, et adee absq. subti interitu, n tn id regr. S. 2. recta prabilis def. et illorz, q ad ipsa spectant explanatio.

Sect. 2. Recta prabilis def.; et illorz, quae ad ipsa spectant explanatio.

Propriuz nri Dialectici instituti e de accidenti ut uli, et prabili disputare, quemadmoz in superioribus prabilit factz e, disputationis v. initiz def. erit: accidens ule e unz aptz univoce ae in pluribus in quale, sd n tanquam passio: l. e unz prabile de plurib. in quale, sd n tanquaz passio: quod dictz sit univoce sstat ex def. superioris prabilis, quare v. n expressz sit, an debeat prari de plurib. spe, l. solo no. distinctis, vulto id effectz, q nihil deest postulat, parz. n. referre, qd pratio sit de pluribus spe subtis, ut equus e albus, ho e albus, si pratio sit, ut def. pscribit, parz et qd de plurib. solo no. ut Petrus e calidus, Joannes e calidus.

... Hoc unum summopere advertendum est propositiones debere esse in recto, seu plurima esse evidenter 5a, ut siquis diceret Petrus est albedo, Paulus albedo; unde concretum importat materiale hoc, quod est, ut distinguatur ab ... praedicabile, et 5um importabit collectionem omnium accidentium ... accidentalium de pluribus praedicabilium ut supra dictum est.

Circa tertium in ordine ad quod constituat universale, et praedicabile ... praedicabile, ut aliquid hic addamus ijs, quae pro 4o praedicabili observata, et ... petamus; quod hic desiderari videtur: aliquas ... propositiones examinare ... accipio, e.g. albedinem; nam quod in illa dictum fuerit in alijs accidentibus ... apparebit.

Hae propositiones Petrus est album pertinet ad 5um praedicabile ..., et hae ... album, album est album identica ad nullum spectant; hoc album (demonstrato ...) ... proprium est 5i praedicabilis; quia accidentale est huic albo, quod demonstrat ... album; quare reprehendo ... disp. 9. L. q. 1. de accidenti ... qui ... affirmassent: hanc propositionem Petrus est album spectare ad 5um praedicabile, postea pronunciarunt hanc non pertinere ad idem. hoc album est album, quasi aliud importet per 1um in recto, quod non importet per 2um, si supponamus monstrari Petrum album, et e converso. hoc album est hoc album identica propositio est si tam ex parte subiecti, quam ex parte praedicati idem demonstret. album est accidens universale de pluribus praedicabile: ... accidentali, est; quia accipitur ...aliter, et 2o intentionaliter, importatque abstractum ab inferioribus. albedo est albedo identica ...; hoc albedo est albedo, est falsa, et propria 2i praedicabilis; ad hunc modum reliquas propositiones tu dissolve.

Obijcies 1. hoc praedicabile 5um esse impossibile; quia mea doctrina ... nititur supposito, quod ... vana. antecedens probatur; quia supponimus dari propositionem accidentalem, in qua de Petro, hoc, equo, et brunello etc. praedicetur accidens; hoc autem esse impossibile convincit hoc argumentum: ad veritatem propositionis necessaria est realis

identitas inter subtz, et fratz, d. inter subbale subtz, et accid
qd frat, e impolis identitas; g et impolis vª fratio, et coenter im
gtz frabile, Rx neg ado anz, ad pbl supponimus quidez de illis frain
accidens, sd n in abstrato, sd in scerto, qua roe servat ident inter
subtz, et fratz n roe fra in obliquo fratre, sd roe bentis; prov
sstat ad reliqua in arglo tacta; St m. inter fraz accidentalz in abstr
et subtz substale n possit dari identitas, pote tn inter scretz accide
et subtz substale, oregs ad gtz frabile spectant fra in abstracto...

Obies: 2. ex hac doctª infert' oia frabilia
a gº distincta stineri sub frabili accidentis, ac pinde frabile accidentis
ee superius. gnri, spei, diffre, et pprio; illatio frs; gª ss scretz accidentia
huiusmi autz screta spectare diximus ad hoc frabile; Rx: Rx scedend
1ª pte illationis, si de frabilibus fraliter ut talibus loquamur, gª gnz
fraliter denoatl extricz, et e scretz accidentale ex na gnica, et abstrz
idz e de reliquis; quoad 2z ptz, nimirz qd sit frabile accidentis
superius distinguendz e; na si stendat ee roe coz abstraciz f... e; gª n
pote abstrahi ab oibus gnibus, et spebus ro cois univoca bentis accidentis
eo qd bens sit subtz, et accidentiz subta suprema n svenivnt univoce
si autz stendat, qd reliquie spes, d. quasi spes frabiliz, ut ss screta ac
cidentalia de pluribus in quale, frabilia stineant sub g. frabili ...
pte illis actuales vtz assumit, et ego scedo; bene m. stat, qd gnz ...
sivz sceptz pertineat ad 1z frabile, et son denoatl accidentalz extricz
ad gtz.

Obies 3, si accidens deberet frari in scerto, scedendz ...
qd una singularis fra possit sstituere ule de pluribus, frabile ...
ad hunc locz pertinenti, nec pluribus opus ee; casu, quo unica cogni...
plura obta cognosceret, posset n. abstrahi ro cois cognti ab illis omnibus,

et pot[illegible] de ijsdē prari aliter hac roē, hoc obtū ē cognitū, et illud obtū ē cognitū. Rx scedendo totū, q̄ si sit unica frā accidentalis, ss trā plura cognita; venia in roe taliū; poterit (g abstrahi rō coīs hentus cognitū, quæ quidē rō, et pluribus coīs ē, et de pluribus accidentaliter prabil., seu in pluri: nec refert, qd cognitio n̄ multiplicet: q̄ so reqr ad ule, qd multiplicet[illegible] qd importat in recto; qdq sit de diffra in obliquo onotata: idē [illegible], quo Deus unicā albedinē in pluribus subtis collocaret; daret [illegible] abstracta ab oīb illis albis eadē albedine aliter prandū ē casu; [illegible] cognit ad ilū aby tunc, imo, si multiplicent frā, n̄ dabr ule [illegible] multiplicabilis; subtū. n. ē singulare, et c' hoc so sit importatū in recto si rectū singulare ē n̄ dabr ule accidentis, quis plurificent [illegible] in infinitū applica eandē doct. ȝ prabili. S. 3. v. accidentia prabilia [illegible] prabiliū rū rerū n̄ existentiū.

Sect. 3. V. accidentia prabilia beant roē prabiliū rū rerū n̄ existentiū

D. malè dixero, si tanquā certū (saltē in coīori sentā) supposuero plura in log. accidentia prabilia, q̄ beant roē ulē, et prabilē rū rerū n̄ existentiū, qd extendo n̄ so ad prat. negativarū frarū in ocreto, sd etū positivarū; ntā carentia albedine n̄ so pote c' verit. de Æthiope, et corvo existentibus prari; sd etū des Antichro, et quovis alio ente n̄ existenti; (g poterit abstrahi rō coīs carentis albedine, q̄ prari possit de rebus etū n̄ existentib; Imde oib entib. polib. ndū exist. limina stringentibus coē ē a [illegible] cognosci,

immo saepe cognosci ab oib.; q abstrahi poterit a coi ratione, accidentaliter de rebus n existentibus. Huic doctrinae patrocinantur ... Isagoge Porph. q. 2. a. 2.

Tota controversia praesens ad punctum hoc reducitur, ... realia, et intrinseca, ut album, calidum, nigrum conveniant rebus n existentibus ... negant Dimb. et bene; q totum fundamentum conveniendi est actualis inhaerentia; hoc n datur, ubi n existit illud, qd inhaeret, et cui inhaerent; q accidentia conveniunt subiectis, maxime postulant et sui, et subiecti reale existentiam; hoc falsitas liquet ... Antichristum esse album; alius mundus ... lucidus, etc.; ideo n. sunt talia, q accidentia n conveniunt illis, ... et ideo n conveniunt; q n existunt (quid etiam, si possent n convenire, ...) neq est percepptibile, quo pacto Antichristus sit albus; aut calidus, nondum existens, aut si existat, et n existat albedo, et calor, nam calor n existens ... subiectum calidum, quandiu n existit, neq albedo dealbat, dum n existat, ... existat subiectum.

Admittunt haec verba n indocti, nihilominus n audent ... qd ceterum reale intrinsecum est ratio subiecti, in quo n existit, sive illud sub... existat, sive n; quare admittunt album ... et probabile ... futuri, et bonum nondum existentium: lucidusque ... aeris luce destituti ... placuit hoc opinandi genus. Dimb. q. citata. a. 3. et mihi summopere displicet. 1. q album ut sic sol abstrahitur ab illis, q alba sunt, n illa, q ... n habent albedinem, sive existant, sive n, alba n sunt; q ab illis n abstrahitur album ut sic; tunc rursus: album ut sic sol habet rationem ... et probabilis ... a qq abstrahitur; q si n abstrahitur a rebus n habentibus albedinem n potest ... et probabile ... eorum. maior probatur; q sol abstrahitur ab illis, q habent convenientiam in illa ratione coi, sed sol illa, q alba sunt, habent convenientiam in ratione coi albi; q ratio cois albi sol abstrahitur ab illis, q alba sunt; minor primi syllogismi ...

q albu nd bere albedine; an^s antiqu^m subsumpti phavi, c de ulti agi, uide ibi dicta, et lege Arist. lib. 2. posteriorum. c. ult^o, ubi dixit ule ee unu pter multa, im qq in ine.

2°. displicet; q^a ru illius so^d bet rone ulis, et prabilis albu ut sic, c quibus actu ificat male illius sereti, sd male illius sereti n ificat c n existentibus, aut c illis, q n bent albedine actu; ^a n bet rone ulis, aut prabilis ru n existentiu, aut carentiu albedine: mai supponendo; q^a male illud so^d prat in recto, et in recto prari n potel de illis, a qq realiter distingr actu; pbo. g. min: male illius sereti el qd bet albed actu, seu n eet albu, sd qd actu bet albedine n ificat c n existentibus, aut c illis, qua n bent albedine actu; g. neg male illius sereti: min suendo; q^a aliter eet u^a, qd res n existentes, aut n bentes albedine eent albae, qquidem illas ificat illud, qd actu bet albedine, ac pinde erunt realiter ipsu bens albedine, seu albu.

Obies. 1. ut aliqd sit ule, et prabile n opus el, ut sit actu in illis, ru quoru el ule; sd satis el, si sit aptu illis inee, sd albu antequa in illo subto existat aptu el in multis existere, tu existentibus, tu n existentib; g erit ule, et prabile ru illoru; maior el defin^o ulis; minor pr; q^a albu ut sic potel ee in Antichro, qui mo n existit, q^do existat, et in pariete nigro, q^do dealbet. Dsr, q^a Antichrus potel ee albus, et Petrus ndu existens potel etia ee albus; g albu ut sic potel ee in Antichro, qui mo n existit, q^do existat, et Petro n existentibus; g bet rone ulis, et prabilis ru illoru.

R^x neg^do mai, si de exist^a per reale ident c recto prat^is sermo sit; ut .n. aliqd sit ule ru alterius, psupponit realis identitas inter id, qd ule el, et inter id, ad qd ule el. ex his negamus min, q^a antequa existat, n dicit ee albu, sd posse ee albu; at posse ee albu el posse bere albedine, qd el essale subto poti. Ad pb distinguend el; na si stendat, qd albu

ut sic n̄ existens possit e̅e̅ in Antichro negandū e̅ suppositū, q̄ dr̄
ut tale antequā existat ibat in subiec̄; si v° ostendat, q̄d albū ut sic
facto existens possit e̅e̅ in Antichro, do q existat, negandū e̅ q̄ quā hoc albū
abstraheret nō ab Antichro, sd aliud abstraheret tunc, c̄ existeret Antich
albus; q̄d si denique ostendat, q̄d albū pole, ut sic acceptū, possit p̄rari
Antichro, c̄ existat, et tunc vere. noē ulis, lb° nō p̄rari nequeat
dū n̄ existit, neque in ordine ad illū ule sit, concedendū e̅, si nihilomin
significet hinc ad oppositū, Antichrum .n. posse e̅e̅ albū n̄ e̅, q̄d albū actuale
p̄rari de Antichro, sd q̄d pole sit aliud albū, q̄d possit ificari c̄ illo

Obies. 2°. si universo hoīū gn̄e extincto,
Æthiops, qui n̄ oblitus hoīū alborū, quos noverat, apprehenderet albū
sic, certe efficeret ule spectans ad q̄d p̄rabile; sd tunc n̄ eet ule
existentiū, c̄ nullus albus sit; q̄o eet rū n̄ existentiū; maior p̄r
hendere idē p̄rsus albū ut sic, atque q̄do hoēs albi existebant. Rn̄ tunc
apprehendi actuale conceptū albū sd pole, ac p̄inde ule pole, n̄ actuale
p̄rari possit de n̄ existentibus: ad p̄bm maioris dicēs oportet idē
apprehendi, sd q̄d tunc e̅ tm̄ pole, et antea erat actuale, et ijdē
erant antea actuales, et tunc n̄ cent nisi poles. Q°: 18. num divisio
in quinque p̄rabilia sit adequata, et quid in spē? S°. 1. neque plura ss,
pauciora p̄rabilia, quā quinque.

Q.º XVIII.

NVM DIV.º IN. V.is PRABIL.ia SIT AD QVATA ET GNIS IN SPES.

SECT. 1.

NEQ PLVRA, NEQ PAVCIORA PRABIL.ia QVAM. V.

De mente Porph.i dubitari n. pote in hac q.te, nam c. prabilia numeraret ad 5.que usq. perveniens, nullus alium numeravit: tn eius expositores prolixius rem discutientes investigare conant., an partitio hæc diminuta sit, s. ad minus superflua eo, q. plura sint, l. n. tot. conveniunt oés. (Excipe Ioannes Maiores tit de accidenti n.º 11.) tam in definiendo ut adæquato prabilium quinario n.º, quam in summo; esto alij sic; alij aliter suæ doct.æ accommodent, qui authoribus satiari vult. Legat Iamb.s in pfat. Porph.i q.e 7. a. 1. et Sanchez. lib. 3. prabilium q.e 2. n.e 1.

Huius cor sent.æ est summa e., q.d.q. prat de

pluribus, aut praed. tanquam aliquid essentiale, l. tanquam aliquid extra essentiam; rursus si praed. tanquam aliquid essentiale, vel l. tanquam tota essentia individuorum, vel tanquam pars essentiae; si tanquam tota essentia, est species; si tanquam pars essentiae, vel ... git interrogatio, l. in quid; l. in quale quid; si 1.a est genus; si 2.a est differentia ... haurit. quia praedicatio essentialis per illum triplicem praedicandi modum, et consequenter per ... priora praedicabilia; tandem si praed. tanquam aliquid extra essentiam aut hoc est per ... debitum, l. non; si 1.um erit proprium, si 2.um, accidens; quia omnes praedicationes universalium ... aliud quinque his praedicabilibus clauduntur, nec plura sunt, neque pauciora; ad haec ... rerum reliqua reducuntur, quae alii attulerunt, cum potius sint paraphrases diversi ... quam diversae res, videantur apud Rimbergam, cum quae notio dist. praedicabilium ... recta fiat debere fieri per ordinem ad individua, seu singularia, ... illis ult.o praedicantur omnia, et quae est infallibilior regula distinguendi alia praedicabilia, et in illis sola nuper facta efficax est.

Nihilominus contra hanc eorum doctrinam insurgunt plurimae nec leves difficultates. quarum 1.a est omnia praedicabilia reduci posse ad duo, frustra ergo alia multiplicantur. cons.a tenet; ant. probatur, quia omnia praedicantur in quid, l. in quale; ... omnes praedicationes, et praedicabilia reduci possunt ad duo. Confirmatur, quia genus, et species praedicantur in quid; ergo spectant ad idem praedicabile, nam quod asserit speciem praedicari tanquam totam essentiam, genus vero, ut partem, inane est; nam est species sua non praedicatur tanquam tota essentia de Petro et Paulo, qui ultra naturam suam addunt haecceitatem sibi essentialem; ergo non distinguuntur per praedicationem adaequatam, et inadaequatam, neque etiam per praedicari in quid; quia est nihil ... per quod distinguantur, fatendum erit speciem, et genus constituere unicum praedicabile: accedit, quod genus praedicatur in quid tanquam adaequata essentia de hoc sceptro aliis. v. g. et de ... conveniat cum specie in ratione praedicationis adaequatae in quid.

Resp. negando ant., ad cuius prob. concedo ant., et nego consequentiam; quia, licet omnia praedicentur in quid, l. in quale, non tamen omnia, quae praedicantur in quid, praedicantur ut tota essentia, neque omnia ut pars essentiae. Rursus non omnia quae praedicantur in quale, praedicantur tanquam per se,

na, alia praed. ut tota essa ex iis, quae praed. in quid; alia ut pars; ex iis autem quae praed. in quale, alia ut passio, alia ut accidens, quod non sit passio, quae varietas multiplicat praedicabilia; nec dici potest, quod ea, quae dicunt. in quid, conveniant inter se in hoc modo praedicandi, et quae praed. in quale similiter; ac proinde quod dent. ista duae voces, ad quas reliqua praedicabilia tanquam inferiora reducant, quia convenientia ista in quid, aut in quale, non est univoca, sed transcendens, quod si addat praedicabile in quid univoce, non importabit rationem communem abstractam ab illis praedicabilibus, sed afferent confuse, ideoque non erunt unum praedicabile, sed multiplex sub una voce obscure contentum, quemadmodum si diceres praedicabile univoce de pluribus comprehenderes omnia quinque praedicabilia sub iis vocibus, nec ideo afferres esse unum tantum praedicabile, sed plura indistincte per illas voces significata, vide, quae dixi in simili tractatu de genere.

Confirmatio titubare fecit Dimb. aliquantulum; sed concedendum est ans., et consequentia neganda: ad probationem negamus assumptum; quia cum communiter non intelligant. haecceitas per nomen essa, nisi de nomine velimus disputare, relicta re, fit planum hoc praedicari ut totam essam de Petro, et Paulo, qualiter non praedicat aliud, aut quivis aliud genus; quod si contendas, his non obstantibus haecceitatem esse praedicatum essentiale, et taliter appellandam, dicendum erit, quod ad rationem speciei requir., quod praedicet tanquam tota individuorum essa praeter haecceitatem. Ad illud quod confirmatio adducit respondi alibi, et eadem ratione hic; nimirum ut aliquid sit species, non sufficere, quod praedicet ut tota essa cuiuscumque, sed requiri, ut praedicet tanquam tota essa ultimorum individuorum, in ordine ad quae praedicabilium diversitas accipienda, et colligenda est.

2a. diff. praedicari in quid de pluribus differentibus specie, et differentibus solo numero, constituit duo praedicabilia diversa, nempe genus, et speciem; ergo praedicari in quale quid de pluribus differentibus specie, et differentibus numero, constituet alia duo, quare differentia subalterna, et infima efficient duo praedicabilia; unde iam non solum quinque, sed sex erunt admittenda, immo, et septem si genus subalternum reducat ad praedicabile aliud distinctum a genere infimo ob rationis paritatem. Hoc argumentum solutum est q. 14. de differentia s. 3. §.

ali- alis

3ª diff.ª tot ss prabilia, quot prama, sd prama ss decem
et decem prabilia; maior pr; qª tot ss prabilia, quot ss mi diversi prandi,
tot ss diversi mi prandi, quot ss prama; ergo tot ss prabilia, quot prama.
mai. ostendo; qª mus diversus prandi seqr diversum mum essendi. Iftr
n minus diversitas dat inter prari intrice, et extrice, separabiliter, et inseparabiliter,
quam inter prari inter propriet., et ut accidens; hæc diversitas satis
ad duo prabilia diversa; ergo et illa diversit. ad alia, quare plura admittenda
erunt. Iftr. 2. qª si prari aliqd tanquam propriet. stituit prabile diversum ab
accidenti, quare prari aliqd inale tanquam qd indebitum n stituet novum prabile
a quinque distinctum?

Rx neg.do mai. de prabilibus supremis intellectum. Ad pr. mai.
distingo, tot ss prabilia, quot mi diversi prandi ut cumque, nego mai.; quot mi
diversi prandi in qd tanquam tota essa, l. tanquam pars, et in quale tanquam
debitum, l. accidentale, scedo mai.; unde cum oia prama stineant sub quinque
prandi mis, prabilia quinque stituentibus n multiplicant prabilium nm. Diversitas
itaque pramorum ex proprijs mis, et mo essendi Arilis desumpsit, quam diversitatem
seqr alia diversitas prandi, sd n ea, quæ seqr, aut sufficit ut prabilium nm
augeat. Ad 1. Iftr. negr maior in sideratione Logª, nam sub accidenti 5.º prabili
cadit prandi mus separabiliter, inseparabiliter, extrice, et intrice, si pratum n
de essa subti, neque illius passio, ac proinde illa diversitas malitar, et per accens
respicit a Lª; qª so. per se attendit, an pret ut qd extra essam n petit, ab illa.
2ª Iftro facilis e; nam eo ipso qd pret tanquam qd indebitum, e pratio accidentalis
ad 5.m prabile pertinens, unde oes prat., in qq de na prant res inales, ss
accidentales et 5.i prabilis. s. 2. hæc divisio ulis in quinque prabilia est
gnis in spes.

Sect.º 2

V. hæc divisio ulis in quinque prabilia sit gnis in spes.

Alis verboru terrore ppori solet a viribus pseris diff., rogant. n. an ule in coi sit gnis ad quinqꝫ prabilia, et hæc sint spes vu illius; ideo tn utraqꝫ via vias ostendimus examinare; sd certe plures neqꝫ se, neqꝫ qd expediunt, se tricis implicant, et oversia coeca sepeliunt caligine, efficiunt hoc, qui ule in coi dicunt ee gnis ad quinqꝫ prabilia, et hæc spes vu illius. Iabellus ttt. 5. de quinqꝫ prabilib. a c. 1. usqꝫ ad 6m. Scotus. qe 8. uliu. Sotus. q. 4. uliu. Ruvius. q. 7. nº. 113. Sedeño. lib. 2. q. 8. ad 3m argtu. Discalceati. dispe. 4. de passionibus uliu. qe ultª. nº. 58. Hurtº. dispe. 7. Lcæ. se 1. quos alij sequunt famuli.

Horu authoru caligines illi fugerunt, qui ule in coi ee gnis constanter negarunt. M. Albus. ttt. 2. c. 9. S. Boëtius in Porphy. c. de gne, et ibide Ammonius. Versoris initio prabiliu. Avicena in sua Lca. Dimbus. qe 7. a. 2. St. post duas priores xes concedant hi ule osideratu ut relativum ee gnis. Prus Bruxelensis. qe 2. a. 1. clypeus Thomistaru. q. 16. qq aliqui se, et plures alios adiungunt

Resolutioni pmitto ex toto ulis, et prabiliu discursu; qd libet ule ee oceret. q mali recto importans nã abstracta, et g frali in obliquo cognit. abstrahente nã ab inferioribus; quare qdo advenit reflexa cognitio sª ulia fraliter iã ostituta in rõe taliu dupliciter pote se gerere. 1º mõ oferendo cogn. oes pcisivas, qq ulia erant ostituta fraliter in rõe

ut rerum ex illa, et cognitio, tum directa, tum reflexa resultans, sit transc
et non univocum; pari quia rationem sentiendum est de uli in comuni, et de ratione coi entis
neque ullum discrimen esse, quod ule in coi importat per modum rationem cognitionis
abstrahentis, at hoc rerum. ratio cois entis abstracta, singularem cognitionem; neque
cois cognitionis non est magis univoca, quam singularis cognitio huius rerum; sed
univocatio singularis cognitionis non satis est ad hoc ut reddat univocum illud rerum
quod ex illa, et ratione transcendenti resultat; ergo neque sufficiet univocatio
cois cognitionis ad univocationem ulis ut sic.

Moveor. 2°. quia non potest abstrahi ratio cois univoca
ab omnibus generibus, neque ab omnibus speciebus; ergo neque poterit abstrahi univoca ratio
ab omnibus praedicabilibus; consequentia patet, quia si posset abstrahi ab omnibus praedicabilibus ratio univoca
posset etiam abstrahi ratio cois univoca ab omnibus generibus, et ab omnibus speciebus; hoc autem
fieri non posse probatum relinquo quaestionibus praecedentibus.

Moveor. 3. quia si accipiat ule in coi praedicaliter est quid
accidentale; ergo non est genus, qua tale; antecedens patet; quia ule in coi est unum cognitione reflexa
abstractum, et aptum esse in pluribus, atque de illis praedicabile, sed esse unum cognitione reflexa
abstractum est rerum accidentale; ergo: minor patet; quia potest abesse hoc, quod est cognitione
reflexa abstrahi, neque non petit modo ulis in coi cognosci cognitione reflexa, et
illa abstrahi: est ergo rerum accidentale, et per consequens esse ule in coi erit acci-
dentale; deinde quia potuit modo illud non esse praedicaliter ule in coi. ergo quod tale
sit, est aliquid accidentale.

Dices, quia omnia genera, et species accidentaliter sunt ulia praedicaliter, aut
praedicabilia, ut suis locis probavi; ergo non conveniunt essentialiter, et generice in ratione ulis
sed solum accidentaliter; probo consequentiam; quia eo pacto res conveniunt in aliqua ratione, quo
ea ratio convenit; ergo si generibus, et speciebus convenit accidentaliter ratio praedicalis ulis con-
venient in illa solum accidentaliter et roborat amplius si ratio ulis ut sic esset genus
praedicaretur essentialiter de omnibus ulibus non sic contingit; ergo; maior supponenda est, quia
esset genus rationis omnium ulium, et genus praedicatur in quid. minor patet; quia falso diceretur praedicamento

subst.ae, q.d sit essentialiter ulae, et de capite primi quanti, q.d sit essentialiter ulae, et sic de alijs: ergo n. praedicat essentialiter de omnibus ulibus ulae ut sic formaliter. S.3. efficax argumentum ex absurdis opponitur, et solutiones refutantur.

Sect. 3. Efficax argum. ex absurdis opponitur, et solutiones refutantur

Ultimum argum. contra hanc sententiam deducere ostendit adversarios ad plura absurda admittenda. quorum 1.um est ulae in communi esse superius primo praedicabili, et illo inferius; at idem rursus eiusdem esse superius, et inferius manifesta contradictio est. absurdum autem patet; quia ulae ut sic est superior ad sua inferiora, sed inferiora illius sunt quinque praedicabilia, a quibus abstrahit, et ad quae se extendit; ergo ulae in communi est superius quinque praedicabilibus, et consequenter primo praedicabili: rursus ulae ut sic est genus peculiare in sententia adversariorum; ergo continet sub primo praedicabili; ergo hoc est illo superius; consequentia patet, quia 1.um praedicabile superius esse debet in horum authorum sententia ad genera omnia in particulari; ergo 1.um praedicabile esset uli in communi superius; et aliunde inferius, ut probavi, ergo.

2.um absurdum, idem esset se ipso superius, et inferius; ostendo; q.d est superius superiori, est superius inferiori contento sub illa ratione superiori; sed ulae in communi est superius primo praedicabili; ergo est superius omni illo, q.d continet sub primo praedicabili; sed sub primo praedicabili continet ipsum ulae in communi; ergo ulae in communi est se ipso superius: et inde q.d est inferius inferiori, est inferius superiori illius inferioris; sed ulae in communi est inferius primo praedicabili, et 1.um praedicabile est inferius uli in communi; ergo de primo ad ultimum ulae in communi est se ipso inferius

3.um absurdum. species latius pateret, quam suum genus; nam ulae in communi, cum sit quoddam genus particulare contentum sub primo praedicabili, est species subalterna primi praedicabilis, q.d

e' gñs illius in sentª horu autõ; sd ule in coi latius gt, quã 1ũ prabile; q̃ spẽs latius gt, quã suũ gñs; ule .n. in coi se extendit ad oĩa ulia, et ad quinq̃ prabilia; 1ũ vº prabile nullo pacto, sd so' ad gña, et roẽ horũ ad peculiares spẽs, et induca earũ.

4ũ absurdũ, in eorũ sentª sequi asserunt, quinq̃ prabilia ee spẽs infimas: spẽs infima eet superior suo gñe, totũ poale ṽu illius, et pars actualis, ac proinde plus actu ptineret, et minus suo gñe; eet superior ob sª dicta; eet totũ poale; qª se het ut rõ superior gnica, eet etũ pars actualis qª rõ cois, et superior sic prat de suis inferioribus, ut docui circa qũ de prabilis ptineret actu plus, quã suũ gñs, qª spẽs infima claudit actualiter suũ gñs, et saddit diffãm limitantem, l. extrahentem; ptineret etũ minus, qª c' sit rõ superior uli in coi, ule in coi claudet totũ sceptũ primi prabilis, et addet aliq̃ aliud diffrale; hoc .n. e' coẽ oibus inferioribus roũ coiũ; torquet hoc argtũ rorẽ, et sub illius pondere gemunt, variasq. applicant solutª, spolia quidem, qq nudit q̃ reparant.

Ad 1ũ absurdũ vulgariter dĩ absurdũ quidẽ ee, qd idẽ rõ eiusdẽ sit sub eadẽ roẽ superius, et inferius, nullũ vº absurdũ ee, si sub diversa roẽ illas subeat denseatª, quemadmũ in Phia censet absurdũ, qd duæ entitates se mutuo caussent in eodẽ gñe, nullũ vº tale iudicat, qd caussent in diverso gñe; quare in psenti mã, c' ule in coi sit essaliter superius quinq̃ prabilib, a qq abstrahit sm̃ ṽuniõ essalẽ (existimant hi prabilia ee essaliter ulia) et accidalr gñs; fit per accidens ee inferius 1º prabili, qd per se, et essaliter erat superius; hac eadẽ via pergit Hurt. dispꝰ. 7. Lã. sẽ. 1. editione. 2ª a paragrapho nono,

Omitto reliquas solutª, qª longa impugnatª digna erant, maxẽ mutuæ caussalitatis exũ: so' scendũ sub eadẽ roẽ fore superius, et inferius ṽu primi prabilis, et ad illud n' per accens pertinere, sd per se; ule in coi, quatenus tale e', e' essaliter superius. 1. prabili; sd quatenus ule in coi e' gñs peculiare; q̃ quatenus superius e' gñs peculiare; Ergo sub eadẽ roẽ e' gñs particulare, sub qua e' superius, sd sub roẽ gnis parlis, e' inferius 1º prabili, Ergo sub eadẽ roẽ e'

inferius, sub qua est superius.

Deinde vle in coi sm hos auts est essaliter vle, et superius ad prabilia, quia est essaliter superius ad illa tanquam gns, et consequenter erit essaliter, et per se gns, non per accns, ut contendunt; cons constando, quia est essaliter superius tanquam quod prabile de pluribus spe distinctis in quid tanquam pars essa, quod ita probo q. 1a, 2a, et 3a prabile distinguunt spe, et de illis prat essaliter in horum auts sent, non tanquam tota essa, cum prabilia addant peculiares diffras supra vle in coi: quod vero hec pratio essalis sit, et in quid, probatur; quia pratio in quale so est accidentalis; pratio in quale quid est pratio diffre, sed non prat ut diffra vle ut sic, neque accidaliter; quia ut tale prat essaliter tanquam pars de pluribus spe distinctis, et in quid; ergo essaliter ut gns, pertinet. ergo per se ad 1m prabile, et est per se illo inferius; ergo cum parte alias sit superius; per se erit superius, et inferius rnu eiusdem.

Ad 5r. ut aliqd gns contineat per se sub 1o prabili tanquam inferius, non obstat, quod sit accidaliter gns; ergo quod vle in coi sit accaliter gns fraliter sumptum, pertinebit nihilominus per se ad 1m prabile tanquam illius inferius. cons constat, quia ideo negatur esse per se inferius 1o prabili, quia est accidaliter gns; ans probo ex dictis de 1o prabili, ubi probavi oia gna accidaliter esse talia, si fraliter accipiantur; ad. n. intellectivum, et subsa accidaliter sunt gna fraliter; quia accidentaliter sunt roes abstracta; sed his non obstantibus reducis huiusmi gna ad 1m prabile per se tanquam illius inferiora; ergo reducere debes per se tuum vle ad idem prabile tanquam illius inferius, licet sit gns fraliter non per se, sed accidaliter.

Impugnatur amplius solutio; quia, l. esse vle in coi est idem essaliter, et fraliter, atque esse gns parle ad .5. prabilia, l. non, sed est conceptus distinctus essaliter. si 2m; ergo vle in coi per suum ceptum non est gns, sed ceptus gnicus erit aliud distinctum ab vli in coi, quo destruetur tua docta, qua asseris vlis ceptum esse gnicum ad .5. prabilia. si asseras 1m; ergo sicut est essaliter vle, erit essaliter gns parle; cons probo; quia, quando duo sunt idem essaliter, cui convenit unum per se, et essaliter, convenit et alterum; sed esse vle in coi, et esse peculiare gns ad .5. prabilia sunt idem

essaliter, et 1a ɔvenit per se, et essaliter uli in coi; ergo ɔvenit eodem pacto 2a; q e per se, et essaliter gns, ɔtinetq per se sub ɔrabili 1, qd e in tua sent superius per se.

A ɔtrario poterat instaurari argtu: idem e ee gns parte ad .5. ɔrabilia, et ee ule in coi, sd ee gns parte ad .5. ɔrabilia e accidale uli in coi; ergo ule in coi e accidentale: ipsi uli in coi, qd tu negas, ɔsequentia ule in coi ee superius ɔraliter ad .5. ɔrabilia e ee roe ab illis abstractam cognite reflexe, sd qd sit ro ab illis abstractas cogne reflexas, e illi qd accidale; ergo ee superius ad .5. ɔrabilia e illi qd accidale; ergo n per se, ut ɔtendebat, et essaliter e superius, sd etm e accidaliter inferius; ergo iri eodem gne superius, et inferius.

His incunctanter ruunt aliquae solutiunculae 2ae, et 3ae absurdi in ea evasione fundatae, quam nuper impugnavi; quare neque referendae sunt, neque alijs roibus, quam iam ɔfactis refellendae, quia n nulla alia denuo occurrebant, quib n inefficaciter id ɔstari posset, aliqd tm tpori ɔcedendum e.

Obiiunt Adversarij .1. illud e gns rum aliquorum inferiorum qd ɔrat in eo qd qd de pluribus spe diversis, sd ita se het ule in coi rum quinque ɔrabilium; ergo e gns rum illorum, mine ɔbant; q gns ut tale, et spes ut talis ht ulitem essaliter; ergo ule in coi e aliqd essale rum horum, n tamquam totu; ergo tamquam pars; sd .5. illa ɔrabilia distinguunt spe; ergo ɔrat in qd de illis tamquam pars, q distinguunt spe; e ergo gns rum illorum. Hoc argtu in mea senta leve e, et duplici solute solvi pote; nam 1o ɔcedo adversarijs mai, et nego mine; ɔbationem mais etm nego; q neque gni, neque spei ɔpetit essaliter ɔralis ulitas, nam, ut suis locis dicebam, gns extrice, et per accidens e tale ɔraliter, et ule; siliter et spes, unde reliqua argti cadunt. 2o ro disting do mai, si ɔratio illa n sit transcendens, ɔcedo mai; si transcendens sit, nego mai; dixi iam ule ut sic importare ɔ roe coe entis, q transcendens e, et in ultimas alias diffrias imbibitur.

Obiarit. 2o. ɔretu ut transcendens sit, debet transcendere diffas, i sm, male, 1. sm ɔrale, 1. sm utrumque il, sd n transcendit roe aliquorum

ule in coi; g. ē univocū, et n̄ transcendens. minor pr̄, et imprimis n̄ ē transcendens rōe cognitionis reflexæ, q̄ se het ut gra 3creti, neqꝫ etiā rōe malis; q̄a hoc ss oia pzabilia, q̄ sane n̄ ss transcendentia; q̄ sd p̄x ad summum gbari, qd n̄ sit transcendens ule in coi, n̄ tm̄ pbari, qd n̄ sit accidens adl g. pzabilia; sd neqꝫ re v̄a pbat, qd n̄ sit transcendens male ulis in coi, q̄a ds ss immte oia pzabilia. male ulis in coi, sd rō entis abstracta ab illis, in qua transcendentaliter sveniunt tanquā im scepta apti ad essendū in plurib.

Ex dictis tota hac. q. infert divis ulis in. g. pzabilia ēe gnis in sp̄s; q̄a neqꝫ ule ē gns, neqꝫ pzabilia sp̄s; posset dici accidentis in accidentia; tum q̄a ipsū gnaliter sumptū ē accidale scretū, tū q̄ pzabilia gnaliter ut talia ss etiā screta accidentalia, sd priusquā q̄ fine imponamus adnotandū ē eodē fere mo pbandū ēe im mea doctā da uli im coi, atqꝫ da pzabili ut sic, gindeqꝫ, quod dictū ē da divis ulis in pzabilia s. in parlia ulia dicta ēe opto da divis pzabilis ut sic in peculiaria pzabilia, qq absoluta relinqr tota d ulibꝫ tractatio, ad reliqua iā nos accingamus. q. 19. da univocis, æquivocis, analogis, et denoativis. S. 1. definiunt univoca, æquivoca, et denoativa.

denoativum, quod si rigor attendendus esset, potius appellanda foret non denoans, sed denoativa, et seretur potius denoatum, quam denoativum.

Huiusmi denoativa appellant S. Aug. Libello in ca. c. 4. et S. Damasc. in sua D. c. 19. media inter univoca, et aequivoca; univoca, et nomen, et rem eandem signatam per nomen participant; aequivoca solum nomen idem commune habent, non vero rem signatam: denoativa, et nomen partim commune habent cum forma denoante, et partim rem significatam per nomen, ut in colore, et colorato aspici potest, conveniunt enim initio nominis, et fine differunt; rursus conveniunt in forma significata nempe colore, et differunt; significatum unius nominis est seretum ex colore, et subiecto; significatum vero alterius est color nude sumptus, partim itaque conveniunt nomine, et re, partim et differunt; et ideo medium locum obtinent denoativa inter univoca, et aequivoca.

s. 2. def. et divisio analogorum.

Sect. 2

Def., et divisio analogorum.

Etiam hic agimus non de vocibus analogis, sed de obiectis analogatis, definiuntur 1° hoc pacto; quorum nomen commune est, ratio vero per nomen signata, neque est omnino eadem neque omnino diversa, docuit hanc def. S. Thom. 1. p. q. 13. a. 5. corpore, et explicari potest in homine, et eius pictura, utrique enim nomen homo commune est, ratio vero signata non est omnino eadem, quandoquidem homo verus homo est, pictura illius admodum imperfecte dicitur homo, sed neque est omnino diversa, conveniunt enim homo, et pictura in delineamentis, magnitudine corporis, colore faciei, etc.: vide, quod dixi in compendio de analogorum def.

Dividi solent analoga in tria membra, nempe in analoga inaequalitatis, attributionis, et proportionis, seu proportionalitatis; inaequalitatis analoga dici solent illa, quorum nomen commune est, similiter, et ratio per nomen importata, inaequaliter tamen participata ab inferioribus: talia sunt, leo, et homo respectu animalis; nam et nomen

al illis coe e, et ro signata per nomen, ceterum inaequaliter participata i. per differas perfis inaequalis; sed certe hae analogia sporie univocatio e; ideoqß ex suo gne analogia inaequalit multum a vera analogia degenerat.

Analoga attrionis dnr ea, quorum nomen idem e, eademqß ro secundum trum, diversa vero secundum habitudinem ad eundem trum; horum analorum exa vulgaria ss; al. n. pulsus, pharmacum, cibus, et alia plura sana dnr a sanitate in ali residente; ss. q. analoga attritis; q illis nomen idem sanum coe e, eadem sanitas alis e oium trus; habitudines vero ad sanitate diversae; al. n. dr. sanum, q sanitatis susceptum e; pulsus dr sanus; q index sanitatis e; pharmacum, q sanitatis instrumentum; cibus, q sanitatis causa; itaqß hent diversas habitudines ad sanitate.

Ad hanc analogiam varia conditiones ab autoribus postulant, earum 1a e, qd trus a minus pcipuis analogatis rus, sit intrica in pcipuo analogato, et in reliquis extrica, qua roe sanitas intrica e ali, qd e pcipuum analogatum extrica reliquis minus pcipuis, qd si aliqd trus sit intricus n solum pcipuo, sed etiam alijs analogatis minus pcipuis, per accidens id eveniet ru analogorum, q quidem n respiciunt trum, seu fram; neqß ab illa denominant, put in ipsis e, sed quatenus exstit in pcipuo analogato, ut bene divus Thas. 11. Metae. lect. 3. cui favet Aristes. 3. meta. textu. 2. et 19. et Lib. 4. cape. 2. nec longe e Plato in Sophista; c hoc bene stat; qd debeant hre inferiora analogata aliqd intricum semper, per qd referant ad trum, l. ordinari possint, voluit hoc S Thas. 1. pta. qe. 16. a. 6. corpore, cuius verba ss; et quis sanitas n sit in medicina, neqß in urina, tn in utroqß e aliqd, per qd hoc quidem facit, illud autem signat sanite].

2a conditio, ne det ro coiis analogatis attribus ut talibus; q solum conveniunt in tro, et habitudines diversae ss, pindeqß nomen illis coe immediate ad plura, fit et nomen aequivocum. 3a conditio, ut inferiora, et ignobiliora analogata, dum explicant, referri debeant ad pcipuum, sic c pulsus declarat ut sanus refert ad sanite alis, cibus siliter etta. Plures condit alij exigunt, l in-

utiles, l. n. navis; hoc unum monuero de his analogis max.e v.t illud est analogum per se sumptum stat pro famosiori analogato. etc.

Sed obijcies. 1. si oia sana eent analoga attrib.is r.ne sanitatis, oibus eet idem nomen coe: sed n. oibus e. idem nomen coe, nam principale analogatum dr. sanitas, inferiora analogata dnr sana; ergo oia sana n. ss ana attrib.is r.ne sanit.is. Rx si oia sana eent ana attrib.is r.ne sanit.is, oibus eet idem nomen coe, capta sanit.e in concreto, concedo mai.; capta in abstracto nego mai. distinguo etiam min.; sed n. oib. e. idem nomen coe, capta sanitate in concreto, nego min., capta in abstracto, concedo min.; itaque sanitas in concreto principale analatum, valetque idem atque sanum, atque ideo nomen coe e. oib. analogatis.

Obies 2. hoc nomen salutare e. analogum attribut.is ad cibum, et deambulat.m r.ne alis; et nihilominus n. e. oibus coe; ergo ad analog. attribut.is n. requir. nomen coe oibus analogatis. min. ostendo; q.a al. in quo e. principium analogatum n. e. salutare; sed reliqua dnr salutaria, quatenus conducunt ad alis salutem. Rx neg.do maiorem, quidquid aliud sentiant P.es Jimb.es in proama Aristotelis. quaestione. 1. a. 1. nomen. n. commune debet ee analogi attributionis, qd c. non habeat nomen salutare, non poterit ee analogum attributionis,

Nisi forte dicas ipsum al. saepe ee salutare ad alia animalia, quale e. illud, r.ne hominum, quo ali possumus sed nunc tunc se habebit illud animal ut salutare, quatenus e. principale analogatum, sed quatenus minus principale r.ne aliorum, ad quorum salutem conservandam l. caussandam conducit; ideoque salutare n. e. nomen analogum attributionis, q.a n. e. commune analogo principali ut tali, l. conveniat principali ut tali.

Analogum proportionis illa ss, quorum nomen coe e., r.o v.o importata per nomen e. eadem proportionaliter, l. sili; eliciunt hanc def.m Jimb.es

ex Caiet.° ad mentem D. Thomae, potestque explicari multis exemplis, nam 1.° quatuor ad octo hanc analogiam bene comparatur ad sexdecim; nam sicut se habent quatuor ad octo, ita octo ad sexdecim; servant enim proportionem duplam. 2.° Lupus, et daemon, hanc etiam analogiam servant comparatione ovium, et bovium; nam sicut se habet lupus respectu ovium, ita daemon respectu bovium. Ex his, et aliis exemplis perspicuum est, quatuor extrema postulari ad huiusmodi analogiam, vel ad minus tria, si unum bis repetatur, nonnulli diversitatem agnoscunt inter analoga proportionis, et proportionalitatis, de quorum numero est P. Hurt. disp. 9. Log. sect. 3. alij vero sine discrimine utroque nomine utuntur, et pro eodem accipiunt, ut Dimbg. observant. q. 1. de aequivocis, c. 1. a. 1. res est exigui momenti, nec digna, ut in ea immoremur; finio, si notaveris inter hac analoga alia esse propria, alia impropria, et metaphorica, ad quae discernenda nulla alia regula e melior statui potest, quam quod attendatur vis nominis, et propria vocis significatio; nam quoties quis detorquet vocem ad impropriam significationem, analogia est impropria, secus si in primaeva sua significatione relinquat, qui plura vult, videat Dimbg., minutiora enim haec sunt; altiora nos vocant. S.° 3. admittendane sit analogia rationis communis?

Sect. 3. Admittenda ne sit analogia rois cois?

Praemoneo hic non esse controversiam de analogia inaequalitatis; nam haec univocationem non excludit, tota namque diversitas in differentiis limitantibus, aut extrahentibus exercet, non in ratione ipsa communi, ut ex supra notatis liquidum est: inquirimus itaque hic, an sit aliquis conceptus communis, qui ita sit ratio conveniendi, ut sit etiam ratio differendi, sit hoc in diverso statu: in statu abstractionis habeat 1.um; in statu contractionis 2.um, solet esse huius controversiae materia ratio communis entis, de qua communiter iuniores afferunt, quod sit analoga ad Deum, et creaturas analogia rationis communis; quia in illa abstracta Deus, et creatura

conveniunt, differuntque in eadem ut contracta, suscipiunt hanc Sententiam P. Fagn.
1. p. q. 3. a. 5. dub. 5. P. Hurt. disp. 9. Log. sect. 4. subs. 9. edit. 2.ª P. F. t.
c. 2. s. 9. et 7. Albertinus in proœmio subst. disp. 1. q. 6. sect. 1. et 2. P.
in antepræmis. c. 1. annotat. 2.ª Discalciati disp. 11. Log. q. 3. Trigosus q.
a. 4. dub. 4. sect. 2.ª et in responsione ad 1.m Viguerius de aia rali. §
versu: 21. Zumel. 1. p. q. 13. a. 5.

Licet hi vero, et nonnulli alij conveniant in stabilienda analogia rationis communis, non tamen conveniunt in assignanda caussa huius analogiæ: maior et nobilior pars dependentiæ favet. primi duo dependentiam assignant, quam prior assignarat Iabellus 4. met.ª sect. 1. q. 3. utrumque sentiendi modus post se traxit non contemnendum virorum numerum accurate propriam opinionem illustrare conantium. Dependentes in eo aiunt consistere dependentiam, quæ in ente caussat analogiam, quod ratio superior, et communis prius, et perfectius participetur ab aliquo ex inferioribus, et dependenter ab illo participent reliqua eandem rationem, id non eo. Colligunt hanc suam dependentiam 1.º ex illo Exodi. 3.º ego sum, qui sum. Deus de se loquens ad servum suum Moysen: sic dices filijs Israël, Qui est misit me ad vos. in quod Nazianzenus oratione 4. de Theologia folio ante finem ait. Ens vere propriæ sane est Dei, et totum etc.ª 2.º ex illo Isaiæ. 40. omnes gentes, quasi non sint, sic sunt coram eo, et quasi nihilum, et inane reputatæ sunt ei. Hæc ratio, entis participatur prius, et perfectius a Deo, quam a creaturis; nam hæ dependenter ab illo tanquam a 1.ª caussa, posterius eandem rationem participant: deinde prius participat substantia, et perfectius rationem entis, quam accidentia; nam hæc habent esse entia per dependentiam a substantia tanquam a 1.º subiecto: contendunt itaque huiusmodi Dependentiam esse analogiæ originem hoc ducti fundamento. Ratio entis abstracta, et ratio conveniendi, contracta vero habet in accidentibus dependentiam a substantia, et habet dependentiam a Deo; quam neque Deus a substantia, neque hæc habet ab accidentibus, quia per hanc dependentiam datur diversitas in receptione communis entis prout quæ habet contracti ad inferiora.

Aliter rem explicant qui transcendentiam; transcendentia enim nihil aliud est, quam inclusio in membris per se, et in alio, seu in ultimis differentiis; unde cum in ultimis differentiis essentialiter claudatur ratio communis entis, fit, inquiunt, quod differentiae differant essentialiter in ratione entis; differunt enim in suo conceptu essentiali; sed suus conceptus essentialis est formaliter, et essentialiter ens; ergo differunt formaliter, et essentialiter in conceptu entis; sed aliunde conveniunt, quandoquidem est omnibus communis ratio entis; ergo ratio communis entis analoga est faciens convenire, et differre, huiusque analogiae radix transcendentia erit.

P. Hurt. quamvis transcendentiam admittat tanquam Analogiae caussam, ea novo discursu utitur ad explicandam analogiam conceptus communis; nam cum ratio entis formaliter imbibatur in differentiis inferiorum, quidditative efficit in illis perfectior se ipsa abstracta, atque ideo in ratione quidditativa entis dat illam diversitatem maioris, et minoris perfectionis per diversis statibus: similitudo perfectionis in statu abstractionis; dissimilitudo in statu contractionis. Probat suum discursum Petrus Hurt.º conceptus entis non est extra conceptum substantiae, sed est aliquid extra ipsam: cum ergo substantia non duobus, sed uno conceptu constet, totam perfectionem, quam habet essentialiter substantia, habet essentialiter ille conceptus; unde ille met in substantia est quidditative dissimilis a se ipso, quando abstrahit a substantia; nam substantia est formaliter ens, sed substantia est essentialiter perfectior accidente; ergo ens in substantia est formaliter perfectius accidente, quo obtinet ut non solum ens abstractum sit aequalis perfectionis sibi ipsi contracto ad substantiam, sed contractum ad substantiam esse etiam inaequale sibi contracto ab accidenti.

Alio tramite incedendum est, ut veritas inveniatur, a qua longe aberrant superiores opiniones de analogia rationis communis, et illius caussis; mea ergo opinio in hac parte esse neque dari analogiam rationis communis, neque transcendentiam aut dependentiam sufficientem ad illam caussandam in conceptu entis. sequor P. Vasquez disputatione 114. c. 2. n.º 6. Scotum I sententiarum distinctione 3. quaestione 1. a. 13. Ockamum lib. 1. distinctione 2. q. 9. literam D. et eos omnes, qui cum duobus ultimis affirmant ens esse univocum ad sua inferiora, aut cum primo statuunt non posse abstrahi rationem communem entis, qui neque pauci sunt, neque ignobiles. videbimus quaestione sequenti, quo

iure utrumq; afferet, et adversos ibi nominabimus, quos hic brevius et brevitatis caussa subiicemus. §. 4. roes quibus moveor ad neganda analogia roi...

Sect. 4. Roes, quibus moveor ad neganda analogia rois cois

Prima: ro cois entis est ro abstracta a Deo, et a creaturis; sed ad hoc abstrahi a Deo, et a creaturis ro, in qua differunt, sed so ro, in qua conveniunt; ergo ro illa entis abstracta, et Deo, et a creaturis non est ro, in qua Deus, et creatura differunt, sed so in qua conveniunt. maior ex doctrina adversariorum desumo; minor proba, quia so potest abstrahi ab inferioribus ro, in qua conveniunt; quia ro abstracta, ro convenia inter ea, a quibus abstrahit; ergo a Deo, et creaturis non potest abstrahi ro, in qua differunt, sed so in qua conveniunt; ans adhuc sic ostendo arguendo: quia si in roe abstracta esset ro differendi, in conceptu abstracto essent differentia ipsa inferiorum; proindeq; non esset ro a differentiis abstracta, nisi forte concedatur abstracta, et non abstracta; ergo ut ro aliqua ab inferioribus abstrahat debet denudari a differentiis ita, ut so sit ro conveniendi, et non ro differendi; non ergo ro illa cois entis abstracta a Deo, et creaturis esse potest ro differendi, atq; ideo neq; analoga.

Vulgaris solutio huius argumenti est, illam roem com entis esse oio differentiis spoliatam in statu abstractionis, atq; ideo in illo statu so esse roem conveniendi, cum quo bene stat, inquiunt, quod eadem ro ut imbibita in differentiis sit ro differendi per transcendentiam in transcendentiis sententia; et per dependentiam in dependentibus doctrina; hoc sufficere existimant ad analogiam rois cois. sed certe semper mihi visa est inepta, haec solutio; videamus, an vim habeat illius impugnatio.

Illa ro entis in statu abstractionis non est ro differendi, ut asseris, ...

so' 9veniendi; ḡ illa rō n̄ ē per prata sua essalia rō differendi, sed per aliud adiunctum in abstract^e distinctum a sua essa: cons^a probo; quia si per sua prata essalia eet rō differendi, ubicumque eet c' suis pratis essalibus, eet rō differendi: sed in statu abstractionis ē c' suis pratis essalibus; ḡ ibi eet rō differendi, quod tamen [illegible], et n̄ [illegible] expectare abstract^e, ut efficiat differentiam. itaque si concedis illum [illegible] conceptum n̄ ee rationem differendi per sua prata essalia, sed per aliud extra [illegible] essam superadditum per abstract^e, statim colligam illum conceptum n̄ ee analogum; quia in illo n̄ exercet differentiam, sed so' conveniat: quod autem differentiam exerceat in alio, c' quo identificatur, n̄ sufficit ad analogiam, alias n̄ univocum ē, quia realiter sit rō differendi per differentias, quibus adiungitur eo quod n̄ exercet differentiam in conceptu formali ipsius alias.

Exclamant iuniores discrimen ee manifestum; nam al n̄ transcendit differentias, quod c' beat ens, fit, ut hoc propter transcententiam in abstract^o statu sit rō differendi, n̄ v^o al. verba haec ss: iusto argum, quod ens transcendat differentias, et n̄ al, so' efficit, quod ens sit de conceptu essali differentiae, secus v^o al; at n̄ efficit, ut differentiae sint de conceptu entis, qui fuerat abstractus; ḡ transcendentia n̄ efficit, ut in conceptu illo exerceat differentiam: cons^a probo; quia conceptus ille per sua prata n̄ erat rō differendi; ḡ c' per transcendentiam differentiae n̄ fiant de conceptu illo entis prius abstracto, sed maneant extra essam illius, transcendentia n̄ efficiet, ut exerceat in illo conceptu differentiam et proindeque relinquet rō so' conveniendi.

2^a rō, sl et refutatio solutionis: per abstract^e n̄ addr aliquid novum pratum essale conceptui entis in coi, quantumvis det dependentiam, aut transcia; ḡ si per sua prata essalia n̄ erat rō differendi ante abstract^e, neque et post illam, erit ḡ in oi statu rō conveniendi, et in nullo analoga. Pendet argi vis ex ante probat^e; quia huiusmi ē quidquid de novo advenit conceptui entis per abstract^e, transcendentiam, aut dependentiam, tale ē, ut sine illo possint cognosci prata essalia conceptus cois entis ut sic: sed oē illud, sine quo possit cognosci prata essalia rei, n̄ ē pratum essale talis rei, sed aliquid extra

illius essa; q qdqd denuo advenit sceptui entis ut sit per stractam dependentia, aut transcendentia, vel ad novum gradum essale. sed vera ipsius a[illegible] stracti illi adventiat diffra, hoc erit extra essa entis abstracti [illegible] in eadem roe essali entis porius abstracti. convenia, et diffa.

3a. ro: sceptus cois entis nihil aliud coicat suis inferioribus intrica, in quibus imbibit nisi se ipsum, sed ipse n e diffra convenia inter sua inferiora; q nihil coicat aliud suis inferioribus, quam convenia et qdqd diffra e in inferioribus, e aliqd pter ipsum cois sceptus entis: maior vr certa; q a qdqd coicat, per sui exhibitionem intricam coicat, sed per sui intricam exhibitionem nihil aliud coicat, quam se; q: minor i sylli va debet ee etiam in [illegible] opposita, si accipiat pcise sm illud, qd abstractum e a diffris; inde in [illegible] q nihil coicat aliud suis inferioribus, quam convenia; pt hoc; q a pcise coicat illud, qd abstractum erat; sed illud pcise, qd abstractum erat, so erat convenia, et nullo pacto diffra; q: negas q e, qd eadem illa ro cois pro diversis statibus faciat se ipsa convenire, et differre inferiora.

4a. ro. si in statu stractionis illa ro cois eet ro differendi per sua prata essalia (nam per prata a sua essa distincta ego n nego. negss sufficit ad analogiam rois cois, ut sa tetigi) in sua essa includeret roem differendi, ut perspicuum e; sed n includit in sua essa roem differendi, etiam in statu stractionis; q negss illa ro per sua prata essalia e ro differendi etiam in statu stractionis; minor pr; q a si includeret in sua essa roem differendi n posset ab illa abstrahi; nihil. n. pote abstrahi, et pscindi a pria qditate et essa, nec ob aliam roem bo pscindi nequit ab ali, aut rali, nisi q a utrumque includit in sua essa; q si ro illa cois entis clauderet in sua essa roem differendi in statu stractionis, n posset pscindi a roe differendi, quo pfiet unum e duobus ee admittendum. l. n posse abstrahi sceptum illum cois, l. sl abstrahendam diffram; utrumque absurdum in straria senta statuente sceptum cois abstractum, et negante qd in illo sceptu put abstracto reluceat ro aliqua differendi.

q̄ rō tota q̄ddita̧ sceptus cois entis. e. g. reperit in vīb inferioribus, a quibus abstrahit; sed in q̄dditᵉ sceptus cois entis in Deo reperta n̄ invenit rō dependentiæ, aut diffra; ergo rō dependentiæ, aut diffra oio ē extra q̄ddit illius sceptus cois entis, secus de oibus ijs præret rō dependentiæ, aut diffra, de q̄ præt rō cois entis: et sane qd oibus svenit, et in oibus reperit, n̄ pote ee rō differendi inter illa, quibus svenit, et in quibus reperit; rō n. differendi n̄ invenit in illo, a quo sfacit differre. Csr; qa roes differendi n̄ includunt in rōibus superioribus, sit bñ aliqd includant in rōibus differendi; ergo tota rō differendi extra scept entis in coi ē. Csr. 2º. qa generalis transcendentia tā longe abē a caussanda diffra in sceptu transcendenti, ut potius sit caussa maioris svenie, efficit. n. ut plura sveniant in sceptu illo coi entis: nā ex eo, qd intimas diffrarum sinus penetret, ultimæ diffræ sveniunt in roe illa coi entis, in qua n̄ svenirent essaliter, si essaliter n̄ transcenderet, et imbiberet in ultº diffrarum sceptu.

Nec ad has roes solvendas resumendum ē effugium diversorum statuum, tum qa iam preoccupatum ē, tum qa diversitas statuum abstractionis, et stractionis se hēt per accidens ad q̄ddit cois entis abstracti, ac inde q̄dqd hēt roe statuum, ē extra essam illius, nisi forte scedas aliqd rei essale, et per se pendere ab aliquo, qd se hēt per accidens rū eiusdem rei: et deinde, qa qd semel n̄ ē de essa, nunquam ē de essa; sed de essa rois illius abstracta n̄ ē rō differendi, qdo abstracta ē; ergo nunquam ē de illius essa, sed oio extra. Denique qa ee roem differendi hēt illa rō in statu stractionis, ut dicis; sed ee in statu stractionis n̄ ē illi essale; ergo neque ee roem differendi.

Sunt duæ aliæ roes speciatim ꝯ caussas analogiæ ab adversarijs assignatas; 1ª ē huiusmi, qa stendit transcentiam insufficientem ee ad analogiam caussandam in sceptu coi transcendenti: nā dīa imbibr essaliter in relationib diarum personarum, et tn̄ neque diarum personarum relationes caussant analogiam in nā dīa; neque efficit illa transcentia, ut personæ sveniant,

et differant in ratione dica; et quod diversis entibus; quod transcendentia est insufficiens ad caussanda analogiam in ratione coi. Illa sic habet argum. ab adversarijs facta contra sua sent., si sic illa non habet, quod instaurari potest contra oio contra in hac materia. scio te confugere ad multiplicat. conceptus cois cum inferioribus, quod neque in Deo est, neque esse potest: plures tamen habet impugnationes haec responsio; nunc sufficiat haec: si requir. multiplicatio; quod non est transcendentia; et haec datur in Deo, non tamen analogia; deinde; quod vero transcendentia datur sine analogia rationis transcendentis; contra quod analogia aliunde caussari debet, secus ubicumque esset transcentia daret analogia.

Alia vero specialis contra dependentiam, per quam ita dicunt eius patroni caussari analogiam, ut nullo pacto requirat transcendentiam. si non transcenderet differas vero illa cois, neque esset de essentia differarum, neque differentia de conceptu illius, ac proinde essent conceptus oio condistincti, sicut animal, et rationale; neque dependentia, quod differentia est, maius diversitatis caussabit in conceptu entis, quam rationale in conceptu alis; sed rationale non caussat diversitatis sufficientem ad analogiam rationis cois; neque dependentia, si haec non includitur in illo conceptu coi, neque conceptus in dependentia. Malè transcendentia salvat analogiam in eodem sensu, sed peius dependentia; ideo ad utriusque opinionis fummta solvenda accedamus. S. 5. transcendentiae, et dependentiae fummta convellunt.

Sect. 5. Transcendentiae, et dependentiae fummta convellunt.

Habemus ex dictis multa, quibus reamus ad id, quod analogici contendebant, stabiliri circa concept. eorum entis initio sectionis 3ᵃ nam falso asserunt esse rationem convenienti in statu abstractionis, et rationem differendi in statu contractionis, cum etiam in contractione

status sit ro conveniendi; conveniunt. n. inferiora, et si sint per illud conceptu abstractu;
neque aliter possit abstrahi si ante abstract. inferiora in illo non convenirent; quod si
in illo aliqua diversitas reperit, est formaliter, et identice, non formaliter ro ipsius;
hocque per nihil aliud sacrae paginae testimonia probant, adiuncta Nazianzeni authoritate,
ut ad tertium modum exponendi ss. S. Thom. 1. p. q. 4. a. 3 ad 3m. 1. 2ae. q. 61.
a. 1. ad 1m. 1. contra gentes, c. 32. roe. 6. in 1. dist. 9 q. 5. a. 2. corpore, super
lect. c. 5. 1. periermenias lect. 8. et Ariles pluribus in locis ab adversarijs
contrario observatis, loquuntur. n. de diversitate formaliter exercita in entis
conceptu, et formaliter in differentiis conceptu illud entis imbibentibus; ideo, cum dixit Ariles.
4. metaph. texto. 2. Ens autem multipliciter quidem dicitur, verum ad unum; unamque
quandam naturam, et non aequivoce, sed quemadmodum dicitur sanum ad sanitatem: exponendus est
de analogia attributionis non exercita in conceptu com.; quia talis analogia nulla est ro
comis, ut alibi dixi, sed solo nomen.

Et ad summum ibi positum, quo nitebantur dependentiae, dicendum
est illud conceptu abstractum vere esse rom conveniendi, non tamen hoc amittere per abstractionem,
cum hoc non auferat, quod illi conceptui est essentiale. Ad illud, quod addebat conceptum illum
in accidenti habere dependentiam ab eo tanquam a 1a caussa, et a substantia tanquam
a 1o subiecto: in Deo vero a nullo habere dependentiam, sed independentiam ab omnibus vere habet
hunc sensum identice, et materialiter, quatenus identificatur cum differentiis, in quibus datur formaliter
illa diversitas non quia exerceat formaliter illa dependentia, aut independentia in
conceptu, qui fuerat abstractus, et hoc opus erat ad analogiam rom comis.

Ad summum transcendentium et sect. 3. positum. §.
aliter rendendum est, quod. Lt. differentiae includant essentialiter conceptum com entis, superaddunt
tamen peculiarem aliquam, differentialem, rom cuius, et non rom conceptus comis differunt: unde
cum dicunt conceptus formalis differentiarum est ens formaliter, claritatis gratia distinguendum est. conceptus
essentialis differentiarum est ens com, et differentiale. vere est, aliter falsum; et cum colligit; ergo differunt
essentialiter, et formaliter in conceptu entis, iterum distinguendum est; differunt in conceptu differentiali

sm eq fralit. q fuerat abstracta, nego coq: sm fralit. ... n fuerat abstracta, sd saddr. noi coi tamqm q ... illius ... et argtq nihil svincit.

Tum diffti m solvit ... ... itidq ... ro. n. entis ex eo qd imbibat in diffis inferiorq, n efficit fraliter ... tior se ipsa ut abstracta, c' s.a dixerim n acquirere novq ... transcendentiq; effici nihilominus perfectior identice, et maliter ... el ad analogiq rois cois. ... Thert. seq discursq; q.a ro entis ... sceptq subsia; e'q subsia n duobus, sd unico scepte sstat, ... bet effaliter subsia, bebit effaliter ille sceptus: sd reo ad anq, illud ... verq, si de scepte adaquato subsia loquat, sd nego suppositq ... ponit. n. n bere subsiq duplicq sceptq partialq; sstat. n. scepte coi, et ... et lt sceptus cois entis n sit extra sceptq subsia adaquatq, hic tn ... sceptq rois cois entis roe diffra, quq saddit; quare n el qdditative ... in statu stractionis sceptus cois entis, ut stendebat Thert., et malè ... argtq scludit. Em sile. ho el fraliter al; sd ho el effaliter perfectior equo q al in hoe el fraliter perfectius equo; ro, quare malè scludit e; q.a ... n so el fraliter ens, sd etq fraliter tale ens, et c' so roe 2.i sceptus ... perf.ne accidens, malè inde scludir, qd primus sceptus, q 2.o sungr 2.o sit ... perfectior; satis erit, si maliter id beat ... ident. c' diffra perfectioni

Persistant in sua sent.a transcendentq, et denuo ... decq sramorq capita ss 1.o diversa, differuntqs se totis, hoc nihil vulg... q c' imbibant effaliter ens in coi, dicendq el, qd different in entis in coi ... aliter quo pacto se totis different, si in aliqua q.te effali n differunt; q ... sveniant in roe illa entis in coi, in eadq svenient, et different, qd ... ad analogiq rois cois. Sfrant. 1. q.a hac el optima cona. ho et equus ... nient fraliter in ali, qd el fraliter ens; q svenient fraliter in ent...

erit. Et hoc etiam in prima; hi, et aequi differunt in reali, et bimutili, ...a ... ...; ... differunt essentialiter in ente, qua pariter firmat ... 2° ex 3 ... ... 42. c. 1. ubi sic ... ..., sed de oibus probabile analogice.

R. distinguo ... ; ... diversa, et se totis differunt, quoad conceptus univocos, quos important, concedo ... ; et quoad conceptus transcendentes, nego ...: ... ... non ideo dicuntur se totis differre; quia nulla habeant convenientia, sed quia nulla habent univoca convenientia, habent vero bene alia inferiora ... sub illis contenta. Ad ...; concedo ... ..., et distinguo ... 2ª; quia differunt essentialiter in ente differentiali, concedo ..., in ente in coi, nego ...: dixi ... differentia duplicem partialem conceptum habere; alterum entis ut sic, alterum talis entis. ab hoc ... differentia, et ... hoc exerceat..., non vero ab illo, neque in illo. S. Thomas in 2ª ... obiectione loquitur de analogia nominis, non de analogia conceptus cois, seu dicit loqui de analogia largissime accepta prout ... distinguitur ab univocatione ... ..., hoc pacto non recusabo voces transcendentes vocare ..., etsi in illis nulla exerceat diversitas formaliter, ut probavi.

Replicabunt dependentes; conceptus cois entis, qui in Deo reperitur, vere est ens formaliter, et quidditative; sed non est formaliter dependens ab alio; ergo independens formaliter; ergo datur in illo formaliter independentia; & inde conceptus cois entis inventus in creaturis est etiam formaliter, et essentialiter ens; sed non independens a Deo; ergo formaliter dependens; ergo in illo datur formaliter dependentia; ergo per ... exercet dependentiam, et independentiam non solum in conceptibus differentiarum, sed in ipso conceptu entis in coi. R. illum conceptum non esse formaliter dependentem, aut positive independentem, sed id habere materialiter, et identice in differentiis, quibus inest, ut conceptus cois entis in Deo existens; neque est formaliter substantia; neque formaliter accidens; quia de illius essentia non est esse substantiam, aut esse accidens, sed indifferentia ad hoc ut iungatur cum utroque. Q.° 20. An possit abstrahi aliquod ... cois ab ente creato, et increato. S.° 1.

Q. XX.

An possit abstrahi ro cois ab oibus entibus creatis, et increatis.

Sect. 1. Præmittit explatio entis phyci, et metaphi. opti, et inopti.

Inter multa realia entia, quæ ss in nã rerũ, et ea posse, alia ss opta, alia inopta; et rursus inter opta alia ss opta phyca, alia metaphca; et inter inopta reperiunt n pauca inopta metaphca, et multa inopta phyca. ens optũ ut sic appellat illud, qd n ordinat ex nã sua ad oponendũ c alio uno per se, neqz actu oponit illud per se: duo exigit dafo oio naria ad ens optũ; et qd n ordinet ex nã sua ad oponendũ c alio; et qd actu n oponit: defectu 1a oditionis aia ralis n e ens inoptũ; neqz biunibilis; aia ex nã sua ordinat, et destinat ad ostituendũ boq illũ oponendo c mã 1a media unione substali. defectu 2a oditionis gutta aquæ oiuncta alteri n e ens optũ, q. a lt n ordinet ex nã sua ad oponendũ opositũ aq c alia gutta, tn illud oponit; eo autẽ ipso qd oponat, e illius pars, de cuius oceptu, ut tali e opletio; Ergo ut ens optũ sit, n sufficit, qd ex nã sua n ordinet ad oponendũ, sd requirit etẽ, qd actu n oponat.

Ex quo liquet ens optũ ostitui in roa talis perduas per hoc, qd n ordinet ex nã sua ad oponendũ, et per hoc, qd actu n oponat, qualibet. n. horũ deficiente (ut vidimus) deficit ro entis opti. Hic

doctrinae affinis est, quam docet Pr Ruvius. c. 4. de complexis. qᵉ 1. § ad xf.
Pr. Fonseca. 5. metᵃ c. 7. qᵉ 7. sᵉ 2. et Pr Suarez Dispᵉ 33. sᵉ 1. nᵒ 10. asserentes, quod partes homogeneae, (id est, eiusdem rationis) v.g. partes aquae, & aëris etc. quando separatae sunt, sunt entia completa, incompleta vero quando sunt iunctae. nec fundamentum contemnendum est; quia recepto doctrina ex duobus entibus completis (si maneant completa) non fit unum per se, sed ex duabus guttis aquae fit una portio aquae composita per se; quia guttae illae amisere rationem completionis, et manent in ratione entium incompletorum; non quia amiserint aliquid intrinsecum (omitto tractiva) sed quia amiserunt negationem actualis compositionis, per quam ultimo constituebantur partialiter in ratione entium incompletorum.

Advertendum hic est, ne incautus quis erret, quod licet ad ens completum requiratur, quod non ordinetur ex natura sua ad componendum cum alio unum per se; non tamen requiritur, quod non possit cum alio unum per se constituere, potest enim optime illud, quod est ens completum cum alio constituere unum per se, quin in compositione amittat completionem; sic guttula aquae a reliquis guttis separata est ens completum, quia non ordinatur ad componendum, neque tunc componitur, potest tamen componere cum reliquis guttis maiorem aquae portionem; et longe diversum est aliquid non ordinari ex natura sua ad componendum, atque non posse componere, sicut longe diversum est non requiri ad equitationem equum dextrum, atque non posse fieri in equo dextro, aut non 1ᵃ non petere dextrae formam realem, et illam non posse recipere.

Iam non erit difficile ex hic colligere, quid sit ens completum physice, quid completum metaphysice: ens completum physice est illud ens physicum, quod non ordinatur ex natura sua ad componendum cum alio unum physicum per se, neque actu componit; nihil explicatione eget, superioribus bene perceptis, exemplum nihilominus omitti non potest; homo constans materia, forma, et unione ens est physice completum, quia non ordinatur ex natura sua ad componendum cum alio unum physicum per se, neque actu componit; non sic se habet forma realis, quae ex natura sua ordinatur ad componendum physice, et per se hominem.

atq; ideo n est ens cplet physice.

Ens cpletum metaphe est quod cpsura n ordinata ex na sua, aut ex mo, quo significat ad cponendum per se unum metaph. cpletum, neq; actu cponit; x^a hanc def. dl cpsurum est ens metaph. cplet. quia in se est quod cpsurum n ordinatum ex na sua, (neq; ex mo, quo significat, cum fiat hoc ad mum per se stantis) ad cponendum aliud metaph. cpletum, neq; cum tunc intelligitur metaphe cponere cum statu cpsurionis, cum considerat stractum, amittit cpletum metaph., ad mum, quo gutta aquae amittit physicam cpletum, dum iungit physice per unionem alijs guttis.

Excitant circa hanc doctrinam cverdiam quandam varij an .l. ad ens cpletum metaphe, cquis sit, ut abstrahat ab ente cpleto physice, .l. sufficiat, quod significet ad mum per se stantis, quis sit cpsurum ab ente incpleto physice; alij affirmant cum Dimb. alij negant, sed priores meliori iure, tum quia coiter accipit ens cpletum metaphe cum illo, quod abstrahit ab entibus physice cpletis, et affert ad mum per se stantis; tum quia cmunis contrariorum sententia abstrahunt ab entibus physice cpletis n ss cmunia cpleta sed incpleta; illa itaq; definitionis particula cum cpsura ita intelligenda erit, ut cpsura sit ab entibus physice cpletis.

Ad ens incpletum accedamus, quod nihil est aliud, quam id, quod ex na sua ordinat ad cponendum cum alio unum per se, .l. actu cponit unum per se. Duo hae sufficiunt efferre ens incpletum, .l. ordinari ex na sua ad cponendum, ut ma 1^a ordinat, .l. actu cponere, etsi n ordinet ut aquae pars, de qua s^a; caeterum hoc invenio discrimen inter eiusmodi entia incpleta, quod illa, quae ex na sua ordinant ad cponendum appellari dent entia incpleta per se; illa v^o quae n ex na sua ordinant, sed actu cponunt unum per se appellanda ss incpleta per accidens, quia per accidens illis ctingit, quod sint incpleta, sit et est illis per accidens,

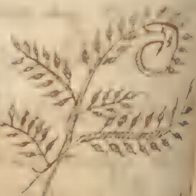
qd cponant, ex qua cpositione illis advenit cpletio.

Dicitur praeterea in def.e ad cponendum unum per se, quia non sufficit ordinari ad cponendum unum per accidens, ut dicant entia incpleta; ut apparet manifeste in accidentibus, quae ex na sua ordinant ad cponendum cum substis, et nihilominus cpleta entia, eo qd non ordinant ad cponendum unum per se, sed per accidens; ob eandem rem, quis cponat aliqd ens aliud per accidens, non suffcit, ut ens illud cponens dicat incpletum, sic lapides unum acervum cstituunt, sed quia per accidens, non dicunt lapides entia incpleta

Ens incpletum physice est illud, qd ordinat ex na sua ad cponendum unum cpositum physicum per se, vel actu illud per se cponit. revoca in memoriam exem de ma 1a aut differentia rali, et reliquis ibi dictis. Ens incpletum metaphysice est ro abstracta ab entibus physice incpletis, vel ex modo, quo significat, ordinat ad cponendum unum metaphysicum per se, aut actu cponit. apposita sunt illae disiunctiones (neque sine causa hoc facio) quia cplibet ex illis suffcit, ut reddat ens incpletum metaphysice ro abstracta. Omnia exempla cponenda sunt. ro entis physice incpleti abstracta est ens metaphysice incpletum, quia non fuit abstracta ab entibus physice cpletis rale vero aliunde claudicat, nam abstrahit ab ente physice cpleto, nempe a toto suo, verum quia significat ad modum alteri adiacentis, ex modo, quo significat, ordinat ad cponendum unum metaphysicum per se; at etiam quando intelligit intra hoc degenerat a roe totius cpleti metaphysice non quia abstrahat ab ente sic incpleto physice, neque quia importat per modum alteri adiacentis, neutrum enim horum het, sed quia actu cponit metaphysice per se, et amissa cpletione efficit actualis pars.

S.° 2a. relatis circa entis abstracti sententijs,

affirmativa seligitur, et probatur.

Sect. 2

Relatis circa entis abstracti sententijs, vera affirmativa seligitur et pr.

Multi ij, ijque graves auctores, qui non posse abstrahi unum conceptum communem entis abstractum sive finitum, sive infinitum, aequalis ratio in ipsis existimarunt: hi sunt Aegidius 1. dist. 3. q. 1. a. 3. Ferrara 1. contra gentes, c. 34. Herbeus quodlibeto. 2. q. 2. Caietanus de ente, et essentia c. 1. q. 2. et idem Locum de analogia. Vañez 1. p. q. 3. a. 5. Aureolus in 1. dist. 2. p. 2. a. 2. Sonzinas 4. metaphisicae q. 2. et 3. Flandria metaph. q. 2. a. 6. Valentia 1. p. disp. 2. c. 1. et disp. 121. c. 2. Iolephicia primus c. 4. Ruvius de analogia. n. 24. Henriquez 1. p. tomo. 1. disp. 4. n. 21. Molina 1. p. q. 13. a. 9.

Melius alij admiserunt rationem communem entis abstractam a Deo, creaturis, substantia, et accidenti, et ut uno dicam verbo, ab omnibus entibus realibus. Iabellus 4. metaphisicae q. 1. Scotus in 1. dist. 3. q. 1. et 3. et in 2. dist. 3. q. 3. et 6. Ro... 4. sua metaph. c. 6. Viguerius, s. Conradus. q. 94. Ockamus. lib. 1. dist. 2. q. 9. lit. D. et F. Suarez disp. 2. metaph. s. 2. n. 8. Hurtado disp. 11. metaph. s. 3. subs... editione. 2. Zumel. s. 1. p. Divi Thomae. q. 13. a. 9. q. sua 2. a. 1. ubi iniuste se allegat. Flandria, et Sonzinas quos 1 sententia a me citatos. Mercatus c. antepraema. Massius. c. 6. s. 1. q. 6. et ex recentioribus plurimi. Verum non omnes hos admittere generalem abstractionem ab omnibus entibus, cum aliqui negent a Deo, et creaturis posse id fieri, et admittant a substantia, et accidenti. videndus Zumel

... citat. 2. 6. ubi inter q̃ras quorundam Thomistarum, abstractionem entis a Deo, et creaturis satis efficaciter negari posse probavit, quod postea aliquis a se factum ... ne veriorem sententiam deservet.

Tetigit ... hac opinio veritatem, quam ... et D. Thomas sua authoritate, et calculo illustrarunt. Aristoteles 4. met. textu. 7. ubi D. Thomas ait ... ... in ... et clare ... subst.a; inquit, quantitas, et qualitas attribuunt ens appli-cando ens ad aliquem modum, seu naturam. videatur q. 1 a. 1. corpore et q. 27. a. 1. corpore.

Sunt, et optima rationes pro hac 2.a et 3.a opinione. conceptus entis ut sic non exprimit perseitatem, aut inhaerentiam, quas exprimunt subst.a, et accidens; ergo conceptus entis ut sic distinctus est a perseitate, et inhaerentia; ergo scindi potest ab illis differentiis per cognitionem inadaequatam, quae cognoscat id, quod exprimit ens in suo conceptu non cognito eo, quod non exprimit. 1.a consequentia admittenda est, ex ea, quae diximus pro dist.e ratione. 2.a probatur; quia si ... aliqua ratione scindi non posset, maxime quia differentiae sunt de conceptu entis, sive quia exprimerent ... et, nihil stringit talia; ergo: sed ostendamus 1. enthymema ... Doctoris Angelici verbis. q. 1. de veritate a. 1. sunt hoc aliqua ... addere supra ens, in quantum exprimunt ipsius modum, qui nomine entis non exprimitur.

2.a ratio. et illa efficax, qua usus est D.r Thomas ubi s.a enti ut sic subst.ae, et accidenti non possunt convenire ... denominationes reales, et eius contradictoria nisi ens, et accidens habeant duas formalitates obiectivas, quae ex parte obiecti sint distinctae; alioquin eidem obiecto sub eandem ratione convenirent duo praedicata mutuo contradicentia, nam eadem una obiectiva formalitas erat ... et non erat clare cognita, sed enti ut sic, et eius differentiis conveniunt haec praedicata opposita privative, ergo ens, et eius differentiae sunt duae formalitates obiectivae distinctae ... minor; quia quando ego concipio ens ut sic, quatenus est commune substantiae, et accidenti, concipio clare, et distincte conceptum obiectivum entis, non tamen concipio clare, et distincte conceptum subst.ae, et accidentis; ergo conceptus obiectivus entis ut sic, et eius differentiae habent ... duo praedicata opposita privative. ... apparet ...

88. ... q̃ ... cōceperemus clare cōcept̃ entis ut sic, ... clare ... spẽs, et indiuia, q̃ transcendit rō entis; q̃ eadẽ rō ... ... bus, atq; ... et accidenti.

Huius rōis legitimus partus ē sequens. ... clare et evidenter rō entis, qn cognoscat clare, et evidenter rō subst̃, accidentis; ẽg rō entis diversũ ceptũ ... a ceptu subst̃, et accidentis; ... si n eent diversi cept⁹, sd ... impole eet cognoscere unũ ... qn cognosceret aliũ, ans pr; q̃ sæpe certi sumus, qd aliqd sit ens ... tn. an sit subst̃, an accidens, quemadmodũ ... evidenti discurre ... in hoc ee intellectivã virtutẽ, eamqʒ ee rẽ, et reale ens, dubitant ... homines, an subst̃ sit, animæ ... ; an potius accidens ... tationi locũ n relinqueret, si n eet qd diversũ in virtute intellectiva ... ens, et ee accidens, aut subst̃, qd si n diversi ceptus; ẽg poterunt ... per intũ, ... ex duobus diversis ... pote unũ ab alio distinguere cognoscendo unũ, et n cognoscendo aliud.

3. rō: ex cōi doctorũ sent̃ admitti debet ... ule in cōi, ẽg et ens in cōi, ... ; q̃ ule in cōi ē qd ... ab ulibus subst̃, et accidentis; sd ab ulibus substæ, et accidentis nequit abstrahi nisi ... si pote abstrahi ule ut sic, pote abstrahi etẽ ens: mai⁹ etẽ admittit ... sent̃, ... ergo ... ; q̃ ab ulibus subst̃, et accidentis so pote abstrahi id, in quo cōveniunt, sd so cōveniunt in rōe entis, n in rōe accidentis et substæ; ẽg so ab illis pote abstrahi rō, et ceptus entis.

4. rō: substa, et accidens, Deus, et creatura cōveniunt in ee ens; ẽg ab illis pote abstrahi rō cōis entis: ... ; q̃ ubi dat ... cōvenia, pote dari illius abstractio; ans ostendo; q̃ neqʒ Deus differt a ... turis ... per hoc, qd sit ens, sd per hoc, qd sit tale ens, neqʒ substa ... accidente per hoc, qd sit ens, sd q̃ ē tale per se; ẽg Deus, et creatura, subst̃, et accidens cōveniunt in rōe entis, etsi differant in ... ...

si … ; nihil eet in Deo, per qd formaliter nō differret Deus a cre-
aturis, neqꝫ in substa, per qd hec nō differret ab accidenti; qa si in Deo re-
perit ee ens, et pcise per hoc nō differt, signū est hoc ee qd coe, et in quo c-
veniant: qa utiqꝫ nō differat Deus a creaturis per hoc pcise qd sit ens, ptiqa
… dat in creaturis ee ens, et qd nō det eodē mō, atqꝫ in Deo, sō pbat nō
dari in creaturis illud differale, qd est in Deo cstractivū entis; nō vo pbat, qd nō det
rō cois entis. Deinde; qa hec cōa mala est, creatura est ens, Deus est ens;
ergo Deus, et creatura differunt, nulla alia ex caussa, nisi qa infero differā ex
eo pcise qd Deus, et creatura sint ens; ergo qa per ee ens nō differunt, sed
cveniunt, secus cōa mala nō est.

Sa rō: ista ppo est vā. substa est ens per se: l. ergo lꝫ. per
se cstrabit substa, l. cstrabit accidens, l. aliqd pcisum ab utroqꝫ? nō substa
qa substa est illud, ad qd fit cstractio; nō accidens; qa tunc illa ppo eet fa; ergo
cstrabit aliqd ab utraqꝫ pcisum. Rsr. l. qa hec ppo est fa. ens est essaliter
substa; et hec va. substa est essaliter ens; ergo qa ens est de essa substae,
nō tn substa de essa entis; siliter hec est falsa; ens est essaliter accidens,
est essaliter Deus; et hec ve. accidens est essaliter ens; Deus est essalitr ens;
ergo in ente nō includunt differa per se in alio. a se. Poterit ergo pcindi
rō cois entis ab illis oibus differis. Rsr. 2. qa hec ppo, subsa est ens per se
eet nugatoria; nā idē oio importaret per vocē ens, atqꝫ per vocē per se
ergo idē valeret, atqꝫ ens est ens; l. per se est per se: ergo ne hoc admittatur,
dicendū est diversū qd significari in substa per vocē ens, atqꝫ per vocē
per se: poterit ergo pcindi mente nra illud, qd significat per vocē ens
ab eo, qd signat per vocē per se. eadē rō instaurari pot in alijs ppb.
v.g. in his. Deus est ens a se; Accidens est ens in alio ett. omitto plura
argta, quibus alij utunt, et nō multū efficacia mihi vita ss: qui huiusmi
plura vult. legat Rumeliū ubi sa. S. 3. diff. expeditio.

Sect. 3

Diff.^{ti} expeditio

Obies. 1. ens, qd e subst.^a includit essaliter mu. per se, et ens, qd accidens, includit essaliter mu. in alio; et Deniqs ens, qd e Deus, includit diffra a se essaliter; g a Deo, et creaturis, subsa, et accidenti nequit abstrahi aliqua ro cois entis, cu nec mala, nec obscura, qquide videtur; et satis clara nulla roe posse abstrahi ab illa, qua essaliter includit; ptant adversarij ens; si ens, qd e subsa (ide e sentiendu de reliquis) includeret mu per se, mus iste adderet aliqd s.^a ens, st cætera inferiora addunt aliqd s.^a roes coes, quas strahunt, l. includunt; sd mus per se nihil addit s.^a ens, neqs addere pote; g includr in ente; min. pbatr: nã, l. id qd addr e ens, seclusa roe entis, l. n e ens? si aliqd addr, sit ens, seclusa roe entis? g hac seclusa, datur ens, qd e oio impossle, seclusa illo, quo aliqd stituit in ee A. v. g. n manet A; g secluso ente ab aliqua re, n manet ens, siquide qdqd e ens stituit per roe entis; iã si illud, qd addr, n e ens, erit nihil, pindeqs n erit diffra; hac supponet inclusa in ceptu entis.

Istant. l. q.^a secluso ali, aut rali, qdqd manet n e ro, et seclusa subst.^a, qdqd manet n e subst.^a; g l. qd addit mus per se n e ens, et sic bet intentu, qd mus per se nihil addat s.^a ens: l. e ens et sic pcisa roe entis, qdqd e in mo per se, n erit ens. Isr. D. q.^a si mus per se addit tale ens, l. e tale ens se ipso, l n, id per roe qua includit; si se ipso; g subst.^a a se ipsa ens, atqs adeo n indiget alia roe, quæ stituat ens substale, si aute e ens per roe, qua includit; g illa ablata, n manet ens, neqs addr ens.

Argumentum hoc cuidam moderno visum est efficacissimum, et si in se non adeo efficax sit: nego antecedens, ad cuius probationem concedo maiorem, et nego minorem, si comparet additionem cum ente in communi. Ad interrogationem inde sumptam dico, illud, quod additur esse ens differentiale, seclusa ratione entis in communi ad consequentiam illatam; ergo seclusa ratione entis datur ens. distinguo. seclusa ratione communi entis, datur ens differentiale, concedo consequentiam; datur ens commune, nego consequentiam; quod si secludas rationem entis communem, et differentialem, nihil manebit entis, ex quo patet ad reliqua; nam per se sumptum ultimum differentiale non constituitur per ens in communi; atque adeo licet secludatur hoc, non secluditur id, per quod constituitur differentiale ens in ratione talis.

Et antequam ad confirmationem accedam, retorqueo in hunc argumentum contra modernum, qui admittit rationem communem accidentis transcendentis novem praedicamentorum differentias: accidens, quod est quantitas includit essentialiter differentiam quantitatis; et accidens, quod est actio includit essentialiter differentiam actionis, et sic de reliquis; ergo nequit abstrahi ratio accidentis a differentiis quantitatis, actionis, etc. consequentia patet; quia nihil potest abstrahi ab illo, quod includit essentialiter; antecedens probo, si accidens, quod est quantitas, non includeret essentialiter differentiam quantitatis (et sic de aliis) differentia quantitatis adderet aliquid supra accidens, sicut caetera inferiora addunt aliquid; sed differentia quantitatis nihil addit supra accidens, neque addere potest; ergo includitur in ente. minorem probo; nam, vel id, quod addit est accidens, seclusa ratione accidentis, vel non est accidens, si addit aliquid, quod sit accidens, seclusa ratione accidentis; ergo hac seclusa, datur accidens, quod est omnino impossibile, eo secluso illo, quo aliquid constituitur in esse A non maneat A; ergo secluso accidenti ab aliqua re, non manet accidens, siquidem quidquid est accidens, constituitur per rationem accidentis; ita si illud, quod additur non est accidens; ergo erit nihil in tua sententia, quia asserit, quidquid datur in accidenti esse essentialiter accidens; ergo quod non est accidens in quantitate, nihil est; Videamus, an mea solutione uti teneatur recentior, ut instantiam huiusmodi solvat, et quia communem negaverit rationem communem entis posse abstrahi, et concesserit posse abstrahi rationem communem accidentis.

Nunc ad 1am confirmationem: secluso specie alii, quidquid manet, non est hoc completa, sed incompleta sine differentia, ut dicebam de modo per se: similiter seclusa substantia ut sic, quidquid manet non erit substantia ut sic, sed talis substantia; quod si ab hac

n sol auferat ro alis, sd etz ro talis sceptus, et a i bsta n sol essi
sd etz differalis, qdqd remanet in hoe, n e ho, etz insplete, et qdqd rem
in substa, n e substa. Ad 2m Rf: tale ens se ipso e tale ens differ
ad hoc n requirit ens ut sic, requirit vo ut beatr ovenia c alijs ent
st in ronis sentª differ quantis se ipsa e accidens, et nihilominus illi rec
roz aliq coz accidentis

Obies. 2º. ex Zumelle, si daret sceptus cois entis, ille
peteret ee a se, l. ee ab alio; nq inter hoc duo n dat mediq, si peteret
ee a se eet Deus; et n posset prari de creaturis; si ppeteret ee ab alio, eet
creatura, et n posset prari de Deo; ergo n dat, nec dari pote talis sceptus
cois Deo, et creaturis. Cfrant, cuicumqs roi qon vis abstractae oveniret
unus ex pratis Ɔdictorijs, sd roi entis in coi n oveniret ullus ex his
pratis Ɔdijs; illa ro e finita; illa ro n e finita; ergo n dat talis ro coi.
pbat illud notissimus, qdlibet e, l. n e: minl ipsi ostendunt; qª 1us pratus
ovenit roi entis in coi, secus n posset de Deo prari; neqs 2us; qª si illa r
n e finita, e infinita, c idq sit infinitz ee, atqs n finitz; n ergo poterit d
creaturis prari. Cfr 2. qª qlibet ro, quae in Deo sit, e essaliter Deus, sd
posset abstrahi ro illa cois Deo, et creaturis, illa n eet essaliter Deus, qquidem
ex se eet indifferens ad Deuz, et creaturas; ergo:

Rx negdo mail, si fraliter loquamur; qª sceptus ille
entis n diceret fraliter in sua qdditª ee a se, aut ab alio, sd ex se eet in
differens, et realiter heret in Deo ee a se, et in creaturis ee ab alio, st
al ut sic n het fraliter ee rale, aut irrale, sd e indifferens, et realiter
detrat in equo, ut irrale sit, et in hoc, ut rale. Ad 1m Rfl negat mino
ovenit siquidq 2us pps, q asserit illaq roq n ee fraliter finitaz; ad illud, q
inferunt, negamus; qª n ex eo qd aliqd n sit fraliter finitz infert, qd sit
infinitz, neqs idq e ee infinitz, et n finitz, c hoc sit pratz negativus, illud
positivus. Ad 2m Rfl negamus mail; qª, ut pbatz e tt de distª ex na rei

n̄ sint, q. ss in Deo ss essaliter Deus; sufficit, qd oia, sint realiter Deus, et aliqua etz essaliter.

Obies. 3. ex Pe Val. ens includit essaliter in differis; q° n̄ potel abstrahi ab illis; q̃ nulla res potel manere sine eo, qd essaliter claudit, si autz abstraherent ens a differis, manerent differa sine ente, e nihil aliud sit abstrahi, quaz separari a differis; q hae manerent sine ente. Rx. neg. ma. Ad pb. cois solutio e nullaz rem posse realiter manere sine eo, qd includit essaliter, bene in roe, hanc ult. pte sic intellige, qd possit res aliqua manere cognita sine roe, quaz includit, etz si n̄ cognoscat ipsa sm totz, qd hēt in se.

Obies. 4. ille sceptus entis eet Deo prior, et simplicior, 1a pt; q roes superiores, priores ss, quz, q stinent sub illis, sd sub illo sceptu entis stinet Deus; q Deo e prior ille sceptus; eet etz simplicior; q Deus sponeret n̄ so ex illo sceptu, sd ex alijs differalibus: q c hae multiplicite sceptuz careat sceptus entis in coi, erit Deo simplicior. Rx ad 1a scedendo illud de priorite in subsistendi coa. Ad 2a etz illud scedo de simplicite grali, aut rois, n̄ vo de simplicite reali, et hac infert absurdz, n̄ vo illa maior simplicitas, imma maius perfs arguunt roes inferiores ex maiori multitudine sceptuz, qui ss quida perfes additae, nisi tales sceptus sint roes grica, et n̄ transcendentes, q tunc sposita metaphca gigneret imperfs, a qua Deus e immunis, qui nulli subiacet roi generica.

Obies. 5. ex Phō. 4° met. c. 2. ubi ait ens dici multis sicut sanus, at n̄ significat sanuz unuz sceptz coz; itz ex 3°. Physicorz. c. 1 ubi dixit in pramis nihil ee coe; et si placet, adde. 7. met. textu. 15. ubi dicit ens n̄ dici eodz mō de pramis, si autz daret ro cois entis diceret de illis eodz mō. Ad 1a locuz nihil dixi alibi; iterz dico ibi accipere ens maliter, put ificat e differis, et sic dr analogz attributionis a Phō in 2° Loco negat roz coz univocz de pramis, quz nos etz negabimus

Ad 3um. Sugr. de generat. sim male, et identice entis, n. vo de generat. conceptu generaliss. coe entis. s. 4. an conceptus cois entis sit univocus, l. potius transcend. ult. differas.

Sect. 4. An conceptus cois entis sit univocus, l. potius transcendens ult. drias?

Haud inutile erit praemonere q. n. concedere de conceptu coi entis, qui physic. aut metaph., tractabimus. n. hoc in Met., si vita permiserit, et deo placuerit; sed controversia est nunc e. de roe coi entis abstrahenta a compla, et inquire quo pacto complectit sub se n. so. substa, et accidens, universaq. genera, sed et Deu ipsu. Tribui solet Scoto. in 1. dist. 3. q. 3. § ad arg. et lib. 4. met. q. 1. (post quem abiere Scotistae, et si Massio credimus, nominales) ea sent., q. asserit roe coe entis ee univoca: sed forte Scotus aliud longe diversu intendit adstruere, quam iuniores percipiunt, q. sua univocat. declarando, ne de vocibus contenderet, dixit. conceptu univocu dico, qui ita e unus, q. eius unitas sufficiat ad contradict., et possit ee mediu syllsticu. Totu aute hoc verificari de roe transcendenti, quis ambiget?

Cois sent. e inter eos, qui roe precisa entis admittunt, illa ee transcendente, n. univoca: 2a pars huius doct. tenet D Thom. contra gentes. c. 32. Aurt. disp. 9. L.; s. 4. sub. 5. et disp. 11. met. s. 3. § 50. et defendunt Complut. disp. 11. L. q. 2. Quoad priora P. Suarez tom. 1. met. disp. 11 s. 9. n. 17. Aurt. in met. disp. 11. s. 4. § 55. Zumel 1. p. D Tho. q. 5. q. sua 2a. notat. 2. Supponit Nazarius. q. 28. a. 1. contro. unica ad roes dubitandi, et docet S. Thom. q. 2. de verit. a. 1. et 1. p.

6. met. c. 29. Hoc idem Philosophus docuit, ut postea videbimus.

Ratio 2a secundo, quod illa communis entis transcendens est, imbibiturque in omnibus entibus realibus etiam secundum infimas differentias creatas, aut increatas; substantiales aut accidentales: ideo quod hac secundo auctoritas 2a sententia, potestque imprimis probari auctoritate 3. met. textu. 10. quare, inquit, et ipsum ens, et ipsum unum, prima, et substantia erunt, haec enim de omnibus maxime entibus dicuntur; non est autem possibile, neque ipsum unum, entium esse genus, neque ipsum ens. Et post pauca asserit ens genus non esse, probatque quia impossibile est speciem generis de propriis differentiis praedicari, aut genus esse absque suis speciebus, quare si unum, vel ens genus est, nulla differentia nec unum nec ens erit. Ex quibus verbis sane rationem colligo. ideo ens non est genus, quia genus non praedicat essentialiter de differentiis, ens vero essentialiter praedicat; ergo ens ideo genus non est; quia imbibit essentialiter in differentiis ultimis; deinde quia Philosophus infert, quod si ens esset genus, differentia non essent futura ens; cuius nulla alia ratio esse potest, nisi quia genus non includat in differentiis, si ens esset genus, maneret extra essentiam differentiarum, et hae non essent formaliter ens; ideo ergo modo formaliter sunt, quia illas ens transcendit, nec male hic Soncinas urget Scotum interrogando an Aristoteles verbis citatis fuerit locutus de praedicatione formali, an de identica; nam si 2um concedat, falsum Philosophus asserit, cum genus praedicet verissime de differentiis in sensu identico; ergo ut vera sint Philosophi verba intelligenda sunt de praedicatione formali, et essentiali, ita quod, ideo neget esse genus, quia hoc non praedicat essentialiter de differentiis cum tamen ratio communis entis praedicet, Lege S. Thomam hic ratione 2a.

Probatur 2a. ratione. quaelibet differentia, etiam infima, est essentialiter ens, et tale ens; ergo essentialiter imbibit utrumque, scilicet ens, et tale ens; imbibi enim nihil est aliud, quam claudi in conceptu essentiali; ergo si ens, et tale ens sunt de conceptu essentiali differentiarum, hae imbibant essentialiter, et claudunt ens, et tale ens; sed probo 1um antecedens differentiae omnes habent inclusum in suo conceptu essentiali aliquid; sed illud aliquid non est fictitium est verum ens; sed praecise per hoc, quod sint aliquid, et verum ens, non differunt inter se; ergo ultra rationem communem entis inclusam superaddunt tale ens, per quod differant, ratio ergo communis entis omnes

differentia, transcendit.

P. 3. hae praedicationes sunt unde reale et essaliter ens, ... essaliter ens, et sic de reliquis differentiis Dei, et creaturarum; ergo ens illa ... bent de suo conceptu, et esse id, quod praedicat per illos praedicatos; sed per illos ... ratio communis entis; ergo hae includit in conceptu essali differentiarum infimarum; ... quod autem illa praedicationes sint unde ex eo probatur, quod eius oppositum sit falsum, falsum enim esset asserere non sint essaliter ens illa differentia, secus sequeretur essentia illarum non esse ens; ... nec dicas includere ens differentiale, non unde ens in communi, atque adeo ens in ... transcendens; contra non est; nam illa praedicationes non important differentias, ... praesertim quod differentia sint ens; per hoc autem non differunt, donec intelligatur ... conceptus peculiaris; ergo illa ratio communis inclusa est in illis differentiis, et non ...

Ex tota huius sectionis doctrina deduco 2am sectionem. ratio communis entis non est proprie univoca; huius asserti ratio est, quia de Deo et creaturis nihil univoce est, sed illa ratio entis est communis Deo, et creaturis; ergo ratio entis non est univoca. minorem suppono ex dictis de abstractione entis. maiorem probat S. Thomas l. 1o contra gentes, c. ... quod de pluribus univoce praedicatur, vel est genus, vel species, vel differentia, vel proprium, vel accidens; de Deo autem nihil praedicatur ut genus, ut supra (c. 26) ostensum est, et similiter neque ut differentia, neque ut species, quae ex genere, et differentia constituit; neque aliquid est accidens ... ut supra (c. 24.) demonstratum est, et ita nihil de Deo praedicatur, neque ut accidens neque ut proprium; nam proprium de genere accidentium est. relinquitur ergo nihil de Deo, et rebus aliis univoce praedicari.

Dicunt nonnulli quod ratio communis entis sit univoca non ideo esse genus, speciem, aut differentiam etc., quia est transcendens, et nihil transcendens potest esse genus, differentia, aut species etc. immo ex eo quod transcendens sit, colligo non esse rem univocam et non multum communiter asserit univocatio, et negat rationem generis, speciei, aut differentiae etc. quia praedicationes univocae adaequate dividunt in 5. praedicabilia, (si praedicationes directae sint) ... praedicatis entis est generica, vel specifica etc., cum sit univoca, et directa. Praeterquam quod univoce praedicat de pluribus specie tanquam pars essentiae ad modum per se stantis; ergo erit ...

g.ris ig. ij ita prat. , gny e. , nisi obstat transcendentia, ideo g. gns n e, q. transcendentia aufert univocat.

Pr 2°, q. si ro coïs entis eet univoca, darret aliqd univocu̧ deq. pramis 3 coq doctrinq sent. afferentiq prima n bere svenia univoca; sd reddo roq, quare initio 2. sc. dixero roq coq entis n eee prie univocaq, q. nolui excludere aliquaq univocat. in accept. lata, x. Phuq. n. univoca ss, quorq nomen e coe, ro v importata per nomen e oio eadq (verba retuli, dq in spendio L. trq univocq tractaba) p quo pacto nomen ens e univocu, q. tn̄ hoc n satis e ad rigorosaq univocat. de cuius roe e, ne ro, q. e univoca, transcendat, ut 3stat ex S. Tha, et Phs. i. allegatis; hinc e, ut in sc. 3sulto dixero n eee prie roq univocaq.

Obiis 1. 3. 1. sc. diffra ultima n het aliq, seeus n eet ultima, q. in illa n includit ro entis: ostendo coq; q. si includeret in ult. diffra, hec raddderet aliquq 3ceptq sibi essalq, per quq limitaret roq coq; q. ille sceptus raddituq limitans roq entis in coi erit ult. ro diffralis, et n illa, in qua ro cois entis imbibitur. poteqs ro hec 3firmari. diffra radddit roi entis ut sic aliqd ab illa 3distinctq; q. in illo raddito n includr ens; coq pbo, q. n raddr roi coi ipsa ro cois; q. qd raddr e oio 3distinctq a roe coi; q. n illaq includit in suo 3ceptu; aliter sl adderemus roi coi eandq roq coq per 3tract.

Rx distq ans; si 3ple, et adaquate accipiat diffra ultima, 3cedo ans; si inadaquate 3cipiat, nego ans, et sl coq; itaqs si diffra adaquate accipiat, duplicq partialq 3ceptq importat, coq, et diffralq, et e quilibet sit essalis, quilibet imbibitur in illa; ultra hos duos 3ceptus n addit aliq diffra infima; caterq si accipiat quilibet seorsim, accipiet diffra inadaquate, et tunc raddit aliq 3ceptq inadaquatq; unde ad pb. argti, 3cedo diffraq cedere peculiarq 3ceptq i roq coq; q. illa sceptus radditus erit diffra, et n illa ro, in qua includr ens ut sic; distingo 3seqs. erit diffra 3ple sm totq, qd dicit realis diffra, nego coq: erit inadaquate, sm ult. roq differendi, quam infima diffra adaquate sumpta importat, 3cedo coq. Ad 3fl. veo omittendo,

qd ens ut sic nõ imbibat in illa formalit. differali superaddita, neq sufficit ut transcendens sit, qd sit pars essentialis differentiae adequate sumptae, quae essentialiter importat et in ee entis, et differentia in roe talis entis.

Obies. 2°. cuilibet enti debet convenire, l. ee univocum l. aequivocum, l. analogum; sed roi cōi entis nõ conveniunt duo posteriora; ergo univocum. qd sit univocum; maior supponit objiciens, minor probat; tum quia entis ut sic sõ nomen cōe, sed etiam ro eadem per nomen importata; ergo nõ est aequivocum; neque analogum, quia negamus analogiam rõis cōis. Rx neg. maiorem, si univocum accipiat stricte, mediat. n. inter illa tria membra aliud, nempe transcendens. qui autem admittit ut adequata entis divisio in univocum, aequivocum, et analogum; accipit univocum in ampliori significatione, quod sõ dicit unum conceptum obtivum sub eodem nõe, mõ conceptus obtivus sit transcendens, mõ nõ. Q. 21. de nõ praemorum, et conditionibus requisitis, ut aliqd in praemo collocet. S. 1 num. denarius nus praemorum diminutus sit, l saltem superfluus.

Q° XXI

De n° praemorum, et conditionib requisitis ut aliquid in praemo collocetur.

Sect. 1.

Num denarius numerus praemorum diminutus sit, l. saltem superfluus?

Arist. hic. c. 4. decem numeravit praema. (est autem praemum, ut bene Dimb. ex

Porph.° c. de spe. alicuius gnis summi realis, et eorum, q sub ipso ss naturalis quaedam dispositio, et coordinatio). s. substam, quant., qualit., relat., ubi, q., situm, habere, agere, et pati, q sequentibus carminibus clauduntur.

Arbor, sex natos ardore refrigerat ustos

Ruri cras stabo, nec manicatus ero.

Arbor. pramus substae indicat, q arborem ee substalem qd e. sex signat quantis pramus; et quis senarius numerus quant. discreta sit, n statim intelligendum e, q signet solam quant. discretam, metri caussa effum e, hic signat quant. continuam: per natos subintelligr pramus relationis, eo q nati referant ad parentes relatae pramali. ardore. ante oculos ponit pramus qualit., idqe satis congrue, quidem ardor qualitas e. refrigerat ret pramo actionis, et ustos pramo passionis, quoniam refrigerare e agere, et uri pati; ille. n. agit, qui refrigerat, ille patit, qui uritur. Per dict. ruri intelligi volumus pramus ubi, seu fixionis in loco, et per dict. cras pramus q do, seu tporis. Deniqe per stabo pramus situs, et per manicatus pramus habitus manifestare exoptamus.

Huic pramorum n° multi ctrarij ss. alij plura, alijs pauciora prama agnoscentibus; unde in priorum auctm sent.a pramorum n.us ab Arile assignatus, diminutus e; in posteriorum sent.a superfluus. caeterum n omnes aequaliter ab Arilis n° distant; nam Plato, qui in Sophista unicum tm admisit pramum, plus caeteris a Pho distat; Platone minus distat Xenocrates apud Simplicium duo tm agnoscens, alterum substae, alterum accidentis. Adimplevit Valla ternarium n., et propius Pho accessit admittens substae, qualitatis, et actionis prama. Stoici quatuor; alij quinqe; novem alij: solus Architas Tarentinus Arile antiquior denarium n. attigit, quem illi plausu secuti ss Peripatetici e. suo Principe, et praeceptore. Exiguus visus e denarius n.us quibusdam Pythagoricis viginti prama statuentibus, et alijs, quorum mentionem fecerunt. Clypeus Thom.az q. 6. et Niphus. 6.° met.ae disp.e 7. admittentibus undecim, decem realia, et unum rois.

N. deest ro, qa probari posset unaqqe sent.a de divis. in decem

praedicamentum, nam ut bene P. Hurt. disp. 9. met. s. 2. si situs consti-
versum praedicamentum a praedicamento ubi, quare non etiam nova constituent esse cognitum, a...
aut honoratum, et sic sit praedicamentum habitus per extrinsecam vestium adiacentiam ...
poterit fieri aliud praedicamentum socius per amicorum societatem, et praedicamentum ...
oppositum rationi. Accedit quod sicut eadem realiter motus duas tribuit denominationes,
intrinsecam patienti, in quem passio est; alteram extrinsecam agenti, in quem actio est ...
hoc constituit illa realiter duo praedicamenta diversa; ita cognitio tribuit aliam ...
cognoscentis, et cogniti; alteram intrinsecam cognoscenti, alteram extrinsecam ...
quare per has denominationes diversas addenda erunt duo alia praedicamenta ...
minuetur numerus praedicamentorum, nisi aliud denuo augeat.

Potest etiam probari confluitas; quia actio, et passio non distinguuntur
realiter; quare non recte diversa constituunt praedicamenta, secus alia plura ...
tiplicanda non distincta realiter. Deinde quia plura praedicamenta instituta ...
tiplicata per extrinsecas denominationes, ut in ubi, et situ fit; sed per diversas
denominationes extrinsecas non sunt multiplicanda praedicamenta; quare male ad decem usque ...
neque exigua inordinatio videtur, quod alia praedicamenta sint realiter distincta, ...
sola ratione.

Certe haec argumenta non sunt contemnenda, immo si rationi tantum ...
standum foret in praedicamentorum divisione, circumcidendus, aut ampliandus esset praedicamentorum
numerus per illa argumenta, cum efficaciora sint, quam ea, quae probant esse tantum decem, videri
possunt S. Thom. 5. met. lect. 7. Complut. disp. 11. Log. hic dubio. 2. et Timbus hic q. ...
a. 3. §. verum. Quia tamen Aristotelis, S. Thom. et antiquorum Philosophorum authoritas denario numero
praedicamentorum accessit. Dialectici ita coguntur (inquit Avic. 7. met. et refert Sc...
in 4. dist. 17. q. 1. a. 1.) observare illam divisionem famosam praedicamentorum, quae dicit esse
decem generalissima per Philosophorum antiquam authoritatem, cui non debet facile contradici. Ideo-
circo et nos potius authoritate, quam ratione, qua sunt denarius numerus ducti, eorum sent...
recipimus admonentes cum Hurt. disp. 9. met. s. 2. §. 23. divisionem huiusmodi
pingui minerva fuisse factam, ut per conceptus extrinsecos, et intrinsecos, ens a...

Sect. 2. Conditiones requisitæ, ut res in pramo directe collocentur.

Ex conditionibus, quæ postulantur communiter a dialecticis ut res apte in recta prami linea collocentur, aliæ se tenent ex parte vocum, aliæ ex parte ipsarum rerum, sed omnes duo carmina complectuntur.

Vox una, et simplex rebus concinna locandi
Entia per se se finita realia tota.

Debet. (inquam) esse una vox illa, quæ signat rem in pramo ponenda. i. una significatione constans (clarius) debet esse univoca; non æquivoca, aut analoga, idque ostendit Aristoteles in antepramis. c. 1. nec immerito, cum voces æquivocæ, aut analogæ aptæ non sint ad res univocas absque perplexitate in pramo collocandas. nec satis est ut vox sit univoca, præterea est necessarium; quod sit simplex, sic etiam Aristoteles. c. 2. eiusdem tractatus; quare vox al rale abscindenda erit a serie earum, quæ sunt aptæ ad prama, si autem huius conditionis postules rationem, vix dabis sufficientem, quam nos hoc concedimus authoritati; denique neque satis erit, quod sit univoca et simplex, seu incomplexa, si concinnitate sit destituta; debet enim esse aptus eius modus significandi; ita ut si vox spectet ad pramum substantiæ, signet in concreto, si ad alia prama, in abstracto. Et hoc dixeris, quia in linea recta prami substantiæ solum ponuntur concreta substantialia, substantia, vivens, homo, non abstracta (nisi reductive) substantialitas, humanitas vitalitas. Cæterum in reliquorum pramorum lineis rectis ponuntur solum abstracta, non concreta, quantitas. qualitas. actio, etc., non quantum, quale, agens. Pro quo hic S. Thomas 5. metaphysicæ lect. 9. neque contradicit Aristoteles in antepramis. c. 4. dum dixit voces debere

3.º noa concreta; nam intelligendum est de vocibus, quarum significatum subs[illegible] ponitur directe in praedicamento substantiae.

Quod si obijcias non posse accidentia in praedicamento [illegible] seu praedicabilia esse de suis inferioribus; sed de suis inferioribus non [illegible] praedicabilia esse in concreto, cum non dicamus hoc est albedine, sed album, [illegible] in concreto accidentia in praedicamento. Resp. distinguendo maiorem; quae praedicabilia sunt de suis inferioribus, quibus conveniunt essentialiter, concedo maiorem; quibus accidentaliter, nego maiorem. itaque qualitas v.g. essentialiter praedicatur in abstracto de hac, et illa qualitate, atque ideo in abstracto collocatur in praedicamento; quia in abstracto ponuntur eius inferiora, de quibus etiam in abstracto est praedicabilis; homo vero albus non est inferius, de quo praedicatur per se, et essentialiter accidens, qualitas, ac proinde aliunde est desumendus modus collocandi accidentia in praedicamentis.

Habemus iam triplicem conditionem ad vocem requisitam; videamus iam, quae postulentur ad res ens per se. 1.a conditio est, ut res collocanda in recta linea sit ens per se; entia enim per accidens, ut frigidum, acervus lapidum etc., rejiciuntur per hanc particulam a praedicamento. 2.a conditio est, ut sit finitum, non [illegible] intensive, aut extensive, ut bene fere omnes observant, sed perfectione utrinque [illegible] quia entia infinita extensive, ut quantitas infinite extensa, aut infinita intensione ut qualitas infinite intensa, vere participant genera quantitatis, et qualitatis; nam minus vere praedicatur univoce de quantitate infinita, quod sit quantitas, quam de quantitate finita, ideoque huiusmodi infinitudines non liberant entia a subiectione debita propriis generibus: at ens infinitum in perfectionario est Deus omni simplex compositione expers, et nulli subiectum generi: quidquid autem in praedicamento ponitur, continet sub genere, nisi sit ipsum praedicamenti caput, et supremum genus: ergo si Deus non continetur sub genere, quia aliter non esset summe simplex, de compositus, ens infinitum in perfectione a praedicamento amovendum est; quod docuit S. Thomas 1. p. q. 3. a. 5. bene quoque statuitur quod ens in praedicamento locabile sit finitum in perfectione.

3.a conditio realitas... requirit, quod sit ens reale, et non entis rationis 3.

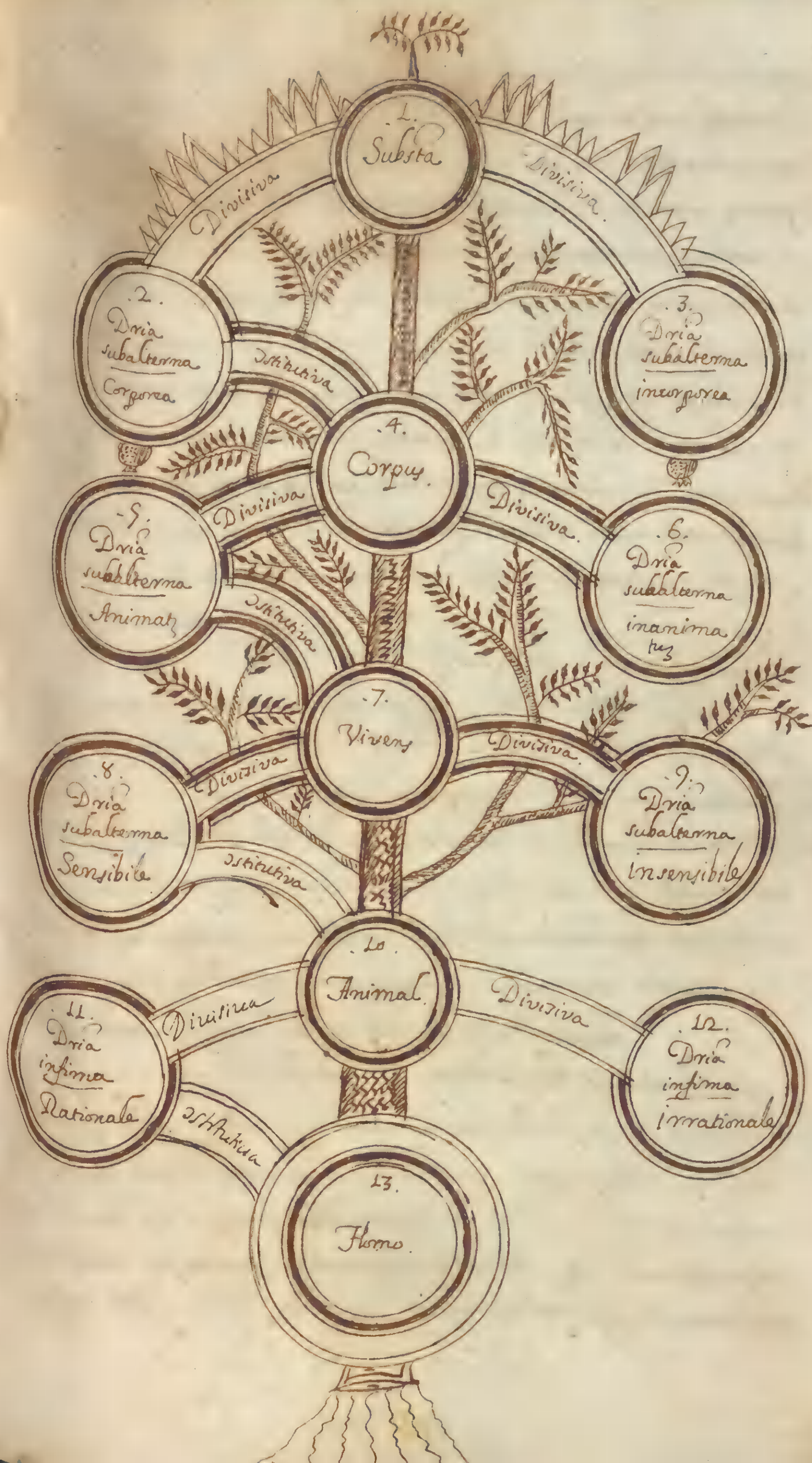
nō solū intelligit illud, qđ distinguit ex parte obiecti, sed etiā illud, qđ distinguit ex negativo; agimus .n. de praedicamentis positive realibus, et per illa partē excludimus ab his decē praedicamentis entia rōis, et negatiua, quia ex his sua genera prima, et categoria [illegible] eta vocari solent a Graecis praedicamenta] coordinari possunt. ut ex dictis a me de ente rōis satis constare potest.

4.ª et ultima conditio de rebus collocandis in praedicamenti linea recta ē tota, qđ sint tota quadā, et cōpleta entia; docet id S. Thom. 1. p.te q. 76. a. 3. ad 2.m, et opusculo. 42. c. 10. et undecimo. rō ē; quia in linea recta praedicamentorū nō collocantur genera, species, et indiuidua specierū, sed haec oia sunt entia cōpleta; ergo ut res in linea recta praedicamenti collocentur, debent esse entia cōpleta. Posset nihilominus quis interrogare, an debeant esse entia physica, vel potius metaphysica.? rñō indiuidua debere esse cōpleta physica, genera, et species physice, et metaphysice cōpleta; nā ens metaphysice cōpletū ē. rō abstracta ab entibus physice cōpletis ut talibus, et signata ad modū per se stantis; hoc requirit ad genera, et species, quae in praedicamentis hactenus a Philosophis dispositis collocantur; ergo: Caeterū quoad indiuiduū v.g. Petrū, aut Paulū nō requirat abstractio, satis erit, qđ sit ens physice cōpletū fundans totā praedicamentalē categoriā.

Nec ideo animus ē negare dispositionē aliā posse, scilicet, vel ex facta entiū incōpletorū in formā praedicamenti: posset .n. quis aliud praedicamentū substantiae incōpletae coordinare, in cuius linea recta collocentur formae, et materiae, et harū differentiae in lateribus: quia tn̄ communiter nō disputatur de praedicamentis ab antiquis agnitis, et de entibus cōpletis constitutis, ea conditio cōpletionis postulata ē. immo ex his desumi poterat argumentū ad probandū illā diuisionē in decē praedicamenta esse angustā.

Ex .4.ª conditione, ut a nobis explicata, et hoc x.ª consentiens, recte colligitur, quare differentiae reijciantur ad latera praedicamenti, et nō collocentur in linea recta, cuius oppositū censuit Ammonius; sunt .n. differentiae entia incōpleta metaphysice significata per modū alteri adiacentis, scilicet, sint physice cōpleta: reijciuntur, inquā, ad latera seorsim accepta; nā si per modū uniuş

resumant c' grio gne a se diviso, ostituant gnis subalternum, aut sp[ecies] infima, et in illis classa sine dubio poni possent, et de facto ponunt' in linea recta; ubi .n. ponit' ho, ponit' rale ab hoc classis; et ubi al, ibi sensile: ad rem hanc declarandam antiqui antiquorum tabulam delinearunt arborem pramalem nuncupatam; senuit iam, et aetate oflicta incurvata e'; ex eius tn medio nova virgula progressa e', q materna obliquit' minime imitata. arboris vim suscepit, atque perfecit, ut de Armica virga Nyssenus dicit; do antiquam, ut eius curvitate ctemplata, nova rectitudo pulchrior appareat.

1.
Substa
Divisiva
Divisiva
2.
Dria
subalterna
Corporea
Distrutiva
3.
Dria
subalterna
incorporea
4.
Corpus.
Divisiva
Divisiva.
5.
Dria
subalterna
Animatu
Distrutiva
6.
Dria
subalterna
inanima
tus
7.
Vivens
Divisiva
Divisiva.
8.
Dria
subalterna
Sensibile
Distrutiva
9.
Dria
subalterna
insensibile
10.
Animal.
Divisiva
Divisiva
11.
Dria
infima
Rationale
Distrutiva
12.
Dria
infima
irrationale
13.
Homo.

Hinc arborem deficere a rectitudine debita manifestum est, continet enim n.º 4. corpus sub genere viventis, quod ita esse demonstrat hac ratione. Corpus non praedicatur essentialiter de omni vivente; ergo non est genus eius illius; consequentia patet, quia genus praedicatur essentialiter de sua specie subijcibili; antecedens probo, quia si corpus praedicaret essentialiter de omni vivente, praedicaret essentialiter de omni illo, de quo praedicatur essentialiter vivens, ut constat ex regulis in compendio traditis; sed de pluribus dicitur essentialiter vivens primamale, de quibus non dicitur essentialiter corpus, neque dici potest; ergo: minor probatur quia de substantijs angelicis praedicatur essentialiter vivens primamale, nec tamen potest de illis praedicari corpus; ergo hoc non est genus ad vivens primamale. Rursus ab inferiori ad superius est consequentia evidens; sed haec consequentia est pessima; est vivens primamale; ergo et corpus primamale ergo vivens primamale non est inferius corpore primamali; minor constat in angelo, qui vivens primamale est, et non potest inde colligi; ergo est corpus, cum hoc potius illi repugnet, quam conveniat.

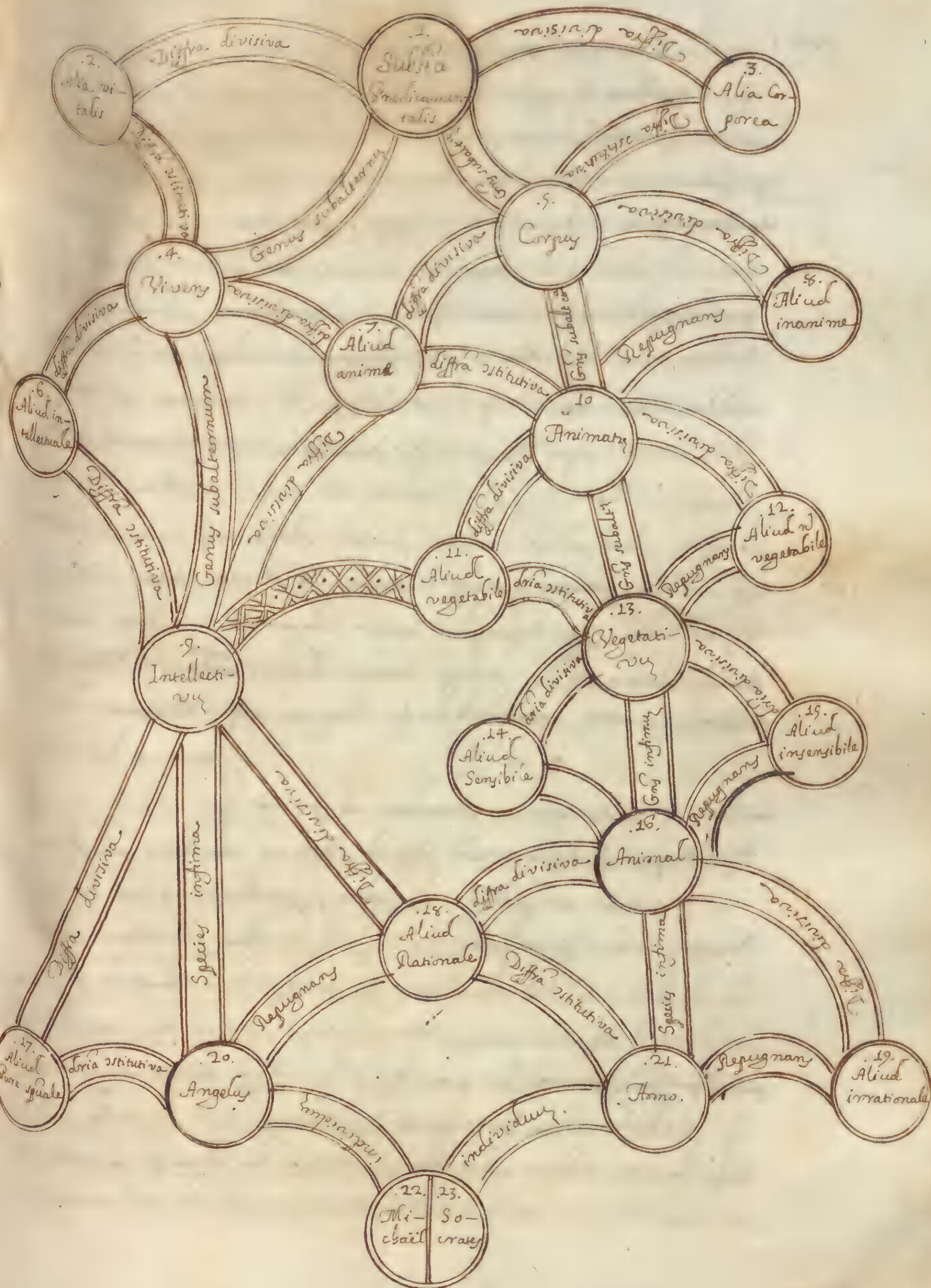
Colliguntur hinc alij defectus, nam primo vivens primamale, et corpus primamale posita sunt subalternatim, cum tamen non subalternentur inter se, sed possint inveniri separata; lapis enim est corpus substantiale primamale, et non est vivens; et angelus est vivens, et non corpus. Secundo vivens primamale appositum est sub genere mediato rerum substantiae primamalis, cum vere sit immediatum, ut constabit in arbore inferius subijcienda: et probari potest, quia inter vivens primamale, et supremum genus substantiae nullum genus mediat, cui subalternet vivens; ergo est genus immediatum substantiae primamali; omitto alios defectus in antiqua arbore commissos, et nostra corrigendos, et notandos.

Vidit hoc quidam modernus, et castigatis defectibus novam aliam arborem correctiorem in lucem edidit, de quo non parum gloriatur quasi primus antiqua defectus patefecerit, illos tamen prior Vanel effecit. Lib. 3. de modo sciendi, titulo 1. c. 1. verba eius sunt haec. Deinde etiam in divisionibus, quae fiunt in primo substantiae, aliquid simile accidit propter suae cognitionis imperfectionem; nam primo dividit substantiam in corpoream, et incorpoream, et rursus substantiam

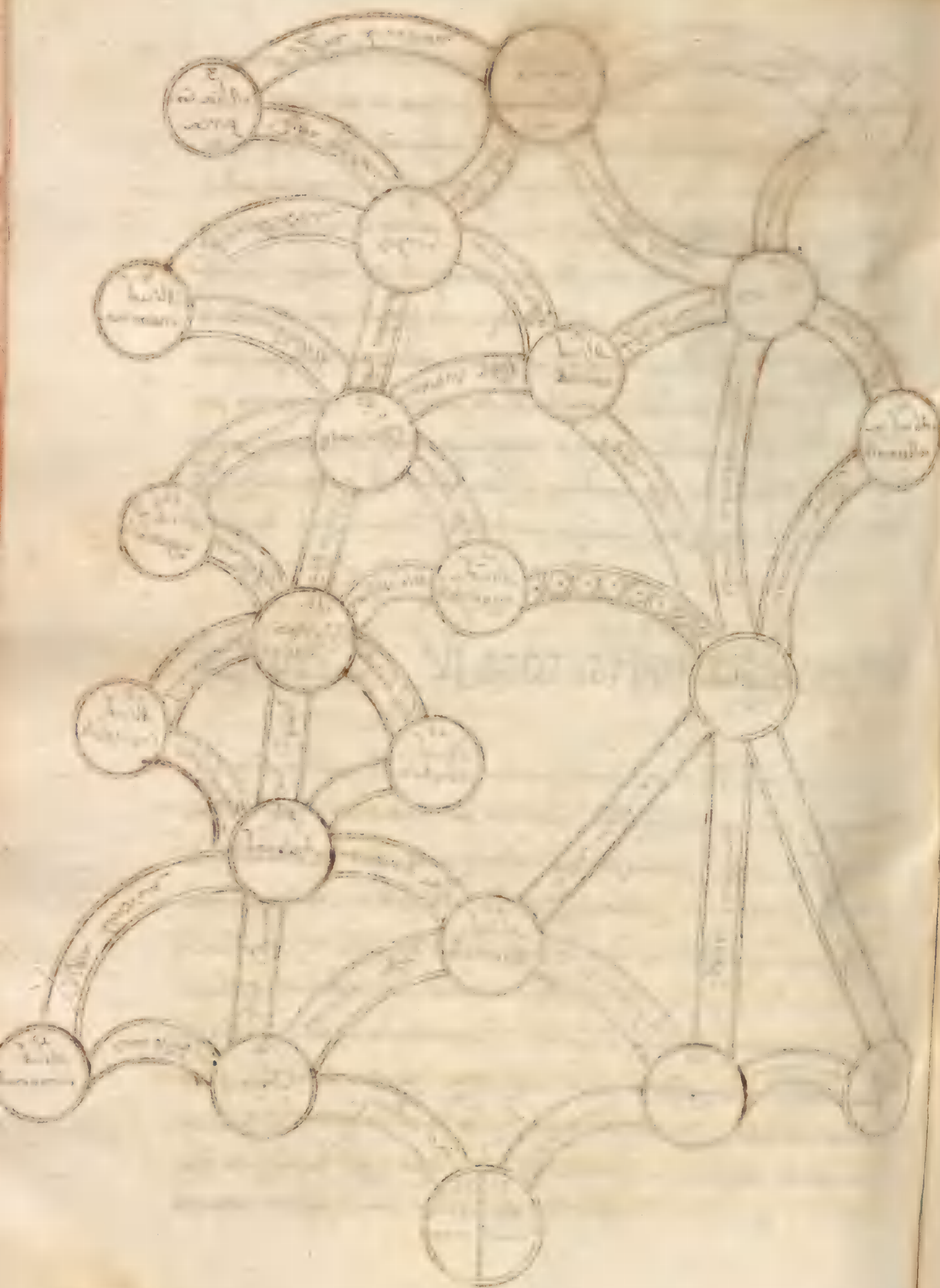
corporea dividitur in viventem, et non viventem; et deinde substa vivens in sensitivam, et insensitivam; et nihilominus ois substa incorporea est vivens, et non comprehenditur in aliquo membro detracto dividente substam corpoream in substam viventem, et non viventem; unde videbatur prius dividendam substam in viventem, et non viventem etiam; etenim substa vivens univocum genus est ad viventem corpoream, et incorpoream.] Et post alia concludit; quia igitur praedicta divisio in usum hominum fiebat, placuit Aristoteli primo dividere substam in corpoream, et incorpoream; et relicta incorporea, quae nobis occulta est, descendit ad corpoream viventem, cum tamen ratio vitae non sit limitata ad genus corporis, siquidem invenit perfecta in oibus incorporeis substis. Hactenus ille. ubi cernis, quam facile fuerit his nihil addere; debemus igitur nova dispositione nova tabula cum aliquali terminorum mutatione, et additione aliquorum generum, quae brevitatis caussa ab antiquis omissa fuere.

Sect. 3. Recta arboris descriptio.

Recta ac ordinata genera in hac arbore praedicamentali nullo alio pacto poterat melius constare, quam si rectitudinem eorum inferiorum ad superiora, et horum independentiam ab inferioribus probemus, et a fundamine incipientes, legitime inferimus: est Socrates; igitur homo; est homo, igitur animal. est animal, igitur vegetativum; est vegetativum, igitur animatum est animatum; igitur corpus; igitur substa; non tamen valet, est substa; igitur corpus; quia ratio corporis non includitur in ratione substae; neque etiam valet, est corpus; igitur animatum, lapis enim est corpus, nec tamen est animatum. Rursus non infert, est animatum; igitur vegetativum, quia ut sit animatum sufficit, quod sit vivens corporeum, licet non vegetet. Rursus mala est consequentia, a vegetativo ad animal, quia planta est vegetativa, non vero animal; tandemque ab animali non valet ad hominem, neque ab homine ad Socratem, ut manifestum est; recte igitur dispositae sunt hae generalissimae ... superiores, et inferiores.

.1. Subsťa Prædicamentalis
Diffra divisiva
.2. Alia vitalis
Diffra divisiva
.3. Alia Corporea
Diffra ɔstitutiva
Diffra ɔstitutiva
Genus subalternus
Genus subalt.
.4. Vivens
.5. Corpus
Diffra divisiva
Diffra divisiva
Diffra divisiva
.8. Aliud inanime
.6. Aliud intellectuale
Diffra divisiva
.7. Aliud animatu
Diffra ɔstitutiva
Repugnans
Genus subalt.
10 Animatus
Genus subalternum
Diffra ɔstitutiva
Diffra divisiva
Diffra divisiva
Diffra divisiva
.12. Aliud n vegetabile
.11. Aliud vegetabile
Dria ɔstitutiva
Genus subalt.
Repugnans
.13. Vegetativus
.9. Intellectivus
Dria divisiva
Dria divisiva
.14. Aliud Sensibile
.15. Aliud insensibile
Genus infimum
Repugnans
.16. Animal
Diffra divisiva
Diffra divisiva
Diffra divisiva
Species infima
Diffra divisiva
.18. Aliud Rationale
Diffra divisiva
Repugnans
Diffra ɔstitutiva
Species infima
.17. Aliud Pure spuale
Dria ɔstitutiva
.20. Angelus
.21. Homo.
Repugnans
.19. Aliud irrationale
individuum
individuum.
.22. Michaël
.23. Socrates

Eadē roē per dispositio alterius partis, q^a bene valet. ē Michael; ḡ ē angelus; ē angelus; ḡ intellectivū, ē intellectivus; ḡ vivens; ē vivens; ḡ substa, estrario vº n̄ valet, ē substa; ḡ vivens; ḡ plura entia ss substalia, et sgta; at metalla n̄ tn̄ ss viventia; neqß valet, ē vivens; ḡ intellectivū, equus. n. et plura bruta ss viventia, et n̄ intellectiva, deinde ab intellectivo ad angelū n̄ ē recta coā; naṃ hō ē intellectivus, et n̄ ē angelus; deniqß male colliges, ē angelus; ḡ Michaël; q^a etiā Gabriel ē angelus, et n̄ ē Michael: hoc speciale reperitur in animato (et idē ē de hoē), qd̄ det coā immta ad duo gna, immte infert, ē animatū; ḡ vivens; ḡ corpus: et silr ē hō ḡ al; ḡ intellectivū; qd̄ sit coa immta per; q^a n̄ strabit unū gns mediante alio; si n. sceclas animatū strabere vivens medio corpore, qdqd eet, corpus substale eet vivens c^a apertaṃ experiaṃ, similitudo sic strarie accideret, ut medio viventi straberet corpus substale, qdqd eet vivens eet corpus substale, cuius oppositū pt in angelis; dicendū ḡ ē vivens, et corpus ee gnā n̄ subalternatim posita, et immte strahi ad animatū.

Probo idē de intellectivo, et animali, si hō straberet intellectivū mediante animali, de essā āls eet intellectivū, ideoqß qdqd āl eet, eet intellectivū, videas hoc falsū in brutis: iā si medio intellectivo straberet āl, qdqd eet intellectivū eet āl, et angeli iā animalia eent, neutrū ḡ ponitur sub alio, aut strabit alio mediante, sd ss gna n̄ subalternatim posita, ac pinde strahenda immta per unicā deffaṃ; quando vº inferimus, ē Socrates; ḡ ē intellectivus ē āl; ḡ vivens: ē vegetativū; ḡ vivens, eā ss coa mediata, q^a intellectivū descendit ad Socratē medio hoē, et vivens ad āl per vegetativū, et ad hoc per animatū.

Plura restant notanda circa hoc praeamulum, quo dicimus n.° 5. corpus subintelligi substantiale, et praeamale, et n.° 4. vivens substantiale, praeamale etcetera sic de alijs. 2° apposita fuisse rationale n.° 18 pro differentia repugnanti angelo, nec male, quia licet primo aspectu videatur convenire angelo, quem rationalem esse aliquis putavit, re tamen vera, ut bene notat noster Vallius. q. 1. de differentia. c. 9. angeli non sunt rationales, quia sunt intellectuales, eo quod rationale non dicat solum esse intellectivum, sed intellectivum cum discursu, et dependentia a phantasmatibus, repugnat autem angelis operatio cum dependentia a phantasmatibus; ergo et rationale.

3°. notavero pro numeris. 16. 21. assignatum fuisse animal pro infimo genere, et hominem pro specie infima, tum ob vitandam prolixitatem in longiori divisione, tum quia vulgariter ita receptum est, quod animal sit infimum genus, et homo infima species, nam si Lydio lapide haec examinentur, aliud tenendum est, nam ut bene Suarez. lib. 1. de angelorum natura. c. 14. n.° 8 observavit. animal continet sub se brutum, quod est genus ad omnia bruta, et genus brutum continet sub se alia genera aquatilium, terrestrium, et volatilium, et cum intra amplitudinem terrestrium plura distinguantur species, ad haec datur peculiare genus ab illo distinctum, quod se extendit solum ad omnes species aquatiles, etcetera, sed et hoc continet sub se, tanquam genus inferius. Paradoxum hoc videbitur.

Sed quia mihi plusquam probabile in bona philosophia, et auctoritate est, utrumque simul modo, id erit ostendendum, et quidem in bona Philosophia, quia haec admittit alias naturas possibiles specie distinctas, alias etiam formas spirituales specie ab his distinctas quae modo dantur; sed homines, qui componerentur ex alijs materiebus, et animabus rationalibus specie distinctis, distinguerentur specie ab his, qui de facto dantur; ergo homo ut sic genus est ad hos, qui de facto dantur, et ad alios possibiles; deinde quia homo ut sic nec dicit esse mortalem, neque immortalem, sed solum esse animal rationale at hos, qui de facto dantur superaddit essentialem aliquam differentiam corruptibilitatis, seu

mortalitatis, per quam distinguitur ab aliis corporibus carentibus mortalitate; quod homo 300
ut sic genus erit ad mortales homines, et immortales, et quidem si non essent corporis
homines distincti in specie, superflua. SS PP. definiverunt semper hominem, ut nunc
est, per animal rationale mortale; nam ut hominem ab angelo distinguerent, sufficeret dicere
animal rationale, si autem non est corpus homo immortalis, sufficeret dico affirmare hominem esse
animal rationale, ut intelligeremus esse mortale; ut quod iaddunt rationale mortale. S. Augustinus
de ordine contra Academicos differens. S Boetius lib. 1. 1ae editionis in
Porph. in proemio. S. Isidorus 2° ethimologiarum c. 25. S Ambrosius lib. 1.
de arca, et Noe c. 4. S Damascenus in sua Dialectica c. 8. et plures alii. certe quia
crediderunt illam esse differentiam essentialem non imperfectam causae per hoc quod sit animal rationale ergo
in SS PP. sententia homo ut sic genus est ad hominem mortalem, et non infima species.

Hinc fit, ut definitio, quae circumferri solet de homine nimirum
quod sit animal rationale, sit adaequata, et optima de homine in communi, non vero de homine, qui
de facto datur nam cum sic, qui de facto datur mortalis sit essentialiter, dimi-
nuta definitio est, quae id non explicat.

Notavero 4. quod n°. 20. angelum non esse rationem vel speciem in-
fimam illius lineae, sed genus; quia angelus est genus ad tres Hierarchias, continetque
alia tria genera ad minus, quorum 1um sit immediatum 1ae Hierarchiae, et eius
speciebus. 2um 2ae, et 3um 3ae; nihilominus brevitatis caussa, caetera omissa
sunt, ut in linea hominis dictum sit.

Notavero quod alias lineas fuisse circumscriptas ab
hac arbore, quae duci possent; ne nimis extenderent ramos; posset
n. duci linea a corpore per corpus inanime, ad metallum, et lapidem,
aurum, et smaragdum usque ad individua; et a vegetativo per plantas usque
ad individuales plantas. et tandem noto in arbore antiqua defuisse
inter alia genera, animatum, et vegetativum.

Solum posset esse contra hanc dispositionem arboris, quod ad duas

illas lineas admittat convenia generica, ut constat in animato, et intellectivo, et in vivente, et corpore rū substre pramales, quo dar sunt, ut idē admittat in diversis pramis; q maior diff. ē in admittenda convenia generica rū diversorū pramorū, atq in eodē rū diversarū linearū. Ex 1° n inferi 2ū, qa convenia duarū linearū in eodē pramo ē c subordinat ad supreorū caput. n autē sic eēt convenia ad diversa prama. Adde probabile a me reputari, q possint diversa prama univoce convenire in aliquo gne n superiori capitibus pramalibus, sd inferioribus, et forte tales convenia inter angelū, et qualit spualē in roe spūs copti pramalis

Sect. 4

An Deus poni possit in pramō

Dupliciter pote hæc diff. intelligi. 1°. an Deus ponat, l poni possit in aliquo ex decē pramis hactenus admissis. 2°. an poni possit in alio, q denuo fieri possit? ca 1ā intelligentiā diff. cois PP. et doctorū sentā negat Deū poni in pramo. S. Augs. lib. de cogn vera vitæ c. 3. ca prīc., sd q ex his, inqt, decē pramis nullū prie Deo conveniat manifesta roe probat. Et in fine iterū, his decē pramis cuncta hīta cditio includr, et ab his oibus priatē summā esse evidenti roe penitus excludr. S. Maximus. centa 3. c. 4. quē refert Cyparissionus. decade 10. c. 8. n multū a prio. solus Deus ē extra pramas et idcirco ab oi circumscriptione liber ut pote infinite in infinitū celsior oi substā, mente, et roe, et intelligentia. S Berns in fine epistā ad fratres de monte Dei. ipsa ē summa substā. (de dia loqr) n

subsā

firmat. Et q eadē sent.ª ss S. Cyrillus Alexand. lib. 1. de trinit.ᵉ et lib. 11. thesauri c. 1. S. Anselmus in monol. c. 26. et ubiq. S. Thō.

Efficacior huius rei rō desumit' ex simplicit.ª Dei simplicit.ᵉ totius compositionis physicæ, et metaph.ᵉ experte. Si Deus poneret' in aliquo ex pramis hactenus institutis, Deus nō eet summe simplex, Deus autē ee summe simplicē, et metaph.ᶜ composit.ᵉ respuere uno ore SS.ᵖ Theologi, et Philosophi clamant; ergo Deus nō ponit' in aliquo ex decē pramis: maior pr. q. qdqd ponit' in pramo sub genere supremo, aut infimo, nō ē summe simplex, sed Deus poneret' in pramo sub gnē supremo, aut infimo; ergo nō eet summe simplex: maior prius pbo, deinde minor, qdqd ponit' in pramo sub gnē, sive supremo, sive infimo ē qd compositū metaphysice ex gne, et diffra; sed qdqd ē metaph.ᵉ compositū, nō ē summe simplex (c' alia simplicitas maior possit excogitari, quæ illa composit.ᵉ careat) ergo qdqd ea roē in pramo ponit', nō ē summe simplex; maior ostendo; quia compositio metaph.ᵃ nihil aliud ē', quā coniunctio gnis, et diffræ, ut in hoē constat, qui compositus metaph.ᵉ ē ex animali, et rali. redeamus ad minorem pbandā. qdqd in pramo ponit', l. ē supremū gns, l. continet sub gnē supremo, aut infimo, ut manifestū ē' in pramorū descriptione, sed Deus nō ē alicuius prami caput, ergo si in illis ponit', collocandus ē sub gnē supremo, aut infimo.

Confr. hoc. quia in pramis sol' ea ponunt', quæ, l. ss accidens, l. gns. l. diffra. l. spēs, l. induū. ex his composita, nullū tale Deus ē; ergo Deus nō ponit' in aliquo ex decē pramis; maior percipitur clare, qui tabulas pramales inspexerit; minor pbo ex S. Clemente Alex. qui lib. 5. stromatū c. 5. pbat Deū ee ineffabilē. Quomodo enim. n. ipse loqr dici poterit, qd neq. ē gns, neq. diffra, neq. spēs, neq. induū, neq. nū. sed neq. accidens aliqd, neq. cui aliqd accidit.

Cª 23 diff.ᵗᵉ intelligentiā an. s. Deus possit saltē,

poni in alio pramo, s. quasi pramo, cuius caput supremum sit, s.
substa transcendens, abstrahens a creata, et increata. s. substa increata
et deinde coordinent perfes dia per diversas classes, et diversas lineas
intus, volant, ett.a usq ad personalit.s? Crediderim hoc pacto Deum
poni posse in pramo, qa sic iam cessant inconvenientia, quae allata sunt
ne poneret in aliquo ex decem pramis; nam cum hoc pramum non constet
rebus genericis, sed transcendentibus, non violaret summa Dei simplicitas;
et sane ignoro, quod prohibeat prata dia coordinari inter se, cum alia sint
alijs superiora in subsistendi coa. alia inferiora, nisi ad pramum distio
realis requirat: mecum sentit P. Hurt.o disp.e 9. met.ae s.4. apud quem §
§4. videri possunt. Gregorius. Gabriel, et Ochamus.

Immo et S Aug.s. lib. 5. de Trin.e c. 7. pene ex-
presse admittit in divinis pramum relationis; Filius, et genitus in divinis
ee in pramo relativo. et sermone. 38. de temp.e qui 3.us est post octavam
epiphaniae propre ponit alia prama in Deo proprie sedit, alia per translat.;
ait n. Qd autem facere dr. De deo veriss.e dr. per quem oia facta sunt dno
dicente. Pr meus usq modo operat, et ego operor hac. quippe in pramis
sa numeratis de Deo dnr, si tn proprie de illo aliqd dici ore hois potest.
relative autem de Deo dr. Pr. filius et S. S.tus. situs. v. et habitus, et
loca. et tempora, et pati non proprie, sed translative per silitudines dnr in Deo.]

Qd autem hae prama ab Aug.o in divinis admissa. dis-
tincta sint a nris decem liquidum fiet ex eodem S.to doct.e c. 2. de cognit.e
v.ae vitae, c. 2. ubi a Deo relegat decem hua prama. hoc verborum tenore. noi,
et verbo exprimunt ea. quae sub decem pramis hus corde concipiunt, sed
qd ex his nullum proprie Deo conveniat. manifesta ro probat; nam si dixerimus.
qd Deus substa sit, qui oibus subsistere tribuat, et per quem oes res ee
habeant. mox alia, et indua, de quibus substa praet, gnra, et spes, in quibus

venit? sl et novz accidentia, quae ei vario inhaerent, animo occurrunt, quae cuncta liquent, q minime in Deu occurrunt.]. Praeterqua q praemz nrz actionz el accidens v., et reale, nullz accidens v. potest ee cū Deo; q si Deo scedit Augs praemz actionz, aliud scedit a nro distinctz

Contra priorz resolut. duo se se offerunt argta (ut omittz reliqua, Levia illa quidz, et inutilia) .1. ex authate S. Damasce ex roe. Damasc. n. in primis institutionibus, c. 7. ante mediz ait gne autz summo stinet hoc corporis expers essa., ut Deus, ut angelus, ut aius. ut daemon. q c grs summz caput praemi sit Deus stinebit sub praemi capite, et coanter in praemo. Rt S Thas Damasc. n accipere grs sm ppriet., et rigorz Dialecticz, sd p quovis prato essali; c q ro entis de Deo pret essaliter tanquz summa et suprema, sub hoc gne imprio Deu collocari n inficiabimur.

Argtz ex roe desumit ex eo, q Chrz Dns. verus Deus sit, et tn collocet in praemo univoco substa stento intra denariz nz praemorz; q falso, et sine fundo negarel Deu posse poni in aliquo ex decz praementis. Rt.

argtz, si dicas Chrz dnz n so ee v.
Deu, sd etz v. hoez, ponigs in
praemo univoco substantiae
in gpm hoz, n in gpn
Deu

Qº 22

De substa 1º pramo

Sect. 1.

Definitio, et divº substæ.

Si nois ethymologia spectanda e' xª D. Isidorų lib. 2. ethymologiarų. c.26, substa, sive usia ;(nã sic dagr aligdo Augus opuscº de categorijs. c.9. dr a substando ; qª alijs substat, sd Divo Isidoro prior Arites: 5. metᵉ. c. 8. docuerat idą, sd alijs tris. Hac vº oia, ingt, dnr substa, qųoniq n dicunt de subto, sd de eis cœtera. Extendunt nnulli substa nomen ad accentią nasn, et eas vocant substas, nec infrequens ee solet; dt. impria loquela hac ; qd eodę nagis usurpant, hoc e' de substª rei, atąs hoc e' de essa, et qddteᵉ rei ; frigiditas sm pria substą contrariat' calori, atąs sm pria qdditė, et essą.

Impria hac substa accepto. prie subst definią e' Aureº e'ens per se seu per suų sceptų stans absqs inhærentia d subtų explicant aliqui, et malè explicant: ens per se, per hoc, qd sit independens a subto; nã fica corporea n ss entia independentia a subto sd dependentia: G malè substa explicat' per ea ens per se, hoc e' independens a subto

intellige, q. ens per se quando hoc qd sit de conceptu rei, quam absolute vocamus talem, ut puta Petrum, Paulum, equum, lignum, Deum etc. accidentia n. n dicunt absolute res; illud q absolute vocat res, quo permanente, etsi alia extrent, persistat res, et quo pereunte, etsi alia permaneant n permanet res: in equo docet declaro: equus absolute dr res, sive calefiat, sive frigefiat, sive pereat albedo c reliquis accidentibus, nec res perire diceret, sed eadem maneret, mo frigida, mo calida, mo alba, mo nigra. Caeterum si Deus universa equi accidentia conservaret, et equum destrueret, iam diceremus perisse rem; q illud vocamus ens per se, et substam, qd e de conceptu, et qddit illius, qd absolute appellat res; nec destruit per ablatam, aut mutatam accidentium formam; accidens vo n dr ens per se; q n e de conceptu alicuius, qd dicat absolute res, sd semper e extra conceptum rei, et forte, ideo dr accens, q accidit, rei, seu accedit.

Neqs obias, 2a dicta forma n ee rem absolutam, neqs substam; q n e de conceptu mae 1ae, neqs hac perijt, forma corporea, quam recipit, pereunte; nam lt n sit de conceptu mae 1ae, e de conceptu compositi ex ma, et ipsa forma, qd sufficit, ut sit ens per se; n. n. reqr, qd sit de essa cuiuscumqs rei, sd satis e, si sit de essa alicuius rei; unde pereunte forma, aliqua res perire dr, et ideo ipsa forma absoluta res ens per se, et substa.

Addr, et per suum conceptum stans sine inhaerentia ad subm: per hanc pm defs n excludr exista substae in alio; forma neqs substales in subto ss; quare so excludr exista in subto per unionem inhaesionis, seu accidentalem; inhaerere n. proprium e accidentium, et nullo pacto substis coe. definitio haec, si bene percipit, explicat rem coem substae Deo, et creaturis, n substm praedicamentalem, quam postea commodius explanabimus, praemissa divise in 1am, et 2am substam.

Solennis huius divisio substantiae completae in 1.am et 2.am, cuius meminit Philosophus c. de substantia, et ex illo desumpsit Augustinus libello in categorias c. 9: et 1.am dixit esse, quae neque de subiecto aliquo dicitur, neque in subiecto aliquo est; ut quidam homo, quidam equus, ubi satis aperte colligitur 1.as substantias esse ipsa infima substantialia completa; haec enim sola sunt, quae ut talia neque de subiecto aliquo dicuntur praedicatione formali; neque in subiecto aliquo sunt. per priorem partem excluduntur 2.ae substantiae, et rationes transcendentes communes substantiis, aut accidentibus, quae de suis inferioribus praedicantur ac proinde de aliquo subiecto dicuntur; per posteriorem partem expunguntur substantiae incompletae, quales sunt formae, et accidentia, quae in subiectis quidem sunt: conveniret definitio materiae 1.ae, si non subintelligeretur vox substantia completa quae divisio, ut volunt Complutenses in commentario huius capitis, ubi recte explicant iuxta 1.am substantiae definitionem Philosophus 7. metaphysicae c. 13. negantem genera, et species substantiarum esse substantias, subintellige 1.as, quia est de suis inferioribus praedicantur, non sunt 1.ae substantiae

2.ae substantiae iuxta Augustinum, et ex Aristotele, sunt usia generis, et speciei; id est alia, et alia: per hanc definitionem solum admittuntur intra secundarum substantiarum gremium rationes univocae, quales sunt genera, et species, neque omnes, sed completae; sed neque omnes completae univocae; quia 1.ae substantiae non sunt genera, aut species, sed individua, et fundamenta, unde genera, et species eriguntur; ideirco dixit Aristoteles hic, non existentibus primis substantiis impossibile est aliquid aliorum esse; quasi diceret, impossibile est, quod 2.ae substantiae existant, primis destructis, quia fundamento destructo ea omnia corruunt, quae illi nituntur.

Difficultas tamen aliqua esse solet, et plus aequo controversa est divisionum huius divisionis; videas 5. opiniones apud Complutenses hic. q. 2. a. 1., nam in re levi immorandum non est; quare dico esse, substantiam completam creatam superiorem praedicamentalibus, si forte huiusmodi ratio abstrahi potest, aliquam non entia ratione communi divisa per superiorem divisionem, sed aggregatum quoddam ex 1.is, et 2.is

substãs, qua roa gbatus sup de 1° grabile in coi; rõ e, q' si e divisi roũ com in sua inferiora, hæc deberet svenire in rõe illa coi, sed n svenient in rõe aliqua coi pramali oas pramales subsã; ẽg rõ svenient in alia superiori, qua deinde in pramales dividatur: minor prr; q' caput prami e rõ pramalis suprema, in qua inferiora pramaliter svenient; ẽg si alia rõ colori sit, q' sub se sprehendat caput ipsu prami, erit rõ n pramalis, sed extra pramu. quo reiectu relinquo rõnẽ quenda asserentẽ divisu ee caput prami subsã.

Iã facile definit' caput prami subsã, ens sp' ens sglu per se stans, et univoce superius ad reliqua entia prami subsã, n dixi illud ens debere ee qd creatu; q' sufficienter id percipit per univoce, q' parla svenire nequit rebus increatis, ut in superioribus dixisse memini; negß c' P. Fasolo stendo. 1ª p. q. 3. a. 5. dub. 5. a n° 18 sstanter defendente pramale subsã n ee univocã, negß gnũ generalissĩ subsã ee sglu paradoxũ Lethes summergendũ undis, aut terra suffossa sepeliendũ; si autẽ velis oia entia substalia prami definire, dicito ee entia univoca phya sgla, aliorũ pramorũ subsã.

Claudat hanc sectã quorunda querimonia, qd defĩ dedimus q roa subsã coi Deo, et creaturis, c' Deus subsã n sit ix Stos Patres, negß sub rõe subsã stineat' Audi Augũ Lib. 7. de Trinĩ c. 5. manifestũ e, ingt. Deũ abusive subsãũ vocari. Subaudi S Boëtius Lib. 1. de Trinẽ c. 6. subsã in illo (Deo) n e vere subsã, sd ultra subsãũ. scatent ubigß PP. his locutionib, maxe S Dionysius. Certe de horũ, et aliorũ PP. mente dubitari n pote, sive leviter negari, stendunt, qd oas Catholici debemus admittere a Deo amandare subsã illis involutã imperfb, qq creata vestita e, creata n. subsã subje

accidentia, et quia illis subiacet substa dr; dicant itaqß PP. et dicant bene Deus n ee hoc pacto substa, sd substa, q n e sub, sd s, et si subiect admittat, sit c impropriet, ut bene Aug. S. 2. qß propriet subst conveniant.

Sect. 2

Quae propriet es substae conveniant?

Ad conceptus substae melius dignoscendus nonnullas Arist propriet assignavit c. de substa. 1a e generalis cuilibet substae, tam 1ae, quam 2ae, ut ipse fatetur nimirum in subto ee, 1a neqß substa, verba illius ss, neqß in subto e, nec de subto aliquo dr; 2ae vo substarum constat quidem etiam sic, qd nulla e in subto, ho. n. de subto quidem quodam hoc dr; in subto vo n e: intelligit hic Phus ee in subto qß eodem atqß inhaerere subto, aliter manifeste falleret, c fra substales in subtis ss; q tn n ss per inhaerentiam, q propria quidem e accidentibus, iure dicit propriu ee substae n inhaerere subto, et 2as substas dici de 1is, sive de subtis, n tn in illis ee, q n illis inhaerent.

2a proprietas substae e susceptiva contrariorum; n e oibus substis cois proprietas haec, Deus quippe substa e, nec tn contrariorum susceptiva, convenit [q substis creatis, n oibus, sd singularibus, ut ex ipso Arist planum e, maxe vo propriu substae ee vr, qd c unum, et idem no sit contrariorum susceptivum ee.] haec ille, nec limitanda def e ad substas corporeas, l. ad compleas tn; convenit etiam incompletis, et spualibus; hae motus suscipiunt contrarios, ideqß contingit in coelesti substa incorruptibili; ma l. substa incompla ss, et ss contrariorum susceptiva frigiditis, caloris etc.

unus nihilominus admonendus, ut calumnias quas plurimas retu-
dant; particula susceptivum addendum esse 1ᵘᵐ, seu ultᵘᵐ nisi forte su-
intelligatur, qua voce prius dicimus esse substantia singularis creatae esse
1ᵘᵐ subiectum contrariorum accidentium; Et n. quantitas possit esse subiectum contrariorum,
non tamen 1ᵘᵐ ex natura sua: dico ex natura sua; quia in eucharistia est 1ᵘᵐ subiectum
destructa panis substantia, sed id habet per accidens, non per se. Addo, et
tunc in rigore non esse 1ᵘᵐ; quia etiam tunc dicit ordinem ad substantiam, quam ex
natura sua petit tanquam materiale subiectum; qui vero dicimus a voce 1ᵘᵐ subiecti.

Contra 2ᵃᵐ proprietatem obiici potest Aristoteles hic ita scribens,
et S. Augustinus eadem transcribens ubi sic; 2ᵃʳᵘᵐ vero substantiarum magis substantia
est species, quam genus; propinquior n. est 1ᵃᵉ substantiae. quasi ex maiori, vel
minori propinquitate ad 1ᵃᵐ substantiam colligi 2ᵃᵐ substantiam esse magis, vel minus
substantiam, ipsa 1ᵃ substantia, magis substantia erit, quam 2ᵃ. ergo ex sententia Philosophi,
substantia suscipit magis, et minus; sed certe Aristoteles vendicat se ab
hac sinistra interpretatione, dum inferius obiectionem propugnans priora cum
posterioribus concordat: ait ergo. Et alijs tris. 1ᵃˢ substantias esse magis substantias
extensive, quam 2ᵃˢ, et inter has species esse magis substantias, quam genera,
nullam vero esse magis substantiam proprie intensive, sicut unum album est magis album
quam aliud, quo autem pacto dicantur aliae magis substantiae extensive, perci-
cipias, si supponas ultra genus aliquod, speciem addere in sua essentia novum gradum
substantialem, et ratione huius novi gradus dicitur species magis substantia, quam
genus; quia habet extensionem ad plura grata substantialia, et quia individua substantiae
claudunt semper 2ᵃˢ substantias, et superaddunt rationem substantialem individualem, dicuntur
extensione magis substantiae 1ᵃᵉ, quam 2ᵃᵉ.

Contra. 3ᵃᵐ proprietatem obiici potest, quod ignis, et aqua contrarian-

vnu.n. elementu, aliud destruit, ideoque generaliter docet de elementis Aristo, 2° de generat., et deinde, q. forma ignis contraria est formae ligni; nam ut illa introducatur, haec debet destrui, q. non compatiuntur. Confirmatur 1°, quia manifeste est forma substantialis contrariarum privat. ex sententia Phi. 1. Physicorum textu. 10. Confirmatur 2°; nam etiam differentiae substantiales eiusdem generis sunt contrariae. Lege principem Peripatetica schola. 10. metaphysicae textu. 11.

Rx ignem, et aquam non contrariari formaliter, sed radicaliter, quatenus radices sunt proprietates, et qualitates contrariantur, rone quarum se expellunt violenter; nam est aqua v. g. habet per dispositionem sibi congruam frigiditatem; per hanc destruit calorem, sine quo ignis conservari nequit, ideoque qualitates ignis, et aquae habent inter se formalem largam oppositionem, non forme substantiales, quae sine dubio existerent, quamvis de se ipsis esset in eodem subiecto, si earum dispositiones inimicitiam degenererent, et in concordiam venirent, eadem accipe per pugna, et forma ignis est ligno. 1a, et 2a confirmationes sufficienter solvunt conclusionem afferentes, quia forma, et privatio non contrarie, si proprie loquamur, sed privative opponuntur; de quo in postpraemis dicemus, larga tamen dici potest contrarietas ea oppositio, et, et oppositio differentiarum, quae in subiecto non sunt proprie, neque formaliter se expellunt ab eodem subiecto. C. 23. de quantitate, et qualitate, secundo, et tertio.

Praedicamentis. Sectio. 1. quantitatis

def°, et in partes divido

Q.o 23.

De quant.e, et qualit.e 2.o et 3.o pramis.

Sect. 1. Quantitate definio, et in partes simul divido.

Est in physicis sedes longa quant.is discussio, brevis hic, et adeo brevis, ut nihil praeter def.m, et divis.m a Dialecticis tradat., eos nos sequemur; quia et Dialectici, ne contra consuetudinem peccantes, Physicam sl.c.' l.a docemus; quant.s itaque est corporeum accidens, radix actualis extensionis in ordine ad spatium, et impediens penetrat.ionem corporum inter se.

Divid.r quant.s a Ph.o in quant.m discretam, et quant.m continuam (seu in genere discretum, et continuum) nam ipse in concreto loq.r; quant.s discreta ea dr, cuius partes inter se unitae non sunt. V.G. Sortes, et Plato quant.m discretam efficiunt; quia constat duplici parte absque unionis interveniente. Ad hanc speciem Ariles n.m, et orat.m revocat, non quia existimaverit n.m semper esse quant.m discretam, neque consistere ullo pacto posse in partibus quant.is continuae. oppositum ... n. convincit frequens, nec impropria loquendi phrasis, nam dicimus ulnam hsre 4. palmos, semiulnam duos, et nihilominus palmi ulna, et semiulna sunt uniti inter se; vult q. Ariles strictiss.e et rigorosiss.e n.m so' inveniri in partib.

copulatis unione: apponit etiam orat. ut quant. discreta, nam una orationis syllaba ab alijs est separata.

Sed advertunt hic iuniores non aliud esse transcendens, aliud praedicamentale: vocant transcendentale illud, quod non petit partes quantas, sed extendit se pluribus entitatibus, sive spirituales, sive corporeae sint, ex qua usurpatur, duo Angeli erunt non binarius transcendentaliter, non praedicamentale appellant illud, quod constat entitatibus quantis, bonis, ligneis, lapidibus, et his similibus.

Quantitas continua est illa, quae constat partibus unione copulatis, seu termino communi, ut Aristoteles ait: sic corpus dicimus quantitatem continuam; quia coalescit ex pluribus partibus inter se unitis, ut in ligno fit, priores. n. partes posterioribus annectuntur. dividit Aristoteles quantitatem continuam in lineam, superficiem, corpus, locum, et tempus: linea est, quae longitudinem habet, caretque latitudine, et profunditate: superficies, quam S. Damascenus vocat epiphaniam in sua D.a c. 33. sine dubio, quia est id, quod in corporibus apparet, est illa, quae et longitudinem, et latitudinem habet, caret tamen profunditate, corpus denique, quod longitudinem, latitudinem, et profunditatem habet. Has tres species nonnulli ita explicant. linea est vestigium illud, quod punctum relinqueret, si moveretur (dicimus autem punctum, illud unitivum partium, quod omni dimensione caret) Superficies vestigium relictum a linea mota versus latus: corpus, illud vestigium, quod relinqueret ex superficie mota sursum, aut deorsum, planitiem respiciente terram. Bene haec, sed accipe aliam harum specierum declarationem. Linea est illa, cuius partes solum uniuntur punctis: superficies, cuius partes solum uniuntur punctis, et lineis: corpus, cuius partes non solum punctis, et lineis, sed etiam superficiebus nectuntur; locus est superficies ultima corporis locatum ambientis; locus. n. tuus, ait S. Damascenus ubi sum, superficies (i. e. finis) continentis te aëris est, sic hydria, quae vacua est, superficies ultima locus est aquae stantis; quia ab illa superficie aqua immediate ambitur, et continetur: tempus est successiva duratio motus, seu quod continet partes praeteritas, et futuras unitas medijs instantibus, alio nomine appellatus

nunc, nec minus indivisibile est nunc, seu instans in tempore, quam punctum in continuo permanenti, et propterea S. Damascenus nuper citatus dixit, tria esse sine quantitate, unitas, et punctum, et nunc; quia in quantitate discreta, unitas non est divisibilis, punctum in continuo permanenti; nunc in successivo.

Habet et suas proprietates quantitas, quarum 1a est carere contrario: intelligenda est haec proprietas de stricta oppositione contraria, ut dictum est in praecedenti de substantia; licet enim magnum, et parvum contrariari videantur, revera tamen non contrariantur, sed in sententia Philosophi relative opponuntur; quia in ordine ad unum habet aliqua quantitas, quod sit magna, et in ordine ad aliud non; ideoque ex se magnum et parvum non contrariantur, ut constare potest ex pluribus, et optimis exemplis, quae Aristoteles congerit hic, si tamen accipiantur magnum, et parvum rei eiusdem tamen dabitur oppositio privativa, non contraria; quia esse magnum rei unius tamen est illius excedere quantitatem, esse vero parvum est carere tanta quantitate, quantam habet illa tamen; quare illa oppositio, et incompatibilitas potius est privativa, quam contraria. Contra hanc doctrinam large accipe contrarietatem augmentationis, et diminutionis, quatenus una ad acquisitionem maioris quantitatis, alia ad amissionem trahit. vide Suarium disp. 4. met. s. 9.

2a proprietas est non recipere magis, et minus, per intensionem intellige; nam luce clarius est maiorem fieri quantitatem extensive, et entitative per additionem novarum partium, quemadmodum de substantia dicebam: Deducit hanc proprietatem S. Damascenus ex 1a; nam, quod non habet contrarium, inquit, non suscipit magis, et minus. 3a proprietas, eaque maxime quantitati propria contra Philosophum sit: aequalitas, et inaequalitas, maius, et minus; linea enim lineae aequalis est, et inaequalis, ut ait Damascenus, et corpus corpori, ut Aristoteles docet etiam; nec deterreat aliquem, quod substantiae dicantur etiam inaequales aliquando, magnae, et aliae aliis maiores; Psalmo 144. Magnitudinis eius non est finis, et S. Dionysius c. 9. de divinis nominibus; magnus Deus dicitur, tum ex sua magnitudine, quam se, etiam omnibus, quae magna sunt, communicat, et per eam magnitudinem diffundit, atque extendit

locus occupat, vel non superat: Lege, quod subjicit, et vide Theodoretus lib. 308
3. de Graecarum affectionum etc. non multum a principio. non, inquam, aliquem hoc deterreat, nam, ut bene Aug. 6. de Trin. c. 8. in iis, quae non mole magna sunt, hoc est maius esse, quod est melius esse. recte quidem unam substantiam quantitate carentem alia maiorem dicimus, qua phrasi unam esse alia perfectiorem ostendimus, quod si Theodoretus in Deo molem attribuit, satis id improprie intelligendum est. S. 2. natura, et species qualitatis

Sect. 2.

Natura, et spes qualitatis.

Longissimi essemus, ubi brevissimi postulamur, si ea omnia, quae ad qualitatem spectant, in hoc proemio ventilare aggrederemur, brevis tamen notitia, tum quidditatis, tum specierum qualitatis debita est huic loco, donec ad 1um lib. de generatione perveniat, ubi satis fuse, et ab aliquibus confuse disputant, quae ad qualitatem spectant, nec disputatione ingenia parum cruciant.

Qualitatem definivit Aristoteles hoc pacto, qualitatem voco dico, secundum quam quales quidam esse dicuntur: docent sane eandem definitionem S. Aug., et S. Damasc. prior. libello in categorias. c. 12. posterior. c. 29 sua Dialecticae; nec multum curandum, quod aliter definiant doctores moderni, quibus Aristoteles visus est obscurus, et insufficiens; nam posset quis rogare, inquiunt, quid sit quale dicitur; praeterquamquod hoc explicato, habet 3a se definitio, quod per differentias essentiales, etiam substantiales dicant res quales: roga, namque qualis sit Petrus, et rebit interrogatus, rationalis: per rationale quod redditur Petrus qualis, cum tamen rationale substantia sit, non qualitas; ergo obscura definitio est, et insufficiens.

Haec satis non erunt, ut Aristotelem repudiemus, quem praeter Sanctos citatos admittit S. Thomas opusc. 48. tract. 4. c. 1, explicatque, explicabo et ego,

et ruent rõrũ obta. Nomen qualitatis (quod a se fuisse inventum praedicat Plato in   ) varias habet usurpationes, quis ibit inficias; legat Simplicium hic, nam ego solum memorabo tres caeteris solenniores, quas ex Aristotele universi accipiunt. 1° itaque usurpatur pro quacumque differentia, qua usurpatione differentiae dici solent qualitates generis, caeterum si bene perpendatur, cum hac usurpatione sententia, non dicitur differentia simpliciter qualitas, sed qualitas quidditativa, ut ita liceat dicere; quidem praedicatio differentiae non est pure in quale, sed in quale quid, quod si non interrogamus comiter quale quid est hoc, sed quale: forte fit, quod cum praedicamentum non subintelligitur ex eo, quod de essentia tractatur, nec maior expressio tunc necessaria est: secus non bene responderet ad hanc interrogationem, qualis est Petrus? sic. rationalis, sed albus niger, calidus, aut frigidus, ut bene Aug.us

2° usurpatur pro quolibet accidenti, sive ad hoc, sive ad aliud spectet praedicamentum, qua usurpatione sensu dictum est in 5° praedicabili, quod omnia accidentia praedicantur in quale, sed licet hoc verum habeat, tamen interrogationi, quale est hoc? non respondemus per accidentia alterius praedicamenti: non enim dicimus esse grande, relatum, ubicatum etc.; ergo quia ab accidentibus aliorum praedicamentorum, quamvis praedicentur in quale, non redditur substantia quale. ergo per illud accidens redditur quale, quod est proprium huius praedicamenti, et appellatur qualitas (et haec sit huius nominis 3a usurpatio) quia per qualitatem satisfit interrogationi, quale est substantia? non vero per quantitatem, relationem, situm, etc.

Satis itaque clare Aristoteles explicuit, quod qualitas esset per hoc, quod reddat substantiam qualem, sufficiensque habenda est definitio, quam nostrorum argumenta nec leviter pungunt.

Quadruplex ab omnibus agnoscitur qualitatis species, habitus, et dispositio, naturalis potentia, et impotentia; passio, et passibilis qualitas; forma, et figura; fecerat hanc partitionem Aristoteles c. de qualitate, et postea S. Aug.us, et S. Damascenus supra citati eundem secuti sunt, universo applaudente Dialectico populo, esto, non paucas, neque leves difficultates habeat contra se.

Nostrum vero solum est singularum specierum brevem notitiam tradere,

qua non ieiuni ut alij ex aliorum mensa, discedatur, et imprimus habitus est illa qualitas, quae difficile mobilis est a subiecto; dispositio vero quae facile mobilis est: desumo ex Aristotele hic, S. Aug. et S. Damasc.; huius ultimi verba sunt; differt autem habitus a dispositione, quoniam habitus quidem difficile transmutabilis est, et diuturnior ut prudentia; non enim velociter transmutatur quis a prudentia, et imprudentia; dispositiones autem sunt, quae facile moventur, et velociter transmutantur, ut caliditas, frigiditas, agritudo etc.; disponitur enim sine haec homo, velociter autem transmutatur ex calido frigidus effectus, et ex agro sanus] ad hanc speciem non solum revoco qualitates naturales difficile, et facile mobiles, sed etiam supernaturales, ut habitus supernaturales, et supernaturales actus.

2a species s. naturalis potentia, et impotentia est virtus naturalis rei superaddita ad agendum, vel resistendum; ad quam speciem reducuntur potentiae vitales, si non est, quod distinguuntur ab anima, et non vitales, ut calor, ignis, frigiditas aquae, et dingss potentiae resistiva, ut durities; quod si hae potentiae, aut virtutes debiles sint, erunt impotentiae; quare nomine impotentiae non hic intelligitur negatio potentiae, sed potentia imbecillis, qualis ea est, qua datur in cera ad resistendum ne imprimatur sigillum, facile enim cedit, et ideo dicitur impotentia; quo spectant verba Philosophi hic. Durum, inquit, dicitur quod habeat potentiam non facile secari, molle vero quod eiusdem ipsius habeat impotentiam.

Passio dicitur illa qualitas cito deficiens, quae ex aliquo animi motu caussatur, ut pallor ex metu, rubor ex verecundia; passibilis qualitas dicitur illa, quae permanenter afficit subiectum tanquam quod perceptibile ab aliquo sensu externo, ut mellis dulcedo a gustu perceptibilis; nivis candor a visu; ignis calor a tactu, et sic de alijs.

Forma, et figura communiter accipiuntur a veribus pro modo corporis terminante; v. g. pro rectitudine, curvitate vel, et hoc tamen discrimine, quod idem modus prout consideratur a Mathematicis a sensili materia abstractus dicatur figura; prout consideratur vero a Philosopho coniunctus materiae sensili, dicatur forma; tamen S. Damascenus saepe citatus

aliter distinguit fra a figura. vba illius ss. figura in animatis, et in inanimatis dr; fra autem in animatis so'. si autem dicat in inaiatis fra, l. bene fratum, n grie, sd abusive dr; ulius [q] et figura: etenim fra vocat figura, inanimatorum autem figura n vocat fra.] Bene hoc a Damasc° excogitatum, sequor illius sent., qua et d Aug. c. 12. libello in categorias.

Petat quis, an hae quatuor spes realiter distinguant inter se: rẽt affrative P. Suarez. disp. 42. met. s. 4. n°. 9. et Dimb. c. 8. de quant. q. 1. a. 2. ubi asserunt ea omuniorem sent. inter recentes: vix credo; oppositum tenent Ariles hic, et Damasc. ubi s., Post quos abiere P. Valencia in 1. 2ae disp. 9. q. 3. puncto. 3. §. Ad id r°. Caiet., P. Fonseca. Soto, Ruvius, et plures alij. dixi oppositum tenere Arilem, et S. Damasc.; qa hic caliditatem posuit in disposit. 1a spe, et in passibili qualit. 3a, et in eisdem Ariles calorem, et frigidit.; n [q] realiter distinguunt, qquidem idem calor, eadem albedo, et frigiditas eadem spectare pote ad duas ex illis spebus; Addunt aliqui hanc roem; qa divisio pramorum n exigit realem dist. inter singula; [q] negss divisio qualit., q e unum ex decem pramis, ex dictis ostat ans in act., et pass.; com relinquunt c° parit. s°. 3. qua roe differant duo membra cuiuscumqss spei ex quatuor numeratis, ubi, q priet. qualit. oveniant

Sect. 3

Qua roe differant duo membra cuiuscumqss spei ex 4or numeratis, ubi q priet. qualit. oveniant.

In unaquaqss qualit. spe duas [q] numeravimus, de qq merito dubitat

an distinguant' spe, l. so' accidentaliter: et ni fallor, õversia n'est, an aliqdo inveniat' dist° essalis inter aliquos habitus, et disposit^{es}, inter aliquas nales potas, et impoas; inter aliquas pass^{es}, et passibiles qualit^{es}, q^{a}, me iudice hoc e manifestu; sub habitu. n. Phus, et S Dam^{us} numerarunt scias, et virtutes morales (sim habitus intellige) v.g. fortitudine, temperantia, iustitia: sub disposit^{e}. v° frigidit^{e}, caliditi, et egritudine, q a prioribus spe distingui certo certius e: deinde pota vitales ss nales pot., et mollities nalis impota, x^{a} Phil; quis aute dubitet potas vitales a cera rarefacta, l. cuiusvis corporis mollis mollitia distingui. inter pass^{es} eu recitat Arist iracundia cito transeunte; inter passibiles qualit^{es} mellis dulced^{e}, q ab iracundia, sine õversia, differt spe, ut et pra dois a figura turris.

Relingr (q õversia, an habitus eo ipso, qd talis sit spe differat a disposit^{e}, et everso: et nalis pota eo ipso, qd sit talis, spe differat a nali impoa, et eõ; qd intellige de reliquis spei cuiusqs membris, hinc inde autor^{es} pugnant, videndi apud Conimbr^{es} in l^{a}. disp^{e}. 15. q^{e}. 3. n°. 26. mihi negativa p^{te} tuenti sufficiunt Arist, S Damasc^{us}, et S Aug^{s}. 1us hic, 2us in sua D^{a}. c. 25. ultimus libello in categorias. c. 12. et quide Arist, postqua calore, frigidit^{e}, et egritudine numeravit inter disposit^{es}; q^{a} qualit^{es} hae facile transmutant', et cito subito de calido fit frigidu. nisi ~~calida~~ aliqua earunde qualit^{es} ostingit per tpris longitudine ogenita, et immobilis, l. oio difficile mobilis existens, qua ia quispia ut habitu vocet; manifestu e aute qd haec volunt habitus dicere, q ss diuturniora, et difficilius mobilia. ecce eande qualite ad habitu, et disposite pertinere posse Phus admittit, si otingat, ut diuturnior sit qualitas, q ex se erat facile mobilis; na ex dispõe transivit in habitu. Prorsus eade docuit Dam^{us} s^{a} citatus, qui statim atqs egritudine, et sanite dixit ee dispos^{es} subiunxit, et hae ipsae, quum egrit°

et sanitas, et hōr q̄ri, alia, si ss manentia, et diffile transmutaia, habitus ss; disponr. n. aliqualiter sm̄ has hō, sd diffilr transmutabilr dispōi habitus dr̄]. pondera ulta verba, ubi invenies eandē dispōd diffile transmutale eē habitū; ḡ hic ex se n̄ essaliter differt a dispōe.

Sd S Aug. de 3. qualit. spe ita scribit. hæ ḡ qualit, si in corpore perseverant, q sm̄ eas quales dicimur, ipsæ proprie qualit passive censentur, si v ad breve extiterint, ita ut cito discedant, pass. eas potius noamus] et post pauca concludit: erit ḡa, inter passivas qualit, et pass. ista discretio, q̄ pass. ad tpus exortæ facile amutant, passiva v qualit, sm̄ quas quales dicimur perpetuo perseverant] maior autē, l. minor diuturnitas, et persistentia n̄ effit rē a se ipsa spē distingui. lege totū Arīs textū ca hanc qualit spē, ne plura ex illo transcribamus.

Amplius sic in 2a spē eadē virtus pōt eē nalis pōa, et impōa rū diversorū; ḡ eē nalē pōam, et impōam n̄ ss ex se differe essaliter diversa, ans pr̄; q nalis pōa ē virtus ad agendū facile, t. m. ad difficile patiendū: et nalis impōa ē virtus difficile pductiva, aut parū resistiva, ita ut facile cedat, sd eadē virtus pductiva potest unū facile efficere, aliud diffile, et eadē virtus resistiva pōt impotentiori resistere, ita ut difficile cedat; potentiori vō n̄ pōt, sd facile cedit, ḡ eadē virtus pōt eē rū diversorū nalis pōa, et impōa: minr pbo; nā hō facile pducit motū in exiguo lapide, difficile autē in ingenti saxo; pōa etiā resistiva arundis max. resistit infantilibus conatibus, minime v virilibus et robustis.

De his iā satis; ad 3iam qualit. pergamus: tres Phus assignavit ... de qualit. easdē admittit S. Dam. ubi s., et ppria, seu coās appellavit: 1a ē, q̄ habet qualitas ... ctrariū, calido frigidū opponr, et iusto

inius, l. si mavis in abstracto, albi frigiditas, et iustitia iniustitia,
q. suscipiant magis, et minus: magis autem, ait Dam., est intensio, et
minus remissio; vocamus autem intens. plures partes qualit. in eadem parte subi
ecti unitas, et c. subiecti, ut videas, quanto iure dixerimus Stus negasse
de subito, et quantum magis, et minus per intens. non per mai. l. min.
n. partis extensionis; suscipit itaque qualitas magis, et minus; quia unum album
est magis album, aliud minus, unus iustior alio, hic denique subiectum frigidius
illo: consulto apposui exa in concretis qualibus, non in qualitatibus in abstracto,
tum quia Arist., et Dam. idem fecerint. tum ne e. S. Aug. novum quid instituam, an
qualit. in abstracto suscipiant magis, et minus, l. solum concreta qualia, ne ipse
existimat hoc 2o. v. lae., et 1. sup. his verbis; sit quod haec regula qualit.
ipsas magis, et minus non posse suscipere, ea vero, quae ex his fiunt comparata, l.
magis recipere posse, l. minus, ut eloquentiam magis eloquentiam, seu minus
nullus dicere pote; eum vero, qui eloquens dr. magis, l. minus caeteris
eloquentem possumus dicere].

Posset aliquis obiicere contra hanc proprietatem, quod plures qualit.
sint incapaces intensionis, et remiss.; ergo magis, et minus suscipere non
est proprietas qualit. his tamen quiescat audiens, quod haec proprietas non est ex illis proprio,
quae conveniunt omni, et soli, sed ex illis, quae soli qualit., sed non omni, ut, l. ipse
Arist. fatet., nec interpretes negant.

3a. proprietas qualit. est similitudo, et dissimilit., sic unum
album alteri simile dr., nigro dissimile: an similitudo formaliter consistat in entit.
ipsius qualit., l. sit mus. met., l. physice distinctus, longum negotium est.
subiicio praxim relationis, ubi ex professo, et pro dignit. tractabo. q. 24. de
Relatione. quarto proprio. S. 1. def., et
divo. relationis

Q. 24.

De relatione. 4. praedicamento

Sect. 1.

Def.o, et divisio relationis.

N.s arma arripimus c. Zenonem, Eleatem, eiusque sequaces praedicamentum relationis speciale de medio tollentes, negantesque reales relat.es, quas iam universim nostro sol. Phi c. Philo hic, et 5.o met.ae c. 15. sed Theologi c. Mag.ro Theologo in 1.o dist.e 30, alias 28. S. Aug.o libello in categorias. c. 11. S. Damasc.o in sua D.a. c. 34. S. Tho. 1. p.te q.e 13. a. 7. et q.e 28. a. 1. unica haec r.o per se clara, et vix iam adversa, sufficiat: ante oper.m intus fingentis dat.r Pater ad F.m et filius ad filium; album ad album sile, et quantum quanto, aequale, aut inaequale; ergo dant.r praedicamentales relat.es reales, quas manus nostrae palpant; cons. probo, q.a nos praedicamentalis relat.is illa f.ra intelligimus, per quam P.r est P.r, filius est filius, album albo sile, etc.a; sed eiusmodi f.ra dat.r independenter ab oper.e intus fingentis; ergo dant.r reales relat.es praedicamentales. Fatentur Theologi, q.a, salva fide, negari non potest, quod in Deo dent.r reales relat.es, quibus divinae personae referantur P.r ad filium, et filius ad P.m, etc.a; ergo in rebus inferioribus reales et

relat^e admittendae erunt, quibus P^s ad filios, et hi ad parentes referrant; participant. n. creatae relat^es parentes dia Paternitatis perf^s aliquales, aiente Paulo ad Eph^os 3. a quo (P^e aeterno) ois paternitas in caelo, et in terra noat: bene hec ad Catholicos, 3° gentiles aut n multu urgent, c carreant dia fide, qua argu nitit.

Semel amissa reali relat^e; (nam de relat^e fictitia; superius dict e, c de ente rois) utcusque generaliter definiri pote. ordo realis unius ad aliud. sic definita plura otinet relat^s gna, in qua 'nari pote; aliae. n. ss relat^s sm ee; aliae sm dici, c^a qua div^e videndus Sedeño lib. 5. quatuor praedicamentorum de praedicamento ad aliqd q^e 1. Aliae transcendales, aliae pramales, quas divis^s n oes distinctas servant, potius miscent, et confundunt; Henricus qdlib. 3. q^e 4. putavit eandem ee relationem sm ee c relat^e reali; sm dici, c relat^e rois; fallit v^o Henricus, si relat^s accipiat p re ficto, n tn falleret, si acciperet p relat^e a roe efficiente pducta, ut dicet postea.

Relat^s transcendalis c relat^e sm dici, et pramalis c relat^e sm ee confundunt plures Thomistae, quos, ut de more sunt, imitant Discalceati Complut^s disp^e 14. de relat^e q^e 2. n° 16, dicuntque hanc ee com sent^s, sed certe mihi n minus displicet eorum in hac p^te sent^a qua illos displicuit Pr Suarez disp^e 47. met^e s. 3. n° 9. ducor, q^a relatio transcendalis v^e e relatio sm ee; ergo relatio sm dici e alia a transcendali, qua tali; ans pr; q^a relatio sm ee e illa, qua ee alicuius rei ad aliud realiter refert; sed per relat^s transcendalem realiter refert ee illius rei, cuius relatio e; ergo e relatio sm ee: minor pr; q^a relatio transcendentalis existit a p^te rei; ergo realiter refert, quidem munus relat^is realis e realiter referre; sed n refert aliud realiter, qua ee rei, seu subi, cuius relatio e. Ergo: negsque iure adducit S. Thos ex 1^a p^te q. 13. a. 7. ad 1^m 3° P^s Suarez

a Pplut; nd. n. clare favet, et facile exponi potest, immo P. Hurt. disp. 15. met. s. 10. subs. 1. §. 224. edit. 2. Angelico doctori adscribit sent. P. Suarez, quam ibi recipit, clareque deduci testatur ex praeceptore S.

Transeundo, ergo membra superius recitata; relatio sm ee. dicitur illa, quae res habent in se independenter ab intu referente, seu referente sua cognitione unum ad aliud; sic relatio Patris ad filium sm e appellatur; quia in P. datur relatio independenter ab intu. P. ad filium sua cognitione referente; quia si n. intus nullatenus illum referret ad filium, ipse referretur reali relatione. e converso vero relatio sm dici est actus intus unum explicans in ordine ad aliud, seu per aliud, ita P. Hurt. nuper, Suarez disp. 47. met. s. 3. num. 8. et 9. Dimb. hic. c. 7. q. 1. a. 2. Val. 1 p. disp. 173. n. 13. pluresque iuniores, itaque cum intus vim habeat referendi unum cum alio, et cognoscendi, ut ad aliud relatum, vim habet efficiendi relationes sm dici, quarum alia attingunt cum fictione, alia non, quia dum Deus apprehendit per quandam rem fictum ad creaturas possibiles referri ut, et realiter efficit quidem relationes sm dici, quia producit cognitione Deum referentem ad creaturas possibiles, sed est mixtae fictionis rei obiectivi: quando vero caelestes spiritus comparat ad corpora, et per haec illos explicat, v. g. angelum explicans sm velocitatem per alas, et sm pulcritudinem per iuvenilem aspectum, sine fictione attingit relationes sm dici, et extrema ad corpora comparata, seu explicata per alia dicitur relata sm dici extrinsece ab actu intus. ex quo huius est, quam affert P. Hurt. ubi supra, quia relatio sm dici est in dictione, et explicatione rei; ergo est in intu, et non obiecto. Et ego confirmo, quia ea relata so sm dici, non est ea relata in se, sed dici, atqui id per suos actus efficit intus; ergo consistit huiusmodi relatio in intus actibus.

Relatio realis, et formalis membra sunt relationis sm ee, trans[cen]dentalis dicitur relatio transcendentalis illa, quae in visceribus cuiuscumque rei imbibitur,

bet q dependentia a t^ro, quem respicit, nec per illum constituit, talis est relatio scientiae ad objectum, et potentiae ad effectum; in ult^o conceptu potentiae resplendet ordo virtutis productivae, et in ult^o scientiae conceptu ordo repraesentationis; qui duo ordines adeo a t^ris dependent, ut deficiente objecto sub ratione talis, scientia deficiat, et potentia pereat t^ro imposs^i. Secundo transcendentalis consistit in coexistentia utriusque t^ri, ut infra dicemus, neque imbibitur in cuiuscumque rei intimo conceptu, ut videre est in similitudine, et aequalitate.

Relationes aequiparantiae dicuntur, quae sunt eiusdem nominis, et denominationis, ut duo alba, duo quanta; ex prioribus enim unumquodque dicitur album, et alteri simile; ex posterioribus quantum, et alteri quantum; disquiparantiae dicuntur, quae sunt diversi nominis, et denominationis, ut Pater, et filius, diversa namque est denominatio Patris a filii denominatione, et denominatio domini a denominatione servi; meminit huius divisionis S. Damascenus c. 34. sua D^ae.

Mutuae relationes sunt, quae ad invicem respiciunt, ut relationes caussae, et effectus. hic enim respicit suam caussam tamquam principium, a quo productus est, illa effectum tamquam terminum, cui communicat reale esse, vel communicare potest, si nondum productus est. Relationes non mutuae sunt, quae non mutuo respiciunt, sed in uno extremo existit relatio, non vero in alio, huius generis esse dicuntur relationes scientiae ad scibilia, inter scibile enim et scientiam non datur mutua relatio.

Non leviter errabimus, si definitionem relationis explicaturi plurium terminorum non adiungamus, quorum in hac materia frequens usus est apud doctores; tres sunt: Relatio, relatum, correlatum, ratio fundandi, relativum, correlativum, fundamentum, terminus, ratio, ordo. Relatio appellatur illud, per quod unum ad aliud refertur; relatum illud, quod refertur ad terminum; quod si hic vicissim referatur, dicitur correlatum: ratio fundandi est illud, quod praecedit, ut una res ad aliam referatur; relativum, et correlativum, quoad praesens attinet, pro eodem accipiunt, ac relatum, et correlatum. fundamentum significat radicem illam, seu principium intrinsecum

Itaq; qd uniq extremq ex se fundat relat. trmq e' id, qd respicit relatio, aut id, ad qd relativq refert. trmq, et ordo idq signant atqs relatio; Unico exo via declaro: in Pe et filio plura cside ra, et actionq generativq, q pcessit, ut Pr eet Pr, et filius, filiq, et hac dr ro fundandi relat Paternit, et filiat, ipsa vo fra, per qua Pr ad filiq referr, aut eoverso dr relatio fundata in generat. Deinde cside ra suppositq Pr respicientis filiq, et illud voca relatq, seu relativq; deflecte oculos ad filiq respicientq Pr, et invenies ea correlatq, seu correlativq, et trmq. tandq Pris subitq meditare, et illq voca fumtq relat Pri, per suq negs intricq entit fundat Paternit relat. S. 2. aliqua adversus dicta dissolvunt.

Sect. 2

Aliqua adversus dicta solvunt.

Obies. 1. Dns dr relative ad servq, et servus ad dnq, Rex ad subditos, et subditi ad regq, sd n dnr relative per relat realq, sd per relat roni; q negs Pr dicet relative ad filiq per realq relat pramialq, sd sufficiet relatio roni, qquidq n magis naria si relat reales ad denoat Pri, et filij, quq ad denoat dni, et servi, regis, et subditi. Pr. q unq ad aliud referri e ad illud cparari, sd cparari bent res per actus nri intus; q so dant relat sm dici, n reales pramales.

Obies. 2. inter numeros dat aequalitas, et inaequalitas, nec tn dat relatio realis inter illos; q negs inter quant ctinuas dabr relatio realis, qua sint fraliter aequalq, aut inaequalq, sd sufficet relatio roïs. ans cstant ex eo qd incredibile sit illas oes relat ee reales

quæ dantur inter proportiones innumeras, quas Mathematici viderunt.

Obiec. 3 si aliqua admittenda esset realis relatio maxime inter intrinsecam caussam, et effectum, seu quod idem est inter totum, et partem, sed hæc admittenda non videtur; ergo nulla: minor probatur; quia relatio realis debet esse inter extrema adæquate distincta, non sic se habent totum, et pars, cum admittant saltem partialem identitatem; ergo non intercedit realis relatio.

Obiec. 4. contra distinctionem relationis transcendentalis, et secundum dici. relatio secundum dici per me est actus intrinsecus unius per aliud explicantis: sed actus intrinsecus est relatio transcendentalis; ergo relatio secundum dici est relatio transcendentalis; quod si dicas actum intrinsecum esse relationem transcendentalem, per quam ipse ad obiectum referatur, non per quam transcendaliter obiectum ad terminum referatur; replicatur contra; ille actus est relatio obiecti ad terminum, per quem explicatur, sed ille actus est relatio transcendentalis; ergo transcendalis relatio obiecti ad terminum; male ergo distinguimus relationem secundum dici a transcendalibus.

Ad 1um argumentum nego minorem, eorum enim sententiam non approbo, qui relationes dominij, et servitutis censent esse ordines rationis, vere enim sunt aliquid reale, non adæquate intrinsecum cuivis extremo seorsim, eo modo, quo infra constabit, ex mea doctrina de relatione praedicamentali, verum tamen est ad relationem dominij, et servitutis praesupponendam emptionem, seu electionem, aut generationem ex Regia stirpe. quemadmodum ad Paternitatem, et filiationem requiri generationis. Ad confirmationem dico unum ad aliud referri relatione secundum dici, esse comparari, non vero referri relatione secundum esse, nisi forte comparari latius accipiatur pro ordine ad terminum.

Ad 2um rem quidam modernus relationes in numeris fundatas non esse reales, quia non datur subiectum, in quo sint, afferentque pro suo pronunciato hanc rationem; nam relatio, quæ fundatur in binario v.g. aut esset simplex, aut composita, non simplex, quandoquidem non esset maior ratio, quare esset in una binarij entitate, quam in alia; in utraque enim esse non potest. non composita, ita ut pars sit in una numeri entitate, et alia pars in alia entitate, quia nulla unitas fundare potest relationem dupli, aut tripli, quam binarius habet ad quaternarium numerum,
proportionis

et senarium; neque unitas unius binarij fundare potest relationem aequalitatis ad aliud binarium.

Rō huius moderni sine robore est, ad illud respondeto relationem fundatam in binario esse compositum, et partim existere in una, partim in alia binarij unitate; quoniam ad id, quod se tenet ex parte binarij. Ad impugnationem dic, quamlibet unitatem illius binarij fundare partialiter relationem dupli, tripli etc., aequalitatis, et inaequalitatis comparatione diversorum, nec maior difficultas est in admittendo fundamento partiali, quam in admittenda partiali constitutione binarij; nec efficacior est alterius rationis ratio negantis relationes inter numeros; quia si sunt entia per accidens; certe ad summum hac ratione probat relationem futuram esse per accidens ex pluribus realiter distinctis; non tamen probat relationem realem non dari. Melius quod negat numerorum relationes non esse reales; quod autem sint infinitae buccella est ab omnibus deglutienda, si consideremus unitates infinitas, ex quibus componentur illa infinita conficienda essent, comparemusque inter se, ut distinctae sunt, ut similes, aut dissimiles; nam admittendae erunt infinitae relationes similitudinis, aut dissimilitudinis, si infinitas unitates numeros constituentes admittant, si vero non admittant infinitas, sed finitas, scilicet innumeras, innumerae etiam admittendae erunt relationes sine ullo scrupulo.

3um argumentum non convincit generaliter intentum contra relationes existentes; solum enim convincit, si aliquid convincit, quod caussa intrinseca non dicat relationem ad compositum, cuius est pars, propter rationem ibi assignatam, quae ut docuimus non habet in caussis essentialibus, nihil in illis convincit: sed neque re vera convincit in caussis intrinsecis, quae realiter a toto distinguuntur, et argutor sic contra rationem argumento succumbentem in hac parte, et negantem relationem inter totum, et partes; non potest intelligi unum esse distinctum ab alio reali distinctione, quin vere, et realiter ad illud referatur ut distinctum, et monstrat; Quoties duo sunt realiter distincta, scilicet sunt similia in accidentibus qualitatum, scilicet in quantitate aequalia, scilicet in gradibus essentialibus eadem; scilicet denique habent oppositionem his: sed quodcumque ex his habeant,

bent relat. realē; q. inter oppositū, et oppositū dat realis relatio. Expressit meā sent. Suarez disput. 47. metae. s. 9. n. 5. quidquid aliud voluerit Fonsa. 5. meta. c. 15. q. 1. s. 9. ad 5.

Ad 3um recentior asserit relat. realē debere esse inter extrema realiter distincta; q. nihil potest ad se referri, gratis assumit, quoad 1. partem, et malè ex hac 2. colligit. etsi nihil potest a se ipso distingui realiter; sicut q. admittit dist. realē inter totū, et quolibet partes seorsim, absque eo, q. inde inferat idē a se ipso distingui, admittere etiā securè poterit oppositū realiter referri ad partes, quin proinde possit inferri, q. idē a se ipso referat.

Ad 4um sufficienter ibi responsū est, ad replicā concedo maiorem, et distinguo minorem, est relatio transcendentalis sui ad obiectū, concedo minorem; obiectum ad trā, nego minorem; eadē forma argti in pluribus instaurari posset, ubi conspici posset eius imbecillitas, at maiora nos vocant. S. 3. in quo formaliter situs sit relationis praedicamentalis conceptus.

Sect. 3 In quo formalis situs sit relationis praedicamentalis conceptus?

Duae praecipuae sententiae sunt circa hanc controversiam, ambaeque probabiles; quarum 1a putat relat. esse quandā formā adaequate sumptā intrinsecā (sed in obliquo, postulato termino, tanquā condit. sine qua non) ita Pr. Suarez. disp. 47. s. 2. n. 22. complut. Discalceati disp. 14. Logicae q. 5. §. 3. n. 59. Pr. Vallius, 1. parte suae Log. q. 3. de ad aliquid. c. 12. et 13. et alij, quos frequentius moderni sequuntur, sed non omnes suā eodē modo sent. explicant; aliqui n. illā formā, aut perf. intrinsecā esse dicunt accidens quoddā metaphysicū nostro modo intelligendi distinctū; alij physicū

reali dist.e a fundto. discreta, neq3 primi, et 2.i siliter in oibus concordant. St. n. conveniant in asserendo accidenti met.o distcrepant in eo, qd aliqui illud accidens asserunt ee absolu; alij 2.o ee modale.

2.a sent.a contendit stabilire 2.a 1.as relat.s formales fraliter consistere in duobus extremis, puta relat.s silitudinis in albedine nihil ee aliud fraliter, quam dari duas albedines, et dari aequalit.e relat.em n. e aliud in hac sent.a, quam dari duas quant.es aequales; eodem pacto accommodant huius sent.e dd.s doct.s relationi paternit.is, quam ponunt in utraq3 P.is, et filij entit.e, supposita generat.e tanquam roe fundandi, et relationi Domini, et Patroni. Huius sent.e ss nominales, qui post se in alios traxere. Allego Ocham in 1. dist.e 30. q.e 4. cc.e 2. Gregorium in 1.o dist.e 28. q.e 2. Durandum in 1. dist.e 30. q.e 2. n.o 14. et in 3.o dist. 5. q.e 2. n.o 8. Basilium de Leon. 1.a p.te variarum. q.e 4. scholastica. c. 3. P.r Hurt.o disp.e 15. met.e sectionibus. 2.a et 3.e satis fuse in 2.a edit.e P.r Herice 1.a p.u tomo. 1. tt. 2. disp.e 16. c. 5. n.o 30. ubi doct.s horum de connotatis acriter impugnavit. In eadem sent.a fuisse S Aug., S Tho., S. Damasc.s, et S Anselmum. constabit 1.e sequenti.

Ex duabus opinionibus 1.a 2.a sua pria colligit denoat.s relati ee prorsus intrica, se qd importare extricam connotat.s tri; qa tota fra referendi e fundto intrica, ideoq3 me ee Petro aequalem e denoatio adequate intrica, et albedini Pri e intrica denoatio ee silem parietis albedini, semper tn tro connotato, ut subtm, seu fundtm denoet a relat.e

Ea aut.e 2.a sent.e existimant n. ee adaequate intricam denoat.s relati, sd 2.a pria sua ee partim intricam, partim extricam, et quidem convenienter; nam si relatio fraliter consistit in utroq3 extremo, pars relat.is erit intrica, et alia pars extrica, quemadmodum e sibi intricum qdlibet extremum seorsim sumptum, et aliud a se. rum e extricum, hoc e, extra essam, et propriam entit.s: unumquodq3 /q extremum divisive sumptum denoat

relat partialiter per suā entit intrīce, et partialiter per entit tri extrīce. Quare, si supponas trū auferri, n̄ dabit relati denoatio in hac 2ª sentª; q perijt pars essalis relationi, quis extrica fumto: in 1ª sentª; q pereunte trō, perit adaequata fra relationis ex cōmti, si a fumto realiter distinguunt, l. q, ut maneat adaequata fra, si n̄ realiter illā distinguunt a fumto, illi deficit qddā requisitū ad denoandū, sine quo, ut det in fumto, n̄ potest illud denoare relatū, sd de hoc latiū infra.

Vª opinio mihi probabilior visa e, et vª, nec so' maiori authatis, et roū pondere fulcita, sd etū minori, imo nulla diffª perceptibilis, qd l. so', suffebat, ne alteri postponeret, q, ut bene notat Herice doct stinet se implicantē, n̄ me pterit moderni cuiusdā audacia, audacē Basiliū Legionensē appellantis, eo qd hanc noaliū sentª docere fuerit ausus, docentisqz duorū, l. triū autū, quibus n̄dū multa canities, ut mittā S Thā ad sī sequentē, dictis arcere novitatis amatores, ne Legionensē imitent, utinā ipse imitaret, ne in hoc appareret novitatis amator, amplecteret n. sentª, q iā diu senuerat, antequā in lucē 1º edita eet moderni huiū moderna doctª, qmvis ex S Thā valvis suspendat, qqd tn̄ de hoc sit, silima e doctª 2ª sentª, doctª a me docta iª actuū directª, recolant ibi dicta, et meliū docenda capient.
s. 4. vª opinio authate pr.

Sect. 4ª

Vª opinio authoritª pr

Postquā rōibus fulciat superior ddª placuit eā authoritª vallare, nequis

cõterminat, et derelinquat. Et s. adduci pote S. Aug. lib. 5. de trin. c. 16. [Nã etsi dñs n̄ dr̄, nisi cũ iã habere incipit servũ, etiã ista appellatio relativa ex tpore ẽ Deo; nõ n. sempiterna creatura ẽ, cuius ẽ ille dñs] et post pauca. [Ecce dñm ẽẽ n̄ sempiternũ hẽt, ne cogamur etiã sempiternã creaturã dici, q̃a ille sempiterne n̄ dominat, nisi etiã ista sempiterne famularet; st autẽ n̄ pote ẽẽ servus, qui n̄ hẽt dñm, sic nec dñs, qui n̄ hẽt servũ.] Ex his verbis nascit̃ hec rõ; in tpore advenit denuo Deo, qd̄ dicat relative dñs, x̃a priora verba, et qd̄ sit, x̃a posteriora; ḡ fra, per quã dr̄ relative dñs, et ẽ, Deo advenit in tpore, n̄ intrica, secus mutaret Deus intrice; ḡ extrica; sd fra, per quã Deus dr̄ creaturæ dñs, n̄ ẽ adæquate extrica; ḡ ẽ partim extrica, partim intrica, et sm̃ partialẽ frã extricã advenit Deo in tpore, sm̃ partialẽ intricã existit ab æterno. Sic et. [Pater nr̃ ẽẽ incipit, cũ per eius grã regeneramur, quoniã dedit nobis potestatẽ filios Dei fieri, substa itaqȝ nr̃a mutat in melius, cũ fli eius efficimur, s̃l et ille pater nr̃ ẽẽ incipit, sd nulla mutatẽ suæ substæ; qd̄ ḡ tporaliter dici incipit Deus, qd̄ antea n̄ dicebat, manifestũ ẽ relative dici, n̄ tñ sm̃ accidens Dei, qd̄ ei aliqd̄ acciderit. sd plane sm̃ accidens eius, ad qd̄ dici aliqd̄ Deus incipit relative] incipit ḡ Deus referri, et ipsorũ cõpater denominari, n̄ sm̃ accidens sibi intricũ, sd sm̃ accidens extricũ in creatura caussatũ, sd incipit referri, et pater denominari a relatẽ; ḡ hæc claudit in suo cõceptu frali aliqd̄ Deo extricũ, et sane eo tendit suo discursu Aug. ut explicet, quo pacto cõtingat, ut denuo adveniat Deo relatio praedicamentalis ad creatã absqȝ ipsius Dei mutatẽ intrica, cõprobatqȝ ex eo, qd̄ n̄ adveniat relatio sm̃ cõceptũ Deo intricũ, sd sm̃ cõceptũ extricũ, quasi clarius diceret relatã Deũ n̄ mutare, q̃a. st in intrico, et extrico cõstat. n̄ incipit denuo sm̃ utramqȝ

ꝑte, sd 1a supposita, incipit 2a. lege tot caput. 16. 1o citatu.

Pressius fortasse ꝗ mea sentia locutus fuit Libelli in categ. c. 11. ita scribens: Tunc ꝗ et vere, et ꝑprie ad aliqd dr, cu sub uno ortu, atqꝫ occasu, et id, qd iungr, et id, cui iungr, invenit, ut puta servus, et dns; utrumqꝫ l. stat, l. sl n est. etenim, cu dns dixeris, nario excitit, et servus, cu vo dns tuleris, nec servus apparet.] quae subiungit me ꝑterea; na ego omitto brevitati consulens.

Et ꝑ hac sentia S Anselmus c. 24. in monol. ubi cu asseruisset Deu ee accidentiu incapace, sibi obiecit. Quomo n est particeps accidentis, cu et hoc ipsu, qd maior est oibus alijs naturis, et qd illis dissilis est, illi videat accidere.] Et ꝑpteꝗ. sd qd repugnat quorunda, quae accidentia dnr susceptibilitas, et nalis inmutabilitas, si ex eoru assumpte nulla substae sequr variabilitas?] attende vba Anselmi nro instituto valde accommoda. Na ego neqꝫ maior l. minor, neqꝫ aequalis, l. silis sum hoi post annu nascituro, oes aute relates has, illo nato here potero sine ei mei mutate] cuius vo urgeri pote supponendo id, de quo nullus, ut credo, dubitabit, nimiru relates silitudinis, et aequalitatis, etc. ad minus consistere in aliquo intrico partialiter; ꝗ si potuit Anselmus post annu here oes illas relates sine sui mutate, ideo potuit, qa potuit here sine oi sui mutate partiales ꝑfas illaru relatu extrica advenientes, secus eet dicendu, l. qd illae relates ss mere extricae rei relatae, qd nec adversarij concedunt.

Oiu clarissie est S Thas opusc. 48. tt. ꝗ. c. 2. Notandu inqt, qd ad constitue relationis, duo requiruntur, unu ut ꝑfuntu, aliud ut trus, sine quibus relatio n so n pote ee, sd etu n possit intelligi

silit.° n. Sortis albi ad Plat.s albu in albe Sortis e ut in funto, in albe v.° Platonis e ut in tro] Et post pauca. [autz dico q silit.e Sortis sit aliqua res in Sorte alia ab ipsa albedine hēt albedine eius ut funtz, n e intelligendz, q silit.° Sortis sit aliqua res in Sorte alia ab ipsa albedine, sd so e ipsa albedo, ut se hēt ad albedine Platonis ut ad trz. si. n. silit.° adderet s.a albedine Sortis aliqua rz, nullo mo posset aliquis alicui fieri silis sine sui mutat.e; fit autz ho silis alicui sine sui mutat.e, ut pt. nā siquis in India fieret m.s albus, fieret silis mihi, et ego sibi, nulla in me facta mutat.e; silit.° n. in me nulla rz addit s.a albedine, qua realiter sit in me, ut pt.]. Hac. S.tus Thō.

Cui posset quis obijcere, q si relatio nulla rz addit s.a funtz, n erit alia res a funto, et sic n erit in alio gne silit.°, quā alb.° nec decē prama erunt gnā realiter inter se differentia. q oio f.s e. sd hanc obiect.e sibi Angelicus d.r c.3. subiect.° opposuit, rēt q. dicendz q divisio entis in decē prama, e divisio in decē sōn rz, s. quantz ad hoc q dicant diversas res intrica, et realiter, st substa, quant.s, et qualitas, quae sparata ad invicē ss diversa res: s. in qm dicunt diversas res extrica, q.a unz importat aliqua rz diversā, quā n importat reliquz, et sic relatio differt a suo funto, q.a importat oppositz relativz, st n. dicimus, q totz differt a sua p.te, n st res a re, sd st illud, q importat plusquā pars. (ho. n. differt ab aia, q.a importat mā, quā n importat aia) sic relatio differt a suo funto, q.a relatio dicit rz funti, et oppositz trz, quā n dicit fundamentz.] egregia quidē singula pondera, dū ego refero Damasc.u c34. fine ita loquentē

oportet autem ea, quae ad aliquid dicuntur, prius sub aliud praedicamentum reducere, ut secundum se ipsa considerata, tunc ut habitudinem dicunt ad aliud, considerare in praedicamento relationis.] En prius reducit Damascenus res secundum se consideratas ad alia praedicamenta; ad praedicamentum vero relationis, quatenus coniunguntur, et media coniunctione habitudinem dicunt praedicamentalem, qua referuntur ut similes, aut aequales, etc. ~ Admittenda non sunt contraria Sancti Doctoris verba. 1a 2ae q. 7. a. 2. ad 1. in haec verba, quod ad aliquid dicitur denominat aliquid non solum ab eo quod inest, sed etiam ab eo, quod extrinsecus adiacet, ut patet in dextro, et sinistro; aequali, et inaequali; et similibus. vide eundem in 1. dist. 27. quaestione 1. a. 1. ad 2um et in 4. dist. 25. quaestione 1. a. 1. quaestiuncula 1. ad 4um, quae autem obiici possunt in contrarium ex D. Thoma suo loco diluentur.

f

Sect. 5.

Ad rões pervenit, quibus superior doctª solidat.

Pr. 1º aequalitas, et inaequalitas ss spes relat^s, sd duae quant^s p suas entit^s, pscisso quocumqs alio ss inaequales; g inaequalitas nō ē distincta ab utraqs quant^e; minor pr in palmo, et ulna; nā ulna per suā entit^s excedit palmū, et palmus per suā exceditr, pscisso quovis alio positivo; g duae quant^s per suas entit^s, pscisso quocumqs alio ss inaequales; ans pr, qª ulna quant^is formaliter includit in sua entit^e plura, quā palmus, et vicissim palmus per suā entit^s includit pauciora, quā ulna; g ulna per suā entit^s formaliter excedit palmū, et palmus formaliter per suā entit^s etiā ab ulna exceditr. Ifrat Pr Hurtº. suppone per pot. 1. impole, qd dent^r ista duae quantit^s, circumscripto quovis alio mō, aut perf^e, tunc erunt inaequales, et scipient^r ut tales; qª altera nō otinet tot p^tes, quot altera; et premi pote ofratio, qª relatio a rorribus asserta nō efficit unā quant^e esse plures p^tes, quā alia, sd supponunt^r in tua sentª, et advenit relatio; g illa tua relatio nō effic^t quant^s formaliter inaequales; sd qª intelligr advenire, supponunt iā extrema inaequalia pscise per quant^es.

Vulgaris solutio, qua se rores tuent^r, tangit, et impugnat a Pe Hurtº. Solent verē rores illas duas quant^s per suas entit^s ee inaequales, nō formaliter, sd fundamentaliter; nā, ut sint inaequales formaliter desiderat^r relatio. insurgit Hurtº; hic nō distingr

inaequalitas fundalis a formali; sed per contrarios ss duae illae quantitates inaequales fundaliter; ergo et formaliter; probat maior; quia inaequalitas formalis est formaliter includens plures partes, quam alia, i.e. est in sua entitate habere pluralitatem palmorum, quam non habet fundaliter, sed formaliter; porro inaequalitas formalis et formalis pluralitas, et paucitas palmorum; ergo maior, impr., patere; quia ulna habet in se plures partes palmo, minor relinquitur; quia existimavit probatione non egere, explanatque impugnatione accipiens illas quantitates, et interrogans, v. per illam inaequalitatem fundalem ulna sit actu maior palmo, l. non? nequit dici 2um, quia ulna per se continet plures partes, quam palmus; ergo actu est maior palmo, praecisa tua relatione, quae, re vera, non efficit ulnam maiorem, cum non addat partes, quibus maior sit, sed potius supponat excessum, quo palmum superat; ergo absque tua relatione ulna est actu maior. Ergo et sine tua relatione est actu inaequalis, quando vero, per quam una quantitas aliam actu excedit, et est illa maior, inaequalitas est.

Amplius, ostenditur in numeris; numerus quaternarius lapidum se ipso maior est formaliter numero ternario leonum in ratione numeri; ergo relatio illa inaequalitatis consistit formaliter in illis numeris sine propria entitate, ostendo ans; quia 4 unitates se ipsis formaliter ss plures, quam tres, quin ad hoc indigeant novo aliquo conveniente, vel novam relatione.

Pr. 2o in Petro, et Paulo albis; Petrus est similis Paulo in albedine per aliquid intrinsecum Petri, et per albedinem Pauli; ergo relatio similitudinis, quam habet Petrus ad Paulum non solum consistit in illo, quod se tenet ex parte Petri, sed etiam in albedine, quae se tenet ex parte Pauli; ergo non consistit adaequate in aliquo intrinseco, sed in coniuncto ex intrinseco, et extrinseco, coexistentque in duplici extremo. Consequentia ans adversarii admittunt, quoad priorem partem, quoad posteriorem probo; praecisa ablata Pauli albedine, et nullo alio intrinseco in Petro ablato, non esset Petrus Paulo similis in albedine; ergo constituebat similis Petrus in albedine saltem partialiter per albedinem Pauli, monstro ans, quoniam nullus est similis in albedine illi, qui caret albedine; ergo pereunte Pauli albedine, non manet similis Petrus Paulo

q. in qua existentibus intrinsecis Petri; ne destruit Petrus siles albedini Pauli, et non solum intrinsecum habitum, sed relationem in Petro.

Prob. 3 in dissilitudine Petri albi a Paulo nigro, quos supponimus in omnibus alijs siles, et probo hanc dissilitudinem formaliter constitui per albedinem Petri et nigredinem Pauli: per illud formaliter dissilitudo constituitur, quo praecise pereunte, et reliquis omnibus persistentibus, dissilitudo destruitur, sed pereunte albedine Petri, et omnibus alijs persistentibus, non datur dissilitudo albedinis in Petro versus Pauli nigri; ergo dissilitudo albedinis in Petro versus Pauli nigri constituitur formaliter per albedinem Petri. Praeterea pereunte Pauli nigredine, et omnibus alijs persistentibus, non daret dissilitudo albedinis in Petro; ergo non solum constituitur formaliter per albedinem Petri, sed per nigredinem Pauli; minor probatur; quia si pereunte albedine in Petro, persisteret dissilitudo albedinis in Petro versus Pauli; Petrus esset dissilis etiam nunc in albedine Paulo; sed pereunte albedine in Petro, sic non esset dissilis in albedine Paulo, ut constare videtur; quia non esset albus; ergo non persisteret in Petro dissilitudo albedinis versus Pauli: maior probo; quia nihil aliud formaliter est esse in albedine dissilem Petrum Paulo, quam quod in Petro detur dissilitudo albedinis (nam si dicas esse dissilem Petrum in albedine, formaliter dicere etiam albedinem, colligam albedinem expectare ad conceptum formalem dissilitudinis in albedine, et habeo propositum), quod autem constituat dissilitudo per nigredinem, probatur, quia praecise ablata nigredine a Paulo, et substituta albedine loco illius, et omnia existant, quae praehabebant in Petro, Petrus esset silis in albedine versus Pauli, habitus silitudine in albedine versus illius; ergo tunc perijt dissilitudo Petri in albedine versus Pauli, secus admitteremus sed in Petro versus eiusdem Pauli silitudinem in albedine, et dissilitudo in eadem; ergo cum nihil ablatum supponamus praeter nigredinem, et hac ablata, dissilitudo pereat formalis, nigredo constituet partialiter ad minus formalem dissilitudinem.

Dices in casu casu argui a me non solum fuisse ablatam nigredinem sed etiam illius loco substitutam albedinem, ac proinde mirum non est, si periverit dissilitudo Petri in albedine versus Pauli, non quia periverit nigredo, sed quia ponit in Paulo albedo. Instes, et ad destructionem nigredinis in Paulo ponimus albedinem, tamen suppono nihil fuisse destructum in Petro, aut Paulo praeter nigredinem; unde sic arguo, in casu posito, quod ponit

mini in Pte albedo, destruenti &c. quo ex dissilit.o Pri in albedine, ua ... ; sd nihil destruxit in Pro, aut Pte, pter nigredinem; q nigredo erat ... quali dissilit.is destructa; q ideo periit dissilit.o Prionia Pli, quia destructa fuit nigredo, in q.a fuit posita albedo, qui hanc posuerim, ut clarius ergo vir aspiceret, et adversarij nõ auderent dissilit.e ad admittere in Pro persistente ea Pli.

Pr. 4. q.a nummus in roe pretij, et pignus relative dicr, et tn posset incipere in roe nummi, et pretij ... et deficere sine sui intrica mutat.e; q pote incipere nummi, et pignoris relatio absq intrica nummi, et pignoris mutat.e; q nõ xistit adequate in mõ intrico nummo, et pignori, secus nõ possent incipere, et desinere sine intrica mutat.e in roe talium. mai.r, et min.r docuit Aug.s lib. 6. de Trin.e c. 16. nummus autem c' dr pretium, relative dr, nec tn mutatus e, c' ea cepit pretium, neqs c' dr pignus, et siqua ss silia, si q nummus pote nulla sui mutat.e totiens dici relative, ut neqs, c' incipit dici, neqs c' desinit, aliqd in eius na, l. fra, qua nummus e mutat.is fiat; quanto facilius de illa immutabili Dei substa demus accipere, ut ita dicat relative aliqd ad creaturam, ut quis temporaliter incipiat dici, nõ tn ipsi substa Dei accidisse aliqd intelligat, sd illi creaturae, ad quam dr].

C.a qua verba pondero duo. 1.m illos pbare S. Aug.m relat.s advenire, et deficere sine mutat.e intrica rei, q dr relative; et denuo incipit referri. 2.m pondero; hac doct.a uti S. Doctorem ut evincat in Deo ee ccedendas relat.s denuo; q.a ha nõ illi adveniunt in tpore per aliquam mutat.m dia subsa intricam; sd per extricam in creatura caussatam, ad quam denuo incipit referri; ideo subiungit ponderans illud Psalmi 89. Dne refugium factus es nobis; refugium q nostrum

Deus relative dr, ad nos nn refert; et tunc refugium dr fit c' ad eum refugimus] tunc fit nrum refugium, c' ad eum refugimus, ut tunc fit relatio Dei ad nos qdo fit nrum refugium, q tunc fit relatio Dei ad nos, qdo ad eum refugimus. Numqd, addit S. Aug., tunc fit aliqd in eius na, qd antequam ad Deum refugeremus, n erat? in nobis qo fit aliqua mutatio, ac si apertius diceret, n eo ipso fieri aliqd in Dei na, qd denuo fiat relatio, qa tum, qd intrice dat in Deo, qdo in [illegible] refert, habebat antea, sd qsi fit mutatio in extrico cplente relat., qm roe illius novi dr fieri denuo sine Dei mutat.

His colliges esse plures in Deo concedendas relat. reales pramales, qut cdistinguunt a trascendalis, et n. drs creaturarum, et bonus Pater, et diffilis in na in roe entis realis, qd si dicas has denoat. Deum bene per rm rois, et nihil aliud Aug. ostendisse; erras in prio, q istas denoat. het Deus a pte rei independenter ab intus opera; qg per fras reales; deinde qa ea denoat. n ss mere extrica, Deus n. per aliqd intricum, saltem partialiter et nrum refugium, het dominium creaturarum, et illarum Pater, silis illis, aut diffilis: sd denoat., q cveniunt a re rois ss mere extrica; qg neqsi S. Aug. curabat rois rm, qui nihil deservit, ut Deus dt fraliter drs etta, nam sd illa rm rois et relatio sim dici, l. qd fictitius; hoc 2m n dat, qd Deus sit c' verit. fraliter drs, sd ad summum fictitie, si dicat 1m, sd dabit, qd explicet per silit., aut cportione ad creatos dnos, n qd in se vere drs sit, sit Angelus explicat per iuvenilem faciem n tn het faciem iuvenilem; Adde, qd si sufficit relatio rois, ut Deus dicat fraliter drs, silis, aut diffilis, eadem suffet, ut creatura recipiant easdem denoat., nec multiplicanda erunt tot reales relat., nulla

iā necessit. ad eas admittendas exigente: qdsi dixeris Deū ee incapacē relatis realis instabit Hurt.; qa Deus n' ē incapax inaequalitis, et dominij, quae ss formaliter spes relationis praemalis; ergo n' ē incapax relatis realis. Rsr Deus coëxistere creaturis existentibus ē aliqd relativū; id n' coëxistit formaliter per aliquē mū; ergo per suā entitēs tanquā per qd intrinsecū, et per entitēs creaturarū tanquā per aliqd extrinsecū.

Ultimo Pfro meā doctēs increpando adversarios, qi ex suo cerebro, et absqs ullo fundamento ultra duas albedines. e.g. ponant accidens metaphysice, aut physice distinctū, qd sit relatio formaliter: multiplicare autē formalitēs, aut relatēs sine fundamento sufficienti, nec Phia patitur, nec metā. Pbo asseri sine fundamento; qa neqs id pt ex se, neqs habemus priū, unde arguamus illud nū emanare ex positē duarū albedinū, s. metē effluere: et in tua sentā haec dēt ee bona, et legitima csa. dant duae albedines; ergo et accidens sdistinctū ab illis physice, aut metē, qd sit formaliter relatio. Hanc ego n' agnoscere legitimā, c' tn sit haec optima, dant duae albedines; ergo et formalis similitudo inter illas; qa formalis silitudo inter illas n' postulat aliud, pter duas albedines. Qdsi pertinaciter ostendas nullo pacto futuras duas albedines siles formaliter, sine mo s'addito, quo pacto me impugnares, qui assererē, neqs tunc mansura duo formaliter alba etē si haberent albedinē; qa rstitui debent alba per mū s'addilū, quo deficiente manerent so' fundaliter alba? s. 6. argtorū solutē illustrat doctā

Sect. 6. Argtorū solutē illustrat doctrina

Objo. 1. s. duae albedēs per mū unicū frae faciunt Pētrū silē Paulo, et etē ambae sl efficint silē Paulū Pētrō, aut una albedo facit Pērū silē Plo, et

alteram Pluz silez Pro; ambo. ol id efficere nequeunt, q c sumant per mz unicz, n posset tribuere effectuz formales oppositos, ut re v opponunt. Petruz = sil Plo et Pluz Pro, nec minus difficile hoc eet, quaz qd frigus calefaceret, et calor infrigidaret; sd neqz dici pote, qd sola Pri albedo reddat Petruz Plo silez, aut sola Pli albedo reddat Pluz silez Pro, c unaquaeqz sit forma absoluta, n relativa. Huic accedit, qd relatio silitudinis ut talis n pote intelligi sine tro, pote autez intelligi Pri albedo sine Paulo, et sine Pauli albedine; q per albedinez n refert Petruz ut silis Plo: ferre ijsdez verbis retuli hoc argtz, quibus ipse modernus quidez opposuit, ne verborz mutat, vim ablataz fuisse quis existimaret.

Rx utramqz albedinez per mz unicz forma adaequata reddere Petruz silez Paulo, et Pluz Pro, quamlibet v partialiter. Ad id, quo opposit sps. reo bene posse eandez formaz rn diversorz trorz oppositos effectus formales tribuere; plura ad manuz hemus exa; naz unio mea c forma rali dr informatio, et materialiZatio, informatio rn formae, quaz denoat informantez, materialiZatio, vero receptio rn ma, quaz denoat recipientez formaz. caussalitas eadez denoat caussaz caussantez, et effectz caussatz; cognitio pozz cognoscentez, et obiectz cognitz; hent ne minus opposites huiusmi effectus formales, quaz denoat relatis videat iz modernus, quo iure hinc inferri possit, qd frigus possit calefacere, et calor infrigidare; alia pars impugnat n multz urget; naz sit quaelibet albedo seorsim n sit adaequate relatio, et silitudo, e tn partialiter, sit ma i n e ho, neqz forma, aut unio, ex oibus tn coalescit ho, siliter ex duabus qualitatibus absolutis resultat una relatio, sit ex duabus unitatibus binarius unus. At inferat vos; q idez e Petruz ee silez Plo, et Paulz ee silez Pro. distinguit verus Ps Hurt, et bene, idez e a parte rei, concedit, idez e in mo signandi, negat coz. e idez in re; q, ut dictz e, eadz e utriusqz silitudo, aut relatio n e idez quoad mz signandi; q q signo Petruz

silis Paulo, affero Pl^m albu quasi in recto, et Plu albu quasi in obliquo; exverso v^o q^d signo Plu Pro silis, affero quasi in recto Plu albu, et Pru alb. quasi in obliquo: sic albedo Sortis e silis albedini Platonis, parse ipsu in recto per Plat^is albedinu in obliquo, exverso alb^o Plat^is e silis albed^i Sortis se ipsa in recto, et Sortis albedina in obliquo. silitudo n. Sortis albi, ait S Thom. lect. 4. citatus ad Plat^i albu in albedine Sortis e, ut in fundo, in albedine v^o Plat^is e ut in tro; exverso se het de silit^e Plat^is ad Sortu: semper n. in duobus silibus ss duae silit^es (partiales) una univsit fundu; et alterius ut tru; et alia e exverso.

Obies. 2^a. si relatio ssisteret in utraqs albed^e, una albedo eet sui silit^o saltu partialis; pr: nu in hac sent^a e pars effalis silitudinis; sd illa silitudo e silitudo utriusqs albedinis divisive, q et unius albedinis ad se ipsa saltu partialiter. Cfr 1° q^a silit^o e denoatio intrica rei sili; q n ssistit in utraqs albed^e, alioqn n eet intrica denoatio albed^i sili.

Rx neg^do sditionalu. Ad pb^i distingo min^e; e silit^o utriusqs albed^is eta faciendo ut albedo Sortis sit silis albedini Platonis, et exverso, scedo min^e: faciendo ut albedo Sortis silis sit albed^i Plat^is sibi, nego min^e e coa: q^a lt sit partialis fra relationis albedo Sortis, n e partialis fra sui ad se, sd sui ad alb^e Plat^is; et huius albedo e partialis relatio n sui ad se, sd sui ad alb^e Sortis. Ad Cfr^e sstat ex dictis n ee denoat^e ois, et adaquate intrica, sd partialiter.

Obit. 3°. si relatio importat in suo scepto utrumqs extremu, Paternitas ssisteret fraliter in entitatib. Patris generantis, et filij geniti; atqs ideo filius stitueret fraliter in roe talis Patru, et hic in roe talis per filiu, et ulterius Paternitas eet filiatio, et filiatio Paternitas; cuius doct^e falsitas urgenter pr in divinis; ubi Paternitas adaquate stituit pers^e sdistincta a filiat^e; et filiatio qquando pers^e

filio dis intrica, et nullo pacto per P.; Praeterquam nra doct.a periculo n vacat, qa illa n. so tuae relat.es erunt in Deo trino admittenda; Paternitas n. et filiatio ss ide re; qa nihil aliud e paternas, qua entitas Patris, et filij; et filiatio nihil aliud e, qua filij entitas, et P.is; silr spiratio activa ssistet in P.e et filio spirantib, et tertia persona spirata; spiratio vo passiva in eisde inverso ordine.

Rx in creatis scedendo tot, qd antecedit impugnis; qa Paternas e coexista duoru hoiu geniti, et generantis: ceteru aiadvertend qd in sili notavi, qdo de actu directe sermo fuit, Patre ssitui in obliquo in roe talis per filiu, in recto vo per sua entite, quae e partialis pars essalis paternitatis; filiu eo in roe talis ssitui in recto per sua ente in obliquo per ente Patris; at paternite per utramqs ente in recto, filiationeqs per eande: nec miru videri debet, qd eade fra realis sit filiatio, et paternitas, e hoc n admittatur roe eiusde; e n. paternas ru genitoris ad genitu, e filiatio ru geniti ad genitore, qui e dicebamus de infrate et receptione.

Ad hiiu doct.a impugne bene Hurto reddit discrimen disput. 19. met.a s.e 3. §. 41. editionis 2.a Pater dius ssituit intrice in roe talis personae; patres vo creati n ssituuntur intrice per paternas ple sumptas, sd extrice, et accidentaliter advenit hoi, qd sit filius, aut Pater: unde paternas, aut filiatio creata ssistit in utroqs extremo, n vo paternas, aut filiatio dia: Propterea dixit S. Thos. 1. p.te q. 28 a. 2o ad 2m, qd in creatura pter id, qd stinet sub roe relativu ee alia re; secus in divinis, qd aute hoes, qui ss patres, n ssituant intrice per adaequatu scept Paternis pr; qa ia supponr ho ssitutus in roe talis peculiaris personae, antequa accipiat ee patre. Adde, qd diae relates patris, et filij ss quasi transcendales, ut optime ide Hurto nuper citatus, n sic relates paternis huae: relates aute transcendentales n ssistunt

in utroque extremo, sed se tenent adequate intrinsece ex parte illius, cuius sunt transcendentales relationes, ad modum, quo homo non constituitur in ratione principij generativi filij, sed per potentiam; et in actu secundo generantis per caussalitatem, seu generationem, eo quod ratio principij generativi est relatio transcendentalis, praesupposita ante adventum filij; at quia in hujus non constituitur Pater per hanc relationem transcendentalem principij generativi, quando quidem deficiente filio, persistit illa relatio, non tamen pater ut talis, exigit filium tanquam partialis terminum complens hunc paternitatem. Audi Beatum Thomam lib. 1. sent. dist. 20. q. 1. ar. 2. in creaturis per paternitatem additur novum esse, quod est esse accidentale (Logica) et non idem quod est subiecti. In divinis vero aliter contingit ubi relationes patris, et filij sunt veluti transcendentales principij generativi ad filium, et filij geniti ad principium generans.

Obijcies 4.° ex hac sententia infertur omnes relationes esse mutuas, quod contra apertam mentem Aristotelis, et omnium doctorum sententiam afferentium relationes aliquas non esse mutuas, quales dantur inter scientiam, et scibilia. Lege Philosophum c. de ad aliquid, et expositores in eundem locum. Confirmatur ex S. Thoma 2. contra gentes c. 13. sic aiente contra 2.a a relatione non invenitur aliquid denominari quasi exterius existente, sed inhaerente; non enim denominat aliquem Patrem nisi paternitatem quae illi inest.

Respondeo concedendo, quod omnes relationes generaliter, si praedicamentales sumantur sint mutuae, negando tamen quod omnes, et includendo transcendentales, sint mutuae; quia transcendentales aliquae sunt, quae non sunt mutuae, ut sunt assignatae in argumento. Aristoteles vero non dixit umquam relationes praedicamentales esse aliquando non mutuas, et adducit exemplum relationis transcendentalis probat, non praedicamentalem; quia scientia est relatio transcendentalis ad scibile, quod non dependet a scientia, cum tamen haec dependeat a scibili ut a termino: et sane eadem sententia fatetur relationes praedicamentales non existere nisi existat realiter

trus illarum, qd scia existere potest, et de facto existit, qm existat realr eius trus; tales ss scia de rebus mere possibus et impossib; ideo relatio scia ad trum, seu scibile nõ é pramalis, sed transcendentalis. nec mirum si Arist. meminerit relat. transcendaliu, dum in suis praedicamentalis versat; qa de oibus ibi mixtim tractat.

Confr. ndm urget qm quidam Modernus putavit. ostendit S. Thos nõ denari aliqd a relat. pramali oio extrica, sd debere inhaerere, aut ee saltem partialr, intrica in subo denominato, neqs n. Pater denoat talis notiõe paterne, saltem inadaequate in Pe existente; hot haec interpretatio firmem in doct. ipsius doctoris Angelici satis clara qd relat. ostituta ex utroqs extremo: videat caput 2m opusculi 48 ... Nec aliter exponendus e locus, qui adduci solet ex Lib. 1. sent. dist. 26. q. 2. a. 4. ad 3m.

Obit 5. Ad relatem nõ datr per se motus, sd ad albedem datr per se motus; qo albedines nõ ss formaliter relativae; maior vulgaris plequiuz e; minor ostendr, qa ad veram qualitem datur motus per se; albedo autem vera qualitas est; dicendum qd e existere relat. in aliquo accidenti metaphco, nõ in utroqs extremo. Confr 1. ex ex Angelico doctore in 4. 3a gentiles c. 14. ubi ad medium docet relat. in creatis separari ad absolutum, sicut accidens ad subm, et q. 8 de pot. a. 2. ubi dixit relat. in rebus creatis ee accidens: existat autem plurimas relat. in subsita fundari; ergo saltem ha existent in accidenti extremis relatis ... addito, secus relat. subsita creata nõ erunt accidens; quo instituit 2a confo. oes relat. praedicamentales ss accidens, et collocant, nam in praedicamentis relationis, qd accidens e; sd si relatio existeret in utroqs extremo, relat. subsita nõ erunt accidens, ergo nõ collocarent in praedicamento relat.; nec qd hoc afferat, dicendum erit, qd relatio

sit accidens saddit extremis substalib, quae relinquit.

Ad argtū resp dari quidē per se motū ad quodlibet albedi divisive, nō vº dari per se motū ad albedi extricā rei sibi per productio rei, quae silis albed tali extric (nō qª nō det aliunde per se motus ad eam albedinē) v. g. actio, quae trat ad albedinē Soris motus ē per se intendens albedinē Soris de nō ee. ad eē educere: caeterū nō per se intendit, qd haec albedo siungat c alia, ut fiat silit: siliter ad alb. Platonis lat per se motus, nō tn, qui per se tendat ad siungandū Platonis albedinē c albedine Soris, sed per accidens stringit siunctio. Hic ē legitimus illius eloquij sensus, neqß aliud illi scedendū ē. Ad S Thō reō so stendisse, qd relat praedicamales in creatis sint tanquā accidentia logica separata ad subtā; qª saltē roē unius extremi, per qd partialr sstituunt, abesse posst a subtā, ut pt in Dō Patre. in divinis autē relat adintra ss quasi transdales, ideoqß nō sstituunt per trū relativi; unde creatae relat bent aliter ee accidentia logica. sili exposit enodandus ē 2ᵘˢ locus ex q. 8. de potª. posst. n. substa bere roē accidentis log. ut dixi in q. prabili.

2ª. Ibº eandē vim bet sª eos, qui so roē distingunt relat a fundto. in borū. n. sentª relat substarū erunt realiter substa, quo [?] pacto collocabunt in praedmo veri accidentis, qd nequit c verit. ut pris provi, et in qd de substa; [?] dicendū ē praedmū relationis institutum fuisse directe pro solis relationibus accidalibus, quis substaliss reductive possint ad hanc categoriā pertinere; id fortasse indicare voluit S. Damasc in sua Dª. c. 34. qdo dixit. oportet autē scire, qd et ipsa substa ut prus, et habitudinē bens ad alterū, sub ea, quae ad aliqd reducit. qua solute

usus ē Pr Hurt disp. 15. met. s. 3. § 42.
editionis 2ª. videndus dō Pr. Val. 1. pte.
tomo. 2. disp. 173. nº. 5. [?]

Sect. 7. Realis ne sit prædicamentalis relatio tam secundum esse in, quam secundum esse ad?

Duobus modis solet considerari relatio. 1.º secundum esse in; quod nimirum consideratur esse in subiecto; 2.º modo secundum esse ad, prout videlicet consideratur secundum quod refert subiectum ad terminum. De prædicamentali relatione secundum esse in nulla controversia est inter doctores, qui admittunt relationes prædicamentales esse reales; de relatione secundum esse ad, controversia est; an scilicet sit aliquid reale, vel potius aliquid rationis, aut quid ab utroque abstrahens. Pro hoc 3.º citantur a Complutensibus discalceatis disputatione 14. logicæ quæstione 1. Capreolus, Caietanus, Soncinas, et Canariensis, et si non absque formidine aliqua, sub qua etiam addit Pater Suarez infra allegandus, sectione n.º 2. Del[...] et Ferrariensis. Pro 2.º citat Sedano Lib. 5. logicæ c. 32, suum Magistrum Bartholomæum d'Aula[?]. Pro 1.º ego cito generaliter communem Theologorum, et Philosophorum; specialiter Patrem Vazquez 1. parte disputatione 114. c. 3. Patrem Fasolum tomo 1. in 1.ª partis quæstione 5. a. 3.º n.º 10. Patrem Hurtado disputatione 15. metaphysicæ sectione 4. Patrem Suarez tomo 2. metaphysicæ disputatione 47. sectione 3. n.º 4. Patrem Granado controversia 5. tractatu 3. disputatione 1. Complutenses ubi supra. Et apud illos Yañez. Nazarius. Riga, Arauxo, et Flandria.

Hæc ultima sententia tetigit procul dubio veritatem, quare eius patronis me adiungo, et 1.º pro conclusione argumentor sic: similitudo ut similitudo, secundum quod est ad aliud est aliquid reale: sed esse ad aliud est conceptus ad; ergo secundum conceptum ad, est aliquid reale. Probo maiorem: similitudo ut similitudo datur a parte rei independenter ab operatione intellectus inter duo alba, inter duo nigra etcetera, et quod præexistit a parte rei, independenter ab operatione intellectus est aliquid reale; ergo. Probatur maior ex eo constat, quia una albedo, ut sit alteri similis, non expectat operationem intellectus, qui nihil tribuere potest præter cognosci.

Pr.

Pr. 2. primus relationis convenit c aliis praemis ... per ceptu in quodlibet. n. accidens hbt ee in, differtqss per ... ad ... eisdq; ergo ceptus ad ē aliqd reale, qbo coq; qua impole ... ut ens reale, aut ... transcendens realis ctrahat per diffra n reale; sed nō ipa ē aliqd reale coe, ctrahetqss per diffras reliquorq praemorq accidalq, et per ee ad primi relationis; ergo ceptus ad ē aliqd reale; mins adversarij admittunt; ergo pbo maior; qua nō cois ificat c diffra c-trahente, sed nulla rō cois realis, sive generica, sive transcens pote ificari c diffra n reali ergo.

Pr. 3. I. ceptui ad sm ult peculiare illius repugnat existere a parte rei, I. nō repugnat? si I. dicat, corruet relat. primus reale, et deinde; qd nō pote existere a parte rei ē fictitiu; ergo eet fictitius ceptus ad; ergo fictitia eet relatio primalis ad trin; nō nē, et ... qd admitti nō debet. Tandq; qua infert manifeste ex hac responsione, qd ceptus ad, et ceptus in distinguant realiter; nec aliqdo ificari possint. Pr. requela; qua qds fictitiu ē, et existere nequit a parte rei, nunqua pote ificari c illo, qd pote existere a parte rei, et nō ē fictitiu, sed ens reale. Si ... hac dixeris ceptui ad sm ult ceptus ad nō repugnare, qd existat realr, incunctanter inferq ee ens reale sm illus ult ceptq ad; nq ens reale ē illud, cui nō repugnat realis existentia.

Pr. 4. evertendo sl fumtq, quo Caiet nititr I. parte q. 28. a. I. ad asserendu, qd ee ad, nō ē ens, neqss accidens, neqss aliqd reale. qua, inqt, hac oia coia ss; ergo hac oia nō sufficiunt ctituere reale primus relationis a ceteris cdistinctq, debet ergo saddi aliqd reale, quo primus relationis ab alijs realiter separetq, id, qd saddi dt, ē ee ad; ergo ee ad debet admitti ut qd reale. Addo, qd ibidq Caiet admittit

aliquas relatz ex gñe suo reales, nempe Paternit, filiat. etc. immerito, & negat de reliquis, maxe, e' ꝯscindi posit a paternit. sceptus ad et in illo sic ꝯsciso 3. Caietz instaurari eius ꝯꝯꝯs.

Postquã relinquo ꝓbatz utrumqꝫ sceptz relationis ee aliqd reale, opera pretiũ erit patefacere, qua roe illi duo sceptus distinguantr. si forte distinguantr; prius tn suppone duos ee sceptus in, alterũ transcendale, ut reliquis ꝓrmis accidalibus, sibus n. ꝯvenit qd sint aptitudinaliter in subto inhasive, et hic sceptus transcendentalis in distingr a relate tanquã inclusũ ab includente; includr n. in relate, nd tn vicissim relatio includr in illo. Alterũ ꝓrmale ꝓprius ꝓrmi, qui nd distingr ab ipsa relat. sd e' ꝓfalr sceptus ꝓrmalis ad; qa e' relatio ꝓrmalis ꝯsistat ꝓfalr in utroqꝫ extremo, sili, si velis a duabus albedinibus ꝯscindere duas roes in a duabus roibus ad, It partialibus; accipiã illos duos sceptus in, et rogabo, an sint qualitas sles, necne? hoc 2m negabis, et 1o ꝯcesso, ego inferã illos duos partiales sceptus in ee silits in albedne, et per ꝯns relat. albedinis; nd ꝯo separasti roẽ ꝓrmalẽ in a roe ꝓrmali ad; ꝙ quo autẽ ꝯfirito tunc ego inferã illos sceptus ee silit in albedinec. ecce ꝯa; qa eent silit sceptus in ꝓprij albedinis; sd sceptus in ꝓprius albedis e' albedo; ꝯq eent silit in albedna. Ꝯfr; qa duae albeds, sm qd ss duo accidentia dealbativa, ss in, sd sm qd ss duo accidentia dealbativa ss silit uniꝯ ad aliud; ꝯq et ss ad sm eund ꝓfalẽ sceptz; e' quo ꝯpatit, qd partialis sceptus in distinguar realiter a scepto ad; qa albedo Sortis. v. ca. e' partialis sceptus in; sceptus v. ad e' ꝯiunctz ex albedne Sortis, et Platonis. Aliter ꝯtingit in relationibus transcendentalibus, in quibus adaequatus sceptus ad ꝯficatur e' adaequato scepto in, et ꝯverso.

Obiic. 1. ro ad e coīs relationi reali, et relationi rōis; sd nihil reale pote ee coe enti reali, et rōis; g rō ad n e rōis; ... relatio rōis e ad aliud, silr et ... relatio ... ; g ro ad e cois relationi reali, et rōis. ... relatio sm ee ad n dicit perf; g negs e aliqd reale; qquide rō perfecti separari nequit a roe entis realis; pbant ans; q si diceret perf aliqua reale, pducto apud Indos aliquo hoe albo, advenerit aliqua perf intrica Pro albo existenti Corduba; quo nihil falsiu. 3. ens reale cple divids in ens substale, et accidentale, sd sceptus ad n e ens substale, negs accidale; g n e ens reale.

Ad 1m dco neg maiorem; relatio n. rōis, sive fictitia solo noe svenit c relat reali sm ee ad, licet v sveniret in scepti aliquo obiivo sm ee ad, etc sveniret sm ee in; q q intus fingit ee ad, sl fingit illu sceptu relativu ee in subio relato, acpinde fingit ee in, st g negat svenia obiiva sm sceptu in, neget etc sm sceptu ad. Ad 2m nego ans; dicit quide perf ro ad in relat reali. Ad impugnem huius solutionis dic pducto illo albo apud Indos nulla intrica perf Pro Corduba existenti advenire; q lt adveniat denuo relatio sm ee ad, n advenit sm totu, q dicit, sd sm una pte extrica Pro, supposita alia intrica, ex qua, et illa, q denuo advenit surgit adaequate relatio. Ad 3m nega min; q sceptus ad in accidentibus e accidens; in ente rōis ens rōis, et in substantijs substa, st et ee in e accidens in accidentibus, et ens rōis in entibus rōis.

Deniq opponat quis frustra nos distinxisse ee in ab ee ad, cu Arist, et oes interpretes dicant totu ee relati ee ad aliud; g n habet ee in aliquo, q ac pinde sol dabitur sceptus ad. Rndetur Arist, et inter-

proptereà loquitur de peculiari conceptu relationis, in quo distinguitur a reliquis praedicamentis relatio, et in hunc conceptum dixit totum esse illius esse ad aliud, non quia non habeat esse in subiecto, sed quia non distinguitur relatio a caeteris praedicamentis per esse in subiecto, sed per hoc, quod sit ad aliud. Ad 2.um totum esse in praedicamenti relationis esse ad et propterea recte Aristoteles dixit totum esse relationis esse ad, non quia non sit etiam in, sed quia adaequatus conceptus in relationis praedicamentalis est et ad. Sed quaeres an in praedicamento relationis detur aliquod genus supremum, ubi quae proprietates relativis sint debitae.

Sect. 8.

An in praedicamento relationis detur aliquod genus supremum, ubi quae proprietates relativis sint debitae?

Habet relationis praedicamentum speciale quandam difficultatem alijs minime communem, ob quam iure sibi vendicat praesentis quaestionis examen. Variant Doctores; alij enim admittunt genus supremum; alij negant, vel ad minus admittunt duo genera relationis suprema, sed necessario admittentes supremum relationis genus duo conveniunt, siquidem Scotus in praedicamentis quaestione 15. docet relatum seu relativum in communi esse huius praedicamenti supremum genus. Fonseca v.° Metaphysicae c. 15. quaestione 6. sectione 2. et 3. docet esse formam abstractam, non vero concretum; utrisque aliquid concedunt Patres Conimbricenses, et Vallius; posterior tomo 1. Logicae c. 9. quaestionis 2.ae priores c. 7. de relatione quaestione 1. a. 5. concl. 1.a et 2.a

Certe ego verius existimo in hoc praedicamento necessario admittendum illud genus supremum, a quo, tanquam a primo fonte, inferiorum rivuli generum deducantur; et in mea doctrina sufficiens huius resolutionis ro

ne, c. dixero relat. ssistere in utroq3 extremo, fit, ut e praña noraz
ne substa. adnumerasimus; inter se sint dissilia, ostineantq3 se ignis dissiliti
tudinis lat. qindeq3 qdiu fuerit coe univocu relationibus, sit etiā
reliquis pramis; atqui nihil univocu dari pot. decē, aut nonq. pramis,
ut n. semel pbavi ex Arist.; q neq3 dari pote. rō generica oib. relationib.
quæ sit prami relat. supremu gñs. in memoriā revocent q in. l. probati.
dicta ss. Et quidē n. facile explant adversarij, quænā sit tuā relationis
generica in coi.

N. ideo negare volui oē roē coē relationis; nā sceptiē
relationis, qui imbibat in relationē differis univocaru prami libentissē ad-
mittam; an illa relatio appellanda sit pramalis, l. potius transcendalis,
nolle de noē contendere; si vocas transcendalē oē illā, q differas transidit, sive
ssistat in unico, sive in duplici extremo; tibi assentior, id scias te n. ee
oio a calumnia alienū; si autē voces transdalē illā solā, q in unico
extremo ssistit, negabo ee transdalē, qa dt imbibat in differis relationē
univocaru, tn. importat duplex extremū in sua stitutē, st univoca re-
lat.es, in quarū differis imbibitur; neq3 te moveat, qd dixero relat.
pramales transdere differas, et n. poni in pramis; qa dr pramale late
ibi usurpatur, et n. p relatē, quæ in pramo collocat, sd p illa, q
ssistit in utroq3 extremo, ad dist. illius, quæ so. e. posita in unio ex-
tremo. Possit v. plura gña relat.is univoca pramalis abstrahi. quis a.
dubitet posse abstrahi roē silitudinis in act, aut in albedine; æqualit.is
in quant.e, ett.a quæ gña ostituent unū pramū. Ad mū, quo plura gña
et spēs dixi ostituere unū prabile, quatenus ad pramū relat.is dicit
ionmte relat.s collect., intra quā collect. aliæ relat.s stinent alias inferiores
sibi, et ioi alijs stinent, tanquā in superiorib, plura opus n. ss, ut explicemus,

quo pacto intelligend. sit, qd coiter dici solet, caput. s. prami relativi dari, et c. reliquis efficere nu. decem supremoru capitu; ut, inqua, plura opus ss post tot ia dicta in praedicabili, facile huic prami aptabilia gradu faciamus ad pprietates relativoru.

Nullas recenset Phus, et S. Damascus. 1a pprietas strariari. 2a, recipere magis, et minus; 3a, dici ad sverentiam; 4a, esse siml na, quas pprietates coiter explicant, et admittunt dd. si nos ita explicamus 1a, ut n oia relativa sint straria stricte; pt. n. parente, et filiu n pro strariari; st haant oppi relativa roe realis dist. ad generat. naris particulatae bene huius sditionis dimitat. docuit Phus dicens. n autem ait, ipi, q ss ad aliqd insst straria.. duplici. n. nihil strariu, neqz triplici. strariant nihilominus pria aliqua relat. silit., et dissilit. 2a pprietas etia n svenit oibus relativis, q, st alia relativa sint magis, et minus silia; alia magis, et minus aequalia, aut inaequalia. n autem, ait Ariles, oia, q ss ad aliqd suscipiunt magis, et minus, duplu. n. n dr. magis, et minus duplu. 3a ut generale admitto in pramalib. relationib, nd in transdalib, cuius sfunts est, q a scibili, ad scia n valet coa; st valeat a scia ad scibile, nisi forte sumat. scibile ut tale fralr; na tunc involvit scia tamqua frem, a qua extrice denoatur scibile, eo, qd n sint relat. mutua sciaru ad scibilia, nec pramales, sd transdales; caeteru in pramalibus pprietas e generalis; q c sistant relat. huiusmi in duobus extremis, et qlibet sit relativu, nariu e, ut quoties unu extru, seu relativu refert ad aliud, vicissim illud referat ad hoc; quare bene Ariles c. de his, q ad aliqd, dixit, qd servus dni, servus, et dns servi dns ee dr, et duplu dimidij duplu, et dimidiu dupli dimidiu neqz intelligi pote unu relativu ut tale pramale, qn intelligat sl correlativu, ut docet 4a pprietas, et eo ipso, qd interimat filius,

ut talis, interim ipse pater ut talis, quia naria intansimnia relatio esse, aud. Damas. in sua D^a. c. 34; sl autem non ea, quae coinferre in se infransmisse coinstam nunc; sed sine patre m. existente, oio, et filius erit, et filio existente et pater erit oio, et patre ad existentia, neque filius erit etc.; sl quod non dicuntur correlatia relativa, quia mutuo se inferrant ut talia; neque intelligi possit sine relativo, si ut relativa attingant. Q. 25. de subto, et funto relat., necnon de huius dist. a funto. S. 1. subtum relationis exprimitur, et funta numerantur.

Q. 25.

De subto relatis, et funto, et de illius diste a funto

Sect. 1. subtum relationis exprimitur, et fundamenta numerantur.

Loqui possumus de subtis denoat[is], et de subtis inhasionis; si de prioribus sit loquendum, existimo ea oia iure dici subta relationis, quae ab illa accipiunt denomt. relati: si de posterioribus, ea sola appellanda erunt subta; in quibus relat. fuerint inhasive tanquam in accidentia; unde in prima accept. subtum albedinis, quia subiecta alba erunt subta relationis, quia et albedines divisive accipiunt denoat. silis; et subiecta alba etiam ss silia in albe, quod ss albedines diversa; dico quod als diversa ss, quia si unica albs collocaret deus in subtis diversis, non dicerent silia in albe, sed in bera albs. In 2^a

accept[e] quantit. et subt. immt. relat[e] silit. in albo [illegible],
q utramq albi dicit fralr ee relat.) substa, in qua et quant. mediat;
aliter [illegible]cedunt. illi, qui relat. distingunt realr. ab albe; na albed.
dicunt subt. immt. inhesionis, et albedinis subt. , mediat. subst. [illegible];
alia vo probamus x[a] pria pria in relationibus aequalitatis, et inaequalit[is].
Relatio aequalit[is], et inaequalit[is] in mea sent[a] immte subtat in subta,
q subt. immt. et quantitatum duarum relat. constituentium; in sent[a] vo eorum, qui
a fundo relat. distingunt reali dist[e] immte subtat in quant[a], mediate
in substa, q si et admittant relat. fundatas in subtis, dicere tenent,
q relatio identitatis immte inhaereat substa, max[e] casu, quo Deus substa
produceret absq quant. ego v relat. substa nulli subto inhaerere permitto,
q, c relatio substa, seu identitatis, nihil sit aliud, quam dua substa, et hae
nulli inhaereant subto, nullu habit subm inhasionis relatio substa, seu
identitatis. Sup[er] hac laudo P. Libert[o] disp[e]. 15. met[a]. s.[e] 5. §. 55. edit[is] 2[a]. asse-
rente, q aliqua relat[es] praedicamales ss sine subto, quales ss relat[es] identit[is]
inter duos Deos; c quo bene stat, q aliqua relat[es] substae, seu identitat[is]
habeant subtum n inhaesionis, sd informationis, tales ss relat[es] spatii substalis.

Circa fundum relationis tetigi iam in superioribus mea
sentent., ac dixi [illegible] fundum relationis ee prius illud intrinsecum, sup[er] q unum extra
fundat relatum, q si clarius loquend. sit, dico fundum relationis ee p[tes] di-
visivas, quibus intrinsece, et fralr constituit; nec a coi more loquendi alienus
ss, quamquidem usitata locutio est, p[tes] ea fundum componi, fundum domus ee lapides,
et ligna, si quis in hac ma aliq[do] strictius accipiat fundum p. eo, q toti
supponitur aedificio; in relat[e] similitudinis una albo erit fundum relationis ad
aliam albi, et hac posterior erit fundum ad relat. silit[y] c priori, et pari
roe de reliquis relationum partibus, q mariis erunt fundata in mea opini[e].

Restat nunc examinare, quae entia possint relat^s praedicamentales fundare; praedicamentales, inquam, quae distinguunt^r a transcendentalibus, licet n^o cadant in praedicamento relationis, ut superius explicui, in male memini, P. F^a. 5. met^a. c. 15. documento. 4. docet n^o fundari relat^s identitatis immediate in subst^a, quam sent^a tenet etiam Massius q^e. 6. s^e. 1. multo plures numerandi essent, si de Deo loqueremur, cois. n. Theologorum schola negat relat^s reales praedicamentales fundari immediate in diva substa, videat S. Thom. 2. c. gentes. c. 12. 1. p. q. 13. a. 7.

Ego censeo generalit^r oia entia exist^a, seu positiva, seu negativa fundare relat^s reales silitudinis, aut dissilit^is, si qualit^s sint; aequalitatis, aut inaequalit^is, si quant^s; identitatis, aut diversit^is, si subst^a. ro e; q^a si comparent^r neg^s inter se, aut ss siles, aut dissiles, si ss siles, ut neg^o albedinis Petri, et neg^o albedinis Pauli, habebunt silit^s negativas, et suo modo mutuo respicient^r; si v^o comparet^r neg^o alb^is c^t neg^a nigredinis habebit dissilitud^s; de qualit^e, et quant^e nulla hic controversia e; q^a oes admittunt in illis fundari relat^s reales; so^s restat diff^s de substis, et x^a mea pria affirmativa pars e sine dubio admittenda, q^a dant^r plures substae siles in praedicamentis specificis, ut duo boves, duo equi; sed coexistentia duorum silium e relatio silit^is, ergo fundari possit relat^s praedicamentales in substis; nec multum curandum e, q^d P. F^a, et Massius aliud sentiant; e. n. g affirmativa g^te coior sensus, ita S. Thom. opusc. 48. tr. 5. c. 4. et q^a. 7. de pot. a. 9. ad 4, et sine dubio S. Damasc^s. c. 34. suae D^a, quos sequunt^r Iaballus. 5. met^a. q^e 22. ad 2^s. Soncinas. 5. met^e. q. 31. Caiet^s. 1. p^te. q^a 28. a. 1. Ferrara. 4. c^a gentes. c. 14. Pr Ruvius. q. 10. Pr Hurt^o. disp. 15. met^e. s. 5. §. 55. Pr Suarez. disp. 47. met^a. s^e. 7. n°. 4. et multi alij.

De substa diva, an s. fundet relat^s praedicamentales ad creaturas, constat ex s. 4. et 5. q^is huius praecedentis, neminem esse affirmative,

max^e x^t S. Aug^s. videant Ochamus, Gregorius, Durandus, Gabriel, Marcilius apud P. Suarez. disp. 47. met^a. s. 15. n.º 16. Neq S. Thom. s.^o citatus nobis contrarius est; nam solum contendit non fundare Deum relat^s praedicamentales denuo Deo intrinseca advenientes, quod verissimum est, et ego confiteor. nec re vera aliud impugnant Doct^s illi universi, qui Deo negant praedicamentales relationes reales ad creaturas; nam cum relationes dicant ea sibi intrinseca extrinsece relata, consequenter negant denuo advenire relat^s, aut denotationes reales relativas; admitterent sane, si ea ratione, qua ego agnosco relat^s praedicamentales in utroque extremo constitutas agnoscerent; contra quam doct. vim non habent rationes D. Thomae, eorumque inefficaciter eam impugnant.

Petes, an quantitates discretae, quales sunt numeri fundent etiam relat^s praedicamentales? nescio, cur hoc negandum sit, cum videamus alios numeros esse aliis aequales, aliis inaequales, binarius binario aequalis est, ternario inaequalis: nunc has denotationes debuit per relat^s reales? atque quod hic objici solet contra relat^s fundatas in subiecto non multum curandum est; quia dere. inferunt non dandam esse praedicamentalem relat. identitatis inter extrema non existentia, v.g. inter Antichristum, et alium hominem mere possibilem; quia sunt similes in natura specifica: non inquam multum curandum, quia sicut non dantur actu Antichristus, et homo ille possibilis existentes, ita neque existit actu relatio identitatis inter illos, sed existet eo pacto, quo existunt extrema, quibus constituitur; at contra relat. praedicamentalem realem (ut omittamus alteram fictitiam relat^s) solum est, quod detur actu existens, et non existat utrumque extremum. s. 2.

Sect. 2. An una relatio esse possit fundamentum alterius?

Negant Pr Val. 1. p^{te}. disp^e. 166. c. 4. Caiet^s eadem p^{te}. q. 42. a. 1. Gimb^s.

de oppositis. q. unica, a. 3. Ferrara. 4. 2. gentes. c. 11. §. Ad evidentiam. Capreolus in 1. dist. 31. q. 1. n. 7. et probabilem reputat hanc sententiam Pr Vallius in sua Log. q. 5. de ad aliquid. c. 9. nec parum favet S. Thomas. Primam sententiam obiiciemus in sequenti, et exponendus. His alij opponunt docentes unam relationem posse aliam fundare; sentiunt hoc Palatius in 1. dist. 31. disp. unica. Mairoms in 1. dist. 29. q. 6. s. 1. dist. 19. q. 1. ad 3. et 2. dist. 1. q. 5. § ad quartum ista. Pr. Vallius nuper citatus, sed. c. 10. Pr Ruvius Log. relat. q. 11. quibus adde Antonium Andream 5. metaph. q. 13. et plures modernos.

Hec 2a opinio verissima est. exprimit in meis propriis. si duas albedines accipiamus, dabitur unica relatio similitudinis inter illas; si deinde alias duas addamus, dabimus aliam relationem similitudinis: si denique comparemus relationem constitutam per 1as albedines, cum relatione constituta per 2as, inveniemus ambas relationes esse similes, et consequenter ex 1o et 2o binario albedinum consurgere 3am relationem similitudinis: ad hanc modum possumus in reliquis speciebus probari; nam paternitas refert parentem ad filium, et filium ad parentem; si hanc paternitatem comparas cum alia simili, seu eiusdem rationis, ex utraque paternitate excitabitur similitudo in paternitate, seu relatio paternitatis distincta quidem a qualibet paternitate divisive. relatio aequalitatis inter duos palmos est fundamentum relationis dissimilitudinis cum alterius relationis, quae datur inter quantitates inaequales; et una relatio dissimilitudinis inter duo extrema fundat relationem similitudinis cum alia relatione dissimilitudinis inter alia extrema.

Vicem gerat totius doctrinae relatio paternitatis similit. in hac illa tota probatur, duae relationes paternitatis sunt se ipsis similes, sicut duae albedines sunt similes se ipsis; sed qualibet albedo est fundamentum relationis, qua se ipsa cum alia est similis; ergo et relationes paternitatis, ob eandem rationem, erunt fundamentum relationis similitudinis. Nec dicas illas duas relationes esse fundamentaliter similes, non formaliter; nam hoc mihi sufficit; ergo sunt fundamentum relationis similitudinis formalis.

nec dicas 2° paternitas dicit potentiam, ut referatur genitive vel filii et ut sic addenda paternitati; quindaque non producit aliquam relationem sed ipsamet est paternitas, ut similitudo. 2. n. est; quia data paternitate Patris, et reliquis pereuntibus, non dabitur similitudo in paternitate; ergo similitudo in paternitate non est sola paternitas Patris; secus, hac persistente, et pereuntibus aliis, persisteret similitudo in paternitate. antecedens ostendo; quia similitudo est unius ad aliud, sed pereuntibus aliis paternitatibus, paternitas Patris non est similitudo unius ad aliud; tunc, n. nulla paternitas est, cui assimiletur, seu ad quam, ut simile referatur; ergo: recurres ad defectum constituti, sed de hac materia postea forte te audiam.

Probatur una paternitas est intrinseca pars relationis similitudinis in paternitate, ab illaque derivatur alteri paternitati similis; ergo una paternitas fundat relationem similitudinis in paternitate; consequentia probo; quia pars intrinseca relationis est fundamentum illius ex dicta superius procederet. ostendo antecedens; quia similitudo in paternitate, seu relatio est coexistentia duarum paternitatum; sed coexistentia duarum paternitatum componitur intrinsece ex duabus paternitatibus, tanquam ex partibus; ergo una paternitas est intrinseca pars relationis similitudinis in paternitate: maior supponenda est in meis principiis; nam constitutio relationis in utroque extremo, probo minorem; quia positis duabus paternitatibus, dabitur coexistentia paternitatum, et altera deficiente, non dabitur; ergo coexistentia intrinsece dicit utramque paternitatem ut partes; quod autem hac similitudo sit alia relatio, probatur, quia paternitas est pars, similitudo vero quoddam compositum ex duplici paternitate; ergo sicut distinguitur totum a parte, includens ab incluso, sic distinguitur similitudo ipsa a qualibet paternitate seorsim accepta.

Infertur; quia adversarii, cum quibus disputo, ex eo aliam relationem in paternitate fundatam negant; quia dicunt paternitatem esse rem formalem

referendi ac proinde sufficit se ipsa referre ad simile, et dissimile
aliis sine nova relatione, eo quod una ratio formalis per aliam non debeat
[illegible] ut in actu [illegible] ad hoc ratio vigore caret omnino; nam unione [illegible]
[illegible] unione [illegible] per alias uniones, et uniones [illegible]
[illegible] continuantes uniantur quantitati per alias uniones; quia non sufficit
[illegible] ratio formale, ut non requirat aliam rationem formalem, et unus actus
[illegible] ratio formalis cognoscendi est, et nihilominus ad illum trahat alium actum
[illegible] pari ratione una relatio paternitatis poterit referri per aliam.

Posses hic reponere quod alibi solent alii [illegible] tenere
quod uniones continuationis non sunt uniones informationis, neque objecti alicuius cognitio est sui cognitio, atque idcirco mirari non debemus, quod ad unam
cognitionem alia, et ad unam unionem continuationis, alia informationis admittatur; caeterum in praesenti negotio relatio paternitatis est relatio similitudinis
sui, et alia paternitate. Egregia solutio! principii sed petitio, dubitamus
an relatio paternitatis sit se ipsa adaequata relatio similitudinis; ego atque impugno tui afferri fundamentum, quia, vel vincit uniones continuationis se ipsis
uniri immediate, aut quantitati, quia sunt rationes formales uniendi, vel non vincit
relationem paternitatis esse relationem similitudinis adaequatam, quia est ratio formalis referendi;
da primum, et te fugiet veritas; nega secundum, et me fugiet disparitas.

Impugnatur ulterius, quia si relatio paternitatis se ipsa
est similis, et dissimilis sine aliquo superaddito, eam dabit easdem denominationes suo
subjecto, seu fundamento; atque ideo relatio similitudinis unius albedinis ad
aliam erit relatio dissimilitudinis ad nigredinem, proindeque non erunt diversae relationes in ratione similitudinis, et dissimilitudinis, quod ego non concedere, et eadem
ratione possent aliae relationum species de medio tolli.

Dices relationem similitudinis qua una albedo refertur ad aliam

et ea relat. dissilit. ad nigredinem, sed ad relat. nigr. [illegible]
atq ideo non indigerra nova relat. dissilit. ad nigredinem, ita licet
silit. se ipsa sit dissilis relationi nigredinis ad alb., imo, relatio
silit. in alb. ad alia alb. n. sol. dissilis nigredinis relationi, sed et ipsi
nigredini, a qua fundat. se ipsa. Fundalis; si 1., ergo per illa erit alb.
dissilis fundat. nigredini; si 2., ergo erit dissilis per alia relat. [illegible]
quae in priori fundat. S. 3. hinc inferunt adversarij infinitum processum, sit
ne admittendus?

Sect. 3. Hinc inferunt adversarij infinitum processum. Sit ne admittendus.

Cois obiectio est, ex doct. tradita sequi infinitum processum in relationibus, quem
ea vitandum adversarij supponunt; tum quia putant esse absurdum, tum quia
ex infinitis relationibus colligunt infinita perf. eo quod qlibet relatio habeat
suam peculiarem perf. certam, et determinatam; sed ex infinitis portionibus determinatae
perf. resultat infinita perf.; ergo ex infinitis relationibus etiam colligitur infinita
perfectio. Firmum itaque stat processum infinitum relat. esse absurdum, et ad illud
probandum pergamus.

Accipio duos paternitates, istae sunt inter se siles; ergo per
relat. silit.; deinde ista relatio silit. est paterni dissilis; ergo dat alia
relatio dissilit.; rursus ista relatio dissilit. est silis alteri relationi dissilit.;
ergo per alia silit., quae silit. vel dissilis relationi silitudinis, qua refert, et sic
deinceps, ergo inevitabilis est infinitus processus in vires, et authorit. haberit
hoc argum ex S. Tho. 1. p. q. 42. a. 1. ad 4. cuius verba sunt, nec item
una relatio refert ad alia per aliquam aliam relat.] et post pauca:

q. utroq. mo relatio multiplicaret in infinit. En negat Angelicus Doctor
uni relat. per alia refertur, redditq. ratione infinit. processus: persistit in
... q. 49. eiusd. 1 p. a. 3. ad 2. Videatur etiam in 1 ... st. 30.
... 3. q. 3. de pot. a. 3 ... et a. 9. q. 7. ad 2.

Neque omnes aequaliter aestimant hoc argum., neque aequaliter
solvunt. alii magni faciunt, alij parvi; alij bene, alij male solvunt.
magni faciunt ij, qui contra sua, et contra nostram sent. obiiciunt; parvi aestimant
et male solvunt aliqui ex mecu sentientibus; tenent n. infinit. processus
vitari posse; q. licet verum sit, quod relat. paternit. fundant alias silit., hae
tn se ipsa est paternit. dissilis, proindeque ibi erit sistendum: male sic solvunt
argum.; q. ideo admittitur nova relatio silit. inter paternitates, q. paternitas ex se
non est ratio assimilandi; sed neque silit. est ratio faciendi se ipsa solo sine nova
relat. dissile; ergo admittenda erit nova relatio dissilit. inter paternitates, et
silitates, ut admittitur inter duas paternitates: praeterea non plus distat paternitas
a silit., quam silit. a dissilit.; sed q. silit. est ratio formalis referendi se ipsa
uni relationi silis, alteri dissilis, habeatque cum haec diversas, et oppositas
denominationes sine nova relat. in horum authorum sent.; ergo et paternitas, q. est
ratio formalis referendi se ipsa erit silis alteri paternitati, dissilis silitati in
albedine, vel ergo nova relationem admitte dissilitatis, vel nega novam silitatis inter
paternitates.

Impugno deinde hos authores etiam in relat. eiusdem lineae
inaequalitatis, videlicet: unus palmus habet relat. inaequalitatis ad dimidium quantitatis
palmi, habet etiam aliam relat. maioris inaequalitatis ad medietatem dimidij palmi
et ad medietatem huius habet palmus aliam relat. adhuc maioris inaequalitatis,
et sic in infinit.: nunc, 1a relatio est dissilis 2ae, q. 1a est dissilitudo unius
palmi ad dimidium, 2a unius palmi ad medietatem dimidij; et haec
2a relatio est 3ae dissilis, et 3a 4ae, et sic in infinit.; ergo fundant relationes

disssilit. in infinit., coq. pbo; q. 1.a mutio fundat disssilit. c. oib. subsequentibus relationibus, tam c. mediatis, quam c. immtis; qd autem q. illa disssilit. sit diversa, pbo q. si n. daret dimidius palmus, tunc palmus inequalis per 1.o relat., n. daret 1.a relatio inequalit., quia maneret medietas dimidij palmi, ac pinde relatio 2.a inequalit. inius palmi ad mediet. dimidij palmi; q. periret disssilit. 1.a relationis c. 2.a, et maneret disssilit. 2.a c. 3.a, coq. pbo, q. 1.a inequalitas, q. erat se ipsa disssilit. 2.a inequalit. in tua sent.a, et sic illa pereunte periret, q. erat fund., et sic etiam periret q. fundo destructo relatio q. ipat. deinde si periret 2.a relatio inequalitatis, qd pari roe ostingere pote, et maneret 3.a, periret disssilit. 2.a inequalit. c. 3.a et maneret disssilit. 3.a c. 4.a, q. illa disssilit. diversa ss.

Alij admitterent infinitum illum processum tanquam nihil absurditatis otinentem, et quidem in sent.a patris Suarez et eorum, qui c. illo docent relat. ee aliqd intricum indistinctum a fundo absque scia otimulo admitti pote relationum infinitum processus; nec maior diff.as est in admittendis infinitis formalitatibus relativis formaliter, quam transcendentalibus, in ma 1.a ocedunt infinitas formalit. receptivi formarum substalium; cur n. poterunt admitti infinitae etiam relat. in eadem entitate formalis distinctae n. realiter? numqd infinitudo relationum roe distinctarum arguit infinitam perf., q. infinitudo formalitatum illa n. arguit in ma 1.a? nisi forte dicas relat. arguere infinitam perf., n. v. formalit. mae 1.a; q. illae includunt invicem, n. v. relat., et roe inclusionis impedit infinitam perf., q. fit una indivisibilis.

Sed certe ego ad impediendam infinitam perf. potius recurrerem ad neg. inclusionis inter ocepta, quam ad inclusionem q. maior perfectio est includi, quam n. includi, quidem est maior simpli-

cias, et minor auctio; ideo in Deo dicis alia attributa intrinsece inclusa (qui si hoc ego impugnaverim) quia maior perf. qua careret si includeret inclusio, quia, et haberet imperf. compositionis met. in tua doctrina; ergo potiori iure admittanda erit infinita perf. in mea doctrina, quae in fundamento infinitis relationibus gravido.

In eorum autem sent. qui relationes ponunt adaequate intrinsecas fundamento, ab illoque realiter distinctas, non leve absurdum devoratur, admisso illo infinito processu; nam quis credat in quolibet temporis instanti ad mutationem rerum, quae existunt Romae, intrinsece variari Cordubae entitates relativas per corruptionem infinitarum relationum, seu productionem; nam cum hi auctores concedant relationes perire, pereunte termino, et maneat fundamentum, fit ut Romae filio Patre moriente, pereat Cordubae relatio paternitatis in Patre existente Cordubae, atque ideo infinitae relationes in paternitate fundatae.

Ergo, in mea sent. expedio argumentum (caeteri sibi consulant) admitto infinitum processum casu, quo admittant infinitae entitates in productae, secus illum nego, et ita explico; si consideremus duas paternitates se ipsis similes, ita ut similitudo non sit aliud, quam coexistentia utriusque paternitatis; unde cum paternitatum coexistentia inadaequate distinguatur a qualibet paternitate divisive, relatio similitudinis in paternitate erit inadaequate distincta a qualibet paternitate divisive, in qua fundatur, quod si haec relatio similitudinis in paternitate comparet cum alia quacumque relatione, cui est dissimilis, dabitur alia relatio dissimilitudinis inadaequate distincta, quae non sit aliud, quam relatio similitudinis in paternitate, et relatio alia, cui est dissimilis, etsi haec ultima dissimilitudo comparet cum alia relatione dissimilitudinis simili, erunt ambae similes, per coexistentiam utriusque dissimilitudinis, et sic in infinitum,

si in infinitum multiplicent coëxistentiae relationum, et binariorum, quod est de facto
non sit in rebus non continuum, de facto non datur in mea sententia infinitus
processus relationum, quae inter se non uniantur; hoc ultimum dixero; quia in continuo
infinitus processus relationum unitarum inter se, non erit a me recusandus,
quandoquidem in continuo concedo infinitos binarios partium, et minorum, et
minorum sine termino, et coëxistentia partium cuiuslibet binarij est relatio, compara
ergo relationem aequalitatis inter partes primi binarij maximi, cum relatione partium
2i binarij minoris quantitatis, et erunt similes, aut dissimiles, consurgetque ex
utraque una relatio similitudinis, aut dissimilitudinis fundata in relatione
primi binarij, ab illaque distincta: compara deinde hanc cum tertij
binarij relatione, et sibi erunt similes, aut dissimiles per novam relationem
surgentem ex duabus prioribus, et tertia superaddita; etsi denique hanc
conflatam ex tribus compares cum relatione quarti binarij, admittenda erit alia
relatio, et sic in infinitum secundum infinitatem processus in continuo, nec est
absurdum maius, hae relationes infinitas in continuo, quam infinitas
combinationes in partibus continui, a quibus combinationibus non distinguo
formales relationes, sed constituo in coëxistentia partium, et quia partes inter se
continuae sunt, ita et continui relationes continuae, et unitae sunt, etc.

Quod ergo ad doctorem Sanctum? meo voluisse, quod una
relatio non referatur ad aliam per novam relationem superadditam, et condistinctam
a relatione, qua refertur, et termino, ad quem refertur: non tamen voluisse, quod
una relatio non referatur ad aliam per distinctam relationem saltem inadaequate
diversam ratione termini, qui est prima constituit novam relationem; quare se ipsa
(inadaequate) una relatio erit similis huic, et illi dissimilis absque modo
superveniente, cuius oppositum mei adversarij poscebant. S.4. v. relatio
formalis realiter distinguatur a suo fundamento?

Sect. 4. V. relatio praedicamentalis realiter distinguatur a suo fundamento?

Duae circa hanc controversiam sunt opiniones generales. 1.a eorum, qui dist. realem admittunt inter relat., et fund. 2.a eorum, qui eiusmodi dist. negant ponentes significata formaliter fundamento sem. tota relationis essentia, quae requirunt ad denominat. tum connotatum tanquam quod in obliquo importatum, non in recto relat. constituens; placuit hac opinio modernis aliquibus, quibus patrocinantur Canariensis. 1. p. q. 28. a. 2. in commentario. Henricus de Gandavo. quodlibeto. q. a. 3. Tabellus. 5. met. q. 22. Nigbus ibidem disp. 12. c. 4. Zumel. 1. p. q. 28. a. 2. q. 6. Soncinas. 5. met. q. 28. Herbeus in 1. dist. 30. q. 1. Suarez disp. 47. met. s. 2. n. 22. Lorinus hic. q. 4. Pr Pereira. lib. 6. physicorum c. 16. Fons. 5. met. c. 15. q. 2. s. 5. Vallius. q. 3. de ad aliquid s. in quibus duo ultimi dist. concedunt ex natura rei maius dist. rationis, minus dist. realis. reliqui vero sola dist. rationis.

Non hac; alia pergunt via probabilius, et verius probantes dist. realem inter relat., et fund. asserentes, (vix poterit hac opinio suos omnes numerare patronos, enumerabit in primis S. Tho., S. Aug. et S. Damasc.: 1. 1. p. q. 28. a. 2. in 1. dist. 4. q. 1. a. 1. ad tertium et dist. 33. q. 1. a. 1. q. 8. de pot. ad 1. Et opusc. 48. tt. 5. c. 2. 2. lib. 6. de Trin. c. 16. 3. in sua D. c. 34. Dela in 1. dist. 30. q. 1. a. 3. notabili 2.o Caiet. p. 1. q. 28. a. 2. Vañez ibidem dub. 2.

Capreolus. in. 1. dist. 30. q. 2. Ferrara. 4. 2. gentes. c. 14. Niphus de riga. dub. 1. Flandria. 5. met. q. 16. a. 18. Arauxus. q. 5. a. 4. Ioannes Gonzalez. disp. 20. s. 2. Damascenus. q. 22. Ledesma. 2. p. q. 28. a. 2. dub. 4. Vaz. 1. p. te disp. 173. c. 3. Molina. 1. p. q. 28. a. 1. Rubius. bit. q. 14. Valentia. 1. p. te disp. 2. q. 2. puncto. 1. Arcaltiaro disp. 14. Lib. q. 5. §. 2. no. 51. et. 56. Lusitanus. lib. 5. q. 3. a. 2. §. 3. no. 39. et sine dubio P. Hurt.o qui explicatus mea doct.e in tradendam, nolo plures.

In assertione omnes isti conveniunt, differunt tamen, et maxime dum ad modum explicandi perveniunt; alij enim dicunt relationem esse modum distinctum a fundamento; alij esse rem absolutam; aliqui totam adaequatam formam referendi esse intrinsecam in extremo, quod refertur; aliqui denique non solo intrinsece, et adaequate se tenere ex parte subiecti relati, sed partim ex parte termini, partim ex parte subiecti; unde non distinguitur realiter ab extremo relato, et termino simul sumptis. Et distinguitur realiter a fundamento inadaequate ratione unius partis; quia fundamentum est qualibet pars divisive sumpta, a qua distinguitur relatio per aliam partem additam; hac ratione intelligendus est Hurt.o, ut manifeste constat ex eius doct.a, sed, quia inter auctores relatos, non tam convenit hic, an relatio sit modus, vel potius res absoluta, an ex parte unius extremi, vel an ex parte utriusque se teneat, et in illis consistat, magis de hoc puncto superius actum, quam de dist.e in genere, an sit realis, vel sola rationis; relictis disputationibus, in quibus discrepant, recipiendi erunt omnes, cum assertione, in qua conveniunt.

Ergo probo realem distinctionem relationis a fundamento unica, sed robusta ratione, quam aliqui iuniores potius verborum umbra, quam rei soliditate conati sunt eam minuere, sed hi postea impugnandi erunt, eorumque solutiones refellendae. Ratio. (?) Ea realiter distinguuntur, quorum unum potest perire, permanente alio

... sed relatio pereat perire manente fundo; ergo distinguitur realiter a fundo; maius porro tanquam evidens signum realis distinctionis, quam de signis dissi[milib]us realis separab[ilitatis], ut ego ostendi, mirum est; nam res est plana, pereunte filio, perijt paternitas; item enim non manet pater: pereunte e duobus albis, altero, item non manet simil[itud]o in albo existente ad album, cui prius erat simile. ex duabus quantitatibus unius palmi, altera pereunte, non datur relatio aequalitatis in quant[itat]e permanente, quandoquidem non est aequalis alteri pereunti. sed in his omnibus manet fundum, quod referebat ut simile, ut pater, ut aequale; ergo fundo persistente perit relatio. similiter posito praecise uno homine, non est pater, et fit pater genito filio, et unum album fit simile, adveniente alio albo, et una quant[ita]s fit aequalis, aut inaequalis, alia adveniente; ergo per relat[ione]m advenientem de novo: hoc ergo est aliud realiter a fundo, quod per illam refertur. S[ect]. 5. huius arg[umen]ti solut[ion]es dissipant[ur].

Sect. 5.

Huius arg[umen]ti solut[ion]es dissipant[ur].

Mirum est quot modis arg[ument]o praecedenti respondeant, ne res referant, duobus contenti. Aliqui r[espond]ent, pereunte termino, non perire relat[ione]m quoad realitatem, sed quoad distinguibilitatem. Clarius, pereunte termino manere relat[ione]m, sed non posse tunc a fundo ratione nostra distingui. Possem rogare hos authores, unde colligant non posse distingui, pereunte termino; si enim habet relatio diversam quidditatem a fundo, etiam pereunte termino, quare non poterit haec quidditas cognosci, non cognita quiddit[at]e fundi; quod autem pereunte termino, habeat relatio

diversa quidditas a fundamento. Dicitur in horum authorum sententia; nam relationes habent essentialiter esse formam referendi fundamentum ad terminum. hoc non habet essentialiter fundamentum; ergo cum esse non dependeant ab existentia contingenti termini, hoc pereunte, diversam quidditatem habebit relatio a quidditate fundamenti. Et confirmatur; quia ego possum formare conceptum de solo significato huius vocis paternitas. etiam pereunte termino; sed vox paternitas non significat formaliter fundamentum in horum authorum sententia; ergo pereunte termino potest cognosci paternitas non cognito fundamento; ergo potest hoc ab illa ratione praescindi, pereunte termino.

Quidquid tamen de hoc sit, meum argumentum ostendit pereunte termino, perire relationem, et non solum illius distinguibilitatem: argumentor sic, pereunte filio, non manet paternitas; et pereunte termino albo non manet similitudo in albedine; sed similitudo in albedine, et paternitas in patre sunt relationes, et non distinguibilitas relationum; ergo termino pereunte, relatio perijt, et non solum distinguibilitas relationis: maior probatur; quia iam ille homo, qui erat pater, non est pater, et album non est simile in albedine; ergo perijt paternitas et similitudo.

Aliter alij sentiunt, nimirum relationem manere, quoad integram formam aequalitatis. v. g. in quantitate palmari non alterius quantitatis palmaris, non tamen tribuere denominationem aequalis, quia ad hanc postulatur terminus non ut forma, sed ut conditio, sine qua non, pluraque congerunt exempla ad suam doctrinam faciliorem reddendam, actio. n. dicitur productiva, si antea non praeextitit terminus productus; et conservativa, si praeextitit: existentia unius entitatis dicitur coëxistentia, si alia entitas existat, si vero non existat, non dicitur coëxistentia, sed tantum existentia; nec tamen alterius existentia entitatis requiritur ut forma, sed ut conditio, neque negatio existentiae termini in instanti ante, est forma

constitutiva, et productionis sed mera conditio. O quoties haec exempla ... rores ad sua doctrinae de innotatione confirmanda inculcant, et ego calco! alibi ad ea respondi. Primaque palmusque quantitatis est secundo palmo.

Impugno solutionem: 1us palmus quantitatis est 2o palmo aequalis, quando ultra 1um secundus palmus existit, pereunte 2o palmo, ita non solum non denominatur 1us palmus 2o aequalis, sed neque est; ergo periit aequalitas primi palmi cum 2o; probo minorem, quia si est 1us palmus, et tunc aequalis 2o, quare non denominabitur aequalis. numquid falso aequalem appellabimus, si re ipsa aequalis est? si autem non est aequalis; ergo periit aequalitas primi palmi cum 2o: probo consequentiam; quia sic 1us palmus esset 2o aequalis, non maneret in 1o aequalitas cum 2o

Impugnatur 2o secundum hos authores, ut 1us palmus sit 2o aequalis, requiritur quod existat 2us; requiritur, inquam, ut terminus, et conditio, sine qua non; ergo absente 2o palmo, seu termino, 1us non erit aequalis; ostendo consequentiam; quia illud, quod dependet ab alio (etiam tamquam a conditione) ut sit, non potest sine illo existere; ergo pereunte termino, seu 2o palmo, 1us non erit 2o aequalis. hinc subinfero; ergo 1us palmus non habet aequalitatem cum 2o; sed antea illam habebat; ergo illam amisit sublato termino destructo; probo maiorem; quia esse aequalem, et habere aequalitatem palmus illud idem ss

Impugnatur 3o, quia denominatio aequalis in 1o palmo idem dixero de denominatione similis in qualitatibus identitatis in substantiis. est illi adaequate intrinseca, quamvis requirat terminum, et conditionem; ergo si pereunte termino, non datur denominatio aequalis in 1o palmo; ergo non perijt intrinseca denominatio, et forma intrinseca, a qua provenicbat, videlicet relatio. ... quia in horum authorum sententia non denominatur res similis, aut aequalis

per tuã, sed adæquate per suã intrinã, quia tuã exigit ut idiio iq coa teret x^a dicta. quoniã tuo pereunte, n' denominat 1^m palmus 2° æqualis, alioqui denominatio hæc in 1° palmo n' requireret mutatã. Dñi, q^a qd relatio refert ad 1^m palmũ ad 2^m e' qd distinctũ a tuo; seu 2° palmo, et relationi ipsi identificat, imo essãle, si pereunte tuo, seu 2° palmo, adhuc perseverat relatio in 1° palmo, relatio tunc referet 1^m palmũ ad 2^m; g admittendũ erit, qd pereat et hoc, qd e' relat^e referre 1^m palmũ ad 2^m, et consequenter qd destruat relatio; et qd n' destruat fundã. s. primus palmus quantitatis;

Impugnat^r. 4°. Dari relat^e æqualitatis in 1° palmo ad 2^m e' dari, qd primus palmus actuali^r respiciat ut æqualẽ ad illũ, et referat: sd pereunte 2° palmo, 1^m illũ n' respicit, neq^s ad illũ ut æqualẽ refert; g n' dat relatio æqualitatis in 1° palmo ad 2^m hoc pereunte: maior pr; q^a relatio e' ordo ad aliud, seu ipsũ respicere aliud; g dari in 1° palmo relat^e æqualit^s ad 2^m erit respicere 2^m, seu ad illũ ut æqualẽ referri: minor ab ipsis adversariis admittitur; g dicend^m e', qd tuo pereunte, relatio, seu rũ æqualit^s n' manet in 1° palmo, sd tñ manet fundã; g hoc realiter distinctũ a' ab æqualitatis relat^e. S. 6. authoritatis fulcimentũ meæ doct^a appl^o

Sect. 6.

Authoritatis fulcimentũ meæ doct^a applico.

II

Relat. praedicam. realiter distingui a termino, seu extremo, quod refert; probatur verba Aug. Lib. 6. de trin. c. 16. Si ergo, inquit, nummus potest nulla sui mutatione totiens dici relative, ut neque cum incipit dici, neque cum desinit aliquid in eius natura, s. forma qua nummus est mutationis fiat, quanto facilius de illa incommutabili Dei substantia debemus accipere, ut ita dicatur relative aliquid ad creaturam, ut quamvis temporaliter incipiat dici, non tamen ipsi substantiae Dei accidisse aliquid intelligatur, sed illi creaturae, ad quam dicitur] et ne aliquis offendat in illa particula, incipiat dici, quasi ab aeterno sit relatio, incipiat tamen temporaliter dici, et denominari, audiat sequentia. Refugium ergo nostrum Deus relative dicitur, ad nos enim refertur, et tunc refugium nostrum fit, cum ad eum refugimus. sed in tempore ad eum refugimus, et non ab aeterno. ergo in tempore fit relative nostrum refugium, non vero fuit ab aeterno. Deinde non fit in tempore per relat. significatam adaequatam substantiam ipsius Dei ergo per relationem realiter distinctam, quae non exstitit ab aeterno in ipso Deo. quo pacto distincta sit a Deo, dixi iam ergo de constitutione relat. tractabam distingui secundum quid, et in eo sensu accipi verba huius loci Augustiniani; indicant hoc verba Aug. subsumpta. Numquid tunce fit aliquid in eius natura, quod antequam ad eum refugerimus non erat? in nobis ergo fit aliqua mutatio si ergo per aliquam mutationem in nobis Deus in tempore fit relative refugium nostrum; ergo aliqua mutatio in nobis est forma partialis relativa, cuius ad- aequata relatio distinguetur realiter a Deo. Lege totum caput, dum ego ad Damascenum facio gradum.

2.° probatur ex S. Damasc. in sua Dial. c. 34. Quare (verba illius sunt) cointerimit filius patrem, et pater filio, cointerimit autem non hypostasis ipsius, sed habitudo, manet enim hoc qui filius erat sed non filius manet. Unde sic arguitur. Patre pereunte perijt filius quoad habitudinem, et relat. iuxta Damasc. et non perijt, quoad hypostasim, suppositum s. aut substantiam, ergo quidem manet hoc ille, qui filius erat, et terminus relationis; ergo relatio praedicamentalis filij distinguitur realiter a termino. idem probat Damasc. de parente, filio pereunte

Pr. 3. ex S Tho. 1. p. q. 28. a. 2. Sicut in rebus creatis in illis, quae dicuntur relative non solum est invenire respectum ad alterum, sed etiam aliquid absolutum; ita etiam et in Deo sed tamen aliter, et aliter; nam id, quod invenitur in creatura praeter id, quod continetur sub significatione nominis relativi, est alia res; in Deo autem non est alia res, sed una, et eadem] si quia relatio est alia res in creatura; quia realiter distinguitur; nam distinctio formalis non sufficit ut dicatur alia res ab altera formaliter una formalitas, secus etiam in Deo relatio paternitatis esset alia res a natura divina, quia paternitas est formaliter distincta a natura divina; atque adeo verba S Tho. sensum non haberent, aut instantiam paterent, si distinctio realis non conveniat in creaturis, quae non invenitur in divinis relationem inter et naturam. Hoc manifestius docuit idem Angelicus Doctor 1. dist. 4. q. 1. a. 1. ad 3. ubi sic ait. Relatio divina non differunt ab essentia realiter, sed tamen ratione, ut dictum est; et ideo non sequitur ibi compositio quod in aliis esse non potest, quia nulla relatio est subsistens secundum rem in creaturis] Hoc testimonium expressum est pro distinctione reali; caeterum, quia retorqueri potest contra meam sententiam statuentem duas subsistentias esse relationes formaliter identitatis, aut diversitatis, oportet explanare illa verba. nulla relatio est subsistens secundum rem in creaturis, quia ita intelligenda sunt, ut nulla relatio sit subsistens in creaturis i. entitas illius creaturae, cuius relatio est, nam cum in creaturis formales relationes dicant utrumque extremum, et non utrumque sit entitas rei relatae, videntur continent sensum verba S Tho.; nec novum est nomen subsistentiae capi pro entitate, ut notatum est alibi. Quod si aliquis institerit, quod etiam relationes formales in divinis non sunt in hoc sensu subsistentia secundum rem, dicam verum esse; caeterum S Tho. solum comparasse relationes formales creatarum cum divinis relationibus, paternitatis filiationis etc. et non earum assignasse discrimen; nam paternitas creaturarum non sunt entitas parentum, sed quia ab illis distinctae; in divinis vero paternitas est patris essentia entitas.

Nec dubitat Caietanus, quin S Thomas censuerit relationes omnes formaliter a fundamento distingui reali distinctione videatur 1. p. q. 28. a 2. ubi aliquos Thomistas obiter carpit, quia S Tho. non intellexerunt. Possent adduci alia plura testimonia ex 1. sententiarum dist. 33. q. 1. a. 1. ex q. 8. de potentia ad 1. Ex 2. contra gentes. c. 12. in ratione ult. Ex quodlib. 9. a. 4. ex opusc. 48. tt. 5. c. 2. omittimus tamen, ne longiores simus, quam tempus patitur.

Pr. 4. Ex S Anselmo, et Phil. verba 1. sunt in monol. c. 24. verba 2. lib. 5. phys. textu 10. omitto Anselmum, quia longior, refero Aristotelem breviorem. Neque in eo, quod est ad aliquid (i. est motus per se), fieri non potest, ut altero mutato (i. termino) alterum vere dicatur (i. referatur) quamquam nihil mutatum [intrinsece] ita eorum motu ex accidenti est puta ratione comparantis, quia accidit fundamento, quod antea non referebat dicere partialis relatio

extrica advenientes; docet sine dubio hic Phus doct. de duobus extremis, quas fundavi 1°, et in cuius principijs nunc ego fundor.

Sect. 7. Adversarijs excipio in meq doctrinq armatos.

Obiiciunt. 1° non sunt multiplicandæ entitates realiter absque fundamento, vel id cogente, sed nihil est, quod cogat ad distinguendam realiter relationem a fundamento, et media dist. realiter multiplicandæ entitates; ergo eiusmodi dist. non est adstruenda. Nemo in maiori offendit; minorem probant adversarij confutatione argumentorum solutione; sed ego huius argumenti solutionem mea doctrina confirmo. Nego minorem; satis urgenti fundamento nitor ad distinguendam realiter relationem a fundamento, nec solutione contraria absque impugnatione relicta. Quare retorqueo hoc argumentum in contrariam sententiam; non sunt multiplicandæ entitates realiter, aut formaliter, ratione distincta absque urgenti fundamento; sed nullum fundamentum urget, ut distinguamus realiter, aut formaliter per rationem relationem praedicamentalem a fundamento, et termino; ergo abigenda est quævis distinctio realis, aut formalis inter relationem, et utrumque extremum, fundamentum nimirum, et terminum; maiorem admittis; redde rationem, qua ducaris, si negaveris minorem, ut impugneris.

Obiiciunt 2° si relatio distingueretur realiter a fundamento, periret, pereunte termino, et adveniret absque fundamento, superveniente termino; hoc absurdum, quia potentia ordinata absque elevatione inferret, nimirum quod aliqua caussa creata existens Romæ posset producere aliquid reale Corduba, casus sit, quod hic Corduba existat quantitas palmaris, iam iam et denuo producat Romæ alia quantitas palmaris, iam in mea sententia, admittenda est denuo relatio æqualitatis in quantitate Cordubensi ad quantitatem Romanam, id

cicjmi relatio caussat ab illo. qui caussa quant palmarum Romae. q caussa illa existens Romae producere relat. realem Corduba, et difficarebit, si dicat tunc relat. produci per emanat. ab eod. fund. supposita aut additione, productione alterius quantitatis Romae, neq ita res dependentem explodendi ss, quis. n. percipiat hanc dependentia. qd expectet fundi product. quantitatis Romae, et illa posita statim iaculet relatione, quo fundo hoc asserit: qua virtute evicat distantiss. a illa quantitas.

R. neg. do absurdi illius illat.: ad casum. vero in mea sent. a admittenda quide denuo relati, n. tm adequatam relationes sceptam, sd tm partiale: supponebat pars in quant. e Cordubensi, deficiebat alia, ut resurgeret adequata relatio, producit Roma part, quae deficiebat; nascit relatio quantitatis Cordubensis, n. q. a intrice producat denuo in quant. e existenti Corduba, sd q. a producit pars extrica Romae, ex qua, et ipso fundo existenti Corduba coalescit relatio quantitatis Cordubensis; et hanc solut. ieiunat, qd subsumit, ut procuyet solutio.

Obiicunt. 3. relatio advenit fundo absque reali illius mutatione; ergo n. distingui realiter ab illo; cons. dicunt patere; q. a forma realis nequit denuo alicui venire, quin mutetur illud, cui denuo advenit: haberet n. aliter realiter ac antea. probant ans; q. a existente Petro albo, si ponat apud Indos aliud album, statim Petrus incipiet here c illo silit., et hoc absque product. e nova alicuius realitatis in Petro; q. o si distrant., q. a aliter unicus tric. de novo productus eet caussa infinitarum pene relationum realiter a fundo distinctarum: probant, q. a uno albo producto, refert ad oia alba et silr, ad oia nigra, et dissila.

R. neg. do cons. i enthymematis; ad cuius prob. dic n. posse denuo alicui advenire aliqd intricum, quin mutet, optime v. o posse denuo alicui advenire aliqd extricum, quin mutet, nisi forte loquamur

de mutati e extrinc, qd vix credo, et aliqd aliter se here aliter extrinc, n e indicium sufficiens intrinc mutationis in re aliter se habenti extrinc; ex de Pro, et albo apud Indos. sed si pbant n dari mutat intrinc in Pro, qd libenter concedo, et illo nihil contra mea sent pr. Ad 3m dico posse. tres effinge innumeras relat inadaequate, qa pote efformare infinitos binarios inadaequate distinctos: e sic albo pote efformare una relat albi, e alio albo aliq inadaequate distincta ratione alterius albi, et sic de alijs.

Obijcit 4. relatio transcendentalis n distinguitur realiter a funto, qa neqs praedicalis; quae: maior ro in hac, qm in illa? na si pote intelligi conceptus relationis per gralitate realiter a funto indistincta, quare id n sufficit relationi praedicali, posito tro ut notato? Rx neg cons: f. in eo max discrepat relatio praedicalis a transcendentali, q e relatio transcendalis sit virtus productiva, repraesentativa, receptiva etc. et huiusmi virtus sit identificata cu entitate reali, fit, ut relatio transcendalis n distinguat realiter ab illa entitate, quam refert: ast relatio praedicalis qd coexist duorum, ut e pbavi, et qa coexist duor distinguat realiter a quolibet extremo, fit, ut praedicalis relatio realiter ratione unius partis distinguat a funto. praeterquam qd videmus praedicales relationes perire manentibus funtis, qd n videmus in transcendentalibus q. plus persistit respiciens tru in existentia, ut ipsi adversarij auctores concedunt: Unde q colligamus realem dist relationis transcendentalis a funto, quidem nulla ad id suffens funtis e, sine qua, sine te, n sunt multiplicanda entitates. Q. 26. de rationibus fundandi tris relationis ... barum distinctiones inter se, et tandem de sex ... ultimus praemia. d. 1. qd tenendum e ratio fundandi, seu funtum proxima relationis.

De r̃oibus fundandi, tris relationis, harũ dist.ᵉ inter se, et tandẽ d. sex ultimis pramis

Sect. 1. Qd tenendũ circa r̃oes fundandi, seu funta p̃xima relat.ⁱˢ

- Notũ est, quã ex Arĩo hac tempestate ã veribus supp.ʳ triplicẽ esse r̃oẽ fundandi, seu fundtũ p̃ximũ relationis, puta unit.ᵉ, et n.ᵘ, actiuẽ,
- et pass.ᵉ, mensurã, et mensurabile. Vnitas hic n.ᵒ accipiat.ʳ, q.ᵈ q.ᵈ rt(?) memo male senserit, p indivisione, sed p silit.ᵉ, q̃, ut ia insinuaui in subst.ᵃ
e. identitas, in quantitatib. æqualitas; in qualitatibus silit.ᵒ: audi Arĩẽ 5.
met.ᵃ c. 15.: Similiaque etenim ea dnr, eadẽ sunt ss, quorũ substa una, silia ut, quorũ qualitas una. æqualia autẽ, quorũ quantitas una.
Neqz numerus accipit.ʳ maria p multitudine unitatũ binarios, aut ternarios stituentiũ, sed p dissilitudine, quã in substis appellamus di-
versit.ᵉ, in quantitatibus inæqualit.ᵉ, in qualitatibus dissilit.ᵉ. In unit.ᵉ
igit.ᵘʳ fundant p̃xime relat.ᵉ silitudinis; in n.ᵒ relat.ᵉ dissilit.ᵉ, tamqũ
in fundto p̃ximo, alio r̃oe, r̃oe, fundandi.

In 2.° fundto p̃ximo, seu r̃oe fundandi fundant relat.ᵉˢ patris, et filij, caussæ, et effectus; in tertio fundto relat.ᵉˢ sciẽ ad scibile, appetitus ad appetibile, visus ad visibile; posset etiã addi

relatio voluntatis ad volibile, seu amabile; dr autem obj. scibile mensura scia, et app. tibile mensura appetit, et sic de alijs, n[a] g[a] mensura sit perfectionis, sed perfectior est, n[a] e actus repræsentativi accipiant perfect. ab obiis tanquam a tio transcendentaliter respectis, ista ss mensura perfect. scia, appetitus ett. g quo perfectius fuerit obj. scibile perfectius, eo scia perfectior evadet cæteris paribus. Huic rorum doct.[a] patrocinant maiori v. p[te] doctrinæ, qui relat. n[a] stituunt formaliter in utroq. extremo.

Cæterum nobis alia incedendum via est, qui alijs millimus fundis, r[a] qua negamus e in relationibus similitudinis unit. ee fundam proximum, seu roem fundandi relat. pramalem, sed ee ipsam relat. silitudinis formaliter; neq n[a] ee roem fundandi relat. dissilit., sed ipsam relat., ro est, g unitas e silitudo, seu coëxist.[a] extremorum similium, et numerus coëxist.[a] dissilium: sd 1[a] coëxist.[a] e formaliter relatio, et 2[a] silitas; g nulla earum e ro fundandi, supposita ante relat. fundatam, neq. ōdico Atili, qui ubi citatur. 5 met.[ca] c. 15. textu. 20 nullum ex tribus fundis a recentibus magistris, et pluribus doctoribus numeratis docuit; sd so numeravit varia relativorum gna. refero ipsius verba. Ad aliqd dnr quædam, ut duplum ad dimidium ett, et excedens ad excessum, quædam ut calefactivum ad calefactibile, et sectivum ad secabile, et sim̄pliciter activum ad passivum, quædam ut mensurabile ad mensuram, et scibile ad sciam, et sensibile ad sensum]; ubi aperte vides n[a] numerasse pbus relationes pramalis funda, sd varia relativorum gna (inter quæ plura transcendalia, ut de mensurabili dixi, et de activo, et factivo facile ostare potest) quasi fundata in varijs relationum spebus; alia in n[o], seu relat.[e] dissilitudinis. alia in unit.[e] seu silit.[e]; alia in mensurabilit.[e], seu roe scibilis; hoc indicat pbus subiungens; dnr autem 1[a]. (relativa) sm̄ n[m], et post aliqua, et adhuc æquale sile, et idem sm̄ alium mm; sm̄ unum. n. (i. unit.) oia dnr; eadem. n. ss, quorum substa

una. Legas obscuro tot caput.

... Nec novu videat, qd dixerim relativa fundari in relationibus, q̃ prius loquendi n̄ abhorret a coi formula, qua de rebus loquimur; dicimus n. albu in albedine, et cognitu in cogn.e fundari; bemus tñ illas roes fundandi n̄ recte elici ex Dño, et hunc so'numerasse plurima relativa, tu pramalia, tu transcendentalia, sine discrimi: quare roe dd. relinquentes in Dñu n̄ peccamus.

... Cu. hoc bene stat, qd relat.s paternitatis, et filiationis (idq censeo dei relationibus dominij, servitutis, et alijs pluribus moralib. quae bere solent titulu ps roe fundandi; nec stante ss solis extremis) Heant roe prima fundandi. s. generat.s, et hoc e peculiare huic relationis gni, quo reliqua relat.s pramales carent. Et quide ex hucusqs dictis satis stat relat.e pramales silitudinis, dissilitudinis, equalitatis, inequalitatis ett.a surgere precise per posit.s utriusqs extremi, qn alius postulet: mo pbandu erit hoc ee peculiare relationi paternitatis, et filiationis, qd ultra utrumqs extremu, seu entitate Pri parentis, et Pli filij requirat generatio tanqua ro fundandi.

Si n̄ genuisset Pru Plu, quis existeret uterqs, Pru n̄ eet Pater Pli, neqs ad illu referret relat.e patris; q̃ ut sit pater postulat generatio tanqua ro fundandi: coq ostendo; q̃ hac intellecta s.a coexist.s Pri, et Pli, Pru e pater, et Plus filius, respiciuntqs invice relat.e pramali patris, et filij.

Dr aute generatio ro fundandi, q̃ illa destructa, perseverat relatio paternitatis, neqs n. Pru amittit roe patris. mo Pli, statim ac atqs imponit fine generationi, semper e illius pater, quandiu illi coexistit, lt n̄ semper illum generet; imo lt Plus noa occideret, et postea per reduct.s ad vita, pter coes Leges, revocaret, eet filius Pri, absqs nova generat.e, ut bene Pr Hurt. disp. 15. met.a s. 5. §. 58. editionis 2.a

quia est illegitimum superiori dicta de ratione fundandi. Hoc unum complementum notamus, quod licet non sit de conceptu relationis patris, aut filij, quod semper existat generatio, et nihilominus de illius conceptu, quod aliquando extiterit; si non de conceptu relationis patris, et filij non esset, quod aliquando extiterit generatio, existentibus Patri, et Filii entitatibus, daretur relatio patris in Petro vel Filii, et in hoc relatio filij vel Petri; quid desiderat? si generatio non requiritur saltem aliquando existens; certe si nunquam extitisset, nunquam relatio patris esset in Petro ad Filium; ergo quia de conceptu paternitatis est, ut generatio existat saltem aliquando, a qua pendet. S. 2. V. relatio praedicamentalis postulet nario positivum terminum realiter distinctum, et actu existentem?

Sect. 2.

V. relatio praedicamentalis postulet nario terminum positivum realiter distinctum, et actu existentem

Mihi dicebam esse, quod relatio praedicamentalis, id est quae in praedicamento ponitur, postulet terminum positivum, nec aliud sentit communiter sententia; et probatur facile in mea doctrina; nam relationes, quae in praedicamento collocantur per se, et directe, nec solum reductive, positivae sunt, sed relationes in mea sententia formaliter finitae; et terminus; ergo ut relationes positivae sint, quales debent esse, quae in praedicamento collocantur, terminus debet esse quod reale positivum; secus non esset positiva adaequata relatio, sed tamen illius pars nempe finitum. Hoc non video non bene intra sententiam, quae terminum dicit esse extra quidditativum relationis conceptum: nam posset contingere, ut conceptus relationis intrinsecus fundamento esset quod positivum, quod terminus, ad quem referretur, esset quod negativum; ac consequenter posset collocari in praedicamento relatio, cuius terminus esset aliquid negativum.

Caeterum, si loquamur de relationibus praedicamentalibus, quae distinguuntur a transcendentalibus, quia non habent sedem in praedicamento aliquo, iuxta alibi dicta dicendum est rationi non requiri terminum positivum. ratio est, quia

Prius e dissilis negationi per existentiam suam entitatis et realis neg. sed dissi-
e relatio praemialis; ergo si Prius e dissilis negationi, dissilet, seu relatio praemia-
trat ad negationem, quia e terminus negativus. Huiusmodi vero relatio non e pure
positiva, sed partim positiva, partim negativa.

Quoad 2um punctum resolutio e facilis, si ab Aristotele, Sancto
Thoma, et communi sententia discedendum non e; nam terminum realiter distingui a relatione,
et relativo illum respiciente vulgare e. Probant fere omnes; quia relatio, ut
talis, e ordo, et terminus, sed ordo; et terminus non e ad se, sed ad aliud; ergo relatio
non e ad se, sed ad aliud; illud autem, ad quod e ordo, seu relatio, vocatur
terminus; ergo terminus relationis e aliud quid realiter distinctum; nam si non esset aliud
quid realiter distinctum, esset realiter ipsa relatio, seu relativum, non aliud
ab his, et Hanc definit Aristoteles c. de ad aliquid inquiens: ad aliquid vero talia
dicuntur, quaecumque hoc ipsum, quod sunt aliorum, esse dicuntur, vel quomodolibet
aliter ad alterum, ut maius hoc ipsum, quod est, alterius dicitur; quam explicatio
verba Damasceni c. 34. suae Dialecticae: oportet autem cognoscere, quod quando aliquid
non se ipsum existentiae, non est ad aliquid; quando autem habet habitudinem ad
aliud, tunc dicitur ad aliquid; idem docet Augustinus, et Sanctus Thomas. neque aliunde
Theologi celebre illud axioma catholicum: in divinis omnia sunt unum, nisi
ubi obstat relationis oppositio. Desumpserunt, nisi ex eo quod relatio, et
relativum ex genere suo opponuntur termino, ad quem referuntur, nihilque possit
sibi opponi, sed rei a se realiter distinctae; neque efficax probatio
ex hoc capite desumeretur ad probandam realem distinctionem inter divinas personas,
si oppositio relativa ex se contenta esset distinctione rationis.

His accedit, quod nihil potest esse sui ipsius pater
sibi simile, aut dissimile, aequale, aut inaequale; ergo Ultimam dubitationem
omnes fere uno ore dissolvunt affirmantes contra Gregorium relatum a Patre Suarez
disputatione 47. metaphysicae sectione 3. numero 3. a relatione praemiali postulari naturam
terminum existentem; sed non omnes recte probant, nam Pater Thurius sic contra Gregorium

argtū. Relatio e ad aliud, res autē in pōa tm̄ nō e aliud; ergo relatio nō ad tuū in pōa tm̄. Confirmat, quia Petrus mortuus nō ē silis in albedne Antonii viventi; ergo neque Antonius Petro; ex masculo ingenio confirmi- rius argtū!; instat ad hoc: relatio transcendalis e ad aliud; sed res in pōa tm̄ nō e aliud; ergo relatio transcendalis nō e ad trū in pōa tm̄, aut extrario; relatio trascendalis e ad aliud; sed relatio trascendalis ad trū in pōa tm̄; ergo trus in pōa tm̄ e aliud. Confir. ille facile sol- veret, qui affirmaret nō ee Petrū mortuū Antonio silē in albedine, sed dissilē, et silē in nā; quare so' evinceret nō dari relat. silitudinis in albedine, nō vo evinceret nullā relat. dari, et sic in mortuo nō eet re- latio ad Antoniū viventē, eet in Antonio vivente relatio realis dissi- militudinis ad Petrū mortuū.

Melius ergo: dic; relatio pramalis claudit essaliter duo extrema similia, aequalia, dissilia, l. inaequalia. fundam. s. et trū; ergo quandiu nō existit actu fundū, et trus, nō existit actu pramalis re- latio: cons. pbo; quia nō existit totū actuale, donec existant actu eius tes essales actuales; ans satis, superque pbatū ē, mox subinfero; quia relatio pramalis postulat trū existentē; quando quidē illi nō sufficit trus polis. Hec vo generalis e pro oi relatione pramali, et in meis fundamentis efficax. mitto argtū Sti Thomae Lib. 2. contra gentes. c. 12. quo in- tendit adversarios cogere, ut in quolibet ente create admittant infi- nitas relates actu ad res poles. mitto etiā alia argta, quibus utitur Pr Hurt.o dispe. 19. met. sectione 5. §. 64. et. 65. tum de aequalitate inter mortuū, et vivū, tū de paternitate hois existentis ad hoē polē, quē nunquā genuit, potest tn̄ generare; nā n. generalia ss, et superior. vo oio sufficit.

Obie. 1. contra eā resolutionē, qua admisimus trū relationis

posse ee aliqd negativu; nã iã darent' actu infinitæ relat. pramales, sic dant' infinitæ negationes. Obies. 2ª. cª eã q. qui dist. realẽ postulavimus inter tru, et relat., aut relativu; quã duæ pralitates roe nra tantummo distinctæ, ss siles, aut dissiles, ut al., et rale. q. negß ad silitudinẽ, aut dissilitd. reqr. realis dist.º Obies. 3. cª alt.ª descisionẽ: bo existens ut sit distinctus ab alio, n' requirit, qd ille alius sit existens, sd satis e', qd sit polis, aut impolis; q. negß ut unus bo sit alteri silis, l. dissilis, requirit', qd ille alius existat, qui tru e', sd satis erit, si sit polis.

Rx ad 1ᵘ ibi ee infinitas relat. negativas, aut resultantes ex infinitis obinationibus finitaru entitatu positivaru cu infinitis negativis, n' tn ee infinitas relationes oio positivas, hoc absurdu eet, illud neququã e', sd mihi certu. Ad 2ᵘ dixero n' dari silit.ᵈ absolute, et simpliciter, aut dissilitd. inter pralit. ificatas inter se; q. silit.º absolute, aut dissilitudo e' ad aliud simpliciter, n' e' autẽ simpliciter aliud, qd n' e' distinctu realiter: possent tn dici cu addito restringenti illas pralit. ee siles, aut dissiles effaliter fraliter, eo qd ad illã denominat.ᵈ restrictã sufficie vir. dist.º fralis, seu media, sic ad realẽ silitudinẽ realis dist.º Ad 3ᵘ do discrimen; nã dist.º ositit in sola negat. identitatis realis, q. negº cu det', antequã existant sl ambo extrema, illa denominat distincta, effitqß fraliter se ipsa, ut extremu existens n' sit idẽ realiter, et distinguat a n' existente. Ceteru relatio pramalis osistit n' in unico extremo, sd in utroqß, ideoqß du utrumqß n' existit, n' existit relatio, per quã pramaliter possit Petrus, aut albedo referri ad tru mere polẽ relat. silitudinis, aut dissilitudinis. S.º3. v. pramalis relatio trat ad relat., l. ad rẽ absolutã?

Sect. 3. V. pramalis relatio tret ad relat., I. ad rem absolutam?

Antequã ad õversiæ punctũ accedamus, nonnulla supponenda ss clari-tatis ḡ: de quibus exigua potest eē inter DD. discordia. 1.° relat. transcen-dentalẽ trari posse ad relativũ, et ad absolutũ, ex gñe suo; nã c̃ ordo rẽ-psentationis ad obtũ, seu cāæ ad effũ sit relatio transcendentalis, et possit trari ad absolutũ, et relativũ ex gñe suo, relatio transcendalis ex suo gñe trari poterit ad absolutũ, et relativũ: qd ex dictis pbari facile potest; q̃a ordo sciæ ad obtũ, seu cāæ ad effũ n̄ dependet a tro existente, sicut dependet relatio pramalis; ḡ ē relatio transcendalis; qd autẽ possit trari ad relat., et ab-solutũ pr; q̃a relat., et res absoluta repsentari, et caussari possunt, quis pbibebit me immte cognoscere relationes silitudinis, dissilitudinis, paternitatis, filiat. ettª. qd etiã pbibebit puncta absoluta, et quocs aliud cognosci; deniq̃ hæc oīa caussari possunt; ḡ virtus caussativa respicit immte. tã relat., quã res absolutas.

2.° Relat. n̄ mutuas, sive pramales sint, ut alij volunt: sive transcendentales, ut ego sentio; trari ad absolutũ trũ, n̄ ad relat.; ē 3.ª discalciatos. disp. 14. 1.ª q. 6. §. 2. 3.ª pª Fonsẽ tomo. 2. metª. Lib. 1 c. 15. q. 4. s. 4. 3.ª Caiet. 1. p. q. 13. a. 1. et nonnullos alios vẽ relat. etiã n̄ mutuã trari pnaliter ad relativũ; sed pr, q̃a relatio n̄ mutua trat ad trũ, qui n̄ hēt relat.; ḡ ad trũ ab-solutũ; absolutus n. ille trũ dr, qui relatione caret. Cfr. q̃a relat. n̄ mutua ss scia ad scibile; sed relat. scia immte trant sæpe ad solũ scibile absolutũ, sed n̄ ad relat.; ḡ n̄ semper, ut adversarij volunt.

relat. n. mutuæ ferunt. ad respectivum; minus ostendo; q. ff mea sibi
possum scire obiectum absolutum, albedinem, frigiditatem, ignem, aquam, etc., nulla re[s]-
[illegible] respiciant, q. relationes scientiæ immutentur, sed ex
solum scibile absolutum: nec recurrendum c. Fonseca ad relat. rois, q. tunc n.
bet ad [illegible] intus fictionem: c. autem relat. n. mutuæ inde-
pendentes sint a fict. intus, dabunt sæpissime absque relat. rois fr. trio,
qd tunc respiciant numquam relativum formaliter. Deinde, q. scibile n.
indiget fictione, ut tret relat. scia, neque Deus in sent. negantium
illi relat. pramalem ad creaturam, ut tret relat. creaturæ, q. relat.
istæ rois, et fictitiæ ss, et fictitie applicant. Vide P. Hurt. in nova
editione. disp. 15. met. s. 7. P. Fonsecam impugnantem, et ad hoc Caiet.
arguentem, ubi §. 73. fatet se n. videre, quo pacto ab hoc intu negari
possit sua rō, quæ est sim. meum suppositum, q. quo hic P. Valentiam. 1. p.
q. 13. disp. 1. puncto. 4. Ferraram. 2. gentes. c. 11. P. Ruvium. q.
7. Gallegum controversia. 29.

Solum relinquitur controversia examinanda, quoad relat.
pramales, et mutuas, in quibus diff. urgentior est; nam c. in trio reperiamus
relat., et sl in subto, aut fundo, recte inquiri potest, an trium respiciat
sub roe relativi formaliter, an sub roe absoluti: clarius; an respiciat
relatio tri, l. potius entitas absoluta ipsius? P. Vall. 1. p. dp. 159
c. 6. per totum negat relativum terari ad relativum formaliter, sed so. ad
absolutum, (quis limitet ad relativa creata,) et bene, docuerat idem
Scotus in. 1. dist. 30. q. 1. quem imitati postea ss discipuli, sentiuntque
ex nris n. pauci. P. Suarez. dp. 47 met. s. 16. P. Lorinus. q.
8. P. Hurt. s. P. Vallius. tomo. 1. l. q. 11. c. 9. Contra hos P.
Valentia, P. Ruvius. Ferrara, et Gallego s. censent in relationibus
mutuis trium esse aliqd relativum; dicto addo Niphum. 5. met. dp. 14. c. 4.
Vincentium Iustinianum. Lib. 1. Dar institut. c. 8. q. 4. Flandriam. 5. met.
q.

q. 16. a. 20. Discalceatos disp. 14. l. q. 6. § 2. et apud hos Rumeli, Vallar. Valnell. et Araux. videri possit.

Aliqd veritatis unaquaeque ex his sententijs obtinet, aliqd et admiscet falsitatis. Ergo qdqd utraque habet veritatis seligo, et rejicio falsitatem, ut una sed omni ex parte uti officia, et sit haec. Aliquae relationes praedicamentales mutuae terminant ad terminum absolutum, aliquae ad relatum; non autem omnes ad relatum, ut docebat 2a sententia, neque omnes ad absolutum, ut 1a existimabat. Utor argumento Patris Thomae ad probandum aliquas relationes terminari ad terminum absolutum. Paternitas terminat ad substantiam filij, et non ad filiationem; ergo cum eadem ratio sit de omnibus paternitatibus vel filiorum, omnes istae, ad minus terminabunt ad terminum absolutum, non ad eius relat.; probo ant. : munus paternitatis est patrem referre ad rem genitam, sed res genita non est relatio, sed substantia filij geniti; ergo paternitas terminat ad filij substantiam, non ad filiationem, seu terminum relatum; maior probatur, quia paternitas est relatio causae, seu principij generativi ad effectum.

Probatur, quia relatio paternitatis est utraque entitas Patris, et filij. ergo pater non potest referri ad filium ut relativum, quia referret ad se ipsum, et paternitas sibi ad se ipsam. ostenditur quod filius ut relativus, seu relatio filij dicit entitatem patris, et filij; ergo si pater referret ad relationem filij, seu ad filium ut relativum; pater referret ad se ipsum. Probatur 2o quia una albedo est similis alteri, secundum quod albedo est; ergo illam respicit ut albedinem, et secundum quod albedo est: sed secundum quod est albedo, est aliquid absolutum; ergo una albedo respicit aliam secundum quod absolutum est; sed secundum illud est terminus relationis, secundum quod respicit, ergo si albedo respicit secundum absolutum, erit terminus secundum absolutum; nunc enthymematis ant. probatur: quia una albedo est similis alteri albedini; sed non est similis alteri, ratione relationis existentis in albedine, quia terminus est; ergo ratione ipsius albedinis, secundum quod albedo est. minor ostenditur, quia una albedo potest esse dissimilis tamen non relata, quia similis albedo non est quod absolutum, relatio quod respectivum; audi

nunc Theologorum Angelici, opusc. 48. tt. 5. de praedicamento ad aliquid. c. 2.
Cum autem dico, quod similitudo Sortis habet albedinem eius, ut Platonis, non est in-
telligendum, quod similitudo Sortis sit aliqua res in Sorte, alia ab ipsa albedine,
sed solum est ipsa albedo, ut se habet ad albedinem Platonis. Non dicit ad
relationem Platonis, sive ad relativum, et simile, sed ad albedinem, quod est absolutum.
Iam quod aliquae relationes trahant ad relationes sine multo
labore, ostendi poterit, supposito quod plures relationes mutuo referantur ut
similes, aut dissimiles, quod iam probatum est, quod probo sic. Relatio paternitatis,
quae in Petro est refertur ut similis relationi paternitatis, quae in Ioanne est, sed
sed illud, ad quod unum refertur ut simile est terminus relationis; ergo relatio paternitatis,
quae in Ioanne est, est terminus relationis similitudinis, quae in Petro est. maior
probatur; quia Petri paternitas est similis paternitati Ioannis; ergo ad hanc illa refertur;
secundo quidem unum simile refertur ad aliud. simili argumento probari potest, quod duae relationes
similitudinis in albedine invicem referantur ut similes, et sic de alijs. in quibus
una relatio formaliter ad aliam trahet. S. 4. diluo obiectiones.

Sect. 4. Diluo obiectiones.

Contra priorem partem conclusionis occurrit statim Philosophus. maxime in hoc capite de ad
aliquid, ubi sic habet. omnia autem, quae sunt ad aliquid ad convertentia dicuntur, ut servus
domini servus, et dominus servi dominus etc. dicitur. ecce servum ad dominum, et hic ad
servum, non ad Petrum, aut Paulum; ergo quia censuit Philosophus trahi dominum ad relationem ser-
vitutis, et servum ad relationem dominij; nec satis est dicere, quod relativa dicuntur ad conver-
tentia, quia unum trahit ad aliud, et econtra, non ita ut relatio unius sit terminus relationis
alterius, sed ita, ut entitas, quae habet relationem servitutis, trahit relationem dominij; et
entitas domini sit terminus relationis servitutis; ideoque bene stat, quod relativa mutuo
referantur, et tamen relationes non sint termini, sed entitates relatae. Contra enim urgent Philosophi

verba interius subea, quae, quia longiora, ibi videnda a curioso, ego pauca hac ad instantiam transcribo.

Circumscribat, inquit, ab hoc esse dnum, non n. amplius servus ad dnum diceret; cum n. dnus non sit, neque servus est; quia si manet ille homo, qui dnus est, ablata relatione dominij, et nihilominus servus ad illum non refert secundum Arist.; ideo est; quia deficit terminus relationis servi, nempe relatio dominij, ad quam servitutis relatio servum refert. Rx explicando Arist., qui non ostendit entitatem dni non esse terminum relationis servitutis, sed quod requirat ad hoc, ut illa entitas sit terminus servitutis, quod habeat esse dnum, non quia relatio dominij sit terminus, sed quia ablata dominij relatione, aufert relatio servitutis a servo, et ideo manebunt entitates dni, et servi, absque eo, quod invicem referantur defectu relationis, qua referantur, non defectu termini, ad quem referantur; quia deficere posset ratio fundandi, manentibus fundamento, et termino, et defectu rationis fundandi, deficeret relatio in ratione ipsius relationis: si autem manerent fundamentum, terminus, et ratio fundandi, quibus omnia alia auferrentur, maneret servus relatus ad dnum, et ita, sumpta entitate dni pro termino servitutis, non relatione dominij.

Occurrit. 2º. Pr Suarius hic. q. 7. nº. 131. et 132: mutua relativa ut talia simaliter, sunt simul natura; et cognitione, ut expresse Arist. hic ad medium capitis; quia sicut non stat unum esse sine altero, non stabit unum cognosci, nisi cognito altero: sed sicut posito uno, non est necesse ponere alterum, nisi quia esse eius est ad illud referri, ita cognoscere unum non est necesse cognoscere alterum, nisi quia esse eius est ad illud referri; ad illud autem referri est, illud tanquam terminum respicere; quia erit eius terminus, tanquam relativum, non tanquam absolutum. Confirmatur ex S. Tho. 1. p. q. 40. a. 2. ad 4um. cum dicit, quod relativi esse est ad aliud se habere, per hoc aliud intelligitur correlativum, quod non est prius, sed simul natura; Nihil clarius pro sua sententia adduci posse Suarius existimat, eodemque testimonio utuntur Discalceati ibi allegati.

Rx concedendo 1um enthymema ad, id, quod additur, resp.; posito uno relativo ut tali, esse necessarium, quod ponat alterum in relativis mutuis,

n̄ q̄ᵃ unū relativū sit ad alterū ut tale, pater n. e.g. ē ad entitatem filij, n̄ ad relationem; sed quia posito patre ut tali ad entitatem filij, necessario supponitur, quod entitas filij habeat filiationem, qua referatur ad entitatem patris; ideoque relativa ut talia sunt natura, et cognitione simul, quia pater ut talis intelligi nequit sine filio, neque filius sine patre, quamvis neque pater terminetur ad relationem filij, sed ad entitatem, in qua filiatio fundatur, neque filius ad paternitatem, sed ad entitatem patris, in qua fundatur paternitas. Ad Divum Thomam respondeo non dixisse, quod relativi esse sit ad aliud correlativum secundum formale, seu relationem, sed quod sit ad relativum specificative, quod verum est, ratione entitatis absolutæ; terminaturque ad illud, quod correlativum est, sed non secundum quod correlativum est.

Occurrit 3.º in divinis una relatio ad aliam terminatur, et n̄ ad absolutum, relationes n. divinæ, cum reales sint, dicunt oppositionem cum termino, talem autem oppositionem habere nequeunt cum rebus secum identificatis, quales sunt omnes perfectiones absolutæ, nisi oppositio admittatur ad se ipsum; ergo terminus divinarum relationum, solum est relatio. Respondeo 1.º hoc argumento convinci, quod aliquæ relationes terminentur ad relationem, quod in 2.ª parte conclusionis admisi, non tamen probari, quod semper debeat ita contingere. Respondeo 2.º discrimen esse apertum, quia in divinis relationibus non est aliquis terminus sufficiens terminare relationem realem, praeter conceptum relativum, seu relationem termini, eo quod inter solas relationes intercedat realis distinctio omnino requisita inter fundamentum, et terminum. In creatis vero datur terminus absolutus realiter distinctus aptus terminare relationem ut supra probatum est.

Verum dicat quis: relatio mutua est simul cum termino, sed non est simul cum entitate absoluta, sed cum termino ut relativo; ergo quia relatio terminatur ad terminum ut relativum, et n̄ ad solam entitatem absolutam. Respondeo negando maiorem: relatio n. posterior est termino, quamvis non sit illo posterior, secundum quod induit denominationem extrinsecam termini, prius n. intelligitur entitas filij producta, quæ est terminus patris, quam intelligatur ut terminus, quia non intelligitur ut terminus, donec respiciat a patre. et prius intelligitur a patre produci, quam ut producta a patre respici, et terminum fieri.

Paucis

Paucior is 5 ea 2i g, qua relat aliquas pramales mutuas posse trari ad relat graliter tanquam ad trm. decret el; unum nihilominus, s. alteram argt. gmo. 1 sit ordine 4. si relatio pramalis aliqua traret ad relat graliter ut tale, relatio pramalis traret ad se ipsam; hoc ee impole dubitat nemo; g et illud, unde infert. pr maior, q relatio pramalis, cui mea sent nihil aliud el, quam funt, et trm (ut aliqd rō fundandi) g si relatio het graliter relat p trō, ad quem trat, hebit p trō funt, et trm, ac pide se ipsam: deinde funt referret ad se ipsum, q funt referet ad trm relationis, sed trm relationis el relatio pramalis, qua surgit ex funto, et trō; g funt referret ad se ipsum.

Æquivocationis suspicio in argto el; et nihil aliud ad. nego mai; si directa impugnet sensum a me intentum ea g 2i, de cuius verit nunc litigamus. Ad pb distinguo coens; si heret p trō relat, heret p trō funt, et trm relationis, ad quam refert, scedo coam; relat. qua ad illam refert, nego coam. Explico; paternitas refert ut silis ad aliam patern; het g p trō funt, et trm alterius paternitatis; n funt, et trm similitudinis in patern, q hoc pacto ad se referret funt, et relatio, ut argt pbabat iis, qua subsumebat, et prius sumpserat. itaqß. distingue ibi tres relat, alteram paternitatis, qua el trm, alteram silitudinis in patern, et 3, qua refert per illam silitudinem ad trm, et sine ambagibus pa dicta, valebis incedere.

2 sit, et ordine 5; si relativum ut tale posset referri ad relat, et hac eet trm, relatio eet prior relativo ut tali, qd impole el. Pr, q relativum ut tale trat ad relat tanquam ad trm; sd trm el prior illo, cuius trm el; g relatio eet prior relativo, ut tali. D distg pp illatam; relatio paternitatis. e.g. ad quam refert alia ut silis eet prior ipsa relata ut silis, scedo illationem; relatio ipsa silitudinis eet prior relat, nego illat; hoc eet.

absurdaq, si acciderat in illud 2.m. 5. q. unde accipienda sit pramentalis relat. dist.?

Sect. 5. Unde accipienda sit pramentalium relationum dist.?

Duplex in rebus dist. est, quoad praesens attinet. specifica, et numerica (ut omittamus malam, de qua constabit ex dicendis) et de utraque quaeritur in praesenti, unde relationibus proveniat, quod distinguant specie, numero. Multa circa hanc diff. doctores docent a veritate aliena, quae referre onerosum et refutare, longum: videant Discalceati. disp. 14. L. q. 7. usque ad § 24. Dum ego in meis prosequor, quod expedio.

Dico. 1. essentialis dist. desumitur intrinsece a partibus, seu extremis specie diversis, quibus coalescunt, ita ut ea relatio ab alia specie differat, aut genere, quae habuerit fundamentum, aut terminum, vel utrumque specie, aut genere diversum a fundamento, vel termino alterius relationis. huius ratio est, quia quaelibet relatio pramatis includit essentialiter fundamentum, et terminum tanquam partes; ergo illae relationes distinguent specie, quae habuerint fundamenta essentialiter diversa, vel terminos specie distinctos. confirmatur exemplo, quia ea specie, et essentialiter distinguunt, quorum constitutiva essentialia specie differunt; ideo enim homo essentialiter, et specie ab equo distinguitur; quia homo constituitur per animam rationalem, quae specie differt ab anima equi; dixi tamen huiusmodi dist. specificam, aut genericam relationis desumi intrinsece ab extremis, quia in illorum conceptu includuntur intrinsece. non alienum ab hac doctrina Angelicus doctor. nam 1. 2. q. 54. a. 4. ait omnia, quae dicuntur secundum ordinem ad aliquid, distinguunt secundum dist. eorum, ad quae dicuntur, et attendendum etiam esse fundamentum ad unitatem specificam vel dist. relationum indicant, quod quodlib. 9. a. 4. docet, quia enim, inquit, ex eodem res habet esse, et

uniti, ideo realis unio relationis pensanda est ex ipso relationis fundamento.
Neque his verbis ostendit, quod ex solo fundamento sit accipienda relationis species,
seu specifica unitas, sed quod etiam attendendum sit fundamentum ad speciem unitatis, aut
distinctionis relationis.

Ex hac doctrina planeque quidem colligit eas relationes esse eiusdem speciei,
et solo numero differre, quae constant extremis eiusdem speciei, et solo numero differen-
tibus; quare maternitas, et paternitas eiusdem speciei sunt in homine, quia mater,
pater, et filius eiusdem speciei sunt inter se; caeterum maternitas, et pater-
nitas in brutis diversae speciei; puta in equa, et asino; distinguuntur
specie, ratione fundamentorum discrepantium specie, ut bene docet P. Hurtado disp. 15. met.
sect. 10. subs. 2. §. 135. 2ae editionis. Ex dictis ratio planissima est, quia in
hoc utrumque extremum paternitatis (adde et rationem fundandi) quo adae-
quate constituitur, est eiusdem speciei cum duplici extremo, quo maternitas
formaliter constat. In paternitate vero asini includitur asinus, et in maternitate
equae, clauditur equa ipsa, quae specie differt ab asino.

Dico 2°. Numerica distinctio relationum accipienda
est ex numerica distinctione binariorum, probatur quia relatio primario constat formaliter
et adaequate (addita in aliquibus ratione fundandi, quae etiam [illegible]
[illegible] duplici extremo, [illegible] [illegible] [illegible] ea relatio [illegible]
[illegible] [illegible], quarum binarium extremorum [illegible] distincta [illegible]: [illegible]
[illegible] [illegible] duarum albedinum distinguitur solo numero a similitudine aliarum duarum al-
bedinum, quia binarij albedinum solo distinguuntur numero; quam regulam ob-
servare debes ad multiplicitatem relationum formalium, [illegible] [illegible] quot
extremorum binarij, ad [illegible] [illegible] dixi distinctionem realem multiplicium [illegible]
[illegible] multitudine, [illegible] multitudine entitatum, quae per illam [illegible]

Quaeritur inter quatuor albedines poterunt ad-
mitti, imo, et debent sex relationes similitudinis, et non omnes sint adaequate di-
versae.

versa. Dixi iam de hoc, verum de multiplicit. realis dist., nunc
ex his colligo esse impole qd eadem relatio formaliter se ipsa respiciat
plures trios, falsaque esse eorum Thomistarum sententiam, qua docet Patrem
eadem paternitate referri ad plures filios: quorum illationum est, quia relatio
includit fundamentum et terminum, adeoque est relatio; ergo diversificato uno n.o [illegible]
ipsa diversificatur relatio; ergo quia est ad unum terminum, non est ad alium; deinde
quia multiplicato termino, multiplicantur binarii consurgentes ex fundamento et termino;
ergo non est eadem relatio ad eos plures trios; sed multiplex, ergo binariorum
multiplicitate. Tandem quia multiplicato illo, qd affertur in recto, multipli-
catur relatio, sed terminus affertur in recto a relatione; ergo multiplicato termino, mul-
tiplicatur relatio, ac proinde novo termino adveniente, advenit et nova
relatio ad illum terminata, haec etiam probant falsitatem assertionis Thomistici.

Ostenditur ulterius quia Patrem genito uno filio, habet ad
illum paternitatem, non habet ad alios, qui nondum geniti sunt; ergo non est eadem
ad omnes relatio, sed adveniet nova paternitas, quando de novo generarent, per
quam ad illos referretur; antecedens probo, quia si haberet paternitatem ad illos,
qui nondum geniti sunt, ratione illorum esset paternitas relatio non paternitatis
est verae patris ad filium; ergo si antequam generarent, daretur in patre
relatio patris ad illos, et hi respicerentur a patre ut filii antequam gene-
rarentur. Ob eandem rationem admittendum non est, qd paternitas ad 1.um filium
sit etiam paternitas ad reliquos generandos, quia antequam generarentur,
non respicientur a paternitate terminata ad 1.um, cuius officium deberet extingui
si paternitas ad 1.um, esset ad reliquos; nam paternitas est actualis ordo,
de cuius ratione est actualiter respicere suum terminum. Quod hic S. Thomas 1. p.
q. 35. a. 5. ait: Et quia plures filii eiusdem ipsi non possunt esse in eodem
subiecto, non potest qd plures paternitates sint in eo qd est pater plurium filiorum
generatione naturali]. Exponendus est de existentia adaequate intrinseca plurium

relat. n.o in eod. subto, seu punto, q. ego cognosco ex sepa. com. et ordinata.

Dico 3.o ab illis specificant. extrice relat.es pramales, a qq. extrice specificant. p.tes intrice qq. sponunt. e.g. sit una relatio ex duobus actibus intris. talis relatio sumit spe intrica. fral.r ab illis actibus; q.a ex illis adaequate sponit, tanquam ex p.tib. essalib.s, extrice v.o ab obtis fralibus, et proprijs effectionis illorum actuum; q.a acti. specificant. extrice ab obtis fralibus, pois effectivis; q.c relatio illa (idem de reliquis pport.e servata) nihil aliud sit, quam duplex ille actus, ab illo relatio specificat. extrice, a quo extrice specificant. actus.

Obies. so. dant. quatuor spes relationis pramalis: ident.is aequalit.is, silitudinis, patern.is, et totidem alijs quasi oppis. diversitatis, inaequalit.is. etc.a sed si v.a esset superior doct.a, innumerae alia admittenda forent. minor pt. q.a intra silit.d, essent admittenda silit.es in albedine, nigredine, et actione, et cognitionibus, et sic de alijs reliquarum specierum, quae oes silit.es x.a dicta distinguant. spe, st. distinguunt. qualit.es, qq. sponunt.; maior pr, q.a roiter. n. cognoscunt. aliae spes, nam relat.es mensurabiles a me excludimus a n.o pramalium. R. neg.do mai.d, q.a illae spes ss subalt.ae, s. quasi subalt.ae infra se plures alias stinentes, ut bene ostendit in minoris pbat.e; et patern.s ut sic sprehendit innumeras patern.es spe diversas. Ad minoris pb.d id effect, q.a n. oes spes numerandae erant, sed ultimae et quasi gnicae.

Sect. 6. Sex ult.a prama ad spendium reduco, et q.e de pramis absolvo

Sequor multos, cordatosq. n.ri pporis magistros sex ult.a prama spendi-

hic tradentes, et latiorem tractatum ad physicam mittentes, ubi fusius de his tractandum est, ne tamen tardi ieiuni in via deficiatis, aliquales notitias, breves quidem, hinc deportabitis. Actio est [ipsum agere causae] seu est forma illa, per quam virtus productiva redditur actu causans, et in actu 2° suas vires exercens: Passio est [ipsum pati a causa producente]. Ubi est terminus quidem rei intrinsecus, et actualis, per quem constituitur entitas praesens alicui spatio, solet quoque praesentia localis appellari, seu affixio. Quando est rei duratio. Unde S. Thomas 5. physicorum lectione 3 dixit, quando significat in tempore esse. Situs, inquit S. Thomas opusc. 48. est positio, seu ordo partium in loco. Et ab Alberto definitur positio secundum quam dicuntur stantia, vel sedentia. Habitus communiter dicitur extrinseca denominatio a vestibus, vel armis derivata, ut esse vestitum, esse armatum; plura in propriis locis dabo; haec libasse sufficiat.

Quaestio 27.

De ijs, quae post praedicamenta dicuntur

§. 1. Incomplexae oppositionis definitio, et partitio

Tandem quasi magni aequoris freta transgressi; verbis utor Augustini lib. 1 in categ. c. 7. non travimus. sed quaedam restant, quae calcem libri huius nos tangere indicunt etiam, quae de ea ad oppositorum tractatum necessario transeamus. Duplex ergo oppositio est, altera complexa, altera incomplexa: illa omissa, quae occurrit inter propositiones mentales, vocales, et scriptas intercapta de qua in compendio satis late, totus ero in explanda oppositione incomplexa, ea nimirum, quae inter obiecta reperitur. De qua hic expositores omnes cum Philosopho tractant. definiuntque Complutenses c. 10 de oppositis q. unica. a. 1. oppositio incomplexa est aliquorum inter se repugnantia. Aliquorum quidem; quia repugnantia aut oppositio inveniri nequit in uno solo.

Video hanc definitionem nimis amplam esse; nam nihil

Adde, requiri ... a praesse ... ..., qd intra angustas stineat meta. ... g... repugna se mutuo; et detrate pellentia: per priora ver... conveniunt stricte partita cum oppositis late; qa illa bent repugnantia; differunt ... et stricte opposita ab alijs per illa verba detrate excludentia; ... quippe excludit hinnibile, sed non detrate; hoc est non solum hinnibile, sed innumera alia differentias aial. ... ac proinde bent opp. impropria, quas vocant ... disparatas: bet hoc opp. ... et stricte, qd detrate opponat uni spei; ut calor frigiditati, nam immediate datur transitus a calore ad frigiditatem, et eriverso.

Quadrimembris est partitio huius ... prie impleta ex sententia Aristotelis ita hic loquentis. Dat enim alterum alteri opponi quadrupliciter, aut ut ad aliqd, aut ut contraria, aut ut privatio, et habitus, aut ut affirmatio, et negatio. Eandem divisionem amplectitur S. Damasc. c. 41. sua Dial. Clarioribus tn verbis sic proponenda est. Opp. alia relativa, alia contraria, alia privativa, alia contradictoria: familiarissima iunioribus; ita unumquodque membrum explicantibus. Opp. relativa est repugnantia, quidquid inter duo relata, ... cuius impossibile est, qd identificentur inter se: unde repugnat, qd pater sit sui ipsius pater, dicitur filius; pater enim alterius est pater, ut in praemio ad aliqd cum Arist. diximus. Contraria opp. dicunt illa ... quae intervenit inter duas qualitates mutuo, et detrate se ab eodem subiecto expellentes. Definitque contraria opp. ab Arist. 1. mat. text. 13. et 14. quae sub eodem genere maxime distant, et ab eodem subiecto mutuo se expellunt. Adde et detrate.

Huiusmodi opp. sortiuntur humiditas, et siccitas; calor, et frigus: dicuntur autem contraria maxime distare, i. multum; qa ad contraria opp. non est necessaria suprema distantia, ita ut non beat aequalem. Nihilominus excludunt per hanc partem colores inter albedinem, et nigredinem mediantes, qui licet ab extremis distent, non tn multum: coccineus color nigredini non opponitur

ɔtrarie, q.ᵃ n̄ maxᵉ a nigredine distat, sicut neqꝫ ab albedine color viridis. Dt autē in defᵉ hanc distā debere ee sub eodē g. qᵃᵈ ɔtrarietas pria spectare debet rōd eiusdē generis reς, nō sibi ɔtrarieς, ē Ārīlēs, q̄ ɔtraria admittit sub diversis generibus ut bonū, et malū; loquitᵘʳ n. tunc de diversis generibus in moris, n̄ in ee phyco aut metaphō. adverte tn̄ per gn̄ n̄ intelli ordinē nālē, aut supernālē; datᵘʳ n. ɔtrarietas inter qualitᵗᵉˢ nāles, et supernāles, quiᵃ sint in diversis ordinibus nāe, et grāe, q. sub eodē gn̄e qualitatis maxᵉ distant.

Et ab eodē subto mutuo, et detrate se expellunt requirunt quidē ɔtraria coē subᵗᵘᵐ, n̄ qd utrumqꝫ capiat sl, s.d. successive, sitqꝫ illorū capax, ut cᵃ illud possit pugna exerceri, hac autē ɔtrarietas pria fraliter exercetᵘʳ p frās ipsas oppositas, quarū una per sui exhibitiᵒⁿᵉᵐ expellit aliā, neqꝫ expulsio affectiva satis ē ad pria ɔtrarietᵉᵐ; nā aqua n̄ prie ɔtrariatᵘʳ calori, quiᵃ illū efficienter expellat, quatenus pducit frigiditᵉᵐ fraliter expellentē calorē.

Ɔtraria subdividit Damasc. in ɔtraria mediata, et immēta; hac appellat ita, qᵃ n̄ nario alterū eorū debet ɔveniᵉ subto; huiusmi ss albedo, et nigredo; necessū n. n̄ ē, qd corpus coloratū, albū sit, aut nigrū; poterit ee fuscū, viride etcᵃ. immēta ea dicit, qūorū alterū debet nario subto inēe; tales ss egritudo, et sanitas; nā aiali nariū ē, ɔveniat sanitas, cᵘᵐ egritᵘᵈᵉ caret, et eɔverso. hanc ddᵉᵐ desumpsit aperta ex Ārīle in hoc capite.

Privativa oppᵉ dicunt ee illa, quæ dnr inter frā et eius privatᵉᵐ, puta inter cæcitatē, et visū, inter lucē, et tenebrꝫ. Dt autē privatio carentia frā in subto capaci, nā si sit in subto inepto, appellatᵘʳ pura negᵒ, quæ ē frā negata, aᵈ hos autᵒˢ, servat oppᵉᵐ implexā ōdᵉᵐ, quæ ɔtinetᵘʳ in divisᵉ oppᵉⁱˢ ultᵒ loco: utramqꝫ oppᵉ b-

clarabit visus carentia; quae in homine est privatio, eo quod capax sit formae;
quae visu caret; in lapide est pura negatio visus, lapis enim incapax visus,
quia carentia illa a lapide removet; contradictoriaque pura negatio sub idem oppositionis
[illegible] negata.

Verum et approbanda sunt ea, quae docent divi Thomas et Ferraria
primae divisionis membra, audiendi enim non sunt circa 4um membrum standum
divisioni, et [illegible] Philosophi contrariis perspicue docentis, quod inter contradictoria,
[illegible] hic tractatur, non dari medium, et alterum eorum semper verum, et alterum
falsum, et illam non bene. Dicunt autem hoc. Philosophus loquitur, esse opposita ad invicem
tanquam affirmatio, et negatio; nam et in his medium non idem est; sicut enim affirmatio et
negatio opponitur (ut quod sedet esse et non sedet), sic et res, quae sub utroque opponuntur.
i. sedere aliquem ad non sedere] et contra finem excludit; quare in his solis
semper erit semper alterum eorum verum, alterum falsum esse, quaecumque tanquam
affirmatio, et negatio opponuntur] dixerat enim ante. in affirmatione vero, et negatione semper
sive sit, sive non sit, hoc quidem falsum erit, illud autem verum: languere namque
Socratem, et non languere, cum idem ipse sit, palam est, quod alterum eorum verum, alterum
verum falsum est, et cum non sit similiter. Docet idem 10. metaphysicae c. 7. itaque contradictio,
privatio, contrarietas, et ad aliquid; horum autem 1um contradictio, contradictionis vero
nihil medium est, contrariorum autem contingit] vide, quae post pauca subjungit. inter negationem autem puram, et formam medium dat. caecus enim neque habet
visum, neque pure visus negatur, atque ideo falso affirmares de caeco, quod
sit videns, aut quod sit non videns negative: quare mihi persuadeo in
sententia Aristotelis non esse extendendum 4um membrum ad purae negationis et carentiae
tiam abstrahentem a subjecto capaci, et incapaci, et formam oppositam, inter quae
extra medium inveniri impossibile est, sed alterum eorum necessario debet convenire.

Ad si quis vero adhuc nimium affectus sustinere velit
illud genus oppositionis contradictoriae, quae medium admittit, sic poterit permittere
dictae bimembrem, et deinde quadrimembrem aliam creet, quae comprehendat
oppositionem inter puram negationem, et formam, sic oppositionem aliam inter extrema positiva, et alia
inter formam, et carentiam: rursus oppositionem inter extrema positiva, alia contraria,

alia relativa, et q̃ est inter carentiã, et positivã q̃; alia est inter carentiã, et formã positivã in subito capaci; dicit oppositio privativa; alia inter carentiã, et positivã formã in subito incapaci, appellatur negativa.

Sect. 2. Sitne superior divisio adæquata, et generis in species?

Divisionem esse adæquatam, et sufficientem probat S. Thomas 5. met. lect. 10. quia multitudo differentiarum approbat, quia in exquisitum non multi differentiant. probant dimittendo ex Scoto: quæcumque formæ opponunt, aut repugnant ut ens cum ente, aut tanquam ens cum non ente. si 1. modo aut unum se habet respective ad aliud, et sic opposita relative, aut distant maxime sub eodem genere, et eidem subiecto vicissim inesse possunt, et sunt contraria. Si 2. modo; vel non ens, quod opponitur enti, sibi detrahit certum subiectum, cui debeat inesse forma, et opponitur privative; aut nullum detrahit, et pugnat contradictorie: sed certe hic desiderat oppositio inter non ens, quod sibi detrahit subiectum, cui non debeat inesse forma, sed potius repugnet, et formam: nec satis est verè, quod hæc oppositio continetur sub oppositione negationis ut sic cum forma; habet enim hæc privativa oppositio; quia ratione connotati adiacenti s. subiecti capacis forma negatæ addit distinctum membrum, quare ratione connotati subiecti incapacis non addit etiam aliud membrum oppositionis; quare si privatio stricte accipiatur, ut vere accipit a Philosopho in hoc capite de oppositis, divisio erit manca, nec multum exacta; aliter quod probanda est divisionis sufficientia in sententia Philosophi 10 met. c. 7. latius privationem usurpantis; vel oppositio est inter extrema positiva, vel inter positivum, et negativum? si priori modo; rursus interrogat, vel extrema positiva sunt absoluta, vel respectiva. si absoluta, oppositio erit contraria; si respectiva; oppositio erit relativa. Deinde si unum extremum sit positivum, et alterum negativum; inquirendum est, an negativum detrahat subiectum, sive capax, sive incapax sit, vel non: si hoc 2. erit oppositio contradictoria; si 1. privativa, nam sub oppositione privativa lata usurpata comprehendit Philosophus etiam illam, quæ

+ verba Phi.

inter caren in subto, cui repugnat fra, et ipsa fra: Privat v, qda od e, aut n. qd. oio e. impositebere.

Ecce pura neg) aut qd c na aq bere sit, n beat; privat est et quasi interpositiv; quare privatio quada stradictio e, aut impolita de- tracta, sive est accepta c susceptivo; noe susceptivi intelligit subm nec de- trat capacit illius, nec incapacit, sed arentia c subto, qdcumqz illud sit, vocat privat.

Vltimus dividendi mus rectior, et exactior mihi v. e; resolvit. n. opp adaequate in duo membra immota, et haec immota subdividit in alia quatuor, sub quibus oio fria opp stinet, ut facile stabit perpendenti; quare ad 2 tituli dubiu examinand accedamus ne in re clara diutius immoremur.

Sensere Boëtius Philop. et [illegible] hic. Iabellus. tomet q. 11; et Niphus ibide q. 6. divis ea univoca, q opposit ut sic e uni- cu, ad minus, ru quatuor vulgatoru gnus. 3 in S Tha opusc. 37, et in 1. dist 5. q 1. a. 1. quem coiter sequuntur Thomistae, docet divisione ea analoga, et merito; ita Dimbl c. 10. de oppositis. q. unica. a. 2, apud quos Albertus. Caiet, et Sonlimas. ro efficax e, q nihil univocu dari potest coe enti positivo, et negationi, aut privationi; q divisu in illa divis e aequivocu, aut analogu, et divisio aequivoca, aut analoga n gnis spes; coa liquet; ans, sed, q negatio re tota differt a re positiva. pterea, q privatio, qua talis n distingr essaliter a neg, qua tali; q ne e divisio gnis in spes, qua dividit opp in privativa, et negativa; ans sed, q eade carentia, si intelligat in subto capaci est privatio, si in subto incapaci, pura neg roe snotatroe; q privatio, qua talis, n distingr essaliter a pura neg, qua tali, sed extrica roe snotatoria; dixi, qua tali, q aliunde fortasse habit privatio dist essale roe pp

repugnta

Obij. 1. —so dat. opp. inter extrema positiva,
vto q[ue]t inter negativu, et positivu, sed etia inter extrema dio [illegible]
tiva; ut inter privatu, et n privatu; ergo addendu e novum
membru divisioni, ne diminuta sit, et vitio laboret. Rx neg.
ans (si n loquat de sola opp. relativa quae suo mo admittend.
e in negationibus, tamqua membru contentu sub opp. relativa ...)
Inter meras negationes nulla e opp.; qa, ut bene Dimb. citat.,
una neg. per se n repugnat alteri negationi eo qd neg. n sit
aliud ee, qua tollere ens positivu; quare si auferat oe ens positivu,
nihil erit, cu quo neg. possit depugnare: in hac dda fundat.
receptu illud plqui: ex duobus odictorijs extremis unu debet ee
positivu, alteru negativu; qa neg. n destruit per neg., sed per tru
positivu; qdo v. dicimus n privatu visu, sm negativu privationis
in aequivalentia afferimus visu: idem n. e in re n ee fraliter
privatu visu, et visu pollere, si subtu re ipsa sit visus capax,
et hoc n ee fraliter mutu, atq ee loquente, nisi forte recurras
ad positivu in aliquo extremoru inclusu, roe cuius admittenda
sit aliqua opp. [illegible] incapacitatis, aut capacit. obti.

Obij. 2o. Calor, et frigiditas occurrunt in eode subto,
ut apertu e, qdo aqua incipit calefieri igne supposito, et frigefieri,
quae calidissa erat, igne sublato; ergo n mutuo, et detrata se ex-
pellunt. Itr, qa relativu n expellit alteru correlativu, neqe
illo pugnat, potius pater ut pater sit, fflo indiget; ergo dicendu
n dari opp. relativa, et ad opp. n requiri detrata repugn. oppo-
sitoru. Rx caloru, et frigiditi saepe quide ovenire i eide
subto, caeteru n in gradibus intensis quibus sibi invice ovariant,
sd in gradibus remissis, in qq ovariet. n hent. Ad Itr. roe opp. re-

latius non esse de ratione contrariorum, ita ut unum relativum alterum destruat, sed ita ut alterum excludat a sua identitate; cum quo bene stat, quod relativum ... indigeat existentia alterius relativi; Ad illud, quod fuit additum, ... non possit eundem ... esse partem, et ... dico

Obiicies 3. videns non solum opponitur caeco, sed etiam non videnti negative; ergo videns non opponitur determinate caeco, et non videnti negative, sed indifferenter; consequentia probatur, quia opponi indifferenter pluribus ... ex eo quod uni, et alteri opponitur; unde de medio tollenda erit oppositio ... et privativa. ... caecum, non opponitur determinate ratione carentiae visionis, quae quidem carentia non immutat ... oppositionis, nego consequentiam; non opponitur ... ratione subiecti omitto consequentiam. Privatio strictam oppositionem servat cum visione, non secundum connotatum capacitatis subiecti, aut incapacitatis, sed secundum carentiam visionis, et similiter pura negatio ratione carentiae visionis, habet strictam oppositionem cum visu, non ratione capacitatis, aut incapacitatis subiecti. §. 3. quo gradu servent praedicta oppositiones inter se.

Sect. 3.

Quo gradu servent praedicta oppositiones inter se.

Igitur non nunc invicem oppositiones, ut dignoscatur recte sufficit, quae sit omnium maxima, et quo ordine; bene sequantur reliquae. Arist. 10. met. c. 7. contradictionis, seu oppositionis contradictoriam 1.am esse inter reliquas affirmavit consentitque S. Thomas opusc. 37. de quatuor oppositis c. 1. ubi 2° loco ponit oppositionem privativam, deinde etc. 2°. contrariam, et ultimo loco relativam. c. 3. quem ordinem oppositionis forte indicavit Philosophus his verbis, itaque contradictio, privatio, contrarietas, et ad aliquid 1.a scilicet contradictioni, 2.a privativae oppositioni. 3.a contrariae, et ultimo relativam concessit, quasi nobiliori oppositioni nobiliorem locum assignans ... uniuscuiusque dignitatis.

Ante quod mihi necessarium prorsus est quaedam stabilire principia, quae si vero semel probata fuerint, facile poterit assignari gradus oppositionum a S.to Thoma assignati, et a nobis recepti esse. Primum quod ea sint magis opposita, quae magis inter se repugnant, atque inter se magis repugnare, quorum societas difficilior est; 2. ex terminis, omnia pensanti patebit; probo tamen. oppositio est repugnantia plurium; ergo quo maior fuerit repugnantia, eo inter illa erit maior oppositio; rursus repugnantia est incompatibilitas; ergo quo difficilior fuerit compatibilitas, eo maior erit repugnantia; sed societas est compatibilitas; haec ergo eo difficilior erit, quo difficilior fuerit oppositorum societas.

Probo nunc recte fuisse oppositionis gradus praescriptos; nam omnia illa quatuor oppositorum genera in eo conveniunt, quod repugnent secundum identitatem; repugnat enim quod inter se identificentur extra contradictorie opposita, privative, contrarie, aut relative. Difficultas ergo haec communis est, sed relative opposita illa sola contenta sunt, atque ideo superantur a reliquis oppositis, quibus non solum repugnat identitas, sed etiam coexistentia in eodem subiecto iuxta leges naturae: maiorem ergo repugnantiam habent reliqua opposita quam relativa; sed privative, et negative opposita repugnantia excedunt contrarie opposita, quia haec solum repugnant secundum identitatem, et coexistentiam in eodem subiecto iuxta leges communes; caeterum negative, et privative opposita, non solum repugnant secundum identitatem, et coexistentiam in eodem subiecto iuxta leges communes, sed etiam repugnant secundum coexistentiam in eodem subiecto etiam de potentia Dei absoluta: nequit enim Deus sua potentia componere in eodem subiecto visum, et visus privationem, seu visum, et eiusdem puram negationem, cum tamen possit, his repugnantibus nemine, ponere simul frigiditatem, et calorem.

Restat comparemus opposita privativa cum contradictorijs, quae licet inter se similia sint, in reliquis repugnantijs hactenus numeratis, differunt tamen in hoc, quod privative opposita solum repugnant secundum formam,

et illius carentia subi. n. ē capax sit fra, qua caret, nullo [illegible]
ē fra repugn.; caeterum ɔdictorie opposita n. so. bent eas repugnas
fra, carentia, qua privatio bet; sed addit incapacit. subti ad
fra recipienda, quae incapacitas et opponit recipiendae fra, ac
proinde nova bac repugnā addit a ɔdictoria opp., illaqz rcedit pri-
vativa; manet ḡ oibus maior opp. de ɔdictoria.

Ipso; ḡ qui ponit fra in subto incapaci, ad
minus debet admittere quatuor ɔdictorias: Dat fra in subto; n.
dat fra in subto: Dat capacitas subti, n. dat capacitas subti: 1.a
eet vā, ā sic rcedit; 2.ā, ḡ subz ē incapax, et subz incapax fra
n. illa bet, sed illa caret: 3.ā, ḡ recipit fra, ut admittit, ḡ ē capax,
ob rctiē ad pot. 4.ā denique eet vā, ā supponimus receptā fuisse fra
in subto incapaci. Siquis autem rcederet fra ē privat. in pprio subto,
so. teneret admittere ibus duas ɔdictorias. Dat fra in subto, n. dat
fra in subto; ḡ ɔtradictoria opp. maior ē privativa.

Ad respondendum redigo dicamus: concedentis rois
illa ss magis opposita, quae includunt repugn. aliorum, et saddunt
alia; sed ɔtraria includunt repugn. relativorum, et saddunt alia;
privative opposita includunt repugn. relativorum, et ɔtrariorum, novaqz
addunt; et tandem ɔdictorie opposita claudunt repugn. borum oium,
et superaddunt nova alia: rōe carentiae capacitatis ad recipienda
fra; ḡ ɔdictoria opp. oibus maior ē, privativa maior ɔtraria,
et relativa; ɔtraria maior relativa, et bec oium infima; ex qua
rōe colliges alia: illa magis opponunt, quae difficilius inter se sociari
ant (x.ā prius superius iacta) rnim. pbo, ḡ ea difficilius sociantur,
ad quius amicitiam et societatem ponendam plures repugnā auferenda
ss; plures difficultates superanda, sed ad societ., et amicitiam ɔd.e
oppositorum ponendam plures repugnā auferenda ss, plures diff.s supe-
randa, quam ad ponendam societ. privative oppositorum, et ad horum societ.

ponenda plures vincenda ss repugnᵃ, quæ ad oriora scindi; et sic de alijs; ꝙ a ɔdictoria oppᵉ, qua maxima ɇ decrescit repugnᵃ, et oppᵒ usqꝫ ad relativa oppᵃ ordine suprascripto. ⊤

⊤ Hucusqꝫ priori anno dictaꝫ ɇ.

Sect. 4

Alia ɔparatio oppositorum

Sustinet hæc quidam Magister facta ɔparatᵉ cᵒ ɔdᵃ aᵃ oppᵉ, quæ ɇ inter fᵐaꝫ et puraꝫ negᵉ; nō vᵒ si ɔparatio fiat cᵒ oppᵉ ɔdᵃ aᵃ, quæ ɇ inter carentiaꝫ ut sic, et fᵐaꝫ, in detrando subꝫ, quæ roe usurpata fuit ab Arist. hic ducit; qᵃ nō ɇ maior oppᵒ inter fᵐaꝫ, et carentiaꝫ in detrando subꝫ, quæ oppᵒ privatiua, et ɔdᵃ aᵃ inter fᵐaꝫ, et puraꝫ negᵉ ꝙ s ɔstituit ans, qᵃ privatiua oppᵒ, et ɔdᵃ, ut ɇ inter fᵐaꝫ et puraꝫ negᵉ, ss inferiora ad oppᵉ ɔdᵃ ut ɇ inter fᵐaꝫ, et carentiaꝫ utcumqꝫ.

Ɔᵃ vᵒ argtat Durandus in 1. distᵃ q. 1. ɔdictio (de qua dubitamus, an maior sit) ɇ ca ut cætera sint opposita; ꝙ ipsa prius, et principalius roeꝫ oppᵉ participat; cōa valet ex illo pria. Propter qᵈ unumqꝫqꝫ tale, et illud magis ꝓbat Durand. ans, qᵃ nō pōt unuꝫ oppuꝫ excludere aliud, nisi hēat negᵉ illius, seu nō sit illud: ɔdictio nō nihil ɇ aliud, quæ fᵐa, et eius negᵒ Ɔstant rones coiter, qᵃ inter carentiaꝫ ut sic, et fᵐaꝫ nō dat medium, dat vᵒ mediuꝫ inter fᵐaꝫ, et puraꝫ negᵉ; ꝙ maior ɇ oppᵒ inter carentiaꝫ ut sic, et fᵐaꝫ, quæ inter fᵐaꝫ, et puraꝫ negᵉ; ans docet Arist. nō semel; coꝫ ꝓbant; qᵃ ea extrema magis opponunt, quæ nō soᵐ sl ee nequeunt, sd neqꝫ ɇ abee possᵗ, talia ss opposita, inter

qua non potest dari medium; ergo maior est oppositio earum, inter quas non potest dari medium; ergo si inter carentiam ut sic, et formam nequit dari medium, potest vero inter formam, et puram negationem, maior erit oppositio inter carentiam, et formam, quam inter hanc, et puram negationem.

Ego existimo neutrum argumentum esse efficax, et imprimis argumentum primum non convincit, ex eo enim quod contradictio inter carentiam ut sic, et formam sit communis ad privativam, et negativam, non infertur has esse illa maiores, nam licet contradictoria oppositio negativa includat carentiam formae ut sic, et superaddat carentiam capacitatis ad formam, tamen carentia ut sic est ulterior, quia non solum negat formam in subiecto incapaci, sed in subiecto capaci, et ubicumque ut patet si dicas: visus, non visus. negatio visus ut sic probatur negat visum generaliter, petitque ad sui veritatem, quod non sit visus, sive in subiecto capaci, aut incapaci, sive extra omne subiectum; quam ulterius restringit pura negatio ad subiectum ineptum, ideoque non includit negationem ut sic secundum totam suam amplitudinem, et extensionem, sed secundum aliquam partem, et quemadmodum ratio communis animalis latius patet, quam homo, quia hic addat aliquid supra animal in hoc inclusum, ita poterit latius patere oppositio carentiae cum forma, ut esse maior, quam oppositio purae negationis cum forma, quia haec claudat illam, et addat aliquid receptui incluso contradictionis ut sic. certe huic doctrinae favet non parum Angelicus Doctor opusc. 37. c. 2. ad medium.

Iuxta hanc dicendum est contradictoriam oppositionem, quae est inter carentiam ut sic, et formam esse extensive maiorem contradictoria oppositione inter formam, et puram negationem. Ex huius secunda probatione constabit, esse etiam extensive maiorem reliquis oppositionibus, quae quidem minores sunt contradictoria negative, ut probatum est sectione praecedenti. Ratio est, quia ad opponendam, et sociandam formam cum carentia ut sic secundum totam suam extensionem plus requiritur, quam ad opponendam formam cum pura negatione secundum totam suam extensionem; ergo illa oppositio est maior hac, saltem extensive; antecedens probatur quia carentia ut sic negat formam generaliter tam in subiecto, quam extra

subtu; tu in subto capaci, quu in incapaci; unde ad bonu veritate
n dat visus necessariu est, qd n det visus in subto capaci, incapaci
aut extra subtu; ergo ut sponat fra. vel visus c bac carentia secundum
totu suu extensionem, necessariu est, ut ponat visus sl c ipsius carentia
in oi subto capaci, et sl c carentia in oi subto incapaci, et denique
sl c carentia extra oe subtu; sed ad hoc plus requir, quu ad sponendu fru c oi pura negatione, c bac impolis spositio claudat in
alia, qua ulterius saddit plures alias; ergo.

Pro, quia admissa spositione fra c carentia illius
ut sit secundum totu extensionem, plura sdictoria admittenda ss, qua
si admittat spositio fra c pura negatione secundum totu suu extens; ergo
quia sdictio negativa est minor extensive sdictione ex fra, et carentia,
coa est plana; nu ea repugnantia est maior, ad quu tollendu plura
impolia ponenda ss, et plures sdictiones admittendae; pro bre
anus, et claritatis gra reduco oia subta incapacia visus ad 4.
lapides, et subta capacia ad totidem boes; nunc. Ad bonu veritatem
n dat visus, requirunt bae sequentes, n dat visus in 1o boe. s. Pro
n dat visus in 2o s. Ioanne. n dat in 3o Paulo, n dat in 4.
Antonio. N dat in 1o lapide., n dat in 2o. 3o et 4o. quia illa 1a
sequentes negat de oibus visus; ergo ut admittat visus sl c illa carentia
secundum totu extensionem, necessariu est, ut admittat visus in octo illos, 4or
boibus, et 4or lapidibus, atque admittendae erunt bae sdictionee in 1o boe
dat visus, et n dat visus. in 2o dat visus, et n dat, et sic de
alijs usque ad octo sdictoria paria, ne dicu duodecim, nu ex eo qd in
subtis incapacis sponat visus c carentia duplicant sdictionis paria, nos
sunctiones capacitatis c incapacitate ad fru, et ita in 1o lapide e.g.
admittendi erunt duo sdictiones binarij. vel dat fra, n dat fra;
dat capacitas ad fru; n dat capacitas ad fra. Ex eo autu qd
admittat so spositio visus c pura negatione secundum totu sua extensionem, so

inferunt ucto paria ɔdictionis in .4. lapidibus, in quibus exhau-
rit extensio pura negationis; ergo ad haec opposita cum carentia ad
mittenda erunt. Duodecim paria; plura ɔdictoria admittenda sunt
vera, ut 1us arg. ɔtendebat.

Et quod ad iungendam formam utcumque cum carentia
sufficeret duplex ɔdictoria vera; ad iungendam autem formam cum pura
negatione semper sunt admittenda .4. id provenit; quia non iungeret formam cum carentia
secundum totam illius extensionem, sed secundum aliquam sui partem; et ideo in superiori respo-
sione addidi extensive denotans totam extensionem, quae attendi debet ad
excessum oppositionis; nam si non consideret secundum totam extensionem, sed secundum aliquam partem
via alia opposita forte incedendum erit.

Sed iam argumenti Durandi inefficaciam monstremus; dis-
tingo ars, ɔdictio est caussa totalis, ut cetera sint opposita, nego ars;
causa partialis, do ars; axioma non adeo generale est, ut plures non
patiatur limitationes; ergo rale m. bo est bo, et tamen rale, (quod est differentia) non
est magis bo; quod si dicas ergo rale sed inadequate bonum esse bonum, ac
proinde non valere argumentum, dicam idem in ɔdictione ut sic rationem plurium oppositionum
partium, quae inadequate tanquam per rationem eorum, per illam ɔstituuntur.
Ad probationem antecedentis dico est unum oppositum non posse excludere aliud, nisi habeat negationem
alterius; ceterum ultra hanc negationem formae. addit pura negatio carentiam capacitatis
ad habendam formam, et unum ɔtrarium positivum repugnantiam, qua debellat alterum.
Ad ɔfirmationem verum ɔcedo ars, et nego cum; ad probationem nego maiorem; oppositio n.
extremorum non attenditur ex eo, quod nequeant simul abesse, sed ex eo quod nequeant
simul esse, ut dicebam in ɔpendio; ideoque oppositio illa erit maior, cuius
extrema difficilius iungi possunt. Ut autem videas non ex eo quod duo ne-
queant simul abesse; adverte hoc non esse aliud, quam quod alterum extremum debeat
necessario ɔvenire subiecto: at hoc nullam arguit oppositionem; ergo neque maiorem oppositionem
ac proinde inefficax est ratio; probo minorem. ex his extremis. intelligi-
bile. actu intellectum, necessario debet unum subiecto cuilibet ɔvenire, quia simul
abesse nequeunt; sed haec extrema non sunt opposita; ergo unum extremum e duobus
necessario debere ɔvenire, et utrumque posse abesse nullam arguit oppositionem si-

v°. dicq in his extremis desiderari opp.ⁿ, qª possit id ovenire, i reunctum colligq; et quod accipienda e' opp.° ex eo qd nequeant id ovenire, n'ex eo, qd n' possint abesse. id.

Videbit fortasse alicui opp.ⁿ otraria esse maiʳ opp.ᵉ odictoria, qª haec claudit in illas; et qª e' otraria opp.° maior odictoria. coq probari potest argt., qª s.ª opp.ⁿ odª inclusq addit opp.° otraria suq peculiarq opp.ⁿ; nec dubiter de anti, qª nisi unq otrariq supponat n' ee aliud, n' poterit illi opponi otrarie, alioqui sibi ipsi repugnaret, quare bene inferimus ex eo qd subiq sit intense calidq, qd n' sit intense frigidq; et qª odictoria opp.° claudit in otraria. Resp. Suar. et Dimb.ᵘˢ hic. 10. de oppositis. q. unica. q. 6. ille dp. 45. met.ᵃ sect.ᵉ 1. n.° 11. fine. otrariq sumptq id e' neg.ᵉ alterius posse dici magis oppq alteri, qua si accipiat sola neg.; id tn' provenire ex eo qd iq sit oparatio n' unius opp.ⁱˢ c' alia, sd duplicis opp.ⁱˢ ex una pᵗᵉ, quq altera ex alia. Aliter otingeret, si c' pscisione loquamur, fiatque oparatio pscise inter virtutq positivq unius c' virtute positiva opposita alterius otrarij, nulla mentione facta opp.ⁱˢ odictoria, qua roe minor opp.° e' otraria, quq odictoria. Aliter ret Ferrara. 4. ogentes. c. 14. ad 1ᵘᵐ. ocedendo, qd otraria opp.° claudat odictoriq, et saddat aliqd; hoc tn', qd saddit n' augere simpliciter opp.ⁿ sd minuere, qª arctando illq ad ~~simplam~~ certq pnq tollit amplq, et illimitatq odᵃ repugnᵃ; haec solutio valde oformis e' superius dictis et S Tho. iq citato, sustinetque a Dimb.ⁱᵒ;

Sect. 5. Multiplex prioritas, posterioritas, et simultas.

Breves sd oes expositores in hac pᵗᵉ, qª et brevis Arist.ˢ, cui et nos breves adiungemus. Antiquus e' quinarius prioritatis numerus, sd antiquior quaternarius. o. opp. Hunc S Damasc. c. 43. sua Dᵃ amplexus e'; illq S Aug.ᵘˢ in 10 categ. c. 19. et fere oes c' Arist.e c. de priori. 1ª ex quinque.

prioritatibus e. prioritas temporis, quae Arist. et Damasc. citati
omnes max. prius, et principalissima, tunc dat. q. unum duratio-
ne prius, et aliquid antecessit, habuit hanc priorit. Clamamus nu Noemi,
tpore aliquod antecessit, habuit hanc priorit. Damasc. illud, qd est prius tpore
et David nu Salomonis, ubi notabis c. Damasc. illud, qd est prius tpore
alis, dici senius, si animatum sit, vetustius autem si inanimum, quod
ut qd promiscue abuti soleat vulgus.

2a est prioritas coae, q. unum infert ex aliquo, id
n est, illud, qd infert, dr prius priorit. coae, et talis prioritas reperit
in roibus superioribus tam transcendentibus, quam genericis, et specificis
ra inferiorum: solet n raro appellari a roribus huiusmi prioritas;
prioritas in subsistendi coa. 3a est prioritas ordinis. qua roe litera
ss priores syllabis, et syllaba priores orationibus, et in orone prius
ordine est pmium narrat. 4a est prioritas dignitatis, et perfect.
do dignitas unius, s. perfo est maior dignit. s. perf. alterius; sic
Pontifex prior est dignitate Episcopis, et Archiepiscopis. Deus prior
est perf. oibus creaturis. Vltima est prioritas nae, seu ordinis
caussalitatis, do q. s. unum est ca alterius, ca dr prior effu, priorit. nae.
Iuniores tn, quibus favet Arist. dividunt priorit. nae, in priorit.
a quo, et in quo in priorit. a quo vocant mutuam dependentiam cae
ab effu, et huius ab illa. in diverso gne cae; priorit. nae, in quo ap-
pellant dependentiam n reciprocam, id qua effus dependet a ca, cano
in nullo gne dependet vicissim ab effe; talis prioritas in quo dat
in Deo nu creaturarum, q. creaturae dependent a Deo tamquam a
1a ca. Deus vo n dependet a creaturis, solet et hac prioritas no-
minari prioritas independentia, q. illud, qd prius na est, est inde-
pendens ab illo, nu cuius est prius; Adverte tn ad hanc priorit.
n requiri caussalit. rigorosam, ut alibi monstrabo, ubi late exami-
nandum erit an admittenda sit prioritas a quo, et mutua caussalitatis.

His quinque prioritatibus possit Aristoteles totidem posteriores assignare, quia in idem' constituit, ponebimus nos. posterioritas temporis, quando unum temporis duratione aliud subsequitur; sic meus Pater Ignatius posterior est tempore Ignatio Episcopo, et insigni Martyre, quia duratione temporis Episcopum subsecutus est Jesuitarum Patriarcha. 2a posterioritas causae, quando unum aliud infert, sed non infertur, sic homo posterior est animali, quia homo animal infert, sed non infertur ab animali. 3a posterioritas ordinis, quando ordine unum subsequitur aliud, sic syllaba est ordine posterior litteris, et oratio ordine posterior est syllaba. 4a posterioritas dignitatis et perfectionis, quando unum est alio imperfectius, et dignitate inferius. 5a posterioritas naturae, seu dependentia quando unum est effectus alterius, et aliquo modo tanquam a causa dependet, et non vicissim.

Prioritatibus, aut posterioritatibus pariandae sunt simultates; sunt enim quinque simultas temporis, quando duo ita sunt, ut neutrum alterum antecesserit temporis duratione; ita homo, et potentia intellectiva, et volitiva sunt tempore simul; habentque simultatem realem, ut sol, et lux. 2a simultas causae, [illegible] dat causam mutuam dat. 3a simultas ordinis, quando ex duobus neutrum ordine antecedit alterum; + quod dat causam mutuam, ut inter Patrem et Filium ut tales. 4a simultas dignitatis, et perfectionis, quando duo, vel plura sunt aequalis dignitatis, aequalisque perfectionis, sic duo boves sunt simul perfectione aequales, quia in ambobus est aequalis essentiae perfectio, et duo Cardinales sunt dignitate, quia dignitas in utroque aequalis. 5. simultas naturae, quando e duobus neutrum ab alio dependet tanquam a causa, quia cum independentia ab aliquo tanquam a causa, sit naturae prioritas, si independentia tanquam a causa fuerit mutua, erit naturae simultas; nisi forte velis; quod mutua aliqualis caussalitas, et dependentia mutua in aliquali genere causae, sit simultas, de quo in Philosophia dicemus, nam haec non tam descisive quam narrative dicta sunt, donec ex professo tractemus de hac materia.

Q. XXVIII.

De iis, quæ spectant ad 1.am et 2.am intus operationem.

Sect. 1. De apprehensione simplici, et eius obiecto.

Aggredimur igitur duos Aristotelis libros de interpretatione, in quibus agendum erit de iudicio, et propositione mentali, veritate, et falsitate, prius tamen aliquid de apprehensione dicemus, et illius obiecto, ut a facilioribus suavis, et facilis sit ad difficiliora via, et accessus; nec in generali de rebus mentalibus, atque multiplici eorum specie sermo instituendus est, dixi in compendio, quæ sufficiant recolite.

Nomen apprehensionis extendi potest et ad iudicium, quin ad discursum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] actus intellectus vocatur apprehensio; [illegible] addito simplex [illegible] limitatur ad [illegible] [illegible] operationem, de qua in generali tractamus, et sic definitur: Apprehensio est actus intellectus obiectum repræsentans absque affirmatione, et negatione, seu operatio [illegible] in [illegible] conveniunt, quod actus intellectus sint, differunt tamen ab apprehensione iudicium, et discursus, quia apprehensio, neque affirmat, neque negat aliquid de obiecto, sed [illegible] intuitive contemplatur, ad eum, quo actu [illegible] obiecta simpliciter speculatur; at iudicium, et discursus [illegible] utcumque negant, vel affirmant, aut negant aliquid de obiecto, quapropter iudicium semper est propositio mentalis, apprehensio simplex numquam [illegible]

C.º hoc bene stat, qd in appreh.ne possit reperiri ro perfecta [et imperfecta a fortiori] ro e. q.a dat hippet ex sum[illegible], ad ro[illegible] oronis perfecta e' requ. affratio, aut negatio, id qd generet perfect sensu, nec suspensus maneat audientis animus, hoc autem fieri posse absq affrat.e et neg.e ibi probavi, et ostat in hac rone. Deus omne in mente ret alia sit absq affrat.ne et neg.e idem eode mo ex [illegible] repsans; q.a e' appreh.o, qquidem n' pote ee iudicium, nisi affret, aut negat.

Inferere hinc in appreh.ne ro des.a, et divisionis q.a e ad neutrum requirat affratio, aut negatio n' e' cur n' repugnans apprehensioni, et quidem hac vox al rale signu e' repsentationis mentalis silimae; q.a e vox sit des.a et absq affrat.e, habit idem [illegible] mentalis, cuius vox al rale signu e', erit q.a appreh.o, idem probari pote de divis.e in hac, Hominis alia pars, alia rale, cui ret mentalis alia divisio absq affrat.e et neg.e

Inquiri posset a n'nemine an appreh.o repsare posset extrema c. unione, nam qd reliqua entia simplicia, l. absq unione ee possint obta apprehensionis nemo ambiget, ro dubitandi e', q.a vr inferri, qd iudicet unum uniri c alio ex eo qd cognoscat extrema, et unionem inter illa, qd n. e' mentaliter affrare unionem inter illa, nisi repsare, qd extrema uniant, repugnat autem appreh.i ro iudicij; q.a et repugnat qd cognoscat unionem inter extrema, ss qui levissimo huic succumbant pulvisculo.

Opponitur mihi placet, et multis aliis, e quorum n' e' P.r Hurt.o disp.a 7. de alia [illegible] Prosperi qoid afferens una l. altera roe, q.a saepe dubitamus, an extrema sint unita, an tm [illegible]; q.a apprehendimus unionem inter extrema, et vos inquirimus, qq determur ad affrandum unionem, l. negandum; quomo. n.

possemus dubitare, an extrema sint unita, si unio nō apprehendat inter extrema. ? hoc autē fieri per appreh. constat ex eo, qd videlicet data ꝯ sent. in aliqua ꝑte, neqꝫ affirmat, aut negat, quandiu dubij haeremus, et rōes investigamus ad penetrandū, qd tanquā vrū affirmandū, aut negandū sit. Deinde, qa nō sufficit unionē apprehendere inter extrema, aut ident., ut dicat affirmari unione inter illa, aut ident., secus nō dubitaremus, an extrema unirent, l. identificarent, qdo apprehenderint, sed deberet id iudicatū eē statim, atqꝫ apprehenderint unita, l. identificata; requirit qd ad iudiciū debitus assensus, et peculiaris tendentia, qua caret appreh., ex quo fit ad argtū, seu rōē dubitandi oppositū; aliud e apprehendere unita, aliud affirmare, qd sint unita.

Appreh. simplex put opponit compositioni iudicij dividi solet in compositā, et simplicē, alia simplicit. diversa; sed qa de explicat. simplici, et compositae apprehensionis memini me dixisse q. 4. sect. tertia, qdo eā diff. discutiebā, an simplex appreh. efficere possit ens rōis. nihil transcribendū, scripta semel ss, nō semel videant.

Sect. 2.

Iudicij, sive ppōis mentalis def. praemissa, sitne simplex qualitas expenditur.

Iudiciū mentale ideo tale dicit qa mentaliter fert sent. in altera ꝑte nunc affirmando, nunc removendo, sive negando praedicatū de subto, quare recte definias, ꝯ actus intus aliqd de alio enuncians, sive affirmans, sive negans,

appratio: hoc n. het, testis n. est alia propositio, n. iudex de illis sententiam ferens solet iudicium aliud dico mentale indicens quod diversitate sententiarum nam quod unum de alio negat, appellat divisio, eo quod negando unum ex alio, hoc tollit ab illo, et quasi amovet; quando de subiecto affirmat praedicatum, appellari solet compositio, quia coniungit, et quasi componit praedicatum cum subiecto, et quia affirmando praedicatum de subiecto assentit, dici consuevit assensus, sive dissensus quando unum de alio negat, et quidem non incongrue, quoniam rem negare illi dissentiri est, denique dici solet iudicium affirmatio, et negatio quia et affirmat, et negat; quo sensu dixit Philosophus, sit hoc contradictio, affirmatio, et negatio eiusdem de eodem, haec omnia, et recepta.

Controversum est, an huiusmodi iudicium, seu propositio mentalis sit una simplex qualitas, an composita ex pluribus partibus realiter distinctis (nam ex conceptibus ratione distinctis iudicium mentale componi nemo convertit, nec a me negabitur). Pater Valentia 1a parte disputatione 223 c. 3. Pater Rubius hic q. 3. num. 61. Pater Molina 1a parte q. 1. a. 3. disp. 3., et ex modernis aliqui in ea sunt opinione, ut existiment iudicium, seu mentalem propositionem, non esse unam qualitatem simplicem, sed compositam ex pluribus conceptibus mentalibus realiter distinctis, quemadmodum enim propositio vocalis non est una vox, sed ex pluribus realis identitatis vinculo carentibus coalescit; quarum una est subiectum, altera praedicatum, et tertia, quae intercipit, copula, ita in iudicio mentali aliqui (nam Pater Valentia aliter probat) adstruunt triplicem conceptum realiter distinctum, alterum, qui sit subiecti repraesentatio, alterum qui praedicati et tertium, qui repraesentet copulam, et sic uniat partes, seu extrema propositionis mentalis ad modum, quo utitur in propositione vocali

His opponuntur Cardinalis Toletus Lib. 3 de anima q. 19. Zimbertus in c. 4. de ratione q. 4. a. 3. apud quos a. 2. opinione 3. Viguer, Gervasius, Boetius, Durandus. Pater Hurtado disp. 7. de anima s. 2. Sotus. Lib. 2.

Summ. c. 9. Ferrara 3. gentes. c. 55. et ex iuniorib9 multi, quibus lo- ... inter assentior, q. meliori nitunt fundo, quos opposita sent. improbabiliter ... negaß vel contemnendas ducat, mihi postea obijciaz, et dissolvaz.

Pr. 1. mea sic in ppe mentali affirmativa v. g. homo est animal: in qua tria reperiunt, scilicet hoc, aut cognitio ad hoc trata, cognitio trata ad al, et denique cognitio trata ad ident. inter utrumque: loquor de hac 3a cogn., et arguor sic: in hac salvat tota ro iudicij, et ppo mentalis, ergo frustra alia requirunt, quibus realr iudiciu componat: ostendo ans; illa cognitio repntat extrema, q ss subz, et pratz, et affirmat illoru ident.; ergo est iudiciu, seu ppo mentalis; cons. pbo, qa iudiciu, seu ppo mentalis nihil aliud est, quaz repsentatio extremoru cu affirmat. ident. inter illa: Pr ans nunc. illa cognitio est repsentatio identitatis inter al, et rale, sed ident. inter al, et rale est realr ipsu al, et rale, extrema, q ss subz, et pratz ergo cognitio identitatis repnat extrema scilicet al, et rale, q ss subz, et pratz; atqui ab adversarijs admittit, qd affirmet ident.; ergo:

Affirat. Pr. Thirt.; affirmare nihil aliud est, quaz cognoscere subz, et pratz ee ide, sed cognoscere ee ide subz, et pratz n pote ee formaliter sine cogn. subti, et prati; ergo cognitio unionis (seu, qd ide in pnti est ident.) formaliter est cognitio subti, et prati; ergo tertia illa cognitio est iudiciu, n tres actus realiter distincti.

Vrget interrogando ad qd tret actus ille uniens subz cu prato; na si trat ad subz, et pratz, het intentz: si vo ad sola unionez; iteru rogat, qd obz reat illi actui unienti, an aliqd distinctz a subto, et prato; L. n.? si 2z; iteru het, qd ostendit; si 1z; ergo unio, (.i. identz) hois, et aialis, (ut in nra ppe argtz pcedat) ne idez cu ipsis.

Pr. 2o. in ppe negativa, repntatio negationis ident. inter Petru, et Paulu in hac prat. Petrus non est Paulus sl attingit Petru, et Paulu; ergo simplex una qualitas negativa identitatis inter illa extrema

ē iudiciū negativū, neqꝫ alia uāg realiter distincta cognᵗⁱᵒ naria ss;
pbō antˢ; qᵃ impole ē cognoscere negᵉ identitatis Pri c. Paulo, ut negi i-
dentᵗˢ Pri c. Paulo, is qñ sb per eādē cognᵉ attingant Prū, et Paulū
sᵗ impole ē attingere unionē extremorū, ut unionē; qñ attingant ex-
trema; sd in illa gpᵉ negativa repntatio negationis identᵉ inter Prū,
et Paulū attingit illā ut negᵉ identᵗˢ Pri c. Paulo; ḡ; minꝫ pbō, qᵉ
n attingit ut negᵉ sīn roē coē, sd sīn roē eī dffalē negationis; sd
sīn roē dffalē negᵗˢ ē negatio identitatis Pri c. Paulo; ḡ.

Ab hac regula generali Pʳ Val. excludit, qui n
admittit in iudicio mentali triplicē cognᵉ, sd tm̄ duplicē apprehᵉ, alterā,
qua cognoscimus svenientiā hois c. ali; alterā, qua apprehendimus svenientiā
ali c. hoe; unde in hac sentᵃ nihil aliud iudicare, quā duabus
apprehensionibus mutuā habitudinē inter subiū, et prdiū cognoscere, qñ
admittenda sit 3ᵃ apprehᵒ tanquā naria, q̄ tret ad unionē extremorū
(quo pacto superius aliqui asserebant) huius opinionis meminere
Complᵗᵉˢ citati a. 2. quis nulli determinato authori tribuant, sd rorib ggdā.

Mihi tn̄ n placet, et 1ᵒ impugnat, n sufficit
repntatio apprehensiva prdiū c. svenientiā ad subiū ex pᵗᵉ obi; sd pprea
reqr ex pᵗᵉ actus asseveratio, et affratᵒ qd ita se habent extrema sᵗ
obijciunt, sd cognᵒ apprehensiva prdi. c. habitudine ad subiū n importat
asseveratᵉ nuper dictā; ḡ iudiciū ea n potest. maiꝫ pbavi 1ᵃ pcedenti
c. per apprehᵉ dixi posse cognosci ex pᵗᵉ obi unionē, aut identᵉ, absqꝫ eo,
qd ex pᵗᵉ actus daret assertio, et affratio illius unionis, aut identitatis.
restat pbemus minꝫ; Saepe nobis obijciunt extrema ut unita, l. iden-
tificata, nec tn̄ audemus asserere, qd unita sint, aut identificata, donec
facto examine de veritᵉ, reddimur certi; ḡ cognitio apprehensiva prdi
c. habitudine ad subiū n importat asseveratᵉ.

Impugnat 2ᵒ. argto Pʳ Hurtᵒ, si affirmare ē cognoscere

ovenientiam eorum extremorum, uno actu cognoscit; ergo affirmatio, seu iudicium unus actus et simplex qualitas, non duplex, et compositus; confirmatur; quia video album convenire homini, eodem actu video convenientiam utriusque, video enim album, et hominem, et convenientiam albi cum homine, quia vicissim et convenientia huius cum albo; quia quidem nec convenientia hic intelligitur identitas, et haec sit eadem albi ad hominem, quae huius ad album.

Sect. 3.

Obiectionibus in oppositum satisfit.

1° obiici potest: iudicium vocale est compositum tribus terminis subiecto, praedicato, et copula, ut patet; ergo et iudicium mentale. Probatur consequentia, quia eadem differentia in utroque est, et ostendo: ideo iudicium mentale asseritur simplex qualitas, quia cognitio, seu repraesentatio copulae respiciat sibi extrema, et affirmat copulam; idem prorsus contingit in iudicio vocali; quia particula est in oratione vocali identitatem affirmat, et extrema significata respiciat; ergo sicut hoc non obstante admittitur iudicium vocale esse compositum, ita et admittendum est iudicium mentale esse compositum ob paritatem rationis. Quod si dicas vocem est non significare extrema, sed identitatem, contra, quia identitas subiecti et praedicati est idem realiter cum extremis, ut nos arguebamus; ergo impossibile aliquid repraesentet identitatem, et non extrema. Idem novum argumentum instaurari potest in propositione negativa; quia impossibile est, quod repraesentet aliqua vox negationem, ut negationem identitatis Petri cum Paulo, quin attingat Petrum, et Paulum; ergo una vox simplex, quae repraesentat copulam, sufficit ad iudicium vocale, nec requirunt aliae voces, quae componant iudicium vocale.

Respondeo negando consequentiam: ad probationem, distinguo maiorem; quia repraesentatio copulae repraesentat extrema independenter ab aliis cognitionibus realiter distinctis, concedo maiorem; dependenter nego maiorem; nego minorem, quia vox est est terminus syncategorematicus nihil se solo significans, et dependens a categorematico.

indivisa significatione; atque adeo requirunt voces, realiter distinctas, dependenter a quibus negesset extrema significari, quod hoc non stringit in actibus intuitivis, qui respiciunt identice independenter ab aliis actibus realiter distinctis, siquidem repraesentatio in actibus intuitivis est naturalis, et sic ex se habent significare, quod semel signant independenter ab aliis; at significatio vocum oritur ex placito hominum, qui potuerunt pro libito imponere voces ad significandum cum dependentia, vel independentia ab aliis. Eodem modo respondendum est ad illud, quod adducitur de propositione negativa, retenta disparitate vocum, et actus mentalis.

Obicies 2º. eo ordine formant conceptus mentales de obiecto, quo audiunt voces, sed successive audiunt voces, prius subiectum, deinde copula, et 3. praedicatum; ergo eodem ordine prius format in propositione mentali subiectum, deinde copula; et ultimo loco praedicatum; ergo cum haec successio sit in tempore cognitiones illae mentales distinguunt realiter. Confirmatur quia voces sunt signa conceptuum mentalium; sed voces, quae sunt subiectum, et praedicatum in propositione vocali distinguuntur realiter, ergo et conceptus mentales, quorum voces signa sunt, distinguuntur realiter.

Respondetur distinguendo maiorem si de ordine cum distinctione reali conceptuum sermo sit, ut indicat argumentum: eo ordine formant conceptus formales existentes propositionem mentalem, nego maiorem; praecedentes propositionem mentalem, concedo maiorem. Duo sunt mentalium conceptuum genera, alterum eorum, qui antecedunt iudicium, et hi sunt apprehensivi, producuntque non semel successive ratione producti successiva vocum obiecta proponentium; at cum per apprehensiones praepositum est obiectum propositionis vocalis, elicit actus indivisibilis iudicativus, qui quasi fert sententiam ratione allegata, et probata. Confirmatio debilis est. bene potest aliquod compositum esse signum rei simplicis. statua .n. aerea, vel lignea Michaëlis Archangeli composita est ex partibus realiter distinctis, et tamen est signum rei simplicis, et indivisibilis.

Obic. 3. propositio mentalis debet inadaequate constare terminis, sed hi divisive accepti non possunt significari cum tota propositione mentali; ergo propositio mentalis

cstat partibus realiter distinctis, quae sunt termini, in quos resolvitur, tanquam in subiectum, et praedicatum: minorem probo, quia si termini divisive accepti significarent, et tota propositio quilibet terminus esset propositio, et a fortiori oratio perfecta, cuius oppositum docui in summulis definiens terminum. Est signum, quod non in se oratio perfecta non sit, etc. Respondeo negando minorem: ad probationem distinguo antecedens; quilibet terminus esset propositio, et oratio perfecta identice, et formaliter, concedo antecedens; formaliter nego antecedens: propositio mentalis non constat terminis realiter distinctis, sed formaliter distinctis, ac proinde non oportet, ut termini mentales non sint realiter propositio, sed sufficit, si non sint formaliter, quoniam ea ratione solo carere dicuntur propositionis conceptu, qui sunt termini.

Obiic. 4. Plures sunt propositiones mentales copulativae, disiunctivae, et conditionales, sed hae non possunt esse simplex qualitas; ergo non omnes propositiones mentales sunt simplex qualitas; minorem ostendo generaliter in omnibus, quia qualibet propositio composita constat duplici iudicio; in speciali autem in conditionalibus, quae illativae sunt, in quibus datur antecedens, et consequens; inter antecedens autem, et consequens illatio necessaria est realis distinctio. Respondeo negando minorem. ad generalem probationem respondeo non dari in propositionibus compositis duplex iudicium realiter distinctum sed solo distinctum formaliter, qua ratione dixi de terminis. Ad probationem specialem conditionalium dico ibi non dari physicam illationem in propositione illativa, sed per simplicem propositionem enunciare illationem ex parte obiecti; quemadmodum una simplex propositio mentalis repraesentat, et enunciat compositionem ex parte obiecti; si vero contendas esse illationem per nomen [illegible] concipiendi est sumptio in ore, concedam ibi illationem consequentis ex antecedenti in propositione conditionali mentali; sed hoc nihil faciet tuo instituto, aut mihi nocet compositionem physicam propositionis mentali neganti.

Sect. 4.

Qd sit veritas, et falsitas enunciat

Metaphysicis relinquimus veritatem simplicem, ut quidam vocant, seu transcendentalem

[illegible] vocamus, q̃ oia transcendit, n̄ minus, quã ipsa ens; 2ᵒ iron[?] dicunt vocamus verit. enunciat., seu [illegible], qua aliqui appellant [illegible] c. S. Thomas. Alij [illegible] [illegible] [illegible] qui illa [illegible] dixisse censet. Itane [illegible] verit. Herbeus [illegible] 1. q. 1. a. 2. et 3. Iauduu. 6. met. q. 2. Durand. in 1. dist. 16. q. 5. P. Vaz. 1. p. [illegible] 76. c. 4. existimauerunt consistere in [illegible] ut e cognit. seu ipso, ut e in [illegible] quorum sent. indicat [illegible] Sonz. 6. met. q. 16. et forte voce n̄ differt ab opin. subiicienda.

Aug. v. lib. unico de v. relig. c. 36. verit. adstruit in eo q. ostendit, id, q. e; falsit. v. in eo q. [illegible], seu indicat ee, q. n̄ e; q. idem e, ac si diceret: verit. ee conformit. enunciat. c. re e-nunciata, et falsit. difformit. ibidem. manifestum e falsit. ee, qua id putat ee, q. n̄ e: eam ee verit., qua ostendit id, q. e; et paulo inferius ipsa (veritas) e, qua illud ostendit, ut e. et lib. 2. soliloq. c. 6. Miror, inquit, si quicquam aliud erit (falsum) quam q. n̄ ita e ut vr. et lib. 7. conf. c. 15. oia, ait, v. ss in [illegible] ss, nequicquam e falsitas, nisi c. putat ee, q. n̄ e. Lege c. 4. et 5. solilog. lib. 2.

Idem docet S. Anselmus dialog. de verit. c. 2. Q. [illegible] tibi vr veritas? nihil aliud scio, nisi c signat ee, q. e. et infra verit. vocat rectitudinem. [illegible] n̄ e illi aliud veritas, quam rectitudo! quam rectitudinem paulo antea exposuerat his verbis C. [illegible] signat ee q. e, recta e significatio. Accedit S. Thomas 1. p. q. 16. a. 2. corpore et a. 8. corpore: priori loco sic ait. Et [illegible] hoc per conformit. intus, et rei veritas definit. unde confor-mit. ista cognoscere, e cognoscere verit.] ex quibus verbis aperte colligi veritatis def. e conformitas actus c. obto, ; et contrario falsitatem e diffor-mitas actus c. obto. posteriori v. loco, inquit, cuius (intus) quidem veritas in hoc consistit, q. habet conformit. ad res intellectas. N̄ aliud sensit Arist.

4. met^a. c. 7. etsi obscuriori stylo. clarior v^o in primus. c. de substia ppe finē.
in eo qd res e, aut n e, in eo etiā oro v^a l. f^a e. clarius oro ex eo e
v^a, l. f^a, q^a respsat obtū, et e ita, l. n e. ut enunciat. S. Aug. S. Ansel. S. Thom.
et Arist. sequuntur coiter doctores Abulensis. exodi. 3. q. 3. Caiet^s. 1a p. q. 16. a.
2. Dimbl^s. in caput 1^s de signis. q^e 5. Fasolus. 1. p. q. 13. a 12. Hurt^o dsp^e.
11. l^a. s^e. 2. et dsp^e. 9. de aia s^e. 1. Ruvius. lib. 1. post. c. 2^s. n°. 13. Suar.
d. 8 met^a. s^e. 1. et iuniorum turba c pluribus alijs.

Nec roē destituta e veritatis def^o, pserte ex eo, qd intelligat conformitas enunciationis, seu ppis c obto. intelligr veritas in ppe; et ex eo pserte, qd intelligat^r difformitas, intelligit falsitas. Ergo q^a n e aliud veritas in ppe, quam huius conformitas c obto. neqs falsitas, quam deformitas ... nemo, ut credo, negabit eam, qui ans admiserit, illud ostendo: conformitas actus c obto certe nihil aliud e, quam qd ppo aliqd enunciet, et illud ita se beat; et difformitas nihil aliud, quam qd ppo obtū affirat, et illud ita n sit, ut enunciat, sed priori intellecto pserte intelligr veritas in ppe, et posteriori intellecto, intelligr falsitas; Ergo pserte intellecta conformitate ppis c obto. intelligr veritas, et intellecta deformit^e, intelligr falsitas; minor ostendr, q^a audita affirat^e ppis, statim inquirimus, an obtū ita se beat, ut affirat, l. potius aliter, et c invenit obtū ita ee nihil aliud inquirimus, sed illico iudicamus actū ee v^m; si v^o invenit obtū ee aliter, statim e verso dicimus actū ee f^m; Ergo q^a nihil aliud debet intelligi, ut intelligat^r in ppe veritas. Confr. veritas e adaequatio ppis c re enunciata, sed huiusmi adaequatio e conformitas actus c obto. Ergo veritas consistit in conformit^e actus c obto. mai^r, et plures docent, et Aug. indicat. lib. unico de v^a relig^e. c. 34. et S. Thom. expressit. p. 1. q. 16. a. 1. corpore fine.] min. roe pr. adaequatio repsentationis, seu enunciationis c re enunciata nihil aliud e quam qd totū illud sit in obto. qd, et quo roē affirat^r, ee in obto, sd hoc e

ssi.a veritas; ergo veritas ssis est adaequatio etc. nunc minor est sylli probanda. Conformari actum cum obiecto est quod ssis obiectum enunciet, sicut est in se, sed hoc est adaequatio; ergo adaequatio est conformis; minor probatur, quia hoc est totum illud esse in obiecto, quod et qua vere se enunciatur per actum. num est aliud adaequari rei enunciatae enunciat? certe nihil aliud est imaginem esse v., qua adaequare rem repraesentatam nec aliud est imaginem rem repraesentatam adaequare, quam illam repraesentare ut est in se, illique per hoc assimilari; ergo cum ssio sit quaedam imago vera rei enunciatae, idem illi scedendum est.

Confr. 2. ex Div. Aug. Lib. unico de vera religione c. 37. veritas imago est, quia sine ulla dissimilitudine est: arguitur sic. veritas ideo in actu est quia actus sine ulla dissimilitudine est cum obiecto; ergo quia cum similitudine est; similitudo autem conformitas similis est; ergo ideo in actu veritas est, quia in illo est conformitas, quae veritas est. Ex hac conformitate reiicies adductos citatos initio sectionis, qui pie interpretaberis. Similitudo est conformitas non est ad se, sed ad aliud realiter distinctum; ergo veritas non est conformitas obiecti ut cogniti secum ut est in se; contra probo; quia idem est obiectum in se et cognitum ut in se; exponens hos auctores, et non probatur eorum mentem, si dicas obiectum cognitum accipi formaliter, ita ut veritatem dixerint esse conformitatem obiecti, ut est cognitum, i. semel cognitionem, qua cognitum est, cum ipso obiecto, ut est in se, quod verissimum est, et a nostra, et eorum sententia minime alienum.

Obic. Aliquando datur falsitas in ssione quae conformat cum suo obiecto; ergo conformitas ssionis cum obiecto non est veritas, consequentia tenet, alioquin simul haberet veritatem, et falsitatem vera eiusdem obiecti; ostenditur antecedens. aliquando ssio est mendacium, quando rem enunciet, ut est in se, illique conformetur. ut constat quia quis aliud ssione vocali profert, quam sentit in mente, quod non aliud, quam est in re; tunc ssio vocalis est mendacium, et tamen conformat cum obiecto; ergo cum ssio, quae est mendacium sit falsa, aliquando datur falsitas in ssione, quae conformatur cum suo obiecto.

Resp. dist. aliquando antecedens. datur falsitas veracitati opposita, concedo, antecedens, veritati ssionis opposita, nego antecedens. Veritas in rigore non est opposita.

mendacio, qd cōsistit in eo, qd n̄ cōformet locut. externa c. iudicio interno, sed opponitur falsitati, quæ cōsistit in difformitate enunciationis c. obiecto, quare bene poterit quis edere aliquā ppōnem verā, et sed mentiri, quia aliud interius iudicat esse, quare ipsa est, et per enunciationem externam repræsentat. Distat ergo hic, ad ppōnem, mendacium, quia tale n̄ est ppō falsa falsitate opposita veritati, sed veracitati, de qua n̄ agimus hic.

Obijc. 2. ppō potest esse in rigore vera ablata oi cōformitate ppōnis c. obiecto; ergo veritas n̄ est ppōnis c. obiecto cōformitas. ans ostenditur: nam cum perspicuum est ablata oi cōformitate ppōnis c. obiecto, verum esset, qd nulla daretur cōformitas. ergo hæc ppō esset vera: nulla datur cōformitas; ergo absque cōformitate potest esse ppō vera: distinguo ans. ppō potest esse in rigore vera ablata oi cōformitate distincta cōformitati ppōnis affirmantis, qd nulla sit cōformitas, cōcedo ans, oi cōformitate ablata, nulla excepta, nego ans: si enim cōformitas ppōnis c. obiecto auferretur, n̄ daretur ulla ppō, quæ hoc enunciaret, secus n̄ ablata esset ois cōformitas, eo ipso, qd n̄ deletur cōformitas, qd pugnat c. supposito, si autem n̄ auferatur ois cōformitas, sed ois distincta a cōformitate ppōnis quæ assereret nullam esse cōformitatem, vera posset esse eiusmodi ppō, cæterum n̄ absque cōformitate.

Sect. §. V. apprehensioni simplici cōcedenda sit veritas, l. falsitas

Iam titulus exprimit solam 1am intell. operationem, quia de hac tm dubia res est, circa hanc solum movent lites, et excitant odia; De iudicio 2a operat. quis unquam, l. somnians ausus est negare verit. et fals., cum sit sola ipsius radix in iudicio verit. reperiri, l. reperiri fals., nec minus clarum est in 3a operat. intell. nempe discursu, et reperiri falsit. n̄ semel, et sæpe verit.

Hoc te experien docebit, idcirco so' in diversis vocamus so' apprehd', sitne illi scedenda falsitas, aut veritas.

Sive affres sive neges, n' tibi licebunt ld', quorum auctoritas neq minores sunt, quorum clypeus circumtecq, ab inimico iaculo immunem reddas. Lege Dionys. q. 3. in cap. 1. de seq. a. 3. et 4; dum ego duplicem distingo verit', strictam s. et latam, duplicem et falsit', priam, et impriam; strictam verit', et priam fals' eas voco, quae absolute, atque simpliciter dnitales, et complexaque ab alijs nuncupant: latam veritatem, et impriam falsit' appello illas, quae sm q' tm, et n' simpliciter veritas, et falsitas appellant, ab alijs incomplexa. Prode n' parum huiusmi veritatis, et falsit' dist' ad varias authorum sent' componendas aliquoquin dissitas, variasque Phi, et S Tho pronunciationes, 1 aspectu contrarias interpretandas, docebit hoc sect' aggressus.

Dico 1. in iudicio, (aut discursu) et n' in apprehe reperiri absolute, et simpliciter veritas, aut falsitas. Est expressa Arist. 1. perih. c. 1. [Est autem quaedmodum in anima aliquando quidem intus sine v°, et f°, aliquando autem, cui iam necesse est horum alterum inesse; circa composit. n. et divis' est v', et f'.] quasi diceret veritas, et falsitas a divis' et composit' ss, n' in apprehe, in qua n' dat compositio affirmationis, aut divisio neg., tm cuius rei affrat' adducit exem. [Hircocervus n. aliquid signat, sed ndum verum aliquid, si f' n' esse, s. n' esse addat.] Ecce quomodo excludit fals', et verit' a voce, sive conceptu hircocervi significante, eo quod n' dat affrat', s. neg, quae so' reperit' in iudicio, ergo in hoc so' ex sent' Aris absolute, et simpliciter reperit' veritas, et falsitas, n' in apprehe.

Sed audiamus S. Boëtium in hunc Arist. locum edit. 2. nam sicuti hoc so' dicit. ho, s. album, s. etiam hircocervus, quamquam etiam quiddam significent, quoniam tn' signant simplex intus manifestum est o'ro veritatis,

i. falsitati carere]. et paulo antea dixerat. nã quae voces denunciant simplices intus, ipsa quoqꝫ a verit.e et falsit.e seiunctae sūt;] ne tn̄ ḋcat vide quis interpretet de sola appreh.e n̄ iudicativa. vo simplici, audiat sequentia. Quamquã in eodẽ (exō) illud quoqꝫ efficit (Arist.) ut n̄ so ostenderet simplex nomen verit.e, et falsit.e esse alienũ; sed etiã opposita quoqꝫ noa; si n̄ ḋeant aliquã sīm ee, l. n̄ ee oppositꝫ, vl. di f.s significare n̄ posse. Consonant, quae docent. c. de orone ḋic verbis. enunciativa v. oīs. sed in qua v.s, l. f.s ė, n̄ autẽ in oībus inest, ut deprecatio, oro quidẽ ė, sed neqꝫ v.a, neqꝫ f.a] enunciat.e colligit ex verit.e, et f.e orōnis, et illã so.e vocat enunciat.e, in qua ė v.s, l. f.s; i/q. q.a veritas, aut fals.s n̄ ė n̄ĩ in enunciat.e et iudicio simplit.r, et absolute. Eadẽ videbis. 9. met.te c. 12. textu. 21. et. 22.

n. 2. In eadẽ verit.e ė S. Thos. 1. p.te q. 16. a. 2. corpore, et ideo, inqꝫ in fine corporis. pr̄e loquendo veritas ė in intu compo-nente, et dividente, n̄ autẽ in sensu, neqꝫ in intu cognoscente, qd qd ė: et. 1. perih. in commento. Lect.e 3.a duplex, inqt, ė operō intus, ut tradit in tertio de anima, in quarũ una (i. appreh.e) n̄ invenit v.s, et. f.s in altera autẽ (i. iudicio vl.) invenit.r. Doct.e S. sequunt coiter dd.s, Caietan. et Ferrar. ex. 1. primitatis, et alij videndi apud Primō ꝫ in caput de signis. q. 2. Rr. Val. 1. p.te tomo 2. di.e 79. c. 2. Rr. Thirt. dsp.e 9. de aia. s.e 2. in nova edit.e §. 10. Rr. Vallius. lib. 1. perih. q.e 3. c. 4. et dd.s Lovanienses. lib. 1. perih. c.a enunciationis de f.s: Doctor Toletus hic q. 1. c. 4. de orone. n.o 2. et q.e 1. §. Sed dices. Henric. qdlibet. 3. q.e 1. a. 2. et 3. Dur. in 1.o dist.e 19. q. 5. n.o 14. alijqꝫ quã plures.

Dō huius doct.ae ė, q.a ibi dat absolute, et simpliter fal-sitas, ubi dat error; et v.a deceptio n. sed in iudicio, et n̄ in appreh.e dat error absolute; et v.a deceptio ꝫ in iudicio, et n̄ in appreh.e dat absolute,

et simpliciter falsitas; maior ostendr, qa falsitas est error qui, dum aliud representat, quam res est, seu est in se, minor pr, qa nequeunt si dari circa idem obiectum error, et actus absolute verus, sed possit dari si apprehensio rei aliter ac est, et actus enuncians eandem rem, ut est; ergo quia in apprehensione aliter ac est, non datur absolute error, et vera deceptio, secus admitteremus in eodem intellectu circa eiusdem obiecti in eodem tempore verum errorem, verumque deceptionem cum iudicio vero; ostendo maior casu, quo quis apprehenderet hominem ut equum, et si iudicet hominem non ita se habere, sicut representat, semel autem stante, quod apprehensio non sit capax absolute falsitatis, vir tamen dicendum, quod non sit capax veritatis a contrario sensu; nequit enim dari actus si absolute cum actu simpliciter falso, et erroneo; sed si in apprehensione esset absoluta, et simpliciter veritas, darentur si actus verus, et erroneus etc. ergo minor fulcit. nam casu, quo quis apprehendat hominem ut album, et per iudicium iudicet non esse album, daretur si actus prior apprehensionis in tua sententia absolute verus cum actu iudicij simpliciter falso, et erroneo.

Inferes quia voces, quae nihil enunciant affirmando aut negando, carent veritate, et falsitate, quae tales simpliciter nominentur; ergo neque conceptus mentales, qui enunciatiui non sunt, habebunt absolute veritatem aut falsitatem; cons. tenet aparitate, idem enim signat vox incomplexa, et conceptus simplex non indicativus; ergo si vox veritate, et falsitate caret, carebit etiam mentalis conceptus simplex voci eiusmodi respondens; eadem est utriusque ratio, et admittit paritas a Philosopho 1. de interpretatione c. 1. redeamus ad ans. 1.um si quis bene proferret vocem homo albus non possemus affirmare, quod vere dixerit absolute, sed maneremus suspensi, quin audeamus ferre iudicium, donec addat est, aut non; pari ratione, si proferat vox hac hircocervus, non possumus absolute dicere, quod sit falsa, aut vera, ut bene Arist. supra citatus qui absolute negat illi veritatem, aut falsitatem, donec addat est, vel non est.

Dico 2.do in apprehensione reperiri aliquales veritas ali-

qualis falsitas. Respondeo negantem me iudice. hinc sed mediis 1a citati, qui solum ab apprehensione arcebant strictam veritatem, et falsitatem, qua tales absolute nuncupari merentur; quare componendi sunt cum doctoribus postremo citandis, qui non attribuunt praefatam veritatem, aut falsitatem apprehensioni, sed degenerem, et minus rigorosam a nobis indicatam parte illa aliqualis. Adducunt quod hac ratione Pater Molina 1. p. q. 16. dp. 1. a § dubium est, quis hoc discrimen inveniat inter falsitatem, et veritatem, quod frequentius veritas, quam falsitas in apprehensione reperiatur. Suar. dp. 8. metaph. s. 3. n. 18. Fons. 4. metaph. c. 2. q. 6. s. 4. Hurtado dp. 9. de aia. sect. 2. Zumel 1. p. dp. 16. a. 2. ratione 1. Valentia 1. p. dp. 1 q. 16. puncto. 2. Et quidem hanc aliqualem esse impropriam veritatem Aristoteles, et S. Thomas apprehensioni concedunt. prior. 3. de aia. c. 6. textu. 26. posterior. 1. p. q. 17. in fine a. 3. Est autem dictio. verba sunt Aristotelis. quidem quippiam de quopiam; quemadmodum affirmatio, atque omnis est vera, vel falsa at intellectus non omnis, sed qui est ipsius quod est ad formam accommodati est verus, et non quippiam de quopiam dicit.]

Ratio generalis est quod falsitas, et veritas: veritas est actus conformitas cum obiecto; falsitas difformitas, sed in apprehensione datur aliqualis difformitas, aliqualisque conformitas; ergo in apprehensione reperitur aliqualis falsitas, aliqualis veritas; minor probatur. quia apprehensio, quae hoc concipit ut animal rationale cum obiecto conformatur, ita enim obiectum se habet, sicut apprehensio repraesentat; et apprehensio, quae hoc ingerat ut brutum obiecto difformatur, non enim ita se habet obiectum, sicut repraesentat; ergo in apprehensione datur aliqualis difformitas, aliqualis conformitas. Confirmari potest ex iis, quae diximus quod entis rationis effectione; admisimus enim apprehensionem esse entis rationis effectricem, quod nequit contingere absque aliquali (saltem) falsitate; ratio, ut tibi notavit, non requiratur rigorosa falsitas, atque simpliciter talem mereatur nominationem.

Rogat aliquis an hac impropria veritas, et impropria falsitas, cedant etiam apprehensioni simplici, ut condistinguitur contra compositam non solum iudicativa,

, quae est iudicium, sed etiam a propositione non iudicativa; (quae dici solet simplex simpliciter opposita propositioni iudicii) communiter negant veram, sed ego assererem posse in eiusmodi apprehensione inveniri imperfecte aliquam veritatem, et falsitatem, nempe cognitio, quae apprehendit Petrum, quemadmodum illi conformatur, quatenus Petrus ita est in se, ut cognoscitur, nec ullo est aliquo gradu repraesentatur, qua illi repugnet: Deinde apprehensio attingens negationem Dei efficit ens rationis, et dixi suo loco, quia obiectum illud, quod cognoscitur, non est, nec esse potest in re, et in esse aliqualiter. Quod ab obiecto deformatur; vides hanc falsitatem, et veritatem apprehensionis simplicis esse nimis latam, et impropriam vix dignam nomine veritatis, et falsitatis cum est restricta.

Sect. 6.

Alij affirmant veritatem esse actibus intrinsecam alij eam dicunt addere aliquid extrinsecum ultra repraesentationem actus.

Duae sunt in hac quaestione solemniores sententiae, ad quas aliae nihil discrepantes reducuntur. Prima eorum qui tuentur veritatem non esse actibus cognitionis intrinsecam, sed aliquid addere extrinsecum ultra repraesentationem, et entitatem actus. Putavit evidenter hanc opinionem Medina. 1. 2ae. q. 19. a. 1. sed quidquid sit de evidentia eandem recipiunt Dexippus c. 41. Alb. Mag. c. 41. tt. 2. Caiet. 1. 2. q. 19. a. 1. Iovan. in capite de subita. fine. et ibidem Averroes, Simplicius, Ammonius. Fiaver. Alexander. Niphus. Coronel. Hurtadus. Navarrus. Zabarella. Perionius. Oña. Mercatus, et Sotus; et quis hic ultra asserat actum amittere, et acquirere rem novam, quando mutatur de vero in falsum, intelli-

gendus e de re nova sed quoad extrinseca, ut ex dicendis colligi potest. Durand.
in 2. dist. 40. q. 3. n. 4. Capreolus eadem dist. q. unica. a. 3. ad argta
obiecta contra 3am. Holcot. c. 2. ad 7. Fland. q. 23. Iabellus. q. 13. Viguer
c. 1. inst. §. 8. versiculo. 6. Palacios. dist. 40. q. unica. § Porro. Sonc.
9. met. q. 5. ad. 2um. et q. 16. Cordova lib. 1. quaestionarij. q. 55. dub. 3.
Navarrelus. 1. p. controversia. 72. §. 5. Lorca. 1a 2ae. disp. 32. Zumel. 1. p. q. 16.
a. 1. q. sua. 2. n. 3. Murcia. disp. 3. de verit. q. 1. § Quares. Conir.
1a 2ae. q. 19. a 1. Titelm. lib 2. c. 25. sua Log. Ex Iesuitis. P. Suar.
disp. 8. met. s. 2. a n. 5. P. Vasq. 1a 2ae. disp. 55. c. 2. P. Valencia. 1. p.
disp. 1. q. 16. extrema puncto. 3. et sine dubio P. Molina ibidem. q. 17.
de falsit. disp. unica. § circa P. Azor. tomo. 1. inst. lib. 2. c. 5.
q. 1. P. Rubius. 1 periherminias. c. 4. q. 3. n. 41. idemque docuerat.
capite de subita. P. Vallius tomo. 1. sua Log. q. 9. c. 6. P. Toletus.
cap. de subita. Non allego P. Salas. 1. 2. q. 18. tr. 7. disp. 3. s. 13.
§ ult. q. Lo. afferat eundem actum posse mutari de v. in fals., et utramque
denominationem in varijs eventibus suscipere, tamen non asserit, an id accep-
turus est actus sine sui mutatione intrinseca, vel potius ex illa.

Huic sententiae alia opponitur, quae asserit veritatem esse
ipsam essentiam actus [illegible] [illegible] placitum P. Hurt.
disp. 9. de an. s. 3. subs. 4. nova editionis. multisque alijs in [illegible] quos
legisse reperitur [illegible] sententiae aperte pugnaret. Nihil favent
Dicastillo disp. 4. Log. q. 2. n. 10. quatenus dicunt formale veritatis, et
quod proprie dr. veritas, nihil esse aliud, quam enunciare, seu cognoscere
connexionem [illegible], et subiecti, [illegible] [illegible] v. g. qui nihil adhuc
[illegible] certatim ad [illegible] [illegible]
duritiem. P. Arriaga temperant afferentes, quod veritas sit quidem intrinseca
actibus veris, illaque [illegible] [illegible] [illegible] significa, id est [illegible]
[illegible] alij. hoc non stante amplius [illegible] emolliant exigentes ad
verit. extrinsecam obiecti concomitantiam, non tanquam partialem formam constitutivam,

veritas, sed in obliquo tanquam terminus, et conditio, sine qua veritas, quae est formalis obiective, intrinsecis actibus non tribueret denominationem. Antequam alteram ex his opinionibus eligamus: 1° praemittendum est non procedere de veritate vocum, et scripturarum; nam apud omnes certum est veritatem esse aliquid extrinsecum vocibus, et scriptis. 2° praemittendum est eandem doctrinam retinendam esse pro falsitate, quae fuerit admissa pro veritate, atque ideo de veritate frequentius loquemur, sed neque de quacumque veritate, sed de illa, quae est in enunciatione, et rege; quoniam iudicij veritas sola potest et debet appellari simpliciter talis; ex ijs tamen, quae pro iudicio dixerimus, facile constabit, quid sit dicendum de apprehensione.

Semper mihi visa est verior secunda opinio, quae asserit veritatem constitui per aliquid actui extrinsecum: actus verus duo dicit et repraesentationem obiecti enunciativam, et quod obiectum ita se habeat, sicut enunciat; hoc 2um: nempe quod obiectum ita se habeat, aliquid est extrinsecum actui, qui quoque immutatus maneret, quoad intrinsecum, quamvis obiectum aliter se haberet; at veritas intrinseca est, et formale, quod obiectum ita sit, assurgit non veritas essentialis, et formaliter ex repraesentatione enunciativa obiecti, et ex obiecto ita se habenti, sicut enunciatur, ad eum modum, quo dixi de directione; unde si obiectum iam non sit ita, sicut enunciatur, esse destruit veritatem essentiali quoad se, non tamen entitas, et perfectio intrinseca actus antea veri

Hic deest integra ult.a sectio

Stant huic sententiae Philosophus capite de substantia S Anselmus dialogo de veritate c. 2. S Boetius capite de substantia in textum Aristotelis. Doctor Angelicus 1. p. q. 16. a. 8. corpore. Et. 1. p. q. 14. a. 15. ad 3um in fine. Et. 9. metaphysicae lectione 11. explicans verba Philosophi capitis duodecimi. Unde manifestum, inquit, quod in his, quae contingit componi, et dividi, una, et eadem oratio sit quandoque vera, quandoque falsa, ut si haec oratio Socrates sedet est vera eo sedente; eadem autem est falsa eo surgente, et similiter est de opinione. Vide apud Maironem hunc Doctorem in primum substantia ttt. 1. c. 4.

Sect. 7. Eadem sententia rationibus confirmatur.

Duo argumenta pro contraria sententia haud inefficacia pro hac sententia ex S. Ansel. et Aris. proponuntur. 1um est eadem enunciatio mutari potest de vera in falsam absque sui intrinseca mutatione ita ut ipsa, quae antea habebat veritatem, iam illam non habeat, sed falsitatem recipiat absque receptione alicuius intrinseci, ergo veritas, et falsitas non sunt actibus omnino intrinsecae, sed important aliquid extrinsecum saltem partialiter. Antecedens expresse est Aristotelis loco supra citato; consequentia ostenditur, quoniam veritas, et falsitas essent omnino intrinsecae actibus, non mutaretur actus de vero in falsum sine ulla sui intrinseca mutatione, amitteret enim perfectionem intrinsecam scilicet veritatem quam habebat, et denuo reciperet intrinsecam falsitatem, quam non habebat; ergo si idem actus enunciationis sine sui mutatione intrinseca mutari potest de vero in falsum amittendo veritatem, et falsitatem admittendo, veritas, et falsitas non sunt omnino, et adaequate intrinsecae actui enunciationis. Efficax argumentum si authoritas Philosophi, cui nititur, non sterneret. sed confirmatur ex eodem Philosopho. actus recipit falsitatem ex eo solum, quod aliqua passio seu mutatio fiat circa obiectum, absque eo quod actus, qui est enunciatio, in se aliquid recipiat; ergo quia falsitas affert aliquid extrinsecum; secus non acciperet falsitatem actus enunciativus absque receptione alicuius in se.

2um argumentum ex Anselmo. intellecta enunciatione et tota sua essentia, significatione, et reliquis, quae in ipsa enunciatione sunt, nondum intelligimus, neque cognoscimus veritatem; ergo veritas non est adaequate intrinseca actui enunciationis; antecedens docet Anselmus loco supra citato sectione praecedenti; consequentia probatur, quia si veritas esset omnino intrinseca actui, qui cognosceret, et intelligeret omnia, quae sunt intrinseca actui, intelligeret, et cognosceret illius veritatem; non ita est ex Anselmo ergo. Confirmatur ex eodem in persona discipuli (loco eodem) eadem manent omnia, quae sunt in enunciatione scilicet definitio, enunciatio, et reliqua sive existat obiectum, quod enunciat, sive non existat, et additur, et tamen non semper est

rã, sd fa dod q obz nl existit, et va do q existit, [illegible] veritas, [illegible] positiva
so [illegible] ille qd e intrice in principio, secus (ut colligit Anselmus) [illegible]
perseveraret enunciatio, quin obz enunciatz n' sit. q enunciat esse [illegible]
falsissz e' sd pbat Anselmus, [illegible] perseveravit [illegible] intrica enunciat
[illegible] si veritas e' roto intricas, perseverat veritas.

Itr addi potest 3°. veritas actus duo dicit esse
et qd enunciet obz ee, et qd obz ita sit, sd qd obz ita sit e' qd extri
actui; [illegible] veritas e', saltz partialiter, extrica actui: maior pr, q
quolibet illorz deficiente n' dat veritas, sd perdit: minor etz
ostendr q obz ita ee e' obto intricz; [illegible] actui extricz; cuz ostendo
in hoc pp mentali. Equus e' hinnibilis. qd equus sit hinnibilis, e'
equo intrinsecz, extricz actui; secus si eet intricz equo, et actui, huic
existenti Corduba, illi Romae. qd falsz sit, et absurdz e' m. Idr. 1.
veritas actus e' conformitas c' obto; sd conformitas actus c' obto n' so' dicit
intricz actus, sd etz extricz obz; [illegible] veritas ultra intricz actus, dicit
extricz obz: maior coiter admittit. minor pr; naz hic actus
Petrus currit n' conformat obto, si obz n' ext, quia duret totz intricz
actus; [illegible] q conformitas actus c' obto n' so' dicit intricz actus, sd etz
extricz obz. pba antz hac urgentiae: si Petrus n' curreret, quis
actus enuncians Petrz currere daret c' toto suo intrico, n' ita eet
obz sicut per ipsz actz enunciaret. [illegible] n' conformaret c' obto; cuz pbo
quia conformari actz c' obto e' obz repraesentare seu enunciare, et obz ita
ee, sicut ee enunciat. Idr ad hoc ut hic actus sit verus. Deus existit
requiritur, qd Deus existat, sd qd Deus existat n' hbt actus iste per
suz intricz; [illegible] neqz per suz intricz hbt verit. suam ee verz.

Addi potest .4. ex contraria sent maxz absurdz
infert, qd ex duabus enunciationibus intrice aequipollentibus, altera
sit intrice vera altera intrice falsa; pba naz iste actus. Paulus sedet
elicitus qdo Paulus sedet e' intrica verus. et alter [illegible] in [illegible].

sent. qui est verè, Pauli non sedente esset intrinsece falsus. Paulus sedet; sed isti duo actus si enunciant intrinsece aequivalentes, quia minime probo quod intrinsece repugnant et enunciant idem obiectum; sed ubi diversitas in eo est ponitur, quod obiectum repugnat non existit, quod existit actus falsus existit, ergo existit actus verus. Ipsò hoc arguitur, et do casum, quod Sortes disputet, tunc hic actus elicitur est Sortes disputat, significans iste actus elicitur est Sortes non disputat; actus non est verus, sed falsus, sed quando elicitur est ille actus, potuit Sortes non disputare, ergo potuit ille actus esse falsus, et hoc per meram mutationem extrinsecam; nam suppono, quod quando ille actus produceretur cum suo intrinseco, Sortes non disputaret certe actus ille existens cum toto intrinseco, quod de facto habet, quando erat verus esset falsus. Addi potest quod duae propositiones contradictoriae essent intrinsece verae. Probatur quia haec propositio mentalis Plato disputat in hoc instanti A est intrinsece vera sententia disputante Platone in instanti A; sed ista est intrinsece vera non disputat Plato in instanti A, casu, quo Plato non disputaret in instanti A, ut potuit; quae tamen huiusmodi sint propositiones contradictoriae, et ambae intrinsece verae, obtinet intentum. Adde aliam contradictionem, illas non esse contradictorias, quia cum utraque habeat intrinsece veritatem, non sunt oppositae, sed veritatem, cuius oppositum omnium et ad contradictionem, imo et a contrario posset ostendi, quod duae contradictoriae essent intrinsece simul falsae. Ex his destruo aliud principium lumine naturae notum non valere consequentiam a veritate unius contradictionis ad falsitatem alterius, et e converso. Patet, nam si utraque potest esse simul vera, et utraque simul falsa, modus ille arguendi non est ubique infallibilis.

Dices non esse utramque enunciationem simul veram quia non potest utraque simul existere, et sic quamvis veritas sit intrinseca utrique enunciationi, quando tamen elicita una, non potest elici alia, nunquam possunt simul verae existere. Verum hoc gratis afferitur. Unde tibi constat quod Petro currente in momento B et me dicente: Petrus currit in momento B, non possit Ioannes dicere: Petrus non currit in momento B. eliciendo illum actum, quem eliceret in hac

sent.ª Pro n. currente in momento B. _ pterea, q. si sint in compatibiles, nunquā tn̄ labi; qd ex duabus illis enunciationibus contradictorijs una sit v.ª altera f.ª; quare tollis repugn.ᵃ contradictoriā sine verit. et defectura mus. requirendi c.ª dict.

At excogitat P.ʳ Thirs.º nova solut. (de ad aliud L.ª g. de aiâ. s.ᵒ 3. subs.ᵉ 3. § 26. 2.ª editionis verit. et falsit. esse mus quosdā intrinsecos realiter distinctos ab actibus, et ita ab extrinsecis obīs dependentes, ut si obiā ita se habeat, emanet mus ille, qui veritas est; si aliter obiā se habeat, ac enunciat, pereat mus, qui veritas est et subroget alius intrinsecus, qui falsitas est; inde actus suā ppria entit. psse cōsiderati n. sunt verit. aut falsit., sd additis illis mis in actibus subiectatis, et obiā respicientibus, a quibus essentialiter pendent, ex quo orit., qd actus, q. n. existit, n. intelligr. v.ª aut f.ª, q.ª n. subeat aliquē ex illis mis; q. autē existit, nariq est, unū ex illis induat pro cōditione obīi, c. autē impole sit, qd Pro currente in instanti A Hac ppo Pr. n. currit in instanti A, habeat mus veritatis, q.ª dependet essentialiter a cursu Pri in instanti A; inde est, qd nequeant habere sl verit. duæ illæ contradictoriæ, quæ possint divisive, ut possit divisive existere in instanti A Pri cursus, et negatio illius.

Hac dd.ª a P.ᵉ Thirs.º exercitij grā tradita tolerabilior est doctrinæ iunioris, et ipsius Thirs.º asserentis ea idē formaliter et ex nā rei verit.ᵉ c. actu intellus, caeterū n. ideo est absolute toleranda. imprimis, q.ª pugnat aperto marte c. Arē. S. Anselmo. S. Boëtio, et S. Thā. superius allegatis. Deinde q.ª ille mus intrinsecus absq. fundo, et necessit.ᵉ adstruit., absq. fundo quidē, q.ª nullū est; ut asseramus, qd me perseverante in hoc actu. Pappa loqr Romæ, nunc oriat. mus intrinsecus veritatis in actu. q.ª Pappa re ipsa loqr; nunc mus intrinsecus falsitatis; q.ª Pappa n. loqr.; quæ influxū pstat in hunc mū intrinsecū Pappæ locutio.? num pdicit a tali locut.ᵉ veritas, et

a negatione locutionis falsitas? quod si non producitur veritas a locutione, sed ab actu ex detractione locutionis, dicas, obsecro, quo pacto locutio detrahat, et quid efficiat, et actus detrahat vel talem producat, nam in genere obiecti nihil potest praestare, quia idem prorsus repraesentatur ab actu illo, sive Pappa loquatur, sive non loquatur.

Afferri etiam modus intrinsecus veritatis, aut falsitatis absque necessitate; nam absque eo modo intrinseco salvatur et intelligitur veritas in actu (et similiter falsitas) ergo ille modus intrinsecus absque necessitate adstruitur; antecedens probatur quia absque illo modo intrinseco actus affirmat Pappa loqui, sed si huic affirmationi praecise addatur locutio Pappae, actus est verus, et si addatur negatio locutionis Pappae, actus est falsus, quin nihil aliud addatur; ergo absque illo modo salvatur, et intelligitur veritas, et falsitas. maior, 1. ab adversario admittenda, nam ille modus est quid distinctum realiter ab affirmatione actus, probatur minor quia iam affirmatio illa conformaretur obiecto existenti sic affirmato, vel difformaretur non existenti.

Hac doctrina non parum confirmari potest iis, quae dedimus pro directione actus quaestione 3. a sectione 2. et roborabitur ex dicendis sequenti sectione 9. huius quaestionis.

Sect. 8. Argumentis P. Hurtadi et Recentiorum satisfit.

Obiect. 1. P. Hurtadus q. de anima s. 3. subs. 4. Hic actus Petrus est bonus per suam essentiam est repraesentatio Petri sicuti est, Petrus n. est bonus, et ita repraesentatur; ergo ille actus per suam essentiam est conformis obiecto, quia conformitas consistit in repraesentatione obiecti sicuti est; ergo per suam essentiam est formaliter verus; quia veritas formaliter consistit in conformitate actus cum obiecto. Confirmatur. Actus ille per suam essentiam solam exprimit intentionaliter identitatem bonitatis, et Petri; ergo per suam essentiam solam est similitudo intentionalis Petri; ergo per suam essentiam solam est verus, quia actum esse verum nihil aliud est quam assimilari actum intentionaliter obiecto.

Rx neg.do ant., actus n. per sua essa. e repraesentativus obti; q.a tn n. hbet per sua essa; qd obtum ita sit, sicut repraesentat, n. hbet per sua essa repraesentare obtum sic esse, unde quis actus per se ipsum repraesentet. Prius ee hoc, n. hbet intelligimus per hoc quod actum ee verum, donec noscamus ita ee, qd Prius sit hoc, qd n. convenit ab essentia, sed e illi qd extrinseca, persisteretque ideo repraesentans, quis Prius n. eet hoc verum, iam n. verus, sed falsus.

Idem dico de conformitate. Conformitas n. huius mi. dicit duo, et qd actus repraesentet obtum, et qd obtum ita sit, sicut repraesentatur per actum. Hoc 2um e extrinsecum actui. illud 1um substale, seu de entitate actus.

Ad confirmationem concedo ant., et nego conseq., q.a n. sufficit repraesentare identitatem hois cum Petro. conscisse, nisi aliunde supponat dari eam identitatem, ad hoc ut actus sit verus; patet. nam si deficeret ea identitas, illa nihilominus repraesentaret actus per sua entitatem, nec tn sufficeret ad hoc, ut eet verus; Ergo quis per sua entitatem, et essam repraesentet inhaerentem identitatem Petri cum hoe, n. e verus per sua entitatem solam. q.a ultra repraesentationem illius identitatis requirit, qd reipsa det talis identitas; hoc autem extrinsecum e actui.

Obiit. 2o Vel actus per sua essa assimilatur obto, vel n.? si 1um, Ergo per eam formaliter e verus; si 2um; Ergo per sua essam e formaliter falsus; ideo n. sic actus e falsus per sua essam. Prius e lapis, q.a per sua essam aberrat ab obto. Auget argti vim actus in roe veri, aut falsi n. dicit maiorem dependentiam ab obto, quam in roe repraesentationis; sed in roa repraesentationis constituit per solam sua essam connotando extra se obtum ut terminum; Ergo etiam in roe veri, aut falsi.

Rx negs per sua essam adaequate assimilari obto, ut e in se, negs adaequate dissimilari, q.a similitudo, et dissimilitudo dicunt duo extrema, vlt similitudo qd actus repraesentet, qd obtum ita sit, sicut enunciatur; dissimilitudo autem, qd actus repraesentet, et obtum n. ita se hbeat et premo Patrem Hurtado suo argto. Vel una albedo per sua essam?

Similitas alteri, 1. ad 2. si 1. per se et gratiter sileo; si 2. [illegible] nequeo esse [illegible] dissiles; quia silet, aut dissilit consistit graliter in unico extremo; quare hic actus Petrus est sapiens, non est essaliter falsus quia non psentat per seq. essa aberrationem ab obto. Ad illud qd addis, nego maiorem, neque pendent reliqua, iste n. actus Petrus currit, idem repraesentat, quod Petrus currit, ac quod non currit, imo ideo est falsus quia idem negat, quod non currit. cum tamen non det, qd repsat, cum tamen daret antea, quod erat verus; quia ad repraesentandum Petrus currere, non dependet a Petro currente re ipsa; dependet tamen ad hoc ut sit verus; similiter ut sit falsus dependet a negatione Petri ut currentis; quia cum ab hac negatione non pendeat actus in sua repraesentatione, maior illa falsa est: omitto instantiam in vocali enunciatione, et repraesentatione imaginis mali.

Obit. 3. Dei scia se ipsa est vera absque aliqua rone intrinseca, aut extrinseca adiecta. quia scia Dei exprimit obtum ut est. quidquid n. est physice in obto, eadem rone est penitus intentionaliter in Deo adeo, ut Beati, et Deus ipse cognoscendo sciam divinam, cognoscant illius obtum non minus, quam cognoscendo decretum, aut oipsam. Cfr. 1. veritas est actus perfectio; ergo est intrinseca, quod n. extra rem est, illius perfectio non est. Cfr. 2. quia si dei essa veritatis est obtum, de essa veritatis est aliquod rerum impossibilis. unde cum res impossibilis, impossibilis sit, veritas constans ex re impossibili est impossibilis, est ergo actus verus per veritatem impossibilem, et ne absque exemplo dicta tenebrescat. appono hunc actum Chimaera est impossibilis. verissima enunciatio, cuius veritas si claudit essaliter obtum, cum hoc sit impossibile, claudet essaliter rem impossibilem.

Respondeo quoad hoc ijsdem regulis veritatis subiacere diam sciam, a qua si pscindas rem extrinsecam, et retineas intrinsecam, non habebit veritas. Da casum qd Deus afferat Antichristum ac pereat alium, et qd Antichristum

n sit peccaminosus, certe actus dia scia est falsus de pñi alicuius extrinsecum. nimirum q̃a supponimus Antichrum n peccaturum, qd si vero supponeres Antichrum peccaturum, actus dia scia erit verus; ergo illi adveniret veritas, et falsitas per adventum rei extrinsecæ, invariata persistente oio toto intrico, nam hoc suppono. Ad 1. cfm. veritas est actus perfectio n adequate intrica, sd inadequate. Ad 2. cfm, ocedo aliqo ee de essa veritatis rem impolem, inde tn male colligis talem verit. fore impolem, q̃a veritas n claudit in suaessa rem impolem aa roe, qua e impolis, sd ea roe, qua actu dat, claudit n. illam ut impolem. At qd sit impolis actu dati, n. n. e impole rem illam ee impolem, immo nariu ee ee impolem rem illam. Satis de hoc egi, c de ente roes.

Obiiciunt. Diores 4. de essa actus est sic e repsare ergo de essa talis actus e taliter repræsentare, sd taliter repsentare e repsare c verite; ergo hoc e de essa talis actus, vlt. veri. Cfi ex S. Thã. 1. 2. q. 19. a. 1. corpore sic loquente. Dicendum qd bonum, et malum ee per se diffra actus voluntatis; nam bonum, et malum per se ad volunt. pertinent, st verum, et fs. ad rõem, cuius actus per se distingr diffra veri, et falsi.]. Sile argum obm fuit a direct. Idq, et a me solutum; ocedo ans, et distinguo cons; ergo de essa talis actus e taliter repsentare. i. clare, l. obscure, affirmative, l. negative etta omitto cons, c verite, aut falsite, nego cons. Ad cfm ex S Thã rñ ex Caiet. ibi Doct. S. n ostendere qd bonitas, et malitia sint diffra perse, hoc e essales actibus volunt., st negss veritas, et falsitas ss diffra actibus intus essales in sentª D Thæ, sd ee perse i. n peralium; c quo bene stat, qd sint accidentales.

Rñ 2o ex eodm Cardinali bonits, et malitiam ee diffras per se actus volunt., n in gñe nãe, sd in gñe moris

differa autem pure moralem saepe ss extrica actibus in genere maralium circumstantiarum, d. prohibitionis, potestque idem actus successive simul novas ipsas acquirere, et antiquas amittere absque sui intrica mutatione, quare dixit S. Thos has ae differas per se actus volunt. sic ss veritas, et falsitas rationis intus, quia sic veritas, et falsitas rationis intus per se, non per aliud, ss differa intus variabiles absque detrimento intrico actus ita bonitas, et malitia.

Obiunt. 5. Priores: veritas, et falsitas ss vocibus extrica; ergo actibus ss intrica; cons. probant, quia vocalis enunciatio denominat vera a mentali, et omnis forma unius extrica denominans, det ae intrica in alio, in nullo melius veritas, quam in intus; ergo.

Vix meret responsionem hoc argum, quia n. cum dicitur vocibus e extrica veritas; ergo actibus e intrica. impositio ad placitum! tu negas hanc, et ego tuam cons.; probatio eiusdem furfuris e, vocalis n. enunciatio n dicitur vera a mentali enunciat., cuius vocalis e signum, sed e vera per conformitatem, quia vocalis enunciatio hoc cum obiecto. aeque bene, quam mentalis enunciatio, aut fa. illud, quod addit, n arget, plures denominat. extrica nulli intrica, paries n. extrica denominat. visus, nulli tamen e intrica hoc denominatio, sed de hac re satis iam alibi.

Sect. 9.

Eundem actum non posse de vero in falsum degenerare sententia e communior, et verior.

Si aliqua veritas apud Phm e expressa, hoc expressissima e. loco allegato cap. 7. nec minus eam exprimunt S. Thos, et S. Boetius ibidem cum maiori parte doctorum. videant in locis allegatis. Nec quis existimet

banc esse eandem quae cum praecedenti. nam esse diversissimam ex eo colligat, quod plura spectent rebus extrinsece, quae abesse nequeunt, aut variari, plura etiam intrinsece, quae varianture, et absunt. Dedi exempla, ni male memini q. 2. s. 1. quod haec quod independeris est ab hoc quod sit intrinseca, vel extrinseca veritas actibus, dummodo ab illis sit realiter distincta, nam in sententia Patris Hurtadi, qui affirmat veritatem esse differentiam significationis, seu essentialem actus veri, et essentialem actus falsi falsitatem, docuimus non hoc quod quia differentia essentiales omnino invariabiles sunt, nec contingenter potest semel habita amitti, vel semel amissa recuperari, aut denique denuo acquiri differentia semel non habita. quare consequenter ad hoc negat Pater Hurtadus disp. 9. de anima sect. 4. ullam propositionem mutari posse de vera in falsam, aut econtra, quos viros peregrino insignitos ingenio viam se adinvenisse putaverint. qua dum haec sponant scilicet veritatem et falsitatem esse de essentia, aut entitate actuum, et nihilominus eundem actum successive posse induere denominationem veri, et falsi.

Ante secundis titulo praefixa propositio ... hoc unum pono certum apud omnes utriusque sententiae doctores propositiones necessarias non posse mutari de veris in falsas, neque impossibiles de falsis in veras; nam propositio necessaria est necessario vera, et impossibilis necessario falsa. quare aperte est alios propositiones mentales mutari posse de veris in falsas aut econtra, neque de hoc conversionem procedere, sed de contingentibus; an. si in his aliqua, vel aliquae propositiones mentales sint, quae mutari possint de veris in falsas, a Sed neque de omnibus contingentibus. sed de illis, quae non detrahunt ita temporis, ut per alio accipi non possint.

Sit prima secundis ratio. Haec propositio mentalis. Paulus disputabit quam pono veram in primo instanti suae productionis, quod in illo Paulus disputat observari potest per aliquod tempus subsequens, sed in tempore observationis potest Paulus non disputare. ergo potest illa propositio esse falsa tempore observationis quae antea fuerit vera in suae primae productionis instanti. poterit veritas habita

in 1.a productione destrui in conservatione; ac proinde propositio mutari de vera in falsa. Probatur consequentia, quia si supposita veritate propositionis in prima productione, in conservatione illius Paulus non disputaret; propositio illa mutaretur de vera in falsa; sed supposita veritate primae productionis potest Paulus non disputare, dum postea conservatur; ergo potest mutari de vera in falsa. Huius et 1. sylli minor probatur, quia Paulus etiam supposita disputatione in illo 1.o instanti, libere disputat tempore sequenti; ergo potest non disputare.

Dices Paulum quidem posse non disputare tempore sequenti non tamen posse propositionem conservari eo tempore, quo Paulus non disputaret, ac proinde nunquam mutaretur propositio antea vera in falsa, quia Paulus postea non disputaret. Contra si absque quaeram unde colligas illam propositionem non permansuram tempore, quo Paulus non disputaret; respondebis, quia alligat illa propositio tempori praesenti, quo Paulus disputat, et illa producit; contra tamen est, nam haec propositio scripta. Paulus disputat idem prorsus significat, quod 1.a posita propositio mentalis, sed si hac propositio scriberetur in illo instanti, quo produceretur propositio mentalis, et vera esset, et conservaretur tempore sequenti, cum Paulus non disputaret; ergo et propositio mentalis poterit conservari tempore sequenti, quo Paulus non disputaret; cur enim una potius alligabitur, quam alia?

Hoc discrimen esse clarum, quia scripturae significatio est extrinseca, actibus intrinseca; haec naturalis, illis ad placitum. Verum discrimen est ineptum; nam propositionis mentalis alligatio ad tempus, quo Paulus disputat, non oritur ex eo quod habeat significationem a natura, non ex placito hominum, sed ex eo, quod repraesentaret disputationem Pauli in illo determinato tempore; ergo cum non repraesentat non alligetur; nam propositio scripta idem prorsus significat, et non alligat, poterit perseverare, etiam Paulo non disputante. Adde quod licet veritas propositionis pendeat ex existentia obiecti realiter positi, non tamen pendet existentia ipsius propositionis a tali existentia reali; sed contenta erit existentia in esse obiectivo haberet, etiam

Paulo non disputante; quia: minor propositio nam propositio scripta maneret tota
sua significatione in nihilo diminuta, absque existentia reali disputationis;
quia quantum ad existentiam propositio non postulat obiecti realem existentiam. Et ne dubites
de actu mentali, sit tibi exemplum actus falsus, qui existit absque
obiecti repraesentati reali existentia. Ratio a priori, quia existentia realis obiecti
est omnino extrinseca propositionibus tam mentalibus, quam vocalibus, aut scriptis, atque ideo
illa variata variatur propositionis veritas, sed non entitas propositionis. Igitur quia si perseve-
raret disputatio Pauli tempore sequenti, perseverare posset propositio mentalis
quia illa propositio mentalis non alligatur instanti in quo producitur, sed etiam
fertur in disputationem reliquo tempore; quia in eandem ferretur Paulo non disputante
tempore sequenti, quod esset praesens, sicque mutaretur de vera in falsam.

2a. ratio. quia ex. haec propositio mentalis. Paulus disputa-
bit, non alligatur huic potius tempori futuro, quam illi, sed indifferenter fertur
in omne, cuius indicium vehemens est, nam sive in hoc, sive in illo,
sive in alio tempore futuro existat, propositio facienda sit disputatio, propositio illa
mentalis erit vera; quia nullum detrahit, cui alligatur; quod ostendo, quia si
aliquid detraheret, cui alligaretur, in ordine ad illud necessario esset desumenda
veritas, nec ab alio desumi posset; demus nunc esse veram eam propositionem, quia
hora sexta imminente futura facienda est disputatio. Deinde illa hora
transacta poterit perseverare illa propositio idem affirmans cum falsitate, quia sup-
pono disputationem finiendam intra horam sextam. mutabitur quia propositio de vera in falsam,
quia post horam sextam affirmat Paulum disputaturum tempore futuro, et non ita est;
nec recurrendum ad alligationem; quia ea propositio non habebat significationem alligatam dis-
putationi in hora sexta, quamvis in illa verificata fuerit, sed indiffe-
renter ferebatur in omne tempus futurum; quia cum ideo verificata fuerit, quia
producta est, eo quod futura erat disputatio in aliquo tempore post prolationem,
ita erit falsa, quia post horam sextam, in nullo tempore futura est disputatio
in quo indifferenter a principio prolationis disputationem enunciabat

... terant iunior, q̃ hic actus oẽs boes, quotq. v. existunt ... ve ... sive mille currunt, n̄ alligat hui pôtius, n̄ quã alteri, sd indifferenter fert in oẽs boes, quotquot fuerint; ... si demũ m̄o octo, de illis enunciabit cursũ, et si advenirent totidẽ denuo de recentibus, et antiquos d. enuntiabit cursũ: ... pote ... illa mentalis mutari de v.ª in falsã; ... pbant ... q̃ pote ... stingere ut ... so sint octo boes, oẽs currant, et station oriant ali, qui n̄ currant, sd q̃ oẽs currunt, ... v.ª, et q̃ ... supervenirent n̄ currentes, ... eẽt falsa ... antea eẽt v.ª, et postea mutaret in f.ª ... Theius ... meminit ... Hurt. illad ... sibi ... opposuit.

Sect. 10. Obiectiones Petri Hurtado dissolvunt.

Obit. 1. P. Hurt. ... q. de aĩa. s. 4. ista ... Petrus currit tota hora 3.ª si semel ẽ v.ª, n̄ pote ẽe f.ª, et si semel ẽ falsa n̄ pote ẽe v.ª; ... q̃ ... de psenti ... stingenti n̄ pote mutari de v.ª in falsã, ... pbat ans, q̃ si illa ... ẽ v.ª, ea roe ẽ v.ª, q̃ Petrus currit tota hora 3.ª, sd ex suppe q̃ Petrus currit tota hora 3.ª, n̄ pote tota illa n̄ currere, ... q̃ ẽ, ... ẽ, necesse ẽ ẽe; ... n̄ possit mutari de v.ª in falsam, n̄ mutato obto, illa ... mutari n̄ poterit. R. si n̄ ferat ... in determinata in qualibet hora 3.ª, sd oĩo unã determinet, ... ans, q̃ secus negandus erit; hinc tñ nihil ... in qua n̄ statuimus qualibet ... stingentẽ posse mutari de v.ª in f.ª, sd illã so, quae n̄ determinat tempus hoc potius, quã aliud.

Obit. 2.ª actus de psenti, semper ... notat tempus, quo ... v. g. Petrus currit signat tempus cursũ Petri eo instanti, quo pfert, et n̄ alio, sd ... relata ad illud instans semper ẽ falsa, l. v.ª semper.

q: mini ponit certe, q. Petrus in illo instanti n' pote mutari de currente in n' currentem, ac proinde nec propositio mali debet pati qd actus n' potest repraesentare numero eundem, quam antea repraesentabat sine sui mutatione; q n' significat obiectum tempore subsequenti, qa ad id nario significaret subsequens tempus, nam propositiones et astant verbis ita significant c' tempore; dicere n: Petrus currit includit repraesent. temporis, et cognoscit aliqd in illo fieri, qd n' potest sine repraesent. ipsius temporis

R. neg. maiorem, si ostendat semper motari determinate tempus praesens, in quo profertur, et nunquam indeterminate praesens quo producit, aut conservat, saepe tn. propositiones ita enunciant obiectum de praesenti, ut n' potius determinent hoc praesens, quo producuntur, quam illud, quo conservantur, quia veritas, aut falsitas colligatur ex illo tempore, cui propositio coëxistit producta, aut conservata; unde si quando producitur, n' exstitit obiectum est falsa, et si c' conservat. exstitit, est vera.

Quare lt comparata ad instans, quo profertur, semper sit vera, dum illud praesens existit, erit tn falsa comparata ad aliud praesens transacti adveniens, et sic c' successive ad tempus omne praesens indeterminate significatum, quando exstitit. Neque ideo dici potest, qd propositio mutet significatum; quia n' significabat solum hoc tempus in quo producta fuerat, sed omne praesens indeterminate; unde lt significat c' tempore, at n' c' tempore determinato taliter ut determinet ex modo significandi, potius hoc tempus praesens, quam illud.

Sed ut videas ab omnibus esse admittendas aliquas propositiones, quae quamvis significent c' tempore, n' determinent hanc potius, quam illam differentiam temporis, sed omnes indeterminate, ita ut in ordine ad quaelibet possint desumere veritatem, pono hanc exempli gratia. <u>Antichristus exstitit</u>. nam idem dicendum est de his. Petrus peccabit, Ioannes curret. magister disputabit, et alijs illa propositio significat c' tempore, sed n' determinat tempus immediate futurum, neque mediate sed omne indeterminate, qd probo nam si in tempore immediate futuro sit extiturus

Antichrus, ppo erit va, et si extiturus sit tpore mediate futuro, quod non sit extiturus tpore futuro immediato atque erit va, et denique in quocumque tpore futuro extiturus sit habebit illa ppo veritatem; quia illa ppo non determinat hoc tpus immediatum, quam illud mediate futurum, alioquin ppo non esset va, si non esset extiturus Antichrus in illa differentia tporis, quam determinaret, quod esset extiturus in quavis alia futuri tporis differentia; fertur ergo indeterminate in omnes, alioquin non acciperet veritatem sufficienter a qualibet differentia tporis futuri nec ideo affirmabis significationem mutare illam ppem, quae est va, quia Antichrus extiturus est mille ab hinc annis ex eo, quod esset va, quia extiturus esset anno sequenti, ut posuit.

Obit. 3. scia visionis Dei infallibiliter cognoscit futura libera, quia licet futura ipsa suis caussis comparata possint esse, et non esse, tamen scia Dei non comparat ad illa nisi in genere ss determinata, et extra suas caussas existentia, ex qua determinatione, et suppositione libera creaturarum sumitur infallibilitas dictae sciae, quia ex suppositione, quod res sit futura, non potest non esse futura. Similiter noster actus v. g. Petrus currit tota hora 3a. est verus ex suppositione quod Petrus currat tota hora 3a; si vero non currat, erit necessario falsus; at vero necessario curret tota hora 3a, et non curret; ergo actus necessario erit verus, aut semper falsus.

Resp. si ille actus Petrus currit tota hora 3. determinet sibi peculiarem horam tertiam, ita ut non feratur indifferenter in omnes horas tertias, concedendum esse totum; erit enim aut necessario verus semper, aut necessario falsus ex suppositione, quod semel non currat Petrus tota illa hora tertia determinata, aut currat. atque hoc pacto servatur comparatio cum dicta scia visionis; ceterum si ille actus non sibi determinet peculiarem horam tertiam; omitto totum, quod de dicta scia affert Thur. et nego ita se habere nostrum actum, quia dicta scia ideo est infallibilis, quia non fertur indifferenter in differentias tporis, sed omnino determinate; non enim afferit Antichrum peccaturum non determinando futurum ullum tporis in speciali, sed esse peccaturum in tali differentia tporis futuri determinata, non autem sic

noster actus, qui indetrate fert' in oes horas tertias

Hinc colliges solut^s alterius difficultatis de actu fidei ab alijs obiectae; actus .n. fidei etiā de rebus 9tingentibus n' posse mutari de veris in falsas, q^a dependent a dia revelat^e, et autborit^e tanquā ab obto frali; dia autē autb^ritas, et revelatio movere nequeunt ad rē falsā, ac pinde actus dia fidei alligat' tpori a revelat^e pscripto. qā possit intus illud obiē q alia dispa credere fide dia, q^a nequit ee absq^3 revelat^e, cui nitat'. Solent alij obijcere. actus voluntatis nequeunt mutari de bono in malū; ḡ nec^s actus intus de v^o in falsū. Certe vice versa ego uterer hoc argto; actus voluntatis potē mutari de bono in malū; ḡ et actus intus de v^o in falsū; anā pbo nā si quis velit sacrū celebrare ante pbibit^e, erit actus volunt^s bonus, si autē veniat pbibitio, et perseveret actus, quo velit celebrare, erit malus. Ecce successive fit bonus, et malus.

Q^o 29.

An pp^es de futuro 9tingenti beant detrate verit^s, aut falsit^s.

Sect. 1.

Difficult^is puncti, et resolutio quaest^is

Futurū 9tingens duo affert et ee futurū, et ee 9tingens. futurū appellamus, qd so' erit sequenti tpore, s^t pteritū, qd fuit, et mō n'ē.

qd sti. a. 20. Deinde si mō ē, et etiā erit, aut fuit nō dr̄ proprie futurū, aut præteritū, potē tn̄ dici futurū quoad conservationē, quia illa conservatio
mō nō ē, sed erit: l. præteritū quoad 1ā productionē, quia hæc fuit, et mō nō ē.
Contingens ē, qd absolute potē ee, et potē nō ee, nec sufficit posse ee,
aut nō ee, ut male roves aliqui docent. Deū n. existere nō ē contingens,
summe bonū Deū peccare, et nihilominus potē existere, aut nō exis-
tere peccare, l. nō peccare, quia requiritur ad contingentiā effectus, qd possit ee
et possit nō ee. Scis iā qd sit futurū, qd sit contingens, audi nunc,
qd sit propositio de futuro contingenti: illa ē, quæ enunciat aliqd eventurū
tpore sequenti, qd potē nō evenire. ut Ioannes curret. Antichrīus pec-
cabit, qd si fuerit negativa, enunciabit aliqd nō eventurū tpore sequenti,
qd tn̄ potē evenire.

Hoc supposito nō dubitavit Arīles, qd propositiones de futuris habeant determinate veritatē si sint de obiecto necessario, ita ut enunciat, aut
determinate falsitatē, si impedierit ita se habere, ut enunciat; hoc enim docuit expresse. 1. perih. c. 8. de oibus propositionibus etiā singularibus, sed neque
negavit veritatē determinatā, aut falsitatē in propositionibus ulibus de futuro contingenti,
sed negavit in singularibus, putavit n. ex duabus propositionibus singularibus
de obiecto futuro contingenti neutrā ee determinate vā, aut determinate falsā, ita
ut si formes has propositiones: Petrus disputabit. Petrus nō disputabit, et interroges
de 1ā, aut 2ā, an habeat determinate veritatē, negandū sit in sententia Arīlis.
similiter negandū sit, si interroges, an habeat determinate falsitatē, quia illi neutra
pars contradictionis determinate convenit, sed disiunctim, et indeterminate, hoc ē.
potē de illa affirmari, qd sit vera, l. falsa, nō qd sit determinate vā, nec
qd sit determinate falsa, donec eveniat ipsū futurū, qd enunciat. Hanc
doctrinā Phi nonnulli recipientes dicunt contradictorias de futuris contingentibus
ee neutras, l. indifferentes, eo qd id, qd enunciant, neque sit vū, neque
falsū, sed utrumque potē habere; et ideo aliqui dicunt habere veritatē ex-
pectatā, seu veritatis expectationē. sic Parisienses quidā relati ab Stephano.

Bulipher: apud P. Vallium, et Jimb.

Hæc opinio adeo absurda est, ut cum ipso naturali lumine videatur pugnare. conantur nonnulli eam benigne interpretari, sed ipse omnis interpretationes vincit esse falsas. si legant, quæ capite illo. 8. docet. Videant PP. Jimbus hic. q. unica. a. 3. prolixius rem discutientes; melius quam procedunt qui asserunt Pluri in hac quæstione turpiter. P. Suar. in opusc. Lib. 1. de scia Dei. c. 2. n. 11. S Bonav. Greg. Maior. apud eundem, et P. Vall. 1. p. dp. 66. n. 11. necesse est cum malæ causæ peius patrocinium suscipiat.

SS. PP. et Catholici dd. unanimi, consensu oppositum recipiunt docentes determinate reperiri veritatem, aut falsitatem in propositionibus de futuro contingenti. S Cyril. Lib. 9. in Ioannem. c. 10. S Damasc. dialogo contra Manich. S Aug. de civit. Dei. c. 10. S Hieron. Isaia. 16. S Boëtius in librum Arist. citatum edit. 2. S Iustinus. M. q. 58. Origenes. Lib. 7. in cap. 8. ad Romanos, et Lib. 2. contra Celsum pagina. 78. Stephanus Burlipher. a. 2. in solutionibus argumentorum. Magist. in. 1. dist. 38. et apud Jimbum citatos. Richard. Ockamus, Maior. Gabr. Scot. Lichet. Aliacensis, Abulensis, Sotus, Cordub. quos ipsi sequuntur. a. 4. P. Val. 1. p. dp. 66. c. 2. et 3. P. Hurt. dp. 9. de anima sect. 6. subs. 2. edit 2. et apud Vallium tomo 1. L. lib. 1. parti. q. unica. c. 5. §. 2a sententia Marcilius Cirstensiensis. Franciscus de Maironijs. Alphonsus Toletanus, et Thomas Anglicus.

Sect. 2. Hæc P P, et Catholicorum sententia rationibus confir.

1a. Pro. illa propositio est determinate vera, quæ actu conformatur cum suo obiecto, et illa determinate falsa, quæ actu difformatur; sed ex duabus contradictorijs propositionibus de futuro,

singulari contingenti, altera actu conformatur cum suo obiecto, altera difformatur; ergo altera erit determinate verita, altera. maior clara est ex definitione veritatis. Probatur minor, quia illa propositio de futuro singulari contingenti actu conformatur cum suo obiecto, cuius obiectum ita erit, sicut ipsa actu enunciat, et obiectum contradictoriae aliter se habebit, atque ipsa enunciat, sed obiectum unius propositionis de futuro singulari contingenti ita erit, sicut ipsa actu enunciat, et obiectum contradictoriae aliter se habebit; ergo illa erit determinate vera, ista determinate falsa. Confirmatur quia ab uno contradictorio obiecto negato valet immediata, et determinata consequentia ad aliud contradictorium affirmandum; ergo si negas Petrum die crastina peccaturum; re ipsa, et determinate debes admittere quod non sit peccaturus crastina die re ipsa, et determinate; igitur illa propositio, quae nunc afferreret Petrum esse peccaturum crastina die re ipsa, et determinate esset actu falsa, et nullo pacto vera, aut indifferens; quae vero nunc afferreret non esse peccaturum die crastina re ipsa, et determinate, esset actu vera, et nullo pacto falsa, aut indifferens; ergo prior esset determinate falsa, 2a determinate vera. quod si concedas esse determinate peccaturum die crastina, fiet argumentum contrario, et quae concessa est falsa determinate, concedenda erit vera, et quae concessa est vera, concedenda erit falsa.

2a. ratio ex dictis ipsius Aristotelis admittentis determinate veritatem et falsitatem in propositionibus universalibus de futuro contingenti. Accipio hanc veram. omnis homo flebit ista universalis est vera determinate, et actu; ergo et omnes subalternatae determinate, et actu, quae ex illa deducuntur singulares; consequentia patet, quia nequit stare determinata veritas subalternantis, sine determinata veritate singularium subalternatarum. Confirmatur quia ratio inducens Aristotelem ad negandam determinatam veritatem propositionibus singularibus de futuro contingenti est indifferentia obiecti singularis ratione contingentiae; sed in obiecto propositionis universalis datur eadem indifferentia ratione contingentiae, quia sicut contingens est Petrum crastino die flere, ita contingens est omnem hominem flere; ergo sicut propositionibus universalibus conceditur determinata veritas non obstante indifferentia, et contingentia obiecti, ita concedenda est propositionibus singularibus

n͂ obstante eadē obti contingentia.

Infr. 2°. sumendo illā ulē falsā oēs hō flebit; q̄ erit vª hæc cōdictoria, aliquis hō n͂ flebit: nunc hæc cōdª particularis ea roē ē vª, qª unus hō singularis, et in particulari flebit qualibet n. ergo partis vera verificat in aliquo singulari determinato; demus q̄ qd illa partis verificet, qª Petrus n͂ flebit, etiā si futurum sit, ut cæteri fleant; q̄ iā erit vª determinate hæc singularis Petrus flebit, qª ubi verificat ergo partis, verificat et aliqua singularis.

3ª roō ex Pe Hurt°, qª res aliqua fit, hæc determinate ee, sd res, quæ modo fit determinate toto tpore pcedenti erat futura determinate; q̄ oia futura ss determinate; cōa prō, qª per eandē existentiā, qua res modo ē præsens, fuit futura toto tpore pcedenti, quo pexstitit talis existentia, negō q̄ fuit determinate futura, qª id habuit per existentiā determinatā; ary ostendr qª ab existentia effectus in hoc tpore vocat effectus preteritus toto tpore subsequenti; q̄ ab eadē existentia fuit futurus toto tpore pcedenti, qª hæ denominatões sumunt per cōparatõe ad diversas tporis partes pcedentes, et subsequentes.

4ª roō diā providentia periclitaret. P. qª Deus ignoraret futura singularia, an. s. ponenda eent, l. n͂; et sic quotidie exponeret frustrationi in applicatione mediorū, immo ut provideret supponeret res iā existentes sine providentia. 5ª roō. Deū haberemus ignarū futurorū singularium contingentium; quare n͂ eet cōsulendus de rebus eiusmōi, et cōsultus nesciret vere. 6 roō diā authoritas d. pessum iret, l. ad minus fluctuaret, qª Dei pdictiones n͂ eent in- [cc͂ª hæc futura] fallibiles, et væ, sd væ, aut fæ disiunctim, donec eveniant, aut n͂ eveniant obta enunciata; quare n͂ eet credendū pphetijs, et pdictionibus divinis, sd expectandū, donec cōstaret de verū eventu. iuxta Moyses dubitaret de Pharaonis induratione, dicente Deo, ego

indurabo cor Pharaonis, quae erat propositio de futuro singulari, et contingenti. Iure Adamus dubitasset de veritate divinae praedictionis, in quacumque hora comederitis morte moriemini. Neque Eva teneretur fide certo here deo dicenti in dolore paries filios tuos, quae non erat determinate vera, quod praedicebat, neque divina propositio, quae praedicebat in sententia impugnata. Neque Christus dixisset determinate verum, quando ad discipulos. unus. dixit vestrum me traditurus est. et ad Petrum. hac nocte priusquam Gallus cantet, ter me negabis, certe divinas praedictiones mendacio exponere, aut determinate veras esse negare impium est.

Nec quod Deus ponatur suspensus, et indeterminatus circa eventum futurorum contingentium singularium, si nihil de illis affirmet, vel neget, aut si affirmet, vel neget, ne exponatur falsitati. dicendum est illum cognoscere determinate omnia futura contingentia singularia, ea ratione, qua eventura, aut non eventura sunt, atque ideo cognoscit determinate Antichristum peccaturum, et hanc propositionem Antichristus peccabit quam id ego enuncio esse veram determinate; quae evidenter videt obiectum meae propositionis ita eventurum, sicut enunciatur, maxime hoc negari non posset, si praecedentem propositionem ita modificarem. Antichristus peccabit ea differentia temporis, et eo modo, quo Deus scit illum esse peccaturum. Praeterea ex quibuscumque contradictorijs de futuro singulari, altera dicit idem, quod propositio divina; altera aliud; sed propositio divina est determinate vera quae dicit obiectum, sicut futurum est; ergo propositio creata, quae idem dixerit, erit determinate vera, quae aliud dixerit, determinate falsa. Nec percipio, quo pacto ante peccatum Petri fuerit determinate vera haec Christi propositio. ter me negabis, et non fuerit determinate vera haec ab aliquo Apostolo prolata. Ter Petrus Christum negabit.

Sect. 3. Obiectiones

Obiectio. Ex opinione hactenus probata infertur omnes propositiones veras de futuro esse ex aeternitate veras, et omnes falsas similiter. Probatur quia si hodie vel n-

hæc pp° Antichrus peccabit, et fuit vᵃ heri, nudius tertius, et mille abhinc annis, et denique per totam æternitatem, cum nullum fuerit instans, quo non fuerit vera Antichristum esse peccaturum. Similiter si hæc propositio est falsa. Antichristus salvus erit. et fuit falsa ab æterno, cum nullum fuerit instans, in quo non fuerit falsum, quod Antichristus futurus sit salvus; ergo ab æterno fuit falsa illa propositio. Hac via dabimus, ut ecce colligunt absurdum a nullo catholico admittendum; ergo res, quæ eventuræ sunt, necessario eventuræ sunt, et quæ non eventuræ sunt, necessario non eventuræ sunt; probant consequentiam, quia res, quæ ab æterno eventuræ sunt, necessario eventuræ sunt. Probatur, quia res, quæ ab æterno sunt eventuræ, non possunt non evenire, et quæ non sunt eventuræ, non possunt evenire, nullum enim instans est, in quo possint priores non evenire, et posteriores evenire. sed res, quæ ita eventuræ sunt ut non possint non evenire, necessario eventuræ sunt; et quæ ita non sunt eventuræ ut nequeant evenire, necessario non sunt eventuræ; ergo. ex quo præterea licet inferre nostros actus liberos non esse liberos, neque ullum dari effectum contingentem. Sed iniquum est, et contra evidentissimam experientiam; ergo veritas determinata concedenda est propositionibus de futuris contingentibus. ex qua recte colligitur effectum: et verum omnium necessitas.

Respondeo admittendo. propositiones, quæ modo veræ sunt, esse ab æterno veras, et similiter, quæ falsæ sunt, esse ab æterno falsas; in hoc tamen sensu non quod ipsæ sint ab æterno, et veritatem habeant. (loquor de veris e.g.) sed quod ab æterno possit cum veritate affirmari, quod sint veræ, et verum illud, quod enunciant; sed distinguo consequentiam postea collectam; ergo res, quæ eventuræ sunt, necessario eventuræ sunt ex suppositione, quod eventuræ sint, concedo consequentiam; absolute, et nulla facta suppositione, nego consequentiam; Ad probationem similiter distinguo. res, quæ ab æterno eventuræ sunt, necessario eventuræ sunt ex necessitate absoluta, nego assumptum; necessitate ex suppositione, concedo. similiter distinctionem applica probationi; necessitas itaque ex suppositione non tollit libertatem, aut contingentiam, sed necessitas absoluta. quare in futuris dicendum est res ab æterno ita esse futuras

ut absolute, et nulla intellecta supp.e futuritionis, potuerint n̄ ee futura, ac p inde n̄ nario sed contingenter ab aeterno ss futura; q tn̄ ex supp.e qd futura sint, n̄ possint n̄ ee futura, c' nequeat componi n̄ futuritio c' futuritie, dnr nario futura ex supp.; ia colliges, quā immerito colligat in argto nros actus n̄ futuros liberos, neqs illus effus contingentis.

Replicas ppones nariae dici solent aeternae verit.is, quia verae ss ab aeterno, contingentes vo n̄ dicunt aeternae verit.is, q. so bent veritem in tpore, n̄ ab aeterno; g falso dicis ē ppones de futuris contingentibus bere veritem ab aeterno. Recte solvit instantia a Dimb.a ppones narias dici aeternae veritatis, quia ss ab aeterno vae de psenti; contingentes vo n̄ dici aeternae veritatis, quia n̄ ss vae de psenti, sed so de futuro, aut per ordinē ad enunciatem de futuro. ab aeterno. n. vs vel de psenti hac ppo bō ē al, hac vo so in tpore. bō currit

Obit. 2. ab eo qd res ē, l. n̄ ē, ppo dr va, l falsa, sed nullus obts ppo is de futuro contingenti mō ē; g nulla ppo de futuro contingenti ē detrata va; minor p. quia si obts ppo is mō eet eet psens i. g n̄ obts ppo is de futuro. Ostr quia contingens ē qd indifferens ad ee, et n̄ ee; g ppo de futuro contingenti ē indifferens ut coniungat c' suo obto, et ut n̄ coniungat; g n̄ ē detrata va, neqs detrata falsa, sed indifferens; pbo coq, quia si eet detrata va, eet detrata ut coniungeret, et c' suo obto; si detrata falsa, eet detrata ut n̄ coniungeret.

Rx disting.do min.; nullus obts de futuro mō ē existens de psenti, ocedo min.; nullus ē mō futurus nego min. ad ppones de futuro n̄ requirit, qd mō existant eorū obta, sed, qd exstitura sint pro ea tpris diffra, qua de futuro enunciant. Ad ∂fs. distgo. ans contingens oparatus ad causas n̄ dus detratas ad illius pductem, et indifferens ad ee, et n̄ ee, ocedo ans; oparatus ad causas detratas ad pductem, nego ans. quare negamus qd ppo de futuro contingenti n̄ sit detrata

vā, q^a obtū contingens determinatū est iam ut sit futuro tempore, atque ideo ipso determinata est, ut coniungatur cum suo obiecto.

Sed obiicies 3°. replicando. Obtū contingens dependens a caussa, quae nondum existit, non est determinate futurum; ergo propositio, quae tale obtū enunciaret, non esset determinate vera, per te ipsa; probatur ans, quia obtū non est determinate futurum, quandiu causa non est determinata ad producendum tale obtū, sed causa nondum existens, quandiu non existit nequit determinari ad producendum; ergo nequit obtū illud esse determinate futurum; explicatur sic, et confirmatur in hac propositione Antichristus peccabit, cuius obtū nondum est determinate futurum quia nondum se determinavit Antichristus ad peccandum; nam eodem modo se habet modo Antichristus, ac si nunquam esset futurus, aut peccaturus; sed si nunquam esset futurus, aut peccaturus, non esset determinatus ad peccandum; ergo neque modo; si assignemus quod habeat modo Antichristus, ratione cuius dicatur et sit determinatus ad peccandum, quod non haberet, casu, quo non esset peccaturus.

Rx. si ans aliter procedat, illud negando, plura obta determinate sunt futura, quae pendent a caussis modo non existentibus. Ad probationem distingo maiorem, quia tamen causa non est determinata de futuro saltem, concedo maiorem; quandiu non est determinata de praesenti, nego maiorem; talis debet esse determinatio causae, qualis est determinatio effectus et cum determinatio effectus sit de futuro, ita et determinatio caussae; itaque sicut bene stat aliquam caussam non existere nunc, et futuro tempore se determinaturam ad operandum, bene etiam stat, quod non sit determinata de praesenti, quandiu non existit, sit tamen determinata de futuro. Ad exemplum Antichristi in confirmatione adductum, iam facilis est solutio; illud solutione eget. Eodem modo se habet Antichristus ac si nunquam esset peccaturus, aut exiturus; distingo eodem modo. comparatione temporis praesentis concedo; temporis futuri, nego; manifestum est. n. quod si nunquam esset exiturus aut peccaturus, non possemus modo asserere cum veritate, quod esset exiturus, aut peccaturus; modo autem id possumus; ergo non eodem modo se habet, ac si nunquam esset exiturus, aut peccaturus.

Obiic. 4. si miracula sententi[a]e ut v. [illegible], inutiles essent.

ssultat^s ad nos, huas; inutiles orones, et preces, tu ad res dias, tu ad huas; q nra sent^a nec tenenda nec tolleranda. Sq P. assumpt; q in nra sent^a una pars ɔdictionis e detrate v^a ab æterno, altera detrate falsa; q quæ vera e, ɔ ab æterno infallibiliter eveniet, q f^a infallibiliter n eveniet; nunc qd duces, et medicos ssulimus, hos ad salutē, illos ut victoria obtineamus? nā si ab æterno v^a e, qd salus e a nobis obtinenda, et victoria consequenda, infallibiliter ita eveniet; frustra q adhibemus medicos, et duces, sine his obtinebimus intent; qd si hæc pars falsa sit, et ab æterno falsū e, qd obtenturi simus victoriā, et salutē; sine fructu q ssulemus duces, et medicos ras. n. quæ ab æterno sent nec futuras, nunquā reddent futuras, quantumvis applicent media; siliter siquis peccaturus e tpore sequenti frustra recurrit ad Deū, ne peccet, nequit. n. Deus efficere, qd futurū n sit futurū; qd si n e peccaturus, infallibiliter n peccabit, quis in Deū nulla fundant preces. idē dicendū e de precibus ad grā obtinendā, ɔsequendā gloriā, et fugiendā gehennā.

Rx negᵒ id, qd assumit; ad pb^s Rx concedendo integrū enthymema. intellecto ɔente de infallibilit^e ex supp^e. Ad interrogat^s reo, ideo nos ssulere medicos, et duces, q sæpe salus obtinenda e, q^a medicos ssulimus, et medicinas ab illis pscriptas applicamus; idē de ducibus ad victoriā. Eodē prsus mō preces ad Deū fundimus, q^a si ea, quæ postulamus, obtinenda ss, sæpiss^e ideo obtinenda ss, q^a preces fundimus, nec aliter obtinerent; Q^a petisti sapiā, et sciā, ut iudicare possis populū meū. (Deus ad Salomonē. 2. paralip. 1.) sapia, et scia data ss tibi.] Ecce q^a postulavit data e sciā Solomoni; q tpore antecedenti tribuenda, et futura erat. a Deo, q^a postulanda. quare n ss inutiles preces, et ssultat^s in mea sent^a, sd utiliss^æ. et sæpe valde naria ad ɔnalia dona, ad adipiscendā grā, et gloriā, et vitandā gehennā.

Sect. 4. Argt͡ꝫ' ↄtendens dia scia esse fallibile in nra sentª.

Si nra ꝑꝑª de futuro ↄtingenti herent detratꝫ verit͡s, illā a fortiori haberet dia scia; cognosceret. n. et afferret detrate Prꝫ. v.g. die crastina peccaturū. Qd ee falsū P. ex eo qd dia scia eet fallibilis: Sic argtor. stante dia scia de futuro peccato Petri. die crastino. Prꝰ libere ē peccaturus; nā dia scia n' tollit hoibus libert͡s; ꝭg potē n' peccare Prꝰ die crastina, stante dia scia, sd ex eo qd Prꝰ possit n' peccare die crastina. stante dia scia, hec potē falli, si cognoscat, et affrat detrate Prꝰ peccaturū, posset. n. obtꝫ aliter here, ac scia dia repsentat; ꝭg dia scia fallibilis eet, si heret detratꝫ verit͡s

Rꝫ admittendo qd dia scia heat detrate verit͡s, et negat hinc inferri, qd dia scia sit fallibilis; Ad vͦd, quo pr distingo coñs; ꝭg potē n' peccare ↄponendo n' peccatꝫ c' scia de peccato, nego coñ; ↄponendo c' dia scia potē ad n' peccandꝫ in sensu diviso scia, ↄcedo coñ; distingo etꝫ ꝑꝑª immte assumptꝫ; sd ex eo qd Petrus possit n' peccare die crastina, stante dia scia, hec potē falli, si possit ↄponere n' peccatꝫ c' scia Dei de peccato, ↄcedo, secꝰ nego. posset quidē obtꝫ aliter here in sensu diviso scia, et nulla facta suppª futuritionis, sd ꝯ casu quo obtꝫ aliter heret, scia Dei n' affrret, qd nō affrret, sd oppositꝫ, unde longe abē ut fallat l. falli possit.

Replicas si stante dia scia de peccato futuro, die crastina Prꝰ n' peccaret; re ipsa dia crastina falleret scia Dei; sd potē reipsa Prꝰ n' peccare die crastina, stante dia scia ꝭg hec potē re ipsa falli; minꝰ pbo, qª stante dia scia de peccato

Prus libere est peccaturus; ergo ita est peccaturus, stante dia scia, ut possit non peccare, quod autem admittenda sit sylli cwa. Pr., quia ex politate antis recte infert politas cwentis, sed ex hoc anti. Si stante dia scia de peccato futuro, Prus re ipsa non peccaret, infert hoc cwens fallleret dia scia; ergo ex polite illius recte infert politas huius; sed est pole illud ans, quia pole est, stante dia scia Prus non peccare; ergo pole est falli dia scia. Urget. stante dia scia pole est Petrum non peccare; reducatur ad actum talis poa, et sic potest non peccare stante dia scia, non peccet eadem stante, quia poli posito in esse nullum sequitur inconveniens, ut fert cwe eloquium, sed si re ipsa illa poa reduceretur ad actum falleret dia scia; ergo si potest ad actum reduci, potest falli dia scia.

Resp. concessa maiori, disting^{do} minorem; sed potest re ipsa Prus non peccare die crastina etc^a. taliter ut possit iungere non peccatum cum scia Dei de peccato, nego minorem; taliter ut iungat cum scia Dei poam ad non peccandum in sensu diviso scie concedo minorem; Ad probationem minoris; stante dia scia libere Prus est peccaturus, non quia ita sit peccaturus, ut possit coniungere non peccatum cum scia Dei; sed quia coniungit cum scia Dei poam ad non peccandum in sensu diviso scie; Hine negamus cons., quia ut scia Dei possit falli debet posse coniungi non peccatum cum dia scia, quod non admittimus.

Ad illud, quod cwa probatur ratio. recte quidem inferri ex polite antis polit cwentis; concedo etiam ex illo anti recte inferri illud cwens; sed nego esse pole illud ans, ea ratione, qua ans est illud inferens cwens; nam est ans in sensu composito scie cum non peccato, et hoc pacto non est pole, solum est polis alius sensus compositus scie cum poa ad non peccandum in sensu diviso scie; et sic stante dia scia, solum est pole, quod Prus non peccet in sensu diviso scie, non tamen est pole, quod non peccet componendo non peccatum cum scia. Hine fit. ut si reducatur ad actum 2^a talis poa Prus non frustraretur dia scia; nam cum illa poa non sit ad componendum non peccatum

c' scia ; sd ad ponendu peccat in sensu diviso scia, posito n peccato, et divisa a n peccato scia de peccato, n falleret scia Dei; ad hoc. n debebat dividi, sive auferri scia Dei de peccato ad posit n peccati, cuius oppositu stringit; si autem supponeremus ɔponi n peccatu c' scia Dei de peccato, illa ɔiunctio n eet actus 2us poa, qua de facto dat in Pro, et a nobis admittit, sd alterius chimaerica, qua negamus.

Ex solut applicata argto, et replica duplicem colligo sensum ɔpositu, alteru poa ad n peccandu c' scia Dei de peccato, alteru n peccati c' scia eadem de peccato. 1us sensus ɔpositus e' posbis, et de facto dat, q^a ex eo qd Deus cognoscat Petru peccaturu, n amittit Petrus poa, qua het ad peccandu, ideoq sl iungunt hae verit. Deus cognoscit Petru peccaturu; Petrus het poa ad n peccandu. 2us sensus ɔpositus e' impbis; q^a si eent sl scia Dei de peccato, et n peccatu, scia Dei eet falsa, ac proinde Deus n eet Deus, q^a Deus n e', cuius scia, error e'; qd c' impole sit, impbis e' talis sensus ɔpositus, l. sic impbilit illius sensus ɔpositi collige. scia Dei de peccato, semper ɔiungr c' ipso peccato; q^a e' infallibiliter ɔ^a q si c' hac scia ɔiungeret n peccatu p ea differa ɔpora, qua affrat peccatu extituru, c' peccato ɔiungeret n peccatu; qd impole e'.

Sect. 5. Etu pp^us de futuro ɔditionato hent detrata verit, et falsitate

Propositiones ɔditionales vocamus eas, qua sub aliqua ɔdit, l. circumsta aliqd eventuru enunciant, ut si sol luceret, dies eet.

si Petrus dormiret, caelum tonaret; Nota autem particulam si accipi dupliciter in conditionalibus; uno modo illative, ita ut enunciet illationem unius ex alio, et contra; alio modo quando particula si non capit illative, sed aequivalet particulae cum, idest quando secundo solum denotat concomitantiam, et coexistentiam conditionis et veritatis sub ea conditione enunciatae; ut si Turca dormiret, Papa vigilaret, idest quando Turca dormiret, Papa vigilaret, quasi dicat. simul concurrent, et coexistent Papae vigilia, et Turcae somnus; neque infrequens est usus hic particulae si. videantur Thesaurus Linguae Latinae. Littera. S. et particula si. Emanuel Sa. in caput. 12. Joannis. versu. 3. et Lambinus in Horatium - Lib. 1. epistolarum. epist. 2.

De conditionalibus, in quibus particula si capit illative, dubium non est, quin habeant determinatam veritatem, et falsitatem, nam cum enunciant connexionem, et illationem unius ex alio; vel natura ipsa infert, vel non infert, si infert, esse veram, sin autem non infert esse falsam; immo et semel veram, semper esse veram, et necessariam; quae semel falsa, impossibilis, et semper falsa; fatentur hoc Summulistae, et nos in compendio de conditionalium veritate in sensu illativo.

Sed in hoc sensu adhuc est duplex conditionalium species altera earum, quae important conditiones aliquomodo conducentes ad veritatem, quam enunciat, ponendam, ut si Deus peccatorem cras vocaret peccator resipisceret, et converteret; nam Dei vocatio conducit ad hoc, ut peccator resipiscat, licet non inferat necessario conversionem, neque det ad hanc infallibilem illationem ad illam ex illa. Altera species est earum, quae important conditiones omnino disparatas, et nullo pacto conducentes ad veritatem, et huiusmodi propositiones solent appellari disparatae, ut si Petrus curreret, caelum tonaret, nihil enim conducit Petri cursus ad hoc, ut caelum tonet, sed disparata omnino sunt haec

Sit conclusio. Propositiones conditionales non illativae utriusque generis habent determinatam veritatem, aut falsitatem. haec conclusio probari potest pluribus sacrae

pagina, et SS PP. testimonijs. Non omnia referam, quia negotium est Theologicum unum tamen, vel alterum attingam. Expressum censeo testimonium ex Lib. 3. Regum c. 12. Scilicet (et sit testimonium pro veritate propositionum conditionalium quae non sunt omnino disparatae.) Si hodie, inquit, obedieris populo huic, et illius petitioni cesseris, et locutus fueris lenia, erunt tibi servi cunctis diebus. Ecce enunciatur servitus populi ex suppositione lenis locutionis, et nihilominus lenis locutio nullam connexionem habet cum servitute populi, sed illi contingenter coniungitur. Non minus evidens est aliud ex novo testamento. Matthaei. 11. et. Lucae. 10. ubi Christus dominus ait. Vae tibi Corozain, vae tibi Bethsaida, quia si in Tyro, et Sydone factae fuissent virtutes, quae factae sunt in te, olim. (i. iamdiu) in cilicio, et cinere poenitentiam egissent. En certissime Christus praedicit Tyriorum, et Sydoniorum poenitentiam ex hypothesi eius conditionis. 3um testimonium petitur. ex Luca. 22. ubi Christus interrogatus. Si tu es Christus dic nobis, ait illis; si vobis dixero, non credetis mihi, si autem et interrogavero, non respondebitis mihi, neque admittetis. Accedit Aug. lib. de dono perseverantiae. c. 9. Cur. n. non dicatur, inquit, et ipsum evangelium cum tanto labore, passionibusque Sanctorum frustra esse praedicatum, vel adhuc etiam praedicari, si iudicare poterant homines, etiam non audito evangelio suam contumaciam, vel obedientiam, quam praescivit Deus eos habituros fuisse. si audivissent.

Pro veritate conditionalium disparatarum egregium est testimonium ex. Lib. 4. Regum c. 13. ubi Regi Ioas dixit Elisseus, Percute iaculo terram, et cum percussisset tribus vicibus, et stetisset, iratus est vir Dei contra eum, et ait, si percussisses quinquies, aut sexies, sive septies, percussisses Syriam usque ad consummationem.] Videas ab Elisseo praedicatum eventum conditionatum ex Dei revelatione certissime eventurum sub conditione disparata, nulla n. connexionem habet percussio terrae iaculo cum desolatione Syriae. Leg. caput. 2um eiusdem lib. et c. 38. Hieremiae.

1 rō e', qª qualibet ppº cditionalis n' illativa enunciat obtū sub cdit. futurū, l. q ita erit sub illa cditē, sicut ppº enunciat, l. n' erit. º si 1ū ppº e' vera. si 2ū fª i q ppˢ cditionata n' illativa bent [illegible] verit., aut falsit. : Explicat' hæc in una ppᵉ disparata ex qua ad aliā etiā n' disparatam vi, ostabit. Si Petrus disputaret, Turca dormiret: hæc ppº afferit futurā eo tpore Turcæ dormitionē, quo Petrus disputaret, l. futura erat dormitio, qdo Petrus disputaret, l. n'; si erat futura, ppº e' determinate vª, qª conformat' c' suo obto; hoc. n. ita se hēt, sicut enunciat'; si n' erat futura; ppº e' determinate falsa, qª n' conformat' c' suo obto.

Confr. qª posita Petri disputatione, re ipsa ponit Turcæ somnū, l. negatio somni; demus re ipsa poni somnū; q qdo Petrus disputat, Turca dormit; demus q qd ante positionē actualē disputationis Petri, et dormitionis Turcæ, quis proferret hanc ppē; si Petrus disputaret, seu qdo Petrus disputaret, Turca dormiret; n' ne verū diceret', procul dubio; nā qdo re ipsa poneret Petri disputatio c' Turcæ dormitione, ii, qui ppē cditionalē antea audierant, fa-terent' verū prædixisse. q bent determinate verit. ppˢ disparata.

2ª rō. Deus affirmat hanc ppē ee verā, quā nuper posui, et eius cdictoriā ee falsā, l. e converso: scit. n. evidenter quānā illarū conformet c' suo obto; q hēt una verit. determinate, et altera falsit.; ans pbo, qª aliter nesciret Deus, qd obtū ex cdictoriis illis eet eventurū, et suspensus maneret; unde mille absurda colligunt'. 1. Deū n' ee interrogandū de futuris cditionatis disparatis, qª n' posset determinate resp.; n'. n. sciret an Turca eet dormiturus, si Petrus disputaret. Quot hoīes eet cditurus, aut Angelos, si aliū mundū conderet, certo nesciret qd eet eventurū ex mediis positis, c' quo pot.

ciungi effus, et neg. effus, donec eventu ipso disceret, qd stingeret, ex posit. talis medij. Nec pvidere posset, an si hoc poneret, illud aet ponendum, qd disparata sunt, sicq. crebro tentaret incertus de verum eventibus sub cdit. disparata. ~~3. Plurim~~

3., Plurimæ preces ad Deum missæ, otiosæ essent et vanæ; nam cum postulamus, ne nos Deus in hæc, l. illa officia, vlt. aut honores etc. iijciat, si illis abutentes in flagitia, et scelera ruituri sumus; et etiam cum postulamus, ut hæc, l. illa beneficia conferat, si ad æternam salutem effutura sunt, ridiculas petitiones iaculaeremur. Deo nesciente, an officia futura sint in nram ruinam, si conferant, et beneficia in salutem; qd si dicamus, ut dicendum est hos preces, et illas ee utiles, et dicendum cognoscere Deum, qd sit eventurum sub quacumq. cdit. disparata et hypothesi: ppes quæ enunciaverint id, qd Deus cognoscit ita eventurum, et Deus cognoscit, erunt veræ et determinatæ; ex cdijs autem semper una enunciabit obiectum ea rone, qua Deus cognoscit eventurum, aut non eventurum.

Sect. 6.

Adversæ partis obiecta solvunt.

Obies. 1. impole est, qd ppo cditionalis sit vera, qn sit effus cditionate futurus; sed effus numquam erit cditionate futurus, neq. ee potest; ergo neq. ppo cditionalis erit vera, aut ee poterit; minor ostendr. impole est qd effus sit futurus independenter a sua ca, sed decretum diæ voluntatis est 1a, et ultima ca efficiens; sed cum in Deo non dent. decreta rui effus futuri sub cdit. disparata, nullus effus erit futurus sub cditione

neqß ea poterit, q^a ee n̄ pote sine decreto.

R̄ neg^do min. ad pb. dic ea roe, qua effus e futurus dependere a sua cā, et q^a effus e sub cdit^e futurus, sufficit dependentia a cā etā sub cditione futura, quare effus cditionalis, n̄ requirit decretū actu, et absolute existens in Deo, sd postulat decretū cditionatū ex p^te actus, nimirū illud, qd foret, et Deus haberet, si talis cditio poneret, sub qua effus afferet.

Obies. 2. si hac pp^s haberent cditate verit^e, talis veritas fuisset ab aeterno; nā si nuc v^e e, qd si Petrus deputaret, Turca dormiret, nunc verū etā fuit heri, nudius tertius, et reliquo tpre ante nunc sit. H. hac veritas e ficta, v. realis? si 1^s, pp^s erunt fictitiae v^ae. si 2^s, cg. c^s veritas hac sit aliqd creatū, ab aeterno existit aliqd reale creatū, qd absurdū e; n̄ cg. dat veritas cditata in his pp^s, q^a nihil reale creatū fuit ab aeterno, per qd sint v^ae. R̄ de duplici verit^e reali intelligi posse argtū, de frali. s. et obiva, seu obiv. pp^s v^ae; si de frali loquat, negandū e, qd veritas fralis creata fuerit ab aeterno, aut tpre ante, in quo n̄ fuit pp^o creata, q^a hac claudit essaliter in recptu essali veritatis fralis, ut pbavi s^a; si v^o loquat de verit^e obiectiva, dicendū e illā fuisse ab aeterno futurā sub cditione n̄ absolute existentē; nā veritas obiva cditionalis affrativa pp^s nihil e aliud, quā effus. ut cditionate futurus, qui quidē n̄ existit absolute ab aeterno, sd sub cditione.

Obies. 3 si futura cditionata haberent aliqd ee cognoscibile, illud Deus cognosceret ante oe decretū liberū, sd ante oe decretū liberū diū nullū ee tale cognoscit; cg.: minor P. q^a si ante oe decretū liberū Deus cognosceret futurit^e sub cditione, cognosceret effus ponendū absolute ex sola positione cditionis, qd falsū e; n̄ m. Petrus converteret gratia per positionē vocationis, nisi Deus sl decerneret concurrere ans. fir, q^a pp^o cditionalis, aut veritas, posita cditione, transit in absolutā.

Instr. quia si ante omne decretum liberum Petri est futurum peccatum Petri sub hypothesi tentationis. posita tentatione non libere peccaret, quia non poterat aliter absolute evenire, quam futurum fuerat conditum sub conditione, et tamen haec conditio futuri sub conditione fuit antecedens usum libertatis; ergo non libere peccaret, posita tentatione.

Resp. concedendo maiorem de cognitione ante omne decretum liberum absolute existens in Deo; nam de cognitione ante omne decretum liberum conditionale futurum, neganda est maior, nam cum prius sit futuritio sub conditione et omnes illius caussae sub conditione etiam futurae, ex vi quarum datur conditionata futuritio, quam cognitio Dei. haec non potest esse ante omne decretum liberum conditionatum, quod est partialis causa futuritionis conditionatae praeexistentis. Ad minorem, illam distinguo, ante omne decretum conditionatum liberum nullum tale esse cognoscit, concedo minorem; ante omne decretum absolute existens, nego minorem. Ad probationem minoris. Deus non videt ex sola positione conditionis ponendum absolute, sed ex positione conditionis cum omnibus suis caussis, quas sed videt sub conditione futuras, neque ita intelligenda est illa maxima conditionales, posita conditione, transit in absolutam, ut sola conditionalis positio sine positione earum, sufficiat ad hoc, ut transeat in absolutam, subintelligit sed earum positio.

Ad Instr. si ostendat, quod Petrus non sit absolute libere peccaturus, falsum afferit; si ostendat, quod non sit libere peccaturus ex suppositione, quod sub conditione se detraxerit ad peccandum, dandum est id quod ostendit; id tamen non est inconveniens, quia minimum non est, quod ex suppositione, quod libere se detraxerit ad peccandum, non possit non peccare, esto absolute potuerit non peccare, quia absolute potuit non se detrahere ad peccandum, neque scientia conditionata infert antecedenter ipsum peccatum, sed consequenter, quia prius est Petrum se detrahere libere sub conditione, et hypothesi tentationis ad peccandum, quam Deum cognoscere Petrum peccaturum sub tali hypothesi; ideo non res cognoscuntur, quia sunt, vel futurae sunt; non vero ideo sunt, vel futurae sunt, quia

a Deo cognoscunt.

Obies. 4. si ppp^{es} conditionata disparata haberent extrate veritatem; illam etiam haberent, ablata conditione, quia hac per accidens disparatè et impertinenter se habet; sed ablata conditione nullam habent veritatem; ergo neque illa posita; minor probatur. Si ab hac ppp^{e}. Si Petrus disputaret, Pappa sederet. auferat 1^{a} parte, quae est conditio, et relinquas 2^{a}. Papa sederet, sine dubio nulla veritas persisteret, sed quedam imperfectus sensus orationis. Resp. neg. maiorem, quia licet conditio se habeat per accidens, disparatè, et impertinenter ad rem sub ea enunciatam, non tamen se habet per accidens ad enunciationem, et illius veritatem; itaque Petri disputatio, conditio est disparata, et impertinens ad Papae sessionem, non tamen ad veritatem huius ppp^{is}. Si Petrus disputaret, Papa sederet; neque ideo dicuntur ppp^{es} disparatae, quia conditiones disparatae se habent ad enunciationes, sed quia disparatè se habent ad veritatem sub illis enunciatam.

Q.^o 30.

In libros priorum, et posteriorum

De 3.^a intus operatione nempe discursu.

Sect. 1. Quid discursus sit, et quot cognitiones ad illum exigantur?

Discurrere dicimur quando ab uno ad aliud currimus, unde mentalis discursus erit, (sumpta metaphora a re materiali) quidam quasi cursus,

transitus ab uno actu, qui dici poterit terminus, a quo, in alium, qui terminus, ad quem; contingit autem mentalis hic cursus modo duplici; aliquando cognitiones successive disponimus, et novas inducimus, quin inter novas et veteres intercedat cognationis vinculum, aut connexio; puta, quando cognosco lapidem, deinde Angelum, deinde bovem, aut equum; priori cognitione dimissa, ad posteriorem advenit hoc pacto saepissime intus discurrendo per varia incertus, et vagus. Aliter aliquando cursus, aut discursus contingit, tunc videlicet, quando ab una cognitione fit transitus ad aliam, cum qua habet connexum, et sine cuius veritate consistere nequit; sic discurrimus, quando ex hac cognitione duplici, omnis homo est animal. Petrus est homo. progredimur ad hanc; ergo Petrus est animal, cum qua connectuntur priores. Utriusque discursus meminit S. Thomas 1. p. q. 14. a. 7. corpore. in scientia enim nostra duplex est discursus. unus secundum successionem tantum, sicut cum postquam intelligimus aliquid in actu, convertimus nos ad cognoscendum aliud. Alius discursus est secundum caussalitatem, sicut per principia pervenimus in cognitionem conclusionum.

Prior discursus, quem S. Thomas appellat secundum successionem extra nostrum institutum est, valeat; 2us proprius est Dialectici: eum definivit Augustinus lib. unico de immortalitate animae c. 1. nomine ratiocinationis sic: est enim recta ratiocinatio a certis ad incertorum indagationem nitens cognitio, et de quantitate animae c. 27. circa medium: est ratiocinatio, in qua, per ea, quae cognoscuntur, ac quae cognita sunt ad aliquid incognitum ducimur. Hac definitio persimilis est Aristotelicae syllogismi traditae. lib. 1. prior. c. 7. est oratio, in qua quibusdam positis, aliud quid a positis ex necessitate contingit, eo quod haec sint. Recentiores frequenter utuntur hac: discursus est cognitio unius veritatis per aliam, et post aliam.

Omnes hae definitiones in hoc conveniunt, quod postulent ad discursum plures cognitiones realiter distinctas. Propterea Angel. Doctor

1. p. q. 14. a. 7. Deo negavit discursum, quia in eo non est pluralitas cognitionum, a quarum una fiat progressus, et transitus ad aliam, sed unico intuitu intellectuali cognoscit, non discurrit; quare doctrina Scoti in 2. dist. 7. q. 1. asserentis sufficere ad discursum unicam cognitionem, qua veritas aliqua in alia cognoscatur, reijcienda est; nam Deus cognoscit omnes veritates in sua essentia, nec tamen discurrit. nec satis est cognoscere unam veritatem ex alia inferri ad discursum, quia etiam Deus cognoscit ex hoc recte inferri illud, ex cursu motum, et nihilominus non habet discursum, quia unico illa actu, et non pluribus realiter distinctis cognoscit. Eadem ratione reijciendae sunt causales, et conditionales propositiones a ratione discursus; nam est per unicam conditionalem enunciem illationem unius ex alio, non datur discursus, et negasset quod eadem propositio reddo causam, quare conveniat praedicatum subiecto, in quo est posita ratio propositionis causalis.

Maior difficultas est de numero cognitionum ad discursum requisito; tamen communis sententia duas praemissas requirit, et actum consequentis (dicimus autem praemissas eos actus iudicij, in quibus uniuntur extremitates cum 3.o et antecedunt consequentem) quia enim praecedit sola una cognitio categorica, quae dicitur antecedens non datur formalis discursus, sed materialis, et truncatus, quem vocare solemus enthymema; volunt tamen aliqui ex una sola cognitione hypothetica et consequente resultare discursum sufficienter. ut si dicas, omnis homo est animal, et Petrus est homo, discursum elicias, si consequens inferas, ergo Petrus est animal. quia propositio hypothetica copulativa claudit duplicem praemissam, ratione quarum sufficienter identificantur extremitates cum 3.o

Ultra praemissas requiritur iudicium de bonitate illationis seu consequentiae; parum enim prodest duas praemissas comparare, si non cognoscatur ex illis inferri consequens; certe hoc nunquam eliciet, nisi adsit notitia de illatione; saepe stringit praemissas esse in actu, nec tamen audemus in consequens prorumpere, quia nondum constat nobis, an inferat ex illis; nec casu dictum est, hanc notitiam de bonitate illationis debere esse iudicium; existimo enim apprehensionem non sufficere ad determinandum intellectum, ut consequens eliciat; posita enim

appreh.e sola de bonit.e illationis, indeterminatus manet intus, potest non assentiri conti, nisi apprehensioni succedat iudicium; immo apprehensio sufficit detrahere (ea rõe, qua detrahere potest) ad iudicium circa suum obtum; quia solo detrahit ad iudicandum bonum esse illat.m non ad eliciendum consum, nisi mediante iudicio de bonit.e conse; quod si discursus ex dictis est oro, cum qua quibusdam positis, i. antibus, aliud sequi necesse, clarum apparet non sufficere apprehensionem, quia illa posita sine iuditio de bonit.e conse non est necesse aliud sequi; concludo ergo ad discursum quatuor actus iuditij concurrere, quorum duo priores sunt pmissae, tertius de bonit.e conse, et ultimus est consens, seu xo, ex his tamen duo primi non nariis distinguunt realiter, ut notatum ex nullorum sent.a

Sect. 2

An si oes actus debeant existere, quando existit xc.is assensus vbi, in quo actu salvet rõ discursus?

Sit 1.a xo absolute, et simpliciter neque requirunt pmissae existentes, neque cognitio de bonit.e illationis; quia ad assensum xc.is, si extet memoria, quae gerat vices illarum; rõ est, quia saepe recordamur nos fuisse assentitos alicui xi, et ad id habuisse motiva quae efficaciter probabant xi illius verit.m, non tamen recordamur, quaenam fuerint eiusmi motiva, et nihilominus iterum assentimur xi ex vi illius memoriae, qua habemus de sufficienti motivo pmissarum et bonit.e conse. Ergo ad assensum xi non requirit absolute exist.a pmissarum

aut cognitio de bonitate illationis, si talium actuum defectum non suppleat memoria. et in moralibus hanc veritatem quotidiana nos admonet experientia, plura non. osculamur tanquam licita, et sequimur, solum quia recordamur rationes, et authoritates nobis fuisse olim probatas, et approbatas quin non meminerimus rationum, et authoritatum, quibus ad ita sentiendum inducti sumus.

Sit .2ª. conclusio. Hac memoria non existente, existere debent premissae ad assentiendum conclusioni. ratio est, quia eatenus iungimus extremitates in conclusione per assensum, quatenus illas iungimus in premissis cum uno tertio; ergo si non existit memoria, qua recordemur iunctas fuisse in premissis cum uno tertio, neque existant ipsae premissae, non iungeremus extremitates per assensum in conclusione inter se; nec sufficit extitisse premissas; nam si de facto non existunt, neque extitisse venit in memoriam; perinde se habent in ordine ad movendum intellectum ad assensum, acsi nunquam prorsus extitissent, quia eatenus movebant, quatenus proponebant objecta, illis autem pereuntibus, et memoria illarum non succedenti, objecta non proponent; ergo perinde se habent, ac si nunquam extitissent.

Sit .3. conclusio. non sufficit quod existant premissae ad assensum conclusionis, sed requiritur cognitio de bonitate eorum; casu quo non sit aliud, quod illius vices gerat, ut nuper de premissis dixi. fundatur haec conclusio in eo quod impossibile sit intellectum assentiri conclusioni propter premissas, si non cognoscat conclusionem inferri ex premissis; sed cognitio, qua cognoscit conclusionem inferri ex premissis, est cognitio de bonitate illationis; ergo haec requiritur existens, si non detur aliud illius defectum supplens ad assensum conclusionis. Confirmatur quia saepe experimur perplexitatem in assentiendo conclusioni, quin existant premissae, et illis praebuerimus assensum, solum quia habemus perplexitatem circa bonitatem illationis, in cuius cognitione dubitabundi haeremus. nondum cognoscentes inferri consequens ex antecedenti; ergo quia requiritur cognitio de bonitate illationis; secus non haereremus, tali cognitione deficienti; itaque ultima dispositio ad assensum conclusionis est

cognitio de bonit^e illationis, q^a tamus propter præmissas sc. præbemus assensum, quatenus cognoscimus præmissas naria connex. bere c' coerente illudque infallibiliter inferre, at sine ult^a detrat^e assensus ee n' pote[st] ergo; immo ex hac dd^a collego assensum sc. n' futurum clariore cognit^e de bonit^e illationis, quia etsi præmissa sint evidentes, dubie tn cognoscat illatio, et obscure, aut c' formidine, dubius erit assensus sc., obscurus, et c' formidine, q^a ultimo quasi regulat claritas, et certitudo assensus sc. per cognit^m de bonit^e illationis.

P^r. Suarez. dsp. 44. met^c. sect^e 6. et c' eo multi ex iunioribus opinati ss suffere sc. habitum absque præmissarum, s. cognitionis de bonit^e illationis expr^a, s. memoria, ut eliciat sc.; 3^a tn. PP^s. Dimb^s. (quos sequor). L. post. c. 7. q. 2. a. 3. docent id fieri n' posse. Primum: scilicet assensi optimum e; sine præmissis, sine bonit^e illationis, sine memoria earum, et denique sine habitu sc. nequit intus elicere sc., ut dubitabit nemo; ergo neque c' habitu sc., deficientibus reliquis; probo cons.: q^a qd intus n' pote[st] simpliciter sine habitu acquisito, n' pote[st] simpliciter per solam addit^m acquisiti habitus; ergo si absque præmissis, habitu, et reliquis intus nequibat simpliciter sc., n' poterit prescise adveniente habitu: qui discursus fundat^r in receptissimo illo axiomate: Habitus acquisiti n' dant simpliciter posse, sd facilius pose; ideoque n' pote[st] intus absolute facere c' habitu acquisito, qd sine illo n' pote[st]; et frustra adversarii iactant habitus supplere defectum po^a; q^a si so' facilitant, n' supplent defectum po^a, sd facilem reddunt ad id so', qd ea sola poterat.

Circa. 2^m tituli punctum n' conveniunt dd^s; aliqui n. affirmant tres præmissas, quam sc. ee de qddit^e discursus, ita ut in omnibus illis consistat discursus; Ceterum alij aliter sentiunt existimantes discursum so' consistere in actu sc., reliquos v^o actus re-

quiri antecedenter, sed non tanquam pars discursus; vereor ne tota hac controversia de nomine sit, parum pro utraque parte urgent rationes; dito componens, si dicas utroque modo usurpari discursum, et pro syllogismo, et pro consequentia; in priori usurpatione constituit per præmissas; in posteriori per solam consequentiam. Definitiones Aug., et Aristotelis discursum explicant primo modo definitio vero discursum 2° modo.

Obijcere tamen solent rationes Aristotelis discursum sic definientis. 1. post. c. 1. est actus, qui ex præexistente fit cognitione verum Aristoteles ibi non definivit discursum, sed solum asseruit, quod omnis doctrina et omnis disciplina discursiva ex præexistente fit cognitione quod non potest ullus negare, et aliud est asserere quod discursus consistat in consequentia; aliud quod consequentia, aut actus discursivus fiat ex præexistente cognitione, et ex discursu.

Sect. 3.

An præmissæ, et cognitio de bonitate illationis concurrant effective ad consequentiam, seu qualiter ad illam se habeant?

Aut comparare possumus præmissas formales cum formali consequentia, aut obiectivas cum obiectiva, aut denique obiectivas cum formali. si priori modo comparatio fiat docent Complutenses in cap. 2. de scientia, et demonstratione q. 2. a. 2. præmissas concurrere effective ad consequentiam; si autem tertio modo fiat comparatio, dicunt præmissas esse causas formales extrinsecas consequentiæ formalis. ego non omnino acquiesco, nam licet quoad 2um verum asserant, ut postea videbimus, quoad 1um, non ita nam actus consequentiæ sufficienter potest ab intra provenire absque præmissarum effectivo influxu physico; ergo frustra præmissis conceditur influxus, cum maxime cum ad asserendum illum nullum sit fundamentum sufficiens.

Accedit specialis rō, q^do ex pmissis pbabilis n infert re ipsa scō, sd existimat inferri, pmissa nullu praestant phicu influxu in scē; sd q^do re ipsa n infert scō, pmissa pstant totu qd pstarent, q^do re ipsa inferrat scō; ẽg q^do re ipsa infert scō pmissa n praestant in illu phicu influxu; maior inde pstat, q^a pmissa rũ scl, qua n infert, disparatae sũ se hent, n secus ac rũ aliorū actuū intus, sd rũ aliorū actuū nullu pstant phicu influxu, nisi forte tu novu hunc adstruas in quolibet acru ad reliquos; ẽg neqß praestant phicu influxu in scl, q^do hac ex illis n inferl; minor autē primi sylli ita pbanda e. Absqß ulla mutatẽ intrica praemissarū, aut scl. poteſt per sola extrica denominat intelligi, qd scō inferat ex pmissis, et hae inferant, quae antea n inferebant; ẽg q^a pmissae, q^do re ipsa n infert scō totū praestant, qd praestarent, q^do inferret, secus aliqua intrica variatio eet admittenda in praemissis, aut scē, q^do hac re ipsa inferret; anũ pbo, qd re ipsa inferat scō ex praemissis, et hae inferant, pvenit ex eo qd obta praemissarū pnectant c' obto scl; si ñ. hoc pcise ponas inter obt pmissarū, quae n inferebant, et obt scl, quae n inferebat; iã hac ex illis inferet, et illae inferent; sd pcise hoc, qd e pnecti obt pmissarū c' obto scl e denominatio extrica pmissis fralibus, et frali scⁱ; ẽg.

Itaqß dicendū e pmissas frales ee editiones requisitas ad scl, q^a ss. quadã applicationes obtorū, quae movent intu ad eliciendã scl; et sine illis n eliceret, eo qd n eet applicatu obtū motivū, aut detrativū, st neqß ignis pburreret absqß applicatẽ, n q^a hac efficiat, sd q^a requirit, ut ignis efficiat et prumpat efficienter in actū; neqß e cur maiẽ aliã dependentiã a pmissis fralibus in scē ponamus, q^do dicta suffit; nã qd aliqui dicunt pmissas ee rões frales dupliciter pot intelligi; si .n. ptendant ee rões frales repsentandi ppria obta, uẽ afferunt.

sed vñ xcis adhuc erunt sol xditiones; si vº ostendant, qd pmissa sine roes frales motiva ad xclu, falsu afferunt; quia per actus xcis nõ attingunt pmissas frales, neqß per alios actus coiter, quia raro reflectimus sª actus, qui pmissa frales ss; qª nõ possit ee roes frales motivae; movere. n. nõ possit, quae nõ cognoscunt.

De cognitione bonitatis illationis eadẽ sentio, et eodẽ mõ pportionate pbarẽ; quare assero nõ xcurrere efficienter pbice ad xclu, sed vñ illius ee cognitõ, sine qua nõ; c qro bene stat, qd pmissa frales, et cognitio de bonite illationis dicant causse effectivae xcis frales nõ in gnẽ pbico, sed in gne moris; xditiones. n. in ee moris, et lata usurpate dici solent causse efficientes, atqß hoc ostendit. S Thas dul. 1. xª gentes. c. 57. roẽ. 4. dixit. ans ee quodamõ cãm effentẽ xcis, neqß alia roe intelligendus. 1. post. lect. 3.

De pmissis obiivis duo ss afferenda, alterũ generaliter; alterũ nõ ita; generaliter afferendũ e, qd vñ xcis fralis sint roes frales extrica; nõ generaliter qrñ xcis obiiva sint pbice, et vere causse, aut effus; dixi nõ generaliter, quia neqß semper ss causse pbicae xcis obiivae, neqß semper effus, sed aliqdo caẽ ss; aliqdo effus, aliqdo neqß causse, neqß effus ppriae. roõ prioris partis e, quia ab obiivis pramissis movemur ad eliciendã xclu fralẽ; sed illud a quo movemur e cã fralis; ergo pmissae obiivae moventes sint extricae, erunt roes frales extricae; neqß illis admittendus e pbicus influxus immitus in xclu fralẽ, tũ quia saepe nõ existunt, aut existunt distantissime, quia elicit xcº, nec quia pxime ss, e aliqd indicium, unde colligamus pbice influere, et neqß reliqua obta in actus ad illa tratis. roõ posterioris, quia saepe accipimus pmissis in syllis a priori veras cãs effus, quae ostendere conamur, ut c per ignẽ ostendimus calorẽ; aliqdo vº in demonstrationib a posteriori sumimus vel effus ad ostendendã cãm, ut c ex luce meridiana colligimus solẽ ttã

Sect. 4. Aliquarum obiectionum solutione firmior evadit praecedens doctrina

Obict. 1. conclusio fit ex praemissis generalibus, ergo illud Philosophus initio posteriorum ait doctrina, et omnis disciplina discursiva ex praeexistenti fit cognitione; sed illud est causa, ex quo aliquid fit; ergo praemissae generales sunt causa conclusionis non conditio mera; atque hoc commune est, et communis eius solutio: distingo maiorem fit ex praeexistenti tanquam ex conditione, concedo maiorem, tanquam ex rigorosa causa, nego maiorem. Ad minorem, illud, ex quo rigorose fit, omitto, illud ex quo non rigorose, et generice fit, nego minorem, saepe conditiones vocant causas effectuum, ut non semel notavi iam, et exempla dedi.

Obict. 2. quando unus actus alium specificat, se habet respectu illius ut generica causa saltem motiva, sed ita se habent praemissae generales respectu conclusionis; ergo non se habent ut merae conditiones, sed ut generice causa, et vere saltem motivae; minor probatur quia generales praemissae determinant ad hanc conclusionem specie, potius, quam ad aliam; sed illud specificat, quod determinat ad hanc potius specie, quam ad aliam; ergo: minor ostenditur, quia ideo determinat intellectus ad hanc conclusionem in specie, quia per praemissas indicavimus extremitates tales in specie, potius quam alias iungi cum tertio; ergo praemissae determinant ad hanc conclusionem specie potius quam ad aliam.

Respondetur omittendo maiorem, et negando minorem. Ad probationem distingo etiam maiorem, praemissae generales determinant in genere conditionis, quatenus applicant rationes motivas, concedo maiorem. Determinant in genere efficientis, aut motivi, nego maiorem; ex quo patet ad id, quod addit; ideo determinat intellectus ad conclusionem specie, quia movetur a praemissis generalibus, sed quia movetur ab obiectis applicatis, et propositis per praemissas generales. s. coniunctione extremitatis

c' tertio ett^a, sic dicimus applicat^z detrare ad oburendum signum hoc. in spē potius quam alio, n̄ q^a ipsa oditio oburat, sd q^a applicat virtute obustiva.

Obiec. 3. Probabilitas, et evidentia ocl desumit ex pmissis fralibus, et bonit^e illationis, sd pbabilitas, et evidentia ss spēs actus; g spēs actus desumit ex pmissis fralibus; maior P. nam si cognitio de bonit^e illationis, et pramissa evidentes sint, oc^o evadit evidens; si pbabiles, pbabilis, immo et evidentes sint pmissa, si pbabilis sol sit cognitio de bona illat^e, oc^o n̄ evadet evidens, sd pbabilis. g pbabilitas, et evidentia ocl desumunt ex pmissis fralibus, et cognit^e de bona illat^e. Dx neg^{do} mai^z. Ad pbl ocedo ans, et nego coq; pbabilitas, et evidentia n̄ desumunt nisi ab obtis; a pmissis v^o, et cognit^e de bona illat^e tanquam ab applicationibus; quae eatenus dici poterunt specificare, quatenus diversimode applicant, ut diversimode fiat oc^o, quin ea ipsa n̄ specificent ipsa, sd obta ipsarum.

Obiec. 4. Saltem q^a obtum pmissarum e impole, specificabunt ipsa oc^z, P. q^a tunc nihil aliud ee pote, a quo specificet; obtum n. impole specificare n̄ pote, quandoquidem specificatio e aliqd reale et nihil reale pvenire pote ab aliquo ficto; qd si semel admittat^r virtus in pmissis fralibus sufficiens ad specificandam oc^z, ab illis semper specificabit saltem partialiter. Dx neg^{do} etiam tunc Ad pbl, illam nego; nam bene pote actus specificari ab obto impoli; q^a hoc gnus specificationis n̄ e in gnē efficientis, sd in gnē obti, c^r autem obtum impole, possit ee obtum pote specificare, d. dicant, unde specificant^r pramissa, quae ss de obto impoli, qd si recurrant ad pria, eadem solutione illis pote satisfieri absque detrimento nostrae doctrinae.

Sect.

Sect. 5.

An, et quo necessitatis genere maneat intus detratus ad eliciendam consequentiam posito præmissarum assensu, et iudicio de bona illatione?

Multipliciter potest hæc difficultas considerari, et considerata enodari; 1.º quando præmissæ sunt evidentes, et evidens cognitio de bona illatione. 2.º quando præmissæ, et cognitio de bona illatione sunt tantum probabiles. 3.º quando præmissæ sunt solum probabiles, et cognitio de bona illatione evidens. 4.º denique quando præmissæ sunt evidentes, et cognitio de bona illatione mere probabilis; non enim eodem modo semper loquendum est, ut ex resolutione constabit; ante illam tamen duplex genus necessitatis observa, alterum necessitatis quoad specificationem, alterum quoad exercitium; necessitatem quoad specificationem vocamus illam, qua ligatur potentia ad hoc, ut si aliquem actum elicitura sit; hunc, et non oppositum eliciat; sic proposito obiecto malo necessitata est voluntas ad hoc, ut si aliquem actum elicitura sit circa illud sub ratione mali, potius actum odij eliciat, quam amoris: similiter proposito obiecto ut vero per obscuram apprehensionem, intellectus manet necessitatus ad assensum quoad specificationem circa illud ut tale, quia ex suppositione quod aliquem actum eliciturus sit intellectus circa verum ut tale, tenetur assensum potius, quam dissensum elicere. Necessitas quoad exercitium ea appellatur, qua detrahitur potentia ad hoc

ut

bit, et nunc actum eliciat, et exerceat. tali necessitate cogit intellectum ad actum compendia, obiecto illuminato, et oculis apertis. et Beati voluntas ad Deum amandum, posita visione beata, qua Deus ut summum bonum eternum proponatur.

Haectenus, et ad quaestionis explicationem, et decisionem pergamus; quaerimus n. an in omnibus casibus superius numeratis posito assensu praemissarum, et cognitione de bona illatione, maneat intellectus liberatus quoad exercitium, vel quoad specificationem ad eliciendam conclusionem, quod si non in omnibus, an saltem in aliquo, vel aliquibus, et in quibus aut quo pacto se habere possit intellectus?

Prima conclusio posito evidenti assensu praemissarum, et evidenti iudicio de bona illatione intellectus manet determinatus quoad exercitium conclusionis; probatur trito, sed efficaci argumento; potentia qualibet, aut causa naturalis positis omnibus requisitis, naturaliter operatur, sed intellectus est potentia naturalis; ergo positis omnibus requisitis, naturaliter operabitur, sed posito evidenti praemissarum assensu, et evidenti iudicio de bona illatione, habet intellectus omnia requisita ad eliciendam conclusionem; ergo naturaliter illam elicit actu, et in exercitio. in primo syllogismo nihil habeo, quod probem; subsumpti enthymematis antecedens probo, quia nihil desiderat aliud, vel assignari. Dices requiri voluntatis imperium, et hoc, quo fundamento? sic argutor. ad assentiendum primis principiis lumine naturae notis non praerequiritur imperium voluntatis, sed sufficit simplex apprehensio, quae proponunt evidentissime ut vera; ergo neque ad assentiendum conclusioni, et illam eliciendam praerequiritur imperium voluntatis, sed sufficit evidens assensus praemissarum, et iudicium evidens de bona illatione; probo consequentiam, quia ideo in primis principiis non requiritur voluntatis imperium, quia proponuntur per apprehensionem proprium motivum assensus clare, et evidenter, sed per

ass-

assensu præmissarum, et iudicium de bona illat.e etiam propter clare, et evidenter sufficiens motivum ad eliciendam conclusionem; ergo:

Sit 2a conclusio posito assensu præmissarum probabili tantum, et probabili iudicio de bona illat.e, manet intellectus necessitatus, quoad exercitium functionis est quia impossibile est, quod intellectus iudicet per præmissas duas iungi extremitates cum 3o. et quod inferat illas iungi etiam inter se, quin actu iudicet, sed posito præmissarum assensu probabili, et probabili iudicio de bona illat.e, intellectus iudicat extremitates iungi cum 3o, et inferri quod iungantur inter se; ergo iudicabit illas iungi inter se, quin aliter fieri posset facta priori suppositione; sed iudicare quod extremitates iungantur inter se est conclusio; ergo ad hanc eliciendam actu necessitatur intellectus, positis assensu probabili præmissarum, et probabili iudicio de bona illat.e. Neque intelligere possum, quo pacto possit stare, quod intellectus assentiat præmissis, et iudicet, etiam probabili iudicio, quod inferat conclusionem, et nihilominus cohibeatur conclusionis exercitium, nec iudicet iam ea, sicut inferri iudicat suppositis prioribus assensibus. Et confirmari potest, quia positis probabilibus præmissis, et probabili iudicio de bona illat.e, habet intellectus omnia, quæ sufficiunt, ut in conclusionem probabilem actu prorumpat; ergo ex tali suppositione necessitatus est ad exercitium conclusionis probabilis, consequentia liquet, quia causa naturalis, positis, quæ sufficiunt ad actum, in illum naturaliter prorumpit; intellectus autem causa naturalis est; antecedens vero sic probatur, quia si aliquid deficeret, maxime pia voluntatis affectio. sed hæc solum requisita est ad probabiles præmissas et ad probabile iudicium de bona illat.e, non vero ad conclusionem illis suppositis et probatur hac argumentatione; quando intellectus iudicat unum non posse esse vere sine alio, impossibile est, quod stante hoc iudicio, iudicet esse verum illud unum quin iudicet esse etiam verum illud aliud, sed intellectus per iudicium probabile de bona illat.e iudicat præmissas probabiles non posse esse veras sine

(Ver-

verit^e sc^ti 5; ergo stante hoc iudicio, et assensu de praemissis aut veris, non poterit intus non iudicare verum esse sc^s; ergo ad hanc sit scientia, quae sufficiunt intus, posito probabili praemissarum assensu, et iudicio de bona illat^e.

Hac sc^o 3^a aliam infert, nimirum idem dicendum a fortiori, si praemissae sint probabiles, et iudicium de bona illat^e evidens, aut si praemissae sint evidentes, et iudicium de bona illat^e probabile; eadem enim ratio quae 2^a sc^s facta vim habet quae hac 3^a, imo et maius; quia maius vim detrahendi habent praemissae evidentes, aut cognitio clara, et manifesta de bona illat^e, quam praemissae probabiles, aut probabilis cogn^o de bona illat^e, sed cum solis praemissis probabilibus et probabili iudicio de bona illat^e necessitatur intus ad exercitium sc^ti; ergo a fortiori necessitabitur cum praemissis evidentibus, et probabili iudicio de bona illat^e, aut cum evidenti iudicio de bona illat^e, et probabilibus praemissis.

Colligo 1° ex dictis intus manere necessitatum quoad specificat^m in omnibus casibus superiorum sc^s, probatur quia tunc manet intus necessitatum quoad specificat^m, quando est adstrictum ad hoc, ut si aliquem actum eliciturus sit, hunc potius eliciat, quam oppositum; sed ita se habet in casibus superiorum sc^s; ergo. minor ostendi, quia in casibus superiorum sc^s necessitatum est ad actum, et exercitium eliciendum hunc actum; ergo ad hoc ut non eliciat oppositum, sed hunc, si aliquem eliciturus est, ut vere eliciturus est e necessit^e ex supp^e.

Idem in casu 2^a sc^ti; unde a fortiori patebit ad casus 1°, et 3^m cum assensu praemissarum probabili, et probabili iudicio de bona illat^e est incompatibilis actus oppositus sc^i; ergo posito assensu probabili praemissarum, et iudicio probabili de bona illat^e, intus manet necessitatum ad hoc ut si aliquem actum oppositurus sit cum illis, potius opponat sc^s, quam oppositum sc^i, quod est esse necessitatum quoad

specificat; cum ergo, q manet necessitatus ad hoc, ut si aliquem actum oppositurus sit, illum ponat, qui compatibilis est, non illum, qui incompatibilis; sed actus ... est compatibilis, et a, oppositus vero incompatibilis; ergo: minor pr, et sed ans. in enthym. q est verit. praemissarum probalium, et probalis iudicij de bona illat. est incompatibilis veritati oppositi ...; ergo.

Colligo 2. volunt. non posse directe impedire exercitium ... in casibus superiorum ...; ro est, q in oib. illis habet intus, qui est ca naria oia requisita ad exercitium ..., ut probatum est; sed voluntas non potest impedire exercitium ca naria, dum existunt oia requisita; ergo non potest directe impedire, cum directe impedire sit pro suo libito afferre ne prorumpat in actum secundum stantibus oibus requisitis; sic nequit voluntas, suo imperio efferre, ut oculis apertis obiectum sufficienter approximatum, et illuminatum, non videatur a visu; dixi tamen non posse directe, q indirecte bene poterit impedire ... exercitium; dicimus autem volunt. indirecte impedire exercitium, quando pro suo libito aufert aliquid ex requisitis, et media hac ablatione requisiti exercitium impedit; sic potest impedire visionem obiecti illuminati, et sufficienter applicati, claudendo oculos, iam n. aufert apertionem, quae requisita est ad obiecti visionem, potest etiam ... impedire, auferendo iudicium probale de bona illat. vel assensum alicuius praemissae requisitae.

Sect. 6. Contra dicta adversarij argumentantur.

Argtant. 1. ... imago probalis, aut clara est ..., quam praemissae.

et cogn. de bona illat.e, sed quia premissae et cogn.o de bona illat.e si non probales. et obscura, requir. ad illa pia volunt.is affectio; ergo et ad con.em; quia haec a volunt.e pendet in exercitio; nec infert naris ex supp.e premissarum, et cognitionis de bona illat.e. Resp. disting.do conseq.; ergo et ad con.em requir. pia affectio distincta ab illa, quae praerequir. ad premissas, et cogn.em de bona illat.e, nego conseq.; requir. saltem illa, quae datur ad premissas, et cogn.em de bona illat.e, omitto. Quando con.is actus elicimus sine dependentia a premissis, et absque dis-cursu, pia affectio voluntatis requir. distincta ab illa, quae concur-rit ad premissas, etc.a; caeterum quando con.em per discursum colligimus, non requir. pia affectio voluntatis distincta, quia sufficienter detrat. intus ad eliciendam con.em per premissas, et cogn.em de bona illat.e cum pia affect.e ad illas; neque enim semper ad actus distinctos requir., aut postulat. pia voluntatis affectio distincta, si inter illos connexio sit.

Argtant. 2.o actus quilibet probalis pote. ab intu negari; nam cum non sit evidens, non convincit. intus ut probcat assensum sed posito premissarum assensu et iudicio de bona illat.e probabilibus, adhuc con.o quae infert, est actus probalis; ergo poterit intus negare con.em, seu illam non elicere; ergo non necessitat. intus quoad exercitium posito assensu probali premissarum, et probali iudicio de bona illat.e. Confr. quia posita probali, seu obscura appreh.e obti, non necessitat. intus quoad exercitium iudicij; ergo neque posito probali premissarum assensu. etc.a, necessitabr. ad exercitium con.is.

Resp. disting.do maior.; quilibet actus probalis negari pote. ab intu, nulla supp.e facta, omitto maior.; facta supp.e aliqua, cum qua repugnat oppositum actus probalis, qui negandus erat, nego maior.: ad minor., sed con.o tunc est actus probalis cum supp.e premissarum, et iudicio de bona illat.e, cum quibus repugnat oppositum con.is,

ccedo min.; ubi vero est comprobat. ... illa supp.a ... nego min., ...

... Confirmat. caeteri solvunt iuniores reddendo discrimen, quia ... apprehe. illa obscura compatibile est iudicium de re opposita, ... non vero cum praemissis et cognit.e de bona illat.e

Argtant 3. saepe ex praemissis inferri duplex cc., altera directa, altera indirecta: ergo addito iudicio de illatione recta ex praemissis, dabitur optio; at manebit intus liber ad hoc ut potius directam, quam indirectam eliciat, aut e converso; non enim maior ratio, quare hanc potius, quam illam eliciat, si utramque inferri et inferri cognoscit; ergo non erit necessitatus, sed indigebit pia voluntatis affectione ad exercitium cc., imo et in casu praesenti etiam quoad spem. Confir. 1. Quia voluntas est domina suorum actuum, et intus ... quia est domina suorum actuum, potest illos impedire directe; ergo quia est domina suorum actuum, poterit illos impedire directe, positis omnibus requisitis. Confir. 2o. Quia pia motiva est pia ...naria, et nihilominus pendet in exercitio a volunt.e imperio; ergo similiter intus ad exercitium cc.

Respondeo concedendo ant., et negando cons.; nam si adsit iudicium de illat.e recta utriusque cc., necessitat intus ad utramque eliciendam, casu autem, quo utramque inferret; caeterumsi non cognosceret illatio utriusque, sed tamen unius ad unam necessitaret, quare non datur optio neque quoad spem, neque quoad exercitium. Ad 1am confir. distingue mai., voluntas est domina suorum, et intus actuum pleno, et directo dominio, nego mai.; est domina suorum pleno, et directo dominio, et actuum intus indirecto, concedo mai.: ad min., sed quia est domina suorum pleno, et directo dominio potest illos impedire, concedo min.; praecise quia est domina, abstrahendo a ...io directo, et indirecto, nego min.; est autem ... actuum intus

n habeat dominium directum, non potest illos impedire directe. Ad 2am confirmationem, nego consequentiam, quia potentia motiva non habet unde ad suum actum ... sufficienter, nisi a voluntate; habet autem similem.

Sect. 7. V. actus discursivus attingat formaliter medium.

Multi aliter titulum huic controversiae affigunt; nam alij rogant, an medium discursus ingrediatur; alij an aliquod obiectivum sit vere formaliter intrinsecum discursui; alij denique, an assensus praemissarum includatur formaliter in discursu assensu; idem tamen omnes diversis vocibus ostendimus. Partem negativam docet affirmative ... lib. 1. post. c. 1. q. 4. a. 5. §. Haec opinio. Et P. Vasq. 1. 2. disp. 33. c. 3. docet esse actum distinctum a praemissis, et illarum obiectum a discursu non attingi; hoc tamen temperat P. Vasq. quando discursus attingit absolute et non cum ordine ad praemissas; si quis enim quis attingeret obiectum discursus ut illatum ex praemissis, necessarium esset attingere praemissarum obiecta. idem eodem pacto docet P. Ruv. 1. post. c. 1. q. 6. n. 59. oppositam sententiam plures doctores sequuntur ex ijs, qui scripta typis mandarunt P. Hurt. disp. 11. Log. sect. 9. et apud P. Ruvium 1. post. c. 1. q. 6. n. 54. Capreolus, Ferrara. Sonc. Duran. ex manuscriptis multo plures 1am, quam 2am sententiam sequuntur.

Sit discursus ab actu discursivo non attingi formaliter medium probant nonnulli hanc sententiam ex S. Tho. et S. Aug., sed ex utroque ... sione vix, quia de mente S. Tho. res dubia est, et pro utraque sententia a doctoribus allegatur: Augustinus vix favet: Quapropter probatur 1. ratione actus discursivus est, qui formaliter attingit illud, quod ex praemissis infertur, sed ex praemissis non infertur, quod iungantur extremitates in identitate inter se, sed quod distinguantur; ergo actus discursivus est, qui attingit formaliter non coniunctionem

extremitatum inter se. etc. sed actus, qui attingit formaliter solam iunctionem, aut disiunctionem extremitatum inter se, non attingit formaliter medium; alias non solum attingeret iunctionem, aut disiunctionem extremitatum inter se, sed etiam cum medio; ergo actus consequentiae non attingit formaliter medium. Confirmatur: ut Petrus sit formaliter animal, non requiritur quod sit formaliter homo; ergo ut affirmemus Petrum esse formaliter animal non opus attingamus formaliter hominem; ergo actus consequentiae non attingit formaliter medium (neque si quis velit pro libito attingere solum omnia, quae in syllogismo sunt, poterit uno actu attingere.) formaliter medium. Hanc ultimam consequentiam probo: quia actus, quo affirmo Petrum esse formaliter animal, est actus consequentiae; ergo si praescinderit homo, et sibi praemissae ... esse formaliter homo est formaliter animal; Petrus est formaliter homo, est bonitas illationis; sed per illum actum non attingit formaliter quid medium est; ergo per actum consequentiae non attingitur formaliter medium.

Probatur 2.o quia si per actum consequentiae attingeret formaliter medium, et praemissarum obiectum, valeret optime a veritate consequentis ad veritatem antecedentis; quod admittendum nullo pacto est, cum saepe stet antecedens falsum, et consequens verum; sed illatio probatur; nequit stare verum consequens sine eo quod suum obiectum ita sit; ergo si per actum consequentiae attingitur obiectum praemissarum, non poterit stare consequens verum, nisi obiectum praemissarum ita sit, sicut attingit; sed ex eo praemissa vera est, quia suum obiectum ita est, sicut attingitur. Ergo ex veritate consequentis recte colligitur veritas antecedentis, cum recte colligatur illius obiectum ita esse, sicut attingitur; unde ex veritate huius consequentis Petrus est animal colligemus veritatem huius antecedentis, omnis equus est animal et Petrus est equus. Probatur, quia ex hoc antecedente infertur illud consequens et ex veritate consequentis, in nostra sententia, colligo veritatem antecedentis.

Confirmatur ex receptissimo illo principio Summulistico, ex falso aliquando verum quod evanescit omnino in contraria sententia; numquam enim colligeretur verum consequens ex falso antecedente. Probatur, quia nequit dari consequens

verum

v.ª, nisi eius obt.m ita sit, sed q.ª 2.do ans eet f.ns, coentis obt.m n.
ita eet; ergo nunquam colligeret verum ex falso anti; pt. coa. q.a
ut colligeret coens v.ª, deberet dari ip.m q.o si n. daretur coens v.ª stante
anti f.o, n. colligeret. Pr. minor primi syll.i q.a obt.m anti
et in contraria sunt obt.a coentis; ergo q.ª 2.do ans eet f.ns, eius
coentis obt.m n. ita eet. Rsp. q.a si retineam illud prius, et asseram
ex falso aliq.do inferri v.ª, inferam f.ns contineri in vero, q.a ans
contineret in coenti; sed tunc ans e f.ns, et cons verum; ergo falsum
contineret in vero.

Obies. 1. impossibile e attingere coniunct.m extremitatum
c. medio, quin attingat ipsum medium; sed co.o attingit formaliter coniunct.m
extremitatum c. medio; ergo et attingit formaliter medium. Pr. minor,
ex qua vis argumenti dependet; coniunctio extremitatum c. medio e ro
formalis motiva co.is; sed ro formalis motiva debet semper attingi
formaliter ab actu, cuius ro motiva e; q.o co.o attingit formaliter co-
iunct.m extremitatum c. medio. Rsp. neg. mino. ad pb.m distingo
mai.m, e ro formalis motiva extrinseca, concedo mai.m; intrinseca, nego
mai.m. ad min.m iterum distingo, sed ro formalis motiva extrinseca
debet attingi ab actu, cuius e ro extrinseca motiva, nego min.m,
ro intrinseca motiva, concedo min.m, et nego coam, q.a coniunctio
extremitatum c. medio se habet extrinsece ra.e actus co.is.

Obies. 2. qui affirmat utramque premissam formaliter,
affirmat co.m; ergo premissarum, et co.is idem obt.m e, et co.o attingit medium
sicut et premissa. ans pbat P. Hurt.s, q.a qui dicit bis quinque
digitos ee decem, et in manibus ee bis quinque digitos, formaliter
dicit in manibus ee decem digitos. Rsp. 1. q.a electionis actus
dicit formaliter finem; ergo et co.o medium. pbo coam, q.a sic se habet ad
finem electio, ut ad medium co.o. Rsp. 2. q.a in co.e huius syll.i
attingitur formaliter identitas, n. so. extremitatum inter se, sed etm c. 3.o,

seu

media; vis. bo e' al. Petrus est bo, ergo Petrus est al., neque attingo identitatem c' Petro. Petrum autem formaliter bo est; ergo attingo identitatem c' bo qui medium premissarum est. Sic dando ans, vel omittendo, et negando cons, quia licet premissa attingat formaliter obiectum pc, pc tamen non attingit formaliter obiectum premissarum secundum totum, quia non attingit iunctionem extremitatum cum medio. Ad obiectionem nihil novum respondendum est; solum non probat quod damus, vel omittimus. A.

Ad 1 conf. negamus ans, si generaliter accipiatur; non enim opus est, ut ego semper attingam formaliter finem per eum actum, quo eligo medium; sufficit, si per unum actum finem intendam, et deinde alio eligam media; possum tamen eodem actu medium et finem formaliter attingere, sicut et pc et premissarum obiectum unico actu si velim; id tamen necessarium est, necessario utrumque attingit per actum pc, qua pc, et formaliter pc est. Ad 2 conf. negatur ans, quia licet attingat formaliter identitatem animalis c' Petro, non tamen c' Petro formaliter, qua bo est; id enim solum attingit materialiter; patet quod quia si per impossibile Petrus non esset essentialiter bo, sed tamen al., persisteret verus hic actus. Petrus est al., ergo per hunc non attingitur formaliter identitas alis c' Petro, qua bo formaliter est.

Q. 31

De nonnullis ad artem syllisticam spectantibus.

S. 1. De maiori, et minori extremitate, directa, et indirecta pce.

Breviter hic nonnulla tractabimus circa ea, quae titulus proponit,

diximus. n. q. ultima. s. 1. compendij. ubi docuimus mai. extremit. in 1. figura ee, quae de medio praed. in 2a, et 3a quae praed in se.; min. vo ee in 1a figura, quae medio subijcitur; in 2a et 3a, quae in se. n praed, sed praedicatae extremitati subijcit; dixi starea se. directas ee illas, in qua maior extremitas de minori colligr; indirectas vo, in qua de maiori colligr minor, dedi exa; modo addo ee hanc coem sent. verum, et resolut. cam mai., et min. extremit. doceri ab Arile (quem sequunt interpretes) 1. prior. c. 4. sic loquente. atque maius extremum id voco, in quo medium ipsum est. i. qd praed de medio, minus autem id, qd sub medio collocat. hoc est de quo praed medium. Haec Phus. vide Ps Fons. lib. 6. institutionum c. 10. et 12.

Adversus hanc doc., quae veriss.a est, aliquot obiect. proponemus, ut dilucidior evadat; et imprimis obijci pot. hoc argum; nequit eadem extremitas ee maior, et minor eodem momento temporis; sed si ro maioris, et minoris extremit. desumeretur, ex eo qd praed, et subijciat medio, eadem sl eet alig.do maior, et minor extremitas eodem momento temporis; ergo ro maioris, et minoris extremitatis n desumit ex pratione de medio, et subiect. etiam; minor prob. hoc syllo. ois ho est al; oe rale est ho. ergo oe rale est al. in quo rale est minor extremitas, qa subijcit medio; deinde qd intus sl eodem temporis momento praedicet de A eodem hoc pacto. oe rale est ho; ois ho est ralis, sic erit sl maior, et minor extremitas, qa sl subijcit medio, et de eodem praed; ergo. Rx ocedendo mai.; si ostendat id fieri n posse per diversas praed., aut diversos mos praedi. adde qd in casu argi n eet rale sl maior, et minor extremitas; nam eet minor

quatenus medio in minori subijcit', de quo medio maior extremitas in maiori pp.e prat'; quatenus v. de medio prat' sole, in illo syllo n' eet maior extremitas, q.a etz in 2.a pp.e prat' de eode medio alia extremitas; et idcirco n' e' maior ro, quare hec potius, quaz illa extremitas dicat' maior, c' utraqz mediu subijciat', n' secus ac in 3.a figura.

Obies. 2.o si maior extremitas e', quae d' medio prat', et minor, quae medio subijcitur; /g in 2.a figura n' dat' maior extremitas, neqz in 3.a minor, et consequenter n' erit maior pmissa in syllo 2.e figurae, neqz minor in syllo 3.e. Probo coz. q.a in 2.a figura oes extremit.s subijciunt' medio, in 3.a oes de medio prant'; /g in 2.a n' e' maior extremitas, neqz in 3.a minor, nisi forte concedamus aliquaz extremit.e ee mai.e, quu subijciat' medio, et ee min.e, quu de medio prat'.

R. in 1.a figura mai.e extremit.e ee, q. de medio prat'; min.e, quae medio subijcit'; hanc tn regula n' ee traditaz p reliquis figuris; naz c' in 2.a utraqz extremitas subijciat' medio, et in 3.a utraqz de medio prat' n' e' maior ro, quare una potius, quaz alia sit maior; ideoqz expectat' co.o, ut videamus, quae in illa prat', et quae prat', vocat' maior extremitas; vocanda minor, si subijcit'; unde in 2.a, et 3.a figura pratio unius extremitatis de alia in co.e effic', qd in I.a figura efficere diximus prat.e extremitatis de medio.

Obies. 3.o si in 2.a et 3.a figura n' praepr' maior extremitas constituitur in roe talis, antequaz perveniat ad co.e, n' eet maior ro, quare hac extremitaz, quaz illa cluudenda eet, atqz ideo p libito posset quis nunc hanc, nunc illaz

illa extremit. scludere, et media prat. mai. esse; hoc aut.
ee inveniens monstrat, q.a aliq.do ex vero anti, colligeret cons.
falsu. ut in hoc syllo. Nullus ho. e. sapiens: aliq.d ens e. sapiens
ergo aliq.d ens n. e. ho. in festino. colligeres aut. falsu. coens ex
vero anti sic; ergo aliquis ho. n. e. ens; n. ergo pro libito collig.r ex-
tremitas, et maior efficitur, sed supp.r maior, et illa colligitur.

Rnet quidam modernus, q.m. e. ex vi forma n.
ee mai. roe, quare una potius, qua alia extremitas in scl.
colligatur de alia; ee tn mai. roe sapissime roe ma, ne
colligat. ex v.o falsu., ut in argtr sufficienter pro unico exo, et
probari posset alijs pluribus desumptis ex syllis effectis in modis 2.dae
et 3.tiae figura constantibus scl. particulari negativa, et certe q.d
roe ma aliq.do impediamur, ne pro libito scludamus nunc hanc,
nunc illa. extremit., n. probat, q.d maior supponat constitutiva
in roe talis, antequa. ad scl. perveniat, sed q.d roe ma ads-
tringamur ad constituenda. una. extremit. potius, qua alia. in
roe maioris, media prat. in scle, q.d si ma n. obstet pro libito
colligi poterit hac .l. illa extremitas.

Obit. 4. Si eo ipso q.d extremitas in scle prat.
e. maior in 2.a, et 3.a figura, infert. nunqua. scludi ind i-
recte in eiusmi figuris, q.d ee. falsu probat modernus quidam
assignando plures mos pro 2.a et 3.a figura indirecte scludentes,
qui ad mediu. reducti hent sic.

Dedale, Magoretem, Videor, Lapando. Caveto,
Damnari, Timeo, sed gaudens assero certus
Ignavis. Parili. queis tandem iunge Canopo
In 1.o carmine collocavit quinq. mos indirecte scludendo in 2.a

fi

figura in 2.a et 3.a carminibus sex mo[dos] indirecte [con]cludendi in 3.a, habita r[ati]one vocalium literarum, quæ s[un]t in dictionibus, [ut] r[ati]one, q[ua] diximus in [com]pendio. q. ult.a §.e 7.

Nec ita quidem est q[uod] in 2.a, et 3.a figura num[quam] [con]cludat[ur] indirecte; hoc ego observavi [Aut]hore nuper citato summulam, neq[ue] absurdum reputo, sed solidam verit[atem]. Adde id q[uod] Hor addit [non] sine fructu eas novas dictiones inventas; nam c[um] in 2.a fig. semper medium debeat [præ]dicari de utraq[ue] extremit[at]e in [præ]missis, et in 3.a utriq[ue] subiectetur, sive has, sive illas [con]sequ[en]s [con]tineat, sive hoc, [vel] illo ordine, nunquam [con]cludet[ur] indirecte, q[uia] nunquam colligitur minor extremitas de maiori, q[ua]ndo quidem dicta est, eo ipso q[uod] in [con]cl[usion]e [præ]dicet, [est] maior extremitas; et minor, si subijciat[ur].

Præterquam q[uod] Dedale idem est atq[ue] Cesare, [con]tinet enim easdem vocales eodem ordine. Magnetem idem atq[ue] Camestres: Videor idem atq[ue] Festino, mutato ordine [præ]missarum; sit eodem ordine inverso Logando idem est c[um] Baroco; sic [er]g[o] in Cesare, Camestres, Festino, et Baroco [non] [con]cludit[ur] indirecte, neq[ue] in recentibus huius moderni m[odi]s; nam sola mutatio [ordinis] [præ]missarum [non] efficit, ut [con]cl[usi]o sit indirecta, q[ua]ndo aliunde servant[ur] reliqua circa [præ]dicat[ionem] de medio, [et] subiect[ionem]. Quintus enim Caveto [ex] 2.a fig.a facile dicas esse Camestres, solo hoc discrimine, q[uod] Camestres h[ab]et [pro] [con]cl[usion]e subalternantem negativam; Caveto subalternatam illius. [Ex] sex modis 3.ae fig.ae destinatis, id nota q[uod] Damnari idem [pror]sus est c[um] Darapti, mutato t[ame]n ordine [præ]missarum, Timeo idem est c[um] Fenroni Asserro c[um] Felapton: Canopo c[um] Bocardo, sine ulla autem mutatione Ignavis c[um] Disamis. Parili cum Datisi.

S.o 2.a

Sect. 2

An sint plures syllorum fig.ᵃ quam tres. seu plures minime quam undeviginti?

Circa 1.ᵃ diff.ᵉ pars negativa indubitata est apud omnes Peripateticos cum suo Principe. lib. 1. de priorum resol. c. 22. et 23. nullum recenseo ex pluribus, quos vidi, cum possit omnes. prolixitas. n. in re faciti vitanda est, maxime cum tpore non abundemus. Non. defuit unus Galenus, qui 4.ᵃ fig.ᵃ adstruxerit (si vera sunt, quae illi attribuit Averroës. 1. priorum. c. 8. nam in operibus Galeni nunc extantibus talis 4.ᵃ fig.ᵃ non invenitur) eo fundamento ductus, quod diversae fig.ᵈᵉ oriuntur ex diversa medij, et extremitatum complicatione; sed fieri potest alia complicatio medij cum extremitatibus distincta a tribus Aristotelicis; ergo admittenda est 4.ᵃ fig.ᵃ, quae communiter appellatur Galeni; minor probatur, quia 1.ᵃ figura est, in qua maior extremitas praedicatur de medio: 2.ᵃ in qua utraque extremitas medio subijcitur: et 3.ᵃ, in qua utraque de medio praedicatur; ergo 4.ᵃ erit, in qua maior extremitas medio subijciatur, et minor de medio praedicetur; eaque sit, quae est diversissima complicatio a tribus numeratis, immo huic opposita constituit 1.ᵃ Aristotelicae fig.ᵃ

Verum haec fig.ᵃ Galeni fictio est, ut haec ratio convincit: aut utraque extremitas medio subijcitur, aut utraque de medio praedicatur, aut altera medio subijcitur, et altera praedicatur ...

posse ee plures applicat^s extremitatu c^e medio; si utraq^s extremitas medio subjicit^r e^l 2^a fig^a; si utraq^s de medio prat^r, e^l 3^a si altera subjicit^r medio, altera prat^r de illo, e^l 1^a; ergo alia 4^a ficititia e^l; unde ad argu Galeni dicendu e^l nunquam posse contingere, q^d maior extremitas medio subjiciat, si altera de medio prat^r; nam eo ipso syllus erit x^a 2^a, et 3^a fig^a, extra quas, eo ipso q^d extremitas aliqua de medio prat^r, e^l maior, et eo ipso q^d subjiciat^r, e^l minor. ergo in trib^s implicat, q^d Galenus ostendit

Dicant Medici pro suo medico hic syllus. om^s ho^o e^l substa: nulla substa e^l accidens; ergo nullus ho^o e^l accidens. n^l e^l in 1^a, neq^s in 2^a, aut in 3^a fig^a; ergo in 4^a Galeni nova pt, q^a in aliqua fig^a ee debet; ans v^o ostendit^r, q^a n^l subjiciunt^r ambae extremit^s medio, neq^s de medio prant^r; ergo n^l e^l in 2^a, aut 3^a fig^a, sd neq^s in 1^a, q^a substa, quae e^l mediu prat^r in maiori pmissa de extremit^e maiori. s. hoe. et in minori mediu subjicit^r minori extremit^i. ut accidenti. et quide si in 1^a fig^a formandus eet syllus, ita eet formandus, nulla substa e^l accidens; om^s ho^o e^l substa; ergo nullus ho^o e^l accidens, qui diversissima disposit^s het.

Resp^o neg^do ans, e^l.n. in 1^a et mo^o Celarent loco termino^s mutatis pmissis; ad prob^s dico tunc 1^s pp^s n^l ee mai^s, sd min^s, q^a in illa subjectat^r extremitas medio; 2^s v^o ee mai^s, q^a de medio extremitas prat^r: ad illud, q^d addit^r ro^o illu syllu n^l ee diversa fig^a, aut diversa applicationes extremitatis c^e medio, sd ee eunde mutatis loco pmissis, ita ut, quae debebat ee 1° loco, sit 2°. ex qua mutat^e locali, n^l sumit^r diversitas figurarum, sd ex diversit^e applicat^is c^e medio, ut dictu e^l.

c^a

C.ª 2.ª unde diff.ª posset aliquis eruere, q. adinveniri, et adstrui
plures m.i. Hoc arguo. Ad ostruendos diversos mos
suff. diversa mutatio pmissarum sm ordinem l. sc.ᵗ, aut pmissæ
sm quant.ᵉ; sed inveniri possunt plures mutat.ᵉˢ pmissarum sm locum,
et sc.ᵗ, aut pmissæ sm quant.ᵉ; ergo inveniri, et dari posset
plures m.i, quam, qui de facto numerantur; pbandæ ss maior,
et minor; illa pr.; nam Cesare, et Camestres, quæ so differunt
in loco, et ordine pmissarum; si. n. 1.ª unius ponat 2.º loco,
manebunt iidem oio modi ut Disamis, et Datisi. Deinde
mus Darapti, et Datisi so differunt in quant.ᵉ unius pmissæ;
nam in Darapti 2.ª ē ulis affirmativa, in Datisi particularis.
Barbara, et Darij, sol etiam differunt in hoc, qd Barbara ostat
triplici pp.ᵉ quant.ᵗ ulis. Darij unica ulis quant.; duabus quant.ᵗ
partis; ergo mutatio pmissarum sm locum, aut sc.ᵗ, l. pmissæ sm
quant.ᵉ, suff. diversos mos efferre.

Probemus nunc min.ᵉ 1 sylli: si dema-
syllum in 1.ª fig.ª, qui ostaret duplici pmissa affirmativa uli, et
sc.ᵉ affirmativa parti directa scludente, quantitas sc.ᵗ mi Barbara
et ad nullum alium mus pertineret. Et in 2.ª fig.ª pote
mutari quantitas sc.ᵗ mi Cesare, ita ut maneret mus ē
1.ª pmissa uli negativa, ē 2.ª uli affirmativa, et sc.ᵉ parti
negativa. In 3.ª figura poterant mutari pmissæ sm locum,
ita ut 1.ª pmissa sit ulis affirmativa, 2.ª ulis negativa, et 3.ª
partis negativa, qui mus eet distinctus a Felapton. Sic
fieri posset alia plures mutat.ᵉˢ sm locum, et quant.ᵉ; ergo intentum
certe hæc rō n ē otemnenda, svincit. n. me iudice in-
tentum. ~~~.

Ei

Q.º 32.

De demonstrat.e, et ijs, quæ ad illã postulant.

Sect. 1. Demonstrat.º diffinit., et def.º explicatur.

N.º stando c.º Heraclito, quẽ veteres alij sequuti ss, nullã sciã prie, aut demonstrat.ẽ admittentẽ; neq.s c.º Plat.e in hoc n.º dividimo, admittente quidẽ demonstrat.es, sd n.º de novo sparatas, sd in generat.is initio receptas, nã putavit scientificos habitus n.ros infundi animis, priusq.s copularet corpori, pindeq.s nullã sciã decursu vitæ sparari denuo, sd oẽs phaberi a 1.º creationis instanti, q.us deinde dispositionis puerilis affat, ne per illas sciamus, donec, impedimento amoto in actũ sciendi sciæ prumpunt, nosq.s agnoscimus, quod antea noveramus, et quasi oblivioni omissa detinebant.

N.º, inquã, c.º Heraclito stando plane in meridiana luce caecutienti, nã quis huius demonstrat.is lucẽ n.º vidit; Totũ e.t maius sua p.te; sd hõ e.t totũ, et brachiũ pars; e.g. hõ e.t brachio maior, neq.s videbit clarit.ẽ illã, quã demonstrat.i dari demonstro. nos demonstrat.is intelligimus syllũ evidentẽ; sd evidens e.t pcedentẽ syllũ de toto, et

pᵗᵉ ee videntē; ergo evidens ē demonstrat: dari;; negss ē Platᵉ, quē
Lagni delirantis imitati ss. non so dormiente, sd in hoc suo afferto
sine dubio somniante: Aliud experiā docet, et manus attrectant, som-
niet Plato, et videat, qui vult Arist. 1. post. c. 1. caecitatē unius, et
somnolentiā alterius bellicantē, aut S. Aug. 12. de Trin. c. 15. egregie
c. Plat. disputantē, ubi exā non nulla refutat, maxᵉ de puero Geometra,
a Platᵉ adducta in sui somnij off.

Dato ergo qd det demonstratio, illā dupliciter de-
finivit Phus. 1. post. c. 2. 1. mō sit xᵃ Argyropili translat.
Demonstratio ē syllus faciens scire. 2º. mō hac roē. Demonstratio ē
syllus pcedens ex veris, primis, et immediatis, notioribus prioribus,
causis xᶦᵗ. in hanc 2. def. posset quis calumnijs armari superflue.
n. vr plura apposita; nā pcedere ex primis, et immediatis idē
ee vr; Deinde pcte ex eo qd pcedat ex cis, pcedit ex prioribus,
ut qd ergo illa repetitio? Sd negss vr generalis, q so pote applicari
demonstrationi pprie qd, negss ōi, sd rigorosae, quare ne in his
detineamur, priorē antepono def., ex qua, si placet, hanc effice
clariorē. Demonstratio ē syllus evidens, seu scialis, ut Arist. docet
lib. 1. post. tex. 5. Brevis quidē ē, sd optima, nā cū demonstratio
a demonstrando dicat, qᵃ quasi digito res nobis demonstratᵉ mons-
trant, nullo alio mō melius demonstratio monstrat, quā p syllus
evidentē, cuius pprius ē res clare ostendere, non dixi, ut aliqui.
syllus certus, aut evidentē, qᵃ illa disiunctiva admittit ad demonst.
syllus obscurus nrē fidei diā, qᵃ certus ē; quis autē appellet de-
monstrat. illū syllū, qui obscurus ē? sd negss dixi certus, et
evidens, qᵃ 1ᵃ parta superflueret, certus ē, qd evidens ē.

Sunt nihilominus pro Platᵉ, et Heraclito duo non
contemnenda argta. 1. pro Heraclito, sic hēt. nrā intellectiva cognō
ē dependens a sensibus, sd sensus ss errori expositi; ergo et cognō intellivā

quae ab illis dependet, sed cogn.e errori exposita non est scientiva.
maior supponenda; minor prob. quia sensus externi occas.e probentur falsi
assensus, ut patet in cogn.e accidentium ad Eucharistiam, a qua deturbat
Haereticus, ut asserat huiusmodi accidentia habere substam, cui inhaereant,
neque mihi certo constare potest, an Petrus meum sermocinans Petrus
sit, an potius Angelus in corpore assumpto; quot enim phantastico
corpore delusi fuere? verum hoc credentes, qui umbraticus erat.
revoca in memoriam utrumque Thobiam, et Raphaelem Angelum.

Plura possent huius argti occas.e tractari, alibi
discutienda, max.e illud, an ad actum evidentem, et demonstr.m exigat
veritas, et possit esse demonstratio absque verit.e; erit aliquando locus pro-
lixiori examini, atque ideo, his nunc omissis, breviter ad argtum resp.
distinguendo mai. est dependens a sensibus adeo stricte, ut intus nequeat
sensuum errores (proprios) corrigere, nego mai., ita ut licet ad falsum
detrahant sensus, intus sua cogn.e eos corrigat, et tendat in verum, concedo
mai. Addiderim in pluribus non dependere cogn.m intellectivam ab
externis sensibus, ac proinde saltem in illis cognitionibus, quae inde-
pendentes sunt ab externis sensibus, non erit denegandi demonstratio.
Ad exa ibi adducta respondent aliqui tunc dari in Haeretico evidentiam
physicam de subto in Eucharistia, quia non est de conceptu evidentiae, et de-
monstrationis physicae veritas, sed de ratione metaph.ae, nec aliter respondent
exo de Angelo. Alij vero affirmant non dari tunc demonstr.m etiam physicam
quia datur falsitas, futuram tamen demonstr.m ante consecrat., quia tunc datur
veritas, nec mirum est, dicunt, si mutetur syllus de demonstr.e in non
demonstr. defectu verit.is. Nullum impugno, neque eos oppono, alibi
me de hoc acturum promisi, quia mihi, et argto sufficit in praesentiarum quod
possint esse demonstr.es circa res alias, aut circa connexiones propriorum effalium, aut
quae falsit. non subiacent. etiam de absoluta Dei pota. ut quod numerus
ternarius sit aequalis alteri ternario, quod totum sit maius sua parte.

q. si ab æqualibus æqualia demantur, quæ manent, sint æqualia; in-
æqualia v°, si inæqualia demantur: qd evidentia requirant ea, nulitr
sine subtr. mi neqs poa absoluta, et sic de alijs.

Pro Plat. a) 2°. q̃ quarimus aliqd scire, id
quærimus scire id, qd iã sciebamus, l. qd nesciebamus. 1° ē. impossible,
q nullus quærit scire, quæ iã cognouerit; vel neqs dici pote. 2°, q
quis quærit qd ignorat: qd si ignarus quærit, frustra quærit, qd
forte inventu nesciet: n aliter ac si mancipium de facie ignot. quærat,
inventu n agnoscet, et frustra quæsivit. Ergo id quærimus, qd iã cog-
noscimus, q de scire quærimus. Huic doctrinæ affinis ē, quã hẽt S.
Aug. lib. 10. de civit. c. 3. [Qd, q amat magis ardentius se ipsa,
quærit ut noverit, dũ ignota sibi ē! Ecce n. mens semetipsam
quærit, ut noverit, et inflammatur hoc studio, amat ergo; sed qd
amat? seipsã. quomodo dũ se ndũ noverit, neqs quisquam
possit amare, qd nescit?]. Resp. Arist. eũ, qui quærit aliqd scire
neqs quærere, qd prius ignorabat, neqs qd absolute, et simpliciter
sciebat, sed qd sciebat in virtute, et ignorabat formaliter; seu, ut
alij dicunt quærere clare, et distincte cognoscere, et scire, qd
sciebat confuse, et indistincte, n a prio creat., sed per rectus de-
cursum vitæ cognitiones obtas, qs movemur ad rei demonstr. effi-
ciendã, et verit. distincte, et formaliter agnoscendã.

S° 2 De præcognitis, seu de ijs, quæ ante demonst. cognosci debent.

Præcognita, quoad præsens attinet institutũ, ea dnr, quæ ante rẽ sylli
evidentr cognosci dent; sst autẽ tria prĩũ, subm, et passio. Noẽ
prij n intelligimus detrate dignit., et ulitsa pria. qd libet ē, l. ride

impole ē idē vel ee, et nō est; si ab equalibus equalia demas, etc. cumque plures demonst. fieri possit, et fiunt, ad quas nō [illegible] ea prīa expressa, atque generaliter intelligi ergo nōe prīi premissas intelligimus hic illas, quæ necaria ss ad premissarum assensum, sive precepta Logicalia sint, sive prīa etc. dicunt: nō premissa prīa, quæ ss id, qd detrat ad scīæ assensum, hic cū sit evidens, debet prius illius evidenter cognosci. subm (Greci datum vocant) ē id, de quo aliqd in scīa pdicat et id, qd de subto in scīa dr, hic, passio (a Grecis quasitum) unde hic nō accipit passio pro ea sol. perfect, aut proprietate, quæ ab essa demanat, et extra essam ē, saepe nō pdicat in scīa aliqd essale de subto; ergo passio hic idem valet, atque pdicatum de subto, sive pdicatum illud essale sit, sive nō.

Hec tria precognita coiter recepta sū, extractaque ex Arīe 1. post. c. 1. necessum vō ē hoc unum adnotare tria hec precognita nō ee oīo distincta, quandoquidem passio, et subm claudunt in prīo, seu in premissis, ut potest sciri hoc syllo. oīs hō ē al. Petrus ē hō; ergo Petrus ē al. subm Petrum invenias in minori, passionem al in maiori ergo dua illa precognita claudunt in prīo, seu premissis, quare dr ē sufficientissime assignari precognita, assignatis premissis; nisi fiat numerus precognitorum ex toto includente, et partibus inclusis, nō secus atque siquis assereret in hoē tria ee. 1ª ē aīa. 2ª aīa. 1. 3º ipse hō ex his compositus, nō quia hō utramque illarum partium nō contineat, sed quia ē qd distinctum a qualibet parte.

De duobus precognitis prīo sit et subto, duae cognitiones praehaberi dent, et solent appellari precognitiones. 1. an sint. 2ª qd sint; quia si nescimus, an sit prius ad inferendam scīam, aut subm de quo in scīa dicatur pdicatum, quo facto eliciet scīa in demonstratione, debet ergo precognosci evidenter, an sit prius, et an sit subm. Deinde qd poterit scire, qd sit prius, si ignoramus qd sit tale prius, et tale subm nunquam poterimus evidenter concludere passionem de subto, ut

vel concludimus, per demonstrationem, si constat evidenter, an talis principium vim habeat inferendi, etc.

Est etiam cognoscendum, quod passio sit, quia non sit cognoscendum, an talis passio subiecto competat, quia hoc concludendum est ex vi praemissarum, seu principiorum, atque ideo non debet supponi cognitum, alioqui assumeret, et supponeret in antecedente id, de quo dubitatur in controversia conclusionis. Advertas tamen hic, quod in cognitione an sint principium et subiectum, non semper affertur existentia realis actualis, sed actualis, vel possibilis, ut communiter docet; Nec contra hanc doctrinam concluderet quisquam, qui obiiceret fieri posse demonstrationem de entibus rationis, quae necessario sunt, necesse esse possunt; nam hucusque locuti sumus de demonstrationibus, in quibus reales passiones de subiectis probantur.

§. 3

Quales debeant esse praemissae syllogismi evidentis, seu demonstrationis.

Vix in huius sectionis doctrina doctores discrepant; illos disputandi ansam dedit Aristoteles definitione §. 1. tradita pro demonstratione est. Syllogismus procedens ex veris, primis, immediatis, notioribus, prioribus, causisque conclusionis] nam hic capit litigandi occasio, an has omnes proprietates, et conditiones debeant secum ~~deffer~~ deferre demonstrationis praemissae, ita ut nequeat esse demonstratio, quae praemissis constet aliqua illarum proprietatum carentibus, quod si non omnes demonstrationes sibi praemissas postulent, an saltem sit aliqua, et quomodo per eas conditiones, aut proprietates probetur, et cum illo expositores intelligant.

Et ab hoc ultimo incipiens, praemissae debent esse verae, idest conformes cum obiecto ita ut obiectum sic se habeat, sicut affirmant demonstrationis praemissae; conditio haec ad omnem demonstrationem necessaria est, vera enim demonstratio esse non potest, quae rem demonstrat aliter ac est, nec enim scientiam gignere, sed

errore . qua Aris dixit lib. 1. post. c. 3. textu. 5. quoniam non est non est scire . Et vulgus iactat , quod non est , non scitur , quasi clarius dixisset non est scire , aut demonstratio , quae rem scit aut demonstrat , non sit est , sed alia ratione , qua est . necessario hanc dd debellat . Arque faciunt sibi ipsi contraria verba eiusdem . lib. 2. priorum c. 2. quod dixerat ex falso anti posse fieri consequens inferri aliquando , quia latet ibi conticio , si fieri illud ans debet ut verum si. n. verum est . quod bos est equus , bene infert et vere quod est sensibile ; nam si non supponit ans ita esse , quo pacto ex illo colliges consequens ; alij respondent aliter , sed mihi displicet eorum responsio.

Propositiones , seu premissae primae dicunt illae , quas aliae non antecedunt , sed quae reliquas antecedunt , propositio. n. prima non supponit aliam , a qua demonstrat , quod si eiusmodi propositio nulla esset , abire in infinitum necessarium esset , ad quamlibet enim presupponeret alia , et sic in infinitum , debemus ergo admittere aliquas propositiones primas , quae non indigeant alijs praesuppositis , ex quibus eliciant ; Haec prioritas non necessario convenit cuicumque demonstrationis premissae , sufficit demonstrationi , si habeat evidentem premissam certam , quod sit an esse premissa alias supponat , vel non.

Sed necessario requiritur ad quamlibet demonstrationem , quod premissae sint immediatae , et per se notae ; immediatae dicuntur illae , inter quarum subiectum , et praedicatum nihil mediat , quo unum de alio demonstrari possit ; hac autem immediatio solet esse duplex ; alia quoad se , alia quoad nos . alia denique quoad se simul , et quoad nos . immediatio quoad se datur , quando praedicatum immediate unitur subiecto , ut cernere est in hac propositione . Deus existit , quae vocatur immediata quoad se , si a nobis cognosceretur immediate praedicatum uniri subiecto absque iuvamine alicuius medij , ratione cuius res ipsa unum alteri unitur , videas hoc in hac propositione corvus est niger ; nos. n. immediate cognoscimus nigredinem in corvo ; caeterum quia haec nigredo, medijs qualitatibus corvo competit . dicitur propositio mediata quoad se ; immediata quoad nos , immediatio tertij generis nempe quoad se , et quoad nos datur, quando praedicatum immediate cognoscitur subiecto uniri , et re vera unit absque alio

medio, ut qlibet e, l n e.

Premissæ per se notæ nuncupant illæ, quæ ex recta trorũ appreh.e constant, neqꝫ ad illas assentiendũ alio indigemus, quã recta trorũ penetratione, ut si dicas totũ e sua pte maius: ppõ per se notã divisit S. Thõs 1. p. q. 2. a. 2. in per se notã sm se, et per se notã quoad nos; illã dicit per se notã sm se, in qua pratũ e de essa subti, et ita cognoscit. exẽ tibi erit hæc ppõ bõ e al si cognoscas al ee de essa bos. Huic divisioni opponunt Scotus, et Nominales, quos sqr Val. P. Molina, et P. Hurt. dissidiũ hoc revocant ad litẽ de nõe, rẽ ego teneo, mũ loquendi desero, q per se notã dicit, et involvit cognitionẽ, aut ordinẽ ad intẽ; obtẽ autẽ huius ppõis bõ e al n bet sm se cognd, neqꝫ involvit ordinẽ ad intellectũ.

illa parte notioribus desfe Aritica collocata cogit authores disputare, an pmissæ demonstis debeant ee evidentiores, et clariores cõe, pluribus sint affirmantibus, alijs illinc, et pauci-oribus, de quorũ nõ e P. Hurt. in nova edit. dp. 11 Lõ: s. 3. § 33. primi Peripateticorũ nitunt axiomate ppr qd unumqdqꝫ tale, et illud magis. desumpto ex Phõ. lib. 1. post. textu. 5. ppe finẽ; Necesse, inqt, e n so pcognoscere prima, et oĩa, aut quadã, sed et magis, semper. n. ppr qd e unumqdqꝫ, illud magis e, ut ppr qd amamus, illud amicũ magis. quare scludit 1º sensũ P. Hurt. siquidẽ scimus per prima, et scimus, et illa scimus, et credimus magis. Secundi hac rõe. Tã certũ, et evidens e iungi inter se duo, quã e evidens, qd ciungant cũ uno tertio quidẽ ea ss idẽ inter se quæ ss ipfeata cũ eodẽ 3º. Cg cũ sõ sit iunctio extremitatũ inter se, quæ iuncta fuerant in pmissis cũ uno 3º. tã evidens erit sõ, quã pmissæ, ex qq colligit. alias rões videas apud P. Hurt. 1ª.

Dissi-

Difficile ergo sic exponere, quod prima sententia non exigat in pr. maioris evidentiae, et claritatis saltem negative, nam nos maiorem positive vocamus evidentiam maiorem negative illam, quae non exceditur, et non excedat, positive vero maiorem vocamus eam, quae excedit, neque aequalitatem patitur cum illa, quae positive maior est; et sic praemissae poterunt esse aequalis claritatis cum conclusione, contra hanc temperationem (quod Philosophus Hertus ostendebat) absque detrimento illius partis notioribus, aut axiomatis, quod ita explanandum erit, propter quod unumquodque tale, et illud magis saltem negative, etsi Caietanus aliter exposuerit et S. Thomas 1. p. q. 87. a. 2. ad 3um et in 1o distinctione 12. q. 1. a. 2. ad 2um limitaverit, et quidem praemissas debere esse notiores, et evidentiores saltem negative negabit nemo. Et prima pars, quia non potest claritas, et evidentia constare de re aliqua, quam de illo, ex vi cuius ducor ad evidenter cognoscendam rem illam. at non requiri quod praemissae sint evidentiores positive, haec ratio mihi persuadet. nam ad syllogismum evidentem satis est, quod praemissae sint evidentes, evidens cognitio de bonitate illationis, et evidens quoque conclusio, sed ad hoc non requiritur quod praemissae sint conclusione positive evidentiores, sed sufficeret si essent negative; ergo cum demonstratio nihil aliud sit, quam syllogismus evidens, si ad hunc non requirantur praemissae evidentiores positive, neque ad illam: maior patet, quia si omnes praemissae, cognitio bonitatis illationis, et conclusio essent evidentes aequali evidentia non requireretur, quod praemissae sint positive evidentiores conclusione; ergo.

Posset quis obiicere contra eam quae resolutionis, qua dixi praemissas demonstrationis debere ad minus esse evidentiores negative. hoc est, aequalis evidentiae cum conclusione; nam saepe res, quae demonstratur est evidentissima et applicant praemissae minus evidentes ad illam demonstrandam; ergo ad demonstrationem non requiritur, quod praemissae sint evidentiores etiam negative conclusione. Respondeo quod ita contingit non esse conclusionem evidentiorem ex vi praemissarum, de quibus nunc mentionem fecimus, sed aliunde, ac proinde contra resolutionem superiorem nihil

ovincit in qua so' attendimus qd xc' . sit notior aut evidentior ex
pmissis vi, qua ipsa pmissa, c quo bene stat qd aliunde beat
mai claritas, seu certitudinem

Duae, ultae coditiones petunt, ut pmissae sint ccae priores n
in essendo, sd in cognoscendo, et qd sint ca xcis n semper effectiva
(nisi demonstratio sit rigorosa pter qd) sd motiva, aut detrativa
per mus obti; ro prioris explationis e, qa saepe pmissa sit effus
xcis, ut qdo in demonstre, qa ponimus effus pro pmissis, et ca ex illis
colligimus; effus aute posteriores ss in essendo ca ipsoru; sd neqss
in xce debent ee pmissa priores xce prioritate tpris, sd prioritate nae.
L. rois. Rp 2i e qa in demonstrationib a posteriori saepe ppnunt
pmissa, quae nequeant causare essentiter xcm; q so' reqr qd sint ca
detrantes ad xcm; xa has explatus utraqs coditio ulr e cuius demonst.

Addi solent aliae coditiones, ult. qd pmissa sint pria:
de oi: sm qd ipsu: et de per se pria. id e. n aliena (n puet dis-
tingr a coibus) de oi. i. ulr, in quib prat dr de oibus xtentis sub
roe coi, quae subti e. sm qd ipsu. i. quaru prtu xnectat c prio
subto, seu, ut alij explant, quaru prat subto xvenit n sm roe cos,
sd roe sui. De per se quatuor modis a iunioribus explat. 1. qdo prat
e de essa subti. Ho e al. 2o qdo e pria passio subti. Ho e risibilis.
3o qdo prat e subtum n accidens. Aquila e alata. 4o. qdo effus de ca
prat per se, taliter ut effus tribuat ce ad illu ordinate suapte na,
roe fra, ut Musicus cantat. Architectus domu edificat. hae aute
cet per accidens. Architectus cantat, qa fra nempe architectura n
ordinat per se, et na sua ad cantione.

Pt ia ex his ad dubitat initio sectionis ppositu
an. s. oes superiores coditiones postulent ad quaslibt demonstris pmissas
l. saltu ad aliqua. respondendu n. e n ad oes requiri. et deinde
requiri ad aliqua nimis rigorosa, et oi ex pte pfecta; sd de his satis.

S.° 4.

V. demonstrat[is] præmissæ ee possint de contingentib, et an tolerandus sit circulus in demonstratione?

Quis adeo patens sit fieri posse demonstr.[as] de contingentib, et corruptibilib ex præmissis de contingentibus, et corruptibilibus, ut probatione non egeat, sed sola experientia appreh.[e], q[a] tn Philus scia definiens dixit. qd est cogn.[o] rei per cam, et qd illius sit ca, et qd aliter habere se non potest.]. et lib. 1. post. c. 24. Eius v.[o] qd ad fortuna non est demonst. oportet declarare, qd Aristes voluerit, et quo pacto intelligendus sit, qd coiter dicit demonst.[is] præmissas ee necessarias.

Ad qd debes supponere triplex necessitatis grus. 1.[us] q.[do] præmissa prædicatum sic subiecto convenit, ut neque Deus sua virtut.[e] oppositum possit efficere, vocatque huiusmi necessitas metaph.[a]; alia necessitas est hac inferior appellata physica. (et est 2.[dus] gradus) q.[do] prædicatum ita subiecto annectitur, ut per nullam cam nalem, aut per ipsum Deum. 2.[a] causarum verum ordinem operantem possit separari, quius extra causarum ordinem, et supernaliter possit bene fieri: infimum locum tenet 3.[us] grus necessitatis, q appellatur moralis eo qd max.[e] difficile sit prædicatum non convenire subiecto, esto, non sol.[um] de pota absoluta Dei sed etiam de pota ordinaria, et per causas nales absque miraculo oppositum fieri possit; accipe oium harum necessit.[um] exa. his tribus propp.[s]: Ao est al. accidentia inhærent substra. Famelicus gustabit cibos

de

deliranti sibi appositos, urgente proximo id faciendi, et mentis periculo, sin fecerit. 1. baru pp. 1. necessit. generi ret. 2a. 2o, et 3a 3o.

Dico que ad demonst. metaphysicam quae oium perfectissima est requiri premissas naria necessitate met.a: ad phicam naria si premissa est necessitate phica, et ad moralem est morali necessitate postulant premissa nota tñ est, qd si premisse ferant in obta absolute, erunt absolute naria; si ferant ex supp.e, erunt naria ex supp.e: et utroqz modo possit constituere demonst. phicas, et metaphys., qd si stingat in demonst.e phica, ut gratia demonstrationis de subto, subto non competat, quia Deus sinaliter caussavit divortium, qd in accidentibus eucharistia nu subito panis stingere fides docet, mutabit demonstratio phica in apparentiam phica defectu veritatis, non quia demonstratio aliquid intrinsecum amiserit, sed quia mutata est veritas demonstrationis roe alicuius extrinseci, quo adveniente, iterum diceret demonstratio phica. eadem observaveros demonst.e morali, quibus tibi constat iam, qualiter debeas strile intelligere.

Demonstrationis circulus, (ut ad 2m tituli dubiti accedamus) nihil aliud est, quam progressus ab anti ad probandum cons, et regressus a consequenti ad probandum ans, sumpta similit.e a motu circulari, in quo egredimur ab uno loco, et ad eundem regredimur, ubi tramus motum. Videris demonst. circulum, si apponeres premissas ad cons probandum, et tibi negarent, tuque ad illas probandas resumeres cons, qd illos probare volebas per anti. rogamus que an huiusmodi circulus in demonst.e s. in qualibet alia argt.e (ut generalius dff. tractet) tolerari possit?

Dupliciter fieri potest circulus. 1o mo, quando a consequenti non aliunde cognito, quam ex anti negato regredimur ad probandum ipsum ans, qd nobis negatur, quo consequens probare intendebamus, appono exm, intendo ego probare, qd Deus sit visibilis hoc entbymemate Deus est bonus; ergo est visibilis; negas ans; et ego sic facio circulum probans, sumpto visibili non aliunde cognito per anti ad probandum ans. Deus est visibilis; ergo est bonus.

2° mō attingit 2do a coenti aliunde cognito, quod ex anti regressiue ad pbandu ans ipsu, persisto in exō nuper posito ad hoc explandu. Prius ē hō, ergo ē risibilis, negas ans; sed quia statim video Prius videntem colligo ee risibile, et tunc possu assumere ut anti risibile ad pbandu qd Prus sit hō, sic. Prius ē risibilis, ergo ē hō per regressu a coenti aliunde cognito ad ans negatu pprobandu

Ex his duobus circulis prior ē intolerabilis, et oio vitiosus, ac proinde in demonstre fugiendus. 2us tolerabilis, et saepe utilis, eoqs fuit usus Arist. lib. 2. de coelo textu. 51. et 59. nam in priori loco pbat stellas n moveri per se ipsas, quia ss figurae sphaericae; in posteriori loco pbat ee sphaericas figuras, quia n movent per se ipsas. consonat ibidem S Thos. 16. et rō ē, quia nunquam licet assumere ad pbandu id, qd impbatu ē, et ut pbaret susceptu erat, secus pbaret ignotu per ignotius, l. aeque ignotu; ergo vitiose argueres si negato anti, quod pbare contendebas coens resumeres coens sic impbatu ad pbandu ans, vitiu autem vitares, si acciperes coens aliunde pbatu ad pbandu ans. Audi nunc Phu sic aientem lib. 1. post. c. 3. Circulo impole demonstrare simpliciter; planu, siquidem ex prioribus oportet demonstre ee, et notioribus; impole. n. ē eadem eiusdem sl priora, et posteriora ee.

8° §.

Demonstre divido in quia et ppr qd, slqs declaro, an divisio haec sit adaequata

Quod Aristus plures demonstris divisiones fecerit, ut videre est in Lib. 1. post.

posti. c. 20. 21. 22. in his omissis solum illam celebrem celebrabimus, quam dedit c. 10. et titulus ostentat. Demonstratio propter quid est illa, in qua effectus demonstratur per causam; ea vero demonstratio quia est illa in qua causa demonstratur per effectus, soletque utraque alijs nominibus a recentioribus insigniri, nam demonstrationem propter quid appellant a priori, eo quod causa prior sit, saltem natura suo effectu. Demonstrationem vero quia vocant a posteriori, quia effectus causa posterior est. Declaro exemplum. Ubicumque existit sol cum omnibus prerequisitis ad operandum existit lux, sed in 4a sphaera coelesti existit sol etc.; ergo et lux. en demonstratio a priori, et propter quid; quia medium illius est causa praedicati scilicet nempe lucis, et per illud medium scilicet probamus; accipe demonstrationem a posteriori. Ubicumque datur disgregatio visus datur albedo, sed ubi datur nix, datur disgregatio visus; ergo et albedo: est demonstratio quia eo quod per disgregationem visus probamus albedinem, cum tamen haec sit illius causa.

Sed antequam ulterius progrediamur, sunt nonnulla accurate notanda, primumque eorum est ad demonstrationem propter quid non sufficere, quod solum monstret per causam in cognoscendo, sed requiri quod medium demonstrationis sit causa scilicet in essendo; nam omnibus demonstrationibus, etiam illis, quae sunt quia et aposteriori commune est, quod medium sit causa in cognoscendo rei scilicet; debet ergo hoc admitti tanquam peculiare demonstrationis propter quid, quod illius medium sit causa scilicet non solum in cognoscendo, sed etiam in essendo.

Sed statim occurrit interrogandum, an requirat[ur necessario], quod medium sit causa essentialis, vel sufficiat quod sit formalis, materialis, aut finalis. etc. cui dubitationi respondeo quamlibet ex dictis causis sufficere ad demonstrationem neque necessariam esse causam essentialem (et hoc sit 2um quod adnotandum est) plures enim demonstrationes fiunt per causas materiales, plures per formas, et plures per fines. sed cum inter has causas aliae alijs strictiores sint, propriusque causae nomenclaturam mereantur, aliae demonstrationes propter quid erunt alijs rigorosiores, prout strictiores fuerint causae, per quas scilicet monstrat, eaque omnium erit propriissima, quae habuerit pro medio veram causam essentialem.

3.º notandum est ad demonstrationem propter quid non semper occurrere causam physicam, sed aliquando occurrere quasi metaphysicam radicem, hancque sufficere; tales sunt demonstrationes in quibus attributa divina ostenduntur per essentiam divinam; risibilitas per naturam humanam, et passiones entis per ipsum ens; si vero passiones sunt ex omnibus humaniorem seligo. omnis homo est risibilis, Probatur est homo; ergo est risibilis. a priori per causam metaphysicam seu radicem risibilitatis. nec solum demonstratio propter quid fieri potest per causam essentiam metaphysicam, sed etiam per formalem, voco autem formalem metaphysicam formalitatem seu formalitatem rem constituentem, ut si per rationale, aut virtutem intelligendi dependenter a phantasmate, hominem demonstrares.

Posset quis dd. superiorem triplici objectione molestare 1.ª quia demonstratio in qua respiratio ostenderet per non aliis, i. esset per causam. et tamen Arist. hic c. 10. negat esse propter quid, et asserit esse quia; ergo non satis est ad demonstrationem propter quid, quod fiat scilicet probatio per illius causam. 2.ª quia etiam si fiat demonstratio per causam, si non demum cognoscatur causa ut talis, non erit demonstratio propter quid; quia non procedit probatio a causa ut tali; ergo non satis est ad demonstrationem propter quid probare scilicet per causam tanquam per medium demonstrationis. 3.º militat contra demonstrationem quia seu ab effectu; quia si hoc pacto fieri posset demonstratio ex antecedente vero falsum consequens inferret; ostendit in hac, est calor; ergo est ignis; dato quod calor sit productus a Sole, et ignis non sit, antecedens est verum, et consequens falsum: ergo demonstratio ab effectu ad causam inutilis est, et vitiosa.

Ad 1.um respondeo illam demonstrationem esse per causam mediatam, et ideo negavit Philosophus esse demonstrationem propter quid; nam ad hanc requiritur quod medium sit saltem scilicet causa immediata, nec decipiaris, cum audis causam mediatam, aut immediatam, nam hic alio diverso sensu (Logico s.) accipitur, atque in physicis, ibi enim accipitur causa immediata pro illa, inter quam, et effectum nihil praeter causalitatem mediat, hic vero pro illa, a qua omnino, et sola procedit effectus sive fiat hæc productio mediante alio, sive non. et quia alia est causa

ras-

requirendus ... perinde ... bet primas, ... causas ... precas ... requirant ... ages 2ª Aristot. lib.° assumens ad probandum requirat; per demonst. propter quid, q.ª assumens eam mediatam medio. Bene vi.e ... hos cancellos plures DD.s maxime recen. vagari generaliter appellantes demonst. propter quid eam, quae causam assumit ut medium, sive causa mediata sit (etiam in acceptione Log.ª) sive immediata, nec male Phus explicare, qui afferret illam causam demonst. quia, q.º ei a causa mediata, quam distinguit a demonst. rigorosissima propter quid procedens a causa immediata, non tamen illi denegaret latiorem usurpationem propter quid ab illo rigore degenerante.

Ad 2.m non sunt audiendi objicientes, nam ad demonst. propter quid non requiri, quod medium cognoscatur ut causa, sed sufficit, si sit causa reali. sed quis numquam cognoscatur ut causa, hoc illos concedere non recusabo, quod medium seu causa debeat cognosci ut talis ad hoc ut cognoscamus demonst. illam esse propter quid, quia esse demonst. propter quid est rem esse syllm evidentem, cujus medium sit causa reali sed; quod hoc videl. debeo cognoscere, ut cognoscam esse demonst. propter quid; at est ad hoc ut sit demonstratio propter quid, non requirat, quod a me, vel ab alio cognoscatur ut talis, non requiri quod medium, quod est causa, cognoscatur ut talis.

Ad 3.m non a quocumque effectu debet arguari ad causam per demonst. ab effectu quia sed solum ab effectu ad eam, a qua solum potest procedere, vel sine qua nequit esse, vel si a pluribus possit fieri ad quaslibet negatis reliquas; sic recte argueres; datur sensatio ergo ..., datur calor, et non producitur a Sole a motu etc.ª; ergo ab igne; ergo existit ignis.

Tota hujus sectionis doctrina conformis est Aristoteli, et com. sent.ª; audiendi nunc Discalceati aliter, nec male explicantes demonst. quia, et propter quid. hanc dicunt ita appellari etc. quia quod

n̄ si ostendit passio[nem] convenire subiecto, sed ostendit etiam id, propter quod convenit tali passio subiecto; illa vero volunt appellari et esse, quoniam non ostendit passionem convenire subiecto, n̄ adducendo propter quod passio illi conveniat subiecto quemadmodum explicatur denotat Argyropili translatio, dum demonstratio quia vocat scire esse; et demonstrationem propter quod dicit scire propter quod est.

Circa hanc Discalceatorum divisio demonstrationis explicatur demonstrationis in quia et propter quod est adaequata: constat ex hac ratione, 1. demonstratio, quae ostendit passionem convenire subiecto ostendit id, propter quod convenit, vel non; si 1us est propter quod, si 2us est quia; ergo cum non sit ulla demonstratio, quae non spectet ad aliquod ex illis membris, nulla erit, quae non sit quia, aut propter quod, ideoque divisio est adaequata.

Verum si sustineamus communem explicationem, distinguendum est nam si demonstratio propter quod importet rigorosam causam, aut radicem metaphysicam et demonstratio quia proprium effectum, aut passionem, divisio est manca, pluresque demonstrationes utrumque membrum effugiant, qualis est demonstratio a signo speculativo, et in nulla alia. v. g. quidquid Deus dicit, infallibiliter eveniet; sed Deus dicit Antichristum peccaturum; ergo infallibiliter peccabit Antichristus; ubi dictum Dei non est causa peccati Antichristi, neque effectus, sed illud Deus supponit futurum, ut dicat esse futurum, et hoc bene stat, quod divisio sit adaequata, si demonstratio propter quod extendatur ad causam etiam in latiori acceptione, demonstratio vero quia se extendat ad omne illud, quod non est causa etiam in latiori acceptione.

Petis an dicta divisio sit generis in species: respondent communiter esse generis in species Logicas, non vero in species metaphysicas, quia licet metaphysice loquendo non distinguatur demonstratio quia eo ipso quod talis sit a demonstratione propter quod, quia hoc pacto dicunt aliquid extrinsecum ex quo obiectum, nempe, quod radix sit effectus, vel causa, quod extrinsecum est demonstrationi formali, tamen in consideratione Logica species discrepant, quia per se respiciuntur sub illis diversis modis.

Q. 33.

De scia actuali, et ijs, q̄ ad illa spectant

S. 1. Actualis scia definit, et Beatorum Theologia excludit a propriet.e sciæ

N. hic repetendæ variæ sciæ acceptes, quarum memini. q. 1. s. 2. seligenda ea pria acceptio, de qua in præsenti disputant DD. c. Are. atque ita definienda. scia actualis e cognitio evidens discursu sparata: q optima, et ex Phlo deducta aperte; nam lib. 1. post. c. 2: necesse inquit, et demonstrativam sciam ex veris ee. et post pauca. syllus n. erit sine his (quæ ad demonstr. postulaverat) demonstratio autem n erit; n. n. faciet sciam. et sane post demonstr. tractamus hoc de essu grali ex illa cralictos, qui scia actualis e, illi apprime venit def.o tradita. Pr., q e cogn.o evidens, et negabit nemo et aliunde discursu sparata ex pmissis evidentibus, qq demonstr. sstare pbavimus. 1.a c. Phlo 1/q.

Ad hoc opponit sacra Theologia, quae scia, non enim ... evidentia in assensu scientifico per discursum comparato ... naria non est, sufficit certitudo; habet sua Patronos ... Theologiam plus aequo extollentes. Albelda. disp. 1. q. 1. in 1. p. n.º 18. concl. 3. Massius 1. post. c. 26. concl. 3. concl. 1. et 2.a Albert. in summa ... 1. q. 1. Capreolus q. 1. prolog. a. 1. concl. 1. et Tabern. ... a. 2. et alios. Probant. 1.º S. Aug. auctoritate 14. de Trin. ubi loquitur. Hac scientia (Theologia) qua fides saluberrima gignitur, nutritur, et roboratur. Deinde ratione, quia habitus Theologica non est fides quia non nititur immediate authoritati divinae obscure revelanti, sed praemissis traditis fide divina, aut praemissis deductis ex aliis de fide, nec opinio, quia cum formidine plena est, nec illegitimis potest falsum asseverari, quod omnino alienum est a ratione Theologica, sed neque est fides scientia; ... praestat aliud assensus genus demonstrativum ... Theologica esse scientiam. Confirmatur 1. quia nostra Theologia certior est pluribus scientiis naturalibus; nititur enim firmioribus principiis, quia potiori titulo sui firmitudini debita est appellatio scientiae, quam pluribus scientiis naturalibus. Albelda.

Quod si dicat non sufficere ad rationem scientiae praecise, 1. minor certitudo deficiente claritatem in assensu, et evidentia, urgebit Albelda; nam ad rationem scientiae solum requiritur, quod assensus sit verus, et certus, quod totum vere Beatorum Theologiam ambiget nemo; probat suum assumptum, quia solum desideratur evidentia in scientiis naturalibus propter certitudinem quae naturaliter nequit convenire cognitioni sine evidentia, atque adeo evidentia non ponitur in fine scientiae ut essentialis, sed ut necessaria ad ... cond. essentialem, scilicet certitudinem; et inconsequens a nobis excludi Theologicum assensum a ratione scientiae ex eo quod careat evidentia.

2.º Confirmat Albelda scripturae authoritate. Nam Paulus 1. Corinth. 13. sic ait, sive prophetiae sive linguae cessabunt, sive scientia

diversa, ubi non scia. vos inqt intelligere quali eorum obscura; ...nn. siderea, ut q. desperanda sit. et Ieremias .3.c. Pascent vos scia et doctrina. Vide Osee. 4. et. 5. Corinth. 4. 1 q.da, et alia testimonia passim. SS PP.es Theologiam appellant sciam.

Levia haec sunt; ut nos ab incepto opere faciant desistere; nego sacram Theologiam Beatorum esse veram sciam, idque negant nobilissimi DD.es Alexiod. Lib. 2. summa. tit. 29. c. 1. Val. 1. p. dsp. 4. c. 6. et 7. apud quem alij. et P.r Gilius. 1. p. Lib. 1. tit. 4. p. dsp. 4. c. 6. n.o 11. quatenus ait Theologiam ob defectum evidentiae non esse simpliciter sciam, verum tamen est hunc authorem in n.o 13. asserere, quod Theologia est appellanda scia propter maiorem similitudinem cum illa, quae cum illo absolute nali. Valent. 1. q.e 1. puncto. 3. et apud Albelda dsp. 1. n.o 2. Durand. Ochamus. Gabr. et ro est, quam fat Gilius ubi s.a n.o nono, neque ad veram roe sciam pertinet evidentia; hanc non habet assensus Theologicus; ergo non est pria scientificus; maior docet Aristot. cum interpretibus ad lib. 1. post. c. 2. et Scotus. q. 3. prologi in q.e 4. Laterali in 3.o dist.e 24. q. unica. § Ad q.m, Mair. Aliac. Aquilanus. Bayolo. Gabr, et Maior. Videndi apud Gilium nuper citatum; neque aliud S. Thomas sentit; audiendus in q. 14. de verit.e a. 9. sic de pria scia loquente. Quaecumque sciuntur pria, ac certa scia per resolutionem cognoscuntur in 1.a pria, quae per se psto sunt intellectui, et sic omnis scia in visione repraesentantis perficitur. Sed probatur, quod Gilius minor; nihil est evidens ex prijs non evidentibus; assensus Theologicus nascitur ex prijs non evidentibus, quod ipse non est evidens, ac proinde caret pria roe scia; maior ostenditur, quando duo iunguntur inter se per aliquod tertium intermedium, non maiori evidentia iunguntur inter se, quam cum 3.o intermedio; sed cum 3.o intermedio non iunguntur evidenter extremitates assensus; si pria

nō sint evidentia ; ergo :

Ad authorit. D. Aug. reo improprie, seu sumi id ibi usurpare scia. ut et 15 de trin. c. 12. ita loquens. Absit ergo nos scire negemus, quae testimonio didicimus aliorum, alioqui nescimus esse oceanum, ee terras, atque urbes, quas celeberrima fama commendat. huiusmodi autem scia impropria est, et solum fides hua, quo pacto intellige S. Hier. epist. ad Paulum de studio diae scripturae circa finem, et alios SS PP. ab Albelda obiectos. In 2a confirmatione, nec non et loca ss. fidei, quod de cognitionibus obscuris oia loquantur. Ad rem advertendum reo ultra illos assensus ee alium, quem vocamus Theologicum obscurum, et certum inferiori certitudine fidei diae certitud. 1ae confirmationis solutio omnino assignata est; ad instantiam negamus id, quod assumit Albelda sl. comprobat; nam evidentia, ut ex dictis constat non requiritur tamquam certitudinis index, sed rone sui, ita ut illa deficiente, quantumvis crescat certitudo, nunquam pertingat ad rem scia, cuius absoluta appellatio non soli certitudini, ut confirmatio volebat, debita est, sed evidentia. etc. et sane veterum defi. standum est, nec pro libito novas conflare, quas adaptemus cognitionibus non scientificis, et scias efficiamus de solo titulo.

Dices. Theologus demonstrat evidenter syllos. aliquot à se formatos recte concludere, alios non item, syllos ex principiis fidei oppositos non here oceli evidentem, et alia plura; ergo est scia, saltem reflectendo circa prios syllos.; nam probo, quia alias non posset vere illas demonstrationes construere. Confirmatur. Theologia hēt per prio mediato divinam Dei sciam oium imaginabilium evidentissimam clausam in authoritate diā, cui fides nititur; ergo quamvis pria immediata sint obscura, poterit Theologia propter mediata here rem sciae; nam ostendet quamvis pariter scia subalternata, quae rem sciae hēt quia nititur mediate prijs evidentibus alterius sciae, quamvis pria immediata evidentia non sint,

sed

si fide sua credita.

At ea sic ad Logicum pertinent, qui de bonitate cons., et dispositione praemissarum ad conseq. tractat, quare Theologus ea demonstrabit non ut Theologus, sed ut Logicus; ad id quod id non satis est in Theologia, aut scientia, quod alia subalternata, si principia sua non sint evidentia benti, sed sola fide credita, quod non aliunde principia mediata sint evidentia, non evidenter applicant per praemissas obscuras, et ideo nequeunt conseq. evidentem inferre sic applicata, et specialiter diuina scientia principiis evidens ad conseq. evidentem inferendam, quamvis est ex se, si tamen non applicet evidenter, sed probabiliter, vel certo, quod obscure non evidenter, sed conseq. qualitatem applicationis germinabit consequens, ostendo. Quidquid Deus dicit, verissimum est: Deus dicit se esse trinum et unum; ergo Deus est trinus et unus verissime est, consequens non est evidens, quia evidens sit quod sit verissimum quidquid Deus dicit, quia non mihi constat evidenter, sed obscure per revelationem, quod Deus dixerit se esse trinum, et unum; appone minorem evidentem, et consequens erit evidens.

S.º 21. Actuum certitudo, et evidentia explanantur.

Nullus actus scientificus est, cui utraque hic conceptus non conveniat. certitudo scilicet et evidentia; quapropter de scientia tractantes in illa peccaremus, si nihil de evidentia, et certitudine diceremus, sine quibus haud recte penetrari poterit scientiae conditio, et conceptus, et licet in hac nunquam sit stricta, et propria certitudo absque actus evidentia, dubitare non potest Catholicus, quin certitudo ab evidentia possit separari, et de facto separatur in divina fide, quae obscura nimis est, ac nimis certa, et infallibilis. separabilis ergo est conceptus certitudinis a conceptu evidentiae.

quo nequeat eversse stingere, q evidentia secum affert certitud. fidelem affectam et comitem.

P. Suar. 2a 2ae disp. 6. de actu fidei. s. 2. n. 6. post medium duplicem cognoscit certitud. aliam ex parte obti, aliam ex parte subti. s. addit 3m certitudinem P. Molina. 1. p. q. 1. a. 2. quam vocat certitudinem notitiae, ac iudicij interni: certitudinem ex parte obti explicat P. Suar. per infallibilitatem, quare idem erit esse certum ex parte obti certitudine ex parte obti atque esse infallibile. Certitudo vero ex parte subti explicat per omnem assentiendi obto sine hesitatione, quam etiam alio nomine appellat certitudinem adhesionis, arripuit nomen utrumque P. Hurt. disp. 8. de ana. s. 4. fine, significatumque amplius declaravit eodem pacto ac explicavit P. Suarez. P. Molina has duas certitudines, certitudinem autem notitiae, seu iudicij positam esse dicit in iudicij ipsius infallibilitate q notitia, quae fallere nequit, certa est, incerta vero quae potest fallere, utiliter hanc divisionem observatam esse, non inficior; caeterum sola iudicij, seu actus certitudo explicanda in praesenti est.

Hanc ita definio. est actus firma adhesio ad obtum per firmam adhes. excludit quaelibet formido, et titubatio ab assensu certo, quare opinio non est actus certus, quia caret firma adhes. ad obtum, cui quidem semper assentit formidolose aut formaliter, aut virtualiter, firmitas autem haec advenire potest actui ex evidentia, qua obta penetrat, et ut bene Montesinos. 1. 2ae disp. 30. q. 2. no. 53. (idem fere docet Hurt. ubi supra) ex obto formali, et ex conatu interno; nam quo maiori conatu assentimur obto eo actus firmior, atque tenacior evadit, et rursus, quo firmius, et infallibilius est motivum prudenter ad assentiendum sumptum, eo actus constantior, quod si actus adhesio firma sit ex solo interno conatu absque motivo prudenti, et certo, non erit vera certitudo actus, ut bene adnotavit

P.

Pr. Suarr., sed pertinacia, tales a suos assen errores bent assensus, nd tamen Haeretici imprudentissimi, arripiendus q. I. prudentes motivu, qui fsus subee nequeat, ut si sit certitudo, ni pertinacia.

N. oibus actibus certis aequales ene certitudo, q. eorum motiva bent aequalis infallibilitatis, et firmitudinis; alia quippe ss firmae adhesiones ppr motiva, quibus prorsus impole e phice, et metaphce fsus subee, qualis e authoritas Dia revelans nrae fidei mysteria, metaphce n. impole e, qd Dia auth. revelante Ds credendus mysterius, aliter se beat, ac revelatur, quare refundit in actus inhaesionis fidei dia metaph. certitud.; quae oius maxima e; alia adhesiones ss firmae ppr motivum cui phice xa cas nales nequit subee fsus, quod subee possit met.; et huiusmi adhes. ss certa phice certitudine quidus minori certitudine metaphca, tales ss actus, qui ex accidentius existe colligunt exist. substalis subti; alii demiqs assensus ss, qui obto adherent ppr motiva quibus moraliter e impole subee fsus, quod phice, et met subee possit, huiusmi e actus fidei hua, quo credimus ee Romas, firmiter quidus, et absqs formidine, q. tot prudentius hous testimonijs firmat. qd ea fs moraliter impole e. hac certitudo infirma e. de illa nd ago.

Restat nunc examinare ancertitudini fsus subee possit, ita ut actus firmiter, et absqs formidine obiecto assentiens ppr motivus aliqd ex dictis persistat certus absolute, quod mutata sit veritas obti, et falso motivo subsit; Ld exq. videt Phus Ethnicus accidentia panis ante zsecrat. hostia, et ex illis movetur ad firmiter assentiendus absqs ullo metu, aut formidine qd subsit ibi substa panis. in quo assensu persistit usqs ad factu zsecrat., dicendus erit iq absolute certus assensus ille

falso assentiens destructa [illegible] ... certi, [illegible] Hurt. quod certitudo physica est in ejus verit. detractio a qua non potest separari ex solis physicis principiis, quod hic actus physice certus etiam si veritas requiret divinitus, quandoquidem haec separatio non tollit modum tendendi in objectum. Legendus disp. 8. de anima sect. 4. in nova edit. § 36. et recolenda quae dixerat circa evid. sect. 3.

Melius est distinguens [illegible]; nam alia est certitudo quae est ex modo tendendi acceptus per prudens motivum physice infallibile v.g. et ad hanc certitudinem non requiri veritatem, quia ut bene Hurt. tendentia in exist. panis ex detract. accidentium eodem modo fert post, et ante consecrat., si quae antea erat certa, et physice infallibilis ex suo modo tendendi, etiam postea; quod sile locum in actu practico, qui quia erat ex se dirigebat ad opus, et eodem modo [illegible] quia erat ex se, et objectum antea possibile redderet impossibile, idcirco tamen hunc modum tendendi practice non sufficere, ut actus absolute diceret practicus, sed ulterius postulari ex parte quod objectum non repugnet, credo eandem doctrinam retinendam esse in praesenti, et certitudini accommodandam proportione servata. ita ut actus certitudo absoluta non sit contenta modo tendendi ex se firmo, et absque formidine per motivum, sed requirat etiam verit. rei, cui praebet assensum, ideoque absoluta certitudo aliquid dicit extrinsecum actui certo, nam objectum cui assentit, aut quod affirmans ita sit re ipsa, aliquid est extra illius essentiam, ut dictum est de actu vero.

Ratio quare dixero non manere actum absolute certum verit. deficiente est, quia quod certum est absolute, esse absolute est, ergo quod absoluta non est, non est certum absolute esse, et quis audeat asserere Catholico certum esse, quod post consecrat. sit panis subcontra sub accidentibus [illegible] (imo contrarium illi est certissimum) esset certum Catholico, si

ad.

certitudinem veritas non requiratur; secundo, quia Catholicus videns actum ad
gentis post consecrationem, seu a se ante consecrationem absque formidine illa
quia motivum physice infallibile elicitum, quo afferit substantiam panis esse
sub eucharisticis accidentibus, iudicaret eum post consecrationem illum actum esse
certum; sed ergo et certum esset illi post consecrationem ita esse quod ille actus afferebat.
afferebat autem, quod sub accidentibus. etc. ergo esset Catholico certum post consecrationem
consecrationem, quod sub accidentibus, esset panis substantia. Dominus ergo ideo Catholico
oppositum esse certum, quia certum est illi post consecrationem illum actum esse absque veritate;
quae necessario requiritur ad nostram certitudinem absolutam.

Accedamus iam ad evidentiam, quae dividi solet
in evidentiam obiecti, et evidentiam actus, ita partiuntur Dimbl. in c. 26
de scientia, et opinione. q. 1. a. 3. § Porro; sed certe ego sub eadem accipio
evidentiam obiecti, et evidentiam actus, quia cum obiectum non sit in se evidens,
nisi in quantum est obiectum actus evidentis, a quo extrinsece denominatur evidens.
inde est, quod evidentia quoad modum tendendi intrinseca actui, sit eadem
cum evidentia extrinseca obiecto; hoc supposito, sed declarata actus evidentia,
declarata manebit obiecti evidentia. Actus evidentia est clara, et
perspicua repraesentatio obiecti. sed ex ipso nomine definitio probari potest,
evidentia. nam cum a videndo dicatur, et visiones appellemus claras
repraesentationes externas, recte ad intellectuales repraesentationes intrando, evi-
dentiam illarum per claritatem explicamus, hic vero notanda erant fere
eadem, quae notata sunt circa certitudinem, an scilicet exigat veritatem, seu
sufficiat clara tendentia actus ad obiectum, ut absolute dicatur actus
evidens, licet falsus sit.

Petes an evidentia, et certitudo in actibus sit
illis intrinseca, et specificata; agimus de evidentia, et certitudine in
modo tendendi actus, et ratio est Patris Hurt. disp. 8 de anima s. 1. et 5.

affirmative. pr. q̃ꝰ sucro quocumq alio, solaq tendentia repraesentativa actus sunt differentiale intelligitur illius obscuritas, evidentia, aut certitudo, q̃ hae rones ificant actibus; ars pr, q̃ꝰ ob alio sucro l. illa repraesentatio repraesentat clare obiectum, l. non, si obscure? si obscure; ergo per suam entitatem est obscurus, si clare; ergo per suam entitatem est et evidens, si autem talis assensus firmiter adhaereat obiecto, erit per suam entitatem certus ex modo tendendi, formidolosus vero si cum formidine; ergo cum non sit dicendum omnes actus suis proprias tendentias sucro quocumq alio esse formidolosos, et obscuros; aliqui erunt admittendi per suam entitatem evidentes, aliqui certi, quod tamen non omnes sint admittendi obscuri, pr, q̃ꝰ si per suam entitatem sunt omnes obscuri ergo adveniente quocumq alio non reddentur evidentes, consequentia probo, q̃ cum nequeant esse evidentes, nisi ablata obscuritate, et haec sit identica actibus, non reddentur evidentes, adveniente quocumq alio, sed illi destruentur, l. persistet obscuritas illis ificata. eodem argumento probandum est certitudinem ificari actibus.

§o 3.

De singularibus, et contingentibus fieri potest scientia.

Nunquam dubitavi, quod ex singularibus, et contingentibus possit fieri scientia, id namq digitis tangimus, et palpamus manibus; nonne evidens est unum individuum esse unum, et non duo? Petrum singularem currere si id oculis ipsis patenter aspicio, et inde non poterit colligi evidenter individuum, et singularem posse currere? praeterea non est evidens in-

individua esse corruptibilia, et corrumpi, generari, et coëxistere; illum. vel inter se? et sane Deum habere sciam de singularibus Catholico debet esse indubitatum, sed et habere sciam de contingentibus; aliter fluctuaret diuina prouidentia, Deusque in incertum tenderet sua gubernatione circa singularia, quandoquidem de illis nullam haberet sciam, sed coniecturam, opinionem formidine, et hesitatione plenam, vel ad minus si certam cognitionem, obscuram illi concederemus; imperfectionem exiguam diuinae cognitioni affingeremus. absit hoc a Deo.

Sed probemus etiam homines habere sciam de contingentibus, et imprimis ex effectibus contingentibus colligimus evidenter causam, quod contingere non potest absque evidenti cognitione effectuum contingentium; non enim potest evidenter cognosci evenens evidenter ex vi antecedentis non evidentis, quod autem saepe cognoscant causam ex vi effectuum patet, quia visa meridiana luce, evidenter cognoscimus esse solem, visis creaturis evidenter cognoscimus esse aliquam primam causam, a qua omnes pendent, et vocamus Deum, cum tamen lux, et creaturae sint contingentes: deinde evidenter cognoscimus hominem currentem defatigari, creaturas generari, et corrumpi; supposito igne aquam calefieri, ablato, et niue substituta, infrigidari, quae omnia contingentia sunt.

Sed neque de solis singularibus, et contingentibus positiuis realibus potest haberi sciam, sed etiam de entibus rationis impossibilibus, negatiuis, et entibus per accidens, et patet, quia accidens est entia fictitia nullam actualem entitatem positiuam habere; non posse existere, esse cognoscibilia ab homine: De negationibus evidenter monstratur; quod non sint quid positiuum, quod destruant terminos negatos, quod nequeant simul componi cum rebus positiuis, quarum negationes sunt. De entibus per accidens plura demonstrat Arithmetica, quae

tractat de numeris, et Musica de numeris ad sonos spectantibus; Denique ars militaris plura demonstrat ad exercitum attinentia, exercitus autem ens per accidens est; et certe ego non capio, quare neget scientia de entibus per accidens, quando 2do hoc unum pote de illis evidenter demonstrari, quod entia per accidens sint absque unione, et vinculo per se; non allego auctoritates pro universa hac doctrina, quia vix ia ab illo negatur.

Solum possunt obiici nullae auctoritates Aristotelis, et communes locutiones, quibus contrarium videtur suaderi, si ex Aristotele, et et phrases receptae in contrarium esse apparet doctrina superior, potius ab omnibus supponeretur, quam probaretur; quare explicemus Aristotelem, et quasvis alias locutiones. Obiici solet 1° Aristoteles 6. metaphysicae c. 2. prope initium, ubi de entibus per accidens non posse haberi scientiam affirmat his verbis. De eo quod secundum accidens est, dicendum quod nulla circa illud speculatio est, signum autem quod nulli scientiae illud curae est neque activae, neque factivae, neque speculativae. 2° obiici solet 1. post. c. 24. Eius vero, inquit, quod a fortuna non est scientia per demonstrationem, neque enim ut necessarium est etc. communes etiam phrases sunt scientiam esse de universalibus non posse haberi de singularibus, esse de perpetuis, et ingenerabilibus, non de contingentibus, et corruptibilibus.

Aristoteles loco allegato ex metaphysica solum ostendit scientiam non esse de entibus accidentaliter, et fortuito advenientibus suo obiecto, non tamen negat haberi posse scientiam aliquam de illis accidentibus; neque enim ait Aristoteles Qui facit domum, facit illa, quae accidunt domui factae] et post, neque in geometria ea, quae in figuris accidunt, speculatur]; non igitur negat scientiam de ente per accidens, quando 2do quidem admittit scientiam de domibus, quae entia per accidens sunt, sed negat scientiam, quae est de construenda domo, e.g. esse de accidentibus decursu temporis domui advenientibus, quibus alia scientia

non posset ... accidentibus.

Qd testimonium ... ꝙd casu, quæ ... fortuna, et ... accidunt ... fortuna eveniant ... intellectꝰ quidē accidentiū, et ... scia ... ē ... interpretatio, nā eodē ... scia de ... quæ ē fortuna ... ait necessaria ... ut necessarium ... plurimū ... ꝙd ... fortuna; demonst autē ... syllog aut per ... plurimū ... scia ... ꝙd ... fortuna, sed ꝙ ... plurimū; ... contingentibꝰ ... scia de contingentibꝰ, si ... plurimū eveniant, et ... negat ... de raro contingentibꝰ, ꝙ ... operamur ... coiter, et absꝗ scia ... accidunt.

Cōes ... formulæ ... apposita, ita explicata scia ... de singularibꝰ, ... de ulibꝰ ... frequentiꝰ ... et ... demonst ... aliqd ... posse ... scia, intelligendū ē de ... morali ... singu... speciales: ꝙd ... maxime difficile ē, impole ē moraliter; scia ... de perpetuis, et ingenerabilibꝰ intelligendū ē de scia rigorosiss.ᵃ, et ... quæ ... corruptionē, et generatꝰ; antequā generet, ... corrumpat ... scia de eo ꝗd ... et ꝙd ...

S.ᵒ 4.

Cᵃ p̄ria, unde scia spē, aut gnē discriminant, opinionū varietas

Titulꝰ ... supponit, ꝙd ... fatent dari ...

etiamq. quae distinctae, i aliae distinctae esse, ut docere conatur ... quibus Mirandulanus, seu sin... imitatus, ... lib. 3. de eversione singularis certaminis sectionib. 6. et 7. in pluribus, sed unicum ipse scia agnoverit fundamentum haud urgentis doctrinae; nam cum vidisset textum 3. Arist. ex lib. 4. met. c. 2. ubi Phus ait quare entis quoque quot species sunt, et species specierum speculari unius scientiae est; unde colligit unam scientiam esse, quae speculatur omnia obiecta, eorumque omnes species, et specierum species; posset autoritati huic adiungere rem, nam hic non est sermo de scientia una simplici, et indivisibili, sed de composita, ex aggregato plurium; sed ex omnibus fit unum aggregatum satis amplum; ergo resultabit ex omnibus una scientia completa quidem, et adaequata, esto reliquae sint partiales huius, et inadaequatae scientiae, et sane non video discrimen quare apponat unam Philosophiam, quae constet actibus, et habitibus specie distinctis, et non sit apponenda una adaequata scientia ex nostris scientiis. Praeterquamquod, qui omnes haberet scientias, non esset plures scientes; ergo quia omnes scientiae in tali homine existerent, non erant plures scientiae, sed una solum; alioquin, cur non diceretur eiusmodi homo plures scientes?

A veritate declinat hic author, ut et Crassus apud Ciceronem 4. de oratore, idem sentiens, nam Mathematicam specie distingui a Physica, et separari a Metaphysica; ergo dant scientias specie distinctas; atque inde constat, quia habent eiusmodi scientiae diversissima obiecta formalia ex quibus desumitur sufficienter diversitas specifica, docebo postea, et Aristoteles satis aperte agnoscit scientiarum diversitatem variis in locis suorum operum, nam 6. metae. textu 2. capitis 1. ait quare tres erunt utique speculativae scientiae, Mathematica, Physica, Theologia (i. metaphysica) et hoc colligit ex eo quod versentur circa diversa obiecta, perspicua in 11. post. et 8. ... post initium operis, scientias numeravit, quibus aliqua communia attribuit, et aliqua uniuscuiusque propria. Legere etiam quod docet textu 27.

hoc capito, et reliqua omitta, quae alibi docet, et quae ego iam ... q. 2. a. 2°.

Deceptus est Mirandulanus, nam Phus numquam docuit ad sciam eandem spe atomam spectare ea via speculari, sed ad eandem sciam gnem, xa aliquorum non transeat (Hoc, quae edita est Lugduni 1556) sic Phus sit; Quare entis quorsl. quotquot spes sit, et spes speram speculari unica scia gne est] qd Mirandulani instituto nil deservit 3a cum senti, quae n negabit cuius sciam gne aliquo convenire, immo ex eo qd sit una gne recte colligitur dari plures spe, nam gnis plures sciam spe n esse debet, de quibus pret; ...; q debet negat qd det una tm scia in spe; rō n magis urget, quam autoritas, dt. n. hic sermo n sit de scia quae sit una qualitas (qdo agimus de scia totali) sed de una unite aggregationis, negamus nihilominus una tm sciam spe ee, sed plures spe, plures gne discrepantes admittimus, quarum qualibet constet pluribus partibus certum quendam ordinem, et attributa ad unum principium obiectum servantibus. Neqs recte infert dandam ee tm unicam sciam ex eo qd n dicat plures sapientes, aut scientes, qui pluribus exornaret scijs, et neqs infert dari unicam cogn tm ex eo qd n demr duo cogna, qdo a me, et ... paries cognoscitur, affert. n. in obliquo cogn.

Hoc semel statuto 3a Mirandulanum, et Grassy qd dent diversa scia in spe; orit ingens dissidium inter DDres ca radicem, et cam huius diversitis, nam Caiet. 1. p. q. 1. a. 3. et 1. post. q. 7. Dela in q 3. Logi sentiarum a. 3. Iabellus. 6. met. q. 7. Dom Soto ... quinta in 5. a. 1. Ferrara 2. 3a gentes. c. 4. et Massius, quem citat Pr Hurt. dp. 1. met. s. 6. subs. 3. existimarunt abstractum a ma ee rom tribuentem scijs specificatum; qd autem sit hac abstractio hac opus hic labor est, vix conveniunt in explicanda abstraone eius

fruatur: atq[ue] ideirco, sive destituta, q[uo]d tenebrescat. distinguendum triplicem abstract[ionem]. 1[am] a m[ateri]a individuante. 2[am] ab indua sl, et sensili n[on] t[ame]n ab intelligibili. 3[am] a m[ateri]a indua sensibili; et intelligibili et ra quas tres abstract[iones] tripartiunt[ur] ph[ilosoph]ia in phicam mathematicam, et met[aphysi]c[am].

Explicat Thur[o]. (tenebras antiquorum depellens) triplicem abstract[ionem] hoc pacto; abstrahere a m[ateri]a indua t[ame]n e[st] cognoscere rem aliquam sensilem, n[on] illam cognoscendo in indua; ut siquis hom vestitum accidentib[us] percipiat. sed n[on] Petrum, aut Paulum, hæc abstractio m[ateri]a sensibilis ab indua, q[ui]a hô vestitus accidibus sensibilib[us] et corporeo sensus tangibilis, ut sic in abstractum n[on] e[st] individuum: abstrahere a m[ateri]a sensili, sl et individua e[st] cognoscere rem m[ateri]am n[on] in individuo aliquo sensili accenti delibutam; apponit exem trianguli Thur[o]; cognosco triangulum, qui quidem in suo scepta corpus includit, q[ui]a t[ame]n n[on] attingo mea cognit[ion]e ut albus, calidum, aut alia quali[tat]e sensu perceptibili hæc abstract[io] a m[ateri]a sensili; hæc autem res abstract[io] a m[ateri]a intelligibili, q[uo]d cognoscit abisq[ue] aliquo corporeo scepta, tunc n. nulla m[ateri]a ibi intelligi[tu]r. Ex his abstractionib[us] 1[a]m aptat phicæ, cui tribuit s[cienti]am, abstrahit n. a m[ateri]a indua, sd n[on] a sensibili, q[uo]d quidem agit de accidentibus substa corporea, et de hac mediis illis. mathematicæ tribuit 2[a]m abstractio, agit n. de triangulo, n[on] curando de illius colore, aut aliquovis accidenti sensili: metaph[ysic]æ denique dant. q[uo]d specificante 3[a]m abstract[ionem], metaph[ysic]a n. de entis scepta agit, de Deo, et angelis, abstrahendo a scepta corporeo vide q[uo]d hac sent[enti]a Phy. 6. met[aphysic]æ c. 1.

Aliam viam ingreditur M. Lumel. p. 1. q. 1. a. 3. q[uo]d sua 2[a] notabili; 2[o] asserens abstract[iones] a m[ateri]a n[on] esse res generales scias diversificantes, et specificantes, sed t[ame]n sdit[ione]s, et diversa lumina, quibus obiecta fiunt proxim[e] scibilia. (st a lumine corporeo, quo

obi visus primo visibile, visio corporea spificat) ex rone gnales; in qua sdla est pcedit Vatheri 1 p. q. 1. a 3. § 3. punt. pot. medium, et § sd rogas. Distinguit Zumel tria lumina (ut omittam aliquod ad Theologiam spectans, quod nec psenti instituto nil deseruit) lumen metaphcum i. medium illustrans abstracte perfectissime a mâ. lumen physicum i. medium illustrans abstracte indua (quod tamen illustrans tamen nô nominet Zumel.) obumbrans mâ sensili; et denique lumen mathematicum, i. illustrans immaterialite sensili, obumbrans tn mâ intelligibili; per haec tria lumina distingui spê metam, mathemam, et physicam inter putavit hic author, et consentiunt iuniorum Thomistarum aliqui, qui cum Zimb ex pte concordant, quatenus asserunt distm genericam, aut unitm sciarum totalium, accipiendam esse ex diversite luminum; diversitm vo specificam desumendam ex diversite abstractionum a materia.

Pluribus subobscura visa ss huiusmi lumina ideoque Zumelio nô acquiescentes dixerunt sciarum diversitm, et specificatm attendi, et desumi ex modos tendendi in obta, ita ut tunc scie spê differant, qdo modi tendendi fuerint spê distincti, tunc genere, qdo gne distinguant: tendentia recte quidem, sed nô ad rem; nô m. investigamus tunc spificativa intrica, sd extrica; unde tanquam a signo colligat diversitas specificativi intrice; clarum .n. est illas scientificas cogn.es nô distinguendas esse, quae habuerint tendentias spê diversos; si m. huiusmi tendentiae ss essales cognitionibus scientificis, et aliunde unius tendentia spê ab alterius tendentia differt, una scientifica cogno spê ab alia sine dubio differt quaecumque indicia, seu spificativa extrica unde per modos tendendi spê diversos in scijs arguamus.

S.º 5. Extinguunt[ur] lumina ab-
stractiones eliminantur.

Duplici ex capite impugnandi sunt, et refutandi abstract[ionu]m auth[ore]s. 1.[a] q[uia] intra eand[em] abstract[ion]em dant[ur] plures sci[enti]ae; 2.º q[ui]a intra eand[em] sci[enti]am dant[ur] plures abstract[ion]es; quo fit, plures abstract[ion]es e[ss]e insufficientes ad sci[enti]as specificandas ea r[ati]one, qua authores, c[uiu]s q[uaestio] disputo, intenderunt, et ad r[ati]o[n]em inde sufficienter sci[enti]as specificari. Pr. 1.[um] [con]nunciat[um]; in n[ost]ra D[ialecti]ca et sci[enti]a de a[n]i[m]a, quae act[u]s eosd[em] n[ost]ri intell[ectu]s [con]siderant sub ead[em] abstract[ion]e, sci[enti]a[m] aute[m] de a[n]i[m]a n[on] e[ss]e L[ogica]m, necess[ari]o e converso, id e[ss]e sci[enti]as distinctas, qu[is] audeat negare; q[uo]d aut[em] D[ialecti]ca respiciat eosd[em] act[u]s, quos sci[enti]a de a[n]i[m]a et sub ead[em] abstract[ion]e. Pr. q[ui]a [utra]q[ue] abstrahat act[us] a m[ateri]a sci[enti]a de a[n]i[m]a illi id[em] sunt dirigibiles in r[ati]o[n]e m[od]i sciendi et[iam] sub illa abstract[ion]e, id L[ogic]a [con]siderat act[u]s dirigibiles [con]st[itut]o statu, quo dirigibiles sunt: L[ogica] q[ue]: so[lum] n[on] discrepant a m[ateri]a q[uo]d L[ogic]a act[u]s ut dirigibiles respicit in r[ati]o[n]e m[od]i sciendi, sci[enti]a v[ero] de a[n]i[m]a sub alio ob[iec]to [for]mali.

Pr. 2.[um] [con]nunciat[um], q[ui]a abstractio intentionalis a m[ateri]a, et abstractio realis diversiss[im]ae abstract[ion]es sunt, et nihilominus spectant ad eand[em] sci[enti]am; L[ogica] q[ue]: minor. P. q[ui]a Deus abstrahit realiter a m[ateri]a intelligibili, [con]ceptus v[er]o entis ut sic so[lum] abstrahit intentionaliter penes n[ost]ri intell[ectu]s [con]cisione; L[ogica] q[ue] c[um] metaph[ysic]a agat de Deo, et [con]ceptu r[ati]o[n]i entis s[ecundu]m q[uo]d eas abstrahit metaph[ysic]e, et Deus ph[ysi]ce a m[ateri]a intelligibili, diversiss[im]ae abstract[ion]es spectant ad eand[em] sci[enti]am; 3.º [con]s[ide]ra Musica, ut bene P. Hurt[ad]o, [com]plectit[ur] abstract[ion]es mathematicas, et ph[ysi]cas q[ui]a [con]templat[ur] numeros sonoros, in quibus et numerus spectans ad m[ateri]am intelligibil[em], sonus aut[em] ad sensibil[em], et perspectiva attingit lineas,

visualis, et lineas, et visualis, hae sunt [illegible] physicae [illegible]
[illegible] pertinent; ergo perspectiva attingit abstr. Physica, et Geometria.

Ex hoc duplici capite suffenuntur hi AA impugnanti
[illegible] [illegible] rationis; Diverse abstractiones non concurrunt
[illegible] diversificandas scias effective; neque obiective, seu quod illae non concurrunt
per modum obiecti neque per modum principii efficientis; ergo non possunt diversificare
scias; consequentia [illegible], quia non videtur esse alius modus specificandi. Quod quidem
actus specifici non immutant per illud, quod non cognoscunt, neque in ipsos
exercent causalitatem aliquam, sive physicam, sive intentionalem per modum obiecti;
[illegible] nunc ans; abstractiones illae sunt actus intellectus; actus intellectus non habent physicam
efficientiam in alios actus; ergo abstractiones illae diversae non concurrunt effective
ad diversificandas scias; sed neque effective, quia non cognoscuntur a scientiis
specificandis: neque enim scientiae mathematicae physicae curant [illegible],
quibus modis abstrahant, neque illos habent pro obiecto, sed ad summum
supponunt ut conditiones applicantes obiecta intentionaliter.

Confirmatur, quia non est maior ratio, quam scientiae sint specifi-
candae ab abstractionibus, quam opinio et fides humana; sed fides humana,
et opiniones non specificantur a diversis abstractionibus; ergo neque scientiae;
minor, [illegible] adversarii admittunt expresse discrimen. Neque [illegible]
a citatus apertius [illegible] hoc sentire; non enim distinguit scias [illegible] abstractiones
ipsas, sed [illegible] obiecta diversa per ipsas abstractiones opposita.

Restant nunc impugnandi 2. sententiae, qui
asserebant scientiarum specificationem accipiendam ex diversitate luminum. Et 1.
hi auctores non efficiunt argumentum praecedentis sententiae formatum. Arguitur
sic a obiectum eodem lumine illustratum: possunt dari diversae scientiae, et
eadem scientia circa obiecta diversis luminibus illustrata; ergo scientiarum diver-
sitas non accipitur ex diversitate luminum; ans. per quoad priorem partem
[illegible] scia de [illegible], et [illegible] D. versantur circa actus intelligendi [illegible] [illegible].

illustrato, quo unaquaeque [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] lumina; sic est in [illegible]
Geometria, et Arithmetica [illegible] diversa specie sit; quod
posteriora [illegible] [illegible], q. in [illegible] sint diversa abstractionis obiecta, seu media,
[illegible] et diversa illuminatur, seu lumina, et tamen non dant diversi-
mode, sed una totali; [illegible] [illegible] abstraxi; possum idem eius musicam
[illegible] adducere, musica enim contemplatur medium, seu obiectum mathe-
[illegible] lumine abstractionis proprio mathematicae illustratum, et medium physico
lumine alio illustrat; [illegible]

2° impugnantur [illegible] tenebrosi huius luminis
[illegible] dat scientia, hoc sumunt, et nihil aliud. obiectum materiale, et formale,
[illegible] physica influens, sive effective, et apprehensive, sive (ut hi [illegible]
volunt) abstractive, quod ex hoc gerit vices luminis specificantis [illegible]
[illegible] obiectum formale [illegible] affinitatem cum corporeo lumine, obiectum formale servi-
[illegible], nam sicut lumen corporeum se ipso per modum obiecti infor-
mantis materiale obiectum detrahit [illegible], ut corpus coloratum videat, et sine
illo videri [illegible] nequit, ita obiectum formale se ipso per modum obiecti in-
formantis obiectum materiale detrahit [illegible] ut attingat [illegible], quod sine
formali nequit attingi; [illegible] certe si [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] ab obiecto formali
scientias specificari dicemus sectione sequenti; [illegible] ut [illegible] nova [illegible]
[illegible] tironum mentibus [illegible] [illegible] materiale [illegible] [illegible]
potius illud illuminet, et perfundat lumine, quo illuminet; si
dicant abstractiones utpote claras repraesentare se [illegible] ut lumen obiectum no-
tificans et sua claritate manifestans; eodem pacto impugnandi [illegible]
atque illi, qui abstractionem dicebant scientias specificare; si denique di-
cant [illegible] physica [illegible] lumen, quemadmodum Theologi habitum
[illegible] ad visionem beatam [illegible] tributum vocant lumen
gloriae, [illegible] [illegible] poterunt, et in hoc sensu vere dici accipere

[illegible] mal v, al alij, [illegible] aliis

[illegible] sit lucti ius[illegible] impugnat; neq dicit semel medium illius [illegible] abstract., ideoqꝫ vr collocare lucem ipsam in abstract., et cum medium [illegible] diversificat scias nec lucis, qua illustrat, vr recurrere [illegible] [illegible], qui abstract. efficiebant rōes frales specificantes, quod ipse clamat se edit., Vellet explanaret semel lumen in quo neq ressat fralitas luminis lumen, et an sit distinctum ab obto et abstract., et cur in editione, et nec sit, hoc nec semel explicat, sed lumen ipsum sine lumine manet sepultum tenebris et caligine.

S.º 6. Vª resolutio circa sciarum specificationem, et diversitatem.

Cum pp̄ua huius loci controversia sit de sciarum totalium dist.ne, nihil de scijs partialibus attingendum erit, nisi quantum apud me decreverant, sed quantum angustiae temporis, quibus coarctor, permiserint. Dico 1.º scientiae partiales sive actus scientifici sint, sive etiam habitus sustentantes distinguuntur per obta frali diversa, l. per diversa princia proportionata phica influentia. Est valde com̄ haec sē maxime quoad illam partem de obto frali. videant de hac re. Ferrara 3.ª gent. c. 4. [illegible] q. 4. Gabrieli q. 8. plogi. Zimb. dic. c. 23. q. 2. a. 3. Val. 1. pte. dq. 7. c. 3. et 4. Sed videndus Dīo de dist.ne habituum. (eadem enim rō de dist.ne actuum) S Thas. q. 54. a. 2. corpore. Clarius adhuc 1. pte. q. 1. a. 3. ubi sic hēt. Ꝯ .n. unita spes, et habitus considerandae sunt obtum non quidem materialiter, sed sm rōem fralem obti, lege, quae subiungit de obiecto visus.

Rō fundamentalis superioris sē partis desumi pot ex verbis S Thae, partim aliunde, ex verbis quidem S Thae [illegible] quae dnr sm ordinem, seu quae dicunt ordinem ad aliquid [illegible] sm

dari i ome, ad quo dicunt, sed ... in ... habitus ... ordine ad obm frale, et ... pductiva ; q. scia actualis, et habitualis distinguunt genere dart. obi fralis, et pot. pductiva. ... nec valet instantia de obi mali in dd.a S. Tho., q. dt scia et dicat ordinem ad obm male, n. desumit xa. S. Doct. specificatio ex ordine ad obm male, s. ex ordine ad frale.

Aliunde etm, qa ab illo diversitas specifica, et generica actuu, et habitus scia desum..., q. trat habitus, et actus ad hanc potius spem, (s. genus) quam ad aliam, sd diversum obm frale, aut diversum priu effectivum ... q. diversitas specifica ... ostendit, q.a quotiescumq. dat diversitas obtoru fralium, s. ... pportionatoru scia, dat diversitas scia actualis, et habitualis ... trala, ... spe. s. gnre xa. diversitatis motivoru specificoru, s. genericoru, q. q.a diversa motiva. att.a. detrant actus, et habitus ad hanc potius spem (s. genus) quam ad aliam ; ... induct.e longa ... pud ... recenser. nra Da ab alijs scijs essaliter differt, q.a hat pr motivo frali direct.s actum, alia v.o scia n. item, sd aliud longe diversum, siliter scia Angelica spe differunt a nra, q.a dt sint de eode obto, hent tn diversum spe priu pportionatum, a quo detrant potius ad hanc spem ; quam ad aliam ; idem ... in actibus ab eodem ... inveni... entibus ..., qui sape spe differunt, q.a sape spe differunt eoru obta fralia, et quidem si neg.s pria pportionata ; sive obta fralia diversa ss, actus, aut scia n. distinguent spe, ideo n. oes actus nra dia fidei ss eiusdem spei ; quis versent ca. diversiss.a obta malia, q.a et obm ... et habitus ... ; q. ... priu ... ss in oibus actibus eiusdem spei, et visiones Beatifica etm ss. eiusdem speciei ... hent dig. ... obto frali, et lumen gloria, q. priu pportionatum ... eiusdem spei in oibus, signum ... q. a sola obto frali, aut ... desumenda ... specifica diversitas scia.

ex quo colligo ad unitatem scientiae partialis attendendam esse unitatem obiecti formalis et principij, quae diversitas accipi potest ex quolibet, et inde si detur unitas scientiae debet esse idem obiectum formale specie et idem specie principium correspondens, sed cum audis a diversis principijs actus emanare diversos actus scientiae, intellige de principijs adaequatis, ita ut unus actus non possit provenire ab eo principio in specie a quo potest alius.

Dico 2º scientiae totalis diversitas attendenda est ex diversitate obiecti adaequati attributionis, ita bene dixerunt complures Doctores ab Henrico, Alberto, Richardo, Marsilio apud P. Vasquez 1. p. disp. 7. c. 4. vide nostrum Hurtadum disputatione 1. metaphysicae in proemio n. 7. subsectione 2. late, et bene de hac materia. Resolutionis nullius efficaciae esse potest probatio, quam experientia ipsa, consulamus scientias omnes totales, et reperiemus distinctas esse ex diversitate obiecti adaequati attributionis, sic unam agnoscimus logicam specie, quia ad unum obiectum adaequatum attributionis omnia, quae in logica tractantur, destinantur, et ordinantur, quamvis plures actus Logici sint specie distincti, non tamen efficiunt plures species logicae, quia servant debitum ordinem ad unum finem, et obiectum attributionis; similiter unam efficimus metaphysicam specie distinctam a logica, quia unum habet specie attributionis obiectum specie distinctum a logica, quia obiectum attributionis unius distinguitur specie ab obiecto attributionis alterius, at quia logica, quae in Aristotele fuit, et quae fuit in D. Thoma idem attributionis obiectum specie habebant, logicae erant solo numero distinctae, non specie; diversitas ergo, et unitas scientiae totalis desumenda est ex obiecto adaequato attributionis.

Nec mirum quod quod unam scientiam specie confingamus ex pluribus actibus, aut habitibus specie distinctis, et essentialiter, nam cum scientiae totales non sint simplices qualitates, sed una unitate aggregationis cum certo ordine, et proportione ad unum, bene poterunt plura claudi essentialiter distincta, quae unam collectionem specie efficiant. Adducit P. Hurtadum exemplum de exercitu, qui ex pluribus rebus constat specie distinctis, hominibus, equis, armis, nec tamen dantur plures exercitus specie, sed unus. Adde

ad unum, in spe plures, q. spe distinctas reurrunt; ma̅, sic res et utriusq. unionem, neq. una pulcritudo spe unica qualit. spe stat, sd pluribus spe distinctis; quare bene ait P. Thoa. citatus s. haec nõa Log.a, Mat.a, virtus, scia, ee collectiva in nalibus, quae comprehendunt aggregat. multorum ad unum finem confluentium, ut exercitus, civitas &c.

Hinc colliges Mathematicam ee unam scium gnē n spē, q. claudit collectionem diversorum habituum, et actuum ad diversa obta attributionis ordinatorum, quis variant gnē. Arithmetica n. scia totalis e spē distincta a Geometria, q. unaquaeq. suum peculiarem het finem, cui proprii actus destinant, neq. una ordinat ad obtum attribut. specificum alterius. Et in hoc falsus e Mirandulanus; facit n. ex oibus scijs unam spē, c. tn inter plurimas demt peculiaria obta adaequata specifica attrib.to, neq. oia ad unum spē obtum attrib.m destinent, qdqd sit de generico, noli plura exposcere. Et siquis roget, qd sit obtum gnale, qd obtum attrib.m, ex qq colligenda e sciarum generica, et specifica diversitas, plura vires exigerunt, at oi me iam solutus e nodus hic, recognosce q. dixi q.e 2. s.e 1.

His hoc pugnant c. ijs, quae dicta ss. q.e 3. s.e 7. ubi in solut.e 1.e q. diximus Log.m n ee unam spē infima, c. tn heat unum obtum adaequatum attributionis, N. sum ibi locutus de Logica totali, sd de partibus illius, qd veriss.e assertum e, et mo retineo c. assero plures actus spē distinctos ad unam totalem Log.m spē confluere.

Sect. 7. Sciarum numerica dist.o et subalternatio.

Ni inquirimus unde accipienda sit numerica dist.o sciarum tanquam a roe gnali, sd tanquam ab intrio, nec so de scijs totalibus, sd et de partibus diff.s erit discutienda. Et de oibus generaliter

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] abiicalis

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] intelligentes

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] eadē [illegible], a quib. [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] intelligendi intellectus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] nō

[illegible] [illegible] accipiant diversitē [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

eadē scia [illegible] [illegible] in diversis temporibus, inter illas scias

[illegible] [illegible], obia, et pria; [illegible] [illegible] [illegible] diversis temporibus

esse distō nō [illegible] numerica; [illegible] [illegible] distinguunt [illegible] scia,

advertito nō [illegible] [illegible] eadē obta [illegible] [illegible], et [illegible]

materialia; nec si obta [illegible] [illegible] scia attingerent maliter a scia,

et malia et fralia, sciē nō distinguerent solo nō, quatenus berent

eadē pria, et obta eent eadē. et distinguerent; qa nō eodē [illegible]

attingerent. Dico 2o etiā distinguunt solo nō illas scias [illegible],

[illegible] [illegible]. quae [illegible] aliud prius diversitatis [illegible] [illegible] ee [illegible]

diversis subtis, tales distē berent scia Euclidis, et Clavij [illegible]

veras mathematicas et sub eodē motivo [illegible].

Dico 3. diversitas numerica obtorū arguit distē

numericā sciarū etiā in eadē sapte aut subto; [illegible] ita intellige,

numerica sciarū etiā in eadē [illegible]

nō qd nequeat eadē scia trari ad plura obta nō distincta, sd qd

nō qd nequeat eadē scia trari ad plura obta nō distincta, sd qd

illas scias [illegible] e.g. qui ē de obto A, nō distinguat ab illa qui

ē de obto B, et nō de obto A, qd solo nō distingr ab obto B.

itaqß distō numerica inter obta adaequata, arguit distē numericā

inter scias adaequatas, quae eent in eodē subto [illegible]. [illegible]

de numerica distē sciarū.

Circa subaltē breves ēximus, [illegible] videri

longiores P. Vallius tomo 2. Logicae. dp. 4. q. 1. a. 4. [illegible]

9a. Thom. sin [illegible] met. [illegible] dp. 4. Dorcale. [illegible]

dp. 29. q. 1. et a nōe incipientes, scia illas dr. subalternae; quae

aliq sub se otinet, l. sub alia ortinet, et ita in … mō dcat esse subalternata, si prior v subalternans … omunius, quq triplex gnq subalternationū, quq una scia bene potr alterius, roe ofinis, roe subj. seu obi. et roe pricipiorum
tunc una scia alteri subalternat. roe finis, qdo qr finis subalta otinet sub fine subalternantis, hac roe subalternat. frenofactoria equestri, hac militari, hac Politicae, qa freni fabricatio ordinat ad recte equitand, recta equitatio ad consequendū victoriq, et executio victoriae ad pacq reipubcae et tranquillitd.

Roe subti tunc una scia alteri subalternat, qdo qr obq unius sub obto alterius otinet. huiusmi autq sst. ait Arist. hic c. 10. quaecumqs se hent ad invicq, qd alterq sub altero ē, ut speculativa ad Geometriq etta Harmonica ad Arithmetica. Notat v D. Thos dupliciter hoc subalternationis gnq posse otingere. 1o mō obtq subalternatae otinet essaliter sub obto subalternantis, qa addit diffrq essalq subalternantis obto, sic se het scia de hoē, et scia de ali, huius n. obtq otinet sub se obtq illius ut ea roe, qua gnq sub se otinet spēq, sed huiusmi gnq subalternationis improprium a doctoribus het coiter.

2o mō otingere potē, qdo qr obto subalternantis addit aliqd accidens obtq subalternatae, hac roe subordinatur Musica Arithmeticae, qa vq rnq, qui ē obtq arithmae addit musica sonoritq, ut ita loquamur, sicqs het qr obtq nq sonorq, nec aliter Perspectiva Geometriae subalternat, Geometria n. agit de linea absolute; perspectiva vo de linea ut visuali, visualitas autq ē accidens qdq lineae. hac re docebunt, quo pacto medicina sciae de hoē subalternetr roe obti, subalternat. n. hoc 2o mō, quatenus scia de hoē agit absolute de hoē, medicina vo de illo ut sanabili addendo aliqd accidens.

Subalternans vero arit. Lat. 2° quia subalternat pbando sive extensive, sive per deduct. ad impossib. in subalternante, l. q. a subalternata accipiunt pria pbata, iq a subalternante; interque in gradus possit ea subalternatio, vel prior, ut quoplura, pauciora pria subalternata fuerint pbata a subalternante, l. habuerint dependentia, ut pbent, eo subalternatio erit maior, l. minor. uno, l. altero [illegible] hanc subalternat. declaremus. Medica ars subordinat Phiae, a qua medica pria pbant, docet medica morbos calidos remediis frigidis ee curandos, et pbat hoc prin., calida frigidis opponunt, qd pbat Phia sic, ea opponunt, et victoria ss, qua ab eod. subto mutuo, et detracta se expellunt; sd calor, et frigus ab eod. subto mutuo, et detracta se expellunt; l. g. Phia pbat prin. quo utebat medicina, unde dici solet, ubi definit Phicus incipit medicus, quia Phicus definit in re, a qua medicus incipit illa accipiendo tanquam prin.

Eod. pacto Chirurgia Geometriae subalternatur quia hae illius pria pbat, docet chirurgia circulare vulnus difficilius curari, quam longum, ad qd assumit hoc prin. partes vulneris circularis difficilius coeunt, et inter se iungunt, quam partes vulneris longi, pgrediendo syllogizat, sd illud vulnus difficilius curari quam longum: prin. illud in maiori assumat a Chirurgia, ita pbat Geometria in hoc sibi Chirurgiam subalternante, eo difficilius partes coeunt, et inter se iungunt, quo magis distant inter se, sd partes vulneris circularis magis distant inter se quam partes vulneris longi (caeteris paribus) ergo: ubi vides re Geometriae ee prin., quo utebat Chirurgia

De opinione, dubio, suspicion. fide hua. et dia

Sect. 1. Vtriusq. declaratio, et discrimen a reliquis.

Breviter de oibus, q. a tpus breve, et pterea, q. Logico pauca suffic. plura postulant Theoli scholastici, et morales. Opinio e assensus obti (et dissensus, nam de hoc eadem tenenda s.) obscurus, et formidolosus ex mo tendendi. Dr assensus, q. a apprehens. n possit haec esse opinionis; dr obscurus, q. opinioni repugnat claritas; nec satis e obscuritas ad roem opinionis; hec n. fides dia obscurissima nec tn e opinio; quare additum e formidolosus ex mo tendendi, qd e prium opis, nam c duplex sit formido, altera formal., altera virtualis, haec e de roe opin., et oio ab illa inseparabilis, illa vo ita; dicimus autem formidinem virtualem, modum illum tendendi debilem ob motivum admodum infirmum, et ad depellendum metum, dum assentimus insufficiens; formalem vo formidinem appellamus illam, qua iudicamus obtum, cui assensum pbemus fortasse n ee, ut enunciat, nec motiva ee adeo efficacia ut sufficiant a nro assensu metum oio pellere. Et de hac formidine intelligo Petrum Hurt. dsp. 10 de aia s. 6. ubi dicit formidinem ee actum reflexum, per quem iudicamus opin., cui assentimur.

posse ee falsa. vide. P. Val. 1. 2. disp. 6. c. 3.

Assensus huiusmi veluti gnus e, ad illu assensu obscuru, et debile, ex mo tendendi, qui hetr ppr authorit. alicuius, et ad illu, qui hetr ppr aliud motivu, qd n sit auth. dicentis, 1us assensus dr fides hua. 2us opinio in stricta accepte, ut distingr a fide hua, solet ps dividi in opin. pbale, et impbale, impbalis e, quae ex funta n pbali, nec ppr efficace roe hetr; pbalis v. q pbali funto, et roi efficaci nitit, unde eo erit opinio pbalior, aut impbalior, quo fuerint funta urgentiora, aut debiliora, quae aute roes absolute efficaces, et sufficientes reddere opin. pbale censendae sint; reo illas ee censendas tales, quae iudicio hois alicuius doctissimi funtu et, in utraque recte perpendentis (na si talis sit, unius sufficit) sufficient trahere viru prudente, et doctu ad rei assensu, absqs levitatis, aut temeritatis nota.

Dupliciter heri pote opinativus assensus. 1. mo ex apprehe obscura extrorum, et dici solet opinio immta, qualis e assensus iste. Parentes prius filios diligunt, na parentibus ex eo pcise, qd tales sint absqs alio medio ovenit natos diligere, ut bene notant Comb. quis hoc sub opin. cadat, q e ab oio infallibile. 2o per discursu, et dici solet opinio mediata, q hetr mediantib pmissis; dant aliqui aliquas obscuri, qui ss quasi 1a pria pbalia, in qq sistendu e in discursibus pbabilibus, secus abiremus in infinitu, atqs ideo admittendae ss opin. immtae, quae discursu n indigent, sd ex trorum apprehe pbales ostant, et opin. mediatae, quae ex his deducant, l ex alijs deductis ab immtis, hetr funtu hac duplex opinio in Pho. 1. post. c. ult. texto 44. dicentis inqt, hic quide sciens, ille vo opinans per media quousqs ad immta venit, quare siquide ille novit, et qui opinat novit, quemadmodu. n. et qd opinari e, et ppr qd, hoc aute ipsum medium]]parat opinanti c sciendi, et ait utrumqs re nosse, q utraqs per

media et deducit usque ad immediata prima et sic omnino dissimiliter, quia opinans ad prima probabilia immediata, sciens vero ad evidentia, ubi sciens mediatam opinionem per discursum collectam, et probabilia immediata, ad quae non pervenit per media.

Omni opinioni hoc quidem commune est, quod licet dici (?) sic inveniri ut opinio sit probabilis aut probabilior, per hoc quod possit dari opinio probabilis contraria aut contradictoria circa eandem rem, ut puta quod relatio distinguatur realiter a fundamento, est opinio probabilis, alia etiam probabilis, quod relatio non distinguatur realiter, utramque enim esse verum est impossibile, atque ideo alteram debet esse falsam, potest etiam opinio probabilior esse falsa, quia aliquando contingit verum minus certum fundari, et efficaciores rationes ad eam illam, quae falsa est, quam ad illam quae vera; diversissima quippe sunt principia ex quibus desumuntur probabilitas et veritas, et mutuo separari contingit, semel enim aliqua opinio esse probabilissima, et opposita improbabilis, et postea assiduo studio, aut divina revelatione, rei veritate comperta, opinio antea improbabilis redditur certa, et quae antea probabilissima ab omnibus censebatur fallaciae argutorum detecta, sit etiam saepissime tutior opinio illa, quae minus probabilis est, ut fatentur Theologi omnes de sacramentis.

Circa obiectum opinionis controverti solet, an debeat esse contingens, vel possit etiam esse necessarium, cui dubitationi initium dedere verba Aristotelis lib. 1. post. c. ult. textu 44. Quare relinquitur, inquit, opinionem esse circa quod verum quidem aut falsum, contingens autem et aliter se habere. Ex quibus verbis decepti aliqui opinati sunt opinionem non posse haberi de rebus necessariis, sed neque de contingentibus, non assentit his Vallius, qui tom. 2. Logicae disp. 4. q. 5. § 5. c. 6. dixit non esse necessarium ad opinionem, quod obiectum sit contingens, sed posse esse necessarium, quod tamen apprehendatur ut contingens.

Ego absolute existimo posse esse opinionem de rebus necessariis etiam apprehensis ut talibus. Prior pars mihi est certissima. Probatur, quia utraque opinio de distinctione, et indistinctione reali relationis a fundamento probabilissima est, et tamen altera

est

[illegible] obto narii ; alia de obto impossibili ; si e contra, quae asserit di-
stinctionem realiter a parte rei de obto nario, nam narii eius quae semper
distinguuntur realiter, quae semel distinguuntur, ideoque opposita opinio
erit de obto impossibili. quod si converso stingat, illa erit de obto nario,
quae asserit non distingui, et opposita de obto impossibili.

Posterior eius pars aeque certa mihi videtur ; nam quoties
hinc inde opiniones iactantur circa rem, quam hi opinantur nariam, alij di-
stingentes, aut impossibilem, et forte vera est illa, quae asserit rem esse nariam,
quotidie hoc respicitur in Deo, quoties [illegible], an hac vel illa
perfectio sit intrinseca Deo, et per consequens nario in illo existens, alijs pro-
babiliter affirmantibus, alijs probabiliter negantibus, et de scientia conditionata
hisce temporibus duae excitatae sunt celeberrimae opiniones utrimque probabiles.
Ratio a priori, quia ad cognoscendas res in se narias adeo debilia argumenta
probabilia occurrere possunt, ut non detrahant intellectum ad assensum cum formidi-
ne de opposito. Quod quod ad Auctorem illum intendisse non quod opinio sit
semper circa contingentes in se, sed quod est ex modo tenendi opinionem,
quasi diceret opinionem talem esse ut ex suo modo tenendi debili non ex-
cludat, quod obiectum possit aliter se habere, quod verissimum est, et ego admitto.

Dubium, seu hesitatio dicit Thurtus suspensionem actus
intellectus indicantis neutram partem contradictionis sufficienter monstrari, neutrique
assensum esse praebendum, cui hesitationi repugnare asserit detractum indicium
alterius partis ; suspicionem vero asserit esse actum, quo coniectura probabili
opinamur hoc, aut illud fieri, advertit tamen, et bene, quod si con-
iectura sit levis, suspicio erit temeraria, probabilis vero si coniectura
sit probabilis. Fides divina est assensus obscurus, et certus propter autho-
ritatem divinam obscure revelantem.

Differunt omnes assensus hactenus numerati in hoc
quod opinio est detractus assensus unius partis, et per hoc differt a hesitatione

seu

seu dubio, et ex a suspicione. Dicit quidem, et ... rede

et per hoc secernit a dicta fide, qui ... aliud motivum, quam ...

auctoritas dicentis (si de opinione strictiori, et distinctae a fide sermo

sit), per quod differt a fide humana; immo etiam in hoc differt a divina;

fides divina et humana differunt, quia una nititur divina auctoritate, alia humana.

suspicio; et dubium discriminantur in hoc, quod dubium reflexe indicat

neutram partem probabiliter ostendi; suspicio autem est reflexa cognitio de

probabilitate rei, sed nondum ad assensum alicuius partis determinata conveniens, in quo

differt ab opinione, ut dicebamus nuper.

§. 2

V. ea diversitas, quae datur inter fidem humanam, et opinionem praecise sumptam sit essentialis, et specifica?

Dari aliquam diversitatem inter fidem humanam, et opinionem per se sumptam titulus

supponit, et dubitari nequit. Controversia procedit de qualitate huius distinctionis

et diversitatis, an essentialis, vel potius accidentalis, numerica, aut materialis

dicenda sit. P. P. Timb. c. 26. de scientia. de opinione q. 1. a. 2. P. Vallius

tomo. 2. L. disp. 4. p. 5. q. 5. c. 8. P. Ruvius tract. 3. de fide, et opinione

q. 1. n. 19. et iuniores multi docent fidem humanam essentialiter distingui ab

opinione per se sumpta, quam opinionem verissimam ego reputo, quamquam aliud sentiat

Sotus. L. post. c. 27. q. 8 ... 2. et P. Vasq. 2.a 2.ae disp. 1. q. 1. punto 4. §. 2.

Probatur unico hoc fundamento, illi assensus distinguuntur

essentialiter, qui habent principia motiva essentialiter diversa, sed fides humana, et

opinio per se sumpta habent principia motiva essentialiter distincta, ergo distinguuntur

ipse

[illegible] dicit [illegible] [illegible]
q̃ ipsa [illegible] het q motivo formalis auth. dicentis, oppinio v. strictè
[illegible] quibus [illegible] deducit, obiecta ita [illegible] sed rogas, q̃
oppinio mouet, et assent. diversa ab auth. hui dicentis. Quo viui
perspicua erit, si explicemus, qd importet hui auth., ac quàm fidei
ha. mover.

Auth. importat duo, scia, et veracit. atque 1.ⁱ in mea
sent.ᵃ, his duobus positis dei auth., quolibet deficiente evanescet
da hoc doctiss. sed mendax, nõ het auth. in dictis, da hoc
veracem sed idiotam, nõ est in illo authoritas; itaque et scia reqr, et
veracitas, het quia volit fallere, sed illa; qua nõ fallet in propris
dictis, nemo qui prudens sit fidem het scienti, qui velit fallere,
aut volenti fallere, si ignarus sit; unde tm crescit, aut minuit
authoritas, qm ipsa crescit scia, et veracitas, aut decrescit.

Adverte [illegible] ut aliqd credamus per
authoritate alicuius nõ [illegible], qd in ipso sit auth., ultra hoc reqr,
qd ea authoritate praeditus ea nobis credenda testificet; nobis n.
et [illegible] constat de summa Dei authoritate, et nihilominus obiecta [illegible]
nõ sufft. pp illa, donec a Deo fuerint dicta, aut revelata; reqr
itaque dicto sic c. authoritate. Dicemus ad assensum fidei, quo autem parte
dictus [illegible] ad fidem reqr, an ut oditio, sine qua nõ [illegible]
solamen [illegible] potius ut particula motiva, cum unoquoque dicendi [illegible]
[illegible] probabiliter opinantes, ego magis inclino in ultimam sent. nõ
n. moveor [illegible] ad credendum, qd Joannes dicit, q̃ het authorit., sed
q̃ dicit illud, et het auth. fide digna, itaque motivum, seu obiectum
formale fidei oppono ex triplici [illegible], scia, veracit. et attestat. dicentis.

Quas autem nõ videat, [illegible] hoc [illegible] [illegible] [illegible]
qui a roit., quas [illegible] motiva [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] nec plura [illegible] servanda [illegible] in hocce nai [illegible], [illegible]

[illegible]

autoritate accipi posse dupliciter, videlicet [illegible] [illegible] [illegible] actu. 2°. priori modo importat habitum scientificum, et inclinat ad conferendum semper dicitum exteriorem conforme scientiae internae; posteriori vero modo, quod dicit actualem scientiam, et actualem voluntatem conformandi exteriorem dictum cum interna scientia, quam actu habet; et hoc posteriori modo exigitur authoritas ad fidem habendam; nec sufficit authoritas in primo sensu, quod non conferret habitum scientificum cum inclinatione ad conferendum verum, si re ipsa quis efferret contra hanc inclinationem, aut actualem errorem haberet circa obiectum, quod affirmat et credendum est.

Plurimum confert ad fidei certitudinem multitudo testificantium, immo et aliquando tot occurrunt authoritates attestantium ut reddant fidem humanam moraliter certam, ita ut non nequeat de eius veritate prudens aliquis vir dubitare; talis est actus fidei humanae, quem habemus de hac veritate. Romam esse, et aliis similibus, quia tot, non homines, quidem, et veraces Romam esse attestati sunt, ut de hac veritate dubitare temeritas sit. Verum contra distinctionem essentialem fidei ab opinione obiiciat quis humana fides ultimo nititur rationi probabili; quia ratio aliqua probabilis semper est motivum fidei humanae; ergo ex genere suo non differt essentialiter ab opinione; probatur, quia ideo a nobis assignata fuit essentialis diversitas, quia opinionis motivum est ratio aliqua probabilis, fidei autem authoritas; sed regrediamur ad argumentum probandum; ideo credimus propter alicuius authoritatem, quia probabile est in illo esse authoritatem dignam fide; ergo illa ratio probabilis, quia id suadetur, movet ultimo ad assensum fidei; praeterea quia alicui credituri sumus, rationem aliquam probabilem investigamus, qua ducamur ad credendum, aut quod semper narret vera, aut quod semper moveat ratione probabili aut efficaci ad id, quod testificatur. Confirmatur ex Arist. 4. topic. loco 64. ad hanc formam. Ubi dicit esse sermonem de opinione quasi generice, et late sumpta, non prout contradistinguitur a fide.

Quo praemisso ad argumentum respondeo: Nego antecedens, si standat

q obiter stat tamquam ... attingat ... fide ...
unde cog 1°, et 2° cog distingo in gne suo, in quo conveniunt
in ... roe opinionis, scdo cog in ea gne suo, i. ex necessitate ... n
differt essentialiter ab opinione per se ... nego cog. ad illud, qd affert
pro 1° argum anim probando, roes fidei supponere quidem cognitionem illarum roum
credibilitatis ut ... authoritatis testificantis, n tn moveri ab illis
motibus per actum fidei, qui semper assumit pro motivo authitatem, et dicit,
et hoc fit in ipsa fide dicitur ... qua supponit aliquis discursus, i.
roes credibilitatis, n tamquam roes motivas ipsius fidei, sed tamquam aliqd
ans, quare negandum e) ideo nos credere q, qa credibile e) hoc authi
qui testificatur, supponit quidem illa roes credibilis tamquam applicatio autho-
ritatis ... qua sumus credituri, nisi forte illa causalis n afferat
roem credibilitatis, sed applicationem roes credibilis, veluti e dicimus ideo ignem co-
burere, qa applicatur, nam tunc absque nra ddoctrina detrimento potest
admitti, ex quo etiam constat, quare roes credibilitatis investigemus, qui alicuius
dicentis fidem adhibituri sumus, illas n investigamus n ut sint
roes credibilitatis motivae, sed ut sint applicationes authitatis fide dignae, hanc
ddam facile poteris argumentis contrariis accommodare.

Petes an fides hua possit ee discursiva, n
desunt, qui affirment, et alij qui negent, in utrumque e) probabile, sed priorem
sententiam cum hoc addito ego reciperem, qd sc. discursu ... intellectus at-
tingat authitatem alicuius dicentis, aliter fa esset ... na
qd inferat ex praemissis, quae attingant authitatem, aut sint fides hua,
n sufficit, ut sic dicatur hua fides propria, si aliunde illi n accedat
... attingentia authitatis alicuius dicentis, quemadmodum ... Theolo-
gica n e dicta fides pure ex eo qd inferat ex praemissis de
fide, si aliunde n habeat pro motivo formali divinam authoritatem
et obscuram revelationem.

Sect. 3

V. intus necessitet aliq^do ad assensu fidei, et opin^is, l. semper indigeat voluntatis imperio etq ad opinionem probaliorem praeeligenda?

Vniquesq diff^a ex stantis in titulo digna erat, ut longa impleret q^s, temporis tn brevitas adeo breves eas oes effic^t, ut unica nec longa nimis includant sect^e. 1^a diff^a examinare possumus x^a duplicem necessit^e, altera e quoad specificat^e, altera quoà exercitiu, quid hac verba signent dixi ia, et x^a hanc duplicem necessit^e. acceptae q^s resolventes, sit sc^o; aliq^do nr intus necessitat quoad specificat^e, nō tn semper; ad exercitiu autem semper, requr voluntas imperiu per se loquendo, q^d nō semper necessitet quoad specificat^e nr intus c^a assensu fidei, et opinionis, efficit planu ex dicendis inferius, pbamus nunc necessitari aliq^do.

Tune necessitat intus quoad specificat^e, 2do ex eo q^d sit operaturus, teneat elicere hunc potius actu fidei, aut opin^s, qua aliu, id aliq^do ita se het intus ad actus fidei, et opinionis; Ergo. minor pr; casu, quo teamus scia de aliquo obto, tunc nr necessitatus e intus, ut si aliquem actu eliciturus sit fidei hic c^a idem obtu, potius eliciat assensu, qua dissensu; et silitr ad hoc ut si aliquem actu opinativu eliciturus sit ppr raes eo pbales, assensu potius, qua dissensu eliciat c^a obtu scia; Ergo manet tunc necessitatus

intus quin requirat [illegible] ad assens. fidei, et opin., qd autem [illegible] manifest. ad hoc ut assens. [illegible] potius quam [illegible] aliquem [illegible] fidei, et opinionis [illegible] ide obj. [illegible], [illegible] q. [illegible] c. [illegible] scientifica [illegible] obto [illegible] n. pote, actu fidei [illegible] opin. [illegible] dissensus sit [illegible] [illegible] actus in mente [illegible] quare si mihi [illegible] evidenter de aliquo obto qd ita sit, n. possum neq. per actum fidei, neq. opinionis afferere, qd [illegible] sit.

Dices in casu posito etiam manere intus [illegible] necessitatem quoad exercitium actus opin., et fidei; nam si mihi constat evidenter de aliquo obto qd ita sit, et alius idem testificet, vel roes pbales [illegible] in eiusdem affirmat., [illegible] rapit intus ad assensum pbandum, tum ppter roes pbales, tum ppter authtatem dicentis, sd certe n. cum [illegible]; nam c. auti [illegible], aut roes mere pbales [illegible] convincant, neqs evidenter ex se demonstrent obtum, n. rapiunt intus, ut ppter ipsas assensum det obto, quod aliunde ppter motiva evid. necessario pbeat obto clare cognito consensus, quare ad exercitium actus assentientis ppter authtatem sum, [illegible] roes mere pbales, neqs [illegible] voluntatis affectio, [illegible] imperium etiam c. obtum alienum evidens.

Sed postulabit quis an maneat intus necessitas [illegible] quoad specificatum ad opin. pbaliorem, ita ut nunquam [illegible] assensus c. rem minus pbalem. verissimam credo negativam [illegible] q. voluntas suo imperio pote ad rem minus pbalem inclinare, hēt. n. sufficiens motivum in [illegible] minus pbali [illegible] assensum; neqs incompatibile, si assensus de maiori [illegible] unius. Et verit. partis minus pbalis, nec semel amplectimur opin. minus pbalem, q. iudicamus relicta pbaliori. [illegible], [illegible] hoc passim DD. morales.

Qd si pro libito pote voluntas ex duabus opin. inaequaliter pbalibus, minus pbali assensum [illegible], poterit etiam ex [illegible]

æque probabiles, bene pro alia eligere, seu assentiri: in hac
s. maxi agentia libera a bruti. dignoscuntur, qd bruta inter
æqualia bona harent, qa non bene determinantur ex parte obti ad unum potius
quam ad aliud (ut supponimus, nam ea esse æqualia) nec aliunde
bene libertatem eligendi; agentia autem libera ea vi pollent et potestate
ut pro libero suo arbitrio eligant unum ex illis æqualibus, eadem ratio est de
voluntate determinatur ad assentiendum huic potius, quam illi pro sua libertate, ubi
ss. opin. æque probales; unde ostenditur non semper necessitari nrm intm quoad
ad specificationem ad assensum opinionis, et fidei.

Sed iam videamus, an ad exercitium opin. actus, et
fidei huiusmodi opus sit voluntatis imperio, seu, ut alii loquuntur, pia
voluntatis affectione, quod ad 2am partem sicut 1a partem stabat, affirmat
S. Thom. 2. 2æ q. 2. a. 1. ad 3. Vallius tom. 2. 1æ disp. 4. q. 5. q. 6.
c. 7. Ximb. 1. part. c. 26. q. 1. a. 4. § Quoniam. Caiet. 1a. 2æ
q. 65. a. 4. et iuniores multi. Ratio huius veritatis est, qa obtm fidei,
et opinionis non determinat navis nrm intm ad assensum, sive pro fide,
et opin. obtm; ergo ut sic ille det assensum, navium est voluntatis imperium,
probatur, qa intus sit pia navia, si semel non rapit ab obto, nunquam
determinabit se, nisi aliunde determinetur. s. a voluntate ad id impellente.
ergo imperium, seu impulsus voluntatis admitti debet ad actum fidei, et opin.
eliciendum.

Non audiendus est Scotus. (quem refert, et reijcit Caiet.
ubi sup.) affirmans qd sufficiat pia voluntatis affectio negativa: i. qd
non reluctetur, et ducat actu positivo, non, inquam, audiendus est, qa si
motiva fidei, et opin. non navis trahunt intm ad assensum, l. dissensum,
sed relinquunt indeterminatum ob insufficientiam, quam motiva obscura habent
ad extorquendum actum assensus aut dissensus, quomodo voluntas negative
se hbt. praescindit intus indeterminatus, qua nihil navium habet ex parte
obti, nec ullius alligati ad eliciendum actum, et aliunde in ipso intu
non

nisi potestas, aut se aeternum ... voluntas negativae ... assensum fidei, aut opinionis ... eadem intelligenda de intra vero opinionis probabilioris quae opinio probabilior ... ad assensum, eidem voluntati imperio subiacet, ab illoque pendet.

Sect. 4

Occasione argumentorum discutitur an voluntas absque authoritatis fundamento, seu rationis solo suo imperio possit intellectum flectere ad assensum vel fidei, vel opinionis?

Obijcit. 1. causae naturales, et naturaliter operantes nequeunt ... potius, quam illum effectum ... nulla maior ratio, quare hunc producant, quam alium, ideo determinant quoad individuum, quod in productione nulla maior ratio, quare unum effectum non potius, quam alium producant, expectantque determinationem a Deo, sed non operatur intellectus ... causa ... quod non poterit determinari, et flecti in unam potius opinionem quam aliam, nisi in ambus aequales sit probabilitas, quomodo voluntas ... prius impendat, ut intellectum determinet. ... quoniam si brutum apprehenderit ... aequali quantitate, bonitate et ... ad aequalem distantiam, indeterminatus per ... quae fame agitaret, quia ... causa naturalis non potest determinari ab obiecto, nisi in altero sit potior aliqua ratio; quod similiter negasse non intellectum determinari poterit ad opinionem, vel fidem, quod opinionis aut fidei ... aequales aut aeque probabiles.

R. distinguendo maiorem: causae naturales, quae non subduntur ... huius dominio, et imperio, concedo maiorem, quae subduntur, nego maiorem; quare ... intellectus opinionis aeque probabiles subdatur imperio voluntatis

lum. hic potest detrahi ad hanc potius, quam ad aliam opinionem aeque probabilem; sine eo ut ignis indigeat voluntatis; hic detrahi ad hanc potius non ignem, quam ad aliam, quia electio huius non ignis non subditur huic voluntatis imperio, et necessario electio unius cibi aequalis bonitatis præ alio in brutis (qui solvit obiectiones) quia si operatur subijciunt dominio voluntatis, accedente huius imperio: ita maior ratio est, quare unus effectus, quam alius producatur.

Obiicies 2.° Si voluntas posset intellectum cogere ut praeberet assensum opinioni minus probabili relicta probabiliori, etiam posset cogere ut praeberet assensum opinioni improbabili relicta probabili, quia maior ratio est ad unam, quam ad aliam. Atqui voluntas non potest intellectum cogere aut detrahere ad assensum opinionis improbabilis; ergo nec ad assensum opinionis minus probabilis. Resp. ideo nequit voluntas inclinare intellectum ad assensum opinionis improbabilis, quia haec est insufficiens intellectui obiectum; sed opinio minus probabilis est in intellectu obiectum (si non sufficiens esset, intellectus necessitaret ad assensum opinionis minus probabilis, quoniam ea necessaria potius sufficiens ad operandum operabit) [illegible]

Sentit Caietanus [illegible] q. 65 a. 4. voluntatem posse suo imperio efficaciter intellectum impellere ad assensum fidei, aut opinionis absque ulla ratione, et auctoritate [illegible] posset [illegible] adducere, qui absque ratione, et auctoritate [illegible] suum intellectum impellit ad hanc opinionem eligendam. [illegible] Val. to. 2. [illegible] 6. c. 1. n.° 3. P. Vallius tomo 2. L. de q. 4. p. 5. c. 7. P. Ruvius, Sanz, et alii contrariam docent statuentes numquam posse voluntatem intellectum flectere ad assentiendum obiecto absque ratione saltem existimata, et auctoritate, [illegible]; ratio est, quia intellectus non potest cogere voluntatem, ut extra proprium obiectum vagetur, sed obiectum intellectus est verum cognitum ut tale, vel verisimile, vel falsum apparens probabiliter ut verum; ergo nequit ex solo voluntatis imperio absque ullo auctoritatis, et rationis fundamento detrahi intellectus ad assensum, secus intellectus extra proprium obiectum vagari cogeretur, quia ubi nulla ratio est [illegible] auctoritas [illegible] obiecti veritatem probet, necessario obiectum non cognoscitur ut tale, necessario

probabilis, quamvis verisimabiliter sit, ideo [illegible]
exigua pars sit, aut impar(ia), sed [illegible] voluntas
ut [illegible] quod literatus potest assensum, propter quod nullus sit, aut auctoritas est ex
qua esset id; ideo dicendo non possumus per merum libitum affirmare mente nostra
quod nunc Romae Pontifex et quod Turca sedeat; ergo quia nostra voluntas
insufficiens est ad intellectum pro extendum, deficiente ratione, aut auctoritate.

Est et specialis ratio pro fide, ut bene notat Valles,
quia fides est assensus nitens auctoritati dicentis tanquam obiecto formali; ergo ubi
nulla fuerit auctoritas, nullus erit assensus fidei etiam per imperium vo-
luntatis ex proprio, quia nequit fieri actus absque proprio obiecto formali, et
motivo, quamvis voluntas imperaret: bene Aug. 6. tomo. in lib. de
utilitate credendi adversus Manich. c. 11. quod intelligimus, inquit, debe-
mus rationi, quod credimus, auctoritati.

Nunc ad argumentum primo obiectum negatur maior, quia maior ratio est,
ob quam voluntas suo impulsu possit intellectum detrahere ad assensum opinionis minus
probabilis, relicta probabiliori, et non ad assensum opinionis improbabilis, quia in opinione
minus probabili habet intellectus sufficiens motivum assensus, si voluntas accedat, quia
si rationes probabiles obiectum efficientes vero soleat, in opinione improbabili non
ita, et sic potest voluntas accedere, et intellectum detrahere ut moveatur a rationibus
probabilibus, ut praebeat assensum minus probabili, et non potest ut praebeat assensum im-
probabili, quia non habet intellectus, a quo moveatur. Ad secundum retorqueo argumentum, opinio
probabilior in via sententia est sufficiens intellectui obiectum ut praebeat assensum; ergo absque
voluntatis dependentia necessario illi intellectus assentitur, quia consequentia necessaria est
ut arguebas, sed non necessario illi assentitur, imo et non semel illam relinquit
ut experientia didicimus; ergo tuum argumentum non recte procedit; verum distinguo
maiorem, quod opinio improbabilis est insufficiens etiam posito voluntatis imperio, con-
cedo, quod est insufficiens secluso voluntatis imperio, nego maiorem, et minorem
iterum distinguo, sed opinio minus probabilis est insufficiens intellectui obiectum si
accedat voluntatis imperium, negatur, est insufficiens per se solum, concedo.

Itaque opinio minus probabilis habet aliquid, ex quo [illegible] et

imper. volunt.^s resultat assensus detractivus, utrumque opinio intellectus nibil det; a quo voluntatis imperium sequitur, assensus detractivus, ex quo constat Caiet. dicens gruisse sse (ut evidens est) aliqua roe quae pbales ab ipso putaret ad id sentiendum; nam sine roe saltem apparenti nunquam id assensisset.

Replicat quia Caiet.^o saepe boni iudicia temeraria eliciunt, sed iudicia temeraria sunt illa, quae temere absque auctoritate et roe eliciunt; ergo dari posse talia iudicia solo volunt.^is impulsu, neque semper roe sciverit, sed est quia roe voluntas; in huius rei confirm. adduci pote Dr Sanchez. 2. 2.^æ q. 2. a. 1. ad 3. dicens inquit, quod unus credentis detrat ad unum, non per roem sed per volunt.^m]

R. dist.^o do minorem iudicia temeraria sunt illa, quae absque auctate et roe re ipsa sufficienti, et prudenti, concedo maiorem; quae absque roe, et authorit.^e existimata, nego maiorem; ad iudicia temeraria non requiri quod nulla sit roe existimata, sed quod nulla sit vera, et prudens, si n. nulla est roe saltem levis, aut existimata, nullus est assensus nullum iudicium, ut neque dici pote. Sit quae roe voluntas nisi quando una eligenda sunt aequalia aut opin.^es aeque pbales, tunc n. ut unum bonum potius, quam aliud eligat, vel uni opinioni potius quam alteri assensum pbeamus, non est roe aliqua, ideoque voluntas tunc reddenda est roe detrat.^is, supposita in bonit.^e, vel pbabilit.^e obti vera, vel aequalitate; S. Thas solum concedit quod intus non trahitur ex se, aut roe sufficienter ad credendum, nisi accedat voluntas, quod verissimum est; nam est motivum ad actum credendi, seu fidem non nunquam detrat, namque est volunt.^is impulsus, quo ult.^o intus ad credendum detrat.

S.^o § An si possint compati in eodem intu scia, fides, et opin.^o de eodem obto?

C.^o quod dari dei fide, et scia in eodem intu, et de eodem obto, nam in

... intellectibus, s. de diversis obiectis dubitari non potest, hinc clarius

est, in memoria et opinio eo quod relatio ad fundentes realiter distinguatur

et scientia de eo quod Deus sit; in me fides de Trinitate divinarum personarum

beatifico in intellectu scientia; dubium nunc est, an sicut in diversis intellectibus

possit esse scientia, fides, et opinio de eodem obiecto, ita possit in eodem: circa

quam controversiam duae sunt opinantium classes, altera eorum, qui affirmant,

altera eorum qui negant. Ad priorem classem spectant Alb. mag. in

3. dist. 24. a. 7. Durandus in expliciis sententiarum q. 1. a. n.° 3.

Alensis. Alensis. 3. p. q. 79. memb. 3. Gabr. in 3. dist. 24. q.

unica. a. 2. n. 3. Altissiodor. 3. p. tr. 3. c. 1. q. 4. S. Bonav. in

3. dist. 24. a. 2. q. 3. P. Valentia 2. 2. disp. 1. q. 3. punct. 4. § 2.

P. Suarez ibidem disp. 3. s. 9. n.° 7. Dimb. in cap. 26 de scientia, et

opin. a. 2. § his positis. P. Hurt. disp. 10. de scientia. s. 5. § 60 edit.

2. et ex iunioribus plurimi: ad posteriorem vero classem reducuntur Capreo-

lus in 3. dist. 25. q. unica. a. 2. conc. 1. et 2. Scotus in 3. d. 24. q.

unica. § ad q. et § sed aliter. Argent. a 3. in 3. notabili 3.

et 4. Cano lib. 2. de locis. c. 12. Richardus d. 24. in 3. q. 1. c. 5.

Vallius 2. tomo log. lib. 2. post. disp. 4. q. 5. q. 7. cap. 6. Dicast.

disp. 20. log. q. 4. § 1. n.° 12. qui etiam allegantur Medinam, Caiet.,

Conradum, Sotum, Massium, Sanchez, Regam, Cabreram, Lorcam, Torres,

Telium, et Gallegum.

Multipliciter quaestionem hanc agitari. 1. comparando scientiam ha-

bitualem cum opinione, et fide habituali, ita ut quaeratur, an omnes habitus

simul possint esse. 2.° comparando habitualem scientiam, cum actuali fide, et opinione,

ita ut dubites, an possit occurrere simul in eodem intellectu scientia habitualis,

fides, et opinio actualis. 3.° comparando scientiam actualem cum fide et opinione

habitualibus, et 4.° denique comparando scientiam actualem cum opinione, et fide actu-

alibus, id quod in triplici priori comparatione exigua difficultas est, exigua contro-

versia. in 4. et ultima sectione discutiemus.

Admittit nihilominus ea separatio dequa ...
ne, c de roe opinis sit formido, et hec duplex alia gralis aci
virtualis, requirit nota ... sciam actualem opari posse ... eliquit
cui adiuncta sit gralis formido, et saltem posse c opin concurrere
grali formidini. Cum priori sententia minor dissensio est quam in posteri
riori; communiter n. negatur possibilitas opinionis c grali formidine, et ra
tio est, q nullus ... sibi persuadere potest dua prorsus repugnantia
sl posse ee, hoc contingeret si in eodem intu eet opinio c grali
formidine, et scia: Cum: minor pr, q per actu scia evidenter cognoscere
re ita ee; per actu opinis c grali formidine iudicaret re forte
n ee ita, sed repugnat, q res, q evidentere, sl forte n sit,
et q do q intus evidenter re cognoscit, et ca illa n decipit sl sl
forte decipitur, Cum prorsus repugna sibi sl psuadere.

Solu itaq de opin absq formidine disputando ad-
mittere est sane ut probabilis et vera, nec solum assen fide, et opinis
sl ee posse in eodem intu de eodem obto, sed quoscunque alios actus obscuros,
qm est ex parte repugna obscurit c clarit actus scientifici nisi ali-
unde constet, q do v audis fide posse ee sl c scia tam intellige de fide
divina, quam de huma, eque n. roes de utraq procedunt.

Sect. 6.

Roe pr praecedens resolutio.

1a ro. actus intus n opponunt nisi roe alicuius contradictionis, vel in
ipsis repertae, vel in eoru obtis. sed neq in ipsis, neq in eoru obtis
ulla contradictio est; Cum: maior pro no ex libris de aia; minor ostenditur, et
imprimis in obtis nulla contradictio est, c supponamus idem obtu ee, n/q oppo-
nunt roe obtorum; neq est ulla contradictio in ipsis actibus, q si aliqua

ee

oppositi ... claritas in ... et carentia clarit.^s in alio ...
nulla ... contradict.^o in actibus, qd sit contrb., actus obscurus vo affert
carentiam claritatis in alio actu claro; qa n ... contradictio immedit;
qbo ... qa contradictio deberet dari per carentiam clarit.^s in illo actu,
cui inest claritas, n per carentiam claritatis in actu obscuro +, et clarit.^s
exclusa ab actu obscuro, nulla ergo repugnantia dat inter scia contrb, et
opin.^s ac proinde poterunt esse sl.

+ sic n. vo dari opp.^o inter carentia clarit.^is in actu obscuro.

2.^a vo si aliqua repugna.^a obstaret, ne scien. contrb.,
et opinio esent sl in eodem intu, max.^e qd idem intus clare cognosceret
obtm, et n clare cognosceret. sed hac repugn.^a n infertur; qa qui
minor, qa n ex eo qd per unum actum intus obscure cognoscat obtm,
infert, qd absolute n cognoscat clare tale obtm, poterit n cognoscere
per aliud actum clare, qui n cognoscat clare per actum obscure tenebentem
et aliud qd longe diversum e n cognoscere intm clare obtm per actum
obscurum, aliud n cognoscere obtm absolute clare, sic ipse intus
bene potest a diversis intellectibus cognosci ab uno clare, ab alio obs-
cure; caeterum n inde recte colliges, qui cognoscit obscure, qui n cognoscit
clare, qa sit n cognoscat clare ab intu obscure cognoscente, cog-
noscit nihilominus clare ab alio ... denominatur repug-
nantes obtm cognosci clare, et obscure, intm cognoscere clare, et
obscure, qdo id fit per diversos actus. Esent vo repugnantes hae cog-
nosci clare, et n cognosci clare; sed hae ult.^ae n inferuntur ex primis.

3.^a vo in eodem intu possit esse sl apprehe.^o, et iudicium;
qa actus clarus, et obscurus scia, et opin.^is; unde contrb, qa si actus obscurus
affert negat.^em claritatis, ita apprehe.^o neg.^em affirmat.^is; qa si potest stare
sl apprehe.^o c iudicio n obstante affirmat.^is negationibus, poterit stare
actus obscurus sl c scia, n obstante negat.^e clarit.^is; Dices per
actum apprehe.^is haud reddi verum intm n affirmantem, qa n infertur apprehe.^o in
intrinsece verum neg.^e affirmationis per quemcumque actum, sed per ... apprehe.^s

at ea n̄ affrans pro appreh³, et ea affrans per iudiciu ...a qq̄ e, certe in ppriu evenit in actu opin°, et scia, opinio n. n̄ infert in nru intu negat³ denominationis clare cognoscentis per quemcunqꝫ actu; sed negat³ clare cognoscentis per ipsu actu opinionis, ergo st pote appreh° ee sl c̄ iudicio, poterit opinio, aut fides c̄ actu scientifico

4ª ro. idē obtu sæpe infert evidenter ex priis B et pbaliter ex priis C; ergo poterunt sl ħri actus ex s. principioru B, et C sed actus, qui ħt ex priis B est evidens, qui elicerēt ex priis C est pbabilis; ergo pote ee sl actus pbalis c̄ actu scia. Pbr, qª sæpe credimus fide dia, quæ scimus evidenter sd dia fides e obscura; ergo obscura fides patit sl actu scientificu evidente. ... maior pr ex illo Paul. Accedente ad Deu oportet credere, qª e, et qª remunerator e; Deu autē e. et remuneratore ee evidenter vir doctus cognoscit, imo et n̄ Doctus.

Sect. 7. Argta in ɔtrarium dissipant.

1ᵘ argtu desumit ex authate sᵉ, et SS. nā Apostolus ad Heb. 11. fide definivit. e autē fides sperandaru substan(ria) verū, argtu n̄ apparentiu. sic argtor si fides eet sl c̄ scia de eode obto, fides eet argtu seu cognitio veru apparentiu, sd fides ro ee dēt de rebus n̄ apparentibus; ergo nequit ee de obto, cª qd ħemus scia, nequ c̄ quo sl ɔcurrere. ppterea Aug. tt. 79. in Ioanne. nescio, inqt, unde credere dicendus e quisqꝫ, qd videt; nā ipsa fides in epistola, quæ scribit ad Hebræos. ita e definita, e autē fides sperantiu substa, et ɔvictio ...u, quæ n̄ videntur] et ttª 40. ait. qd e fides, credere, qd n̄ vides, quibus ɔsonant verba Athanasij: Lib. de salutari.

Christi ad...   n̄ fides de re evidenter accepta, fides dici poterit]. qd si his opponat quis verba Christi dni. Ioannes. 20, quia vidisti me Thoma credidisti], quasi rō credendi fuerit visio Christi intuens, quā c' fide Thomas coniunxit. audiat D. Greg. homil. in c. 20 ioann. illarū rerū argū ē, quæ apparere n̄ possūt; quæ n̄. apparent iā fidē n̄ hent, sd agnitionē.

Rx Aptū recte dixisse fidē ee argū n̄ apparentiū per ipsā fidē, quæ quidē obscura ē; nequaquā in Paulū ostendisse suā defōem, qd fides sit argū n̄ apparentiū aliunde per actus scīæ; quare distingo mai. sylli in verbis Pauli fundati; si fides eet sl ē scīa fides eet argū vērū apparentiū per fidē, nego maiorē; apparentiū aliunde per scīā, ccedo mai. S Aug. recte ait se nescire an dicendus sit quisqsā credere, qd videt (per fidē intellige, quā credimus) eodē pacto intellige verba ex tit. 40. adducta, qd ē fides ? credere qd n̄ vides per fidē.] n̄ aliter exponendi ss SS. Athanas. et Greg.

Obiēs. 2°. n̄ minus repugnat, qd dent in eodē intū obscuritas fidei, et claritas scīæ, quā qd dent sl in eodē aëre claritas Lucis, et tenebrarū obscuritas, sd negā de pōā absoluta Dei possit ee in eodē aëre lucis claritas, et obscuritas tenebrarū; ergo negā in eodē intū obscuritas fidei, et claritas scīæ; maior ptz, quia n̄ minus opponitur claritati scīæ obscuritas opin., quā luci tenebræ.

Rx nego mai., quia obscuritas tenebrarū ē privatio lucis in aëre obscuritas v° opin. n̄ ē privatio, aut carentia claritatis intū, sd in ipso actu obscuro opin., quare, quia n̄ possūt sl ee fōa, et eius carentia in illo subto, qd tali fōa caret, nequeunt ee sl lux, et tenebræ in eodē aëre, negā obscuritas, et claritas in actu opin. aut scīæ; cæterū poterit ee actus obscurus sl ē actu claro in eodē intū, quia actus obscurus negā ē neq° claritatis, negā affert carentiā illius in intū, sd in ipso actu, qui obscurus ē.

obiic

Obit. 3ª assensus scientificus, seu iudicium, quod res non pote aliter se bere, opinativus vero indicat eandem rem posse aliter se bere; sed impossibile est, quod intus beat simul bos assensus; ergo et impossibile est, quod in eodem intu dentur simul scia, et opinio. Psr. 1. quia nequeunt esse simul scia, et error; ergo neque scia, et opinio. Psr 2. esse obtum clare visum, et non esse clare visum sunt tria contradicentia, sicut esse verum, et non esse verum; sed tria contradicentia nequeunt verificari, aut dari simul etiam per diversos actus, nequit enim obtum reddi falsum et verum etiam per diversos actus; ergo neque per diversos actus obtum clare visum, et non clare, seu obscure visum.

Resp. distinguendo maiorem quoad 2am partem; assensus opinativus iudicat eandem rem absolute aliter se bere posse, nego maiorem, iudicat per motivum opinionis non stare, quominus aliter bere possit, nisi aliunde stet, omitto maiorem; omitto, quia neque reperit quod opinio id indicet, satis est, quod assentiat obto modo infimo, et obscuro ob motivi imbecillitatem. Ad 1am Psr. concedo ans, et nego consequentiam, discrimen est, quia error est actus falsus, cuius obtum aliter se bet, atque enunciat; scia vero actus verus, cuius obtum ita se bet, cum autem impossibile sit obtum ita esse, et non ita esse, impossibile est, quod simul sint scia, et error de eodem obto in eodem intu, secus hic assentiret duabus contradictoriis. Ad 2am Psr. distinguo ans nequit reddi obtum clare visum, et non clare visum absolute, concedo consequentiam, absolute clare visum per unum, et non clare visum per alium, nego consequentiam, actus obscurus non efficit, quod obtum non videat clare absolute, sed quod non videatur clare per ipsum actum obscurum; actus verus affert, quod obtum in se ita sit, actus falsus quod in se non ita sit obtum, cum autem impossibile sit simul obtum ita esse in se, et non ita esse, impossibile est, quod obtum simul sit falsum, et verum etiam ratione diversorum actuum, hec repugnantia non attingit in fide, scia, et opinione.

Obiiciº. 4º. intus per sciam firmiter adbaeret obto, et redditur de illo certus; per opinionem infirmiter, et redditur incertus; sed impossibile est eundem intum ratione eiusdem obti simul adbaerere firmiter, et infirmiter.

ee certu, et n ee certu; ergo impossibile est dari sciam, et opinionem circa eiusdem obiecti in eodem intellectu. Confirmatur 1. obiectum fidei divinae est absens; obiectum scientiae est praesens; ergo cum impossibile sit esse absens, et praesens idem obiectum, impossibile erit dari sciam, et diam fidem in eodem intellectu circa eiusdem obiecti; antecedens probat iunior ex illo Apostoli: fides est non apparentium, id est absentium. Confirmatur 2o, quia divina fides est meritoria, at non esset meritoria, si de eodem obiecto esset scia, quia meritorium non est credere, quod evidenter cognoscimus esse ita.

Ad dictum minorem, impossibile esse eundem intellectum circa eiusdem obiecti firmiter adhaerere obiecto, et infirmiter absolute etiam, concedo minorem; firmiter absolute firmiter adhaerere, et per aliquem actum infirmiter, seu non absolute firmiter adhaerere, nego minorem; per opinionem non redditur intellectus absolute infirmiter adhaerens obiecto, et de illo incertus, secus excluderet sciam, sed per se non reddit opinio intellectum firmiter adhaerentem, et certum, et aliud est per opinionem reddi intellectum absolute incertum, aliud non reddi certum per opinionem, neque firmiter adhaerentem obiecto. Do exemplum, ligatur equus ferrea catena annulo aereo, ligatur et, et fune non dicetur equus firmiter, et infirmiter ligatus absolute, sed firmiter ligatus catena ferrea, et non infirmiter ligatus, sed debiliter fune, neque ideo funis efficiat, ut sit absolute infirmiter ligatus, sed potius conducet ad firmitudinem aliqualiter; similiter per opinionem non redditur intellectus absolute infirmus, sed per illam infirmiter attingens, quamvis absolute firmiter ratione scientiae. Ad 1m confirmationem negatur antecedens, credimus fide divina etiam praesentia, neque illa vox <u>non apparentium</u> intelligenda est, ut in argumento insinuatur, qualiter debeat intelligi dixi in 1o argumento. Ad 2m confirmationem bene posse esse dicimus fidem meritoriam etsi sit de obiecto aliunde evidenti, hoc unum non negabo magis meritoriam fore, si de obiecto esset aliunde non evidenti, quia obiectum non aliunde evidens non tollit, quod actus fidei sit honestus, et libere elicitus ob motivum inevidens.

Obiic. 5. Arist. lib. 1. post. c. 26. manifestum autem ex his, quod neque opinari simul idem, et scire contingit. simul enim haberet utique suspicionem aliter se habendi, et non aliter idem, quod non contingit,] quem locum explanans S. Thom. ait. Sic ergo ex dictis manifestum est, quod non contingit idem ab eodem simul scire, et opinari; quia simul homo haberet existimationem quod posset aliter se habere, et quod non posset aliter se habere. eadem docet 2a. 2ae. q. 1. a. 5. et q. 14. de verit. a. 9. ad 6. Sol. Dicimus utrumque loqui de opinione, cui adiuncta est formalis formido, qua indicamus rem aliter habere posse, hanc autem opinionem nos non iungimus cum scientia, constatque Phil., et S. Thom. locutos de huiusmodi opinione, ex illa parte Aris. habere posset suspicionem, et ex illa S. Thom. simul homo haberet existimationem, etc.

Perveneramus iam ad locum quem aggressi sumus, ubi tractatum de reflexionibus, falsitatibus, et insolubilibus paratum est, et diu praeparatum exhiberemus, cogimur tamen in alium locum reiicere, et Disputationi finem imponere. Hactenus dicta in Dei optimi gloriam, et Beatissimae Mariae ab originali contagio immunis, SS. Apostolorum Petri, et Pauli cedant.

INDEX

Vniversæ Dialecticæ

Celebris ulis tractatio.

Q°. 9. De uli fundaliter accepto.

Q°. 10. de unit.e rei ulis.

Q°. 11. de aptitudine nã ulis.

Q°. 12. De uli fraliter accepto, tã logico, quã Meto.

Q. 15. de diffra. 5. prabili

Q. 16. de gnrō 4. prabili.

Q. 17. De accidenti. 5. prabili.

Q. 18. Nū divisio in 5. prabilia sit adæquata, et gnrū in spēs.

Q. 19. de univocis, æquivocis, analogis, et dnoativis.

C.º 25. de subto relationis et fundto, et de illius dist.e a fundto?

C.º 26. de rebus fundandi, tris relat.m, harum dist.e inter se, et tandem de sex ultimis pramis.

C.º 27. de ijs, quae postprama dnr.

Divino numini laudes aeternae cedant.

